Ouidij metamorphoseos libri·XV·
cū cōmētariʃ Raphael' Regij.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Scr. Lat. 174 (Ink.)

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Diptho[n]gus [con]stitui[tur]
ex
pto cus · s[ed] [cum] sic et
legi debz

morphea s[ecundu]m me
dicos e[st] macula
in cute veniens
ex nutrimenti co[r]
ruptione / q[uo]d e[n]i[m]
lepra e[st] in carne
h[oc] morphea est
in cute. Alia e[n]i[m]
est alba ex fleumate.
alia nigra ex
melancolia.
alia russa ex
colera aut san
guine h[ec] facilior
ad curandu[m] ista
difficilis.
[illegible] morphica
[illegible] est quod cut[is]
[illegible] puta
[illegible] emittet
[illegible]
[illegible]
Con[tra] ista [illegible]
[illegible] calidi
sanguis leporini
[illegible] sanguinem et
[illegible] dimidit
reparatur et assumit.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

de aureo velle. fol. 7.

Metamorphosis Ouidij translata recepit e latino in grecum. fo. 87.

Acteonis in cervum mutatio nomina canum suorum describuntur fo. 38.

Nec prosunt dno que prosunt omnibus artes

Video meliora proboque deteriora sequor

Chere: sic greci salutant

Ars esurit: decreta tument: lex lucra ministrat
Pontificat moyses: thalamum medicina subintrat

IRL

Ao D. 1504. comparatum

Jo liber sic comparatus constitit 22 alb colon. 1 st. vet.

Psta,

Narrauerũt mihi iniqui fa-
bulationes: ſed non ut lex tua.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Johan[illegible] ... tor Lippiensis possessor

Biblia poetarum.

Ouidij quindecim metamorphoseos libri diligentius recogniti cum familiaribus comentarijs: et indice alphabetico ab ascensio summa cura collecto

Si virtus animi rebus praestare caducis
Creditur: excultis nil dignu ducito libris.

Ecce parare tibi posthac studiosa iuventus
Ere potes modico quam multo impressimus auro.

Venundantur lugduni ab Iacobo huguetano eiusdem ciuitatis bibliopola et ciue in vico mercuriali vulgariter a la rue merchiere ad angiportum qui in ararim ducit. Et parrhisijs in vico sancti Iacobi sub diua virgine prope sanctum benedictum. (1501)

Emphasis figura qua plus intelligitur quam dicatur.

Liber Joannis cincinnij Lippiesis. Anno dni 1504.

Costat emptus [illegible]

Biblia poetarum.

KOENIGL: BIBLIOTHEK ZU DUSSELDORF

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

VD16

Iodocus Badius Ascensius Iacobo huguetano fido ac probo Bibliopo le ac ciui Lugduneñ. Salutem.

CVm hisce diebus Lugduni agerē: rogasti metamorphoseon opus relegerē: additurus si cōgruum videatur nōnihil. Relegi: adieciq; annotatiunculas nostras atq; in ordinē alphabeticū notatu digna collegi: castigauiq; subin de que inuersa offendi. Sed (quod moleste fero) tanta est multorum negli gentia vt sepe error nouissimus sit primo peior. Tu vero si me amas & se cundam opellā a nobis exiges: ꝓspicies. Hanc aūt tuo nomini penitus destinatam dedi co eidem. Vale. Ad. xv. Kalendas Iunias anni. MCCCCCI.

Publij Ouidij Nasonis vita.

PVblius Ouidius Naso Sulmoni que vrbs est in pelignis: vt ip̄e quoq; scri bit ex equestri Nasonū familia Mineruę Quinquatrijs natus est. xiiij. Kalē das Apriles Hirtio & Pansa consulibus: qui bello Antoniano apud muti-nam in pugna ceciderūt. Cum fratre natu maiore clarissimis & grāmaticis & rhetoribus Rome operam dedit: ac vt patri magis obtēperaret: q̄; q̄ illo studio delectaretur: legibus quidē incumbere cepit. Sed cum pater vita functus esset: ad humaniores musas rediit: celeberrimosq; illorum temporū poetas sibi cōciliauit. Emy-lium Macrum veronensem: qui de herbis diligentissime scripsit. Ponticū qui Thebai-da composuit. Propertium elegiarum. Bacchum Iamborum scriptorem & Horatium Flaccum. Vxores tris duxit: quarum duas repudiauit. cum tertia coniunctissime vixit ex qua duas etiam filias suscepit. Cū vero ad Iuliam Augusti filiā sub corinne nomine lasciuas de amoribus elegias scripsisse deprehensus foret: in exilium annos quinquagī ta natus ab Augusto ipso fuit missus: in pontoq; relegatus. vbi cum nouem annos tri-stissime exegisset: vita functus: Tomis (vt Eusebius in chronicis scribit) fuit sepultus. Tametsi autem & ipse alia quedam iactat tegendi criminis gratia: & pleriq; aliter pu-tant: illam tamen quam dixi fuisse exilij causam ex his Sidonij poete lepidissimis versi bus aperte demonstratur.

Et te carmina per libidinosa
Notum Naso tener Tomosq; missum
Quondam Cesaree nimis puelle
Falso nomine subditum Corynne.

Opa' ouidiana

Multa nobis fecunditatis ingenij sui monumenta reliqt partim in exilio. partim Ro me conscripta. Nā in exilio & de Tristibus. & de ponto. et in Ibin & de morte Drusi ad Liuiam cōsolationē & duodecim fastorū libros: quorū sex tantū extant: q̄q̄; nuper omnes inuenti ferantur: & germanici triumphū composuit. De piscibus opusculum in choatum reliquit. Ante vero q̄; exularet: iam artem amādi emiserat. Amoris remediū suos amores ad Corynnā. Amatorias Heroidū epistolas. Medeam tragediā: que vt scri bit Fabius Quintilianus: ostēdere videtur: quantū vir ille prestare potuerit: si ingenio suo temperare q̄; indulgere maluisset. Metamorphosin: quā subita relegatione ꝑturba-tus emendare non potuit: id qđ ipse his carminibus perspicue testatum reliquit.

Orba parente suo quicūq; volumina tangis:
His saltem vestra detur in vrbe locus.
Quoq; magis faueas: non sunt hec edita ab illo:
Sed quasi de domini funere rapta sui.
Quicquid in his igitur vitij rude carmen habebit:
Emendaturus: si licuisset: eram.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Titulus operis

Metamorphoseis autem (vt aliquid de operis quoq; inscriptione dicamus) transformatio, transfiguratioq; interpretari potest. Quãuis em̃ & alia cognitu, perq; iucunda hoc in opere narrentur: illo tamen omnia tendunt: vt quecũq; metamorphoseis explicantur: concinne apteq; copulentur. Carmine autem Heroico, metamorphosin esse conscriptam, ac in quindecim volumina distinctam, cum notius sit: q̃ vt vlla indigeat admonitione: quid quoq; libro contineatur: subijcemus: si prius illd' testati fuerimus, Ouidium in Heroicis, id quod notat Quintilianus, idcirco lasciuiorẽ fuisse: q̃ vt illius carminis grauitati couẽniat: q varios amores, quibus plereq; metamorphoseon fuerũt facte: illum sic describere oportuit: vt quãta sit vis illius affectus aperte ostenderetur.

Ad illustrissimum Mantue principem Franciscum Gonzagam, Raphaelis regij, enarrationum in Ouidij metamorphosin prefatio.

Cogitanti mihi, iucundissime princeps: cui potissimũ meas in Ouidij metamorphosin enarrationes dicarem: tu in primis occurristi: qui hoc quãtulocũq; munere dignus esse videreris. Tantus est em̃, cum aliarum virtutum, tum singularis ac prope diuine liberalitatis tue splendor: vt ab omnibus celebrari immortalitatiq; consecrari merearis. Excellenti nãq; virtuti ex philosophorum omniũ snia, laus; honor, & gloria debetur. Tu vero nihil pulchrius honorificentiusq; esse existimas q̃ diuitias & opes: quibus in dies magis magisq; abũdas ad magnificentiã benignitatemq; conferre. Hinc em̃ & merito quidem fit, vt non solum strenuissimi quiq; milites ad te certatim confugiant: sed cum alij Italie principes te colant & admirentur: tum grauissimus sapientissimusq; Venetorum senatus te sibi quocũq; officij genere deuinciat: in diesq; habeat chariorem. Ex tãta namq; liberalitate facile cognoscit eam tibi ingenitam esse animi magnitudinẽ: vt & alta expectas: et p̃clara sis gesturus, & viam ad immortalem gloriã affectes. Omnes siquidem imperatorie virtutes in te sic refulgẽt: vt Scipioni illi maiori: qui quattuor & vingiti annos natus, imperator aduersus Penos in hispaniam, a senatu populoq; romano fuit missus: merito sis equiparandus. Vt em̃ corporis excellentem formam, vereq; imperio dignam: & rerum in principe robur omittamus: quis tuum in assiduis exercitationibus laborẽ, in periculis fortitudinem, in prouidendo consiliũ, in agendo industriam, in conficiẽdo celeritatem, nõ magnopere admiretur? Tu nulla pluuia. nullis niuibus: nullo estu ab antelucanis venationibus deterreris. Tu summa omnibus in rebus temperentia. fide iusticia esse vna omniũ voce predicaris. Tu singulari facilitate sic animos & ciuium & militum ad te amandum allicis: vt non princeps: sed par infimis esse videaris. Tu deniq; artis militaris scientiam ita percalluisti: vt preclaris imperatoribus cum ab alijs omnibus tum a Iohãne Francisco pascbalico sapientissimo eloquentissimoq; senatore ascribendus esse censearis. Tametsi autẽ probe scio te maioribus destringi negocijs: q̃ vt huic operi legendo vacare possis: tñ si quid ocij tibi vnq̃ supererit: complura in illo inuenies sic enarrationibus nostris illustrata vt facile percipi possint: que tuũ animũ maximopere delectabunt. Nihil est em̃ qd' ad rei militaris peritiam gloriamq; ptineat: cuius illustria exempla in Ouidij metamorphosi non habeantur. nam clarissima queq; nõ bella modo: verũetiam p̃lia: vt strategemata. vt ducum colloquia p̃termittã: illo verum lepore: illa elegantia describuntur: vt plerisq; tibi inter legendum interesse videaris. Iam ciuiliter viuendi rationes vnde facilius sumamus: auctorem inuenies neminẽ. Ex ijs enim que statim in operis initio de mundi origine. Gigantum aduersus deos temeritate aliorumq; impietate narrantur: aperte colligimus deum mundi ipius opificẽ fabricatoremq; fuisse: ac eo imprimis colendum atq; venerandum. Eorũ vero qui deo aduersantur omnia opera inania esse ac vacua: cõtraq; eos qui pie iusteq; viuãt. sic vbiq; tutos esse vt dei ipius auxilio nunq̃ destituant̃. Quid nãq; Lycaonis in lupum trãsmutatio nobis aliud ostendit: q̃ teterrimis latronibus grauissima queq; a deo suppli-

Moralis fabularum interpretatio.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

cia esse preparata? Quid deucalionis & Pyrrhe liberatio ab illo diluuio: quo totus ter
rarum orbis fertur inundatus: nõne summã in pios iusticieq; ac religionis cultores pre
se fert dei benignitatẽ? Quid Daphnes in laurũ semper virentem transfiguratione ali
ud nobis significari putandũ est: q̃ virginibus pudoris sui sollicitam gerentibus curã
immortalem gloriam esse preparatam? Quid Phætontis casus nõne filios omnes ad
monet: ne vnq; parentum consilia preceptaq; contẽnant? Reliqua vero nõ minus lepi
de q̃ vtiliter de virtutum viciorumq; exemplis descripta nõne contentiosis philoso
phorum disputationibus humane vite cõmodiora sunt iudicanda? Iam preclara hero
um gesta concinne eleganterq; in hoc pulcherrimo operum enarrata: nõne ijs principi
bus qui de humano genere bene mereãtur: immortalem gloriã propositam esse testan-
tur? Quid porro vir magnanimus ad magna gerenda nõ excitetur: qui legat cũ alios
heroas: qui plures sunt quidem: q̃ vt obiter possint numerari: tum Herculem illum nõ
modo eminẽtissimi cuiusq; poete carminibus celebratum: sed in deorum quoq; nume
rum publico omnium consensu fuisse translatum? Quis artem militarem ad cuius glo
riam te natum esse in dies magis magisq; reipsa declaras: nõ amplectitur. qui priscorũ
imperatorum virtutem & triumphos ab Ouidio lepidissime decãtatos recognoscat?
Sed quid de metamorphosi multa? Exemplar mihi (vt semel dicam) totius humane
& ciuilis vite esse videtur. Adeo plane: adeo copiose quecunq; non eruditum modo:
verum dicendi quoq; et agendi peritum efficere possunt: a facundissimo poeta explicã-

Metamorphosis Ouidij in greca linguã trãslata.

tur. Nec iniuria greci q̃uis se omnibus alijs nationibus disciplinas tradidisse: ac nulli-
us ipsi auxilio prorsus indigere videri velint: hoc tamen opus propter maximam re-
rum cognitu pulcherrimarum copiam e nostra lingua in suã omni studio interpretan-
dum vertendumq; curarunt. vt perq̃ mirandum sit: hactenus in tanta scriptorum tur-
ba citra vllam accuratam expositionẽ apud nostros ita iacuisse: vt a paucis admodũ
perlegeretur: cum presertim & variam plerisq; in locis exposcat eruditionem. & in pri
mis adolescentibus laudatarum artium studio destinatis sit prelegendũ. Non solũ em̃
veteres historie: que propter antiquitatem fabularum loco habentur: ex vetustissimis
auctoribus collecte eleganter ab Ouidio describũtur. sed ita & geographie & astrolo
gie & musice et artis oratorie: et moralis naturalisq; philosophie ratio exprimitur: vt
cui Ouidij metamorphosis bene percepta sit: facillimum ad om̃es disciplinas aditum
habiturus. neq; difficultatis quicq̃ in vllo fere poeticorum operum inuenturus ẽẽ vi
deatur: Quicqd em̃ preclari Museus. Orpheus. Linus. Homerus. Tyrteus. Hesiodus. Pa
nysis. Antimachus. Aratus. Pisandros. Nicander. Euphoriõ. theocritus. Apollonius q
argonautica scripsit. Callimachus. Philetas. Mimermus. Pindarus. Stesichorus: Alceus
Simonides. Ibycus. Bacchylides. Anacreon. Alcman. Sappho. Corynna. Archilocus.
Ananias. Hipponax. Arion. Thespis. Phrynicus. Eschilus. Sophocles. Euripides. Ion.
Acheus. Cratinus. Eupolis. Pherecrates. Aristophanes. Menander. Philemon. Philisti
on. Herodotus. Diodorus. alijq; prisci & poete et historici litterarum monumentis cõ-
mendarunt: id omne Ouidius in suã metamorphosin trãstulisse videtur. Quare et mo
ribus adolescentum et studijs rectius consuluissent: qui verbosas nuper in opera quedã
lasciuiora q̃ vt pueris sint exponenda perceptuq; facillima commentationes certatim
emiserunt: si metamorphosin suscepissent enarrandam: cum presertim vel elegie in qui

Que pueris prima sũt legẽda

bus amores describuntur: nedum poemata in quibus turpia dictã affectãtur: ex Quin
tiliani sententia minime sint pueris prelegende: ne tenelle adhuc mentes illo inquinen
tur affectu: qui disciplinarum studijs maximus hostis a sapientissimo quoq; philoso-
pho esse iudicatur. Ac ne quis temere ab ista omniũ fere etatis nostre grãmaticorũ per
suasione dissentire miretur: libet Quintiliani ipsius de ijs que pueris sunt prelegẽda ad
verbum describere preceptum. Cetera inquit admonitione magna egent: in primis vt
tenere mentes tractureq; altius quicquid rudibus & omniũ ignaris insederit: non mo-
do que diserta: sed vel magis que honesta sunt: discant. ideoq; optime institutũ est: vt
ab Homero atq; Virgilio lectio inciperet: quãq̃ ad intelligendas eorũ virtutes firmio

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ri iudicio opus eſſet. Sed huic rei ſupereſt tempus. nec em̄ ſemel legentur. Interim & ſub
limitate heroici carminis animus aſſurgat. & ex magnitudine rerum ſpiritum ducat.
& optimis imbuatur. Vtiles tragedie. alunt & lyrici: ſi tamen in his non auctores mo-
do: ſed etiam partes operis elegeris. nam et greci licenter multa & Horatium in quibuſ-
dam nolim interpretari. Elegia vero vtiq; que amat & hendecaſyllaba et quibus ſunt
comata ſotadeorum (nam de ſotadeis ne admonendum quidem eſt) Admoueantur ſi
fieri poteſt. ſin minus: ad firmius etatis robur reſeruentur. hec Quintilianus: ex quibus
facile colligitur eos adoleſcentum & ſtudijs et moribus plurimū obeſſe: qui ea que nec
pueris ſunt prelegenda: nec vlla indigent enarratione: ita exponūt: vt infantibus cibos
nutricum more mandere velle videantur: perinde atq; ſi pueris diſcentibus et non pue
ros docentibus iſtiuſmodi cōmenta ſcriberentur. Quod ſi vlla librorū penuria labora
rēt: ſtudioſis iuuenibus velle cōſulere videri poſſent. Nūc in tāta fertilitate. qd opus eſt
illa in auctorum marginibus inculcare: que vnuſquiſq; vel vltra primas litteras ꝓgreſ
ſus de vno libro in alium facile tranſcribere poſſit: Huc accedit: q̄ iſta ambitione pluri
ma congerendi fere officij ſui cōmentatores iſti (vt ego quoq; hoc verbo vtar) obliui
ſcuntur: vt pleraq; obſcuriora auctorum ſenſa: id quod in primis aliquid exponere vo-
lenti eſt neceſſarium: nequaq̄; enodentur: & quod turpiſſimū eſt: loca deprauata non ſo
lum non corrigantur: ſed vt ſunt corrupta: & legantur et exponantur: cum grammatici
vel primum ſit opus emendate legere: & que difficiliora videantur: ita exponere: vt fa
cile ꝑcipi poſſint. Nunc iſti ſuis ineptijs omnia confundentes: dum cōmenta ſua nihil
non vulgare omnibuſq; litteratoribus tritum ac penitus ſuperuacuū continentia accu
ratis preſtantum grāmaticorum enarrationibus inſerantur ac potius anteferantur: toti
q̄; librorum margines manibus nugis impleantur: pulchre ſibi expoſitoris officio fun-
cti eſſe videntur: cum & que alias perſpicua ſunt: verborū multitudine obſcurentur: &
que difficultatis aliquid pre ſe ferunt: aut peruerſe exponātur: aut ſilentio inuoluantur.
Quod ſi quid illorum operum: que nondum a quoq̄; fuerunt enarrata: iſti nominibus
parco viuentium ſuſciperent exponendū: neq; ſua laude fraudandi forent & q̄;tum iu
dicio doctrinaq; valeant: facile poſſent oſtentare. Nunc vero in tanta librorum copia
ijs dumtaxat que ab alijs recte eleganterq; illuſtrata fuerunt: vulgaria quedam adijcien
tes quid aliud aſſequūtur q̄; quod ſe non imperitos modo: ſed vanos quoq; ac futiles
aperte profitentr̄: et dum imperitis eruditi videri volunt: vt Quintiliani verbis vtar
imperiti doctis videntur. Ego vero ab iſtorum ambitione longe alienus pauca admo-
dū q̄ neceſſaria videbantur: in metamorphoſeos expoſitionē deduxi: in primiſq; illud
curaui: vt cōplura loca que falſorum correptorum temeritate fuerant deprauata: corri-
gerentur: & que ineptiarū cuiuſdam peſſime de tam egregio opere meriti interpoſitio-
ne inſulſiſſime fuerant ſeparata: connecterentur: itaq; omnia diſponerentur: vt reddita
ſibi eſſe metamorphoſis ipſa videatur: Neq; diutius in varijs ſcriptorum opinionibus
recenſendis ſum immoratus: vbi preſertim poetam ſic vni addictum eſſe animaduerti
vt ne ad alias quidem alludat: Si namq; omnia quecūq; de Ioue. Baccho. Hercule. The
ſeo alijſq; & dijs et heroibus antiquis ſcribūtur: ꝓſequi libuiſſet: finis operi inuētus nō
fuiſſet. Neq; inficias eo nōnulla ab Ouidio attingi: que mihi ignota eſſe nihil pudet in
ter exponendū fuiſſe profeſſum: cum priſcarum fabularū aliquid ignorare inter virtu-
tes grāmatici a Fabio habeatur: & ex ijs ſcriptoribus perpauci admodum extent: quos
Ouidius ſectatus eſſe videtur: vt mihi venia facile danda ſit: ſi quedam inenarrata re-
liqui. Vt enim nihil aliud ſtudijs ꝓfuerim: illud certe effeci: vt multi que a me fuerunt
pretermiſſa: omni ſtudio ſint inquiſituri: & cōmentatiōes ſuas que decē iam annos vel
epiſtolis iactate expectantur: tandem meis enarrationibus perlectis ſint edituri. Quod
em̄ hactenus nemo in Ouidij metamorphoſin quicq̄; expoſitionis emiſit: ignote que-
dam fabule in cauſa fuiſſe videntur: quas quidem vt pulchrum eſſet nō ignorare: ſic ꝓ
pter illas tam egregium opus adoleſcentibus eloquentie ſtudio deſtinatis nō prelegere
indignum eſſe videbatur. Quamobrem tantū abeſt: vt me huiuſce lucubrationis peni

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

teat: vt vel maxime leter vna cum Ouidij metamorphosi: in qua Homeri illius mantuani opiniones vbique approbantur. Francisci Gonzage mantuani principis magnanimi liberalissimique nomen per totam Eurodam: vbicunque romana viget lingua: ab optimis quibuscunque ingenijs celebratum iri. Vale rarissimum seculi nostri liberalitatis exemplum. Venetijs Nonis septembris. MCCCCXCIII.

Vos animosa phalanx dicendi tracta lepore,
Dulce melos poesis, si quod inire placet:
Nasonis celeres tersos captate libellos:
Quos vetus errorum pestis inhorruerat.
Nec metamorphoseos (nam sedula pulsat ad edes)
Frigore brumali torpeat ampla manus.
His reserate sinus, digna mercede vocate.
Grata ferent gratis premia subsidijs.

De transformatione viciosorum. Notandum quod cum gradus entium distinguuntur secundum nobilitatem et ignobilitatem. quia non est accipere duas species eque perfectas: sed una est dignior alia. Ideo oportet quod omne ens quod non est homo aut sit supra hominem: aut infra eundem. Mali autem per maliciam anhelant et desinunt esse homines. ergo necesse est malos esse supra homines vel infra eosdem. Cum autem sola probitas vehat hominem super humanam ad naturam divinam. sequitur quod malicia deiciat malos infra naturam humanam: scilicet ad naturam bestialitatis. Hoc Boetius innuit prosa 3a quarti libri de consolatione philosophie: cum dicit. Omne namque quod sit: unum esse: ipsumque unum bonum esse manifestum est. Cum consequitur: ut omne quod sit, id etiam bonum esse videatur. Hoc igitur modo, quicquid a bono deficit, esse desistit. Quo fit ut mali desinant esse quod fuerant. Sed fuisse homines adhuc ipsa humani corporis reliqua species ostentat. Quare versi in maliciam, humanam quoque amisere naturam. Sed cum ultra homines quemque provehere sola probitas possit: necesse est ut quos ab humana conditione deiecerit, infra hominis meritum detrudat improbitas. Evenit igitur ut quem transformatum vicijs videas, hominem estimare non possis. hec ille. Consequenter qualiter homines per diversa vicia transformantur in diversas bestias. Notandum quod in nobis est duplex virtus cognoscitiva, scilicet intellectus et sensus. Intellectus est quid divinum in nobis, per quem ad superiora nobis ascendimus et deo similes sumus. Sensus autem [illegible] non obedit rationi est quid brutale in nobis, per quem infra naturam humanam redigimur: et bestijs similes efficimur. Ideo idem boetius in suo tractatu de summo bono inquit Ve vobis hominibus, qui de numero bestiarum computati estis: divinum quod in vobis est (scilicet intellectum) non cognoscentes, per quod ad superiora ascenditis, et deo similes estis. Hoc scilicet qualiter in diversas bestias viciosi transmutantur: pretactus sic commodissime ostendit ibidem. Avaricia fervet alienarum opum violentus ereptor: similem lupis dixeris. Ferox atque inquietus, linguam litigijs exercet: cani comparabitur. Insidiator occultus surripuisse fraudibus gaudet: vulpeculis exequetur. Ire intemperans fremit: leonis animum gestare credatur. Pavidus ac fugax: non metuenda formidat: cervis similis habeatur. Segnis ac stupidus torpet: asinum vivit. Levis atque inconstans, studia permutat: nihil ab avibus differt. Fedis immundisque libidinibus immergitur: sordide suis voluptate detinetur. Concludit Ita fit ut qui probitate deserta, homo esse desierit: cum in divinam conditionem transire non possit: vertatur in beluam. Hoc Boetius in sua persona philosophie concedens, sequenti prosa sic dicit Video viciosos: tametsi humani corporis speciem servent: in beluas tamen animorum qualitate mutari;

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Index eorũ que quoqȝ in lib. metamor. Ovi. cõtinent.

Primi libri metamorphoseis.

Chaos in quattuor elementa. folio primo
Celum ⁊ terram quinqȝ distingui zonis iij
Quattuor ventoꝝ regiones iij
Hominis origo iiij
Quattuor etatum descriptio v
Gigantũ sanguis in hoĩes crudeles vi
Lycaon in lupum viij
Lactei circuli descriptio codeȝ
Jovis oratio vij
Diluuij descriptio ix
Lapides in homines xij.
Terra in varias animalium figuras eodem
Pythonis serpentis cedes eodem
Pythia ludi eodeȝ
Cupidinis sagittarum descriptio eodem
Daphne in laurum xiij
Tempe descriptio xv
Jo in vaccam eodẽ
Argi oculi in caudam pauonis xvij.
Syrinx nympha in calamum eodeȝ
Jo vacca in humanã formam xviij
Phaetontis epaphiqȝ contentio xix

Secundi libri metamorphoseis.

Regie solis descriptio xx
Quattuor anni partes eodem
Solis currus descriptio xxi
Equorum solis nomina xxij
Terre incendium xxiiij
Telluris querele xxv
Phaetontis casus xxvi
Heliades in populos eodem
Cygnus rex lygurũ in olorem eodeȝ
Calisto lycaonis filia in vrsam xxvij
Arcas cum calisto matre in syders xxviij.
Coruus ex candido niger xxix
Coronis in cornicem eodem
Erichthonius sine matre natus eodem
Nyctimene in noctuam xxx
Ocyroe chironis filia in equam xxxi
Apollo in pastorem eodẽ
Battus in lapidem indicem eodem
Aglauros cecropis filia in saxum xxxij
Inuidie domus descriptio xxxiij.
Inuidie effictio eodem
Jupiter in taurum xxxiiij
Europa in cretam aduecta eodem.

Tertij libri metamorphoseis.

Cadmus beotie conditor xxxv
Serpentis descriptio eodem
Draconis dentes in viros armatos xxxvi.
Acteon in ceruum eodem
Bacchus ex semele cadmi filia eodẽ
Juno in anum xxxix
Bacchi educatio ⁊ origo xl
Tyresias in feminam eodem
Tyresias in marem eodem
Narcissus in florem xl. ⁊. xlij.
Echo in vocem xli
Bacchus in puerum xlv
Tyrrheni naute in delphinos xlvi.
Penthei discerptio eodem.

Quarti libri metamorphoseis.

Bacchi nomina xlvij
Dercetis babylonia in piscem xlviij
Semiramis in columbam eodem
Nais in piscem xlix
Mora ex albis nigra Pyrami et Thisbes sanguine effecta xlix
Veneris cũ marte adulterum l
Leucothoe in thuris arborem eodem
Clytie in Heliotropiuȝ herbam lij
Daphnis ideus in saxum eodẽ
Scython in feminam eodem
Celmus puer in adamantem eodeȝ
Crocos cum smilace in flores eodem
Salmacidis fontis natura eodem
Hermaphroditus cum Salmacide nympha copulatus liiij
Mineides in vespertiliones eodem
Ino athamantis vxor in deam eodeȝ
Vie ad inferos descriptio lv
Juno ad inferos eodem
Melicerta in deum marinum lvi
Comites Inus in saxa ⁊ aues eodeȝ
Cadmus cum vxore in anguem lvij
Jupiter in aurum lviij
Persei gesta eodeȝ
Gutte sanguis meduse capit is ĩ serpẽtes eo.
Atlas in montem lviij
Andromeda ceto exposita lix
Virgulta in coralia lx
Andromede perseiqȝ nuptie eodem
Pegasus equus alat⁹ e sanguine meduse lxi
Meduse capilli in serpentes eodem

Quinti libri metamorphoseis.

Cepheni perseum oppugnãtes in saxa. lxi.
Cepheni tumultus descriptio eodeȝ
Phineus cephei frater in statuam lxiiij
Pretus in lapidem lxv
Polydectes in saxum eodem
Hippocrenes fontis descriptio eoď
Pyrenei sacrilegium eodem
Muse in aues eodem
Pierides in picas lxvi ⁊. 72.
Gigantomachie descriptio eodẽ
Jupiter in arietem eodem
Apollo in coruum eodem
Diana in felem eodem
Bacchus in capram eo.
Venus in piscem eodem
Juno in vaccam eodem
Mercurius in ibim lxvi
Cereris laudes lxvij
Proserpine raptus eodem
Perguse lacus descriptio eodem
Cyane nympha in stagnum lxviij
Puer temerarius in stellionem lxix
Arethusa nympha in fontem lxix. ⁊. lxxi.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Tabula

Ascalaphus in bubonem lxx
Sirenes in aues eodem
Lincus rex scitharum in lincē feram lxxii
¶ Sexti libri metamorphoseis:
Arachnes cum pallade certamen lxxij
Pallas in vetulam lxxiii
Telax palladis arachnesqꝫ descriptio lxxiiii
Hemus ⁊ rhodope in montes lxxiiii
Pigmea in gruem eodez
Antigone in ciconiam eodem
Cynare filie in saxa eodem
Jupiter in taurum eodez
Jupiter in aquilam eodez
Jupiter in cygnum eodem
Jupiter in satyrum fo.lxxiiii
Jupiter in amphitrionem eo.
Jupiter in aurum eodez
Jupiter in ignem eodem
Jupiter in pastorem eodem
Jupiter in serpentem eodez
Neptunus in iuuencum eodez
Neptunus in enipheum fluuium lxxv
Neptunus in arietem eodem
Neptunus in equum eodem
Neptunus in delphinem eodem
Apollo in pastorem eodem
Appollo in accipitrem eodem
Apollo in leonem eodez
Bacchus in vuam eodez
Saturnus in equum eodez
Arachne in araneam lxxv
Niobe in marmor eodez
Niobes filiorum mors eodem
Amphionis exitus lxxvii
Licij rustici in ranas lxxviii
Marsias in fluuium lxxix
Eburneus pelopis humerus eodem
Tereus in vpupam lxxx.⁊.lxxxiii
Progne in hirundinem lxxxiii
Philomela in luciniam eodez
Orithie raptus lxxxiiii
Zetes ⁊ calais alati eodem
¶ Septimi libri metamorphoseis.
Jasonis in colchos expeditio lxxxiiii
Medee amores lxxxv
Tauri ignem efflantes lxxxvi
Draconis dentes in hoīes armatos lxxxvij
Peruigilis draconis sopor lxxxvii
Aeson ex sene iuuenis lxxxviii
Aridus oliue ramus in viridem lxxxix
Gutte aque in flores eodez
Nutrices bacchi ex vetulis iuuenes eodez
Pelie cedes lxxxix.⁊.xc
Aries senio confectus in agnum xc
Cerambus in auem eodem
Draco in saxum eodem
Juuencus in ceruum eodem
Coe mulieres cornute xci
Telechines visu omnia mutantes eodem
Hyries filius in cignum eodē
Hirie in lacum eo.
Jambe in auem eodem
Fungi in homines eodez
Phineus in auem eodez
Periphas in auem eodē
Polyphemonis filia in auem eodez
Medea ad egeum xcii
Cerberi spuma in aconitum eodem
Thesei gesta eodez
Scironis latronis ossa in scopulos eodem
Minois bellum in athenienses xciii
Sithonis in monedulam eodem
Egina insula que ⁊ oenona eodē
Eaci filij xciiii
Formice in homines eodem
Pestis descriptio eodem
Cephalus procris maritus in aliam figu. xcvii
Fera ⁊ canis in saxa xcviii
Procris mors xcix
¶ Libri octaui metamorphoseis.
Nisus in alietum auez c
Scilla in cyrin auem c
Muri vocales c
Labyrinthi cretensis descriptio cii
Ariadne corona in sidus cii
Dedali volatus ciii
Tal⁹ puer serre circiniqꝫ inuētor in pdicez. ciiii
Dedalus ad cocalum eodez
Apri calidonij descriptio eodem
Atalante forma cv
Altee fratres a meleagro cesi cvii
Stipes in quo meleagri vita eodem
Meleagri mors cviii
Meleagri sorores in aues meleagridas cviii
Naiades in echinadas insulas cix
Perimele nimpha in insulam eodez
Oppidum in stagnum cx
Jupiter cum mercurio in homines eodez
Casa in templum eodem
Philemō cū baucide vxore in arbores eodē
Proteus in varias formas. cxii
Mestre erisichtonis filia in varias figuras. cxii
Erisichthonis impietas eodez
Famis patria cxiii
Famis descriptio eodem
Fedus erisicthonis exitus eodez
¶ Noni libri metamorphoseis.
Acheloi herculisqꝫ lucta cxiiii
Achelous in varias figuras cxv.⁊c.xvi
Achelous in anguez cxv
Achelous in tauruz cxvi
Copie cornu eodez
Neci centauri cedes eo.
Tunica a deianira ad herculem missa cxvii
Herculis labores cxviii
Lichas in scopulum eodem
Hercules in deum cxix
Galantis in mustellam eodem

Ilithya in vetulam — cxix
Dryope in arborem — cxx
Lotos nympha in arborem — eodez
Iolaus senex in iuuenem — cxxi
Callirhoes pueri in iuuenes — eodez
Deos fatis obnoxios esse — cxxij
Miletus mileti vrbis conditor — eodez
Biblis mileti filia in fontem — eodem
Caun⁹ biblidos frater cauni vrbis ꝯditor. eod.
Iphis puella in marem — cxxvi

Decimi libri metamorphoseis.

Orphei erudicesq; nuptie — cxxviii
Orphei ad inferos descensus — eodem
Atys in pinum — cxxx
Cyparissus in cupressum — eodem
Orphei carmen — eodem
Jupiter in aquilam — eodem
Hyacinthus puer in florem — cxxxi
Hyacinthia festa — eodem
Propetides in saxa — eodem
Ceraste in tauros — eodem
Statua eburnea in virginem — cxxxij
Mirrha cynire filia in arborem — cxxxiii
Adonis in florem — cxxxvi
Hippomenes in leonem — cxxxvii
Atalanta in leenem — eodem
Minthe nympha in mentam — cxxxix

Undecimi libri metamorphoseis.

Orphei cedes — cxl
Serpens in saxum — cxli
Bacche thracie in arbores — eo.
Mide stoliditas — ibidez
Contacta a mida in aurum — cxli
Harena pactoli in aurum — cxlij
Mide aures in asininas — eodem
Canne vocales — cxliij
Apollo cum neptuno in homines — eodem
Hesione laomedontis filie liberatio — eodem
Thetis in varias formas — eodem
Ceyx in auem — cxliiij
Dedalion in accipitrem — eodem
Lupus in saxum — cxlv
Alcyone in auem — cxlvi
Somni domus descriptio — cxlix
Dei somni effictio — eodem
Morpheus in homines — cl
Phobetor in animalia bruta — eodem
Phantasos in inanimata — eodem
Morpheus in ceycem — eodem
Esacus in mergum — clj

Duodecimi libri metamorphoseis

Serpens in saxum — clij
Iphigenia agamenonis filia in ceruam — cliij
Fame domus descriptio — eodem
Protesilai cedes — eodem
Cygnus puer in auem — eodem
Ceneus in auem — clv
Cenis puella in marem — eodem
Pirithoi & hippodamie nuptie — clv
Lapitharum centaurorumq; prelium — clvi
Periclimen⁹ nelei fili⁹ in varias figu. — clxi
Achillis mors — eodem

Tertijdecimi libri metamorpho.

Aiacis oratio — clxij
Artificiosissima vlissis oratio — clxiiij
Armorum achillis iudicium — clxix
Aiax in hiacinthum — eodez
Hecuba in canem — eodez
Polidori cedes — clxx
Polixene immolatio — eodem
Polimestoris tracie regis excecatio — clxxij
Memnonis cineres in aues — eodem
Enee in latium nauigatio — clxxiij
Anij filie oia suo tactu in frumentum. vinum. oleumq; conuertentes in columbas — eodem
Duo iuuenes ex rogi fauilla — clxxiiij
Iudex in saxum — eodem
Sicilie descriptio — eodem
Scilla in monstrum — eodem
Acis in fluuium — eodem
Poliphemi cantilena — clxxvi
Glaucus in deum marinum — clxxviij

Quartidecimi libri metamorpho.

Scille inguina in canes — clxxviij
Idem in scopulum — clxxix
Cercopes in simias — clxxx
Enne aduentus ad sibillam — clxxx
Sibilla in vocem — clxxxi
Socij vlissis in porcos — clxxxij
Socij vlissis in pristinam formam — eodem
Picus in auem — clxxxiiij
Canens pici vxor in loci nomen — eodem
Pici comites in feras — clxxxv
Diomedis socij in aues — clxxxvi
Apulus pastor in oleastrum — clxxxvij
Enee naues in nymphas — eodem
Nauis in scopulum — eodem
Ardea in auem — eodem
Eneas in deum indigetem — clxxxviij
Albani reges — eodem
Vertumnus in varias figuras — eodem
Vertumnus in vetulam — clxxxix
Anaxarete puella in saxum — eodem
Vrbis rome conditores — cxc. & cxci
Aque frigide in calidas — cxci
Romulus in deum — eodem
Hersilia Romuli vxor in deam — eodem

Quintidecimi libri metamorpho.

Calculi albi in nigros — cxcij
Numa ad pithagoram — eodem
Pithagore dogmata — cxciij
Pithagore sermo — eodem
Pithagore metempsichosis — cxciiij
Pithagoras in euphorbum — cxcv
Omnia in continuo motu esse — eodem
Annus in quattuor partes — eodem
Quattuor hominis etates — eodem
Sperma hominis in hominem — eodem
Ex quattuor elementis oia fieri — cxcvi
Omnia in quattuor elementa resolui — eodem

Tabula

Terra in mare	cxcvi
Mare in terram	cxcvi
Lyci fluminis natura	eodem
Erasmus fluuius	eodez
Laicus fluuius	eodem
Amasenus fluuius	cxcvi
Anigrus fluuius	eodez
Hypanis fluuius	eodem
Insule in continentem	eodez
Ex continenti insule	eodem
Helice buraq; vrbes submerse	cxcvij
Ex planicie montes	eodem
Mira aquarum natura	eodem
Crathis & sibaris fluuij	eodem
Salmacidis fontis natura	eodem
Ethiopie lacus	eodez
Elitorij fluuij natura	eodem
Lyncestius fluuius	eodem
Arcadie lacus	eodez
Ortigia insula ex mobili immobilis	cxcvij
Simplegades insule olim instabiles	cxcvij.
Ethne montis incendium	eodem
Homines in aues	cxcviij
Scithice mulieres in aues	eodem
Apes ex vitulis	eodem
Crabrones ex equis	eodem
Scorpius ex cancro	eodem
Tinee agrestes in papiliones	eodez
Limus in ranas	eodem
Informis caro in vrsum	eodez
Apes sine pedibus	eodez
Aues ex oui medio	eodem
Hominis spine medulla in anguem	cxcviij
Phenix ex seipso	eodez
Hyenaz ferā modo marez mō femināʒ esse.	cxcix
Mira chameleontis natura	cxcix
Lyncurium ex lincum vrina	eodem
Corallium ex molli durum	eodem
Omnium rerum vicissitudinem esse	eodem
Gentium vicissitudines	eodez
Troie ruina	eodez
Sparta	eodem
Micene	eodem
Athene	eodem
Thebe	eodem
Rome origo	eodem
Hominem ex anima & corpe constare	eod.
Nume regnum	cc
Egeria Nume vxor in fontem	eodez
Hippolittus in virbiuz	eodem
Hippolitus ab inferis	cci
Gleba in puerum	eodem
Hasta romuli in arborem	eod.
Cippo cornua	eodez
Esculapius in anguem	cciij
Esculapius romam aduectus	eodez
Julius cesar in cometen	ccv
Augusti laudes	ccvi
Metamorphoseos cōmendatio	ccviij

¶ Finis tabule metamorphoseos sm ordinem quindecim librorum. & que minus perfecta in hac offenderis: in altera plixius ponūtur.

Tabula Alphabetica

Rerũ ⁊ verborum in sequenti opere precipue annotandorum.

Acetes folio.xliiij.
Achillis mors clxi
Acis in fluuium clxxiiij
Achimenides clxxxi
Aconitum vi.⁊.xcij.
Acrisius xliij
Acteon in ceruum xxxvi
Acithoe xlvij
Achelous lxx.⁊.cix.
Achelous in anguem cxv
Achelous in taurum cxvi
Adamas ex celmo lij
Adamas lv.⁊.lxxxvi.
Adonis cxxxvi.⁊.cxxxix.
Aello xxxviij
Affectare vi
Aglaurus in saxum xxxij
Agre xxxviij
Agliodos eodem
Ager damascenus cxxxviij.
Aiacis oratio clxij
Aiax in hyacinthum clix
Alcyone in auem cxlvi
Albani reges clxxxviij
Alce canis xxxviii.
Alcmene lxxiiii
Alpheus lxix
Alcathoe xcij
Althee fratrum cedes cvii
Alũnus liiij.
Amasenus fluuius cxcvi
Amphitrite ij
Amphrisus xv
Amymone xxiiii
Ambrosia li.
Amphionis mors lxxvii.
Amycle cv
Anteus cxvii
Anguis in saxum cxli
Anij filie in columbas clxiiii
Anaxarete in saxum clxxxix
Anime immortalitas cciiii
Antiopa lxxiiii
Anchora x
Anser capitolinus xxix
Anguis ex hominis spina cxcviii
Anigrus cxcvi
Andromeda ceto exposita lix
Andromede nuptie lx
Anapis lxviii
Antigone in ciconiam lxxiiii
Anthedon lxxxix
Androgeus xciii
Anni partes v.⁊.xx,⁊.cxcv.
Apollo in hominem cxliii
Apollo smyntheus clxi
Apollinis propria xiiij.
Apollo in pastorem xxxi
Apollo in coruum lxvi
Apollinis metamorphosis lxxv
Aper arcadicus cxviii
Apum generatio cxcviii
Apes sine pedibus ibidem
Aphrodite lvi
Apidanus xv
Aque frigide in calidas cxci
Aquarum natura cxcvij
Aquila xiiii.⁊.lxxxi
Arachnes cum pallade certamen lxxii
Arachnes tela lxxiiii
Arachne in araneam lxxv
Ardea in auem clxxxvii
Arcadie lacus cxcvii
Arcas viij.⁊.xxviii
Arcades in lupos viii
Arcadia xvii
Arethusa lxix.⁊.lxxi.
Areopagus iiii
Arbutus ibidem
Armentum xiiij.⁊.xvi
Argus in pauonem xvi.⁊.xvij
Arctos xxij
Arctophilax xxviii
Archaismos xxiii
Argos lxxix
Aries in agnum xc
Ariadne cij
Astyanax clxix
Aspirare i
Asbolus xxxviii
Asterie lxxiiii.⁊.lxxvi
Ascalaphus in bubonem lxx
Astypalea xciii
Astron ⁊ sidus iii
Asopus xcvi
Astrea vi
Atalanta cv.⁊.cxxxvij
Atlas xxv.⁊.lviii.⁊.cxviii
Atys in pinum cxxx
At xlvii
Athos xxiii
Attica xxix
Athenarum nomina lxxii
Athene cxcix
Aurum fatale cxxii
Auster iij
Aurum vi
Aues ex ouis cxcviii
Augusti laudes ccvi
Augustum lxxiiii
Autolicus cxii.⁊.cxlv
Autonoe xlvii
Axis ix
Axes li

B

Bacchi origo xl
Bacchi tres xliii

Bacchi nomina xlvij.
Bacchus in puerum xlv
Bacchus in capram lxvi
Bacchus in vuam lxxv
Bacchi nutrices ad iuuentam reuocate. lxxxix
Baucis ⁊ philemon cx
Bacce lxxiiij
Basilica xix
Battus in lapidem xxxi
Beatus ante obitum nemo xxxvij
Bebe lxxxviij
Belides lv
Belus lvij
Bellum primũ iiij
Beotia ⁊ beotia xxxv
Boetius potius boethus dicendus est xxxv
Biblys in fontem cxxij.
Biblydes epistola cxxiiij
Boreas iij
Bootes xxiij
Britomarte xxvij
Buccina iiij
Bura cxcvij
Busiris cxvij
Bubasus cxxv
Bulla cxxxix

C

Cacus cxviij
Cadmus cum vxore in serpẽtes lvij
Cadmus xxxv
Caduceus xxxij
Caister xxiiij
Caycus fluuius cxcvi
Callirhoes pueri in iuuenes cxxi
Calisto xxviij
Cameleontis natura cxcix
Cãne vocales cxliij
Cancer xxi.⁊.xxxiiij
Canephoria xxxij
Canopus ccvij
Canens pici vxor clxxxiiij.⁊.clxxxv
Canis gallicus xiiij
Canis ⁊ fera in saxa xcviij
Caro ⁊ corpus vij.⁊.xij
Canum acteonis nomina xxxviij
Calaurea xci
Carchesia lxxxix
Caro in vrsum cxcviij
Cassiepe lx
Chaos in elementa i
Carica cxi
Cedere iiij
Cedes iulia viij
Cephisis xi
Ceyx in auem cxliiij.⁊.cxlvi
Cenis in virum clv
Cenotaphium lxxxij
Ceneus in aquilam clx
Cercopes in simias clxxx
Cecrops xxix
Celmus in adamantem ij
Cephalus in aliam figuram l
Cereris laudes xcv
Cerambus in auem lxvij
Centauri xc
Cephalus paonis marit⁹ in aliã figurã cxviij
Cercyon xcvij
Ceraste in tauros xcij
Cesar in stellam cxxxi
Celẽnium ccv
Cippo cornua cciiij
Chione cci
Cygnus in auem cxliiij
Cyllacus xxvi.⁊.clij
Chiron sagittarius clviij
Chiron xxi
Cinthus xxiii.⁊.lxxvii xxx.⁊.xc.
Cintheron xxij
Cyclopes ix
Ciclades xxiiij
Cillena viij.⁊.xci
Cyane in stagnum lxviij
Cyanee petre lxxxv
Cynare in saxa lxxiiij
Cytorus lxxv
Chimera lxxviij.⁊.cxxv
Cymolus xciij
Chios xlv
Ciris cij
Circini inuentor ciiij
Cimerij cxlix
Cinyras cxxxiij
Cyprus cxxxij
Cyparissus in cupressum cxxx
Cithera cxxxvi
Clytorius cxcvij
Claros xiiij
Clymene xix
Clytie in heliotropium lij
Chorus xlvi.
Cornu iiij
Consilium ⁊ concilium vi
Coniurati in augustum vij
Consors x
Coricum ⁊ coricus eodem
Coruus e candido in nigrum xxix
Coronis in cornicem eodem
Comito pro tor cxi.⁊.clxxxij
Cocalus ciiij
Corona ariadnes in sidus cij
Cornu copie cxiiij.⁊.cxvi
Corynthus lxviij
Continens in insulam cxcvi
Coralium cxcix
Coe mulieres xci
Colophon lxxij
Crabonũ generatio cxcviij
Crathis fluuius cxcvij
Cremion xcij
Creta ci

.A. pri9 vte foa 9oz.

A. Crepuscula viij
Cresi fortuna xxxvij
Crocus ⁊ smilace in flores lij
Culmē x
Cume clxxx
Currus solis xxi
D
Danae l viij.⁊.lxxiij
Daphne in laurum xiij
Daphnis ideus in saxum lij
Delphi xiij
Dercetis in piscem xlvij
Dētes dracōis ī hoīes arma. trāsformati. lxxxvij
Dedali volatus ciij
Dedalion cxliiij
Deianira cxiiij
Decima vnda cxlviij
Deus ij
Deos fatis obnoxios esse cxxij
Dij selecti ⁊ siluestres vi
Diana in felem lxvi
Diana scithica clxxxiiij
Diluuium ix
Diomedis socij in aues clxxvi
Diomedes thracius cxviij
Didyme xciij
Discreti iij
Discrimen x
Dindima xxiij
Dictynna xxvij
Dionysius xl
Dodona xcvi
Domus in templum cxi
Dolon clxiij
Dorceus xxxviij
Dromas xc
Draco in saxum xc
Driope in arborem cxx
E
Eacus xciij
Eas xv
Eburnea statua in vĝinē trāsformata cxxxij
Eburneus humerus lxxix
Echo in vocem xli
Eea circe li
Egeon xx
Egeria nimpha in fontem cc
Elementum ij
Elementa cxcvi
Electrum ex lachrymis xxvi
Elis xxxi
Elice cxcvij
Emonia xv
Emus xxiij
Emphasis cxxxiiij
Enona xcij
Eneus ciiij
Eneas in italiam clxxiij
Eneas ad inferos clxxx
Enee suaues in nimphas clxxxvij
Eneas in deum ibidem
Eolus ix.⁊.clxxxvj
Epaphi ⁊ phaetontis certamen xix
Equor xxxiiij
Eryx xxiij
Erymanthus xxiiij
Eridanus xxv
Erychthonius xxix
Erichtheus lxxxiiij
Erysichton cxiij
Erasinus fluuius cxcvi
Eson ex decrepito iuuenis lxxxviij
Esacus in mergum cli
Esculapius in anguem cciij
Esculus xiij
Ether iij
Etas aurea.iij.argētea erea ⁊ ferrea .v.⁊.cxcv.
Ethiopes xix.⁊.xxiij
Etna xxxij.⁊.cxcvij
Eurus iij
Eurymone li
Eurysteus cxviij
Eumenides cviii
Exul iii
Excipere xviii
Excipule ibidem
Exto lx
F
Fames ⁊ eius patria cxiii
Fame edes cliii
Fatum ix
Fatis deos esse obnoxios cxxii
Ferre i
Fere iiii
Ferrum vi
Fera ⁊ canis in saxa xcviii
Filij patribus prestantiores ccvii
Flauus color v
Fluitare ⁊ nare lxxviii
Formice in homines xciiii
Freta ii
Frutex v
Fungi in homines xci
Furie lv
Fulmen iii.⁊.xxxix
G
Galaxia vi
Galantis in mustelam cxix
Ganimedis raptus cxxx
Gargaphie vallis xxxvii
Gigātū sanguis in hoīes atroces ⁊ crudeles. vi
Gigantes iterum .vii
Giganto machia lxvi
Glaucus lxxxix.⁊.clxxviii
Gleba in puerum cci
Glomero ii
Gorgones lviii
Gortin xcviii
Gradiuus lxxx
Grecorum contio clxii

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Tabula

Burges x
Butte aque in flores lxxxix

H

Halietus cii
Harpalos xxxviii
Harpalice lxxxv
Harpyie eodem
Hasta in arborem cci
Hecate lxxxvi
Hecuba in canem clxix.⁊.clxxii
Helice ciii
Helle ⁊ phrixus lxxxiiii
Helicon xxiii
Heliades in arbores xxvi
Hemus xxiii
Hermaphroditus liii.⁊.liiii
Hercules in deum cxix
Hersilia in deam cxci
Hercules canopius clxi
Herculis cum acheloo certamen cxiiii
Herculis labores cxviii
Hesione liberatio cxliii
Hesperides cxviii
Hiantes xxxvii
Hiale eodem
Hiades xlv
Hiacinthus in florem cxxxi
Hiacinthia eodem
Hidra cxv
Hiena modo mas modo femina cxcix
Hileus xxxviii
Hippocrene fons lxv
Hippepa lxxiii
Hiperion cix
Hippolite cxviii
Hippomenes in leonem cxxxvii
Hipsipile clxix
Hipanis fluuius cxcvi
Hippolitus virbius cc.⁊.cci
Hiries filius in cygnum xci
Hirice in lacum ibidem
Hoc ⁊ illud xxxviii
Homo iiii
Homines in lapides lxiiii
Homines in lupos lxxxix
Homines in aues cxcviii
Hominis natura cxcix
Hospes vi

I

Iambe in auem xci
Iaculum mirandum xcvi
Iasion cxxii
Ianus cxci
Iasonis in colchos expeditio lxxxiiii.⁊.lxxxv
Icari casus ciii
Ida xxiii
Ichnobates xxxviii
Ilithyia in vetulam cxix
Ilios clxxxvi
Ilex v
Igne incendendus mundus ix
Inachus xv
Indi xix
Inficior xx
Inferorum vrbs ⁊ via lv
Incubare cli
Insule in continentem cxcvi
Inuidie domus xxiii
Inuidie descriptio ibidem
Ino xl.⁊.liiii
Inus comites in saxa lvi
Interdico lxxviii
Inuenio ⁊ reperio xvii
Instar l
Iolaus senex in iuuenem cxxi
Io in vaccam ⁊ iuuencam xv
In pristinam figuram xviii
Io in deam isidem ibidem
Iolcos lxxvii
Io dolentis vox xlii
Iouis varie transformationes lxxiiii
Iphis in marem cxxvi
Iphigenia in ceruam cliii
Iris ix
Isidis comites cxxvi
Ismenides xlvii
Ismenos lxxvi
Iudex in saxum clxxiiii
Iuuenes e fauilla ibidem
Iuppiter v
Iuppiter in dianam xxvii
Iuppiter in taurum xxxiiii
Iuppiter in arietem lxvi
Iuppiter in hominem cx
Iuppiter in aquilam cxxx
Iuno in vaccam lxvi
Iuppiter in varias formas lxxiiii
Iuuencus in ceruum xc
Iuly cesaris cedes viii
Iuno in beroen xxxix
Iuno in vetulam ibidem
Ixion lv

L

Labros xxxviii
Labirinthus cii
Ladon xviii
Lachne xxxviii
Lachryme in electrum xxvi
Lamus clxxii
Lapilli nigri in candidos cxcii
Latona lxxvi
Lapitharum prelium clvi
Lebintos ciii
Leo nemeeus cxviii
Lemniades clxix
Lerna xvi
Lelapis xxxviii
Lelapa xcviii
Leucothoe in turis arborem l
Lede lxxiiii
Lethe lxxxvii
Leucon xxvii

Libia xxliij
Lycaon vi
Lycaon in lupnm viij
Lycij rustici in ranas lxxviij
Lyceus viij
Lychas in scopulum cxviij
Liguria xxvi
Lirisca xxxviij Licurgus xlviij
Linces ibidem
Lincus in lincem lxxij
Licus fluuius cxcvi
Lincestius fluuius cxcvij
Lincurium cxcix
Limus in ranas cxcviij
Liriope xl
Lituus iiij Littus ij
Lotes in arborem cxx
Lupum in saxum cxlv

M

Magia xliiij
Magnes cxlvi
Marathon xcij
Malaneus xxxviij
Maurum & morum iiij
Manto lxxv
Marsias in fluuium lxxix
Margo ij
Manes xv
Mare in terram cxcvi
Matuta iij
Medee amores lxxxv
Medea ad egeum xcij
Medusa lxl.&.lxvi
Meleagri stipes fatalis cvij
Meleagri mors cviij
Meleagri sorores in aues ibidem
Menalus viij
Menaphron xcj
Menetius cv
Melampus xxxviij
Melanchetes eodem
Melicerta liiij
Mennonis cineres in aues clxxij
Mensum pro mensium cviij
Menia xlij
Meonides lxv
Mergus ex esaco cli
Merops xlx.&.xxiiij
Mercurius in hominem xxxi.&.cx
Mercurius in ibidem lxvi
Mestre in varias figuras cxliij
Metempsichosis cxciiij
Metamorphosis i
Metamor. commendatio folio vltimo
Micene lxxix.&.cxcix
Micale xxiij
Mimas eodem
Mineides xlvij
Minie lxxxv
Mirmidones xcvi
Minos cij
Miletus mileti conditor cxxij.
Minthe in herbam cxxxix
Mydas cxli.&.cxlij
Mirrha in arborem xliiij.&.cxxxiij
Mnemosine lxxiiij
Micylus cxcij
Mile clxxiiij
Molossi viij
Molossi filij in aues clxxiij
Moli herba clxxiij
mons iij
monicus clx mopsus clix
morpheus cl
mori & nasci cxcvi
mora ex albis nigra xlviij.&.xlix
moueri omnia cciij
mundus i
munichia xxxij
muri vocales c
murex xl
muse noue cu[m] interpretationibus earu[m] — lxv
muse in aues lxvi

N

Nabath iij
Nais in piscem xlix
Naias xvij
Naiades in insulas cix
Nasci & mori cxcvi
Narcissus in florem xl.&.xliij
Narcissi species xlij
Nare & fluitare lxxviij
Natura ij
Nauis prima iiij
Nauis in scopulum clxxxvij
Naues enee in nymphas ibidem
Naxos xlv
Nebula iij
Nereus vij
Nemesis xli
Neptuni varie transformationes seu metamorphoses lxxiiij.&.lxxv
Nelide clxi
Nestor clv
Nessi cedes cxvi
Nympharum nomina vij
Nictimene in noctuam xxx
Niphe xxxvij
Nisa xl
Niobe in marmor lxxvij
Niobes filij lxxvi
Nilus & eius ostia xij
Nisus & scilla in aues c
Nouerca vi
Nouacris xvij
Nox viij Notus iij
Nubes iij
Nutrices bacchi iuuenescunt lxxix
Numa po[m]pilius cxcij

O

Ociroe xxxi
Oenone xciij

Oethe xxiij
Olympus vi.et.xxiiii.
Oenus .ciiii.
Olenis capra amalthea xlv
Oliaros xciii
Oleaster ex pastore clxxxvii
Olenus ⁊ lethea in lapides cxxix
Oliua minerue lxxiiii
Oppidum primum iiii
Oppidum in stagnum cx
Orbo xxvi
Ortygia xvij.⁊.cxcvii
Orbasus xxxviii
Oresitrophus xxxviii.circa finem
Orgia xliii.⁊.xlvii.
Orythyie raptus lxxxiiii.
Orion ciii.
Oreades cxiii
Orphei nuptie cxxviii
Orpheus ad inferos eodem.
Orphei cedes cxl
Othrys xxiii.

P

Pallas in anum lxxiii.
Palladis tela lxxiiii
Palici non palisci lxviii.
Palatium vii
Palladium clviii.
Palilia cxci
Pasiphae ci.⁊. cii.
Pagase lxxxv
Patre lxxix
Patara xiiii.
Papho in arborem cxxxiii.
Pactolus cxli.⁊.cxlii.
Panompheus cxliii.
Pastor in oleastrum clxxxvii.
Pamphagus xxxviii
Pandrosos xxix
Parce xxxi
Parnasus x.⁊.xxiii
Pean xv.
peones lxvi
Pellex xvi
Pemenis xxxviii,
pentheus xliii.
perrhebus clv
Persis iii
perseus lviii
peregrinus iiii.
pergusa lacus lxvii
periclymenus in varias figuras clxi
periphytus xcii
Periphas ⁊ phineus in aues xci
Perimele in insulam cix
pelie cedes lxxxix
pestilentie descriptio xciiii
Phalanges iiii.
phantasos cl
phaetontis cum epapho certamen xix
Phebe i
phebus xv
Phenix cv.⁊.cxcviii.
Phiale xxxvii
phineus in statuam lxiiii
Phineus iterum lxxxv.⁊.xci.
phinei cum perseo certamen lxi
philippi ccvii
Phillyra lxxv
philomela in lusciniam lxxxiii
phryxus ⁊ helle lxxxiiii
Pihlemon cxlv
phlegye cxlvii
phlegrei campi cxx
phocis x
Phocus cxliiii.
phoronis xxix
phorcinis lx
phoca ex puero xci
phorbas cxlvii
Phobetor cl.
Pietas vi.
pierides in picas lxvi.⁊.lxxii
python ⁊ pythia xii
Pythopolis eodem
pyrene xxiiii
Pyreneus lxv
Pyropus xix.⁊.xx.
pyramus ⁊ thysbe xlix
picus in auem clxxxiiii
pici socii in feras clxxxv
pythagoras cxciii.⁊.cxcv.
pigmea in gruem lxxiiii
pitane xc
Pirothoi nuptie clv
Pleiades xvii
plaustrum xxiii
Polydectes in statuã lxv
Polydori cedes clxx
polymestor eodem
polymestoris excecatio clxx
Polyxene immolatio clxx
polyphemi cantilena - clxxvi
Pomaria lviii
Polypus liiii
Pomona clxxxviii
ponthus x
pretus in statuam lxv
precordia xcv
prelium primũ iiii. propago vi.
Protheus xx procris xcvii.⁊.xcix
proserpine raptus lxvii
progne lxxix.⁊.lxxxiii
procrustes xcij
protheus in varias figuras cxij
Propetides in saxa cxxxi
prothesilai cedes cliii
Psecas xxxvii psophis lxxi
Puella in colũbã xci
Puer in phocam xci.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Tabula

Puer in stellionem lxix
Q
Quercus xv
Quattuor etates iiij.⁊.v.⁊.cxcv
Quattuor anni partes v.⁊.xx.⁊.cxcv
Quattuor venti iij
R
Radius xix
Ramus aridus reuirescens lxxxix
Rhanis xxxvij
Rhannusia xli
Reperio xvij
Regia solis xix
Repagula xxij
Rhesus ⁊ dolon clxiiij
Ripe ij
Roma cxcix
Romulus in deum cxci
Rhododaclylos aurora xxi
Rhodope xxiij
Rhodos li
Rhodope ⁊ hemus in montes lxxiiij
Rubete iiij.circa finem
S
Sagittarius chiron xxi
Sal hospitalis lxij
Saltus xxviij
Salmacis fons lij.⁊.cxcvij
Samos ciij
Sarpedon clxvi
Saturnus ⁊ saturnia v
Saturnus in equum lxxv
Saxa in homines xij
Sceptrum vij
Scylla lxxxvi
Scylla ⁊ nisus in aues c
Scylla in monstrum clxxiiij
Scylle inguina in canes clxxviij
Scylla in scopulum clxxix
Scinis xcij
Scironis ossa in scopulos xcij.
Sciros xciij
Scython in feminam lij
Scorpius xxiij.⁊.cxcviij
Semidei vij
Serpens in saxum clij
Serpentis descriptio xxxv
Serpentis dentes in homines xxxvi
Semeles mors xxxix
Semiramis in columbam xlviij
Seriphos insula xciij
Serte inuentor ciiij
Sybaris cxcvij
Sibylle clxxx
Sibylla in vocem clxxxi
Sidus stella astrum iij
Sisto x
Syringa in fistulam xvij
Sicyone xxxviij
Sirenes in aues lxx
Sipyleum marmor lxxvij
Simplegades cxcvij
Siphnos xciij
Sithonis in monedulam xciij
Sisiphus lv
Smyntheus apollo clxi
Solum iij
Sol xix
Solis regia ibidem
Solis equi xxij
Solis currus xxi
Somni domus cxlix
Socij vlyxis in porcos clxxxiij
Socij vlyxis in pristinam figuram ibidem
Sparta cxcix
Sperma in hominem cxcv
Sperchius xv
Spaciaci lxxx
Stabie cciiij
Stellio ex puero lxix
Stirps vi
Stymphalus lxxi
Strix lxxxix
Sticte xxxviij
Stymphalides cxviij
Stipes meleagri cvij
T
Tantalus lv
Tandem cxv
Talus in perdicem ciiij
Taurus xxi.⁊.xxiij.⁊.lxxxv
Tauri flammiuomi lxxxvi
Tacta a mida in aurum cxli
Tacta a filiabus anij in frumentum vinum ⁊ oleum clxxiij
Thebe cetionee cliij
Thebe xxxvi.⁊.cxcix
Tele in federam ⁊ vites liiij
Telchines xci
Thesei gesta xcij.⁊.cij
Thespiades lxvi
Thestiade cv
Thenos xciij
Thelephus cliij
Terra in mare cxcvi
Terra in diuersa animalia xij
Tempe xv
Tenedos xiiij
Tenus prepositio lxxvij
Themis x
Theron xxxviij .pro quo cheron inuenies.
Theridamas xxxviij
Thetis xxviij.⁊.cxliij
Tethys ibidem
Tereus ⁊ progne lxxix.⁊.lxxx
Titan i
Tiphoeus xxxix
Thisbe ⁊ pyramus xlix
Thiomeus xc
Tisiphone lv
Tygris x
Tinee in papiliones cxcviij

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

Tabula Alphabetica

Tyrannus viij
Tyresias in feminam xl
Tyrus .xliiij
Tindaride cv
Thirsi ibidem
Tyro lxxxiiij
Tyrrheni in delphinos xlvi
Tytius lv
Tlepolemus clxi
Tmesis iij
Tmolus xxiii.et.cxlii
Timolus ibidem
Triones iii
Tridens xi
Triton xi.et.xx
Trinacris lxvii
Tritonia lxxii
Thracie mulieres in arbores cxli
Torus xvi
Thous xxxviii
Torrens xliiii
Tuba et cornu iiii
Thuris arbor l
Tumultus magnus lxi
Thus xxv

V

Vallis iii
Valye xx
Varius cxj
Vellus aureum lxxxiiii
Vellus auratum lxxxv
Venus in piscem lxvi
Venus cum marte l
Veneris origo lvi
Ventus iii
Ventorum regiones ibidem
Ventorum domus xlv
Vertũnus in varias figuras clxxxviii
Venti vlixi in vtre dati clxxxii
Vespertilio liiii
Vlixis responsio clxiiii
Via ad inferos lv
Villa x
Viator xiii
Virgulta in coralia lx
Vicissitudo rerum cxcix
Vindico lvii
Vsque i

Z

Zephirus iii
Zetes et calais alati lxxxiiii
Zone iii.et.xxii

Finis tabule alphabetice.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

fabulis non credatur: sed de his sentient meliora In rebꝰ enī nec veritas nec falsitas / nisi ad cōparatione nostri intellectus. h Augꝰ.

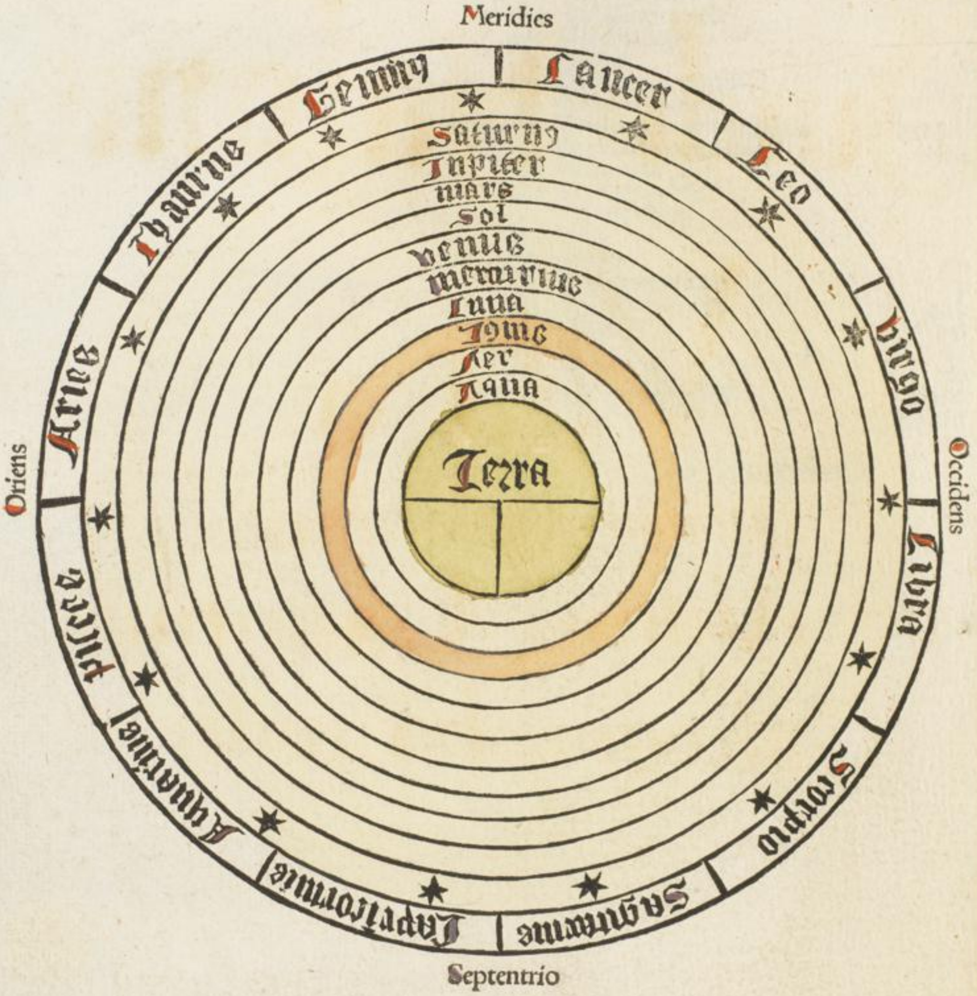

Ouidij Nasonis Vita ex ipsius operibus per Aldum Manutium Calcographū, collecta

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

P. Ouidij Nasonis Vita ex ipsis operibus ab Aldo Manutio Ro. collecta

Ouidij Nasonis Vita huic operi pponere placuit, qđ et
ad eruditorẽ facere, et studiosis gratissimum fore vide-
batur. Fuit igit' Ouidius Sulmonẽsis. qđ ipse sic testat' in Tri-
stibus.

¶Sulmo mihi patria est, claris uberrimus vndis,
Millia qui nouies distat ab urbe decem.

¶Et in fastis: ubi etiã a Solemo Sulmonẽ denominatũ dicit, sic:

¶Huius erat Solemus phrygia comes vnus ab Ida,
A quo Sulmonis mœnia nomen habent.
Sulmonis gelidi patriç Germanice nostrç,
Me miserũ Scythico qũm procul illa solo est.

¶Est autẽ Sulmo in Pelignis: qđ ipse sic in scđo Elegiarũ:

¶Hęc quoque composui Pelignis natus aquosis
Ille ego nequitię Naso poeta meç.

Et in tercio:

¶Mantua Vergilio gaudet, Verona Catullo,
Pelignę gentis gloria dicar ego.

¶Fuit ex equestri natus familia, ipso dicente ĩ. iiij. Tristiũ:

¶Si qđ et a proauis vsque est vetus ordinis heres,
Non sum fortunę munere factus Eques.

Et fast. vj.

¶Sancte pater patrię tibi plebs, tibi Curia nomen
Non dedit, hoc dedimus nos tibi nomẽ Eques.

Idem et ĩ Ponto:

¶Si genus excutias, Equites ab origine pma
Usque per innumeros inuenieminr auos.

¶Patrimoniũ satis amplũ habuisse constat: qđ ab eodem in Ponto sic ostenditur:

¶Non meus amissos animus desiderat agros,
Ruraque peligno cõspicienda solo,
Nec quę piniferis positos ĩ collibus hortos,
Spectat flaminię Claudia iuncta vię.

¶Item domũ Romę non longe a Capitolio: ait enĩ in pº Trist.

Hanc ego suspiciens, et ab hac Capitolia cernẽs
Quę nrõ frustra iuncta fuere lari.

¶Fratrẽ pretẽa habuit natũ maiorẽ xij. mensibus, et (qđ
mirũ est) eodẽ, quo ipse natũ die. Uterque enĩ xiiij. kalendas
Apriles Mineruę quinquatrijs natus est. qđ sic ipse ĩ 4 Trist.

Nec stirps prima fui, genito sum fratre creatus
Qui tribus ante quater mensibus ortus erat.
Lucifer amborum natalibus adfuit idem,
Una celebrata est per duo liba dies.
Hec est armifere de festis quinque Minerve,
Que fieri pugna prima cruenta solet.

Natus est autem Hirtio et Pansa consulibus, qui bello Antoniano apud Mutinam perempti sunt: ut ipse in Tristibus:

Editus hinc ego sum, nec non ut tempora noris,
Cum cecidit fato consul uterque pari.

Cum autem Rome una cum fratre sub clarissimis grammaticis et oratoribus plurimum profecisset, legibus cogente patre, qui humanitatis studia inutilia esse contendebat, cepit incumbere, et profecit legibus, et honoribus functus est. Sed cum forum displiceret, quod esset onus maius eius viribus, relicta curia, et lati clavi servitute, ad mansuetiores Musas rediit, poetasque omnes illius temporis natu maiores assidue coluit, atque a minoribus eque ipse cultus est. Que omnia in 4to de Tristibus sic scribit:

Protinus excolimur teneri, curaque parentis
Imus ad insignes urbis ab arte viros.
Frater ad eloquium viridi tendebat ab evo,
Fortia verbosi natus ad arma fori.
At mihi iam puero celestia sacra placebant,
Inque suum furtim Musa trahebat opus.
Sepe pater dixit, studium quid inutile temptas?
Meonides nullas ipse reliquit opes. &c.

In 2o de Tristibus se et causidicum fuisse scribit, et in privatis causis arbitrum. his versibus

Nec male commissa est nobis fortuna reorum
Usque decem decies inspicienda viris.
Res quoque privatas statui sine crimine judex,
Deque mea fassa est pars quoque iusta fide.

Benignus et gratus adeo etiam fuit, ut nullus unquam opus quod ipse composuerit carpserit. Quod in 4to de Tristibus sic:

Nec qui detrectat presentia livor iniquus
Ullum de nostris dente momordit opus.

Fuit et moribus ornatissimus. nam et vinum multa dilutum aqua bibebat. et a detestando puerorum concubitu abhor-

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

rebat. Sic enim primo de Tristibus:

Parvus in exiles succus mihi pervenit artus,
Membraque sunt cera pallidiora nova.
Non hec immodico contraxi vina lyeo,
Scis mihi quam pure pene bibatur aque.
Non epulis oneror, quarum si tangar amore,
Est tamen in Geticis copia nulla locis.
Nec vires adimit Veneris damnosa voluptas,
Non solet in mestos illa venire toros.

In ij. de arte amandi, ait:

Odi concubitus qui non utrinque resolvunt,
Hoc est, cur pueri tangar amore minus.

Habuit uxores treis, quarum duas repudiavit, cum tertia vero coniunctissime vixit. Item filiam et alios liberos, sed ex filia etiam factus est. Quare in 4to de Tristibus ait sic:

Pene mihi puero, nec digna nec utilis uxor
Est data, que tempus per breve nupta fuit,
Illi successit, quamvis sine crimine coniunx,
Non tamen in nostro firma futura toro.
Ultima, que mecum seros permansit in annos,
Sustinuit coniunx exulis esse viri.
Filia me mea bis prima fecunda iuventa,
Sed non ex uno coniuge fecit avum.

In primo autem libro sic:

Sepe eadem mandata dedi, meque ipse fefelli,
Respiciens oculis pignora chara meis.

Et in 4to

Utque sit exiguum pene, quod coniuge chara,
Et careo patria, pignoribusque meis.

Quum autem Augustum Cesarem imprudenter et iniuste (ut ipse ait) offendisset, ad Euxinos ab eo relegatus est, annos natus quinquaginta. Quare ait in 4to de Tristibus

Postquam meos ortus pisea vinctus oliva
Abstulerat decies premia victor Eques,
Cum maris Euxini positos ad leva Tomitas
Querere me lesi principis ira iubet.

Describit autem et discessum suum ex urbe, et uxoris, et suorum

lachrymas, duraqȝ et piculosam navigatõẽ suã / p̃mo de Tristib9 longa epistola, que incip^t: Cum subit illius tristis-sima noctis imago etc. Pretea p̃mo de ponto ĩ epta ad Ru-finũ, eo in loco se exularẽ, vbi semp maxima forent frigora, sũmaqȝ ĩopia bonorũ oĩm, his q̃rit^r versibus:

Orbis in extremi iaceo desertus arenis,
  Fert ubi ppetuas obruta terra niues.
Non ager hic pomũ, nõ dulces educat vuas,
  Non salices ripa, robora monte virent.
Quocunqȝ aspicies campi cultore carentes,
  Vastaqȝ / que nemo vẽdicet / arua iacent.
Hostis adest dextra leuaqȝ a parte timendus,
  Vicinoqȝ metu terret ũtrũqȝ latus,
Altera Bistonias pars ẽ sensura sagittas;
  Alt^a Sarmatica spicula missa manũ.

¶ Sui exilij duas fuisse ait causas. Quarũ altez ubiqȝ fatet^r, alterã semp supprimit. ait enim sc̃do de Tristibus:

  Pdiderint cũ me duo crimina, carmẽ / et error,
  Alterius facti culpa silenda mihi est.

Psepe igitur et libros de arte amandi cõposuisse dolet, q̃ ppt^ea Augusto odio eã ceperit, et aliqd vidisse p er-rorẽ, ut ob id in Scythiã relegatus fuerit / offenso Cesar^e. ait enim in sc̃do de Ponto:

Neue roges / que sit / stultã quã scripsimus arte
  Innocuas nobis hec vetat esse manus,
Et qd p̃terea peccarim, querere noli,
  Vt pateat sola culpa sub arte mea. Et paulo ĩferius:
Naso parũ prudẽs artẽ dum scribit amãdi,
  Doctrine preciũ triste magr̃ habet.

Et in 3° ad Amorem

Nec satis hoc fuerat, stultus q^o carmina feci /
  Artibus ũt posses nõ rudis esse meis.
Pro quib9 exiliũ misero mihi reddita merces,
  Id q^o in extremis / et sine pace locis.
In eodẽ sic Amorem sibi respondentẽ in somnis inducit:
Vtqȝ hec / sic vtinã defendere cetera posses,
  Scis aliud / qd te leserit / esse magis.

De ea re, et in 4to ad Carum. Et item in 2do de Tristibus sic ait:
Cur aliqd vidi? cur noxia lumina feci?
Cur imprudenti cognita causa mihi est?
Inscius Acteon vidit sine veste Dianam,
Preda fuit canibus non minus ille suis.
Et in eodem
Carminaque ediderā, cum te delicta notantem
Preterii toties irrequietus eques.
Ergo, que iuueni mihi non nocitura putaui
Scripta parum prudens, nunc nocuere seni,
Sera redundauit veteris vindicta libelli,
Distat et a meriti tempore pena sui.
Et in tertio
Inscia quod crimen viderunt lumina plector,
Peccatumque oculos est habuisse meum.
Non equidem totam possum defendere culpam,
Sed partem nostri criminis error habet.
Vbique igitur exilii causam, tum libros de arte, tum errorem fuisse, commemorat. Quis vero ille error fuerit, nunquam aperuit, ne magis Augustus illi irasceretur. Verum quia (ut ipse ait) Nitimur in vetitum semper, cupimusque negata, quidnam id fuerit, plurimi scire conati sunt, conatur semper aliquis. Quapropter suspicati sunt quidam, turpe aliquod Augusti secretum casu vidisse Ouidium. Quod non est verisimile, quia toties obiiciendo scelus, iniuriorem reddidisset Cesarem, quem lenire et placare studebat. Alii vero, quod Augusti filiam falso Corynne nomine amauerit: que (ut Plinius et Tranquillus scribunt) adulteriorum flagrauit infamia, et damnata est. Qua de re sic Sidonius poeta:
Et te carmina per libidinosa
Notum Naso tener, Tomosque missum,
Quondam Cesaree nimis puelle
Falso nomine subditum Corynne; Quod et non videtur consentaneum, quia, si ita fuisset, ipse grauiter quidem et scienter in Augusti Maiestatem deliquisset, et non, ut ubique scribit, per errorem, et inscius. Preterea, ea quam ficto nomine Corynnam

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

appellauit/ se potitū testat² in Amoribꝫ libro pᵐo/ dicēs:
Singula qđ referā? nil nō laudabile vidi, Et nudā pressi ꝯ
Quare si ipā/ vel filia/ vel neptis/ vel amasia Cęsaris, vel
quęcunqꝫ alia/ adeo sic illi chara fuisset/ vt ob id Ouidiū
relegarit, non error sane, sed scelus fuisset. et nō īscię
vidisset crimē, sed prudēs ꝑpetrasset. Adde qđ in eū er-
rore et ipam culpā incidit iam senex, Corynnā autē
iuuenis amauit. Sic enī de scipso 4ᵗᵒ de Tristibus
Carmina cū populo primū iuuenilia feci,
barba resecta mihi bisue/ semel ue fuit,
Mouerat ingeniū totā cantata ꝑ orbem
Noīe nō vero dicta Corynna mihi.
Nec puto/ hic eā quasi gaudēs noīasset, si ipā eiꝰ miseriç ⁊ exilij
causa fuisset. Credendū certe est/ aliqđ ab Ouidio ꝑ errorem
visū cognitūqꝫ, ut ꝓptea offenso Augusto/ sub artis amatoriç
culpa/ Tomos relegatꝰ sit. Sed qđnam illud fuerit, cū ipse
sciri noluerit, vane quęrimꝰ, ꝓsertim/ cū ipse ne q̄ratur sic
Et qđ prętēa peccarim/ quęrere noli, iubeat.
Vt pateat sola culpa sub arte mea.
Exulans autē in locis asperimis et inhūmanis/ sępe/ ut
ī mitiorem relegaret² locū petijt: nūq̄m vel veniā ab Impa-
tore se impetraturū speraret. Quapropter eo mortuo in 4ᵗᵒ
Cępat Augustus deceptę ignoscē culpę, de ponto sic dolet.
Spem , terras deseruitqꝫ simul.
Quale tamē potui de Cęlite/ Brute/ recenti
Vestra procul positꝰ carmen ī ora dedi.
Quę prosit pietas vtinā mihi, sitqꝫ malorū
Iam modꝰ, et sacrę mitior ira domus. Et in eodē/ nū-
mē Augusti rogat/ vt sibi ignoscat². presertim cū de illo iam Deo
facto libellū scripserit. ait enim:
Tu certe scis superis ascite/ vides qꝫ
Cęsar, et est oculis subdita terra tuis,
Tu nostras audis inter cōuexa locatus
Sydera, sollicito quas damꝰ ore p̄ces,
Perueniet illuc ⁊ carmina forsitan illa
Quę de te scripsi Cęlite facta nouo.

Augurum his igitur flecti tua numina, nec tu
  Immerito nomen mitis parentis habes.

¶ Scripsit ante exilium Heroidum epistolas plurimas. De amoribus ad Corynna libros .V. quos postea diligentius recognitos in tres redegit. Quod sic ipse in primo eorundem:

Qui modo Nasonis fueramus quinque libelli /
  Tres sumus. hoc illi pretulit autor opus.

Item De arte amandi. libros. III. De remedio Amoris. libros II. Transmutationum libros .XV. quos/quia non emendarat/ac iratus/ut ait/studio suo atque carminibus/cum Tomos relegaretur sua manu combussit una cum alijs quibusdam sibi spernendis, sed quia ante exscripti pluribus exemplarijs fuerant, Idcirco ita ipse primo de Tristibus.

Grata tua est pietas, sed carmina maior imago
  Sunt mea, que mando qualiacunque legas.
Carmina mutatas hominum dicentia formas
  Infelix domini quod fuga rupit opus.
Hoc ego discedens/sicut bona multa meorum/
  Ipse mea posui mestus in igne manu.
Utque cremasse suum fertur sub stipite natum
  Thestias, et melior matre fuisse soror,
Sic ego non meritos mecum peritura libellos
  Imposui ~~rogis~~ rapidis viscera nostra rogis,
Vel quod eram Musas/ut crimina nostra/perosus,
  Vel quod adhuc crescens et rude carmen erat.
Que quoniam non sunt penitus sublata, sed extant
  Pluribus exemplis scripta fuisse reor.
Nunc precor/ut vivant, et non ignava legentem
  Ocia delectent, admoneantque mei.
Nec tamen illa legi poterunt patienter ab ullo/
  Nesciat his summam si quis abesse manum.
Ablatum medijs opus est incudibus illud,
  Defuit et scriptis ultima lima meis,
Et veniam pro laude peto, laudatus abunde
  Non fastiditus si tibi lector ero.
Hos quoque sex versus in prima fronte libelli,
  Si preponendos esse putabis habe:

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Orba parente suo quicunque volumina cernis,
His saltem vestra detur in urbe locus.
Quoque magis faveas, non sunt haec edita ab ipso,
Sed quasi de domini funere rapta sui.
Quicquid in his igitur vitii rude carmen habebat,
Emendaturus si licuisset eram. Item in tertio.

Scripsit et Medeam tragoediam. de qua maxime et a Quintiliano et a Cornelio Tacito laudatus est. Ait enim Fabius: Ovidii Medea ostendit, quantum vir ille praestare potuerit, si ingenio suo temperare quam indulgere maluisset.

Summo etiam eum fuisse iudicio ostendit Seneca in 2° declamationum sic inquiens: Rogatus aliquando ab amicis suis, ut tolleret tres versus, petiit invicem, ut tres exciperet in quos illis nihil liceret. Conscripserant illi quos tolli vellent secreto, hic autem quos tutos esse vellet. In utrisque codicillis iidem versus erant. Ex quibus primum fuisse narrabat Albinovanus pedo qui inter arbitros fuit: Semibouemque Gelidum nomen. Ex quo apparet summi ingenii viro iudicium non defuisse ad compescenda licentiam carminum suorum, sed animum. Aiebat item deteriorem esse faciem in qua non aliquis naevus inesset. De Medea Tragoedia ipse sic meminit 3° Tristium.

Et dedimus tragicis scriptum regale Cothurnis,
Quaeque gravis debet verba Cothurnus habet.

Composuit et librum in malos poetas, qui non extat. Item in exilio Epistolam consolatoriam ad Liviam Augusti de morte Drusi. De Tristibus libros V. De Ponto libros IIII. Item in Ibin. Fastorum libros XII. ex quibus sex tantum ad nostra tempora pervenerunt. De quibus ipse sic 3° de Tristibus.

Sex ego fastorum scripsi, totidemque libellos,
Cumque suo finem mense libellus habet.

Scripsit et Triumphum Caesaris. De quo 3° de ponto sic meminit:

Utque suo faveas mandat Rufine triumpho,
In vestras venit si tamen ille manus.
Est opus exiguum, vestrisque paratibus impar,
Quale tamen cumque est, ut tueare, rogo.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Et scripsit lingua Getica libellū de laudibꝫ Cesaris, quē etiā recitauit. Cuius meminit 4to de ponto ad Carū sic scribens:

Ah pudet et scripsi Getico sermone libellū,
Structaq; sūt nris barbara uba modis,
Et placui, gratare mihi, cepiq; poete
Inter inhūanos nomē habere Getas.
Materiā queris? laudes de Cesare dixi. Et cetera

Item de piscibꝫ scribens opus non pfecit. de quibꝫ postea Oppianus Ouidiū imitatꝫ, grece scripsit ad Antoniū Impatorem.

Extant ptea multa opuscula sub huius poete noīe, ut De Nuce. De medicamine faciei ac auriū. De pulice. De Somno. De Cuculo. De Aurora. De Philomena. De Lymace. De Vetula. De quattuor humoribꝫ. De ludo latrunculorū. Que oīa, preterquā de nuce, et medicamine faciei, que fortasse puer composuit, ridicula sunt, nec digna, ut diuino Nasonis ingenio ne iuueni modo, viro ne, sed ne puero quidem attribuātur.

Desperans tandē reditū ad urbē a Cesare impetrare, sic ad uxorē suā scripsit libo 3o de Tristibꝫ

Ossa tamē facito parua referātur in urna,
Sic ego nō etiam mortuꝫ exul ero:
Non vetat hoc quisquā, fratrē Thebana peremptū
Supposuit tumulo, fratre vetāte, soror:
Atq; ea cū folijs, et amomi puluere misce,
Atq; suburbano condita crede solo,
Quosq; legat versus oculo properāte viator
Grandibꝫ in tumuli marmore cede notis: Epitaphion

Hic ego qui iaceo tenerorū lusor amorum,
Ingenio perij Naso poeta meo:
At tibi qui trāsis nō sit graue quisquis amasti
Dicere Nasonis molliter ossa cubent.

Missus fuit in exiliū Anno Imperij Augusti. LII. vel circiter: Quīto aut Tiberij Tomis apud Getas obijt. Ex quo colligit, exulasse ānos VIII. et mēses aliqt. Sepultū etiā iuxta oppidū Tomos tradit Eusebius —

· ΤΕΛΟΣ ·

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Raphaelis Regij in primũ metamorphoseos Ouidij librũ enarrationes.

In noua fert animus. Consueuerunt heroici poete in principijs statim operũ suoꝝ ꝓponere primũ quib⁹ de rebus sint in toto opere tractaturi. deinde inuocare: tertio loco narrare. Quanq̃ greci fere ꝓpositionẽ cum inuocatione cõiungãt. Eam ↄsuetudinẽ Ouidius quoq̃ in hui⁹ operis initio seruat. Nam ꝛ breuissime ea de q̃bus est scriptur⁹ proponit. et deos vt sibi adesse velint rogat: et narrationẽ ab ipso mũdi primordio orditur. In noua. Est inquit mihi anim⁹ describendi mutationes corporum in nouas figuras. Hac aũt ꝓpositione: que summã eorum continet q̃ in toto ope tractantur: et dociles ꝛ attenti lectores efficiũtur. Fert animus: cupit. Nam ferre inter alia significata est etiã cupere. Mutatas formas hoc est corpora in nouas formas figurasq̃ mutata. Est eñ hypallage poetis frequẽtissima. Nam corpora in nouas formas rectius mutari dicũtur ꝙ contra. Eleganter aũt operis inscriptionez expressit poeta. nam metamorphosis transformatio ac forme mutatio interpretatur. Naz meta est trans ꝛ morphosis formatio. Nõ ab re aut mihi videor esse factur⁹: si ineptis cuiusdã iohannis Calphurnij grãmaticuloꝝ arrogãtissimi cauillationib⁹ nuper in has enarratiões meas sub noĩe cuiusdã stolidi pedagogi editis obiter occurrere cepero: idq̃ breui: quo ꝛ legẽtes dũtaxat admoneantur. nos in appologia ꝛ recriminatione nostra quecũq̃ ab isto obiecta fuere: vana falsaq̃ oñsuros: ꝛ ad susceptã expositionez citius reuertamur. Insulsus igit̃ iste: q̃ se antea calfurniũ nunc calpurnium vocare cepit: cũ a patre decepto ridicule scalfornia fuerit nũcupatus. reprehẽdit qđ in prima harũ cõmentationũ editiõe: quã plerisq̃ in locis corrũpendaz sua malignitate curauit: vbi in scđa ꝫ legit̃ / ecõuerso scriptũ est. qđ nusq̃ neq̃ apđ Cice. neq̃ apđ Quin. inueniri ait: q̃uis illo frequẽter dialectici vtant̃. Atq̃ hec q̃dem prime cauillationis est summa. Perinde atq̃ si nihil nisi quo Cicero Fabiusq̃ vsi sunt grãmatice latineq̃ dici possit: aut quisq̃ dialecticus ex Aristotelis sñia esse queat nisi qui grãmatice loquat̃: aut ego in enarrandis poetarũ operibus oratores ꝛ nõ grãmaticos mihi ꝓposuerim imitandos. Due quidẽ he dictiões e atq̃ cõuerso ꝛ latine sunt ꝛ nulla cõpositiõis rõne copulari vetant̃: cum econtrario etiã oratores nedum grãmaticos poetarũq̃ enarratores: q̃ infimo ꝛ q̃ vulgatissimo orationis gñe versant̃ passim vsos esse videamus. Qđ si in meo de laudib⁹ eloquẽtie panegyrico aliaue oratione isto locutionis gñe vsus essem: merito fortassis rep̃hendi potuissem. q̃ verba minus oratoria affectassem. In enarrationib⁹ vero poetici op̃is hoc est in infimo gñe orationis cũ ꝛ grãmatice ꝛ latine locutus sim: q̃ recte me nebulo iste rep̃henderit doctorũ sit iudiciũ: sꝫ de istius ĩeptijs fedissimisq̃ erroꝛib⁹ reliqua in apologiã nostrã differãtur. ne sepi⁹ ceptã expositionẽ interrũpere cogamur. Dij ceptis: deos inuocat qui earũ mutationũ auctores fuerũt: vt sibi ita fauere velint: vt q̃ a principio mũdi vsq̃ ad sua tẽpora facte sunt mutationes perpetuo carmine cõplecti possit. Nam vos mutastis ꝛ illas. Parenthesis est cãm inuocatiõis ↄtinens. Cum eñ dij hmõi mutationũ fuerint auctores: facile eas memorie scribẽtis suppeditare pñt. Est aũt ordo. Nam ꝛ vos mutastis illas ac si diceret vos et non alij fuistis auctores hmõi transformationũ. Est eñ emphasis qua plura innuũtur q̃ exprimant̃. Minime vero imperitorũ quorundã expositio est admittenda putantiũ deos in varias figuras esse mutatos a poeta signari. Eoq̃ sic eẽ ordinandum: nam vos mutastis vos ꝛ illas quo q̃dem modo sensus ex elegãti insulsus efficeret̃. Periret enim illa emphasis pulchra q̃ per illã ꝛ copulam apte demõstrat̃. Sꝫ hmõi acuti sensus ab istis scalfornijs stolidis ingeniosq̃ carentib⁹ non p̃cipiunt̃. Causam eñ assignat poeta q̃ merito se deos inuocasse ostendit cũ ipsi ꝛ nõ alij earũ trãsmutationũ quas ꝓposuit se esse expositurũ: fuerint auctores. Hac aũt eleganti expositiõe oẽs nõ deorũ solum sꝫ aliarũ quoq̃ rerũ trãsmutatiões cõprehendũtur. Et etiam. Aspirate. Spiritũ ac fauorez immittite. Est aũt a ventis sumpta trãslatio: q̃ dum nauiũ vela implẽt aspirare ꝓprie dicũtur. Virg. Aspirat primo fortuna labori. Primaq̃ ab origine mũdi: a prima mũdi creatiõe ꝛ constitutione. Sic aũt a prima origine accipiendũ est: nõ q̃ secũda fuerit: sꝫ a prima originis p̃te: vt dicimus in prima platea: in prima p̃te platee. Nam a chao sumit exordiũ qđ in quattuor ait fuisse transformatũ elemẽta. Platonẽ vero ac stoicos seq̃tur qui sentiunt mundi initium habuisse: a

P. Ouidij nasonis metamorphoseos lib. i.

In noua fert animus mutatas dicere formas
Corpora, dij ceptis (nam vos mutastis et illas)
Aspirate meis, primaq̃ ab origine mundi
Ad mea perpetuũ deducite tempora carmen.

Ferre

metamorphosis

Recriminatio

Aspirare

Mundus

b

deoqꝫ genitum fuisse.qꝺ Arist.negat.Mūdus autē est vt ait Possidonius in meteoris.q̄ constat
ex celo ⁊ terra:⁊ terrenis:celestibusqꝫ naturis.Siue qui ꝯstat ex dijs ⁊ hoībus ysqꝫ rebus q̄ horū
gratia condite sunt.Ab ornatu vero tam latini mundū q̄ greci kosmon appellarunt:vt Pli. ait.
Ad mea.vsqꝫ ad mea tp̄a.Illa em̄ p̄positio vsqꝫ cum facile subintelligaꝛ: eleganter insoluta q̄ꝫ
oratione nō solum in carmine solet pretermitti.Deducite producite.ꝓtrahite.proprie autē:vt in

Ante mare,⁊ terras,et,quod tegit omnia,celum,
Unus erat toto nature vultus in orbe,
Quem dixêre cahos, rudis,indigestaqꝫ moles;
Nec quicq̄ⁿ nisi pondus iners, congestaqꝫ eodē,
Non bene iunctaꝝ discordia semina rerum;
Nullus adhuc mundo prebebat lumina titan,
Nec noua crescendo reparabat cornua phebe,
Nec circunfuso pendebat in aere tellus,
Ponderibus librata suis,nec brachia longo

quit Fabius.deduci carmina di-
cunꝛ cum scribuntur. Perpetuū
continuū sic vt nulla transmuta-
tio p̄termittatur: alteraqꝫ alteri
cōcinne apteqꝫ cōnectaꝛ. Id qꝺ
facile a dijs īpetrauit poeta. ita
nāqꝫ fabulaꝫ fabule annectit: vt
vna ex alia nasci videaꝛ:tametsi
quidā nō minꝰ insulsus q̄ teme-
rarius quarūdā ineptiarū inter-
positione ea in multis exēplari-
bus separe conatꝰ sit:que deorū
benignitate tam eleganter fue-
rant copulata.id vero flagicium
quo totū opus inq̄nabaꝛ: in pri-
mis curaui tollēdū. ¶ Ante ma
re ⁊ terras.Hec est narratio:quā
a prima mundi origine poeta re
petit vt describat primā oīm mu
tationē.naꝫ ex Hesiodi sn̄ia. quē
potissimū hoc loco sequiꝛ Ouidi
us:primum oīm fuisse chaos ait:
hoc est.quandā rerū oīm sine vlla forma ꝯfusionē:q̄ materia p̄ma a phisicis vocaꝛ:ex q̄ primū ele
mēta q̄ttuor ac totū mūdū eē effectū ait:cū antea nihil foret distinctū:sꝫ oīa ita eēnt ꝯfusa vt neqꝫ
terra ab aere:neqꝫ aer ab aq̄s:neqꝫ aq̄ ab ethere sepate eēnt.primū itaqꝫ describit Ouid.Chaos
ip̄m.deinde narrat queadmodū in q̄ttuor elemēta etherē.aerē.aquā.terrā fuit cōmutatū.sicqꝫ di
scretū:vt ether summū locū ꝑpt leuitatē apprehēderit.ꝓximū aer.aq̄ tertiū.īsimū terra ꝑpt gra
uitatē detrusa fuerit.Et qꝺ tegit oīa celū.hoc est añ mūdi ꝯstitutionē.nā mūdꝰ vt inq̄t Plin.alio
noīe celū d̄r.oīa ꝯtinēs.extra qꝺ nihil prorsus eē pōt.sꝫ celū ꝓprie est extrema circūferētia in q̄ di
uinū oē fixum ac locatū est.celū aūt dictū est:vt ⁊ Uarro ⁊ Pli.scribūt.q̄ varijs siderībꝰ sit celatū
De mūdi aūt origine varie sunt priscoꝝ opiniones.sꝫ Ouidiꝰ (vt dixi) Hesiodū seq̄tur.q̄ in theo-
gonia chaos describit:ex eoqꝫ oīa fluxisse asserit.quā q̄dē opinionē secutꝰ est etiā Euripides Ana-
xagore phisici discipulꝰ:vt scribit Diodorꝰ.in menalippo nāqꝫ tragedia celū ⁊ terrā oliꝫ mixta fu
isse ait:ex hisqꝫ sepatis singula eē gn̄a.arbores.volucres.feras ac mortaliū oē genꝰ. Unus vultꝰ.
aspectꝰ vnus nulla penitꝰ varietate distinctꝰ.Quē dixere chaos.Si eēt soluta oratio qꝺ etiā ele
ganter diceret.q̄le est illꝺ Salustianū.Est locꝰ in carcere qꝺ tullianū appellaꝛ.Chaos aūt apo tu
chein.hoc ē ab hiādo venit:vt scribit Sex. Pom.q̄ ex sn̄ia hesiodi ait chaos eē ꝯfusaꝫ quandā ab
initio vnitatē hiantē patentēqꝫ in ꝓfundū ex eo q̄ greci chenin nos hiare dicimꝰ.Uñ ianus detra
cta aspiratiōe fuit noīatꝰ eo q̄ fuerit oīm p̄mus:cui primo supplicabāt veluti parēti.a quo reruꝫ
oīm factū putabāt initiū.est aūt fere indeclinabile chaos.tametsi a nrō greco chaus interdū ꝯfiat
ntūs latinꝰ:vt notat Prisc.vñ Oui.in.xiiij.ait.Et noctē noctisqꝫ deos hereboqꝫ chaoqꝫ conuocat.
A chao ꝫo oīm rerū p̄ncipio inchoare deriuari videꝛ.Rudis indigestaqꝫ moles.hoc est.impolita
idistinctaqꝫ magnitudo ⁊ massa.Nisi pōdꝰ iners.pigrū ⁊ imobile oīqꝫ arte carēs.Cōgestaqꝫ eodē
h̄ est.semina ⁊ p̄mordia rerū male ꝯiūctarū inter se dissidētia in eundē locū ꝯducta ⁊ cōgregata.
Nullꝰ adhuc mūdo.q̄le eēt illud p̄mū chaos aptius ijs declarat:q̄bꝰ mūdꝰ postea fuit distinctus
nā neqꝫ sol inq̄t vllus erat q̄ lumen funderet neqꝫ vlla luna:q̄ mō cresceret mō decresceret. nulla
terra.nullū mare.nullꝰ aer videbaꝛ.sꝫ oīā vnū chaos erat.nullꝰ titan nullꝰ sol.nā titan q̄ ⁊ titanꝰ
d̄r frater fuit saturni.Uñ sol originē ducēs titā fuit appellatus.queadmodū luna titanis vocaꝛ.
Diodorꝰ ꝫo scribit celū ex plībꝰ vxoribꝰ suscepisse filios q̄nqꝫ ⁊ q̄draginta.hoꝝ decē ⁊ septē ex Ti
tea ortos ꝓpro noīe singulos.Cōi aūt oēs a mr̄e appellasse titanas.Noua phebe ꝓ luna.singulꝭ ei
q̄busqꝫ mēsibꝰ noua lūa renouari videꝛ.vt āt phebꝰ ꝓ sole:ita phebe ꝓ luna pōiꝛ.Repabat.reno
uabat instaurabat.Cornua ꝫo lune ascribunꝛ ex aspectu.illa nāqꝫ hr̄e videꝛ p̄mis diebꝰ q̄bꝰ a coi
tu solis digressa ꝯspiciꝛ ꝑpt qꝺ ab egyptijs lune quā isidē vocāt:bos sacrificaꝛ.Nec circūfuso pē
debat in aere tellꝰ.h̄ est.nec terra suis ac ꝓprijs pōderībꝰ sustētata in aere suspēsa erat. queadd-
modū nūc esse videꝛ.nā terra idcirco mundi centrū esse d̄r:q: in medio oīm elemētoꝝ est sita.So

Usqꝫ

Chaos in quattuor elemēta

Celum

Chaos a chaino id est hio

Titan

Phebe

Narr. Incipit a origine p̄ mūdi. faciēs tm̄ mutacōēꝫ chaos in q̄ttuor elementa

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

la aũt elementoꝝ immobilis ꝑmãsit. Ponderib⁹ librata suis: hoc est. sua grauitate sustẽtata sic vt nulla ex parte sursum versus trudi possit. sed in imo sp̄ sidat. Nec brachia longo. hoc est. nec vllus oceanus mediterranea maria effecerat: q̄ oceani brachia esse videnť. Porrexerat. extenderat Longo margine. longa extremitate terraꝝ. nã margo vniuscuiusq; rei dicit̃ extremitas. est autẽ incerti generis nomen. Amphitrite. sic est legendũ: non amphitrites vt q̄dam asserentes ꝓ Ne-

Margo Amphitrite,

Margine terrarum porrexerat amphitrite:
Quaq; erat ⁊ tellus, illic ⁊ ponthus ⁊ ether,
Sic erat instabilis tellus, innabilis vnda,
Lucis egens aer, nulli sua forma manebat,
Obstabat q; alijs aliud: quia corpore in vno
Frigida pugnabant calidis, humentia siccis,
Mollia cũ duris, sine põdere habentia põdus.
Hanc deus ⁊ melior litem natura diremit:
Nam celo terras, ⁊ terris abscidit vndas,
Et liquidũ spisso secreuit ab aere celum.
Que postq̄ euoluit, cecoq; exemit aceruo,
Dissociata locis, concordi pace ligauit,
Ignea conuexi vis et sine pondere celi

ptuno poni. nã ⁊ amphitrite oceani fuisse filia dr̃. q̄ cum perpetuã vouisset virginitatẽ Neptunũ q̄ ipsi⁹ maritus eẽ cupiebat: aspernata ad Atlantẽ confugit. Missus aũt delphin ei Neptuni nuptias persuasit. Claudian⁹ de ꝓserpine raptu. etiã Nereia glauco Neptunũ gremio cõplectitur amphitrite. Ponit̃ aũt ꝓ oceano vniuersam terrã circũeunte. Unde ⁊ apo tu amphitribin. hoc est. a circũterendo: q̄ terram vndiq; terat ac lãcinet: nomen sumpsisse videtur. neq; audiendi sunt q̄dam inepti putantes apo tu amphitrin. hoc est. a circũterrendo: quod mare circuꝫ se nauigantes percũdi terrore insequatur. Sic erat instabilis tellus. mobilis. significat autẽ nulli elementoꝝ in illo chao ꝓpriam fuisse naturaꝫ. Nulli sua forma manebat. hoc ẽ. nullũ elementoꝝ ꝓpriam habebat figuram atq; naturã. Obstabatq; alijs aliud. hoc est. inter se elementa pugnabant. quia contrarie qualitates in eodem erant subiecto. qđ nũc fieri nõ põt: vt in eodẽ cõtraria simul existant. neq; eñ idem simul calidũ ⁊ frigidum. aut molle ⁊ durum. aut graue ⁊ leue esse põt. Hãc de⁹. narrat quẽadmodũ chaos illud, qđ hactenus descripsit, in quattuor elementa fuit transmutatũ, itaq; distinctum: vt ether oĩm leuissimus supremũ occupauerit locũ. Proximus aeri cesserit. aqua ⁊ terra propter grauitatẽ in imo resederint. Deus aũt ex stoicoꝝ sñia, vt eoꝝ interpretatione vtar, qui Diogenem Laertiũ verterũt, est aĩal ĩmortale rationale perfectum siue intellectuale beatũ, a malo omni remotissimũ, prouidentia sua mundũ ⁊ q̄ sunt in mũdo disponẽs oĩa: non tñ inesse illi humane forme lineamẽta aiunt. Ceterũ esse q̄dem opificẽ immẽsi hui⁹ opis sicuti ⁊ patrẽ oĩm. Apuleius quoq; de deo vetus inq̄t opinio est: q̄ in cogitatiõe oĩm hoĩm penit⁹ insedit. deũ originis nõ habere auctorem deũq; esse salutẽ ⁊ ꝑseuerantiã earũ quas effecerit rerũ. neq; vlla res est tam ꝑstantibus virib⁹: que viduata dei auxilio: sui natura cõtenta sit. Hanc opinionẽ vates secuti profiteri ausi sunt: oĩa iouis esse plena. Et melior natura. meliorẽ naturã deum vocat: q̄ mens ⁊ causa a Platone appellať. nã plato quoq; vt diogenes Laertius ait duo rerũ pricipia posuit Deũ et materiã quã informẽ ⁊ infinitã esse ait. eãq; in q̄ttuor elemẽta. ignẽ. aerẽ. aquã. terraꝫ a deo siue mente fuisse cõuersam asserit. Hoc idẽ ⁊ stoici senserũt: q̄ vnũ esse deũ aiũt: ipmq; vt Seneca scribit ⁊ naturã ⁊ mentẽ ⁊ fatũ ⁊ Jouẽ multisq; alijs noib⁹ appellatũ ex informi materia primũ q̄ttuor elemẽta genuisse. nihil aũt aliud est natura vt idẽ Seneca ait q̄ de⁹ ⁊ diuina q̄dã rõ toti mũdo ⁊ partib⁹ eius inserta. Diremit. dissoluit. ꝓprie aũt dirimi dñr lites ⁊ ꝑlia cũ dissoluũtur atq; tolluntur. Ab aere spisso. crasso in quo ⁊ nubes gñanť ⁊ pluuie. liquidũ aũt celũ ꝓ ethere posuit. nam ether ⁊ purissim⁹ est ⁊ ab oĩ ꝑturbatiõe alienus. Liquidũ. purũ. clarũ. limpidũ. ab omi corruptiõe remotũ. Secreuit. sepauit atq; distinxit. Que postq̄ euoluit. posteaq̄ inq̄t de⁹ q̄ttuor elemẽta explicuit: ac ex illo aceruo: qđ chaos dicũt eduxit. q̄uis locis disiũcta forẽt: quadã tñ ꝯcordia ea copulauit. nã vt aiũt phisici: elemẽta primis q̄ttuor qualitatib⁹ ꝑtim inter se cõueniũt. ꝑtim a se inuicem dissidẽt. ignis eñ cũ sit calid⁹ ⁊ sicc⁹ aeri q̄dẽ caliditate copulať. ab eodẽ vero siccitate quaterre sillis est separať. Aer cũ humid⁹ sit ⁊ calid⁹: humiditate aque rñdet. caliditate repugnat. nã aqua humida est ⁊ frigida. ⁊ frigiditate q̄dẽ sibi terrã conciliat: hũiditate vero eandẽ a se alienat nã terra frigida est ⁊ sicca. ita hac pace tã ꝯcordi elemẽta inter se videnť fuisse copulata. Ignea vis. periphrasis est etheris atq; ignis qui supremum propter leuitatem sibi locum vendicauit,

Deus

Natura

Summa arce.excelsa ꝛ alta.namq; arces in eminentioribus vrbiū locis exedificari solent.Legit elegit.Proxim9 est aer illi.Aer inqt ꝛ leuitate ꝛ loco ꝓxime ad ignē etheremq; accedit.nam aer
Elemētuʒ si terre aqueve cōparetur leuis est.si etheri grauis.Densior his tellus hoc est crassior ꝛ grauior. Elementaq; grandia traxit.hoc est ptes magnas ꝛ grauiores ex illo aceruo secū traxit. ꝓprie autem illo vbo traxit vsus est poeta.nam vi quadā naturali oīa grauia ꝛ ponderosa deorsuʒ trahūtur.elemēta vero ꝑ partibus posuit.nam elementū est ex quo primo ꝓdeunt que fiunt: ꝛ in qđ extremum resoluūtur. Et pressa est grauitate sui.hoc est.ob suaʒ grauitatem in infimū locū descendit oīe em̄ graue natura deorsuʒ tēdit.videtur autē q̄busdā Ouidius tertiū ab igne locuʒ terre assignare:cum in vltimū detrusaʒ fuisse ꝓpter grauitatē immobilitatēq; constet.sed Ouidi9 scite recteq; loq̄tur.Non em̄ infima loca sed vltima terrarū ab aquis occupata fuisse ait.neq; vulgi opinionem hoc loco sequit᷑ vt q̄daʒ aiūt qui aquam vltimū elementū esse putant:q2 totā inundari terrā ab aqua nō vident:sed aqua idcirco ab inundatione totius terre arcetur:vt terrenis aīalib9 in primisq; homini loca nō desint:ꝙ si hoc nō fuisset: aqua nō minus q̄ aer vndiq; totaʒ terram cōplecteret᷑: id qđ innuit Ouidius cū inquit. Solidūq; coercuit orbem.hoc est cōtinuit solidū ꝛ durū terre orbē coercere em̄ eam non posset: nisi vndiq; ipsam cōplecteret᷑.mediā namq; oīm elementoꝝ terrā esse phisici in primisq; stoici affirmāt Unde ꝛ mūdi centrū esse perhibetur.Sic vbi dispositā.Hoc loco ꝛ quattuor describit elemēta. ꝛ ea q̄bus vnūqđq; ipsorum est instructuʒ.Quisq; fuit. Innuit se ignorare quisnā deorum ille fuerit: q̄ quattuor elementa distinxit. Secuit.separauit ac diuisit.

Emicuit, summaq; locū sibi legit in arce,
Proximus est aer illi, leuitate locoq;,
Densior his tellus, elementaq; grandia traxit,
Et pressa est grauitate sui, circūfluus humor
Ultima possedit, solidūq; coercuit orbem.
Sic vbi dispositam (quisquis fuit ille deorum)
Congeriem secuit, sectāq; in membra redegit,
Principio terraʒ, ne non equalis ab omni
Parte foret, magni speciē glomerauit in orbis.
Tum freta diffudit, rapidisq; tumescere ventis
Jussit, ꝛ ambite circūdare littora terre,
Addidit ꝛ fontes, ꝛ stagna immensa, lacusq;,
Fluminaq; obliquis cinxit decliuia ripis,
Que diuersa locis partim sorbentur ab ipsa,
In mare perueniunt partim, campoq; recepta
Liberioris aque pro ripis littora pulsant,
Jussit et extendi campos, subsidere valles,

In mēbra redegit.in ptes diduxit.Principio terrā.posteaq̄ inquit chaos.in quattuor elemēta distinxit:effecit vt vndiq; terra foret rotūda:varijsq; rebus instrueret᷑. Ne nō equalis.hoc est vt equalis vndiq; esset.due em̄ negatōes affirmationē cōstituūt.Glomerauit.
Glomero effecit in similitudinē magni globi ꝛ pile:que ex omni pte sibi est equalis.glomerare enim est glomū globūq; qui vndiq; rotund9 est efficere.A glomo aūt ac potius glomere.nam vtroq; mō declinatur:vt ait priscian9:glomero verbū deriuat᷑.Tuʒ freta diffudit.hoc est maria mediterrenea im-
Freta misit.nā freta ꝓprie dn̄r maria angusta inter duas terras existētia a feruēdo deducta:quos greci porthmos vocant.Tumescere.inflari.in tēpestatē erigi.Rapidis ventis.rapacibus.oīa secū rapientib9.Jussit.voluit.vt Theren.Jubeo chremetē saluere.iubere aūt ꝓprie est imperare. Ambite terre.vndiq; a mari circūdate.Littora aūt ꝓprie maris dn̄r.nam littus est vt celsus diffinit:
Littus quousq; maxim9 fluctus a mari ꝑuenit.idq; em̄ Tulliū ait primū ꝯstituisse:cū arbiter electus foret.Stagna immēsa.maximas paludes.Cinxit.circūdedit.Obliquis ripis.nō rectis.Ripe autē
Ripe ꝓprie sunt fluminū.vn̄ riparie hirundines dicte q̄ in fluuiorū ripis nidos faciūt.Flumina decliuia.prona ac deorsuʒ labētia.Que diuersa locis.fluminū naturā describit.nā q̄dam ab ipsa sorbētur terra:q̄dā in mare deferunt᷑.Cāpoq; recepta.Cāpus est terre planicies.ſʒ hoc loco ꝑ equore ponit᷑.Pro ripis littora pulsant.ꝑcutiūt.ac vt verbo vtar plintano lancināt.Elegāter aūt littora a ripis distinxit.littora nāq; maris:fluminū ripe dicūtur.Jussit ꝛ extendi cāpos.hoc est terre pla

nicles dilatari. Subsidere valles. in ima descendere. Uallis autem ea oblonga cōcauitas dicitur que est inter duos montes vicinos. vnde vallicula diminutiuū deriuatur. Fronde tegi siluas. hoc est arbores in siluis nasci. est eñ synecdoche. nam τ a pte totū intelligimus: τ singularē numeruz pro plurali accipimus. Hāc vero figuram etiā in soluta oratione frequēter vsurpamus. Tegi. cooperiri. Lapidosos surgere montes. hoc est montes saxosos in altum tolli. mons eñ nihil est aliud — Uallis — zone q̄nq3 — Mons

Fronde tegi siluas, lapidosos surgere montes,
Atq3 due dextra celū totidēq3 sinistra
Parte secant zone, quinta est ardentior illis,
Sic onus inclusum numero distinxit eodem
Cura dei, totidemq3 plage tellure premuntur;
Quarū que media est, non est habitabilis estu,
Nix tegit alta duas, totidē inter vtrāq3 locauit,
Temperiemq3 dedit, mixta cum frigore flamma.
Imminet his aer, qui quanto est pondere terre,
Pondere aque leuior, tanto est onerosior igne.
Illic et nebulas, illic consistere nubes
Iussit, et humanas motura tonitrua mentes,
Et cum fulminibus facientes frigora ventos.
His quoq3 non passim mūdi fabricator hn̄dum
Aera permisit, vix nunc obsistitur illis,
(Cum sua quisq3 regat diuerso flamina tractu)
Quin lanient mundū, tāta est discordia fratruz.
Eurus ad auroram, nabathea q3 regna recessit,

q̄ terre tumor. Uñ etiam mōtes tumuli dicūtur. Iussit aūt verbū est subaudiendum. Atq3 due dextra ce. Celuz quinq3 zonis τ circulis sequatur in q̄nq3 partes quibus distinguitur etiā terra. earū due vltime frigore rigent. mediam sol vrit. relique inter frigus τ calorez ita sunt temperate: vt in ijs demū animātes habitare possint. q̄q̄ earum altera in qua sūt dicuntur antipodes: nobis penitus ignoretur. Parte dextra. que ad arcticum vergit polum ptem dextram vocat poeta: vt sinistraz que ad antarcticū Zone. Lingula. circuli. Quinta est ardentior illis. Quintam poeta mediaz vocat quā idcirco ardentiorem esse ait: q̄ per eam sol decurrit. Ardētior illis. i. q̄ ille relique nō inter illas: q2 tunc diceretur ardentissima. Onus inclusuz. periphrasis est terre. nam terra que est ponderosa quinq3 zonis continet atq3 distinguitur. Plage. regiones qua in significatione corripit prima syllaba que producitur. cum vulnera significātur. Estu. feruore ac nimio calore. Totidem inter vtrāq3 locauit. h ē duas tēpatas int extremas τ mediam collocauit: que idcirco sunt temperate: q2 τ frigore participant τ calore. Imminet his aer. nunc aerē ita describit. vt omnia que in eo — Zone — Celū & terra quinq3 distingui zonis.

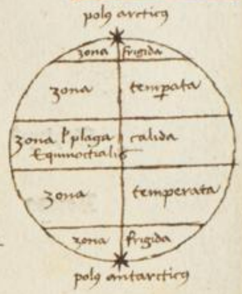

fiunt cōmemoret. Tanto est onerosior. ponderosior. grauior. Illic τ nebulas. in illo inquit aere et nebule consistunt τ nubes. Eleganter autem inter nebulas τ nubes differentiaz signauit poeta. Nebule eñ dicuntur vapores densi aut longe a terris aqui sue recedentes. Nubes autem vapor est humidus in sublime egressus: cuius densitate sol obumbratur. Et cum fulminibus. Fulmina quoq3 inquit τ venti frigora adducētes in aere gn̄antur. Fulmen aūt ignis est ex concursu ventoruz elisus in terrāq3 delatus. Fulminū vero multa sunt genera de quibus copiose plinius scripsit Uentus autem est impetus aeris in vnam partem fluentis. Uenti vero principales sunt quattuor: quos eleganter Ouidius describit. Omnis sane ventus frigidus est natura: q̄uis auster q̄ per torridam zonam transit calidus esse videatur. Motura. cōmotura. ac terrefactura. Uix nunc obsistitur illis. hoc est cum difficultate resistitur violentie ventoꝝ q̄uis vnicuiq3 eorum propria loca fuerint assignata. q̄ si totus aer illis fuisset permissus de rebus humanis actum foret. Sua flamina. suos spiritus. Diuerso tractu. diuersis regionibus. nam Eurus ab oriente. zephyrus ab occidēte. Auster a meridie. Boreas a septentrione flare dicuntur. Quin lanient mundū. dissipent ac dilacerent. Tanta est discordia fratrum. Pulchra acclamatio quali Uir. quoq3 vtitur. Tante molis erat romanam condere gentem. Uenti autē idcirco fratres dicuntur: q̄ aurore τ Astrei gygantis filij fuisse finguntur. Eurus ad auroram. quemadmodū singuli e principalibus ventis singulas mundi partes sint sortiti: perspicue eleganterq3 describit poeta. notum est aūt mundum in quattuor partes distingui in orientem. occidentem. meridiem τ septentrionē. Eurus autē apo tis eos, hoc est ab aurora deriuatur: qui latine dicitur vulturnus a continenti vulturis volatu cui similis — Nebule — Nubes — Fulmen — Uentus — quattuor ventoꝝ regiōes τ parentes — Eurus

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

Nabath esse videtur. Nabathea regna. orientalia. Nabath enim ismaelis filius: vt Iosephus in antiqui-
tatibus iudeorum scribit: vna cum vndecim fratribus suis omnē terram ab Euphrate ad mare ru-
brum vsq; positam tenuit. Nabatheamq; prouinciam nominauit. vnde nabathea regna fuere ap-
Persis pellata. Persidaq;. persis que ꝛ persa dr̄ regio est indie finitima. Varijs aūt modis orientē: vnde
flat eurus describit. Iuga subdita. montes subiectos. Radijs matutinis. radijs solis ex orientis

Persidaq;/et radijs iuga subdita matutinis:
Vesper, et occiduo quę littora sole tepescunt,
Proxima sunt zephyro: scythiā, septēq; triones
Horrifer inuasit Boreas: contraria tellus
Nubib⁹ assiduis/pluuioq; madescit ab austro.
Hęc super imposuit liquidū et grauitate carētē
Ethera, nec quicq̄ terrenę fęcis habentem.
Vix ita limitibus discreuerat omnia certis,
Cum, quę pressa diu massa latuêre sub ipsa,
Sydera/cęperunt toto fulgescere cęlo.
Neu regio foret vlla suis animalibus orba,
Astra tenent cęleste solum, formęq; deorum,

Matuta Matuta enim eadē esse cum au-
rora que antecedit solem perhi-
betur. vnde matutinus declinat:
ꝛ est spōdaicus v̄sus. Vesper et
occiduo. Euro cōtrarius. Zephi-
rus quem fauoniū: quod satis oī-
bus faueat: latini appellāt: ab oc-
cidente flat. Vespera aūt pro oc-
cidente idcirco ponitur: ꝙ illic ve-
sper stella que et hesperus dr̄ in
principio noctis apparet. Occi-
Zephyr⁹ duo sole. occidente. Proxima sunt
zephyro. Zephirus ventus est oc-
cidentalis apo tu zoin pherin. h
est a ferenda satis omībus vita.
Boreas Scythiā septēq; triones. Boreas
ventus est frigidissimus flans a
septētrione: q̄ latine ab impetuo-
so aquile volatu Aquilo noīatur
Scythia aūt regio est ad septen-
Triones trionē sita a Scytha rege deno-
mīata. Septēq; triones. Prisca
lingua triones boues dicebātur
aratorū. Septez aūt stelle ita in
ea parte celi sūt collocate: vt plau-
strum cū bobus effingere videan-
Tmesis tur: que ꝛ septentriones vocātur: ꝛ illi regionī septētrionī nomen imposuerunt. Non est autē hoc
loco tmesis. vt quidam putant q̄ eam temesim imperite vocant: cū bisyllaba dictio sit nō trisylla-
ba. Sunt enī due dictiones q̄ iuncte quidē septentrionis nomen efficiunt. Horrifer. horrorem ac
Auster frigus ferens. Contraria tellus: hoc est meriodionalis plaga septētrioni cōtraria. Pluuio austro
Notus Auster vētus est calidus ꝛ pluuiosus a meridie flans qui grece dicitur notus apo tis notios: hoc
est ab humiditate. Qui plura de ventis videre cupit: legat ꝛ vitruuium. et plinium. ꝛ Au. gelium
ꝛ Senecam de questionibus naturalibus. Illi nāq; ventos plures constituūt Ceterum Ouidius
Homerum Virgiliumq; est secutus: qui singulis celi regionibus singulos attribuūt ventos. Hec
super imposuit. aeri inquit in quo venti regnant: super impositus est ether. qui ꝛ grauitate ꝛ om-
ni perturbatione caret. Unde Luca. Pacem summa tenent. Liquidū ethera purum ab omni fece
Ether et perturbatione remotū. Ether autem qui apo tu ethin. hoc est ab vrendo deriuatur idez esse cū
celo a Cicerone perhibetur. in quo ignee forme cursus determinatos efficiunt. Vix ita limitibus.
cum primū inquit elementa sic fuere distincta: vt superius est scriptum. stelle que antea latuerāt
Discreti totum celum illustrare ceperunt. Discreuerat. distinxerat. vnde discreti homines a vulgo appella-
ri ceperunt: qui res diligenter discernere sciunt deus autē siue melior natura subaudiatur. Limi-
tibus certis. hoc est terminis fixis ac īmutabilibus. Sub ipsa massa: sub ipso aceruo: quod chaos
prisci vocarunt. Pressa sidera. compressa ac coercita: ne splendorem suū emittere possent. Sid⁹
Sidus autem latinum est nomen neq; cum y greco scribendum: vt quidam putant. Est vero sidus id qđ
Astron greci Astron vocant. hoc est signum ex multis stellis compositū. Stelle enim sunt singulares ac
Stelle sole neq; cum alijs mixte que asteres a grecis appellantur: vt sunt planete. Sydera vero ex plu-
ribus constant stellis: vt Aries Taurus. Corona. vt Macrobius in somnium Scipionis scribit.
Neu regio. Animalibus ita mundi partes fuerunt exornate: vt dij ꝛ astra celum tenerent. pisces
maria sortirentur. fere terras occuparent. Volucribus aer sit assignatus. Neu pro ꝛ ne. Orba pri-
uata. Suis animalibus. proprijs ac ipsi cōuenientibus. Astra tenent celeste solum eorum sequi-
tur opinionem qui aiunt sidera et deos esse animalia propter quod in diffinitione hominis mor-
Solum tale apponitur: vt a stellis et dijs que sunt immortalia distinguatur. est enim homo animal ratio-
nale mortale. Solum autem est quicquid rem aliquam sustinet: vt nauium pisciumq; mare dici-
tur esse solum. hominum vero terra. auium. aer. siderum ac deorum celum. Unde etiam natale
Exul solum patriam dicimus. et exulem qui ex patria sit expulsus. quasi extra solum sit eiectus. Cesse

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

rant.proprie dixit.hoc est in diuisione obtigerunt.cedere nãq; interdum significat in ius alteri⁹ venire:vt hoc mihi cedit.hoc est in ius meū transit.alias cedere est abire et locum dare.Nitidis piscibus.splendidis ob assiduam lotionē.Terra feras cepit.id est terra animalia bruta accepit.fere enim ꝗuis proprie pro his animalibus que feritatē habent accipiantur: vt sunt pardi leones vrsi:a poetis tamen frequenter pro omnibus brutis ponūtur.fere autē dicte sunt ꝗ toto corpore ferantur.Volucres.aues a volãdo dicte.volucris interdū est adiectiuū et alatum significat ac velox.Agitabilis aer.mobilis q̃ facile huc atq; illuc impellitur.

Cedere

Fere

Cesserunt nitidis habitandę piscibus vndę,
Terra feras cepit, volucres agitabilis aer.
Sanctius his animal, mētisq; capacius altę
Deerat adhuc, et quod dominari in cętera posset,
Natus homo est, siue hūc diuino semine fecit
Ille opifex rerum mundi melioris origo,
Siue recens tellus seductaq; nup ab alto
Aethere cognati retinebat semina cęli,
Quam satus Iapeto mixtā fluuialibus vndis
Finxit in effigiem moderantum cuncta deorum.
Pronaq; cum spectent animalia cętera terram,
Os homini sublime dedit, cęlumq; videre
Iussit, et erectos ad sydera tollere vultus.
Sic modo quę fuerat rudis et sine imagīe tellus,
Induit ignotas hominum conuersa figuras.
Aurea prima sata est ętas, quę vindice nullo,
Sponte sua, sine lege, fidem rectumq; colebat,
Pęna metusq; aberant, nęc verba minantia fixo
Ere ligabantur, nęc supplex turba timebat

Sanctius his animal. vltim⁹ animalium homo ex terre limo ad imaginem et similitudinē dei fuit creatus.siue a deo toti⁹ mundi opifice:quod verum esse constat:siue a prometheo iapeti filio quod poete finxerunt. Sanctius his animal. feris. piscibus et auibus non diis hominem sanctiorem perfectioremq; accipiamus.Alte mentis.profunde memorie magniq; ingenij.Et quod dominari in cetera posset. quod in reliqua imperiū haberet.omnia enim potestati hominis deus subiecit.Ille opifex rerum. periphrasis est dei.Nam deus rerū omnium est auctor.Seducta separata.Cognati celi simul nati. nam terra vna cum celo ex illo aceruo:quod chaos vocarunt orta esse perhibetur.Quam satus Iapeto.hoc est prometheus iapeti filius.qui si fuerunt homines falsum est hominem primū a prometheo ex terra cum aqua commixta fuisse formatum.sed cū fabula sit minime mirandum est:si longe a veritate abest.Finxit.formauit.in effigiem.in similitudinem et imaginem.Moderantū. regentium et gubernantiū. Pronaq; cūspectent.colligit hominē ad imaginem et similitudinē dei fuisse creatum . Cum enim alia animalia curua sint in terram:homo solus ore sublimi ad celumq; erecto preditus est vt deū ad cuius effigiem creatus est : assidue contempletur et celum vnde originem traxit intueatur.Celūq; videre iussit.sic Cicero in legibus.cum cetera animalia abiecisset ad pastū.solum hominē erexit ad celi cognitionē.Sic modo.hoc inquit modo terra et ex illa rerū congerie fuit educta.et homines antea sibi ignotos accepit:ex quorū varijs moribus quattuor distincte sunt etates.que a metallorū noībus fuerunt appellate.Sic modo.nuper pauloante.Sine imagine.sine forma et facie Induit.accepit.Conuersa. in figuram eam quā habet cōmutata. Aurea prima sata est etas. ex varijs hominū moribus quattuor ętates effectę videntur:quibus pro morum qualitate a metallis nomina imposita fuere.Prima nãq; aurea fuit appellata:ꝗ optimis moribus illo tempore quo saturnus regnauit homines floruerint.Scđa argentea:ꝗ quo tēpore regnare cepit iupiter:in vitia hoīes inclinare ceperūt.Tertia enea quam bella occuparunt.Quarta ferrea.ꝗ in ea a nullo crudelitatis genere se homines abstinuisse constat.Sata.seminata.ac ex moribus hominum effecta.Que vindice nullo.hoc est punitore et castigatore.Rectūq;.honestum ac virtutes. Nec verba minantia.periphrasis est legum atq; edictorum que in es incisa vt ab oībus legi possent publicis parietibus affigebantur.Nec supplex turba.nam auree etatis tempore nullus erat

Homo

Aurea etas

Areopag⁹ Nauis pri ma

iudex:cum oẽs essent pares ac sponte recte agerent.primũ aũt capitis iudiciũ in Areopago actũ fuisse Plinius in septimo naturalis historie narrat. Ora.faciem ⁊ vultum. Tuti.securi. ⁊ ab omi iniuria remoti. Nondum cesa suis.tũc inquit nemo ad nauigandũ naues fabricatus est.vnusquisꝫ enim suis locis contentus erat. Primus vero Danaus ex egypto in greciã aduectus esse naui scribitur.ante eñ ratibus nauigabatur in rubro mari ab erythra rege inuentis. Reperiunt tamẽ

Judicis ora sui, sed erant sine iudice tuti.
Nondum cesa suis, peregrinum vt viseret orbem,
Montibus in liquidas pinus descenderat vndas,
Nullaqꝫ mortales preter sua littora norant.
Nondum precipites cingebant oppida fosse,
Non tuba directi, non eris cornua flexi,
Non galee, non ensis erat, sine militis vsu,
Mollia secure peragebant ocia gentes,
Ipsa quoqꝫ immunis, rastroqꝫ intacta, nec vllis
Saucia vomeribus, per se dabat omnia tellus,
Contentiqꝫ cibis nullo cogente creatis,
Arbuteos fetus, montanaqꝫ fraga legebant,
Cornaqꝫ, et in duris herentia mora rubetis,
Et que deciderant patula Jouis arbore glandes.
Ver erat eternum, placidiqꝫ tepentibus auris

qui Mysos ⁊ troianos priores il las excogitasse in Hellespõto pu tent:cũ trãsirent aduersus thra cas.

peregrin⁹ Peregrinũ orbem.hoc ẽ alie nas terras.totum eñ pro parte per sinecdochen positũ est. nam orbis ponitur pro tota terra vn de etiam orbem terrarũ dicere so lemus.peregrina aũt terra dicit in qua q̃s peragrat qui in ea nõ sit natus.peregrinus nanqꝫ dici tur qui aliena loca peragrat. Vi seret.ad videndũ iret. Pinus.ar bor:speciem eñ pro gñe frequẽ ter ponunt poete.Est aũt pinus q̃ ⁊ picea dicitur:arbor montana ex qua naues conficiuntur. Mor tales.hoies. Nondum precipites nulla tunc inq̃t oppida erãt. Pri mi vero Egyptij oppidũ diospo lim edificasse narrantur. in gre

Oppidum primum cia aũt cecrops oppidum a se ce cropiã appellauit que nunc est arx athenis.aliqui argros a pho roneo rege ante conditũ volunt. quidam ⁊ sicyonẽ. Precipites.al te.vnde se quis precipitem dare potest.

Tuba Buccina Cornu Non tuba directi. Nulla tunc inquit bellica instrumẽta in vsu erant.nam tubas.buccinas ⁊ cornua:vt vegetius scribit in ex ercitu habebãt romani.tuba vero que directa est vocatur buccina que in semetipsam ereo circulo flectitur.cornu qd ex vris agrestibus argento nexum temperatũ arte ⁊ spiritu canentis flatu soni tum emittit. Tube autem eree inuentor omniũ primus Piseus tyrrhenus fuisse a plinio scribit.

Lituus Non eris cornua flexi.periphrasis ⁊ litui.nam lituus tuba est inflexa ⁊ virga qua augures tẽplum designabant. Non galee.non ensis erat.galea tegmen est capitis ferreum.galeam vero gladium qui ⁊ ensis dicitur ⁊ hastam lacedemonij inuenisse traduntur. Sine militis vsu.sine militis ope

Preliũ p̃mum Phalãges ra.hoc est sine bello ⁊ prelijs. Primi autem Afri prelium ꝯtra egyptios fecere fustibus quos pha langes vocant. Mollia ocia.suauia ⁊ delicata.ab effectu ꝙ molles mites ac delicatos hoies red dunt. Peragebant.erigebant vsqꝫ ad vite finem. Ipsa quoqꝫ immunis.terra inquit sine vllo cul tu omnia victui animalium necessaria abunde suppeditabat. Immunis.aut a cultura: vt dicim⁹ aliquem ab officijs ciuilibus immunem.aut sine vllo seminum munere. Semina eñ que terre cõ mittuntur munera in ipsam collata videntur. Rastro ligone.sarculo.est enim instrumentum ad excolendam terram accõmodatum. Saucia vulnerata.cum enim terra proscinditur aratris:ma xima tunc vulnera pati videtur. Nullo cogente.nullo colente agros.qui enim agros colit cogere ipsos videtur vt fructus emittant. Arbuteos fetus.fructus arbuti que est arbor ad modum humi

Arbutus Enei.3. Maurum Morum lis poma ferens rubicũda. Mõtanaqꝫ fraga. Perite.nam in montibus fraga rubicunda ex her bulis colliguntur. Virgi. ⁊ humi nascentia fraga. Cornaqꝫ.poma sunt rubicunda que ꝓpter duri ciem nucleorum.lapidosa a Virgilio dicuntur. Lapidosaqꝫ corna. Morum.poma que in rubis na scẽtia sunt nigra.vñ ⁊ nomen maurum.namqꝫ significat nigrum:que vero in arbore nascũtur ante mortem thisbes alba fuisse dicuntur. In duris rubetis.asperis ⁊ spinosis rubetum autem dicit locus rubis ⁊ spinis consitus vt oliuetũ oliuis.rubeta vero est rana presentissimi veneni in rube tis viuens.vnde ⁊ nomen accepit. Et q̃ deciderãt.glandib⁹ quoqꝫ inq̃t:que ex quercubus arbori bus Joui dicatis cadebant:vescebant illi hoies primi. Ver erat eternũ nulle tunc inquit erãt mu tationes tempoꝝ:sed zephyri assidue flãtes sine vllo semine nascentes sic fouebant flores vt ver

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

semper esse videretur. Mulcebãt. lenibant. fouebant. vt necꝫ nimio calore necꝫ frigore arescerẽt. Nec renouatus ager. tũc minime opus erat agros renouare. cum singulis quibuscꝫ annis sine vllo cultu frumenta ferrent. est autem nouaľis periphrasis. Nouale enim siue nouaľis vtrocꝫ enim modo dr̃. aruum est qδ alternis annis seritur vt Plinius scribit. Canebat. canescebat, ⁊ canus fiebat. nam agri frumentis maturis quodãmodo canescere videntur. Grauidis aristis. plenis gra=

Mulcebant zephyri natos sine semine flores,
Mox etiam fruges tellus inarata ferebat,
Nec renouatus ager, grauidis canebat aristis:
Flumina iam lactis, iam flumina nectaris ibant,
Flauacꝫ de viridi stillabant ilice mella.
¶ Postꝙ saturno tenebrosa in tartara misso,
Sub Joue mundus erat, subijtcꝫ argentea proles,
Auro deterior, fuluo preciosior ere:
Jupiter antiqui contraxit tempora veris,
Percꝫ hyemes, estuscꝫ, ⁊ inequales autũnos,
Et breue ver spacijs exegit quattuor annum.
Tum primum siccis aer feruoribus vstus

norum spicis. Aristas enim que sunt partes spice primuꝫ arescẽtes. vnde ⁊ nomen sumpserũt ꝓ ipsis spicis posuit. Jam flumina nectaris ibãt. Nectar potio deorum suauissima esse dicitur. Flaua mella a colore dicũtur. flauus autem color: vt inquit gelius ex viridi albo ⁊ ruffo constat. Stillabant. guttatim cadebãt. De viridi ilice. speciem ꝓ genere posuit. Nam ilicem pro omni arbore accipimus. Jlex aũt arbor est glãdifera Joui consecrata. Ea vero enumerat poeta quibus primi illi homines vitam felicem viuebant. ¶ Postꝙ saturno. Auree etati qua saturnus regnauit subnectitur argentea in qua regnauit iupiter: que vt aurea deterior sic est enea melior. Primus aũt oĩm iupiter ver illud auree etatis perpetuum in quattuor tempora commutauit. Ver. estatem. autũnũ. hyemeꝫ. tũcꝫ primuꝫ calores atcꝫ frigora aeram infestare ceperunt: ideocꝫ hoĩes antra ⁊ speluncas pro domibus habitare atcꝫ agros colere coacti sunt. Postꝙ saturno. hoc est postꝙ mortuus est saturnus. nam illi mitti in tartara dicũtur qui moriuntur. Saturnus vero vrani ⁊ veste filius auxilio titanum fretus cum ioue filio imperium orbis occupante cõgressus ab illocꝫ crete regno pulsus ad Janum italie regem cõfugit a quo benigne susceptus ⁊ in partem regni admissus: vrbeꝫ condidit in ijs locis vbi nunc est roma: quam de suo nomine saturniam appellauit. Loca sane edita vocari saturnia in sicilia presertim ⁊ italia. Dyodorus scribit. Eo ꝙ saturnus vrbium arces locacꝫ munitiora apud omnes occuparit: saturnus autem est appellatus: vt Cicero scribit ꝙ saturetur annis. Ex se enim natos idcirco comedisse fingitur: qr̃ consumit etas tẽpoꝝ spacia anniscꝫ preteritis insaturabiliter expletur. saturno aũt ianus qui cum regnauit: cum subito non cõparuisset saturnalia excogitauit: ac primum terram oẽm ditioni sue parẽtem saturniaꝫ noĩauit. aram deinde illi ⁊ sacra tanꝙ deo cõdidit: que saturnalia vocauit. obseruare igitur eum iussit maiestate religionis quasi vite melioris auctoreꝫ. Simulacruꝫ eius iudicio est: cui falcem insigne messis adiecit. Hec ⁊ multo plura de saturno Macrobiꝰ. Eoꝝ aũt sequitur opinioneꝫ poeta qui aiũt saturnum a ioue filio regno fuisse pulsum ⁊ apud inferos relegatũ. Tenebrosa in tartara. tenebraꝝ plena. tartarus locꝰ est apud inferos ꝓfundissimꝰ. innuit aũt saturnũ regem fuisse crete eocꝫ mortuũ ⁊ ad inferos detrusum. Sub ioue mũdus erat. sub imperio iouis qui filiꝰ saturni ⁊ opis fuisse ac eodem partu cũ iunone editꝰ phibetur. a nymphis aũt educatꝰ cum adoleuisset ꝯtra titanas ob captos parẽtes belluꝫ gessit illoscꝫ liberauit. Prẽm deinde queꝫ vite sue insidias tetẽdisse cõperit regno expulit ad inferoscꝫ relegauit. iupiter aũt dictꝰ est vt scribit cicero quasi iuuãs pater: quẽ ꝯuersis casibꝰ appellamꝰ a iuuãdoioueꝫ. a poetis pater diuum hoĩmcꝫ dr̃ a maioribꝰ aũt nostris optimꝰ maximus ⁊ q̃dem ãte optimꝰ. i. bñficẽtissimus ꝙ maximꝰ: qr̃ maius est certecꝫ gratiꝰ: ꝓdesse hoĩbus ꝙ opes magnas habere. Est aũt ordo Jupiter cõtraxit tp̃a antiqui veris. postꝙ sub ioue mũdus erat saturno misso in tartara tenebrosa. Contraxit abbreuiauit. Antiqui veris. illiꝰ ꝑpetui: quo aurea etas est gauisa. Percꝫ hyemes. Anni quattuor enũerat ptes. Ver. estatem. autũnuꝫ. hyemem. Hyems est: vt stoici definiũt. aer supra terrã. algidus ob solis in anteriora ꝓcessuꝫ. Estuscꝫ. estateꝫ. Est aũt estas imminens terre aer calefactꝰ solis cursu ad septẽtrioneꝫ ꝯsus. Et inequales autũnos: Scite. Naꝫ autũnos modo frigoribꝰ ꝯtrahitur. modo caloribꝰ diffundit̃. Jdcirco morbosus habet̃. Fit vero autũnus solis recursu a nobis ad ea loca vñ flant austri. Et breue ver. Jlliꝰ ꝑpetui cõparatione ver breue dr̃. Est aũt

Nouale
Flauus color
Jlex
Argẽtea etas
Saturnꝰ
Saturnia
Jupiter
Anni ptes
Hyems
Estas
Autũnus

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

Ver — ver aeris tēperies: qñ suo ad nos cursu sol agit. Exegit. digessit. Quattuor spaciis q̄ttor mēsuris tempoꝝ. Singule nāq; anni partes ex tribus mensibus constāt. Canduit. cādens ⁊ igneus est visus ꝓpter nimiū estum. Glacies astricta. cōstricta ⁊ cōgelata. Ventis non oībus sed borea aliisq; frigidis. Ventoꝝ nāq; frigore aqua in glaciem cōstringitur. Pepēdit ab arboribus speluncarūq; tegminibus est intelligēdum. Domus antra fuerūt. Antrum latine spelūca dr̄. Et densi fructices.

Frutex — Inter arbores et herbas, fructices medii esse dicūtur. Nam ⁊ minores arborib⁹ sunt: nec hyeme vt herbe arescunt. Semina tum primum inquit hoīes ceperūt et arare ⁊ seminare. Cerealia semina. frumēta. Nam Ceres prima oīum frumenta hoībus ostendit cum antea glande vescerentur. Pressiq; iugo. boues iugare ⁊ arare cepit. Bryges Atheniensis vt alii triptolemus. ¶ Tertia post illam.

Erea etas — Erea etas que ⁊ enea dr̄ argenteaȝ est subsecuta: cui⁹ hoīes bellicosi quidem erāt. ꝓcul tn̄ a nefariis sceleribus aberant. Seuior ingeniis. durior ⁊ asperior q̄ argētea foret. Horrida arma horrorē incutiētia. De duro est vltima ferro.

Ferrea etas — vltima etas ī qua nos quoq; versamur. a ferro metallorum durissimo ꝓpter feros mores est appellata. Naȝ relictis virtutibus illius etatis hoīes vicia ita sunt amplexi: vt omne honestum terras dereliquisse videat̄. Protin⁹ irrupit. cum impetu intrauit. Vene peioris. metalli deterioris. Nam vene non tantum aīalium dicūtur. sed etiaȝ metalloꝝ. Fugere pudor verūq; fidesq;

Juuenalis — Juuenalis satyra. vi. Multe pudicitie veteris vestigia forsā Aut aliqua extiterāt ⁊ sub ioue: sȝ ioue nōdum Barbato. nōduȝ grecis iurare paratis ꝑ caput alterius. cū fureȝ nemo timeret. Caulibus aut pomis: ⁊ aperto viueret horto. Paulatiȝ deīde ad supos astrea recessit. Hac comite atq; due pariter fugere sorores. Hactenus ille. Per hec omnes virtutes ab hoībus fugisse dicūtur. Et vis violentiā. Et amor sceleratus habēdi. Auaricie est periphrasis. que idcirco scelerata vocatur: q̄ hoīem ad omne scelus impellit sceleratūq; facit. Vela dabat ventis. Probat hoīes ferree etatis auaritie nimium studuisse: cum imperiti nauigandi se tamen ventis: quoꝝ naturam ignorabāt: committerent. Horatius car. primo. Illo robur ⁊ es triplex circa pectus erat qui fragilem truci Commisit pelagi rateȝ. primus ⁊c. Et paulo post. Quem mortis timuit graduȝ. Qui siccis oculis mōstra natātior. Qui vidit mare turbidum. ⁊ infames scopulos ⁊c. Nauita a naui idem qui nauta. Queq; diu steterant. erecte fuerant. Insultauere. exultauere ac saltus quosdam dedisse sunt vise. Communēq; prius. Tunc primum inquit terra antea communis diuidi est cepta. Cautus mensor. Callidus ⁊ astutus mēsurator. Longo limite. longo termino. Termini enim quibus agri discernuntur: longiores sunt quo profundius in terram defodiantur. Nec tantum segetes. Non solum inquit fruges coacta est edere terra; sed lapilli quoq; preciosi et metalla ex eius visceribus sunt effossa. Sed itum est in viscera terre. In intimas terre partes fodiendo descensum est. Admouerat: apposuerat. Stygiis. vmbris. Inferis. eorum sequitur opinionem qui aiunt inferos in centro terre esse.

Canduit, ⁊ ventis glacies astricta pependit.
Tum primuȝ subiere domos, dom⁹ antra fuerūt,
Et densi fructices, ⁊ iuncte cortice virge.
Semina tum primuȝ longis cerealia sulcis
Obruta sunt, pressiq; iugo gemuere iuuenci.
¶ Tertia post illam successit enea proles/
Seuior ingeniis ⁊ ad horrida promptior arma,
Non scelerata tamen de duro est vltima ferro,
Protinus irrupit vene peioris in euum,
Omne nefas, fugere pudor, verumq; fidesq;,
In quorum subiere locum, fraudesq;, doliq;,
Insidieq; ⁊ vis, ⁊ amor sceleratus habendi.
Vela dabat ventis, nec adhuc bene nouerat illos
Nauita, queq; diu steterant in montibus altis,
Fluctibus ignotis insultauere carine,
Communēq; prius, ceu lumina solis ⁊ aure,
Cautus humum longo signauit limite mensor.
Nec tantum segetes alimentaq; debita diues
Poscebatur humus, sed itum est in viscera terre,
Quasq; recōdiderat, stigiisq; admouerat vmbris,

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Effodiuntur opes Lapillos preciosos aurum ꝛ argentum opes appellat poeta. Irritamenta malorum. Incitamenta ac stimuli quidam ad mala perpetrāda. Iāqꝫ nocens ferrum. Ex eo nāqꝫ conficiuntur enses quibus hoīes interimūtur. ferrum autem in creta Hesiodus scribit inuenisse eos: qui idei dactili vocati fuerūt. Ferroqꝫ nocentius aurū. vere. nam ꝓpter aurum adipiscendum grauissima queqꝫ fedissimaqꝫ scelera committuntur. vnde Virgi. Quid nō mortalia pectora cogis auri sacra fames. Auri autem metalla ꝛ cōflaturam cadmus phenix inuenit ad pāgeum mōtē vt alij Thoas ꝛ eadis in pāchia aut sol oceani filius: cui, gelius, medicine quoqꝫ inuētionē ex melle assignat. Qđ pugnat vtroqꝫ ꝛ ferro ꝛ auro. Victoria nāqꝫ: vt Aristophanes inquit: solet in illis residere castris: in quibus plus auri pecuniarūqꝫ habetur. Sanguinea manu sanguinolenta. Bello aūt vt homini ꝛ manus ꝛ sensum per meto nimiam attribuit poeta. Crepitantia. resonātia. Viuitur ex rapto. rapina. Nō hospes ab hospite tutus. hospitem tam qui hospitio aliū suscipit: ꝙ qui suscipitur appellamꝰ. Gratia cōcordia. Lurida. nigra ab effectu: ꝙ nigra corpa eoꝝ qui illa comederint efficiūt. Aconita. venena. nam aconitū herba est maxime venenosa ex spuma cerberi canis primum in cotibꝰ nata. vñ et nomen accepit. nam aconi grece cotem significat. vñ aconitū est deductū. Terribiles nouerce. crudeles in priuignos. Nouerca autem dr vt scribit pōpeius: quam quis liberis sublatis nouā vxorem ducit arcēde familie grā. Inquirit in patrios annos. vtꝝ multos annos pater sit victurus an paucos: sortilegos filiꝰ consulit. Victa iacet pietas. supata īquit ab impietate pietas contēnitur.

Ferrum
Aurum
Hospes
Aconitū
Nouerca

Effodiuntur opes, irritamenta malorum.
Iāqꝫ nocens ferrum, ferroqꝫ nocentius aurum,
Prodierat, prodit bellum, quod pugnat vtroqꝫ,
Sanguineaqꝫ manu crepitantia concutit arma.
Viuitur ex rapto, non hospes ab hospite tutus,
Non socer a genero, fratrum quoqꝫ grā rara est,
Imminet exitio vir coniugis, illa mariti,
Lurida terribiles miscent aconita nouerce,
Filius ante diem patrios inquirit in annos,
Victa iacet pietas, ꝛ virgo cede madentes
Vltima celestum terras Astrea reliquit.
Neue foret terris securior arduus ether,
Affectasse ferunt regnum celeste gigantes,
Altaqꝫ congestos struxisse ad sydera montes:
Tum pater oīpotens, misso perfregit olimpum
Fulmine, ꝛ excussit subiectum pelion osse.
Obruta mole sua cum corpora dira iacerent,
Perfusam multo natorum sanguine terram

proprie autem pietas dicitur cultus quem dijs patrie parentibus sanguine coniunctis. debemus. Iacet. in nullo est precio. Virgo astrea hoc est iusticia: que astrei gigantis filia fuisse dicitur. Cede sanguinis effusione. Ab eo enim qđ precedit id quod sequitur est intelligendum. Cedes vero precedit ꝛ sanguinis effusio sequitur. Neue foret terris. Gigantes vastissimorum corporum homines terre filij sine patre pedes serpentinos habentes non contenti cedibus terras fedasse: in tantum furorem venerunt: vt e celo Iouem pellere sint conati. Montes enim montibus imponētes viam sibi munierant qua Iouem celo detraherent. sed iupiter fulminibus ꝛ gigantes interemit ꝛ montes in varias orbis partes disiecit. Et terra autem gigantum sanguine madefacta nati ferūtur homines sanguinarij ac cedibus maxime gaudentes. gigantes autem vt scribit macrobius quid aliud credendum est fuisse ꝙ hominum quandam impiam gentem deos negantem ꝛ ideo estimatam deum pellere de celesti sede voluisse. Arduus ether. altum celum. Affectasse. ꝓprie dixit. Nam affectare significat aliquid nimium appetere quod assequi non possis repugnante natura. Olimpum. mons est macedonie olimpus altissimus. interdum tamen pro ipso celo ponitur. Vnde olimpus iupiter fuit denomiatus. Excussit. quatiendo deiecit. Pelium osse mōtes sunt thessalie notissimi. Obruta mole sua. oppressa sua vastitate. magnitudine ac pondere. Dira corpora. crudelia a deorum ira missa. Vnde ꝛ dire furie dicuntur. Natorum sanguine. nam gigātes terre filij fuisse dicūtur. Calidum animasse cruorē. hoc est aīam calido cruori immisisse.

Pietas
Astrea
Gigantes
Gigātum sanguis i hoies crudeles
Affectare
Olimpus

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

Et ne nulla.ꝛ vt aliqua memoria sue prolis maneret ac restaret.Duas eñ negatiões in affirma-tionem c̄uerti certum est.Monumēta sue stirpis.memoria sue prolis.Monumentū eñ dicitur
Stirps quicquid ad posteritatis memoriā conficitur.Stirps aūt cum prolem significat femini est gene-ris.cum radicem truncumue significat incerti.Virgi.Imo de stirpe recisum. Horatius. stirpesqꝫ raptas ꝛ pecus ꝛ domos.In faciem hominū.in figuram humanā ac deniqꝫ in hoīes.nō in simias vt quidaꝫ putant.id qđ facile ex hꝭ que inferūtur colligi pōt.Neqꝫ eñ simie aut deoꝝ sunt contē ptrices:aut cedis auidissime.aut violente.Quare intelligamꝰ terrā gigantū sanguine madefactaꝫ in hoīes crudeles gigātūqꝫ siles fuisse c̄uersam.Sꝫ ꝛ illa ꝓpago contēptrix superū.verum inquit etiā illa progenies q̄ ex sanguie gigantū orta ē ꝛ impia fuit in deos ab oīqꝫ humanitate eq̄tateqꝫ aliena.propago aūt que et ꝓpages dicitur cū vitam vetulā terra obrutam significat vt ex vna plures fiant:primā producit syllabā
Propago Virg.flexos propaginis arcꝰ. cū vero progeniē demonstrat: eandem corripit.Vir.si romana potens itala virtute propago . Hic fit ꝓpagare verbuꝫ qđ significat vitem vetulaꝫ supprimere vt ex vna plures nouelle fiant . interdum extendere genus ac dilatare significat.Scires.scire posses ex auiditate cedis ex gigantum sanguine genitā esse.est aūt figurata locutio.a tertia namqꝫ persona ad secundā eleganſ fit trāsitus.Que pater vt summa.Jupiter cum eorum hominū crude-

Immaduisse ferunt, calidūqꝫ animasse cruorem.
Et ne nulla sue stirpis monumenta manerent,
In faciem vertisse hominum: sed ꝛ illa propago,
Contemptrix superum, seueqꝫ auidissima cedis,
Et violenta fuit, scires e sanguine natam.
Que pater vt summa vidit saturnius arce,
Ingemit, ꝛ facto nondum vulgata recenti
Feda licaonie referens conuiuia mense,
Ingentes animos, dignas Joue concipit iras,
Consiliūqꝫ vocat, tenuit mora nulla vocatos.
Est via sublimis celo manifesta sereno,
Lactea nomen habet, candore notabilis ipso:
Hac iter est superis ad magni tecta tonantis,
Regalēqꝫ domum, dextra leuaqꝫ deorum,
Atria nobilium valuis celebrantur apertis.

Lycaon litatem:qui e sanguine gigantū nati erant foret c̄otemplatus:ac in primis terrā lycaonis Arcadie regis feritatē secum ipse cogitasset:nō minus indoluit:ꝙ est in vniuersum genus humanū indignatus.q̄re diis oībus c̄ogregatis ꝛ ꝯsiliū suū de perdendo gn̄e humano:ꝛ que a lycaone mala passus sit exponit:ac queādmodū lycaonē ipꝫ Archadie regē crudelissimū rapacissimūqꝫ in lupū c̄omutauit.Ut vidit.postꝙ vidit ꝛ ꝯtēplatꝰ est.Sūma arce.a summo celi vertice. Facto recenti.cā est cur nondū vulgata essent teterrima Lycaonis c̄ouiuia.ꝓpter scelus nāqꝫ paulo ante c̄omissum nondū erāt cognita Lycaonis c̄ouiuia Joui apposita. Referēs.aīo reuoluēs Feda c̄ouiuia tetra ꝛ crudelia.nā Lycaon hospitio susceptos nō solū interficiebat:sꝫ etiā c̄ouiuis comedendos. apponebat:qđ quidē cū Jupiter cognouisset sibiqꝫ eiꝰ domū ingresso factas insidias c̄operisset ꝛ domū incendit ꝛ lycaonē in lupū aīal rapacissimū c̄ouertit.fuit ꝛ alius lycaon priami filiꝰ pandari pater q̄ ab achille fuit interfectꝰ.Sane lycaon apo tu lyku.q̄ lupū significat denoīatꝰ videt.In gentes aīos.maximas indignatiōes.C̄osiliūqꝫ vocat.ꝯsiliū ꝛ multitudo dr ad ꝯsulendū c̄ogrega
Consiliuꝫ ta.ꝛ rō faciende alicuius rei aut nō faciende:vt seruitiū ꝛ seruos ꝛ seruitutē ipam significat. C̄ocilium vo multitudinē tm̄ significat ad consultandū c̄ogregatā.Est via sublimis.lacteū circuluꝫ
Conciliū describit:per quē ad regiam iouis iter diis eē ait.Eum vo circulū greci galaxiā vocāt apo tu ga-
Galaxia lactos.hoc est a lacte.vñ ꝛ latini lacteū appellarūt.Nā candidus eē videtur.de quo si q̄s plura videre cupit legat Macrobiū in somniū Scipionis.Celo manifesta sereno.Scite.nam vt inq̄t macrobius.lacteus circulus vnus ex omnibus oculis nostris conspicitur:alij namqꝫ sola percipiuntur cogitatione.Candore notabilis ipso.notatu ꝛ visu facilis ob illius candorem.Magni tonantis.periphrasis est iouis.Deoꝝ nobilium.hoc est claroꝝ qui maiores gentiū dij appellantur.vt in
Dij selecti quit macrobius.Sunt aūt duodecim numero.ꝛ noīe quidem mulierū sex.Juno.Vesta.Minerua Ceres.Diana Venus.Virorū aūt nomine totidē.Jupiter.Mars.Mercurius.Neptunus.Vulcanus.Apollo.Atria.aule.Celebranſ.frequētanſ.Valuis aptis.ianuis patentibus.value auteꝫ dicte sunt:ꝙ dum aperiuntur in se reuoluūtur.Fore vero proprie dicuntur:que foras apreiuntur.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

Plebs habitat diuersa locis. plebem vocat multitudinẽ deorũ minorum. A frõte. in fronte lactei circuli potentiores inq̃t dij habitãt: ibiqꝫ edes suas collocauere. videt autẽ Ouidius alludere ad palatium Romanũ in quo imperatores cũ principibus habitabãt. Si verbis audacia detur. hoc est si id asserere auderẽ. Palatia magni celi. hoc est regiã celi. palatiũ nãqꝫ vnus est ex collibus romanis in quo magnifice imꝑatorũ edes cõspiciebant. inde factũ est vt amplissimas quasqꝫ edes

Plebs habitat diuersa locis, a frõte potentes
Celicole clariqꝫ suos posuere penates:
Hic locus est, quem (si verbis audacia detur)
Haud timeam magni dixisse palatia celi.
Ergo vbi marmoreo superi sedere recessu,
Celsior ipse loco, sceptroqꝫ innixus eburno,
Terrificam capitis concussit terqꝫ quaterqꝫ
Cesariem, cum qua terrã, mare, sydera, mouit,
Talibus inde modis ora indignantia soluit:
Non ego pro mundi regno magis anxius illa
Tempestate fui, qua centum quisqꝫ parabat
Inijcere anguipedum captiuo brachia celo:
Nam q̃q̃ ferus hostis erat, tamen illud ab vno
Corpore et ex vna pendebat origine bellum.
Nunc mihi, qua totum Nereus circumsonat orbẽ,
Perdẽdũ est mortale genus: per flumina iuro

vulg⁹ palatia vocet. Marmoreo recessu. in interiore ediũ ꝑte marmoribus incrustata. Celsior ipse. loco sublimior ceteris: vbi reges sedere ꝯsueuerũt. Sceptroqꝫ innixus eburno. sceptro ex ebore cõfecto inherens. Ex quo colligim⁹ reges quoqꝫ apud antiquos non sedẽtes vt fere nũc fit: ab ineptis ꝛ artis oratorie imperitis. sꝫ stantes principib⁹ ac populis orationes habuisse. Sceptrum aũt baculus est: quo prisci reges vtebãtur: qualibus nũc pontifices nostri inniti solẽt. Sceptrũ vero in primis ioui attribuit: vt q̃ rex sit hoim atqꝫ deoꝝ. Terrificã cesariem. terrorẽ incutientẽ. Concussit terqꝫ quaterqꝫ. Sepius cõmouit atqꝫ agitauit. Hoc aũt habitu significat iouẽ fuisse iratum. crebra eñi cõcussio capitis indignatiõem significat. Cũ qua. magnã Jouis oñdit potentiã: q̃ vna cum capite totũ mundũ cõmouit. Talib⁹ modis. hoc mõ iratus atqꝫ indignatus Jupiter est locut⁹. Nõ ego ꝓ mũdi regno. Hac orone iupit oñdit genus humanũ dignũ esse qđ perdat. cũ dij quoqꝫ ipsi apud illum minime ab insidijs sint tuti. nam Lycaon ipm Jouẽ deoꝝ hominũqꝫ parentẽ interficere conatus est. Attẽtos aũt sil' ꝛ beniuolos deos reddit ꝛ rei magnitudinẽ oñdens ꝛ aim suũ ꝓ salute eorum anxiũ atqꝫ sollicitũ esse demõstrans. Nõ ego ꝓ mundi regno. de mũdi regno Jupiter cũ gigãtibus grauissimũ bellũ gessit eosqꝫ tandẽ in phlegreis cãpis superauit: ꝛ ad inferos detrusit vt pauloante diximus. Quisqꝫ anguipedum. quisqꝫ gigantũ. nam anguipedes dicti sunt gigantes ꝙ anguinos pedes hr̃e viderent. vt in q̃nto fastoꝝ Ouidi⁹ ipse narrat. qđ significat vt scribit Macrobius: nihil eos rectũ. nihil supernũ cogitasse totius vite eoꝝ gressu atqꝫ ꝓcessu in inferna mergẽte. Centum brachia. centũ manus. Vñ ꝛ gigãtes centimani a centũ manib⁹ vocant. Alludere aũt poeta videt ad Briareũ gigantem ꝛ cottum ꝛ gigen illi⁹ fratres: quos Hesiodus in theogonia singulos centũ manus habuisse ait. Celo captiuo. qđ captiuũ' reddere cupiebãt. Nam q̃q̃. Rationẽ assignat iupiter cur magis nũc sit sollicitus q̃ cũ gigantes celo man⁹ inijcere conati sunt. nam q̃uis inq̃t gigantes viri eẽnt fortissimi. mihi tñ bellũ minime cũ toto hoim genere suscipiẽdũ fuit. sꝫ cũ vna solũ gigantũ ꝓgenie. Ab vno corpe. ab vna hoim cõgregatõe. nam corp⁹ interdũ ꝓ multitudinis cõgregatiõe ponit. Et cũ vna origine. exponit id qđ ab vno corpe dixit. Ab vna eñi gigantũ ꝓgenie Joui bellũ fuit indictũ. De gigantũ autẽ origine varie sunt priscoꝝ opiniones. Alij nãqꝫ illos Titani ꝛ terre filios fuisse scribunt. Alij ex sanguine titanoꝝ a ioue interfectorũ ꝛ terra natos eẽ aiunt. Joseph⁹ vero in antiq̃tatibus iudaicis ꝯtendit eos ex coitu demonũ cum mulierib⁹ fuisse ꝓcreatos: cui q̃dem opinioni ꝛ Lactãtius ꝛ sacra historia astipulari videt. Nunc mihi qua totũ. Nunc inq̃t non vnũ hominum corpus: sꝫ totũ gen⁹ humanũ prorsus mihi est ꝑdendũ. Qua. q̃tenus ꝛ quousqꝫ. Nere⁹ de⁹ est marinus. sꝫ pro oceano ponit q̃ vniuersam circũit terrã. Circũsonat. Circũstrepit fluctib⁹. Per flumi-

Pallatium
Sceptrum
Corpus
Gigantes
Nereus

na furo infera. Per stygem paludē iurat mortale genus totū esse perdendū. Stygis autē numen dij fallere metuebant. vt ait Virg. Dij cuius iurare timent et fallere numē. Stygio luco. Memori stygi paludi imminenti. Cuncta prius tentanda. Oīa inquit prius sunt experienda ꝙ genus humanū perdatur. sed mali tn̄ sunt perdendi ne boni periclitent. Sed immedicabile vuln9. Hac similitudine colligit vniuersum genus humanū esse perdendū cum totum sit corruptū. Ut enim corporis partes corrupte solent precidi ne reliquū corpus putrescat. sic genus humanū est perdēdum: ne satyri. nymphe. ac fauni hominū sceleribus inquinent atqꝫ infestentur. Immedicabile. insanabile. Pars syncera, integra ac sana et incorrupta. Trahatur. in putredinē et corruptionem ducatur. Argumētatur aūt iupiter ab vtili et honesto. Sunt mihi semidei. quenā sit ea pars syncera cui timet Iupiter ab humano genere exponit. Semidei. heroes alio noīe vocant. maiores eñi hominibus ac dijs minores fuisse videtur. Fauni. Satyri. siluani dij habiti sunt rusticani. Et nymphe Nympharū varia sunt nomina. Alie nāqꝫ dicuntur Nereides q̄ mare incolūt. Alie Naiades que fontes. Alie napee que saltus et siluas. Alie oreades: que mōtes Alie dryades. Alie amadriades que in siluis habitare vnaqꝫ cuz arboribus nasci moriqꝫ dicuntur. ama nāqꝫ simul et drys dryos arborem et quercū significat. Quos quoniā celi: occurrit tacite obiectioni. Posset enim quis dicere. si times a genere hūano semideis et nymphis et dijs rusticis: trāsferas ipsos in celum ac genus humanū inter se debacchari permitas. sic enim sua stultitia satis superqꝫ punietur. At inquit iupiter nonduz illos censeo dignos: qui in celū recipiantur. Dignamur dignos censemus. Sic Virgi. Aut equidez tali me dignor honore. An satis o superi. hoc argumēto a maiori sumpto colligit genus humanū oīno esse perdendū. nam, si mihi inquit cui imperium est et deoꝝ et hominū insidias struere lycaon feritate sua notissimus est ausus. quō dij minores ab humano genere poterūt esse tuti: Habeoqꝫ rogoqꝫ. hoc est. contineo et guberno. grecum aūt verbū expressit. nam cheo et habeo et contineo significat. Notus. nobilis et famosus sua feritate. Confremuere oēs. simul oēs fremuere et murmurauere facinoris imanitate cōmoti. Studijs ardentibus inflāmatis voluntatibus. Deposcunt. ad penā subaudiendū est. Sic cum manus impia seuit. In augusti gratiā hec ab Ouidio referunt. Ut inquit totū genus humanū Iulij cesaris indigna cede cōmotum est: qua in senatu ab ingratis impijsqꝫ ciuibus fuit affect9: sic dij auditis Ioui structis insidijs inflāmati sunt. Tametsi de cōiuratiōibus et insidijs ꝯ augustū Cesarē structis hec mihi dicta potius eē vident. sic eñi et ioui et deoꝝ indignationi pulcherrime accōmodat hec silitudo nam vt iupiter a lycaone ꝙuis insidiāte nō fuit interfectus: ita ne August9 q̄dem a cōiuratorum quoqꝫ fuit oppressus. cū alij aūt multi varijs tpibus vt scribit Suetonius. in Augustū cōiurarūt: tum Teleph9 mulieris seru9 nomēclator: is eniz quasi debita sibi fato dn̄atione et ipm senatū aggredi destinauerat. quondā etiā iuxta cubiculū eius lixa q̄dam ex illyrico exercitu ianitorib9 deceptis noctu deprehēsus est cultro venatorio cinctus, inops ne mētis an simulata demētia incertū. Nihil ei exprimi q̄stione potuit. de insidijs aūt Augusto structis poti9 esse intelligenduz ꝙ de Iulij Cesaris cede facile ex ipsius Ouidij verbis pcipi pōt cum inq̄t. Nec tibi grata min9 pietas Auguste tuoꝝ ꝙ fuit illa ioui. Hoc vero ab istis scalfornijs si quo ingenio inducti forent: notan-

Infera sub terras stygio labentia luco,
Cuncta prius tentanda: sed immedicabile vuln9
Ense recidendum est ne pars syncera trahatur:
Sunt mihi semidei, sunt rustica numina fauni,
Et nymphe, satyriqꝫ, et monticole siluani;
Quos, quoniam celi nondum dignamur honore,
Quas dedimus certe terras habitare sinamus.
An satis, o superi, tutos fore creditis illos,
Cum mihi qui fulmen, qui vos habeoqꝫ rogoqꝫ)
Struxerit insidias notus feritate Lycaon?
Confremuere oēs, studijsqꝫ ardentibus ausum
Talia deposcunt. sic cum manus impia seuit
Sanguine cesareo romanum extinguere nomen,
Attonitum tanto subite terrore ruine
Humanū genus est, totusqꝫ perhorruit orbis,
Nec tibi grata minus pietas, auguste, tuorum,
Ꝙ fuit illa Ioui: qui postꝙ voce manuqꝫ

Semidei dei siluestres

Nympharū noīa

Cōiurati i augustū

dum erat. mihi certe prior expositio vt de Julij cesaris cede intelligam⁹. nõ probat. Manus impia. impiorꝫ coniuratorꝫ multitudo. nã sexaginta ꝛ amplius. L. Cassio. M. qꝫ ꝛ Decio Bruto prĩcipibus. vt refert Sueto. in Julium cesarẽ cõiurarũt: eũqꝫ in senatu tribus ꝛ viginti vulnerib⁹ trucidarunt. Seuit extinguere. seuit vt extingueret. poetica eĩ locutio est. Sanguine cesareo. Julij cesaris cedet. siue poti⁹ Augusti. Attonitũ. stupefactũ. Romanũ nomen. qđ iulius cesar gestis suis clarissimũ reddiderat.

Cedes iulia

Murmura compressit, tenuêre silentia cuncti.
Substitit vt clamor, pressus grauitate regentis,
Jupiter hoc iterum sermone silentia rupit:
Ille quidẽ penas (curaꝫ hanc dimittite) soluit,
Quod tamen admissum, que sit vindicta docebo:
Contigerat nostras infamia temporis aures,
Quam cupiens falsam, summo delabor olympo,
Et deus humana lustro sub imagine terras:
Longa mora est, quantum noxe sit vbiqꝫ repertũ,
Enumerare, minor fuit ipsa infamia vero.
Menala transieram latebris horrenda ferarũ,
Et cum cyllene, gelidi pineta lycei,
Arcados hinc sedes, et inhospita tecta tyranni
Ingredior, traherent cum sera crepuscula noctẽ,
Signa dedi venisse deum, vulgusqꝫ precari
Ceperat: irridet primo pia vota lycaon,

Nec tibi grata minus pietas. non minus pietas. nõ minus inquit pietas ppli romani: q̃ tuos insidiatores vltus est tibi grata fuit: ꝙ Joui deorꝫ indignatio. quã conceperunt. cuꝫ audissent insidias Joui ipsi a lycaone fuisse structas. Qui postꝙ voce manuqꝫ. gestũ exprimit eorꝫ q̃ silentiũ indicunt. Compressit. compescuit. Substitit. vt clamor. postꝙ cessauit clamor Jouis auctoritate cohibitus. Silentia rupit. locutus ẽ. sic Vir. quid me alta silentia cogis rumpere? Ille q̃dem. lycaon inquit ille feritate ꝯspicuus penas dedit. nam soluere penas est pati penas ꝛ sustinere. Curã hãc dimittite. ipꝫ deposcẽdi ad penã est autẽ parenthesis. Qđ tamẽ admissum. ꝙuis inq̃t dederit penas lycaon volo vos tñ docere et peccatum qđ admisit. ꝛ penaꝫ q̃ fuit affect⁹. Contigerat nostras. Narrat iupiter queẽadmoduꝫ inquisiturus hominum scelera e celo descẽdit in terras. susceptaqꝫ humana figura orbem terrarum peragrarit. ac tandem ad lycaonẽ arcadie regẽ hospites crudelissime interficientẽ peruenerit: quem in lupum idcirco fecit cõmutasse. ꝙ se quoqꝫ interficere conat⁹ ẽ.

Jupiter in hominem

Infamia tpis: ignominia seculi. quo teterrima queqꝫ scelera cõmittebant. Quã cupiẽs falsam. Deus enim vult oẽs hoies bonos eẽ. Lustro. pagro. circũeo. alias lustrare ẽ purgar ꝛ illustrare. Lõga mora ẽ enũerar lõga mora eẽt inq̃t si enũerare vellẽ q̃tũ vbiqꝫ scelerꝫ inuenerĩ. Noxe. culpe. scelerꝫ. noxa eĩ ꝛ culpã ꝛ scelus et maleficiũ significat. Unde noxius declinari videt. Sane noxa interdum etiam penaꝫ significat. vnde apud iurisconsultos. Noxe dedere. hoc est pene tradere ob damnum illatum. vnde ꝛ noxales actiones ab ijsdem appellantur que ex noxa atqꝫ maleficio seruorum aduersus dominos instituuntur. Minor vero. eo ꝙ verum erat. maiora namqꝫ scelera ꝛ plura ab Joue deprehensa fuere ꝙ ferebantur. Menala transieram. describit iter quo ad lycaonem peruenit. Menalus autem mons est arcadie celeberrimus. Latebris. lãbulis. Et cum cyllene. cyllene mons arcadie mercurio dicatus. vnde etiam cyllenius appellatur. Pineta. loca pinis consita. vt oliueta. Lycei. mons est archadie lyceus pani sacer. Et inhospita. inhospitalia. Arcados tyranni. Lycaonis arcadie regis. Tyrãnus quidem apud priscos etiam pro bono principe accipiebatur. Virgi. Pars mihi pacis erit dextram tetigisse tyranni. vsus deinde obtinuit vt pro eo demum poneret qui dominatu crudeliter abuteretur. Arcas sane ꝛ proprium filij Callistus nomẽ est ꝛ gentile. vnde arcadius ꝛ arcadicus deriuatur. arcadia vero ab arcade. Callist⁹ filio denoĩata esse videtur. nam antea tum parrhasia. tum lycaonia. tum gigantis. tum azania. tum pania. vt inq̃t Stephan⁹ qui de vrbibus ꝛ pplis scripsit diligentissime; vocabat. Traherent cum sera crepuscula noctem hoc est. cum aduesperasceret. Traherent. deducerẽt. Sera crepuscula. crepusculuꝫ đr dubia lux. nam creperus dubium significat. Unde ꝛ decrepiti senes dicũtur: quorꝫ vita in dubio est ꝯstituta. Signa dedi. hoc est significaui me esse deum. Precari colere ac venerari. Pia vota. piorꝫ preces,

Noxa
Menalus
Cellene
Lyceus
Tyrãnus
Arcas
Crepuscu.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

Mox, ait, experiar, deus hic, discrimine aperto,
An sit mortalis. nec erit dubitabile verum.
Nocte grauem somno, nec opina pdere morte
Me parat. hec illi placet experiẽtia veri.
Nec contentus eo est, missi de gente molossa
Obsidis vnius iugulum mucrone resoluit,
Atqꝫ ita semineces partim feruẽtibus artus
Mollit aquis, partim subiecto torruit igni,
Quos simul imposuit mẽsis, ego vindice flãma
In dominum dignos euerti tecta penates.
Territus ipse fugit, nactusqꝫ silentia ruris
Exululat, frustraqꝫ loqui conatur. ab ipso
Colligit os rabiem, soliteqꝫ cupidine cedis
Vtitur in pecudes, ꝛ nũc quoqꝫ sanguine gaudet.
In villos abeunt vestes, in crura lacerti,
Fit lupus, ꝛ veteris seruat vestigia forme,
Canicies eadem est, eadem violentia vultus,
Iidem oculi lucent, eadem feritatis imago est.
Occidit vna domus, sed nõ domus vna perire

Metamorphosis lycaonis i lupu.

Mox ait experiar. Primo inqt lycaon piorum vota: qui me venerabanť irridere cepit. deinde periculum facere de mea diuinitate cogitauit. Discrimine aperto. manifesto periculo. hoc est experientia. Nec erit dubitabile verũ. nemo inqt poterit dubitare an deus sit an mortalis. si em̃ de⁹ erit interfici nõ poterit. sin hõ fuerit: facile perimetur. Nec opina. inopinata. Nec cõtentus eo. nec satis inquit ei visum est me velle perdere: nisi etiã mihi in cenam carnes humanas partim elixas. partim tostas apposuisset. De gẽte, molossa. molossi ppli sunt epiri. a quib⁹ bello victis lycaon obsides acceperat: quoꝝ vnũ iugulauit: vt ipm ioui apponeret epulandũ. Resoluit. aperuit. Semineces artus. semimortua mẽbra ꝛ adhuc palpitãtia. Mollit aqs. coquit ꝛ mollia reddit. Quos simul imposuit mensis. Postq̃ ait humane ille carnes mihi apposite fuerũt: ego statim edes lycaonis incendio corripui dignas q̃ in tã crudelez dñz euerterenť. Ceterũ ipse territus in siluas aufugit: ꝛ in lupum feritati sue maxime cõueniens aĩal fuit cõmutatus. Vindice flãma. vltrice. Tecta domũ a patre em̃ totũ intelligim⁹. Dignos penates. qui incẽderenť cũ tam sceleratũ dñm pati possent. Territ⁹ incendio ediuz ꝑterrit⁹ Exululat. valde vlulat. iam eniz in lupũ fuerat cõuersus. nam vlulare qđ facticium est verbũ: luporum est propriũ. Ab ipso colligit os rabiem: qꝛ inquit loqui nõ poterat in rabiẽ actus est: quam ab hominib⁹ in pecudes transtulit. Et nũc quoqꝫ. quẽadmodũ cum erat homo. In villos abeunt vestes. in pilos inquit vestes mutate fuerunt, brachia autẽ in crura sicqꝫ Lycaon in lupuz fuit cõuersus. qđ quidẽ idcirco fingitur: qꝛ lycaon auaricie dedit⁹ ex rapto tanq̃ lupus viuebat. Auari nãqꝫ lupis qui nunq̃ satianť pecudum cede. q̃ simillimi eẽ videnť hoĩes autẽ in lupos cõuerti rursusqꝫ restitui sibi falsum eẽ contẽdit. plinius. vñ tñ ista vulgo infixa sit fama: intantũ vt in maledictis versi pelles habeanť. oñdit cum inqt. Euantes inter auctores grecie nõ spretus tradit Arcades scribere: ex gente Antei cuiusdã sorte familia electum ad stagnũ quoddã regionis ei⁹ duci: vestituqꝫ in quercu suspẽso tranare atqꝫ abire in deserta: trãsfigurariqꝫ in lupũ ꝛ cum ceteris eiusdem gñis cõgregari: ꝑ annos nouẽ. Quo tpe si hoĩe se abstinuerit: reuerti ad idẽ stagnũ: ꝛ cuz tranauerit: effigiẽ recipere ac pristinum habitum addito nouem annorum senio. Addit quoqꝫ Fabius eandem recipere vestem. Hec vero plinius fabulosa esse putat. Et veteris. adhuc inquit signa pristine forme retinet: nã candẽ ꝛ caniciẽ ꝛ vultus violentiã hꝫ. oculi ꝑterea ipsi vt prius lucẽt: ac demum eandẽ feritatẽ. quã etiã prius exercet. Occidit vna domus. posteaq̃ iupiter exẽplo lycaonis oñdit: q̃ tetris sceleríb⁹ infecti sint hoĩes: cõcludit totũ genus humanũ penitus eẽ perdendũ sicqꝫ poeta fabulã cum fabula ac mutationẽ cum mutatione cõnectit. Narratur⁹ em̃ quẽadmodũ lapides a Deucalione ꝛ pyrrha post terga iacti partim in mares ꝑtim in feminas fuere cõuersi: ante describit diluuium quo gen⁹ humanũ fuit extinctum. Sꝫ nõ domus vna ꝑire. Oẽs inqt hominũ

Molossi

Lycaon i lupum

In lupuz verti

Arcades

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

domus sunt euertende nõ vna. vbiqȝ eñi nefanda scelera ꝑpetrant. Fera erynnis. feritas. impietas. Erynnis enim dr̃ furia infernalis discordia ꝯtentioneqȝ gaudens. In facinus iurasse putes. posses inquit putare oẽs hoĩes se mala ꝑpetraturos cõiurasse. Facinus. scelus ꝙuis in bonã quoqȝ accipiat partez. Dent ocius oẽs penas. hoc est. cito ac repente oẽs puniant. Dare ⁊ persoluere penas dicũtur q̃ puniuntur: sic stat snĩa. talis est inquit sententia mea: vt oẽs perdant. Stat. fixa est ⁊ immota. est aũt parenthesis

Digna fuit, qua terra pȝ, fera regnat erynnis,
In facinus iurasse putes, dent ocius omnes
Quas meruere pati (sic stat sententia) penas.
Dicta Jouis ps. voce pbãt, stimulosqȝ fremẽti
Adijciunt, alij partes assensibus implent.
Est tamen humani generis iactura dolori
Omnibus, ⁊ que sit terre mortalibus orbe
Forma futura rogant: quis sit laturus in aras
Thura: feris ne paret populãdas tradere terras.
Talia querẽtes (sibi eñi fore cetera cure)
Rex superũ trepidare vetat, sobolẽqȝ priori
Dissimilẽ populo promittit origine mira.
Jãqȝ erat in totas sparsurus fulmina terras,
Sed timuit, ne forte sacer tot ab ignibus ether
Conciperet flãmas, totusqȝ ardesceret axis.
Esse quoqȝ in fatis reminiscitur affore tp̃s,
Quo mare, quo tellus, correptaqȝ regia celi
Ardeat, ⁊ mundi moles operosa laboret.
Tela reponũtur manib⁹ fabricata cyclopum,
Pena placet diuersa, genus mortale sub vndis
Perdere, ⁊ ex omni nimbos dimittere celo.
Protinus eolijs aquilonem claudit in antris,

Dicta iouis. oẽs inquit dij Jouis sententiã ꝑtim verbis: partiz nutu approbauere. Assensibus. nutibus ⁊ manib⁹ se Joui assentire significant. Jactura. ꝑditio. Orbe. priuate. Rogant. interrogãt iouem. Quis sit laturus in aras thura. quis sit dijs sacrificatur⁹. Populandas. vastandas ac depdandas. Sibi eniz fore cetera cure. subaudiendũ est ait verbum. qđ eleganter in hmõi pretermittitur locutione. est aũt parenthesis Rex superũ. Jupiter. Origine mira. q̃r lapides: vt paulopost narrabit in homĩes fuere cõuersi qđ quidem maxime mirandũ est Jãqȝ erat statim inq̃t iupiter fulminibus genus humanũ ꝑdidisset: nisi veritus esset ne celũ quoqȝ terrarũ incendio conflagraret cum presertim in fatis meminerit esse: vt aliquãdo totus mund⁹ igne absumatur. quare nõ fulminibus: sed aquarum inundatiõe gen⁹ humanũ perdere decreuit. Jãqȝ statimqȝ. Sacer ether sacrũ celum. Tot ab ignibus: quot op⁹ esset ad totã terrã comburendã. Conciperet. cõtraheret. Totus axis. totum celum. synecdoce est. Axis eĩ qui ps est celi ꝓ toto ponitur celo. Nam axis ꝓprie illud est plaustri lignũ circa qđ rote vertunt: ad cui⁹ sĩĩtudinẽ axis ĩ mũdi sphera vocat: circa cuius cacumina sphera ipsa rotat: q̃bus cõtigui sunt duo poli q̃ et vertices dicunt: quib⁹ veluti cardinib⁹ vt scribit apuleius maxĩe sphera nititur. arcticus ⁊ antartic⁹ siue borealis ⁊ australis. Esse quoqȝ in fatis. in dispositiõe fatorũ. Alia ratio est qua deterritus est ab incendio Jupiter: ne id eueniret qđ in fatis esse sciebat ne videlicet totus mundus conflagraret. est aũt fatuz vt stoici aiunt: connexa rerũ series per quã in sidus administratur. Affore aduenturũ esse. Et mũdi moles. machina mundi. Opera. multi operis. Laboret. in labore ⁊ periculo propter incendiũ futura sit. Hoc aũt maxime cũ dogmate xp̃iano cõuenit Nos eñi credimus mundũ in nouissimo die conflagraturũ. Tela reponũtur. Fulmina a Cyclopibus confecta. Cyclopes eñi ioui fulmina confecisse dicũtur. fuerunt aũt populi Sicilie vnũ in media fronte oculum habẽtes. Pena diuersa. contraria. Diluuiũ eñi incendio ꝯtrarium est. Nimbos pluuias. Dimittere. deorsum mittere. Protinus eolijs. Satim inquit iupiter clausis in spelunca ijs ventis qui inducũt serenitatẽ austrum pluuia gaudentẽ emisit. In eolijs antris. in eoli speluncis. Notius est aũt Eolum iouis ex acesta filium regẽ esse ventoꝝ: q̃ vt hoc loco sit exponendum. Quod quidem idcirco fictũ est quod (vt Plinius ait) Eolus ventoꝝ rationẽ inuenit. Cum enim

Igne incẽdend⁹ mũdus.

Axis

Fatum

Cyclopes

Diluuiũ

Eolus

septem insularū iuxta fretum siculum q̄ ab illo eolie fuerūt cognominate: princeps eēt ac ex nebulis & fumo Hiere insule ardentis ventos prediceret futuros: creditꝰ est illos in sua habere ptāte. Flamina. a flando venti flamina dicūtur. Madidus notus euolat alis. Elegāter austri venti describit effigiē. Sic eñi apud priscos pingebāt. Ale aūt ventis assignātur ꝓpter velocitatē. Tectus vultū. hoc est tectū vultū habēs. est aūt poetica synecdoche. Picea caligine. Nigris nubibus. naz auster nubilosus est vētus. Barba grauis. plena. Nibis pluuijs. Unda. aqua. Rorant. stillāt in roris similitudinem. Atq; manu late. Postq̄ inquit notus manibus nebulas compressit: maxime pluuie esse ceperūt. Fit fragor. strepitus proprie rerum fractarū. Densi nimbi. crebre pluuie. Concipit iris aquas. Iris nuncia iunonis a poetis fertur. interdum autem etiam Iouis. Fit autē iris vt scribunt phisici ex reflectione radiorum solis lune ve in nubibus pluuie tempore. Sternūtur segetes Frumenta in agris existentia in terram ab aquis deijciuntur. Seges autem dicitur frumentū nondum demessuz. Sternere vero interdum in terram deijcere. interdum significat cooperire: vt cum dicimus sternere mensam. Uota deplorata. Spes valde ploratas vota autem vocat frumenta multis votis & precibus expetita. Colonis agricolis. Irritus. vanꝰ ac sine vllo fructu. Ceruleus frater. Periphrasis neptuni. Auxiliaribus vndis. aquis auxilium afferentibus ad perdendū genus humanum. Auxiliares autem milites proprie dicuntur qui in auxilium mittūtur. Conuocat hic amnes/ deos fluuioꝝ. amnis eñi fluuius dicitur ab ambiēdo: vt Uarro ait: q̄ oīa flumina circūeunt Unde etiam cornua habere pingūtur. Tyrāni sui. regis sui. Tyrānus nāq; apud antiquos in bonam quoq; accipiebāt ptez. Uirgi. Pars mihi pacis erit dextraz tetigisse tyranni. Hortamine hortatu. exhortatione. Aperite domos. fontes: qui fluuioꝝ domus esse videntur. Mole. obstaculo. Fluminibus fluxibus. Totas habenas. translatio ab eq̄s sumpta qui habenis inhibētur. Defrenato. effrenato ac sine vllo retinaculo. Ipse Neptunus. Tridēte suo Ut Ioui fulmen: sic neptuno tridens attribuitur. quo duz percutit terram: semper fit terremotus. Expatiata. late sparsa. Penetralia cum suis sacris. hoc est penetralia cum dijs penatibus. nam penetralia vt Sex. Pompe. scribit sunt penatum deorum sacraria. Rapiunt. vi abstrahunt. Si qua domus mansit. ordo est. Si qua domus remansit indeiecta.

Iris

Et quęcunq; fugant inductas flamina nubes,
Emittitq; notum, madidis notus euolat alis,
Terribilem picea tectus caligine vultum,
Barba grauis nimbis, canis fluit vnda capillis,
Fronte sedent nebulę, rorant pēnęq; sinusq;.
Ut q; manu late pēdentia nubila pressit,
Fit fragor, & densi funduntur ab ethere nimbi:
Nuncia Iunonis varios induta colores
Cōcipit Iris aquas, alimētaq; nubibus affert.
Sternūtur segetes, & deplorata colonis
Uota iacent, longiq; perit labor irritus anni.
Nec celo contēta suo est Iouis ira, sz illum
Ceruleus frater iuuat auxiliaribus vndis,
Conuocat hic amnes, q̄ postq̄ tecta tyranni
Intrauēre sui, nō est hortamine longo
Nunc, ait, vtendum, vires effundite vestras,
Sic opus est, aperite domos, ac mole remota
Fluminibus vestris totas immittite habenas.
Iusserat, hi redeunt ac fontibus ora relaxant,
Et defrenato voluūtur in equora cursu.
Ipse tridente suo terrā percussit, at illa
Intremuit, motuq; vias patefecit aquarum,
Expatiata ruunt per apertos flumina campos,
Cumq; satis, arbusta simul, pecudesq;, virosq;,
Tectaq;, cumq; suis rapiunt penetralia sacris.
Si qua domus māsit, potuitq; resistere tanto

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

Indeiecta.non deiecta in terrā.Culmen tū.culmen est tecti summitas a culmo dictū:q culmo antiquitus domus tegerent.Presse.submerse.Sub gurgite.sub mari.est aūt tapinosis.Nam gurgitem q̄ ꝓprie locus est in flumine ꝓfundior ꝓ mari posuit poeta.Sic Uir. Apparent rari nantes in gurgite vasto.Inde fit verbū ingurgito quod ⁊ devoro ⁊ repleo significat.Uñ macrobius in saturnalibus scribit fabium civem romanū virū triumphalē a devorato patrimonio gurgitē fuisse cognominatū.Nullum discrimē.nullā discretionē ac differentiaꝫ.Alias discrimen periculuꝫ significat.Omnia pōtus erat oīa mare occupaverat.pōtus aūt ꝓprie id mare est.qd̄ euxinuꝫ appellatᷣ.sed pro quocūqꝫ mari frequēter ponitᷣ.pontus etiam ꝓvincia est asie bithynie finitima euxinoqꝫ adiacēs.vñ pōticus derivatᷣ.Occupat hic colleꝫ.Alius inquit ex hoībus in montē ꝯfugiebat:ali⁹ in cymbaꝫ.ꝓprie aūt occupari dicūtᷣ loca possessorib⁹ vacua.Cymba adunca.Perite nā cymbe ⁊ ꝓram ⁊ puppim aduncas habent.Et ducit remos.remigat.Ville villa ꝓprie dicitᷣ domus in agro.Sūma in ulmo.Sic Horati⁹ hoc idem diluviū describens.Pisciū et summa pecus hesit ulmo.Sic sors tulit.sic casu evenit.est autē parēthesis.Anchora quidē a latinis aspiratᷣ q̄uis apud grecos aspiratiōe careat:est aūt anchora instrumentū ferreū:qd̄ ad continendas naves in mare iaci ꝯsuevit.vnde anchorarij funes dicuntur:q̄bus anchore ligantᷣ.Vineta loca dicūtur vineis ⁊ vitibus cōsita.Et modo pauloante.Graciles capelle.macre ⁊ agiles capre Gramen.herbā:spēm pro genere posuit.Deformes phoce turpes ⁊ vaste.phoce a latinis vituli marini appellātur.Nereides.nymphe sunt marine a nereo appellate.Delphines.delphin ⁊ delphinus a genitivo greco delphinos fit nominativus latinus.Incursant.frequenter currūt.Agitata impulsa.Robora.ligna ac truncos.Pulsant.percutiūt.Nat.natat.Est aūt perq̄ lasciva ⁊ lepidissima descriptio:quā quideꝫ seneca reprehēdit:q in retristi ludere poeta videtur.Unda vehit tigres.tigris fera est truculēta mirande velocitatis:in armenia indiaqꝫ nascens.tigris etiā est fluvius armenie a velocitate qua decurrit sic appellatus.nam tigris lingua persica sagittā significat.Ubi sistere possit.in q̄bus terris se firmare possit.sistere autē est stare facere.idem vo cū sto verbo.p̄teritum hꝫ ⁊ supinū.Volucris vaga.hirūdinis est periphrasis nam hirūdines vagos maxime volatus habent.Nec vires fulminis apro.tāto impetu apri venatores aggrediuntur:vt vires fulmini siles hr̄e dicantᷣ.Ablato.abrapto ab vndis.Lassatis.defatigatis.Obruerat tumulos.cooperuerat montes.obruere nāqꝫ est aqua terrave operire.tumuli vo mōtes dicuntur a tumore.Pulsabant percutiebant.Novi fluctus.magne ⁊ inusitate vnde.Montana cacumina.montiū summitates.Maxima pars.hominū subaudiatur.Quibus vnda pepercit.

Culmen
Gurges
Discrimē
Pontus
Villa
Anchora
Tigris
Sisto

Indeiecta malo,culmen tamen altior huius
Unda tegit,pressęqꝫ latent sub gurgite turres.
Iāqꝫ mare ⁊ tellus nullū discrimen habebant,
Oīa pontus erat,deerāt quoqꝫ littora ponto,
Occupat hic collem,cymba sedet alter adunca,
Et ducit remos illic/ubi nuper ararat,
Ille supra segetes,aut mersę culmina villę
Navigat,hic piscē summa deprendit in ulmo,
Figitur in viridi(sic sors tulit)anchora prato:
Aut subiecta tegunt curuę vineta carinę,
Et mōqua graciles gramē carpsēre capellę,
Nunc ibi deformes ponūt sua corpora phocę,
Mirantur sub aqua lucos/urbesqꝫ/domosqꝫ/
Nereides,silvasqꝫ tenent delphines,⁊ altis
Incursant ramis,agitataqꝫ robora pulsant.
Nat lupus inter oves,fulvos vehit unda leones,
Unda vehit tigres,nec vires fulminis apro,
Crura nec ablato prosunt velocia cervo,
Quęsitisqꝫ diu terris/ubi sistere possit,
In mare lassatis volucris vaga decidit alis.
Obruerat tumulos immensa licentia ponti,
Pulsabātqꝫ novi montana cacumīa fluctus.
Maxima ps unda rapitᷣ/q̄bus unda pepercit,

Illos longa domant inopi ieiunia victu.
¶ Separat aonios acteis phocis ab aruis,
Terra ferax dum terra fuit, sed tempore in illo
Pars maris, et latus subitarum campus aquarum.
Mons ibi verticibus petit arduus astra duobus
Nomine parnasus, superatque cacumine nubes:
Hic vbi deucalion (nam cetera traxerat equor)
Cum consorte thori parua rate vectus adhesit.
Corycidas nymphas, et numina montis adorant,
Fatidicamque themin, que tunc oracla tenebat:
Non illo melior quisquam, nec amantior equi
Vir fuit, aut illa reuerentior vlla deorum,
Iupiter, vt liquidis stagnare paludibus orbem,
Et superesse virum de tot modo milibus vnum,
Et superesse videt, de tot modo milibus vnam,
Innocuos ambos, cultores numinis ambos,

Pernassi montis descriptio.

De deucalione in parnassum delato.

Iupiter diluuium reducit.

¶ Separat aonios. Topographia et loci descriptio. montem enim pernasum describit: in cuius cacumen sua altitudine ab vndis tutum Deucalion et pyrrha se receperunt. Phocis regio est inter boetiam et atticam. a phoco denominata in qua mons parnasus duobus collibus eminens conspicitur. Ab acteis aruis ab attica regione. Nam attica apte a littore quod acti dicitur: siue ab acteo rege fuit appellata. est enim maritina regio ac fere littus esse videtur. Terra ferax. fertilis. Mons nomine parnasus. parnasus mons est phocidis a parnaso antiquissimo vate cognominatus. Unde parnasus parnasiacus parnassias parnassis. et parnasseus deriuantur. prius autem larnossos fuit appellatus quod illud deucalionis arca que grece larnax dicitur fuerit appulsa. Petit astra. tendit in altum/sidera versus. Duobus verticibus. duobus cacuminibus. quorum alterum tithoreum alterum hymapeum appellat herodotus. quamuis Seruius heliconem et Cytheronem putet: quos boetie montes esse constat longe a parnaso distantes. parnasus autem totus et apollini et musis et baccho est consecratus. Hic vbi deucalion. Deucalion promethei filius vir integer ac pius vna cum pyrrha vxore diluuio inualescente ad cacumen parnasi confugit vbi post finitum diluuium themidem consuluerunt. quonam genus humanum reparare possent: quibus themis respondit id posse reparari: si antique matris ossa post terga iecissent. que Deucalion lapides esse coniectauit. nam lapides ossa terre videntur esse: que antiquissima omnium est mater. Qui igitur lapides a deucalione fuerunt post terga iacti in mares. qui a pyrrha in feminas fuere conuersi. Hoc autem idcirco fictum est: quia vt scribit Eusebius in chronicis regnante athenis cecrope maxima aquarum illuuies maiorem partem populorum thessalie absumpsit paucis per refugia montium liberatis maxime in monte parnasso in cuius circuitu deucalion tunc regno potiebatur: qui tunc ad se ratibus confugientes: vt narrat iustinus. suscepit. ac per summa pernassi iuga fouit. ac idcirco genus humanum ab illo fuisse reparatum aiunt. Hic vbi eleganter hic et vbi ita iunguntur: vt id et quod: cum vbi et quod gramatice locutioni satis esse videantur: vt cum dicimus tibi morem gessi id quod fratri sum pollicitus nam quod sum pollicitus satis esset. Nam cetera. parenthesis est: reliqua inquit loca mare occupauerat. Cum consorte thori. hoc est vxore. nam vxor lecti mariti consors est. Corycidas nymphas corycum antrum est parnassi nymphis sacrum. vnde corycides nymphe dicuntur. est autem forma patronimica pro possessiua: est etiam coricus cilicie et vrbs et mons et antrum vbi optimum nascitur crocum. est preterea corycus: vt stephanus scribit mons ionie altissimus: et portus et insula: est et promontorium crethe et portus ethiopie corycia appellatus. Et numina montis: appollini baccho et musis parnassus dicitur esse consecratus. Fatidicamque themin. themin archana fatorum predicentem. themis autem dea fuit: que vt inquit Sextus Pompeius: precipiebat hominibus vt a diis peterent id quod fas esset. vnde etiam nomen accepit. nam themis apud grecos fas ac iustum significat. Non illo melior quisquam. hec eo pertinent vt ostendat poeta deucalionem et pyrrham ob pietatem in deos merito fuisse incolumes conseruatos. Reuerentior deorum: regimen est partitionis virtute comparatiua: sed quod actus conuersi in habitum dicunt virtute nominis verbalis: sicut amantior equi. Iupiter vt liquidis stagnare. posteaquam inquit iupiter vidit totum orbem terrarum sic aquis esse obrutum: vt stagnum esse videretur. ac ex omnibus solos deucalionem et pyrrham superesse reducta serenitate diluuium ita decrescere cepit: vt terre ceperint apparere. Stagnare. stagnum et lacum esse effectum. stagnare enim proprie dicuntur terre aquis non defluentibus cooperte. stagna siquidem paludes lacuneque ac lame vocantur. Superesse. superuiuere. Innocuos. insontes innocentes. Nubila disiecit. nubes dissipa

Phocis
Parnasus
Vertices Parnasi
Deucalion
Diluuium hoc particulare fuit.
Consors
Corycum
Corycus
Themis

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

uit. Nimbis aquilone remotis. ab aqlone depulsis. est em̄ aquilo ventus nubila expellēs: ac serenitatē inducens. Et celo terras oñdit. eleganter: nam ita aquis tegebantur: vt aeri occulte essent terre. Celo. aeri. Ira maris. tempestas. Manet. ꝑmanet. ꝑstat perseuerat. Tricuspide telo. periphrasis est tridentis. tres em̄ cuspides hꝫ. vñ ꝛ tridēs dictus est. Mulcet aq̄s. mitigat mare tumidū atq; iratū. Rector pelagi. neptunus. Innato murice. ingenita ꝛ naturali purpura. murex em̄ piscis est: ex cuius sanguine purpureus ꝯficitur color. Tectū hūeros synecdoche poetica. tectos eī ꝛ cooꝑtos humeros hñtez intelligimus. Ceruleū tritona. ceruleū mare ꝓprie dr: ꝛ q̄cquid colorem hꝫ maris. Triton aūt fertur esse tubicē Neptuni: cui mandat vt receptui canat: fluuiosq; ī suos fontes reuocet. Conchaq; sonāti. triton pro tuba cōcha longiore vtit. Re vera aūt inueniunt tritones conchis canentes: vt Plinius refert. Signo dato. facto signo vt redeant. Caua buccina. describit conchā: qua ꝑ tuba vti solet triton. Tortilis in latum. retorta in latitudinez. Que turbine crescit ab imo. que ab ore angusto incipit: ꝛ in ampluz desinit: ad turbinis similitudinem. Buccina que in medio. elegans anadiplosis: q̄ buccine laus exprimitur. cuz em̄ inflatur: omnia littora resonant. Concepit vbi aera. postq̄ inflari cepit. Sub vtroq; phebo. sole et oriente ꝛ occidente. est autem hyperbole poetica. Ab oriente eniz ad occidentē tube illius sonitum audiri affirmat quod omnē excedit veritatem. Tuz quoq; vt ora dei. hoc est postq̄ ori tritonis fuit admota. Rorantia. stillantia. Iussos recessus. regressus fluuiorum a neptuno imperatos. Coercuit. inhibuit ꝛ cōtinuit. Iam mare littus hꝫ. quo pauloante carebat. Subsidūt. diminuūtur ꝛ minus profunda fiunt. Postq; diez longā. post longum tempus. Nudata. folijs priuata atq; spoliata. Redditus orbis erat. hoc est sibi ipsi orbis restitutus esse videbatur. Desolatas. destitutas animantibus. O soror o cōiunx. pathetica est oratio ꝛ affect⁹ plena: qua deucalion maximopere sibi pyrrham deuincit. Et patruelis origo deucalion ꝛ pyrrha patrueles fuerūt. nam Iapet⁹ duos sustulisse filios dr. Prometheū qui deucalion ꝛ epimetheū q̄ pyrrhā genuit. Deinde thorus lect⁹ ꝛ nu

Tridēs

Murex

Triton

Nubila disiecit, nimbisq; aquilone remotis,
Et cęlo terras ostendit, ꝛ ęthera terris,
Nec maris ira manet, positoq; tricuspide tęlo,
Mulcet aquas rector pelagi, supraq; ꝓfundum
Extantē, atq; humeros innato murice tectum
Ceruleū tritona vocat, conchaq; sonanti
Inspirare iubet, fluctusq; ꝛ flumina signo
Iam reuocare dato: caua buccina sumitur illi
Tortilis in latum, quę turbine crescit ab imo
Buccina, quę in medio concepit vbi aera ponto,
Littora voce replet sub vtroq; iacentia phębo.
Tum quoq; vt ora dei madida rorantia barba
Contigit, ꝛ cecinit iussos inflata recessus,
Omnibus audita est telluris ꝛ ęquoris vndis,
Et q̄bus est vndis audita, coercuit oēs.
Iam mare littus hꝫ, plenos capit alueus amnes,
Flumina subsidūt, collesq; exire videntur,
Surgit hum⁹, crescūt loca decrescētib⁹ vndis.
Postq; diē longam nudata cacumina siluę
Ostendūt, limūq; tenent in fronde relictū,
Redditus orbis erat: quē postq̄ vidit aptum,
Et desolatas agere alta silentia terras,
Deucalion lachrymis ita pyrrhā affat obortis.
O soror, o coniūx, o femina sola superstes,
Quam cōmune mihi gen⁹, ꝛ patruelis origo,
Deinde torus iunxit, nūc ipsa pericula iungūt
Terrarū, quascūq; videt occasus ꝛ ortus,
Nos duo turba sumus, possedit cętera pontus:
Hęc q; adhuc vitę nō est fiducia nostrę
Certa satis, terrent etiā nūc nubila mentem:

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ptie. Erepta liberata ab hoc dilu uio. Miserãda. misericordia di gna. Paternis artib⁹ nã pmethe us vt supi⁹ iã diximus: terrã ĩ ima ginẽ hoĩs figurauit: eiq̃ aĩam ex igne eductã ĩmisit. Infundere: ĩ mittere. gen⁹ mortale. gen⁹ hũa nũ. Sic visuz ẽ supis. parẽthes ẽ q̃ vti solem⁹: cũ cãm alicui⁹ rei as signare nescim⁹. Hoĩmq̃ exẽpla manem⁹. exẽpla p exẽplarib⁹ po suit. exẽplũ ẽ eũ qd aut seq̃mur. aut vitem⁹. Exẽplar aũt ẽ ex quo aliđ sile faciam⁹. Per sacras sor tes. p sacra oracula ꝛ deoꝝ rñsa. Cephisidas vndas cephisis fluui us ẽ ad pnassi radices. vñ patro nymicũ finxit poeta. Et nõdũ liq̃ das. nõdũ puras ac lĩpidas: sꝫ li mo turbidas. Sꝫ iã vada nota se cãtes. sꝫ iã alueos suos tenẽtes. neq̃ eĩ ripis egrediebant̃ secare nãq̃ ĩterdũ incidere: ĩterdũ tene re sigt̃. vñ sectas phõꝝ dictas eẽ Seruĩ⁹ ait: q̃ ppositũ teneãt. vir gi. Ille viã secat ad naues. Inde vbi. antiq̃ tẽpla ingressuri deosq̃ pcaturi id qđ nos q̃z facim⁹: pus se aq̃ aspgebãt: quã ꝯsuetudinez Deucaliõ ꝛ pyrrha diis supplica turi fuarũt. Irrorauere. inspsere Libatos liquores. haustas aq̃s. Ad dlubra. ad tẽpla. nã delubrũ mõ simulacrũ dei: mõ tẽplũ sigt̃. Sacre dee. themidis. Quoꝝ fasti gia. sũmitates. nã fastigiũ ẽ alti tudo ac sũmitas cuiuscũq̃ opis. Turpi musco muscus herbula ẽ minutissima ĩ loc̃ hũidis nascẽs. Squallebãt. squallida ꝛ deturpa ta erãt. Stabãtq̃ sine ignib⁹ are altaria sine sacrificiis erãt. Vt tẽ pli tetigere q̃d⁹ modũ adorandi pulchre describit. Procũbit. pci dit. Pron⁹. supplex. Remolescũt mollia ꝛ mitia fiũt. Precib⁹ iustis pcib⁹ iustoꝝ hoĩm. Mersis reb⁹. delet̃ ꝛ oppressis. Sortẽq̃ dedit oraculũ ꝛ rñsuz qđ subiicit. Et ve late. opite ac tegite Obstupuere diu p lõgũ tps stupẽtes fuere ad mirati q̃d nã sibi vellet tale rñsũ Rupit silẽtia voce. locuta ẽ. Pa uido ore. timido vultu. Pauetq̃ q̃ timet. cã est nãq̃ q̃ pyrrha me rito vlt videri veniã rogare. Ma ternas vmbras. mrĩs aĩaz. Repe tũt. mẽte reuoluũt. Cecis latebris obscuris velaminib⁹. Volutãt. co gitãt. Inde pmethides. Deuca

Cephisis

Quis tibi, si sine me fatis erepta fuisses,
Nunc animus miseranda foret? quo sola timorez
Ferre modo posses? quo consolante dolores?
Nãq̃ ego (crede mihi) si te q̃ꝫ pontus haberet,
Te sequerer, coniux, et me q̃ꝫ pontus haberet.
O vtinam possem populos reparare paternis
Artibus, atq̃ animas formatę infundere terrę,
Nunc genus in nobis restat mortale duobus,
(Sic visuz est superis) hoĩmq̃ exẽpla manem⁹.
Dixerat, et flebant: placuit cęleste precari
Numen, et auxilium per sacras quęrere sortes.
Nulla mora est, adeũt pariter cephisidas vndas,
Et nondũ liqdas, sed iam vada nota secantes:
Inde vbi libatos irrorauere liquores
Vestibus et capiti, flectunt vestigia sacrę
Ad delubra deę, quorum fastigia turpi
Squallebãt musco, stabãtq̃ sine ignibus arę.
Vt templi tetigere gradus, procumbit vterq̃
Pron⁹ humi, gelidoq̃ pauẽs dedit oscula saxo.
Atq̃ ita, si precibus (dixerunt) numina iustis
Victa remollescunt, si flectitur ira deorum,
Dic themi, qua generis dãnũ repabile nostri
Arte sit, et mersis fer opẽ mitissima rebus.
Mota dea est, sortẽq̃ dedit, discedite templo,
Et velate caput, cinctasq̃ resoluite vestes,
Ossaq̃ post tergum magnę iactate parentis.
Obstupuere diu, rupitq̃ silentia voce
Pyrrha prior, iussisq̃ deę parere recusat,
Detq̃ sibi veniã pauido rogat ore, pauetq̃
Lędere iactatis maternas ossibus vmbras.
Interea repetunt cęcis obscura latebris
Verba datę sortis secum, intra seq̃ volutant.

lion pmethei filius. Epimetida. pyrrhā Epimethei filiā. Mulcet mitigat ac solatur. Solertia. ingeniū prudētia. ꝓprie aūt acumen ingenij ac velocitas solertia dr. Nullū nefas. nullā impietatē. Suadēt mandant. iubent. tametsi suadere ꝓprie hortari significat. Magna parēs terra est. recte oraculū interptat⁹ est Deucalion. nā terra merito magna parēs dr cum aīata oīa atqȝ inanimata ex ea nascant. Cōiugis augurio. mariti vaticinio. Titania pyhrra. Iapeti titanis neptis. Diffidūt nō credūt. Sȝ qd tēptare nocebit aiūt subaudiat. Velantqȝ caput. tegūt. cooperiunt. Sua post vestigia: post sua terga: vestigia autē pedū signa dicūtur: sed frequent pro ipsis pedib⁹ ponuntur. Mittunt. iaciunt. Quis hoc credat? parēthesis cū īterrogatiōe admiratōis plena. q̄ id qđ incredibile est: verisile fieri videt. cū ei id ꝑsci testētur: nobis quoꝫ est credēdū. Vetustas antiqtas. q̄ maxie est auctoritatis. Hoc autē idcirco fingitur ꝙ deucaliō rex thessalie post diluuiū quo tota grecia fuit inundata. rudes hoīes ac feros: morib⁹ ac legib⁹ instruxit: qb⁹ duriciē oēm ac feritatē deposuere. Molliri. mollia fieri. Ducere formā. accipere formā ⁊ figurā hūanā. Mitior mollior. Ut quedam quandā qdē inqt formā hūanā breui videbant saxa illa. sȝ nō humanā apte pre se ferebāt figurā. talē autē habebāt qualē statue marmoree incohoate. Sȝ vti. sȝ tāq̄. Nō exacta exculta. pfecta. Rudib⁹ signis impolitis inelaboratisqȝ statuis. signa eñi etiā statuas significāt. Que tñ ex illis terrene inqt partes lapidū molles ⁊ humide ī carnē fuere conuerse. solide ṽo ⁊ dure in ossa: vene aūt in venas. nam ⁊ lapides venas suas hñt. Corporis. carnis. corp⁹ eñi ꝓprie viuētium dr. caro mortuoꝝ. Superorū numine. deoꝝ voluntate. Traxere. cōcepere. Faciē viroꝝ. figurā mariū. Experiens laboꝝ. patiens laboꝝ. sic Virg. Deucaliō vacuū lapides iactauit in orbē. vnđ hoīes nati durū gen⁹. Et documenta. experimēta. alias documenta sunt exēpla: vt ait Varro: q̄ docēdi cā dicunt. Qua simus origine nati. quā originē sim⁹ sortiti. cuꝫ eñi tam patiētes laboꝝ sim⁹: facile oñdim⁹ nos de lapidib⁹ eē generatos. Cetera diuersis. Reliq̄ inqt aīalia ex terra humida ⁊ sole calefacta orta sunt: id qđ fieri posse facile, Egypt⁹ est documento. nā post nili inūdationē glebe in varias aīalium figuras cōmutant. hec aūt idcirco a poeta iter

Inde pmethides placidis epimetida dictis
Mulcet, ⁊ aut fallax, ait, est solertia nobis,
Aut pia sunt, nullumqȝ nefas oracula suadent:
Magna parēs terra est, lapides ī corpe terre
Ossa reoꝝ dici, iacere hos post terga iubemur.
Coniugis augurio q̄q̄ titania mota est,
Spes tñ in dubio est, et adhuc celestibus ambo
Diffidūt monitis, sed quid tentare nocebit?
Discedūt, velātqȝ caput, tunicasqȝ recingunt,
Et iussos lapides sua post vestigia mittunt.
Saxa (qs hoc credat, nisi sit ꝓ teste vetustas?)
Ponere duriciem cepere, suūqȝ rigorem,
Molliriqȝ mora, mollitaqȝ ducere formam,
Mox vbi creuerūt, naturaqȝ mitior illis
Contigit, vt qdam sic nō manifesta videri
Forma pōt hoīs, sed vti de marmore cepta
Nō exacta satis, rudibusqȝ simillima signis.
Que tñ ex illis aliquo ps humida succo,
Et terrena fuit, versa est in corporis vsum,
Quod solidū est, flectiqȝ neqt, mutatur in ossa,
Que modo vena fuit, sub eodem noīe mansit,
Inqȝ breui spacio superoꝝ numine saxa
Missa viri manibus faciem traxere viroꝝ,
Et de femineo reparata est femina iactu:
Inde genus durū sumus, experiensqȝ laboꝝ,
Et documenta dam⁹, qua simus origine nati.
Cetera diuersis tellus animalia formis
Spōte sua pepit, postq̄ vet⁹ humor ab igne
Percaluit solis, cenūqȝ, vdeqȝ paludes

Saxa in hoīes

Corpus Caro

Terra ī diuersa animalia

feruntur: vt cōmodius daphnes in laurū metamorphosin cum superiore conectat. Unde paludes humide. Estu. feruore. Uiuaci solo. terra vitā subministrāti. Ceu matris in aluo. tanq̄ in vtero matris. Cepere. cōcepere. ɔtraxere. Faciem aliquā formā ⁊ figurā. Septēfluus nilus. exēplo declarat reliqua aīalia ex terra spōte fuisse orta. Nil⁹ aūt fluui⁹ singulis quibusq̄ ānis egyptū inūdans. fecūdam nō solum frumētoꝝ: sꝫ varioꝝ quoq̄ aīalium eam reddit. Septēfluus idcirco dr̄ q̄ septem ostijs in mare erūpit: quoꝝ noīa hec a diodoro memorātur. pellusiacū qđ ad oriētem vergit. paniticū in endesiū phenniticū. sebēniticum bolbiticū. canopicū. Nili aūt ort⁹ adeo est incert⁹ vt ip̄m astopon id est ortā e tenebris aquam vocēt. Sane nil⁹ varijs noībus fuit appellat⁹. nam primū a cursus velocitate ꝓfunditateq̄ aquaꝝ aquila fuit vocat⁹. Deinde ab egypto rege egyptus. tum a nilo rege nilus. Alueo. sineresis est duaꝝ vocaliū in vnā. Ethereo sidere. igneo sole. Modo cepta. tm̄modo īchoata. Quippe vbi tēperiem. ex hūore ⁊ calore s̄m phisicos ait oīa gn̄ari. Cunq̄ sit ignis aq̄ pugnax. q̄uis inq̄t ignis aque sit ɔtrari⁹ calor tn̄ cum hūore cōmixtus oīa generat. Et discors cōcordia. acute dictum q̄uis fatue videaṫ. nam calor ⁊ humor separati pugnant ⁊ discordes sunt. iūcti atq̄ mixti concordes ad agēdum atq̄ gn̄andum vidētur. Fetib⁹. partub⁹. Lutulēta. lutosa. Recāduit. calefacta fuit. Reddidit. repn̄tauit ac restituit. Illa q̄dem nollet gn̄asse subaudiēdum. Sꝫ te quoq̄ maxie python. tum genuit. pythonē maximū serpētem ex terra ortū esse ab appollineq̄ fuisse interfectū narratur. a quo ⁊ pythi⁹ apollo fuit cognoīat⁹. ⁊ pythia ludi ad ꝑpetuā rei memoriā fuere instituti. ī quib⁹ q̄ vicisset esculea corona anteq̄ laur⁹ esset coronabaṫ. Est aūt apostrophe ad serpētem. python quoq̄ est vt solin⁹ scribit in asia cāp⁹ patētissim⁹ quo prio aduēt⁹ tui ciconie aduolant. Porro pythopolis duaꝝ est vrbium nomen quaꝝ altera misie altera carie ē. Tm̄ spacij de mōte tenebas. acclamatio est q̄ magnitudo serpētis declaratur. Tenebas. occupabas. De⁹ arcitenēs. Apollo q̄ cum arcu ⁊ pharetra pingebaṫ. Capreisq̄ fugacib⁹. caṗe capre sunt siluestres velocissime. Exausta. euacuata pharetra aūt sagittaꝝ est repositoriū. Per vulnera nigra. hipallage est. nigrū enim venenū ꝑ vulnera effusum intelligimus.

Nilus
Ostia nili
Nili noīa
Python
Pythia
Pythopolis
Capree

Intumuere estu, fecundaq̄ semina rerum
Uiuaci nutrita solo, ceu matris in aluo,
Creuerunt, faciemq̄ aliquam cepere morando.
Sic, vbi deseruit madidos septēfluus agros
Nilus, ⁊ antiquo sua flumina reddidit alueo,
Ethereoq̄ recens exarsit sydere limus,
Plurima cultores versis animalia glebis
Inueniunt, ⁊ in his quedam modo cepta ꝑ ipsum
Nascendi spacium, quedam imperfecta, suisq̄
Trunca vident humeris, ⁊ eodem corpore sepe
Altera pars viuit, rudis est pars altera tellus.
Quippe, vbi tēperiem sumpsēre humorq̄ calorq̄
Concipiunt, ⁊ ab his oriūtur cūcta duobus:
Cunq̄ sit ignis aque pugnax, vapor humid⁹ oēs
Res creat, ⁊ discors concordia fetib⁹ apta est.
Ergo, vbi diluuio tellus lutulenta recenti
Solibus ethereis, altoq̄ recanduit estu,
Edidit innumeras species, partimq̄ figuras
Reddidit antiquas, partim noua mōstra creauit.
Illa q̄dem nollet, sed te quoq̄ maxime python
Tum genuit, populisq̄ nouis incognite serpens
Terror eras, tantum spacij de monte tenebas.
Hunc deus arcitenens (& nunq̄ talibus armis
Ante, nisi in damis, capreisq̄ fugacibus, vsus:)
Mille grauem telis exhausta pene pharētra
Perdidit, effuso per vulnera nigra veneno.
Ne ve operis famam posset delere vetustas,
Instituit sacros celebri certamine ludos,
Pythia, perdomiti serpentis nomine dictos.

Ab exemplo
De Pythone serpente, et eius cede.
Pythij ludi.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Hic iuuenum quicū[que] quisquis inquit pythia vicisset aut pugnis. aut cursu. aut curru esculea corona donabat. Rota vel curru vt a parte totū intelligam9. Esculee frōdis honorem. coronā ex frondibus esculi cōfectā. nam escul9 arbor est glandifera dicta q[uod] prisci ex illi9 fructu escā sumerent. Nondum laur9 erat. Cōcinne mutatiōem sequētē ꝫ cū superiorib9 cōnectit assignās etiā cām cur pythioꝝ victores esculeā coronā acciperēt. lauꝝ: qua postea qui vicissent fuere coronati: nōdū fuisse ait.

Esculus

Hic iuuenum quicū[que] manu pedibus ve rota ve,
Vicerat, esculee capiebat frondis honorem,
Nondum laurus erat, longo[que] decentia crine
Tempora cingebat de qualibet arbore phebus.
Primus amor phebi daphne peneia, quem non
Sors ignara dedit, sed seua cupidinis ira,
Delius hunc nuper, victo serpēte, superbus
Viderat adducto flectētem cornua neruo:
Quid[que] tibi lasciue puer cum fortibus armis,
Dixerat, ista decēt humeros gestamina nostros,
Qui dare certa fere, dare vulnera possum9 hosti,
Qui modo pestifero tot iugera vētre premētem,
Strauim9 innūeris tumidū pythona sagittis,
Tu face nescio quos, esto contēt9 amores
Irritare tua, nec laudes assere nostras.
Fili9 huic Veneris, figat tu9 omnia phebe,
Te me9 arc9, ait, q[uan]to[que] animalia cedūt
Cūcta deo, tanto minor est tua gloria nostra.
Dixit, et eliso percussis aere pennis,
Impiger vmbrosa parnassi constitit arce,
De[que] sagittifera prompsit duo pharetra
Diuersoꝝ operꝝ, fugat hoc, facit illud amorem,
Qd' facit auratū est, et cuspide fulget acuta,

sic[que] describit quēadmodū Daphne penei fluuij filia ab apolline fuit amata. qua cū nec p[re]ce nec p[re]cio potiri posset: ad vim sese cōuertit. ipsa v[er]o fuga sibi cōsulens cū in eo esset vt caperetur. p[at]rem rogauit vt sibi auxiliū ferret. ille vero p[re]cib9 filie mot9 eā in arborem sui nois cōmutauit. daphne enim laur9 interp[re]tatur. est etiā daphne vt strabo ait. anthiochie vicinū et amenitate inclitū nem9 octaginta stadioꝝ ambitu: quo i loco antiochēsium cōuētus agitabat. Appellatū est aūt daphne Ladonis filia vt Arrian9 scribit. Dionysi9 v[er]o sacra tēpe loc9 eū vocauit. Decentia t[em]p[or]a pulchrū caput vt a parte totū p[er] synecdochē intelligam9 Lōgo crine lōg[is] capillis. Peneia penei fluuij filia. possessiua .n. frequēter p[ro] patronimicis et cōtra p[ro] possessiuis p[at]ronimica ponuntur. Aphthoni9 v[er]o daphnem Ladonis filiā fuisse ait. Sors ignara. fortuna imp[ro]uisa: q[ue] nullum reꝝ h[abe]t delectū. Sed seua cupidinis ira. sed magna dei amoris idignatio. cupido nā[que] masculini gn[er]is deū significat amoris. feminini v[er]o cupiditatē. Duos v[er]o cupidines esse plato in simposio scribit alteꝝ celestē et diuinū. alteꝝ vulgarē at[que] plebeiū. id q[uo]d Ouidi9 in faustis secut9 esse videtur: cū inq[ui]t Alma faue dixi geminoꝝ mater amoꝝ. Greci cupidinem erota vocāt. vn[de] heroes denoīatos esse plato ait i cratilo. De9 aūt q[ui] amori cōtrari9 ē amorē[que] dissoluit: anteros vocat q[ui] vt cicero i tertio de natura deorum scribit. ex venere natus est et marte. Deli9 hūc nup[er]. quō i amorē daphnes apollo iciderit. poeta describit ita p[er]spicue vt nulla fere sit opus expōne. Deli9 apollo. a delo insula cognoīat9 in qua vna cū diana nat9 esse p[ro]hibetur. Adducto neruo. gestum exprimit sagittarioꝝ. Tot iugera. iugeꝝ tātum terre dicitur q[uan]tū par boum in die vno arare pōt. Strauimus. p[ro]strauimus interfecimus. sterni enim stātia dicūtur cum in terram deijciūtur. Tumidū. inflatum. sup[er]bia elatū. Nescio quos amores. cū quodā contēptu hec dicūtur: ac si diceret leues molles at[que] viris negligēdos. Irritare. p[ro]uocare. stimulare. Tua face tibi cōueniēte. fax aūt cōcupidini attribuit. qua iuuenū aīi amore inflāmantur. Nec assere. arroga. vēdica. Fili9 huic veneris. Cupido. Figat tu9 l[ice]t cōiūctio subītelligēda v[est]r. l[ice]t inq[ui]t tuus arc9 oīa aīalia figat. meū tn̄ tu effugere nō poteris. Sic[que] gloria tua tāto mīor est q[uam] nostra: q[uan]to aīalia q[uam] tu feris deo sunt inferiora. Eliso aere impulso. Percussis pēnis. alis. Nam alatus Cupido pingitur. Arce. cacumine, vertice. Prompsit. deprompsit, excepit. Diuersorum operum contrarioꝝ effectuum.

Daphne in lauꝝ

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

Fugat fugere facit τ depellit. Obtusum. sine cuspide. Hoc obtuso ad ꝓpinquius eniȝ hoc ꝓnomen refertur. illud ad lōginqui⁹ Traiecta p ossa trāseūte. Exuuijs pellib⁹. Exuuie dn̄r spolia nō solū q̄ hoībus detrahūtur: sȝ etiaȝ q̄ alijs aīalib⁹. exuuie aūt feraꝝ pelles dn̄r. Captiuaꝝ. captaꝝ. Innupte emula phebes. imitatrix. Diane q̄ ꝑpetua gaudet ꝟginitate. Uitta coercebat. quō Daphne diane esset imitatrix exponit. nā neqȝ ornatu capitis gaudebat: τ viros oēs aspnabat. Uitta tegmen est capitis muliebre. Sine lege. sine ordine. Auersata aspnata. Lustrat. pagrat. circuīt. Nec qd hymen. De⁹ ē nuptiaꝝ q̄ τ hymnee⁹ dr̄. p nuptijs aūt ponit. Tedas iugales. nuptias a pte. n. totū intelligim⁹. nouis. n. nuptijs faces accēse pferebant. teda aūt arbor est ex qua optīe ꝯficiūtur faces. Uerecūdo rubore. pudicor a ꝟecūdia ꝓueniēte. Blādis lacertis ꝓ ipā blāda. Sic Uirg. Scelerataȝ intorserit hastā ꝓ ipse scelerat⁹ est. n. ipallage q̄ freq̄nter poete vtūtur. Dedit hoc pr̄ an̄ Diane. Exēplo psuadere nitit pr̄i: vt se ꝟgineȝ viuere ꝑmittat. nā τ iupiter ꝯcessit Diane filie: vt ꝑpetua frueretur ꝟginitate. Pr̄. iupiter. Ille q̄deȝ obseq̄tur. Pene⁹ pr̄ moreȝ gerit tibi inq̄t Ouid. Est aūt apostrophe τ ꝯuersio sermōis ad puellam. Decor iste. pulchritudo ista tua excellens. Tuo voto. tue cupiditati Fallūt decipiūt id eniȝ spabat qd̄ minime est assecutus. Atqȝ leues stipule. Duplici similitudie τ stipulaꝝ τ sepiū ardētium oñdit poeta q̄ vehemēti amore Daphnen ꝓseq̄retur apollo. Adolētur. ardēt cōburūtur. Demptis aristis. ablatis spicis. ꝑtem eniȝ ꝓ toto posuit. ariste nāqȝ partes sunt spice acutissime sic dicte q̄ primū arescāt. Ut facib⁹ sepes ardēt. sepes ex arbustis ꝯstāt: q̄b⁹ ab īgressu agroꝝ viatores arcētur. Quas forte viator. viator a via siue poti⁹ a vio qd̄ nisi ī cōpositōe invsu nō est: vt obuio deuio deriuat. atqȝ is ꝓprie dr̄ q̄ iter aliqd̄ suscipit ꝑgēdum. tametsi apd̄ romanos ij viatores dicebātur q̄ magistrat⁹ ex agris in vrbē euocabāt vt Plini⁹ scribit. Uel nimis admouit: vel nimis ꝓpe sepes posuit. Sub lucē. circa lucē diei aduenientem. solēt. n. viatores noctu faces secū ferre. q̄s adueniēte luce iuxta sepes relinquūt. In flāmas abijt. Accēsus τ inflāmatus est amore daphnes. Sterilē amorem, vanū ex quo nullā voluptateȝ est habitur⁹ Ecq̄d si comātur ait, ecq̄d dictio est interrogātis τ ꝑ c scribitur. Comātur. ornētur ac si diceret. si ornarentur capilli

Qd̄ fugat obtusum est, τ hȝ sub arūdine plūbum.
Hoc de⁹ in nimpham peneida fixit, at illo
Lesit appollineas traiecta per ossa medullas.
Protin⁹ alter amat, fugit altera nomen amātis,
Siluarum latebris, captiuarūqȝ ferarum
Exuuijs gaudens, innupteqȝ emula phebes,
Uitta coercebat positos sine lege capillos:
Multi illam petiēre, illa auersata petentes,
Impatiens expersqȝ viri, nemora auia lustrat,
Nec qd hymen, qd amor, qd sint cōnubia curat:
Sepe pater dixit, generum mihi filia debes,
Sepe pater dixit, debes mihi nata nepotes:
Illa, velut crimen, tedas exosa iugales,
Pulchra verecundo suffundens ora rubore,
Inqȝ patris blandis herens ceruice lacertis,
Da mihi perpetua, genitor carissime, dixit,
Uirginitate frui, dedit hoc pater ante diane:
Ille quidem obsequitur, sȝ te decor iste qd̄ optas
Esse vetat, votoqȝ tuo tua forma repugnat,
Phebus amat, visęqȝ cupit cōnubia daphnes,
Qdqȝ cupit sperat, suaqȝ illum oracula fallunt,
Atqȝ leues stipule demptis adolētur aristis,
Ut facibus sepes ardent, quas forte viator
Uel nimis admouit, vel iam sub luce relinquit:
Sic deus in flammas abijt, sic pectore toto
Uritur, τ sterilem sperādo nutrit amorem.
Spectat inornatos collo pendere capillos:
Ecquid si comantur, ait, videt igne micantes

Apollo telo cupidis ictus.

Viator

Apollo amore daphnes flagrat.

Simile

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

multo decētiores essent. Micātes. fulgentes. Uidet oscula. parua ora. non basia. Est eniꝫ ab ore di minutiuum. os aūt paruū maxīe v̄ginem comendat. Que nō est vidisse satis. illa eniꝫ etiā oscu lari cupiebat. Laudat digitosq;. morem exprimit elegātum amatoꝝ: qui oīa amicaꝝ suaꝝ mēbra laudare solēt. Et nudos lacertos. mulieꝝ romanaꝝ habitum describit qui nūc quoq; multis est in vsu. Si qua latēt meliora putat. nō depudēdis vt inquit Fabius. est intelligēdum: sed de hijs oībus corpis partib⁹ q̄ veste occultantur. Neq; resistit. neq; cōsistit neq; remoratur cursum. Reuocā tis. Apollinis. Nimpha precor. hac orōe apollo conatur daphne ꝑsuadere ne se fugiat: ſꝫ in suos deueniat amplex⁹. Nimpha mane. Elegans repetitio amatorie orōni maxime cōueniens. Sic agna lupum. his similitudinibus ondit apollo se ⁊ hosteꝫ ad daphne vitari. cū ipsam amore capt⁹ seq̄tur est aūt hipozeugma. fugit enim v̄bum est subaudiēdum. lupum v̄o vt hostem oues natura: ⁊ cerui leones: ac deniq; oīa aīalia bruta suos quoq; fugiunt hostes. Penna trepidāte. cū quodā timore ꝑperantibus alis. aquila v̄o ab aquilo hoc est fusco. ⁊ sub nigro colore est dicta: q̄uis q̄daꝫ ab acute vidēdo illam denoīataꝫ velint vt scribit Pom. Me miserum ne ꝓna cadas. ex arte se sollicitū esse significat de salute puelle qua potiri cupiebat. Notent sentes. pungāt ac lacerēt spine. sentes eīn nūero plurali spine dicūtur. Moderātius curre. modestius lenti⁹. Fugāq; inhibe. cōtine fugā. noli fugere. Horrid⁹ obseruo. incult⁹ custodio. Armenta gregesq;. Armētuꝫ id gen⁹ pecoris appellatur: vt ait Sex. pōpeius: qđ est idoneum ad op⁹ armoꝝ grex v̄o fit ex capris. porcis ouibusue ⁊ similib⁹ etiā ex bobus. vt grex sit ġnalius nomen. armētuꝫ spāli⁹. Cicero in philippic. cecidit greges armētoꝝ. Mihi delphica tell⁹ artificiose ⁊ potēriaꝫ ⁊ gen⁹ ⁊ p̄clara inuēta ꝯmēorat apollo: vt ad se amādū daphnē alliciat. Hoꝝ nāq; singulis mulierib⁹ aī maxīe capiūtur. Delphica tell⁹. delphi vrbs ē phocidis ad pnassuꝫ vbi tēpluꝫ apollinis ⁊ opib⁹ ⁊ cert⁹ oraclis clarissimū fuit. vñ oracla delphica sūt dicta. delphi aūt fuere cognoīati: q apollo delphini filis illuc nauigauit delphis aūt ē adytū ex q̄nq; lapidib⁹ extructū op⁹ Agamenis ⁊ trophonij. Et claros. vrbs ē licie apollini dicata. vñ clari⁹ cognoīatur. Et tenedos. tenedos insula ē ad hellespontū vna ex sporadib⁹ q̄ pri⁹ Leucophris fuit appellata. a tene aūt tenedos ē dicta q̄si tenedos. hoc ē tene solū. Uñ tenedi⁹ deriuat. est etiā tenedos vrbs licie vel vt alij asserūt pāphile quā sub tutela sua esse apollo ait. Patara regia. patara vrbs est licie a pataro apollinis ⁊ licie filio appellata in qua apollo maxīe colebatur. vñ ⁊ patare⁹ fuit cognominatus Alexāder auteꝫ scribit vt stephanus refert. feliciā puellā ex ophionide sacra apollini afferentem in pataris in via deposito vase quieuisse. Illa vero erāt pēmata. lyre arcus ⁊ sagitte quibus infantes ludūt. vēto aūt flāte pataram hoc est cistam in mare fuisse delatam. puellam aūt flentem domū redijsse. pataram vero ad licioꝝ cheronesum aduectam fuisse. quendam autem ex ꝓfugis a felicia a pataram incidisse: ⁊ que in illa erāt pēmata cōbussisse. ac cheronesum apollini consecrasse totāq; illam regioneꝫ a patara vase patara denoīasse. patara aūt grece interꝓtatur cista. vñ patare⁹ ⁊ patareus declinātur Jupiter est genitor. Apollo nāq; iouis ex latona fili⁹ fuisse ꝓhibetur. Per me qđ eritq;. appollo se

Syderibus similes oculos, videt oscula, que non
Est vidisse satis, laudat digitosq; manusq;,
Brachiaq; ⁊ nudos media plus parte lacertos,
Si qua latent meliora putat. Fugit ocior aura
Illa leui, neq; ad hec reuocantis verba resistit:
Nimpha precor penēia mane, nō insequor hostis,
Nimpha mane, sic agna lupum, sic cerua leonem,
Sic aquilam penna fugiunt trepidāte columbe,
Hostes queq; suos, amor est mihi causa sequēdi.
Me miserum, ne prona cadas, indigna ve ledi
Crura notent sentes, ⁊ sim tibi causa doloris,
Aspera qua properas loca sunt, moderātius oro
Curre, fugāq; inhibe, moderātius insequar ipse,
Cui placeas inquire tamen, nō incola montis,
Non ego sum pastor, non hic armenta, gregesq;
Horridus obseruo, nescis temeraria, nescis,
Quem fugias, ideoq; fugis, mihi delphica tellus,
Et claros, ⁊ tenedos, patareaq; regia seruit,
Jupiter est genitor, per me, qđ eritq; fuitq;,

Aquila

Armētuꝫ

Apollinis propria
Delphi
Claros
Tenedos
Patara

deū esse vaticinationis significat. Per me cōcordant carmina neruis. hoc est musices et harmonie ego sum inuentor. Carmina. cātilene. Neruis cordis. Certa quidē nostra est. se peritū quidē eē sagittarium ꝓfitet. sed cupidinē a quo est ꝑcussus peritiorem eē ait. In vacuo pectore. libero amoris affectu. Opiferq́;. opem faciens et ferens auxiliū. Interdum opifex opus faciens. Hei mihi. dolet apollo q nullā inueniat medicinā que amorē leuet. Hei aūt dolētis est interiectio q̄ cum dtō copulatur. Timido cursu. hypallage est ipsa eñi timida intelligitur. Tūc quoq́; visa decēs. quū inquit curreret daphne visa est decora et pulchra. Corpora. corporis membra et carnes. Corpus eñi viuentiū. caro dicitur mortuorū. Uibrabant: ventilabāt agitabant. Retro dabat. retrouertebat. Iuuenis deus. causa est cur nō sustinuerit vltra blandiri. Idcirco eñi diutius sustinere nō poterat: quia iuuenis erat. Perdere blādicias. proijcere blanda verba. Admisso passu. velocibus passibus. Ut canis in vacuo. pulchra similitudie declarat et daphnes fugiētis et apollinis in sequētis velocitatem. Canis gallicus. q̄ nūc leporari⁹ vulgo appellatur. In vacuo aruo. in aruo demesso. Pedibus. pedum velocitate. Stringit vestigia. radit pedes leporis. Sic Uirgilius Stringentem ripas et amena loca secantem. Extenso rostro. porrecto ore. Fugacis. fugientis puelle. Crinem sparsum ceruicibus capillos per collum sparsos. Afflat. flatu et spiritu attingit. Cite fuge. velocis cursus. Si flumina numen habetis. diuinitatē ac succurrendi facultatem. Qua nimium placui. Tellus hisce. Tellurē rogat: vt se vel absorbeat: vel in aliā transmutet figurā. Qua In qua. Hisce. aperire. vt me accipias. alias hiscere significat loqui. Perde. destrue. Torpor grauis magnus stupor. Mollia precordia. partes cordi preiacentes precordia dicuntur. Tenui libro. cortice et subtili. Mō pauloante. Pigris radicibus: lentis immobilibus. significat autem pedes in radices fuisse conuersos. Ora ca

Canis gallicus

Estq́; patet, ꝑ me concordāt carmina neruis:
Certa quidē nostra est, nostra tñ vna sagitta
Certior, in vacuo que vulnera pectore fecit.
Inuentū medicina meū est, opiferq́; ꝑ orbem
Dicor, et herbarū subiecta potentia nobis:
Hei mihi, q nullis amor ē medicabilis herbis,
Nec ꝓsunt dño, q̄ ꝓsunt oībus artes.
Plura locuturū timido peneia cursu
Fugit, cumq́; ipso verba impfecta reliquit.
Tūc q́; visa decens, nudabāt corpora vēti,
Obuiaq́; aduersas vibrabāt flamina vestes,
Et leuis impulsos retro dabat aura capillos,
Aucta fuga forma est, sed eñi nō sustinet vltra
Perdere blāditias iuuenis de⁹, vtq́; monebat
Ipse amor, admisso seq̄tur vestigia passu:
Ut canis in vacuo leporē cū gallicus aruo
Uidit, et hic ꝑdā pedib⁹ petit, ille salutē,
Alter inhesuro similis, iamiāq́; tenere
Sperat, et extēso stringit vestigia rostro,
Alter in ambiguo ē, an sit comprēsus, et ipsis
Morsib⁹ eripit, tangētiaq́; ora relinq̄t.
Sic de⁹, et virgo ē, hic spe celer, illa timore,
Qui tñ inseq̄tur pēnis adiut⁹ amoris,
Ocior est, requiēq́; negat, tergoq́; fugacis
Imminet, et crinē sparsum ceruicib⁹ afflat.
Uirib⁹ absumptis, expalluit illa, citeq́;
Uicta labore fuge, spectās peneidas vndas,
Fer pater, inq̄t, opē, si flumina numē habetis,
Qua nimiū placui, tell⁹ (ait) hisce, vel istam,
Que facit vt ledar, mutando ꝑde figuram.
Uix ꝑce finita, torpor grauis occupat artus,
Mollia cingūtur tenui ꝑcordia libro,

cumen habent. hoc est os est ⁊ facies daphnes in cacumen ⁊ summitatem lauri fuere conuersa. Nitor vnꝰ. solus splēdor. sola pulchritudo. Hāc quoq; phebꝰ amat. arborem sꝫ baudiamꝰ. Nam laurꝰ apollini dicata esse phibetur. Phebꝰ aūt epitheton est appollinis purūq; sercat. Sol enī ab oī fece est alienꝰ. In stipite. in trūco. Trepidare. palpitare. Cui deꝰ. ordo est. Cui deꝰ dixit. sp habebūt. Te coma elegāter ea enumerat q̄ lauro ornātur. Naꝫ ⁊ come ⁊ cithare ⁊ pharetre lauro cingeban-

In frondes crines, in ramos brachia crescunt,
Pes modo tam velox/pigris radicibus heret,
Ora cacumen habēt, remanet nitor vnus in illa;
Hāc quoq; phebꝰ amat, positaq; ī stipite dextra,
Sētit adhuc trepidare nouo sub cortice pectus,
Complexusq; suis ramos vt membra lacertis,
Oscula dat ligno, refugit tamen oscula lignum.
Cui deus, at quoniam cōiunx mea nō potes esse,
Arbor eris certe (dixit) mea, semper habebunt
Te coma, te cythare, te nostre laure pharetre,
Tu ducibus letis aderis, cum leta triumphum
Vox canet, ⁊ longas visent capitolia pompas,
Postibus augustis eadem fidissima custos,
Ante fores stabis, mediāq; tuebere quercum:
Vtq; meū intonsis caput est iuuenile capillis,
Tu quoq; ppetuos semp gere frōdis honores.
Finierat pean, factis modo laurea ramis,
Annuit, vtq; caput visa est agitasse cacumen.
¶ Est nemꝰ emonie, prerupta quod vndiq; claudit

tur. Tu ducibus letis. imperatores triūphātes lauream gestabāt coronā. Leta vox. militū qui canentes. Io triūphe imperatorē sequebātur triūphātē. Lōgas pōpas. Captiuoꝝ ac reꝝ oīm p̄ciosaꝝ in bello captaꝝ: simulachroꝝ p̄terea vrbiuꝫ expugnataꝝ. Hec enīꝫ oīa ī triūpho gestabātur. Visent. videbūt. Capitolia. scite. Naꝫ triumphātes in capitoliū vsq; ascēdebāt capitolio Ioui sacrificaturi. Nam laurꝰ: vt scribit Plinius triūphis pprie dicatur: vel gratissima domibꝰ. Ianitrix cesaruꝫ pontificūq; que sola ⁊ domos exornat ⁊ ante limina excubat. Eadem pacifera est: vt quā pretēdi etiam inter armatos hostes quietis sit indiciū. Romanis p̄cipue leticie victoriarūq; nuncia. Additur litteris ⁊ militū lanceis. pilisq;. Fasces imperatoꝝ decorat: ex ijs in gremio iouis optimi maximi deponitur: quotiens leticiam victoria nouaꝫ attulit. que nō: q: ppetuo viret: nec q: pacifera est preferēdo vtiq; myrtho ⁊ olee est. Sꝫ q: spectatissima in mōte parnasso: ideoq; etiam grata Apollini assuetis eo dona mittere iam ⁊ regibꝰ teste. L. Bruto. Fortassis etiam in argumētuꝫ qm̄ ibi libertatem publicam is meruisset lauriferam tellurem illam osculatꝰ ex r̄nso. Et q: manu satarūꝫ receptarumq; in domos fulmine sola nō icitur. Ob has causas eq̄dem crediderim honorem eis habitū in triūphis potius q̄ q: suffimētum sit cedis ⁊ purgatio vt tradit Massurius. Vnius aūt arboꝝ latina lingua nomen īponitur viris. Mediāq; tuebere quercum. in medio aree palatine cōstitutam. Quercꝰ est arbor glandifera dicta q̄ id genꝰ arboris graue sit ac duꝝ:tum etiam in ingētem euadat amplitudineꝫ vt tradit Sex. Pompeiꝰ. Querq̄ram enī graueꝫ ⁊ magnam q̄dam dici putāt. Querq̄ra item frigida interp̄tatur ⁊ cū tremore febris. Perpetuos honores frōdis. periphrasis est folioꝝ. Laurꝰ enī nunq̄ folia abijcit. Finierat. pean. apollo pean d̄r apo tu pein hoc est a feriēdo. Naꝫ īdignatꝰ sagittis ferit. Iuuenal. Parce precor pean ⁊ tu depone sagittas. Nil pueri faciūt ipsam cōfigite matrem Amphion clamat. Pean quoq; hymnꝰ d̄r in apollineꝫ cōpositꝰ. Virgiliꝰ. Letū peana canētes. Laurea. Laurꝰ. laurea quoq; d̄r corona ex lauro ꝯfecta. Cacumen. summitateꝫ. Caput enī visa est cōmouere qđ erat cacumē. ¶ Est nemꝰ emonie. Tēpe amenissimā emonie valleꝫ describit poeta quo ꝯmodiꝰ Ius inachi ānis filie methamorphosin in vaccā cū supiore ꝯnectat. Naꝫ iuxta tēpe est spelūca penei fluuij daphnes p̄ris: ad queꝫ ꝯsolādum oēs vicini ānes ꝯuenerūt p̄ter inachū qui amissaꝫ filiā lugebat. Io nāq; inachi amnis filia ab ioue primū ꝯp̄ssa. Deide iunone supueniēte in iuuēcaꝫ fuit ꝯuersa. Vxoꝝ Iuno id qđ erat suspicata. Iouē rogauit vt sibi taꝫ pulchrā donaret iuuēcaꝫ. Ei x̄o tādeꝫ dono accepte argū cētum oculis p̄ditum custodem apposuit. Sꝫ iupiter amice mīa motus mercurio mādauit: vt argū interficeret quem iuno cū vidisset occisum in pauonem ꝯuertit: centūq; ipsius oculos caude apposuit.

Phebus

Laurus

Quercus

Pean

Tempe

Io in vaccam

Argus in pauonem

Silua, vocant tempe, per quę peneus ab imo
Effusus pindo spumosis voluitur vndis,
Deiectuq̃ graui tenues agitantia fumos
Nubila conducit, summisq̃ aspergine siluis
Influit, ꝛ sonitu plusq̃ vicina fatigat:
Hęc dom⁹, hęc sedes, hęc sunt penetralia magni
Amnis, in his residēs facto de cautibus antro,
Undis iura dabat, nymphisq̃ colētibus vndas.
Conueniunt illuc popularia flumina primum
Nescia gratentur, consolenturue parentem,
Populifer sperchius, ꝛ irrequietus enipheus,
Apidanusq̃ senex, leuisq̃ amphrysus, et ęas,
Moxq̃ amnes alij, qui qua tulit impetus illos,
In mare deducunt fessas erroribus vndas.
Inachus vnus abest, imoq̃ reconditus antro
Fletibus auget aquas, natāq̃ miserrimus
Luget vt amissam, nescit, vita ne fruatur,
An sit apud manes, sed quam nō inuenit vsq̃,

Emonia Est nemus emonie. topographia. Tempe nāq̃ describit vallem thessalie amenissimam. Emonie. thessalie. Emonia enī thessalia dr̄ ab emone chlori pelasgi filio thessali aūt patre. Vocant tempe. tempe vt dixi. nem⁹ est thessalie q̃nq̃ milib⁹ passuū in lōgitudinem tēdēs adeo amenū vt amenissima q̃q̃ loca tēpe vocētur: vt Seru⁹ scribit. Prerupta silua. alta. Per q̃ pene⁹. ꝑ media tēpe labitur. Pene⁹ fluui⁹ qui claritate cūctos thessalie fluuios antecedens. iuxta pophos nascitur in radicibus pindi mōtis iterq̃ ossā ꝛ olimpū nemorosa cōualle defluit q̃ngentis stadijs dimidio ei⁹ spacio nauigabilis. In eo cursu vocātur tēpe vt plini⁹ tradit q̃nq̃ miliū lōgitudīe ꝛ ferme sex latitudīe vltra visum hoīs attollētib⁹ se dextra leuaq̃ leniter cōuexis iugis. intus sua luce viridāte. Allabitur peneus calculo amen⁹ viridi circa ripas gramine. canor⁹ auiū ↄcētu. Deiectuq̃ graui vehemēti cursu. Summisq̃ aspgine siluis. Influit hoc est influere vr̄ ꝑ altas siluas aspgine hūidaꝝ nebulaꝝ q̄ ex illi⁹ vndis excitātur. Et sonitu plusq̃ vicina fatigat. Nō soluꝫ inq̄t vicini sꝫ lōge quoq̃ distātes strepitū illi⁹ sentiūt. hec sūt penetralia. loca dom⁹ secretiora in q̄bus dijs penātib⁹ sacrificabātur: penetralia dicebātur. Antro. spelūca. de cautib⁹. de lapidib⁹. cautes aūt ꝛ cotes dn̄r. Dabat reddebat. Ius. n. ꝓprie reddi dr̄. Gratētur gratulētur Peneo ꝙ daphne filia in lauꝝ fuit ↄuersa. an ↄsolētur ꝙ filiā amisit. Popularia flumina vicina ac ex eodeꝫ ppl̄o. Alibi popularis gratus populo dr̄. Populifer sperchi⁹. ppl̄os arbores ferēs Sperchi⁹ aūt fluuius

Sperchius est thessalie qui ex pelio mōte ortus in malia cum labitur sinum. Enipheus fluuius est thessalie ex othry monte in apidanum defluens. Eridanusq̃ senex. Sic q̄dem legitur. sed corrupte vt mihi quidem videtur. Cum enim proposuerit fluuios populares thessalicosq̃ conuenisse ad peneum cuius filia daphne in laurum fuerat conuersa: non video qua rōne eridanum gallie cisalpine fluuium: qui alio noīe dr̄ padus. ad

Apidan⁹ misceat. Quare apidanus legatur ne inept⁹ esse Ouidi⁹ videatur. Est. n. apidanus thessalie fluuius quem idcirco poeta senem appellat: q𝔡 tarde ad modū fluit. donec enipheum admittat. Leuisq̃ amphrisus. hic quoq̃ fluui⁹ est thessalie leniter fluēs. iuxta quem Admeti regis armēta pauit apollo. vn̄ Lucanus libro sexto. Et flumine puro irrigat Amphrisus famulātis pascua phebi.

Amphrisus

Eas Et eas. fluui⁹ est epiri iuxta muros dirachij labens. Inachus vn⁹ abest. Inach⁹ fluuius est achaie

Inachus ab inacho rege dictus. ei⁹ filiam Io cum deprehēdisset iupiter spatiātem: cōpressit. at ne id a iunone agnosceretur. ipsam mutauit in iuuēcam. Merēs itaq̃ inachus ꝓpter amissam filiam se domi

Io ic iuuencam ↄtinebat. Natāq̃ miserrim⁹ Io luget vt amissaꝫ Io accusatiu⁹ est grec⁹. Naꝫ ioius grece declinatur vt calipso calipsus. q̄uis iouis ꝛ calipsonis q̄daꝫ latine malint declinare. An sit apud manes.

Manes an sit mortua. Illi. n. apud manes esse dicūtur q̄ obiere. Manes aūt aīe sunt mortuoꝝ qb⁹ honoris grā deoꝝ vocabuluꝫ additū est. Dij nāq̃ manes dicūtur: vt scribit Apullei⁹ de demonio socratis. Martian⁹ fo capella in nuptijs philologie tradit manes taꝫ bonos esse q̃ truces: in quos cū ptātem hēat pluto: merito suman⁹ vocat̄ quasi manuū summ⁹. Manes aūt dicti sunt vel a mano q𝔡 bonū apud ꝑscos significabat. Un̄ īmanis mal⁹ crudelisq̃ dr̄ vel a manādo: vt ait Pōpei⁹. ꝙ eos ꝑ oīa manare putabāt. Sꝫ quā nō inuenit vsq̃. hoc ē quā nullo in loco īuenire pōt. eā in reꝝ natura nō esse putat. Usq̃ aūt ꝛ nusq̃ aduerbia taꝫ in loco q̃ ad locū significāt. Usq̃ aūt in aliquo loco ita sig̅t: vt fere sp cū negatiōe ponat̄ in orōne. Atq̃ aīo peiora veret̄ Mortuā. n. eā esse putabat

Esse putat nusq̃, atq̃ animo peiora veretur.
Viderat a patrio redeuntem Jupiter illam
Flumine, et o virgo Joue digna, tuoq̃ beatum
Nescio quem factura toro, pete, dixerat, vmbras
Aut horũ aut horũ nemorũ, et mõstrauerat, ãbas,
Dũ calet, et medio sol est altissim⁹ orbe.
Quod si sola times latebras intrare ferarum,
Preside tuta deo nemorũ secreta subibis,
Nec de plebe deo, sed qui celestia magna
Sceptra manu teneo, sed q̃ vaga fulmina mitto,
Ne fuge me, (fugiebat enim) Jam pascua lerne,
Consitaq̃ arboribus lycea reliquerat arua,
Cum deus inducta latas caligine terras
Occuluit, tenuitq̃ fugam, rapuitq̃ pudorem.
Interea, medios Juno despexit in agros,
Et noctis faciem nebulas fecisse volucres
Sub nitido mirata die, non fluminis illas
Esse, nec humenti sensit tellure remitti,
Atq̃ suus coniunx vbi sit, circunspicit, vtque
Deprensi totiens bene nosset furta mariti:
Quẽ, postq̃ celo nõ repperit, aut ego fallor,
Aut ego ledor ait: delapsaq̃ ab ethere summo
Constitit in terris, nebulasq̃ recedere iussit.
Coniugis aduentum presenserat, inq̃ nitentem
Jnachidos vultus mutauerat ille iuuencam,
Bos quoq̃ formosa est, speciem saturnia vacce
Quanq̃ inuita probat, necnon et cuius, et vnde,
Quo ve sit armento, veri quasi nescia querit.
Jupiter e terra genitam mentitur, vt auctor
Desinat inquiri, petit hanc saturnia munus:
Quid faciat, crudele, suos abdicere amores,
Non dare suspectũ, pudor est, q̃ suadeat illud,

Viderat a p̃rio. Hic icipit descri-bere queadmodũ iupiter in ious amorẽ incidit. A p̃rio flumĩe. ab inacho achaie fluuio. Tuo toro. tuo lecto. ac tuis nuptiis. Torus aũt ꝛ. ꝓ lecto ꝛ ꝓ sede ponit a tortis herbis dict⁹. Vñ citra aspira-tiões scribi d3 q̃uis fere i exẽpla rib⁹ cũ aspiratiõe scriptũ legatur Tor⁹ ẽt emĩnẽtiore3 sig̃t pulpa3 vñ Torasa iuuẽt⁹ a Persio vocatur. Virg. tertio georgicon. Luxuriatq̃ toris aĩosu3 pect⁹ Ambas vmbras. et dextras et sinistras. Hoc aũt ex poete ꝑsona d̃r. Exponit. n. poeta q̃s vmbras dixerit iupiter inachi filie petẽdas. Dũ calet. donec calor est. Hortatur aũt puellã Jupiter vt meridiei estu3 fugiat. Latebras ferarũ: siluas in q̃b⁹ occultãtur fere. S3 q̇ celestia mag̃. S3 quo celi ĩꝑiu3 hẽo. sig̃t aũt se esse Joue3 maximũ deorũ: quo facili⁹ illi ꝑsuadeat: vt sibi morẽ gerere velit. Vaga fulmĩa. q̃ est nõ ĩ rectũ s3 i obliquũ eũtia Fulmĩa. n. ĩ obliquũ ferũtur. Ja3 pascua lerne. lerna pal⁹ ẽ argiuoru3: in qua h̃itauit hydra serpẽs ab hercule interfecta. Licea arua. archadica. Lice⁹ nãq̃ mõs est archadie pani pastorũ deo dicat⁹ Occuluit. occultauit. Tenuit fugã. cohibuit fugã. illãq̃ fugiẽte3 retinuit. Rapuitq̃ pudore3. hoc ẽ illã stuprauit erubescẽdiq̃ cãm eripuit. In tenebris nãq̃ minus vnũquẽq̃ pudet veneri indulgere. Despexit. deorsu3 aspexit. Alibi despicere contẽnere est. Nebulas volucres. q̃ vt aues volare videntur. Sub nitido die. sereno. Nõ flumĩs illas eẽ. Phisici aiũt nebulas aut a fluuiis aut a vaporib⁹ terre gñari. Vt q̃. vt pote q̃. Furta. stupra. Bos quoq̃ formosa est Jo inq̃t vt v̄go. erat formosa: sic ĩ iuuẽcã quoq̃ v̄sa pulchra videbat̃. Spẽm. pulcritudinem. Probat. laudat. Cui⁹ sit v̄bum subaudiat̃. Et vñ. venerit. Quo ve sit armẽto. Armẽtum id gen⁹ pecoris d̃r vt tradit sext⁹ põpei⁹ q̃d ẽ idoneũ ad op⁹ armorũ. Quã q̃ varro ab arãdo deriuare videatur q̃si aramẽtũ: tertia l̃ra d̃tracta Vt auctor desinat inq̃ri. Vt dñs vacce a iunone nõ ĩuestiget̃. Abdicere. abdicare. aliẽare ꝛ ab se amouere. Non dare suspectũ, non

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

tradere inqt petitam vaccã Junoni:suspecta res eẽt:cogeretq iunonẽ aliqd mali suspicari. Qu' suadeat illi dare. Hinc. ab illa iunoni tradẽda. Socie generisq torisq. nã iuno τ soror eẽ τ vxor iouis fingitur qd pro aere ponitur qui leuitate etheri q idẽ est cũ ioue si milis eẽ subiicitq videt. nã ether aere supior est. Pellex Pellice. ɔcubina nã pellex dr q cũ eo viro cui vxor est se miscet. Greci illã pallaca vocãt. Et fuit anxia furti. hoc est fuit sollicita ne sibi furto auferret. Argus Aristoride argo. argus aristoris filius centuz habuisse oculos fingitur quo semper octo τ nonagĩta vigilabant. bini vero soluz dormiebant. Capiebant quietez dormiebant. Seruabãt. custodiebant. atq in statione manebant. hoc est vigilabant. Translatio ẽ a militibus sumpta qui in statione nũc manere dicũtur cũ diligẽter excubias agũt. Spectabat ad Jo. accusatiuus est grecus. Non enĩ pmittit sibi declinare Jo Jonis. vt Dido didonis. Quãuis aduersus. quãuis in aliã partẽ vultũ auersuz hret. Luce finit pasci. Tempore inqt diei eã pascere pmittit Argus. Nocte vero ad psepe eam ligans in stabulis claudit. Indigno collo. Ceruici vincula nõ merenti ppter molliciẽ atq pulchritudinẽ. Amara herba. ipsi filie Jnachi amara: non vaccis qbus est suauis. Jncubat terre. cubat in terra τ iacet. Gramẽ. herbam τ stramẽ. Limosa. lutosa ac ceno infecta. Tendere. porrigere. Brachia. manus iuncta: vt illum ad misericordiaz cõmoueret. Et conata queri. conqueri lamẽtari. Mugitus edidit ore. mugire verbũ est facticiuz a sono vocis boum deductũ. Edidit emisit Jnachidas ripas. inachias patronimicũ pro possessiuo positũ. Noua cornua. sibi nouiter nata. Fugit. fugere conata ẽ. neq ei se ipsam fugere poterat. Naiades ignorãt. nõ agnoscũt sororez. Admirãtib'. patri τ nymphis. Lambit. lingit. Oret orare vellet. Casus. infortuna. Littera p verbis loco vbo inqt littera quã pedibus in puluere vacca effecit: indicauit patri filiã. Bouis eĩ pes i τ o lras exprimere videt: quas cuz vidisset inachus: eã esse filiaz cognouit. Duxit. effecit. Duci aũt pprie dicunt littere cũ fiũt. Unde etiã litterarũ ductus a fabio ap

Hinc dissuadet amor, victus pudor esset amore,
Sed leue, si munus socie, generisq torisq,
Uacca negaretur, poterat nõ vacca videri.
Pellice donata, nõ ptinus exuit omnem
Diua metũ, timuitq Jouem, τ fuit anxia furti,
Donec Aristoride seruandã tradidit Argo.
Centũ luminibus cinctũ caput Argus habebat,
Inde suis vicibus capiebant bina quietem,
Cetera seruabant, atq in statione manebant.
Constituerat quocũq loco, spectabat ad Jo,
Ante oculos Jo, quis aduersus habebat,
Luce sinit pasci, cum sol tellure sub alta est,
Claudit, τ indigno circũdat vincula collo,
Frondibus arboreis, τ amara pascitur herba,
Proq toro terre non sp gramen habenti
Jncubat infelix, limosaq flumina potat.
Jlla etiã supplex argo cum brachia vellet
Tendere, non habuit q brachia tenderet argo,
Et conata queri, mugitus edidit ore,
Pertimuitq sonos, ppriaq exterrita voce est.
Uenit τ ad patrias, vbi ludere sepe solebat,
Jnachidas ripas, nouaq vt cõspexit in vnda
Cornua, pertimuit, seseq exterrita fugit,
Naiades ignorãt, ignorat τ Jnachus ipse
Que sit, at illa patrẽ seqtur, sequiturq sorores,
Et patitur tangi, seq admirantibus offert.
Decerptas senior porrexerat Jnachus herbas,
Jlla manus lambit, patriisq dat oscula palmis.
Nec retinet lachrymas, τ si mõ verba sup sint,
Oret opem, nomẽq suũ, casusq loquatur,
Littera p verbis, quã pes in puluere duxit,

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

pellãtur. Indiciũ triste. significationẽ mestã ab effectu: qđ merore afficit patrẽ. grauius nãq; pater dolebat filiã iuuencã fuisse trãsmutatã q̃ si mortua esset. Peregit. effecit. Me miserũ. O subintelligat: quod freq̃nter in exclamationibꝰ omittitur leuioribus. Pendẽs in cornibus ⁊ ceruice. hoc est cornua ⁊ ceruicẽ amplectẽs. Iuuẽce aũt magnitudo significat a cuius cornibꝰ ⁊ ceruice inachus illa amplectẽs pẽdere videbat. Ingeminat. exclamationẽ illã o miserũ duplicat. Tu ne es

Corporis indiciũ mutati triste peregit.
Me miserũ, exclamat pr̃ Inachus, inq; gemẽtis
Cornibus, ⁊ niuee pendẽs ceruice iuuence,
Me miserũ ingeminat, tu ne es q̃sita per oẽs
Nata mihi terras, tu nõ inuenta, reperta es,
Luctus erat leuior, retices, nec mutua nostris
Dicta refers, alto tñ suspiria ducis (mugis.
Pectore, quodq; vnũ potes, ad mea verba re-
At tibi ego ignarꝰ thalamos tedasq; parabam,
Spesq; fuit generi mihi prima, sc̃da nepotum,
De grege nũc tibi vir, ⁊ de grege natus habẽdus,
Nec finire licet tantos mihi morte dolores,
Sed nocet esse deũ, preclusaq; ianua leti,
Eternũ nostros luctus extendit in euum.
Talia dicenti, stellatus summouet Argus,
Ereptamq; patri, diuersa in pascua natam
Abstrahit, ipse ꝓcul montis sublime cacumen
Occupat, vnde sedẽs ptes speculatur in oẽs.
Nec superũ rector mala tanta phoronidos vltra
Ferre potest, natũq; vocat, quẽ lucida ptu
Pleias enixa est, letoq; det imperat argum,
Parua mora est, alas pedibus, virgãq; potentẽ
Somniferã sumpsisse manu, tegimẽq; capillis.
Hec vbi disposuit, patria Ioue natus ab arce
Desilit in terras, illic tegimẽq; remouit,

quesita per oẽs. ordo est. Tu ne ẽ nata ⁊ filia mihi per oẽs terras q̃sita? Tu nõ inuẽta reperta es? significat dr̃iam inter inuenire ⁊ reperire poeta. Inuenimꝰ enĩ q̃rentes. repimus casu. Luctus erat leuior. si nõ reperta esses grauius ei fert pater q̃ in vaccã filia sit conuersa: q̃ si mortua esset. Nec mutua nr̃is dicta refers. hoc est nec vicissim mihi respõdes. Qđ vnũ qđ solũ facere potes. Thalamos tedasq;. hoc est nuptias. De grege nũc tibi vir. maritꝰ inq̃t de armẽto tibi est habẽdꝰ. vñ filios vitulos tollas. Iuuẽcarũ nãq; mariti iuuẽci sunt. Nec finire lz. nec pñt inq̃t morte tãtis doloribꝰ imponere finẽ cuz deꝰ sit ĩmortalis. Sz nocet eẽ deũ. Deo quoq; eleganter dr. Dij aũt ita sunt ĩmortales: vt ne sibi q̃dez mortẽ ꝯsciscere possint. Preclusaq; ianua leti. mortis. Qm̃ inq̃t sum deꝰ: tãtos doloris morte finire nõ possũ, verũ sp me in luctu eẽ opz. Dij enĩ athanati sũt atq; ĩmortales. Extendit. ꝓducit. prolõgat. Stellatus argus. q̄ eius oculi ad silitudinẽ stellarũ micarẽt. Abstrahit violẽter abducit. Ipe procul. ipe inq̃t argus in ꝓpinquũ montẽ ascendit: vñ sedẽs in oẽs ptes spectabat. Procul. ꝓpe. Occupat. celeriter ascẽdit. Cacumen. verticẽ ⁊ summitatẽ. Phoronidos. phoronei neptis. Phoroneus namq; Inachi pater fuit. Narrat autez quẽadmodũ Argus a mercurio fuit interfectꝰ eiusq; oculi caude pauonis fuerũt a iunone appositi. Natũq; vocat. mercuriũ. Nam mercuriꝰ Iouis fuit filiꝰ ex maia vna ex pleiadibꝰ: q̃ septez atlãtis filie fuere ñ ex electra: sz ex pleione nympha suscepte. Vñ ⁊ pleiades sunt noĩate. He ĩ sydera trãslate ac in humero tauri collocate Virgilie a latinis vocant: qđ veris tpe oriantur. Lucida pleias. maia pleiadũ splendidissima. Leto det. interficiat. Parua mora est sumpsisse. figura est poetica. Alas pedibꝰ. hoc est talaria alata q̃ idcirco mercurio attribuũtur quo planetarũ oĩm sit velocissimus. Virgam somniferã. caduceũ dicit. de quo et Virgilius. Tum virgam capit. hac animas ille euocat orco Pallentes. alias sub tristia tartara mittit. Dat somnos adimitq; ⁊ lumina morte resignat. Tegimenq; capillis. petasum ⁊ pileum. Ioue natus. mercurius iouis filius ex maia. Obiter autem mercurij quoq; morphosim in pastorem poeta describit.

Inuenio
Reperio

argi mors. oculorum trãsmutatio

Pleiades

Et posuit pennas.hoc est deposuit talaria alata.Per deuia rura.per inuias siluas.Duz vehit adductas.dum inqt ducit capellas cōgregatas.Tametsi vehi ꝓprie,dicunt̄ q̄ gerūtur.Structis auenis.tibia quā ex auenis constrinxerat:est aūt auena genus frumēti nocius ꝙ vt sit exponendū:ex cuius calamis tibi etiam nūc a rusticis ꝯficiūtur.Uoce.sono.Noue artis.tibie nouiter a mercurio inuente.Custos Junonius argus a iunone custos Jo in vaccā cōuerse apposit⁹.hoc saxo.hoc mōte.Utrūqꝫ em̄ frequēter ꝓ altero ponit̄ a poetis. Fecūdior. vberior.Pastorib⁹.ocio τ quieti pastorum.Atlantiades.mercurius nepos atlātis ex maia.Jūctis arundinib⁹.sono tibie.Uincere.superare.in somnū inducere. Tēptat conatur.Seruantia lumina oculos obseruātes atqꝫ custodientes vaccam.Ille tñ inqt suaues somnos a mercurio immissos repellere conat̄. Nāqꝫ reperta phistula nuper erat.parenthesis est. cām cōtinēs inqsitionis argi. Taz cōcinne aūt fabulā fabule cōnectit poeta:vt cū multas simul descri bat transfiguratiōes minime tñ a ꝓposito discedat.Exponit eniz quēadmodum syrinx nimphaladonis fluuij filia ardēter a pane deo amata:ne virginitatē amitteret in arundinē apud ladonē fluuium fuit cōmutata:ex qua pan ad mitigandos amoris ardores sibi phystulā cōposuit.vñ Uirgi. Pan primus calamos cera cōiūgere plures.Jnstituit.Tū de⁹ inquit.tūc mercuri⁹ narrare cepit. Arcadie gelidis in mōtibus.Arcadia regio ē achaie ꝯtermīa ab arcade Jouis τ calist⁹ filio denominata.varijs em̄ noībus antea fuit appellata.Nam τ pelasgia τ parrhasia fuit vocata.Sunt q̄ illam τ gigātida τ azaniā τ paniaz appellerit.Jnter hamedryadas nonacrinas. nymphas archadicas.Nonacris nāqꝫ vrbs est arcadie.vnd̄ nonacrine nymphe sunt appallate.Hamadryades autez nymphe dicūtur q̄ vna cū arboribus τ oriunt̄ τ occidūt. vñ etiam hamadryades sunt dicte ama ei simul drys dryos arbor apud veteres grecos dicebat̄ ꝙuis nūc pro quercu ponatur.Naias vna fuit.naiades fluminū ac fontium sunt nymphe apo tu nam.hoc est a fluēdo dicte.nympharū em̄ alie sunt fluminū q̄ naiades vt dixi vocant̄.alie nemoꝝ siluarūqꝫ que driades napee.hamadryades.alie montiū q̄ oreades cognominantur.nymphe syringa vocabāt.Ab illius noīe tibia a grecis syrinx appellat̄. Nō semel τ satyros.Sepius inqt τ satiros τ reliquos siluarū deos elusit.Dianā em̄ imitabat̄ ꝟginitatēqꝫ seruare decreuerat.Satyri aūt dij eē siluestres crediti sunt.ꝙ hmōi aīalia in desertis solum presertim ethiope inueniūtur.Et quoscūqꝫ deos.Siluanos Faunos ac panos ait.Hos namqꝫ siluarū ac nemoꝝ deos antiq̄tas putabat.Ortygiaz deā.hoc est Dyanā.Ortygia nāqꝫ insula est q̄ alio noīe delos frequētius vocat̄ sic dicta:vt ait Solin⁹ ꝙ in ea primuz sunt vise coturnices q̄s greci ortygas vocant.Eiusdē noīs insula est in mari siculo.Ritu Diane.more diane.Latonia.diana latone filia Sic quoqꝫ fallebat.ꝙuis inquit syrinx corneū habebat arcum:diana tamen esse videbatur adeo illi similis erat.Pan videt hanc.pan deus est pastoꝝ τ nemorū.Pinu acuta.corona ex pinu cōfe

Arcadia

Syringa in fistulaz

Nonacris

hamadryades

Naias

Ortygia

Et posuit pennas,tñmodo virga retenta est,
Hac agit,vt pastor,per deuia rura capellas.
Dum vehit adductas,τ structis cantat auenis,
Uoce noue captus custos Junonius artis,
Quisquis es,hoc poteris mecū considere saxo,
Argus ait,neqꝫ em̄ pecori fecundior vllo
Herba loco est,aptāqꝫ vides pastorib⁹ vmbram.
Sedit atlātiades,τ euntē multa loquendo
Detinuit sermone diē,iunctisqꝫ canendo
Uincere arundinibus seruātia lumina tentat,
Ille tñ pugnat molles euincere somnos,
Et ꝙuis sopor est oculoꝝ parte receptus,
Parte tñ vigilat,querit qꝫ(nāqꝫ reperta
Fistula nuper erat)qua sit rōne reperta:
Tum deus,arcadie gelidis in mōtibus,inquit,
Inter hamadryadas celeberrima nonacrinas,
Naias vna fuit nymphe,syringa vocabant,
Non semel τ satyros eluserat illa sequētes,
Et quoscūqꝫ deos vmbrosaqꝫ silua,feratqꝫ
Rus hz,ortygiam studijs,ipsamqꝫ colebat
Uirginitate deā,ritu quoqꝫ cincta diane:
Falleret,τ posset credi latonia,si non

Argus ad mercuriū.

Mercurius de syringa nympha.

cta. pinus em̄ pani deo dicata fertur. vnde etiam ea coronatur. Uotis cede. cupiditati obsequere. Tibi nubere volentis. te vxorem ducere cupientis. Nubere enim viris mulieres dicūtur. Restabat plura referre. hoc est restabant plura que a mercurio referrētur de syringe: eaqꝫ describit ouidius. Sed cū videret mercurius argum somno oppressum: statim vocē cohibuit: ipsumqꝫ interfecit. Et precibus. describit ea que mercurio narranda de syringe restabant. Per auia. per loca inuia. Ladonis ad amnem. Ladon fluuius est Archadie leniter fluens. Liquidas sorores naiadas. Calamos palustres. cānas in paludibus nascētes. Dumqꝫ ibi suspirat. ibi in calamo suspirat syrinx. Hoc mihi cōsiliū. Uolo inq̄t pan hoc cōsilium mihi tecuꝫ esse cōmune. Ut em̄ tu in arundine q̄reris, ita ego hac eadem arundine meos solabor ardores. Disparibus. inequalib⁹. Cōpagine. coniunctione. Compago aūt compages in eadē dicitur significatiōe. Nomen puelle. Greci nāqꝫ tybiam syringa vocant. Succubuisse victos fuisse. Languida lumina. oculos somno occupatos. Medicata virga. caducei est piphrasis. Falcato ense. in falcis moduꝫ recuruo gladio. Nutantē caput cōcutientē: vt dormitantes faciunt. Qua collo est confine caput qua caput cōiungit cum collo. In tot lumina. per tot oculos. lumen nāqꝫ ⁊ oculū ⁊ lucem significat. Occupat. opp̄mit. Una nox. vna obscuritas ⁊ mors. Una enim oīs extincti sunt. Excipit. ex capite argi capit. Excipere autē modo suscipere cadētia significat et v̈ba dictata cuꝫ scribuntur. modo excludere ⁊ ab alijs separare. Und̄ exceptiones apud iurisconsultos ⁊ oratores dicūtur exclusiones q̄bus id excludit qđ in intentionē ab actore est deductū. Interdum excipere est insidijs aliquē capere. Uirgi. Excipit incantū. Un̄ excipule deriuātur: quibus pisces capiunt. Saturnia. Juno saturni filia. est em̄ antonomasia. Appellatio nāqꝫ pro noīe posita est. Collocat. apponit. Sue volucris pēnis. piphrasis ē pauonis. Naꝫ pauones sub tutela Junonis eē dār. Stellantib⁹. more stellarum fulgētibus. Protinus exarsit. inflāmata est ira. nam in Jo vaccā indignata est Juno: cuius cā argus fuerat interfectus. Quare illi furorē immisit. quo p totū terrarū orbē acta ē. Cū aūt ad niluꝫ puenisset: miseratiōe Jouis p̄stinaꝫ recuperauit figurā: deaqꝫ ef-

Ladon

Excipere

Excipule

Coreus huic arcus, si nō foret aureus illi,
Sic quoqꝫ fallebat. redeuntem colle liceo
Pan videt hanc, pinuqꝫ caput p̄cinctus acuta/
Talia verba refert, tibi nubere nympha volētis
Uotis cede dei, restabat plura referre,
Et precibus spretis/fugisse per auia nympham,
Donec harenosi placidi ladonis ad amnem
Uenerat, hic illam, cursuꝫ impedientibus vndis,
Ut se mutarent, liquidas orasse sorores:
Panaqꝫ/cū prensam sibi iam syringa putaret,
Corpe pro nymphe, calamos tenuisse palustres,
Dumqꝫ ibi suspirat, motos in arundine ventos
Effecisse sonū tenuem, similēqꝫ querenti,
Arte noua vocisqꝫ/deū dulcedine captum,
Hoc mihi consilium tecum, dixisse, manebit:
Atqꝫ ita disparibus calamis cōpagine cere
Inter se iunctis, nomen tenuisse puelle.
Talia dicturus, vidit cylenius omnes
Succubuisse oculos, adopertaqꝫ lumīa somno.
Supprimit exemplo vocē, firmatqꝫ soporem,
Languida pmulcens medicata lumina virga.
Nec mora, falcato nutantē vulnerat ense,
Qua collo est confine caput, saxoqꝫ cruentum
Deijcit, ⁊ macula prerupta sanguine rupem,
Arge iaces, quodqꝫ in tot lumina lumen hēbas
Extinctū est, centūqꝫ oculos nox occupat vna.
Excipit hos, volucrisqꝫ sue saturnia pennis
Collocat, ⁊ gemmis caudā stellantibus implet.
Protinus exarsit, nec tempora distulit ire,

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

fecta. Isis fuit appellata. Nec tpa distulit ire. hoc est nec vindictã in aliud distulit tps. Horriferaz erynnim horrendam furiam. Erynnes em̄ furie dicũtur infernales. Pellicis argolice. Jos Inachi argiuoꝝ fluuij filie. Ab argos nãqꝫ clarissima vrbe peloponnesi cuius rex fuit Inachus argolicus declinatur. Stimulos cecos. furores occultos. Condidit. abscõdit. Profugam. ꝓcul fugatam. Restabas nile. apostrophe ad niluz. qui fluuius est egypti a nilo rege noĩatus vt Diodor⁹ ait. Quez simul ac tetigit. ad quem postq̃ ꝑuenit Luctisono mugitu luctũ sonãte ꝛ re ferente. Et stigias iubet hoc audire paludes. hoc est ꝑ paludez stigem iurauit: cui⁹ numen dij fallere nõ audebãt. vt Virgil. scribit. Ut lenita dea ẽ. postq̃ Juno fuit mitigata. Fitqꝫ qđ ãte fuit. hoc est hũane restituitur figure. Fugiũt celeriter cadũt. Sete. pili duriores. Decrescũt. diminuuntur. Fit luminis arctior orbis. hoc est oculoꝝ orbes strictiores fiunt. Cõtrahitur rict⁹. os diminuitur. Redeunt humeriqꝫ manusqꝫ hoc est armi ĩ hũeros pedesqꝫ anteriores in manus ꝯuerti fuerũt. Qui nãqꝫ in alijs aĩalib⁹ armi in hoĩe humeri vocãtur. Ungula dilapsa. diuisa. In q̃nos vngues. inter vnguẽ ꝛ vngulaz dr̃ia signat. Ungula nãqꝫ est aut solida: vt equoꝝ. aut bifida: vt boum. Ungues ꝟo sunt multifidi: vt hoĩm ꝛ leonũ neqꝫ enim ꝟgines hoĩm sunt tm̄: vt impiti putãt. sꝫ alioꝝ quoqꝫ aĩaliũz. De boue nil supest de figura bouis nil restat. Nimphe. Jo nimpha Inachi filia. Est eniz noĩandi casus nimphe: eoqꝫ sine dipthõgo est scribẽdum. Et timide ꝟba intermissa retentat. hoc est cũ timore iteꝝ loq̄ conat̃. Verba intermissa ꝟba diu omissa nam intermittere est ad tempus omitttere atqꝫ deponere. Retentat. iteꝝ tentat expiturqꝫ an loq̄ possit. Nũc dea. nũc inq̄t Jo pro dea Iside colitur ab egiptijs lineas vestes gestantib⁹. Isidis nãqꝫ sacerdotes lineis vestibus vtebãtur. Isidem ꝟo egiptij: vt tradit Diodor⁹ lunã esse putãt: vt osiridem solez ĩterp̃tariqꝫ antiquam sumpto noĩe ab eterno ꝛ antiquo illi⁹ ortu Addũt illi cornua ꝓpter aspectũ. sic enim vr̃ quo tpe primis dieb⁹ apparet tuz q2 bos illi ab egiptijs sacrificatur. Quidaz autem Isidem Jouis egipti regis filiam fuisse: eandẽqꝫ cum cerere esse: que ab osiride fratre vxor accepta multa cõtulerit ad vsum vite humane. Prima enim triticum ꝛ hordeũ que prius incognita hominibus casu inter ceteras herbas oriebãtur inuenisse fertur. Leges quoqꝫ Isidem statuisse ferunt. quibus iusticia eque oĩbus seruaretur vi atqꝫ iniuria timore pene sublatis. Hac de causa prisci greci Isidem legiferam appellarũt tanq̃ primam legum inuẽtricem. Osiride autem marito interfecto iurasse dicitur Isis se nulli alij nupturam. ac iusto deinceps imperio regnasse bene

Jo ĩ pristinam figuram

Jo in deã Isidem

Horriferãqꝫ oculis animoqꝫ obiecit erynnim
Pellicis argolice, stimulosqꝫ in pectore cecos
Condidit, ꝛ profugam ꝑ totum terruit orbem.
Ultimus immenso restabas, nile, labori:
Quem simul ac tetigit, positisqꝫ in margine ripe
Procubuit genibus, resupinoqꝫ ardua collo,
Quos potuit solos tendens ad sydera vultus,
Et gemitu, ꝛ lachrymis, ꝛ luctisono mugitu,
Cum Joue visa queri est, finẽqꝫ orare maloꝝ.
Coniugis ille sue complexus colla lacertis,
Finiat vt penas, tãdem rogat, inqꝫ futuꝝ
Pone metus, inquit, nunq̃ tibi causa doloris
Hec erit, ꝛ stygias iubet hoc audire paludes.
Ut lenita dea est, vultus capit illa priores,
Fitqꝫ quod ante fuit, fugiunt de corpore sete,
Cornua decrescunt, fit luminis arctior orbis,
Contrahitur rictus, redeũt humeriqꝫ manusqꝫ,
Ungulaqꝫ in quinos dilapsa assumitur vngues,
De boue nil supest, forme nisi cãdor in illa,
Officioqꝫ pedum nimphe contẽta duoꝝ
Erigitur, metuitqꝫ loqui, ne more iuuence
Mugiat, ꝛ timide verba intermissa retẽtat.
Nũc dea linigera colitur celeberrima turba.
Hinc epaphus magni genitus de semine tãdem
Creditur esse Jouis, perqꝫ vrbes iuncta parenti,

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ficijsq; in pplos oēs alios reges supasse: τ post obitū deoꝝ honores ꝯsecutā. τ in Vulcani templo apud mēphiꝫ sepultā fuisse. Asserūt aūt egyptij: id qđ fere poete oēs testant. Isidē plurima inuenisse ad morbos medicamēta: mediceq; arti multuꝫ ꝯtulisse. ac indeoꝝ quoq; numerū relatā gaudere hoim cultu inq; eoꝝ valitudine ꝑcipue ꝟsari: qn etiā in somnis palā ijs opitulari: quos censuerit dignos. Et q̄ illi⁹ monitis obtēperēt: preter opinionē curari etiā quoꝝ medici salutē desperarint. Visu quoq; aut alia quapiā corpis pte dbiles illi⁹ dee numen implorātes i pstinā restitui valitudinē. Signa ꝟo horū eē dicūt: nō grecas fabellas: sꝫ opa p totū nāq; terrarū orbē Isidē coli ꝓpter manifestas illi⁹ morboruꝫ curationes. Hec τ mlto plura de Iside Diodorus. Ceterū Ouidi. grecoꝝ figmēta sectaꝛ. Hinc epaphus. Epaphi ac phaetōtis iurgia idcirco describit poeta: vt cōmodius: τ librū scđm cū primo: τ mutationē soroꝝ phaetontis ipsius in pplos cū supiore trāsformatione cōnectat. Epaph⁹ enim iouis. τ Ios fili⁹ in altercatione phaetontē nō eē apollinis filiuꝫ dixit: q̄ ꝯtumelia phaeton indignat⁹ Clymenē matrē rogauit vt sibi verum ostenderet genitoreꝫ. illa apollinem esse asseuerauit. vtq; se ad apollinis regiam conferret: ac ab ipo sciscitaretur: hortata est. Eo cum venisset phaeton accepit se apollinis filiū eē: a quo hortat⁹ vt q̇cquid vellet peteret: se eñ nihil negaturū: impetrauit a pr̄e: vt solis currū vnum diē regeret cū ꝟo nō terras mō: sꝫ celū quoq; imperit⁹ equos solis gubnandi cōbureret iouis fulmine in padū fluuiū ꝑcipitat⁹ est. Hui⁹ ꝟo sorores cū fine lachrymis nō imponerēt: deoꝝ miseratōe i pplos arbores: earūq; lachryme in electrū cōuerse ferūꝛ.

Phaetōtis Epaphiq; certamen

Templa tenet. fuit hic animis equalis τ annis
Sole satus phaeton, quē quondā magna loq̄ntē,
Nec sibi cedentē, phebōq; parente superbum,
Non tulit Inachides, matriq; ait, oīa demens
Credis, τ es tumidus genitoris imagine falsi.
Erubuit phaeton, iramq; pudore repressit,
Et tulit ad clymenē epaphi conuicia matrem.
Quoq; magis doleas, genitrix, ait, en ego liber,
Ille ferox tacui, pudet hec opprobria nobis
Et dici potuisse, τ nō potuisse refelli:
At tu, si modo sum celesti stirpe creatus,
Ede notam tanti generis, meq; assere celo:
Dixit, τ implicuit materno brachia collo,
Perq; suū, meropisq; caput, tedasq; sororum
Traderet, orauit, veri sibi signa parentis.
Ambiguū est, clymene ꝑcibus phaetontis, an ira,
Mota magis dicti sibi criminis, vtraq; celo
Brachia porrexit, spectāsq; ad lumina solis,
Per iubar hoc, inq̄t, radijs insigne coruscis

Hic epaph⁹. ex hō inq̄t epaph⁹ iouis fili⁹ eē creditꝛ. q Io mater ei⁹ ab egyptijs tāq̄ dea colebaꝛ. Phaeton. apollinis τ clymenes nymphe fuisse fili⁹ dr. est aūt nomen trisyllabū nō bissyllabū: vt q̇daꝫ putant ꝑcipiētes cū ae dipthōgo eē scribendū. Nō tulit inachides epaph⁹ inachi nepos. Et tulit ad clymenē matrē. clymene nympha fuisse ferꝛ Oceani τ thetyos filia: ex q̄ apollo sustulit phaetontē. En ego liber ille ferox: indignaꝛ phaeton: q cū alias τ liber τ ferox in rn̄dendo eē ꝯsueuerit: nihil tunc epaphi cōuicijs rn̄derit. en pticula est indignantū ꝓpria. Refelli. ꝯfutari. Ede notam. oñde signū. Meq; assere celo. hō est me tua defensiōe celo ascribe. me defende ac pstā deū eē. Et implicuit iniecit. Meropisq; caput. p vitā meropis viri. nā climene post phaetontē ex apolline susceptū meropi nupsit meropes sane hoies ab Homero dicunꝛ a vocuꝫ diuersitate. merito nāq; diuido. opsopos vox dr. merope etiā sunt aues apib⁹ infeste. vñ etiā apiastre vocanꝛ q apes comedāt. Virg. in geor. merope aliiq; volucres. Tedasq; soroꝝ. nuptias suarū soroꝝ quas matri cure esse sciebat. Dicti criminis. obiecti criminis. Per iubar hoc. p hūc solis splēdorē. nam iubar ꝓprie significat luciferū stellā q iubas lucis effundat. Virgi. It portis iubare exorto delecta iuuētus. a lucifero aūt oīs splendor iubar appellaꝛ. Insigne. ornatū clarū. vñ insignia dicūtur signa τ ornamenta virtute adepta. Radijs coruscis. fulgētib⁹. micātib⁹ radius aūt nō solū fulgor micans dr: sꝫ virga quoq; qua geometre lineas designāt. Virg. Descripsit radio totū qui gētibus orbē. est etiā instrumentū textoriū. Virg. Excussi manib⁹ radij. est τ instrumētū quo mēsure equanꛇ qđ etiā hostoriū dicaꝛ. Plaut⁹. dij deeq; oēs tantā nobis leticiā tot gaudia sine radio cumuletis. est etiā radi⁹ oli-

Clymene

Merops

Radius

ne genus oblonge: de qua Virg. Nec pingues vnã in facie nascunt̃ oliue. Orcades ⁊ radij ⁊ amara pausia bacca: rote quoq; radios hr̃e dicunt̃. Q̃d nos auditq; videtq; hoc ex sn̄ia Homeri dictũ
Sol esse videt̃. naz (vt scribit Plinius) Sol fert̃ medi⁹ planetarũ amplissima magnitudine: ac ptãte: nec tpo⁊ modo terrarũq;: sz siderũ etiã ipso⁊ celiq; rector. Hũc mũdi eẽ totius aĩm ac plani⁹ mentem, hũc pncipale nature regimen ac numen credere decet opera ei⁹ estimãtes. hic lucem reb⁹ ministrat aufertq; tenebras. hic reliqua sidera occultat. hic vices tẽpo⁊ annũq; sp̃ renascentẽ ex vsu nature tẽperat. hic celi tristiciam discutit: at etiã nubila hũani animi serenat. hic suũ lumen ceter; quoq; siderib⁹ fenerat. p̃clar⁹, eximius. oĩa intuens. oĩa etiã exaudiens: vt principi litterarum Homero placuisse ĩ vno eo video. Tẽperat. regit ac gubernat. nã solis calore oĩa tempant̃. Si ficta loquor. hoc est si mentior ⁊ falsa dico. oẽ eñi fictũ falsum est. fictũ est eñi q̃d nõ est factũ: sz fieri potuit falsum aũt vanũ ⁊ fictũ differunt vt scribit Donat⁹. nam falsuz est fictũ mendaciũ sil̃e v̈itati. Vanũ nec possibile: nec verisil̃e. fictũ totũ sine v̈o: sed verisil̃e. falsum loqui mẽdacis ẽ. fictũ callidi. vanũ stulti. falsum loq̃ culpe est. fictuz virtutis. vanũ vecordie. falsis decipimur. fictis delectamur. vana ɔtemnimus. Neget ip̃e vidẽduz se mihi. subtrahat se mihi aspiciendũ. optat aũt clymene vt moriatur si mẽtitur phaetonti. Sitq; lux ista nouissima. hoc lumen solis vltimũ sit mihi. Nec long⁹ patrios. nec lõgo inquit tibi labore opus est: vt cognoscas et videas patris tui domũ. Nosse. cognoscẽdi. est eñi ɔstructio greca. nã greci infinitiuis p̃ gerũdijs vtũtur. Patrios penates. patris tui edes. Cõtermina. ɔfinis. Nostre terre. ethiopie. Ethiopia nãq; inde vnde sol oriri videtur: finitima est. Si modo fert animus hoc est si mõ ad hoc te inclinet animus: vt eas ad patris edes videndas. Et scitabere. inuestigabis. scitari nãq; est rogare vt sciamus. Emicat. exilit. Et cõcipit ethera mente. hoc est oĩa magna sibi promittit. nam etherez quoq; se pertrã-
Ethiopes sire posse sperabat. Ethiopesq; suos e quibus phaeton erat vnus. ethiopes aũt ab ethiope vulcani filio qui ethiopiam a noĩe suo appellauit vt in sexto narrat Plinius: fuere cognominati. Sub
Indi ignibus sidereis. sub feruoribus solis. indi v̈o populi sunt orientis: ab indo fluuio cognominati.

Nate tibi iuro, quod nos auditq; videtq;,
Hoc te quem spectas, hoc te qui tẽperat orbem,
Sole satum, si ficta loquor, neget ipse videndum
Se mihi, sitq; oculis lux ista nouissima nostris,
Nec long⁹ patrios labor est tibi nosse penates,
Unde oritur, terre domus ẽ cõtermina nostre,
Si mõ fert animus, gradere, ⁊ scitabere ab ipso.
Emicat ex templo letus, post talia matris
Dicta sue, phaeton, et concipit ethera mente,
Ethiopasq; suos, positosq; sub ignibus Indos
Sidereis transit, patriosq; adit impiger ortus.

P. Ouidij Naso. metamorpho. liber secundus.

R Egia solis erat, sublimib⁹ alta columnis,
Clara micãte auro, flãmasq; imitante pyropo,
Cuius ebur nitidum fastigia summa tegebat,
Argenti bifores radiabant lumine value,

Et sic est finis primi libri.

Raphaelis regij in scd̃m metamorphoseos Ouidij librum enarrationes.

Regie solis descriptõ R Egia solis erat. Secundũ librũ auspicatur Ouidius a descriptiõe edium solis ad quas peruenerat phaeton a clymene matre exhortatus: vt ipsum rogaret apollinẽ an sibi pater esset. concinne igitur huius libri initium cum prioris fine connectit. videtur autem Ouidius regiam solis describere ad imitationẽ palacij romani vel capitolij. nam magnificentissimũ quodq; in hac descriptione edificiũ mente concepit
Basilica Regia domus regis que basilica cepta est dici. Clara lucida illustris, Micãte, splẽ-

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

dente. Pyropo. pyropus videtur is eē lapillus quē nos carbunculū appellamus. pyropus. nāqȝ dr̄ ꝙ ignis habeat aspectū. pyr nāqȝ ignem. opa aspectū greci dicunt. Cuius ebur nitidū. splendidū. tecta aūt regie solis eburnea fuisse ait vt fores argēteas. Bifores value duplices. value aūt dicte sunt ꝙ i se voluant̄. Materiā superabat opus. ꝓciosissime materie preciosior ars fuit adhibita. in valuis nāqȝ argēteis q̄ttuor elemēta cū aīalibus suis a vulcano fuerant sculpta. videt̄ aūt Ouidius homerū imitari in achillis clipei a vulcano fabricati descriptōne. Mulciber vulcan⁹ a molliendo ferro est dictus mulciber. naȝ mulcere est mollire (vt Pompeius scribit) Celarat. sculpserat. Equora cingentia terras. pⁱphrasis est oceani. Celūqȝ. aerē q̄ terrarū orbē cōplectit̄. Tritona canoꝝ. triton: vt iam diximus: tubicē est neptuni cui⁹ ⁊ salacie nymphe filius esse fertur sic dictus ꝙ primuȝ in tritonide libye palude visus esse dicat̄. triton etiā fluui⁹ est libye maxim⁹ (vt scribit herodotus) tritonidē paludē efficiēs. Protheaqȝ ambiguū. ꝓteus de⁹ est marin⁹: pastor pecoꝝ neptuni: q̄d idcirco ambiguus dr̄: ꝙ in varias figuras se cōmutare fingatur: vt difficile videat̄ quid sit agnoscere. mō nāqȝ fit vrsus: mō leo: modo aqua: mō ignis. vnde Horati. quo teneā vultus mutantem ꝓthea nodo? Immania terga balenarū. maxima. balene aūt belue sunt marine maxīe: q̄ ⁊ cete dicuntur: ⁊ pistrices (vt sextus ait) Suis lacertis. brachijs. naȝ egeon centū brachia fingit̄ habuisse. Egeona. egeon gigas fuit pirata maximus. q̄ deus marin⁹ est effecus ab hoc mare egeū q̇dam aiunt fuisse cognominatū. Doridaqȝ ⁊ natas. doris nympha fuit Oceani et tethyos filia ac nerei vxor: ex qua maxima nympharū m̄ltitudo est nata. doris interdū pro ipso ponit̄ mari. Virg. Doris amara suam nō intermisceat vndā. Pars in mole. in magno aliquo scopulo. Terra viros. ita inquit terra erat sculpta: vt ⁊ vrbes ⁊ flumina ⁊ silue ⁊ nymphe ⁊ fere ei inesse viderent̄. Signaqȝ sex. zodiacus quoqȝ circulus ita erat sculptus: vt sex signa in dextris totidēqȝ in sinistris conspicerent̄. Quo simul accliuo venit ad quā regiā inquit cum per arduum limitē phaeton ascendisset: ꝙ primū se cōtulit ad patrē. Simul. postq̄. Dubitati parentis. De quo dubitabat. Protinus ad patrios. ꝙ primū in ꝯspectū p̄ris iuit. Accliuo limite arduo. regiā eñ solis in editiore loco eē verisil'e videt̄. Neqȝ eñ ꝓpiora ferebat lumina. rō est cām ꝯtinēs cur ꝓpius nō accederet. neqȝ ei inq̄t ferre poterat splēdorē solis ꝓpinq̄orez. Purpurea velat⁹ ⁊ habitū apollinis ⁊ soliū describit ita ꝑspicue: vt nulla expō sit adhibēda: cū splendore solis oīa lucida sint et aperta: neqȝ vllo alio lumine indigere videant̄. In solio. soliuȝ dr̄ quasi solidū qđ ex vno ligno cōficeret̄. est aūt soliū ꝓprie regū sedes. Claris smaragdis. smaragdus gēma est viridis clare splendens. A dextra leuaqȝ dies. Comites assessoresqȝ solis describit qui ipsum nunq̄ relinquunt. sol enim eti diei et mensis et anni et omnium temporum est auctor. Seculaqȝ. seculum spacium dici

Pyropus

Value

Mulciber

Triton

Protheus

Egeon

Soliu

Seculu

Materiam superabat opus, nam mulciber illic
Equora celarat medias cingentia terras,
Terrarumqȝ orbē, celūqȝ qđ imminet orbi.
Ceruleos habet vnda deos, tritona canorum,
Protheaqȝ ambiguum, balenarūqȝ prementem
Egeona suis immania terga lacertis.
Doridaqȝ, et natas, quarum pars nare videtur,
Pars in mole sedens, virides siccare capillos,
Pisce vehi quedam, facies non omnibus vna.
Non diuersa tñ, qualem decet eē sororum.
Terra viros, vrbesqȝ gerit, siluasqȝ ferasqȝ,
Fluminaqȝ, ⁊ nymphas, ⁊ cetera numina ruris.
Hec super imposita est celi fulgentis imago,
Signaqȝ sex foribus dextris, totidēqȝ sinistris.
Quo simul accliuo clymeneia limite proles,
Venit, ⁊ intrauit dubitati tecta parentis.
Protinus ad patrios sua fert vestigia vultus,
Consistitqȝ procul, neqȝ eñ propiora ferebat
Lumina, purpurea velatus veste sedebat
In solio phebus claris lucente smaragdis.
A dextra, leuaqȝ dies, ⁊ mensis, ⁊ annus,
Seculaqȝ, ⁊ posite spacijs equalibus hore:

Anni partes

tur annorum cētum. Uerqꝫ nouum stabat. quattuor ānī ptes ita des scribit: vt singulis suā attribuat ppꝛietatē. Uere nāqꝫ oriūtur flores ex qb⁹ corone ꝯficiūtur. estas nuda pingit ppter estuz: quo frumēta maturescūt. Autūno vindemia assignat. Hyēs frigorib⁹ glacieqꝫ infestat. Spicea serta. coronas spiceas. sertū eniz corona dr a serēdis florib⁹ appellatū. Haud

Inficior

inficiāda. negāda. naz inficiari τ inficias ire negare est. vñ ꝯiectu ralis stat⁹ a qbusdaz inficialis dr qꝛ i eo factū negat. Ille refert. respōdet. Usuz hui⁹ nois: vt tua ꝓgenies dicar. Pignora da. signa τ documenta pſta. Detrahe. deme eripe. hūc errorē. hāc dubitatōez Edidit. dixit. asseruit. vulgauit: Ueros ort⁹. verā originem ex me nāqꝫ ve es ort⁹. Quoqꝫ min⁹ dubites. ac vt min⁹ inquit de hac re dubites. pete qcqd vis τ habebis Dijs iurāda pal⁹. stix pal⁹ est inferoꝝ ꝑ quam dij iurare timent: vt Uirg. inqt. Uix bñ finierat temerarium ac ferocē nimiūqꝫ in cupiditatib⁹ ardētez inuit fuisse phaetōtem. Inqꝫ diē. ꝑ vnū diez. Ius τ moderamen ptātez τ regimen. Alipedū. alas in pedib⁹ habētiū hoc est velocissimoꝝ. Terqꝫ quaterqꝫ cōcutiēs. sepi⁹. cōcussio aūt capitis hic penitētiaz. alibi significat indignatōez Temeraria dixit mea inquit ꝓmissa temeraria incōsultaqꝫ sunt facta ppter tuā dubitatōem. nisi eniz dubitasses an ego tibi sim parēs: nunqꝫ tibi me oīa cōcessuꝝ. q petysses pollicitus essez. Tua voce est ablatiui casus. hō est ppter tuā dubitatōez Utinā ꝓmissa liceret. vtinam inquit possem tibi ꝓmissa negare Virib⁹ istis. exiguis τ mortalib⁹. Sors tua. ꝯditio tua. Non ē mortale. currus nāqꝫ solis est incorruptibilis. ab impossibili autem τ difficili dissuadet phebus. Plus etiaz qꝫ qd supis. hoc est. pl⁹ etiā cupis qꝫ dijs ipsis adipisci conceclatur. Affectas. cū affectu quodam vehemēti appetis. Placeat sibi quisqꝫ licebit. quāuis inquit vnusquisqꝫ deoꝝ multum sibi arroget: me tñ excepto nullus eoꝝ in solis curru cōmode poterit cōsistere. ne ipse quidē iupiter: quo nihil mai⁹ nihilqꝫ potēti⁹ habet.

Uerqꝫ nouum stabat cinctum florente corona, *Quattuor ani partes*
Stabat nuda estas τ spicea serta gerebat,
Stabat τ autūnus calcatis sordibus vuis,
Et glacialis hyems canos hirsuta capillos.
Inde loco medius rex nouitate pauentem
Sol oculis iuuenem (quibus aspicit oīa) vidit.
Queqꝫ vie tibi causa, quid hac, ait, arce petisti, *Sol phaetōti*
Progenies phaeton haud inficianda parenti?
Ille refert, o lux immensi publica mundi, *Phaetō respōd*
Phebe pater, si das vsum mihi nois huius,
Nec falsa climene culpam sub imagine celat,
Pignora da genitor, per que tua vera ꝓpago
Credar, τ hūc animis errorem detrahe nostris.
Dixerat, at genitor circum caput omne micātes
Deposuit radios, propiusqꝫ accedere iussit,
Amplexuqꝫ dato, nec tu meus esse negari
Dignus es, τ climene veros (ait) edidit ortus.
Quo qꝫ min⁹ dubites, qd vis pete mun⁹, τ illud
Me tribuente feres, ꝓmissi testis adesto
Dijs iuranda palus, oculis incognita nostris.
Uix bene desierat, currus petit ille paternos, *Phaetōtis petitio*
Inqꝫ diem alipedum ius, τ moderamen equoꝝ.
Penituit iurasse patrem, qui terqꝫ quaterqꝫ
Concutiens illustre caput, temeraria, dixit,
Uox mea facta tua est, vtinam ꝓmissa liceret
Non dare, cōfiteor, solum hoc tibi nate negarem,
Dissuadere licet, non est tua tuta voluntas,
Magna petis phaeton, τ que non viribus istis *Sol phaetonti.*
Munera cōueniūt, nec tam puerilibus annis,
Sors tua mortalis est, nō est mortale qd optas,
Plus etiam qꝫ qd superis cōtingere fas est.
Nescius affectas, placeat sibi quisqꝫ licebit,

Ignifero in axe. in curru ignem ꝛ solez ferente. axis aũt lignum est illud circa qđ rote currus vertũtur. Et qđ ioue mai⁹ habet. ac si dicat nihil. Ardua pria via est. cãs enũerat. quib⁹ oñdit difficillimã esse curr⁹ solis gubernatõez. Recẽtes. instaurati itegri virib⁹: vt q̃ p noctez q̃euerũt. ẜm vulgi aũt loq̃tur opiõnez q̃ putãt solis equos ĩp̃mqꝫ solẽ noctu q̃escere. Pauida formidĩe. ab effectu ꝙ pauidos timidosqꝫ reddat. Moderamĩe. regimĩe ac tpamẽto. Tũc etiã q̃ me hoc quoqꝫ loco vulgi seq̃tur opiõnez. Lõge nãqꝫ ab

Non tamen ignifero quisq̃ꝫ consistere in axe,
Me valet excepto, vasti quoqꝫ rector olimpi,
Qui fera terribili iaculatur fulmina dextra,
Non aget hos currus, ꝛ qđ Ioue maius habetur?
Ardua prima via est, ꝛ qua vix mane recentes
Emittuntur equi, medio est altissima celo,
Unde mare, ꝛ terras ipsi mihi sepe videre
Fit timor, ꝛ pauida trepidat formidine pectus,
Ultima prona via est, ꝛ eget moderamine certo.
Tunc etiam, que me subiectis excipit vndis,
Ne ferar in preceps, tethis solet ipsa vereri.
Adde, ꝙ assidua rapitur vertigine celum,
Sideraqꝫ alta trahit, celeriqꝫ volumine torquet.
Nitor in aduersum, nec me/qui cetera vincit
Impetus, ꝛ rapido contrarius euehor orbi.
Finge datos curr⁹, quid ages, poteris ne rotatis
Obuius ire polis, ne te citus auferat axis?
Forsitan ꝛ lucos illic/vrbesqꝫ deorum
Concipias animo, delubraqꝫ ditia donis
Esse, per insidias iter est, formasqꝫ ferarum,
Utqꝫ viam teneas, nulloqꝫ errore traharis,
Per tamen aduersi gradieris cornua tauri,
Emoniosqꝫ arcus, violentiqꝫ ora leonis,

occano sp̃ ẽ sol nec vnq̃ꝫ mergit. q̃uis vulgo videat. Tethys aũt oceani ẽ vxor q̃ solẽ occidẽtez excipe dr̃. Assidua v̓tigĩe. reuolutione ꝛ ꝯuersione. Torq̃t. ꝯuertit. Sidera nãqꝫ fixa vna cũ celo v̓tũtur. planete v̓o ꝯ̃ celi motũ nitũt vñ infert. Nitor ĩ aduersuz. celuz nãqꝫ ab oriẽte ĩ occidẽtez voluit. secũqꝫ trahit ꝛ solẽ ꝛ reliquos planetas. sol v̓o vna cũ alijs planetꝫ suo ac naturali motu ꝯ̃ celi ꝯuersionez nitit. h̃ est cũ quodã nisu ꝛ conatu mouet. Nec me q̃ cet̃a vĩcit ĩpet⁹. nec ĩpet⁹ inq̃t ꝛ rapidissima celi rotatio q̃ oĩa secũ alia trahit me p̃t ĩhibere quo min⁹ meũ naturalẽ motuz pficiã. sꝫ h̃ min⁹ vex̃ esse dr̃. nã ꝛ alij planete ꝯtra mũdi rotatõez nitũtur vt dixim⁹. Cur g̃ apollo se solũ ait ab ĩpetu celi nõ supari. An ꝛ ad deterrẽdũ a p̲posito suo phaetõtez ꝛ q̃ꝛ alij planete cũ retrogradi sũt nihil ꝯ̃ mũdũ nitũtur. q̃uis aũt luna nũq̃ꝫ retrocedere cogat. interduz tñ citi⁹ ĩterduz tardi⁹ mouet. sol v̓o sp̃ eq̃li motu ferri vr̃. eoqꝫ se solũ a celi rotatõe ñ supari gl̃iat. Rapido orbi. celo veloci. signa nanqꝫ zodiaci sol ptrãsit mũdo ꝯtrari⁹. Poterꝫ ne rotatꝫ obui⁹ ire polis. hoc ẽ poterꝫ ne sic resistere rotationi ac celerrime ꝯuersioni q̃ fit circa polos. ne ab ĩpa secũ traharꝫ sꝫ vt ei ꝯtrari⁹ pgas. Ne te cit⁹ auferat axis. ne v̓tice ꝛ polo rapadissimo ĩpar sic ab ĩp̃o auferaris secũ vt ne tui q̃dez ꝯpos sis futurus. Forsitan ꝛ lucos illic. fortassis inq̃t tibi psuades illic eẽ ꝛ vrbes ꝛ deox̃ tẽpla, sꝫ hox̃ nihil est: iterqꝫ tibi est faciẽduz p insidias ac ferax̃ figuras. Utqꝫ viã teneas hoc ẽ vt ꝯcedã te viã tenere ac scire. nullũqꝫ ĩ errorez casux̃: te tñ p tauri cornua ire oportebit. Per cornua aduersi tauri. oppositi. naz v̓sus oriẽtez spectat. taur⁹ aũt ĩter astra dr ꝯstitut⁹: ꝙ europã incolumẽ ex phenicia trãsuexit ĩ cretã (vt Euripides ait) Aemoniosqꝫ arc⁹. sagittariũ. Chiron. n. thessal⁹ hippocẽtaur⁹ q̃ esculapiũ achillẽqꝫ educauit: ĩ sidera fuit trãslat⁹. Quidã tñ (vt inq̃t Igin⁹) hac de cã chironẽ esse negarũt ꝙ nemo cẽtaur⁹ sagittis sit vsus. Est aũt eq̃nis crurib⁹ deformat⁹ caudãqꝫ satiri hꝫ. scribũt v̓o q̃dã hũc esse crotũ noĩe euphemeas musax̃ nutricꝫ filiuz: eũqꝫ ĩ mõte helicone habitasse vna cũ musis studioqꝫ venatõis fuisse delectatuz. musas aũt ab ioue petijsse vt in celũ referret. Iouem ei crura eq̃na fecisse ꝙ eq̃ multũ vs⁹ foret. sagittas p ĩgenio adiũxisse. caudã satiri ĩ corpe fixisse: ꝙ nõ min⁹ hoc muse q̃ꝫ liber pr̃ satirꝫ sit delectat⁹. Cetex̃ Ouidi, eox̃ seq̃tur opĩoez q̃ cẽtaux̃ eẽ aiũt. Enu

Taurus Sagittarius chiron

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

merat autem signa zodiaci terribiliora aspectu. phebus quo facilius ab iproba cupiditate regēdi currus solis filiū deterreat. Lōgo circuitu. multū enim spacij scorpius suis brachijs cōprehēdit. nā (vt scribit Iginus) scorpius ꝓpter magnitudinē mēbrorū in duo signa diuiditur: quorū vnius effigiē nri libram dixerūt. scorpius aūt idcirco in celum trāslatus esse fingitur ꝙ orion cū venaretur iactare ausus est se oīa quecūqȝ ex terra orirētur. interficere valere. quare terram indignatam scorpionem maximū emisisse: qui illū interficere conaretur. iouem aūt vtriusqȝ admiratū scorpionem inter astra collocasse vt spēs eius hoībus documēto esset ne quis eorū aliqua re sibi cōfideret dianam aūt ꝓpter studiū orionis: petijsse a ioue vt idē sibi bnficiū daret petēti: qđ terre vltro tribuisset. orionēqȝ in celū acciperet. ita igitur fuit cōstitutū: vt cū scorpius oritur orion occidat. Atqȝ alr. brachia nāqȝ scorpij a pricipio statim recuruantur. cācri vero iuxta summitatē flectūtur: eoqȝ minus spacij cōplectūtur. Cācer aūt iunonis bnficio iter astra collocatus fertur. ꝙ cū Hercules cōtra hydrā lerneā cōstitisset ex palude pedē eius mordicus arripuit. quare herculem ꝓ motū eū interfecisse: iunonem vero iter sidera collocasse. In prōptu ē. facile ē. Vix me patiūtur. me q̄ sum τ deus τ peritus τ ipsis eqs motus. Funesti. ꝑniciosi. mortiferi. Dūqȝ res sinit. ꝑmittit. hoc ē dū potes. Tua vota. tuos appetitus. Inserere. imittere. Deprēdere. cōphēdere. Depcor hoc vnū. p̄cib9 hoc vnū ne faciam recuso. iterdum depcari ē valde precari. Stigias iurauimus vndas. cā est cur sit datur9. Propositūqȝ p̄mit. retiet ꝓpositū. Flagratqȝ cupidīe curr9. ardet cupiditate regēdi curr9 pr̄ni. Ergo q̄ licuit. q̄ten9 τ quousqȝ potuit. Aureus axis erat. currū solis elegāter describit poeta. Chrisolithi. lapides p̄ciosi aureū hn̄tes colorē. vñ etiā nomē sortiti sunt. chrisos. n. aurum lithos lapis dr. Patefecit. apuit. aurora aūt añ solis ortū aerem illustrare: sicqȝ fores ediū suarū apire vr̄. Et plena rosarum atria. Ad id alludit: ꝙ homerus aurorā rhododactilon vocat, hoc est digi

Sequaqȝ circuitu curuantem brachia longo
Scorpion, atqȝ aliter curuātem brachia cācrum.
Nec tibi quadrupedes animosos ignibus illis,
Quos in pectore habēt, quos ore τ narib9 efflāt,
In prōptu regere est: vix me patiūtur, vbi acres
Incaluēre animi, ceruixqȝ repugnat habenis.
At tu, funesti ne sim tibi muneris auctor,
Nate caue, dum resqȝ sinit tua corrige vota.
Scilicet, vt nostro genitum te sanguine credas,
Pignora certa petis, do pignora certa timendo,
Et patrio pater esse metu probor, aspice vultus
Ecce meos, vtināqȝ oculos in pectore posses
Inserere, τ patrias intus deprendere curas.
Deniqȝ, quicquid habet diues, circūspice, mūdus,
Eqȝ tot ac tantis celi, terreqȝ, marisqȝ,
Posce bonis aliquid, nullam patiēre repulsam:
Deprecor hoc vnum, quod vero nomine pena,
Non honor est, penam phaeton ꝓ mūere poscis.
Quid mea colla tenes blandis ignare lacertis,
Ne dubita, dabitur, stigias iurauimus vndas,
Quodcūqȝ optaris, sed tu sapientius opta.
Finierat monitis, dictis tamen ille repugnat,
Propositūqȝ premit, flagratqȝ cupidine currus.
Ergo qua licuit, genitor, cūctatus ad altos
Deducit iuuenem vulcania munera currus.
Aureus axis erat, temo aureus, aurea summe
Curuatura rote, radiorum argenteus ordo.
Per iuga chrisolithi, positeqȝ ex ordine gēme,
Clara repercusso reddebant lumina phebo.
Dūqȝ ea magnanimus phaeton miratur, opusqȝ
Perspicit, ecce vigil nitido patefecit ab ortu
Purpureas aurora fores, τ plena rosarum

Cancer

Currus solis

Aurora rhododactilos

tos rosis ornatos hn̄tem. Aurore nāqʒ rosas antiq̄tas dicauit. Diffugiūt stelle. hoc quoqʒ ex sn̄ia vulgari dr̄. neqʒ enī stelle diffugere pn̄t. cuʒ sint fixe. sʒ adueniēte aurora fulgere desinūt. Cogit. ꝯgregat ꝛ ante se agit. lucifer em̄ vltim⁹ est q̄ desinat fulgere sole oriēte. primusqʒ icipit lucere illo occidēte: tūcqʒ hesper⁹ vocat̄. Mundūqʒ rubescere. aduētu enīʒ aurore celū rubescere vr̄. vn̄ etiam aurora ab auro dicta ꝓhibet̄. Euanescere dissolui ac perire. luna. n. aduenīēte sole desinit splēdere

Atria, diffugiunt stelle, quarum agmina cogit
Lucifer, ꝛ celi statione nouissimus exit.
Tum pater, vt terras mundūqʒ rubescere vidit,
Cornuaqʒ extreme velut euanescere lune,
Jungere equos titan velocib⁹ imperat horis,
Jussa dee celeres peragūt, ignēqʒ vomētes
Ambrosie succo saturos presepibus altis
Quadrupedes ducūt, adduntqʒ sonātia frena.
Tum pater ora sui sacro medicamine nati
Contigit, ꝛ rapide fecit patientia flamme,
Jmposuitqʒ come radios, presagaqʒ luctus
Pectore sollicito repetens suspiria, dixit,
Si potes his saltem monitis parere parentis,
Parce puer stimulis, ꝛ fortius vtere loris,
Sponte sua ꝓperant, labor est inhibere volātes.
Nec tibi directos placeat via quinqʒ per arcus,
Sectus in obliquum est lato curuamine lime,
Zonarūqʒ triūm cōtentus fine, polum que
Effugit australem, iunctāqʒ aquilonibus arcton.
Hac sit iter, manifesta rote vestigia cernes,
Atqʒ ferant equos, ꝛ celum, ꝛ terra, calores:
Nec preme, nec summū molire ꝑ ethera currum,
Altius egressus celestia signa cremabis,
Inferius terras, medio tutissimus ibis:
Neu te dexterior tortum declinet ad anguem,

Velocib⁹ horis. agilib⁹ ac cito p̄tereūtibus. hore aūt idcirco solis equoꝝ curā hr̄e dicūtur: ꝙ ex cursu solis oriātur. Ambrosie succo. ambrosia herba est suauissima q̄ dii vescūtur quaqʒ imortales efficiūtur. ambrosia nāqʒ immortalitas īterp̄tatur. Contigit. perūxit vt feruori resistere possent. Radios. coronā radios emittētēʒ. quā ipse gestare ꝯsueuit. Presaga. p̄nūcia. Parce stimulis. noli vti calcarib⁹ ꝛ flagellis ad impellēdos equos: veꝝ stude ipsos forti⁹ loris ꝛ frenis cohibere atqʒ retinere volātes poti⁹ q̄ currētes. Nec tibi directos. q̄ iter phaetōti sit tenēdum pheb⁹ ondit nō enīʒ inq̄t tibi ꝑ q̄nqʒ circulos recta est cūduʒ sed ꝑ zodiacuʒ q̄ ꝛ obliqu⁹ est ꝛ fines triū zonaꝝ nō egreditur neutrum enī poloꝝ attingit. Quinqʒ per arc⁹. q̄nqʒ circulos qui ꝛ zone dicūtur. celū enī in q̄nqʒ circulos equaliter a se distātes diuisuʒ est arcticum. antarcticū. tropicuʒ. cācri. tropicū capricorni, eq̄noctialem: quoꝝ eq̄noctialis est medi⁹. zodiacus aūt obliqu⁹ est circulus qui eq̄noctialeʒ secat ad tropicū qʒ cācri ac capricorni vsqʒ ꝑuenit nec ad circulos arcticū antarcticūqʒ ꝓcedit. Sect⁹ i obliquū. periphrasis ē zodiaci q̄ est obliqu⁹ circul⁹: vt dixim⁹: ꝛ oīm latissim⁹ vt q̄ ad tropicuʒ vsqʒ cācri ꝛ capricorni ꝑueniat. Australeʒ poluʒ q̄ etiā antarcticus dr̄ ꝙ arctico opponat̄. Junctāqʒ aquilonib⁹ arcton. hoc est polū arcticū. vn̄ flāt aquilones vēti. Arctos aūt vrsa dr̄: q̄ in ea ꝑte celi exn̄s polo nomen dedit. nā iupiter calisto licaonis filiā a iunone i vrsam ꝯmutatam vna cū arcade filio in sidera retulit. ad polūqʒ collocauit q̄ ab arcto arcticus fuit denoīat⁹. Atqʒ ferāt. admonet item pheb⁹ phaetōteʒ ne depssi⁹ alti⁹ ve currum agat ne aut terras aut celū ꝯburat. mediū aūt ipi esse tenēduʒ. Nec p̄me. dep̄me i ꝑteʒ inferiorē. Molire. ipelle. Neu te dexterior. caue inq̄t ne aut nimiū ad septētrionē ꝯsus vbi est āguis rapiarꝭ. aut ad meridiē vbi est deoꝝ ara. iter hoc aūt tibi est iter tenēduʒ. Decliet. iclinet. deuehat. Ad anguē tōtū. ad ꝯpēteʒ q̄ ad polū arcticū tortuosus iacet. hic aūt serpēs dr̄ aurea hespidū mala custodisse: ꝛ ab hercule iterfect⁹. a iunone inter sidera collocat⁹ fuisse, nōnulli tn̄ dicūt hūc draconem a gitātib⁹ minerue obiectū esse cū

eos oppugnaret. mineruā ꝟo arreptū, draconē ꝯtortū ad sidera iecisse & ad ipm̄ celi axē fixisse. ita q; adhuc ipm̄ implicato corpe videri vt nuper ad sidera platū. Ad arā ad polū antarcticū. ara ei in q̄ primū dij existimant/ sacra & cōiurationē fecisse ꝯ titanas in celū dr̄ trāslata ac iuxta polū antarcticū collocata. Cōfecta aūt a ciclopib⁹ fuisse fingit: inde hoīes dicunt instituisse vt cū aliquā rē efficere cogitarēt prius sacrificare deberēt. Inter vtrūq; tene. inter vtrūq; spaciū inq̄t currū cōtineat q; coerce. Hesperio littore. atlātico: quo cū nox peruenerit. relinquat terras necesse est. Nō est mora libera nobis. nō est itegrū nobis morari. Poscimur. ad illustrandū mūdū. Et solidis etiam nūc sedib⁹ astas. hoc est dū in terra adhuc moraris. Dūq; male optatos. dum inq̄t curr⁹ quos in tuū malū optasti: nōdū ignar⁹ ascēdisti. Sine me. pmitte me terras luce illustrar̄. Occupat. celerit̄ agiliterq; ascēdit. Interea volucres currus solis a q̄tuor trahit alatis eq̄s: q̄bus noīa ab effectu fuere imposita. pyrois ei q̄ corrupte pyro⁹ fere legit: dr̄ q̄si ignit⁹. nā pyr est ignis. pyrois aūt legendū eē penultima breui: antiqua exēplaria: q̄ hoc opus e latino ī grecū vertit: nobis sunt documento. Declinat eñi pyrois pyroētis: vt simois simoentis. Valeri. Flacc⁹ Et formidātē patrios pyroenta dolores. Eous ab aurora dr̄. Jo eñi est aurora. Ethon vrēs interp̄tatur atq; phlegon eo q; ex ore et naribus ignē emittere fingātur. Hinnitib⁹ flāmiferis. ex ore enī flāmas efflare dicunt. Repagula obstacula. repagula namq; sunt (vt scribit Pom.) q̄ patefaciēdi grā ita fingunt vt ꝯtrario oppingant hec & rapages dr̄. Tethis oceani vxor & clymenes mat̄ apō quā sol pnoctare credit̄. Fatorū nepotis. eorū q̄ fato euētura erāt phaetonti nepoti. Copia. ptās. Immēsi celi. īfiniti: q̄uis pipatetic⁹ finitū eē videat. Corripuere viā. velocit̄ currere ceperūt. Pēnis. alis. Leuati. sublati. Jisdem de ptib⁹. de oriente. Vtq; labant curue. hac sīlitudīe a nauib⁹ sumpta oñdit poeta currū solis incōposite ac sine vllo ordine tractū fuisse: cū vacu⁹ eē equis videret. Succutiturq; alte. sursum valde q̄tit. Inani. vacuo. Simulac. postq̄. Ruūt. cū impetu currūt. Quadriiuges. q̄tuor eq̄ vni iugo alli

Neve sinisterior pressam rota ducat ad aram,
Inter vtrūq; tene, fortune cetera mando,
Que iuuet, & melius q̄ tu tibi consulat opto.
Dum loquor, hesperio positas in littore metas
Humida nox tetigit, nō est mora libera nobis,
Poscimur: & fulget tenebris aurora fugatis.
Corripe lora manu, vel si mutabile pectus
Est tibi, consilijs, nō curribus, vtere nostris,
Dum potes, & solidis etiā nūc sedibus astas,
Dūq; male optatos nondū premis inscius axes.
Que tutus spectes, sine me dare lumina terris.
Occupat ille leuem iuuenili corpore currum,
Statq; sup, manibusq; datas ꝯtingere habenas
Gaudet, & inuito grates agit ille parenti.
Interea volucres pyrois, eous, & ethon,
Solis equi, quartusq; phlegon, hinnitib⁹ auras
Flāmiferis implēt, pedibusq; repagula pulsant:
Que postq̄ tethys, fatorū ignara nepotis,
Reppulit, & facta est immēsi copia celi,
Corripuere viam, pedibusq; per aera motis,
Obstantes scindūt nebulas, pennisq; leuati,
Pretereūt ortos ijsdem de partib⁹ euros.
Sed leue pōdus erat, nec qd̄ cognoscere possent
Solis equi, solitaq; iugū grauitate carebat.
Vtq; labant curue iusto sine pondere naues,
Perq; mare instabiles nimia leuitate ferūtur,
Sic onere insueto vacuus dat in aere saltus,
Succutiturq; alte, similisq; est currus inani,
Quod simulac sensere, ruūt, tritūq; relinquunt
Quadriiuges spaciū, nec quo pri⁹ ordine currūt.

Solis eq̄

Repag̃la

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

gati quadrijuges dicūtur. Tritum ſpacium tritam viam. Nec quā prius. currebant verbuʒ ſubaudiatur. Nec que cōmiſſas. ſcit ꝟbuʒ ſubintelligam⁹. Cōmiſſas habenas. tradita ab apolline lora. Imperet. impare poſſʒ. Gelidi triones ſeptētriones frigidi vt pote ad quos ſol ꝓpi⁹ alias nunq̄ acceſſit, tūc aūt primū caleſcere ceperūt: qꝛ ſolis curr⁹ illuc vſqʒ ad eqs: quos cohibere phaeton nō poterat fuit ꝓtract⁹. triones aūt priſca lingua boues dicebātur. ſunt aūt ſeptē ſtelle ad polū arcticuʒ ita diſpoſite vt plauſtꝝ efficere videātur. Et vetito equore. ſeptētriones .i. nunq̄ occidūt. īdeoqʒ ſe madefacere nō pñt. Juno enim vt ipe narrat Ouidi⁹. ħ theti oceani vxore īpetrauit ne duas vrſas q̄ ſunt ad polū arcticū: ī mare deſcēdere ꝑmitteret. Queqʒ polo iuxta polū arcticū ſerpēs ē maxima q̄ duas ꝯplectitur vrſas. vñ Virg. Circū q̄ꝫ duas in morē fluminis arctos. Arctos oceani metuētes equore tingi. Boote. apoſtrophe ꝫ ꝯuerſio ſermōis ad bootē q̄ plauſtꝝ agere vr̄. bootes autē latine dr̄ bubulc⁹ idē eſt aūt q̄ arctophilax: qđ vrſe cuſtos adhibit⁹ eſſe vr̄. Et te tua plauſtra tenebāt. retardabāt. remorabātur. plauſtꝝ aūt qđ ⁊ plauſtꝝ dr̄. ſid⁹ eſt celeſte: qđ ideʒ cū maiore vrſa eſſe putatᷣ. ſepteʒ nāqʒ ſunt ſtelle ita diſpoſite: vt due q̄ pariles et maxīe vno in loco viderētur pro bob⁹ haberētur. Reliq̄ ꝟo q̄nqʒ figurā plauſtri ſimularēt. Vñ etiā a grec̄ amaxa dr̄. Terras penit⁹ penituſqʒ iacētes. hoc ē valde deꝑſſas ac longe a ſe remotas. Per tm̄ lumen. in tāto lumīe. Jaʒ meropis dici cupiēs. fili⁹ ſubintelligatur. merops eñ climenes fuit marit⁹. q̄ꝙ meropes hoīes dicātur apud homerꝝ: q̄ diuiſas habeant voces. qua ī ſignificatiōe hic quoqʒ accipi pōt. ac ſi diceret cupiēs iaʒ hoīs fili⁹ magꝭ q̄ dei appellari. Ut acta. Quam preceps phaeton traheretᷣ pulchra ſimilitudīe oñdit. Pin⁹. nauis ex pino ꝯfecta. eſt eñ metonimia. Cūcta frena. oīa retinacula. Precipiti borea. rapido ⁊ īpetuoſo. Fas nō eſt. non pōt. Proſpicit porro ⁊ lōge aſpicit. Miracula mōſtra. Vario celo. varijs ſignis diſtincto. Paſſim. vbiqʒ. Vaſtaꝝ feraꝝ maximaꝝ: vt leonis. cētauri. ſcorpij. Eſt locus. ſcorpium deſcribit ad queʒ cū ꝑueniſſet phaeton: adeo territus eſt vt frena e manib⁹ ceciderint: qđ quideʒ cum equi ſenſiſſent. per totum fere celum diſcurrerūt. Cōcauat. flectit. In gemīos arc⁹ in duos ſimiles arc⁹. Duoꝝ ſignoꝝ alteꝝ nāqʒ brachijs alteꝝ cauda facit, naʒ ſcorpij chele librā ꝯſtituere vidētur ſcorpiū ꝟo ipʒ cauda recuruāde ſignat.

Ipſe pauet, nec qua cōmiſſas flectat habenas,
Nec ſit qua ſ̄iter, nec ſi ſciat, imperet illis.
¶ Tum primum radijs gelidi caluēre triones,
Et vetito fruſtra tentarunt equore tingi,
Queqʒ polo poſita eſt glaciali proxima ſerpēs
Frigore pigra prius nec formidabilis vlli,
Incaluit, ſumpſitqʒ nouas feruoribus iras.
Te quoqʒ turbatum memorāt fugiſſe Boote, — Bootes
Quāuis tardus eras, ⁊ te tua plauſtra tenebant.
¶ Ut vero terras deſpexit ab ethere ſummo
Infelix phaeton penitus penituſqʒ iacētes — Plauſtrū
Palluit, ⁊ ſubito genua intremuēre timore,
Suntqʒ oculis tenebre ꝑ tantum lumen oborte,
Et iam mallet equos nunq̄ tetigiſſe paternos.
Jam cognoſſe genus piget, ⁊ valuiſſe rogādo.
Jam meropis dici cupiens, ita fertur, vt acta
Precipiti pinus borea, cui cuncta remiſit
Frena ſuus rector, quam dijs votiſqʒ reliquit. — Meropeſ
¶ Quid faciat, multum celi poſt terga relictum,
Ante oculos plus eſt, animo metitur vtrūqʒ,
Et modo quos illi fas tum cōtingere non eſt,
Proſpicit occaſus, interdum reſpicit ortus,
Quidqʒ agat ignar⁹ ſtupet, ⁊ nec frena remittit,
Nec retinere valet, nec nomīa nouit equoꝝ,
Sparſa quoqʒ in vario paſſim miracula celo, — cor̄ pl⁹
Vaſtarūqʒ videt trepidus ſimulacra ferarum.
¶ Eſt loc⁹, in geminos vbi brachia cōcauat arcus

Hunc puer vt nigri. postq̄ inquit phaeton puer vidit scorpium sudantem atq̄ cauda ictus minitantem tāto timore affectꝰ est. vt frena remiserit. Curuata cuspide. cauda reflexa. Gelida formidine. frigido timore ab effectu q̄ hoīes frigidos reddat vt pallida mors. Lora habenas frenoꝝ. Expatiātur eq̄. late τ spaciose excurrūt. Sine lege sine ordine. Alto sub ethere. sub alto celo. Incursant. currēdo appropinquāt. Inferiusq̄ suis. merito luna admiratur solis equos infra suos currere. cū sol multo q̄ luna sit altior.

Athos
Taurus
Tinolus
Oethe
Ida
Helicon
Emus
Etna.
Parnāsus
Eryx
Cinthus
Othrys
Mimas
Rhodope
Dyndima
Mycale
Cytheron

Succis adēptis humoribꝰ exiccatis. Canescūt. caua τ arida fiunt. Ardet athos. altissimos quosq̄ mōtes enumerat q̄ primi ꝯflagrare ceperūt. athos mōs est macedonie altissimꝰ quem nūc mōtem sctm̄ vocāt. Taurusq̄ cilix. Taurus cilicie mōs est: vt ipse quoq̄ poeta inq̄t. Et tinolus. tinolꝰ qui τ tmolꝰ a stephano scribitur: et fluuiꝰ τ mōs est cilicie melle: vino τ croco abundās. vn̄ Virgi. libro georgicon prīo. None vides croceos: vt tinolus odores. Oethe mōs est thessalie Herculis morte rogo sepulchro nobilis Ida mōs phrigie celeberrimꝰ quez homerus a fontium frequētia polypidalꝛu vocat: qui tn̄ oēs tunc erāt exiccati. Duas aūt esse idas alteraz in phrigia. alterā in creta notissimū est. Virgineusq̄ helicon. mōs est boetie helicon. quē idcirco ꝟgineum Ouidiꝰ appellat. qꝛ musis est ꝯsecratꝰ. Et nōduz oeagrius emus. Emꝰ mōs thracie altissimꝰ in quo orpheꝰ oeagrij fluuij filius dꝛ a menadibꝰ fuisse discerptus a quo etiā oeagrius fuit appellatꝰ. Etna. mōs sicilie sp ardēs: sed tūc multomagis τ suo τ orbis incēdio ardebat. Parnasusq̄ biceps. mōs phocidis ī duos ꝟtices diuisus vt in primo ipse Ouidiꝰ scripsit. Et eryx. mōs est sicilie veneri erycine sacer. Et cinthus. mons est deli. vn̄ cinthius apollo vocat. Et othrys. mōs est thessalie. Mimasq̄. mōs est minoris asie mimas haud longe distās a colophone. Rhodope mōs thracie niuosus. Dyndima. mōs est phrigie matri deoꝝ sacer. vn̄ ipsa mater deoꝝ dindymene fuit appellata. Et mycale. mōs est τ vrbs carie mycale. vn̄ mycalesiꝰ gētile nomen deriuatur vt herodotus τ didymꝰ scribūt. Natusq̄ ad sacra citheron. mōs est boetie baccho dicatꝰ: ad cuiꝰ orgia celebrāda natus esse videtur. Nec ꝓsunt scythie. scythia regio ad septemtrionem frigidissima a scythia herculis filio cognominata.

Scorpius, τ cauda, flexisq̄ vtrinq̄ lacertis/
Porrigit in spacium signoꝝ membra duoꝝ.
Hūc puer, vt nigri madidum sudore veneni,
Vulnera curuata minitātem cuspide, vidit,
Mentis inops, gelida formidine lora remisit,
Que postq̄ summo tetigēre iacentia tergo/
Expaciantur equi, nulloq̄ inhibente per auras
Ignote regionis eunt, quaq̄ impetus egit
Hac sine lege ruunt, altoq̄ sub ethere fixis
Incursant stellis, rapiūtq̄ p auia currum,
Et modo summa petūt, modo per decliua, viasq̄
Precipites, spacio terre ꝓpiore ferūtur,
Inferiusq̄ suis fraternos currere luna
Admiratur equos, cōbustaq̄ nubila fumant.
Corripitur flāmis, vt queq̄ altissima tellus,
Fissaq̄ agit rimas, τ succis aret adēptis/
Pabula canescūt, cum frondibus vritur arbor,
Materiāq̄ suo prebet seges arida dāno:
Parua queror, magne ꝑeunt cum mēnibꝰ vrbes,
Cūq̄ suis totas populis incendia gētes
In cinerem vertūt, silue cum mōtibus ardent.
Ardet athos, taurusq̄ cilix, τ tmolus, τ ethe,
Et tum sicca, prius celeberrima fontibus Ida,
Virgineusq̄ helicon, τ nōdum oeagrius emus,
Ardet immensum geminatis ignibus etna,
Parnasusq̄ biceps, τ eryx, τ cinthus, τ othrys,
Et tādem niuibus rhodope caritura, mimasq̄,
Dindymaq̄, τ mycale, natusq̄ ad sacra cytheron,
Nec ꝓsunt scythie sua frigora, caucasus ardet,

Caucasus ardet. mõs est scythie pmethei relegatione notissimus. Ossaq3 cu3 pindo τ olimp⁹. mõtes macedonie altissimi. Maior ambob⁹ altior. Nebulas em̃ τ vẽtos excedere putatur. vñ Lucanus. Nubes excessit olimp⁹ lege deũ. verticez illi⁹ accole celu3 vocãt. vñ factu3 est vt poete olimpũ p celo ponãt. Aeriaq3 alpes. mõtes sunt altissimi Italiã a gallia germaniaq3 defendẽtes. Apẽninus. mõs est lõgissim⁹ italiã diuidẽs. Curr⁹ suos. sibi tãto tpe expetitos. Cãdescere. ignescere τ inflammari. nam cãdere pprie dicitur ferru3 ignitum. Inuoluitur implicatur. Caligine picea. tam crassa: vt si picea esset. Sanguine tum credunt. in trãscursu transformationem ethiopum exponit poeta. Ethiopes nãq3 cum antea candidi essent: tunc nigri fuerũt effecti. videtur autem Ouidius innuere ethiopas fuisse dictos q sint facie combusta. Nam opsopos facies dicitur q̃q̃ Plinius ethiopas ab ethiope vulcani filio dictos narret. Tum facta est lybie. regio est africe ardentissima sic dicta q lypi vetos. hoc est q deficit pluuia: vt Seruius scribit: vt vero Diodorus a lybia nympha epaphi vxore. Raptis. ereptis. exiccatis. Tu3 nymphe. quẽadmodum montes conflagrarũt. ita etiam fontes lacusq3 eo incendio exiccati fuerunt. Passis comis. sparsis. id quod in merore fieri consueuit. Querit boetia dyrcen. boetia fons est dirce notissimus. Argos amimone3 amimone fons est apud argos ab amimone danai argiuoru3 regis filia: in quem cõuersa fuisse dicitur appellatus. Ephyre pyrenidas vndas. pyrene fons est acro corinthi. q vrbs prius ephyre fuit appelata. Dictus est aũt a pyrene muliere: in quem ob fletum quo filioꝝ morte affecta est. fingitur fuisse cõuersa. Nec sortita. nõ solum fontes exaruere. sed etia3 amnes latissimi sunt exiccati. Tanais fluui⁹ est scythie maximus europa3 ab asia diuidens. Peneusq3 senex. fluuius est thessalie vt in primo vidimus. Teuthranteusq3 caicus. caicus fluuius est missye teuthranitiam irrigans regionem. vnde τ teuthranteus cognominatur.

[Olimpus] [Candere] [Ethiopes] [Lybia] [Amimone] [Pyrene]

Ossaq3, cum pindo, maiorq3 ambobus olympus,
Aeriaq3 alpes, τ nubifer appenninus.
Tum vero phaeton cũctis e partibus orbem
Aspicit accensum, nec tantos sustinet ęstus,
Feruentesq3 auras, velut e fornace pfunda,
Ore trahit, currusq3 suos candescere sentit,
Et neq3 iam cineres, eiectatãq3 fauillam
Ferre potest, calidoq3 inuoluitur vndiq3 fumo:
Quoq3 eat, aut vbi sit, picea caligine tectus/
Nescit, τ arbitrio volucrũ raptatur equoꝝ.
Sanguine tum credũt in corpa summa vocato
Ethiopum populos nigrum traxisse colorem.
Tum facta est libyę raptis humoribus ęstu
Arida, tum nymphę passis, fontesq3, lacusq3,
Defluxere comis, querit Boetia dyrcen,
Argos amymonen, ephyre pyrenidas vndas,
Nec sortita loco distantes flumina ripas
Tuta manent, medijs Tanais fumauit in vndis,
Peneusq3 senex, Teuthranteusq3 caycus,
Et celer ismenos, cum phocaico erymantho,
Arsurusq3 iter xanthus, flauusq3 lycormas,
Quiq3 recuruatis ludit meãdrus in vndis,
Mygdoniusq3 melas, τ tęnareus eurotas:

Teuthrania aũt vrbs missye a teuthrante qui ex auge telephum suscepit appellata. vñ nomen gentile teuthranius τ teuthrãtius declinatur. Et celer ismenos. fluuius est boetie ab ismeno pelagi filio denoĩatus. Cum phocaico erimantho. erimãthus phocidis est fluuius τ arcadie mons. Arsurusq3 iteru3 xanthus fluuius est troie qui olim tpe belli troiani iterum inflãmatus est pcibus veneris in achillem: vt in iliade narrat Homerus. Flauusq3 licornas. fluuius est etolie flauas voluens harenas. de quo etiam Seneca. Flauus rapido fonte licornas hic euenus postea ab eueno q se in eum pcipitauit fuit appellat⁹. Quiq3 recuruatis. meãder fluuius est phrigie q adeo sinuosis labitur fluxib⁹: vt interdum in fonte3 reuerti velle videat. Migdoniusq3 melas. fluui⁹ est migdonie qui oues nigras efficere dicitur. vñ τ nomen accipit melas enim d: niger. Et tenareus

[Erimãth⁹]

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

eurotas. fluuius est laconie iuxta tenarū ꝓmontoriū in mare exiens. Arsit ꝛ euphrates babyloniꝰ. Euphrates fluuius est maioris armenie maximus: qui babylonē in duas diuisit ptes atq; in mare rubrum descendit. Arsit orontes. fluuius est syrie ex lybano monte decurrens. Termodoonq; citus. flu. est asie iuxta quē amazones olim habitauere. Ganges flu. indie notissimus. Et phasis flu. est colchoꝝ vnde phasiani sunt dicti. Et hyster flu. pānonie qui ꝛ danubiꝰ dr. Alpheus flu.

edilis iuxta pisam vrbē decurrēs qui absorptus a terra subter mare in fontē arethusam apud syracusas influit. vnde Virg. iij. enei. sic scribit. Alpheum vt fama est huc elidis amnē Occultas egisse vias subter mare: q̄ nunc ore arethusa tuo siculis ꝯfundit vndis. Ripe sperciades. sperchij fluuij thessalie velocissimi q̄ in maliacū defluit sinū. Quodq; suo tagus. flu. hispanie aureas vehēs harenas q̄ tūc icēdio liq̄scebāt. Tres aūt sunt fluuij aureas ducentes harenas. Pactolꝰ. Hermus. Tagus. Et que meonias ripas lydie fluuioꝝ. nā lydia a meone fluuio meonia fuit appellata. Medio caystro. cayster fluuius est asie p̄ter asiā paludē labēs. Vn̄ virgi. geor. i. scribit. Jam varias pelagi volucres ꝛ q̄ asia circum. Dulcibus in pratis rimant̄ stagna caystri. Cayster aūt dictꝰ putat̄ apo tu keesche hoc est amburi: qm̄ ꝓpinquus sit katakekaumene q̄ pars est asie ꝑtorrida ꝛ deuste similis nulla p̄ter vitē arbore. s; vino p̄stantissimo qd̄ Pliniꝰ Catacecaumenitē ex hac origine denominauit. Fluminee volucres cygni fluminis incolētes. Nilus. fluuius est egypti: cuiꝰ origo ignorat̄ idcircoq; ꝛ tūc caput occuluisse: ꝛ nūc quoq; latere ait. Vacāt. vacua sunt aq̄. Septē sine flumine valles. septē inq̄t nili hostia valles sine aqua sūt effecte. Sors eadem ismarios. eadē inquit sorte hebrus ac strymon thracie fluuij siccant̄. Hesperiosq; amnes. occidētales. Nā rhenus fluuiꝰ est galliā a germania diuidēs. Rhodanus vero gallie fluuiꝰ. Padus italie que etiā eridanꝰ vocat̄. Tybrim tybris fluuius est tuscie ꝑ mediā rhomā labens. Infernum regem plutonem cū proserpina vxore.

Arsit ꝛ Euphrates babylonius, arsit orontes,
Thermodoonq; citus, gāgesq;, ꝛ phasis, ꝛ hyster,
Estuat alpheus, ripe sperchiades ardent,
Quodq; suo tagꝰ amne vehit fluit ignibꝰ aurum,
Et que meonias celebrarūt carmine ripas,
Fluminee volucres medio caluēre caystro,
Nilus in extremū fugit perterritus orbem,
Occuluitq; caput, qd̄ adhuc latet, ostia septem
Puluerulenta vacant, septē sine flumine valles.
Sors eadē ismarios hebrū, cū strymone siccat.
Hesperiosq; amnes, rhenū, rhodanūq;, padūq;,
Cuiq; fuit rerū permissa potentia Tybrim.
Dissilit oē solum, penetratq; in tartara rimis
Lumen, ꝛ infernū terret cum cōiuge regem.
Et mare contrahitur, sicceq; est cāpus harene
Qd̄ modo pontꝰ erat, quosq; altū texerat equor,
Existunt montes, ꝛ sparsas cycladas augent.
Ima petunt pisces, nec se super ethera curui
Tollere consuetas audent delphines in auras.
Corpora phocarū summo, resupina ꝓfundo
Exanimata iacent: ip̄m q; nerea, fama est,
Doridaq;, ꝛ natas, tepidis latuisse sub vndis.
Ter neptunus aquis cū toruo brachia vultu
Exerere ausus erat, ter non tulit aeris ignes.

Cayster

Existunt montes. extant ꝛ apparent ac extra aquas stant. Et sparsas cycladas augent. Cyclades insule sunt egei in orbē disposite. vnde etiā cyclades sunt dicte cyclos naq; circulus dr. Scopuli ergo q̄ tum e mari extabant: cycladum numerū augebant. Nec se super ethera curui. Tunc inq̄t Delphines non audebant se in aerē iactare ꝓpter nimiū ardorem: qd̄ natura facere consueuerūt. Corpora phocarū. phoce vituli dicūtur marini. quod boum imitant̄ mugitū. Exanimata pturbata aut certe exaīa ꝛ mortua. Ip̄m q; nerea. Nereꝰ deꝰ marinꝰ Dorida vxorē, hūs ex q̄ magnā nymphaꝝ multitudinē sustulit. Exerere aq̄s. emittere extollere ex aq̄s. Ignes aeri. feruores aeris ꝛ estꝰ.

Cyclades

Alma tamen tellus. alma ab alendo dicitur: proprẽq; est terre epitheton. naz oĩa alit ac nutrit animantia. Tellus dea ipsius esse dicitur terre. nam terra ipsum est elementum. Ut erat circumdata ponto. Oceano. Pontus eñ interdum speciale nomen est ꝛ significat Euxinum. interduz generale cum pro mari accipitur.

Alma tñ tellus, vt erat circũdata ponto,
Inter aquas pelagi, cõtractosq; vndiq; fontes,
Qui se condiderant in opacę viscera matris,
Sustulit omniferos collo tenus arida vultus,
Opposuitq; manũ fronti, magnoq; tremore
Omnia concutiẽs/paulũ subsedit, ꝛ infra
Q̃d solet esse fuit, sacraq; ita voce locuta est.
Si placet hoc, meruiq;, q̃d o tua fulmina cessant,
Summe deũ? liceat periturę viribus ignis,
Igne perire tuo, cladẽq; auctore leuare.
Vix equidẽ fauces hęc ipsa in verba resoluo.
(Presserat ora vapor) tostos en aspice crines,
Inq; oculis fumũ, volitant super ora fauillę:
Hos ne mihi fructus, hũc fertilitatis honorem,
Officijq; refers? q aduncí vulnera aratri,
Rastrorũq; fero, totoq; exerceor anno,
Q̃d pecori frondes, alimẽtaq; mitia fruges
Humano generi, vobis q̃z thura ministro?
Sed tñ exitium fac me meruisse, quid vñ?
Quid meruit frater? cur illi tradita sorte
Ęquora decrescũt, ꝛ ab ęthere longius absunt?
Q̃d si nec fratris, nec te mea gratia tangit,
At celi miserere tui, circũspice, vtrinq;,
Fumat vterq; polus, quos si violauerit ignis,
Atria vestra ruent, Atlas en ipse laborat,
Vixq; suis humeris candentẽ sustinet axem.
Si freta, si terrę pereunt, si regia cęli,
In chaos antiquũ confundimur, eripe flãmis,
Si quid adhuc supest, ꝛ rerũ consule summę.
Dixerat hęc tellus, neq; eñ tolerare vaporem

Contractos vndiq; fontes ex omni loco congregatos atq; coactos ob nimiũ enim estum fontes omnes in ima terre refugerãt: ne penitus exicarentur. Sustulit omniferos. elegãs prosopopeia qua terfe inanimate rei ꝛ personaz ꝛ sermõem attribuit poeta. Omniferos. omnia ferentes ꝛ producentes. Collo tenus. vsq; ad collum. Paulum subsedit. paulum terremotu depressa esse videtur: quod fieri nequit: cum mundi sit centrum: ꝛ vndiq; equaliter a celo distet. Si placet hoc meruiq;. Telluris conquestio est ad iouez sic aperta et clara vt nullum fere admittat expositionẽ. Tuo igne tuo fulmine. Cladẽq; auctore leuare. leuez facere pro quo verbo imperiti alleuiare vtũtur. ille vero calamitates minus egre ac leuius feruntur: quarum auctores magni sunt atq; potẽtes. Vix eq̃dem. cum difficultate inquit hec paucula eloqui possum. Presserat ora vapor. parenthesis poetica: quam terre querelis inserit. Rastrorũq; fero. rastra instrumẽta sunt rustica quibus agri colũtur. Exerceor. defatigor. Vobis quoq; thura ministro thure in sacrificijs nõ modo nos: sed prisci quoq; vtebantur. Thus autem apothyn. hoc est a sacrificãdo deriuatur. Est enim vocabuluz grecum non latinum vt quidam scribunt. qui a tundendo putant deduci cum a grecis thys dicatur. Quid meruit frater. neptunus cui sorte in mũdi diuisione maria obtigerunt. Fumat vterq; polus. duobus polis qui et vertices dicuntur: celum sustinetur qui si fuerint combusti: casurum est celum. Atlas en ipse laborat. atlas mons est mauritanie: qui celum ideo sustinere fingitur q primus omnium astrologica scrutari cepit. Candentem axem. ardentez polum. Et reruz consule summe. hoc est vide ne rerum summa pereat ac genera rerum perdantur Propioraq; manibus antra. hoc est speluncas inferis propiores. sunt eñ manes anime mortuorũ

Thus

Atlas

Vlterius potuit,nec dicere plura,suumqꝫ
Rettulit os in se,ppioraqꝫ manib⁹ antra.
At pater omnipotēs,superos testatus,ꝛ ipm
Qui dederat currus,nisi opem ferat,oīa fato
Interitura graui,summā petit arduus arcem,
Vnde solet nubes latis inducere terris,
Vnde mouet tonitrus,vibrataqꝫ fulmina iactat.
Sed neqꝫ quas posset terris inducere/nubes
Tunc habuit,nec quos celo dimitteret imbres,
Intonat,ꝛ dextra libratū fulmen ab aure
Misit in aurigam,pariterqꝫ/animaqꝫ/rotisqꝫ
Expuit,ꝛ seuis cōpescuit ignibus ignes.
Consternūtur equi,ꝛ saltu in contraria facto
Colla iugo eripuit,abruptaqꝫ lora relinquunt.
Illic frena iacent,illic temone reuulsus
Axis,in hac radij fractarū parte rotarum,
Sparsaqꝫ sunt late laceri vestigia currus.
At Phaeton,rutilos flāma populante capillos,
Voluitur in preceps,longoqꝫ per aera tractu
Fertur,(vt interdum de celo stella sereno,
Et si non cecidit,potuit cecidisse videri.)
Quem procul a patria/diuerso maximus orbe
Excipit Eridanus,fumantiaqꝫ abluit ora.
Naiades hesperie trifida fumantia flamma
Corpa dant tumulo,signāt qꝫ carmine saxum:
Hic situs est Phaeton/currus auriga paterni,
Quē si nō tenuit,magnis tñ excidit ausis.
At pater obductos luctu miserabilis egro
Condiderat vultus,ꝛ si modo credimus,vnum
Isse diem sine sole ferunt,incendia lumen
Prebebant,aliquisqꝫ malo fuit vsus in illo.
At clymene,postqꝫ dixit,quecūqꝫ fuerunt

a mano qꝫ bonū antiqui dicebāt katantiphrasin appellari. At pater omps supos testat⁹. iupiter inquit cū in testimonium ꝛ alios deos ꝛ ipm apollinez adduxisset totum mundū incendio periturūz: nisi auxilium ferat. Phaetontez flumine pcussit ac incendium fulmine compescuit. Et ipsum q̇ dederat currus. apollinez. Vnde ex qua arce. Inducere nubes. imittere nebulas. Latis terris. late patentibus terris. Misit in aurigam phaetontē currus solis aurigam et rectorem. Consternuntur equi. terrentur. Illic temone repulsus axis. axis lignuz illud est circa quod rote currus vertūtur. Vestigia. signa et partes. Laceri currus. lacerati atqꝫ dissipati. Flamma populāte. igne combu-rente. Tunc enim ignis populari aliquid dicitur quādo combu-rit. Voluitur in preceps. hoc est in caput cadit. Vt interduz de celo. pulchra siītudine casuz phaetontis demonstrat. Scite autem scribit. nam qūuis stelle interduz cadere videantur: tamen nunqꝫ cadunt. Quem procul a patria. longe eñi italia padusqꝫ ab ethiopia distat. Eridanus. fluuius est italie qui alio nomine dicitur padus. Naiades hesperie. nymphe italie ac occidentales. Trifida flamma. fulmine. quod ita pingebatur: vt trifidum et in tris partes fissum videretur. Vt enim tridens neptuno: sic trifiduz fulmē attribuitur Ioui. Signant quoqꝫ carmine saxum. cippo et sepulchri saxo epithaphium inscribūt Hic situs est positus et sepultus. Est autem epithaphium in phaetontem. Tenuit. tenere non potuit. Magnis tamen excidit ausis. hoc est magna tamen aggredi ausus est quod quidem abunde pulchrum atqꝫ magnificū est. vt Plinius ait. At pater apollo. Miserabilis miserandus. Egro luctu. ab effectu luct⁹ dr eger: qꝫ egros ꝛ mestos reddat. Obductos velatos coopertos. Aliquis vsus. aliqua vtilitas. Lugubris. pullis vestibus que luctui conueniunt induta. Et amens. exanimata perturbata. Totum percēsuit orbem. peragrauit totuz terrarum orbem. Exanimes artus

Eridanus

In tantis dicenda malis, lugubris ⁊ amens,
Et laniata sinus totū percensuit orbem,
Exanimes artus primo, mox ossa requirens,
Repperit ossa tū, peregrina condita terra,
Incubuitq; loco, nomenq; in marmore lectum
Perfudit lachrymis, ⁊ aperto pectore fouit.
Nec minus heliades lugent, ⁊ inania morti
Munerę dāt lachrymas, ⁊ cęsę pectora palmis.
Nō auditurū miseras Phaetonta querelas
Nocte dieq; vocāt, asternūturq; sepulchro.
Luna quater iunctis implerat cornibus orbem,
Illę more suo (nam morē fecerat vsus)
Plangorem dederāt, e quis Phaetusa sororum
Maxima, cum vellet terrę ꝓcumbere, questa est
Diriguisse pedes, ad quā conata venire
Candida Lampetię, subita radice retenta est,
Tertia, cū crinem manibus laniare pararet,
Auellit frondes, hęc stipite crura teneri,
Illa dolet fieri longas sua brachia ramos.
Dūq; ea mirantur, cōplectitur inguina cortex,
Perq; grad⁹ vterū, pectusq;, hūerosq;, manusq;,
Ambit, ⁊ extabāt tantū ora vocantia matrem.
Quid faciat mater, nisi quo trahit impetus illā
Huc eat atq; illuc, ⁊ dum licet oscula iungat;
Nō satis est, truncis auellere corpora tentat,
Et teneros manibus ramos abrupit, at inde
Sanguinę manāt tanq̄ de vulnerę guttę.
Parce precor, mater, quęcūq; est saucia clamat,
Parce precor, nostrū laceratur in arbore corpus,
Iamq; vale, cortex in v̄ba nouissima venit.
Inde fluūt lachrymę, stillataq; sole rigescunt
De ramis electra nouis, quę lucidus amnis

primo. cadauer filij et membra mortua primum querens. Mox deinde. Condita. sepulta. Incubuitq; loco sepulchro se prostrauit. Aperto pectore. nudo. Nec minus heliades. solis filie Heliades dicuntur apo tu iliu. hoc est a sole: que etiam a fratre phaetōtiades fuerunt appellate: earum nomina sunt Phetusa. Lampetia Phebe: que cum fratrem per quattuor menses assidue fleuissent. tandem iouis misericordia in populos arbores. Lachryme vero ipsarum in electra ⁊ succina conuerse fuerūt. Et cese pectora palmis. cedentes ⁊ percutientes pectora. Est enim synecdoche poetica. Asternunturq; sepulchro. hoc est strate super sepulchro iacent. Luna quater iunctis. hoc est quattuor menses transierant Nam singulis q̄busq; mensibus luna repletur. Nam morē fecerat vsus. parenthesis est qua significatur ex assiduo vsu ↄsuetudinem plangendi phaetontis sororibus fuisse factam. E quis phaetusa sororum. Phaetusa filia fuit solis ex neera nympha. Est autem quadrisyllabum nomen non trisyllabum vt quidam putant. Interp̄tatur phaetusa splendens. Terre procumbere. se in terram ꝓsternere. Diriguisse pedes. rigidos ⁊ duros esse factos. Candida lampetie. phaetuse soror que fulgēs transferri potest. Lampo eñi fulgeo dicitur. Subita radice. subito nata. Laniare. lacerare. Inguina. pudenda. Ambit. circumdat. Extabant: extra corticem stabant. Manant. defluunt. Saucia vulnerata. Iamq; vale verbum est vale quo recedentes salutamus. Cortex in verba nouissima venit. hoc est. Cortex os obducēs verba Heliadum vltima occupauit. Inde fluunt lachryme. ab illis arboribus. Rigescunt. rigida ac dura sunt. Electra. que et succina dicuntur q̄uis nusq̄ circa padum inueniantur. Electrum est etiam genus metalli ex auro ac quinta argenti portione constantis. Ut scribit Plinius in trigesimo tertio naturalis historie libro. Cuius natura est ad lucernarū lumina clari⁹ argēto lucere Nurib⁹ latinis. italis mulierib⁹.

Heliades in arbores ⁊ earum lachryme in electra.

Electrum

Cygnus

Affuit huic mõstro. cygnus stene li fili⁹ rex ligurie phaetõti ꝛ san guine materno ꝛ summa beniuo lẽtia deuict⁹ cũ relicta liguria ad padi ripas venissꝫ: multũqꜫ ami ci casuꝫ deflesset. in aueꝫ sui nõis fuit ꝯmutat⁹ q̃ ignes perosa aq̃s sibi elegit icolẽdas. Affuit itersu it. Huic monstro quo heliades in ppl̃os arbores. ipsaꝝ aũt lachri me ĩ electra fuere ꝯuerse Proles steneleia. ꝓgenies stenelei. Nã li guꝝ ppl̃os. Liguria italie regio

Liguria

est iter amnes vaꝝ ꝛ macreꝫ sita: tuscie ꝯtermĩa cui⁹ caput genua est vñ ligustica ora fuit ꝯgnoĩata Liguria aũt a ligusto phaetõtꝭ fi lio ferꝭ ꝯgnoĩata. Illi⁹ icole ligu res appellãtur. Cũ vox ẽ tenuata tenuis ac gcilis fcã. Caneqꜫ capil los dissimulãt plume. capilli inq̃t cani ĩ plumas itideꝫ canas fuere ꝯuersi. Porrigiꝭ. ꝓlõgaꝭ. Iũctu ra copulatio. nã signoꝝ digiti ꝛ ru bẽt ꝛ q̃daꝫ cartilagĩe iũguntꝭ. Tꝫ os sine acumĩe rostꝝ. os inq̃t ĩ ro stꝝ obtusuꝫ ac sine vllo acumĩe fu it ꝯuersũ. Nec se celoqꜫ iouiqꜫ cre dit. hoc ẽ nec se aeri etheri ve cõ mittit. Hoc aũt idcirco fingiꝭ: q2 cigni nũq̃ alti⁹ volãt Missi ignis facti fulmĩs. Igneqꜫ posus. odio ignẽ hñs. Squallid⁹ iterea geni tor. Merorẽ describit phebi queꝫ ex phaetõtis filij morte ꝯcepat: q̃ ꝯcini⁹ trãsfiguratõeꝫ calistõis ꝛ ar cadis ĩ vrsas expõat. Et exps sui decorꝭ sine pte sui splẽdorꝭ ꝛ orna t⁹. Qualis cũ deficit orbi. tũc em̃ obscur⁹ eẽ vr̃ cũ illi⁹ lumẽ terrꝭ au ferꝭ. Datqꜫ aĩm ĩ luct⁹. luctib⁹ in dulget. Officiũqꜫ negat mũdo ait se nolle mũdo bñficiũ p̃stare ipm illustrãdo. Satꝭ iq̃t ab eui. ita cõ q̃riꝭ pheb⁹: vt iouẽ in ĩuidiã odiũ qꜫ trahat. Ipe agat iuidiose ac si diceret. q̃ tã potẽs terribilisqꜫ est Tẽtat. tꝫ retiet. Est. n. a teneo de riuatũ eo q̃ p n scribiꝭ. naꝫ tẽpto qđ expiri figt a tenẽdo deduci vr̃ Orbatura. filijs ꝑuatura. Orba re nãqꜫ ẽ aliq̃ re cara (vt sunt filij atqꜫ oculi) ꝑuare. vñ orbi oclĩs fi lijsue aut pẽtib⁹ ꝑuati dñr. Tũc sciet ignipedũ. ordo ẽ ꝛ sens⁹. tũc

Orbo

iupiter expt⁹ vires ignipedũ ꝛ ve lociũ equoꝝ sciet eũ q̃ illos bñ nõ rexerit mortẽ nõ meruisse. Mis sos ignes. missa fulmĩa ĩ phaetõ tem. Regaliter ipiose ac eo iure

Excipit, ꝛ nuribus mittit gestanda latinis.

Affuit huic monstro proles steneleia cygnus,
Qui tibi materno q̃uis a sanguine iunctus
Mente tamen phaeton ꝓpior fuit, ille relicto
(Nã ligurũ populos, ꝛ magnas rexerat vrbes)
Imperio ripas virides, amnemqꜫ querelis
Eridanũ implerat, siluamqꜫ sororibus auctam,
Cum vox est tenuata viro, caneqꜫ capillos
Dissimulant plume, collũqꜫ a pectore longe
Porrigitur, digitosqꜫ ligat iunctura rubentes,
Pẽna lat⁹ velat, tenet os sine acumine rostrum:
Fit noua cygn⁹ auis, nec se, celoqꜫ Iouiqꜫ,
Credit, vt iniuste missi memor ignis ab illo,
Stagna petit, patulosqꜫ lacus, ignẽqꜫ perosus,
Que colat, elegit contraria flumina flammis.
Squallidus, iterea genitor phaetõtis, et expers
Ipse sui decoris, qualis cum deficit orbi,
Esse solet, lucemqꜫ odit, seqꜫ ipse diemqꜫ,
Datqꜫ animũ in luctus, ꝛ luctib⁹ adijcit iram,
Officiumqꜫ negat mũdo satis, inquit, ab eui
Sors mea principijs fuit irrequieta, pigetqꜫ
Actorum sine fine, mihi, sine honore laborum,
Quilibet alter agat portantes lumina currus.
Si nemo est, omnesqꜫ dei non posse fatentur,
Ipse agat, vt saltem, dũ nostras tẽtat habenas,
Orbatura patres aliquãdo fulmina ponat,
Tunc sciet, ignipedũ vires expertus equorum,
Non meruisse necem qui nõ bene rexerit illos.
Talia dicentem circũstant omnia solem
Numina, neue velit tenebras inducere rebus,
Supplice voce rogant, missos qꜫ Iuppiter ignes
Excusat, ꝑcibusqꜫ minas regaliter addit:

qđ hñt reges. Vbere. flagaello᷑ scutica. Seuit. furit ac seuitiā in equos nihil mali meritos exercet. At pater omnipotens. hec idcirco a poeta narrantur quo cōmodius calistus ⁊ arcadis mutationem in sidera cum superiore metamorphosi connectat. Explorat. diligenter inquirit. vnde exploratores qui hostium consilia scrutant̄. Impensior. maior. Sue arcadie. a se amate. In virgine nonacrina. virginē nonacrinam appellat calistonē lycaonis filiam: quā cuꝫ vidisset iupiter. ita excellenti eius pulchrytudine captus est: vt cuꝫ blandicijs ea potiri nō posset: se finxerit esse Dianam cuius calisto fidissima comes erat. Hac igitur arte cōpressa ab ioue cū arcadem peperisset: in vrsam ab iunone ne iterū ioui placeret: cōuersa est. Eam vero cum filius arcas iam adultus in venatione ferire vellet: miseratiōe Iouis ambo in sidera fuerūt translati ac iuxta polum qui ab ipsis arcticus fuit cognominatus collocati. quod quidē cum iuno aīaduertisset: tethym nutricē rogauit: ne vnq̄ permitteret eas in mare descendere ideoq̄ septētriones nūq̄ occidere dicūtur. Sane hyginus varias priscoꝝ de calistus mutatione refert opiniones quas si q̄s ad huius fabule expositionē aliq̄d conferre putabit: illic sumat licebit. In virgine nonacrina. nonacris ⁊ vrbs ⁊ mons est arcadie: vn̄ nonacrinus declinatur. Hesit. fixus est. Accepti ignes. amores concepti. Ignis em̄ frequēter pro amore ponit̄ a poetis: vt namq̄ ligna comburūtur igne: sic iuuenū corda amore dn̄r ardere. Caluere. inflāmati fuere. Lanam mollire. filare ac subigere lanaꝫ. Positas comas. dispositas ornatas. Variare. varijs colorib⁹ ornare. Id quod lasciue virgines maxime facere solent. Sed fibula. cingulūꝫ a parte nāq̄ intelligim⁹ totuꝫ. Vitta alba. tegmen est capitis vitta qua mulieres continent capillos Alba nō variorū coloꝝ. qualibus lasciue virgines delectant̄. Neglectos capillos. impexos: iornatos Coercebat. constringebat. Miles erat phebes. diane que eadeꝫ cū luna esse putatur. Nec menalon attigit vlla. menalus mons arcadie celeberrimus. Triuie. diane q̄ i triuijs coli ↄsueuerit. Sꝫ nulla potentia longa est. sentētia generalis que in dies verior esse probatur. Vlterius spaciū. meridiem iam pertransisse significat. Sol em̄ vlterius medio spacium celi tūc tenere dicitur: cū maior pars diei preterfuit. Quod nulla ceciderat etas. innuit nemus illud vmbrosissimū opacissimūq̄ fuisse: vt cuius arbores nullo vnq̄ tempore fuerāt cese. Nulla etas. nullius etatis homines. Cōtinens em̄ pro contento per metonymiam frequenter ponitur a poetis. Exuit hic. deposuit illic ⁊ in illo nemore pharetram. Est enim aduerbiuꝫ pro aduerbio positū. Lentosq̄ retendit arcus. flexibiles arcus remisit. Arcus em̄ nisi re

Colligit amentes, ⁊ adhuc terrore pauentes
Phebus equos, stimulosq̄ʒ dolens, ⁊ vbere seuit,
Seuit eñ, natūq̄ʒ obiectat ⁊ imputat illis.
At pater oīpotens ingentia menia celi
Circuit, ⁊ nequid labefactū viribus ignis
Corruat/explorat, que postq̄ firma suisq̄ʒ
Roboris eē videt/terras, hoīnq̄ʒ labores
Perspicit, arcadie tū est impēsior illi
Cura sue, fontesq̄ʒ, ⁊ nondū audentia labi,
Flumina restituit, dat terre gramina, frondes
Arboribus, lesasq̄ʒ iubet reuirescere siluas.
Dum redit itq̄ʒ freq̄uēs, in virgine nonacrina
Hesit, ⁊ accepti caluēre sub ossibus ignes.
Non erat hui⁹ opus/lanam mollire trahendo,
Nec positas variare comas, sed fibula vestem,
Vitta coercebat neglectos alba capillos,
Et modo leue manu iaculū, mō sumpserat arcum,
Miles erat phebes, nec menalon attigit vlla
Gratior hac triuie: sed nulla potētia longa est.
Vlterius spaciū medio sol altus habebat,
Cum subit illa nemus, qđ nulla ceciderat etas.
Exuit hic humero pharetrā, lentosq̄ʒ retendit
Arcus, inq̄ʒ solo qđ texerat herba iacebat,
Et pictam posita pharetrā ceruice premebat,

Calisto in vrsam.

Jupiter vt vidit fessam, et custode vacantem,
Hoc certe furtum coniux mea nesciet, inquit,
Aut si resciuerit, sunt oh sunt iurgia tanti.
Protinus induitur faciem, cultumque diane,
Atque ait: o comitum, virgo pars vna mearum,
In quibus es venata iugis, de cespite virgo
Se leuat, et salue numen, me iudice, dixit,
(Audiat ipse licet) maius Joue, ridet et audit;
Et sibi preferri se gaudet, et oscula iungit,
Nec moderata satis, nec sic a virgine danda,
Qua venata foret silua, narrare parantem
Impedit amplexu, nec se sine crimine prodit.
Illa quidē contra, quātū modo femina posset,
(Aspiceres vtinā saturnia, mitior esses)
Illa quidem pugnat, sed que superare puella,
Quis ve Ioue poterat, superū petit ethera victor
Jupiter. huic odio nemus est, et conscia silua,
Unde pedē referens / pene est oblita pharetram
Tollere cū telis, et quē suspenderat arcum.
Ecce suo comitata choro dictynna / per altum
Menalon ingrediēs, et cede superba ferarum,
Aspicit hanc, visamque vocat, clamata refugit,
Et timuit primo / ne Jupiter esset in illa,
Sed postquā pariter nymphas incedere vidit,
Sensit abesse dolos, numerūque accessit ad harum.
Heu quā difficile est crimen nō prodere vultu.
Uix oculos attollit humo, nec (vt ante solebat)
Juncta dee lateri, nec toto est agmine prima,
Sed silet, et lesi dat signa rubore pudoris,
Et, nisi quod virgo est, poterat sentire diana
Mille notis culpam, nymphe sensisse feruntur.
Orbe resurgebant lunaria cornua nono,

tendantur molles efficiuntur. vt ipse in epistolis inquit. Si nunquā cesses tendere mollis erit. Re autem prepositio sepe numero mutat verba cum quibus componitur in contrariam significationē vt tego retego. signo resigno: tendo retendo. Fessam. lassaz. et defatigatā. Hoc furtū. hoc stupruz. Furta nāque etiā stupra dicūtur quod furtim cōmittant. Sūt oh sūt iurgia tāti. quasi diceret iurgia nequāquā tāti sunt estimāda vt me voluptate huius potiende virginis priuent. Oh autem hoc loco contemnentis est interiectio. Protinus induitur faciem. iouis transmutationez in dianam obiter exponit poeta.

Jupiter i Dianam

Cultum habitum. ornatū In quibus iugis. in quibus montibus. De cespite virgo se leuat. de terra inquit calisto surgit. Cespes autem terra est cuz propria herba auulsa. Nec sic a virgine danda. Lasciuiorā namque erant quā vt virgini cōuenirent. Impedit amplexu. implicat amplectēdo. Nec se sine crimine prodit. hoc ē nec se manifestat sine vi puelle illata. Illa quidem contra. pugnat subaudiatur. id est repugnat. Aspiceres vtinaz saturnia. hec per parēthesim iunoni a poeta dicūtur in calistus defensionez Victor. voti compos effectus. Et conscia silua, stupri ab ioue illati Unde pedem referens. ex qua silua recedens. Ecce suo. hec particula ecce subitum aliquid repentinūque malum apud ciceronē virgiliumque significat. apud alios etiam bonū aliquando designat.

Dictynna

Dictynna diana dicit apo ton dikuyn. hoc est a retibus cuius nominis a solino talis cā assignat.

Britomarte

britomarte nympha cum virginitatem suam diane vouisset se in mare precipitauit: ne a minoe crete rege violaret. Cum vero ob hoc seua pestis cretam inuasisset responso accepto: virginis cadauer retibus e mari extraxerūt eā quē dictynnam appellauerunt: ac diane edem extruxerūt que a nomine virginis dictynna fuit appellata. Heu quā difficile est. sentētia loco accōmodata. Prodere. detegere manifestare. Prodi autem proprie arcana dicūtur. Uix oculos eleganter mores pudice

Cum dea venatu fraternis languida flãmis,
Nacta nemus gelidũ, de quo cũ murmure labens
Ibat, & attritas versabat riuus harenas,
Ut loca laudauit, summas pede contigit vndas:
His q̃z laudatis, pcul est, ait, arbiter oĩs,
Nuda supfusis tingamus corpa lymphis.
Parrhasis erubuit, cuncte velamina ponunt,
Una moras q̃rit, dubitãti vestis adempta est,
Qua posita, nudo patuit cũ corpore crimen,
Attonite manibusq̃z vterũ celare volenti
I procul hinc, dixit, nec sacros pollue fontes
Cynthia, deq̃z suo iussit secedere cetu.
Senserat hoc olim magni matrona tonãtis,
Distuleratq̃z graues in idonea tpa penas.
Causa more nulla est, & iam puer arcas (idipsuz
Indoluit Juno) fuerat de pellice natus.
Quo simul obuertit seuam cũ lumine mentem,
Scilicet hoc etiã restabat, adultera, dixit,
Ut fecunda fores, fieretq̃z iniuria partu
Nota, Jouisq̃z mei testatum dedecus esset.
Haud impune feres, adimã tibi nãq̃z figuram,
Qua tibi, quaq̃z places nostro ĩportuna marito.
Dixit, & arreptã prensis a fronte capillis
Strauit humi pronã, tendebat brachia supplex,
Brachia ceperũt nigris horrescere villis,
Curuariq̃z manus, & adũcos crescere in vngues,
Officioq̃z pedum fungi, laudataq̃z quondam
Ora Joui, lato fieri deformia rictu,
Ne ve p̃ces animos, & verba p̃cantia flectant,
Posse loqui eripitur, vox iracunda minaxq̃z,
Plenaq̃z terroris, rauco de gutture fertur.
Mens antiqua manet, facta q̃z mansit in vrsa,

virginis violate effingit poeta. Mille notis. multis signis. numerus enim finitus pro infinito fere a poetis vsurpatur. Orbe nono. mense nono. Luna enim singulis quibusq̃z mensibus suuz reparat orbem. Cum dea venatu. A venatione rediens subaudiatur. Fraternis languida flammis. Defessa feruoribus solis sui fratris. Nam diana vt diximus eadem esse cum luna que solis est soror perhibetur. Uersabat. voluebat. Attritas. ob continuum fluxum. Ut loca laudauit. postq̃ loca laudauit diana q̃ pulchra essent et amena: aquas pedibus tetigit. Tingam⁹. madefaciamus. lauemus. Arbiter. omnis. testis nemo adest. Parrhasis. calisto parrhasis ab vrbe arcadie que a parrhaso vno ex lycaonis filijs cognominata fuit. parrhasis vocatur. Uelamina ponunt. vestes deponunt. Una moras querit. sola calisto vestem deponere non curat. Adempta est. vi detracta ab alijs diane comitibus. Uterum. vteri tumorem. grauida eniz erat ac partui propinqua. Cynthia. diana a cyntho deli monte. Secedere. abire et recedere. Idipsum indoluit Juno. Hec parenthesis iunonis indignationis causaz ostẽdit. Non enim tam doluit iuno: q̃ a Joue stuprata: q̃ q̃ puerum peperisset. De pellice. calistone vt latine nomen grecum declinemus. Quo simul obuertit. postq̃ inquit conuertit: et oculos et animum in arcadez e calistone natum excandescere verbis cepit. Quo. in quem puerum. Simul. postq̃. Scilz hoc etiam affectui seruit & indignationi hoc aduerbium scilicet. Fere autem Juno indignata loqui fingitur a poetis. Ut fecunda fores. conciperes. Fecunde enim mulieres dicuntur: que concipiunt. Testatum. tanq̃ testimonio approbatum. Haud impune feres. non abibis impunita. Strauit. prostrauit proiecit in terrã. Horrescere. horrida et aspera fieri. Deformia. turpia. Lato rictu. amplo oris foramine & spacio. Posse loqui. Facultas loquendi. Mens antiqua. pristin⁹ animus.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Qualescūq₃ manus. nā₃ vrsi priorib⁹ pedibus manuum vice fungūtur: eosq₃ erigūt. Ab quotiēs sola ꝑstinā₃ mētē₃ calistoni remāsisse multis colligit argumētis. Neq₃ eñ se vrsā₃ eē putabat. Miseretur aūt calamitatis illi⁹ poeta. Sola silua. desertā ⁊ ab hoib⁹ nō habitata. Oblita q̄d esset. oblita se esse vrsam. Horruit. cū quodā horrore timuit. Quāuis pater esset in illis. Lycaonem eñ calistonis prēm in lupū fuisse cōuersum in p̄rio narrauit poeta. Ecce lycaonie ꝓles. arcas iouis filius ex calistone cū₃ q̄ndecim annoꝝ esset matri ī vrsā₃ ꝯuerse interuenādum obuiauit. quā q̄dē₃ cū ferire vellet matrē esse ignorās iouis miseratōe ad sidera vna cum matre sublat⁹ arctophilax vt scribit Hygin⁹ fuit appellat⁹. Inde aūt polus arctic⁹ nomen accepit. Nam arktos vrsa īterp̄tatur. id ꝟo cū iuno aīaduertisset. Thetī₃ oceani vxorem rogauit. ne vnq̄ eas ī mare descēdere ꝑmitteret: ac ea q̄dē₃ de cā septētriones nū̄q̄ occidere p̄nt. Elegāter autem Oui. filij mutationem cū matris trāsfiguratiōe ꝯnectit. Ter q̄nq₃ ferēs natalib⁹ annos. hoc est annos q̄ndecim nat⁹. natale aūt ⁊ q̄ natalis dr̄ dies est quo q̄sq₃ nascitur. Virgi. Me⁹ est natalis iola. Salt⁹ aptos. siluas venationi accomodatas. salt⁹ nāq₃ a saliendo deducit̄ q̄ fere in illo salt⁹ edant vñ saltuarij saltuū ⁊ agroꝝ custodes vocātur. Nexilibusq₃ plagis retib⁹ ꝯnexis: multis eñ modis retia nectūtur plaga aūt p̄ria breui rete siḡt. longa ꝟo vuln⁹ designat. Erymāthidos. mōt̄ erymāti q̄ est in arcadia. Ambit. circundat circuit. Et coḡscēti similis fuit. ita iq̄t restitit calisto vt arcadē filiū coḡscere videretur. Nesci⁹. ignar⁹ esse matrē₃. Que restitit. stetit vt ip̄₃ expectaret. Propiusq₃ accedere fugit noluit recusauit. Vulnifico telo. vuln⁹ inferēti iaculo. arguit oipotens. arguit q̄dē₃ legit̄. s₃ arcuit hoc ē vetuit ⁊ ꝓhibuit sensui mag̃ ꝯuenire vr̄. vetuit nāq₃ iupiter ne arcas telū dirigerē₃ ī mr̄ē₃. Nefasq₃. hoc ē p̄iculū qđ arcas ignar⁹ ꝑpetratur⁹ erat abstulit. plerūq₃ autē₃ poete duo diuersa vno ꝟbo significāt. nā sustulit siḡt ⁊ ī altū tulit qua ī siḡficatōe ad ip̄os refert̄ ⁊ abstulit ⁊ remouit q̄ significatio nefas respicit. Per inania. ꝑ aerē₃ q̄ manequoq₃ dr̄ q̄ vacu⁹ esse videat̄. Vicinaq₃ sidera fecit. maior nāq₃ vrsa ⁊ arctophilax vicina sunt ac ꝓpiqua sidera: q̄ eadē₃ esse cū plaustro ⁊ septētrionib⁹ ꝓhibētur. nam arctophilax idē est cū₃ boote q̄ vrsam seq̄ ⁊ custodire ⁊ plaustrū agere vr̄. Intumuit. idignata est. Ad canā tethim celi ⁊ veste filia fuisse dr̄ vxor oceani ac iunonis nutrix multorūq₃ deoꝝ mater ꝓ mari aūt queadmodū₃ ⁊ oceanus accipit̄. tethis ꝟo tethios declinari notū est cū thetis ꝓ achillis matre aliter ⁊ scribat̄ ⁊ declinet̄. nam p̄ria aspiratur. ⁊ scđa i latinum h₃ ⁊ thetidis in g̃to facit. Quoꝝ reuerētia mouit. ocean⁹ ⁊ thetis magno in honore sunt apud oēs deos: q₂ antiq̄ssimi sunt

Arcas / Arctophilax — Saltus — plaga — Arcas in sidus — Tethis / Thetis

Assiduoq₃ suo gemitu testata dolores,
Qualescūq₃ manus ad celum ⁊ sidera tollit,
Ingratūq₃ Jouem nequeat cum dicere sentit.
Ah quotiens, sola non ausa quiescere silua,
Ante domū quondāq₃ suis errauit in agris.
Ah quotiēs per saxa canum latratibus acta est,
Venatrixq₃ metu venantum territa fugit.
Sepe feris latuit visis oblita quid esset,
Versaq₃ cōspectos in mōtibus horruit vrsos;
Pertimuitq₃ lupos, q̄uis pater esset in illis.
Ecce lycaonie proles ignara parentis
Arcas adest, terquinq₃ ferēs natalibus annos,
Dūq₃ feras sequitur, dum saltus eligit aptos;
Nexilibusq₃ plagis siluas Erymāthidos ambit;
Incidit in matrem, que restitit Arcade viso,
Et cognoscenti similis fuit, ille refugit,
Immotosq₃ oculos in se sine fine tenentem
Nescius extimuit, propiusq₃ accedere fugit:
Vulnifico fuerat fixurus pectora telo,
Arcuit oipotens, pariterq₃ ipsosq₃, nefasq₃
Sustulit, ⁊ celeri raptos per inania vento
Imposuit celo, vicinaq₃ sidera fecit.
Intumuit Juno, postq̄ inter sidera pellex
Fulsit, ⁊ ad canam descēdit in equora tethim,
Oceanūq₃ semen; quoꝝ reuerētia mouit

Arcas et Calisto īter sydera.

Pro me. loco mei. Mentiar. mentiri dicar. Mea vulnera. meos dolores ꝛ cruciatus. Illic vbi circulus axem. hoc est ad polũ septẽtrionale: vbi est vltim⁹ ac breuissimus circul⁹. arcticus eñ ꝛ antarcticus circuli ꝛ vltimi sunt ꝛ alioꝝ breuissimi. Est vero cur quis. ironia indignatõis plena. Offensamq̃ tremat. timeat me lesam. O ego q̃tuz egi. ironicos hec a iunone dicũtur. ac si diceret paꝝ ac poti⁹ nihil egi. Esse hoiem vetui. oñdit iuno se nocẽdo ꝓdesse. Sontib⁹. nocẽtib⁹. Uẽdicet ãtiquaz faciẽ

Sepe deos, causamq̃ vie scitantibus inquit:
Queritis ethereis quare regina deorum
Sedibus hic adsim, pro me tenet altera celum,
Mentiar, obscurũ nisi nox cum fecerit orbem,
Nuper honoratas summo, mea vulnera, celo
Uideritis stellas, illic, vbi circulus axem
Ultimus extremũ, spacioq̃ breuissimus ambit.
Est vero, cur quis iunonem ledere nolit,
Offensamq̃ tremat, que ꝓsum sola nocẽdo.
O ego q̃tum egi, q̃ vasta potẽtia nostra est.
Esse hoiem vetui, facta est dea, sic ego penas
Sontibus impono, sic est mea magna potestas.
Uendicet antiquam faciem, vultusq̃ ferinos
Detrahat, Argolica qd̃ in ante Phoronide fecit:
Cur non expulsa ducit iunone, meoq̃
Collocat in thalamo, socerũq̃ Lycaona sumat.
At vos, si lese tangit contemptus alumne,
Gurgite ceruleo septem ꝓhibete triones,
Sideraq̃ in celum stupri mercede recepta
Pellite, ne puro tingatur in equore pellex.
Dij maris annuerãt, habili saturnia curru
Ingreditur liquidum pauonib⁹ aera pictis,
Tam nuꝑ pictis ceso pauonibus argo,
Quam tu nuꝑ eras, cum cãdidus ãte fuisses,
Corue loquax, subito nigrãtes versus in alas:
Nam fuit hec quondã niueis argẽtea pennis
Ales, vt equaret totas sine labe colũbas,
Nec seruaturis vigili capitolia voce
Cederet anseribus, nec amãti flumina cygno.

iupiter quẽ iuno irata non noiat subaudiat. optat aũt iuno vt calisto i hũanaz faciẽ poti⁹ vẽdicetur ꝛ reuocet q̃ inter sidera ꝯstituat. vẽdicare aũt asserere ẽ ꝛ reuocare. i antiquã vero faciez i soluta dicerem⁹ orõne. Phoronide. in Io phoronei nepte q̃ cuz in vaccã vt vidim⁹ iunõis metu fuissꝫ ꝯuersa hũane forme a ioue fuit restituta. Cur nõ expulsa ducit iunone. pulchra ironia q̃ id ꝯcedere videmur qd̃ maxĩe nolum⁹: sic dido apud Uirg. I seq̃re italiã vẽtis pete reg̃ ꝑ vndas. Duxit vxorẽ subaudiam⁹. Tãgit. ꝯmouet. Alũne nam iuno a tethy fuit educata. Gurgite ceruleo. a mari nigro ꝛ ꝓfũdo. est eñ tapinosis ꝛ magne rei hũilis expõ. nã gurgitez q̃ fluuioꝝ ẽ ꝓ oceano posuit poeta. Prohibete. arcete. Septẽtriones. maiorem vrsaz cũ arctophilace. Nec puro tingat in equore pellex. ne calisto pellex ꝛ cõcubina iouis in puꝝ mare descẽdẽs illud inq̃net ꝛ fedet. Dij maris annuerãt. ocean⁹ ꝛ thetis nutu ꝓmiserãt se ꝓhibituros ne septẽtriones i mare descẽdãt. Ingredit. intrat. Liq̃duz aera. tenuẽ ac puꝝ. Pauonib⁹ pictis. varijs colorib⁹ distict. curr⁹ aũt iunonis a pauonib⁹ trahi putatur. Taz nuꝑ pict. hec ad ꝯnexionez mutatõis seq̃ntis apte faciẽdaz iferũtur. Ceso argo. iterfecto argo: cui⁹ oculi caude pauonis a iunone fuerũt appositi: vt i p̃rio narrauit poeta. Quã tu nuꝑ eras. coru⁹ initio q̃dez fuit cãdidus: sꝫ cũ ei⁹ idicio apollo cognouissꝫ coronida amicã cũ alio quodaz iuuene rem hr̃e: eãq̃ sagitt interfecisset. puerũq̃ esculapiuz exciso vtero extraxisset: penitẽtia duct⁹ coruũ indicez sibi aliq̃d premij sperãtem ex albo nigrũ effecit. Corue loquax. Apostrophe ad coruũ qui sicut poeta illũ sue loq̃citatis merito penas dedisse. Argẽtea alba vt ẽ argẽtuz. Sine labe. sine macula. Nec seruatur alludit. ad id qd̃ Liui⁹ i p̃ria decade narrat. Cũ. n. galli senones oliꝫ obsedissent capitoliũ noctuq̃ ascẽdissent clãgore anseꝝ, cũ canes minime sentirẽt. excitati custodes eos deturbauerũt. quare ꝛ an

Vendicare

Phoronis

Coru⁹ ẽ cãdido niger

Anser capitolinus

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

Coronis in cornicē

Erichthoius

Attica

Cecrops

Pandrosos

seres in magno honore habiti: ⁊ cānes fuere crucifixi. Nūc est ↄtrarius albo. niger qui color albo est opposit⁹. Quā larissea coronis due fuerūt coronides. q̄⁊ altera ab appolline. altera a neptuno fuit adamata. Larissea ex larissa thessalie vrbe. In tota emonia. thessalia. Inobseruata. īcustodita. Ales phebei⁹. coru⁹ ab apolline coronidi custos adhibit⁹. Nō exorabilis īdex. q̄ nullis p̄cib⁹ potuit flecti ne id qd̄ viderat īdicaret. Tēdebat. iter. ibat. Garrula cornix. narraturus poeta queadmoduz coronis phocaica ī cornicem fuit mutata: elegāter (vt solet) fabulā fabule cōnectit. cornicem aūt ipsaz inducit coruū admonētem vt taceat. ac q̄d sibi euenerit q: linguam cohibere nesciuit narrātem. coronis eniz filia fuit coronei phocidos regis: que a neptuno adamata ne violaret ope palladis in cornicem fuit cōuersa. ac palladis ipsius comes effecta: ceter⁊ cum palladi nūciasset cecropis filias cistam in qua erichthonium ex semine vulcani natū ipsa pallas clauserat: ↄtra dee mādatum aperuisse a comitatu minerue fuit repulsa. Scitetur. roget vt sciat. Presagia. p̄dictiōes Quid fuerim. comes nāq̧ fui minerue. Quid sim. nūc a comitatu minerue repulsa contēnor. Nam tp̄e quodā. Vulcanus cū palladi tanq̄ vxori sibi ab ioue tradite: qua blāditijs potiri nō poterat: vī3 inferret/eaq̧ reluctaretur: forte semen ipsius in terrā cecidit: ex quo quidem ⁊ terra nat⁹ est erichthonius vulcani sine matre filius pedes habens anguineos: q̄s vt tegeret prim⁹ currū excogitasse d̄r. Ericthoni⁹ aūt lis terre īterp̄tatur. eriz nāq̧ lis siue ↄtētiō chthon terra appellat̄. Sine m̄re naz ex solo vulcani semīe qd̄ ī terram cecidit nat⁹ ē. Acteo. attico. nā attica vt scribit pausanias. p⁹ actea ab acteo q̄ prim⁹ athēis regnasse fert̄. deinde attica ab attide cranai reg̃ filia fuit cognoīata. Gemīo de cecrope. cecrops īdcirco geminus ac biformis d̄r: q (vt refert iustin⁹) m̄rimoniuz ac nuptias hoc est mar̃ ⁊ femine cōiūctiōez prim⁹ īstituit. rex aūt fuit athenaꝝ qui acteo successit. vn̄ atthenienses cecropide vocātur. Incōfessa. non cōfessa. non elocuta. Et legez dederat. mādauerat Abdita. abscondita. Tuentur defendūt. custodiūt ac seruāt. Pandrosos atq̧ herse. a rore hec noīa sumpta fuisse videntur. nam pādrosos a pan qd̄ totum sig̃t ⁊ drosos q̄ est ros ↄponi v̄r. herse aūt ros īterp̄tatur. cecropis aūt filie fuerūt: vt pausanias q̄3 narrat. nō solū Ouidi. q̄⁊ frater fuisse ericthoniū ait. q̄ viuo adhuc p̄re vita excessit tametsi ipm̄ ex mortali genituz negāt. cū vulcanū terrāq̧ parētes assignāt. ab Ouidio aūt nō nihil dissenit pausanias. narrat eni aglauri lucū esse athēis. cui q̄de3 ⁊ herse ⁊ pādroso so⸗

Lingua fuit dāno, lingua faciente loquaci,
Qui color albus erat, nūc est cōtrarius albo.
Pulchrior in tota, q̄ Larissea Coronis,
Non fuit Emonia, placuit tibi delphice certe,
Vel dum casta fuit, vel inobseruata, sed ales
Sensit adulterium Phebeius, vtq̧ latētem
Detegeret culpam, non exorabilis index
Ad dn̄m tendebat iter, quem garrula motis
Consequitur pennis scitetur vt oīa cornix,
Auditaq̧ vie causa non vtile carpis
Inquit, iter, ne sperne mee presagia lingue,
Quid fuerim, quid simq̧ vide, meritūq̧ require,
Inuenies nocuisse fidem: Nam tp̄e quodam
Pallas Erichthonium, plem sine matre creatam
Clauserat Acteo texta de vimine cista,
Virginibusq̧ tribus gemino de cecrope natis,
Seruādam dederat, sed incōfessa quid esset,
Et legem dederat, sua ne secreta viderent,
Abdita fronde leui densa speculabar ab vlmo,
Quid facerent, cōmissa due sine fraude tuētur
Pādrosos atq̧ Herse, timidas vocat vna sorores
Aglauros, nodosq̧ manu diducit, ⁊ intus
Infantēq̧ vident apporrectūq̧ draconem,
Acta dee refero, pro quo mihi gratia talis
Redditur, vt dicar tutela pulsa minerue,
Et ponar post noctis auem, mea pēna volucres
Admonuisse pōt, ne voce pericula querāt.

At puto non vltro, nec quicq̃ tale rogātem,
Me petijt, licet hoc ex ipsa Pallade queras,
Quāuis irata est, non hoc irata negabit:
Nam me Phocaica clarus tellure coroneus
(Nota loquor) genuit, fueramq̃ ego regia virgo,
Diuitibusq̃ procis (ne me contēne) petebar.
Forma mihi nocuit, nam cum p̄ littora lentis
Passibus, vt soleo, summa spaciarer harena,
Vidit, ꝛ incaluit pelagi deus, vtq̃ precando
Tp̄a cum blandis absumpsit inania verbis,
Vim parat, ꝛ sequitur, fugio, densumq̃ relinquo
Littus, ꝛ in molli nequicq̃ lassor harena,
Inde deos hominesq̃ voco, nec cōtigit vllum
Vox mea mortalem, mota est pro virgine v̄go,
Auxiliumq̃ tulit, tēdebam brachia celo,
Brachia ceperūt leuibus nigrescere pēnis,
Reijcere ex humeris vestem molibar, at illa
Pluma erat, inq̃ cutem radices fixerat imas,
Plangere nuda meis conabar pectora palmis,
Sz neq̃ iam palmas, nec pectora nuda gerebam.
Currebam, nec, vt ante, pedes retinebat harena,
Sz summa tollebar humo, mox acta p̄ auras
Euehor, ꝛ data sum comes inculpata mineruę.
Quid tū hoc prodest, si diro facta volucris
Crimine Nictimene nostro successit honori.
An quę p̄ totam res est notissima Lesbon
Non audita tibi est? patrium temerasse cubile
Nictimenen, auis illa quidem, sed cōscia culpę
Conspectum lucemq̃ fugit, tenebrisq̃ pudorem
Celat, ꝛ a cūctis expellitur ęthere toto.
Talia dicenti, tibi, ait, reuocamina, coruus
Sine p̄cor ista malo, nos vanū spernim⁹ omen.

roribus mineruam ericthonium in cista depositū dedisse, vetuisseq̃ ne depositum viderent. pādrosumq̃ in officio fuisse, reliquas vero duas, q̄m cistā resignassent: viso erichthonio furere cepisse, ꝛ ex arce: qua maxie p̄ceps locus erat se deiecisse. Vna aglauros. sola. aglauros aūt splēdida interp̄tari pōt. aglaos nāq̃ splendidū significat. Diducit dissoluit. ac separat. Apporrectūq̃ draconem. appositum draconem sibi videre vise sunt: q2 erichthoni⁹ serpētinos habebat pedes. Acta dee refero. gesta a cecropis filiab⁹ minerue nūcio. Et ponar post noctē auem. noctuaz q̄ solū noctuvolat Voce. lingua. loquacitate. At puto nō vltro. occurrit tacite obiectioni cornix/posset eim̄ q̄s dicere idcirco fuisti repulsa: q2 mineruē nunq̃ fuisti grata. se igitur ita minerue placuisse ait. vt spōte fuerit ab ipsa comes petita. At puto nō vltro. īterrogatiue cū quadaz obiectōe legat. quā ita soluit vt dicat id ex ipa minerua queri posse. Naz me phocaica. phocis regio est grecie finitima attice. vn̄ phocaic⁹ declinat. Vt soleo. nunc cornix facta. nā cornices lētis passib⁹ gradiūtur. Spaciarer ambularez. nā spaciari ē voluptatis cā ambulare. Neq̃cq̃ lassor. frustra defatigor. neq̃. n. effugere poteram. Nec ɔtigit vllū tetigit ɔmouit. Mota est p̄ v̄gine v̄go. pallas p̄petua gaudens v̄ginitate. Tollebar. extollebar. leuabar. comes inculpata oī culpa ꝛ crimie vacās Quid tū hoc p̄dest hoc ad cōmodaz seq̄ntis fabule ɔnexionez referūtur, q̄d inq̄t p̄dest iculpatā ac sine vllo crimie minerue comitē fuisse, cū nictimene ob icestū cuz p̄re admissuz ī auez noctuam ɔuersa mihi p̄ferat. Nictimene. n. nictei regis lesbi filia, p̄ris amore capta, clā se ei p̄ vxore subiecit, p̄pter q̄d in noctuā ɔuersa sibi nefandi sacrilegij ɔscia reliquaꝝ auiū ɔspectum fugit. Per totā lesbon. lesbos īsula ē egei, a ɔditore denoīata. vn̄ lesbi⁹ lesbo usq̃ declinātur. Temerasse. violasse. Patriū cubile p̄ris lectū. A cunctis auibus subaudiatur. oēs nāq̃ aues noctuā p̄sequūtur. Reuocamina. reuocationes. Spres

Speciari

Nec ceptum dimittit iter, dñoq; iacentem
Cum iuuene emonio vidisse coronida narrat.
Laurea delapsa est audito crimine amantis,
Et pariter vultusq; deo, plectrūq; colorq;,
Excidit: vtq; animus tumida feruebat ab ira,
Arma assueta capit, flexumq; a cornibus arcum
Tendit, ⁊ illa suo totiens cū pectore iuncta,
Indeuitato traiecit pectora telo.
Icta dedit gemitū, tractoq; a vulnere ferro
Candida puniceo perfudit membra cruore,
Et dixit: potui penas tibi phebe dedisse.
Sed peperisse prius, duo nūc moriemur in vna.
Hactenus, ⁊ pariter vitā cū sanguine fudit,
Corpus inane anime frigus letale secutū est.
Penitet heu sero pene crudelis amantem,
Seq; q̄ audiret, q̄ sic exarserit, odit,
Odit auem, per quā crimen, causamq; dolendi
Scire coactus erat, necnon arcumq;, manūq;,
Odit, cūq; manu, temeraria tela sagittas,
Collapsamq; fouet, feraq; ope vincere fata
Nititur, ⁊ medicas exercet inaniter artes.
Que postq̄ frustra tentata, rogūq; parari
Vidit, ⁊ arsuros supremis ignibus artus,
Tum vero gemitus (neq; eñ celestia tingi
Ora licet lachrymis) alto de corde petitos
Edidit, haud aliter, q̄ cū spectante iuuenca
Lactentis vituli dextra libratus ab aure
Tempora discussit claro caua malleus ictu.
Vt tñ ingratos in pectora fudit odores,
Et dedit amplexus, iniustaq; busta peregit.
Non tulit in cineres labi sua phebus eosdem
Semina, sed natum flāmis, vteroq; parentis

uimus. ɔtēnim⁹. non accipimus. Vanū. nihil nocitur. Dño apollini. Cu; iuuene emonio. thessalo. emonia nāq; thessalia dicta ē ab emone chlori filio. thessala autē pr̄e. a quo thessalia fuit appellata, emonia q; vrbs ē arcadie ab emone lycaonis filio denoīata: vt pausanias scribit. Vidisse narrat se vt subintelligam⁹ sensus exposcit. Laurea. corona ex lauro ɔfecta Audito crīe amāt: amice a q̄ se amari putabat. Vultusq;. hylaritas ac leticia vult⁹. nā vult⁹ ꝓ aī affectu mutat: vt mō leticiam: mō mesticiā p̄ se ferat. Plectrūq; plectrū istrumētū ē q̄ cithara ꝑcutit apo tu plittin. h̄ ē a ꝑcutiēdo decliatū. Colorq;. nā ex rubicūdo pallid⁹ ē effect⁹: id qđ idignātib⁹ euenire solet. Tumida ab ira. ab affectu q̄ hoīe; tumescere cogat Arma assueta arcum ⁊ sagittas. Tēdit. itēdit. Indeuitato. q̄ nullo pacto p̄t euitari. Icta dedit gemitū. ꝑcussa coronis igemuit. Puniceo cruore. rubeo sanguie. Potui penas tibi phebe dedisse. h̄ ē potui abs te puniri. Duo nūc moriemur. ⁊ ego ⁊ ifans ī vtero ɔcept⁹. Hacten⁹ locuta ē coronis supplet. Corp⁹ iane aīe vacuū aīa ⁊ mortuū. Sero. posteaq̄ nullū remediū poterat adhiberi. Exarserit. ira excāduerit. Odit auē. coruū. Crimē coronidis. ɔcubitū cu; emonio iuuene. Inanit vane. frustra. Neq; eī celestia tīgi ora lz lachrymis. ꝑēthes q̄ sigt cur lachrymas q; apollo non emiserit. neq; eī inq̄t dij p̄nt flere. Haud aliter. hac silitudine oñdit q̄ grauit gemuerit apollo. Librat⁹ ab aure. ꝑcutiētis. gestū eñ exp̄mit lanij vitulos interficiētis. malleū eī auricule dextre admouētes ictū vitulo infligūt. Ingratos puelle. mortue nihil placētes. Iniustaq; busta pegit. ingratas ꝑfecit exeq̄as nā ī iuste illā ꝑmisse sibi apollo videbat. bustū aūt ꝓp̄e d̄r loc⁹ in quo cadauer est ⁊ cōbustū ⁊ sepultum q̄si bñ vstū. busta quoq; ꝓ sepulchris ponunt. Nō tulit. nō est passus. S; natū. esculapiū. Chiron. Gemini chironis. chiron fili⁹ fuit saturni ex philira oceani filia cu; q̄ in equū cōuersus ɔcubuit. chironēq; cētaurū sustulit. ꝓpt qđ geminus d̄r. nā ex ꝑte anteriori hō ex

Eripuit, geminiqꝫ tulit chironis in antrum.
Sperantẽqꝫ sibi non falsę premia linguę,
Inter aues albas vetuit consistere coruum.
Semifer interea diuinę stirpis alumno
Letus erat, mixtoqꝫ oneri gaudebat honore.
Ecce venit rutilis humeros protecta capillis
Filia centauri, quã quondam nympha caici
Fluminis in rapidi ripis enixa/vocauit
Ocyroen: non hęc artes contenta paternas
Edidicisse fuit, fatorum arcana canebat.
Ergo vbi vaticinos concepit mente furores,
Incaluitqꝫ deo, quẽ clausum pectore habebat,
Aspicit infantem / totiqꝫ salutifer orbi
Cresce puer, dixit, tibi se mortalia sepe
Corpora debebunt, aĩas tibi reddere ademptas
Fas erit, idqꝫ semel dĩs indignantibus ausus,
Posse dare hoc iterum flãmã phẽberis auita,
Eqꝫ deo corpus fies exangue, deusqꝫ
Qui modo corpus eras, ꝛ bis tua fata nouabis.
Tu quoqꝫ care pater, non iam mortalis, ꝛ euis
Omnibus vt maneas, nascendi lege creatus,
Posse mori cupies / tum cum cruciabere dire
Sanguine serpentis ꝑ saucia membra recepto,
Teqꝫ ex eterno patiẽtem numina mortis
Efficient, triplicesqꝫ deę tua fila resoluent.
Restabat fatis aliquid, suspirat ab imis
Pectoribus, lachrymęqꝫ genis labũtur obortę,
Atqꝫ ita preuertũt me, inquit, mea fata, vetorqꝫ
Plura loqui, vocisqꝫ meę precluditur vsus:
Non fuerant artes tanti, quę numinis iram
Contraxere mihi, mallem nescisse futura,
Iam mihi subduci facies humana videtur,

posteriori equꝰ videbatur. Non false ligue veri idicy Inter aues albas vetuit. hoc ẽ coruũ ex albo nigrũ effecit. Semifer iterea chiron semiferꝰ. Diuie stirpis alũno esculapio apollinis filio. Ecce venit rutilis. ocyroe chirõis ex nimpha q̃daꝫ caici fluuy filia cũ fatoruꝫ arcana referaret. iouis ira in equã fuit ꝯuersa. Hũeros ꝓtecta hũeros hñs ꝓtectos ꝛ coopertos. ẽ etiã poetica sinecdoche Caici fluuiꝰ ẽ misie caicꝰ ꝑ phrigiã labẽs. Ocyroẽ. velox fluxus ocyroe dr. olxys nãqꝫ velox roe fluxꝰ. sic aũt fuit appellata q̃ i ripis caici fluis rapacissimi fuit nata. fuit etiã ocyroe nĩpha oceani ꝛ thethios filia vt scribit hesiodꝰ i theogonia. Canebat. p̃dicebat. Vaticinos furores. vaticinãdi ac futura p̃dicẽdi iperꝰ. Incaluitqꝫ deo spũ diuino. Totiqꝫ saluti fer orbi. esculapius nãqꝫ adeo p̃stãs medicia fuit: vt etiã hipolytũ ab infer reuocarit ꝓpter qd̃ ab ioue fulmĩe fuit extictꝰ: ac postea deꝰ ẽ effectꝰ. Flãma auita. fulmĩe aui iouis. Corpꝰ exangue. sine sanguĩe mortuuꝫ. Et bis tua fata nouabis tuã vitã bis renouabis. Tu quoqꝫ care pr̃. pr̃i quoqꝫ chironi ocyroe exituꝫ p̃dicit. nã chiron q̃ non modo cẽtaurosꝫ ceterosquoqꝫ hoĩes iusticia dr supasse: cũ herculẽ hospitio suscepissꝫ sagittasqꝫ hydre sanguĩe tictas manibꝰ tractaret: vna earꝫ e manibꝰ lapsa pedẽ ipsiꝰ ꝑcussit ipmqꝫ tãt dolorĩbꝰ affecit: vt nona die miseratõe deoꝝ i astra fuerit sublatꝰ: vt Oui. i fast refert. Nona dies aderat cũ tu iustissime chirõ. Bis septẽ stellis corpe cictꝰ eras. Dire serpẽt hidre q̃ cũ cẽtuꝫ capita hr̃et. ab hercule fuit interfecta. eiꝰ sanguĩe herculis sagitte tīcte. insanabilia vulnera iferebãt. Teqꝫ ex eterno. ex ĩmortali te mortalẽ diĳ efficiẽt. Triplices dee. ꝑce q̃ tres dñr esse cloto. lachesis. ꝛ atropos in q̃ꝝ filis vniuscuiusqꝫ vita esse dr donec fila frãgãtur. Restabat fat aliq̃d. hꝫ est de fatoꝝ arcanis q̃ referre iste tuerat ocyroe aliq̃d restat dicẽdũ Preuertũt me. occupãt ꝛ ipediũt naꝫ i fat erat: vt ꝯuerteret in equã. Nõ fuerãt artes tãti. artes inq̃t vaticinãdi ꝛ futura p̃dicẽdi mihi tãti faciẽdi nõ fuerũt: vt ira deoꝝ

Ocyroe
Chironis
Trãslatio
Parce

Ocyroe Chirõis filia in equa
Poeta
Ocyroe

Iam cibus herba placet, iaz latis currere cāpis
Impet⁹ est, in equam cognataqz pectora vertor,
Tota tñ quare, pater est mihi nempe biformis.
Talia dicenti pars est extrema querele
Intellecta parum, confusaqz verba fuerunt.
Mox nec verba q̄dez, nec eque son⁹ ille videtur,
Sed simulantis equam, paruoqz in tp̄e certos
Edidit hinnitus, ꝛ brachia mouit in herbas,
Tum digiti coeunt, ꝛ quinos alligat vngues
Perpetuo cornu leuis vngula, crescit ꝛ oris
Et colli spacium, longe pars maxima palle
Cauda fit, vtqz vagi crines per colla iacebant,
In dextras abiêre iubas, pariterqz nouata est
Et vox ꝛ facies, nomen quoqz monstra dederūt.
Flebat, opēqz tuam frustra phyllirius heros
Delphice poscebat, nam nec rescindere magni
Iussa Iouis poteras, nec si rescindere posses
Tunc aderas, Elim messeniaqz arua colebas.
Illud erat tempus, quo te pastoria pellis
Texit, onusqz fuit baculus siluestris oliue,
Alterius dispar septenis phistula canis,
Dūqz amor est cure, dū te tua phistula mulcet,
Incustodite pylios memorantur in agros
Processisse boues: videt has atlātide maia
Natus, ꝛ arte sua siluis occultat abactas:
Senserat hoc furtum nemo, nisi notus in illo
Rure senex, Battum vicinia tota vocabat.
Diuitis hic saltus, herbosaqz pascua Nelei,
Nobiliūqz greges custos seruabat equaꝝ.
Hunc timuit, blandaqz manu seduxit: ꝛ illi,
Quisquis es, hospes, ait, si forte armēta requiret
Hec aliquis, vidisse nega, neu gratia facto

humanam amitterem figuram: Subduci auferri. Impet⁹ ē currere. cupiditas mihi ē currēdi. ē.n. figura loq̄ndi greca. Lat̄ cāpis. p̄ spaciosos cāpos. Cognata pectora. p̄pter prēz q̄ cētaur⁹ erat. Tota tñ q̄re mirat̄. ocyroe se totaz ī equā ꝯuerti cū pr̄ chirō vtrāqz gerat formā ꝛ hoīs ꝛ eq̄. Et brachia mouit in herbas. innuit brachia ī pedes āteriores fuisse ꝯmutata. Coeūt. ꝯiūgūtur. Perpetuo ꝯtinuo. Nomē quoqz mōstra dederūt. nā ippos hoc ē eq̄ fuit appellata. Flebat opēqz tuā mutatione batti ī lapidez indicē supiori fabule poeta ānectit. nam apollo cū ob pulsatos īterfectosqz ciclopas diuinitate p̄uat⁹ admeti regis thessalie armēta in pastorali hītu pasceret: mercuri⁹ boues q̄ lōgius forte p̄cesserāt furto abactas ī silua occultauit battoqz cui daz eq̄ꝝ custodi. a quo vno visus fuerat mādauit ne cuiq̄ furtū illuz īdicaret: qđ q̄dez vt libēti⁹ faceret vaccā ei pulcherrimā dono dedit batt⁹ ꝟo ei pollicit⁹ ē se nū q̄ alicui vaccas illas īdicaturum mercuri⁹ ꝟo vt hoīs expiretur fidez: suscepta alia figura ad eum paulopost redit. rogās an vaccas q̄sdaz illac trāseūtes vidisset. pollicēsqz si īdicaret se vaccā cū tauro datuꝝ: qđ cū accepisset battus sub quo mōte boues pascerētur īdicauit. quā ob p̄fidiā euz mercuri⁹ ī lapidē q̄ index đr ꝯmutauit Phyllyri⁹ heros. chiron saturni ꝛ phyllire nīphe fili⁹. Rescindere. mutare rūpe. rescidi ꝟo p̄p̄e testamēta dn̄r cū rūpūtur atqz irrita fiūt. Iussa iouis q̄ ocyroen in vaccā ꝯuertit. Elim vrbs ē arcadie elis ab eleo tā tali filio appellata: iuxta quā alphe⁹ fluui⁹ orit̄. vñ ele⁹ possessiuū deriuat̄. Virgi. tertio geor. Hic vel ad elei metas ꝛ maxima campi sudabit spacia. Messeniaqz arua. messena ꝛ regio ꝛ vrbs fuit grecie pylo p̄piqua iuxta quā amphrisus labit̄. est ēt messene vrbs sicilie. vñ messenius deriuat̄. Illud erat tp̄s. apollinis metamorphsin ī pastorē ī trāscursu poeta describit. Quo te pastoria pellis texit. quo veste pastorali ex pellib⁹ ꝯfecta īdut⁹ fuisti. Dispar phystula ieq̄lis tibia ex septem cānis ieq̄lib⁹ ꝯfecta. Alteri⁹

Apollo in pastorem.

Mercuri⁹ in hoīem

Battus in lapidem

Elis

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

sinistre.naʒ dextre on9 erat bacul9. Mulcet.solatur.delectat. Pylios in agros.pylos vrbs est mes-
senie q̄ ⁊ coriphasion fuit appellata.vñ pili9 pile9 ⁊ piliū deriuātur. Atlātide maia nat9.mercuri9
maie filius. Abactas.abductas.ꝓpe aūt abigi dñr armēta. vñ ⁊ abigei dñr pecoꝝ fures. Melei.pr̄
nestoꝶ fuit nele9 rex pili.ē aūt sineresis duaꝝ vocaliū ī vna.sic Uirgili9.⁊furias aiac oliei. Seduxit
seorsuʒ duxit ītercluʒ sigt̄ decepit. Neu nulla grā ⁊ vt aliq̄ grā fcō tuo referat̄. Rependatur.referat̄

Nulla rependatur,nitidam cape premia vaccam.
Et dedit,accepta,voces has reddidit,hospes/
Tutus eas,lapis iste prius tua furta loquetur:
Et lapidem ostendit,simulat ioue natus abire,
Mox redit,⁊ versa pariter cum voce figura:
Rustice/vidisti,si quas hoc limite,dixit,
Ire boues,fer opem,furtoq̄ȝ silentia deme,
Iuncta suo pariter dabitur tibi femina tauro.
At senior,postq̄ȝ merces geminata,sub illis
Mōtibus,inquit,erāt,⁊ erāt sub mōtibus illis.
Risit atlātiades,⁊ me mihi,perfide,prodis,
Me mihi prodis ait,periuraq̄ȝ pectora vertit
In durum salicem,qui nūc quoq̄ȝ dicitur index,
Inq̄ȝ nihil merito vetus est infamia saxo.
Hinc se sustulerat paribus caducifer alis,
Munichiosq̄ȝ volans agros,gratāq̄ȝ minerue
Despiciebat humum,cultiq̄ȝ arbusta Licei.
Illa forte die caste de more puelle
Uertice supposito festas in palladis arces
Pura coronatis portabāt sacra canistris,
Inde reuertentes deus aspicit ales,iterq̄ȝ
Non agit in rectum,sed in vrbem curat eūdum.
Ut volucris,visis rapidissima miluus extis,
Dum timet,⁊ densi circumstāt sacra ministri,
Flectitur in gyꝝ,nec longius audet abire,
Spemq̄ȝ suā motis auidis circūuolat alis,
Sic sup acteas agilis cillenius arces
Inclinat cursus,⁊ easdem circinat auras.

Ioue nat9.mercuri9 iouis ⁊ maie fili9. Et v̄sa piter cū voce figura hoc ē vna cū voce mutata figura ne agnosceret. Furtoq̄ȝ silētia de me.hoc ē furtū īdica. Atlātiades mercuri9 nepos atlātis ex maia. Me mihi repetitio eiusdeʒ dicti irato ꝯueniēs Index lapis ē quo vtimur ad auꝝ argētūq̄ȝ ꝓbādū. Nihil merito. lapis.n.nihil mali ꝯmisit. Hic se sustulerat. aglauri filie cicropis athenaꝝ regꝭ muta tiōeʒ ī saxū suꝑiori trāsformatiōi ꝯnectit.mercuri9.n.p9 battū in lapidē ꝯuersuʒ forte iter v̄giēs athenīēsiuʒ sacra minerue celebrātes vidit hersen cicropis filiā oīʒ formosissimaʒ: q̄ cū alr̄ potiri nō possꝫ aglauꝝ illi9 sororē rogauit vt sibi opē ferret.ea opaʒ suā pollicet̄ duʒ sibi pecunia tribuat̄. id cū resciuissꝫ pallas ob cistā quoq̄ȝ apꝑtaʒ irata in q̄ erichthoniū clauserat: ei inuidiaʒ īmisit. q̄ īpedita cū mercurio repugn̄ret: ne herse amata frueret̄ in saxū ab eo fuit ꝯuersa. *Aglauros in saxum* Caducifer.mercuri9 caduceū ferēs. ē eñi caduce9 v̄ga mercurij.q̄ pax significabat̄.vñ caduceator legat9 dr̄ pacem petēs (vt scribit Pōpei9) cato caduceatori nēo hō noceʒ *Caduce9* Munichios agros atticos.munichia nāq̄ȝ port9 ē atticea monicho dcā vñ tēplū munichie diane *Munichia* Gratā humū minerue ꝑiphrasis ē attice tre: q̄ minerue g̃tissima ē.nā vt pausanias ait.tota vrbs athēaꝝ ⁊ ager minerue ē sacer.lʒ ei alios quoq̄ȝ deos colere īstituerīt.palladē tñ venerāt̄ cui9 simulacrū qđ ī arce ē ꝯsecratū de celo fert̄ cecidisse. Arbusta.arbores Licei mōtꝭ archadie. Corona tꝭ cāistrꝭ Canephoria ea sacra vocata sunt: q̄ȝ in canistris ferrētur virgines etiā canephore dicebātur. *Canephoria* De9 ales.mercuri9 citus.oīm nāq̄ȝ planetaꝝ velocissimus est celerrimeq̄ȝ suuʒ ꝯficit cursum. Ut volucris. hac similitudine poeta ondit quō in orbem mercuri9 volaret: vt diutius aspectu herses amate frueret̄. Milu9.auis est rapax q̄ in giꝝ volat. Rapidissima rapacissima. Dū timet.mīstros extra custodiētes. In gyꝝ.ī orbē ⁊ circuitū. Sup acteas arces.athenīēses.acte nāq̄ȝ attica ē q̄ȝ fere tota sit littoralis alrte nāq̄ȝ litt9 īterꝑtat̄. Inclīat curs9 ꝯuertit volat9. Circīat.circūdat.est aūt circin9 instr̄m quo circula apte ꝯficit

unt. Quanto splendidior. quãta pulchritudine fuerit herse a mercurio amata apte his cõpationibus poeta oñdit. Nõ secus exarsit. nõ aliter amore est inflãmat⁹ Balearica funda. q̄ baleariũ insularũ incole maxie vtunt. baleares aũt insule sunt due hispanie adiacẽtes: quaruz incole optimi sunt funditores. Plũbũ plũbeaz pilã. Incãdescit. ignescit. liq̄scit. Vertit iter. ↄuertit ac mutat iter mercuri⁹. cũ eñ eẽt in celũ itur⁹ in terras descendit. Celo relicto quo iter ꝛ volatũ direxerat. Nec se dissimulat. nec se occultat esse mercuriũ. Tãta ẽ fiducia forme. Acclamatio est cãm ↄtinẽs cur se nõ dissimularet mercuri⁹: adõ nã q̄ formosus erat: vt nulla occultatiõe opus foret. Que q̄q̄ iusta est. fiducia forme ꝛ pulchrytudinis subaudiat. Permulcetq̄ comas, pẽtit capillos. Chlamydez collocat. ita inq̄t cõponit clamydẽ vt apte ꝛ oñi pte pendeat. clamys aũt alijs vestib⁹ superimponebat. Ut lymb⁹ totũq̄z. hoc ẽ vt lymb⁹ aureus tot⁹ appeat. est ei endiadyo. i. vnũ in duo diuisum quaz figurã imperiti endiadym vocãt. cũ endiadys nec greca nec latina vox sit. Ut teres. recta. est aũt caducei piphrasis: quo mercuri⁹ dat somnos: adimitq̄ ꝛ lumina morte resignat. Ut etiã virgi. canit. Tersis plant. pulchris pedib⁹. Talaria aũt sunt mercurij alata calciamẽta. Pars secreta dom⁹. iteriorẽ ptẽ dom⁹ Cecropis describit in q̄ thalami filiarũ erãt. Ebore ꝛ testudine. nõ soluz ebore: sed etiã testudinũ crustis thalami ornabant: q̄uis testudo edificiũ quoqz cõcameratũ significet. q̄ in significatõe si accipiam⁹ eburneã testudinẽ intelligem⁹ Atlãt pleionesq̄ nepos mercuri⁹. Pleione aũt vxor atlãt fuisse memorat. vñ pleiades fuere cognomiate. Jupit ipe. q̄ rex est ꝛ doꝝ ꝛ hoiz. Abdita. secreta Eriththoniũ in cista clausuz vt vidim⁹ Interea tectis excedere cogit. interim inq̄t dum aurũ afferret: coegit mercuriũ aglauros excedere ꝛ exire domo. Dea bellica. pallas q̄ ꝛ bellona dr. Toruui luminis orbes. toruos oculos q̄les iratis eẽ solẽt. Egida ↄcuteret. egis muni=

Quanto splendidior, q̄ cętera sydera, fulget
Lucifer, ꝛ quãto, q̄ lucifer aurea phębe,
Tanto virginibus pręstantior omnibus herse
Ibat, eratq̄ decus pompe, comitũq̄ suarum.
Obstupuit forma joue natus, et ęthere pendens,
Non secus exarsit, q̄ cũ balearica plumbum
Funda iacit, volat illud, ꝛ incandescit eundo,
Et quos nõ habuit, sub nubibus inuenit ignes.
Vertit iter, celoq̄ petit diuersa relicto.
Nec se dissimulat, tanta est fiducia formę,
Quę q̄q̄ iusta est, cura tñ adiuuat illam,
Permulcetq̄ comas, chlamydẽq̄, vt pendeat
Collocat, vt lymb⁹ totũq̄ appareat aurũ, ꝛ apte
Ut teres in dextra qua somnos ducit ꝛ arcet,
Uirga sit, vt tersis niteant talaria plantis.
¶ Pars secreta domus ebore ꝛ testudine cultos
Tres habuit thalamos, quoꝝ tu pãdrõse dextrũ,
Aglauros lęuũ, mediũ possederat herse.
Quę tenuit lęuum, venientẽ prima notauit
Mercurium, nomẽq̄ dei scitarier ausa est,
Et causam aduentus. cui sic respondit atlantis
Pleionesq̄ nepos: ego sum, qui iussa per auras
Verba patris porto, pater est mihi Jupiter ipse,
Nec fingam causas, tu tantum fida, sorori
Esse velis, prolisq̄ meę matertera dici.
Herse causa vię est, faueas oramus amanti.
Aspicit hunc oculis ijsdem, q̄bus abdita nuper
Viderat aglauros flauę secreta minerue,
Proq̄ ministerio magni sibi ponderis aurum
Postulat, interea tectis excedere cogit.
Vertit ad hanc toruui dea bellica luminis orbes,
Et tanto penitus traxit suspiria motu,

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Ut pariter pectus/positumqꝫ in pectore forti
Egida concuteret,subit hanc arcana profana
Detexisse manu tum/cum sine matre creatam
Lemniacam stirpem cōtra data federa vidit,
Ingratamqꝫ deo fore iam,ingratāqꝫ sorori,
Et ditem sumpto quod auara poposcerat auro.
Protinus Inuidię nigro squallentia tabo
Tecta petit/domus est imis in vallibus/antri
Abdita,sole carens,non illi peruia vento,
Tristis,⁊ ignaui plenissima frigoris,vt quę
Igne vacet semper,caligine sꝑ abundet.
Huc vbi peruenit bello metuenda virago,
Constitit ante domū(neqꝫ eni succedere tectis
Fas hꝫ)et postes extrema cuspide pulsat.
Concussę patuēre fores.videt intus edentem
Uipereas carnes/vitioꝝ alimēta suorum/
Inuidiam,visaqꝫ oculos auertit,at illa
Surgit humo pigre,semesarūqꝫ relinquit
Corpora serpentū,passuqꝫ incedit inerti.
Utqꝫ deam vidit/formaqꝫ armisqꝫ decoram/
Ingemuit,vultūqꝫ deę ad suspiria duxit.
Pallor in ore sedet,macies in corpe toto,
Nusqꝫ recta acies,liuent rubigine dentes,
Pectora felle virent,lingua est suffusa veneno,
Risus abest,nisi quē visi fecēre dolores,
Nec fruitur somno/vigilātibus excita curis,
Sed videt ingratos/intabescitqꝫ videndo
Successus hominū,carpitqꝫ,⁊ carpitur vna,
Suppliciūqꝫ suum est.quis tū oderit illam,
Talibus affata est breuiter tritonia dictis:
Infice tabe tua natarū cecropis vnam,
Sic opus est,aglauros ea est,haud plura locuta

mentū ē pectoris ereū hn̄s ī medio gorgonis caput:q̄ ⁊ pallas et iupiť vti solēt.Subit.i.mētē venit Hāc aglauron.Profana manu.i.pia scelesta.Sine mr̄e.qđ vt pau loañ diximꝰ.Erichthoniꝰ ex solo semīe vulcani:qđ ī terrā cecidit:cū vi cū pallade coire vellet natꝰ ē Lēniacā stirpē.erichthoniū filiū vulcani:q̄ ī lemnū īsulā e celo cecidit.Ingratāqꝫ đo fore.ob petitā pecuniaꝫ.Ingratāqꝫ sorori:qꝛ auaricia illā mercurio ꝓstituebat Protinꝰ īuidie.ꝑmū īuidie domū describit poeta.deīde īuidiā ipaꝫ.est aūt īuidia dolor ex aliena ꝓuenīēs felicitate. differt ab inuidētia ꝙ ea nō solū ad eū q̄ īuidet:sꝫ etiā ad eū cui īuideť referri pt.inuidētia vo ī eū demū cadit q̄ īuidet. Nigro;tabo.nigra sanie.diptoto aūt ē nomē ⁊ duoꝝ casuuꝫ.nā tabi ⁊ tabo solū īueniunť.Antri.spelunce.Abdita.abscōdita.Ignaui frigoris.ab effectu ꝙ ignauos ⁊ pigros efficiat. Bello metuenda virago.ꝑiphraś ē palladis.q̄ a latinis bellona vocať:ꝙ ī bello maxīe sit timēda.Neqꝫ ei succederet tectis fas hꝫ. h ē palladi vt q̄ ē dea:nō lꝫ īuidie domū īgredi.Extrema cuspide.vltia cuspidis ꝑte pallas nāqꝫ hastā gestare memorať.Uipereas carnes.vipa rūqꝫ sic ꝙ vi pariāt sꝫ appellate. Inuidiā.elegāti phātasia,īuidie ⁊ corpꝰ ⁊ figurā hūanā ⁊ actiōes attribuit ea vo oīa describit q̄ in uitiis ineē solēt. Uisaqꝫ oculos auertit.a visa inq̄t inuidia pallas oculos auertit ne diutiꝰ illā spectaret.Corpora.carnes.Uultūqꝫ dee suspiria duxit.ordo ē ⁊ sensus Et ad vultū dee suspiria traxit.Cū ei vultū dee vidissꝫ hylarē īuidia dolore affecta suspirauit Nusqꝫ recta acies.ocl'oꝝ ītelligať.Inuidi nāqꝫ nō recto sꝫ obliq̄ vtunť visu.Liuēt.liuidi ⁊ nigri sꝫ.Suffusa.ꝑfusa.īfecta.Nisi quē visi fecere dolores.nō ipsiꝰ sꝫ alioꝝ.Inuidi nāqꝫ alienis ⁊ malis gaudēt ⁊ bonis dolēt.Nec fruiť sōno.nec dormire pōt.Excita cōcita stimulata.Uigilātibꝰ curis.ab effectu cure dicunť vigilātes:ꝙ hoīeꝫ vigilare cogāt neqꝫ dormire patianť. Sꝫ videt īgratos:nō gratos ac sibi displicētes. Intabescit. paulatiꝫ ꝯsumiť.Carpitqꝫ ⁊ carpiť vna.Si

Inuidie domus

f

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Inuidie descriptio.

mul inq̄t ⁊ ledit ⁊ ledit. Suppliciūq₃ suū ē. h̄ ē sibyp̄i ē suppliciū Inuid⁹ ei seip̄z sp̄ rodit paulatiq₃ ꝯsumit. Quāuis tñ ordo ē. q̄ꝯuis oderit illā: talib⁹ tñ ē allocuta. Tritonia. pallas a tritōide paludeꝫ apud quā p̄mū apparuisse fingit tritonia fuit cognoiata Infice tabe tua h̄ est veneno tuo inq̄na ac imbue. Breuem aūt idcirco palladi attribuit orōnē poeta. vt significet deā inuidie aspectū diuti⁹ ferre n̄ potuisse. Et imp̄ssa tellurē reppulit hasta h̄ ex vulgari opinione d̄r. Neq₃ ei tell⁹ cū sit imobil' repelli p̄t. q̄uis vulgo videat. Obliq̄ lumīe. obliq̄s oculis q̄lib⁹ inuidi aspicere successus alioꝝ solēt. Successorūq₃ mineruę indoluit. Archaismos ē. h̄ est antiq̄

Archaismos

locutio. Nūc ei successib⁹ dolere dicim⁹. Proterit. p̄sternit. Ea āt describit poeta q̄ inuidoꝝ oculi efficere credunt. Tritonida arceꝫ. athenaꝝ arcē palladi dicatā. Posuit aūt p̄onymicū p possessiuo. Ingenijs. pp mltitudinē p̄stātissimoꝝ artificū ⁊ oratoꝝ ⁊ ph̄oꝝ h̄ dic̄. ⁊ festa pace. ab effectu. Naꝫ tp̄e pac̄ festa celebrant. Uirentē florētez. Ferrugie. ferri erugo ferrugo vocat. Precordia. vene sūt cordi p̄iacētes p̄cordia q̄ curaruꝫ sedes eē dicunt. Hamat̄ sentib⁹ recuruis spinis. q̄lis ē ham⁹. Est aūt nomē p̄ticipio sil'e hamat⁹ vt galeat⁹. Piceū nigrū. Neue mali cāe. h̄ ē ne cāe dolor̄ lōgi⁹ absint effic̄ vt felicitatē soror̄ sp̄ an̄ oculos cū maximo dolore ⁊ cruciatu h̄r̄ videat. Cecropis aglauros cecropis filia. est ei nomē p̄onymicū feminū. Mordet. cruciat. Liquit. liq̄scit atq₃ vt nix ad solē cōsumit. Lēta tabe. corruptiōe que paulatī fit. Incerto sole debili ac parum vehementi sole. Leni tepore. exiguo calore. Iactāti. frustra dicēti. Est ei iactare interdū inanit' loq̄. virg. Talia iactāti. interdū oſtare. Desine dixit. me rogare subaudit. Uelox cyllēnius. mercuri⁹ a cyllene arcadie mōte. Isto pacto. vt te hic n̄ moueas. nisi me repulso. Nūq̄ āt me hic repellere poter̄. Tu igr̄ h̄ sp̄ maneas. Celatas. sculptas atq₃ pictas. Ignaua q̄uitate. Scite epithetō dixit. Nā ē etiā q̄uitas honesta. p tes q̄scūq₃. in p̄pō subaudiat: vt i q̄scūq₃ flectit intelligam⁹. Descri

Fugit, ⁊ impressa tellurē reppulit hasta.
Illa deā obliquo fugientē lumine cernēs/
Murmura parua dedit, successorūq₃ mineruę
Indoluit, baculūq₃ capit, quē spinea tortum
Uincula cingebat, adopertaq₃ nubibus atris
Quacūq₃ ingreditur florentia protexit arua,
Exuritq₃ herbas, ⁊ summa papauera carpit,
Afflatuq₃ suo populos/vrbesq₃/domosq₃
Polluit/⁊ tandē tritonida conspicit arcem/
Ingenijs/opibusq₃/⁊ festa pace virentem,
Uixq₃ tꝫ lachrymas, q₂ nil lachrymabile cernit.
Sed postq̄ thalamos intrauit cecrope natę/
Iussa facit, pectusq₃ manu ferrugine tincta
Tangit, ⁊ hamatis pręcordia sentibus implet,
Inspiratq₃ nocens virus, piceūq₃ per ossa
Dissipat, ⁊ medio spargit pulmone venenum.
Neue mali causę spacium per latius errent,
Germanā ante oculos, fortunatūq₃ sororis
Coniugium, pulchraq₃ deū sub imagine ponit,
Cunctaq₃ magna facit, q̄bus irritata dolore
Cecropis occulto mordetur, ⁊ anxia nocte,
Anxia luce gemit, lentaq₃ miserrima tabe
Liquitur, vt glacies incerto saucia sole,
Fęlicisq₃ bonis aliter nō vritur herses,
Quā cum spinosis ignis supponit herbis,
Que neq₃ dant flāmas, leniq₃ tepore cremātur.
Sępe mori voluit, ne quicq̄ tale videret,
Sępe velit crimen rigido narrare parenti.
Denīq₃ in aduerso venientē limine sedit
Exclusura deū, cui blandimēta/precesq₃/
Uerbaq₃ iactanti mitissima: desine, dixit,
Hinc ego me non sum/nisi te/motura/repulso,

Aglauros inuidia afficit i sorore

Aglauros ad Mercuriū.

Stemus, ait, pacto, velox cyllenius, isto,
Celatasqȝ fores virga patefecit. at illi
Surgere conanti/partes quascūqȝ sedendo
Flectitur, ignaua nequeūt grauitate moueri.
Illa quidē pugnat, recto se attollere trunco,
Sed genuū iunctura riget, frigusqȝ ꝑ vngues
Labitur, ⁊ pallent amisso sanguine venę,
Utqȝ malum late solet immedicabile cancer
Serpere, ⁊ illęsas vitiatis addere partes,
Sic letalis hyems paulatim in pectora venit,
Uitalesqȝ vias, ⁊ respiramina clausit,
Nec conata loqui est, nec si conata fuisset,
Uocis habebat iter, saxum iam colla tenebat,
Oraqȝ duruerāt, signūqȝ exangue sedebat,
Nec lapis albus erat, sua mens infecerat illam.
Has vbi verboꝝ penas/mētisqȝ prophanę
Cepit atlantiades, dictas a pallade terras
Linquit, ⁊ ingreditur iactatis ęthera pennis.
Seuocat hunc genitor, nec cām fassus amoris,
Fide minister, ait, iussoꝝ, nate, meorum,
Pelle moram, subitoqȝ celer delabere cursu,
Queqȝ tuā matrem tellus a parte sinistra
Suspicit, indigenę sidonida nomine dicunt,
Hanc pete, quodqȝ ꝓcul mōtano gramine pasci
Armentū regale vides/ad littora verte.
Dixit, ⁊ expulsi iandudū monte iuuenci
Littora iussa petunt, vbi magni filia regis
Ludere virginibus tyrijs comitata solebat.
Nō bene cōueniunt, nec in vna sede morantur
Maiestas ⁊ amor, sceptri grauitate relicta/
Ille pater rectorqȝ deū, cui dextrā trisulcis
Ignibus armata est, qui nutu cōcutit orbem,

bit aūt quēadmodū aglauros in saxum fuit cōmutata ac liminibus nne vbi sederat ita affixa: vt nunq̄ surgere potuerit. Illa q̇dē pugnat. ꝯtēdit conat̄. Se attollere. se erigere. Recto trūco. erecto pectore. Nā trūcus ea ꝑs corpis dr̄ q̄ ē int̄ collū ⁊ coxas. Riget. rigida ac dura ē fcā. Malū cācer. morb⁹ est cācer qđ greci carcioma vocāt paulatī corp⁹ rodēs. Sic letalis hyēs. mortifeꝝ frig⁹. Respiramina. pulmōis respiratōes. Signū exāgue. statua sine sanguie ⁊ mortua. in statuā nāqȝ lapideā aglauros fuit ꝯuersa. Sua mens īfecerat illā. inuidoꝝ nāqȝ corpa sunt nigra. quēadmoduȝ ⁊ mēs nigra esse solet: ⁊ nocēs: Infecerat. maculauerat. Mētisqȝ ꝓphane. a sacris ac religione remote. Dictas a pallade terras Linq̇t periphrasis est athenaꝝ. Naȝ athene apo tis athinis. hoc ē a pallade dicūt̄ Seuocat hūc genitor. Jupiter europe agenoris phenicū reg̨ filie amore capt⁹ mercurio ab attica redeūti mādat: vt se q̄ primū in pheniciā cōferat regiisqȝ armēta ad litt⁹ appellat. Ibi nāqȝ cū aliis ꝟginib⁹ europā spaciari viderat. id ꝟo cū effecisset mercurius/ oī deposita maiestate iupiter in tauꝝ se ꝯuertit. cui⁹ dorsuȝ post multas blādicias europa ascēdere ausa: in cretā ꝑ mare ab ipo ioue ē auecta. Seuocat. seorsuȝ vocat. Delabere. deorsū labere atqȝ descēde. De nāqȝ prepō ī ꝯpōe interdū auget vt deamo te sire apđ Theren. Interdū sigt̄ deorsuȝ vt deuolo. demitto. decurro ⁊ silia Queqȝ tuā mr̄eȝ tell⁹ ꝑiphrasis est phenicie q̄ a pte sinistra septētrionem ꝟsus subiicit̄ pleiadib⁹: q̄ꝝ vna ē. Maia mercurij mr̄. Suspicit. sursuȝ aspicit. Interdū suspicere mirari sigt̄. Indigene. indegeniti icole. Sidonida. sidoniaȝ ꝑonimica nāqȝ forma ꝓ possessiua ac poti⁹ ꝓpa ē vsus poeta Nam sidon vrbs ē phenicie. Uir phenicia ipa sidonia vocat̄. Dixit ⁊ expulsi. mira celeritate ac dicto citi⁹ iouis mādata execut⁹ ē mercuri⁹. Iādudū. q̄ primū. Uirginibus tyriis. tyr⁹ a tyro phenicis filio dicta ⁊ insula ⁊ vrbs est phenicie Sidoni vicina. Nō bn̄ ꝯueniunt. nō decȝ inq̇t grauē viꝝ amo-

Cancer

Jupiter ī taurum

ri indulgere. quã ob cãm se intm̃ iupiter ꝯuertit: vt ꝯmodiꝰ ꝟgine amata potiretur. Ille pr̃ rectorq̃ deũ. emphasis ẽ. Plꝰ eni͂ q̃ eloq̃tur sigt. hoc ẽ Ille potẽtissimꝰ q̃ oĩbus p̃est. q̃ oĩm est cã. Trisulci ignibꝰ fulminibꝰ quoꝝ triplex est effectus: Afflant enim / scindũt / ꝛ vrũt. Colla toris extãt. pulcherrimum Describit tauꝝ in quem iupiter est mutatus. Toris pulpis. Extãt. eminent. Palearia pelles crassiores ab armis colloq̃ bouꝫ pendẽtes palearia dicũtur. Nec formidabile lumen. nec truces inquit erãt oculi tauri illiꝰ Sꝫ quã uismitez. elegãter puelle naturã exprimit. Timide nãq̃ solẽt esse puelle. Et dũ veniat. donec fruaꝝ spata ꝯcubitꝰ voluptate. Uix ab vix cetera differt. Cũ difficultate inq̃t ꝯcubituꝫ differre põt ĩ aliud tp̃s Et nũc alludit ad ludẽtez puellã ludit. Ut ei arridere ẽ ad ridẽtez ridere: sic alludere ẽ ad ludẽtem ludere. Interdũ alludere est obscure aliq̃d significare. Impediẽda ligãda. Falsa vestigia. simulatos pedes. Nõ eniꝫ erãt tauripedes: sed falsi atq̃ simulati. Sẽsim. paulatiꝫ. Mediiq̃ p eq̃ra ponti. equor ab equo deriuatũ taꝫ de cãpo q̃ de mari ḋr. Uirgi. At priꝰ ignotũ ferro q̃ scindimꝰ equor. Pro mari aũt poniꝝ eq̃r: q̃d vẽtis nõ est cõmotum. Pauet hec. timet. Uirginis aũt naturaꝫ exp̃ssit. ꝟgines natura sunt timide. Ablata asportata a ioue ĩ taurũ ꝯuerso. Respicit. retro aspicit Caput ei ad littꝰ ꝯuertebat. Dorso. tergo. Sinuãtur. flectũtur curuantur. tumescunt in sinus. Flamine vento.

¶ Raphaelis Regij in tertiuꝫ metamophoseos Ouidij librum enarrationes.

Iamq̃ deꝰ posita. hũc q̃ꝫ libꝝ tã ꝯcinne cũ supiore ꝯnectit poeta vt mutationem dẽtium martij serpẽtis ĩ viros armatos ex p̀ore fabula educere videaꝝ. Agenor nãq̃ europe pr̃ amissaꝫ filiã putãs cadmo mãdauit vt aut eã ĩuenirꝫ aut domũ nõ rediret. Cadmꝰ ꝟo cũ fere totũ terraꝝ orbẽ pagrassꝫ neq̃ sororẽ vsq̃ inueniret: apollinez ꝯsuluit vbi ꝯmode hitare posset. cui apollo rñdit vt vaccã sibi

Induitur faciem tauri, mixtusq̃ iuuencis
Mugit, ꝛ in teneris formosus obãbulat herbis.
Quippe color niuis est, quam nec vestigia duri
Calcauere pedis, nec soluit aquaticus auster,
Colla toris extant, barmis palearia pẽdent,
Cornua parua quidem, sed quę contẽdere posses
Facta manu, puraq̃ magis perlucida gemma.
Nullę in fronte minę, nec formidabile lumen,
Pacem vultus habet. miratur agenore nata,
Quod tam formosus, q̃ prǽlia nulla minetur,
Sed q̃uis mitem metuit contingere primo,
Mox adit, ꝛ flores ad candida porrigit ora:
Gaudet amãs, ꝛ dum veniat sperata voluptas,
Oscula dat manibus, vix ah vix cętera differt,
Et nunc alludit, viridiq̃ exultat in herba.
Nunc latus in fuluis niueum deponit harenis,
Paulatimq̃ metu dẽpto / modo pectora prębet
Uirginea palpãda manu, modo cornua sertis
Impediẽda nouis ausa est quoq̃ regia virgo,
Nescia quem premeret, tergo considere tauri,
Cum deus, a terra, siccoq̃ a littore, sensim
Falso pedum primo vestigia ponit in vndis,
Inde abit vlterius, mediiq̃ per ęquora ponti
Fert p̃dam. pauet hęc, littusq̃ ablata relictum
Respicit, ꝛ dextra cornu tenet, altera dorso
Imposita est, tenues sinuantur flamine vestes.

P. Ouidij Naso. metamo. Liber tertius.

Iamq̃ deꝰ, posita fallacis imagine tauri,
Se confessus erat, dictęaq̃ rura tenebat,
Cum pater ignarus raptam perquirere, cadmo

oblatā seq̄ref:ac vbi ea q̄esceret:vrbē edificaret boetiāq; apo tīs boos.h ē a boue appellaret. Cadm⁹ igr̄ tēplo egressus vaccā ē ꝯsectat⁹ q̄ cū fessa ꝓcubuisset:locū eē ꝯdende vrbi sibi assignatū cognouit.ioui igr̄ sacrificatur⁹ad hauriēdas aq̄s e vicino fonte socios misit. Ipi xo a dracone correpti cū nō redirēt. Cadm⁹ ipe ꝓfect⁹ ⁊ vastū draconē interfecit:⁊ palladis monitu ei⁹ dētes seminauit:ac terra obruit:ex q̄ statī hoīes armati sīt nati:q̄ se īuicē oēs ꝓter q̄nq; īterfecerūt.

Cadmus boetie cōditor.

Imperat,⁊ penam,si non inuenerit,addit
Exilium,facto pius,⁊ sceleratus eodem.
Orbe pererrato (quis enim deprendere posset
Furta Iouis?) ꝓfugus patriāq; irāq; parētis
Uitat agenorides,phebiq; oracula supplex
Consulit,⁊ que sit tellus habitanda requirit.
Bos tibi,phebus ait,solis occurret in aruis,
Nullum passa iugum,curuiq; īmunis aratri,
Hac duce,carpe vias,⁊ qua requieuerit herba,
Menia fac condas,Boetiaq; illa vocato.
Uix bene castalio cadmus descēderat antro;
Incustoditam lente videt ire iuuencam,
Nullum seruitij signū ceruice gerentem,
Subsequitur,pressoq; legit vestigia gressu,
Auctoreq; vie phebum taciturnus adorat.
Iam vada cephisi,panopesq; euaserat arua,
Bos stetit,⁊ tollens speciosam cornibus altis
Ad celum frontē,mugitibus impulit auras,
Atq; ita respiciēs comites sua terga sequētes,
Procubuit,teneraq; latus submisit in herba.
Cadmus agit grates,pegrineq; oscula terre
Figit,⁊ ignotos monteq; agrosq; salutat.
Sacra Ioui facturus erat,iubet ire ministros,
Et petere e viuis libandas fontibus vndas.
Sylua vetus stabat,nulla violata securi,
Et specus in medio,virgis ac vimine densus,

Fallacis tauri.falsi ⁊ simulati. Se ꝯfessus erat se māifestarat iouē eē. Dictea.arua cretēsia.nā dicte mōs ē crete a dicte nīpha cognomīat⁹ i creta aūt iupitregnauit. Cū pr̄.agenor Beli fili⁹. Facto pi⁹ ⁊ scelerat⁹eodē.pius q̄dē q̄rēdo filiā fuit agenor. Scelerat⁹ aūt filio exiliū īdicēdo. Orbe pererrato. ꝑuagato. est aūt ꝑticipiū ꝯ grāmatices rōnē formatū. Insoluta nāq; orōne dicere\f.postq̄ ꝑ totū terraꝝ orbē errauit. Quis ei deprēdere possz parēthef cāz ꝯtinēs cur cadm⁹ ī patriā n̄ redierit.neq; ei europā sororē a ioue raptā īuenire potuit.cū iouis furta nō possint ab homīe dephēdi. Uitat agenorides. cadm⁹agenoris fili⁹. Agenor aūt fortis. ꝯtumax ⁊ supb⁹ interp̄taf. Solis.desertis. Immunis expers q̄ nūq̄ traxerit aratrū. Carpe vias.vade ꝑge. Boetiaq; illa vocato.apo tīs boos:vt pauloañ diximus boetia fuit cognoīata apollīs oraculo ita mandāte. Tametsi q̄dā vt refert stephan⁹a beoto. Itoni filio deucalionis ⁊ pyrrhe abnepote,nicrocates aūt a beoto neptuni ⁊ arnes filio beotiā denoīatā velīt. Beotō xo appellarī pastores.q̄ in boū paternarū stercorib⁹ puer volutaref:et euphoriō scribit. Sed Oui.vt dixi eoꝝ seq̄tur opinionē q̄ a boue cadmi duce cognoīatā volūt. Sola xo beotia ex oīb⁹ grecie regionibus ad tria maria xsus dispositos cultores hz. Alij nāq; peloponesuz siculūq; ⁊ adriacū sinū respiciunt. Alij ad egyptū cyprūq; ⁊ alias īsulas sunt ꝯuersi. Alij euripū ac macedonie thessalieq; mare spectāt. Boetia q̄dē legif:sz cū greci ꝑ oi ⁊ M magno biotian scribāt: mirandū est latinos beotiā q̄z nō ꝓnūciare:cū p̄sertim ⁊ syllabe q̄titas ⁊ carminis rō grecoꝝ exposcat orthographiā.q̄re cū oe diphthongo beotiā a nobis q̄z ꝯtenderiz eē scribendū. Istō obiter admonueri eū,q̄ vulgo boeti⁹ vocaf virū oī doctrine gn̄e p̄stantē: boethū a noīe prisci phi:q̄ auxiliator trāsferri pōt eē appellandū. Cadm⁹ aūt:vt strabo scribit. Arcez cadmeā edificauit cui thebe ab ipsi⁹ poster adiecte fuerūt. Castalio antro.spelūca delphici oraculi:castali⁹ fons est ꝑnasi musis sacer a xgine castalia dict⁹:q̄ cū apollinē se amantē fugeret e monte cadēs in fontē sui noīs fuit cōmutata. Nullū seruicij signū h est q̄ nullū iugū passa erat. Serui=

Boetia

Boetia

Boetius

Boethus

tiuȝ aūt interdū ſuitutē. interdū ſeruoꝝ multitudinē ſigt. Preſſo greſſu. repſſo ⁊ tardo ne anteiret ſeqtur vaccā. Legit. trāſit. Ueſtigia. ſigni pedū vacce. Iā vada cephiſi. fluui⁹ ē beotie cephiſus. Panopes arua. panope vrbs fuit phocidis a panopeo phoci filio appellata. Unī panope⁹ triſſyllabū gētile nomē. Stetit. ſubſtitit. Mugitib⁹ impulit auras. mugit⁹ ī aerē emiſit. Comites. cadmū cū ſocijs Agit grates apollini. Silua vet⁹ ſtabat. erecta erat. Nulla violata ſecuri. q̄ nūq̄ fuerat ceſa. Humilē arcū. depſſum. Marti⁹ anguis. marti dicat⁹ ac bellicoſus. Criſt ⁊ auro. criſtis aureis. Horrenduȝ aūt dſcribit ī draconē. Preſignis inſignis notabilis. Igne micant oculi. rubore oculi fulgēt Tumet inflatū ē ⁊ repletū. Treſq; micāt lingue. ſpētib⁹ lōgiſſimā ac triſulcā linguā eē Plinius ſcribit. eoq; tres liguas hr̄e videnṫ. Micant. ſaliūt ⁊ celeriṫ mouēṫ. Stāt. horrēt. Tyria de gēte pfecti. Cadmi ſocij q̄ de phenicia: vbi ē tyrus venerāt. Infauſto gradu. īfelici paſſu. oēs ei a dracone illo negati ſt. Urna. vas ē haurīede aque accōmodatū ab vrinādo dictuȝ: qd̄ in puteis ſubmergaṫ. Cerule⁹ ſpēs niger ⁊ pter h̄ horrēd⁹. Effluxere vn̄ manibus. vrna aq̄s plena e manib⁹ miniſtroꝝ timore draconis illi⁹ excidit. Eſt eni̅ methonimia. Cōtentū nāq; p ꝯtinēti poſitū eſt. Sanguiſq; reliq̄t corp⁹. miniſtros expaluiſſe metu ſerpētis poeta ſigt. Nexib⁹. nodis. Orbes ſpiras. q̄s ſpētes cauda efficiunt Sinuaṫ. ꝯtrahiṫ. curuaṫ flectitur Tātoq; corpe. tā magn⁹ inq̄t erat ille ſerpēs. q̄tus eſt is q̄ inṫ duas vrſas in celo ſpectaṫ. Eſt aūt tant⁹ vt fluui⁹ eē videaṫ: vt virg. ſcribit. Maxim⁹ h̄ flexu ſinuoſo elabiṫ anguis. Circū perq; duas in morē fluminis arctos. Arctos oceani metuētes eq̄re tingi. Geminas arctos. duas ⁊ ſiles vrſas. Phenicas. cadmi comites phenices aq̄tū immiſſos. Eſt ei grec⁹ actūs. Funeſta tabe veneni. mortifera veneni corruptiōe ⁊ ſanie. Fecerat exiguas. iaȝ inq̄t meridies erat. exigue ei in meridie ſolēt eē vmbre: q̄ tpe ſol ē altiſſim⁹. Ueſtigat. per veſtigia inq̄rit. Letata. leto data ex

Serpētis deſcriptio

Efficiens humilē lapidum cōpagibus arcum,
Uberib⁹ fecundus aquis/ vbi conditus antro
Martius anguis erat/ criſtis p̄ſignis ⁊ auro,
Igne micāt oculi, corpus tumet oē veneno,
Treſq; micāt lingue, triplici ſtant ordine dentes:
Quē poſtq̄ tyria lucum de gente pfecti
Infauſto tetigēre gradu, demiſſaq; in vndas
Urna dedit ſonitū, longo caput extulit antro
Ceruleus ſerpens, horrendaq; ſibila miſit.
Effluxēre vnde manibus, ſanguiſq; reliquit
Corpus, ⁊ attonitos ſubit⁹ tremor occupat art⁹.
Ille volubilibus ſquamoſos nexibus orbes
Torquet, ⁊ immenſo ſaltu ſinuatur in arcus,
At media plus parte leues erectus in auras,
Deſpicit omne nemus, tantoq; eſt corpe, quanto
Si totum ſpectes, geminas qui ſepat arctos.
Nec mora phenicas, ſiue illi tela parabant,
Siue fugam, ſiue ipſe timor phibebat, vtrūq;
Occupat hos morſu, longis complexibus illos,
Hos necat afflatu, funeſta hos tabe veneni.
Fecerat exiguas iam ſol altiſſimus vmbras,
Que mora ſit ſocijs/ miratur agenore natus,
Ueſtigatq; viros, tegimen direpta leonis
Pellis erat, telum ſplendenti lancea ferro,
Et iaculum, teloq; animus preſtantior omni.
Ut nemus intrauit, letataq; corpora vidit,
Uictorēq; ſupra ſpacioſi corpis hoſtem
Triſtia ſanguinea lambentē vulnera lingua.
Aut vltor veſtre fidiſſima corpora mortis,
Aut comes, inq̄t, ero, dixit, dextraq; molarem
Suſtulit, ⁊ magnū magno conamine miſit.
Illius impulſu cum turribus ardua celſis/

Menia mota forent, serpens sine vulnere mãsit,
Loriceq; modo squãmis defensus, ꝛ atre
Duricia pellis, validos cute reppulit ictus;
At non duricia iaculum q̃ȝ vicit eãdem,
Quod medio lentę spinę curuamine fixum
Constitit, ꝛ totũ descendit in ilia ferrum.
Ille dolore ferox, caput in sua terga retorsit,
Uulneraq; aspexit, fixumq; hastile momordit,
Idq; vbi vi multa partem labefecit in omnem,
Uix tergo eripuit, ferrum tñ ossibus hesit.
Tum vero, postq̃ solitas accessit ad iras,
Causa recẽs, plenis tumuerũt guttura venis,
Spumaq; pestiferos circũfluit albida rictus,
Terraq; rasa sonat squãmis, quiq; halit⁹ exit
Ore niger stygio, vitiatas inficit herbas.
Ipse modo immensum spiris facientibus orbem
Cingitur, interdũ longa trabe rectior extat.
Impete nũc vasto, ceu concit⁹ imbrib⁹ amnis,
Fertur, ꝛ obstantes perturbat pectore siluas.
Cedit agenorides paulũ, spolioq; leonis
Sustinet incursus, instantiaq; ora retardat,
Cuspide pretenta, furit ille, ꝛ inania duro
Uulnera dat ferro, figitq; in acumine dentes.
Iamq; venenifero sanguis manare palato
Ceperat, ꝛ virides aspergine tinxerat herbas,
Sed leue vulnus erat: q2 se retrahebat ab ictu,
Lesaq; colla dabat retro, plagãq; sedere
Cedendo arcebat, nec longius ire sinebat,
Donec agenorides coniectũ in guttura ferrum
Usq; sequẽs pressit, dum retro quercus eunti
Obstitit, ꝛ fixa est pariter cũ robore ceruix,
Pondere serpẽtis curuata est arbor, ꝛ ime

rictu nomẽ est ꝑticipio sit̃ a leto qđ mortẽ sig̃t: declinatũ. Spacio si corꝑis. vastissimi. Sãguinea lĩgua rubra ꝛ sanguĩe ĩfecta. Aut vltor. aut inq̃t cadm⁹ vr̃aȝ mortẽ vlciscar o fidissimi socij: aut vna vobiscũ moriar. Fidissima corꝑa o fidissimoꝝ sociorũ cadauera. Molarẽ. lapidẽ taȝ magnũ vt ex eo mola ꝯfici possit. molares eĩ lapides dicũt̃ ex q̃b⁹ mole ꝯficiunt̃ Magno conamĩe. magno ĩpetu. Illi⁹ ĩpulsu. q̃ vast⁹ q̃q; dura pelle fuerit ille ẜpẽs apte ex hac hyꝑbole colligit̃: sic etiã q̃ valid⁹ robustusq; ac p̃nti aĩo foret cadm⁹ facile cognoscit̃. Qui eĩ molareȝ lapidẽ e terra tollit tantoq; conatu iacit vt turris cõcuti possit: is nimirũ maximis virib⁹ ẽ iudicãd⁹. Emphasis ẽ ig̃r ĩ loco ꝑ quã pl⁹ intelligit̃ q̃ dicat̃. Ualidos ictus valide ꝛ fortit̃ illatos. Uicit. repulit. Tũc eĩ iacula vici dicunt̃ cũ repellunt̃. Lẽte spine. flexibil' dorsi In ilia. in ĩtestina. Labefec. labare fecit. Ferrũ tñ ossib⁹ hesit. iaculi inq̃t ferrũ ossib⁹ infixũ remãsit Solitas ad iras. ad ꝯsuetã rabiẽ Accessit. adiuncta fuit. Cã recẽs. vuln⁹ ab cadmo illatum. Pestiferos rict⁹. venenata ora. Albida. alba. Rict⁹. ora. Ore stygio. venenato q̃lis ẽ stix ĩferoꝝ pal⁹. Infic̃ maculat. polluit. inq̃nat. Ipe mõ imẽsum. interdũ inq̃t i spiras et maximũ orbẽ ꝯbit̃. interdũ in lõgitudinẽ extẽdit̃. Elegãter aũt vt oĩa ẜpent̃ vulnerati naturã effingit poeta. Impete. ꝓ impetu metri cã interdũ poete ĩpete vtunt̃. Fert̃. ruit. Perturbat. ꝓsternit. Spolioq; leonis. pelle leõis. Cuspide ꝑtenta. obiecto. iaculi ferro In acumine. in cuspide. Manare. fluere. Aspergine. aspersione sanguis. Dabat retro. trahebat retro. Plagãq; sedere. hoc ẽ cedendo plagã in corp⁹ descendere nõ ꝑmittebat. Lõgius ire. altius descẽdere in corpus. Usq; seq̃ns pressit. eousq; sequẽs infixit donec quercus obstitit illi retro se a vulnere trahenti. Cũ robore cuȝ quercus stipite. Pondere serpentis. Ex hac q̃ȝ emphasi q̃tus fuerit ille serpens colligitur: cuius pondere querc⁹ stipes fuerit curuatus. Gemuit. doluit. Rei auteȝ inanimate sensuȝ tribuit poeta.

Sua robora. suum trūcum. Flagellari. percuti ac verberari. Spacium magnitudinem. Prōptum facile. Unde a quo emissa fuerit subaudiatur. Et tu spectabere serpens. nam cadmus relicta spinge vxore Hermioneqꝫ martis ꝛ veneris filia accepta ab amphione ꝛ Zeto fuit expulsus regno: ꝛ cum ad illirios cōfugisset: ad senectutēqꝫ puenisset: in serpentem dr̄ fuisse cōuersus. Rigebant. horrebāt. Ecce viri fautrix. repētinum palladis aduētum illa particula ecce significat. Mote terre. arate. Mortalia semina hoīm semina non frugū. nam homines armati ex illis dētibus orti fingūtur. Fide maius. parēthesis q̄ sercatur. hoc est fabulosum. Oēm nāqꝫ fidē hoc exupat hoīes armatos ex draconis dētibꝰ esse natos. Primaqꝫ de sulcis. Haste inq̄t prīe ꝓpter lōgitudinē e sulcis exire vise sunt. Est aūt figurata locutio atqꝫ poetica. Si eñ esset ꝓsa ōro haste apparuerūt diceret. Tegmina mox capitū. periphrasis ē galeaꝝ. Picto cono. crista picta varijs pēnaꝝ coloribus. Existūt. extāt eminēt. extra terrā stant. Clypeata. scutata. nomen participio sile. Sic vbi. pulchra similitudine declarat: quō paulatim viri illi armati sunt nati. Sic inq̄t nati sunt: vt videātur signa ꝛ imagines surgere cū aulea parietibꝰ affiguntur. Aulea. ab aula attali reg̨ vbi primū inuēta sunt fuere vocata. Festis theatris. in quibꝰ ludi ac dies festi celebrātur Theathra aūt cū ludi fiebāt auleis ornabātur. Dederat leto. interfecerat. Subiti fratres. subito nati. Plāgebat. ꝑcutiebat. Nā cadētes terrā feriūt. Sidoniꝰ hospes. cadmꝰ phenix. Jussam vrbē thebas boetias. Phebeis sortibꝰ apollinis oraculis. Jā stabāt thebe. hec idcirco narratur: vt acteonis in ceruū trāsformatio ꝯtinuꝰ cū supiore fabula iūgatur. Thebe aūt fuerūt appellate a thebe egipti vrbe āplissima. vñ agenorem cadmi prēm cū phenice fratre venisse atqꝫ apud Tyꝝ ꝛ sidonem regnasse auctor est eusebiꝰ. Fuit etiā thebe vrbs licie pr̄ia andromaches hectoris vxoris. de q̄ Oui. ipse libro de tristibꝰ primo.

Serpētis dentes in hoīes armatos

Acteon in ceruum

Thebe

Parte flagellari gemuit sua robora caude.
Dum spacium victor victi cōsiderat hostis/
Vox subito audita ē, neqꝫ erat cognoscere prōptū
Unde, sꝫ audita est, q̄d agenore nate, perēptum
Serpētem spectas, ꝛ tū spectabere serpēs.
Ille diu pauidus/pariter cum voce colorem
Perdiderat, gelidoqꝫ come terrore rigebāt,
Ecce viri fautrix superas delapsa per auras
Pallas adest, moteqꝫ iubet supponere terre
Vipereos dētes, populi incremēta futuri.
Paret, ꝛ impꝛsso sulcum patefecit aratro,
Spargit humi iussos mortalia semina dētes,
Inde (fide maius) glebe cepere moueri,
Primaqꝫ de sulcis acies apparuit haste,
Tegmina mox capitū picto nūtātia cono,
Mox humeri, pectusqꝫ, onerataqꝫ brachia telis
Existūt, crescitqꝫ seges clipeata viroꝝ.
Sic vbi tollūtur festis aulea theatris/
Surgere signa solēt, primūqꝫ ostēdere vultus,
Cetera paulatim, placidoqꝫ educta tenore
Tota patent, imoqꝫ pedes in margine ponūt.
Territꝰ hoste nouo cadmꝰ/cape arma parabat:
Ne cape, de populo, quem terra creauerat, vnus
Exclamat, nec te ciuilibus insere bellis.
Atqꝫ ita terrigenis rigido de fratribus vnum
Cōminus ense ferit, iaculo cadit eminꝰ ipse,
Hic quoqꝫ qui dederat leto non lōgius illo
Viuit, ꝛ expirat modo quas acceperat auras.
Exēploqꝫ pari furit omnis turba, suoqꝫ
Marte cadūt subiti ꝑ mutua vulnera fratres.
Jamqꝫ breuis vite spacium sortita iuuētus
Sanguineam tepido plāgebat pectore matrem,

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Nec crucière minus ꝙ cum thebana cruentuꝫ hec tora thessalico vidit ab axe trahi. Alia quoqꝫ est vrbs hoc noīe in lucania vt scribit Plini. quarto naturalis historie. Stabāt erecte edificateqꝫ erāt Soceri tibi marsqꝫ venusqꝫ. vxorez nāqꝫ hermionē duxit Cadmꝰ martꝭ venerisqꝫ filiā. Huc adde genꝰ. ꝓgeniez. De ꝯiuge tāta q̄ta est hermione. Tot natos natasqꝫ. ex hermione q̄dez filias q̄ttuor semelē. agauez. autonoez. Jno polidoꝝ cadmꝰ sustulisse memorat. Quos v̄o alios filios suscepit nusq̄ memini me legisse Et pignora cara nepotes. hi fuerūt bacchꝰ ex semele ⁊ ioue. Pētheꝰ ex Agaue ⁊ echiōe. Acteon ex autone ⁊ aristeo. Learcꝰ ⁊ melicerta ex Jno ⁊ athamāte. Sꝫ scilꝫ vltia semp. sentētia est solonis philosophi: qua cresi lidoꝝ regꝭ diuitias sugillauit. Cum eñ cresus se felicem esse iactaret. neminē ante supremū diez recte felicē dici posse solon admonuit. cuiꝰ sentētie q̄dem cresus memor cū a cyro ꝑsarum rege foret captꝰ rogoqꝫ impositꝰ solonem appellauit dicēs. O solon solon: ac si diceret. ꝙ vera mihi dixisti. cyrꝰ v̄o cū eam acceṗisset sniam. cresum nō solū liberauit: sꝫ etiā in maxio honore habuit. Prima nepos. acteon aristei ⁊ autonoes filiꝰ venando fessus cū opacum q̄reret locum: forte ad fontez ꝑuenit: vbi se diana nuda cū comitibꝰ abluebat q̄ irata eum statim in ceruū mutauit. ne cui vnq̄ se dianā nudā vidisse iactare posset. hoc v̄o idcirco fictuꝫ ē q2 acteon venationi admodum fuit deditꝰ totūqꝫ patrimonium canes alēdo ꝯsumpsit. Summam aūt fabule primū describit poeta. deide diffusius oīa aperit. Aliena cor: ceruina. Fortune crimen. casu nāqꝫ offendit dianam. Cede sanguīe. qđ eñ ātecedit ꝓ eo qđ seq̄tur positū est. Cōtraxerat. corripuerat. ⁊ abbreuiauerat Meta vtraqꝫ. oriente ⁊ occidēte. Juuenis hiātius. thebanꝰ. Hiantes enim populi sunt beotie: q̄ ⁊ hiantij appellātur. hiātia etiam vrbs est locroꝝ. vñ hiātius deriuatur. qui vero a fonte qui nusq̄ inuenitur: vel ab hia atlātis filio hoc nomen deducūt nō minꝰ iepti sunt: ꝙ qui id putāt esse aduerbiuꝫ cōꝑatiuuꝫ: ab hiāte ꝑticipio deriuatū. Lina madēt. retia sunt madefacta. Est aūt metonimia. Lina enim ex q̄bꝰ retia ꝯstituūtur ꝓ ipsis retibꝰ ponūtur. Fortunāqꝫ dies habuit satis. ꝓsperaꝫ subaudiamꝰ. Croceis rotis. croceo ⁊ pulchro curru. Apte nāqꝫ totuꝫ ꝑ sinecdochen accipimꝰ. Propositū repetemꝰ. cras inq̄t acteon ad ueniēte aurora ad venatōez redibimꝰ. Distat idez. spaciū subaudiatur vt itelligamꝰ solē ab vtraqꝫ

Quinqꝫ superstitibꝰ; quoꝝ fuit vnus Echion
Jn sua iecit humi monitu tritonidis arma,
Fraternęqꝫ fidem pacis petijtqꝫ deditqꝫ.
Hos operis comites habuit sidonius hospes,
Cum posuit iussam phębeis sortibꝰ vrbem.
Jam stabāt thebe, poteras iam cadme videri
Exilio fęlix, soceri tibi marsqꝫ venusqꝫ,
Contigerāt. huc adde genus de cōiuge tanta,
Tot natos natasqꝫ, ⁊ pignora cara nepotes.
Hos quoqꝫ iam iuuenes: sed scilꝫ vltima semp
Expectanda dies homini est, diciqꝫ beatus
Ante obitum nemo, supremaqꝫ funera debet.
Prima nepos inter res tot tibi cadme secūdas
Causa fuit luctus, alienaqꝫ cornua fronti
Addita, vosqꝫ canes satiati sanguine herili.
At bene si queras, fortunę crimen in illo,
Non scelꝰ inuenies, qđ eniꝫ scelꝰ error habebat.
Mōs erat infectus variaꝝ cęde ferarum,
Jāqꝫ dies medius reꝝ cōtraxerat vmbras,
Et sol ex ęquo meta distabat vtraqꝫ;
Cum iuuenis placido ꝑ deuia lustra vagātes
Participes opeꝝ cōpellat hiantius ore,
Lina madēt comites, ferrūqꝫ cruore feraꝝ,
Fortunāqꝫ dies habuit satis, altera lucem
Cum croceis inuecta rotis aurora reducet,
Propositum repetemꝰ opus, nūc phębus vtraqꝫ
Distat idem terra, finditqꝫ vaporibus arua,

Cresi fortuna

Beatꝰ āte obitū nemo.

Hiātes

Gargaphie vallis

terra equali spacio distare atqꝫ abesse. ab oriente. ⁊ occidente per qđ significat meridiez esse. Utraqꝫ terra orientali ⁊ occidētali. Vaporibus. feruoribus. Sistite opus p̄sens. stare facite hoc est presenti operi finem imponite. Intermittūtqꝫ laborem. vsqꝫ in diem sequētem venādi laborem deponūt. Vallis erat. topographia est ⁊ vallis descriptio quo se diana per meridiem cū suis comitibus cōferre solebat. Piceis. picea arbor est mōtana. Acuta cup̄ssu. in acutum tendēte. Succincte. agilis ⁊ industrie. Cura. amor ⁊ voluptas. erat eniz amenissima vallis Memorale. nemoribus tectam. Pumice viuo naturali. Pumex autez lapis est leuis cauernosus poliendis rebus accommodatus Unde pumicare: quod est pumice polire declinatur. Et leuibus toffis. toffus lapis est cauernosus Duxerat. effecerat. Natiuum naturalem. Tenui vnda. exigua aqua. Succinctus. circundatus. Patulos hiatus. patentes ripas Hiare enim videntur ripe: vt fluuij alueum efficiant. Dea syluarum. diana. Perfundere. madefacere. Retentos. remissos a retendendo. Altera deposite. altera inquit accepit pallam vestem in diana depositam. Uincla. calceos ⁊ cothurnos. Ismenis crocale. ismeni fluuij filia. Describit autem officia comitum diane. Quamuis erat ipsa solutis. insoluta oratione quāuis esset diceretur. Laticem aquam. a latendo ꝙ in terre venis lateat. Nipheqꝫ lotrix interpretari potest niphe apo tu niptin. hoc est a lauando. Hyaleqꝫ. apo tis hyis. hoc est a pluuia videtur hyale deriuari. Rhanisqꝫ. rhanis aspersio ⁊ gutta vocatur. apo tu renyn. hoc est ab aspergendo. Et psecas. stilla minor psecas transfertur. Psecades enim minute dicūtur cuiusꝗ rei partes. Et phiale. phiale quidem vas est hauriēdis infundendisqꝫ aquis accommodatum: sed hoc loco ꝓ nimpha ponitur: que diane corpus aqua perfundebat Titania Diana Cei Titani neptis. que eadem esse cuz luna putatur. que quidem vt sol titan sic titania titanisqꝫ interdum a poetis vocatis. Ecce nepos cadmi. acteon. Dilata parte laborum. dilata parte venationis in diem sequentem. Sic illum fata trahebant. sic dicere solemus cum causam rei assignare nescimus. Qui

Pumex
Pumicare

Niphe
Hyale
Rhanis
Psecas
Phiale

Sistite opus presens, nodosaqꝫ tollite lina.
Iussa viri faciunt, intermittūtqꝫ laborem.
Vallis erat piceis, ⁊ acuta densa cupressu
Noīe gargaphie, succincte cura diane;
Cuius in extremo est antrum nemorale recessu,
Arte laboratum nulla, simulauerat artem
Ingenio natura suo, nam pumice viuo,
Et leuibus tophis, natiuuz duxerat arcum;
Fons sonat a dextra, tenui perlucidus vnda,
Margine gramineo patulos succinct⁹ hiatus.
Hic dea siluaꝝ venatu fessa solebat
Uirgineos artus liquido ꝑfundere rore.
Quo postꝗ̄ subijt, nimphaꝝ tradidit vni
Armigere iaculum, pharetrāqꝫ, arcusqꝫ retētos:
Altera deposite subiecit brachia palle,
Uincla due pedibus demūt, nam doctior illis
Ismenis crocale sparsos ꝑ colla capillos
Colligit in nodum, q̄uis erat ipsa solutis.
Excipiūt laticem, nipheqꝫ, hyaleqꝫ, rhanisqꝫ,
Et psecas, ⁊ phiale; fundūtqꝫ capacib⁹ vrnis.
Dūqꝫ ibi perluitur solita titania limpha,
Ecce nepos cadmi, dilata parte laboꝝ,
Per nemus ignotum non certis passibus errās,
Peruenit in lucum, sic illum fata ferebant,
Qui simul intrauit rorātia fontibus antra,
Sic erāt nude, viso sua pectora nimphe
Percussere viro, subitisqꝫ vlulatibus omne
Impleuere nemus, circūfuseqꝫ dianam,
Corporibus texere suis, tamen altior illis
Ipsa dea est, colloqꝫ tenus supeminet oēs.

Vallis descriptio

Diana nuda se lauat

Diana ab Arteone visa nuda

simul intrauit. postꝙ ingressus est. Rorantia madentia. Qui color infectis. diane colorem candidum simul ꝛ rubicūdum fuisse ostendit. Infectis. tinctis. Inficere enim tingere est. vnde infectores dicūtur tinctores. In latus obliquum tamen astitit. hoc est se in latus couertit: vt facilius pudenda occultaret. Oraqꝫ retro flexit. vt acteonem respiceret. Et sic hausit. tanta inquit ira ꝛ indignatione diana ausit ꝛ accepit aquas: quibus acteonem perfunderet: quāta sagittas prōptas aci paratas hr̃e voluisset. Addidit. dixit. Nūc tibi. ironia qua videt id ꝓmittere diana. cui⁹ prorsus adimit faciēdi facultatem. illum nāqꝫ in ceruum cōuertit: qui loq̄ non pōt. est aūt ordo ꝛ sensus. nūc lꝫ narres me visam tibi sine velamine. hoc est nudā si poteris narrare. ac si diceret nunꝙ narrare poteris. Sparso capiti. respso aq̄s Viuacis cerui. diu viuētis. ad q̄dringentos nāqꝫ annos cerui viuere dicūtur. Dat spaciū collo. lōguꝫ efficit collū. Cacuminat. acutas reddit. est aūt verbū a poeta fictū. Maculoso vellere. vario pilo. Addit⁹ ꝛ pauor est. scire. ceru⁹ eñi timidissimum aīal est. Autoneus heros. acteō autonoes fili⁹ Non sua sꝫ cerui. Mēs tm̄ pristina mansit. in acteone nihil aliud hoīs ꝙ mēs remāsit. Pudor hoc ne domum redeat. abusus auteꝫ est poeta hoꝝ pronoīm elegātia. hoc nāqꝫ ad ꝓpinquiue illud ad longinqui⁹ solet referri. Primusqꝫ melāpus. canes acteonis enūerat: quib⁹ etiam noīa apta venatorijs canib⁹ īponit. melāpus eñi dr̄ ꝙ pedes nigros haberet. melas nāqꝫ dr̄ niger. pus pudospes dr̄. Ichnobatesqꝫ sagax. Ichnobates dr̄ ꝑ vestigia vadēs. ichnos enim dr̄ vestigium baobo vado. Sagax. odorus ꝛ acrem odorēdi vim habens. Gnosius. cretensis. gnosos enim crete vrbs fuit clarissima. Spartana. laconica. cretenses autem ꝛ laconici canes aptissimi sunt venationibus. Pamphagus. oīa comedens. pan eniꝫ totuꝫ significat. phago comedo. Dorceus. acute videns derlro eñi est video. Orbasus montes ascēdens. oros enim mōs dicitur. bano ascendo. Nebrophonosqꝫ valens. inulos. hoc est ceruorum catulos interficiens. neuros eñi inuluꝫ significat. phoneo interficio Trux theron terribilis aspectu. theron autem dicitur ferinus. ac feras persequens. thir enim fera dicitur. Lelape. a velocitate atqꝫ impetu sic est appellata. nam lelapse lapos turbineꝫ significat.

Qui color infectis aduersi solis ab ictu
Nubibus esse solet, aut purpuree auroꝛe,
Is fuit in vultu vise sine veste diane.
Que ꝙꝙ comitum turba est stipata suaꝝ,
In latus obliquum tm̄ astitit, oraqꝫ retro
Flexit, ꝛ vt vellet prōptas habuisse sagittas,
Quas habuit, sic hausit aquas, vultūqꝫ virilem
Perfudit, spargēsqꝫ comas vltricibus vndis:
Addidit hec cladis pꝛenūcia verba future:
Nunc tibi me posito visam velamine narres,
Si poteris narrare licet, nec plura minata,
Dat sparso capiti viuacis cornua cerui,
Dat spacium collo, summasqꝫ cacuminat aures,
Cum pedibusqꝫ man⁹, cum lōgis brachia mutat
Crurib⁹, ꝛ velat maculoso vellere corpus,
Additus ꝛ pauor est, fugit autoneius heros,
Et se tam celerem cursu miratur in ipso.
Ut vero vultus ꝛ cornua vidit in vnda,
Me miseꝝ dicturus erat, vox nulla secuta est,
Ingemuit, vox illa fuit, lachrymeqꝫ ꝑ ora
Non sua fluxerūt, mens tm̄ pristina māsit.
Quid faciat, repetat ne domum, ꝛ regalia tecta,
An lateat siluis, pudor hoc, timor impedit illud.
Dum dubitat, videre canes, primusqꝫ melāpus,
Ichnobatesqꝫ sagax, latratu signa dederunt,
Gnosius ichnobates, spartana gente melāpus,
Inde ruunt alij rapida velocius aura.
Pāphagus, ꝛ dorceus, ꝛ orbasus, arcades oēs,
Nebrophonosqꝫ valēs, ꝛ trux cum lelape theron,

Hoc illud
Melāp⁹.
Ichnobates
Pāphag⁹
Dorceus
Orbasus
Canuꝫ acteonis. noīa
Theron
Lelapis

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Pterelas
Agre
Hyleus
Pemenis
Sicyone
Dromas
Canache
Sticte
Tigris
Alce
Leucon
Asbolus
Lacon
Aello
Thous
Lycisca
Harpalos
Malaneꝰ
Lachne
Labros
Agliodos
Hylactor
Melanchedes
Theridamas
Oresitrophus

Et pedibus pterelas: alatus siue alis impulsus pterelas transferri pōt. pteron nāq; ala elan impellere significat. q̄uis in exēplaribꝰ corrupte plerelas legaẽ. Agre venatio interp̄taẽ agra. Hyleus siluestris. yli nāq; siluam significat. Nape: q̄ in saltibꝰ versaretur. napi em̄ napis dr̄ terre planicies. Pemenis. pastoralis: pimin nāq; pastorē significat. Harpyia. rapax ⁊ harpyaruz filis que aues sunt rapacissime. Sicyonius ladon. fluuio arcadie nomen sumpsit hic canis. nā a fluminibꝰ etiā nūc canes interdū cognoīantur. Sicyonius aūt ab vrbe peloponesi Sicyone q̄ ⁊ mecon ⁊ telchinia etiā fuit dicta. Substricta ꝯstricta ⁊ pua. Et dromas. currēs dromos em̄ cursuz significat. Canache. kanachi strepitū significat vñ nomē cani fuit inditū: ꝙ eiꝰ latratu oīa resonarent. Sticteq;. hec a coloꝝ varietate nomen sumpsit nā stikti distincta varijs maculis dici pōt apo tu stizin. a distinguēdo. Tigris. tigridi silis q̄ est fera velocissima. Et alce. silis alce fere pnicissime: de q̄ Piniꝰ. Septētrio fert ⁊ equoꝝ greges feroꝝ: sicut asinoꝝ asia ⁊ africa. Preterea alcenni ꝓceritas auriū ⁊ ceruicis distiguat inuento similē: alki etiam robur potētiaq; dr̄. Leucon. albus a colore leukos em̄ albū significat. Et villis asbolꝰ atris. hic est pilis nigris. asbolꝰ aūt a colore est dictꝰ. asbolos eī fuligine sig̃t eo ꝙ nigris. villis ac fuliginosis eēt. Lacon a p̄ria: ꝙ laconicꝰ eēt. Aello. a ꝓcella ꝙ esset impetuosus. aella nāq; turbinē sig̃t ⁊ procellā. Thous. velox dr̄ ⁊ impetuosus: tametsi thos forsitan rectius forte legereẽ. sunt em̄ thoes (vt scribit plinius) lupoꝝ genꝰ ꝓcerius lōgitudine. breuitate cruruz dissile. velox saltu. venatu viuēs innocuū homini. habitū nō colorem mutat. ꝑ hyemes hirti. estate nudi. Lycisce. canis ex lupo nata lycisca dr̄: q̄si parua lupa. est eī diminutiuū a lupo. q̄ grece dr̄ lykos. Harpalos. rapax arpazo nā q; rapio significat. Malaneꝰ. niger. Hirsutaq; corpe lachne. vbū de vbo expressit. lachne em̄ villorū densitas vocaẽ. Dicteo. cretēsi Labros. hoc q̄z nomen cani cōueniens est. vehemēs em̄ impetuosus trāsfertur. Et agliodos. splēdidos ac nitentes habēs dentes interpretaẽ. Aglaos nāq; splēdidus. odus dens dicitur. q̄q̄ mihi potius videtur legendū eē agriodus q̄ agresti ac feroci dente interpretari potest: agrios nāq; agrestis feroxq; dicitur. Hylactor. latrator. nam ylakto latro significat. Sepe secutus. canes suos subaudiamus. Melanchetes. iubam et pilos habens nigros. cheti namq; iuba dicitur. Theridamas. feras domans. nam thirthiros fera dicitur damaso domo. Oresitrophus. in montibus nutritus. oros em̄ montem. trepho significat nutrio. Precipitata via est. precipiti cursu peracta. Per compendia montis. per compendiosa et breuia montis itinera.

Et pedibus pterelas, ⁊ naribus vtilis agre,
Hyleusq; ferox nuper percussus ab apro,
Deq; lupo concepta nape, pecudesq; secuta
Pemenis, ⁊ natis comitata harpyia duobus,
Et substricta gerens sicyonius ilia ladon,
Et dromas, ⁊ canache, sticteq;, ⁊ tigris, ⁊ alce,
Et niueis leucon, ⁊ villis asbolus atris,
Preualidusq; lacon, ⁊ cursu fortis aello,
Et thous, ⁊ cyprio velox cum fratre lycisce,
Et nigram medio frontē distinctus ab albo
Harpalos, ⁊ melaneꝰ, hirsutaq; corpe lachne,
Et patre dicteo, sed matre laconide nati
Labros, ⁊ agliodos, ⁊ acute vocis hylactor,
Quosq; referre mora est: ea turba cupidine p̄de
Per rupes, scopulosq;, adituq; carentia saxa,
Quaq; est difficilis, quaq; est via nulla sequuti,
Ille fugit, per que fuerat loca sepe secutus.
Heu famulos fugit ille suos, clamare libebat,
Acteon ego sum, dn̄m cognoscite vestrum,
Uerba animo desunt, resonat latratibus ether.
Prima melanchetes in tergo vulnera fecit,
Proxima theridamas, oresitrophꝰ hesit in armo,
Tardius exierat, sz per compendia montis
Precipitata via est, dominū retinentibus illis,
Cetera turba coit, confertq; in corpore dentes.

Jam loca vulneribus desunt, gemit ille, sonūq₃,
Et si non hoīs, quem nō tamen edere possit
Ceruus h₃, mestisq₃ replet iuga nota querelis,
Et genibus ꝓnis supplex/similisq₃ rogāti/
Circumfert tacitos tanq̄ sua brachia vultus.
At comites rapidum solitis hortatibus agmen
Ignari instigāt, oculisq₃ acteona querūt,
Et, velut absentem, certatim acteona clamāt,
(Ad nomen caput ille refert) ꝛ abesse querūtur,
Nec capere oblate segnem spectacula prede.
Vellet abesse quidem, sed adest, velletq₃ videre,
Non etiam sentire canum fera facta suoꝝ.
Undiq₃ circūstant, mersisq₃ in corpe rostris,
Dilacerāt falsi dn̄m sub imagine cerui,
Nec nisi finita per plurima vulnera vita,
Ira pharetrate fertur satiata diane.
Rumor in ambiguo est, alijs violētior equo
Visa dea est, alij laudant, dignāq₃ seuera
Virginitate vocāt, pars inuenit vtraq₃ causas.
Sola Jouis cōiunx nō tam culpet ne/ꝓbet ne/
Eloquitur, q̄ clade domus ab agenore ducte
Gaudet, ꝛ a tyria collectum pellice trāsfert
In generis socios odium/ subit ecce priori
Causa recēs, grauidāq₃ dolet de semine magni
Esse Jouis semelen, tum linguā ad iurgia soluit.
Profeci quid enī₃ totiēs per iurgia, dixit,
Ipsa petēda mihi est, ipsam, si maxima Juno
Rite vocor, pdam, si me gemmātia dextra
Sceptra tenēre decet, si sum regina, Jouisq₃
Et soror, ꝛ coniūx, certe soror, at puto furto est
Contēta, ꝛ thalami breuis est iniuria nostri.
Concipit, id deerat, manifestaq₃ crimina pleno

Quem non tn̄ edere possit ceru⁹ hoc est nec hoīs vocem nec cerui h₃: sed dissimile₃ emittebat sonū ac q̄relas. Juga nota. cognitos ipsi. Circūfert tacitos. hoc est pro manibus ꝛ brachijs q̄ i crura fuerāt ꝯuersa: vult⁹ ac faciem circūferebat. At comites. acteonis socij. Agmen. canū multitudinem. At nomen caput ille refert. retrahit attollit cu₃ r̄ndere nō posset. est aūt parēthesis. In corpe. i carne. Rostris. orib⁹. nā rostra ꝓprie auiū dicūtur. p silitudine₃ vo etiā₃ nauiū. Falsi cerui ficti ac simulati. Pharetrate. pharetra armate. est eñ nomē ꝑticipio sile. pharetra aūt sagittaꝝ ē repositoriu₃ Rumor ī ambiguo ē. q̄ritur inq̄t vtꝝ diana iuste acteone₃ ea pena affecerit. ac multi q̄de₃ dicūt eam fuisse nimiū crudelē. alij recte cōsuluisse vginitati sue asserūt. Violētior. crudelior. Causas argumēta: q̄b⁹ vtraq₃ ꝑs suā defēdat opīonem. Hec aūt idcirco a poeta referūtur vt seq̄nte₃ fabulā cū superiore trāsformatiōe apti⁹ ꝯiūgat Eloq̄tur vbis exprimit. A tyria pellice ab europa quā e phenicia iupiter rapuit. pellex aūt ꝓp̄e dr̄ q̄ cu₃ aliaꝝ marit⁹ rem h₃. In socios gener⁹. i cognatos. Subit ecce priori cā recēs. Fabulā narrare incipit q̄ talis ē. Juno cū resciuisset semele₃ ex ioue ꝯcepisse, eā ꝑdere decreuit, ꝯuersa igit̄ in beroen semeles ipsi⁹ nutricē, ei ꝑsuadet, ne aliter iouē ī āplex⁹ admittat q̄ si secu₃ eo mō quo cū iunone solet ꝯcumbere ꝓmittat/vt an sit iupiter apte cognoscat. qd̄ q̄de₃ cū impetrasset/neq₃ vim tāte maiestat⁹ fulminūq₃ tolerare posset/extincta ē. pueꝝ vo nōdū maturꝝ ceso mr̄is vtero iupiter excepit/ac femori suo insutum: donec mēses nouē ꝯplerētur fouit. postea vo nīphis tradidit nutriēdu₃. vn̄ ꝛ dipthirāb⁹ fuit appellat⁹ qd̄ dīa diothiron hoc ē p duas ianuas ꝛ semeles vteꝝ ꝛ iouis femur trāsierit. Subdit. succedit. Semelē. cadmi filia fuit semele ꝛ hermiones: q̄ ex ioue bacchū generauit. Per iurgia. p obiurgatiōes. Certe soror. hoc ita a iunone īfertur ac si ꝯiux eē desierit: cū iupiter alias amet. sic q₃ apud Senecā ipsa loq̄tur. Soror tonātis. hoc eñ

Tiphoeus

Fulmina

solum mihi. Quod vix mihi contigit vni: vt de ioue cõceperim. vulcanum eniz ex ioue cõcepit iuno. Tanta est fiducia forme. acclamatio ex maxima ꝓueniẽs indignatiõe. Fallat eam faxo. efficiã inquit vt iupiter illã decipiat. Nec sim saturnia nec merear saturni filia vocari. Ab ioue suo. ab ioue tam sibi caro. Mersa ꝑdita. Penetrarit descenderit. Surgit ab his, post hec dicta. Quam simulauit anum. Junonis trãffigurationem in vetulã describit. Epidauria nutrix. epidaurus vrbs est achaie esculapij templo nobilis. Sua insignia quibus ab alijs dijs separatur. Fulmina aũt dicit. nã fulmen iouis est insigne. Cadmeida, semelen cadmi filiam. Ignarani. nesciam se decipi a iunone. Formarat. informarat. instruxerat. Stigij torrentis. stigis paludis. Timor deoꝝ. nam dij vt inquit Uirgilius ꝑ stigem iurare timent ne forte peierãtes diuinitate priuẽtur. Opprimere. obstruere obturare ne petitioni finem imponere posset. Properata. celeriter ꝓlata. Et nescit vox emissa reuerti: vt Horatius ait. Neq3 eniz nõ hec optasse. hoc est fieri non põt vt ⁊ semele nõ petierit ea que petijt ⁊ iupiter nõ ꝓmiserit ea que se iaz prestituꝝ iurauit. preterita eniz vt nõ fuerint: nulla rõne effici põt. Qua tamen vsq3 põt: inq̃tuz inquit põt iupiter suas vires diminuit. Centimanum tiphoea thiphoeus qui ⁊ tiphon dr̃ gigas fuit violẽtissimus cẽtum habens manus: quem iupiter fulmine strauit: eiq3 inarimen mõtem suꝑ imposuit. est aũt trissyllabũ nomen. nec vnq̃ o ⁊ e vocales in vnã syllabam nisi figurate iungũtur. vltima eniz est diphthõgus non secunda: vt quidam putant. id qd aperte accusatiuus in a desinẽs ostẽdit. nullum eniz nomen secũde declinationis accusatiuum in a desinit: nisi in noĩatiuo eius diphthõgon habeat. Feritatis. violentie. Est aliud leuius fulmen. duo inquit sunt fulminum genera. violentius ⁊ minus violẽtum qd secũdum superi vocant. illud enim violẽtum primum vocãt videtur aũt Ouidius ad id alludere qd de fulminibus phisici scri-

Fert vtero, ⁊ mater (quod vix mihi contigit vni
De Joue) vult fieri, tãta est fiducia forme.
Fallat eam faxo, nec sim saturnia, si non
Ab Joue mersa suo stygias penetrarit ad vndas.
Surgit ab his solio, fuluaq3 recondita nube,
Limen adit semeles, nec nubes ante remouit,
Quam simulauit anum, posuitq3 ad tẽpa canos,
Sulcauitq3 cutem rugis, ⁊ curua tremẽti
Membra tulit gressu, vocem quoq3 fecit anilem,
Ipsaq3 erat Beroe semeles epidauria nutrix.
Ergo, vbi captato sermone, diuq3 loquẽdo
Ad nomen venere Jouis, suspirat, ⁊ opto
Jupiter vt sit, ait, metuo tamen oĩa, multi
Nomine diuoꝝ thalamos iniere pudicos.
Nec tñ esse Jouem satis est, det pignus amoris,
Si modo verus is est, quãtusq3 ⁊ qualis ab alta
Junone excipitur, tãtus talisq3 rogato
Det tibi cõplexus, suaq3 ante insignia sumat.
Talibus ignaram Juno cadmeida dictis
Formarat, rogat illa Jouem sine noĩe munus,
Cui deus, elige, ait, nullam patiere repulsam,
Quoq3 magis credas, stigij quoq3 cõscia sunto
Numina torrẽtis, timor ⁊ deus ille deoꝝ est.
Leta malo, nimiũq3 potẽs, perituraq3 amãtis
Obsequio semele, qualem saturnia, dixit,
Te solet amplecti, Veneris cũ fedus initis,
Da mihi te talem. Voluit deus ora loquẽtis
Opprimere, exierat iam vox ꝓperata sub auras.
Ingemuit, neq3 eñi non hec optasse, nec ille
Non iurasse potest, ergo mestissimus altum
Ethera conscẽdit, vultũq3 sequẽtia traxit
Nubila, quis nimbos immixtaq3 fulgura vẽtis

bunt vt refert Plinius in secundo naturalis hystorie. fulminu3 duo esse genera. alia nanq; fatidica vocari que ex alto statisq; de causis ⁊ ex suis veniant sideribus. alia vero bruta ⁊ vana vt que nulla veniant ratione nature. his percuti montes. his maria. omnesq; alios irritos iactus fieri. Donis iugalibus. cōiugalibus que pro comixtione ⁊ coitu petierat. Imperfectus infans. qui postea fuit appellatus. Femori. iouis subaudiatur. femora autem sunt coxarum summitates: vbi coxe

Bacchi origo

Addidit, ⁊ tonitrus, ⁊ ineuitabile fulmen,
Qua tn̄ vsq; pōt: vires sibi demere tētat,
Nec quo cētimanu3 deiecerat igne typhoea/
Nūc armatur eo, nimium feritatis in illo est.
Est aliud leuius fulmen, cui dextra cyclopum
Seuitię flāmęq; minus, minus addidit irę,
Tela secūda vocāt superi: capit illa, domūq;
Intrat agenoream, corpus mortale tumultus
Non tulit ethereos, donisq; iugalibus arsit.
Impfectus adhuc infans genitricis ab aluo
Eripitur, patrioq; tener (si credere dignum est)
Insuitur femori, maternaq; tpa complet.
Furtim illu3 primis Ino matertera cunis,
Educat, inde datum nīphę Niseides antris
Occuluere suis, lactisq; alimēta dedere.
Dūq; ea p terras fatali lege gerūtur,
Tutaq; bis geniti sunt incunabula Bacchi,
Forte Jouem memorāt, diffusum nectare curas
Seposuisse graues, vacuaq; agitasse remissos
Cum Junone iocos, ⁊ maior vestra pfecto est,
Quam quę contingit maribus, dixisse, voluptas.
Illa negat, placuit quę sit sententia docti
Quęrere Tiresię. Venus huic erat vtraq; nota,
Nam duo magnoꝝ viridi coeūtia silua
Corpora serpētum baculi violauerat ictu,
Deq; viro factus (mirabile) fęmina, septem
Egerat autūnos, octauo rursus eosdem

ipse iungūtur. Materna tpa hoc est mēses decē quib⁹ ī vtero a matrib⁹ gestātur infātes. Ino matertera Ino cadmi fuit filia ac semeles soror. q̄ bacchū ex iouis femore eductū clam iunone nutriuit. Niseides. a nisa citheronis vertice niseides dicte sunt nīphe: q̄ bacchū nutriuerūt. vñ dionysos apo tu dios ⁊ nisa bacch⁹ fuit appellatus. q̄uis diodor⁹ siculus dicat a nisa felicis arabie vrbe dici. sed perq̄ obsurdu3 est bacchū adhuc infantē ex beotia in arabiā educādum fuisse trāslatum cū tot nīphe p̄sertim in vicinoꝝ mōtium antris essent. veꝝ vt diodor⁹ ipse refert: tres fuerūt dionysij ac ploru3 gesta posteriori q̄ ex semele ⁊ ioue fertur nat⁹ fuerūt ascripta. Primus nāq; fuit idus vini multorūq; adinuētor quib⁹ maxie hominū vita exculta est. vñ ⁊ īmortalitate fuit donat⁹ scōm ferūt ex ioue pserpinaq; genitā vel cerere: vt alij sentiūt: quē primū tradūt boues ad aratrum iūxisse. ppt. qō statuis illi⁹ cornua adijciebātur. terti⁹ ex ioue ⁊ semele natus cui Ouidius prioꝝ quoq; attribuit gesta: queq; nimphis nisam habitātibus cōmēdatum fuisse ait. sunt aūt decem quoq; vrbes hoc nomie appellate. ac baccho oēs dicate. quaꝝ prima est in helicone. scda in thracia. tertia ī caria. quarta in arabia. qnta in egipto. sexta in naxo. septia in india. Octaua in mōte caucaso. nona in lybia. decima in euboea vbi vno die ferūt vitē ⁊ florere ⁊ vuas maturescere. Antris suis ppijs speluncis. antra nāq; mōtium precipueq; heliconis nimphis sunt dicata. Dūq; ea per terras. narraturus tiresie mutationem in feminam primu3: deinde rursus in marem: queda3 interserit. quib⁹ fabule elegāter cōnectūtur. Bis geniti bacchi. primum nanq; ex vtero semeles. deinde ex femore iouis natus est bacchus. vnde etiam dipthyranbos est dictus: qz diadyothiron hoc est per duas ianuas (vt diximus) exiuit: ⁊ per vteꝝ semeles: ⁊ p femur iouis. Nectare. vino suaui est enim nectar deorum potio suauissima. Cum vacua iunone. ociosa ⁊ ira carēte,

Ino

Nisa

Dionysii

Tres dionysii

Tiresias in feminā

Docti.tiresie.periti illius questionis.tiresias eñi tebanus cuz forte duos angues coeuntes percus sisset:in feminã fuit conuersus ac septẽ annos in eo sexu durasse fertur.rursusq̃ cum eosdẽ serpẽ tes verberasset:in pristinũ sexum reuersus est.qđ quidẽ ne quis oĩno fabulosum putet legat ⁊ pli nium in septimo na.histo.⁊ diuum augustinũ de coniugijs veteris ac noue legis q̃ asserunt quibus dam id accidisse.Ceterũ tiresias ab ioue iunoneq̃ cõtendẽtibus vtrius maior in coitu voluptas sit maris an femine:iudex elect⁹ maiorẽ esse femĩe voluptatẽ affir mauit:qua sñia iuno irata:illum obcecauit.iupiter vero ꝓ oculis adẽptis ei futuroꝝ p̄scientiam concessit.Mirabile dictu subau diatur.est aũt parenthesis qua si gnificat vix id credi posse.Et au ctoris sortem.naturã ⁊ sexum au ctoris effectoris vestre plage.Ge nitiua.natiua quaz in natiuitate habuit tiresias.mas aũt nat⁹ est. Arbiter.iudex. Nec ꝓ materia. nec ſm materie ac rei qualitatẽ. res eñi iocosa erat ideoq̃ iuno ti resie sententiam egre ferre nõ de bebat.Neq̃ eñi licet. parẽthesis est causam cõtinẽs quare iupiter tiresie oculos non restituerit. nõ eñi inquit licet cuiq̃ deo alterius dei quelibet parui facta rescinde re.Leuauit.leuem fecit. Ille per aonias beotias.aonia enim pars est beotie montana ab aone rege cognominata.Hec autẽ inserun tur vt cõmodius fabule cõiungã tur.Irreprẽsa.vera que nihil po terant reprendi.Vocisq̃ date.cõ cesse artis vaticinandi.Tentami na.experimẽta. Cerula liriope. narcissi in florez sui nominis mu tationẽ referre incipit poeta.naz liriope nympha oceani ac tethy os filia a cephiso fluuio compres sa Narcissum peperit:quem tire sias consultus a matre ad matu ram senectutem peruenturuz: si se nõ nocet:predixit. id vero cuz ambiguũ videretur:exitu tandẽ fuit comprobatũ.narcissus enim omniũ formosissimus adolescẽs cum omnes sperneret amãtes:se q̃ ipse in fonte vidisset:ita suꝑ sius exarsit amore: vt paulatim fuerit ꝯsumptus.eius vero cada uer cum nymphe rogo imponere vellent ipm in florem cõmutatũ animaduerterunt.quẽ a iuuenis nomine narcissuz vocarũt.Nym phe cuz sit nominandi casus sine dypthongo scribat. Iam tuz. ab infantia visq̃ maximã pre se fere bat pulchrytudinẽ narcissus. Si se nõ nouerit.hoc est nũq̃ suã pulchrytudinẽ cognouerit.Vana diu.stulta ⁊ falsa.Nã q̃ter ad quĩ nos.hoc est vnũ ⁊ viginti annos nat⁹ erat.Puer.ꝓpter pulchrytudinẽ.Iuuenis.ꝓpter magnitu

Vidit,⁊ est vestrę si tanta potẽtia plagę,
Dixit,vt auctoris sortem in contraria mutet,
Nunc q̃ꝫ vos feriã,ꝑcussis anguibus ijsdem,
Forma prior redijt,genitiuaq̃ venit imago.
Arbiter hic,igitur,sumptus,de lite iocosa,
Dicta Iouis firmat,grauius saturnia iusto,
Nec pro materia fertur doluisse,suiq̃
Iudicis ęterna damnauit lumina nocte.
At pater oĩpotens (nec eñi licet irrita cuiq̃
Facta dei fecisse deo) pro lumine adempto
Scire futura dedit,pęnãq̃ leuauit honore.
Ille per aonias fama celeberrimus vrbes
Irreprẽhensa dabat populo responsa petenti.
Prima fidẽ,vocisq̃ datę tentamina sumpsit
Cerula liriope,quã quondam flumine curuo
Implicuit,clausęq̃ suis cephisus in vndis
Vim tulit,enixa est vtero pulcherrima pleno
Infantem nymphę,iam tũc qui posset amari,
Narcissumq̃ vocat,de quo cõsultus,an esset
Tempora maturę visurus longa senectę
Fatidicus vates,si se non nouerit,inquit.
Vana diu visa est vox auguris,exitus illam
Resq̃ probat,letiq̃ genus,nouitasq̃ furoris:
Nam quater ad quinos vnũ cephisius annos
Addiderat,poteratq̃ puer,iuuenisq̃ videri.
Multi illum iuuenes,multę cupiẽre puellę,
Sed fuit in tenera tam dura superbia forma,

Narcissus in florem

Liriope

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

dinē.erat enim magnus et formosissimus.q̄ quidem rara est felicitas. Aspicit hunc. fabulā īterponit de echo nympha cōpositam: cui primum hoc ira iunonis euenit: vt vltimas tantum de vocib⁹ auditis referret. deinde, cum a narcisso cuius amore ardebat: spreta esset: in lapidem ita fuit conuersa: vt vox sine corpore remanserit in montib⁹ vltima verborum auditorum repetēs. Resonabilis echo verbum de verbo expressit. nam echo dici potest resonātia

Nulli illum iuuenes, nulle tetigere puelle.
Aspicit hūc trepidos agitantem in retia ceruos
Vocalis nymphe, que nec reticere loquenti,
Nec prior ipsa loqui didicit resonabilis echo,
Corpus adhuc echo, nō vox erat, ⁊ tamē vsum
Garrula nō aliū, q̄ nunc habet, oris habebat,
Reddere de multis vt verba nouissima posset.
Fecerat hoc Juno, q2 cum deprendere posset
Sub Joue sepe suo nymphas in mōte iacentes,
Illa deam longo prudens sermone tenebat,
Dum fugerēt nymphe, postq̄ Saturnia sensit,
Huius, ait, lingue, qua sum delusa, potestas
Parua tibi dabitur, vocisq3 breuissimus vsus.
Req3 minas firmat, tamē hec in fine loquendi
Ingeminat voces, auditaq3 verba reportat.
Ergo vbi Narcissum per deuia rura vagantem
Vidit, ⁊ incaluit, sequitur vestigia furtim,
Quoq3 magis seqtur, flāma ppiore calescit.
Non aliter, q̄ cū summis circumlita tedis
Admotas rapiunt viuacia sulfura flāmas.
O quotiens voluit blandis accedere dictis,
Et molles adhibere p̄ces, natura repugnat,
Nec sinit incipiat, sed, quod sinit illa, parata est
Expectare sonos, ad quos sua verba remittat.
Forte puer comitū seductus ab agmine fido
Dixerat, hic q̄s adest? ⁊ adest, rñderat echo:
Hic stupet, atq3 aciem p̄tes dimisit in oēs.
Voce, veni, magna clamat, vocat illa vocantem,
Respicit, ⁊ rursus, nullo veniente, q̄d, inquit,

Corpus adhuc echo. nondū inquit corpus echus in lapidem erat cōmutatum. nunc enim sola vox sentitur. Et tamen vsum. q̄uis inquit echo nympha eēt corpore predita: alium tamen vsum lingue q̄ nunc habeat: non habebat. nam vltimas solum voces referebat. Fecerat hoc iuno. vnde hoc incōmodi habuerit echo vt nouissima solum verba referret exponit poeta. Juno igitur fuit in causa videns se sepius illi⁹ nugis delusam esse ac impeditam: ne iouem cum nymphis coeuntē deprehenderet. Sub ioue suo iacentes. cu3 ioue marito suo coeūtes. Postq̄ saturnia sensit. quod subaudiatur. sic eñ in soluta oratione loq̄mur. quod posteaq̄ iuno saturni filia sensit ⁊ cognouit. Req3 minas firmat. re ipsa et effectu minas exequitur. Reportat. repetit. et refert. Per deuia rura. per inuias siluas. Incaluit amore illi⁹ capta fuit. amore nāq3 incalescere aliquem vt inflammari et ardere dicimus. Circumlita. circumposita. est autem periphrasis sulphuratorum lignorū. Viuacia sulphura. que difficulter corrumpuntur. hac autem similitudine ostenditur echo quo propinquior narcisso erat eo magis amore inflammatum esse. O quotiens voluit. hac interiectione significatur vehementia amoris quo echo narcissum prosequebatur. Accedere. adire. Blandis dictis. verbis blanditiarum plenis. quibus amatores vti consueuerūt. Molles preces. ab effectu preces dicūtur molles: q̄ illis homines mites mansuetiq3 reddūtur. Natura repugnat. neq3 eni3 prior loqui poterat sic volente iunone. sed vltima tantu3 verba referebat. Nec sinit incipiat. hoc ē illam incipere non permittit. Seductus. separatus. alias decept⁹ Comitem ab agmine fido. hypalage est. ab agmine enim ⁊ turba fidorum comitum narcissum, intelligimus recessisse. Aciem oculorum subaudiamus. Recepit. accepit. audiuit. Alterne vocis.

S.

alternatim emisse primũ a narcisso. deinde ab echo. Huc coeamus. cõueniam⁹ huc in hũc locum. sed echo eandem quidem vocẽ refert: sed nõ eandẽ significationẽ. coire nãq; ⁊ cõuenire ⁊ cõcumbere significat: qua in significatiõe ab echo fuit repetitũ: vt aperte q̃ sequuntur ostẽdunt. Et verbis fauet ipsa suis. hoc est sua verba re ipsa cõprobat. ⁊ ꝯfirmat. Quam sit tibi copia nostri: ꝙ me potiri possis ⁊ in tua ptãte hr̃e. Protegit. occultat. alibi defendit. Solis in antris. desertis spe'lũcis. Heret remanet. Tenuant. extenuãt ⁊ macilentũ reddunt. Uigiles cure. ab effectu ꝙ hoĩes dormire nõ sinant. Abducit. contrahit diminuit. Ois succus. totus sanguis. Supersunt. restant. Ossa ferũt lapidis traxisse figurã. id est ossa feruntur in lapides fuisse cõuersa. Inde latet siluis. ex eo inquit tpe quo ossa in lapides fuerũt cõmutata. sic licet in siluis echo: vt ab oĩbus quidem audiatur: sʒ a nullo videatur. Sonus est q̃ viuit in illa. scite dixit. nam echo nihil aliud est ꝙ sonus. Luserat. illuserat. Sic cetus ante viriles. sic inquit ante dũ esset puer multos viros eius amore captos illuserat narcissus. Inde. ex illa narcissi superbia. Aliquis despectus. quidam cõtemptus. Sic amet ipse licet. vtinam inq̃t ipse narcissus sic amare possit: vt nunꝙ amato potiatur. Rhãnusia nemesis. rhannusia a rhãnunte pago ⁊ regione attice: vbi celeberrimo tẽplo colebatur dicta q̃ aduersus superbos maxime inexorabilis esse narratur: cui⁹ quidem statue capiti corona imposita erat (vt scribit pausanias) in qua ⁊ cerui ⁊ fortune parua insignia ꝯtinebantur. In manuum altera ram⁹ fraxineus. in dextera phiala in q̃ ethiopes effictierãt. statua aũt illa q̃ magnitudine ⁊ pulchrytudine pfecta cũ phidie opibus ꝯtendebat. nõ minus rhãnis censebatur. ꝙ marathon p̄lio cõtra psas cõmisso. sic autem nemesis rhãnusia dicta est vt diana ephesia: ven⁹ cytherea. nemesin vero oceani ⁊ tethyos filiã fuisse Pausanias scribit: huius dee simulacrũ in capitolio quidem erat vt scribit Plini. quis nomen latinũ nõ sit. Fons erat illimis. fontem amenissimũ describit poeta. Illimis. sine limo. Argenteus vt argentuʒ nitidus ⁊ splendidus. Gramen. herba. Siluaq; sole locũ passura. silua inquit adeo densa fonti imminebat vt solis radij nequaꝙ ad fonteʒ penetrare possent. Sole nullo. nullo solis calore. Et estu. solis feruore. Procul.

rhãnusia Nemesis

Me fugis? ⁊ totidẽ, quot dixit, verba recepit.
Perstat, ⁊ alterne decept⁹ imagine vocis,
Huc coeamus ait (nulliq; libentius vnꝙ
Responsura sono) coeamus, rettulit echo,
Et verbis fauet ipsa suis, egressaq; silua
Ibat, vt iniiceret sperato brachia collo,
Ille fugit, fugiensq; manus cõplexib⁹ aufert,
Ante ait emoriar, ꝙ sit tibi copia nostri,
Rettulit illa nihil, nisi, sit tibi copia nostri,
Spreta latet siluis, pudibũdaq; frondib⁹ ora
Protegit, ⁊ solis ex illo viuit in antris.
Sed tñ heret amor, crescitq; dolore repulse,
Et tenuant vigiles corpus miserabile cure,
Adducitq; cutem macies, ⁊ in aera succus
Corporis oĩs abit, vox tñ atq; ossa supsunt,
Vox manet, ossa ferunt lapidis traxisse figuram,
Inde latet siluis, nulloq; in monte videtur,
Omnibus auditur, sonus est qui viuit in illa.
Sic hanc, sic alias vndis aut montibus ortas
Luserat hic nymphas, sic cetus ante viriles:
Inde manus aliqs despectus ad ethera tollens,
Sic amet ipse licet, sic nõ potiatur amato,
Dixerat, assensit precibus rhamnusia iustis.
Fons erat illimis, nitidis argenteus vndis,
Quem neq; pastores, neq; paste monte capelle
Contigerãt, aliud ve pecus, quẽ nulla volucris,
Nec fera turbarat, nec lapsus ab arbore ram⁹.
Gramẽ erat circa, quod proxim⁹ humor alebat,
Siluaq; sole locum passura tepescere nullo.

Echonis ossa in lapides.

Fons.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

buit. in faciē iacuit: id quod lassi in herbosis locis facere solent. Faciem loci. Amenissimum loci situm. Sitis altera. cupiditas altera. hoc est amor. nihil enim aliud est amor q̃ cupiditas potiundi re amata. Dūq; bibit. q; pro quia accipienda videtur vt exponatur. quia dum bibit. Spem sine

Hic puer, et studio venandi lassus, & estu,
Procubuit, faciemq; loci/fontēq; secutus.
Dumq; sitim sedare cupit, sitis altera creuit,
Dumq; bibit, uise correptus imagine forme,
Spē sine corpe amat/corp⁹ putat eē, qđ vmbra ē,
Ac stupet ipse sibi, vultuq; immotus eodem
Heret, vt e pario formatū marmore signū.
Spectat humi positus/geminū ceu lumina sid⁹
Et dignos Baccho digitos, & Apolline crines,
Impubesq; genas, et eburnea colla, decusq;
Oris, & in niueo mixtum candore ruborem.
Cunctaq; miratur, quibus est mirabilis ipse,
Se cupit imprudens, & qui probat ipse probat̃,
Dumq; petit petitur, pariterq; accēdit & ardet.
Irrita fallaci quotiens dedit oscula fonti?
In medias quotiens visum captantia collum
Brachia mersit aquas, nec se deprendit in illis.
Quid videat nescit, sed qđ videt vritur illo,
Atq; oculos idem q̃ decipit, incitat error.
Credule qđ frustra simulacra fugacia captas?
Quod petis est nusq̃, qđ amas, auertere pdes.
Ista repercusse, quā cernis, imaginis vmbra est,
Nil habet ista sui, tecū venitq; manetq;,
Tecum discedet, si tu discedere possis.
Non illum cereris, non illum cura quietis,
Abstrahere inde pōt, sed opaca fusus in herba
Spectat inexpleto mendacem lumine formam,
Perq; oculos perit ille suos, paulūq; leuatus
Ad circumstantes tendens sua brachia siluas
Ecquis, Io, silue, crudelius, inquit, amauit?

corpore amat. hoc min⁹ recte dictum eē videtur. omnis em̄ spes est sine corpore. spes aūt pro spē & vmbra posita esse videtur. sed forsitan hunc locū poeta si licuisset erat emendaturus. verum sic quoq; defendi pōt. sperabat eniz se eo potiturum qđ tangi nō potest. Ac stupet ipē sibi. sua ipsius pulchritudine stupet narcissus. Signū. statua. Pario marmore. paros insula ē egei candidissimo marmore nobilis. Spectat humi positus. narcissi singula membra describit: quo melius ipsius pulchritudinē ostendat. ordo est autem. spectat lumina & oculos ceu geminū sid⁹: q̃ similitudine pulcherrimos narcisso oculos fuisse poeta demonstrat. Impubes genas. inherbes ac sine vlla prsus lanugine. Eburnea colla. candida sic vt eburnea viderētur. Pariterq; accendit & ardet. h̄ est vna & vrit et vritur. in hac vero descriptione valde poeta lasciuit. Irrita oscula. vana. nihil enim preter aquā tangebat. Captātia. captare et comprehendere conantia. neq; em̄ captabant. Incitat. stimulat ad amanduz. Credule qđ frustra. miseratione quadaz poeta motus videtur cōuertere sermonem ad narcissum. credul⁹ autem dicitur qui facile nimiuz credit. Simulacra fugatia. imaginē fugientem. Quod petis est nusq̃ ac si diceret nihil est id quod cupis. sm̄ autem eorum loquit̄ opinionem qui corpora solum eē putant. Quod amas: auertere: perdes. hoc est aduerte a fonte vultum tuū quē amas: & ipsuz statiz amittes. est em̄ imperatiui modi auertere. admonere em̄ cum videtur: vt vultum auertat: sicq; cognoscet se vmbram amare. Repcusse. ab aqua remisse. Nil hz ista sui. ista inquit imago quā cernis nihil habet proprij: sed tota a te pendet. Cereris. cibi. Quietis. somni. Opaca herba. vmbrosa. Inexpleto lumine. oculis qui non poterant satiari. Mendacem formam falsam adolescētis figuram. Ecquis Io silue. Exclamatio est cum interroga-

Narcissi Species

tione hominis vehementer affe-
cti.est autem sola dictio ecquis τ
per c scribitur nō per t. vt fere in
exemplaribus est depravatum.
Jo Jo vero dolentis hoc loco est in-
teriectio.alibi bacchantis τ gau-
dentis. Scitus enim.parēthesis
est qua ostendit narcissus se me-
rito siluas rogare an aliquem sic
tabescere viderint. Et multis la-
tebra oportuna fuistis.hoc ē mul
tis amātibus latebras prebuistis
vt commode suis amoribus frui
possent. Opportuna commoda.
Ecquem cum vestre.ordo est. ec-
quem meministis. in longo euo
qui sic tabuerit τ paulatim con-
sumptus sit. Tot secula silue eñ
multa secula viuūt. seculum aūt
centum annoꝝ spacium dicitur.
Tabuerit paulatim cōsumptus
sit. tabescere nanqꝫ est paulatim
deficere τ assumi.a tabe autez de
riuatꝰ que humoruz corruptio est
qua corpa ad extremaz maciem
deducuntur. Tantus tenet error
amātem.acclamatio est qua se in
maxima miseria cōstitutum esse
ostēdit narcissus:cuz quem amat
Menia eum inuenire nō possit. Nec me-
nia.menia a muniendo dicūtur τ
ea sunt proprie: que vrbem cin-
gunt:quāqꝫ τ priuata edificia si-
gnificent. Teneri.amplecti. Re-
supino ore. sursum verso ore.
Puer vnice. singularis.neminez
enim aliuz tāta pulchritudine p̄-
ditum esse putabat. Petitus.ex-
petitus.exoptatus. Fugias.fasti
dias. Asperneris.renuas. Fero-
qꝫ.patior τ tolero. Inopez me co
pia fecit. stulte dictum esse vide-
tur:oxymoron autem a grecis vo
catur quod quāuis fatuuz videa
tur: acutus tamen inest sensus.
copia enim inopez fecit narcissū
quia quod in seipso erat:potiri τ
frui non poterat. Uotum nouum
cupiditas noua τ inusitata:vt qđ
quis amat lōge abs se cupiat ab
esse. Superant.supsunt.restant.
Primo in euo.in pria etatis mee
parte. Adolescēs eñ adhuc erat
narcissus. Diuturnior essz.diuti-
us viueret. Nunc duo concordes
vnanimes. Ad eādez faciem.ad
eādem imaginez. Facies eniz in-
terdum ꝓ totius corpis forma in
terduz ꝓ imagine ponitur. Ma-
le sanus.insanus τ demens.

(Scitis eniz) τ multis latebra opportuna fuistis,
Ecquem, cum vestrę tot agātur sęcula vitę,
Qui sic tabuerit,longo meministis in ęuo,
Et placet τ video, sed qđ videoqꝫ placetqꝫ/
Non tñ inuenio,tātus tenet error amātem.
Quoqꝫ magis doleam,nō nos mare sepat ingēs,
Nec via, nec mōtes,nec clausis męnia portis,
Exigua ꝓhibemur aqua,cupit ipse teneri:
Nam quoties liqdis porreximꝰ oscula limphis,
Hic toties ad me resupino nititur ore,
Posse putes tāgi, minimuz est qđ amātibꝰ obstat.
Quisquis es huc exi,qd me,puer vnice,fallis,
Quo ve petitus abis,certę nec forma nec ętas
Est mea quā fugias,τ amarūt me quoqꝫ nimphę,
Spem mihi/nescio quā/vultu ꝓmittis amico,
Cumqꝫ ego porrexi tibi brachia,porrigis vltro,
Cum risi,arrides, lachrimas quoqꝫ sępe notaui
Me lachrimāte tuas,nutu quoqꝫ signa remittis,
Et qꝫtum motu formosi suspicor oris,
Uerba refers aures non peruenientia nostras.
Iste ego sum,sensi, nec me mea fallit imago,
Uror amore mei,flāmas moueoqꝫ feroqꝫ.
Quid faciā? roget, an ne rogez? qd deide negabo?
Qđ cupio mecum est, inopem me copia fecit.
O vtinam a nostro secedere corpore possem,
Uotū in amāte nouū est,vellez qđ amamꝰ abesset.
Iāqꝫ dolor vires adimit,nec tp̄a vitę
Longę mecę superāt, primoqꝫ extinguor in ęuo,
Nec mihi mors grauis est posituro morte dolores,
Hic qui diligitur vellem diuturnior esset,
Nūc duo cōcordes aīa moriemur in vna:
Dixit,τ ad faciem rediit male sanus eādem,

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Et lachrymis turbauit aquas, obscuraqꝫ moto
Reddita forma lacu est, quã cum vidisset abire,
Quo refugis? remane, nec me crudelis amantem
Desere, clamauit, liceat quod tangere non est,
Aspicere, ꝛ misero prebere alimẽta furori,
Dũqꝫ dolet, summo veste diduxit ab ore,
Nudaqꝫ marmoreis percussit pectora palmis,
Pectora traxerunt tenuẽ percussa ruborem,
Non aliter, ꝙ poma solent, que candida parte,
Parte rubent, aut vt varijs solet vua racemis
Ducere purpureũ nondũ matura colorem.
Que simul aspexit liquefacta rursus in vnda,
Non tulit vlterius, sed vt intabescere flaue
Igne leui cere, matutineqꝫ pruine
Sole tepente solent, sic attenuatus amore
Liquitur, ꝛ tecto paulatim carpitur igni,
Et neqꝫ iam color est mixto candore rubori,
Nec vigor, ꝛ vires, ꝛ q̃ modo visa placebant,
Nec corpus remanet, quondã qđ amauerat echo.
Que tñ vt vidit, ꝙuis irata, memorqꝫ,
Indoluit, quotiensqꝫ puer miserabilis, heu heu,
Dixerat, hec resonis iterabat vocibus, heu heu.
Cũqꝫ suos manibus ꝑcusserat ille lacertos,
Hec quoqꝫ reddebat sonitũ plangoris eundem.
Vltima vox solitã fuit hec spectãtis in vndam,
Heu frustra, dilecte puer, totidẽqꝫ remisit
Verba locus, dictoqꝫ vale, vale inquit ꝛ echo.
Ille caput viridi fessum summisit in herba,
Lumina mors clausit, domini mirantia formã.
Tum qꝫ se, postꝙ̃ est inferna sede receptus,
In stygia spectabat aqua. Planxere sorores
Naiades, ꝛ sectos fratri imposuere capillos:

Moto lacu. turbato fonte. lacus enim dicitur etiam fontium receptaculum. lacus quoqꝫ vas est in quo vue calcantur. Tibullus. et pleno pinguia musta lacu. Liceat quod tangere non est. Aspicere hoc est permitte me aspicere id quod tangere impossibile est. nam hoc verbum est cum infinito iunctũ: significat possibile est. Misero furori. ab effectu miser dicitur furor ꝙ miseros homĩes faciat qui illo vexantur. Miseri autem sunt qui amant: vt Plautus quoqꝫ in Asinaria testatur. Diduxit. diuisit. Ab ore summo. sic quidem legitur. Sed ab ora summa forsitan ab Oui. fuit scriptũ: vt a superiore extremitatẽ vestem fuisse diductam intelligamus. Nam ora vniuscuiusqꝫ rei nõ solum terrarũ extremitas appellaẗ. Marmoreis palmis. manibus vt parium marmor candidis. Traxerunt. conceperunt. Liquefacta in vnda. in liq̃da aqua. Non tulit vlterius dolorem vlterius ferre nõ potuit. Intabescere. paulatim liquefieri ꝛ absumi. Matutine pruine. pruina ros est congelatus. Attenuatꝰ. extenuatus macer factꝰ. Liquitur. liquescit ac paulatim consumitur. Et vires. non aduerbium subaudiatur: vt intelligamus ꝛ vires nõ remanent. Est enim hypozeuxis. Quãuis irata memorqꝫ. se a narcisso fuisse spretam. est autem ordo. Que tamen indoluit vt vidit. ꝙuis irata esset. Miserabilis. miserandus ac misericordia dignus. Plangoris. percussionis Locus. echo que in illo erat loco. Continens enim pro contento ꝑ metonymiam positum est. Summisit. deposuit. Planxere sorores naiades. fleuere nymphe fontium ꝛ fluminum que sorores videntur esse. naiades eñi fontium ac fluuiorum nymphe dicuntur. apo tu nain. hoc est a fluendo. Et sectos fratri imposuere capillos id enim in luctu mulieres facere solebant. Feretrum. capulum quo cadauera efferuntur. Quassasqꝫ faces. scissas. Faces namqꝫ cadaueribus preferebantur. Croceum florem. narcissum florẽ coloribus depingit: nam croceus cum sit folijs candidus cingitur.

Narcissus i florem

Cognita res. expositurus queadmodum tyrreni quidā naute bacchum ꝯtennentes in delphinos mutati fuerūt: ⁊ alia quedā ⁊ penthei regis thebarū impietatē ⁊ cedem narrat: vt fabule melius cōiungant. Per acheides vrbes. acheicas. est eñ forma patronymica pro possessiua. achaia regio est grecie peloponeso ꝯtermina. Scđa vero huius noīs syllaba cuꝫ dipthongon ae est scribenda.

Pentheꝰ

Echionides pētheus. pentheus echionis ⁊ agaues fuit filius: q̄ dum bacchū contēneret: eiusq; sacra in cytherone spectaret. a matre alijsq; bacchis putantibus ipsum eē aprum: fuit dilaceratus. Pentheus aūt apo tu pentheus hoc est a luctu fuit cognominatꝰ. Uerba presaga. que futura significabāt. Cladem lucis adempte cecitatē. Obijcit. exprobrat. Quā nō procul auguror eē. hoc ē quaꝫ puto atq; vaticinor ꝓpe esse. Nouus liber. innuit poeta alium q̄ꝫ bacchū veterē ⁊ antiquum fuisse. Nam vt scribit Diodorus. Quidam vnū dūtaxat alij tres dyonisos ⁊ bacchos fuisse putarūt sua cuiq; gesta attribuentes.

Bacchi tres

Ac primū indum fuisse aiunt q̄ cuꝫ exercitu orbem peragrās ⁊ vitem plātare ⁊ ex vua vinū torculari exprimere oīm primꝰ mortales docuit. Pluraq; alia ad vsum hoīꝫ excogitata effecerūt: vt ꝓ deo coleretur. Secundū ex ioue ⁊ ꝓserpina: velvt alij sentiūt: ex cerere genitū ferūt: q̄ primꝰ boues ad arādum iunxisse narrat. quā ob rem illius statuis cornua apponebantur. Tertiū ex ioue ⁊ semele cadmi filia natum aiūt: q̄ specie decorus int mulierū choreas summa cū voluptate nutritꝰ fuit atq; educatus. Feminarum deinde. quas thyrsis armauit: exercitu cōgregato orbem terrarū peragrauit: eos qui pie iusteq; viuerēt: sacra mysteriaq; docēs. Festos preterea vbiq; dies publice celebrari: choreasq; agi ⁊ musicam exerceri artem instituit. Postremo sedatis inter oēs nationes vrbesq; discordijs bellisq; vbiq; sublatis: pacē oībus largitꝰ est. Quosdā vero ob supbiā impietatēq; ipm ꝯtēnentes iactantesq; bacchas ꝓpter incōtinentiā ⁊ libidinē ab ipso circūduci. Cerimonias vero ac mysteria ad corruptelā externarū mulierū adinuēta: merita pena affecit quorū in p̄mis fuit pentheꝰ. Hec ⁊ multo plura Diodorꝰ de baccho. Ouidiꝰ vero q̄ ab alijs duobus q̄ꝫ gesta fuere baccho soli iouis ⁊ semeles filio attribuere videt. Matris sorores. Ino ⁊ autonoen. He nāq; vna cū agaue matre pentheū dilacerarūt. Perturbat. interpellat. Impedit: ne plura loquat.

Pentheꝰ
Orgia

Aguntur. peragūtur. pficiūtur. Liber adest. bacchus aduenit q̄ idcirco liber dr q̄ curis mentē liberet merū. Orgia aūt ⁊ bacchi sacra taꝫ elegāter describit vt facile ab oībus percipi possint. Festis vlulatibus. clamoribus. Qui eñ bacchi sacra celebrabāt: in furorem acti tympanoruꝫ tubarūq; strepitu ita clamabāt: vt vlulare viderent. Ignota ad sacra. q̄bus alias nunq̄ interfue-

Planxerunt dryades, plangentibꝰ assonat echo,
Iamq; rogū quassasq; faces pheretrūq; parabant,
Nusq̄ corpus erat, croceū pro corpore florem
Inueniūt, folijs mediū cingentibus albis.
Cognita res vatis merita per acheides vrbes
Attulerat famā, nomēq; erat auguris ingens,
Spernit echionides tamē hunc, ex oībus vnus
Contēptor superū pentheus, p̄sagaq; ridet
Uerba senis, tenebrasq; ⁊ cladē lucis adēpte
Obijcit, ille mouēs albentia tēpora canis,
Q̄ felix esses, si tu quoq; luminis huius
Orbus ait fieres, nec Bacchica sacra videres.
Nāq; dies aderit, quā non ꝑcul auguror esse,
Qua nouꝰ huc veniet ꝓles semeleia Liber,
Quē nisi tēploꝝ fueris dignatus honore,
Mille lacer spergēre locis, ⁊ sanguine syluas
Fedabis, matrēq; tuam matrisq; sorores.
Et veniet, neq; eī dignabere numē honore,
Meq; sub his tenebris nimiū vidisse q̄reris.
Talia dicentem ꝑturbat echione natus,
Dicta fides sequitur, respōsaq; vatis agūtur.
Liber adest, festisq; fremūt vlulatibꝰ agri,
Turba ruit, mixteq; viris matresq; nurusq;,
Vulgusq; ⁊ ꝓceres, ignota ad sacra ferūtur.

Augur ad pentheū

Sacrificia bacchi nota

rant. Quis furor anguigene. hac oratione pentheus conatur deterrere thebanos a sacrificijs bacchi celebrandis. Idcirco aūt eos ꝛ anguigenas ꝛ ꝓlem mauortiā vocat: q̄ a draconis dentib⁹ qui in tutela martis erat: originē ducant. Per qđ quidē significat eos nullū cū mollib⁹ viris vino ac libidini deditis cōmerciū hr̄e debere. Attollit. aufert. Era ne tm̄. erea tympana. Ere repulsa. sepius ferreis baculis percussa. Et adunco. aut cū prepositio subaudiat: aut p̄ genitiuo ablatiuus posit⁹ est.

Quis furor anguigene ꝓles mauortia, vestras
Attollit mētes? pentheus ait, era ne tantum
Ere repulsa, valent, ꝛ adunco tibia cornu?
Et magice fraudes? vt quos nō bellicus ensis,
Non tuba terruerit, nō strictis agmina telis,
Feminee voces, ꝛ mota insania vino,
Obscenique greges, ꝛ inania tympana vincant?
Uos ne, senes, mirer, qui lōga p̄ equora vecti,
A tyro, hac ꝓfugos posuistis sede penates,
Nūc sinitis sine marte capi. vos ne, acrior etas
O iuuenes, ꝓpiorque mee, quos arma tenere,
Non thyrsos, galeaque tegi, non frōde decebat.
Este p̄cor memores, qua sitis stirpe creati,
Illiusque animos, qui multos p̄didit vnus,
Sumite serpentis, p̄ fontib⁹ ille lacuque
Interijt, at vos p̄ fama vincite vestra.
Ille dedit leto fortes, vos vincite molles,
Et patrium retinete decus, si fata vetabunt
Stare diu thebas, vtinam tormenta, viriq;,
Menia diruerēt, ignis, ferrumque sonaret.
Essemus miseri sine crimine, sorsque querenda,
Non celāda foret, lacbrymeqz pudore carerent.
At nunc a puero thebe capiētur inermi,
Quē neqz bella iuuāt, nec tela, nec vsus equoꝝ,
Sed madidus myrrha crinis, mollesqz corone,
Purpureeqz, ꝛ pictis intextū vestib⁹ aurum.
Quē quidē ego actutū, mō vos assistite, cogā

Et magice fraudes. magice artes dicūtur q̄ carminib⁹ ac veneficijs mētes hoīm p̄uertunt efficiūtque vt esse videant que nō sunt. A magis aūt q̄ lingua persarū sapiētes dicunt: sunt deriuate. Zoroastres rex ipse prim⁹ magice vanitatis inuētor fuisse dicit. Strictꝭ telis. nudis ensib⁹. Agmina acies. exercitus. Terruerint aūt subaudiat. est autē a maiori ad minus argumentū. Obscenique greges. turb ac lubidine corrupta multitudo. Uos ne senes mirer: sermonē cōuertit ad socios cadmi: q̄ vna cū ipso phenitiā patriāque relinquētes tandē p̄ varia p̄icula in beotiā p̄uenerūt. A tyro. tyrus insula est phenicie adiacēs a tyro phenicis filio dcā. Est ēt tyros laconie vrbs ꝛ isula i mari rubro. Est p̄terea vrbs īdie tyros atque lydie. Uos ne acrior etas sensus ē. vos ne mirer o iuuenes: quoꝝ etatē robustiorē mag decet arma q̄ thyrsos tenere. est autē ordo. Uos ne mirer o iuuenes quorū acriorē etatē ꝓpiorēque mee decebat tenere arma non thyrsos. Thyrsi haste erāt pāpinis ornate q̄s bacchi sacerdotes gestabāt Un̄ etiā bacch⁹ thyrsiger vocat. Seneca in medea. cādida thyrsigeri ꝓles. Qua stirpe. ac si dicere originē vos ducere a martio s̄pēte memētote. q̄ sol⁹ m̄ltos interfecit. vt fontē suū tutaret. Ille dedit leto fortes. argumētū est a maiori. Est aūt antitheton. molles enī fortib⁹ apponunt. Dedit leto. īterfecit. Utinā tormēta. instrumēta sunt bellica a torq̄ndis lapidib⁹ alijsque missilib⁹ dcā. Sine crimīe. sine culpa. Sorsque q̄rēda. h̄ ē sors nr̄a lamētatiōe q̄dē digna foret: nō vitupatiōe. Nō celanda. nō occultāda ꝓpter vitupatione. Sz madid⁹ mirrha crinis hoc ē. Sz capill⁹ vnguēto delibut⁹. Myrrha gen⁹ est aromat: quo vnguenta cōmendant. Habitum aūt bacchi ita describit: vt mollissimus videat. Et pictis vestib⁹. versicoloribus: varioꝝ coloꝝ. Quem quidē ego actutū. statim sine vlla mora. Minat pentheus se bacchū ita esset torturū: vt cum fateri sit coactur⁹: ꝛ quē habeat verū patrē: ꝛ cur ea sacra cōfinxe

Magia

Tyrus

Thyrsi

Myrrha

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

rit. Commentaq; sacra. conficta. comminisci nanq; confingere est. Unde commentum pro confictio ne apud Therētiuz. Atq; illis cōmētum placet. An satis acrisio. Exēplo pbat bacchū facile posse repelli. Nam acrisius rex argiuoꝝ iam baccho clausit vrbis portas. neq; illi⁹ sacra admittere voluit. Acrisi⁹ aūt Abātis argiuoꝝ regis fili⁹ fuit ac pater Danaes a Joue amate. Hic cū a Preto fratre regno fuissz pulsus a Perseo nepote fuit restitutus. A quo tñ postea spreto tanq̃ Jouis nō essz fili⁹ in saxū fuit ꝯuersus vt i seqnti volumine narrat Ouidi⁹. Aduena. bacchū aduenā contēptus gr̃a appellat pētheus. Neq; eniz eum Semeles ⁊ Jouis filiuz esse credit. Cuz totis thebis cū oībus thebanis. Continēs eniz p ꝯtēto p metonimiā sepenumero ponitur. Est aūt interrogatiue cū magna idignatiōe legēduz. Famul' hoc imperat. parēthesis est: qua declarat poeta quib⁹ mādauerit pētheus vt vinctū adducerēt bacchum. Hūc au⁹ cadm⁹. Hūc athamas. aeoli filius fuit Athamas Cadmi gener. Acrior. pteruior. ꝯtumacior. Moderamīa. senioꝝ admonitiones. Sic ego torrētez. pulchra similitudine declarat pēthei aduersus seniorez admonitiones pteruitatem: vt eniz inqt torrētes violētiores fiunt. vbi aliqd ipsis obijcitur. sic pēthei furor monitis senioꝝ magis magisq; crescebat. Torrens autem dr fluui⁹ qui estate siccatur. Obstructa. opposita. Obice. obiectiōe. Seuior. violētior. Ecce cruentati redeūt. famuli ad bacchum cōprehēdenduz missi sanguinolēti sunt reuersi. Quosdā eniz ex bacchi comitibus vulnerauerāt. Querēti dn̄o tyrāno. Thyrrhena gente. tusca. nam thyrrheni populi sunt Italie qui ⁊ thusci dicūtur. Et tyrrhenia. que tuscia vocatur. Differt. ꝓfert. ptrahit ac ꝓlōgat. Significatur aūt pētheus maximo agitari furore: vt qui subito de imerito sumere supplicuū vellet. Documēta. exēpla. Noui moris. rit⁹ Nam bacch⁹ ea tuz primū ab India cū triūpho reuertēs inuehebat sacra. Freqntes. celebres ⁊ colas. Patria meonia ē lidia. Lidij nāq; duce tyrrheno coloniā i italiaz deduxerūt. Non mihi q̃ duri cur sacra bacchi sit secutus. Acetes exponit id qd vltio loco a Tyrāno fuerat rogat⁹. Ligno. retib⁹ q̃ ex lino ꝯficiūtur. Significat au

Acrisius

Torrens

Acetes

Assumptūq; patrem, cōmentaq; sacra fateri.
An satis acrisio est animi contēnere vanum
Numen, ⁊ argolicas venienti claudere portas,
Pēthea terrebit cum totis aduena thebis.
Ite citi (famulis hoc imperat) ite, ducēq;
Attrahite huc vinctū, iussis mora segnis abesto.
Hūc auus, hūc athamas, hūc cetera turba suoꝝ
Corripiūt dictis, frustraq; inhibere laborāt,
Acrior admonitu est, irritaturq; retenta,
Et crescit rabies, moderaminaq; ipsa nocebāt.
Sic ego torrētem, qua nil obstabat eunti,
Lenius ⁊ modico strepitu decurrere vidi,
At quacūq; trabes, obstructaq; saxa tenebāt,
Spumeus et feruēs, ⁊ ab obice seuior ibat.
Ecce cruentati redeunt, ⁊ bacchus vbi esset,
Querēti dn̄o, bacchum vidisse negarunt.
Hunc, dixēre tñ, comitem, famulūq; sacroꝝ,
Cepimus, ⁊ tradūt manibus post terga ligatis,
Sacra dei quōdam tyrrhena gente secutum.
Aspicit hūc pētheus oculis, quos ira tremēdos
Fecerat, ⁊ q̃q̃ vix pene tempora differt,
O periture, tuaq; alijs documenta dature
Morte, ait, ede tuum nomen, nomenq; parētum,
Et patriam, morisq; noui, cur sacra frequentes.
Ille metu vacuus, nomen mihi, dixit, acetes,
Patria meonia est, humili de plebe parentes.
Non mihi que duri colerent pater arua iuuenci,
Lanigerosq; greges, non vlla armenta reliquit,
Pauper ⁊ ipse fuit, linoq; solebat ⁊ hamis
Decipere, ⁊ calamo salientes ducere pisces,

tem patrez sibi fuisse piscatorez. Ars illi sua census erat. hoc est nullis aliis diuitiis pater meus q̄ arte cēsebatur atq̄ inter capite cēsos nūerabatur: qui nullū prorsus p̄rimonium habebāt. Studij artis ꝛ instituti. Preter aquas. in quib⁹ piscarer. Et olenie capelle. amaltheā capraz dicit: q̄ iouez aluisse fertur. ac ꝓpterea in celū sublata inter sidera cū geminis edis fuit collocata. in cui⁹ ortu et occasu maxīe pluuie solēt esse. Olenos aūt vt inq̄t Igin⁹. vrbs est beotie: vt alij achaie ī qua amalthea nutrita merito olenia vocat̄ capella. vñ Oui. ipse in fastoꝝ q̄to. Nascitur olenie signū pluuiale capelle. Ea v̄o enūerat acetes q̄ꝝ maxīe periti esse debēt nautuz gubernatores. Taygeten. vna est ex pleiadib⁹ taygeta. ꝑ quā totum pleiaduz q̄ latine v̄gilie dicūtur: sid⁹ oñditur. Fuit etiā taygeta agenoris filia. vñ Tayget⁹ laconie mons q̄ ꝛ taygeta d̄r fuit appellat⁹. Hyadas. latine sucule q̄dem dicūtur nō apotōhyon. idest a suibus: vt prisci illi romani paꝝ greci sermonis adhuc eruditi putarūt. sed apo tuhym. hoc ē a plu ēdo hyades sunt appellate q̄ ortu ꝛ occasu pluuias inducūt. Sunt aūt stelle in frōte tauri collocate. Arcton vrsam ꝑ quam septētriones: qui nunq̄ occidūt significat. Ventorūq̄ domos. hoc est quattuor mūdi partes. vñ flare dicūtur venti oriētem occidentem. meridiem septētrionez. naz eurus in oriēte. Zephirus ī occidēte. Auster ad meridiem. Boreas ad septētrionem domos habere in p̄io a poeta narrātur. Chie telluris ad horas ad littus chij insule. Est enim chios clarissima Ionum insula cū eiusdez noīs vrbe a chio oceani filio cognoīata. Vel a niue que Chion grece d̄r. Vel a chione nīpha Est etiā vrbs carie chios. ꝛ cheronesi ꝛ euboce Sane sciēdū primā syllabā ī pricipio corripi. ī deriuatiuo v̄o ꝓduci. Adducor littora eleganter noī detracta p̄positio v̄bo est adiecta. Latices recētes. recētem aquā. Inferre. in nauē. Admoneo socios subaudiam⁹. Atq̄ putat. q̄r fallebat̄ ophel tes. iō putasse euz inq̄t poeta. Naz fere q̄ putare dñr decipiūtur. Titubare vr̄. vacillare mero somnoq̄ simulabat se bacch⁹. ne a nautis de⁹ esse cognosceret̄. Vixq̄ seq̄. posse subaudiat̄. vix inq̄t videbat̄ eos seq̄ posse qui ip̄m ducebāt. Gradūq̄ gressum. Nil ibi q̄d credi poss̄ ex cultu facie ꝛ īgressu ↄiectat. Acetes puer illū nō mortalem: s̄ deū esse. Adsis auxilio sis. His quoq̄ des veniā. parcas iis q̄ te huc tanq̄ predā attraxerūt. Pro nobis mitte p̄cari. Acetis socij putātes se puer nō bacchū cepisse: nō

Olenia capra amalthea

Hyades

Ventoꝝ

Domus

Chios

Bacch⁹ is puer

Ars illi sua census erat. cum traderet artem,
Accipe quas habeo, studij successor ꝛ heres,
Dixit, opes, moriensq̄ mihi nil ille reliquit,
Preter aquas, vnū hoc possum appellare p̄riuz.
Mox ego, ne scopulis hererem semꝑ in ijsdem,
Addidici regimen, dextra moderāte, carine
Flectere, ꝛ olenie sidus pluuiale capelle,
Taygetēq̄, hyadasq̄, oculis, arctōq̄ notaui,
Ventorūq̄ domos, ꝛ portus puppibus aptos.
Forte petēs delon, chie telluris ad oras
Applicor, ꝛ dextris adducor littora remis
Doq̄ leues saltus, vndeq̄ immittor harene.
Nox vbi cōsumpta est, aurora rubescere primo
Ceperat, exurgo, laticesq̄ inferre recentes
Admoneo, mōstroq̄ viam, que ducit ad vndas.
Ipse quid aura mihi tumulo ꝓmittat ab alto,
Prospicio, comitesq̄ voco, repetoq̄ carinam.
Adsumus, en, inquit sociorꝝ primus opheltes,
Utq̄ putat, predam deserto nactus in agro
Virginea puerꝝ ducit per littora forma.
Ille mero somnoq̄ grauis titubare videtur,
Vixq̄ sequi, specto cultū, faciēq̄, gradūq̄,
Nil ibi q̄d credi posset mortale, videbam,
Et sensi, ꝛ dixi socijs, q̄d numen in isto
Corꝑe sit dubito, sed corꝑe numen in isto est,
Quisquis es, o faueas, nostrisq̄ laborib⁹ adsis,
His quoq̄ des veniam, pro nobis mitte p̄cari,

modo nolunt ipsum precari: vt sibi det veniã: sed acetis quoqꝫ preces egre ferunt. quare bacchus irridẽtes atqꝫ ꝯtẽnentes in delphinos oẽs fuerũt ꝯuersi. Antẽnas summas. antẽnaꝝ summitates Sunt aũt antẽne ligna vñ vela depẽdent. Rudẽte fune nautico. Relabi. descẽdere. Prede tam ceca cupido est. acclamatio in cecã socioꝝ auariciam. Non tñ hanc. hypallage est: vt intelligam⁹ non patiar sacrũ põdus ⁊ numen hac naue violari: qđ certe fieret. si vi auheret. Pars hic mihi maxia iuris. Maxima inqt ps hui⁹ nauis est mea. Hic. in hac naue. Inqꝫ aditu obsisto. in ipso inqt ingressu resisto ne in nauē inducat puer. Dira ꝓ cede. ꝓpter crudelem occasionē. Homicidiũ nãqꝫ ꝑpetrarat. Dū resto. dũ resisto. Excussum. ĩpulsuꝫ. Amẽs. turbatus Impia turba. socioꝝ. Probat factum. approbat ⁊ laudat ꝑcussionem ⁊ iniuriã mihi illatam. Bacchus enĩ fuerat parẽthesis est exponẽs pueꝝ illum nõ predam: sꝫ bacchũ fuisse. Veluti clamore. solut⁹ sit sopor. Tanq̃ inqt somn⁹ bacchi clamore ⁊ strepitu nautaꝝ solutus foret. Atqꝫ mero. hoc est post ebrietatem. Qua ope. cuius opa. Pone metuꝫ preus. aut est nomen ꝓpriũ vnius ex tyrrhenis nautis aut eum significat q̃ ꝓre ꝑest. Sistere. exponeris ⁊ collocaberis. Naxon ait liber. naxos insula est egei cycladũ clarissima: q̃ ⁊ dyonisias dicta fuit: vt inqt solinus vel q2 hospita baccho fuerit: qui dyonisus cognoĩatur. Vel qđ vini fertilitate alias ciclades vincat. vñ Virg. Bacchatãqꝫ iug' naxon. dicta est aũt naxos: vt q̃dam scribũt a naxo: Caꝝ duce q̃ illam tenuerũt. Vel a naxo Endymionis filio. Euphoriõ ꝟo ꝑato naxe qđ ẽ sacrificare. Asclepiades q̃dẽ narrat Naxias mulieres ex oĩb⁹ solas octo mẽsiũ pueros parere. Vel q2 bacch⁹ ipse octo mẽsiũ essꝫ nat⁹ ferẽ. Vel q2 iuno baccho recõciliata hoc minerue. Naxias mulieres maxie bacchi sacris deditas sit ꝓsecuta. Vel q2 ibi fons est ex quo certo ãni tpe vinũ fluit suauissimũ cui⁹ haustu part⁹ acceleraẽ. Est enĩ Naxos vrbs Sicilie sane insula alijs quoqꝫ noĩb⁹ appellaẽ. Naꝫ vt scribit Pli. illã ⁊ strõgylen ⁊ Dyan ⁊ Siciliã minorē ⁊ callipolin vocitarũt. Aduertite. ꝯuertite. Quis te furor. vexat vel simile ꝟbuꝫ subintelligatur. Pro se. vnusquisqꝫ inqt ꝓ se

Dixit ait, quo non alius conscendere summas
Ocior antennas, prensoqꝫ rudẽte relabi,
Hoc libys, hoc flauus ꝓre tutela melãthus,
Hoc ꝓbat alcimedon, ⁊ qui requiẽqꝫ modũqꝫ
Voce dabat remis aĩoꝝ hortator Epopeus,
Hoc oẽs alij, prede tam ceca cupido est.
Non tñ hanc sacro violari põdere pinum
Perpetiar, dixi, pars hic mihi maxima iuris.
Inqꝫ aditu obsisto, furit audacissimus omni
De numero Lycabas, qui thusca pulsus ab vrbe
Exilium dira penam pro cede luebat,
Is mihi, dum resto, iuuenili guttura pugno
Rupit, ⁊ excussum misisset in equora, si non
Hesissem, q̃uis amens in fune retẽtus.
Impia turba ꝓbat factum, tum deniqꝫ Bacchus
(Bacchus enĩ fuerat) veluti clamore solutus,
Sit sopor, atqꝫ mero redeant in pectora sensus,
Quid facitis? quid clamor? ait, qua, dicite, naute
Huc ope perueni? quo me deferre paratis?
Pone metum, Proreus, ⁊ quos cõtingere portus
Ede velis, dixit, terra sistere petita.
Naxon, ait liber, cursus aduertite vestros,
Illa mihi domus est, vobis erit hospita tellus.
Per mare fallaces, perqꝫ oĩa numina iurant,
Sic fore, meqꝫ iubẽt picte dare vela carine.
Dextera naxos erat, dextra mihi lintea dãti,
Quid facis, o demẽs, quis te furor, inqt Opheltes.
Pro se quisqꝫ timet, leuã pete, maxĩa nutu
Pars mihi significat, ps q̃d velit, aure susurrat.
Obstupui, capiatqꝫ aliquis moderamina, dixi,

Naxos

est:sollicitus:me naxon deuehatur. Moderamina gubernacula. Sceleris.qr de⁹ ɔtra ꝓmissa falle batur. Te scilz.ironia qua significat ethalion se quoqꝫ scire nauez gubernare. Scilz.certe.ac fere sp̄ illusionez sigt. Virg. Scilz hic supis labor ē. Tanq̄ mō deniqꝫ.tanq̄ nūc soluz ꝛ nō antea.cuz tn̄ a principio se decipi cognouerit. Non hec mihi littora naute pulcra illusio qua sigt bacch⁹ se valde timere cū eos oēs p̄ter vnū acetez sit ī delphinos ɔuersur⁹. Jaz dudū flebā iam a pricipio q̄relaꝝ bacchi acetes inq̄t lachrimas cōtinere non poterā. Man⁹ impia multitudo ipioꝝ. Pn̄tior.magis propitius: ꝛ qui magis precibus ac votis adsit. ex affectu hoc dictum est.vnicuiqꝫ enim deus quē colit maximus videtur. Quaz veri maiora fide. Sensus est. Juro me tibi relatuꝝ vera quāuis fide maiora: ꝛ q̄ vt credi possint videantur. Stetit equore puppis.nauis inquit immota permansit in mari. Remoꝝ in verbere.in remigio perseuerāt. Velaqꝫ diducunt dissoluūt vela. qm̄ remis nihil ꝓficiebāt. Gemina ope.duplici auxilio ꝛ remoꝝ ꝛ veloꝝ. Distingūt. varient ꝛ pingūt. Corymbis.vue hederaꝝ corymbi dicūtur. Vuis racemiferis. vitibus racemos ferentibus. Vuas enim ꝓ vitibus posuit. Agitat. concutit. ad terrorem nautis incutiendum. Hastam velatam thyrsi est periphrasis. Thyrsus nāqꝫ hasta est pampinis velata ꝛ cooperta. Quem circa tigres.anastrophe est. circa em̄ prepositio ante ferenda post ponitur. Tigres autem ꝛ lynces fere sunt baccho dicate/quas idcirco nautarum oculis obiecisse bacchus est visus:vt earum aspectu territi in mare desilirent. Pictarum pātherarum.fera est panthera pellem habens varijs maculis distinctam. Exiliere viri.extra nauem in mare intelligamus in delphinos autem fuere transmutati sunt.qui oīm pisciuz sunt velocissimi. Lingua his est cōtra naturā aquatiliuz mobilis.ꝓ voce gemit⁹ hūano similis. dorsum repādum. Rostrū simum qua de causa noīe simonis delectantur. Mulcētur ꝛ sono ꝛ cātu. pueroꝝ amore capiūtur. hoīem enim nō expauescūt. Nigrescere:qr in delphines mutabatur.delphinuz do pellis nigrescit. Spine curuamine dorsi incuruatione. Lati rict⁹. lata ora. Panda naris.sima re-

Neqꝫ ministerio,sceleris qꝫ artis qꝫ remoui.
Increpor a cūctis,totūqꝫ immurmurat agmen.
E quibus ethalion,te scilz oīs in vno
Nostra salus posita est,ait,ꝛ subit ipse,meūqꝫ
Explet opus,naxoqꝫ/petit diuersa/relicta.
Tum deus illudēs,tanq̄ modo deniqꝫ fraudem
Senserit,e puppi pōtum ꝓspectat adunca,
Et flenti similis,nō hec mihi littora naute
Promisistis,ait,nō hec mihi terra rogata est.
Quo merui penam facto,que gloria vestra est,
Si pueꝝ iuuenes,si multi fallitis vnum,
Jādudum flebam,lachrimas man⁹ impia nr̄as
Ridet,ꝛ impellit ꝓperātibus equora remis.
Per tibi nūc ipsum (neqꝫ em̄ presentior illo
Est deus) adiuro,tāto tibi vera referre
Quam veri maiora fide,stetit equore puppis,
Haud aliter,q̄ si siccum nauale teneret.
Illi admirātes/remoꝝ in verbere perstant,
Velaqꝫ deducūt,geminaqꝫ ope currere tētant.
Impediūt hedere remos,nexuqꝫ recuruo
Serpūt,ꝛ grauidis distinguūt vela corymbis.
Ipse racemiferis frōtem circūdatus vuis/
Pāpineis agitat velatam frōdibus hastam,
Quē circa tigres,simulacraqꝫ inania lyncum,
Pictarūqꝫ iacent fera corpa pātheraꝝ.
Exiliere viri,siue hoc insania fecit,
Siue timoꝝ primusqꝫ medō nigrescere cepit,
Corpore depresso,ꝛ spine curuamine flecti
Incipit,huic lycabas,in que miracula,dixit,
Verteris,ꝛ lati rictus/ꝛ panda loquēti

Tyrrheni naute in delphios

curuus. Trahebat. paulatim suscipiebat squamam. Obuertere. cõuertere. Resilire. retrocedere et abbreuiari. Pinnas. que brãchie a grecis dicuntur: quibus pisces natant. Dare brachia ad intortos funes. brachijs et manibus funes tortos apprehendere. Repãdus. incuruus. Trunco corpore. brachijs mutilato. Falcata. in falcis similitudinẽ figurata. Sinuãtur. curuantur. Multaqꝫ aspergine. multa respersione. Delphinũ lusus naturãqꝫ describit. Nam vt Pli. ait. Mira ẽ inter delphinos societas. et inter se nãqꝫ ludunt: et minores natu semꝑ aliquis grãdior comitatur: vt custos: visiqꝫ sunt mortuũ portare: ne lacerare tur a beluis. Captis deniqꝫ ꝙtuꝫ possunt opitulant. Inqꝫ chori ludunt speciẽ in similitudinẽ multitudinis hominũ ludentiũ. Chorus enĩ dr̃ conuentus saltantiuꝫ. et canentiuꝫ apo tis charas. hoc ẽ a gaudio: vt Pla. scribit. Vixqꝫ meum firmat. cuꝫ difficultate inquit meũ corpus confirmat bacchus vt tremere cessaret. Chiam insulaꝫ subaudiamus. Est enĩ adiectiuuꝫ. Accessi sacris. adiunct⁹ sum bacchi sacris. Longis ambagibus. longis nugis. Solidis in tectis. in carcere nulla ex parte peruio: ac preterꝙ per ianuã ingressuꝫ nõ habẽti. Perstat echionides. pentheus echionis filius. Festus citheron. mons est: vt diximus beotie citheron baccho dicatus: ad faciandaqꝫ sacra accõmodatus. Bacchantũ. bacchi sacra celebrantum. Sonabat. resonabat. strepebat. Ut fremit acer equus. pentheũ equo bellicoso similem eẽ ait. Aere canoro. periphrasis est tube. Signa. pugnandi. Ictus ether aer impulsus et ꝑcussus. Lõgis vlulatib⁹. magnis bacchantũ clamoribus. Mouit ad irã concitauit. Recanduit. iterũ est inflãmata. Monte medio. in medio citherone. Altia. extremas montis ꝑtes. Purus ab arboribus. carens arboribus. Spectabilis vndiqꝫ. q̃ vndiqꝫ et ex oĩ parte poterit spectari. Oculis ꝓphanis. nõ initiatis nõ sacr̃. Prima est insano. repetitio h̃ eo ꝑtinet vt oñdat pentheũ ira bacchi potissimũ a matre cepisse lacera-

Chorus

Naris erat, squamãqꝫ cutis durata trahebat.
At libys, obstantes dum vult obuertere remos,
In spaciũ resilire manus breue vidit, et illas
Jam nõ esse manus, iam pinnas posse vocari.
Alter ad intortos cupiẽs dare brachia funes,
Brachia nõ habuit, trũcoqꝫ repãdus in vndas
Corꝑe desiluit, falcata nouissima cauda est,
Qualia dimidię sinuantur cornua lunę.
Undiqꝫ dant saltus, multaqꝫ aspergine rorant,
Emergũtqꝫ iterũ, redeũtqꝫ sub ęquora rursus,
Inqꝫ chori ludunt speciem, lasciuaqꝫ iactant
Corpora, et acceptũ patulis mare narib⁹ efflant.
De modo viginti (tot enĩ ratis illa ferebat)
Restabã solus, pauidus gelidusqꝫ trementi
Corꝑe, vixqꝫ meũ firmat deus, excute, dicens,
Corde metum, chiãqꝫ tene, delatus in illam,
Accessi sacris, baccheiaqꝫ sacra frequẽto.
Prebuimus longis, pentheus, ambagib⁹ aures,
Inquit, vt ira mora vires absumere posset.
Precipitẽ famuli rapite hunc, cruciatqꝫ duris
Corpora tormẽtis, stygię dimittite morti.
Protinus abstractus solidis, tyrrhenus acetes,
Clauditur in tectis, et dum crudelia iussę
Instrumẽta necis, ferrũqꝫ ignesqꝫ parantur,
Sponte sua patuisse fores, lapsasqꝫ lacertis
Sponte sua, fama est, nullo soluẽte catenas.
Perstat echionides, nec iam iubet ire, sed ipse
Uadit. vbi festus facienda ad sacra citheron
Cantibus, et clara bacchantũ voce sonabat.
Ut fremit acer equus, cũ bellicus ęre canoro
Signa dedit tubicen, pugneqꝫ assumit amorem,
Penthea sic, ictus longis vlulatib⁹ ęther

Mouit,ꝛ audito clamore recanduit ira.
Monte fere medio est,cingētibus vltima siluis,
Purus ab arborib⁹,spectabilis vndiqꝫ cāpus,
Hic oculis illum cernētem sacra pphanis
Prima videt,prima est insano concita cursu,
Prima suum misso violauit pēthea thyrso,
Mater,ꝛ o gemine clamauit adeste sorores,
Ille aper,in nostris errat qui maximus agris,
Ille mihi feriendus aper,ruit oīs in vnum
Turba furēs,cūcte coeunt,trepidūqꝫ sequūtur.
Jam trepidū,iam verba min⁹ violēta loquētem,
Jam se dānantem,iam se peccasse fatētem,
Saucius ille tū,fer opem,matertera,dixit,
Autonoe,moueant aīos Acteonis vmbre.
Jlla quis acteon nescit,dextrāqꝫ precātis
Abstulit,inoo lacerata est altera raptu.
Non habet infelix que matri brachia tendat,
Trunca sed ostēdens deiectis vulnera mēbris,
Aspice mater,ait;visis vlulauit Agaue,
Collaqꝫ iactauit,crinēqꝫ per aera mouit,
Auulsumqꝫ caput digitis cōplexa cruētis,
Clamat,io comites,opus hoc victoria nostra est.
Non citius frondes,autūni frigore tactas,
Jāqꝫ male herētes,alta rapit arbore vētus,
Quā sunt mēbra viri,manib⁹ direpta nephādis.
Talibus exēplis monite,noua sacra frequētant,
Thuraqꝫ dāt,sanctasqꝫ colūt Jsmenides aras.

P. Ouidij Nasonis metamor. Liber quart⁹.

At non alcithoe mineias orgia cēset
Accipienda dei,sed adhuc temeraria bacchum

tri bacchi furore correpte aper esse videbatur. Trepidū. timidum ac trepide fugiētez qui pauloāte tam supbus tāqꝫ contumax erat. Autonoe matertera. soror nanqꝫ agaues erat autonoe materqꝫ acteonis. Umbre manes acteonis quē a camb⁹ dilaceratū paulo āte legim⁹. Jlla qs. bacche nāqꝫ furore numinis correpte oīa obliuiscebātur. neqꝫ suos ab alijs dignoscebāt. Jnoo raptu. recisiōe ab Jno facta. nam Jno alterā pēthei manum abscidit. ab Jno eniz inous deriuatur. Deiectis mēbris. rescissis mēbris ꝛ in terrā piectis. Ululauit. clamorez vlulatui lupoꝝ similez emisit. Est eñ vlulare luporum ppriū ab eorūqꝫ voce vbum est factū. Auulsum. recisum. Cōplexa. tenēs. Jo comites. vox est bacchātium. Non citi⁹. Pulchra similitudine declarat pentheum summa celeritate a matre ac materteris fuisse dilaceratū. Quo qdem significatur religionis ptēptores ne apd̄ suos qdez ita dijs volētib⁹ tutos esse posse. Jsmenides. thebane mulieres ab ismeno fluuio beotie cognoiate.

Autonoe — Jsmenides

¶ Raphaelis Regij in quartuz metamorphoseos Ouidij libruz enarrationes.

At nō alcithoe. At particula ē qua cōcinne liber libro cōnectitur. Sic Virgili⁹ At regina graui iādudū saucia cura. Alie qdem inquit oēs Thebane mulieres sacra bacchi celebrabāt. Sz alcithoe qdam ducta temeritate ea spernebat. bacchūqꝫ Jouis filiū minime esse pdicabat. Ac quo tpe sacra bacchi ab alijs celebrabātur: ipsa lanificio vna cū sororibus ꝛ ācillis opam dabat. Eaꝝ vo vna ad leuādum laborem reliquas hortatur: vt fabulaꝝ aliqd vicissim narrēt. Hac aūt phātasia multas describit fabulas poeta. ac Mineidas tādez in vespertiliones cōuersas fuisse narrat. Mineias Minei filia. est eniz nomen patronimicū. Orgia dicūtur a grecis oīa sacra q dijs immortalibus fiūt quas latini cerimonias vocant. a po tis orgis. hoc est a furore quo sacrificātes corripiebātur. Jnde Katexochin

At Alcithoe — Mineidas in vespertiliones — Orgia

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ſacra liberi patris orgia fuerunt appellata. in Thracia primum ab orpheo inſtituta a quo vt tradit Diodorus. etiam Orpheia fuerũt cognoīata. Illa primũ ſolis mulieribus mẽſtruа patiẽtibus celebrari ſtatuit: quo eas illo potiſſimum tp̄e a viris ſepararet. Poſtea alijs quoqꝫ mulieribꝰ vt illa celebrarẽt fuit p̄miſſum. Sꝫ adhuc: ſed etiam inq̄t poſt tam grauia de pẽtheo ſumpta ſupplicia negat bacchum iouis eſſe filium. Socias īpietatis. Nam ⁊ ſorores ſacra bacchi ſpernebãt. Feſtuꝫ celebrare ſacerdos. Aut tireſias aut quiuis aliꝰ ſacerdos bacchi. Immunes opeꝝ. ab operationibus liberas. Bacchaꝝ aũt habitus deſcribit. Nam ⁊ feraꝝ pellibus induebãtur. ⁊ crinibus ſolutis coronas imponebãt ⁊ thyrſos manibus iactabãt. Calathos. ciſtas ac fuſoꝝ laneqꝫ repoſitoria. Infecta penſa. lanas collo impoſitas ſed nõdum filatas. Pẽſum eniꝫ lana dr̄ a collo pẽdens. Thuraqꝫ dant ſacrificãt. Bacchũqꝫ vocãt. Noīa bacchi enumerat: quibus a bacchis inuocabatur. bacchꝰ aũt dictus ē a po tu bakchenin. hoc eſt ab inſaniẽdo qḋ ⁊ ipſe ⁊ eius comites furere viderẽtur. bromius apo tu bremin. hoc eſt a fremẽdo

Bacchi noia

Lyeus apo tu lyin. hoc eſt a ſoluẽdo ꝙ curas ſoluat vinum. Vñ etiam liber a noſtris fuit appellatꝰ. ꝙ aīm a curis liberet. Ignigena ꝙ ex fulminis igne genitꝰ ſit. Latinum aũt pro greco noīe poſuit Pyrigenes eñi grece dr̄. Satũqꝫ iteꝝ. bis ſatum. primũ in vẽtre ſemeles. deinde in femore iouis. Bimatrem ꝙ duas matres habuiſſe videtur ⁊ ſemeleꝫ: vt diximꝰ ⁊ iouis femur. Idcircoqꝫ etiã. Dythyrambos fuit appellatꝰ: ꝙ dia dio thyron. hoc eſt per duas ianuas trãſierit: ⁊ vteꝝ ſemeles ⁊ iouis femur. Additur his Nyſeus Vel a Nyſa Citheronis vertice: vbi eum a nĩphis nutritum fuiſſe iam diximꝰ. vel a Nyſa indie vrbe clariſſima Nyſeus liber pater eſt appellatꝰ. Huic ſ̄cḋo opinioni accedere videtur ⁊ Põponiꝰ Mela. ſic eñi in geographia ſcribit. Vrbium quas incolũt indi. Sunt aũt plurime. Nyſa ē clariſſima ⁊ maxima mõtium Meros ioui ſacer famam hinc p̄cipuam habẽt. In illa genitum in huiꝰ ſpecu libeꝝ arbitrãtur eſſe nutritum vñ grecis auctoribꝰ vt femori iouis inſutum dicerẽt: aut materia ſuggeſſit aut error. Hec mela. ceteꝝ: vt ſcribit Diodorꝰ: plures fuerũt bacchi: quoꝝ oīm geſta in vnum a poetis ꝯferũtur. Indetõſuſqꝫ thyoneꝰ. indetõſus. comatus, ſic eniꝫ pingebatur. thyoneus ſ̄cḋo dictꝰ eſt bacchꝰ apo tu thyo qḋ eſt ſacrifico. impetũ facio. occido. excito. feſtino. vñ etiã thyades bacche dicũtur. Et cũ leneo. apo tu linu. hoc eſt a lacu torcularis. leneꝰ dr̄ bacchꝰ. Genialis vue genio ⁊ voluptati accõmodate. genius enim deus eſt voluptatis. vñ genialis dr̄ voluptuoſus. vini autem inuẽtio tum ꝓpter potus voluptatem. tum q2 corpus reddit validius grata ſupra modum mortalibus fuiſſe perhibetur. Conſitor. primus eniꝫ vini vſum hoībus oſtẽdit. Nyctelius. ꝙ noctu illius ſacra celebrãtur apo tis nykthos. hoc eſt a nocte. Eleleuſqꝫ parens. eleleus dictus eſt bacchus. ab hac voce eleleu: qua ꝓcedẽtes ad orgia celebrãda ad conferandãqꝫ pugnaꝫ vtebãtur. eſt enim hortãtis aduerbium. vinum aũt hortatur ac reddit hoīem ad oīa aggrediẽda audacem. vñ Horatiꝰ. Quid nõ ebrietas deſignat. op̄ta recludit. Spes iubet eſſe ratas. ad p̄lia trudit inermeꝫ Solicitis animis onus eximit ad docet artes. Fecũdi calices quem nõ fecere diſertum. Contracta quem nõ in paup̄tate ſolutuꝫ. Iacchꝰ. apo tis iakchis. hoc eſt a clamore. Euan. vox eſt bacchãtium qua bacchꝰ ipſe ſignatur. Et que p̄terea. alijs quoqꝫ multis cognoībus bacchũ inuocari ait poeta nam eubyus. bryſeus. baſſare vſqꝫ appellatur. Tibi eniꝫ incõſumpta iuuẽta. hymnuꝫ deſcribit in bacchum qui in ipſius ſacris canebatur. Tu puer eternꝰ. exponit queadmoduꝫ iuuẽta baccho ſit incõſumpta nunq̄ eniꝫ ſeneſcit, eoqꝫ ⁊ puer pingebatur. ⁊ nudus ꝙ ebrij ⁊ pueris ſimiles ſunt et

Progeniem negat eſſe iouis, ſociaſqꝫ ſorores
Impietatis habet, feſtum celebrare ſacerdos
Immunes opeꝝ famulas dominaſqꝫ ſuoꝝ,
Pectora pelle tegi, crinales ſoluere vittas,
Serta comis, manibꝰ frondẽtes ſumere tyrſos,
Iuſſerat, ⁊ ſeuam leſi fore numinis iram,
Vaticinatus erat, parent matreſqꝫ nuruſqꝫ,
Telaſqꝫ ⁊ calatos infectaqꝫ penſa reponũt,
Thuraqꝫ dãt, Bacchũqꝫ vocãt, Bromiũqꝫ Lyeũqꝫ
Ignigenãqꝫ ſatũqꝫ iteꝝ, ſolũqꝫ bimatrem,
Additur his nyſeus, indetonſuſqꝫ thyoneus,
Et cum leneo genialis conſitor vue,
Nyteliuſqꝫ, eleleuſqꝫ parẽs ⁊ iacchus ⁊ euan:
Et que preterea per graias plurima gẽtes
Noīa liber habes, tibi eñi incõſumpta iuuẽta,
Tu puer eternus, tu formoſiſſimus alto

omnia reuelant. Tu formosissimus alto consp'ceris celo. liber pater: vt scribit macrobius. sol ab antiquis esse creditus est: quam sniam Uirgiliꝰ quoqꝫ georgicoꝝ p̄io sequi videtur. cum inquit. Uos o clarissima mūdi lumina labētem celo q̄ ducitis annum liber ꝛ alma ceres. eim vero sideꝝ solem pulcherrimum esse ꝯstat. Tibi cū sine cornibus astas vgineum caput est. cornua ircirco attribuūtur baccho (vt scribit Sex. pō.) q̄ hoies nimio vino truces fiant. modice vero sumpto hylares ac māsueti. quales sunt vgines efficiūtur. eoqꝫ sine cornibꝰ bacchi caput vgineum esse fingitur. Diodorꝰ vero ait cornua idcirco fuisse baccho attributa: q̄ primus eim boues ad iuguz iūxerit. quorum opa iacta semia fruges emiserūt. Oriēs tibi victꝰ ad vsqꝫ liber pater vt historici in primisqꝫ Dio. scribūt. primꝰ oim exercitu ī quo mulieres quoqꝫ erāt furētes in indiaz īgressus fuisse: eāqꝫ subegisse. ac gentem nulli vnq̄ hoim obnoxiā ac sola q̄ete ꝯtētaz cedibus libidinibusqꝫ vexasse ac polluisse. indeqꝫ magnificētissimum triumphuz reportasse fertur. Ad vsqꝫ anastrophi. vsqꝫ ad eā ptem qua decolor india. i. nigra ꝛ mali coloris. Extremo gāge. fluuiꝰ est indie vltimꝰ gāges. vn̄ gāgeticꝰ sinꝰ est cognoiatꝰ. Bipēniferūqꝫ lycurgū. Securē ferētez. q̄ vites incidebat. naz licurgꝰ iste rex fuit thracie. q̄ cū in ꝯtēptuz bacchi vites securi succideret: sibiipsi crura amputauit. Diodorꝰ aūt narrat bacchū ex asia in europā trāsituꝝ cū licurgo thracum rege societatem iniisse. cum vero feminas primum in thraciā velut ad amicos traiecisset. mādasse licurguz suis militibus vt bacchum aggrederētur: ipsumqꝫ ac pellices oēs obtrūcarent. de his certior factꝰ dyoni a quodam indigena tharope noīe. cum nōdum milites trāsfretassent: amicoruz presidio occulte ad exercitum rediit. lycurgus pellices aggressus omnes interemisse dr. at bacchus exercitu traiecto thracem pugna superatum captūqꝫ oculis priuauit: illius domesticis cruci affixis. tharopi vero beneficii memor thracum imperium cōcessit ac ritum orgia celebrādi tradidit. fuit etiam lycurgus lacedemonioꝝ rex ipsis leges cōdidit alius item fuit nemee regionis rex: cuiꝰ filiꝰ ab hipsipyle thoātis regis filia educatꝰ fertur. Sacrilegos. sacroꝝ tuoꝝ violatores. nam vt refert Diodorus. bacchꝰ orbem terraꝝ sacrilegis ac deoꝝ contēptoribꝰ purgauit. Tyrrhena corpa. tyrrhenorum nautaꝝ: vt in supiori libro poeta narrauit. Tu biiugum lyncuz. biiugaꝝ. nam lynces liberi patris currum trahere dicūtur sunt aūt fere pellem maculis distinctā habētes. vn̄ Uirgil. Quid lynces bacchi varie. comitatum aūt bacchi ꝛ statꝰ elegāter describit. cuz inq̄t. effrene dextra leuaqꝫ sequūtur lynces ꝛ vda mero lambūt retinacula tigres. Post exultātes spolia armentalia portāt. Se minecesqꝫ lupos: scissasqꝫ mimallones vrsas. Nec comitatus iners: sunt illic ira furorqꝫ ꝛ metus ꝛ virtus ꝛ nunq̄ sobrius ardor. Succidusqꝫ gradus ꝛ castra simillima regni; Curiosus cetera videat que sequūtur. Satyriqꝫ sequūtur. satyri vt inquit Plinius nihil aliud hominis q̄ figuram habēt in ethiopia nascuntur adūcis naribus. aspera cornibus fronte. pedes caprinoe habentes. illorum saltatione ac iocis ꝛ risu plurimum oblectabatur bacchus. Quiqꝫ senex periphrasis est sileni: qui bacchi fuit pedagogus atqꝫ educator eiqꝫ plurimum ad virtutem ꝛ gloriam resqꝫ bellicas profuit silenus autem a sileno nyseorum rege originem duxit: qui circa lumbos caudam habuit. quam et posteri eius omnes gestasse feruntur: Ferula. virgultum est leuissimum: quo senes inter ambulandum etiam num vti solent. Pando. curuo. Asello nanqꝫ vehitur silenus bacchuz sequens. Concauaqꝫ era sonant. cymbala erea. Longoqꝫ foramine buxus. periphrasis est tibie: que ex buxo fieri solet. Sole mineides. quodam furore bacchico videtur poeta in laudes bacchi referendas excurrisse. quare nunc ad mineidas illius contemptrices refert orationem. Intus. intra domum clause: cum alie omnes se in citheronem contulissent.

Conspiceris celo, tibi cum sine cornibus astas/
Uirgineum caput est, oriens tibi victus ad vsqꝫ
Decolor extremo qua cingitur india gange:
Penthea, tu venerande, bipēniferūqꝫ Licurgum,
Sacrilegos mactas, tyrrenaqꝫ mittis in equor
Corpora, tu bijugum pictis insignia frenis
Colla premis Lyncum, Bacche, satyriqꝫ sequūtur,
Quiqꝫ senex ferula titubātes ebrius artus
Sustinet, ꝛ pando non fortiter heret asello,
Quacūqꝫ ingrederis, clamor iuuenilis, ꝛ vna
Feminee voces, impulsaqꝫ tympana palmis,
Concauaqꝫ era sonāt, longoqꝫ foramine buxus,
Placatus mitisqꝫ, rogāt ismenides, adsis,
Iussaqꝫ sacra colunt; sole mineides intus

Intempestiua minerua.lanificio tẽpi nõ conuenienti.est aũt metonymia.nã mineruã lanificij inuentricẽ ꝓ ipso lanificio posuit.Aut lanas ducũt.aut subtegmen filant inq̄t aut stamẽ.aut texũt. Dum cessant alie.ociant̃ festa bacchi celebrãtes.Cõmenta.ficta.Leuemus leue faciamus.Aures vacuas.ociosas.Illa q̄d e multis.pulchra phãtasia ad cõplures narrãdas ingredit̃ trãsformationes poeta.ac eas q̄dem q̄ a poetis attinguntur pleni⁹:q̄ vero obscure sunt minusq̧ celebrate breuissime ꝑcurrit:cum earum vsus null⁹ sit futur⁹.Dirce babylonia dirce q̄dem fere in exẽplarib⁹ legitur:egoq̧ hactenus sic putaui eẽ legendũ.nũc vero ꝛ annotatione Hermolai barbari viri in primis docti:cui⁹ morte maximã iacturã nuper discipline oẽs fecere ꝛ qd̄ ita in vetustis codicib⁹ scriptũ est.Derceti existĩo eẽ legẽdũ nã dercetis q̄ et derkato actesia vocat̃ ꝛ a barbaris atergatis:dea

Defcetis in piscem

est eadẽ cũ rhea quã syri piscium abstinẽtia colunt.vñ ꝛ nomen vt atheneus auctor est:q̄si atergatidos hoc est syroꝝ lingua sine piscibus.cornut⁹ vero scribit etiã colũbas vetari mensis:q̄si duob⁹ elementis nature maximis parci iubente numine aeri ꝛ aq̄.diodorus aũt libro tertio:iuxta ascalonẽ inq̄t lacus est vbi templũ insignis dee:quã syri vocant dercetũ hoc est derketun muliebri facie. reliquũ ṽo corpus figura piscis cui⁹ filia semiramis a columbis educata sit:ꝛ ob id sacras gẽti aues eas eẽ.verũ dercetis etiã athara straboni vocat̃:cui quidẽ ven⁹ obuia facta amorẽ cuiusdam formosi adolescentis sibi sacrificantis iniecit:ex quo q̄dem cũ filiam dea suscepisset:sui erroris pudore ducta adolescentẽ a se remouit.filiã ṽo in loca q̄dã deserta ꝛ saxosa in q̄bus plurime erant columbe exposuit. illa ṽo q̄si diuino nutu ab auibus fuit enutrita. at dea pudore doloreq̧ cõpulsa cũ se in stagnũ abiecisset in piscẽ fuit cõuersa.vñ ꝛ syri ꝛ piscibus illius stagni abstinẽt ꝛ tẽplũ iuxta lacũ ipm illi dee quã dercetũ vocant facie hoĩs.reliquis corꝑis ꝑtibus piscis edificarũt.palestini aũt ppl̄i sunt syrie arabie cõtermini a palestina vrbe regioneq̧ dicti.stagnũ sane illud in qd̄ se dercetis abiecisse fert̃.est iuxta ascalonẽ syrie vrbeꝫ:vt diodorus scribit.An magis vt sumptis.semiramis dercetis dee filia miro quodã mõ columbis coagulato lacte e ꝓximis pastoꝝ mapalibus rapto nutrita fuit.vñ ꝛ semiramis fuit appellata.nã scyrioꝝ lingua semiramides vocant̃ colũbe quas syri vt deas colũt.semira-

Semiramis in columbam.

mis ṽo post maxima bella ꝯfecta babyloneq̧ edificatã cũ insidias sibi a filio strui cõperisset:oĩm iniuria illi remissa ꝑfectis oĩbus mãdauit:vt filio tanq̄ regi parerẽt:e vestigioq̧ euanuit ad deos vt creditũ est translata.Quidã fabulant̃ illã in columbã fuisse cõuersam quoꝝ opinionẽ etiã Ouidius seq̄tur.cõpluribus eñ colũbis domũ ingressis ꝛ illã cũ reliq̄s euolasse putant.quo factuꝫ est vt syri columbã vt deã colant ĩmortalẽ reginã arbitrati.Imperauit aũt semiramis vniuerse asie preter indos:vixitq̧ annos duos ꝛ sexaginta cũ q̄draginta duob⁹ regnasset.Nais an vt cãtu-quenam hec fuerit nais mihi parũ est cõpertũ.nympha q̄dã que carminibus ꝛ herbis iuuenes quosdam se clamorib⁹ infestãtes in mutos pisces trãsmutauit.ac tandẽ ipa q̄ꝫ facta est piscis.An que poma alba.mori arboris est periphrasis.morus eñ arbor poma primũ quidẽ alba:deinde nigra

Intempestiua turbantes festa minerua:
Aut ducunt lanas,aut stamina pollice versant,
Aut herent tele,famulasq̧ laboribus vrgent,
E quibus vna leui deducẽs pollice filum,
Dum cessant alię,cõmẽtaq̧ sacra frequentant;
Nos q̄ꝫ quas pallas melior dea detinet,inquit,
Utile opus manuũ vario sermone leuemus,
Perq̧ vices aliquid,quod tẽpora lõga videri
Non sinat,in mediuꝫ vacuas referam⁹ ad aures.
Dicta probãt,primãq̧ iubẽt narrare sorores.
Illa,quid e multis referat,nã plurima norat,
Cogitat,et dubia ẽ de te Babilonia narret
Derceti,quã versa squamis velantibus artus,
Stagna palestini credunt mutasse figura.
An magis,vt sumptis illius filia pennis,
Extremos altis in turribus egerit annos.
Nais an,vt cantu,nimiũq̧ potentibus herbis
Uerterit in tacitos iuuenilia corpora pisces,
Donec ideꝫ passa est,an quę poma alba ferebat,
Ut nunc nigra ferat cõtactu sanguinis arbor.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

pyrami ac thiſbes ſanguine effecta ferre cepit. nam pyramꝰ iuuenis ⁊ thiſ be puella cũ domos cõtiguas haberẽt: ſe mutuo amare ceperũt. cum aũt ſe amplecti aliter nõ poſſent: egredi vrbẽ ad cõſtitutum locũ decreuerũt: quo q̇dem cũ prior puenisset thiſ be: leena illa trãſeunte perterrefacta in antrum vicinũ confugit. pyramus deinde adueniens cũ velum qđ fugienti thiſ be e capite deciderat: cruentatũ reperiſſet eã putãs a feris fuiſſe laceratã gladio quẽ ſecũ habebat ſub moro arbore incubuit. cuiꝰ ſanguine q̇dẽ mora effecta fuere nigra: cum antea cãdida fuiſſent. thiſ be autẽ ex antro egreſſa cũ pyramũ vulnere ꝯfectũ vidiſſet: eodẽ ſe gladio cõfodit. ſane pyramꝰ nõ ſolũ viri eſt ꝓpriũ: ſꝫ etiã fluuij nomẽ q̄ ꝑ anguſtias tauri mõtis in ciliciã defert. thiſ be q̄ꝫ ⁊ mulieris ⁊ vrbis eſt nomẽ vñ thiſbeꝰ declinat. Cõtiguas. ſe inuicẽ tangẽtes. Semiramis. nini aſſyrioꝝ regis vxor fuit magno mulier aĩo: q̄ mortuo marito ſexũ mẽtita: ac ſe filium eẽ ſimulãs ſucceſſit: ac vt virũ geſtoꝝ gl'ia ſuparet: int ea q̄ ꝑclara geſſit babylonẽ vrbẽ ꝯdidit. cuiꝰ menia ambitu trecẽta ſtadia ⁊ ſexagita cõplectebant. freq̄ntibꝰ turribꝰ. ac magnis ornata: vt diodorus ac fere hiſtorici ⁊ greci ⁊ latini ſcribũt. Altã vrbẽ. ad muroꝝ ac ediũ magnificẽtiã reſpexit: q̄ facile alias vrbes babylon ſupabat. Coctilibꝰ muris. latericijs et coctis lapidibꝰ ꝯſtructis. Primoſq̄ gradꝰ. ꝑmos amoris gradꝰ viſuꝫ ⁊ colloquiũ eẽ ꝯſtat. reliq̄ vo ſt tactꝰ. oſcula. ꝯcubitꝰ. Tede iure. nuptiarũ ac legitio iure. Sꝫ vetuere pr̄es. fatue q̇dẽ h̄ eẽ dictũ videtur. ſi eĩ vetuere quõ vetare non potuerũt? verũ acute ſit ⁊ lepide eſt dictũ. vetuerũt eĩ ne nuptiarũ iure coirẽt. ꝓhibere aũt ñ potuerũt ne aĩmis affectuq̄ copularentur. Tenui rima. ſubtili ac parua ſciſſura. Duxerat. ꝯtraxerat. Id vitiũ nulli. illa inq̄t rima a nullo vnq̄ fuerat aĩaduerſa. Notatum aĩaduerſuꝫ. ẽ aũt ordo. o amãtes ꝑmi vidiſtis id vitiũ nulli notatũ ꝑ lõga ſcula. Quid ñ ſentit amor ꝑenthe eſt rõeꝫ ꝯtinẽs: cur amãtes ꝑmi rimã illã notarit. Inq̄ꝫ vices fuerat. h̄ eſt poſtq̄ viciſſet ſuſpirauerãt. Quãtũ erat. ac ſi dicerẽt nimiũ erat: vt ꝑmitteres nos toto corpe copulari. Vel ad oſcula dãda pateres. h̄ eſt ſaltẽ apirtũ deberes: vt nos ĩuicẽ oſculari poſſemꝰ. Vel ſaltẽ. Sub noctem. circa noctẽ. adueniẽte nocte. Nõ pueniẽtia ꝫ. hoc eſt q̄ ad alterã ꝑtem nõ perueniebãt. Nocturnos

Hec placet, hec quoniã vulgaris fabula nõ eſt,
Talibus orſa modis lana ſua fila ſequẽte.
Pyramus, ⁊ thiſ be, iuuenũ pulcherrimus alter,
Altera, quas oriens habuit, prelata puellis,
Contiguas habuere domos, vbi dicitur altam
Coctilibus muris cinxiſſe ſemiramis vrbem.
Noticiã, primoſq̄ gradus, vicinia fecit.
Tempore creuit amor, tede quoq̄ iure coiſſent,
Sed vetuere patres, quod nõ potuere vetare.
Ex equo captis ardebãt mentibꝰ ambo.
Conſcius omnis abeſt, nutu ſigniſq̄ loquũtur,
Quoq̄ magis tegit, tanto magis eſtuat ignis.
Fixus erat tenui rima, quã duxerat olim
Cum fieret, paries domui cõmunis vtriq̄.
Id vitiũ nulli per ſecula longa notatum.
Quid nõ ſentit amor? primi vidiſtis amantes,
Et vocis feciſtis iter, tuteq̄ per illud
Murmure blanditie minimo tranſire ſolebant.
Sepe vbi cõſtiterãt, hinc thiſ be, pyramꝰ illinc,
Inq̄ vices fuerat captatus anhelitꝰ oris,
Inuide, dicebãt, paries, q̄d amantibꝰ obſtas?
Quantũ erat, vt ſineres toto nos corpore iungi?
Aut, hoc ſi nimiũ eſt, vel ad oſcula dãda pateres.
Nec ſumus ingrati, tibi nos debere fatemur,
Qđ datus es verbis ad amicas trãſitꝰ aures.
Talia diuerſa ne quicq̄ ſepe locuti,
Sub noctem dixere vale, partiq̄ dedere
Oſcula quiſq̄ ſue, nõ peruenientia contra.
Poſtera nocturnos aurora remouerat ignes,

Nais ĩ piſcem

Mora ex albis nig̃

Pyramꝰ ⁊ thiſ be.

Periphraſis aurore

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ignes.stellas:q̄ aurora adueniēte auferri videnť. Pruinosas.pruina obruptas.est aũt pruina ros congelatus. Coiere cõuenere. Multa prius q̄sti.de parētib⁹ suis. Nocte silēti.media q̄ ⁊ intēpesta d̄r:q͛ illo tp̄e oīa sileāt aīalia. Fallere custodes.decipe ianuarũ custodes:q̄ ianitores vocanť. Foribus.domib⁹.a p̄te em̄ totũ intelligim⁹. Excedere.exire. Tecta domos. Spatiātibus.in magno agri spatio obambulantib⁹.nam spatiari nihil aliud est (vt ait macrobius) q̄ꝫ spatio lati itineris obambulare Ad busta nini.ad sepulchrũ nini assirioꝝ regis.bustũ aũt ꝓprie d̄r locus vbi cadauera cõburebanť. Ardua.alta.morus aũt arbor est:q̄ (vt scribit Plin.) serotino germinata floret.nec nisi exacto frigore germinat: ob id dicta sapiētissima arboꝝ. Tarde affectũ exp̄mit amantiũ: q̄bus dies maxime lõgus videť:in cuius noctē cõuenire statuerũt. Precipitať aquis.in aquas oceani.ex opinione aũt vulgari hec dr̄.ne q̄ꝫ em̄ sol in aq̄s descēdit. Et aq̄s nox exit ab ijsdem vbi em̄ sol occidit:unde nox videť oriri. Uersato.reuoluto.hoc est apta ianua. Adopertaq̄ꝫ vultũ.vultũ coopertum h̄ñs.ne cui forte obuiaret agnosceret. Dictaq̄ꝫ sub arbore.cõstituta. Audacez faciebat amor. cām reddit cur tam audax esset puella:vt noctu sola in agro resideret. Uenit ecce recenti.ecce aduerbium sp̄ fere aliq̄d repētini insperatiq̄ꝫ mali significat:vt Uirgi. Ecce aũt gemini a tenedo trãquilla ꝑ alta.hoc aũt ⁊ asconi⁹ notat:q̄ ait hoc ꝓpriũ eē Ciceronis: vt in reb⁹ improuisis hac p̄ticula ecce vtať. Oblita rict⁹.hoc ē hora spumātia sanguine boum infecta h̄ñs. Depositura sitiz. hoc est potatura in vicino fonte. Timido pede. Trepidis pedib⁹.ac festinātib⁹:vt ei trepidũ ꝓ timido sic timidũ ꝓ trepido elegāter ponit. vt lea.postq̄ꝫ leena. vtroq̄ꝫ ei d̄r mõ. Compescuit.placauit. Laniauit.lacerauit. Seri⁹ egressus sero tarde q̄dē sig̃t:sꝫ ita vt post amissam oportunitatē aliquā fe reponiť. Amict⁹:velum. Uestez. velum. E q̄bus illa.thisbe quam idcirco vitā dignissimā fuisse ait pyramus:q2 ⁊ ꝓmissis stetit:⁊ lõge ante se ad ꝯstitutũ locũ venit. Nostra nocens aīa est. aīam pro vita sepenumero accipi notũ est. Ego te miseranda peremi.se necis thisbes:quā a leena dilaniatam putabat pyramus cām fuisse ꝯfitetur. Peremi.necaui.cum maximo aũt affectu hec a pyramo referunť. In loca plena met⁹

Solq̄ꝫ pruinosas radijs siccauerat herbas:
Ad solitum coīre locũ,tum murmure paruo
Multa prius questi,statuũt vt nocte silenti
Fallere custodes,foribusq̄ꝫ excedere tentēt,
Cũq̄ꝫ domo exierint/vrbis q̄ꝫ tecta relinquant.
Ne ve sit errandũ lato spatiantib⁹ aruo,
Conueniant ad busta nini,lateantq̄ꝫ sub vmbra
Arboris.arbor ibi niueis vberrima pomis,
Ardua morus erat,gelido cõtermina fonti.
Pacta placent,⁊ lux tarde discedere visa
Precipitatur aquis,⁊ aquis nox exit ab ijsdem.
Callida per tenebras,versato cardine thisbe
Egreditur,fallitq̄ꝫ suos,adopertaq̄ꝫ vultum
Peruenit ad tumulum,dictaq̄ꝫ sub arbore sedit.
Audacem faciebat amor.venit ecce recenti
Cede leena boum/spumātes oblita rictus/
Depositura sitim vicini fontis in vnda.
Quā procul ad lune radios Babylonia thisbe
Uidit,⁊ obscurũ timido pede fugit in antrum.
Dumq̄ꝫ fugit,tergo velamina lapsa reliquit.
Ut lea seua sitim multa compescuit vnda,
Dum redit in siluas,inuentos forte sine ipsa
Ore cruentato tenues laniauit amictus.
Serius egressus/vestigia vidit in alto
Puluere certa fere,totoq̄ꝫ expalluit ore
Pyramus,vt vero vestem q̄ꝫ sanguine tinctam
Repperit:vna duos(inq̄t)nox perdet amātes,
E quibus illa fuit longa dignissima vita,
Nostra nocēs aīa est,ego te miserāda peremi,

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

In loca plena metus/ qui iussi nocte venires,
Nec prior huc veni: nostrũ divellite corpus,
Et scelerata fero cõsumite viscera morsu
O quicũque sub hac habitatis rupe leones.
Sed timidi est optare necem: velamina thisbes
Tollit/ et ad pacte secũ fert arboris vmbram.
Utque dedit note lachrymas dedit oscula vesti,
Accipe nunc, inqt, nostri quoque sanguinis haustus.
Quoque erat accinctus/ demisit in ilia ferrum,
Nec mora, ferventi moriens e vulnere traxit,
Et iacuit resupinus humo, cruor emicat alte.
Non aliter/ q̃ cũ viciato fistula plumbo
Scinditur, et tenui stridente foramine longas
Eiaculatur aquas, atque ictibus aera rumpit.
Arborei fetus aspergine cedis in atram
Vertũtur faciem, madefactaque sanguine radix
Purpureo tinxit pendẽtia mora colore.
Ecce, metu nondũ posito, ne fallat amantem,
Illa redit, iuvenẽque oculis, animoque requirit,
Quãtaque vitarit narrare pericula gestit.
Utque locũ et visam cognoscit in arbore formam,
Sic facit incertam pomi color, heret an hec sit.
Dum dubitat, tremebunda videt pulsare cruentũ
Membra solũ, retroque pedẽ tulit, oraque buxo
Pallidiora gerens/ exhorruit equoris instar,
Quod fremit, exigua cũ summũ stringitur aura.
Sed postq̃ remorata suos cognovit amores,
Percutit indignos claro plangore lacertos,
Et laniata comas, amplexaque corpus amatum,
Vulnera suppleuit lachrymis, fletũque cruori
Miscuit, et gelidis in vultibus oscula figens,
Pyrame clamavit, quis te mihi casus ademit?

cãm assignat pyramus cur ipe interfecerat thisbẽ. Qui iussi. quia ego iussi. est em̃ relatiuũ cãm exp̃mens. Nostrũ divellite corp⁹ apostrophe ad leones a quibus pyramus dilaceratã putabat thisbẽ. Sub hac rupe. sub h̃ saxo. in h̃ hac spelunca. ppinqua em̃ spelunca erat in quã refugerat thisbe. Sz timidi est optare necẽ. cũ sibi vir fortis eã ɔsciscat. Pacte arboris ɔstitute. Ferrũ. ensem per metonymiaz. ex ferro namque enses cõficiũtur. Emicat. exilit. Non aliter q̃ cum pulchra silitudine oñdit poeta q̃ alte ex pyrami vulnere sanguis exiliret. Quã cum viciato fistula plũbo fistula p quaz aqua deducit ex plumbo fere fieri ɔsueuit: dicta q̃ fistule ex tibie silis sit. Viciato corrupto. fracto Eiaculat. longe eiicit. Atque ictib⁹ aera rũpit. aque emissione aerez penetrat. Arborei fet⁹. mora arboris illi⁹ fruct⁹. Aspgine cedis. sanguis aspsiõe. In atrã faciẽ. in nigrã figurã. Madefactaque. que copula hoc loco p q̃ est accipienda. cãm em̃ assignat cur mora ex albis purpurea fuerint effecta. Gestit. cupit. Utque locũ q̃ locũ inqt et visam arboris figurã thisbe cognoscit. tam colore moroꝝ q̃ ex albis rubicũda fuerãt effecta redditur incerta. Pomi color. fructuuz mori arboris color ex albo i rubicundũ trãsmutat⁹. pomũ aũt generale nomẽ est oĩm fructuũ: q̃cũque in arborib⁹ nascunt: siue molles siue duros cortices hñt. q̃uis q̃dã aliter sentiãt. Heret. dubitat an illa sit arbor: sub q̃ paulo ante sederat. Tremebũda. palpitãtia. Pulsare. pcutere. nondũ em̃ mortu⁹ erat pyram⁹. Retroque pedem tulit. retrocessit. Exhorruit. turbata ẽ. Equoris instar. ad silitudinẽ mar;. instar aũt idéclinabile nomẽ ẽ. ac interdũ ad silitudinẽ. interdũ sigt ad eq̃parationẽ: q̃uis sine p̃põne ponat. Vir. Instar mõtis equũ divina palladis arte edificãt. Quod fremit. strepit. Cũ summũ stringitur. qñ in sup̃ficie radit ac leuiter a vento attingit. Claro plangore. magno eiulatu. In gelidis vultibus in frigida facie pyrami morĩetis. Suppleuit. impleuit. Quis te mihi casus ademit. eripuit. sunt

Pyrame responde, tua te carissima thisbe
Nominat, exaudi, vultusqꝫ attolle iacētes.
Ad nomen thisbes, oculos iam morte grauatos
Pyramus erexit, visaqꝫ recōdidit illa.
Que postq̄ vestēqꝫ suam cognouit, ⁊ ense
Vidit ebur vacuum, tua te manꝰ, inquit, amorqꝫ
Perdidit infelix, est ⁊ mihi fortis in vnum
Hec manꝰ, est ⁊ amor, dabit hic in vulnera vires.
Persequar extinctum, letiqꝫ miserrima dicar
Causa comesqꝫ tui, quiqꝫ a me morte reuelli
Heu sola poteras, poteris nec morte reuelli.
His tamen amboꝝ verbis estote rogati,
O multum miseriqꝫ mei illiusqꝫ parētes,
Ut quos certꝰ amor, quos hora nouissima iūxit,
Componi tumulo non inuideatis eodem.
At tu, que ramis, arbor, miserabile corpus
Nunc tegis vnius; mox es tectura duoꝝ.
Signa tene cędis, pullosqꝫ ⁊ luctibus aptos
Semper habe fetus, gemini monumēta cruoris.
Dixit, ⁊ aptato pectus mucrone sub imum
Incubuit ferro, qđ adhuc a cęde tepebat.
Vota tn̄ tetigēre deos, tetigere parētes,
Nam color in pomo est, vbi permaturuit ater,
Quodqꝫ rogis superest, vna requiescit in vrna.
Desierat, mediūqꝫ fuit breue tp̄s, ⁊ orsa est
Dicere leucothoe, vocem tenuere sorores:
Hūc quoqꝫ sidera qui temperat oīa luce
Cepit amor solem, solis referamus amores.
Primus adulterium veneris cū marte putatur
Hic vidisse deus, videt hic deꝰ oīa primus,
Indoluit facto, Iunonigeneqꝫ marito
Furta tori, furtiqꝫ locum monstrauit: at illi

aūt. q̄rele maxime amāti cōueniē tes. Erexit. extulit. aperuit. Recōdit. iterū cōdidit ⁊ occultauit ⁊ clausit. Vestēqꝫ suam. velū suum quo deceptꝰ Pyrāmus seip̄m interfecerat. Ebur vacuū ense. idest eburneam vaginā ense carētem. Tua te manꝰ inq̄t amorqꝫ. teip̄m inq̄t ob amorem quo me ꝓsequebaris interfecisti. In vnū. ad hoc vnum vt me ipsam interficiā. In vulnera. ad vulnera mihi ipsi inferēda. Reuelli. separi. Certꝰ amor verꝰ. Non inuideatis. nō ꝓhibeatis nr̄is votis inuidentes. Componi. cōdi. ac simul sepeliri Pullos. nigros. Monumēta. memoriam. Gemini cruoris sanguinis duoꝝ ⁊ pyrami ⁊ tisbes. Aptato mucrone. apposita cuspide. Sub imū pectꝰ. ad infimā pectoris ꝑtem. Ferro. ensi. quo seip̄m pauloāte trāsfixerat pyramꝰ. Vota. preces. Tetigere. cōmouere. Permaturuit. ꝑfecte maturuit. Quodqꝫ rogis supest. cinis ⁊ ossa rogis supesse solēt. Desierat. loqui subaudiatur ⁊ alcithoe, finē eīm sue narrationi īposuerāt. Vocē tenuere. siluerūt. Leucothoe: soror alchithoes, anteq̄ narrat quē admodū leucothoe orchami regis achemenie ⁊ eurymones filia in arborem thuris fuerit ꝯuersa: exponit adulteriū martis cū venere. Sol eīm martem olim cū venere coeūtem vulcano eiꝰ marito indicauit: qui īdignꝰ retibꝰ tenuissimis cubile circūdedit. quibus coeūtem martē cū venere ita implicuit, vt nullo pacto disiūgi possent. patefacto deinde cubiculo oīm deoꝝ oculis spectādos subiecit. q̄re venꝰ indignata soli leucothoes amorē immisit. q̄ vt cōmodiꝰ ea potiretur: se ī matris eurymones figurā ꝯuertit. cum xp̄o orchamꝰ pr̄ eam vitiatā esse īdicio clytie solis amice cognouisset. ipsam defodit in terrā. sol xp̄o amicā miseratꝰ. eam ī thurꝫ arborē cōmutauit. Hūc q̄ꝫ. ac si diceret. nō solū mortales capiunt amore sꝫ dij q̄ꝫ ⁊ q̄dē clarissimi. Videt hic deꝰ oīa primꝰ cā est cur sol putetur oīm primꝰ martꝫ adulteriū cū venere vidisse. q̄re hec ꝑticula nā subaudiēda vr̄. Iunonigene ex iunone genito, vulcanū eīm solū iuno ex ioue suscepit. Furta.

Adulterium venerꝫ cū marte.

Leucothoe ī thuris arborē

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

stupra: et adulteria ꝙ furtim fiant. Graciles. tenues atqꝫ subtiles. Que lumina fallere possent. que oculos decipere valerēt. Elimat. efficit lima. Aranea. tela aranearū. Atqꝫ leues tactus. significat

Et mens, et qđ opus fabrilis dextra tenebat
Excidit, extemplo graciles ex ęre catenas,
Retiaqꝫ, et laqueos, quę lumina fallere possent
Elimat: non illud opus tenuissima vincant
Stamina, nō summo q̄ pendet aranea tigno:
Utqꝫ leues tactus/ momētaqꝫ parua sequātur,
Efficit, et lecto circūdata collocat apte.
Ut venêre thorum coniunx et adulter in vnum,
Arte viri, vinclisqꝫ noua ratione paratis
In medijs ambo deprensi amplexibus hęrent.
Lemnius extēplo valuas patefecit eburnas,
Admisitqꝫ deos: illi iacuêre ligati
Turpiter, atqꝫ aliqs de dijs nō tristibus, optat
Sic fieri turpis. superi risêre, diuqꝫ
Hęc fuit in toto notissima fabula cęlo.
¶ Exigit indicij memorē cythęreia pęnam,
Inqꝫ vices illum, tectos q̄ lęsit amores,
Lędit amore pari. quid nūc, hyperione nate,
Forma colorqꝫ tibi, radiataqꝫ lumina prosunt?
Nempe, tuis oēs qui terras ignibus vris,
Ureris igne nouo, quiqꝫ oīa cernere debes,
Leucothoen spectas, et virgine figis in vna,
Quos mūdo debes oculos, modo surgis eoo
Temperius cęlo, modo serius incidis vndis,
Spectandiqꝫ mora brumales porrigis horas.
Deficis interdū, vitiūqꝫ in lumina mentis
Transit, et obscurus mortalia pectora terres.
Nec tibi, ꝙ lunę terris propioris imago
Obstiterit palles, facit hūc amor ipse colorem.
Diligis hāc vnā, nec te clymeneqꝫ, rhodosqꝫ,
Nec tenet ęęę genitrix pulcherrima circes,

retia ea ita mollia fuisse; ac flexibilia vt neqꝫ si tangerent̄ sentiri possent: ac facile reb⁹ oībus cederent. Parua momēta. pua obstacula: vt parum resistere viderentur. Deprensi. in re ꝓhibita inuēti. nam deprehendi ꝓprie quis in re minus honesta dr̄. Lemnius. vulcanus: qui cū deformis natus esset iunoniqꝫ displicuisset e celo fuit a ioue in lemnū insulam precipitatus. ibiqꝫ a simijs vt scribit Fulus: fuit nutrit⁹. Admisitqꝫ deos. aduocauit deos ad spectaculū veneris et martis q̄ ita ligati in lecto iacebant: vt se dissoluere nō possent. Atqꝫ aliqs de dijs. eū fuisse mercuriū ferūt. Cytereia. venus a cytheris insula dicta ad ꝙ primū e mari nata concha peruenisse dicitur. Memorem penam. aut hypallage est memor cythereia. aut quā in memoria hēbat. vt Virg. Seue memorē iunonis ob iram. Inqꝫ vices. vicissim ecōtrario. Hyperione nate. Sol hyperionis titanis fili⁹ fuisse dr̄. est aūt apostrophe ad solē. Igne nouo. amore inusitato. Temperius. tēpestiuius. Modo seri⁹ incidis vndis. interdū inquit tardius occidis. Eoo celo. orientali. vñ oritur aurora: q grece Eo dicitur. Porrigis. produc. Brumales horas hyemales dies qui solent eē breuiores. Vitium mētis. egritudo ac passio cordis qua fere amātes pallent. Transit in lumina. Pallida nāqꝫ videbantur. Nec tibi ꝙ lune. cām eclipsis solis exponit. nam tūc deficere videt̄ cum luna ei subijcitur. luna ꝟo infima planetarū. Clymene. phaetontis mater. Rhodos. insula est lycie adiacens soli adeo grata: vt sp̄ ꝙuis nebuloso aere aliqua diei hora eius radij videant̄: vt scribit Plinius. Rhodos autē apo tu rodu. hoc est a rosa ꝓpter pulchrytudinē (vt q̄dam scribunt) fuit appellata. nā prius et ophiusa et a serenitate etherea vocabat̄. diodorus vero ait rhodon insulā a rhodo puella neptuni filia ex quadā telchinū sorore q̄ primi insulā tenuerunt fuisse appellatā. Nec tenet eee. ꝑsa mater fuit cyrces: q̄ eea ab ea vrbe colchorū non vt seruis

Rhodos

Eea circe

ũs scribit a vocibus eorum quos in bruta aĩalia conuertebat: fuit appellata. Aea vo nõ solum colchoꝝ ẽ vrbs ab Aeeta medee patre edificata. sꝫ alia quoq; ẽ thessalie est etiã macedonie fons aea vt stephanus scribit. vñ eeus eea declinat. Clytie. nympha fuit q̃ apollinẽ amauit. Graue vulnus. magnũ dolorẽ: q: sibi leucothoen prelatã videbat. Gentis odorifere. odores ferentis. hoc est arabice. Formossima eurymone. pulcherrima. Eurymone aũt: vt scribit in theogonia hesiodus: nympha fuit oceani et tethios filia: vxorq; orchani achemenioꝝ regis. altera fuit apollinis filia que thalioni marito adrastum argiuoꝝ regem atq; eripylem peperit. Achemenias. pſicas. nã achemenij parse & pthi populi sunt finitimi. A prisco belo. a primo belo qui abantẽ genuit. abas acrisium. Acrisius danaem. danee perseum. perseus bachemonẽ. bachemon achemenem. a quo achemenia est appellata. achemenes vero orchamũ. Axe sub hesperio. solis equoꝝ pascua describit. que sunt in occidente ambrosiam ferentia: cuius pastu solis equi per noctem reparãtur ad diuturnos labores tolerandos. Axe sub hespirio. sub celo occidẽtali. duo nãq; sunt axes (vt huius quoq; scribit) qui & vertices & poli dicũtur arctic⁹ siue borealis qui a nobis semper videtur. & antarcticus siue notius et australis qui nunq̃ a nobis videri potest. axem ergo ꝓ celo posuit. est autem ꝓprie axis vt scribit apuleius: directio q̃daꝫ a polis velut a cardinibus profecta. diuisor & discriminator mũdi orbem terre in medietate constituens. ambrosia vero que immortalitas interp̃tatur: cibus ẽ deorum: quo etiã equi solis pasci dicuntur. est autem herba quã diascorides artemisiaꝫ esse ait. Thalamos amatos. amice leucothoes cubiculum. Ducentẽ. deducentem filanteꝫ. Leuia stamina. mollia. Arbitrium. facultatem. Et colus. instrumentũ est cui appendũtur stamina filanda. Et fusi. horum inuentor closter arachnes filius a Plinio fuisse narratur. Nitore. pulchrytudine. splendore.

Eurymõe

Axes

ambrosia

Queq; tuos clytie/q̃uis despecta/petebat
Concubitus, ipsoq; illo graue vulnus habebat
Tempore, leucothoe multarũ obliuia fecit:
Gentis odorifere quã formosissima partu
Edidit eurymone, sed postq̃ filia creuit,
Quam mater cunctas, tam matrẽ filia vicit.
Rexit achemenias vrbes pater orchamus, isq;
Septimus a prisco numeratur origine Belo.
Axe sub hesperio sunt pascua solis equorum,
Ambrosiã pro gramine hñt, ea fessa diurnis
Membra ministerijs nutrit, reparatq; labori:
Dũq; ibi quadrupedes celestia pabula carpunt,
Noxq; vicẽ pagit, thalamos de⁹ intrat amatos/
Versus in eurymones faciẽ genitricis, & inter
Bis sex leucothoen famulas ad lumina cernit/
Leuia versato ducentem stamina fuso.
Ergo vbi, ceu mater, carę dedit oscula natę,
Rex ait, arcana est, famulę discedite, ne ve
Eripite arbitriũ matri secreta loquendi.
Paruerãt, thalamoq; deus sine teste relictus,
Ille ego sum, dixit, qui longũ metior annum,
Omnia q̃ video. per quẽ videt oĩa tellus,
Mũdi ocul⁹, mi crede places, pauet illa, metuq;
Et colus/& fusi digitis cecidere remissis.
Ipse timor decuit. nec longius ille moratus
In veram rediit speciem, solitũq; nitorem.
At virgo, q̃uis inopino territa visu,
Victa nitore dei, posita vim passa querela est.
Inuidit clytie: neq; enĩ moderatus in illam
Solis amor fuerat, stimulataq; pellicis ira/
Vulgat adulterium, diffamatũq; parenti
Indicat, ille ferox immãsuetusq;/precantem/

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

Tendentẽq; manus ad lumina solis, & ille
Vim tulit inuite dicentẽ, defodit alta
Crud⁹ humo, tumulũq; sup grauis addit harenę.
Dissipat hũc radijs hyperione natus, iterq;
Dat tibi, quo possis defossos promere vultus.
Nec tu iam poteras enectũ pondere terrę
Tollere nimpha caput, corpusq; exãgue iacebas.
Nil illo fertur volucrũ moderator equorum,
Post phaetonteos vidisse dolentius ignes.
Ille quidẽ gelidos radiorũ viribus artus,
Si queat, in viuũ tentat reuocare colorem:
Sed qm̃ tantis fatum conatibus obstat,
Nectare odorato sparsit corpusq;, locumq;,
Multaq; prequestus, tanges tñ ethera, dixit,
Protinus imbutũ celesti nectare corpus
Deliquit, terrãq; suo madefecit odore,
Virgaq; per glebas sensim radicibus actis,
Thurea surrexit, tumulũq; cacumine rupit.
At clytien, q̃uis amor excusare dolorem,
Indiciũq; dolor poterat, non amplius auctor
Lucis adit, venerisq; modum sibi fecit in illa.
Tabuit ex illo dementer amoribus vsa,
Nympharũ impatiens, & sub ioue/nocte dieq;/
Sedit humo nuda/nudis incompta capillis,
Perq; nouẽ luces expers vndeq;, cibiq;,
Rore mero, lachrymisq; suis ieiunia pauit,
Nec se mouit humo, tantũ spectabat euntis
Ora dei, vultusq; suos flectebat ad illum.
Mẽbra ferunt hesisse solo, parteq; coloris
Luridus exãgues pallor cõuertit in herbas:
Est in parte rubor, violeq; simillimus ora
Flos tetigit. illa suũ/q̃uis radice tenetur/

Neq; enim moderatus. cur inuideret clytie causam assignat. nimius eñ erat solis amor in leucothoen. Diffamatũ. vulgatum. Et ille manu solẽ indicat patri leucothoe. Crudus. crudelis. Enectuz necatum. obrutuz. Exangue. mortuũ sine sanguine. Volucruz moderator equoruz. periphrasis est apollinis: qui moderator & rector est velocissimorũ equorum ac volantiũ potius q̃ currentiũ: vt plene in secundo vidim⁹. Post phaetonteos ignes. post fulmina quibus phaeton fuit absumpt⁹. Helidos artus. mortua membra. id eñ quod sequitur pro eo quod p̃cedit: & cõtra sepenumero ponitur a poetis. Reuocare. reducere. Fatum. fati necessitas. Nectare odorato. suauissimi odoris liquore. est enim nectar deorum potio vt iam sepius diximus. Tanges tamen ethera dixit. q̃uis inquit apollo te ad vitam reuocare nõ possim ad celum tamen peruenies. nam thuris fumus ad deos vsq; in celum peruenire creditur. Delicuit. molle & tenerum factuz est. a deliquesco preterituz. Sensim. paulatim. Cacumine. in summitate. Tumulum harene aggerem. At clytiem. clytie nympha a sole derelicta cum nouem dies sine vllo cibo ac potu exegisset: tãdem deorum miseratione in herbã heliotropiũ conuersa fingit q̃ nunc quoq; pristini amoris memor continue folia ad solem vertit. vnde etiam nomen accepit. nam heliotropium dicitur solis conuersio. ilios namq; sol. tropi conuersio dicitur. Quãuis amor excusare dolorem. amore enim quo apollinez prosequebatur dolebat Clytie sibi aliam preferri. Dolore autem coacta indicauit patri leuchotoes cum sole concubitum. Auctor lucis periphrasis est solis qui lucis est effector. Modum. finem. Tabuit ex illo. ex eo inquit tempore quo a sole fuit derelicta. tabescere cepit Clytie commertiumq; aliarum nympha fugere. Sub ioue. subdito ad aerem. Nouez luces. nouem dies. Flectebat. vertebat. Hesisse. affixa fuisse terre sit vt surgere non posset. Luridus. fuscus.

Clytie in heliotropium

Vertitur ad solem. ad nomen herbe que heliotropium dr alludit. Suum. a se amatum. Mutata. in heliotropium herbaz cōuersa. Ceperat. occupauerat. delectarat. Poscitur alchitoe. rogatur vt aliq̄d fabulaꝝ narret. Que radio nauicula. instrm̄ est ligneum quo vtūtur textores. Stantis tele. pendētis. Idei. phrigy. nam ida mōs est phrigie & crethe. Contulit. ꝯuertit. Has aūt fabulas que vix vnq̄ apud aliquem ꝑstātum poetaꝝ īueniūtur breuiter ꝑcurrit poeta. vidēs illas nullo fere ī vsu futuras. Tant⁹ dolor vrit amātes. Acclamatio ē in amātum Zelotypiā. Tāt⁹ inq̄t dolor amātes cruciat vt sepenūero amatos perdāt. Nec loquor Scython q̄dam ex mare in feminā mirādo quodā mō fuit cōmutat⁹. Id aūt fieri posse. Plini⁹ quoq; ē auctor Te quoq; nūc Adamas. Celm⁹ nutriti⁹ fuit iouis. cui dū paruus erat: fuit admodū grat⁹. Postea q̄ vero iupiter deoꝝ īpiuz est adeptus: ipm̄ in adamātez ꝯuertit: qr vulgasset iouez fuisse mortalē. Largoq; satos curetas ab hymbri. Curetes populi fuere, Crete antiq̄ssimi q̄ vna cū corybātib⁹ iouem nutriuere. Sz cū deinde religionem ꝯtēnerent ab ioue ipso imbrib⁹ fuere deleti. Postea xo cuz nemo deos coleret ex fungis eosdē curetas reparauit. Et crocō. Crocos adolescens fuit quē smilax xgo cū amaret neq; frui possz ambo in flores ꝯuersi fuerūt. Vn̄ smilacee croceeq; corone dnr Sane smilax vt scribit galen⁹, etiā sine s. lrā interduz enūciatur. Vn̄ sit infamis. Salmacis fons ē carie quez q̄ ingrediūtur: effeminati ac molles egrediūtur. Hui⁹ autem rei cām poeta refert in hermaphroditi ꝑces: qui parētes rogauit: vt quēadmoduz ipse: sic alij quoq; fontē illū intrātes molle scerēt. Naz hermaphrodit⁹ mercurij ac veneris filius fuit formosissim⁹: qui cū in fontem salmacidis nimphe ingressus foret: ita a nīpha fuit colligatus vt ex duob⁹ corpibus vnū fieret vtrūq; habēs sexum. Vn̄ etiā nūc Hermaphroditi vtroq; ꝑditi sunt sexu. Eneruet. neruos ac vires eripiat. effeminet. Remolliat. molles ac effeminatos efficiat. Diua citherede venere. Sub ideis ātris. in speluncis ide mōtis phrigie. Cui⁹ erat facies. Formosissimū fuisse Hermaphroditū sig̃t. cū similez eū fuisse parētib⁹ dicat. Nomē quo-

Adamātē

Hermaphrodit⁹

Salmacis fons

Vertitur ad solem, mutataq; seruat amorem.
Dixerat, & factum mirabile ceperat aures:
Pars fieri potuisse negāt, pars oīa veros
Posse deos memorāt, sed nō est Bacchus in illis.
Poscitur alcithoe, postq̄ siluere sorores,
Que radio stātis ꝑcurrens stamina tele:
Vulgatos taceo, dixit, pastoris amores
Daphnidis idei, quem nimphe pellicis ira
Contulit in saxum. tātus dolor vrit amātes.
Nec loquar, vt quōdam, nature iure nouato,
Ambigu⁹ fuerit modo vir, modo femina scython.
Te quoq; nūc adamas, quōdam fidissime paruo
Celme Joui, largoq; satos curetas ab hymbri.
Et crocon in paruos versum, cum smilace, flores
Pretereo, dulciq; aīos nouitate tenebo,
Vnde sit infamis, quare male fortibus vndis
Salmacis eneruet, tactosq; remolliat artus,
Discite, causa latet, vis est notissima fontis.
Mercurio puer, diua cythereide natum,
Naiades Ideis enutriuere sub antris,
Cuius erat facies, in qua materq; paterq;
Cognosci possent, nomen quoq; traxit ab illis.
Is tria cum primum fecit quinquenia, mōtes
Deseruit patrios, Idaq; altrice relicta,
Ignotis errare locis, ignota videre
Flumina gaudebat, studio minuēte laborem.
Ille etiam lycias vrbes, lyciēq; ꝑpinquos
Caras adit: videt hic stagnum lucētis ad imum
Vsq; solum limphe, nō illic cāna palustris,
Nec steriles vlue, nec acuta cuspide iunci,

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Perspicuus liquor est: stagni tñ vltima viuo
Cespite cingũtur, sempqꝫ virẽtibus herbis
Nimpha colit, sed nec venatibus apta, nec arcus
Flectere quę soleat, nec quę contẽdere cursu,
Solaqꝫ naiadum celeri non nota dianę.
Sępe suas illi, fama est, dixisse sorores,
Salmaci, vel iaculuꝫ, vel pictas sume pharetras,
Et tua cum duris venatibus ocia misce:
Nec iaculum sumit, nec pictas illa pharetras,
Nec sua cum duris venatibus ocia miscet,
Sed modo fonte suo formosos perluit artus.
Sępe cythoriaco diducit pectine crines,
Et quid se deceat, spectatas consulit vndas:
Nunc perlucẽti circũdata corpus amictu,
Mollibus aut folijs, aut mollib9 incubat herbis.
Sępe legit flores, ꝛ tũc quoqꝫ forte legebat,
Cum pueꝝ vidit, visumqꝫ optauit habere,
Nec tamen ante adit, ꝛ si ꝑperabat adire,
Quam se cõposuit, ꝙ̃ circũspexit amictus,
Et finxit vultum, ꝛ meruit formosa videri.
Tunc sic orsa loqui puero: dignissime, crede
Esse, deus, sed tu deus es, potes esse cupido,
Siue es mortalis, qui te genuere beati,
Et mater fęlix, ꝛ fortunata profecto,
Si qua tibi soror est, ꝛ quę dedit vbera nutrix.
Sed longe cunctis longeqꝫ beatior illa est,
Si qua tibi sponsa est, si quam dignabere tęda:
Hic tibi, siue aliqua est, mea sit furtiua voluptas,
Seu nulla est, ego sim, thalamũqꝫ ineam9 eũdem.
Nais ab his tacuit, pueri rubor ora notauit,
Nescit quid sit amor, sed ꝛ erubuisse decebat.
Hic color aprica pendẽtibus arbore pomis,

ꝙ traxit ab illis. Nam hermaphroditus apo tu ermu. hoc est Mercurio aphroditis venere fuit appellat9. Studio. cupiditate ꝛ animi inclinatõe. Lycias vrbes Lycia Lydia ꝛ Caria prouincie sunt finitime. Caras adit. Cares populi sunt carie. Est aũt accusatiu9 grec9. Car enĩ caros declinaꝫ in masculino. i femino aũt Caiera. Carre vero vrbs est mesopotamie Crassi cede nobilis a Carra Sirie fluuio denoĩata. Videt hic stagnũ. Fõtis salmacidis descriptio. Viuo cespite. Naturali terra. Nimpha colit. habitat. Idez aũt cũ fonte nomẽ hꝫ. Salmacis eniꝫ nimpha vt scribit sex. põpeius. Celi ꝛ terre filia mollissima fertur fuisse cã fontis. Halycarnasi aq̃ appellãde Salmacidis: quam q̃ bibisset: vicio ĩpudicitie mollesceret ob eã cãm ꝙ ei9 adit9 angustat9 parietib9 occasionez largiꝫ iuuenib9 petulãtibus pueroꝝ puellarũqꝫ violendaꝝ: qꝛ nõ pꝫ effugiũ. vñ enni9. Salmacidas spolia sine sanguĩe ꝛ sudore Qđ in molles atqꝫ effemĩatos dictũ corrupte legiꝫ in pr̃io de officijs Cicerõis: ineptequꝫ ab ijs q̃ in illud op9 cõmẽtaria scripserũt: exponitur: vt ĩ quadã disputatione nostra q̃ circũfertur: copiosi9 diximus. Duris venatib9. laboriosis venatõib9. Cytheriaco. pulchro q̃lis venerẽ deceret. Aut certe cythoriaco legẽduꝫ ẽ a cythoro mõte buxis abũdante: ex quo ligno pulchri pectines cõficiũtur. Perlucẽti amictu. ꝑ lucida veste. Significat aũt hãc nimpham mollissimaꝫ fuisse. Incubat. recubat. iacet. Composuit. ornauit. Et finxit vultũ. sumpsit vultum blãduꝫ amãtiqꝫ aptum. Si quam dignabere teda. Si quam tuis nuptijs dignaꝫ existimabis. Hic tibi sine aliqua est. Si inq̃t spõsaꝫ habes mecũ velis hoc loco furtim coire. Sin xo non habes. me velim accipias vxorem. Ab his. post hec Hic color. His similitudinib9 declarat qualis esset. Hermaphroditi pueri color. posteaꝙ̃ audita nimphe oratione erubuit. Aprica. soli exposita. Arbores autem soli exposite rubicũda poma ferre solent. Aut ebori tincto. Minio ac purpureo colore picto.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

Aut ebori tincto est, aut sub candore rubenti
Cum frustra resonāt ęra auxiliaria lunę:
Poscenti nimphę sine fine sororia saltem
Oscula, iāqꝫ manus ad eburnea colla ferēti,
Desinis, an fugio, tecūqꝫ ait, ista relinquo,
Salmacis extimuit, locaqꝫ hęc tibi libera trado,
Hospes, ait, simulat gradu discedere verso:
Tum quoqꝫ respiciēs, fruticūqꝫ recōdita silua
Delituit, flexoqꝫ genu summisit. at ille,
Scilicet, vt vacuus ⁊ inobseruatus in herbis
Huc it, ⁊ hinc, illuc, ⁊ in alludētibus vndis
Summa pedum, taloqꝫ tenus, vestigia tingit,
Nec mora, tēperie blādarū captus aquarū,
Mollia de tenero velamina corpe ponit.
Tum vero stupuit, nudęqꝫ cupidine formę
Salmacis exarsit, flagrāt quoqꝫ lumina nimphę,
Non aliter, q̄ cum puro nitidissimus orbe
Opposita speculi refertur imagine phębus.
Vixqꝫ morā patitur, vix iam sua gaudia differt,
Jam cupit amplecti, iam se male cōtinet amēs.
Ille cauis velox applauso corpe palmis
Desilit in latices, alternaqꝫ brachia iactās,
In liquidis trāslucet aquis. vt eburnea si quis
Signa tegat claro vel cādida lilia vitro.
Vicimus, ⁊ meus est, exclamat nais, ⁊ omni
Veste pcul iacta, medijs immittitur vndis,
Pugnantēqꝫ tenet, luctātiaqꝫ oscula carpit,
Subiectatqꝫ manus, inuitaqꝫ pectora tāgit,
Et nūc hac iuueni, nūc circūfunditur illac.
Deniqꝫ nitētem cōtra, elabiqꝫ volētem,
Implicat, vt serpēs, quēm regia sustinet ales,
Sublimēqꝫ rapit, pēdens caput ille pedesqꝫ

Aut sub candore rubenti lune. hoc est lune eclipsiz patiēti. Tūc enim rubescere videtur. Cum frustra resonant: frustra perstrepūt. nihil enim lune deficienti ꝓsunt quis vulgus putet carmina veneficarum ereorꝫ vasorum tinnitibus impediri: ne eclipsim lune inducant. vnde Juuenalis loquacitatem mulierꝫ carpens inquit. Una laboranti poterit succurrere lune. Era. erea vasa. Auxiliaria. auxilium lune afferentia ne veneficaruz deficiat carminibus Sororia oscula. casta et pudica: qualia sorores decent. Est autem adiectiuum nomen sororius a sorore declinatuz neqꝫ eum significat qui alicui⁹ sororem duxit vxorem: vt quidam putāt. Eburnea candida vt ebur. Desinis an fugio. Aut desine inquit. aut ego hinc fugiam. ac tibi soli ista loca reliquam. Extimuit. ne fugeret. Gradu verso. conuerso gressu et passu. Fruticum silua. Frutices medij sunt inter arbores et herbas. Ut vacuus vtpote ociosus. ⁊ alijs curis solutus. Et inobseruatus. non visus a quoq̄ non notatus. Alludentibus. que alludere sibi blandiriqꝫ videbantur. Mollia velamina Molles vestes actenues. Flagrant quoqꝫ lumina nimphe. hoc est. oculi quoqꝫ nimphe Salmacidos flagrare videntur. Nam etiam oculis ꝓdebat quanta potiundi pueri cupiditate teneretur id quod amore captis fere vsu venire solet. Non aliter. Sic inquit oculi nimphe flagrare videntur ac splendere: vt solis radij sereno aere: cum ipsis speculum opponitur. nam tunc ⁊ splendidissimi videntur ⁊ ignem ɔtrahūt. Puro orbe. nebulis carēte: ⁊ sereno aere. Ille cauis velox. Natātium morem exprimit. Ingressuri eniz aquas manibus cauis corp⁹ sibi ꝑcutiūt Liq̄dis. puris. Signa. statuas. Luctātia oscula carpit ab illo reluctāte. Est em̄ hypallage. Inuita. ꝓ illi inuito ac nolēti. altera hypallage. Nitētem cōtra. repugnātem. reluctātez. Implicat vt serpēs. His similitudinibus ostēdit q̄ arctum strictūqꝫ teneat salmacis Hermaphroditū. Regia ales. aquila. q̄ idcirco in iouis tu

Alligat, τ cauda spaciantes implicat alas.
Utq; solent hedere lōgos intexere trūcos:
Ut ve sub equoribus deprēsum polypus hostē
Continet, ex oī demissis parte flagellis.
Perstat atlātiades, spataq; gaudia nimphe
Denegat. illa pmit, demissaq; corpe toto,
Sicut inherebat, pugnes licet, improbe, dixit,
Non tñ effugies, ita dij iubeatis, τ istum
Nulla dies a me, nec me diducat ab isto.
Uota suos habuēre deos, nam mixta duoꝝ
Corpora iungūtur, faciesq; inducitur illis
Una: velut si quis cōducat cortice ramos,
Crescēdo iūgi, pariterq; adolescere cernit.
Sic vbi cōplexu coierunt mēbra tenaci
Nec duo sunt, sed forma duplex, nec femina dici,
Nec puer vt possit, neutrūq; τ vtrūq; videtur.
Ergo vbi se liquidas quo vir descēderat, vndas
Semimarem fecisse videt, mollitaq; in illis
Membra, manus tēdens, sed iam nō voce virili,
Hermaphroditus ait, nato date munera vestro,
Et pater, τ genitrix, amboꝝ nomen habēti,
Quisquis in hos fontes vir venerit, exeat inde
Semivir, τ tactis subito mollescat in vndis.
Motus vterq; parēs, nati rata verba biformis
Fecit, τ incerto fontem medicamine tinxit.
Finis erat dictis, τ adhuc mineia ples
Urget opus, spernitq; deum, festūq; pphanat,
Tympana cum subito nō apparētia raucis
Obstupuere sonis, τ adūco tibia cornu,
Tinnulaq; era sonāt, τ olent mirrheq;, crociq;,
Resq; fide maior, cepere virescere tele,
Inq; hedere faciem, pēdens frōdescere vestis,

tela esse dr q ex auibus sola nunq fulmine tangatur. Est autē serpētibus infestissima a quibus sepenumero ita implicatur: vt in terram vna cū illis decidat. Spaciantes. spaciose τ late se iactantes. Polypus. piscis est mire magnitudinis multos habens pedes. vnde etiam nomen accepit. nam polys multus podos pes dicitur. Hic insidiatur piscatoribus quos si ceperit: omnibus pedibus que flagella vocat poeta: sic stringit: vt nullo pacto effugere possint. Est etiam morbus a similitudine piscis dictus nares maxime infestans. de quo Horatius Balbinum polypus agne. Perstat in proposito perseuerat. Atlantides. pronepos atlātis. nam atlas maiam genuit. Maia mercurium. Mercurius hermaphroditum. Diducat. separet Suos. proprios. τ propitios. Conuocat coniūgat. Coierunt. coniūcta fuerunt. Neutrum. nec puer nec puella. Et vtrunq;: quia sexum vtrūq; habebat. Ergo vbi. Nunc assignat causā: id quod in narrationis principio pollicita est alcitoe cur salmacidis fontem ingredientes molles effeminatiq; reddantur. Quo vir. In quas vir non mollis: sed fortis et constans descenderat τ ingressus fuerat. Semimarem. semiuirum τ effeminatum. mollita. mollia facta. Uenerit. ingressus fuerit. Biformis. q τ maris τ femine formā referebat qualem hermaphroditi habent. Incerto. ignoto. Finis erat dictis. Alcithoe vna cū sororibus post finitas fabulas, iras bacchi: cuius sacra contēnebant. in vespertiliones aues fuerūt cōuersa. ac eaꝝ domus incēsa. Mineia ples. minei filie. Urget opus. opi instat. Prophanat. polluit, pphanū ac nō sacrū efficit. Prophanum enim opponitur sacro. Tinnula tinniētia ac resonantia. Tinnire proprie dicūtur era percussa. vnde etiā tintinabula sunt appellata. Myrre croci. Illis enim delibutus bacchus ad eas fuerat ingressus quāuis nō videretur. Resq; fide maior. hoc est maior q cui fides debeat adhiberi. Multas autem in transcursu metamorphosis poeta describit sic apte vt nulla indi

Polypus

Hermaphroditus cū salmacide in vnū corpus

Tele ī hederā τ vites

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

geant expositione. Iāq; dies exactus erat. iam inqt dies erat preterit⁹. Q̄d nec tenebras. Crepusculi descriptio, est nā crepusculū dubia lux dr. Pingues lampades. faces ex pingui ꝛ resinā ferenti, teda cōfecte. nō aūt ꝓpter oleum pingues. Lampas eñ gñale est vocabulū oīm eoꝝ q̄ accēsa lucent. Ferarū. tygrium ꝛ lyncū q̄ fere bacchi currū trahere dicunt. Mēbrana. cartilago q̄ mēbrana charta eē videtur. Tenuesq;. hoc est brachia in alas fuere cōuersa. Veterē figurā. pristinā; ꝛ humanā formā. Nō illas pluma leuauit. Mineides inqt plume leuitate nō fuerunt in aerē sublate: sed trāslucentib⁹ ꝛ cartilagineis alis Vespertiliones enim sunt implumes. Pro corpe. ꝑ corporis magnitudine. Seroq; tenēt a vespere nomen. Vespertiliones eni₃ a vespere dicunt. Tum vero totis. Ino bacchi nutrix ac matertera vxorq; athamātis in odium iunonis incidit. qd vbiq; bacchi vires laudibus extollebat. cū ꝛ alūni ꝛ mariti ꝛ filioꝝ felicitate nimium supba videret. hanc igit iuno vt affligeret ad inferos descendens vnā e furys excitauit: q̄ athamāta in tantū furorē cōiecit: vt learchū filiū interfecerit. Ino aūt mariti furorē fugiēs e scopulo se vna cū meli certa altero filio in mare ꝑcipitauit. q̄ veneris ꝑcibus a neptuno excepti: ꝛ Ino in leucotheam deā: q̄ matuta. ꝛ melicerta in Palemonē: qui latine portunus fuere cōmutati. Matertera. Ino eī semeles fuit soror: que bacchū tāq̄ filiū educauit. De totq; sororibus expers. Una doloris erat. Sola dolore carebat. Alie nāq; sorores filios amiserant. Agaue pentheū: auctenoe: acteonē₃: Nisi quē fecere sorores. Ex infortunys nāq; soroꝝ dolorē₃ capiebat ino. alias felix hri poterat. Natis filys. learcho ꝛ melicerta. Thalamo athamātis. nuptys athamātis thebanoꝝ principis ac aeoli regis ventoꝝ fily. Sublimes animos flatos ac superbos. Alumni bacchi quem aluerat. Alūnus autem semꝑ in passiua accipit significatione: quāuis quida₃ Laurētio valle contradicere pulchrum putātes in actiua quoq; inueniri contendāt. Numine. diuinitate. Non tulit. tolerare non potuit. Et secu₃. locuta est subaudiatur. De pellice natus. bacchus semeles fili⁹. Meonios nautas. thyrrhenos qui a meonia erant oriundi. Vertere. conuertere in delphinos: vt pauloante vidimus. Et laceranda. pentheum significat qui vt vidimus: sub apri forma a

Alūnus

Pars abit in vites, ꝛ que modo fila fuerunt,
Palmite mutantur, de stamine pāpinus exit,
Purpura fulgorē pictis accōmodat vuis.
Iamq; dies exactus erat, tempusq; subibat
Quod tu nec tenebras nec posses dicere lucē,
Sed cū luce tamē dubię cōfinia noctis.
Tecta repente quati, pinguesq; ardere vident
Lampades, ꝛ rutilis collucent ignibus ędes,
Falsaq; sęuarū simulacra vlulare ferarum.
Fumida iādudum latitant per tecta sorores,
Diuersęq; locis ignes ac lumina vitant.
Dūq; petunt tenebras, paruos mēbrana ꝑ art⁹
Porrigitur, tenuesq; includunt brachia pennę,
Nec qua perdiderint veterem ratione figuram
Scire sinūt tenebrę, non illas pluma leuauit.
Sustinuēre tñ se perlucentibus alis,
Conateq; loqui, minima pro corpe vocem
Emittunt, peraguntq; leues stridore querelas,
Tectaq;, nōn siluas, celebrant, lucemq; perosę
Nocte volant, seroq; tenent a vespere nomen,
Tum vero totis Bacchi memorabile thebis
Numen erat, magnasq; noui matertera vires
Narrat vbiq; dei, de totq; sororibus expers
Una doloris erat, nisi quē fecere sorores.
Aspicit hanc natis thalamoq; athamātis habēte₃
Sublimes animos, ꝛ alūni numine Iuno,
Nō tulit: ꝛ secū, potuit de pellice natus
Vertere meonios pelagoq; imergere nautas,
Et laceranda suę nati dare viscera matri,

Et triplices operire nouis mineidas alis.
Nil poterit Juno, nisi multos flere dolores,
Idq mihi satis est, hec vna potētia nostra est:
Ipse docet quid agam, fas est et ab hoste doceri
Quidq furor valeat, pentheia cede satisq
Ac super ostendit, cur non stimuletur: eatq
Per cognata suis exempla furoribus Ino?
Est via decliuis, funesta nubila taxo;
Ducit ad infernas, per multa silentia, sedes,
Styx nebulas exhalat iners, vmbreq recētes
Descēdunt illac, simulacraq functa sepulchris:
Pallor, hyemsq, tenēt late loca senta, nouiq
Qua sit iter manes, stygiam qd ducat ad vrbem,
Ignorāt, vbi sit nigri fera regia ditis.
Mille capax aditus, et aptas vndiq portas
Urbs h3, vtq fretum de tota flumina terra,
Sic oēs aīas locus accipit ille, nec vlli
Exiguus populo est, turbam ve accedere sentit.
Errant exāgues sine corpe et ossibus vmbre.
Parsq for celebrāt, pars imi tecta tyrāni,
Pars aliquas artes, antique imitamina vite
Exercēt, aliam partem sua pena coercet.
Sustinet ire illuc, celesti sede relicta
(Tantum odijs ireq dabat) saturnia Juno.
Quo simul intrauit, sacroq a corpe pressum
Intremuit limen, tria cerberus extulit ora,
Et tres latratus simul edidit. Illa sorores
Nocte vocat genitas, graue et iplacabile numen,
Carceris ante fores clausas adamāte sedebāt,
Deq suis atros pectebāt crinibus angues.
Quam simul agnorūt inter caliginis vmbras,
Surrexēre dee, sedes scelerata vocatur.

matre materterisq fuit dilaceratus. Triplices. tres. Nouis alis. q antea nunq vise fuerūt. nam ex sola cartilagine ac mēbrana constāt. Pētheia cede. pēthei occisione. Est aūt possessiuum trisyllabū cui⁹ penultima apud grecos cum ei dipthōgo scribitur: que qdem vel in e vel in i lōgam a nobis cōuerti solet: qªuis antiqui eadem ei dipthōgo vterētur. Cur nō stimuletur: in furorem agatur. Ino. soror exēplo. Est via decliuis. viam q ducit ad inferos primum describit. Deinde ipsas sedes infernas. Nubila. vmbrosa. obscura. Funesta taxo. ferali ac pestifera. nam tax⁹ arbor est maxie venenosa. Uñ toxica fuere denoīata: vt Plini⁹ scribit. Ducit ad infernas deest Que. Sic Uirgilius. Urbs antiqua fuit tyrij tenuere coloni: deest quam. Stix iners. imobilis. paludes enim q nō mouētur: et nebulas et tetrum emittūt odorem. Simulacraq functa sepulchris. hoc est aie quarum corpa sepulchra sortita sunt. Nam quarum cadauera insepulta iacēt. ijs trāsire stygem paludem nō dabatur: scdm priscorum opinionem. Senta. senticosa. spinosa. Sentes enim spine dicūtur. Stygiā vrbem infernam. Fera regia. crudelis aula. Nigri ditis. plutonis. Mille capax. magnitudinem vrbis inferne significat. Nec vlli exigu⁹ populo est. vlli multitudini quātalibz sit. Aie nāq locum nō occupāt cū sint incorpee. Parsq for celebrāt. Id seqtur qd inquit in sexto Uirgi. Nam vnusquisq apud inferos ijsdem studijs delectatur. quib⁹ dum viueret tenebatur. Nōnulli ergo apud inferos sunt causidici. alij aulici. alij artifices. alij i carcere detinētur. Imi tyrāni. inferni regis plutonis. Tm̄ odijs Parēthesis ē acclamatiōem ptinēs. Adeo inqt iuno ab ira odioq vexabatur. Simul postq. Cerber⁹ canis est triceps inferorum custos. Sorores. nocte genitas. Furias seu eumēides nāq noctis et acherōtis filie fuisse dicūtur. Sunt aūt tres. Tesiphone. Alecto et Megera. Graue et iplacabile numē. Molestū et qd nullis pcib⁹ placari pōt. Adamāte. adamas adeo dur⁹ est lapis: vt nulla alia re qª hircino sanguie frangi

Uia ad inferos

Inferorum vrbis descriptio

Furie

Adamas

possit. Sedes scelerata vocatur. Scelerātoꝝ sedes vocatur carcer: in quo ex ijs qui plectebantur
Tityus nōnullos enūerat: Uiscera pbebat. Tity⁹ laniāda. tity⁹ terre fuisse fili⁹ & adeo magn⁹: vt nouem
iugera suo corpe occuparet. Hic cū latone viꝫ inferre vellet. sagittis apollinis ad inferos detrusus
Tātalus ea pena fuit dānat⁹: vt vultures cor ei⁹ nunq̄ exedere cessent. Tibi tātale nulle. Tātalus iouis ex
plote nīpha filius cū iouis arcana hoīb⁹ pdidisset: filiūq3 pelopen dijs hospitio susceptis comedē
duꝫ apposuisset/alias esse carnes
mētitus/ad inferos detrusus ea
pena plectitur vt neq3 bibere aq̄s
etiaꝫ labia tāgentib⁹ neq3 q̄cq̄ co
medere possit: q̄uis illi⁹ capiti ar
bor īmineat pomis onusta. Hac
aūt pena auari oēs affici videtur
Sisyph⁹ qui ptis pecunijs p auariciaꝫ vti
non pūt. Aut vrges sisyphe. Si
syph⁹ aeoli fuit fili⁹ q̄ cū Isthmū
Latrocinijs infestaret. a theseo ī
terfect⁹ ea pena apud inferos dā
nat⁹ est: vt ex ima valle saxuꝫ ad
mōtis v̄ticem nunq̄ vrgere desi
stat: nisi cū in vallem descēdit ad
saxū delapsuꝫ iteꝝ in mōtis cacu
men ipellēduꝫ. Hoc aūt figmēto
denotātur ambitiosi qui q̄uis se
pius in petēdis magistratib⁹ re
pulsam ferāt ab ambiēdo tn̄ nun
q̄ desistūt. Uoluitur ixion. Is iu
Ixion nonēꝫ de stupro interpellare au
sus rote apud inferos ita fuit alli
Belides gatus: vt sp voluatur. Belides.
beli neptes. Naꝫ bel⁹ duos habu
it filios. Danaū & Aegiptum: p
quo impiti scribūt egisthū. Is q̄n
quaginta danai filias totideꝫ su
is filijs despōsauit. Sꝫ dana⁹ cū
apollinis oraculo didicisset: se q̄n
q3 ab vno filioꝝ egipti sibi genero
occisum iri: filiabus mādauit: vt
prima nocte quēq3 suuꝫ maritos
occiderēt. Que q̄dem oēs preter
vnam hypmestram natu minimā
que lino spōso pepcit. a quo post
ea danaus fuit interfectus. patri
sunt obsecute. Quare ea pena a
pud inferos sunt dānate: vt cri
bris aquā haurire nunq̄ desistāt
Letū morteꝫ a lēdo: qd nō est in
vsu: qd mors oīa deleat. Patrue
libus. Ex duob⁹ fratrib⁹ nati pa
trueles dicūtur. Et ante oēs ixio
na: q2 ab eo effecta iniuria fuerat
cum de stupro fuit interpellata.
Rurs⁹ ab illo. post illū. Cur hic e
fratrib⁹. Nam sisyph⁹ & athamas
fratres fuere, filijq3 eoli. Cuꝫ ꝯiu
ge. cū vxore sua ino. Spreuit. ꝯtē
psit. Et exponit causas odij: quo
ꝓseq̄tur athamātem. Quidq3 velit. exponit etiaꝫ q̄d velit furias facere. Staret. erecta foret. sed
euerteretur. Et in facin⁹. in scelus. Traherēt athamāta furores. Hoc est vt athamas furiosus effe
ctus aliq̄d mali ppetraret. Impium. pmissa. Decoꝝ seruat poeta. Nam iratoꝝ cōfusa sp est orō.
Tisiphone Tisiphōe, vna ex trib⁹ furijs īferni q̄ homicida maxie punit. vn̄ etiā nomē accepit. naꝫ tio ē punio

Uiscera prebebat Tytius laniāda: nouēq3
Jugeribus distractus erat. tibi tātale nulle
Deprēduntur aque: queq3 īminet effugit arbor.
Aut petis: aut vrges ruiturū sisyphe saxum.
Uoluitur Ixion: & se sequiturq3 fugitq3,
Moliriq3 suis letum patruelibus ause
Assidue repetūt: quas pdunt Belides vndas.
Quos oēs facie/postq̄ saturnia torua
Uidit, & ante oēs ixiona, rursus ab illo
Sisyphon aspiciēs: cur hic e fratribus, inquit,
Perpetuas patitur penas, athamāta superbum
Regia diues h3, qui me cum cōiuge semper
Spreuit, & exponit causas odijq3 viēq3,
Quidq3 velit, qd vellet erat: ne regia cadmi
Staret, & in facin⁹ traherēt athamāta furores.
Imperium/pmissa/preces cōfundit in vnum,
Sollicitatq3 deas. sic hec Junone locuta,
Tisiphone canos, vt erat turbata capillos,
Mouit, & obstātes reiecit ab ore colubros.
Atq3 ita, non lōgis opus est ambagib⁹, inquit,
Facta puta quecūq3 iubes, inamabile regnum
Desere, teq3 refer celi melioris ad auras.
Leta redit Juno, quam celū intrare parātem/
Roratis lustrauit aquis thaumātias iris.
Nec mora tisiphone madefactam sanguine sumit
Importuna facem, fluidoq3 cruore rubētem

Induitur pallam, tortoq; incingitur angue,
Egrediturq; domo, luctus comitatur eūtem,
Et pauor, et terror, trepidoq; insania vultu
Limine cōstiterat, postes tremuisse ferūtur
Aeolij, palloq; fores infecit acernas,
Solq; locum fugit, mōstris exterrita cōiunx,
Territus est athamas, tectoq; exire parabāt,
Obstitit infelix, aditūq; obsedit erynnis,
Nexaq; vipereis distēdens brachia nodis
Cesariem excussit, motę sonuere colubrę,
Parsq; iacēs humeris, ps circū pectora lapsę,
Sibila dāt, saniēq; vomūt, linguisq; coruscāt.
Inde duos medijs abrupit crinibus angues,
Pestiferaq; manu raptos immisit, at illi
Inoosq; sinus, athamāteosq; pererrāt,
Inspirātq; graues aīos, nec vulnera mēbris
Ulla ferūt: mens est, quę diros sentiat ictus,
Attulerat secum liquidi quoq; mōstra veneni
Oris cerberei spumas, et virus echidnę,
Erroresq; vagos, cęcęq; obliuia mētis,
Et scelus, et lachrimas, rabiēq;, et cędis amorem,
Oia trita simulque sanguine mixta recēti
Coxerat ęre cauo, viridi versata cicuta.
Dūq; pauent illi, vertit furiale venenum
Pectus in ambor, pręcordiaq; intima mouit.
Tum face iactata p eūdem sepius orbem
Consequitur motos velociter ignibus ignes,
Sicq; victrix, iussiq; potēs, ad inania magni
Regna redit ditis, sūq; ptūq; recingitur anguem.
Protinus ęolides media furibundus in aula
Clamat, io comites, his retia tēdite siluis,
Hic modo cū gemina visa est mihi ple leęna.

phonos cedes dicitur. Obstātes colubros. serpētes os impedientes ne loqui posset. Furie nanq; serpentes p crinibus habere finguntur. Longis ambagibus. longis verbor circuitionibus. longa oratione. Roratis. inspersis. Lustrauit. purgauit ab inferor contactu. Thaumātias iris thaumātis filia. Importuna molesta. Fluido cruore: corrupto sanguine. Tisyphones aūt apparatum habitūq; perspicue describit. Luctus comitatur. Scite hi comites attribuūtur tisiphone furie. Nam et luct9 et pauoris et insanie causa esse mortalibus tisiphone videtur. Limine athamātis. Postes aeolij. Inue athamātis aeoli nepotis. Palloq; fores infecit acernas. aduentu inquit tisiphones fores acerne pallide fuerunt effecte. ex quo maxima vis veneni furie illius significatur. Fores acernas. ex acere cōfectas. Acer nāq; arbor est operum elegātia et subtilitate citro scda: vt Plinius scribit. Plura ei9 sunt genera: q qs videre cupit ex plinij sextodecimo volumine repetat lz. Solq; locū fugit aduētu tisiphones sol quoq; fugat9 ē. Infelix. infelices faciēs. Sic Uirg. Sis felix nostrūq; leues quecūq; laborē. Saniēq; vomūt. venenum ex ore emittūt. Linguisq; coruscāt. Linguas vibrāt. Est enim trifida et lōgissima serpētibus lingua: quam tāta celeritate mouēt vt tres habere linguas videātur. Graues animos. difficiles. anxios. Uulnera. morsus. diros ictus. graues affectus et perturbationes. Ictus aūt proprie scorpionum dicūtur: quis et serpētum. Et vir9 echidne. hidre serpētis. Echina xo latine vipera dr. Erroresq; vagos errādi vagādiq; cupiditatez. Proprio aūt epitheto vagos errores poeta vocauit. Cicuta herba est pñtissimi veneni. Furiale. in furorez agēs. Mouit i furorē cōmouit. Ignes. vēti et facis agitatione cōmotos. Cōseq̄tur ignib9 asseq̄tur sicvt cōtinēter igne9 orbis videret. Sic victrix voti cōpos. Sūptūq; recīgit anguē. Serpētez q cicta erat tisiphōe resoluit. Furibūd9 furiosus. Io comites. vox ē et bacchātiūm et furētiuz. Rotat circūducit.

Rigido saxo. duro & aspero. Discutit. disijcit. illidit. distringit quatiēdo. Infantia ora. infantis caput. Sparsi veneni. a tisiphone. Exululat. clamores horrēdos emittit. Male sana. insana & furiosa. Euoe bacche. vox est bacchantiū. Sonat. clamat. Hos vsus. hanc vtilitatē vt furas & insanias.

Imminet. Promontoriū describit vnde se Ino cum melicerta filio precipitauit. Summa riget. aspera & inculta est. In apertum equor. in latū mare. Occupat. celeriter ascendit. Vires insania fecerat. Parenthesis: qua res verisimilis efficit. Onusq; suū. melicertā filiū quē fugiens secū asportauerat. Recanduit. candida & alba facta est propter spumā: quā cōcitatum mare emittere solet. Tametsi candere proprie dicat ferruz ignitum. Neptis. inus q̄ hermiones filie veneris filia fuit. Suo patruo. Neptuno q̄ frater est iouis: cuius tertia venus eē filia dicitur. Quattuor enī veneres fuisse Cice. in libris de natura deorū scribit. quarū primā q̄ magna ven⁹ appellat: celi ac diei filiā fuisse. Scdam ex maris spuma natam. Tertiā iouis & diones filiaz Quartā syrij & cyprie. Proxima nā ioui celum in mūdi diuisione Neptuno terra cū mari optigit. In Ionio imenso. Ioniū mare ē greciā alluens. Est aūt spōdaic⁹ versus neq; illi⁹ vocalis admittit collisionē. Tuis. marinis. Aliq̄ & mihi. hoc ē ego quoq; aliq̄d gratie in mari hr̄e debeo: cū in mari ex spuma siz nata. indeq; appellata. Obiter aūt Ouidi⁹ aliā quoq; trāsformationē exponit. Nā secūda venus: vt diximꝰ: ex maris spuma ac sanguine celi testiculorū procreata fingit. Saturnus enī celo patri iratus falce virilia abscidisse: eaq; in mare proiecisse narratur: ex quoꝝ sanguine & maris spuma venus cōcreta esse phibetur. Vñ etiā Aphrodite apo tis aphru. hoc est a spuma vocatur. Nomēq; simul faciēq; nouauit. hoc est figurā & nomen Inus Melicerte cōmutauit. nā Ino Leucothea grece: latie Matuta fuit appellata. Melicerta vero a grecis Palemon. a nostris portunus fuit nūcupatus. Sidonie comites. matrone thebane Ino fugientez secute: cū ex vestigijs pcepissent eaz se in mare pcipitasse. iunoni inuidiā facere ceperunt. Quare iuno irata eas ptim in saxa: ptiz in aues cōmutauit. Primo saxo.

Veneris origo.

aphrodite

Comites inos in lapides & aues.

Atq; fere, sequitur vestigia coniugis amens.
Deq; sinu matris ridentem & parua Learchum
Brachia tendentē rapit, & bis terq; per auras
More rotat funde, rigidoq; infantia saxo
Discutit ora ferox. tum deniq; concita mater,
Seu dolor hoc fecit, seu sparsi causa veneni,
Exululat, sparsisq; fugit male sana capillis,
Teq; ferens paruū nudis melicerta lacertis,
Euoe Bacche sonat. Bacchi sub nomine Juno
Risit, & hos vsus prestet tibi, dixit, alūnus.
Imminet equoribus scopulus, pars ima cauat
Fluctib⁹ & tectas defendit ab himbrib⁹ vndas,
Sūma riget, frontēq; in apertū porrigit equor.
Occupat hunc (vires insania fecerat) Ino,
Seq; super pontū nullo tardata timore
Mittit onusq; suū, percussa recāduit vnda.
At Venus immerite neptis miserata labores,
Sic patruo blandita suo est: o numen aquarum
Proxima cui celo cessit, neptune, potestas,
Magna q̄dem posco, sed tu miserere meoꝝ,
Iactari quos cernis in ionio immenso,
Et dijs adde tuis, aliqua & mihi gr̄a ponto est,
Si tn̄ in medio quondā concreta pfundo
Spuma fui, gratūq; manet mihi nomen ab illa.
Annuit oranti neptunus & abstulit illis
Quod mortale fuit, maiestatēq; verendam
Imposuit, nomēq; simul faciēq; nouauit,
Leucotheaq; deū cum matre palemona dixit.
Sidonie comites, quantū valuēre, secute
Signa pedum primo videre nouissima saxo,

Nec dubiū de morte rate, cadmeida palmis,
Deplanxere domū, scissis cū veste capillis,
Utq; parum iuste/nimiūq; in pellice seue/
Inuidiam fecere dee, conuicia Juno
Non tulit, et faciā vos ipsas maxima, dixit,
Seuitie monumenta mee, res dicta secuta est.
Nam q̄ precipue fuerat pia, persequar, inq̄t,
In freta reginā, saltūq; datura/moueri
Haud vsq; potuit, scopuloq; affixa cohesit.
Altera dum solito tentat plangore ferire
Pectora, tentatos sentit riguisse lacertos.
Illa, manus vt forte tetenderat in maris vndas,
Saxea facta manus/in easdē porrigit vndas.
Huius, vt arreptum laniabat vertice crinem/
Duratos subito digitos in crine videres.
Quo queq; in gestu deprēsa est/hesit in illo.
Pars volucres facte, q̄ nūc q̄q; gurgite in illo
Equora distringūt summis cadmeides alis.
Nescit agenorides natam, paruūq; nepotem,
Equoris esse deos, luctu, serieq; maloꝝ,
Uictus et ostentis, que plurima viderat, exit
Conditor vrbe sua, tanq̄ꝫ fortuna locoꝝ,
Nō sue se premeret, longisq; erroribus actus,
Contigit illyricos, profuga cū coniuge fines.
Iāq; malis/annisq; graues, dū prima retractant
Facta domus, relegūtq; suos sermone labores:
Num sacer ille mea traiectus cuspide serpens,
Cadmus ait, fuerat/tum cū sidōne profectus/
Uipereos sparsi per humū noua semina dētes?
Quem si cura deū tam certa vindicat ira,
Ipse precor/serpēs in longā porrigar aluum,
Dixit: et vt serpens in longam tenditur aluum.

in prima promotoriū parte. Nec dubium de morte rate. nam eam mortuam cum filio putauerunt. Cadmeida. cameraꝫ. patronymicum pro possessiuo. Deplanxere. defleuere palmis pectora plangētes atq; percutientes. Conuicia. contumelias. Monumenta. memoriam. Solito plangore. cōsueta percussione. Riguisse. duros factos esse. Hesit. permāsit. Que nūc quoq; gurgite in illo. Tapinosis est. Gurgitem enim pro sinu maris posuit poeta. gurgites enim fluminū proprie dicūtur. Distringunt. radunt. leuiter attingunt. Cadmeides Thebane mulieres a Cadmo duce sic dicte. Nescit Agenorides Cadmus varijs suorum infortunijs vexat⁹ Thebas vna cum hermione vxore dereliquit: seq; in illyriuꝫ contulit: vbi cum vxore in serpentem fuit conuersus. Quod quideꝫ idcirco fingitur: quia cadmus cuꝫ iam esset senex: ab amphiōe et zetho regno pulsus ad illirios se contulit: vt Palephatus scribit. vbi vna cuꝫ hermione vxore miserrimaꝫ exegit vitam. Serieq; malorum. cōtinuatione infortuniorūꝫ. Et ostētis. monstris. Premeret. vexaret. Contigit illyricos fines. in illyriū peruenit. Est autem illyrium regio Epiro finitima ab illyrio Polyphemi filio cognomiata vt scribit appianus. Graues. pleni. onerati. Dum prima retractant. commemorāt sue domus primordia. Releguntq; suos sermone labores. colligunt. in memoriaꝫ reducunt. Nuꝫ sacer ille. Dubitat cadmus an ille serpēs: quē ad fonteꝫ interfecit: alicui deoruꝫ fuerit cōsecratus: qui sibi maloruꝫ causa fuerit. Quem si cura deum vindicat. hoc est pro cui⁹ cede si dij vindictam de me sumunt: vtinā ego quoq; serpens efficiar: vt ab istis liberer malis. Eleganter autem dicimus vindico inimicos et patris cedeꝫ: pro eo quod est punio inimicos pro cede patris vindictaꝫ sumo. Tam certa ira. vt me nunq̄ malis vexare sint cessaturi. Porrigar. producar. prolonger. Committaq; in vnum. Confusa in vnum. Tenuantur. tenuia ac subtilia efficiuntur. Tereti. oblōgo atq; rotundo. Tendit. exten-

Cadm⁹ cū vxore ĩ serpentes

Uindico

f

dit ad vxorem. In ptes est fissa duas. serpētes bifidam siue vt plinius ait: trisulcam videnť habere linguā. Nec verba loquenti sufficiunt. nec ptes inquit lingue subministrāt verba cadmo loqui volenti. sufficere namqꝫ hoc loco est transitiuū. ꝛ subministrare significat. Aliquos questus. aliquas querelas. qua in significatiōe citra diphthongon scribiť. questus eñi cū diphthongo turpe significat lucrū. Sibilat. sibilare verbū est facticiū a voce sono declinatum natura aūt serpētes sibilant. Et dum loquor oīa. ordo est ꝛ sensus ꝛ vbi sunt oīa membra dū loquor miratur ei hermione ꝙ nihil mēbrorum cadmi videbat. Aderāt comites. parēthesis qua significať comites saltē interfuisse illi transformationi. Cristati draconis. cristas in capite hñtis. draco autem apo tu derkste. hoc est a videndo declinať. est eñi acutissimi visus. Iūctoqꝫ volumine. iuncta reuolutione. Appositi. iuxta positi ac vicini. Sꝫ tū ambobus. hec idcirco a poeta narranť: vt cōcinne qͣs expositur⁹ est trāsfigurat iōes cū prioribus cōnectanť. nā acrisius rex argiuorum ꝛ orgia bachi spernebat: ꝛ perseū sibi nepotem iouis esse filiū nō credebat. sic igiť ad ꝑsei gesta enarranda descēdit poeta. Nepos. bacchus qͥ ex india deuicta gloriosissimū reportauerat triumphū. Debellata. bello deuicta. Acheia. grecia. nā acheia ꝑs est grecie. vñ achei ꝓ grecis accipiūtur. sane acheia cū diphthongo a grecis scribiť. sic aūt eē scribendū achei inde ducti facile ostēdunt. Positis tēplis. edificatis. Solus abantiades. acrisius (vt in libro tēporum scribit Eusebius) abantis argiuorum regis fuit filius: paterqꝫ danaes. ex qua perseū iupiter suscepit. Is a preto fratre pulsus regno a perseo nepote fuit restitut⁹: a quo tandem ꝓpter ingratitudinē in saxū fuit cōuersus. Abantiades. abantis filius. abātes quoqꝫ ppľi sunt euboce: a qͥbus etiā abantis fuit appellata siue ab abante argei filio vľ neptuni ꝛ arethuse. Ab origine eadē: qr ꝛ ipse ab ioue originē ducebat. nā belus iouis fuit filius. is vero pater fuit abātis. cui⁹ filius

Belus

Durateqꝫ cuti squamas increscere sentit,
Nigraqꝫ ceruleis variari corpa guttis,
In pectusqꝫ cadit pronus, cōmixtaqꝫ in vnum
Paulatim tereti tenuantur acumine crura.
Brachia iam restāt, que restāt brachia tendit,
Et lachrymis ꝑ adhuc humana fluentibus ora,
Accede, o coniunx, accede miserrima, dixit,
Dūqꝫ aliqͩd superest de me, me tāge, manūqꝫ
Accipe, dū man⁹ est, dū nō totū occupat anguis.
Ille quidē vult plura loqui, sꝫ lingua repente
In partes est fissa duas, nec verba loquenti
Sufficiūt, quotiēsqꝫ aliquos parat edere quest⁹,
Sibilat, hanc illi vocē natura reliquit.
Nuda manu feriēs, exclamat, pectora coniunx,
Cadme mane, teqꝫ his infelix exue monstris
Cadme qͩd hꝫ? vbi pes? vbi sunt hūeriqꝫ, manusqꝫ,
Et color, ꝛ facies? ꝛ dū loquor oīa, cur nō
Me qꝫ celestes in eundē vertitis anguem,
Dixerat: ille sue lambebat cōiugis ora,
Inqꝫ sinus caros, veluti cognosceret ibat,
Et dabat amplexus, assuetaqꝫ colla petebat.
Quisquis adest (aderāt comites) terreť, at illis
Lubrica perlucēt cristati colla draconis,
Et subito duo sunt, iunctoqꝫ volumine serpunt,
Donec in appositi nemoris subire latebras,
Nunc qꝫ nec fugiūt hoīem, nec vulnere ledunt,
Quidqꝫ pri⁹ fuerint placidi meminere dracones.
Sed tū ambobus verse solatia forme
Magna nepos dederat, quē debellata colebat
India, quē positis celebrabat acheia templis,
Solus abantiades ab origine cretus eadem
Acrisius superest, qui menib⁹ arceat vrbis

acrisium fuisse diximus. Neq3 enim iouis ee putabat psea. filiū subintelligam⁹ vel gen⁹. perseus aūt iouis ex danae acrisij fuit fili⁹. is cū adoleuisset: vt scribit iohānes grāmaticus palladis: vt alij polydectis regis seriphi iussu ad gorgonas debellādas est ꝓfectus. egide a pallade ipsa ac talarib⁹ enseq3 falcato a mercurio acceptis. meduse igr̄ caput amputatū cū in greciā referret: ab atlante mauritanie rege ab hospitio repulsus: gorgonis capite ostenso ipm in montē eiusdē nominis cōmutauit Andromedā deinde virginē cephei regis ac cassiepeie filiā monstro marino crimine matris obiectā ea cōditōe liberauit vt sibi vxor traderetur. s3 cū iā nuptias celebraret. ac Phineus cephei frater: cui andromedia anteq̄ obijceret mōstro. fuerat desponsata: sibi eā vi auferre conaretur: & m̄ltos ex illi⁹ socijs interfecit: & gorgonis capite ostenso. Phineū ipm cū reliq̄s in saxa cōuertit. ac demu3 in greciā reuersus pretū acrisij fratre3: q̄ regno auum expulerat in lapidē transformauit: acrisiūq3 auū in regnū reduxit. ac polydectē sephiri regē vna cū multis alijs in saxa conuertit. ipe vo in oriente ꝓfect⁹ ꝑsiam ꝑsasq3 de noīe suo appellauit. tandē inde reuersus cū acrisiu3 auū in se ingratū in lapidē cōmutasset: ipse cū andromeda vxore ac cepheo socero: et cassiepeia socru in celū fuit trāslat⁹: atq3 inter sidera collocat⁹. Quē pluuio danae ɔceperat auro. danae acrisij filia q̄ in turri ita cōclusa erat a patre q̄ acceperat se nepotꝭ manib⁹ periturū: vt null⁹ vir ad ea3 accedere posset. a ioue ī aure guttas trāsformato fuit cōpressa. qđ cū resciuisset acrisi⁹: egre ferēs illā in arca impositā in mare ꝓijci iussit. ea vo arca a dicte piscatore seriphio (vt Strabo narrat) ad polydectē seriphi regē fuit delata: qui q̄uis danaen cogere nō potuerit vt sibi nuberet ꝑseum tn̄ infantē educauit. Pluuio auro. nā iupiter in auri guttas cōuersus in danaes gremiū pluisse fingit. Tanta est ꝑsentia veri. acclamatio hec interposita significat maximā ee veritatis potentiā. Presentia potentia. Penitet: q2 in saxū fuit cōmutat⁹. Impositus iā tu3 celo est alter. bacchus in numerū deo2 relat⁹. Viperei mōstri spoliū. capitis meduse est ꝑiphrasis. nā phorcus ex ceto cōiuge tres sustulit filias eximia pulchrytudine. euryalian. sthenon & medusam. & vt nō nulli volūt scyllā: q̄s Pōponius mela scribit gorgadas insulas ethiopici maris tenuisse: vñ gorgones videnᵗ appellate: q̄ vnicū habuisse oculū fingunᵗ. quo cū libuisset singule vterenᵗ. harū natu maxima fuit medusa: q̄ cu3 quadā die sola in littore vagareᵗ a neptuno ita fuit adamata vt eā vel in tēplo palladis: quo ɔfugerat: violarit: q̄re pallas indignata & crines ei⁹ q̄bus maxime neptuno placurat: in angues cōuertit & effecit: vt quos cūq3 aspexisset: in lapides cōmutarenᵗ. hāc vo ꝑseus vt iā dixim⁹: ope palladis a qua scutum cristallinū: & mercurij a quo talaria & falcatū ensem acceperat: interemit. qđ quidē idcirco fictū ee videᵗ: q2 perse⁹ illius suꝑate opib⁹ ꝑclara multa gessit. nā atlantē mauritanie regē & africā & totam greciā partemq3 asie subegit. Memorabile. memoratu dignū. Aera carpebat tenerū. hoc est ꝑ aera penetratu facilē volabat. Cūq3 super libycas. guttas sanguinis ex meduse capite cadētes ī terram libyam varios in serpētes cōuersas fuisse narrat poeta. qđ ideo fictū videᵗ: q2 libya serpentibus venenosis abundat. Gorgonei capitis. medusei. gorgones enī vt diximus: tres fuere sorores quarū medusa natu maxia a ꝑseo capite fuit priuata. Colubris. serpētib⁹. Inde ꝑ īmensu3. ꝑ infinitū ac inane q̄ est aer. Seductas. seꝑatas. Despectat. deorsu3 spectat. Totūq3 suꝑuolat orbē. hoc est supra totū terrarū orbē ferᵗ. Gelidas arctos. gelidos septentriones. ad quos nunq̄ sol accedit.

Argolice, contraq3 deū ferat arma, genusq3
Non putat ee deū, neq3 enī Iouis esse putabat
Persea, quē pluuio danae cōceperat auro.
Mox tn̄ acrisiū (tanta est ꝑsentia veri)
Tam violasse deū, q̄ nō agnosse nepotem
Penitet, impositus iam celo est alter, & alter
Viperei referens spoliū memorabile monstri,
Aera carpebat tenerū stridentibus alis:
Cūq3 super Libycas victor penderet harenas,
Gorgonei capitis gutte cecidere cruente,
Quas hum⁹ exceptas varios aīauit in angues,
Unde frequēs illa est infestaq3 terra colubris.
Inde per immēsum ventis discordib⁹ actus,
Nunc huc nunc illuc exēplo nubis aquose
Fertur, & ex alto seductas ethere longe
Despectat terras, totūq3 superuolat orbem,
Ter gelidas arctos, ter cancri brachia vidit.

Perseus

Danae

Gutte sanguinis meduse ī serpentes.

Gorgones

Iamqꝫ cadente die. occidente sole. Credere cōmittere. In hesperio orbe. in occidentali orbis parte. nam hesperus stella est que vesperi in occidēte apparet. vñ hesperius orbis. & hispania interdum hesperia vocatur. sic autem cōcinne ingreditur transformationem atlantis regis mauritanie potentissimi in mōtem. ad quem cum peruenisset perseus: rogauit vt se hospitio susciperet: donec illucesceret dies. ceterū atlas oraculo admonitus: vt sibi a iouis filijs caueret, ne regno ab aliquo eorum priuaretur: illuz superbe admodum repulit. quare perseus indignatus capite meduse reuelato eum in mōtem trāsformauit. qui celum sustinere dr. qđ idcirco fictum esse vr̄ q perseus superare meduse opibꝰ fretus atlātis regnuz inuasit eūqꝫ in mōtes fugere coegit. celū aūt humeris sustinere fingitur atlas. tuz q (vt scribit Plinius) primꝰ oīm astrologiā inuenit. tuz q mōs ipse ita est altꝰ vt celū ꝯtingere videat. sane apud antiquos atlātes vocabātur statue: que colūnas hūeris sustinebāt. Ignes aurore. lumina aurore q̄ sp ante solez fertur. Iapetionides atlas fuit. atlas iapeti gigantis & lybie nimphe filiꝰ fuit. q̄ q de matre parū inter scriptores conuenit. alij nāqꝫ clymenes. alij asie fuisse filium ferūt. nos xpo plinium sequimur q̄ eum lybie filium scribit fuisse. veruz alij quoqꝫ fuerūt clari atlātes: quorū vnꝰ in archadia regnauit. alter in etruria. Ultima tellꝰ. mauritania cuz reliquo occidēte. Qui solis anhelis. fessis ac defatigatis. equi nāqꝫ solis ab oceano atlātico excipi vidētur. Uicinia nulla. nulli vicini inquit. quicq̄ agrorū habebant qđ exararēt. oīa nāqꝫ ab atlante possidebātur. per qđ significatur fuisse locupletissimus. Ueruste sortis. antiqui oraculi. Themis parnasia que in mōte parnaso tēplum hz: vt in primo vidimꝰ. Hūc titulum. hāc gloriaz titulus autem a tutando dicitur: q sua cuiqꝫ gesta operaqꝫ tituli tueantur. Pomaria. hortos arboribus cōsitos q̄ q pomaria ꝓprie sint pomorum repositoria. poma autem hec ab hercule & ipso iouis filio ablata fuisse notissimum est. Ne longe gloria rerum. recede inquit procul a nostro regno: ne a nobis oppressus inditio sis & gloriam rerum falsam esse: & a iouis genere longe abesse. Par esset. sufficere posset: vt enim omnium maximus ita valentissimus erat. At quoniam parui. at quoniam inquit nostram gloriam parui facis

Atlas in montem

Sepe sub occasus, sepe est ablatus in ortus.
Iāqꝫ cadēte die, veritus se credere nocti,
Constitit hesperio regnis atlātis in orbe,
Exiguāqꝫ petit requiem, dum lucifer ignes
Euocet aurore, cursus aurora diurnos:
Hic hoīm cūctis ingēti corpore prestās
Iapetionides atlas fuit, vltima tellus,
Rege sub hoc & pontus erat, qui solis anhelis
Equora subdit equis, & fessos excipit axes.
Mille greges illi, totidēqꝫ armēta per herbas
Errabāt, & humum vicinia nulla premebat:
Arborее frondes auro radiāte nitentes,
Ex auro ramos, ex auro poma ferebāt.
Hospes, ait perseus, illi, seu gloria tāgit
Te generis magni, generis mihi Iupiter auctor,
Siue es mirator rerum, mirabere nostras,
Hospitium, requiēqꝫ peto: memor ille vetuste
Sortis erat, dederat themis hāc parnasia sortez
Tps, atla, veniet, tua quo spoliabitur auro
Arbor, & hūc prede titulum Ioue natus habebit.
Id metuēs solidis pomaria clauserat atlas
Montibus, & vasto dederat seruāda draconi,
Arcebatqꝫ suis extremos finibus oēs.
Huic quoqꝫ, vade, pcul, ne longe gloria rerū
Quas mētiris, ait, longe tibi iupiter absit,
Uimqꝫ minis addit, manibusqꝫ expellere tentat
Cunctātem, & placidis miscētem fortia dictis.
Uiribus inferior (quis eñi par esset atlātis
Uiribus) at qm̄ parui tibi gloria nostra est,

Pomaria

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

tis: accipe munus tibi cōueniens. Ipse retrouersus. caute ne ⁊ ipse in saxū cōuerteret. Sic dij statuistis, voluistis. cuius aūt rei rōnez assignare nō possum⁹: ad deoꝝ potentiā referre solem⁹. Clauserat hippotades eolus hippote nepos. naz eolus iouis fuit filius ex acesta hippote troiani filia is idcirco rex vētoꝝ esse perhibet: q vt scribit Varro cū apud nouem sicilie isulas italie ꝓpinquas illis tpibus regnaret: ex consurgētibus nebulis ita futuros ventos predicebat: vt in sua ptāte eos a rudibus habere crederet. Plini⁹ aūt ipm ventoꝝ rōnem inuenisse scribit. Pēnis resumptis. talaribus q per noctē deposuerat iterū assumptis. Telo vnco. ense falcato. Cepheia arua. cephei regna. cepheus eni vt ex sententia euripidis scribit. Iginus. phenic fuit fili⁹ rex q ethiopū ⁊ cassiepeie maritus ac andromede pater: q andromedā filiā ppter vxoris superbiā monstro marino obijcere fuerat coactus. cuz eni cassiepeia mater se nereidibus pulchriorez esse iactaret: precibus iparū motus neptunus belluaz marinam immisit: que ethiopiaz vastaret. quare consultus iupiter hamon: qua rōne nereides placari possent: respondit cephei cassiepeie q progeniem mōstro eē obijciendam andromedaz igitur cum ad scopulū religatam, perseus vidisset, ea conditione se illam liberaturū pactus est: vt sibi vxor pmitteret. ceterū phineus cephei frater: cui anteq mōstro exponeret andromeda fuerat desposata: cū vi eā pseo eripere conaret: mult interfectis reliqs in se irūetes perseus ipe meduse capite detecto i lapides cōmutauit. Materne lingue. nā cassiepeia de pulchritudine cū nereidibus ptēdere fuerat ausa. Iniust⁹ hāmon. iniquus iupiter in ea snia ferēda. neq ei iustū est vt filij p parētibus penas pendāt. hāmon aūt harenari⁹ interptat. nā in libye harenis templo celeberrimo sub imagie arietis iupit colebat. qq scribat diodorus ex quorundā snia hāmonē libye regē fuisse vxoreq cepisse rheam celi filiā. saturni alioꝝ q titanū sororez. Trahit inscius ignes hoc est ignarus quenā eēt amore ipsi⁹ capit. Quatere. mouere. cōcutere. Appellare virum loqui cum viro. Virgo. causa est

Accipe munus ait, leuaq; a parte meduse/
Ipse retrouersus/squallētia protulit ora,
Quātus erat mōs fact⁹ atlas, nā barba, comeq;
In siluas abeūt, iuga sunt humeriq; manusq;,
Qđ caput ante fuit, summo est in mōte cacumen,
Ossa lapis fiunt, tum ptes altus in omnes
Creuit in immēsum, sic dij statuistis, ⁊ omne
Cum tot sideribus celū requieuit in illo.

Atlas in montem.

Clauserat hippotades eterno carcere ventos,
Admonitorq; operū celo clarissimus alto
Lucifer ortus erat, pēnis leuat ille resumptis
Parte ab vtraq; pedes/teloq; accingit vnco,
Et liquidū motis talaribus aera findit,
Gentib⁹ innumeris circūq; infraq; relictis/
Ethiopum populos/cepheiaq; cōspicit arua.
Illic immeritā materne pendere lingue
Andromedā penas iniustus iusserat hamon.

andromeda ceto exposita.

Quā simul ad duras religata brachia cautes
Vidit abantiades, nisi q leuis aura capillos
Mouerat, ⁊ tepido manabant lumina fletu/,
Marmoreū ratus eēt opus: trahit insci⁹ ignes,
Et stupet, ⁊ visē correptus imagine forme,
Pene suas quatere est oblitus in aere pēnas.
Vt stetit: o dixit/ nō istis digna catenis,
Sed qbus inter se cupidi iungūtur amātes,
Pande requirenti nomē, terreq; tuūq;,
Et cur vincla geras/primo silet illa, nec audet
Appellare virū virgo, manibusq; modestos
Celasset vultus, si non religata fuisset,
Lumina (qđ potuit) lachrymis impleuit obortis.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Sepius instanti, sua ne delicta fateri
Nolle videretur, nomen terreqꝫ suūqꝫ,
Quantaqꝫ materne fuerit fiducia forme
Indicat, et nondum memoratis oībus unda
Insonuit, veniensqꝫ immēso bellua pōto
Eminet, et latuz sub pectore possidet equor.
Conclamat virgo, genitor lugubris et una
Mater adest, ambo miseri, sed iustius illa,
Nec secū auxiliū, sed dignos tēpore fletꝰ
Plāgoreqꝫ ferūt, vinctoqꝫ in corpore adherēt.
Tū sic hospes ait, lachrymarū longa manere
Tpa vos poterūt, ad opē brevis hora ferendā ē,
Hanc ego si peterez Perseus Iove natus, et illa
Quā clausam impleuit fecundo Iupiter auro,
Gorgonis anguicome p̄seus superator, et alis
Ethereas ausus iactatis ire per auras,
Preferrer cunctis certe gener, addere tantis
Dotibus et meritū (faveant nō numina) tento,
Ut mea sit, servata mea virtute paciscor.
Accipiunt legem, quis enim dubitaret? et orant,
Promittuntqꝫ super regnum dotale parentes.
Ecce, velut navis prefixo cōcita rostro
Sulcat aquas, iuvenū sudātibus acta lacertis,
Sic fera dimotis impulsu pectoris undis.
Tantū aberat scopulis, quātū balearica torto
Funda potest plumbo medij trāsmittere celi,
Cum subito iuvenis, pedibus tellure repulsa,
Arduus in nubes abijt, et in equore summo
Umbra nisi visa est, visam fera sevit in umbram.
Utqꝫ Iovis prepes, vacuo cum vidit in arvo
Prebētem phebo liventia terga dracone,
Occupat aduersum, neu seva retorqueat ora,

cur virum alloqui non auderet. virgo namqꝫ erat. Genitor lugubris. pullis vestibus indutus. Vinctoqꝫ in corpore adherent. hoc est ligatam andromedā complectuntur. Manere. expectare. Ad opem ferendam. ad auxilium andromede ferendum. Hanc ego si peterez merito perseus dotes suas apud ignotos exponit: quo facilius id quod cupit accipiat. Paciscor. in pactionem deduco. Accipiunt legem. conditionem quā ipsis tulerat perseus ut sua esset si ipsam sua virtute servasset. Acta impulsa. hac autem similitudine et magnitudo et impetus bellue illius marine declaratur. Iuvenum sudantibus lacertis. hypallage est: nam sudantiuz iuvenum lacertis impelluntur triremes. Quantum balearica torto. tantum inquit bellua distabat a scopulis: quantum spacij pila plumbea funda emissa pertransire posset. Medij celi. medij aeris. Pedibus tellure repulsa. gestuz exprimit eius qui se e terra in aerez tollere velit. sic pauloante de pallade dixit. et impressa tellurez reppulit hasta. Arduꝰ. altus. Utqꝫ iovis prepes. pulchra similitudine poeta ostendit quanta agilitate monstrum illud marinum perseus oppresserit. Prepes. ales. est autez aquile periphrasis que serpentibus maxime infesta est. prepetes vero maiores dicuntur aves quarum ex volatu auguria colliguntur. Liventia. pallentia. Occupat. corripit. Misso. emisso effecto. Per inane. per aerem qd inane dicitur: quia vacuus esse videtur. Frementis. ore strepentis et furentis bellue. Inachides. perseus argiuus inachide. namqꝫ argivi dicūtur ab inacho qui primus apud argos regnauit ac fluvium achaie ignachū a suo nomine appellauit. Curuo tenꝰ hamo usqꝫ ad capulum cui ferruz recurvum solet apponi. Circunsona. circunlatus. Ille. perseus. Super obsita. desuper tecta atqꝫ cooperta conchis et ostreorum testis balenarum enim tergoribus conche ostreaqꝫ adhere solent. Falcato ense. recurvo ac falci simili. est enim nomen participio simile falcatus. Bellua puniceo. quā=

Squamigeris auidos figit ceruicibus vngues,
Sic celeri misso preceps per inane volatu
Terga fere pressit, dextroq͡ʒ fremētis in armo
Inachides ferrum curuo tenus abdidit hamo:
Vulnere lesa graui, modo se sublimis in auras
Attollit, modo subdit aquas, modo more ferocis
Versat apri, quem turba canū circūsona terret.
Ille auidos morsus velocibus effugit alis,
Quaq͡ʒ patet nūc terga cauis supobsita cōchis,
Nūc laterum costas, nūc qua tenuissima cauda
Desinit in piscem falcato vulnerat ense.
Bellua puniceo mixtos cum sanguine fluctus
Ore vomit, maduere graues aspergine penne,
Nec bibulis vltra perseus talarib⁹ ausus
Credere, cōspexit scopulum, qui vertice summo
Stātib⁹ extat aquis, operitur ab equore moto:
Nixus eo, rupisq͡ʒ tenens iuga prima sinistra,
Ter quater exegit repetita per ilia ferrum.
Littora cū plausu, clamor, superasq͡ʒ deorum
Impleuere domos, gaudet, generūq͡ʒ salutant,
Auxiliumq͡ʒ domus, seruatoreq͡ʒ fatentur
Cassiepe cepheusq͡ʒ pater, resoluta catenis
Incedit virgo, preciūq͡ʒ ⁊ causa laboris.
Ipse manus hausta victrices abluit vnda,
Anguiferūq͡ʒ caput, dura ne ledat harena,
Mollit humū folijs, natasq͡ʒ sub equore virgas
Sternit, ⁊ imponit phorcynidos ora meduse:
Virga recens, bibulaq͡ʒ etiā nūc viua medulla,
Vim rapuit mōstri, tactuq͡ʒ induruit huius,
Percepit nouum ramis ⁊ fronde rigorem.
At pelagi nymphe factū mirabile tentant
Pluribus in virgis, ⁊ idem cōtingere gaudent.

Virgulta maris ī choralia

ta fuerit hec bellua: facile ex fluctibus quos ore euomebat: colligere possumus. Maduere graues aspergine penne. hoc est penne alarum persei ⁊ madide ⁊ graues respersiōe fluctuū quos euomebat bellua sunt effecte. Nec bibulis. siccis ac multum humoris et aque attrahentibus. bibuli namq͡ʒ dicuntur qui multū ac potius nimium bibunt. Ultra. vlterius. Credere. confidere. Stantibus aquis. quiescente mari. Extat. eminet. extra stat et apparet. Unde etiam extare libri dicuntur qui inueniuntur. Nixus eo cū inquit in vertice illius scopuli pedes firmasset: sepius ilia bellue ense transegit. Littora cū plausu clamor. hoc est plausus et clamor. est autem figurata oratio Superas deorum domos. periphrasis est celi. hac autem hyperbole magnitudo clamoris plaususq͡ʒ significatur. Cassiepe. que ⁊ cassiepeia dicitur. huius sane nominis tertia syllaba apd̄ grecos e littera scribitur. q̄uis apud latinos o vocalem minus recte habeat. Que autē de andromede vinculis dicta sunt apud ioppen palestine vrbem gesta esse feruntur. Mollit humum folijs. narraturus quemadmodum virge in mari nascentes in coralia fuerūt conuerse inquit eas a perseo meduse capiti subiectas induruisse lapidisq͡ʒ figuram contraxisse: qd̄ quidem nereides admirate multa ⁊ ipse virgulta capiti meduse subiecerunt atq͡ʒ in mare disiecerūt. que q̄diu aqua teguntur mollia sunt. extracta ad aerem statī rigescunt. Phorcynidos meduse phorci filie: vt diximus. phorcus sane apud grecos phorcys: phorcios ⁊ phorcynos declinatur. vnde phorcynis patronymicum femininum est deriuatum. Nouū rigorem. musitatam duriciem. Antea namq͡ʒ sub aqua mollis erat. At pelagi nymphe. Nereides. Tentant. experiuntur. Et idē contingere gaudent. hoc est letantur cum vident virgulta in lapidis modum dura fieri.

Exto

Cassiepe

Phorcynis

Virgulta in coralia.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Seminaque ex illis, vt erant iactataque per vndas,
Nunc quoque coralijs eadem natura remansit,
Duriciem tacto capiant vt ab aere, quodque
Vimen in equore erat, fiat super equora saxum.
Dijs tribus ille phocos totidem de cespite ponit,
Leuum mercurio, dextrum tibi bellica virgo,
Ara iouis media est, mactatur vacca minerue,
Alipedi vitulus, taurus tibi summe deorum,
Protinus andromeden et tanti premia facti
Indotata rapit, tedas hymeneus, amorque
Precipiunt, largis satiantur odoribus ignes,
Sertaque dependent tectis, et vbique lyreque
Tibiaque et cantus, animi felicia leti
Argumenta sonant, reseratis aurea valuis
Atria tota patent, pulchroque instructa paratu,
Cepheni proceres ineunt conuiuia regis.
Postquam epulis functi, generosi munere bacchi
Diffudere animos, cultusque, genusque locorum
Querit abantiades, querenti protinus vnus
Narrat lyncides, moresque, habitusque virorum,
Que simul edocuit, nunc, o fortissime, dixit,
Fare precor perseu, quanta virtute, quibusque
Artibus abstuleris crinita draconibus ora?
Narrat abantiades, gelido sub atlante iacentem
Esse locum solide tutum munimine molis,
Cuius introitu geminas habitasse sorores
Phorcidas, vnius sortitas luminis vsum,
Id se solerti (furtim dum traditur) astu
Supposita cepisse manu, perque abdita longe
Deuiaque, et siluis horrentia saxa fragosis,
Gorgoneas tetigisse domos, passimque per agros,
Perque vias vidisse hominum simulacra ferarum

Dijs tribus ille phocos. perseus ob monstrum illud marinum debellatum dijs gratias agere ac sacrificare decreuit. ac primum tres aras tribus dijs. minerue. mercurio. ac ioui ex cespitibus in littore extruxit. deinde vaccam minerue. vitulum mercurio. taurum ioui immolauit. Alipedi. mercurio alas in pedibus habenti: vt qui et velocissimus sit planetarum et cum talaribus alatis pingatur. Indotata. valde dotata. in nanque propositio vim interdum habet intentiuam. andromedam enim accepit perseus cum ethiopie regno pro dote. Tedas hymeneus amorque precipiunt. amor inquit et hymeneus nuptias perseo suadent. a parte namque totum intelligimus. faces enim que fere ex tedis conficiuntur nouis nuptijs ad maritos se conferentibus preferebantur. quare et nuptiarum apparatum describit. et quecunque in nuptijs fieri consueuere. Hymeneum autem deum fuisse qui in celebrandis nuptijs inuocabatur: nemo est fere qui ignoret. Precipiunt. suadent atque imperant. Largis odoribus copiosis thuribus. ac alijs (vt ita dicam) odoramentis. Sertaque corone a serendis floribus appellate. Argumenta. signa indicia. Reseratis valuis. apertis foribus. Diffudere. exhilarauere. letificauere. vinum enim generosum animi vires excitat corque letum reddit. Abstuleris. recideris. Crinita draconibus ora. hoc est caput meduse pro crinibus habens dracones. atque serpentes. Locum iacentem. planum et spaciosum campum. Solide molis. solidi muri atque circuitus. Geminas sorores. non duas sed similes. tres enim fuerunt vt diximus. Phorcidas. phorci filias: que et phorcinides dicuntur vt paulo ante diximus. Vnius luminis. solius oculi. Id se solerti. narrat inquit se illud vnum lumen prouida astutia rapuisse: dum per vices ab altera alteri traderetur. Fragosis fragore ac strepitu resonantibus. Ex ipsis hominibus et feris. Se tamen horrende. tacite respondet obiectioni, posset enim quis dicere. qua ratione tu o perseu visa medusa in lapidem non fuisti conuersus. quod inquit per clipeum cristallinum illam dormientem aspexi atque obtruncaui. se autem est legendum non sed vt fere in exemplaribus est deprauatum

In silicem ex ipsis visa conuersa medusa,
Se tñ horrēdę clypeis/quem leua gerebat/
Ere repcusso formam aspexisse meduse,
Dūqꝫ grauis somn⁹ colubras/ipsamqꝫ tenebat,
Eripuisse caput collo, pēnisqꝫ fugacem
Pegason, ⁊ fratrem, matris de sanguine natos,
Addidit, ⁊ lōgi non falsa pericula cursus,
Que freta, quas terras, sub se vidisset ab alto,
Et que iactatis tetigisset sidera pēnis.
Ante expectatum tacuit, tñ excipit vnus
Ex numero pcerum querēs, cur vna sororum
Gesserit alternis immixtos crinibus angues?
Hospes ait, qm̄ scitaris digna relatu,
Accipe quesiti causam: clarissima forma/
Multorumqꝫ fuit spes inuidiosa procorum
Illa/nec in tota conspectior vlla capillis
Pars fuit, inueni qui se vidisse referrent,
Hāc pelagi rector tēplo vitiasse minervę
Dicitur, auersa est, ⁊ castos egide vultus
Nata iouis texit, ne ve hoc impune fuisset,
Gorgoneum crinem turpes mutauit in hydros.
Nūc quoqꝫ, vt attonitos formidie terreat hostes,
Pectore inaduerso/quos fecit/sustinet angues.

¶ Pu. Oui. Nasonis metamor. liber quintus.

Dumqꝫ ea cephenum medio danaeius heros
Agmine cōmemorat, fremitu regalia turbę
Atria complentur, nec coniugialia festa
Qui canat, est clamor, sed q̄ fera nūciet arma,
Inqꝫ repētinos cōuiuia versa tumultus/
Assimilare freto possis/ qđ seua quietum

tum. Ere repcusso. per es clipei trāslucidum. Eripuisse. trūcasse. recidisse. Pennisqꝫ fugacem pegason ⁊ fratrem. pegasus equus alat⁹ ⁊ chrysaor ensem aureū in manu tenēs fingūtur ex collo meduse reciso capite statim exilisse. chrysaora ergo fratrē pegasi vocat poeta: q̄uis in exēplarib⁹ fratres plurali nūero corrupte legatur. Longi cursus. spaciosi volatus. Ab alto. ab aere. Pēnis. alis que ex pēnis constāt. Ante expectatum tacuit. narrationi anteq̄ putaretur finem iposuit. p qđ significatur gratissimaꝫ oībus cōuiuis fuisse psei orōnē. Cur vna sororum. cur medusa sola ex gorgonibus imixtos capillis habuerit serpētes. Scitaris. rogas vt scias. Conspectior. pulchrior. capillos eñ pulcherrimos habuit. Inueni q̄ ⁊ vidisse referrēt. hoc est audiui hoc ex ijs q̄ aiebāt se medusam vidisse. Auersa est. se auertit pallas ne videret neptunū cum medusa coeūtem. In turpes hydros. i. tetros serpētes. hydri aūt aquarum serpentes dicūtur. apo tu idatos. hoc est ab aq̄. Nūc quoqꝫ pallas inq̄t ad terrēdū hostium aīos caput meduse cū serpētib⁹ i egida suum trāstulit.

Pegasus

Meduse cedes

Meduse capilli in serpētes

¶ Et sic est finis quarti libri.

¶ Raphaelis regij in q̄ntū metamorphoseos Ouidij librum enarrationes.

Dumqꝫ ea cephenū. Ita hūc librum cū superiore poeta ꝯnectit, vt res, ere nascit: narratioqꝫ ꝯtinuari videt. Primū autē tumultum iniq̄ssime a phineo cephei fratre: cui ādromeda priusq̄ bellue obijceret/despōsata fuerat: excitatū describit. deinde ei⁹ cū socijs in lapides mutationē. Cepheni aūt a cepheo rege populi illi fuerūt denomīati. Danaeius heros. pseus danaes fili⁹. est aūt possessiuum nomen q̄nqꝫ syllabarum nō quattuor vt q̄dam legūt. Nec cōiugialia festa. nuptialia nō erat inq̄t clamor nuptijs ꝯueniēs: sed bello ⁊ pugne. Assimilare cōpare ac similia putare sane similare dicim⁹ ⁊ assi-

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

Tumult⁹ magni de scriptio ꝑut in seqntibus.

Phinei cū perseo certamen

Nereides

Phinei certamē cū perseo, siue et Cephenoꝝ

milare.nō autē simulare vt qui dam indocti ꝑcipiūt. Exasperat. asperꝫ ⁊ tēpestuosum reddit. Auctor Excitator. En ait en adsum. En aduerbiū fere affectui ⁊ indignationi seruit q̄ ex illa reduplicatiōe magis: magisq; declarat. Pēne. alata talaria. Falsū auꝝ. simulatū nō veꝝ. Conāti mittere. volēti phineo iacere hastā in ꝑseum. In facin⁹. in scel⁹. Seruate. andromede. Repēdis. remūneraris. Hac dote. vt illum interficias q̄ andromedam mōstro marino obiectā seruauit. iustū aūt gratūq; viꝝ cepheum fuisse se poeta ostēdit. Sed graue nereidum numen. graue potens. nereides aūt nimphe sunt marine quib⁹ se pulchriorē cassiopeia esse iactarat. eaꝝ ꝟo ꝑcib⁹ fatigat⁹ neptun⁹, cetos īmisit, quo cephenoꝝ agros vastāte, ꝯsult⁹ hāmon rn̄dit, cassiopeie ꝓlem mōstro esse obijciendā. Sꝫ corniger hāmon. iupiter hāmon sub forma arietis cornuti colebat. Uiscerib⁹ meis. mea filia q̄ ex meis viscerib⁹ atq; carnibus ꝯcepta ē. Leuabere. leuior fias. a dolore subintelligat. Scilꝫ haud satis. ironia q̄ phineo insultat frater cephe⁹. Cū em̄ ⁊ patruus ⁊ spōsus esset ādromede aliq̄d certe auxilij afferre debebat. cum ꝟo nihil ꝓrsus tulerit. īpudētissime eam repetit quā tutari nō est ausus. Affixa. alligata. vna enim cū andromeda regna quoq; dotalia alligata videbātur. Petisses. petere acceptūq; ire debuisses. Nūc sine. nūc inquit ꝑmitte eum qui meruit. Pactusq; est illā habere. Per quem nō orba senect⁹ hoc est ꝑ quē ego iam senex liberis nō careo. vnica nāq; filia illi erat andromeda. Hec senectus. hec mea senect⁹. Manu aūt (cum hec diceret) canos tāgens phineo indicauit. Et voce: ⁊ ꝟbis. Certe morti. siq̄dē ādromeda ꝓculdubio mortua fuisset: nisi a perseo e faucib⁹ bellue illi⁹ marine erepta esset. Ille nihil ꝯtra. rn̄dit subintelligatur. Ignorat dubitat. Cunctatusq; breui. parumper remoratus. Nequicq̄. frustra. Stratis. lectis. in quibus prisci discūbebant. Remisso reiecto eandem nanq; hastam in phineum perseus reiecit. Et indignum. ⁊ copu

Uentoꝝ rabies motis exasperat vndis.
Primus in his phineus belli temerari⁹ auctor,
Fraxineam quatiēs eratę cuspidis hastam,
En, ait, en adsum pręreptę cōiugis vltor,
Nec mihi te pēnę/nec falsum versus in auꝝ
Jupiter/eripiet, conāti mittere cepheus
Quid facis/exclamat: q̄ te/germane/furētem
Mēs agit in facinus: meritis ne hęc grā tātis
Redditur, hac vitam seruatę dote repēdis:
Quam tibi nō perseus (veꝝ si q̄ris) ademit,
Sꝫ graue nereiduꝫ numen, sꝫ corniger hāmon,
Sed quę visceribus veniebat bellua pōti
Exaturāda meis, illo tibi tpe rapta est|
Quo peritura fuit, nisi si crudelis in ipsum
Exigis vt pereat, luctuq; leuabere nostro.
Scilicꝫ haud satis est| ꝙ te spectāte reuincta est,
Et nullam ꝙ opem/patruus spōsusue tulisti,
Insuꝑ a quoq̄ ꝙ sit seruata dolebis:
Pręmiaq; eripies: q̄ si tibi magna videtur,
Ex illis scopulis/vbi erāt affixa/petisses:
Nūc sine qui petijt, ꝑ quem hęc nō orba senectus|
Ferre, qđ ⁊ meritis ⁊ voce est pactus, cūq;
Non tibi/sed certę ꝓlatum intellige morti.
Ille nihil cōtra, sed ⁊ hūc ⁊ ꝑsea vultu
Alterno spectās/petat hūc ignorat/an illum,
Contatusq; breui/cōtortam virib⁹ hastam|
Quātas ira dabat, nequicq̄ in persea misit,
Et stetit illa toro: stratis tum deniq; perseus
Exilijt, teloq; ferox inimica remisso
Pectora rupisset, nisi post altaria phineus
Isset, ⁊ (indignum) scelerato ꝓfuit ara,
Fronte tñ Rheti non irrita cuspis adhęsit,

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

la affectui seruit indignatur eni poeta: ꝙ ara in qua dij iustissimi colũtur: scelerato atqꝫ nefario homuntioni ꝓfuerit. Non irrita. nõ vana vt q̄ rhetuꝫ vnũ ex phinei socijs interemit. Calcitrat. calcibus terram ꝑcutit. Hospitijqꝫ deos. iouem hospitalem. de quo Virgi. Jupiter hospitibus nam te dare iura loquũtur. hospites aũt nefas est violari. Eo prisci hospitibus salem in primis apponebant: quem cũ vna gustassent. ita vnius mẽtis ⁊ amicitie eos debere esse censebãt: vt sal in vnã naturam ex terra ⁊ aqua ꝯgelatur. Sal hospitalis.

Qui postꝙ̄ cecidit ferrũqꝫ ex osse reuulsum est
Calcitrat, ⁊ positas aspergit sanguine mẽsas.
Tum vero indomitas ardescit vulgus in iras,
Telaqꝫ cõijciunt, ⁊ sunt qui cephea dicãt
Cum genero debere mori, sed limine tecti
Exierat cepheus, testatus iusqꝫ, fidẽqꝫ,
Hospicijqꝫ deos. ea se ꝓhibẽte moueri.
Bellica pallas adest, ⁊ ꝓtegit egide fratrem,
Datqꝫ aı̃os. erat Jndus atys, quem flumine gãge
Edita lemniace vitreis pepisse sub vndis
Creditur, egregi⁹ forma, quam diuite cultu
Augebat bis adhuc octenis integer annis,
Jndutus tyriam chlamydeꝫ, quã limbus obibat
Aureus, ornabãt aurata monilia collum.
Et madidos mirrha, curuum crinale capillos:
Jlle quidem iaculo quãuis distãtia misso,
Figere doctus erat, sed tẽdere doctior arcus,
Tum quoqꝫ lẽta manu flectẽtem cornua ꝑseus
Stipite qui media positus fumabat in ara,
Perculit, in fractis cõfundit ⁊ ossibus ora.
Hũc vbi fedatos iactãtem sanguine vultus
Assyrius vidit lycabas, iũctissimus illi
Et comes, ⁊ veri nõ dissimulator amoris,
Postꝙ̄ exhalãtem sub acerbo vulnere vitam
Deplorauit atyn, quos ille tetẽderat arcus
Arripit, ⁊ mecum tibi sint certamina, dixit,
Nec longum pueri fato letabere, quo plus

Bellica pallas adest. auxilio est quo nãqꝫ pacta vn⁹ ꝑseus tot in se ruẽtibus viris sine palladis auxilio resistere potuisset. Datqꝫ animos. audacẽ reddit. Erat indus atys. ad differẽtiam phrigij a cybele marte deoꝝ adamati, elegãter idus est apposit⁹. fuit etiã alius atys cresilydoꝝ regꝭ fili⁹. Lemniace. nimpha fuit gangis indie fluuij filia. videtur aũt esse palus iuxta gãgem. limyn nanqꝫ paludem significat. Limbus. fascia. Obibat. circũibat. Aurata monilia aurata pro aureis posuit. monilia nãqꝫ colli ornamenta aurea esse solent. hoc est ex auro solo cõstantia non aurata ⁊ auro solum ornata. Myrrha. vnguento cui myrra quoqꝫ adhibetur. Crinale ornamẽtum est crinium. vnde etiam est denomiatum. Jlle quidem iaculo. significat eum ⁊ iaculandi ⁊ sagittãdi fuisse imprimis peritum. Quãuis. distãtia. lõge posita ac remota. Sed tẽdere doctior arcus. locutio est greca. latine enim doctior tendẽdi diceret. Lenta cornua. flexibilia arc⁹ cornua. Jn media ara. q̄ hymeneo nuptiaꝝ deo extructa erat. Perculit. ꝑcussit. Et fractis ꝯfundit i ossib⁹ ora. Sic q̄dem legitur: sed forsitan minus recte. Ablatiuus enim ille fractis ossibus moduꝫ significat: cui in prepositio apponi non solet. Quare mihi illa copula ac in prepositio vtraqꝫ in alterius locum trãfferenda videtur: vt legamus in fractis cõfundit ⁊ ossibus ora. hoc est valde ac penitus fractis ossibus faciem ita confudit: vt nõ agnosceretur. Jactãtem. nõ obstãtanteꝫ. sed cõcutiẽtem. id qđ facere ex vulnere morientes solent. Fedatos. deturpatos. Assyrius. syrius. nam assyria ꝓuincia est eadem cũ syria.
Exhalãtem. ex ore emittentem. Vitam. animã. Sub acerbo vulnere. ꝓpter acerbuꝫ ⁊ aspeꝝ vulnus. Deplorauit. defleuit. Jlle. atys. Tetenderat. neruo intenderat: vt in perseum sagittam emitteret. Arripit. sceleriter rapit. Et mecũ tibi sint certamina. hoc est ⁊ mecuꝫ in certamen descẽde. Nec longum. nec diu. Fato. mor

te. Quo. ex quo fato. Emicuit. exiliuit. euolauit. Penetrabile telū. periphrasis est sagitte que facile penetrat. Vitatū. declinatum. nam perseus sagittam a lycaba missam vitauit. Sinuosa. plicas multas habente. Vertit in hunc harpē. Harpe ensis est mercurij falcatus: vt diximus: quo perseus meduse caput amputauit. Natantibus. errātibus in humore ac lachrymis. Ad manes. ad inferos. Ecce suenites. ab oppido ethiopie suenio suenites nomen gentile diducitur. Elegāter autem et patriam ꝛ genus istius phorbantis describit poeta: nequis phorbanta priami filium illi pugne interfuisse putet. Hi autem omnes quos hoc loco poeta enumerat obscuri sunt: nec a quo ꝙ alio scriptore quod sciam celebrantur. Auidi committere pugnam. cupidi pugnandi. Est enī figura loquendi greca. Surgentibus. surgere volentibus. Adactus. infixus. Ensis. harpe quo illos perseus transfixit. Actoridē erichthon. actoris filium. Sed altis extantem signis. Eminentem celatura atq; magnitudine ac pōdere craterem describit. Altis signis. alte eminentibus signis ꝛ celaturis. Multeq; in pondere masse. hoc est magni ponderis. Crater autem vas est mensarium miscendo cum aqua vino accommodatum. Infligit. incutit. immittit. Rutilum cruorem rubicundum sanguinem. Moribundo vertice. pro ipse moribundus capite percutit terram. Est enim hypallage. Semiramio sanguine. regio. semiramis namq; regina fuit que condidit babylonē. vt copiose in superiore scripsimꝰ libro. Caucaseum. a caucaso scythie mōte. Sperchesiaden. sperchesij cuiusdam filium. Expertē frustra belli. frustra se a bello et pugna abstinentē. Interfectus namq; fuit. In partes. in factiones. partes enim in plurali solū factiones significant. vnde Ciceronem partes pompeij dicimus secutū. Pensaq;. pondera. Hoc vulnere. quod tibi sum illaturus. Vulnus. quod tu mihi intulisti. Cephenum post regem. post cephenum regem andromede pa

Inuidie ꝙ laudis habes. hec oīa nondum
Dixerat, emicuit neruo penetrabile telum,
Vitatūq; tm̄ sinuosa veste pependit.
Vertit in hūc harpen spectatā cede meduse
Acrisioniades, adigitq; in pectus. at ille
Jam moriens oculis sub nocte natantibꝰ atra
Circūspexit atyn, seq; acclinauit ad illum,
Et tulit ad manes iuncte solatia mortis.
Ecce suenites genitus methione phorbas,
Et libys amphimedon, auidi cōmittere pugnā,
Sanguine (quo late tellus madefacta tepebat)
Conciderant lapsi, surgētibus obstitit ensis
Alterius costis, iugulo phorbantis adactus.
At non actoridē erithum, cui lata bipennis
Telum erat, admoto perseus petit ense, sꝫ altis
Extantem signis, multeq; in pondere masse,
Ingentem manibꝰ tollit cratera duabus,
Infligitq; viro, rutilū vomit ille cruorem,
Et resupinus humū moribundo vertice pulsat.
Inde semiramio polydemona sanguine cretum,
Caucaseūq; abarim, sperchesiadenq; lycetum,
Intonsumq; comas elycen, phlegiāq; clytūq;
Sternit, ꝛ extructos morientū calcat aceruos.
Nec phineus ausus concurrere cōminus hosti,
Intorquet iaculū, quod detulit error in Idam
Expertem frustra belli, ꝛ neutra arma secutum.
Ille tuens oculis immitē phinea toruis,
Qnquidē in ptes (ait) abstrahor, accipe phineu,
Quem fecisti hostē, pēsaq; hoc vulnere vulnus.
Iāq; remissurus tractū de corpore telum
Sanguine defecto cecidit collapsus in artus.
Hic quoq; cephenū post regem primus odites

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Ense iacet clymeni, protenora percutit hypseus.
Hypsea lyncides. fuit et grādeuus in illis
Emathion equi cultor, timidusq deoꝝ,
Qui (quē phibēt anni bellare) loquēdo
Pugnat, et incessit, sceleratasq deuouet arma,
Huic cromis amplexo tremulis altaria palmis
Decutit ense caput, qđ ptinus incidit arę,
Atq ibi semianimis verba execrātia lingua
Edidit, et medios aīam expirauit in ignes.
Hinc gemini fratres / pteasq / et cęstib' hāmon
Inuicti / vinci si possent cęstibus enses,
Phineia cecidēre manu, cererisq sacerdos
Alphitus albenti velatus tempora vitta.
Tu quoq Iapetide, non hos adhibēdus ad vsus,
Sed qui pacis opus / citharam cū voce moueres,
Iussus eras celebrare dapes, festūq canēdo,
Quem pcul astātem / plectrūq imbelle tenētem,
Petalus irridens, stygiis cane cętera, dixit,
Manibus et lęuo mucronem tempore fixit,
Concidit, et digitis moriētibus ille retētat
Fila lyre, casuq fuit miserabile carmen.
Nec sinit huc impune ferus cecidisse lycormas,
Raptaq de dextro robusta repagula poste
Ossibus illisit medię ceruicis, at ille
Procubuit terrę, mactati more iuuēci.
Demere tēptabat lęui quoq robora postis
Cinypheus pelates, tētanti dextera fixa est
Cuspide marmaridę coritilignoq cohęsit.
Hereti latus hausit abas, nec corruit ille,
Sed retinēte manu moriēs de poste pepēdit.
Sternitur et menaleus perseia castra secutus,
Et nasamoniaci dorilas ditissimus agri,

trem. Lyncides. lyncei filius. Et incessit. irritat. prouocat. Deuouet. execratur. Scelerata arma. in perseum scelerate ac nefarie sumpta. Decutit. deiicit. detruncat. Incidit are. cecidit in aram. In medios ignes. qui in ara fuerant excitati. Cestibus inuicti. insuperabiles. Cestus autem arma sunt pugilum. Uelatus tempora velata et tecta tempora habens. Iapetide. iapeti filius. Ad hos vsus bellicos. Citharistę nanq et lyristę a pugnis sunt alieni. Moueres. pulsares. Plectrum. instrumentum est quo lyra pulsatur apo tu plictin. hoc est a percutiendo dictum. Imbelle. imbellibus ac mollibus aptum. Stygiis manibus. inferis. Styx enim palus est inferorum notissima. Manes autem inferorum anime dicuntur. Leuo tempore. sinistra capitis parte. Casusq fuit miserabile carmen. Forte inquit lyra emisit carmen triste et morienti cōueniens. Repagula dicūtur asseres qui clausis hostiis opponuntur. Illisit. inflixit. Procubuit. in caput in terram cecidit. Cyniphęos pelates. garamanticus. Cinyps enim vt scribit Herodotus fluuius est garamātum. qui inter duas syrtes in mare lybicū labitur. vnde ciniphei tertio georgicorum libro apud virgilium dicūtur hirci. Nec minus interea barbas incanasq mēta Cyniphei tondent hirci setasq comantes. Leuis postis. sinistri. Cohesit. affixa fuit. Latus hausit. percussit Et Nasamoniaci. Nasamones populi sunt libie iuxta sirtes naufragis: vt scribit Plinius admodum infesti. Latius. latiores cāpas. Singultātem. per singultus animam emittentem. Bactreus alconeus. Bactra nomine tantum plurali vrbs est. vnde etiam bactriana regio indie contermina fuit appellata. Ultor abantiades. perseus. Ceruice exacta est. per ceruicem eiecta. In partes ambas. et anteriorem et posteriorem. Librata. vibrata. Fraxinus hasta fraxinea. Est enim metonymia. Acta missa. Iaculum danus ore momordit. hoc est iaculum in os dani fuit cōiectum. Decidit et celedon myndesius. Myn

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

Diues agri dorilas, quo non possederat alter
Latius, aut totidem tollebat farris aceruos,
Huius in obliquo missum stetit inguine ferrum,
Letifer ille locus, quem postq̃ vulneris auctor
Singultantem aĩam, ⁊ versantem lumina vidit
Bactreus alconeus, hoc qđ premis (inq̃t) habeto
De tot terrę agris, corpusq́ꝫ exangue relinquit.
Torquet in hũc hastam, calido de vulnere raptaꝫ
Ultor abantiades, media quę nare recepta
Ceruice exacta est, in partesq́ꝫ eminet ambas.
Dũq́ꝫ manuꝫ fortuna iuuat, clitiũq́ꝫ / daniũq́ꝫ /
Matre satos vna, diuerso vulnere fudit:
Nam clytij per vtrũq́ꝫ graui librata lacerto
Fraxinꝰ acta femur, iaculuꝫ danꝰ ore momordit.
Occidit ⁊ celedon myndesius, occidit astreus
Matre palestina ⁊ dubio genitore creatus.
Echionq́ꝫ sagax quondam ventura videre,
Nunc aue deceptus falsa, regisq́ꝫ thoactes
Armiger, ⁊ ceso genitore infamis agirtes.
Plus tñ exhausto supest, nãq́ꝫ oĩbus vnum
Opprimere est animꝰ, cõiurata vndiq́ꝫ pugnant
Agmina, ꝑ causa meritum ĩpugnante fideq́ꝫ:
Hac ꝑ parte socer frustra pius, ⁊ noua cõiunx
Cum genitrice fauent, vlulatuq́ꝫ oĩa cõplent,
Sed sonus armoꝝ superat, gemitusq́ꝫ cadẽtum,
Pollutosq́ꝫ simul multo bellona penates
Sanguine ꝑfundit, renouataq́ꝫ prelia miscet.
Circũeunt vnum, phineus, ⁊ mille secuti
Phinea, tela volãt / hyberna grãdine plura,
Preter vtrũq́ꝫ latus / preterq́ꝫ ⁊ lumen / ⁊ aures.
Applicat hic humeros ad magnę saxa colũnę /
Tutaq́ꝫ terga gerẽs, aduersaq́ꝫ ĩ agmina versus,

desos vrbs est syrie. ⁊ myndones populi sunt lybie. Matre palestina. regio est syrie palestina conterminа iudee a palestina vrbe dicta. Sagax videre. sciens preuidere atq́ꝫ prenunciare futura. Augur nãq́ꝫ erat. est autem greca locutio. Sagax videre. Aue falsa. falso augurio. Futuraꝫ nãq́ꝫ mortem ꝑuidere nesciuit. Sic Uirgil. Sed non augurio potuit depellere pesteꝫ. Plus tamen exhausto supest. plus inquit eo qđ factum est. superest conficiũduꝫ. Exhaurire / nãq́ꝫ interdum conficere significat: vt Uirg. Que bella exhausta canebat. Nãq́ꝫ omnibus vnum. omnibus inquit animus est vnum perseum opprimẽdi. Pro causa merituꝫ impugnãte. hoc est pro phineo qui ⁊ meritum persei quo andromedaꝫ seruauerat: ⁊ fidem ipsi a rege dataꝫ impugnabat. Hac pro parte. pro fide autem ac merito ⁊ iusta causa pauci ad modum stabãt. Pollutos. violatos. infectos. Bellona. Pallas dea belli. Circuneũt vnum circundãt perseum solum Hinc autem maxima persei virtus declaratur: qui solus tante multitudini totq́ꝫ telis resistere poterit. Preter vtrũq́ꝫ latus. iuxta vtrũq́ꝫ latus ⁊ dextrum ⁊ sinistrum propeq́ꝫ ⁊ oculos ⁊ aures. Applicat hic humeros. tunc inquit perseus humeros magne columne apposuit: vt a tergo tutus in se ruẽtes hostes repellere posset. Chaonius molpheus. epirota. chaonia nãq́ꝫ pars est epyri a chaone troiano: vt carmine virgiliano etiam pueris notum est appellata / chaoniãq́ꝫ omnem troiano a chaone dixit. Nabatheus Nabathea regio est felicis arabie vnde nabatheus nomen gentile deriuatur: vt latius in pmo dixi-

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Sustinet instantes, instabat parte sinistra/
Chaonius molphe⁹, dextra nabathe⁹ ethemon.
Tigris, vt auditis diuersa valle duoꝝ
Extimulata fame mugitibus armētoꝝ,
Nescit vtro potius ruat, ⁊ ruere ardet vtroq;
Sic dubius perseus, dextra leua ne feratur.
Molphea traiecti summouit vulnere cruris,
Contētusq; fuga est, neq; eñ dat tps ethemon,
Sed furit, ⁊ cupiēs alto dare vulnera collo,
Non circūspectis exactum viribus ensem
Fregit, ⁊ extrema percusse parte colūne
Lamina dissiluit, dniq; in gutture fixa est,
Non tñ ad letum causas satis illa valētes
Plaga dedit, trepidum perseus inertia frustra
Brachia tendētem cyllenide cōfodit harpe.
Uerum vbi virtutem turbā succūbere vidit,
Auxilium perseus, qm̄ sic cogitis ipsi
Dixit, ab hoste petam; vult⁹ auertite vestros
Si quis amicus adest; ⁊ gorgonis extulit ora.
Quere alium, tua quem moueāt miracula, dixit
Thessalus, vtq; manu iaculum letale parabat
Mittere, in hoc hesit signum de marmore gestu.
Proxim⁹ huic amphix animi plenissima magni
Pectora lyncide gladio petit, inq; petēdo
Dextera diriguit, nec citra mota, nec vltra est.
At nileus, qui se genitum septēplice nilo
Ementitus erat, clipeo quoq; flumina septem
Argēto partim, partim celauerat auro:
Aspice, ait, perseu, nostre primordia gētis,
Magna feres tacitas solatia mortis ad vmbras
A tanto cecidisse viro, pars vltima vocis
In medio suppssa sono est, adaptaq; velle

mus. Tigris vt auditis. hac similitudine poeta ostendit perseum addubitasse vtruz prius ꝑcuteret: cum ambo instarēt. alter a dextra. alter a sinistra. Molpheum an ethemonem. Diuersa valle. in diuersa vallis parte. Utro. in vtram partem. Summouit. repulit. traiecti. transfixi. Contentusq; fuga est. satis perseo fuit molpheum fugasse. Ab altera nāq; parte ethemon instabat: neq; perseo interficiendi molphei tempus dabat. Non circunspectis viribus. Hypallage est. ipse eniz non circūspectus. hoc est imprudens ac temerarius. Circunspectus enim cuz nomen est: prudens qui omnia circunspicit dr. Exactum. eiectum. Ualētes causas. potētes. Cyllenide harpe. ꝑ cyllenia. patronimicuz ꝑ possessiuo est positū. Cyllenius autez mercurius dicitur a cyllene Arcadie monte: vbi ex maia natus esse fingitur. Uirgili⁹ in octauo. Uobis mercurius pater est: quez candida maia Cyllene gelido cōceptum vertice fudit. Uerum vbi virtutem. posteaꝗ̄ inquit perseus sensit virtutem sibi ingenitaz a multitudine superari: cum amicos admonuisset: vt oculos auerterent: gorgonis caput hostibus aperuit. quo viso illi euestigio in lapides fuere conuersi. Est autez ordo. Uerum. perseus dixit. Ego petam ⁊ sumam auxilium ab hoste ⁊ meduse capite: quoniaz vos ipsi sic cogitis. hoc est me ad hoc compellitis. Ubi. ⁊ postq̄. Uidit virtutem succumbere turba. hoc est a multitudine superari. Miracula. monstra. Diriguit. rigida ⁊ dura facta est. In hoc signuz hesit. hoc est: Thessalus in statuam marmoream ita conuersus: vt iaculum emittere velle videatur. Signuz de marmore. statua marmorea. Hesit. stetit. Septēplice nilo. Nilus fluuius est egipti clarissimus: qui septez hostijs in mare exit. vnde Uirgilius quarto georgico. Diuersa ruens septem discurrit in ora. Usq; coloratis amnis deuectus ab indis. Suppressa. cohibita atq; coercita.

Hoīes in lapides versi

Nec sunt ea perusa verbis. neq͡ʒ eni͞m v͞ba egredi p͞nt. Magica arma. magicos cantus. incantamē ta atq͡ʒ veneficia. In cursurꝰ erat impetum facturus in perseū. Penas subiere. passi sunt. Oborto saxo. repente orto. Tinnitibꝰ acutis. vocibus acutis. Tinnire autem verbum est facticium a sono quē percussa era emittere solēt. Naturam traxit eandem. nam et ipse in statuam marmoream fuit conuersus. Riguerunt. rigida et dura ꝛ saxea facta fuerunt. Marmor erant. marmoree erāt statue Auertitur. a persei cōspectu oculos auertit. Confessasq͡ʒ manus. manus iunctas. quales qui se victi fatentur tendere solent. Tempore nostra. nam andromeda anteq͞ꝑ ceto obijceretur: vt diximus phineo fuerat desponsata. Non cessisse piget. me inquit phineus penitet tibi andromedā non reliquisse. Cedere autem verbuʒ est de iure sumptū quod quideʒ eleganter cum datiuo ablatiuoq͡ʒ cō struitur: vt cedo tibi mea sponsa Sua flectere lumīa. suos oculos conuertere: ne meduse caput videret. Facies obnoxia. subiecte similis. Victor abantiades. Perseus votoꝝ compos cum argos in patriam redijsset: pretum a quo acrisius auus regno fuerat priuatus: ostenso meduse capite in lapidem conuertit. Auumq͡ʒ licet immerito: q͞ꝑ ip͞m cum danae matre arce impositum in mare proiecisset regnum restituit. Cum coniuge. andromeda. Immeriti parentis pro auo parentē posuit q͞ male et de filia danae ꝛ de perseo nepote tunc meritus fuit: cū cos arce impositos mari commisit. Aggreditur pretuʒ. pretus abantis regis arguoꝝ fuit filius atq͡ʒ acrisij frater cuius filias in vaccas fuisse cōuersas in fabulis tradit. Fratre fugato. expulso acrisio. Acrisioneas arces. acrisij regnū. Male inique ac iniuste. Te tamen o parue. Hac apostrophe poeta polydectem Seriphi regē in odium inuidiāq͡ʒ adducit: q͞ neq͡ʒ persei virtute. neq͡ʒ laboribus quos perpessus est: neq͡ʒ periculis quibus se exposuerat: ab ira odioq͡ʒ deduci remouerīq͡ʒ poterat. Polydectes autē magnetis

Ora loqui credas, nec sunt ea perusa verbis.
Increpat hos, vicioq͡ʒ animi, nō viribus, inq͞t,
Gorgoneis torpetis, erix, incurrite mecum
Et p͞sternite humi iuuenē magica arma mouētē,
Incursurus erat, tenuit vestigia tellus,
Immotusq͡ʒ silet, armataq͡ʒ mansit imago.
Hi tū͞ ex merito penas subiere, sed vnus
Miles erat persei, pro quo dū͞ pugnat acōteus
Gorgone cōspecta saxo cōcreuit oborto,
Quē ratus astyages etiā nūc viuere, longo
Ense ferit, sonuit tinnitibus ensis acutis,
Dum stupet astyages, naturā traxit candē,
Marmoreoq͡ʒ manet vultus mirantis in ore,

Phineus in statuam

Nōia, longa mora est media, de plebe viroꝝ
Dicere, bis centū restabant corpa pugne,
Gorgone bis centum riguerunt corpora visa.
Penitet iniusti tūc deniq͡ʒ phinea belli,
Sed q͞d agat? simulacra videt diuersa figuris,
Agnoscitq͡ʒ suos, ꝛ noīe quēq͡ʒ vocatum,
Poscit opem, credēsq͡ʒ parū sibi, proxima tangit
Corpa, marmor erant, auertit, atq͡ʒ ita supplex,
Confessasq͡ʒ manus, obliquaq͡ʒ brachia tendens:
Vincis, ait, perseu. remoue tua mōstra, tueq͡ʒ
Saxificos vultus (quecūq͡ʒ ea) tolle meduse,
Tolle p͞cor, nō nos odium, regniq͡ʒ cupido,
Cōpulit ad bellū, pro coniuge mouimus arma.
Causa fuit melior meritis tua, tpe nostra,
Non cessisse piget. nil o fortissime, preter
Hanc aīam cōcede mihi, tua cetera sunto.
Talia dicenti. neq͡ʒ eū, quē voce rogabat
Respicere audenti, q͞d, ait, timidissime phineu,
Et possum tribuisse, et magnū est mu͞nꝰ inerti,

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

fuit filius rexqꝫ insule seriphi: vt diximus is persei ab se educati ferocius ingenium veritus sub pretextu glorie immortalis adipiscende: eū ad expeditionē cōtra medusam suspiciendaꝫ hortat⁹ est: putans ipsum in ea expeditiōe periturū. cum vero euꝫ nō incolumen modo: sed victoreꝫ quoqꝫ rediisse vidisset: cepit iuuenis glorie detrahere: minimeqꝫ medusam ab ipso fuisse obtruncatā iactare. Quare indignatus perseus vt qd̄ asserebat: verū esse pbaret: illi caput meduse ostēdit: quo viso polydectes in lapidē scribit fuisse cōmutatus. Te tamen o pue. Quāuis inqt tot mirāda gesserit pseus: totqꝫ in lapides conuerterit: tu tñ odium molire nedum deponere non potes. Seriphi. insula est vna ex sporadibus seriph⁹. Un̄ seriphi⁹ nomē gentile deriuat. Detrectas. diminuis. Arguis. arguere vis ⁊ probare. Parcite luminib⁹. nolite respicere. hec his ait q̄ cū polydecte aderāt: admonet eis vt oculos auertant: ne ⁊ ipsi in lapides mutent̄. Quāq̄ strabo scribat vniuersos seriphios vna cū polydecte in lapides fuisse conuersos idqꝫ in vltioneꝫ mr̄is a pseo factū: qꝛ illis adiutoribus seriphi rex polydectes nuptiis inuitem adegisset. Adeo aūt lapidiosam eē seriphū vt q̄ cōuiciant̄: id inspecta obuenisse gorgone causent̄. Parcere aūt oculis dr̄: q̄ illos cōtinet clausos. Hacten⁹ aurigene. Nullaꝫ q̄dēꝫ hoc loco poeta exponit transformationē. Sꝫ reꝫ sane admirādā describit: quo cōcinnius musarū in aues trāsformationē subnectat. Narrat eñ quēadmodū pegasus equus alat⁹: quē pauloante diximus vna cū chrysaore e sanguine colli meduse exiliisse ad heliconē beotie monteꝫ puenit: vbi cū terrā pedis vngula pcussisset: ilico fons q̄ ippokrim. hoc est caballin⁹ est appellat⁹: exortos fuisse memorat̄. Ad eū igit̄ videndū relicto pseo pallas pfecta est: q̄ a musis accepta q̄ꝓpto̅ptissime ad ip̄m fuit deducta. Dextra cypro gyaroqꝫ relictis. Cypro q̄dē legitur. Sꝫ cū hec insula longe a gyaro distet: vt pote q̄ sit in mari pāphilio: cū gyaron eē in egeo cōstet minus huic loco cōuenire videt̄. Forsitā aūt p cypro legendū est scyro. naꝫ sciros insula est vna ex cycladibus gyaro ppinqua: q̄ et ipsa vna est ex cycladib⁹ in q̄ mures ferrū rodere dr̄. inde gyareus nomen gētile trisyllabū declinat̄. Mendū est apud pliniū: vbi legit̄. Scyros a naxo q̄tuordeciꝫ milia passuuꝫ homeri sepulchro

Pone metū, tribuam, nullo violabere ferro,
Quinetiā mãsura dabo monumēta per euum,
Inqꝫ domo soceri sp̄ spectabere nostri,
Ut mea se sponsi soletur imagine cōiunx.
Dixit, ⁊ in ptem phorcynida transtulit illam,
Ad quā se trepido phine⁹ obuerterat ore.
Tunc qꝫ conanti sua flectere lumina, ceruix
Diriguit, saxoqꝫ oculoꝝ induruit humor,
Sed tñ os timidū, vultusqꝫ in marmore supplex.
Summissequ manus, faciesqꝫ obnoxia mansit.
Uictor abantiades, patrios cū coniuge muros
Intrat, ⁊ immeriti vindex vltorqꝫ parentis
Aggreditur p̄tū, nam fratre per arma fugato
Acrisioneas p̄tus possederat arces,
Sed nec ope armoꝝ, nec quā male ceperat arce
Torua colubriferi superauit lumina monstri.
Te tñ o parue rector, polydecte, seriphi
Nec iuuenis virtus per tot spectata labores
Nec mala mollierant, sed inexorabile durus
Exerces odium, nec iniqua finis in ira est,
Detrectas etiā laudem, fictāqꝫ meduse
Arguis esse necē, dabimus tibi pignora veri,
Parcite luminibus perseus ait, oraqꝫ regis
Ore meduseo silicē sine sanguine fecit.
Hactenus aurigene comitē tritonia fratri
Se dedit, inde caua circūdata nube seriphon
Deserit, a dextra cypro, gyaroqꝫ relictis,
Quaqꝫ super pontū via visa breuissima thebas,
Uirgineūqꝫ helicona petit, quo monte potita

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

veneranda. Cum nō scyros. sȝ Jos ex sn̄ia etiā Strabonis legendū sit. Uirgineū helicona. vginibus musis nymphisq̄ dicatū. Doctas sorores. piphrasis ē musarū. nā muse iouis ꝛ mnemosynes filie sunt: q̄ paratomoste. hoc est ab inq̄rendo dn̄r: vt inq̄t Diodorus: q̄ ea inq̄rant hoiesq̄ doceāt que ab indoctis ignorant̄: ꝛ ꝙ q̄rendo scia pariat̄. Noue aūt fuisse musas, iā fere inter oēs constat ꝛ si quidā tres tm̄ esse ꝯtendāt: q̄bus noīa a ꝓprio cuiq̄ munere indita ferūt. Clio apo tu klicus h̄ est a glia: q̄ ex poetarū laudibus oritur dicta est. Euterpe apo tu euterpeos. hoc ē, a iucūdo ꝓpt voluptatē q̄ ab audiētib⁹ ex honesti perceptiōe sentit̄. Thalia apo tu thallin. hoc ē a virēdo ꝙ in longū tp̄s poetarū glia virescat. Melpomene apo tu melpeste. hoc est a modulando: ꝙ melodiā audiētes maxīe demulceant̄. Terpsicore apo tu terpin. hoc ē delectādo ꝙ doctrina hoīm animi maximopere delectant̄. Erato apo tu erā hoc est ab amādo: ꝙ docti hoīes ab oīb⁹ ament̄. Polymnia ꝙ cantus suauitate poetas reddit glia īmortales. Urania apo tu vranu. hoc est a celo: ꝙ viri eruditi ad celum glia tollantur. Calliope apo tis kallisopos. hoc est a bona voce ꝙ cantus suauitate alias añs magni ab audientibus estimetur. Medusei prepetis. volucris ꝛ alati equi. Uidi ipȝ materno sanguine nasci. ipsum pegasuȝ. Aderat em̄ perseo pallas cū Medusam obtrūcauit. Excipit vranie. vna ē ex nouē musis q̄ celestis interpretari pōt. vranos em̄ vn̄ venit celū significat. Pedis ictib⁹. ꝑcussiōe pedis. Hec aūt narrant̄ vt fabulā sequentē apte cōnectat cuȝ superioribus. Felices studijq̄ lociq̄ cā subaudienda videt̄: vt intelligamus causa studij ac loci musas felices esse. Meonidas. musas. Meonides aūt nō a meonis filiabus deuictis: vt q̄dā somniarunt: sȝ a meonia dn̄r: vt aonides ab aonia. pierides a pieria Thespiades a tespijs: fuerunt denoīate. Quāq̄ myonides prima ꝑy. grecam vocalem forsitan rectius scriberetur. nam myonia vrbs est phocidis: de qua Pausanias in primo mentionē facit. Opera ad maiora. ab bellica gesta: q̄ quidem studijs disciplinarū sunt maiora. Sed vetitum est adeo nihil. oīa, inquit scelerati audent. neq̄ sibi quicq̄ prohibitū esse putant. Adeo certe. Omnia terrēt virgineas mētes. Sn̄ia est gn̄alis. virgines em̄ natura sunt timide. Dirusq̄ ante ora pyreneus vertit. versari videtur, pyreneus aūt, vt hinc colligere possumus thrax fuit tyrānus: qui daulida phocidis vrbē occupauit: vbi cuȝ quodā die pluuioso musas ad ꝑnasum euntes vidisset: vt tecta sua subirēt: dum pluuia cessaret: inuitauit. Cum vo iam imber cessasset museq̄ discedere vellent: pyreneus impius clausis forib⁹ illis vim inferre parabat. Sȝ muse in aues conuerse euolauerūt: quas cū persequi pyreneus vellet ex arce se precipitē iaciens caput terre illisit sicq̄ expirauit. pyreneus sane nomen est, trisyllabuȝ nō vt q̄dam putāt quadrisyllabū: nisi pro mōte accipiatur: quo gallia ab hispania disterminat̄. tunc em̄ penultima cum ae diphthongo scribitur. Daulida rura. daulios agros. Daulida aūt que et dau

Constitit, ꝛ doctas sic est affata sorores:
Fama noui fontis nostras ꝑuenit ad aures,
Dura medusei quē prepetis vngula rupit,
Is mihi causa vie, volui mirabile factum
Cernere, vidi ipm materno sanguine nasci.
Excipit vranie, quecūq̄ est causa videndi
Has tibi diua domos, aīo gratissima nostro,
Uera tn̄ fama est, ꝛ pegasus hui⁹ origo
Fontis, ꝛ ad latices deduxit pallada sacros,
Que mirata diu factas pedis ictibus vndas,
Siluarum lucos circūspicit antiquarum,
Antraq̄, ꝛ innumeris distinctas florib⁹ herbas,
Felicesq̄ vocat pariter studijsq̄ lociq̄:
Meonidas, quā sic affata est vna sororū:
O, nisi te virtus opera ad maiora tulisset
In partem ventura chori tritonia nostri,
Uera refers, meritoq̄ probas, artēq̄, locūq̄,
Et gratā sortem, tute modo simus, habemus:
Sed vetitū est adeo sceleri nihil, oīa terrent
Uirgineas mentes, dirusq̄ ante ora pyreneus
Uertitur, ꝛ nondū me tota mente recepi,
Daulia threicio phoceaq̄ milite rura

Ceperat ille ferox/iniustaqꝫ regna tenebat,
Templa petebamus parnasia, vidit euntes,
Nostraqꝫ fallaci veneratus numina vultu:
Meonides (cognorat enim) consistite, dixit,
Ne dubitate (precor) tecto graue sidus, ⁊ hymbrem,
(Hymber erat) vitare meo, subiere minores
Sepe casas superi. dictis/⁊ tempore/mote,
Annuimusqꝫ viroqꝫ primasqꝫ intrauimus edes.
Desierant hymbres/victoqꝫ aquilonibꝰ austro/
Fusca repurgato fugiebant nubila celo.
Impetus ire fuit, claudit sua tecta pyreneus,
Vimqꝫ parat, quã nos sumptis effugimus alis.
Ipse secuturo similis stetit arduus arce,
Quaqꝫ via est vobis/erit ⁊ mihi (dixit) eadem,
Seqꝫ iacit vecors e summo culmine turris,
Et cadit in vultus, discussisqꝫ ossibus oris/
Tundit humũ moriẽs, scelerato sanguine tinctã.
Musa loquebatur, penne sonuere per auras,
Voxqꝫ salutantũ ramis veniebat ab altis,
Suspicit/⁊ lingue querit tam certa loquẽtes
Unde sonẽt/hominẽqꝫ putat Ioue nata locutum,
Ales erat, numeroqꝫ nouẽ, sua fata querentes/
Institerant ramis imitantes omnia pice.
Mirãti sic orsa dee, dea, nuper ⁊ iste
Auxerũt volucrũ victe certamine turbam:
Pierus has genuit/pelleis diues in aruis,
Peonis anippe mater fuit, illa potentem
Lucinam nouies/nouies paritura vocauit,
Intumuit numero stolidarũ turba sororꝫ,
Perqꝫ tot emonias/⁊ ꝑ tot achaidas vrbes/
Huc venit/⁊ tali cõmittit prelia voce:
Desinite indoctũ vana dulcedine vulgus

lis dicitur: vrbs est phocidis a daulide nympha. vt scribit Pausanias appellata. Phocis aũt regio ẽ in qua ẽ parnasus. vñ phocẽses dicũtur. Phocea ṽo vrbs est ionie a phocis: ꝙ multe cõditores eius secute fuisse dicũtur: appellata. eiusdẽ nomĩs vrbs ẽ carie. Annuimus cõsensimꝰ. morẽ gessimus. Victo aquilonibꝰ austro. Auster q̇ ⁊ notꝰ dicit: pluuias ac nubes. Aquilo ṽo serenitatez affert. Impetꝰ ire fuit volũtas abeundi nobis fuit. Est aũt locutio greca a latinis frequẽter poetis vsurpata. Vecors stultꝰ. corde ꝑuatꝰ. Musa loq̇bat. Elegãti phãtasia mĩtas describit methamorphoseis poeta. Musa nãqꝫ fingitur palladi referre certamẽ suuz cũ pieri filiabꝰ. quo q̇dẽ in certamine/⁊ trãsformatões deoꝝ in varia aĩalia tpe belli gigãtei/a pireι filiabꝰ canũtur/⁊ pena typhoei gigãt̕is: ⁊ ꝓserpine raptꝰ: ⁊ cyanes in fontẽ mutatio. multaqꝫ alia q̄ a musis cantant. Pierus igit ex anippe vxore nouẽ sustulit filias quarũ pulchrytudine ac vocalitate mater suꝑba musas in certamẽ ꝓuocare ẽ ausa. Eas ṽo nimphaꝝ iudicio victas muse ĩdignate/vocalitate erepta/in raucas picas ↄuerterũt. Minime ṽo illi sũt audiẽdi: q̇ musas pierides a deuictis pieri filiabꝰ denoĩatas fuisse putãt. cũ a pieria: vt ait strabo dicant. Voxqꝫ salutantũ. chere cũ quo ṽbo greci salutant/exṗmere videnẽ pice. Sua fata querẽtes. de sua fortuna cõquerẽtes. Pelleis in aruis. thessalicis agris. pella nãqꝫ vrbs ẽ macedonie alexãdri magni: natiuitate nobil. vñ Iuuena. Unus pelleo iuueni nõ suffic̃ orbis. Poenis anippe mater fuit Peonia ꝑs est macedonie mõtana. q̄ emathia q̃ꝫ d̃r. patronymicũ aũt posuit loco gẽtilis. Lucinã Iuno lucina q̄ a ꝑturientibꝰ mulieribꝰ inuocabat: a luce ẽ appellata: ꝙ i lucẽ educere infantes sospites credebat. Perqꝫ tot emonias. Emonia eadẽ est cũ thessalia ab emone rege dicta. Aemon aũt filius fuit chlori filij pelasgi. pater aũt fuit thessali a quo thessalia fuit cognoĩata. Achaidas. achaicas. grecas. Thespiades certate dee. Muse thespiades di

cte sunt: non a thespia eaꝝ matre ac meonis vxore: vt quidam ex suo cōmodo fingunt: sed a thespijs vrbe beotie vbi maxime colebantur. cui opinioni accedere ouidius videtur cū deas thespiades eas vocet. Cum quodā eniꝫ ɔtēptu sic eas pieri filie appellāt. ac si dicerēt thespiēsium dee nō aliorū. Fonte meduseo. periphrasis est Hippocrenes fontis musis dicati. Et hyātea aganippe. Beotia. nam hyātes populi sunt beotie. Aganippe xo fons est beotie musis sacer. Ad peonas niuosos. montanos. Peones nāqꝫ populi sunt macedonie mōtani. Dirimāt certamina nīphe dijudicent inquit vtrē nostruꝫ meli⁹ cecinerint. Dirimi aūt ꝓpe dicūtur bella atqꝫ lites: cuꝫ sedātur. Per flumina. p stygem paludem. Factaqꝫ de viuo. hoc de iure sumptū videtur. iudices eñ sñiam laturi sedere iubentur. Tunc sine sorte prior. Stoliditateꝫ simul ⁊ temeritatem filiarum pieri notat musa. quaꝝ vna anteꝙ̄ sorte decerneretur: vtre deberēt cātum inchoare: bellum gigāteum canere cepit. Emissumqꝫ typhoea. Typhoeus qui ⁊ typhon dr titani ⁊ terre fuit filius tanta audacia vt iouem in pugnā ꝓuocare sit ausus. q̄re iupiter illū fulmine strauit trinacrieqꝫ īsule subiecit. Sane tiphoeus. ita trissyllabū est: vt non o ⁊ e: sed e ⁊ u in dipthōgon copulētur. Quidaꝫ eñ de orthographia scribētes cum oe dipthongo hoc nomen scribēduꝫ stulte p̄cipiūt. Donec fessos egiptia tellus. Ceperit. gigātes titanorum filij: vt in primo quoqꝫ diximꝰ typhoeo duce impetū in deos fecerunt. ac eos in egiptuꝫ vsqꝫ fugere coegerūt: vbi se typhoei metu in varia aīalia: vt ꝓspicue describit Ouidius cōuerterūt: inde factum est vt egiptij multa aīalia pro dijs colāt. In quoꝝ stulticiaꝫ Juuena. eaꝫ scripsit satyram: cuius est initium. Quis nescit volusi Bithynice qualia demēs aegiptus portēta colat. Duxqꝫ gregis periphrasis est arietis. nam iupiter se in arietem cōmutauit: cuiꝰ rei argumētum est: ꝙ iupiter hāmon in lybia sub figura arietꝭ colitur. Fele soror phebei Diana soror est apollinis. q̄ se in felem domesticū aīal muribꝰ auibusqꝫ maxime infestū ɔuertit. Cyllenīꝰ ibidis alis. Ibis auis ciconie similis egipti peculiaris īmūda vt q̄ rostro anū purget. Poscimur aonides nos inquit muse ad cantandum inuitamur. Significat aūt se prudētes ⁊ modestas esse: q̄ nisi rogate nō surrexerint ad cantāduꝫ. id qꝺ īpudētes pieri filie fecerūt: q̄ ne iacta q̄dem sorte canere ceperūt. Aonides xo muse dicūtur ab aonia beotio pte mōta

Peones

Gigantomachia

Typhoeus

Jupiter ī arietem
Apollo in coruum
Bacchus in capram
Diana in felem
Juno in vaccam
Venus in piscem
Mercuriꝰ in ibidem

Fallere, nobiscum, si qua est fiducia vobis,
Thespiades certate dee, nec voce, nec arte
Vincemur, totidēqꝫ sumus, vel cedite victe
Fonte meduseo, ⁊ hyantea aganippe,
Vel nos emathijs ad peonas vsqꝫ niuosos
Cedemus siluis, dirimāt certamina nimphe.
Turpe quidem contēdere erat, sed cedere visum
Turpius: electe iurāt per flumina nymphe,
Factaqꝫ de viuo pressere sedilia saxo.
Tunc sine sorte prior, que se certare ꝓfessa est,
Bella canit superꝝ, falsoqꝫ in honore gigātes
Ponit, ⁊ extenuat magnoꝝ facta deoꝝ,
Emissumqꝫ ima de sede typhoea terre
Celitibus fecisse metum, cūctosqꝫ dedisse
Terga fuge, donec fessos egiptia tellus
Ceperit, ⁊ septem discretus in ostia nilus.
Huc quoqꝫ terrigenam venisse typhoea narrat
Et se mētitis superos celasse figuris,
Duxqꝫ gregis (dixit) fit Iupiter, vnde recuruis
Nūc quoqꝫ formatꝰ libys est cū cornibꝰ hāmon,
Delius in coruo, ples semeleia capro,
Fele soror phebi, niuea saturnia vacca,
Pisce Venus latuit, cyllenius ibidis alis.
Hactenus ad citharam, vocalia mouerat ora,
Poscimur aonides, sed forsitan ocia nō sunt,
Nec nostris p̄bere vacat tibi cātibus aures.
Nec dubita vestrūqꝫ mihi refer ordine carmen,

Gigantū pugna

na. Leui vmbra. suaui ac iucūda. Dedimus summā certaminis vni. hoc est totū certamē vni ex sororibus cōmisimus. Calliope. vna est ex musis: cui a pulchrytudine ac bonitate vocis nomē inditū est. nam kallos pulchrytudo. opsopos vox dr. morē aūt citharedoꝝ expressit: q̄ cithare cordas anteq̄ verū incipiāt cantū tēptare solent. Chorde aūt ꝓprie dicunt musicoꝝ instrumentoꝝ. Neruis. cordis. Prima ceres. A laudib⁹ cereris carmen suū calliope auspicatur. ceres aūt saturni et opis filia fuisse dr: q̄ oīm prima agroꝝ cultū ac frumenta hoībus mōstrauit. legesq̄ adinuenit quibus hoīes ciuiliter viuere ceperunt. Vasta giganteis. thiphoeo giganti fulmīe ꝑcusso iupiter siciliā insulā supinīecit: ne qn̄ resurgens celo deos pellere tēptaret. Trinacris. sicilia q̄dem trinacris a poeta: sed ab aliis q̄dem trinacria freq̄ntius dr: q̄ tria altra habere ꝛ ꝓmontoria peloꝝ. Lilybeum ꝛ pachynū. Magnis molib⁹. mōtib⁹. pōderib⁹. Ausonio peloro. italo q̄ppe q̄ ad italiā vergat ꝛ ab ea mille ꝛ quingētis passib⁹ distet. dictus est aūt pelorus a peloro classe hānibalis gubernatore quē interfectū hānibal cū crederet se in insidias adductū ibi sepeliendū curauit. Leua pachine tibi. apostrophe ad montez, q̄ maxīe oratio exornat. pachynus vo sicilie est ꝓmōtoriū in greciā vergēs. Lilybeo crura ꝑmuntur. lilybeus quoq̄ sicilie est ꝓmontoriū aphricā respiciens. Degrauat etna caput. deprimit. etna vero mons est sicilie altissim⁹. cuius vertex fere sp̄ flāmas eiectat. est etiā vrbs etna a hierone rege edificata. vn̄ etnei dicūtur. Sepe remoliri. sepe inq̄t tēptat mōtes excutere. quo tpe maximi fiūt terre motus: per qd̄ q̄dē significat vastū typhoei ꝛ robur ꝛ corpus. Remoliri: demoliri: decutere. ꝑpositionē posuit ꝓ prepositiōe. Rex silentū. pluto. manes silentes dicuntur q̄ mortuis nulla sit vox. Solū. aīarū ꝛ inferni. Ambibat. circūibat. Fundamina. fundamēta. Postq̄ exploratuz satis est. satis cōpertū est. hec aūt narrant: cōmodi⁹ fabula fabule cōnectat. Labare. vacillare. Videt hūc ericyna vagantē. ericyna romanis siculisq̄ venus dr ab erice veneris ipsi⁹ ac bute filio: q̄ cū in sicilia regnaret ac plurimū corpis virib⁹ polleret: hospites vt secum cestibus decertarēt ꝓuocabat. Is extructo matri veneris tēplo: q̄ ericyna fuit appellata: cū hercule congressus ab eo fuit interfect⁹. in vertice aūt mōtis q̄ ab ipso erix cognominat: dr fuisse tumulat⁹. Narraturus vo poeta cyanes nymphe trāsformationē in aquas

Cereris laudes

Trinacris

Proserpine raptus

Pallas ait, nemorisq̄ leui cōsedit in vmbra.
Musa refert: dedimus summā certaminis vni.
Surgit: ꝛ imensos hedera collecta capillos
Calliope: querulas pretentat pollice chordas,
Atq̄ hec ꝑcussis subiūgit carmina neruis:
Prima ceres vnco glebam dimouit aratro,
Prima dedit fruges: alimētaq̄ mitia terris,
Prima dedit leges, cereris sunt oīa munus,
Illa canenda mihi est, vtinā modo dicere possem,
Carmina digna dea, certe est dea carmine digna.
Vasta giganteis iniecta est insula membris
Trinacris: ꝛ magnis subiectū molibus vrget
Ethereas ausum sperare typhoea sedes,
Nititur ille quidē: tentatq̄ resurgere sepe,
Dextra sed ausonio manus est subiecta peloro,
Leua pachyne tibi, lilybeo crura premuntur,
Degrauat etna caput, sub q̄ resupin⁹ harenas
Eiectat: flammāq̄ fero vomit ore typhoeus,
Sepe remoliri luctatur pondera terre:
Oppidaq̄: ꝛ magnos deuoluere corpe montes,
Inde tremit tellus, ꝛ rex pauet ipse silentum,
Ne pateat, lateq̄ solū retegatur hiatu,
Immissusq̄ dies trepidātes terreat vmbras.
Hac metuens cladem, tenebrosa sede tyrānus
Exierat, curruq̄ atrorum vectus equorum,
Ambibat sicule cautes fundamina terre.
Postq̄ exploratū satis est loca nulla labare,

prius proserpine raptū elegātissime describit. Cū enī pluto deus inferorū in sicilia vagaret: sagitta a cupidine rogatu veneris percussus visa proserpina cereris filia ita exarsit: vt eā raptā statim currui suo imponeret: atqꝫ asportaret. cū vero acyane nympha retinere tur: ipse adepta terra ad inferos cū amica deuectus est. cyane aūt eo dolore fuit affecta vt paulatim in fontē fuerit cōmutata. Mōte suo. eryce sibi dicato. Natum volucrē: filiū alatū hoc est cupidinē. Arma manusqꝫ mee. eadē ferme oratione venus apd virgilium cupidinē filium alloqtur. Nate mee vires. mea magna potentia solus. Inqꝫ dei pectus. in animū plutonis. Molire. ppara. Triplices regni. qd in tres diuisum est partes quarū suprema hoc est celū obtingit ioui. media hoc ē terra cū mari neptuno. infima ac vltima. hoc est iferi plutoni. Profers. pducis. amplificas. Agit ps tertia mūdi hoc est de tertie ptis mūdi imperio ptendit. parūqꝫ abest qn ea a nobis amittat. Et tū in celo qꝫ. nō solū inqt inferos patimur ab amore liberos eē: verū superorum quoqꝫ qdā nos spernūt. nostraqꝫ patiētia fruunt. Pallada nonne vides. a qbus potissimū spernatur venus exponit. pallas enī ac diana perpetuā vouerāt virginitatem. Cereris quoqꝫ filia. proserpina q̄ iouis et cereris fuit filia. Patruo. plutoni q̄ iouis frater proserpinā sibi vxorē copulauit. Nec q̄ magis audiat arcū. hoc est nec q̄ facilius ab arcu emittat. ille nāqꝫ sagitte arcui audire et obtēperare dicunt que facile ab arcu emittunt. Hamata arūdine. sagitta spiculo armata. et hamo: q̄ quidē a corpore difficulter extrahi pōt. est aūt hamatus nomen pticipio sile vt galeatus. Ditē plutonē qui a grecis plutos dr. Haud pcul etneis. lacū noīe pergusam describit. iuxta quē proserpina cū sibi equalibus puellis flores colligēs a plutone illac curru transeunte rapta fuit. Etneis menibus. etna vrbe est nāqꝫ ethna et vrbs sicilie et mons vt diximus. Phebeos ignes. solis feruores. Puellari studio. puelle cōuenienti. Vsqꝫ adeo properatus amor. acclamatōe hac significat

Depositoqꝫ metu, videt hūc erycina vagantem
Monte suo residens, natūqꝫ amplexa volucrem,
Arma, manusqꝫ mee, mea nate, potentia, dixit,
Illa quibus superas oēs cape tela, cupido,
Inqꝫ dei pectus celeres molire sagittas,
Cui triplicis cessit fortuna nouissima regni.
Tu superos, ipmqꝫ iouē, tu numina ponti
Victa domas, ipsumqꝫ regit q̄ numina terre,
Tartara quid cessant? cur nō matrisqꝫ, tuūqꝫ,
Imperiū profers? agitur pars tertia mundi,
Et tū in celo quoqꝫ iam patiētia nostra est,
Spernimur, ac mecū vires minuūtur amoris.
Pallada nonne vides, iaculatricēqꝫ dianam
Abscessisse mihi? cereris qꝫ filia virgo
Si patiemur erit, nam spes affectat easdem.
At tu pro socio, si qua est ea gratia, regno
Junge deā patruo, dixit venus. Ille pharetram
Soluit, et arbitrio matris de mille sagittis
Vnā seposuit, sed qua nec acutior vlla,
Nec minus incerta, nec que magis audiat arcum,
Oppositoqꝫ genu curuauit flexile cornu,
Inqꝫ cor hamata percussit arundine ditem.
Haud procul etneis lacus est a menibus altus,
Nomine pergusa, non illo plura cayster
Carmina cygnorū labentibus audit in vndis.
Silua coronat aquas, cingēs latus oē, suisqꝫ
Frondibus, vt velo, phebeos summouet ignes,
Frigora dant rami, varios humus humida flores,
Perpetuū ver est, quo dum proserpina luco
Ludit, et aut violas, aut cādida lilia carpit,
Dumqꝫ puellari studio, calathosqꝫ, sinūqꝫ,
Implet, et equales certat superare legendo,

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

q̄ vehemens ad amandū sagitta cupidinis effect⁹ fuerit pluto. Ab ora summa. a sup̄mo limbo. Hec q̄z iactura. qua amiserat flores. Excutit. cōcutit. Obscura ferrugine. ferrugineo colore: q̄ fuscus est ac ferreo silis. Stagna palicoꝝ. palici vt eschilus in etnis scribit. iouis ⁊ talee nymphe vulcano genite filij fuerūt. vt v̄bo alij in primisq̄z silenus scriptor grec⁹ vulcani ex etna oceani filia. Dicti sunt aūt palici apo tu paliu ike oste. hoc est ab iterū veniendo in vitā cū mortui iam eēnt. nam

Pene simul visa est, dilectaq̄z, raptaq̄z diti,
Usq̄z adeo est pꝑperatus amor, dea territa mesto
Et matrē, ⁊ comites, sed matrē sepius ore
Clamat, ⁊ vt summa vestem laniarat ab ora,
Collecti flores tunicis cecidere remissis.
Tantaq̄z simplicitas puerilib⁹ affuit annis,
Hec quoq̄z virgineū mouit iactura dolorem.
Raptor agit currus, ⁊ nōīe quēq̄z vocando
Exortatur equos, quoꝝ per colla, iubasq̄z,
Excutit obscura tinctas ferrugine habenas,
Perq̄z lacus altos, ⁊ olentia sulphure fertur
Stagna palicoꝝ rupta feruentia terra,
Et qua bacchiade bimari gens orta corintho
Inter inequales posuerūt menia portus,
Est medium cyanes, ⁊ pisee arethuse,
Quod coit angustis inclusū cornibus equor,
Hic fuit, a cuius stagnū q̄z nōīe dictum,
Inter sicelidas cyane celeberrima nymphas,
Surgite que e medio summaten⁹ extitit aluo,
Agnouit deam, nec longius ibitis, inq̄t,
Non potes inuite cereris gener esse, roganda,
Non rapienda fuit, q̄ si cōponere magnis
Parua mihi fas est, ⁊ me dilexit anapis,
Exorata tn̄, nec vt hec exterrita, nupsi:

cū thalea nympha a ioue fuisset cōpressa iunonis timore optauit vt sibi terra dehisceret: qđ q̄dem vbi factū est maturi ptus tp̄s aduenit. ex terra igit̄ adaperta duo sil̄ infantes exiliuere: q̄ palici sīt appellati. nō aūt palisci vt putat Tortelli⁹. q̄ in hoc q̄z fede nimiū fallit̄. nā paliscos apo tu paliu qđ est iterū ⁊ discere v̄bo latino scribit cōponi: eoq̄z scđe syllabe s litterā precipit ascribendā, cū ⁊ nomen grecū ꝓculdubio sit. nec si illo mō cōponeret̄ greci vn̄q̄ huiusmodi v̄bo vterent̄. Juxta palicos aūt fons est palicine: q̄ aquā in altum sex cubita eiaculari d̄r: q̄ in eundē fontē iterū reuertatur. ius quoq̄z iurandū ibi sanctū fuisse scribūt. q̄ cū quis iurasset ea ī tabella scripta in aquā ꝓijciebātur: ac siquidē vera fuissent tabula fluitabat. si q̄s v̄o peierasset tabella submergebat̄: nec vsq̄ apparebat. In piurio v̄o deprehensus cōburebat̄. Feruētia. innuit poeta, ibi eē fontes calidarū aq̄rū. Et q̄ bacchiade. hoc ē originem a bacchia ducētes: bacchias eī dionysi fili⁹ corīthū habitauit. ab eo aūt gen⁹ ducētes: vt scribit ⁊ strabo et expositor arguau tikpu. apollini generosissimi corinthiorū habebant̄. Ceterū expulsi corintho ꝓpter acteonis mortē dicunt̄ fuisse. Melissus eī pr̄ cū vidisset filiū a bacchiadis dilaceratū. iāq̄z isthmia forent celebrāda: astans altari ml̄ta in corinthios est imp̄catus: nisi filij cedē vindicarēt: cū q̄z ea dixisset se p̄cipitē ex alto dedit. q̄re corinthij ne inultā eaz cedez relinq̄rent oraculoq̄z id iubēti obtēperarēt, bacchiades expulerūt. chersicrates aūt vnus bacchiadū cercyran edificauit cū illinc colcos eiecisset: videt̄ aūt poeta innuere drepanū a bacchiadis edificatum: q̄q̄ ⁊ cercyra drepane fuerit appellata: q̄ vt thimeus inq̄t: drepanon. hoc est falx illic abscōdita est qua cronus vrani hoc ē celi pudēda aut iupiter croni reciderit. Bimari corintho. corinthus idcirco bimaris appellat̄: q̄ in isthmo pelopōnesi edificata ab altera p̄te egeum mare. ab altera ioniū spectet. Inter inequales portus. alter nāq̄z maior esse alter minor perhibet̄. Posuerunt menia. vrbē drepanū edificarūt. Est mediū cyanes. locū describit vbi cyane nympha plutonem inhibere voluit ne proserpinā asportaret: ceterū a plutone contēpta dolore in fontez sui nominis fuit conuersa: qui anapi fluuio commixtus iuxta ortygiam insulam in mare labitur. Et pisee

Palici

Corinth⁹

Cyane

arethuse. arethusa fons est sicilie iuxta siracusas vrbem: quam idcirco piseam poeta vocat: q vt diximus creditur esse alpheus: qui fluui⁹ iuxta pisam olimpie vrbē labens absorbetur a terra ac subter mare fluēs in siciliā vsq; arethusā efferre dicitur. Componere. comparare. Anapis. qui et anapus dicitur fluuius est sicilie. qui idcirco cyanen amare fingitur q iuncti in mare defluunt. Saturnius. pluto saturni filius. Condidit. iecit tantis viribus vt totum sceptrum occultaretur. Icta viam tellus. nam sceptro percussa ita hiauit vt facile plutonis currus illa ad inferos pertransierit.

Anapis

Medio cratere. in mediam voraginem. nam crater non solum vas dicitur: sed ad eius similitudinem hiatus quoq; terre vñ flāma presertim egrediatur. crater appellatur. vñ empedoclem se in ethne craterem precipitasse legimus. Inconsolabile vulnus maximum dolorem qui nullam cōsolationem admittere posset. Omnis tota. Ossa pati flexus. ossa fieri flexibilia. Exilibus tenuibus ac paruis. Euanida. euanescentia. resoluta. Restatq; nihil quod prendere possis. nihil inquit duri de cyanes corpore fuit relictū quod quisq manibus prehendere possit. Interea pauide. ceres proserpinam filiam querēs cum defessa siti laboraret: quandam rogauit anum vt sibi aquam ad os colluēdum exhiberet. et cum mustum polenta cōmixtum a vetula traditum bibere cepisset: puer audacior et ridere et cererē gule deditam esse iactare ausus est quare indignata ceres in faciem impudētis pueri mustum simul et polentam expuit. eūq; in stellionem animal varijs maculis infectum cōmutauit. Udis capillis. humidis. propter rorem autem nocturnum aurora humidos capillos fingitur habere. Ab etna ab etne incendio. Hebetarat. obscurarat. Flammiferas pinus. faces que ex pinu optime conficiūtur. Ab etna sumpta subaudiamus. Stramine. pallea. Dulce dedit. non mulsum quod est ditiorum: sed mustum quo rustici quoq; non carent puto accipiendum,

Dixit, et in partes diuersas brachia tendens
Obstitit, haud vltra tenuit saturnius iram,
Terribilesq; hortatus equos in gurgitis ima
Contortum valido sceptrum regale lacerto
Condidit, Icta viam tellus in tartara fecit,
Et pronos currus medio cratere recepit.
At cyane, raptāq; deam, contēptaq; fontis
Iura sui, merēs, incōsolabile vulnus
Mente gerit tacita, lacbrimisq; absumitur oīs,
Et quarū fuerat magnum modo numen, in illas
Extenuatur aquas. molliri mēbra videres,
Ossa pati flexus, vngues posuisse rigorem,
Primaq; de tota tenuissima queq; liquescūt,
Cerulei crines, digitiq; et crura, pedesq;.
Nam breuis in gelidas mēbris exilibus vndas
Transitus est, post hec humeri, tergūq;, latusq;,
Pectoraq; in tenues abeūt euanida riuos.
Deniq; pro viuo viciatas sanguine venas
Limpha subit, restatq; nihil qđ prēdere possis.
Interea pauide nequicq filia matri
Omnibus est terris/omni quesita pfundo,
Illam nō/vdis veniēs aurora capillis/
Cessantem vidit, non hesperus: illa duabus
Flāmiferas pinus manib⁹ succēdit ab Etna,
Perq; pruinosas tulit irrequieta tenebras:
Rursus vbi alma dies hebetarat sidera, natam
Solis ab occasu, solis querebat ad ortus.
Fessa labore sitim cōceperat, oraq; nulli
Colluerāt fontes, contectam stramine vidit
Forte casam, paruasq; fores pulsauit, at inde
Prodit anus, diuāq; videt, limphāq; rogāti
Dulce dedit testa qđ coxerat ante polēta.

Dum bibit illa datum/ duri puer oris τ audax
Constitit ante deam, risit, auidāq3 vocauit:
Offensa est, neq3 adhuc epota parte, loquētem
Cum liquido mixta pfudit diua polēta,
Combibit os maculas, τ q̄ modo brachia gessit/
Crura gerit, cauda est mutatis addita mēbris
Inq3 breuem formam, ne sit vis magna nocēdi,
Contrahitur, paruaq3 minor mēsura lacerta est,
Mirātem, flentēq3/ τ tāgere mōstra pauētem/,
Fugit anum, latebrasq3 petit, aptūq3 colori
Nomen h3, varijs stellatus corpa guttis.
Quas dea p terras/ τ quas errauerit vndas/
Dicere longa mora est, quęrēti defuit orbis,
Sicaniam repetit, dūq3 oīa lustrat eūdo,
Venit τ ad cyanen, ea ni mutata fuisset/
Omnia narrasset, sed τ os τ lingua volēti
Dicere/ nō aderāt, nec qua loqretur habebat,
Signa tn̄ manifesta dedit, notāq3 parēti
Illo forte loco delapsam in gurgite sacro
Persephones zonam/ summis ostēdit in vndis,
Quam simul agnouit, tanq̄ tum deniq3 raptam
Scisset/ inornatos laniauit diua capillos,
Et repetita suis pcussit pectora palmis.
Nescit adhuc vbi sit, terras tn̄ increpat oīs/
Ingratasq3 vocat, nec frugum munere dignas,
Trinacriam ante alias, in qua vestigia dāni
Reperit, ergo illic sęua vertētia glebas
Fregit aratra manu, parilīq3 irata colonos/
Ruricolasq3 boues leto dedit, aruaq3 iussit
Fallere depositum, vitiataq3 semina fecit.
Fertilitas terrę/ latum vulgata p orbem/
Sparsa iacet, primis segetes moriūtur ī herbis,

Testa. terreo vase. per quod significat poeta vetulam eam inopem ad modum fuisse. Polenta cum prepositio subintelligatur. polenta vero cibus est grecis oli3 tam familiaris q̄ puls romanis. vterq3 vero cibus est quo rustici precipueq3 montani vtuntur. Duri oris. impudentis. illi enim duri esse oris dicuntur qui sunt impudentes. Auidam. gulosam. Epota parte. epotus modo actiuam. modo passiuam habet significatōem: vt hoc loco. sic Juuenalis. Epotaq3 flumina medo. Prādente. Combibit os maculas. cōtrahit. Aptumq3 colori nomen habet. stellio vocatur q̄ paruis stellis insitus esse videatur. est autem paruum animal quod (vt inquit Plinius) rore tantum viuit. a stellione vero stellionatus crimen a iurisconsultis deduci videtur: vt em̄ stelliones varij sunt τ versicolores. ita impositores atq3 deceptores: vt vilia videātur preciosa arte quadam ac simulatione mendacijsq3 efficiūt. Stellatus corpora. stellatum habens corpus τ guttis infectu3 que stelle videantur. Querenti defuit orbis. nam cum totu3 perlustrasset ceres terrarum orbem vbi quereret filiā nihil ei loci restabat. quare in siciliam est reuersa. Sicaniam siciliam a sicano fluuio appellata3. Persephones zonam. proserpine cingulum. quam enim latini proserpinam. greci persephonen vocant. Parili leto. simili ac pari morte. Aruaq3 iussit fallere depositum hoc est aruis mandauit: ne sibi credita semina redderent. depositum autem dicitur quicquid apud alique3 custodie gratia collocatur. est vero figurata ac poetica locutio fallere depositum. pro eo quod est fallere homines non reddendo semina credita atq3 deposita. Sparsa iacet. dispersa marcescit ac nullo est in honore: nullūq3 fructum hoibus prebet. Segetes. frumenta seminata. elegāter autem ea oīa enumerat quib9 segetes corrūpūtur.

Stellio

Puer ipudēs in stellionem

Lolium tribuliqꝫ fatigant. lolium ac tribuli herbe sunt segetibus infeste. Fatigant. laboriosiores
efficiunt. Triticeas messes. triticum, messis autem ꝓprie dr tempus metendi ⁊ colligēdi frumen-
ti. Et inexpugnabile gramen. indomabile quod nulla ratiōe ita domari potest: vt non renascatur.
gramen autem species est herbe fere vbiqꝫ nascentis. quis simpliciter pro herba frequenter gra-
men accipiatur. Eleis vndis. per subterraneas cauernas ab elide olimpie vrbe venientibus. tres
autem sunt vrbes hoc noīe vna
in egipto ab eleo tantali filio co-
gnoīata. altera in archadia. ter-
tia in hispania. vñ eleus possessi-
uuz modo trisillabuz. modo elie⁹
quadrisillabū. modo elicius q̄n-
qꝫ sillabuz declinatur. Alpheias.
Alpheus
arethusa que alphei elidis fluuij
filia esse videtur. naz arethusa vt
pauloāte diximus eadem cum al
pheo esse putat̄. Que enīz apud
ipsam in alpheum ꝓijciūtur (vt
scribit Plinius) eadem in sicilia
ab arethusa eijciūtur. vñ fabule
datus est locus. alpheum elidis
fluuium arethuse nimphe amore
captuz eam in siciliā vsqꝫ fuisse ꝑ
secutum. Rorātes comas stillan
tes capillos. Immēsos siste labo
res. hoc est immēsis desiste labo-
ribus filie querēde. est aūt transi
tiuuz sisto: qđ significat firmo ac
stare facio. Violenta. indignata.
Patuit. se aperuit vt plutoni vna
cum rapta ꝓserpina ad inferos
ꝓperāti aditum preberet. Pisa
mihi patria est. pisa archadie op
pidum iuxta qđ alpheus fluuius
labitur vñ piseus deriuatur. pise
vero pisaꝝ numero tātum plura
li vrbs est etrurie clarissima. vñ
pisanus. Mota loco cursim are-
Arethusa
thusa venatrix fuit nimpha dia-
ne comes: que cum forte se in al-
pheo fluuio lauaret: ita alpheum
in sui amorem pellexit: vt ipsam
retinere conat⁹ sit: sed cuz in sici-
liam vsqꝫ fugiētez alphe⁹ secut⁹
esset: implorato diane auxilio in
fontem sui noīs fingitur fuisse cō
uersa: qđ idcirco vt diximus: fi-
ctum est: ꝙ que iaciūtur in alphe
um purgamēta: eijci ab arethusa
in sicilia fere est obseruatuz. sunt
autem multe arethuse ⁊ vrbes et
fontes. nam sirie ⁊ euboee vrbs
est arethusa ⁊ ithace fons. ꝙꝙ nō
ignobiles grāmatici greci scribāt
oēm fōtem arethusam posse voca
ri. apo tu arethin. hoc est ab irri-
gādo. Aduehar ortigiā. ortigia
duaꝝ insulaꝝ est nomen. quaꝝ al
tera est in egeo que ⁊ delos dr. al
tera sicilie adiacet. de qua Vir. li
bro eneidos tertio. Sicano pre-

Et modo sol nimi⁹, nimi⁹ modo corripit hymber,
Sideraqꝫ/vētiqꝫ nocēt, auideqꝫ volucres
Semina iacta legūt, lolium tribuliqꝫ fatigāt
Triticeas messes, ⁊ inexpugnabile gramen.
Cum caput eleis alpheias extulit vndis,
Rorātesqꝫ comas a fronte remouit ad aures,
Atqꝫ ait: o toto quesite virginis orbe/
Et frugum genitrix, immēsos siste labores,
Neue tibi fide violēta irascere terre,
Terra nihil meruit, patuitqꝫ inuita rapine.
Nec sum ꝓ patria supplex, huc hospita veni,
Pisa mihi patria est, ⁊ ab helide ducimus ortus,
Sicaniam perigrina colo, sed gratior omni
Hec mihi terra solo ē, hos nūc Arethusa penates,
Hāc habeo sedem, quā tu mitissima serua.
Mota loco cur sim tātiqꝫ ꝑ equoris vndas
Aduehar ortigiam, veniēt narratibus hora
Tempestiua meis, cum tu curaqꝫ leuata,
Et vultus melioris eris: mihi peruia tellus
Prebet iter/subterqꝫ imas ablata cauernas
Hic caput attollo, desuetaqꝫ sidera cerno:
Ergo dum stigio sub terris gurgite labor,
Visa tua est oculis illic ꝓserpina nostris:
Illa quidem tristis, neqꝫ adhuc interrita vultu,
Sed regina tñ, sed opaci maxima mūdi,
Sed tñ inferni pollēs matrona tyrāni.
Mater ad auditas stupuit ceu saxea, voces,
Attonitaqꝫ diu similis fuit, vtqꝫ dolore
Pulsa graui grauis est amētia, curribus auras

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Exit in ethereas, ibi toto nubila vultu/
Ante Jouem sparsis stetit inuidiosa capillis:
Proqꝫ meo veni supplex tibi Jupiter, inquit,
Sanguine, ꝓqꝫ tuo, si nulla est grā matris,
Nata patrem moueat, neu sit tibi cura, p̄camur,
Vilior illius ꝙ nostro est edita partu:
En quesita diu, tādem mihi nata repta est,
Si repire vocas, amittere certius, aut si
Scire vbi sit repire vocas, ꝙ rapta feremus
Dūmodo reddat eam, neqꝫ cū predone marito
Filia digna tua est, si iam mea filia nō est.
Jupiter excepit: cōmune est pignus, onusqꝫ,
Nata mihi tecum, sed si modo noīa rebus
Addere vera placet, nō hoc iniuria factum,
Verum amor est, neqꝫ erit nobis gener ille pudori,
Tu modo diua velis: vt desint cetera, q̄tum est
Esse Jouis fratrem? quid ꝙ nō cetera desunt?
Nec cedit, nisi forte mihi: sed tāta cupido
Si tibi dissidij est, repetet ꝓserpina celum/
Lege tm̄ certa, si nullos cōtigit illic
Ore cibos, nam sic parcar federe cautum est.
Dixerat. ac cereri, certum est educere natam,
Non ita fata sinunt, qm̄ ieiunia virgo
Soluerat, & cultis dum simplex errat in hortis/
Puniceum curua decerpserat arbore pomum,
Sumptaqꝫ paleti septem de cortice grana
Presserat ore suo: solusqꝫ ex oībus illud
Ascalaphus vidit, quem quōdam dr̄ orphne,
Inter auernales haud ignotissima nimphas,
Ex acherōte suo, furuis peperisse sub antris:
Vidit, & indicio reditum crudelis ademit.
Ingemuit regina erebi, testeqꝫ ꝓphanum

tenta sinu iacet insula ꝯtra Plemirium vndosum nomen dixere priores. Ortigiam. alpheum fama est huc elidis amnem. Occultas egisse vias subter mare que nunc Ore arethusa tuo siculis cōfunditur vndis. Leuata. liberata Cura dolore & sollicitudine. Opaci mūdi. vmbrosi inferni. Pollēs matrona. potēs vxor. Dolore pulsa graui. percussa. affecta magno dolore. Nubila, tristis mesta. Inuidiosa. inuidiam ioui factura. Nata patrem mouerat. ꝓserpina enim iouis ex cerere filia fuit. conatur autem ceres ioui persuadere ne patiatur filiam a plutone detineri. Si repire vocas. ac si diceret. hoc esse potius amittere q̄ reperire. Quod rapta feremꝰ. hoc est ꝙ sit rapta equo animo tolerabimus dūmodo eam pluto nobis reddat. Neqꝫ enim predone marito. predones ꝓprie dicūtur qui. i mari latrocināmtur qui a grecis pirate vocantur. Tu modo diua velis. illum nobis esse generum: vt desint cetera: vt fingamꝰ omnia alia plutoni deesse. Nec cedit nisi forte mihi. nec pluto inquit potentia a quoq̄ superatur preterq̄ a me solo. qui mūdi partem meliorem q̄ ipse sortitus sum. nam mihi celum. inferi illi mundi diuisione ꝯtigerunt. Dissidij separationis ac repudij. Celum aerem. Si nullos cōtigit illic ore cibos. hoc est si nihil apud inferos comedit. qui enim ibi aliquid gustasset ei illinc reditus non datur. Certum est. decretum est. Jeiunia soluerat. aliquid comederat. Simplex rerum imperita. Puniceum pomum. malum granatum. Curua arbore depressa pomorum multitudine. Presserat ore suo. comederat. Ascalaphus vt hoc loco narrat Ouid. acherōtis ex orphne nimpha fuit filius qui cum testatus esset proserpinam in plutonis hortis septem grana mali punici comedisse: ab ipsa indignata in bubonem pessimi ominis auem fuit cōmutatus Auernales. infernales. Furuis antris. nigris spelūcis. Regina erebi. proserpina inferorum regina. est enim herebus inferni pars. Prophanum. execrandum.

Ascalaphus in bubonē

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

Phlegethontide lympha. phlegetõtis aqua. est eñi phlegeton vn9 ex inferoꝝ fluuijs. apo tu phlegein. hoc est ab ardendo cognoiat9. forma aũt patronymica p possessiua ẽ posita. Ille sibi ablat9 hoc est sua figura ac forma spoliat9. Amicit. vestitur cooperit. Inq; caput crescit illi in caput crescere dicunt quoꝝ caput q̃ reliqua mẽbra grãdius efficit. Longosq; reflectit vngues. synecdoche poetica si eñi eẽt soluta oratio lõgi vngues reflectũtur diceremus. hoc ẽ reflexi ⁊ adunci fiũt. Feda, turpis aspectu. Ignau9 bubo. vilis ac imbellis. bubo aũt nomen est ficticiũ a voce auis ipsi9 dictũ. Hic tñ inditio. fabulam fabule vt solet elegãter annectit poeta. nã syrenes tres dicuntur fuisse acheloi fluuij ⁊ calliopes muse filie/ac proserpine comites fidissime: quã qdem cũ ⁊ ipse p totũ orbẽ terrarũ quesissent/nec vsq; in terris eã reperirent/deos rogarũt vt alate efficerent: quo cõmodius etiã in aquis proserpinã inq̃rere possent. quare ita in aues fuere cõuerse: vt facies tñ virginea voxq; hũana illis remanerẽt. he in freto siculo habitantes tam suauiter canebant ⁊ nauis illac transeuntes aut ad se pellicerent. aut sopito spoliarẽt atq; submergerẽt. quare vlixes illac transiturus admonitus a circe ⁊ socioꝝ aures cera obturauit ⁊ se ad triremis maluz alligari iussit. ille xo indignate se in mare p̃cipitauerũt. earũ autem prima pthenepo. altera leucosia. tertia ligia fuit appellata. Acheliodes. acheloi filie. achelous vero calidonie fluui9 est oceani: vt in theogonia scribit hesiodus: ⁊ thetios fili9. hic p dianira cũ hercule acriter pugnãs tandẽ fuit supatus. achelo9 qdem: vt refert macrobi9: apud priscos aqua dicebat. vñ Uirg. lib. geor. pmo. Poculaq; inuẽtis acheloia miscuit vuis. Alarũ remis. alarũ remigio ⁊ agitatõe. Faciles benignos vtpote q̃ nobis ea q̃ optabatis cõcesserũt. At medius fratrisq; sui. Iupiter inqt medius inter plutonem fratrẽ ⁊ cererẽ sororẽ: ne eorum alteri displiceret: ex equo annum diuisit: vt sex qdem menses proserpina cũ matre totidẽq; cuz marito foret. Ex equo diuidit. in duas equales partes distribuit. Duorũ regnoꝝ. ⁊ inferi ⁊ superi. quãdiu eñi est cũ matre proserpina apud superos: q̃diu cum plutone apud inferos regnare dicit. Uertitur. cõuertit ac mutat. Facies. figura. Leta dee frons est. ⁊ cereris ⁊ proserpine letam esse frontẽ accipe possumus. ambe nãq; e mestis ac tristib9 lete atq; hylares sunt effecte. de proserpina tñ precipue esse intelligendũ que subijcitur similitudo apte ostẽditur.

ascalaph9 in bubonẽ

Fecit auẽ, spsumq; caput phlegethõtide lĩpha,
In rostrũ/⁊ plumas/⁊ grãdia lũa vertit:
Ille sibi ablatus/fuluis amicitur in alis,
Inq; caput crescit, lõgosq; reflectitur vngues:
Uixq; mouet natas per inertia brachia pẽnas,
Fedaq; fit volucris/venturi nuncia luctus/
Ignauus bubo, dirum mortalibus omen.
Hic tamẽ indicio pẽnam linguaq; videri

Sirenes i aues

Syrenes in aues.

Commeruisse potest, vobis, Acheloides, vnde
Pluma, pedesq; auiũ/cũ virgĩs ora geratis?
An q2/cũ legeret flores proserpina vernos/
In comitum numero mixte sirenes eratis?
Quam, postq̃ toto frustra quesistis in orbe,
Protinus, vt vestram sentirent equora curam,
Posse super fluctus alarum insistere remis

Achelo9

Optastis/facilesq; deos habuistis, ⁊ artus
Uidistis vestros subitis flauescere pennis:
Ne tñ ille canor mulcendas natus ad aures/
Tantaq; dos oris/lingue deperderet vsum,
Uirginei vultus/⁊ vox humana remansit.
At medius fratrisq; sui/mesteq; sororis
Iupiter, ex equo voluentem diuidit annum,
Nunc dea, regnorum numen cõmune duorum,
Cũ matre est totidem/totidẽ cũ cõiuge mẽses.
Uertitur extemplo facies ⁊ mentis, ⁊ oris,
Nam mõ, que poterat diti quoq; mesta videri,
Leta dee frons est: vt sol/qui tectus aquosis

Similitudo

Iterū de Arethusa in fōtem

Nubibus ante fuit/ victis e nubibus exit.
Exigit alma ceres, nata secura recepta,
Que tibi causa fuge, cur sis, arethusa, sacer fons?
Conticuere vnde, quaꝝ dea sustulit alto
Fonte caput, viridesqꝫ manu siccata capillos,
Fluminis alphei veteres narrauit amores:
Pars ego nimphaꝝ, que sunt in achaide, dixit,
Vna fui, nec me studiosius altera saltus
Legit, nec posuit studiosius altera casses:
Sed q̄uis forme nunqꝫ mihi fama petita est,
Quāuis fortis eram/ formose nomen habebam,
Nec mea me facies nimium laudata iuuabat,
Quaqꝫ alie gaudere solent, ego rustica dote
Corporis erubui, crimēqꝫ placere putaui.
Lassa reuertebar (memini) stymphalide silua,
Estus erat, magnusqꝫ labor geminauerat estum,
Inuenio sine vortice aquas, sine murmure eūtes,
Perspicuas ad humum, ꝑ quas nūerabilis alte
Calculus oīs erat, quas tu vix ire putares:
Cana salicta dabāt/ nutritaqꝫ populus vnda/
Sponte sua natas ripis decliuibus vmbras:
Accessi, primūqꝫ pedis vestigia tinxi,
Poplite deinde ten⁹, neqꝫ eo cōtēta, recingor,
Molliaqꝫ impono salici velamina curue,
Nudaqꝫ mergor aq̄s: quas dum ferioqꝫ trahoqꝫ,
Mille modis labēs/ excussaqꝫ brachia iacto,
Nescio qđ medio sensi sub gurgite murmur,
Territaqꝫ insisto ꝓpioris margine fontis:
Quo ꝑperas/ arethusa, suis alpheus ab vndis,
Quo ꝑperas, iteꝝ rauco mihi dixerat ore.
Sicut eram fugio/ sine vestitus, altera vestes
Ripa meas habuit, tāto magis instat, ꝛ ardet,

Victis e nubibus. ex dissolutis nebulis atqꝫ depulsis. tūc eīm nubes a sole vici dicūtur. cū resoluūtur atqꝫ expellūtur. Exigit exposcit. ꝯcine aūt īgreditur poeta ad exponēdaꝫ metamorphosin arethuse niphe in eiusdē nois fontē. Arethusa nāqꝫ (vt ipsa cereris filie recuꝑatiōe lete rogatu narrat) nipha fuit greca diane comes. q̄ estu defatigata depositis vestib⁹ nuda in alpheū fluuioꝝ lipidissimuꝫ cū descēdisset: forte ī alphei flumīs ipsi⁹ dei amoreꝫ īcidit. cū igitur alphe⁹ nudā eā ꝑseq̄retur iāqꝫ assecutur⁹ foret. dianā ipa rogauit vt sibi opē ferret. Diana vero eā cursu lassam ita nube texit: vt alphe⁹ q̄deꝫ ea potiri nō potuerit: sꝫ cū eam ob nimiū sudoreꝫ ī aquā esse ꝯuersaꝫ aīaduertisset ꝛ ipse hūana deposita figura eam vsqꝫ ī ortigiaꝫ insulā sicilie adiacēteꝫ ꝑ subterraneas cauernas ē ꝑsecut⁹. Secura. sine cura ac sollicitudine. Sacer fons. oēs fōtes niphis sacri esse dicūtur. Fluminis elei. ꝑiphrasis est alphei. In achaide. in achaia. Legit. ꝑtrāsiuit. Salt⁹. siluas ī quib⁹ fere saliunt. Posuit casses. tetēdit rhetia ꝑ que significat se venatricē fuisse. Iuuabat, delectabat. Quaqꝫ alie gaudere solent pulchritudis inq̄t qua alie niphe solēt gaudere me pudebat: alicuiqꝫ placere crimen ac flagitū esse putabam. Stymphalide silua. stymphalus vrbs ē archadie ꝛ silua ꝛ fons. vn̄ stymphali⁹ possessiuū ꝛ stymphalis deducūtur. Sine vortice. sine aq̄ꝝ vortigine. vortex dr̄ aqua in se ꝯtorta. Perspicuas ad humuꝫ claras ac limpidas vsqꝫ ad harenam. Calcul⁹. lapill⁹. Nūerabilis erat poterat nūerari ꝓpter aq̄ ꝑspicuitateꝫ. Poplite deīde ten⁹. est vsqꝫ ad genu. est eīm poples genu ꝑs posterior. Labens. natās. Mille modis. varijs modis. Numerus enim finitus ꝓ infinito sepe a poetis ponitur. Excussa. concussa. gestum aūt exprimit natātium: qui ꝛ cōcutere ꝛ iactare brachia solēt. Propiori margine. ꝓpinq̄ori ripa. margo eniꝫ dr̄ vniuscuiusqꝫ rei extremitas. Rauco ore. rauca voce quale murmur esse solet fluentium aquaꝝ. Altera vestes. causa est cur sine vestib⁹

Arethusa in fontem

Stimphalus

fugeret/in altera nãq3 ripa fuerant relicte. Et qr nuda fui. hoc lasciuius ꝙ heroico carmini conueniat dictũ esse videtur. Paratior ad vim patiẽdam. Premebat. vrgebat. Ut fugere ancipitrem. solent subintelligatur. est eni3 hipozeugma. Usq3 sub orchomenon. varia enũerat loca ad que fugiẽs peruenit arethusa. Orchomenos aũt vrbs est beotie fõte musis dicato nobilissima. Siphidaq3. sic q̃de3 corrupte in exẽplarib⁹ legitur. psophida nanq3 ab Ouidio scriptũ fuisse facile ↄtẽderim. est eni3 psophis variaꝝ vrbiũ nomẽ naz ⁊ archadie vrbs ẽ a psophide licaonis vel vt alii volũt. ericis filia denoĩata ⁊ acarnanie ⁊ achaie vñ psophidus deducitur. est ⁊ libie vrbs psophis. vñ psophides nomen patriũ more gẽtis declinatur. arx quoq3 zacithioꝝ psophis vocabat̃ vt pausanias ait. Cyllenem aũt ⁊ menalon ⁊ erimãthon archadie esse mõtes iam sepi⁹ diximus. elim v̄o eiusdem archadie vrbe3 ab eleo tãtali filio appellatam. Sol erat a tergo. exponit arethusa quo modo cognouerit sibi alpheum iminere ac ꝓpinquũ esse. sol inq̃t post terga erat: eoq3 ante me vmbras iaciebat. Nisi si timor ille videbat. nisi forte inq̃t ꝑterrita mihi eam vmbrã videre videbar. Notãdum aũt si cõiunctionem interdũ cum nisi elegãter copulari. q̃uis sensui necessaria nõ videatur. Uidebat. videre faciebat. timore nãq3 oculi sepenumero decipiũtur. Ingẽs anhelitus. maxim⁹ spũs. Fessa labore fuge. defatigata inq̃t fugiẽdi labore dianã rogaui vt mihi opitularetur. Deprẽdimur. cõprehẽdimur. depꝛhẽdi eni3 ꝓprie dicũtur que mali aliq̃d cõmittũt. Armigere tue. ꝓprie dixit. naz armigeri nõ oẽs milites dicũtur: vt vulgus putat: s3 qui pꝛĩcipib⁹ arma gerũt in pugnaq3 subministrant. Ferre. ferẽdos. v̄bum eñ ꝓ participio positum est. sic Uirgilius. Magnum dat ferre talẽtu3. Me super iniecit. anastrophi. prepositio eni3 que ꝑponi d3 postposita est. Lustrat. circumit. me inquit nube cooptam alpheus querens circumit. Ignarus. vbi esse3. Anne ꝙ agne. an ⁊ ne interdum quidem a poetis copulãtur: sed frequẽtius separati3 ponũtur. Qui vepre latens. occultus in spinis vepres nãq3 spine dicuntur. Non tamen abscedit. alpheus. Occupat obsessos. pulchra phantasia

Psophis

Et quia nuda fui / sum visa paratior illi.
Sic ego currebam, sic me ferus ille premebat,
Ut fugere ancipitrem pẽna trepidãte colũbe,
Ut solet accipiter trepidas vrgere colũbas,
Usq3 sub orchomenon/psophidaq3/cyllenẽq3
Menaliosq3 sinus/gelidũq3 erimãthon/⁊ elim.
Currere sustinui, nec me velocior ille,
Sed tolerare diu cursus/ego viribus impar/
Non poteram, longi patiens erat ille laboris.
Per tñ ⁊ campos/⁊ optos arbore montes
Saxa quoq3/⁊ rupes/⁊ qua via nulla/cucurri.
Sol erat a tergo, vidi pcedere lõgam
Ante pedes vmbram, nisi si timor illa videbat,
Sed certe sonituq3 pedum terrebat/⁊ ingẽs
Crinales vitas afflabat anhelitus oris.
Fessa labore fuge, fer opem, deprẽdimur, inq̃,
Armigere diana tue, cui sepe dedisti
Ferre tuos arcus/inclusaq3 tela pharetra.
Mota dea est, sparsisq3 ferẽs e nubib⁹ vnam
Me super iniecit: lustrat caligine tectam
Amnis/⁊ ignarus circum caua nubila querit.
Bisq3 locum/ quo me dea texerat inscius ambit,
Et bis, io arethusa, io arethusa, vocauit.
Quid mihi tũc animi misere fuit? an ne, qđ agne,
Si qua lupos audit circũ stabula alta fremẽtes,
Aut lepori, qui vepre latẽs/hostilia cernit
Ora canum: nullos audet dare corpe motus,
Non tñ abscedit, neq3 enim vestigia cernit
Longius illa pedum, seruat nubẽq3/locũq3.
Occupat obsessos sudor mihi frigidus artus,

fingit poeta arethusam in aquam fuisse conuersam. Qui enim plus equo sudat. facile in aquam videtur resolui. In latices. in aquas. Posito ore. deposita figura ac forma virili. Delia Diana vna cum apolline in insula delo nata. Cecis cauernis. occultis terre foraminibus. Hoc autem idcirco fingitur: quia alpheum per subterraneas vias vt diximus: ad ortigiam vsq̄ insulam: vbi arethusa vocatur: peruenire fuit obseruatum. Aduehor ortigiam. ortigia ⁊ delos dicitur ꝙ in ea primum ortiges fuerint vise. ⁊ insula sicilie adiacens. Cognomine diue. diane. nam ⁊ delia ⁊ ortigia ab eadem insula diana cognominatur. Hac arethusa tenus. hactenus inquit arethusa fuit locuta. Lynci autem scithie regis metamorphosin in lynca feram eleganter cum superiore fabula connectit poeta. Ceres enim recepta filia arethusaq̄ audita Athenas aduolauit: currumq̄ a draconibus alatis vectum tripthólemo donauit: quo frumenti vsum et agriculturam mortales doceret. Is igitur cum ad scithiam vsq̄ peruenisset a lynco scitharum rege hospicio susceptus paulum abfuit quin interficeretur. nam lyncus cum aduentus causam percepisset: triptolemi glorie inuidens eum somno oppressum aggressus est. Quare ceres indignata lyncum in lyncem feram commutauit. Dea fertilis. ceres dea fertilitatis. In vrbem tritonida. Periphrasis est athenarum q̄ ab athena. hoc est pallade: q̄ et tritonia ⁊ tritonis dea fuit cognominata. Rudi humo. inculte terre. Scythicas oras. ad septentrionem scythe namq̄ populi sunt ad septentrionem: quos vulgus tartares vocat. Qua veniat. per que loca ⁊ quo modo. Peruius ether. penetrabilis aer. Ferro. ense per metonymiam. ferrum enim ex quo conficitur ensis: pro ipso ponitur ense. Figere. transfigere. Lynca. accusatiuus est grecus. Lynx autem fera est maculosa baccho dicata. Mopsopium iuuenem. athenien sem. Attica enim etiam mopsopia a mopsopo rege fuit appellata. nam vt Strabo refert Athenarum vrbis varia noia fuerunt. nam ab actéone acticam ab atthide cranai filia atthidem ⁊ atthicam: a quo ⁊ inquilini cranai vocantur. Mopsopiam a mopsopo. Joniam a filio xuthi Jone. Posidoniam siue neptuniam a possidone siue neptuno. Athenas ab athena. id est minerua denominatas fuisse aiunt. Sacros iugales. dracones eidem iugo subiectos. Finierat. doctos.

Lyncus in lyncem

Ceruleaq̄ cadunt toto de corpore gutte,
Quaq̄ pedem moui manat locus, eq̄ capillis
Ros cadit: ⁊ citius, ꝙ nunc tibi fata renarro,
In latices mutor: sed enim cognoscit amatas
Amnis aquas, positoq̄ viri q̄d sumpserat ore,
Vertitur in proprias, vt se mihi misceat, vndas.
Delia rupit humum, cecisq̄ ego mersa cauernis
Aduehor ortigiam, que me cognomine diue
Grata mihi superas eduxit prima sub auras.
Hac arethusa tenus, geminos dea fertilis angues
Curribus admouit: frenisq̄ coercuit ora,
Et medium celi terreq̄ per aera vecta est,
Atq̄ leuem currum tritonida misit in vrbem
Triptolemo, partim rudi data semina iussit
Spargere humo, partim post tempora longa reculte.
Iam super europen sublimis, ⁊ asida terram
Vectus erat iuuenis: scyticasq̄ aduertitur oras.
Rex ibi Lyncus erat, regis subit ille penates,
Qua veniat, causamq̄ vie, nomenq̄ rogatus,
Et patriam, patria est clare mihi dixit athene,
Triptolemus nomen, veni, nec puppe per vndas,
Nec pede per terras, patuit mihi peruius ether,
Dona fero cereris, latos q̄ sparsa per agros
Frugiferas messes, alimentaq̄ mitia reddant.
Barbarus inuidit: tantiq̄ vt muneris auctor
Ipse sit: hospitio recipit, somnoq̄ grauatum
Aggreditur ferro: conantem figere pectus
Lynca ceres fecit, rursusq̄ per aera iussit
Mopsopium iuuenem sacros agitare iugales.

Lyncus in feram

Athenarum noia

pieri filie nimpharum sententia a calliope musarum prestantissima superate ceperunt ⁊ nimphas ⁊

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Pierides in picas

musas ipsas conuitijs insectari: quã rem q̃dem egre ferẽtes muse eas in picas cõuertekunt: q̃ ingenitam retinuisse dicũtur loquacitatẽ. Deas helicona colentes. musas heliconẽ habitantes. Cõcordi sono. vna omniũ sñia. Maledicta conuicia. ↄtumelias. Et nõ est patiẽtia libera nobis. hoc est qm̃ has ↄtumelias pati nõ possumus. Ibim⁹ in penas. vos penis ac supplicijs afficiem⁹. Rident anipedes. anipes filie. patronymica nãq; est forma. Spernũt. ↄtemnũt. Intentare. in nos freq̃nter intendere. qđ minãtes facere solẽt. Cõcrescere. coalescere. Accedere. addijci. adiũgi. Plãgere dũq; volũt. dũ inq̃t pectora sua manibus plãgere vellent: in aera leuate pendere ceperunt. Nemoꝝ conuicia. q̃ in nemorib⁹ conuicia iactare nõ desistũt. Facundia prisca. locacitas p̃stina. Studiũq; immane. maxia cupiditas.

¶ Raphaelis regij in sextũ methamorphoseos Ouidij librum enarrationes.

Rebuerat dict' tri. Certamina musarũ cũ Pieri filiab⁹ cũ Pallas audisset forte ei in mentem venit: qua pena et ipsa arachnen lydiam puellã que se pallade ipsa lanificij peritiorẽ esse ↄtendebat: afficere deberet. Sic aũt ⁊ librũ libro: ⁊ fabulam fabule elegãter cõnectit. Tritonia. pallas a tritonide palude lybie vbi primũ in virginali habitu apparuit: vt Herodot⁹ in q̃rto narrat: tritonia fuit cognomiata. vñ aiũt palladẽ neptuni ⁊ tritonidis paludis fuisse filiã. eã aũt nescio qđ a patre reprehẽsam donasse se ioui: ac iouem sibi illam filiã asciuisse. Virgines vero illius paludis accolas anniuersario. Minerue festo ĩ honorẽ ipsi⁹ dee indigene bifariã diuissas lapidib⁹ fustibusq; inter se p̃liari dicẽtes se morẽ patriũ seruare ei quã nos mineruam appellam⁹. Aonidũ. musarũ. Probauerat. laudauerat. Tũ secum. dixit aut locuta est subaudias. Laudare parũ est. nõ satis est inq̃t alios laudare: nisi ⁊ nos laudemur. Meonie. lydie a meone rege. Arachnes. arachne lydia fuit puella lanificij peritissima: q̃ cum se palladi anteferret: eãq; in certamẽ ꝓuocare ausa eẽt: ab ipsa quidẽ in vetulã cõuersa admonetur: vt ab ĩcepto desistat: ac temeritatis sue veniã a dea suppliciter petat. Ceterum arachne ea admonitiõe insolẽtior facta nullo pacto minerue cedere animũ induxit. Quare dea indignata deposita vetule forma ⁊ incertamen descendit: ⁊ arachnen superatã in araneã cõmutauit: que pristine artis nõ ĩmemor tenuissimas telas nũq̃ cõtexere desistit. Hoc vero in describẽdo certamine poe

Tritonia

Arachnes cũ pallade certamen

Finierat doctos, e nobis maxima, cantus:
At nymphe vicisse deas helicona colentes
Concordi dixere sono: cõuicia victe
Cum facerent, qm̃ (dixi) certamine vobis
Suppliciũ meruisse parũ est, maledictaq; culpe
Additis, ⁊ non est patientia libera nobis,
Ibimus in penas, ⁊ qua vocat ira sequemur:
Rident anipedes, spernũtq; minantia verba,
Conateq; loqui, ⁊ magno clamore proteruas
Intentare manus, pennas exire per vngues
Aspexere suos, operiri ⁊ brachia plumis,
Alteraq; alterius rigido concrescere rostro
Ora videt, volucresq; nouas accedere siluis:
Plangere dũq; volũt per brachia mota leuate
Aere pendebãt nemoꝝ cõuicia pice,
Nunc q; in alitibus facũdia prisca remansit
Raucaq; garrulitas, studiũq; immane loquendi.

¶ Publij Ouidij Nasonis metbamorphoseos. Liber sextus.

Rebuerat dictis tritonia talibus aures,
Carminaq; aonidum, iustamq; probauerat iram.
Tum secum, laudare parũ est, laudemur ⁊ ipse,
Numina nec sperni sine pena nostra sinamus,
Meonieq; animũ fatis intendit arachnes,

Quā sibi lanifice non cedere laudibus artis
Audierat, non illa loco, nec origine gentis
Clara, sed arte fuit, pr̄ huic colophonius idmon
Phocaico bibulas tingebat murice lanas:
Occiderat mater, sed et hec de plebe, suoque
Equa viro fuerat. Lydias tn̄ illa p vrbes
Quesierat studio nomen memorabile, quāuis
Orta domo parua, paruis habitabat hypepis.
Huius vt aspicerent opus admirabile, sepe
Deseruēre sui nymphe vineta tymoli,
Deseruēre suas nymphe pactolides vndas:
Nec factas solum vestes, spectare iuuabat,
Tunc quoque cū fierent, tantus decor affuit arti,
Siue rudem primos lanā glomerabat in orbes,
Seu digitis subigebat opus, repetitaque longo
Vellera mollibat nebulas equantia tractu,
Siue leui teretem versabat pollice fusum,
Seu pingebat acu, scires a pallade doctam,
Quod tn̄ ipsa negat, tantaque offensa magistra,
Certet (ait) mecum, nihil est qđ victa recusem.
Pallas anum simulat, falsosque in tpa canos
Addit, et infirmos baculo quos sustinet artus:
Tunc sic orsa loqui, non oīa grandior etas,
Que fugiamus habet, seris venit vsus ab annis,
Consiliū ne sperne meū, tibi fama petatur
Inter mortales faciende maxima tele,
Cede dee, veniāque tuis temeraria dictis
Supplice voce roga, veniā dabit illa rogāti.
Aspicit hāc toruis, inceptaque fila reliquit,
Vixque manus retinens, cōfessaque vultibus iram,
Talibus obscurā resecuta est pallada dictis:
Mentis inops, longaque venis cōfecta senecta,

ta multas exponit trāsformatio-
nes. nam vtraque telam quam con
ficit: varijs imaginibus distinguit
quas aperte poeta describit. La-
nifice artis. lanificij. Colophoni-
us idmon. Colophon lydie vrbs
est apollinis oraculo clara. Pho-
caico murice. phocaica purpura.
Est enim murex piscis ex cuius
sanguine purpureus cōficitur co
lor. Phocea autem et ionie et ca-
rie vrbs est a phocis: que ionice
conditores secute dicuntur: ap-
pellata. vnde soluta diphthongo
phocaicus declinatur. Equa par
et equalis. Paruis hyppepis.
Hyppepa lydie vrbs est mōti ad
iacens. Unde etiam nomen fu-
it inditum: quasi hypoepos. hoc
est sub cacumine et vertice. Ea
dono veneris pulcherrimas mu-
lieres dicit ferre. Tymoli. Tmo
lus qui et tymolus dicitur: mons
est lydie vitibus consitus. Pacto
lides. pactoli lydie fluuij hare-
nis aureis clarissimi filie. Tan
tus decor. Acclamatio est admi-
rationem artis significans. Su
bigebat. domabat. Mollibat.
mollia reddebat. Longo tractu.
longa productione. Lana enim il
le sic protrahebantur: vt nebu-
le videri possent. Seu versabat
voluebat. hoc est filabat. Scires
scire posses. Offensa indignata.
Tanta magistra. quanta est pal
las. Nihil est quod victa recusem
nulla est inquit pena: quam ego
victa recusare velim. Falsos. si
mulatos. Infirmos artus. mem
bra: que infirma esse fingebat.
Usus. peritia rerum. Recte au
tem senilem commendat etatem
vt maior sibi fides adhibeatur.
Cede dee. ne contendas cum dea.
Uixque manus retinens. a verbe
randa dea subintelligatur. Con
fessa iram. pre se ferens et osten-
dens indignationem. Uultibus
vultus mutationibus. Obscurā
pallada sub figura anus laten-
tem. Resecuta est. prosecuta est
ac respondit. Mentis inpos.
stolida ac demens. Confecta ex-
hausta. euacuata omnibus et ani
mi et corporis viribus.

Colophō

Hyppepa

Pallas in anum

l

Et nimium vixisse diu nocet. ea3 significat delirare. Palladaq3 exhibuit. pre se tulit: ac ostendit se palladem esse. Mygdonidesq3 nurus. Mygdonia macedonie pars est. et phrygie a mygdone cognominatus. Ephrygia vo mulie conuenerant mulieres: vt aragnes opera spectarent. Inuita ora. nolebat eni3 arachne pudēs videri. Euanuit. abijt. Cum primu3 aurora mouetur. quādo primum aurora incipit oriri. Candescere. candidus fieri. Perstat in incepto. perseuerat in incepta p̄tinacia: vt cum pallade contendat. Stolide palme. ipsa stolida est enim hypallage. In sua fata. in finē sibi fatoꝝ lege statutum. Subtegmen. id est qd̄ stamini inseritur: qd̄ etiam trama vocatur. Gracili stamie. tenui. subtili. Secernit. separat. Radijs acutis. radius instrumentū est: quo textores subtegmen inserūt stamini. Elegāter aūt oīa describit poeta quecūq3 in ɔficienda tela fieri solent. Expediūt. aptant. accōmodant. Cincteq3 ad pectora vestes morem textricū exprimit. ad pectus eīn vsq3 vestes subducunt. Studio. vincendi cupiditate. Illic et tyrium. purpura inquit tyria nobilissima intexitur. nam tyrus phenicie insula est. a tyro phenicis filio appellata: vbi olim preciosissima purpura fiebat. Et tenues vmbre. ex varijs coloribus vmbre cōficiūtur: quo imagines extare videant̄, quod in pingēdo difficilimum esse putatur. Ab imbre. post pluuiā. Hac aūt similitudine ostendit q̄ varijs tele illi coloribus distincte forēt. Solibus. solis radijs. Arcus. iris. Longum celum. longā aeris partem. Transitus: vnius īmeiit coloris ad aliū transitus oculos decipit: q2 cum sint diuersi: ijdem tn̄ esse videntur. Vsq3 adeo qd̄ tāgit idē est: in tantū inquit is q̄ alij coniūgitur color similis ei est: vt idem esse videatur: cum tamen distat et differat. Est autē acclamatio artificis continens admirationem. Lentu3 aurū. flexibile. Vetus argumentū. antiqua fabula. Deducitur. effingitur. proprie autē deduci et fila et carmina dicuntur et quicquid in longu3 protrahitur.

Et nimiū vixisse diu nocet, audiat istas
Si qua tibi nurus est/si qua est tibi filia voces,
Consilij satis est in me mihi, ne ve monendo
Profecisse putes, eadem est sententia nobis,
Cur non ipsa venit? cur hec certamina vitat?
Tunc dea, venit, ait/formāq3 remouit anilem/
Palladaq3 exhibuit: venerātur numina nymphe/
Mygdonidesq3 nurus, sola est interrita virgo,
Sed tn̄ erubuit/subitusq3 inuita notauit
Ora rubor/rursusq3 euanuit: vt solet aer
Purpureus fieri/cū primū aurora mouetur/
Et breue post tp̄s candescere solis ab ortu.
Perstat in incepto, stolideq3 cupidine palme/
In sua fata ruit: neq3 enī Ioue nata recusat,
Nec monet vlterius, nec iam certamina differt.
Haud mora, cōsistunt diuersis partibus ambe,
Et gracili geminas intendūt stamine telas,
Tela iugo iuncta est, stamen secernit harundo,/
Inseritur mediū radijs subtegmen acutis,
Quod digiti expediūt, atq3 inter stamina ductū
Percusso feriunt insecti pectine dentes.
Vtraq3 festinat, cincteq3 ad pectora vestes,
Brachia docta mouent/studio fallente laborem.
Illic et tyriū que purpura sensit ahenum
Texitur, et tenues parui discriminis vmbre:
Qualis ab imbre solet percussus solibus arcus
Inficere ingenti longum curuamine celum,
In quo diuersi niteant cū mille colores,
Transitus ipse tn̄ spectantia lumina fallit,
Vsq3 adeo qd̄ tangit idē est, tn̄ vltima distant.
Illic et lentum filis immittitur aurum,
Et vetus in tela deducitur argumentum.

Cecropia arce. atheniēsi. a cecrope athenarū rege. Scopulū mauortis. Ariopagū dicit: ꝙ martis villa interpretat. arios naq; martius pagos villa dr. Est aūt athenis ꝓmontoriū idcirco a marte cognominatū: ꝙ Halirrhothiū neptuni filiū eo in loco interfecit ꝓpter alcipē eius filiā: vt Philocorus scribit in secūdo de attica libro. Telam aūt palladis primū describit poeta in cuius initio ariopagus erat depictus ⁊ dii iudices erāt effecti: qui sentētiis suis deciderēt vtrum pallas an neptunꝰ vrbi illic cōdite nomen imponere deberet. De hoc em̄ contendebat. Dii aūt sic statuerūt: vt ꝙ rez humano gnī cōmodiorē inuenisset is vrbi nomen imponeret. Cū igit neptunus tridēte pcussisset terrā: equus exiliuit. Pallas vo haste cuspide terra pcussa oliuam in lucē eduxit: que mortalibus cōmodior iudicata palladez victricem effecit. Augusta grauitate. sacra maiestate. Augustum em̄ dr augurio ꝯsecratum. Sua quēq; deoꝝ inscribit facies. hoc ē vnusquisq; ꝓpria effingit figura. Stare deū pelagi. neptunū inqt stantē pingit. Ferū. equū. Uindicet. suā ac ꝓpriā eē affirmet. At sibi dat clypeū. pallas ita seipaz in tela effingit: vt ⁊ clypeo ⁊ hasta ⁊ galea armata videat: sic em̄ minerue simulacrū athenis erat effigiatū: vt pausanias scribit. Egide. egis munimentū est pectoris minerue cū capite meduse: quo i bello potissimū vtit. Edere. emittere. Cū baccis. bacce fructꝰ proprie dicunt oliue ⁊ similiū arboꝝ ꝗ ⁊ exigui sunt: ⁊ rari: ac a se inuicez sepati nascunt. Canētis. ꝗ cana ac subalba videt. Eam aūt oliuam ꝗ ex ictu haste palladi victoriā peperit arsisse aiūt: vt Pausanias narrat: cū medoꝝ incendio athene cōflagrarūt: exustaq; eodē die in duoꝝ cubitoꝝ ꝓceritatē germinasse. Ut tn̄ exēplis. ꝗuis inqt victoria palladis operi finē imposuerit: adiecit tn̄ in quattuor tele angulis exēpla quorūdaz in deos imploꝝ: ex qbꝰ facile cognoscere posset arachne: quā penam ⁊ ipsa expectare deberet. Breuibꝰ sigillis. paruis signis. Threiciaz rhodopē. hemꝰ: vt hinc colligere possumꝰ: rex fuit thracie potētissimus: ꝗ rhodopē duxit vxorē: ꝗ in tantā arrogātiā elati sunt: vt hemꝰ se eē iouē. rhodope vo iunonē pdicarēt: ac vt deos adorari iuberēt: ꝗ insolētia Jupit indignatus in mōtes eos cōmutauit. Summoꝝ deoꝝ. iouis ⁊ iunonis. Altera pygmee in scđo inqt tele angulo depicta erat mutatio pygmee mulieris in gruē: ꝙ se vt pulchriorē iunoni anteferre ausa foret. Fatum miserabile. sortē miserabilē. Pygmee matris. Pygmee mulieris: pygme naq; sunt ꝓpli vt scribit Plinꝰ mōtana indie incolētes: quoꝝ lōgissimi pedes duos nō excedūt. Hi assiduū cum gruibꝰ bellum gerere dicunt. Suis pygmeis. a qbus ipsa originē ducebat. Pinxit ⁊ antigonē. Antigone laomedontis filia fuit formosissima: ꝗ cū se iunone pulchriorem esse iactaret: ab ea in cico-

Cecropia pallas scopulū mauortis in arce
Pingit, ⁊ antiquā de terre noīe litem:
Bis sex celestes medio Joue sedibus altis
Augusta grauitate sedent, sua quēq; deoꝝ
Inscribit facies: Jouis est regalis imago:
Stare deū pelagi, longoq; ferire tridente
Aspera saxa facit, medioq; e vulnere saxi
Exiluisse ferū, quo pignore vindicet vrbem:
At sibi dat clypeū, dat acute cuspidis hastam,
Dat galeam capiti, defenditur egide pectus,
Percussamq; sua simulat de cuspide terram
Edere cū baccis fetum canentis oliue,
Mirariq; deos: operis victoria finis,
Ut tn̄ exemplis intelligat emula laudis,
Quod preciū speret pro tam furialibꝰ ausis,
Quattuor in partes certamina quattuor addit
Clara colore suo, breuibus distincta sigillis.
Threiciā rhodopē hz angulus vnꝰ, ⁊ hemū
Nunc gelidos mōtes, mortalia corpa quondam,
Numina summoꝝ sibi qui tribuere deoꝝ:
Altera pygmee fatū miserabile matris
Pars hz, hanc iuno iussit certamine victam
Esse gruem, populisq; suis indicere bellum:
Pinxit ⁊ antigonē ausam contendere quondam

Palladis tela.

Augustum

Bacce

Oliua minerue

Rhodope ⁊ hemꝰ in mōtes

Pygmea in gruem

Antigone in ciconiā

niam fuit conuersa. ad quod alludere videtur Uirgilius in primo eneid. cum inquit. Spretecq̈ iniuria forme. Qui superest solus cynaram. Cynara asyriorum rex filias habuit pulcherrimas: que se iunoni preferre ause fuerūt. quare indignata Juno eas in gradus templi sui cōmutauit ac patrem gradus ipsos pro filiarum corporibus amplectētem itidem in saxum cōmutauit. Orbum. liberis priuatum. Jacēs. adherēs. Pacalib⁹. paciferis ac pacem significātibus. Mod⁹ finis. Sua arbore oliua. Meonis elusam. fabulas in arachnes tela depictas exequtur poeta celebres q̄dem ac nōdum expositas: copiosius ignobiles vero ac min⁹ celebratas paucis attingēs. Meonis. Arachne meonia siue lidia. Europe vero rapt⁹ in scdo volumine fuit a poeta plenissime exposit⁹. Jupiter aūt idcirco in taurum ɔuersus europā rapuisse fingitur: q̄ nauis qua est in cretam vecta picto tauro fuit insignita. Timidas recondere plātas. Hypallage poete familiaris. Europa enim timida videbat retrahere pedes ab aque tactu. Fecit et astriem. Asterie fuit Cei titanis filia ac latone soror. quā iupiter tā ardēter amauit vt eā in coturnicem versam p aq̄lam rapuisse dicat. Fecit olorinis. iupiter lede amore capt⁹ in signū mutat⁹ ea potitus est: q̄ ouum dr pepisse: ex quo castor pollux et helena orti esse fingūtur. Olorinis. cigneis. nā olor est quē greci ac iam latini quoq̄ cignum appellāt. Addidit vt satiri celat⁹ imagine pulchra. Jupiter in satirum ɔuersus Antiopā nictei regis filiam compssit: q̄ geminos āphionem et zethū fingitur pepisse. Amphitriō fuerit iupiter alcmene amore capt⁹. in āphitrionem illi⁹ maritū ɔuersus cū ea ɔcubuit herculemq̄ ex eo ɔcubitu suscepit. Amphitrion aūt alcei thebani filius fuit: qui alcmenā electrionis filiā vxorē duxit. Tirynthia. alcmena a tirinthe vrbe dicta. nā tirins vrbs ē pelopōnesi: a tirinthe hactenus filia q̄ āphitriōis fuit soror. vn̄ etiā hercules tirinthi⁹ appellat. Aureus vt danaen. danae acrisij argiuorum regis filia a ioue in aureas guttas mutato cōpressa perseum genuisse in q̄rto narrat. Hoc aūt fingitur: q̄ danaen violaturus iupiter aureos nūmos largitur in sinum ei⁹ infudit. hec: vt scribit Lactāti⁹. merces stupri fuit. Asopida luserit ignis. eginā asopi filiā. nam iupiter in ignem ɔuersus eginā asopi fluuij filiam compssit. exq̄ ea eacū suscepit. Mnemosynem pastor. iupiter in pastorem cōuersus mnemosynem nimphā rapuit. ex qua nouem muse nate fuisse dicūtur. Interp̄tatur aūt mnemosyne memoria. vn̄ et sapie mater esse mōstratur. Uari⁹ deolida serpēs. Deolis nimpha a ioue in serpētem ɔuerso fuit viciata. Te quoq̄ mutatum. Neptuni varias describit trāsfiguratiōes. nam modo in iuuēcum, mō in enipeū fluuium, mō in arietem, mō in equum, mō in delphinē ɔuersus fuisse narratur. Eolia. eoli filia. Que vero hec eolia fuerit. nō memini me legisse. Enipeus. fluuius est thessalie enipeus: in quē mutat⁹ neptun⁹ tiro salmonei filiā circa fluuium spatiātem rapuit: ex

Margin: Asterie. Lede. Antiopa. Alcmene. Danae. Mnemosyne.

Cum magni consorte jouis, quam regia juno
In volucrem vertit, nec pfuit ilion illi,
Laomedon ve pater, sumptis quin cādida pēnis
Ipsa sibi plaudat crepitāte ciconia rostro:
Qui supest solus cynaram hz angulus orbum,
Isq̄ gradus templi natarum membra suarum
Amplectēs saxoq̄ iacēs lachrymare videtur.
Circuit extremas oleis pacalibus oras.
Is modus est: operisq̄ sua facit arbore finem.
Meonis elusam designat imagine tauri
Europam: verum taurum freta vera putares,
Ipsa videbatur terras spectare relictas,
Et comites clamare suas, tactūq̄ vereri
Assilientis aque, timidasq̄ recōdere plātas:
Fecit et asterien aquila luctāte teneri:
Fecit olorinis ledam recubare sub alis:
Addidit, vt satyri celatus imagine pulchra,
Jupiter implerit gemino nycteida fetu:
Amphitryon fuerit, cum te tirynthia cepit:
Aureus vt danaen: asopida luserit ignis:
Mnemosynem pastor: variusq̄ deolida serpēs.
Te quoq̄ mutatum toruo neptune iuuēco
Uirgine in eolia posuit: tu visus enipeus,

taq; suscepit peleam τ neleū. Bignis τ aloidas. Neptunus in euridē fluuium cōuersus. Iphimediam aloei vxorē cōpressit: ex qua nati sunt othus τ ephialtes q̄ aloide a poetis vocant̄. Virg. in. vi. Hic τ aloidas geminos immania vidi corpa: q̄ manib⁹ magnū rescindere celū. Aggressi: superisq; Ioue detrudere regnis. Aries bisalpida fallis. Neptun⁹ in arietē transfigurat⁹ bisalpidem viciauit: de qua nil memini me alibi legisse. Et te flaua comas. Neptun⁹ in equū mutatus cū cerere et medusa cōcubuit. Frugū mitissima mater. periphrasis est cereris. Crinita colubris. pro crinibus colubros ac serpētes hn̄s. Mater equi volucris. Medusa mat̄ pegasi equi alati. Sensit delphina melantho. Protei vatis filia fuit melāthō: quā cū in delphine equitantē vidisset neptun⁹ in delphinē mutat⁹, in amorē suū pellexit. Et illic agrestis imagine pheb⁹. Apollo diuinitate puat⁹ ꝓpt interfectos cyclopas admeti regis thessalie armēta pauisse fingit̄. Atq; mō accipitris pēnas. Apollo interdū in accipitrē: interdū in leonē se cōmutasse: in arachnes tela videbatur. Macareida issen. macarei filiā: quā apollo in habitu pastorali viciauit. Liber vt erigonē. erigone icarij filia a baccho in vuā cōuersa fuit cōpressa. hec ob pietatē: q̄ in patrē a rusticis interēptū vsa ē: in celū trāslata virginis signū ꝯstituit. Et saturnus equo saturn⁹ cū phillira oceani filia cōcumbēs: verit⁹ ne opis vxoris aduētu dep̄henderet̄: in equū se cōmutauit: sicq; cētaurū genuit chironē. vn̄ Virg. lib. georg. iij. Talis τ ip̄e iubā ceruice effudit equina. Cōiugis aduentu pernix saturnus: et altū Pelion hinnitu fugiēs impleuit acuto. Tenui libo. subtili fascia. Flaua virago. pallas formosa. Celestia crimina deoꝝ flagitia. hoc aūt p̄textu pallas vestes illas merito dilacerasse videt̄. De mōte cytoriaco. Cytorus mons ē paphlagonie buxis abūdās. q̄q; Cyteriaco corrupte fere legat̄. Ter quater. sepi⁹. Idmonie. idmonis filie. possessiuū eni̅ p patronymico ē positū. Lexq; eadē pene. Eadē inquit pena. etiam posteri tui afficiant̄. Dicta esto. sit statuta. Hecateidos herbe. ab heccate medee mr̄e inuente: q̄ p̄ria venenosas herbas inuenisse narrat̄: illisq; p̄seū patrē peremisse. Hecate etiā ꝓserpina d̄r τ luna τ diana. quenā v̄o hecates sit herba: nō memini me legisse. Ceterū veneficijs apta esse videt̄. Tristi. noxio. Exiles. tenues. sub

Bignis τ aloidas: aries bisalpida fallis:
Et te flaua comas frugū mitissima mater
Sensit equū, te sensit equū crinita colubris
Mater equi volucris, sensit delphina melantho.
Omnibus his, faciemq; suā, faciemq; locorum
Reddidit: est illic agrestis imagine phebus,
Atq; modo accipitris pēnas, mō terga leonis
Gesserit, vt pastor macareida luserit issen.
Liber vt erigonē falsa deceperit vua:
Vt saturn⁹ equo geminū chirona crearit.
Vltima pars tele tenui circūdata limbo/
Nexilibus flores hederis hꝫ intertextos.
Non illud pallas, nō illud carpere liuor
Possit opus, doluit successu flaua virago,
Et rupit pictas celestia crimina vestes,
Atq; cythoriaco radiū de monte tenebat,
Ter quater Idmonie frontē percussit Arachnes.
Non tulit infelix, laqueoq; animosa ligauit
Guttura, pendentē pallas miserata leuauit,
Atq; ita, viue q̄dem, pende tn̄ improba, dixit,
Lexq; eadē pene, ne sis secura, futuri,
Dicta tuo generi, serisq; nepotibus esto.
Postea discedēs succis hecateidos herbe
Sparsit, et extēplo tristi medicamine tacte
Defluxere come, cū quis τ naris τ aures,
Fitq; caput minimū, totoq; est corpe parua,
In latere exiles digiti pro cruribus herent,
Cetera venter hꝫ, de quo tn̄ illa remittit
Stamen, τ antiquas exercet aranea telas.

Apollinis metamor.
Bacchus in vuam
Saturn⁹ in equum
Arachne in aranea
Phillira
Cytorus

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

tiles. Lydia tota fremit. hec ideo a poeta inferuntur: vt cõmodius niobes mutationẽ in saxum cum superiore fabula coniungat. Niobe nãq(ue) tantali filia cum ex amphione marito septẽ filios: ac totidem filias genuisset: se poti⁹ q̃ latonẽ venerandã esse contendebat: prohibebatq(ue) ne quis in suo regno latone sacrificare auderet. Quare indignata latona apollinem ac dianaz rogauit: ne se tanta iniuria affici paterẽtur. Sumptis igitur arcubus: et sagittis ad vnũ omnes primum niobes filios infremuerunt: quod quidem amphion cum ferre nõ posset: seipsuz interfecit. Niobe vero morte filiorum indignata cũ dijs maledixisset et filias sagittis ꝯfectas vidit: et ipsa in saxum: quod etiaz num lachrymare videtur fuit cõmutata. Sipylũq(ue) colebat. Sipylus vrbs est phrygie. vnde originem niobe traxit. Popularis non plebeie: sed que de illius populo fuerat. Minoribus. humaniorib⁹. Multa dabant animos. multa inquit illam reddebant superbam. Nec cõiugis arces. Amphion maritus niobes rex thebarum fuit: cuius vrbis muros arcesq(ue) edificasse fertur. Manto filia fuit tyresie vatis paterne artis peritissima: a q̃ Mãtua vrbs fuit appellata. Ismenides. thebane mulieres: ab ismeno fluuio dicte. Latonigenis duobus. apollini et diane. Lauroq(ue) innectite crinem caput lauro coronate. Ore meo latona iubz. ac si diceret. ore meo latona loquitur: hocq(ue) vobis mandat. Alta. elata. Quis furor auditos. oratio indignatiõis plena niobe decenter attribuitur: vt que adeo erat felicitate elata: vt se latone auderet preferre. Auditos celestes. auditos deos. Uisis dijs quos quotidie videtis. Certior eniz aure arbiter est oculus. nimiũ autẽ superbe se quoq(ue) deã esse: ac maritum deum niobe ait. Mihi tantal⁹ auctor. pater. Niobe eñ tantali filia fuit. Pleiadũ soror ẽ genitrix mea. niobes mater taygeta fuit vna ex pleiadib⁹ Atlantis filiabus. Jupiter alter auus. paternus. nam tantal⁹ iouis fuit filius. Socero illo. ioue. Amphion enim iouis fuit filius

Niobe in marmor.

Manto

Lydia tota fremit, phrygieq(ue) per oppida facti
Rumor it, et magnũ sermonibus occupat orbez.
Ante suos Niobe thalamos cognouerat illam,
Tunc cum meoniã virgo sipylũq(ue) colebat.
Nec tñ admonita est pena popularis arachnes,
Cedere celitibus, verbisq(ue) minoribus vti,
Multa dabant aĩos, sed enĩ nec coniugis arces,
Nec genus amborũ, magniq(ue) potentia regni
Sic placuere illi, q̃uis ea cuncta placerent,
Ut sua progenies, et felicissima matrum
Dicta foret niobe, si non sibi visa fuisset.
Nam sata tiresia venturi prescia manto,
Per medias fuerat diuino concita motu
Vaticinata vias, ismenides ite frequẽtes,
Et date latone, latonigenisq(ue) duobus,
Cum prece thura pia, lauroq(ue) innectite crinem,
Ore meo latona iubet, paretur, et omnes
Thebaides iussis sua tpa frondibus ornant,
Thuraq(ue) dant sanctis et verba precãtia flãmis.
Ecce venit comitũ Niobe celeberrima turba/
Uestibus intexto phrygijs spectabilis auro,
Et quantũ ira sinit, formosa, mouẽsq(ue) decoro
Cũ capite, immissos humeruz p(er) vtrũq(ue) capillos:
Constitit, vtq(ue) oculos circũtulit alta superbos,
Quis furor auditos (inq̃t) preponere visis/
Celestes? aut cur colitur latona per aras?
Numẽ adhuc sine thure meũ ẽ, mihi tãtal⁹ auctor,
Cui licuit soli superoꝝ tangere mẽsas,
Pleiadũ soror est genitrix mea, maxim⁹ atlas
Est auus, ethereũ qui fert ceruicibus axem,
Jupiter alter auus, socero q̃z glorior illo,
Me gentes metuũt phrygie, me regia cadmi

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ex antiopa. Fidibusqꝫ mei cōmissa mariti. amphion tm̄ musica valuisse narratur ⁊ cithara: vt ⁊ arbores ⁊ saxa illum sequerentur: quibus maxime thebas amplificauit. Cōmissa. composita. cōstructa.

Sub domina est, fidibusqꝫ mei cōmissa mariti/
Mœnia cū populis, a me, virisqꝫ reguntur.
In quamcūqꝫ domus aduerti lumina partem,
Immēse spectantur opes. accedit eodem,
Digna dea facies, huc natas adijce septem,
Et totidē iuuenes, ⁊ mox generosqꝫ nurusqꝫ,
Querite nunc, habeat quā nostra suꝑbia causam:
Quoqꝫ modo audetis, genitam titanida ceo
Latonā, preferre mihi: cui maxima quondam
Exiguam sedem pariture terra negauit,
Nec celo, nec humo, nec aq̄s, dea vr̄a recepta est,
Exul erat mundi, donec miserata vagantem
(Hospita, tu terris erras, ego, dixit, in vndis.)
Instabilēqꝫ locum delos dedit, illa duorum
Facta parēs, vteri pars hec est septima nostri.
Sum felix, q̄s eñi neget hoc: felixqꝫ manebo,
Hoc qꝫ quis dubitat: tutā me copia fecit,
Maior sum ꝙ cui possit fortuna nocere,
Multaqꝫ vt eripiat, multo mihi plura relinq̄t,
Excessēre metū mea iam bona: fingite, demi
Huic aliq̄d populo natorum posse meoꝝ,
Non tm̄ ad numerū redigar spoliata duorum.
Ite sacris propere sacris, laurūqꝫ capillis
Ponite, deponūt, ⁊ sacra infecta relinquūt,
Quodqꝫ licet, tacito venerātur murmure numen
Latone. turbā quantū distabat ab orbā,
Indignata dea est, summoqꝫ in vertice cynthi
Talibus est dictis gemina cum prole locuta:
En ego vestra parens, vobis animosa creatis,
Et nisi iunoni, nulli cessura dearum,

Aduerti. cōuerti. Accedit eodem. ad idem adiūgitur. Genitā titanida ceo. Latonam. latona filia fuit cei gigātis: que a ioue cōpressa apollinem simul ⁊ dianam concepit. q̄ꝺ quidē adeo egre tulisse iuno ꝺr vt pythonē immiserit serpentem: qui eā per totum terrarum orbē insectaretur: nec vsqꝫ parere permitteret. Fugiēs igitur latona ab Asterie sorore: q̄ ⁊ ipsa a Ioue amata primum in ortyga. hoc est in coturnicem: deinde in scopulum mobilem atqꝫ instabilem fuit cōuersa: suscepta statim apollinem simul ⁊ dianā peperit: qui ⁊ pythonem serpentem sagittis confixerūt: ⁊ insulā in qua nati erant: imobilem reddiderunt: que quidem postea delos fuit appellata: ꝙ cum diu sub aquis latuisset tandem apparuisset seqꝫ ostendisset. dilos manifestus namqꝫ interpretatur. Titanida. neptem titanum: a quibus gigantes originem traxere. Maxima quodam exiguam. antitheton. hoc est contrariū. Maxima enim exigue opponitur. ira autē iunonis nusq̄ in tota terra locū inuenit latona: vbi parere posset. Dea vestra. cum quodam contēptu hec a niobe dicuntur. Exul erat mūdi a toto exulabat mūdo Instabilēqꝫ locū delos dedit. delos: vt dixi: que ⁊ ortygia fuit appellata idcirco instabilis fuisse dicitur ꝙ crebro terremotibus quateretur donec oraculo admoniti illic cadauera desierunt sepelire. Ite sacris, discedite a sacris execrādis. vt Virgilius. Auri sacra fames. Infecta non facta. non finita. Quodqꝫ licet. quod possunt etiam niobe prohibente. Turba quantū distabat ab orba. Latona inquit tam est indignata turba filiorum niobes: ꝙ ipsa ab orbitate aberat: per q̄ꝺ significatur vehementer indignatam fuisse. Cynthi. cynthus mons est deli. vnde et apollo cynthius et diana cynthia vocantur. En ego vestra parens. Hac oratione latona apollinem simul et dianam incendit ad vlciscendam iniuriam a Niobe acceptam. Animosa, magnanima ac superba.

Latona

Asterie

Cynthus

An dea sim dubitor. licentia poetica dubitor i passiua et voce et significatione poeta finxit: cum dubito verbum sit absolutum. Cultis aris. exornatis altaribus. Tantalis. tātali filia. cum quodā autem contemptu tātalida nioben latona appellat. ac si diceret filia tantali: qui propter impietatem in deos detrusus ad inferos maximis afficitur penis. Linguam paternam. linguam inquit tantali patris pre se tulit: qui deorum arcana vulgauit. Deiectura preces. cum hec inquit latona retulisset: preces adiectura erat. Pene mora longa querela est. Ordo est. Longa querela est mora idest facit moram et dilationē pene. id est punitioni seu vindicte de liberis niobes faciende. In oratione autem soluta poti⁹ dixero: est more etc. Phebe. diana que eadem esse cum luna dicitur. Cadmeida arcē. thebas a cadmo extructas ¶ Planus erat topographia. hoc est loci descriptio: in quo niobes filij et equos agitare et se consueuerant exercere. Tyrio succo. purpura tyria significat autē ephippia purpurea fuisse. Auro grauidis. grauibus auro et ornatis atqꝫ auratis. E quib⁹ ismenos maximus natorum amphionis et niobes ismenos fuit ab ismeno beotie fluuio appellatus. Prima sarcina. primum vteri onus. nā primogenitus erat. Quadrupedis. equi. Defluit. decidit. Per inane per aerem. Sipylus. a sipylo vrbe cognominatus: cuius sagitte stridorem audisset fugere cepit. ceterum apollinis sagittā vitare nō potuit. Frena dabat equum currere permittebat. Prescius. pro cognoscens futuram tempestatē. Summa ceruice in colli summitate. Extabat. eminebat. extra stabat. per qd significat collū sagitta fuisse trāsfixum. Per crura admissa. propinqua. equo astricta Fedat maculat. inficit, deturpat.

Ismenos

Niobes filij

An dea sim dubitor, perqꝫ omnia secula cultis
Arceor, o nati, nisi vos succurritis, aris.
Nec dolor hic solus, diro conuitia facto
Tantalis adiecit, vosqꝫ est postponere natis
Ausa suis, et me (qd in ipsam recidet) orbam
Dixit, et exhibuit linguam scelerata paternam.
Deiectura preces erat his latona relatis,
Desine, phebus ait, pene mora longa querela est,
Dixit idem phebe, celeriqꝫ per aera lapsu
Contigerāt tecti cadmeida nubibus arcem.
¶ Plan⁹ erat lateqꝫ patēs prope menia cāpus
Assiduis pulsatus equis, vbi turba rotarum
Duraqꝫ mollierat subiectas vngula glebas,
Pars ibi de septem genitis amphione fortes
Conscēdunt in equos, tyrioqꝫ rubētia succo
Terga premūt, auro grauidis moderātur habenis,
E quibus ismenos qui matri sarcina quōdam
Prima sue fuerat, dum certū flectit in orbem
Quadrupedis cursu, spumātiaqꝫ ora coercet,
Hei mihi, cōclamat, medioqꝫ in pectore fixa
Tela gerit, frenisqꝫ manu moriēte remissis
In latus a dextro paulatim defluit harmo.
Proximus audito sonitu per inane pharetre
Frena dabat sipylus, veluti cum prescius imbres
Nube fugit visa, pendētiaqꝫ vndiqꝫ rector
Carbasa deducit, ne qua leuis effluat aura,
Frena tamen dātem nō euitabile telum
Consequitur, summaqꝫ tremēs ceruice sagitta
Hesit, et extabat nudum de gutture ferrum:
Ille, vt erat pronus per crura admissa iubasqꝫ
Voluitur, et calido tellurem sanguine fedat.
Phedimus infelix, et auiti nois heres

Tantalus, vt solito finem imposuere labori,
Transierāt ad opus nitide iuuenile palestre,
Et iam contulerāt arcto luctātia nexu
Pectora pectoribus, cum tēto concita neruo,
Sicut erāt iuncti, traiecit vtrūq; sagitta,
Ingemuēre simul, simul incuruata dolore
Membra solo posuere, simul supina iacētes
Lumina versarunt, aīam simul exhalarūt.
Aspicit alphenor, laniataq; pectora plāgens/
Euolat/vt gelidos cōplexibus alleuet artus,
Inq; pio cadit officio, nam delius illi
Intima fatifero rupit precordia ferro,
Qd̄ simul eductū est, ps est pulmonis in hamis
Eruta, cūq; aīa cruor est effusus in auras.
At non intōsum simplex dămăsitonă vulnus
Afficit, ictus erat/qua crus esse incipit/ & qua
Mollia nodosus facit internodia poples:
Dūq; manu tentat trahere exitiabile telum,
Altera p iugulum, pēnis ten⁹ acta sagitta est,
Expulit hāc sanguis, seq; eiaculatus in altum
Emicat, & longe terebrata psilit aura.
Ultimus Iliones non pfectura precādo
Brachia sustulerat, diiq; o cōiter omnes,
(Dixerat) ignarus, non oēs esse rogādos/
Parcite, motus erat/cum iam reuocabile telum
Non fuit/arcitenēs, minimo tñ occidit ille
Uulnere, non alte pcusso corde sagitta.
Fama mali/populiq; dolor/lachrimeq; suor/
Tam subite matrem certam fecere ruine,
Mirātem potuisse/irascenteq;/qd̄ ausi
Hoc essent superi, qd̄ tātum iuris haberent.
Nam pater amphion ferro p pectus adacto

Solito labori. consuete equoruz agitationi. Nitide palestre. splendide ppter oleum quo se luctaturi perungebant. Et iam contulerant. iaz inquit luctari ceperāt. Arcto nexu. stricto amplexu. Cōcita sagitta. emissa impulsa. Traiecit. transfixit. Lumina versarūt oculos voluerunt: vt solent morientes. Exhalarunt. expirauerūt. Et est versus spōdaicus loco aptus: significat enim languorem. Laniataq; pectora plāgens. hoc est laniens & percutiens pectora sua ob mortem fratrum. Alleuet extollat. Precordia. itestina que cordi pretendūtur. In hamis. in hamato spiculo. Fatifero. mortifero. Cunq; anima. eorum videtur hoc loco poeta sequi opinionem: qui sanguinem anime sedem esse aiunt. Intonsum damasitona. comatum. Afficit. conficit interficit. Internodia poples. Internodium spaciuz dicitur inter duos nodos situz. poples autem posterior genu pars est. Exitiabile. pestiferum. quod etiā exitiale dicitur. Pennis tenus. vsq; ad pēnas. ten⁹ aūt postponitur q̄dem ac fere si plurali numero cōiungitur cuz genitiuo copulatur vt Uirgilius. Et crurum tenus a mento palearia pēdent. cum singulari autem iuncta ablatiuum exposcit: vt capulo tenus abdidit ensem. Terebrata aura. perforato aere. Motus erat architenens. apollo inquit precibus ilionei vltimi. niobes filij motus est: verum iam sagittam miserat irreuocabilem. Certam fecere admonuere: quod in soluta oratione certiorem facere dicimus. Mirantem potuisse. deos subintelligamus tot filios suos interficere. Tantuz iuris. tātum potestatis. Adacto ferro. impulso gladio. āphion enim de filiox morte certior factus doloris impatiēs seipm interfecit/cum luce cum vita.

Heu quantum niobe. miseretur poeta: niobes: que pauloāte supbissima. nūc abiectissima filiorum morte videtur esse facta. Distabat. differebat. Latois aris. a latone altaribus. nam latous a greco noīatiuo lito deriuatur. Resupina. supba. elata. Inuidiosa. in se inuidiam concitās. Uel hosti. etiam inimicis: nō solum amicis. Gelidis. mortuis. Liuētia. pallentia ob nimiam indignatōem. Pascere crudelis. niobe morte filiorum in furorem acta latone inuidiam facit. Misere felici. ātitethon eleganter maxime reddēs orōnem. hec aūt idcirco niobe furiosa iactat q septem ei filie supererāt. Atris. pullis. nigris. Ante toros ante lectulos fratrum in quibus erāt compositi vt efferrētur. Demisso crine. dissolutis capillis. Uiscere. in visceribus. imposito ore fratri. significat eam inter osculādum fratrem perisse. Duplicata. implicata. impedita. Uulnere ceco. occulto. quod non apparebat. Oraque cōpressit. os clausit. Nisi postq spiritus ibat. hoc est nisi dum spiritum emittebat. tūc enim os non cōpresserat: sed aptum tenebat. Illa sorori immoritur inherēs subaudiatur. Sexque datis leto. sex interfectis. Occidit mortua est. Orba resedit. filiis oībus priuata. id quod ipsa pauloante obiecerat latone. Exanimes inter natos. inter filios mortuos. Diriguit. rigida ac dura est facta Malis infortuniis. ac liberorum acerbissima morte. Nullos mouet aura capillos. iam enim in saxum fuerat cōmutata. Mestis generis gene et meroris et leticie sunt indices. Congelat frigida et dura fit. Intra quoque viscera saxum est. etiam intestina inquit saxea fuerunt effecta. Flet tamen. quāuis niobe in saxum fuerit trāsformata. flere tn̄ videtur. Turbine validi venti. impetu vehementis venti. est enim turbo vētus cum fragore violētus prima queque psternēs. In patriam rapta est. hoc est. sipilum delata est: vbi etiam num flere videtur: qđ idcirco fingitur: qr sipilenum marmor sudare phibetur. Liquitur lequescit, Manāt lachrimis emittūt lachrimas. Tunc vero cuncti. narraturus

Amphionis mors

Niobe in saxum

Sipilenū marmor

Finierat moriens pariter cum luce dolorem.
Heu q̄tum hec niobe niobe distabat ab illa, — Poeta
Que modo Latois populum summouerat aris,
Et mediam tulerat gressus resupina per vrbem
Inuidiosa suis, at nūc miserāda vel hosti,
Corporibus gelidis incūbit, et ordine nullo
Oscula dispēsat natos suprema per oēs,
A quibus ad celum liuētia brachia tollēs:
Pascere crudelis nostro Latona dolore, — Niobe furore acta, ait Latone.
Pascere, ait, satiaque meo tua pectora luctu,
Corque ferum satia, dixit, per funera septem
Efferor, exulta, victrixque inimica triūpha.
Cur aūt victrix? misere mihi plura supsunt
Q̄ tibi felici, post tot quoque funera vinco.
Dixerat, et sonuit contēto neruus ab arcu, — Filiarum Niobes mors
Qui preter Nioben vnam cōterruit oēs,
Illa malo est audax. Stabāt cum vestibus atris
Ante toros fratrum demisso crine sorores,
E quibus vna trahēs herētia viscera tela,
Imposito fratri moribūda relāguit ore.
Altera solari miseram conata parētem
Conticuit subito, duplicataque vulnere ceco est,
Oraque cōpressit, nisi postq̄ spiritus ibat.
Hec frustra fugiēs collabitur, illa sorori
Immoritur, latet hec, illam trepidare videres.
Sexque datis leto, diuersaque vulnera passis,
Ultima restabat, quam toto corpore mater,
Tota veste tegēs, vnam minimāque relinque
De multis, minimam posco clamauit, et vnam,
Dūque rogat, pro qua rogat occidit, orba resedit
Exanimes inter natos natasque virūque,
Diriguitque malis, nullos mouet aura capillos, — Niobe in marmor

In vultu color est sine sanguine, lumina mestis
Stant immota genis, nihil est in imagine viuum,
Ipsa quoqꝫ interius, cum duro lingua palato
Congelat, ⁊ vene desistūt posse moueri,
Nec flecti ceruix, nec brachia reddere gestus,
Nec pes ire pōt, intra quoqꝫ viscera saxum est.
Flet tamen, ⁊ validi circūdata turbine vēti
In patriam rapta est, vbi fixa cacumine mōtis
Liquitur, ⁊ lachrimis etiam nūc marmora manāt.
Tunc vero cūcti manifestam numinis iram
Femina virqꝫ timēt, cultuqꝫ impēsius oēs
Magna gemellipare venerātur numina diue.
Utqꝫ fit, a facto ꝓpiore, priora renarrāt.
E quibus vnus ait, Lycie quoqꝫ fertilis agris,
Non impune deam veteres spreuere coloni.
Res obscura quidem est ignobilitate viroꝝ,
Mira tamen, vidi presens, stagnūqꝫ locūqꝫ.
Prodigio notum: nam me iam grādior euo,
Impatiēsqꝫ vie genitor deducere lectos
Iusserat inde boues, gētisqꝫ illius eūti
Ipse ducem dederat, cum quo dū pascua lustro,
Ecce lacu medio sacroꝝ nigra fauilla
Ara vetus stabat, tremulis circundata cānis,
Restitit, ⁊ paruo faueas mihi murmure dixit
Dux meus, ⁊ simili faueas mihi murmure dixi:
Naiadum, fauni ne foret tū ara, rogabam,
Indigene ue dei, tum talia retulit hospes:
Non hac, o iuuenis, mōtanum numen in ara est,
Illa suam vocat hāc, cui quōdam regia cōiunx
Orbe interdixit, quam vix erratica delos
Errātem accepit, tūc cum leuis insula nabat.
Illic incumbēs cum palladis arbore palme,

poeta quomodo latona a quibusdam licie rusticis bibere ꝓhibita eos in ranas conuertit: more suo quedam intersèrit quibus cōmodius fabule iungantur. Gemellipare diue. latone que gemellos peperit apollinem ⁊ dianam. Licie quoqꝫ fertilis agris. latona cū apollinem dianāqꝫ pepisset: iram iunonis fugiēs in liciam vsqꝫ vna cum infantibus puenit: vbi fessa sitiqꝫ confecta cum bibere e quodam lacu vellet a rusticis quibusdam pedibus aquam ꝓ calcantibus. ꝓhibita fuit. qua iiuria dea indignata eos oēs in ranas conuertit. lycia autem est asie regio finitima lydie. Spreuere. cōtempserūt. Non impune. nō sine supplicio: sed cū maxima pena. nam in ranas oēs fuerunt conuersi. Ignobilitate viroꝝ. rustici nanqꝫ erant vilissimi. Prodigio miraculo. Lustro circūeo ad eligendos boues. Sacroꝝ fauilla. sacrificiorum cinere. Stabat. erecta erat. Restitit. substitit. ex priscoꝝ autem cōsuetudine nos quoqꝫ sacella pretercūtes deos rogamus vt nobis sint adiumento. Montanum numen. qualis est faunus. Regia coniūx. iuno regis deoꝝ hominūqꝫ vxor. nam iuno vt diximus cum resciuisset latonam ex ioue cōcepisse: illam ꝑ totum terrarū orbem exagitauit sic ⁊ nusqꝫ cōsistere posset. Orbem interdixit. cum interdico verbum datiuo ⁊ ablatiuo iūgatur: orbe mihi legēdum videtur. non orbem: vt est fere in exemplaribus deprauatum: vt enim aqua ⁊ igni interdixisse alicui populū Ro. dicimus sic orbe iunonem latone interdixisse poeta elegāter dixit. Erratica delos: quam errare instabilēqꝫ esse idcirco poete finxerunt: quia crebro terremotu vexabatur donec ex oraculo apollinis (vt scripsi) destiterunt illic cadauera sepelire. Leuis. causa est. idcirco enim nabat: quia leuis erat. Nabat. fluitabat. nare eñ ꝓprie dicūtur aiata. fluitare inaiata. Lux palladis arbore. cum oliua.

Lycij rustici in ranas

Interdico

Nare Fluitare

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

Chimera

Edidit:emisit.pepit. Inuita nouerca.contra voluntatez iunonis qui nouerca esse videbatur apollinis et diane:cum iouis sit vxor. Puerpera.mulier a partu recẽs puerpera dicitur. Iamqꝫ chimerifere. chimera mons lycie carminibus poetarum notissimus. fingitur autem a poetis fera esse:pedes habens serpentinos ca pre ventrem.caput leonis flammas vomens eo qꝫ ad montis radices sint serpentes in medio capre:leones ad verticem:qui etne modo ardere dicitur.sane chimeram greci capraz vocant. Chimerifere.chimeras ferẽtis et capras Ab estu sidereo.a calore solis. Legebant.colligebant. Cum iuncis.iuncus herba est palustris sine nodo. Grataqꝫ paludibus vluam.vlua herba est in paludibus nascens.vnde etiam paludibus grata ab Ouidio perhibet. Positoqꝫ genu.eleganter gestuz exprimit de lacu aquam haurire volentis. Usus communis aquarum.iure genitum aque omnibꝰ hoibꝰ.sunt cões. Ad publica munera.publica sunt que nullius quidem sunt:sed omnium. Vixqꝫ est via vocis.vix emittere vocem potest. Haustus aque. potus aque mihi loco nectaris ac suauissimꝰ erit. Simul vitaz dederitis in vndis.postqꝫ mihi vitam; aquis instaurauerititis,videtur esse hemestichion ennij poete.vnde et dederitis verbi penultima est producta. Tendunt porrigunt. Hi tamen orantem.pulchre rusticoruz seruat decoruz:qui rogati contumacius superbi vsqꝫ se gerunt. Perstant.perseuerant.et instant. Conuicia.contumelias. Mouere.commouerũt. Saltu maligno hypallage est.ipi namqꝫ maligni intelliguntur. Distulit ira sitim hoc est ira fuit causa differende ac prolongande sitis. Filia cei latona. Ultra.vlterius.

Edidit,inuita geminos Latona nouerca.
Hinc qꝫ iunonem fugisse puerpera fertur,
Inqꝫ suo portasse sinu duo numina natos.
Iamqꝫ chimeriferę cũ sol grauis vreret arua
Finibus in lycię longo dea fessa labore
Sidereo siccata sitim collegit ab ęstu,
Uberaqꝫ ebiberant auidi lactentia nati,
Forte lacum mediocris aquę pspexit in imis
Uallibus/agrestes illic fruticosa legebant
Uimina cũ iuncis,gratãqꝫ paludibꝰ vluam:
Accessit,positoqꝫ genu,titania terram
Pressit,vt hauriret gelidos potura liquores,
Rustica turba vetat,dea sic affata vetantes:
Quid phibetis aquas? vsus cõis aquarũ est,
Nec solem propriũ natura,nec aera fecit,
Nec tenues vndas,ad publica munera veni,
Quę tñ vt detis supplex peto,nõ ego nostros
Abluere hic artus lassataqꝫ membra parabam,
Sed releuare sitim,caret os humore loquẽtis,
Et fauces arent,vixqꝫ est via vocis in illis,
Haustus aquę mihi nectar erit,vitãqꝫ fatebor
Accepisse,simul vitam dederitis in vndis.
Hi qꝫ vos moueãt qui nostro brachia tendunt
Parua sinu,et casu tendebãt brachia nati.
Quẽ nõ blanda deę potuissent verba mouere?
Hi tñ orantem perstant phibere,minasqꝫ,
Nĩ pcul abscedat,cõuitiaqꝫ insuper addunt.
Nec satis est,ipsos etiã pedibusqꝫ/manuqꝫ,
Turbauere lacus,imoqꝫ e gurgite mollem
Huc illuc limũ,saltu mouere maligno.
Distulit ira sitim,neqꝫ eñi iam filia cei
Supplicat indignis,nec dicere sustinet vltra

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Uerba minora dea, tollensq; ad sidera palmas
Eternum stagno dixit, viuatis in isto.
Eueniunt optata dee; iuuat esse sub vndis,
Et modo tota caua summergere mēbra palude,
Nūc pferre caput, summo modo gurgite nare:
Sepe sup ripam stagni consistere, sepe
In gelidos resilire lacus, sed nūc quoq; turpes
Litibus exercēt linguas, pulsoq; pudore,
Quāuis sint sub aqua, sub aqua maledicere tētāt,
Uox quoq; iaz rauca est, inflataq; colla tumescūt,
Ipsaq; dilatāt patulos cōuicia rictus,
Terga caput tāgunt, colla intercepta videtur,
Spina viret, vēter pars maxima corpis albet,
Limosoq; noue saliunt in gurgite rane.
Sic vbi nescio quis lycia de gēte viroz
Retulit exitium satiri reminiscitur alter,
Quem tritoniaca latous arūdine victum
Affecit pena: quid me mihi detrahis, inquit?
Ah piget, ah nō est (clamabat) tibia tāti,
Clamāti cutis est summos direpta p artus,
Nec quicq̄ nisi vulnus erat, cruor vndiq; manat,
Detectiq; patēt nerui, trepideq; sine vlla
Pelle micāt vene, saliētia viscera posses
Et perlucētes numerare in pectore fibras.
Illum ruricole, siluaz numina, fauni
Et satiri fratres, ꝛ nūc quoq; clarus olimpus,
Et ninphe flerūt, ꝛ quisquis mōtibus illis
Lanigerosq; greges, armētaq; bucera pauit.
Fertilis immaduit, madefactaq; terra caducas
Concepit lacrimas, ac venis pbibit imis,
Quas vbi fecit aquas, vacuas emisit in auras,
Inde petēs rapidum ripis decliuibus equoz,

Minora dea. humiliora q̄ vt dee conueniētia sint. Eternū semp ꝛ in eternū. nomen p aduerbio positum. Et modo tota elegāter ranaz ꝛ naturam ꝛ corpus describit poeta. Sūmo gurgite. in summitate gurgitis ꝛ stagni. Turpes linguas. cōtumeliosas. Patulos rictus. hiātia ora. Colla itercepta. de medio recisa. nam rane collo carent. Spina viret. tergū viride est. Sic vbi nescio qs ignobilem hac locutōe eum fuisse significat q̄ supiorez retulit fabulā. Exitiū satiri. calamitosum exitū. Marsias aūt satirus fuit. tibias inflādi adeo perit⁹: vt cū apolline certare sit ausus: quem supatum indignatus apollo pelle atq; cute priuauit. ex eius vero corpe tātus defluit sanguis: vt a terra exceptus in fluuium fuerit cōmutatus qui a satiri noīe marsias fuit appellatus. est aūt phrigie fluui⁹ in meādrum labēs. Latous apollo latone fili⁹. Tritoniaca arūdine tibia ex arūdine tritoniaca cōfecta est enī metonimia. tritonis aūt pal⁹ est lybie. iuxta quā pallas in virginali habitu apparuisse fertur. vñ ꝛ tritonia vocatur. Quid me mihi detrahis. cur mihi meā pellez deripis. Ah nō est tāti. vt ego hac pena affici debeam. Micant. palpitant. Fibras. fibre venule sunt minores. Armenta bucera. hoc est boues valde cornutos. bu nāq; particula ē intētiua. keras autem dr cornu. cōcepit excepit. Ripis decliuibus pnis. atq; inclinatis. Liquidissim⁹. purissim⁹. limpidissimus. Talibus exēplis. hec ad cōcinnez fabulaz conexionem a poeta narrātur. Mater in inuidia est. niobes eni supbia causa fuit mortis liberoz. Flesse pelops. merito cū niobes frater essz pelops eniz tātali fuit fili⁹: quem coctuz pater dijs epulādu3 vt an oīa scirent expiretur cum apposuisset oēs quidem pter vnam cererez ab eo abstinuerūt. collectisq; in vnū pelopis mēbris euocata a mercurio aīa ei⁹ ab inferis pristine ipm vite restituerūt. s3 cū ei sinistrum deesse humez aīaduertissent: eburneū affixerūt. sicq; pelops vite integer fuit restitutus. tantalus vero ad inferos detrusus siti in aquis ac fame i summa po

Marsias in fluuiū

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

mox copia laborat. Suas vestes. purpureas ac sibi conuenientes illis enim depositis lugubras a pullas sumpsit. Corporeus ex carne. nam corp⁹ ꝓprie viuētium. caro mortuoꝝ dr̄ a cadēdo deducta: vt iam sepi⁹ diximus. Cesa mēbra. trucidata. Qui loc⁹ est iuguli. periphrasis est humeri. nam est medi⁹ inter iugulum ⁊ brachij summitatē. In vsum. in locū ⁊ officiū. Partis nō comparētis. humeri nō inuēti. Finitimi ꝓceres coeūt. ꝯueniūt. congregātur. hec aūt idcirco narrātur: vt quas

Eburne⁹ pelopis humerus

Marsya nomen h₃ phrygię liquidissim⁹ amnis.
¶ Talibus exēplis / redit ad ꝑsentia / dictis
Vulg⁹, ⁊ extinctum cum stirpe Amphiona luget,
Mater in inuidia est, hāc tūc quoqꝫ dr̄ vnus
Flesse Pelops, humeroqꝫ suas a pectore postq̄
Deduxit vestes, ebur ostēdisse sinistro,
Concolor huic humerus nascēdi tp̄e dextro
Corporeusqꝫ fuit, manibus moꝝ cęsa paternis
Membra ferūt iunxisse deos, aliisqꝫ reptis /
Qui locus est iuguli medius / summiqꝫ lacerti
Defuit, impositum est nō comparētis in vsum
Partis ebur, factoqꝫ Pelops fuit integer illo.
Finitimi ꝓceres coeunt, vrbesqꝫ ꝓpinquę,
Orauēre suos ire ad solatia reges,
Argosqꝫ / ⁊ Spartę, pelopeiadesqꝫ Mycene,
Et nōdum toruę Calidon inuisa Dianę,
Orchomenosqꝫ ferax, ⁊ nobilis ęre Corinthos,
Messeneqꝫ ferox, Patręqꝫ, humilesqꝫ Cleonę,
Et nelea Pylos, nec adhuc Pitheia Trezen,

metamorphosis est descripturus cōmodius cū prioribus ꝯnectat. nam tereus rex trachum cū athenas obsidione: liberasset accepta in vxorem ꝓgne pādionis regis filia in thraciā rediit. vbi cū iam filium suscepisset: rogat⁹ ab vxore: vt aut se athenas deduceret: aut saltem ad se philomelā sororem accerseret: ꝓfect⁹ ipse philomelam q̄dem a p̄re accepit: s₃ cū in thraciā ꝑuenisset: nō solum ei vim ītulit: s₃ linguā etiā: ne vulgare scel⁹ posset amputauit. ac suis stabulis mācipauit. ceteꝝ philomela tāta crudelitate stimulata totū infortunium suū in velo descriptū sorori indicauit. ꝓgne vero furiis accēsa bacchi sacra se celebrare simulās vna cum bacchis ad sororem venit: eāqꝫ secū pāpinis tectā in vrbem adduxit: in cubiculoqꝫ suo occultauit. ꝑfectis ꝟo bacchi sacrificiis progne itym cōem filium interemit cui⁹ carnes coctas patri apposuit comedēdas. cum ꝟo tereus itym filiū intercenādū frequēter vocaret. philomela e cubiculo exiliēs caput filii ac pedes in tereū cōiecit. q̄ stricto ense cū ambas ꝑsequeretur: ipse q̄dē in vpupā. itys in phasianū. ꝓgne in hirūdinem philomela in lusciniā conuersi fuisse narrātur. Orauere ire. poetica est locutio. naz orauere vt irēt in soluta orōne diceremus. Ad solatia. ad ꝯsolatiōem pelopis cui⁹ soror niobe cum oībus liberis fuerat extincta. Argosqꝫ. argos vrbs est clarissima peloponesi. q̄ variis noībus est cognoīata. nam ⁊ vrbs phoronica ⁊ egialea appellatur: ⁊ argos hippoboton ⁊ hippium: q̄ neptuni eq̄s pascua suppeditauit. dipsion quoqꝫ ꝓpter aq̄ꝝ penuriam. Ab argo aūt ꝯditore vr̄ esse dictū vt scribit stephan⁹ grecus: auctor in oꝑe: qd̄ de vrbib⁹ cōposuit. vndecim ꝟo vrbes hoc noīe appellātur. est eīm argos qd̄ āphilochicon dr̄ ī thessalia. in cilitia q̄ nūc argiopolis appellatur in nisiro insula vna ex cicladib⁹ iuxta trezena. in macedonia. in scitia qd̄ argos orestiscū vocatur. ī caria argos pheacū: argos argolicū. ac fere oīs maritima planicies argos vocat̄. Et sparte regio laconica sparta fuit appellata. a spartis cadmi. hoc est a semiātis a cadmo q̄ eā tenuisse a timagora scribūtur. Pelopeiadasqꝫ mycene. mycene vrbs est peloponesi. a myceneo spartōis phoronei fratris filio denoīata q̄s pelops auxisse fertur. vñ ⁊ pelopeiades eas vocat poeta. Et nōdū calydon. vrbs est etolie a calidone endimionis filio cognoīata. Nōdū inuisa. nōdū odio habita. nōdū eīm ene⁹ calidonie rex in se dianā ꝯcitarat. nā cū diis oīb⁹ aliis sacrificasset. diana irata aprū imisit. q̄ totā calidoniā deuastauit. Orchomenosqꝫ ferax. fertilis. orchomenos vrbs est beotie Et nobilis ere corinth⁹. clara ereis vasis: q̄ corinthia vocātur. Messeneqꝫ ferox messene ⁊ vrbs et regio est peloponesi. altera est in sicilia. vñ messeni⁹ possessiu⁹ declinatur. Patreqꝫ. corrupte trisillabum legit̄. patre nāqꝫ bisillabū vrbs est achaie. de qua hoc loco sentit Ouid. Humilesqꝫ cleone. vrbs est archadie parua. Et nelea pilos. vrbs ē in messenia in q̄ regnauit nele⁹ nestoris pr̄. Nec ad

Tereus
Progne
Argos
Mycene
Patre

Queq3 vrbes alie bimari clauduntur ab isthmo,
Exteriusq3 site bimari spectātur ab isthmo.
Credere quis posset? sole cessastis Athene,
Obstitit officio bellum, subiectaq3 ponto
Barbara cecropios terrebāt agmina muros,
Threicius tereus hec auxiliarib9 armis
Fuderat, z clarū vincēdo nomen habebat.
Quem sibi pādion opibusq3, virisq3 potētem/
Et genus a magno ducētem forte gradiuo,
Connubio p̄gnes iunxit: non p̄nuba iuno,
Non hymeneus adest illi, nō gratia lecto,
Eumenides tenuēre faces, de funere raptas,
Eumenides strauēre thorū, tectoq3 p̄phanus
Incubuit bubo, thalamiq3 in culmine sedit,
Hac aue coniūcti p̄gne thereusq3, parētes
Hac aue sunt facti, gratata est, scilicet, illis
Thracia, dijsq3 ipsi grates egere, diēq3
Quoq3 data est claro pādione nata tyrāno,
Quoq3 erat ortus Itys, festum iussere vocari.
Usq3 adeo latet vtilitas: Iam tp̄a titan
Quinq3 p̄ autūnos repetitis duxerat annis,
Cum blādita viro p̄gne, si gratia (dixit)
Ulla mea est, vel me visendam mitte sorori,
Uel soror huc veniat, redituram tp̄e paruo
Promittes socero, magni mihi muneris instar,
Germanam vidisse dabis: iubet ille carinas
In freta deduci, veloq3 z remige portus
Cecropios intrat, pyreaq3 littora tāgit.
Ut primum soceri data copia, dextera dextre
Iungitur, infausto cōmittitur omine sermo,
Ceperat aduētus causas, mādata referre
Coniugis, z celeres misse spōdēre recursus,

huc pitheia. trezen. vrbs est pelloponesi a trezene pelopis filio: q̄ varijs noībus est appellata. nam z aphrodisias z saronia z posidonias z appollonias z ātanis fuit cognoīata. eam v̄o vittheiam nō dum fuisse ait. q̄ pithe9 ethre matris thesei p̄r nōduz ibi regnauerat. Ab isthmo bimari isthm9 breuis d̄r terra inter duo maria ꝯstituta. isthm9 v̄o peloponesi z egeo mari z ionio alluit. intra isthmuz aūt sunt peloponesi vrbes. extra v̄o achaie. Credere q̄s poss3. hec interrogatio eo spectat: vt significet athenieēses z hūanissimos et officiosos maxie fuisse. Subiecta pōto. adiecta mari euxino. reges eīn asie bellum athenisīb9 indixerāt. Threici9 thereus. thraci9: thereus aūt filius fuit martis ac thracie rex vt diximus. Fuderat. fregerat ī fugā ꝯuerterat. A magno gradiuo. a magno marte. gradiu9 eni3 mars a latinis dict9 est q̄ gradatim in bellū eatur. Non p̄nuba iuno: nubētibus feliciter puellis iuno p̄nuba p̄esse credit. Hinc aūt facile colligit quale futurū sit terei z p̄gnes cōiugium. Prophanus bubo execrādus est nāq3 auis pessimi ominis bubo. Hac aue. hoc augurio. Gratata. gratulata. Dijsq3 ipsi. tere9 z progne sgr̄as dijs egerūt. Quaq3 data est. quo legēdū esse facile ex eo q̄ infert adiectiuo colligi p̄t. Usq3 adeo latet vtilitas. Acclamatio in hoīm inscitiā loco maxime ꝯueniēs. Iam tp̄a titā hoc est ia3 q̄nq3 transierāt anni. Si gr̄a vlla mea ē. si q̄d apud te possu3. Magni nūeris instar. equipationem magni nūeris. nam instar mō ad similitudinem. mō ad equipatione3 significat, nec recipit prepositionem estq3 īdeclinabile nomen Cecropios portus. athenienses. Pyreeaq3 littora tangit. attica. nam pyreeus promōtorium est attice. vt scribit Ptolomeus. vnde athenaru3 portus pyreeus fuit appellatus. Ut primum soceri data copia. cum primu3 inquit tereus ad pādionem socerum fuit admissus: z dextrā dextre iūxit z p̄gnes mandata referre cepit: Recursus celeres. veloces reditus. Misse philomele. que quidem nondum fuerat missa, Sed

Tereus, p̄gne philomela in aues

Gradiu9

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Ecce venit diues magno philomela paratu,
Diuitior forma: quales audire solemus
Naiadas & dryadas medijs incedere siluis,
Si modo des illis cultus similesqꝫ paratus.
Non secus exarsit, conspecta virgine, tereus,
Q̄ si quis canis ignem supponat aristis,
Aut frondē positasqꝫ cremet fenilib⁹ herbas.
Digna quidē facies, sed & hunc innata libido
Extimulat, pronūqꝫ genus regionibus illis
In venerē, & flagrat vitio gentisqꝫ suoqꝫ.
Impetus est illi comitū corrumpere curam
Nutricisqꝫ fidem, necnon ingentibus ipsam
Sollicitare datis, totūqꝫ impendere regnū,
Aut rapere, & sęuo raptam defendere bello:
Et nihil est qđ non effreno captus amore
Ausit, nec capiunt inclusas pectora flāmas.
Iāqꝫ moras malefert, cupidoqꝫ reuertitur ore
Mandata ad prognes, & agit sua vota sub illa.
Facundū faciebat amor, quotiensqꝫ rogabat
Ulterius iusto, prognen ita velle ferebat,
Addidit & lachrymas, tanq̄ mandasset & illas.
Proh superi, quātum mortalia pectora cece
Noctis habent: ipso sceleris molimine tereus
Creditur esse pius, laudēqꝫ a crimine sumit.
Quid q̄ idē philomela cupit: patriosqꝫ lacertis
Blanda tenens humeros, vt eat visura sororem,
Perqꝫ suā contraqꝫ suam petit illa salutem.
Spectat eā thereus, precōtrectatqꝫ videndo,
Osculaqꝫ & collo circūdata brachia cernens,
Omnia pro stimulis, facibusqꝫ ciboqꝫ furoris
Accipit: & quotiens amplectitur illa parentem,
Esse parens vellet, neqꝫ enī minus impius esset.

si missa fuisset celerem pollicebatur thereus reditu3. Magno paratu. ornatu. Forma. pulchrytudine. Naiadas & dryadas. nymphas que formosissime esse vidētur. Non secus. quanto philomele amore tereus fuerit inflammatus aperte his similitudinib⁹ declarat. Canis aristis. flauis. Cremet. comburat. Fenilibus fenilia feni dicuntur repositoria. Digna quidem facies. facies inquit philomele digna quidem erat amari cum ab alijs omnibus. tum vero a tereo. qui maxime ingenita libidine in mulieres stimulabantur. Pronūqꝫ genus. thraces enī maxime in venerem sunt proni. Et nihil est quod non effreno captus amore ausit. sentētia est generalis: q̄uis ad tereum proprie referri videatur. Effreno amore. ab effectu: q̄ effrenatos ac dissolutos homines reddat. Nec capiunt. iam enim terei amor in philomelā detegebatur. Et agit sua vota sub illa. sub simulatione inquit prognes voluntatis sua vota peragere conatur tereus. Ulterius iusto. vltra q̄ honestum foret. Proh superi. exclamatio in hominum cecitatem. Quantum mortalia pectora cece noctis habent: in quanta rerum omnium inscitia hominū animi versantur Ipso molimine. ipsa preparatione. Contra suam salutem. quia a tereo non solum stuprata: sed etiam lingua fuit priuata. Precontrectatqꝫ videndo. hoc est ante oculis q̄ manibus sibi eam cōtrectare videtur. Neqꝫ enim minus impius esset. nā etiam si pater esset cum filia rem haberet.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Uincitur amboꝝ genitoꝛ prece, gaudet, agitqꝫ
Illa patri grates, ⁊ successisse duabus
Id putat infelix/quod erat lugubꝛe duabus.
Jam laboꝛ exiguus phębo restabat/equiqꝫ
Pulsabant pedibus spaciū decliuis olympi,
Regales epulę mēsis, ⁊ bacchus in auro
Ponitur: hinc placido dant̄ sua coꝛpa somno.
At rex odrysius, q̄uis secessit ab illa,
Estuat, ⁊ repetens faciē, motusqꝫ, manusqꝫ,
Qualia vult fingit, quę nondū vidit, et ignes
Ipse suos nutrit, cura remouēte sopoꝛem.
Lux erat, et generi dextrā cōplexus euntis
Pandion, comitē lachꝛymis cōmendat oboꝛtis.
Ut voluerē ambę/voluisti tu qꝫ tereu.
Hanc ego, care gener, qm̄ pia causa coegit,
Do tibi, perqꝫ fidē, cognataqꝫ pectoꝛa supplex/
Per superos oꝛo, patrio vt tuearis amoꝛe,
Et mihi solicito lenimen dulce senectę
Quāpꝛimū (oīs erit nobis moꝛa lōga) remittas.
Tu qꝫ q̄pꝛimū (satis est pcul esse soroꝛem)
Si pietas vlla est/ad me philomela redito.
Mandabat/pariterqꝫ suę dabat oscula natę,
Et lachꝛymę mites inter mādata cadebant,
Et fidei pignus dextras vtrasqꝫ poposcit,
Interqꝫ datas iunxit: natāqꝫ/nepotemqꝫ/
Absentes pꝛo se memoꝛi rogat oꝛe salutent:
Supꝛemūqꝫ vale pleno singultibus oꝛe
Uix dixit/timuitqꝫ suę pręsagia mentis.
Ut simul imposita est pictę philomela carinę,
Admotumqꝫ fretū remis, tellusqꝫ repulsa est,
Uicimus, exclamat, mecū mea vota feruntur,
Exultatqꝫ/⁊ vix animo sua gaudia differt

Tereus philomelā abducit.

Amboꝛum prece. terei et philomele. Successisse. feliciter euenisse. Duabus sibi et progne soroꝛi. Lugubꝛe. triste et luctus causa. Jam laboꝛ exiguus phebo. significat finem diei aduenisse. Equiqꝫ pulsabant. equi inquit solis iā peruenerant in occidentalem celi partem. At rex orthisius sic q̄dez fere legitur. sed odrysius per d legendum est. nam odryse populi sunt thracie et odrysa vꝛbs eoꝛum: que et odrysia dicitur. vnde odrysius deriuatur. elegāter autez amantum cogitationes describit poeta. Estuat. ardet. hec autez particula tamen est subaudienda. Cura remouente sopoꝛem. amoꝛe somnum repellente. Lux erat. dies aduenerat. Generi euntis. recedere cupiētis terei. Quoniam pia causa coegit. piuz namqꝫ est soroꝛem soroꝛi mittere videndam. Tuearis. defendas atqꝫ custodias. Mihi solicito. anxio filie absentia. Lenimen solamen. Satis est procul esse soroꝛē satis est inquit q̄ progne longe a me abest. Mādabat. mādata dabat. Dextras vtrasqꝫ. ⁊ terei ⁊ pꝛognes. Natāqꝫ nepotemqꝫ. et pꝛognem ⁊ itym. Pꝛo se. nomine suo ⁊ suis verbis. Memoꝛi oꝛe. memoꝛes ipsi. est enim hypallage. Supꝛemūqꝫ. ⁊ vltimo loco inquit vix potuit dicere vale. Pleno singultibus oꝛe. gestuz expꝛimit patris de filia a se recedente admodum soliciti. ita namqꝫ pandion singultibus impediebatur: vt vix potuerit dicere vale. Pꝛesagia diuinationes. est eñi pꝛesaga mali mens. Admotumqꝫ fretuz remis hypallage est mari nāqꝫ remi nō mare admouetur remis. tunc autem remi admoueri dicūtur mari: cum remigatur nauisqꝫ remis impellitur. Tellusqꝫ repulsa est: ex vulgari hoc dictum est opinione. terra namqꝫ que est immobilis: retro pelli a remigantibus videtur. Uicimus exclamat. barbari et ab omni ciuilitate alieni hominis moꝛes expꝛimuntur.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Aquila

Lumen oculos. Iouis ales. aquila que q̃ nunq̃ fulmine tangitur sub iouis tutela esse perhibetur.

Spectat sua premia raptor. ordo est ⁊ sensus. non aliter tereus spectabat philomelam q̃ iouis ales raptor spectat sua premia. cum ipse predator deposuit nido leporem aduncis pedibus. reliqua per parenthesim leguntur. Iamq̧ iter effectum. confectum perfectuz. iam eñi in thraciā fuerant aduecti. Pandione natam. philomela. Fassusq̧ nefas nefandum confessus amorem. Et virginem ⁊ vnam vi superat. maximā hominis barbariez ostendit poeta: qui sustinuerit virginem: ⁊ solam sibi creditā ⁊ patrem et sororem et in primis deos implorantem violare. Illa tremit velut agna pauens. virgineum timorē pulchre his similitudinibus ab oue ⁊ columba sumptis poeta expressit. Excussa eiecta. Cani lupi epitheton est lupi colori conueniens lupi namq̧ canicie infecti esse videntur. Auidos vngues. auidi accipitris: qui columbas maxime infestat. Passos laniata capillos. Sinecdoche poetica sparsos eñi capillos cuz laniasset philomela intelligitur. Lacerare autem crines in merorībus solebāt mulieres. Cesis lacertis. percussis brachiis. Diris factis. nephādis sceleribus. Nec coniugialia iura nec matrimonii iura: quib⁹ non licet cuiq̃ cum duabus coire sororibus. Omnia turbasti. omnia inquit iura ⁊ humana ⁊ diuina cōfudisti. Pellex ego facta sororis. Pellex proprie dicitur que cum marito alterius concumbit. Tu geminus coniūx: tu duabus es maritus et mihi ⁊ sorori. Debita pena. te expectat subintelligēdum videtur. Quin eripis cur non eripis mihi vitam. Ne quod facin⁹ ne aliquod scelus in te restet in me perpetrandum. Uacuas habuissem criminis vmbras. hoc est crimine caruissem. Quandocunq̧ mihi penas dabis. aliquando mihi punieris. Proiecto pudore. abiecto. deposito.

Si copia detur. si potero.

Barbarus, ⁊ nusq̃ lumen detorquet ab illa:
Non aliter, q̃ cum pedib⁹ predator aduncis
Deposuit nido leporē iouis ales/ab alto
Nulla fuga est capto, spectat sua premia raptor,
Iamq̧ iter effectū/iāq̧ in sua littora fessis
Puppibus exierant/cū rex pandione natam
In stabula alta trahit/siluis obscura vetustis,
Atq̧ ibi pallentē/trepidāq̧/⁊ cuncta timentem,
Et iam cū lachrymis, vbi sit germana rogantē/
Includit, fassusq̧ nefas/⁊ virginem/⁊ vnam
Ui superat/frustra clamato sepe parente,
Sepe sorore sua, magnis super omnia diuis:
Illa tremit, velut agna tremens, que saucia cani
Ore excussa lupi/nondū sibi tuta videtur:
Utq̧ columba suo madefactis sanguine plumis,
Horret adhuc, auidosq̧ timet q̄b⁹ heserat vngues.
¶ Mox vbi mens rediit, passos laniata capillos,
Lugenti similis, cesis plangore lacertis
Intendens palmas/o diris, barbare, factis,
O crudelis (ait) nec te mādata parētis
Cū lachrymis mouere piis, nec cura sororis,
Nec mea virginitas, nec cōiugialia iura,
Omnia turbasti, pellex ego facta sororis,
Tu geminus cōiunx, hostis mihi, debita pena.
Quin aīā3 hācne qd facin⁹ tibi pfide restet)
Eripis? atq̧ vtinā fecisses ante nefandos
Cōcubitus, vacuas habuissē criminis vmbras,
Si tamē hoc superi cernunt, si numina diuum
Sunt aliquid, si non perierunt omnia mecum,
Quandocūq̧ mihi penas dabis, ipa pudore
Proiecto tua facta loquar, si copia detur
In populos veniā, si siluis clausa tenebor,

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Implebo siluas, et conscia saxa mouebo,
Audiat hoc ether, et si deus vllus in illo ē.
¶ Talibus ira feri postq̃ cōmota tiranni,
Nec minor hac metus ē, causa stimulat⁹ vtraq̧,
Quo fuit accinctus vagina liberat ensē,
Arreptāq̧ coma, flexis post terga lacertis
Vincla pati cogit: iugulū philomela parabat,
Spemq̧ sue mortis viso conceperat ense,
Ille indignantē et nomen patris vsq̧ vocātē
Luctātēq̧ loqui, cōprensā forcipe linguā
Abstulit ense fero, radix micat vltima lingue,
Ipsa iacet, terreq̧ tremens īmurmurat atre,
Utq̧ salire solet mutilate cauda colubre,
Palpitat, et moriens domine vestigia querit.
Hoc quoq̧ post facin⁹ (vix ausim credere) ferūt,
Sepe sua lacerum repetisse libidine corpus.
¶ Sustinet ad prognen post talia facta reuerti,
Coniuge que viso, germanā querit, at ille
Dat gemitus fictos/ cōmentaq̧ funera narrat,
Et lachryme fecere fidem, velamina progne
Deripit ex humeris auro fulgentia lato,
Induiturq̧ atras vestes, et inane sepulchrum
Constituit, falsisq̧ piacula manibus infert,
Et luget non sic lugende fata sororis.
¶ Signa deus bis sex acto lustrauerat anno:
Quid faciat philomela? fugā custodia claudit,
Structa rigent solido stabulorū menia saxo.
Os mutū facti caret indice: grande doloris
Ingeniū ē, miserisq̧ venit sollertia rebus.
Stamina barbarica suspēdit cādida tela,
Purpureasq̧ notas filis intexuit albis/
Indicium sceleris, perfectaq̧ tradidit vni,

Feri tyranni. crudelis ab omniq̧ humanitate alieni. Nec minor hac metus est. non minor est inq̄t metus ne a philomela sorori proderetur scel⁹ q̄ ira. Causa stimulatus vtraq̧. ⁊ ira ⁊ timore impulsus. Liberat ensem vagina. e vagina eripit ensem. Iugulum philomela parabat: bñ institute virginis morē exprimit poeta: que violata nihil mortem recusabat: sed vltro iugulū ensi obiiciebat quo citius iterficeretur. ¶ Hoc quoq̧ post facinus post hoc scelus. post extractam linguam. Lacerū corpus. lingua mutilatum. Commenta funera. fictam mortē philomele. ¶ Spem sue mortis metū ac timorē mortis. sic Dido apud Virgilium. Hunc ego si potui tm̄ sperare dolorem. Usq̧ vocantem semper clamantem. Luctantemq̧ loqui conantem. Forcipe. forceps instrumentum est fabrile: quo ferrum facile et capitur ⁊ tenetur. Ense fero. ipse ferus ⁊ crudelis. Est enim hypallage. Radix micat. palpitat. motatur. Ipsa iacet. ligua recisa subaudiat. Mutilate colubre. incise serpentis in duas partes. Mutilati vero dicuntur quibus aliquod mēbrum fuit recisum. Palpitat. salit. frequenter mouetur. ¶ Atras vestes. pullas. lugubres. Et inane sepulchrum. cadauere vacuū quod greci cenothaphion dicunt. Falsis manibus. non veris. cum nondū philomela mortua foret ¶ Signa deus bis sex. iam inquit duodecim transierant menses. Deus apollo: qui idem est cum sole. Lustrauerat. illustrauerat. quo enim in signo sol est. idem illustrare videtur: q̄p circuiuerat quoq̧ intelligere possumus. Quid faciat. facere possit. Custodia. custodes a tereo appositi Sic Virgilius. Cernis custodia qualis. Rigent. asperi sunt. ita vt inde nisi per ianuam exitus non detur. Os mutū facti caret indice. os inquit mutum factum indicare non potest. Grande doloris ingenium est. Hac sententia probabilem reddit orationem poeta. Purpureas notas. rubras litteras. Indicium sceleris a tereo perpetrati. Uni. ex ancillis.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

Euoluit. explicat. Uestes. velum a philomela missuꝫ. Carmen fortune sue. litteras idices sui infortunij. Mirum est potuisse. silere subaudiatur. Est autem parēthesis. Repressit. compressit. continuit. Causas autem exponit poeta quib⁹ mota philomela ne vnū quidem verbum emisit. Nec flere vacat. nec flendi tempus habet. Sed fasq; nefasq; confusura ruit. Sed furit inquit omne ius & humanum & diuinum perturbatura. Peneq; in imagine tota est in imaginatione pene qua maritum afficiat. Sacra trieterica. triennalia q tertio quoq; anno celebrabātur bacchi sacra. A tribus nanq; annis quieti grece dicuntur: trieterica fuerunt appellata. Sithonie nurus. tracie. Sithonia enim thracie pars est. Nox conscia sacris. Nocte eniꝫ sacra bacchi celebrabantur. Aeris acuti. acute sonantis. Deiq; ritibus scđm ritus sacrorum bacchi. Furialia arma. bacchica. quibus menades vtebantur. pulchre autem baccharum habitum describit. Ceruina vellera. ceruine pelles. Leuis hasta. que pampinis ornata thyrsus vocatur. Bacche tuas furias. Est autem apostrophe ad bacchum. Insignia bacchi. Baccharum ac menadum habitus. Abdit. abscondit ne agnosceretur a quoq;. Horruit. cum quodam horrore extimuit. eorum recordatione que a tereo perpessa fuerat. Nacta locum progne. Secretum subaudiamus. Sacroruꝫ pignora ornamenta sacrificioruꝫ bacchi. Deuelat. reuelat. detegit. Pellex sibi visa sororis. causa cur non auderet philomela aspicere sororem. Testariq; deos. in testimonium deos adducere. Dedecus illud illam ignominiam. Pro voce manus fuit. manu eniꝫ id significabat: qđ voce indicare non poterat. Ardet. furit.

Utq; ferat domine, gestu rogat: illa rogata
Pertulit ad ꝓgnen, nec sit quid tradat in illis:
Euoluit vestes seui matrona tyrāni,
Fortuneq; sue carmen miserabile legit,
Et (miꝝ est potuisse) silet, dolor ora repssit,
Uerbaq; quereti satis indignātia lingue
Defuerāt, nec flere vacat, sed fasq; nefasq;
Confusura ruit, ꝓgneq; in imagine tota est.
Tps erat, quo sacra solēt trieterica Bacchi
Sithonię celebrare nurus, nox cōscia sacris,
Nocte sonat rhodope tinnitibus ęris acuti,
Nocte sua est egressa domo regina, deiq;
Ritibus instruitur, furialiaq; accipit arma,
Uite caput tegitur, lateri ceruina sinistro
Uellera depēdent, humero leuis incubat hasta.
Concita ꝑ siluas, turba comitāte suaꝝ,
Terribilis ꝓgne, furijsq; agitata doloris,
Bacche tuas simulat: venit ad stabula auia tādē,
Exululatq;, euoeq; sonat, portasq; refringit,
Germanaq; rapit, rapteq; insignia bacchi
Induit, & vultus hederaꝝ frōdibus abdit,
Attonitāq; trahēs intra sua menia ducit:
Ut sensit tetigisse domū philomela nefandam,
Horruit infelix, totoq; expalluit ore.
Nacta locum ꝓgne, sacroꝝ pignora demit,
Oraq; deuelat misere pudibūda sororis,
Amplexūq; petit, sed nō attollere contra
Sustinet hec oculos, pellex sibi visa sororis,
Deiectoq; in humum vultu, iurare volēti,
Testariq; deos, per vim sibi dedecus illud
Illatum, pro voce manus fuit, ardet, & iram
Non capit ipsa suam ꝓgne, fletūq; sororis

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Corripiens:nõ est lachrymis hoc(inqt)agenduz,
Sed ferro,sed si quid habes, qđ vincere ferrum
Possit,in oẽ nefas ego me,germana,paraui:
Aut ego cum facibus regalia tecta cremabo,
Artificem medijs inmittam terea flammis,
Aut linguã,aut oculos,⁊ q̃ tibi mẽbra pudorem
Abstulerunt,ferro rapiam,aut per vulnera mille
Sontẽ aĩam expellã,magnũ est qđcũq₃ paraui,
Quid sit adhuc dubito:Pagit dũ talia progne,
Ad matrẽ veniebat Itys,quid possit ab illo
Admonita est/oculisq₃ tuens inmitibus/ah q̃
Es similis patri,dixit:nec plura locuta/
Triste parat facinus,tacitaq₃ exestuat ira.
Ut tñ accessit natus,matriq₃ salutem
Attulit,⁊ paruis adduxit colla lacertis,
Mixtaq₃ blanditijs puerilibus oscula iunxit,
Mota q̃dẽ est genitrix,infractaq₃ cõstitit ira,
Inuitiq₃ oculi lachrymis maduere coactis,
Sed simul ex nimia mentẽ pietate labare
Sensit,ab hoc iterũ est ad vultus versa sororis,
Inq₃ vicem spectans ambos:cur admonet(inqt)
Alter blanditias?rapta silet altera lingua?
Quã vocat hic matrẽ,cur nõ vocat illa sororem?
Cui sis nupta,vide pandione nata,marito,
Degeneras,scelus est pietas in cõiuge tereo:
Nec mora traxit Itym,veluti gangetica cerue
Lactentem fetum per siluas tigris opacas:
Utq₃ domus alte partẽ tenuere remotam,
Tendentẽq₃ manus/⁊ iam sua fata videntem/
Et mater/mater clamantẽ/⁊ colla petentẽ/
Ense ferit progne,lateri qua pectus adheret,
Nec vultũ vertit:satis illi ad fata vel vnum

Corripiens.reprehendẽs. In omne nefas.ad oẽ nefas ppetrandũ. Artificẽ terea.tanti sceleris auctorẽ. Et que tibi mẽbra pudorẽ. Minatur progne se terei inguina q̃bus philomelã violauit:gladio amputaturã. Pudorem.virginitatẽ. Abstulerũt.siste[…] lis illa Uirgiliana matri l[…] cem tulerũt fastidia mẽses[…] tem animã nocentẽ scelerata te[…] rei animã e corpe expellam. Magnũ est suppliciuz malũ ve subintelligat. Peragit dum talia progne.dum talia loquit. Quid possit ab illo admonita est. quo malo inqt afficere tereũ possit ex ityli aduentu cognouit.de illo nãq₃ interficiẽdo cogitare cepit. Ah q̃ indignatiõi seruiẽs est illa interiectio hoc loco.alibi ꝯmiseratiõi. Accessit.appropinq̃uit. Matriq₃ salutẽ attulit.hoc ẽ matrẽ salutauit. Et paruis adduxit colla lacertis.et mr̃is colla paruis brachijs circũdedit. Mota q̃dem est genitrix.cõmota:q: mater erat.mr̃es nãq₃ filios natura caros habent. Infractaq₃ cõstitit ira.hoc est ira quã ꝯceperat in filiũ progne ipsius blãditijs fracta. Labare.vacillare:⁊ ad miam cõmoueri. Ab hoc ab hui⁹ ityli aspectu. Inq₃ vicẽ.vicissim.p vices. Pãdione nata seipãz alloq̃tur ꝓgne.est autẽ emphasis ac si diceret se natã eẽ e pãdione viro generosissimo. oĩq₃ ꝟtute pđito rege. Cui. marito ac si diceret turpissimo oĩmq₃ nefandissimo. Degnãs.seipãz arguit ꝓgne q̃ a suis degenerat si tm̃ scel⁹ patiat inultũ ĩ cõiuge tereo. sic eẽt soluta oro in cõiugẽ tereũ diceremꝰ pietate inq̃t vti in cõiugẽ tereũ scel⁹ est. Gangetica tigris indica a gãge maxio indie fluuio. Adheret.adiũgit: significat aũt itym a mr̃e inter lat⁹ ⁊ pectus fuisse pcussuz. Nec vertit vultũ.magna mr̃is seuitia atq₃ indignatio q̃ citra vultus auersionẽ filiũ necare sustinuerit. Ad fata.ad mortẽ. Exultat.feruet.ptexo itys carniũ elixã partẽ tostam fuisse ait. Manãt penetralia tabo.interiora edium loca tabo ⁊ sanie pueri occisi fluunt. Ignarum Terea.cedis filij inscium. His mensis his epulis.ꝯtinens ei pro contẽto sepenumero a poetis põitur.

Et patrij moris: sacrū. atheniēse sacrificiū. His aūt verisilia reddit ea q̄ a progne ꝛ philomela pꝫ p[illegible]trata fuisse narrant. Uni viro. soli m[illegible]rito Solio auito. sede auorū. Sua viscera. suas carnes. naꝫ itys ex terei sanguine fuerat ꝯce[illegible] Tantaqꝫ nox animi est. ac[illegible]o est in hoim cecitatē. Ac[illegible] aduocate. Dissimulare nequit occultare nō pōt. Est eī dissimulare fingere id nō esse qđ sit. Crudelia gaudia. Leticiā ex crudeli filij cede: quē pater vorauerat: puenientē. Iāqꝫ. statim. Intus habes. intra temetipꝫ habes Ubi sit. itys subaudit. Meritꝭ dictis. cōuenietib⁹ xbis. Thracius tereus. thraci⁹ tyrānis. Repellit euertit. Ciet. vocat. Vipereas sorores. furias q̄ ꝓ crinib⁹ viperas hr̄e dicunt. De stigia valle. ab īferis. Reserato pectore. apto. Egerere. eijcere. euomere. Gestit. cupit. Emersa. īmersa viscera filij. Seqꝫ vocat bustū. sepulchrū filij carnes eī illi⁹ in stomacho habebat. Nūc seqtur. mō ꝓsequit. Nudo ferro. stricto ense Corpa cecropidū. atheniensiū ꝓgnes ꝛ philomele. Pēnis pendere putares. alis in aere aliq̄s pēdere putaret in aues nāqꝫ iā fuerāt trāsmutate. Quarū petit altera siluas. philomela: q̄ in lusciniā fuit cōuersa Altera tecta subit. ꝓgne q̄ in hirundinē fuit trāsfigurata. Note cedis. signa cedis. Signataqꝫ sanguie pluma ē. pluma inqt est maculis sanguineis infecta ꝛ hirūdinū ꝛ lusciniarū. Pene cupidie: q̄ prognen phīlomelāqꝫ afficeret. Upupā aūt q̄ a grecꝭ epos appellat poeta describit. Cui stant. erecte st. Immodicū. maximū. Pro lōga cuspide. ꝓ lōgo ense quo fugientes ꝓseq̄bat. Facies armata videt. ita eī penne circa oculos sunt disposite: vt eos galea fere tectos hr̄e videat. ideoqꝫ toruo ē aspectu hec auis. hec autē oīa in Daulide q̄ supra cheroniā est vbi tereus regnauit: ꝑpetrata fuisse. Pausanias scribit: ꝗuis megarēses affirmēt circa fontes q̄ megaridis vocant illa fuisse gesta. Eorū xo locoꝝ ditionē tereus amisit ꝓptereaqꝫ ꝛ ip̄e in philomelaꝫ ꝛ progne philomelaqꝫ aduersus ityꝫ amiserūt. Uū megarꝭ sibi ip-

Progne ī hirūdineꝫ
Philomela in luscinīam

Uulnus erat, iugulum ferro philomela resoluit,
Uiuaqꝫ adhuc aīeqꝫ aliquid retinētia mēbra
Dilaniat, pars inde cauis exultat ahenis,
Pars verubus stridet, manant penetralia tabo:
His adhibet coniunx ignarū terea mensis,
Et patrij moris sacrū mentita quod vni
Fas sit adire viro, comites, famulosqꝫ remouit:
Ipse sedens solio tereus sublimis auito
Uescitur, inqꝫ suā sua viscera congerit aluum.
Tantaqꝫ nox animi est, ityn huc accersite, dixit.
Dissimulare nequit crudelia gaudia progne,
Iamqꝫ sue cupiens existere nuncia cladis:
Intus habes qđ poscis, ait: circūspicit ille,
Atqꝫ vbi sit querit: querenti, iterūqꝫ vocanti,
Sicut erat sparsis furiali cede capillis
Prosiluit, ityosqꝫ caput philomela cruentuꝫ
Misit in ora patris: nec tp̄e maluit vllo
Posse loqui, ꝛ meritis testari gaudia dictis.
Thracius ingēti mensas clamore repellit
Vipereasqꝫ ciet stygia de valle sorores,
Et modo si posset reserato pectore diras
Egerere inde dapes, emersaqꝫ viscera gestit:
Flet modo, seqꝫ vocat bustū miserabile nati.
Nunc seqtur nudo genitas pandione ferro:
Corpora cecropidū pennis pendere putares:
Pendebāt pennis quarū petit altera siluas,
Altera tecta subit: neqꝫ adhuc de pectore cedis
Excessere note signataqꝫ sanguine pluma est.
Ille dolore suo pęneqꝫ cupidine velox
Uertitur in volucrē, cui stant in vertice criste,
Prominet immodicū pro longa cuspide rostrū,
Nomen epops volucri, facies armata videtur.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

se mortē consciuit tere⁹:cui megarēses ꝛ tumulū statiz erexerūt ꝛ singulis q̄buscꝫ annis sacra per soluerūt in q̄b⁹ calculis ꝓ hordeo vtunt.ibi vpupā auē primū visaz asserunt. Mulieres aūt athenas redisse lugētes q̄d passe eēnt lachrymiscꝫ se mirabilit̄ ꝯfecisse.vn̄ earū in lusciniā ꝛ hirundinē trāsfiguratiōes ꝯficte fuere ea occasione ꝙ he aues nescio q̄d miserabile ꝛ luctui sil̄e canunt.

Hic dolor ante diē longecꝫ extrema senectę
Tēpa tartareas pandiona misit ad vmbras:
Sceptra loci rerūqꝫ capit moderamē erectheus,
Justicia dubiū est validis ne potētior armis:
Quattuor ille q̄dem iuuenes totidēqꝫ crearat
Feminę sortis,sed erat par forma duarum:
E quibus eolides cephalus te cōiuge felix
Procri fuit,Boreę tereus thracesqꝫ nocebant,
Dilectaqꝫ diu caruit deus orithyiā,
Dum rogat,ꝛ precibus mauult ꝙ viribus vti:
Ast vbi blanditijs agitur nihil,horridus ira,
Quę solita est illi,nimiūqꝫ domestica vento:
Et merito,dixit,quid enī mea tela reliqui?
Seuiciam,ꝛ vires,irāqꝫ,animosqꝫ minaces?
Admouiqꝫ preces,quarū me dedecet vsus?
Apta mihi vis est,hac tristia nubila pello,
Hac freta cōcutio,nodosaqꝫ robora verto,
Induroqꝫ niues,ꝛ terras grandine pulso:
Idem ego,cū fratres cęlo sum nactus aperto
(Naz mihi cāpus is est)tanto molimine luctor,
Ut medius nostris cōcursib⁹ insonet ęther,
Exiliātqꝫ cauis elisi nubibus ignes:
Idem ego,cū subij cōuexa foramina terrę,
Supposuiqꝫ ferox imis mea terga cauernis,
Sollicito manes,totūqꝫ tremoribus orbem:
Hac ope debuerā thalamos petijsse,socerqꝫ
Nō orandus erat mihi,sed faciendus erechthe⁹.
Hęc boreas aut his nō inferiora locutus,
Excussit pennas,quarū iactatibus omnis
Afflata est tellus,latūqꝫ perhorruit ęquor,

Hic dolor an̄ diē.pādioni:dolore quē ex filiab⁹ ꝯceperat mortuo erechtheus a pallade educat⁹ vt scribit Home.ꝛ athenīēsib⁹ rex tradit⁹ in regno successit:cui⁹ filiā orithyā amauit Boreas thracie ventus ꝛ rapuit.in thraciāqꝫ asportauit:ex q̄ filios duos sustulit. Zetū ꝛ calain:q̄ pueri q̄dez sine alis fuerūt.iuuenes xo alati effecti: vna cū alijs argonautis ad vell⁹ aureū rapiendū sunt ꝓfecti. Tartareas ad vmbras.ad īferos. Ut autē pausanias in attica īscribit. Pandion oīno infelix in filiaruz educatiōe fuit:necꝫ earū filij relicti sūt vlli iniurie vltores:tametsi vt fortunā augeret cū thracē affinitatē iunxerit.Sz nulla est mortalib⁹ euadēdi via:qđ adeo futuꝝ est. Sceptra loci.athenarū imperiū. Rerū moderamē.regni gubernationē. Sed erat par forma duarū.e quattuor filiabus duas equales pulchitudīe fuisse ait ꝓcrin q̄ cephalo eoli filio nupsit et orithyā q̄ a borea đr fuisse rapta. Boree tereus.thracesqꝫ nocebāt. crudelitas inq̄t terei ac thracum boree ne orithyā duceret vxorez nocebāt. De⁹.boreas. Horrid⁹ ira Terribilis īdignatōe. Boree aūt naturā describit.Est eī vent⁹ valde impetuosus ꝛ violent⁹. Et merito dixit.merito boreas sese carere orithya ꝯfessus est.qn̄ blandicijs ꝙ viribus vti maluerit. Admoui apposui. Quarū me dedecet vsus. Quib⁹ mihi turpe ē vti. Celo aperto.aere patēti:ī quo vēti cōfligunt. Tanto molimine luctor.tantis virib⁹ resisto. Ut medi⁹ nostris. Phisicoꝝ sciam seq̄tur:qui ex collisiōe nubiū ꝛ tonitrua aiūt cōmoueri: ꝛ fulmina emitti. Elisi ignes.expulsi.Est autē fulminū ꝑiphrasis. Idē ego cū subij. Terremotus ex phisicoruz snīa fiūt a ventis in cauernis terre clausis: vn̄ sine magno impetu exire nō pn̄t. Sollicito.infesto perturbo. Excussit pēnas. ꝯcussit alas:ex quaruz iactatione maximum ventū excitatum fuisse ait,

Erecthe⁹
Orithye raptus

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

Puluercam pallam. puluerulentam vestem: que eleganter boree attribuitur: quod eo vento flan te maximus excitatur puluis. Ignes. amores. Nec prius aerij cursus. nec prius inq̄t volare destitit q̄ ad cicones thracie populos puenisset. Actea. athenīēsis. orithia. Gelidi. tyrāni. boree venti. q̄ oīm est frigidissim⁹. Partuq; enixa gemellos. Eniti ꝓprie mulieres dicūtur cum pariūt. Gemellos. zethen ⁊ calim. Pēnas genitoris. alas boree patris. Naz vēti cuz alis etiā num pingūtur. Subnixa. subiecta. Rutilis capillis. flauis crinibus. Implumes sine plumis ⁊ alis. Zetes aūt legendum est nō zetus vt fere in exemplarib⁹ est deprauatū. Flauescere. flaue fieri lanugine nascente. Ergo vbi ꝯcessit. Posteaq̄ inq̄t iuuenes effecti sunt. vna cū alijs argonautis ad rapiēduz vell⁹ aureum nauigauerunt. Hec aūt ad septimi libri initium apte cū sexti fine copulādum narrātur. Concessit. locum dedit. Uellera radiātia. pellem arietis aureaz quem phrixus cū ab eo ad colchos vsq; incolumis fuisset delat⁹: ioui phrixio hoc est fuge fauēti īmolauit. ac eius pellem aurei velleris dicauit. Nam athamas eoli fili⁹ cretheiq; frater: vt scribit apolloni⁹ ex nephela vxore duos sustulit liberos phrixon ⁊ hellen. Sed nephele mortua. Ino filijs nouercā supinduxit: que vtpote nouerca prioris filios vxoris adio ꝑsequi cepit. Cūq; agri illius incātamētis steriles facti essent. vates subornauit qui athamanti referrent agros nō ante fertiles futuros: q̄ filij prioris vxoris interficerētur. Ceterū phrixus periculi imminētis certior effectus arietem vna cum sorore helle ascēdit: qui mare ingressus cū ad troicum pelagus peruenisset. helle in mare cadens ei nomen dedit. Inde enim hellespōtus fuit appellat⁹. Phrixus autez in scithiam vectus ioui Phrixio: qd eius ope nouerce fugerat insidias arietez ip̄m immolauit. vellusq; aureum eidem dicauit: qd quidez in luco martis a peruigili dracone taurisq; per nares ignem efflantibus cū custodiretur ab Iasone raptū atq; in thessaliaz fuit asportatū. Cum minyis. minye populi fuerūt thessalie antiq̄ssimi. Prima carina. prīa naue. Nam argo prima oīm nauis fuisse ꝑhibetur.

Zetes et calais alati

Phrixus helle

Aureum vellus

Puluereāq; trahēs ꝑ summa cacumina pallam/
Uerrit humuz, pauidāq; metu caligine tectus
Orithyiam adamās/fuluis cōplectitur alis.
Dum volat/arserūt agitati fortius ignes:
Nec prius aerij cursus suppressit habenas/
Q̄ ciconum tenuit populos ⁊ menia/raptor.
Illic ⁊ gelidi cōiunx actea tyrāni/
Et genitrix facta est, partuq; enixa gemellos,
Cetera qui matris, pēnas genitoris, habebāt:
Non tñ has memorāt vna cum corpe natas,
Barbaq; dum rutilis aberat subnixa capillis/
Implumes calaisq; puer/zetesq; fuerūt,
Mox pariter pēne ritu, cepere volucrum
Cingere vtrūq; latus, pariter flauescere male,
Ergo vbi cōcessit tp̄s puerile iuuente/
Uellera cum minyis nitido radiātia villo,
Per mare nō notum prima petiēre carina./

¶ Pu. Ouidij nasonis metamor. Li. septimus

IAmq; fretuz minye pagasea puppe secabant,
Perpetuaq; trahēs inopem sub nocte senectam,

¶ Raphaelis Regij in septimum metamorphoseos Ouidij librum enarrationes.

IAmq; fretuz minye. Narratur⁹ poeta queadmoduz dētes ab iasone semīati in homines armatos fuerūt trāsformati appolloniuz q̄ argonautica scripsit: potissimū seq̄tur. Argonautarūq; in colchos ꝓfectōez: medeeq; amores copiosissime describit. Causa aūt illi⁹ iasonis ꝑegrinatōis hec fuisse narrat. Tyro salmonei filia. Neptuno ꝑepit heleuz ⁊ peliā. deinde nupsit cretheo eoli filio: cuiq; ꝑepit esonez pheretem ⁊ amithaonez. ac ex pherete q̄dez nascit admet⁹. Ex amithaone melāp⁹ ex aesone iason. q̄ etiā chironi alēdus medicināq; docēd⁹ fuit tradit⁹ a p̄re qui senio confectus tantisper duz fili⁹ cresceret: regnū thessalie pelie fratri cōmēdauit. Ceterū pelias oracu-

Tyro

Iasonis expeditio i colchos

lium ab appolline acceperat. vt sibi ab eo caueret: quem cum solo calceo ad se venientem videret. Fore.eni vt opa eius esset moriturꝰ. Jason aũt iam grãdior effectꝰ: cum ad patruuz rediret. forte in ripa Anauri thessalie fluuij offendit iunonez vetule similem q̃ videbat velle q̃dem fluuiuz trã-sire: sed nõ audere: qꝺ vidẽs iason illaz hũeris suscipiẽs in vlteriorez fluuij ripã trãstulit altero ex calceis in flumine amisso. Sicq̃ iason ad peliã cum altero calceo ꝑuenit. q̃ oraculi recordatꝰ veri-

Phineus visus erat, iuuenesq̃ aquilone creati
Virgineas volucres miseri senis ore fugarant,
Multaq̃ perpessi claro sub Iasone, tãdem
Contigerãt rapidas limosi phasidos vndas.
Dũq̃ adeũt regem, phrixeaq̃ vellera poscunt,
Voxq̃ datur minyis magnoꝝ horrẽda laboꝝ,
Concipit interea validos ęetias ignes,
Et luctata diu, postq̃ ratione furorem
Vincere nõ poterat, frustra medęa repugnas,
Nescio quis deꝰ obstat, ait: mirũq̃ quid hoc est,
Aut aliq̃d certe simile huius q̃ꝺ amare vocatur:
Nam cur iussa patris nimium mihi dura vidẽtur:
Sũt quoq̃ dura nimis, cur quem mõ deniq̃ vidi
Ne pereat timeo: quę tãti causa timoris.
Excute virgineo cõceptas pectore flãmas.
Si potes infelix, si possem sanior essem,
Sed trahit inuitã noua vis, aliudq̃ cupido,
Mens aliud suadet, video meliora ꝓboq̃,

tusq̃ me ab ipso iterficeretur: illi mãdauit expeditiõem in colchos admoduz ꝑiculosam ad vellꝰ aureum rapiẽduz putãs euz aut ab aliquo interfectũ iri: aut certe in mari alienaue terra ꝑituꝝ. Sz iason oĩ collecta grecie iuuẽtute argoq̃ naue fabricata: ad colchos ꝓfectꝰ ⁊ vellꝰ aureuz rapuit: ⁊ medeam eete regis filiã secum in patriã reuexit. Jãq̃ fretum minye. Populi sũt thessalie minye a minya neptuni filio q̃ illis iparauit. denoĩati. Pagasea puppe. Sic q̃dem legẽduz est. nõ pegasea vt fere in exẽplaribꝰ est deprauatum. Pagase eniz sunt ⁊ ꝓmõtoriuz ⁊ vrbs thessalie. dicte apo tu pagine tinargo. hoc est cõpaginẽda et fabricãda argo naue. Demetrius aũt scepsius apo ton pigon q̃bus irrigatur locꝰ in quo etiã tẽplum est Pagasei apollinis. Phineꝰ visus erat. Phineꝰ rex fuit thracie q̃ vt dyonisius i argonautis narrat dimissa cleopatra vxore. Harpalicez scithicã filijs suꝑinduxit nouercã cui vt gereret morez: ꝓprios filios cũ excecasset ipe quoq̃ a dijs fuit oculis priuatꝰ: atq̃ hac insuꝑ pena affectꝰ: vt ei harpyie fedissime aues escas ⁊ raperẽt ⁊ fedarẽt: quas suscepti hospitio cũ alijs argonautis zetes ⁊ calais alati iuuenes: vt illi grãm referrẽt. strictis ensibꝰ ex thracia vsq̃ ad plautas isulas: que postea a ꝯuersiõe eoꝝ strophades fuerũt appellate. ꝓsecuti sunt. Sub nocte. cecitate. Virgineas volucres. harpyias. q̃ vgineas facies habebãt. Limosi phasidos. Phasis fluuiꝰ est colchoꝝ. vñ phasiani fuere denoĩati. Phrixea vellera. a phrixo ioui phrixio ꝯsecrata. Vellera aurata qꝺ q̃dez idcirco fictũ est: vt strabo ait. q̃ apꝺ colchos torrẽtes dñr auꝝ deferre: qꝺ barbari ꝑforatis tabulis ⁊ lanosis pellibꝰ excipiũt. Vñ aurati velleris fabula ẽ. Voxq̃ datur. Rñsuz dat magnos iesse labores in rapiẽdo vellere aureo esse significãs. nã ⁊ tauri ignẽ naribꝰ oreq̃ efflãtes erãt domãdi iugoq̃ subijciẽdi ⁊ dẽtes draconis seminãdi ⁊ iperꝰ hoĩm armatoꝝ ex dracõis dẽtibꝰ natoꝝ sustinẽdꝰ. ⁊ ꝑuigil draco velleris aurei custos sopiẽdꝰ. Magnoꝝ laboꝝ. magꝝ certaminũ. Aeetias: medea eete regis colchoꝝ filia. Sane eeta pria cũ ae dipthõgo scribit. nõ cuz oe: ⁊ vt q̃daz ꝑci piũt ⁊ fere i exẽplaribꝰ est deprauatũ. Et luctata diu. posteaq̃ diu amori repugnauit. Elegãter aũt vginis amore capte cogitatões expõit. Furorẽ. amoris rabiẽ. Frustra medea repugnas. Seipam medea alloq̃tur. Adeo aũt amoris impita vr̃. vt cũ iasonis amore capta sit. an amet tñ addubitet. Aut aliq̃d certe. aut q̃dez legit. sz an fortasse legẽdũ est: qua ꝑticula ⁊ dubitãtes ⁊ iterrogãtes ⁊ sol uẽtes vtimur. Euzdem medea addubitassz q̃d illud essz. an aliq̃d est inq̃t amori sile. ac deide amorem esse oñdit. Nã cur iussa pris. Colligit ex his medea se captã esse iasonis amore ⁊ q̃ q̃ mãdarat iasoni Aeeta nimiũ difficilia factu videbãtur: ⁊ q̃ illi quẽ pauloãte vidissz adeo timebat. Sũt quoq̃ dura nimis. nõ soluz videri sz esse quoq̃ nimiũ dura q̃ iasoni aeete iussu erãt ꝑagẽda. asseuerat medea. Nã ⁊ idomitos tauros ignẽ ore naribusq̃ efflãtes iugo subijcere: ⁊ tot hoĩm armatoꝝ ipetus sustinere ⁊ ꝑuigilez draconẽ debellare: q̃ impauerat aeeta difficillima sunt factu. Mõ deniq̃. nũc soluz. Tãti timoris. tãte sollicitudis. Excute vgineo. seipsaz medea alloq̃tur tanq̃ alij vba fa-

Medeae mores.
Minye
Pagase
Phineus
Harpalice
Harpyie
Vellꝰ auratum
Aut non an vsus exigit

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

tiat. Noua vis. magna amoris potētia mihi nunq̄ antehac experta. Aliudq̄ cupido. aliud inquit amor. aliud rō mihi ōndit. Video meliora. cognosco. Hinc aūt colligit medea se nō errore sed dedita opa amori idulgere. Quid in hospite. cur inq̄t cū sis filia regis pegrini amore ardes. Regia. regis filia. Alieni orbis. aliene regiōis.

In dijs est. i deoꝝ manu ac ptāte. Quid eñi cōmisit iason. q̄d mali fecit. Non tāgat nō cōmoueat. Lucretiꝰ de deo loquēs. Nec bñ pro meritis capit nec tāgitur ira. Virtus. fortitudo ꝛ corpis robur. Ut cetera desint. Ut cetera deesse cōcedaz. Mouere pellicere ad amādū. Tauroꝝ afflabit ore. Taurꝰ apo tu tinin tin vram. hoc est ab extendēda cauda dr. Oportebat aūt iasonez tauros ignē naribus efflātes iugo subijcere. bene vo amās sollicita esse fingitur de piculis amato ipendētibꝰ. Concurretq̄. cōfligetq̄ inq̄t cuz hoibꝰ natis ex dētibꝰ draconis ab ipso seminatis. Sue segetis. semētis ab ipso facte. Auido draconi insaciabili. Hoc ego si patiar: vt draconi obijciatur iason. Tūc me de tigride natā. Tunc inq̄t me crudelissimam esse fatebor. Crudeles eñi ꝛ de tigride natis ꝛ ferrū in corde gestare dñr. Conscelero. sceleratos efficio. Est aūt pulcra ironia q̄ sibi talia nō esse faciēda ꝓpōit medea. Exhortor incātatōibꝰ stimulo. Terrigenasq̄ feros. hoies e terra natos. Insopitū draconē. ꝑuigilez. q̄ nunq̄ sopit. Prodā ne distrahitur medee animꝰ tuz ab amore. tuz ab honesto vt cui pareat ignoret. Nescio q̄s aduena. ac si diceret ignotꝰ q̄dez pegrinꝰ. Ut ꝑ me sospes. vt opa mea inq̄t saluus ꝛ incolumis me relicta discedat i patriāq̄ suā reuertat. Det lintea ventis nauigando recedat nam dare lintea et vela ventis est nauigare. Pene supplicio q̄d de me pater sumet. Is vultus. talis vultus quem greci prosopon vocant. Et dabit añ fidem. Et anteq̄ illi opē ferā mihi iureiurādo ꝓmittet me sibi vxorē futurā naz dare fidē est scīe aliq̄d ꝓmittere. Quid tuta times. seipsaz reprehēdit medea q̄ ea timeat que nō sūt metuēda. Accigere ꝑpare ad opē iasoni ferēdaz. Tibi se sp debebit iason. hoc est iason sp tuꝰ erit. Face solēni. legitīo mrīmōio a pte nāq̄ totū itelligimꝰ. Quiq̄ aūt faces ritu romano nouis nuptis ꝑferebātur. Seruatrix ce

Deteriora sequor. quid in hospite, regia virgo,
Ureris, ꝛ thalamos alieni cōcupis orbis?
Hęc quoq̄ terra pōt qd̄ ames dare, viuat an ille,
Occidat, in dijs est, viuat tamen, idq̄ precari
Uel sine amore licet. quid eñi cōmisit iason?
Quem, nisi crudelem, non tāgat iasonis ętas,
Et genus ꝛ virtꝰ? quez non, vt cętera desint,
Forma mouere pōt? certe mea pectora mouit:
At nisi opem tulero, tauroꝝ afflabitur ore,
Concurretq̄ suę segetis tellure creatis
Hostibus, aut auido dabitur fera pda draconi:
Hoc ego si patiar, tūc me de tigride natam,
Tūc ferrum, ꝛ scopulos gestare in corde fatebor,
Cur non ꝛ specto peūtem, oculosq̄ vidēdo
Conscelero? cur non tauros exhortor in illum,
Terrigenasq̄ feros, insopitūq̄ draconem?
Dij meliora velint. q̄q̄ non ista precāda,
Sed faciēda mihi, pdāne ego regna parētis?
Atq̄ ope, nescio quis seruabitur aduena nostra?
Ut per me sospes, sine me det lintea vētis,
Uirq̄ sit alterius, pęnę medęa relinquar,
Si facere hoc, aliāue potest pręponere nobis,
Occidat ingratus. sed non is vultus in illo,
Non ea nobilitas aīo est, ea gratia formę,
Ut timeā fraudem, meritiq̄ obliuia nostri,
Et dabit āte fidem, cogāq̄ in fędera testes
Esse deos: quid tuta times? accingere, ꝛ oēm
Pelle moram, tibi se semp debebit iason,
Te face solēni iunget sibi, perq̄ pelasgas
Seruatrix vrbes matrum celebrabere turba.

Taurus

lebrabere.iuuētu is grece seruatrix laudib⁹ extollerꝫ. Ergo ego.hacten⁹ medea amori est obsecuta.nunc ad honesti cogitationem ita redit: vt statim illam abijciat. Ergo affectui seruit hoc loco et indignationi hec ꝑticula ꝗ. Indignatur nāq̄ medea ꝙ sororē fratrē prēm ac pr̄iam relinq̄re possit. Vētis ablata.nauib⁹ auecta.q̄ vētis agūtur. Reliquā.relinq̄re possiꝫ. Est aūt cū interrogatōe legēduꝫ. Nēpe pr̄ seu⁹. Obiectionib⁹ ita r̄ndet medea: vt colligat oīno iasoneꝫ esse inuādu ꝫ sibiq̄ ꝯiugio copulāduꝫ.

Ergo ego germanam, fratrēq̄, patrēq̄, deosq̄,
Et natale solum, vētis ablata relinquam?
Nēpe pater seuus, nēpe est mea barbara tellus,
Frater adhuc infans, stant mecum vota sororis.
Maxim⁹ intra me de⁹ est, nō magna relinquam,
Magna sequar, titulum seruate puppis achiue,
Noticiāq̄ loci melioris, ⁊ oppida, quoꝝ
Hic quoq̄ fama viget, cultusq̄ artesq̄ viroꝝ,
Quēq̄ ego cum reb⁹ quas tot⁹ possidet orbis
Mutasse esonidem nolim, quo cōiuge felix,
Et dijs cara ferar, ⁊ vertice sidera tāgam.
Quid q̄ nescio qui medijs incurrere in vndis
Dicūtur mōtes: ratibusq̄ inimica charibdis
Nūc sorbere fretum, nūc reddere: cinctaq̄ seuis
Scilla rapax canibus siculo latrare ꝓfundo?
Nēpe tenēs qd̄ amo, gremioq̄ in iasonis herēs
Per freta lōga ferar: nihil illum āplexa timebo?
Aut si quid metuam, metuā de coniuge solo?
Coniugium ne putas? speciosaq̄ noīa culpe
Imponis medea tue, quin aspice q̄ntum
Aggrediare nephas, ⁊ dum licet effuge crimen.
Dixit, ⁊ ante oculos, rectum, pietasq̄, pudorq̄,
Constiterāt, ⁊ victa dabat iam terga cupido.
Ibat ad antiquas hecates ꝑseidos aras,
Quas nem⁹ vmbrosum, secretaq̄ siluaq̄ tegebat,

Nēpe ꝑfecto. Stāt mecū vota sororis.hoc ē soror circe mecū sētit. Maxim⁹ de⁹ cupido. Titulum.gloria enūerat aūt medea q̄b⁹ potitura est: si iasoneꝫ fuerit secuta. queq̄deꝫ ipsi maiora vidētur q̄ꝙ q̄ relinq̄t. Loci melioris.cultioris.ciuilioꝝ. Fama.gloria. Viget.floret. Cult⁹.ornat⁹. Quēq̄ ego. Magno amore illū medea ꝓseq̄tur quē cuꝫ oīb⁹ toti⁹ orbis reb⁹ nō ꝑmutaret. Et v̄tice sidera tāgaꝫ.illi v̄tice sidera tāgere dr̄. q̄ sibi felices vidētur. Quid qd̄ nescio q̄. Aliā cām assignat medea q̄ iasonem seq̄ndum nō esse sibi ꝑsuadet. Multa nāq̄ noua ꝑiculosaq̄ se visurā ait. quales sunt cyanee petre ad thraciū bosporꝫ: q̄ inter se ꝯcurrēre dr̄. Nescio q̄ mōtes cyaneas petras inuit: que ⁊ simplegades dicūtur: ꝙ cōcurrere ac copulari videnꝫ. Ratibusq̄ inimica carybdis. vorago est in freto siculo naues ad se trahēs atq̄ absorbens. Scilla rapax. scilla phorci filia venenis Circes ī mōstrꝫ ꝯuersa se in fretū siculuꝫ p̄cipitauit: vbi manibus fingiꝫ insidiari. Sūt aūt loca in freto siculo valde ꝑiculosa. Scilla ⁊ caribdis. quoꝝ alter italie. scilla v̄o adiacet sicilie. Siculo ꝓfundo.i.siculo freto. Cōiugium ne.ne putas. ratiōe a scelere medea reuocat. Se aūt ipsa rep̄hēdit qd̄ facinori suo honestū matrimonij nomē pretēdat. Speciosa.pulchra ⁊ honesta. Quin.imo. Aspice.ꝯsidera. Dū lꝫ.dū potes. Rectū honestū. Pietas.in parēs ⁊ pr̄iam amor. Et victa dabat Iaꝫ inq̄t cupido ab honesto ⁊ pietate victus a medee mēte recedebat. Ibat ad ātiquas hecates ꝑseidos aras. Hecate vt scribit dionysius milesi⁹ filia fuit ꝑsei solis filij. In illis nāq̄ locis duo solis filij nati sunt ꝑseus ⁊ eetha: quoꝝ alter. Colchis circa meotideꝫ paludem imꝑauit. ꝑseus v̄o in taurica regione regnauit. q̄ cuꝫ grādior natu esset, vxoreꝫ duxit, vnā ex incolis niphis, ex q̄ hecatem filiā suscepit: que cū virago esset. ac venatrix. prima d̄r pestiferas herbaꝝ radices inuenisse. ꝑitissimaq̄ ⁊ venenoꝝ ⁊ eoꝝ que homini opitulātur fuisse: ꝓpriūq̄ patrem veneno necasse. A patruo v̄o eeta in colchos accersita, vxor est ducta. ex qua ⁊ circen ⁊ medeā suscepit. q̄ꝙ hesiodus in theogonia circen solis filiam fuisse dicat. Hinc vero coarguitur eorum error qui dicunt hecaten perseida idcirco vocari: ꝙ perseus in diasue sacrificijs inuocabatur. Ad antiquas aras. ad vetusta templa. Hecates perseidos. persei filie

Cyanee petre

Scilla

Hecate

Est etiam hecate eadem cuꝫ proserpina ⁊ diana. Ut solet a vētis Pulchra similitudine ōndit poeta: quomodo medea iterum ceperit amore Jasonis ardere. est autem ordo. Ut parua scintilla que superinducta fauilla solet resumere alimenta a ventis ⁊ crescere. Specie. pulchritudine. Presentis. iasonis. Resederat. requieuerat. Et casu. et forte inquit iason illo die formosior fuit ꝙ consueuerat. Tum deniqꝫ. tūc solum. demum enim ⁊ deniqꝫ interdum solum. aliquando tandem significant. Torum. lectum nuptialeꝫ ac nuptias ipsas. Triformis dee hecates que ⁊ luna et diana ⁊ proserpina creditur esse. Lucoqꝫ foret quod numen in illo. per prepositio subintelligatur. hoc est ꝑ numen hecates persei filie. que in illo luco colebatur. Perqꝫ patrem soceri. per solem eete patrē quem sibi socerum medee coniugio cupiebat. Creditus. cōtra loquendi consuetudinem hoc participio vsus poeta esse videtur. res enim credita eleganter dicitur. iason vero creditus non ita: nisi pro commisso accipiatur ꝙꝙ creditus etiam gratus intelligi possit. Cantatas herbas. incantatas: neqꝫ enim medea hecate matre minor fuit venefica. ¶Sacrum mauortis in aruum. in sacrū martis lucuꝫ. Medio agmine. media multitudine. Purpureus. purpuratus ac purpura ornatꝰ. purpureum enim dicimus quod totum ex purpura constat. purpuratuꝫ vero purpura ornatum. Adamāteis naribus. que ne igne quideꝫ poterant domari. adamas namqꝫ lapis ē qui nulla alia re ꝙꝫ hircino sanguine domatur. vnde et nomen accepit. nam damaso domo significat. a vero particula ē priuatiua. Eripedes. ere pedes armatos habentes. Pleni camini. plene carbonibus ignitis fornaces. Silices soluti. periphrasis est calcis: in quaꝫ si īmittatur aqua: cuꝫ quodam stridore ⁊ ignem concipit: et dissoluitur.

Adamas Tauri naribꝰ igneꝫ efflantes.

Et iam fractus erat, pulsusqꝫ resederat ardor,
Cum videt esoniden, extinctaqꝫ flamma reluxit,
Et rubuere gene, totoqꝫ recanduit ore.
Ut solet a ventis alimēta resumere, queqꝫ
Parua subinducta latuit scintilla fauilla/
Crescere, ⁊ in veteres agitata resurgere vires:
Sic iam lenis amor, iam quē languere putares,
Ut vidit iuuenē, specie presentis inarsit,
Et casu solito formosior esone natus
Illa luce fuit, posses ignoscere amanti,
Spectat, ⁊ in vultu, veluti tum deniqꝫ viso,
Lumina fixa tenet, nec se mortalia demens
Ora videre putat, nec se declinat ab illo.
¶Ut vero cepitqꝫ loqui, dextramqꝫ prehendit
Hospes/ ⁊ auxiliū summissa voce rogauit,
Promisitqꝫ thorūqꝫ: lachrymis, ait illa, pfusis:
Quid faciam video, nec me ignorantia veri
Decipiet, sed amor, seruabere munere nostro,
Seruatus promissa dato. Per sacra triformis
Ille dee, lucoqꝫ foret quod numē in illo,
Perqꝫ patrem soceri cernentē cuncta futuri
Euentusqꝫ suos/ ⁊ tanta pericula iurat.
Creditus/ accepit cantatas protinus herbas.
Edidicitqꝫ vsum, letusqꝫ in tecta recessit.
¶Postera depulerat stellas aurora micantes,
Conueniunt populi sacrum mauortis in aruum,
Consistuntqꝫ iugis, medio rex ipse resedit/
Agmine purpureus/ sceptroqꝫ insignis eburno.
¶Ecce adamanteis vulcanum naribus efflant
Eripedes tauri, tacteqꝫ vaporibus herbe
Ardent, vtqꝫ solent pleni resonare camini,
Aut vbi terrena silices fornace soluti/

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Concipiunt ignem liquidaꝝ aspergine aquaꝝ,
Pectora sic intus clausas voluẽtia flãmas,
Gutturaq; vsta sonãt, tamen illis ęsone natus
Obuius it, vertẽre truces veniẽtis ad ora
Terribiles vultus, pręfixaq; cornua ferro,
Puluereũq; solum pede pulsauere bisulco,
Fumificisq; locum mugitibus impleuẽre:
Diriguẽre metu subito mynię. ille nec vllos
Sensit anhelatus (tm̃ medicamina possunt)
Pẽdulaq; audaci mulcet palearia dextra,
Suppositosq; iugo põdus graue cogit aratri
Ducere, ⁊ insuetum ferro ꝓscindere cãpum.
Mirãtur colchi, mynię clamoribus augẽt/
Adijciũtq; aĩos. galea tum sumit ahena
Vipereos dẽtes/ ⁊ aratos spargit in agros.
Semina mollit humus/ valido pręcincta veneno,
Et crescũt, fiuntq; sati noua corpora dẽtes.
Vtq; hoĩs speciem materna sumit in aluo/
Perq; suos intus numeros cõponitur infans,
Nec nisi maturus cões exit in auras.
Sic vbi visceribus grauidę telluris imago
Effecta est hoĩs, fęto cõsurgit in aruo,
Qđq; magis mirꝫ est, simul edita ꝯcutit arma:
Quos vbi viderũt pręacutę cuspidis hastas,
In caput ęmonij iuuenis torquere parãtes,
Demisere metu vultũq;/ animũq; pelasgi.
Ipsa quoq; extimuit, quę tutum fecerat illum,
Vtq; peti vidit iuuenem tot ab hostib⁹ vnum,
Palluit/ ⁊ subito sine sanguine frigida sedit,
Neue parꝫ valeãt a se data grãmina, carmen
Auxiliare canit, secretasq; aduocat artes.
Ille grauem medios silicem iaculatus in hostes

Aspergine. aspersione. Usta. cõbusta. vt per que ignea flamma transeat. Truces. torui aspectu. Ad ora venientis. ad faciem iasonis venientis. Prefixa ferro in summitate ferrum habentia fixum. Bisulco pede. bifidis pedibus. quales boum esse videmus. Fumificis. fumum efficientibus. spondeo autem in quinta carminis sede est vsus poeta: vt boum mugitus exprimeretur. Diriguere. exhorruere. expalluere. Ullos anhelatus. vllos spũs flamme exeuntis ex ore tauroꝝ: anhelatus ſm regulaꝫ ab anhelãdo declinauit: ꝗuis anhelitus frequentius vsurpetur. anhelare aũt est difficulter respirare. Tantum medicamina possunt. parenthesis acclamatiõem in herbas medicas continens: in quaꝝ vires incredibilis rei causam poeta refert. Pẽdula. palearia. pelles que a gutture boum pendent palearia dicuntur. Ferroq; proscindere. vomere exarare. Mirantur colchi. stupescunt rei nouitate. Spargit disseminat. Semina precincta. infecta potenti veneno: vt ex quibus homines armati sint nati.
Sati. seminati. Vtq; hominis speciem. hac similitudine declaratur quomodo dẽtes serpentis figuram cõtraxerint humanam. Per suos numeros. per suas omnes particulas. Consurgit cooritur. In aruo feto. in agro fecundo. qui tot armatos peperit. Arma simul edita. simul nata cum illis hominibus. Torquere cum impetu mittere. Pelasgi. mynie thessali. Ipsa quoq; medea. Et subito sine sanguine. qui timent et pallidi et frigidi fiunt. timore nãq; sanguis ad cor a phisicis refugere perhibetur. Gramina herbe. Carmen auxiliare. incãtatiõnem opitulantem. Secretas artes. magicas artes occultas.

Dẽtes draconis ĩ homines armatos

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

Martem. bellum. Ciuili acie pugna ciuili. Terrigene ex terra geniti. Gratantur. letantur. gratulanturqꝫ iasoni victori. Affectu tacito. amore occulto. Et dijs auctoribus hoꝝ. dijs inferis. hecateqꝫ in primis. Peruigilem. semper vigilantem. Superest reliquū ē ex ijs q̄ iusserat eeta. Sopire. in sumnū adducere. Herbis. herbaꝝ viribꝰ. Presignis. insignis. Auree arboris in qua vellꝰ aureū suspēsum erat. est aūt synerесis ꝛ coaugmētatio duaꝝ in vnam syllabā. nisi malimꝰ dicere ꝟsum esse hipmetꝝ. cū presertim sequēs ꝟsus īcipit a vocali.

Lethe

Lethei succi. somnū obliuionēqꝫ īducētis. lithi enim vn̄ letheꝰ declinatur obliuio dr̄. Verba facientia. carmina īducētia. Sistūt. stare faciūt. Heros esoniꝰ. iason esonides. possessiuū enim pro patronimico posuit. Muneris auctorem medeam q̄ auctor ꝛ cā fuit: vt iason vellere aureo potiretur. Victor. voti cōpos. Cecropios portus. sic q̄dem fere legit̄. sicqꝫ legēdum esse ego quoqꝫ olim ꝯtendi. nūc cum in vetusto exēplari aīaduerterim colchiacos scriptum esse facile in eā sum adductꝰ opīonem vt sentiā colchiacos in iolciacos esse cōmutādum. est enim iolcos: q̄ ꝛ iaolcos dr̄ ab homero vrbs thessalie iasonis patria ab iolco amiri filio dicta: vt Stephanꝰ de vrbibus scribit. vn̄ iolciꝰ ꝛ iolciacꝰ declinatur.

Iolcos

tametsi is q̇ hoc egregiū opꝰ e latina in grecā linguā transtulit: cecropias turres legat. hoc est kekropiꝰ pirgꝰ. sed ꝛ ipse in deprauatū inciderat exēplar. de iolco aūt meminit ꝛ Seneca. An maris vasti domitrix iolcos Emonie matres hec ad copulatōem sequētis metamorphoseos narrat̄. Iason enim cū medea a colchis reuersus cū esonem p̄rem senio ꝯfectū ōndisset vxorem medeā rogauit: vt sibi adēptos ānos patri apponeret. medea ꝟo maiꝰ q̄ petebatur pollicita varijs vndiqꝫ herbis collectis: vnaqꝫ cōcoctis esonem iam decrepitū ad q̄draginta annoꝝ etatē reuocauit. Dona ferūt teplis subaudiatur. dijs enim sacrificabāt ppter filioꝝ reditum. Induta auꝝ. īduta habēs cornua auro. Victimaꝝ nāqꝫ cornua inaurabātur. Vota facit. peragit vota.

In se depulsum martem conuertit in ipsos,
Terrigene pereūt per mutua vulnera fratres,
Ciuiliqꝫ cadūt acie. gratātur achiui,
Victoremqꝫ tenēt, auidisqꝫ amplexibus herēt.
¶ Tu quoqꝫ victorem cōplecti barbara velles,
Obstitit incepto pudor, ac cōplexa fuisses,
Sed te, ne faceres, tenuit reuerētia fame,
Qd licet, affectu tacito, letaris, agisqꝫ
Carminibus grates, ꝛ dijs auctoribus hoꝝ.
¶ Peruigilem superest herbis sopire draconem,
Qui crista, linguisqꝫ tribus presignis, ꝛ vncis
Dentibus horrēdus, custos erat arboris auree.
Hūc postq̄ sparsit lethei gramine succi,
Verbaqꝫ ter dixit, placidos faciētia somnos,
Que mare turbatum, que cōcita flumina sistunt:
Somnus in ignotos oculos vbi venit, ꝛ auro
Heros esonius potitur, spolioqꝫ superbus,
Muneris auctorem secū spolia altera portās.
¶ Victor iolciacos tetigit cum cōiuge portus:
Emonie matres pro natis dona receptis,
Grādeuiqꝫ ferūt patres, cōgestaqꝫ flāma
Thura liquefaciūt, inductaqꝫ cornibus auꝝ
Victima vota facit, sed abest gratātibus eson
Iam propior leto, fessusqꝫ senilibus annis.
¶ Tum sic esonides: o cui debere salutem
Confiteor cōiunx, q̄q̄ mihi cūcta dedisti,
Excessitqꝫ fidem meritoꝝ summa tuoꝝ,
Si tn̄ hoc possunt (qd enim nō carmina possunt?)
Deme meis annis, ꝛ dēptos adde parēti.
¶ Nec tenuit lachrymas, mota est pietate rogātis,
Dissimilēqꝫ aīm subijt pater Eta relictus.
Non tn̄ affectus tales confessa, qd (inquit)

Nota in subsequenti textu mira et ridiculosa magicorum experientia et modos

Excidit ore tuo/coniunx/scelus, ergo ego cuiq̃
Posse tue videor spacium trãscribere vite?
Non sinat hoc hecate, nec tu petis equa, sed isto
Quod petis experiar maius dare munus iason,
Arte mea soceri lõgum tẽtabimus euum,
Non annis renouare tuis, modo diua triformis
Adiuuet, & presens ingẽtibus annuat ausis.
Tres aberãt noctes/ vt cornua tota coirẽt,
Efficerẽtq̃ orbem, postq̃ plenissima fulsit,
Et solida terras spectauit imagine luna,
Egreditur tectis, vestes induta recinctas,
Nuda pedem, nudis humeris infusa capillos,
Fertq̃ vagos medie per muta silẽtia noctis
Incomitata gradus. hoĩes, volucresq̃ ferasq̃,
Soluerat alta quies, nullo cum murmure serpẽs|
Sopito similis, nullo cum murmure serpit,
Immoteq̃ silent frõdes, silet humidus aer,
Sidera sola micãt: ad que sua brachia tẽdens/
Ter se cõuertit, ter sumptis flumine crinem
Irrorauit aquis, ternis & hiatibus ora
Soluit, & in dura summisso poplite terra:
Nox (ait) arcanis fidissima, queq̃ diurnis
Aurea cum luna succeditis ignibus astra,
Tuq̃ triceps hecate, que ceptis cõscia nostris
Adiutrixq̃ venis, cãtusq̃ artesq̃ magorum,
Queq̃ magos, tellus, pollẽtibus ĩstruis herbis,
Aureq̃, & vẽti, mõtesq̃, amnesq̃/lacusq̃,
Diiq̃ oẽs nemorum, diiq̃ oẽs noctis, adeste,
Quorum ope, cum voluiripis mirãtibus amnes
In fontes rediere suos, cõcussaq̃ sisto,
Stãtia concutio cãtu freta, nubila pello,
Nubilaq̃ induco, vẽtos abigoq̃, vocoq̃,

Gratantibus. gratias diis agentibus. Iam proprior leto. iam morti propinquus. Tunc sic esonides. dixit subaudiatur. O cui debere salutem gratum se ostendit esse iason: quo facilius id quod vult impetrare possit. est autem ordo & sensus o coniunx cui me confiteor debere salutem q̃ q̃ mihi cũcta dedisti & summa ac magnitudo tuorum meritorum fidem superauit. tamen deme mihi ãnos & deceptos appone meo patri. Si carmina hoc efficere possunt reliqua per parẽthesim legũtur. Dissimilem animi impium q̃ nulla parẽtis pietate moueri solitus est. Non tamen affectus tales. non tamen inquit se vlla teneri patris cete pietate confessa est medea. Ergo ego cuiq̃. amantis seruat decorum mulieris: que amanti ãnos producere potius q̃ abbreuiare semper cupit. quare ĩdignatur medea q̃ iason tam parum ab ipsa se amari putet: vt possit ipsi demere annos: quos alii attribuat. Ergo autem hoc loco affectui & ĩdignationi seruit. sic Augustinus. quando ne supremis potuit vox improba verbis. Transcribere. trãsponere. Cuiq̃ alicui q̃ mihi te sit carior. Nec tu petis equa. honesta. Diua triformis. hecate veneficorum carminumq̃ autor. Presens. propicia. Annuat. consentiat. ¶ Ut cornua tota coirent. hoc est, vt cornua lune tota complerẽtur atq̃ coniungerentur: vt plenilunium fieret. Nudos humeris infusa capillos synecdoche poetica. hoc est per nudos humeros sparsos capillos habens. Soluerat alta quies. intempestam mediãq̃ noctem fuisse ostendit. quo tempore omnia in somnum animalia resoluũtur. Irrorauit. inspersit. Ternis & hiatibus ora soluit. ter os inquit aperuit. Summisso poplite. summissis genibus ac flexis. Nox ait arcanis fidissima. inuocationes precesq̃ medee describit poeta venefice maxime conuenientes. Diurnis ignibus. soli. Triceps hecate. luna que eadem esse cum diana. ac proserpina dicitur. idcirco q̃ & triceps et triformis vocatur. Cantus. incantamenta. Adeste. auxilio este. Concussaq̃ sisto agitata stare facio. Stantia freta maria quieta nunquã enim stat ma-

Eson ex decrepito iuuenis

Viperas rumpo verbis ꝛ carmine fauces,
Viuaq; saxa,sua cōuulsaq; robora terra,
Et siluas moueo,iubeoq; tremiscere montes,
Et mugire solū,manesq; exire sepulchris.
Te quoq; luna,trabo,q̄uis temerata labores
Era tuos minuant,curr⁹ quoq; carmine nostro
Pallent,ac pallet nostris aurora venenis.
Vos mihi tauroꝝ flāmas hebetastis,et vnco
Haud patiens oneris collū pressistis aratro,
Vos serpentigenis in se fera bella dedistis,
Custodemq; rudem somno sopistis,ꝛ aurum,
Vindice decepto,gratas misistis in vrbes.
Nūc opus est succis,per quos renouata senect⁹
In florem redeat,primosq; recolligat annos,
Et dabitis,neq; enī micuerūt sidera frustra,
Nec frustra,volucrū tractus ceruice draconum
Currus adest,aderat demissus ab ęthere currus,
Quo simul ascēdit,frenataq; colla draconum
Permulsit,manibusq; leues agitauit habenas,
Sublimis rapitur,subiectaq; thessala tempe
Despicit,et cretis regionib⁹ applicat angues,
Et quas ossa tulit,quasq; altus pelion herbas,
Othrysq; ꝛ pindus,ꝛ pindo maior olympus,
Perspicit,ꝛ placitas partim radice reuellit,
Partim succindit curuamine falcis abenę.
Multa quoq; apidani placuerūt gramina ripis,
Multa q̄3 amphrisi,nec eras īmunis enipeu,

re.Te quoq; luna trabo.de celo detrabo.Temerata era.percussa erea vasa.temerare aūt signifi‑cat violare:vasa ꝯo tum cū pulsanē violari videntur.creditur aūt vulgo luna veneficarū carmini‑bus deficere:q̄ ne ad ipsam possint ꝑuenire:tinnitu ereoꝝ vasoꝝ occurriē.Currus quoq;.tui sub‑audianē.nam ꝛ luna curru vt sol dr̄ vehi.Vos mihi.in gratiā meā.Hebetastis.hebetes reddidi‑stis sic vt cōburere nō possent.Vos serpētigenis.e dentib⁹ serpentū genitis hoībus.In se ꝯtra se ipsos.Rudē somno.sic q̄dem le‑giē exponiturq;:expertem somni draconē atq; ꝑuigilē:s3 cū hoc no‑men rudis genitiuo iūgatur: aut somni mihi videē legendum aut certe rudē in rubrū ꝯtendu3 quo quidē modo is q̄ in grecā linguā hoc opus ꝯuertit legere videē. hoc est phinnikun philalra:vt ad cristas ꝛ oculos rubentes refera‑mus.Aurū.aureū vellus. Vindi‑ce.custode dracone.Volucrū dra‑conū.alatoꝝ:a q̄bus medea vehe‑baē.Permulsit. blande ꝑtracta‑uit.Sublimis rapiē.in altū aerē tolliē.Despicit. deorsum aspicit. Et cretis.secretis.ac semotis.Quas q; altus pelion.figurate dictū est altus eī ad montē referē:sunt au‑tē mōtes hi oēs thessalie : de q̄b⁹ multa in supiorib⁹ dixim⁹ libris. Perspicit.diligēter inspicit.Ra‑dice cū ꝑpositio subaudiaē: vt cū radicib⁹ euulsas herbas ītelliga‑m⁹.Curuamīe falcis abene.falce erea curua.Mlta q̄3 eridani.nō solū inq̄t in mōtib⁹:s3 etiā in flu‑uiorum ripis herbas collegit me‑dea.cū aūt thessalie fluuios enu‑meret poeta: importune admo‑dū de thessalia in italiā ad erida‑nū fingiē trāsilisse medea. quare loco eridani ꝯtenderim apidani eē legendū cū ꝑsertī3 apidanus: vt aū q̄3 dixim⁹: notissim⁹ thessa‑lie sit fluuius. Nec eras īmunis enipeu.apostrophe ad fluuium: quē īmunē.hoc ē sine munere nō fuisse ait:q2 medea in illius q̄3 ri‑pis multas collegit herbas. Jun‑cosaq; littora phebes.sic q̄dē legi‑tur:s3 corrupte:vt mihi videē:ne‑q; enī phebe loc⁹ esse in thessalia: q̄d sciā inuenié.tametsi q̄de3 im‑periti phebē ꝑ delo insula ꝯtēt accipiendā:q̄ phebi ꝛ phebes. h̄ est apollinis ꝛ diane patria eē di‑caē.s3 cu3 thessalie loca ꝑagrasse medea3 poeta scribat inepta esse ista expositio coarguiē.mihi vero loco phebes placet bebes .legen‑dū:vt q̄ minimū possum⁹ a simitu‑dine nominū discedam⁹.nā vt in

Bebe nono refert Stra.bebe vrbs thessalie fuit bebeidi lacui adiacēs.videē aūt poeta bebē ꝑ bebeide lacu posuisse:cui⁹ littora iūcosa a iūcoꝝ mltitudine vocat,huic aūt mee correctioni etiā appollinij

Necnon peneus, necnō sperchiades vnde
Contribuere aliquid, iuncosaqꝫ littora bebes,
Carpsit ⁊ euboica viuax anthedone gramen,
Nondum vulgatū mutato corpe glauci.
¶ Nona dies illam curru pennisqꝫ draconum
Nonaqꝫ nox oēs lustrantē viderat agros.
Cum rediit, nec erant tacti, nisi odore, dracones.
Et tm̄ annose pellem posuere senecte.
Constitit adueniens, citra limēqꝫ foresqꝫ,
Et tantū celo tegitur, refugitqꝫ viriles
Contactus, statuitqꝫ aras e cespite binas,
Dexteriore hecates, at leua parte iuuente.
Has vbi verbenis, siluaqꝫ incinxit agresti,
Haud procul egesta scrobibus tellure duabus,
Sacra facit, cultrosqꝫ in guttura velleris atri
Conijcit, ⁊ patulas perfundit sanguine fossas.
Tum super inuergens tepidi carchesia lactis,
Alteraqꝫ inuergens liquidi carchesia mellis,
Verba simul fundit, terrenaqꝫ numina poscit,
Vmbrarūqꝫ rogat, rapta cū coniuge, regem,
Ne properēt artus anima fraudare senili.
¶ Quos vbi placauit, precibusqꝫ, ⁊ murmure lōgo,
Aesonis effetū proferri corpus ad aras
Iussit, ⁊ in plenos resolutū carmine somnos
Exanimi similem, stratis porrexit in herbis,
Hic pcul esonidē, pcul hinc iubet ire ministros,
Et monet arcanis oculos remouere pphanos.
Diffugiūt iussi, sparsis medea capillis,
Bacchantū ritu, flagrantes circuit aras,
Multifidasqꝫ faces in fossa sanguinis atra
Tingit, ⁊ infectas geminis ascendit in aris,
Terqꝫ senē flāma, ter aqua, ter sulfure lustrat.

Necnon peneus. fluuius est thessalie peneus q̄ ⁊ araxes fuit vocatus: eo ꝙ ossam abrūpit ab olimpo. vñ etiam araxes armenie fuit appellatus. Et euboica anthedone. anthedon vrbs ē beotie an thedone dicata dij filio: cuius pater fuit anthus neptuni filius ex alce abantis filia. est ⁊ alia anthedon in phenicia. vnde antedoni⁹ ⁊ anthedonites declinantur. Viuax gramē. ab effectu: ꝙ vitam ⁊ reddat ⁊ conseruet. Nondū vulgatum. nondum vulgo notum. in trāscursu autē poeta glauci quoqꝫ metamorphosin tangit. quam tamen in tertiodecimo libro copiose describit. nam glaucus cuȝ eēt piscator animaduertit pisces tactu cuiusdam herbe in mare resilientes. quā quidem cum ⁊ ipe tetigissȝ: in mare exiliuit: ac in deum marinū conuersus scyllaȝ vehementer amauit. Nec erant tacti. aliaȝ quoqꝫ metamorphosin tāgit. naȝ dracones illi alati odore tm̄ herbaruȝ: quas medea collegerat: senectam deposuerunt. ¶ Et tm̄ celo tegitur. non etiam tecto sub diuo autem eam pernoctasse. nec domum intrasse significat poeta. Statuit. erexit. Iuuente. iuuenilis etatis dee. Egesta tellure. extracta terra. Scrobibus fossis. Velleris atri. ouiuȝ nigratum que hecate alijsqꝫ dijs inferis sunt grate. Carchesia. vasa sunt ad potandum accomodata. Virgili⁹ primo eneidos. Hic duo rite mero libans carchesia baccho. carchesia etiam dicuntur summe nauis mali partes: per quaruȝ foramina funes immittūtur. Poscit. inuocat. Vmbrarum regem. plutonem Rapta cum cōiuge. cum proserpina in sicilia a plutone rapta. Fraudare. priuare. Effetum. viribus euacuatum. Plenos. perfectos. Porrexit. extendit. Carmine. incantatione. Prophanos. non initiatos. Bacchantum ritu. baccharum more. Flagrantes. ardentes. Multifidas. in multas partes fissas. Tingit. madefacit. Terqꝫ senem flāma. ter inquit seneȝ purgat igne. aqua. sulfure. hec enī tria purgationib⁹ ab antiquis adhibebant.

Anthedō

Glaucus

carchesia

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Emonia valle. in vallib⁹ thessalie. Extremo oriēte. vltia oriēt⁹ pte. Pruinas lune. q̄ a luna gn̄ant. humiditatuʒ eni auctor ē luna. Et strigis infames. strix auis est nocturna magno capite rostro et vnguibus aduncis. vt in sexto fastoꝝ describit Ouidius. vulgus aūt putat striges nō esse aues: sʒ vetulas q̄ se veneficio quodam in aues cōuertūt infantesq; dormiētes aggrediunt: ac eoꝝ sanguinē ita exsugūt vt aut mortui inueniantur in cunis: aut diu viuere nō possint. vn̄ et poeta hoc loco strigis alas infames ait: et vulg⁹ veneficas oēs strigas vocat. sane striges a stridēdo sunt cognomiate vt facile ex his Ouidij carminib⁹ constat. Est illis strigib⁹ nomē: sʒ nominis hui⁹. Cā ꝙ horrēda stridere nocte solēt. Inq; virū soliti. lupi etiā inq̄t soliti se in hoīem cōuertere pticule huic medicamēto addite fuerunt. Prosecta intestina. a pscando et recidendo dicta. alludit aūt ad id qđ de lupis Plini⁹ inq̄t. Hoīes in lupos verti rursusq; restitui sibi falsum eē existimare debemus. aut credere oīa que fabulosa tot seculis comperimus. inde tn̄ ait dictos fuisse versipelles. Cinyphei chelydri. serpētis libyci. nā cinyps fluuius est libye q̄ inter duas syrtes ī mare libycum exit. chelydri vero serpentes aquatici dicūtur. Viuacis cerui. diu viuentis. Noueʒ secula tot eni annos cornices viuere dicūtur. Mortali. esoni. quem ex sene ac decrepito poti⁹ iuuenē medea erat effectura. Mitis oliue. ab effectu ꝙ oleum oīa mitia reddat. siue ꝙ paci dicata ē oliua. q̄ mites ac māsuetos hoīes reddit. Ecce vet⁹. repēte aridū oliue ramū viridē eē factū oñdit. Vet⁹ stipes. arid⁹ oliue ram⁹. hāc aūt in trāscursu metamorphosiʒ signat. Grauidis. succo plenis. At q̄cūq; cauo spumas eiecit aheno. aliam itē metamorphosin describit poeta. nā gutte spume vi ignis ex aheno feruēti in terrā eiecte: in varios flores fuere conuerse. Vernat hum⁹. varijs operit florib⁹. tunc eni hum⁹ vernare dr̄ cū varijs vestit herbis. Surgunt. oriunt. Recludit aperit. Rapuere. celeriter accepere ꝯtraxere. Sit⁹ squalor est ei sit⁹ feda q̄dā lanugo ex humero ꝯcreata in locis p̄sertiʒ sole carētib⁹. Virg. Per loca senta situ. īde fit vt corpa illota sitū cōtrahere, dicam⁹ et sq̄llorē q̄ etiā pedor vocat. Supplent. implentur.

Striges

Hoies in lupos

Arid⁹ oliue ram⁹ reuirescit.

Gutte aq̄ in flores

Interea calido positum medicamen aheno
Feruet, et exultat, spumisq; tumētibus albet:
Illic ęmonia radices valle resectas,
Seminaq;, et flores, et succos incoquit atros,
Adijcit extremo lapides oriente petitos,
Et quas oceani refluūt mare lauit harenas,
Addidit exceptas lunę de nocte pruinas,
Et strigis infames ipsis cū carnibus alas,
Inq; virum soliti vultus mutare ferinos
Ambigui prosecta lupi, nec defuit illis
Squāmea cinyphei tenuis mēbrana chelydri,
Viuacisq; iecur cerui, q̄bus insuper addit
Ora caputq; nouem cornicis secula passę.
His et mille alijs postq̄ sine noīe rebus
Propositū instruxit mortali barbara munus,
Arenti ramo iampridem mitis oliuę
Omnia confudit, summisq; immiscuit ima;
Ecce vetus calido versatus stipes aheno
Fit viridis primo, nec longo tp̄e frondes
Induit, et subito grauidis oneratur oliuis;
At quacūq; cauo spumas eiecit aheno
Ignis, et in terram guttę cecidēre calentes,
Vernat hum⁹, floresq; et mollia pabula surgunt.
Quę simulac vidit stricto medęa recludit
Ense senis iugulū, veteremq; exire cruorem
Passa, replet succis, quos postq̄ cōbibit ęson
Aut ore acceptos, aut vulnere, barba comęq;
Canicie posita, nigrū rapuere colorem,
Pulsa fugit macies, abeunt pallorq; situsq;,
Adiectoq; cauę supplentur corpore rugę,

Herbę coquūtur.

Arido ramo reuirescit.

Gutte aque in flores.

Eson ex sene iuuenis.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

Membraq3 luxuriant, eson miratur, et olim
Ante quater denos nūc se reminiscitur annos,
Dissimilēq3 animū subijt, etate relicta.
Viderat ex alto tanti miracula monstri
Liber, et admonitus, iuuenes nutricib⁹ annos
Posse suis reddi, capit hoc a colchide munus.
Neue doli cessent, odium cū coniuge falsum
Phasias assimulat, Pelieq3 ad limina supplex
Confugit, atq3 illā (qm̄ grauis ipse senecta est)
Excipiūt nate, quas tpe callida paruo
Colchis amicitie fallacis imagine cepit.
Dumq3 refert inter meritoꝝ maxima demptos
Esonis esse situs, atq3 hac in parte moratur,
Spes est virginibus pelia subiecta creatis
Arte suū parili reuirescere posse parentem.
Idq3 petunt iuuenes, preciū sine fine pacisci.
Illa breui spacio silet, et dubitare videtur,
Suspēditq3 animos, ficta grauitate rogantum.
Mox vbi pollicita est, quo sit fiducia maior
Muneris hui⁹ ait, qm̄ vestras maxim⁹ euo est
Dux gregis inter oues, agn⁹ medicamine fiet.
Protinus innumeris effetus laniger annis
Attrahitur, flexo circum caua tpa cornu,
Cuius vt emonio marcentia guttura cultro
Fodit, et exiguo maculauit sanguine ferrum,
Mēbra siḿ pecudis validosq3 venefica succos
Mergit in ere cauo, minuūt ea corpis artus,
Cornuaq3 exurūt, necnon cū cornibus annos,
Et tener auditur medio balatus aheno.
Nec mora, balatū mirantibus, exilit agnus,
Lasciuitq3 fuga, lactentiaq3 vbera querit.
Obstupuere sate pelia, pmissaq3 postq̄

Adiecto corpe adiecta carne rug͂e tollunt. Luxuriāt. lasciuiunt. tūc aūt mēbra luxuriare dicunt: cū valde pinguia atq3 nitida vidēt. Eson miratur. stupescit. Et olim añ q̄ter denos. hoc ē se ante q̄dragīta annos natū fuisse recordat: p qḋ signat esonē ex decrepito sene in virū q̄draginta annos natū fuisse cōuersū. Dissimilē aīm. nā aīus vna cū etate mutat. alius est eñ anim⁹ iuuenis. ali⁹ viri. alius senis. Etate relicta. deposita senectute. Viderat ex alto. bacch⁹ cū vidisset ex decrepito sene iuuenē factū esonē: medeā rogauit vt nymphas q̄3 suas nutrices iuuenilib⁹ annis restitueret. qḋ facile a medea īpetrauit. Suis nutricib⁹. nymphis. q̄ vt vidim⁹ infantē bacchū educarūt. A colchide. medea. Neue doli cessent. medee s̄b intelligat. narrat aūt quēadmodū medea senio ↄfectū arietem agnū q̄dē effecit, peliā x̄o interemit. nā medea cū peliā iasoni inimicū eē cognosceret q̄ facili⁹ eū pdere possz. et se a iasone odio hrī simulauit. et pelie filias sibi ↄciliauit. q̄ cū videssent arietē vetulū ī agnū cōuerti: īpensi⁹ a medea petierūt: vt peliā sibi pentē restitueret etati iuuenili. ipa x̄o eis psuasit vt ip̄3 īterficerēt: ac in vase aq̄ pleno coquēdū īponerēt: qḋ q̄dē cū ppetrassent: ipa a draconib⁹ in aerem sublata aufugit. Phasias medea a phasi colchoꝝ fluuio deriuata. Qm̄ grauis ip̄e senecta ē. rō, cur eā pelias nō excepit. Cepit sibi ↄciliauit et decepit. Refert. cōmēorat. Sit⁹. sq̄llores et seniū. Sb iecta. iiecta. ppe nāq3 spes inijci dr. Parili arte. pari artificio Preciū sine fine pacisci ceperīt s̄b audiēdū. Sine fine. maximū et imēsū. Ficta ḡuitate. simlata rei difficultate. Rogantū. pelie filiarū. Dux greg̃. aries. q̄ ouiū dux eē videt. Innūer̃ ānis. q̄ plimis ānis Effet⁹ virib⁹ euacuat⁹. Pecudis ariet̃. nā3 pec⁹ oē aīal dr: hūana effigie carēs. Validos succos. magne potētie succos. vt q̄b⁹ interfect⁹ aries nō solū vite fuerit restitut⁹: s3 etiam agn⁹ effect⁹. Ea. illi herbarū succi. Et tener balat⁹. h̄ est teneri agni balat⁹. balare aūt x̄bū ē facticiū: ab ouiū voce declinatū. Lactētia vbera lacte plena.

Exhibuere fidem, tum vero impensius instant.
Ter iuga phebꝰ equis in hibero flumine mersis
Dempserat, ꝛ quarta radiātia nocte micabāt
Sydera, cum rapido fallax eetias igni
Imponit puꝝ laticem, ꝛ sine viribꝰ herbas,
Iāq; neci similis resoluto corpe regem,
Et cum rege suos custodes somnus habebat,
Quem dederāt cātus magiceq; potētia lingue,
Intrarāt iusse cum colchide limina nate,
Ambierātq; toꝝ: quid nūc dubitatis inertes?
Stringite (ait) gladios, veteremq; haurite cruorem,
Ut repleam vacuas iuuenili sanguine venas,
In manibus vestris vita est etasq; parētis,
Si pietas vlla est, nec spes agitatis inanes,
Officium prestate patri, telisq; senectam
Exigite, ꝛ saniem cōiecto emittite ferro.
His, vt queq; pia est, hortatibꝰ, impia prima est,
Et ne sit scelerata facit scelꝰ, haud tamen ictus
Ulla suos spectare pōt, oculosq; reflectūt,
Cecaq; dāt seuis auerse vulnera dextris.
Ille cruore fluēs, subito tñ alleuat artus,
Semilacerq; toro tētat consurgere, ꝛ inter
Tot medius gelidos pallētia brachia tēdens,
Quid facitis nate? quis vos in fata parētis
Armat, ait: cecidere illis animiq; manusq;:
Plura locuturo cuꝫ verbis guttura colchis
Abstulit, ꝛ calidis laniatum mersit in vndis.
Que nisi pēnatis serpētibus isset in auras,
Non exēpta foret pene, fugit alta supq;
Pelion vmbrosum philyreaq; tecta, supq;
Othrym, ꝛ euētu veteris loca nota cerābi.
Hic ope nimphaꝝ sublatus in aera pēnis

Exhibuere fidem. fecere fidem. Ter iuga. tres inqt transierāt dies. naꝫ phebꝰ demere iuga fingitur eqs currum solis trahētibus nocte aduenięte. In hibero flumine. hiberꝰ hispanie est fluuiꝰ: quē p oceano atlātico ponere videt poeta. Fallax eetias medea fallēdi perita. Dederāt. effecerāt. Exigit. expellit. Et saniem. saniosum sanguinem. Et ne sit scelerata. adeo acutū est hoc dictum: vt ɔtraria retinere videat. ne qua inqt sit scelerata ꝛ impia nō emittēdo sanguinem pr̄is saniosum scelus perpetrat ipm interficiēdo. Que nisi pēnatis. cerābus niphaꝝ ope diluuiꝫ tpe in auem cōuersus altissimos thessalie mōtes ascēdit: sicq; aquaꝝ inūdationeꝫ vitauit. Pēnatis. alatis. Philyrea tecta chironis domū queꝫ philyra nimpha ex saturno: vt diximus peperit. Ueteris cerābi. antiquissimi quippe q̄ ante diluuium fuerit. Obruta. cooperta. Deucalioneas vndas. Diluuiuꝫ qđ fuit tpe deucalionis ꝛ pyrrhe. Eoliā pitanen pitane vrbs est eolica. vñ ꝛ eoliaꝫ poeta appellat: nō ꝙ ibi eolus regnarit. vt q̄dam putāt. ex pitana arcesilaus academicꝰ fuit q̄ cum zenone apud polemoneꝫ didicit, tradūt apud pitanā lateres sup aq̄s fluitare. Factaq; de saxo. metamorphosin serpētis in lapideꝫ signat. hic aūt videt esse ille draco: qui spectātibus grecoꝝ ducibus apud aulideꝫ significauit decimo tādem anno troiā esse capiendā. cuꝫ eñi ad arborē ascēdissꝫ in qua auiculaꝝ nidꝰ erat. nouem pullos primū. deinde eoꝝ matrē deuorauit. qđ cū vidisset calchas decimo demuꝫ anno troiam capi posse pdixit. serpēs x̄o illa in perpetuaꝫ rei memoriā in saxeā draconis imaginem fuit cōmutata. Indeūq; nemꝰ idas duas esse certum est. alterā in creta. alterā in phrigia. de phrigia vr̄ poeta sentire. Quo nati furta. thyoneꝰ bacchi filiꝰ iuuēcuꝫ phrigijs pastoribus abegerat eūꝫ cū pastores ipse querētur. bacchꝰ thyoneꝫ q̄dem in venatoreꝫ. iuuēcum x̄o in ceruū ɔuertit. qđ cū rustici vidissent a psequēdo thyoneo destiterunt. Quaq; pater. qs coryti pr̄ fuerit aut vbi sit sepultꝰ nō memini me

Cerābus in auem
Chiron
Pitane
Draco in saxum
Thioneꝰ
Iuuēcus in ceruuꝫ

pelias a filiabꝰ suis iussu medee necatꝰ
Cerābꝰ in auem

legisse. Et quos mera suo latratu. mera, vt scribit iginus, icari atheniẽsis erigones patris fuit canis: que icarũ a rusticis occisum suis vlulatib⁹ erigone indicauit. quoꝝ casum iupiter miserat⁹ in astris corpa eoꝝ deformauit. itaqꝫ icarũ bootẽ erigonẽ virginẽ. cane aũt sua appellatione ꝛ specie caniculã dixerũt. q̃ a grecis: ꝙ ante maiore carnẽ exoriꝣ, ꝓcyon appellaꝣ. Euripyliqꝫ vrbẽ. euripylus herculis fuit fili⁹ q̃ in co insula regnauit augur peritissim⁹. de quo Uirg. Suspensi euripyluz scitatũ oracula phebi mittimus.

Cum grauis infuso tellus foret obruta ponto,
Deucalioneas effugit inobrutus vndas,
Eoliam pitanen a leua parte reliquit,
Factaqꝫ de saxo longi simulachra draconis,
Ideũqꝫ nemus quo nati furta iuuencum
Occuluit liber, falsi sub imagine cerui,
Quaqꝫ pater corythi parua tumulat⁹ harena,
Et quos mera nouo latratu terruit agros.
Euripyliqꝫ vrbem, qua coe cornua matres
Gesserunt, tunc cũ discederet herculis agmen,
Phebeamqꝫ rhodon, ꝛ ialysios telchinas,
Quorum oculos, ipso mutantes omnia visu,
Iupiter exosus, fraternis subdidit vndis,
Transit ꝛ antique cartheia menia cee,
Qua pater alchidamas placidã de corpe nate
Miraturus erat nasci potuisse columbã,
Inde lacus hyries videt ꝛ cygneia tempe,
Que subitus celebrauit olor, nã phyllius illic
Imperio pueri, volucresqꝫ, ferũqꝫ leonem
Tradiderat domitos, taurũ q̃ vincere iussus,
Uicerat, ꝛ stricto totiens iratus amori,
Premia poscenti taurũ suprema negauit,
Ille indignatus cupies dare dixit, ꝛ alto
Desiluit saxo, cuncti cecidisse putabant,

Qua coe cornua matres. cos insula est egei a q̃ cous deriuaꝣ nõ ceus. vñ coe mihi legẽdũ videꝣ. mulieres aũt coe cũ egre ferrent ab hercule armẽta geryoni erepta ꝑ agros suos fuisse acta iunoni dicunꝣ cõuiciate. q̃re iuno indignata eas oẽs in vaccas trãsfigurauit. sane euripyli tres fuerũt a poetis decãtati: quoꝝ prim⁹ telephi fili⁹ regioni theutranie ꝛ caico vicine imperauit: alter ormeni, nepos. nã ormenius duos ꝓcreauit filios amyntorẽ ꝛ euenorẽ: e quorũ altero phenicẽ ex altero euripylũ ortos eẽ strabo refert. terti⁹ herculis fili⁹. euripyli ꝯo vrbem. Con eẽ accipiẽdaꝫ admonet etiã Homer⁹ in catalogo cum inquit Quiqꝫ nisyron hñt celsam carpathũqꝫ casumqꝫ. Euripyliqꝫ vrbeꝫ con equoreasqꝫ calydnas. Phebeãqꝫ rhodon. phebo ꝯsecratam. Et ialysios telchinas. ialysus vna est ex rhodi vrbib⁹. telchines aũt rhodi ppli fuerũt. qui cũ oia suo aspectu i peius cõmutarẽt: ab ioue fuere submersi: vñ ꝛ rhodos ꝑus telchinis fuit appellata. nam ophiusa ꝑmũ ꝛ ethrea fuit dicta. deinde telchinis eo ꝙ telchines insulã incolerẽt: quos nõnulli fascinatores ꝛ maleficos fuisse aiũt ꝙ stygiã aquã aialib⁹ ꝛ stirpibus perniciei grã inspergerẽt. nõnulli ꝯtrariũ sentiũt: ꝙ artib⁹ ꝑstantes a similibus artificib⁹ inuidia haberenꝣ. vñ hãc infamiã. vt Stra. refert sunt assecuti: ꝛ primũ ex creta in ciprũ venerũt. postea in rhodon: primiqꝫ ferrũ ꝛ es in vsu habuisse dicunꝣ. nã etiã harpen saturno fecerũt. telchis q̃dẽ vrbs ẽ ethiopie iuxta lybiã vñ telchites ꝛ telchini⁹ deducunꝣ creta quoqꝫ ex sicyon telchinia fuit appellata eiusqꝫ incole telchines. Antiq̃ cee. cea insula est q̃ a grecis ꝛ cos ꝛ hydriusa vocaꝣ: auulsa euboee: vt scribit Pli. Sꝫ Oui. aliã esse a Co insula sentit. Quingẽtis lõga stadijs fuit quondã: mox q̃ttuor fere ptib⁹: q̃ ad beotiã vergebãt: mari deuoratis oppida vt diri q̃ttuor habebat Iulida. Cartheã. Keressaꝫ. Phocessam: ex q̃b⁹ duo intercidere Keressa ꝛ phocessa. Ex hac ꝑfectã delectatõi feminis vestẽ auctor est varro. Carchesia menia. sic q̃dẽ legiꝣ: sꝫ corrupte vt mihi videꝣ. Cartheia ꝯo est legendũ. Nã carthea vna est ex q̃ttuor vrbib⁹ cee insule a Cartheo ibi mortuo cognoiata. Carthea aũt vrbs est iberie. Inde lacus hyries. Hyrie fluui⁹ est beotie. De quo Home. in .ij. iliados. Est etiã iria regio iuxta Aulidem

Coe mulieres cornute

Telchine ppli visu oia mutantes.

Hyrie in lacum

est et vrbs isaurie iuxta seleuciā. est etiā in iapigia cretensiū opus. sz lacus hyries iuxta tēpe eē innuit poeta sic dictos a casu hyries q̄ flendo amissum filiū in fontē sui noīs cōuersa fuit. nam philius qdā amore filij hyries capt⁹: cū multa imperio pueri peregisset ei taurū domitū negauit. Qd quidē egre ferens puer se ex alto mōte precipitē dedit: sz miseratione deoꝝ in cygnū fuit conuersus. Delituit. sic qdē legit: sz cū a deliq̄scēdo veniat: delicuit per c scribendū videt: vt intelligam⁹ eā in liquorē fuisse resolutā. Adiacet his pleuron in qua. pleuron etolie vrbs est. vñ pleuronit⁹. Ophias iambe. opphy filia q̄ iābe ab interpte greco dicta in auē: ne a filijs lacerarek fuit cōmutata. Inde calauree latoidos. Calau-

Calaurea

rea insula est iuxta cretā a calauro neptuni filio dedicata. Est etiā vrbs locroꝝ: in qua maxime latona colebat. Vñ et latois vocat. In volucrē versi. hic fuisse videt ceyx rex Thrachyne: q̄ cū tēpestate in mari perisset: halcyoneq; ipsius vxor eoli filia flēdo perire vellet. ambo in aues alciomides cōuersi fuerūt: vt in. xi. poeta plene dscribit.

Cyllene

Dextera cyllena est. Cyllene mons est archadie Mercurij natiuitate nobilissim⁹ a Cyllene nympha cognomiat⁹. Est etiā cyllene Eliensiū nauale. In q̄ cuz matre

Menesphron

menephron. taxat menephrona quendā poeta: quē cū matre coire nō puduit.

Puer in phocam

Cephison pcul hic cephisus fluui⁹ est beotie pter labēs Delphos: cui⁹ filius ab apolline in phocā, hoc est vitulū marinū fuit cōuersus. Eumeliq; domū. Eumel⁹ fili⁹ fuit Admeti regis thessalie cui⁹ filiā in auē conuersam fuisse ait Oui. Ephyrē pirenyda. Corinthū: in q̄ fons ē pyrene. Scite aūt pirenida adiecit

Fungi in homines

nā mlte vrbes eodē noīe vocant vt dixim⁹. Apud corinthū xo antiquit⁹ hoīes ferunt ex fungis ortos eē. Sz postq̄ colchis. Medea dolēs creusam creontis corinthiorū regis filiā a iasone sibi fuisse platā: quo die nuptie celebrabant/ coronā ex naphtha: q̄ igni vel longius posito statim accendit, cōfectā/ velut muneri noue nupte misit: que ex funalib⁹ ignē concipiens/ cū totā regiā cōbureret: medea/ spectāte iasone/ filijs laniatis/ a draconib⁹ alatis in aerē sublata Athenas aduolauit. vbi egeus eā nō hospitio solū: sz etiaz lecto sibi copulauit: ex q̄ cū iam medū filiū suscepisset: these⁹ ipsius qdē egei fili⁹: sz quē pr̄ nondū viderat: athenas aduenit: quē cū et sibi et filio valde medea timeret/ aconitū venenū: qd̄ e cerberi spuma natū esse aiūt: pparauit: egeoq; psuasit: vt illi tanq̄ hosti pberet. Id xo cū these⁹ foret hausturus: capulo ensis viso/ agnit⁹ a pr̄e/ phibit⁹ ē. Quare medea nubes carminib⁹ excitauit: qb⁹ tecta vna cū filio Medo thesei gladiū fugiēs in asiā aduolauit. Vbi vt strabo narrat: a qbusdā d: cū iasone regnasse: ac vestē tenuissimā q̄ vtebat de suo noīe medeā appellasse. Cū em̄ p rege exiret faciem suā occultabat. Huic med⁹ filius regni successor/ regioni nomē ferk imposuisse. Colchis. colchicis Noua nupta. Creusa creontis corinthioꝝ regi filia. Vlta male. Qm̄ mater cū eēt: cōes filios interfecit. Titaniacis draconib⁹. q̄ ex titanū sanguine nati eē dnr. Palladias arces. athenas: vbi phi-

Factus olor niueis pendebat in aere pennis.
At genitrix hyrię seruatum nescia/ flendo
Delicuit/ stagnūq; suo de nomine fecit,
Adiacet his pleuron, in qua trepidantibus alis
Ophias effugit natorum vulnera iambe,
Inde calaurεę latoidos aspicit aura
In volucrem versi cum cōiuge conscia regis,
Dextera cyllene est/ in qua cū matre menephron
Concubiturus erat/ seuarum more ferarum.
Cephisum procul hinc deflentē fata nepotis/
Respicit/ in tumidā phocen ab apolline versi,
Eumeliq; domū lugentis in aere natam.
Tandem vipereis ephyren pirenida pennis
Contigit, hic euo veteres mortalia primo
Corpora vulgarunt pluuialibus edita fungis.
Sed postq̄ colchis arsit noua nupta venenis,
Flagrātemq; domū regis male vidit, vtroq;
Sanguine natorum perfunditur impius ensis,
Vltaq; se mater male Iasonis effugit arma,
Hinc titaniacis ablata draconibus/ intrat
Palladias arces, quę te iustissime phineu,
Teq; senex peripha pariter videre volantes,

neus Periphas ꝛ Polyphemonis neptis in aues fuere cõuersi. De ꝟo fabule mihi sunt ignote. Excipit hãc egeus facto. Egeus rex athenarũ ꝯsuluit oraculũ quõ prolẽ virilem suscipe posset: a quo cũ accepisset: vt prius ꝙ athenas reuerteretᷣ. cũ muliere coiret ad pitheũ Troezenis regẽ ꝓfectus ei oraculũ cõmunicauit. Quo cognito Pitheꝰ ei filiã Aethrã copulauit. Inde ꝟo egeus discessurus vxorẽ iam grauidã ad saxũ solã cũ adduxisset: illi calceos gladiũq; subiecit. Uxori deinde mandauit: vt si masculũ pareret: eũ ad se nõ ante mitteret: ꝙ adultus ipe per se reuoluto saxo gladiũ ꝛ calceos tollẽs secũ ferret Hinc eñ egeus se cogniturũ sperabat: an quẽ ethra foret paritura: sibi filiꝰ eẽt. Theseus igr̃ cum adoleuisset indicãte mr̃e ꝛ saxuȝ reuoluit: ꝛ calceos ꝛ gladium sustulit: athenasq; ꝓficiscẽs mltos latrones isthmũ obsidẽtes interfecit. Cũ ꝟo athenas ꝑuenisset: nõ añ a patre agnitꝰ est: ꝙ capulũ gladiȷ sui. quẽ saxo pr̃ ipe subiecerat: aspexit. quo cognito. poculũ venenatũ stimulante medea iã porrectũ e filiȷ manibꝰ excussit Facto in vno. in hoc vno facto: q̊ medeã hospicio suscepit. Proles ignara. ignota legẽdũ mihi videtur: ꝙuis fere ignara legatᷣ. Aconiton. herba est p̃sentissimi veneni apo tis akonis. hoc ẽ a cote dictũ: qḋ in cotibꝰ nascatᷣ: vt nõ solũ plinꝰ: sȝ ipse q̃ȝ scribit ouidiꝰ. Echidnee canis cerberi canis tricipitis. nã vt refert plinꝰ in vigesimoseptimo naturalis hystorie. Fabule narrauere aconitũ e spumis cerberi canis ortũ. extrahente eũ ab inferꝫ hercule. Idq; apḋ heracleã ponticã: vbi mõstratᷣ eiꝰ ad inferos aditꝰ: gigni. Specꝰ est iuxta heracleã põticã: vbi herculis ad inferos descẽsus mõstratᷣ. Tirynthiꝰ heros. Hercules a tiryntho p̃ria cognoiatꝰ. Restantẽ resistentẽ. Nexis adamante catenis. hoc ẽ ex adamãte ꝯfectis: ac per h̃ firmissimis. Ternis latratibꝰ. qꝛ tria hȝ capita. Que qꝛ nascuntᷣ. Sic ꝛ plinꝰ ꝙuis aliã quoq; nois originẽ assignet: his q̃deȝ verbis. Nascitᷣ in nudis cautibꝰ: quas aconas vocant: ꝛ inde aconitũ dixere: nullo iuxta ne puluere q̃dẽ nutriente. Hanc aliqui rõneȝ nois attulere. Aliȷ qm̃ vis eadẽ in mortẽ esset q̃ cotibꝰ ad ferri aciẽ deterẽdã: statiq; admota velocitas sentiretᷣ. Cõiug astu. vxoris astutia. Igra dextra. ipe insciꝰ. Facinusq; excussit. venenũ ab ore filiȷ repulit. At genitor ꝙꝙ. thesei gesta cõmẽorat poeta: q̊ cõmodiꝰ metamorphosin scylle in auẽ cũ supiore fabula ꝯnectẽ possit. Discrie ꝑuo. ꝑua drĩa. paulũ ei abfuit: qn venenũ theseꝰ hauriret.

Iunctaq; nouis neptẽ polyphemonis alis.
Excipit hanc egeus facto dãnandus in vno,
Nec satis hospitiũ est, thalami q̃ȝ federe iungit.
Iãq; aderat theseus proles ignara parenti,
Qui virtute sua bimarẽ pacauerat isthmon.
Huius in exitium miscet medea/ quod olim
Attulerat secum scythicis aconiton ab oris.
Illud Echidnee memorãt e dentibus ortum
Esse canis, specus est tenebroso cecus hiatu,
Est via decliuis, per quã Tirynthius heros
Restantem, contraq; diem, radiosq; micantes
Obliquantẽ oculos, nexis adamãte cathenis,
Cerberon attraxit: rabida qui concitus ira
Impleuit pariter ternis latratibus auras,
Et sparsit virides spumis albentibus agros:
Has concresse putãt, nactasq; alimenta feracis
Fecũdiq; soli, vires cepisse nocendi.
Que quia nascũtur dura viuacia caute,
Agrestes aconita vocant; ea cõiugis astu
Ipse parens egeus nato porrexit/ vt hosti,
Sumpserat ignara theseus data pocula dextra,
Cum pater in capulo gladiȷ cognouit eburno
Signa sui generis, facinusq; excussit ab ore,
Effugit illa necem/ nebulis ꝑ carmina motis.
At genitor/ ꝙꝙ letatur sospite nato,
Attonitus tamen est geniti discrimine paruo
Cõmitti potuisse nefas, fouet ignibus aras,

Medea ad egeũ

Unde aconitum.

Colla torosa.crassa ac pinguia. Vinctoꝝ cornua.habẽtium cornua vittis colligata. Nullus erecthidis.atheniẽsib⁹ ab erechteo rege dictis.Ea aũt festa Theseia a Theseo vocata fuerũt.Agitãt celebrãt. Vino ingeniũ faciẽte.Sic Horati⁹.Fecũdi calices quez nõ fecere disertum.Te,maxime theseu.carmina refert.q̃ in thesei laudem canebãtur. Theseus eñi egei fili⁹ ex ethra, Pithei filia tot p̃clara gessit:vt inter hercules vn⁹ nũeretur.Nam ⁊ tauꝝ ab euristeo inmissũz atticã totam vastãtem ĩ marathone interfecit: ⁊ varios grecie latrones sustulit.

Thesei gesta

Marathon

Marathon aũt cãp⁹ est ⁊ silua iuxta athenas a marathone Heroe vt pausanias scribit cognoĩatus. vñ marathoni⁹ declinatur. Cretei tauri.cretẽsis.Ex creta,eñi ab hercule ad euristeuz duct⁹ est.nã minos;vt fertur,Neptuno sacrificaturus victimã optauit maiestate illi⁹ dignaz.cui neptun⁹ taurum obtulit pulcherrimuz. Eum cũ seruare vellet minos irat⁹ neptun⁹,tauro furorem ĩmisit: quo tota fere insula fuit deuastata. Ad eũ domãduz missus est hercules:quez vinctũ ad euristeũ duxit ab eo ꝟo dimissus:cum atticã deuastaret a theseo fuit interfect⁹. Quodq; suã cremiona.cremion vicus est iuxta corinthum: q̃ diu a crẽmiona sue matre ⁊ calidoni et Erymanthij aproꝝ fuit vexatus: que a theseo interfecta securos illius loci colonos p̃stitit.Est etiã cremion vrbs libie vnde crẽmionius deriuatur. Crẽmion q̃dez a grecis ꝑ duplex m scribitur.Sed alteꝝ ab ouidio ꝟsus grã pretermissum videtur.Tell⁹ epidauria epidaur⁹ vrbs ẽ peloponesi esculapij tẽplo nobilis: que vt Strabo refert.Epitaur⁹ antea vocabatur.Clauigerã ꝓlem vulcani.periphrasis est periphiti latronis,q̃ iuxta epidauꝝ,cũ hospites perimeret claua quadã,que coryna vocabatur:corinetus fuit cognoĩatus.Js a theseo tãdem:vt scribit diodorus fuit interfect⁹.

Cremion

Muneribusq; deos implet,feriũtq; secures
Colla torosa boum vinctoꝝ cornua vittis.
Nullus erecthidis fertur celebratior illo
Illuxisse dies, agitãt cõuiuia patres,
Et medium vulgus,necnon ⁊ carmina vino
Ingenium faciẽte canũt te,maxime theseu,
Mirata est marathon cretei sanguine tauri,
Quodq; suam securus arat cremyona colonus,
Munus opusq; tuum est, tellus Epidauria ꝑ te
Clauigeram vidit vulcani occũbere ꝓlem,
Vidit ⁊ immitem cephisias ora ꝓcrusten.
Cercyonis letum vidit cerealis Eleusis.
Occidit ille scinis magnis male viribus vsus,
Qui poterat curuare trabes, ⁊ agebat ab alto
Ad terram late sparsuras corpora pinus.
Tutus ad Alcathoen Lelegia menia limes
Composito scirone patet,sparsisq; latronis

Periphitus

Procrustes

Cercyon

Scinis

Vidit ⁊ immitem. Procrustes vt idez scribit diodor⁹:eo in loco terre attice:qui curdalus dr̃.latrocinia exercẽs cogebat hospites supra lectũ aliquem ascẽdere:quo si lõgiores fuissent: pars supeminẽs amputabatur.Qui ꝟo breuiores fuissent:pedibus distẽdebãtur: a qua re ꝓcrustes etiã fuit cognoĩatus.nam ꝓkruo vñ declinatur:significat ĩpello.Js quoq; a theseo fuit interfect⁹.Jmmitez.crudelem.Cephisias ora.regio que a cephiso beotie fluuio alluitur. Cercyonis letum.cercyon itez latro archadaic⁹:qui apud eleusinã viatores ad certamen ꝓuocabat: victosq; interficiebat: a theseo fuit interẽptus.Eleusis aũt vrbs est attice:vbi cereris est tẽpluz: a qua cerealis fuit cognoĩata.Occidit ille scinis.Scinis latro fuit isthmum obsidẽs:vt in q̃nto refert diodor⁹.q̃ duas pinus flectebat ac vtriq; hoĩs brachia alligabat.deinde sursuz emittẽs corp⁹ vi discerptũ maximo cruciatu afficiebat.Jstuz quoq; these⁹ interemit.Tut⁹ ad alcathoen.alcathoe eadẽ esse videtur cũ megaris:vrbs media inter peloponesum Atticã ⁊ beotiaz.q̃ ab alcathoo pelopis filio q̃ megareo regi vt pausanias scribit: in regno successit fuit denoĩata.Cum eñi leo quẽ citheroniuz appellarũt: enippũ megarei regis filiuz interfecisset:megare⁹ ipse ⁊ filie nuptias ⁊ regni successionez ei ꝓposuit.q̃ leonez citheroniũ strauisset.Alcathous ꝟo pelipis fili⁹ feram aggressus cũ victor euasisset:regnũ suscepit ac inter alia q̃ gessit: tẽpluz edificauit:q̃d Agrestis ⁊ apollinis ⁊ diane voluit appellari.Lelegia menia.a lelege edificata.nã vt idez pausanias narrat:megrarẽses aiũt duodeciz post Cara phoronei filiũ seculis lelega ex egipto ꝓfectum regnũ obtinuisse eoq; regnãte se leleges vocatos fuisse:q̃d q̃dem ⁊ strabo significat:cũ inq̃t Careo cũ prius leleges ⁊ insulares essent: fauẽtibus cretẽsib⁹ q̃ miletuz ꝯdidere:in ꝯtinẽte habitare cepisse.Cõposito scirone,sepulto.sublato.Sciron aũt latro fuit

Alcathoe

Scironis ossa in scopulos

qui ea megaridis loca habitauit. que ab eo scironia saxa vocantur. Is peregrinos illac transeuntes cogebat seipsos de precipiti loco iactare: vel deductos supra scopulum abruptum ipse calce in mare ꝓiciebat. Scopulis nomen scironis inheret: vt refert stra. Scironides petre atticis finibus imminēt iuxta mare trāsituz nō relinquētes. Supra eas aūt via est in atticaz. atqȝ megara ab isthmo ducēs. Cauꝝ quoqȝ vētuz ab illis saxis flātem ꝓcellasqȝ ciētem scirona atheniēses vocāt. Fingit aūt poeta ossa scironis in mare ꝓiecti fuisse in scopulos cōuersa. Facta ꝓment ānos. hoc est gesta tua numero annos supabūt. Pro te fortissime vota. Theseia significat: q̄ festa in thesei honorem atheniēses instituerūt. Usqȝ adeo nulla est. parēthesis est sententiaz loco maxie accōmodatam ꝯtinens. Bella parat minos. minoen iouis filiū ex europa regem fuisse crete noti⁹ est: q̄ vt sit exponēduz. Huic androgeus fili⁹ fuit athletico certamine clar⁹. qui cuz athenis ex palestra victoriā reportasset: maximā in se inuidiaz ꝯcitauit. Quapropter insidijs egei atheniēsium regis occisus cū domuz nō rediret. Minos pr̄ aduersus atheniēses bellū mouit ipsis ꝫ pestilētiam ꝫ famez imp̄cat⁹. vt androgei cedem vlcisceret. auctores Plutar. ꝫ Dio. pri⁹ aūt q̄ oppugnare cepisset athenas: varia sibi auxilia cōparauit: quasdāqȝ insulas expugnauit: quas enūerat poeta. ac sicq̄ in his metamorpho. fuit facta describit. Firmissimus. ferocissimus. Ira patria. patri. cōueniente ob filij cedem. Iustis armis. bello iusto: quippe qđ fuit susceptum ꝓ filij cede vlciscēda. Quaqȝ patēt adit⁹. quocūqȝ nauibus poterat ꝑuenire. Hinc anaphen sibi iungit. anaphe insula est in cretico pelago vna ex sporadibus iuxta theras: que a mēbliaro: qui vna cū cadmo ad querendā europā nauigauit: mēbliaros fuit appellata. deinde argonautis a tēpestate vexatꝭ caliginēqȝ optis cum apparuisset: anaphe apo tu anaphenin fuit cognominata. Et hinc stiphalea regna. stiphalus q̇dez vrbs est arcadie. Sz de hac mihi poeta sentire nō videtur cū insulas enūeret sibi a minore ꝯciliatas. forsitan aūt deprauat⁹ est hic v̄sus: qui hinc ad uerbio eraso astypaleia exposcere vr̄. Est eīm astypaleia insula: vna ex cicladib⁹. ab astypalea ancei matre denoīata. nā antea a carib⁹ habitata pyrra primū. deinde palea. tuz theon trapeza. hoc est deoꝝ mensa fuit appellata. Est aūt etiā alia eiusdem noīs cū vrbe inter rhodum ꝫ cretā. Est ꝫ nomen duaꝝ vrbiū quaꝝ altera est in Co insusa. altera ī samo. vn̄ astypaleeus ꝫ astypaleata declinat̄. Hinc humilem myconen. Mycone que ꝫ myconus a Stra. vocatur vna est ex cicladibus. In ea vero insula dicūtur iacere nouissimi gigātum ab hercule lapidib⁹ obruti. Fere autem myconij sunt calui. Cretosaqȝ rura tymoli. sic q̇dem corrupte. cymoli vero per c. recte legitur. Est enim cymolus que ꝫ echinusa insula ī cretico mari. vna ex sporadibus a qua terra cymolia nūcupatur: vt strabo scribit: ad qđ alludēs poeta cretosa Cymoli rura appellat. In illa nāqȝ effoditur creta: que cymolia dicitur: purgādis vestibus apta. Florentēqȝ tyron cypron. hic quoqȝ v̄sus mihi videtur esse deprauatus: cum eīm poeta ennmeret insulas crete vicinas quas sibi minos adiūxit: imperite admodum sporadibus atqȝ cycladibus tyron: que phenicie adiacet. ac cypron que syrie admisceret.

Terra negat sedem, sedem negat ossibus vnda,
Que iactata diu fertur durasse vetustas
In scopulos, scopulis nomen scironis inheret,
Si titulos annosqȝ tuos numerare velimus,
Facta prement annos, pro te fortissime vota
Publica suscipimus, Bacchi tibi sumim⁹ haust⁹,
Consonat assensu populi precibusqȝ fauentum
Regia, Nec tota tristis locus vllus in vrbe est,
Nec tn̄ (vsqȝ adeo nulla est syncera voluptas,
Sollicitūqȝ aliquid letis interuenit) egeus
Gaudia percepit nato secura recepto.
Bella parat minos. qui quā q̄ milite, quā q̄
Classe valet, patria tamen est firmissimus ira,
Androgeiqȝ necem iustis vlciscitur armis.
Ante tamen bello vires acquirit amicas,
Quaqȝ patēt adit⁹ volucri freta classe ꝑerrat,
Hinc anaphen sibi iungit, ꝫ astypaleia regna,
Promissis anaphen, regna astypaleia bello:
Huic humilē myconen, cretosaqȝ rura cymoli,
Florentēqȝ siphnon, scyron, planāqȝ seriphon,

Androgeus

Astypalea

Cymolus

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

Marmoreamq; paron, quamq; impia pdidit arnen
Sithonis accepto q auara poposcerat auro,
Mutata est in auem, que nũc quoq; diligit aurũ.
Nigra pedes, nigris velata monedula pennis.
At non olearos, didymeq; ⁊ tenos, ⁊ andros,
Et gyaros, nitideq; ferax peparethos oliue,
Gnosiacas iuuere rates, latere inde sinistro
Oenonam minos petit eacideia regna.
(Oenonam veteres appellauere, sed ipse
Eacus eginam genitricis noĩe dixit,)
¶ Turba ruit, tãtaq; viꝝ cognoscere fama
Expetit, occurrũt illi telamõq;, minorq;
Quam telamon peleus, ⁊ ples tertia phocus,
Ipse quoq; egreditur tardus grauitate senili
Eacus, ⁊ que sit ventẽdi causa requirit.
Admonitus patrij luctus, suspirat, ⁊ illi
Dicta refert rector populoꝝ talia cẽtum,
Arma iuues oro pro nato sumpta, piq;
Pars sis militie, tumulo solatia posco.
¶ Huic asopiades, petis irrita, dixit, ⁊ vrbi
Non faciẽda mee, neq; enim cõiunctior vlla
Cecropidis hac est tellus, ea federa nobis,
¶ Tristis abit, stabũtq; tibi tua federa magno,

Siphnos — ¶ Forsitan autem non tyron ac cypron: sed siphnum ⁊ scyron est legẽdum. Siphnos enim insula est cymolo ꝓpinqua visu spectabilis: a siphno sunio dicta. Nam ante illuz merope vocabatur ⁊ acis vt Plinius scribit.

Scyros — Scyros aũt vna est ⁊ ipsa ex cycladibus patria licomedis achillis ⁊ deidamie nuptijs clara.

Seriphos — Planaq; seriphon. Seriphos vna est ex cycladibus adeo lapidosa: vt qui seriphijs conuinciãtur: id inspecta obuenisse gorgone causentur. nam vt refert strabo: in illa facta esse vulgãtur que a poetis ficta fuerũt. Dyctem piscatorem arcaz adduxisse retibus: in qua perseus cum matre danae cõtinebatur: cum vtrũq; pater acrisius ĩ mare ꝓiecisset In illa vero insula perseus educatus fuisse ꝓditur: qui cum caput gorgonis allatum seriphijs ostẽdisset vniuersos mutasse in lapides: idq; in matris vltionez factitasse: qꝛ illis adiutoribus seriphi rex polidectes nuptijs inuitam adegisset ¶ Marmoreamq; paron.

Paros — paros etiam vna est ex cycladibus primo platea deide minois appellata: que lapidem ꝓducit: quem parium vocãt ad marmoreas sculpturas aptissimũ. Ex ea natus est archilochus poeta: qui corrupte apud strabonez antilochus est scriptus. Ad qđ alludens Horatius inquit. Parios ego primus iambos ostẽdi latio.

Sithonis in monedulam — Quamq; impia prodidit arnen sithonis. quenam fuerit illa sithonis puella: que accepto auro hostibus arnen insulam ꝓdiderit: atq; in monedulã auem auri maxime furacem conuersa fuerit: nõ memini me legisse Scithonis thracia mulier. Est enim scithonia thracie pars macedonie finitima vnde scithonie niues: apud Virgi. dicũtur. Velata monedula. tecta. cooperta. monedula do auis est e graculoꝝ genere sic dicta: quasi monetula: q monete amore capiatur. At nõ olearos: didymeq;. insule sunt egei ex cycladibus: que minoi aduersus athenienses auxilium non tulerũt

Oliaros — Oliaros aũt per i. nõ per e. in penultima scribitur: insula est vna ex cycladibus sidoniorũ colonia vt heraclides põtic⁹ scribit.

Didyme — Didymeq;. didyme insula est ex cycladib⁹ vna: a figura sic appellata gemella nãq; vĩr. Didymi enim gemelli dicũtur. eodez noĩe insula est in freto siculo vna ex eolijs.

Tenos — Et tenos. insula est vna ex cycladibus tenos: vt strabo refert vrbem nõ sane magnã habẽs. veꝝ neptuni fanum ãplissimuz in luco extra muros spectatu dignũ. in eo capacissima discũbẽtium cõuiuaꝝ edificata sunt triclinia: qđ signum est frequẽtez finitimoꝝ multitudinẽ eo ꝯuenire solitam: qui vna neptuno sacrificia celebrarent.

Andros — Et ãdros. vna est ex cycladib⁹ andros ab ãdro Anij filio cagnoĩata. giaros aũt vna est ex sporadib⁹. Nitideq; ferax peparethos oliue. peparethos insula est vna ex cicladib⁹ oleo abũdãs. Oenopiã minos petit. sic qdez in oĩbus q mihi videre ꝯtigit exẽplarib⁹ legitur. Sz nisi apud Stra. est mẽduz.

Oenona — oenonã legẽdum est. naz q insula postea egina fuit appellata. ab egina eaci matre: quam iupiter: vt scribit Dio. ex phliunte raptam in illã trãstulit insulaz: antea oenona vt stephan⁹ etiam

Dixit, ⁊ vtilius bellum putat esse minari
q̄ gerere, atq; suas ibi precōsumere vires.
Classis ab oenonijs etiam nūc lictia muris
Spectari poterat, cum pleno cōcita velo
Attica puppis adest: ⁊ portus intrat amicos:
Que cephalū patrieq; simul mādata ferebat.
Eacide iuuenes longo post tp̄e visum
Agnouere tñ cephalum, dextrasq; dederūt,
Inq; patris ducere domum: spectabilis heros,
Et veteris retinēs etiam nūc pignora forme/
Ingreditur, ramum tēdens popularis oliue,
Et dextra leuaq; duos etate minores,
Maior hz cliton ⁊ buten pallāte creatos.
Postq̄ congressi primi sua verba tulerūt
Cecropide, cephalus peragit mādata, rogatq;
Auxilium, fedusq; refert, ⁊ iura parētum,
Imperiūq; peti totius acheidos addit.
Sic vbi mādatam iuuit facūdia causam:
Eacus, in capulo regni nitente sinistra,
Ne petite auxilium, sed sumite, dixit, athene,
Nec dubite, vires, quas hec hz insula, vestras
Ducite: ⁊ oīs eat rerum status iste meaꝝ:
Robora nō desunt, supat mihi miles ⁊ hosti,
Gratia dijs, felix ⁊ inexcusabile tp̄s.
Immo ita sit, cephalus, crescat tua ciuib⁹ opto
Urbs, ait, aduenīēs equidem modo gaudia cepi,
Cum tam pulchra mihi/ tam par etate iuuētus
Obuia pcessit, multos tñ inde requiro,
Quos quōdam vidi vestra prius vrbe receptus.
Aeacus ingemuit, tristiq; ita voce locutus:
Flebile principium melior fortuna secuta est.
Hāc vtinam vobis possem memorare, sine vllo

scribit. vnde oenoneus enoniusq; declinatur. Deniq; apud grecoꝝ quenq̄ nō memini me oenopiam legisse vocabatur. Fuit aūt insula nobilissima vt q̄ ⁊ maris oliz tenuerit ipiuz: ⁊ eacidaꝝ origo fuerit. Sane egina loc⁹ est etiā epidaurie terre. Sz ipse eac⁹ eginam. eacū iouis fuisse filiuz ꝯstat/ cui tres filij fuerūt. Telamon Pele⁹ Phocus. Admonit⁹ patrij luct⁹. p̄me mesticie: quā de filio ꝯcepat. Populoꝝ cētum. nā creta cētuz olim vrbes habuisse fert. Tumulo filij sepulchro. Huic asopiades. eac⁹ asopi nepos. egina em̄ eaci mater filia fuit asopi fluuij. Stabūt magno. ꝯstabūt. Lictia. cretēsis a licto crete vrbe a licto deucaliōis filio cognoīata. Veter forme. pristine pulchritudinis. nā cephal⁹ vt etiā pausanias scribit. formosissim⁹ fuit. Popular oliue. i atica nate populoue grate. Maior hz. cā cur a dextra leuaq; cliton ⁊ buten haberet. Maiores em̄ natu i medio minoꝝ incedere solēt. hic aūt pallas vn⁹ e filijs pādionis athenaꝝ reg fuit. Quattuor em̄ filij: vt scribit strabo pādioni fuerūt. Aege⁹. Lic⁹. Pallas. Nis⁹ Peragit mādata expōit mādata: q̄ ab athenīēsibus accepat. Fedusq; refert. ꝯmēorat fed⁹ a suis maiorib⁹ cū eginet pcussū. Impiuz. regnū. Toti⁹ acheidos achaie ⁊ grecie. Peti. appeti a minoe. hoc aūt ait. quo facili⁹ eaco psuadeat: vt athenīēsibus ꝯtra minoen ferat auxiliū. In capulo regni in sceptro. Athene. athenienses. Continēs em̄ p ꝯtēto frequēter ponitur a poetis. Eaci aūt oratio maximā pre se fert in athenīēses ⁊ beniuolētiaz ⁊ benignitatez. Et oīs eat. veniat. vobiscū subaudiatur. Robora. vires. Supat mihi miles ⁊ hosti. hoc ē mihi milites supsunt ⁊ ad iuuādos amicos et ad repellēdos hostes. Gr̄a dijs. sit subaudiat. Dijs em̄ grās egit eac⁹. Felix ⁊ iexcusabile tp̄s mihi est subintelligat. hoc aūt vbuz ē sepenūero elegāter p̄termittitur Obuia pcessit. obuiaz venit. Inde. ex ijs. Hec aūt narrātur: vt cōcinn⁹ ad formicaꝝ metamorphosin in hoīes exponēdaz descēdat Memorare. plixi⁹ narrare. sine vllo ordine. sine vllo phemio.

Eacus

Formice in hoīes

Longa ambage. superflua oratione. Describit autem poeta formicarum mutationem in myrmidonas. Cum eni iunonis ira egine incole pestilentia. fuissent assumpti eacus iouem patrem rogauit: vt aut sibi populum suum restitueret: aut se quoqꝫ vita priuaret. Jupiter vero eaci precib⁹ motus quotquot formice in antiqua quercu erant: in homines cōmutauit: quibus eacus agros diuisit. Ossa cinisqꝫ iacent: mortui sunt. Et quota pars. ac si diceret minima. Lues. pestis. A pellice. egina quā iuno odio persequebatur. quippe cum qua iupiter coiuisset. Eleganter autē sciteqꝫ ea omnia describit poeta: que tempore pestis accidere solēt. Opes auxilia. Pressit. oppressit. occupauit. Et ignauos estus. ab effectu: ꝙ ignauos homines reddant et pigros. Dumqꝫ quater plenis. ꝑ quattuor inquit menses austri vēti morbosi spirarunt. Luna enim singulis quibusqꝫ mensibus crescit ac decrescit. Letiferis estib⁹. pestiferis feruoribus. Vicium. aeris corruptionē. Temerasse. corrupisse. Strage canū primo. hec ex primo iliados sumpta esse videntur. nam homerus pestem in exercitum grecorū apollinis ira immissam describens asserit primo canes mulosqꝫ interijsse. Tabent. putrescūt: ac macilente fiūt. Palme. victorie. Veterū honorū antique glorie. Non aper irasci meminit. protozeugma ē. meminit eni verbū ad duos q̄ sequunt noīatiuos est referendū. Incurrere. impetum facere. Omnia languor habet. omnia inquit animalia languida et infirma sunt effecta. Corpora feda. cadauera fetētia. Odoribus. cadauerum fetoribus. ꝙꝙ odores fere in bonam accipiātur partem: ac pro ijs que nares delectant ponantur. Et agunt contagia late. corruptionem. inquit longe mittunt. Liquescunt. resoluuntur.

Pestillentie descriptio.

Ordine nūc repetā, neu lōga ambage morer vos:
Ossa cinisqꝫ iacēt, memori quos mēte requiris:
Et quota pars illi rerū periere mearum?
Dira lues populis ira Junonis inique
Incidit exose dictas a pellice terras,
Dum visum est mortale malū, tantaqꝫ latebat
Causa nocēs cladis, pugnatū est arte medendi,
Exitium superabat opes, victeqꝫ iacebant.
Principio celum spissa caligine terras
Pressit, ꝛ ignauos inclusit nubibus estus.
Dūqꝫ quater plenis expleuit cornibus orbem
Luna, quater plenū tenuata retexuit orbem,
Letiferis calidi spirarunt estibus austri.
Constat ꝛ in fontes viciū venisse lacusqꝫ:
Miliaqꝫ incultos serpentū multa per agros
Errasse atqꝫ suis fluuios temerasse venenis.
Strage canū primo volucrūqꝫ auiūqꝫ boumqꝫ
Inqꝫ feris subiti deprensa potentia morbi est.
Concidere infelix validos miratur arator
Inter opus tauros, medioqꝫ recumbere sulco:
Lanigeris gregibus balatus dantib⁹ egros
Sponte sua laneqꝫ cadunt, ꝛ corpore tabent:
Acer equus quondā magneqꝫ in puluere fame
Degenerat, palme veterūqꝫ oblitus honorum,
Ad presepe gemit morbo moriturus inerti.
Non aper irasci meminit, nec fidere cursu
Cerua, nec armentis incurrere fortibus vrsi,
Omnia languor hꝫ, siluis agrisqꝫ vijsqꝫ
Corpa feda iacent, vitiantur odoribus aure.
Mira loquar, non illa canes auideqꝫ volucres,
Non cani tetigere lupi, dilapsa liquescunt
Afflatuqꝫ nocent, ꝛ agunt contagia late,

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Peruenit ad miseros damno grauiore colonos
Pestis/ & in magnę dominatur męnibus vrbis:
Viscera torrētur primo | flammisq; fatiscūt,
Indicium rubor est/ & duct⁹ anhelitus igni.
Aspera lingua tumet, tepidisq; arētia vētis
Ora patēt, aureq; graues captātur hiatu:
Non stratum, nō vlla pati velamina possunt,
Dura sed in terra ponūt precordia, ne fit
Corpus humo gelidū, sȝ humus de corpe feruet:
Nec moderator adest, inq; ipsos sęua medētes
Erumpit clades, obsuntq; auctoribus artes,
Quo pprior quisq; est/ seruitq; fidelius ęgro,
In partem leti citius venit, atq; salutis
Spes abijt, finēq; vident in funere morbi.
Indulgēt animis, & nulla quid vtile cura est:
Vtile, enim nihil est, passim, positoq; pudore/
Fontibus, & fluuijs, puteisq; capacibus hęrēt,
Nec sitis est extincta prius, q̄ vita/ bibēdo,
Inde graues morbo nequeūt ꝯsurgere, & ipsis
Immoriūtur aquis, aliquis tn̄ haurit & illas,
Tantaq; sunt miseris inuisi tędia lecti,
Prosiliunt, aut si pͥhibēt consistere vires,
Corpora deuoluūt in humum, fugiūtq; penates
Quisq; suos, sua cuiq; domus funesta videtur,
Et q2 causa latet, locus est in crimine notus:
Semianimes errare vijs, dum stare valebāt
Aspiceres: flentes alios, terraq; iacētes,
Lassaq; versantes supmo lumina motu,
Membraq; pendētis tēdunt ad sidera cęli
Hic, illic, vbi mors deprēderat exhalātes.
Quid mihi tūc animi fuit, aut quid debuit esse,
Vt vitam odissem, & cuperem pars esse meoꝝ?

Flammisq; fatiscunt. hoc est ardore quodam intestino resoluuntur. Eleganter autem omnia describit poeta que peste laborantibus solent euenire. Indicium rubor est. rubor faciei inquit, indicat viscera esse inflammata. Tumet. inflatur. Arentia ora arida & sicca. Ventis tepidis austris. Patent. aperta sunt & tenentur. Aure graues. pnitiose. Non stratum. lectum. Dura precordia. corpora inflata & aspera: vt a parte totum intelligamus. Sunt enim precordia vt Pli. in. xi. naturalis historie scribit: membrane tenuissime quibus exta hominis ab inferiore viscerum parte separantur, sic dicta: quia cordi pretendūtur: que greci frenas appellāt: q; illis subtilitas mentis accepta feratur. Moderator. rector. medicus. Erumpit. inuadit. Obsuntq; auctoribus artes. medice inquit artes suis professoribus nocent. peste enīȝ medici quoq; corripiebātur. Leti. mortis. Finēq; videt in funere morbi. ordo est & sensus finēq; morbi in funere et morte vident. Indulgēt animis. hoc est faciunt quicquid ipsis libet. Quid vtile. hoc verbum sit subintelligatur: vt sit sensus. et nulla cura est quid sit vtile. Haurit. bibit. Et illas. etiam illas cadaueribus infectas: in quibus multi moriebātur. Tantaq; sunt miseris. adeo autem inquit inuisos habent lectos: vt ex illis prosiliant. Aut si prohibent. hoc est si cui sunt taȝ exigue vires: vt stare non possit atq; e lecto desilire deuoluit se quoquo modo potest in humum. In crimine. in culpa. Semianimes. semimortuos. Pēdentis. impendentis. imminentis. Hic. illic. passim & vbiq;. Exhalantes. expirantes. Quid animi. qualis animus. Vt vitam odissem. qualem animum habere debuerit eacus ipse exponit. Talem inq̄t aīm debui habere: vt vitam odisseȝ: ac mortu⁹ esse cupeȝ.

Precordia

Flexerat. conuerterat. Contra. e regione. Sublimia. alta. Irrita tura. vana nihilo conferentia. Non exoratis. diis subaudiatur. Admoti templis. adducti in templa. Dum vota sacerdos concipit dum sacerdos precatur deos. Purum vinum. merum sine aqua. mero nanqꝫ in sacrificiis quemadmodum ⁊ nos prisci vtebãtur. Haud expectato vulnere. non expectato ictu. Fibra quoqꝫ egra. viciata. Fibras autem victimarum haruspices inspiciebant: quo predicere futura possent. Notas veri. signa quibus verum cognoscitur. Monitus. admonitiones deorum. Tristes morbi. ab effectu ꝙ tristiciam pariãt morbi tristes vocantur. Ad viscera. ad intestina corrumpẽda. Ante sacros postes. ante sacras templorum ianuas. Pars animaꝫ laqueo claudunt. pars inquit se suspendunt ⁊ strangulant. Venientia fata. venientem mortem. Feruntur. efferuntur. nam extra vrbem cadauera sepeliebantur. Nullis funeribus. Nullis exequiarum honoribus. Neqꝫ enim capiebant funera porte. incredibilem funerum multitudinem fuisse eacus ostendit: cum per vrbis portas efferri non possent. Aut inhumata premunt terras. aut insepulta iacẽt in terra. Aut dantur in altos indotata rogos. aut inquit sine vllo sepulture honore in ignes mittũtur. In tumulos. ad sepulchra facienda. In ignes. in rogos extruendos: per que significatur cadauerum maximam fuisse multitudinem. Tanto turbine. tanta perturbatione ⁊ inuolutione rerum. Falsa. falso. nomen enim pro aduerbio est positum. Loquuntur. homines.

Quo se cunqꝫ acies oculorum flexerat illic
Vulgus erat stratum: veluti cũ putrida motis
Poma cadũt ramis, agitateqꝫ ilice glãdes.
Templa vides, cõtra gradibus sublimia longis,
Jupiter illa tenet, quis non altaribus illis
Irrita thura dedit: quotiẽs p cõiuge cõiunx,
Pro nato genitor, dum verba precãtia dixit,
Non exoratis animam finiuit in aris,
Inqꝫ manu thuris pars incõsumpta reptã est.
Admoti quotiẽs tẽplis dum vota sacerdos
Concipit ⁊ fundit purum inter cornua vinum,
Haud expectato ceciderũt vulnere tauri.
Ipse ego sacra Ioui p me patriaqꝫ tribusqꝫ
Cum facerem natis, mugitus victima diros
Edidit, ⁊ subito collapsa sine ictibus vllis
Exiguo tinxit subiectos sanguine cultros.
Fibra quoqꝫ egra notas veri monitusqꝫ deorum
Perdiderat, tristes penetrãt ad viscera morbi.
Ante sacros vidi piecta cadauera postes,
Ante ipsas quo mors foret inuidiosior aras.
Pars aiarum laqueo claudũt, mortisqꝫ timorem
Morte fugãt, vltroqꝫ vocãt veniẽtia fata.
Corpora missa neci nullis de more ferũtur
Funeribus, neqꝫ eñi capiebãt funera portę:
Aut inhumata premũt terras aut dãtur in altos
Indotata rogos, ⁊ iam reuerẽtia nulla est:
Deqꝫ rogis pugnãt, alienisqꝫ ignibus ardẽt:
Qui lachrimẽt desunt, indefletęqꝫ vagãtur
Natorum, matrũqꝫ anime iuuenũqꝫ senũqꝫ:
Nec loc⁹ in tumulos, nec sufficit arbor in ignes.
Attonitus tãto miserarum turbine rerum,
Jupiter o, dixi, si te non falsa loquũtur

Jlle sub asopidos quondam amplexus egine,
Nec te magne pater, nostri pudet esse parētem:
Aut mihi redde meos, aut me q̄ꝫ conde sepulcro.
Jlle notam fulgore dedit, tonitruq̄ꝫ secūdo,
Accipio, sintq̄ꝫ ista precor felicia mētis
Signa tue, dixi, que das mihi pignoris omen,
Forte fuit iuxta patulis rarissima ramis
Sacra Joui quercus de semine dodoneo,
Hic nos frugilegas aspeximus agmine lōgo
Grāde onus exiguo formicas ore gerētes,
Rugosoq̄ꝫ suum seruātes cortice callem.
Dum numer mirer, totidem pater optime, dixi,
Tu mihi da ciues, ⁊ inania menia supple:
Intremuit, ramisq̄ꝫ sonum sine flamine motis
Alta dedit quercꝰ: pauido mihi mēbra timore
Horruerāt, stabātq̄ꝫ come, tm̄ oscula terre
Roboribusq̄ꝫ dedi, nec me sperare fatebar,
Sperabam tamen, atq̄ꝫ aīo mea vota fouebam.
Nox subit ⁊ curis exercita corpa somnus
Occupat, ante oculos eadeꝫ mihi quercꝰ adesse,
Et rami totidem, totidēq̄ꝫ aīalia ramis
Ferre suis visa est, pariterq̄ꝫ tremiscere motu,
Graniferūq̄ꝫ agmen subiectis spargere in aruis,
Crescere q̄d subito maius maiusq̄ꝫ videtur,
Ac se tollere humo, rectoq̄ꝫ assistere trūco,
Et maciem numerūq̄ꝫ pedum nigrūq̄ꝫ colorem
Ponere, ⁊ humanam mēbris inducere formam.
Somnus abit, dāno vigilās mea visa, queror q̄ꝫ,
In superis opis esse nihil; at in edibus ingēs
Murmur erat, vocesq̄ꝫ hoīm exaudire videbar:
Jaꝫ mihi desuetas dū suspicor has quoq̄ꝫ somni
Esse, venit telamon ꝑperus, foribusq̄ꝫ reclusis

Jlle sub amplexus quōdam asopidos egine. concubuisse cum egina asopi filia. Hic autem versus aliquid vitij contraxisse videtur: quod quideꝫ si opus poeta emendasset: facile sustulisset. Forsitan autem sic esseꝫ legēdum. Jlle sub asopidos quōdam amplexus aegine. quāuis asopus secundam producat. sic autem erit spondaicus versus. Asopidos egine. asopi filie. est eniꝫ asopus achaie fluuius in sinum corinthium labēs. Asopus Notam. signum. Fulgore. fulgoris splendore. Que das mihi pignoris omen. que mihi ꝓ pignoris signo ostendis. De semine dodoneo. laus a loco. Dodona enim vrbs est molossidis in epiro. iuxta quam fuit silua Joui dicata: in qua colūbe responsa dabant. Dodona Dicta est auteꝫ dodona vel a Dodona vna ex oceani nimphis: vel a dodono iouis et Europe filio: vl' a dodone fluuio: vt Stephanꝰ ait. Unde dodonius dodoneusq̄ꝫ deriuatur. Hinc est deuerbium. Aes dodoneum. in eos qui nimium multa loquūtur. Frugilegas fruges ac grana colligentes. Rugoso cortice. aspera pelle. Sine flamine. sine vento. Stabant. erecte erant. Exercita. defatigata. est autem sententia generalis. Graniferum agmen. multitudinem formicarum grana ferentium. Spargere in aruis subiectis si esset soluta oratio in arua subiecta diceretur. Recto trunco. corpore erecto ⁊ pectore. Mea visa. mea insomnia.

Speqz, fideqz pater, dixit, maiora videbis,
Egredere, egredior|qualesqz in imagine somni
Visus eram vidisse viros|ex ordine tales
Aspicio noscoqz, adeunt, regemqz salutant.
Vota Ioui soluo, populisqz recentibus vrbem
Partior, ꝛ vacuos priscis cultoribus agros,
Myrmidonasqz voco, nec origine noĩa fraudo.
Corpora vidisti, mores quos ante gerebant|
Nũc quoqz hñt, parcũ gen⁹ est|patiensqz laborũ,
Quesitiqz tenax, ꝛ quod quesita reseruet:
Hi te ad bella pares, annis, animisqz, sequentur,
Cum primũ, qui te feliciter attulit, eurus
(Eurus eñ attulerat) fuerit mutat⁹ in austros,
Talibus atqz alijs longũ sermonibus illi
Impleuere diem, lucis pars optima mense
Est data, nox somnis. Iubar aureus extulerat sol; Mane
Flabat adhuc eurus, redituraqz vela tenebat,
Ad cephalum, pallante sati, cui grandior etas,
Ad regẽ cephalus|simul ꝛ pallante creati
Conueniũt, sed adhuc regẽ sopor altus habebat.
Excipit eacides illos in limine phocus,
Nam telamon, fraterqz, viros ad bella parabant,
Phocus in interius spaciũ|pulchrosqz recessus
Cecropidas duxit, cũ quis simul ipse resedit:
Aspicit coliden ignota ex arbore factum
Ferre manu iaculũ|cuius fuit aurea cuspis,
Pauca prius medijs sermonib⁹ ille locutus,
Sum nemorũ studiosus, ait, cedisqz ferine, Phocus cephalo ait.
Qua tñ a silua teneas hastile recisum
Iamdudũ dubito, certe si fraxinus esset,
Fulua colore foret, si cornus, nodus inesset:
Vnde sit ignoro, sed nõ formosius isto

Vñ myrmidones.

Speqz fideqz maiora. hoc maiora q̃ vt sperãda credendaqz sint. Adeunt. accedunt ad me. Mirmidonasqz voco. apo tu mirmikon. hoc est formicis quidem mirmidonas appellatos fuisse ait poeta: vt qui fabule astipuletur. Strabo autem scribit aginenses myrmidonas dictos: non vt in fabulis canit q̃ magna inualescente pestilentia formice eaco precante in homines verse fuerint. sed quia formicarum more terrã fodientes ad petras eam apportarent: vt agri colendi materiam haberent ac fossas incolerent ne lateritiam facere atqz edificare cogerentur. Pares annis. eadẽ namqz nocte omnes nati esse videbantur. Eurus enim attulerat parenthesis est expositionem cõtinens a poeta inserta. Mense. cene. conuiuio. Iubar. splendorem. Aureus sol. pulcher ac splẽdidus. Cui grandior etas. causa cur filij pallantis ad cephaluz cõuenerint. ille eñ maior natu erat Ad regem eacum. Fraterqz peleus. Cum quis quibuscum. Eoliden. cephalum eoli filium.

finis narrationis Eaci. //

Sum nemorum studiosus. hoc est venationibus delector: et ferarum cede. Silua. arbore. continens enim pro contento positum est. Si cornus nodus inesset. cornus enim nodosa est arbor. Vnde sit. ex qua arbore sit. Telum iaculabile. periphrasis est iaculi. Acteis athemensibus. Specie. pulchritudine. Vsum. vtilitatem. Fortunaqz missum non regit. hoc est nulli subijcitur fortune. frustra eñ nunq̃ mittitur.

Iaculũ mirandum

Iuuenis nereius. phocus nerei nepos. nam eacus eum ex psamate nerei filia sustulit. Quis auctor. quis fuerit dator tam magni muneris: Ille refert. cephalus. Et cetera nota pudore. ordo est et sensus. ꝛ silet ac reticet cephalus ob pudorẽ ceteraqz nota erant: qua mercede illud iaculum ab vxore acceperit. neqz eniz refert cephalus se ob pulchritunem suã ab vxore accepisse. Tulerit acceperit. Tactusqz dolore. commotus. Nate dea. phocus quem alloquitur cephalus filius fuit eaci ex psamathe nimpha. Quis posset credere parẽthesis

Viderunt oculi telum iaculabile nostri.
Excipit acteis e fratribus alter: & visum
Maiorem specie mirabere, dixit, in isto:
Consequtur quodcūq; petit, fortunaq; missum
Non regit, & reuolat nullo referente cruentum.
Tum vero iuuenis Nereius omnia querit,
Cur sit, & vnde datū, quis tanti muneris auctor.
Quę petit, ille refert, & cętera nota pudore
Qua tulerit mercede silet, tactusq; dolore
Coniugis amissę, lachrymis ita fatur obortis:
Hoc me, nate dea (quis posset credere) tęlum
Flere facit, facietq; diu, si viuere nobis
Fata diu dederint, hoc me cū coniuge cara
Perdidit, hoc vtinā caruissem munere semper.
Procris erat (si forte magis peruenit ad aures
Orithyia tuas) magnę soror orythyię,
Si faciem moresq; velis conferre duarum,
Dignior ipsa rapi: pater hāc mihi iūxit erecthe⁹
Hanc mihi iunxit amor, felix dicebar, erāq;,
Non ita dijs visum est: at nūc quoq; forsitā essem,
Alter agebatur post sacra iugalia mēsis,
Cum me cornigeris tendentē retia ceruis
Vertice de summo sp̄ florentis hymeti
Lutea mane videt pulsis aurora tenebris,
Inuitūq; rapit (liceat mihi vera referre
Pace deę, quod sit roseo spectabilis ore,
Quod teneat lucis, teneat confinia noctis,
Nectareis qđ alatur aquis) ego procrin amabaʒ,
Pectore procris erat, procris mihi sp̄ in ore,
Sacra tori/coitusq; nouos/thalamosq; recentes
Primaq; deserti referebā fędera lecti.
Mota dea est: & siste tuas ingrate querelas,

est qua significatur nō esse credibile cephalum ob illud iaculum flere: quod tante sit vtilitatis. Procris erat. procris erecthei atheniensium regis filia fuit: que cū cephalo nupsisset auroræ odio que cephalum in suos amplexus conuertere nequiuit/sub forma alieni viri munerib⁹ a cephalo ipso tentato fidem marito datam fractura videbatur. cum auteʒ se cephalus indicasset: aufugiens silvas petijt ac diane comes effecta/tandem a cephalo placatur: domūq; reuersa marito/& canem nomine lelapa/et iaculum admirande pulchritudinis virtutisq; donauit. Cum autem cuiusdā indicio comperisset cephalum cum quadam nympha nomine aura congredi solitum: clam euʒ in siluas secuta/ab inscio marito eo telo quod ab ipsa dono acceperat: fuit interfecta. Magne orithyie. preclare: vt que sua pulchritudine a borea vento rapta fuisse fingatur. Conferre. comparare. Dignior ipsa rapi. anteponit cephalus procri orithyie: quis ob pulchritudinem orithyia a borea vento rapta fuisse feratur. Ipsa. procris. sentit eniʒ cephalus procrin fuisse orithyia elegantiorem atq; formosioreʒ. Pater hanc mihi iūxit erectheus. Hanc mihi inquit erectheus pater vxorē dedit. erectheus aut vt diximus athenarū rex fuit vnde athenienses interdum erecthide vocantur. Hanc mihi iunxit amor. repetitio ē maxime affectui amātis conueniēs. Non ita dijs visuʒ est. nō ita dijs placuit: vt esseʒ felix. Post sacra iugalia. post nuptias celebratas. Semper florentis hymeti. hymetus mons est attice regionis. thymo semper florēs. vbi & mel optimum conficitur: & marmor effoditur. Roseo. pulchro. Spectabilis digna que spectetur. Mota dea est cōmota et indignata. Siste contine. Quod teneat lucis. naʒ aurora media est inter diem & noctem. Procrin habe. ironice cum quadam indignatione legenduʒ est vt illud Virgilij. I sequere italiam ventis. Ingrate. mihi in amore non respondens: vt qui me a qua amaris non redamas.

Procris

Cephalus in aliam figuram.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

Quod si mea prouida mens est. sed si inquit preuideo futura cupies nunq̃ habuisse procrin. Me cum retracto. mecuʒ cogito. Me morata dee. verba ⁊ dicta auroꝛe Esse metus cepit zelotipus auro re ira cephalus esse effectus. Facies etasq̃ iubebant. formosa inquit facies ⁊ iuuenilis etas procris me inducebant: vt crederem ipsam adulterium cõmisisse. mores autem casti me illud suspicari non permittebant. Criminis exemplum adulterij. auroꝛa nãq̃ vnde redibat: exemplo erat q̃ facile mulieres in adulterium cadant. Sollicitare. temptare: infestare. Ineo intro. Fide. fidei antiquoꝝ more: vt Uirgili. Libra die somniq̃ pares vbi fecerit horas. Male continui. vix me continui: vt non faterer me cephalum esse. Quin vt non. interdũ cur non significat. Ut oportuit. vt honestũ ⁊ conueniens fuit. Calebat. ardebat. anxia erat. Desiderio. absentia. Coniugis arrepti mariti quẽ putabat auroꝛa fuisse raptũ. Tu collige. conclude. ratiocinare. id quod greci syllogisin dicũt. Uni. soli cephalo. Cui sano. sapienti. In mea vulnera. i. meos dolores Census. amplas diuitias. Mala o mala mulier. Tectus simulat⁹. Perfida. proprie: nam perfidi q̃ fidem violant dicuntur.

Insidiosa limina. in q̃b⁹ sibi structe insidie fuerãt. Offensaq̃ mei q̃ me offendisset. offensa enim actiue. offensio passiue accipi solet. Perosa. odio habens. Operata. occupata. dedita. Uiolẽtioꝛ ignis amoꝛ vehementioꝛ. Redditur mihi. ad me redit. Sua cynthia. sua diana. Muneris alterius. canis procri vxore donati. si autem coniunctio est subaudienda. vt intelligatur si requiris exponit autem

Procrin habe, dixit, q̃ si mea prouida mens est:
Non habuisse voles, meq̃ʒ illi irata remisit.
Dum redeo, mecũq̃ʒ dee memorata retracto,
Esse metus cepit, ne iura iugalia coniunx
Non bene seruasset, facies etasq̃ʒ iubebant
Credere adulteriũ, p̄hibebant credere mores,
Sed tñ abfuerã, sed ⁊ hec erat vnde redibam
Criminis exemplũ, sed cũcta timemus amãtes
Querere qđ doleã statuo, donisq̃ʒ pudicam
Solicitare fidem, fauet huic auroꝛa timoꝛi,
Immutatq̃ʒ meã (videoꝛ sensisse) figuram.
Palladiasq̃ʒ ineo nõ cognoscẽdus athenas,
Ingredioꝛq̃ʒ domũ, culpa domus ipsa carebat,
Castaq̃ʒ signa dabat, dñoq̃ʒ erat anxia rapto.
Uix adit⁹ per mille dolos ad erechthida factus,
Ut vidi obstupui, meditataq̃ʒ pene reliqui
Tentamenta fide, male me, quin vera faterer,
Continui, male quin vt opoꝛtuit, oscula ferrem:
Tristis erat, sed nulla tñ formosioꝛ illa
Esse põt tristi, desiderioq̃ʒ calebat
Coniugis arrepti: tu collige qualis in illa,
Phoce, decoꝛ fuerit, quã sic doloꝛ ipse decebat.
Quid referã, quotiẽs tentamina nostra pudici
Reppulerint mores? quotiens ego, dixerit, vni
Seruoꝛ vbicũq̃ʒ est, vni mea gaudia seruo,
Cui non ista fide satis experientia sano
Magna foret? nõ suʒ ɔtentus, ⁊ in mea pugno
Uulnera, dũ census dare me p̄mitto, loquendo,
Muneraq̃ʒ augendo, tandẽ dubitare coegi:
Exclamo, mala, pectoꝛa detego, tectus adulter,
Uerus eram coniunx, me perfida, teste teneris.
Illa nihil, tacito tantũmodo victa pudoꝛe,

Insidiosa, malo cũ coniuge, limina fugit,
Offensaq; mei/genus omne perosa viror;,
Montibus errabat studijs operata dianę.
Tum mihi deserto violentior ignis ad ossa
Peruenit, orabã veniã, τ peccasse fatebar,
Et potuisse datis simili succũbere culpę
Me quoq; muneribus, si munera tanta darent,
Hec mihi confesso, lęsum prius vlta pudorem,
Redditur, τ dulces concorditer exigit annos:
Dat mihi pręterea, tanq̃ si parua dedisset
Dona, canẽ, munus, quẽ cũ sua traderet illi
Cynthia, currendo superabit, dixerat, oẽs.
Dat simul, τ iaculũ, manibus qđ cernis habere.
Muneris alterius quę sit fortuna reqris,
Accipe mirandũ, nouitate mouebere facti:
Carmina naiades non intellecta priorum
Soluũt ingenijs, τ pręcipitata iacebat
Immemor ambagũ vates obscura suarum,
Scilicet alma themis, nec talia liquit inulta,
Protinus aonijs ĩmissa est bellua thebis,
Cessit τ exitio multis, pecorũq; suoq;
Ruricolę pauere feram: vicina iuuentus
Venimus, τ latos indagine cinximus agros:
Illa leui velox superabat retia saltu,
Sũmaq; transibat positarũ lina plagarum:
Copula detrahit canib⁹, quos illa freqũetes
Effudit, τ cętum, nõ segnior alite, ludit.
Poscor τ ipse meũ consensu lelapa magno,
(Muneris hoc nomen) iãdudũ vincula pugnat
Exuere ipse sibi, colloq; morantia tendit.
Vix bene missus erat, nec iam poteram⁹ vbi eẽt
Scire, pedũ calidus vestigia puluis habebat,

mutationem τ fere themidis indignatione in thebanum agrum immisse: et canis nomine lelapis in saxa. nam thebani cum vidissent naiadas ac nymphas futura predicere themidis dee obscura dantis responsa teplũ deseruerunt. illa vero indignata feram immisit: que τ pecora τ agrestes vexaret. ad eam opprimendã cũ alia grecie iuuentute cõuenit etiam cephalus cũ lelapa cane: qui cum in feram ineuitabile iaculũ foret coniecturus: vtrũq; aspexit in saxa cõmutatuz. Accipe mirandum. audiem admiratione dignaz. Naiades. nymphe. Carmina. vaticinia. predictiones. Soluunt. exponunt. Precipitata. deiecta contempta. Ambagum. dictoruz ambiguoꝝ. Alma themis sancta. naz themis (vt Pompe. ait) dea fuit que hominibus: precipiebat id petere qđ honestum et fas esset. vñ τ pro eo ꝙ nos fas dicimus. themis frequẽter ponitur a grecis. Inulta. impunita. Aonijs thebis. beotijs. aonia enĩ ps est beotie. scite ꝟo epitheto distinxit. nam thebe multaruz vrbium nomen est: vt diximus. Cessit et exitio multis. perniciosa multis fuit. Pecorũq; suoq; agricole inquit illam feram τ sua τ pecoruz morte pauerũt multos enĩ ex illis deuorauit fera. Indagine. multitudine hoĩm inquirentũ. sic virgilius. Saltusq; indagine cingũt indagare aũt vnde indaginẽ declinamus. est diligenter inqrere. Sũma lina. summos funes. metonymia est. ex lino enĩ funes cõficiuntur. Positarũ plagarum. tẽtorum retium. Copula. vinculuz quo canes colligantur. Et cetum canum multitudinez. Non segnior alite. velox vt auis. Ludit deludit. decipit. Lelapa. a velocitate τ impetu hoc nomen inditũ fuit cani. lelaps enĩ turbo dicit̃ qui vnsus est maxime impetuosus. Pugnat exuere. conat̃ detrahere Morantia. remorantia retinentia. Tendit. contendit. conatur. Vix bene missus erat q̃ta fuerit velocitate canis ille aperte declarat cephalus. quem vix dimissuz non poterant videre. Missus. dimissus. Vestigia pedum. signa pedum. Habebat. tenebat.

Exute glandes. expulse glandes plumbee. Contorto verbere contorta funda. Calamus sagitta ex calamo confecta. Gortyniaco ab arcu cretensi. nam gortyn que et gortys dicitur vrbs est crete a gorty heroe dicta. hec & larissa & cremia fuit appellata. Apex. vertex. Tollor in hunc. in illum verticem ascendo: Modo. interdum. Deprẽdi comprehẽdi. Modo se subducere. interdũ se substrahere. Callida. astuta. Limite recto. itinere In spacium rectum subaudiatur. Quo in quo cursu. In girum. in orbem. Hosti. cani lelapi. Imminet instat. Vanos morsus. inanes: q; feram comprehendere non poterat. Ad iaculi vertebar opem. volebam inquit mittere iaculum. Quod dextera librat. gestum exprimit iaculum emittere volentis. Amentis addere. imponere. amenta autem sunt lora: quibus iacula facilius longiusq; emittuntur: Lumina deflexi. oculos remoui a cane & fera. Eodem ad eundem locum. Mirum. res miranda est autem interiectio affectui seruiens. Affuit. auxilio fuit. Hactenus. locutus est cephalus subaudiatur. Iuuat o meminisse beati temporis eacide: sententia est catholica & gñalis. Rite felix. perfecte felix. Amor socialis ab effectu q; socios reddat. Thalamos iouis. nuptias iouis. Venus ipsa que est pulchritudinis dea & venustatis. Equales flamme. par amor. Sole fere radijs matutino inquit tempore in siluas advenandum ire solebam. est enim matutini tẽporis periphrasis. Cacumina. mõtium summitates. Iuueniliter. iuuenum more. Naribus acres. odori. Lina nodosa retia.

Ipse oculis ereptus erat, non ocior illo
Hasta, nec exute cõtorto verbere glãdes,
Nec gortyniaco calamus leuis exit ab arcu,
Collis apex medij subiectis imminet aruis,
Tollor in hũc, capioq; noui spectacula cursus
Quo modo deprendi, modo se subducere ab ipso
Vulnere visa fera est, nec limite callida recto
In spaciũq; fugit, sed decipit ora sequẽtis,
Et redit in girum, ne sit suus impetus hosti,
Imminet hic, sequiturq; parem, similisq; tenẽti
Non tenet, & vanos exercet in aere morsus:
Ad iaculi vertebar opem, qđ dextera librat
Dum mea, dum digitos amẽtis addere tẽto
Lumina deflexi, reuocataq; rursus eodem
Rettuleram, & medio (mirũ) duo marmora cãpo
Aspicio, fugere hoc, illud latrare putares,
Scilicet inuictos ambos certamine cursus
Esse deus voluit, si quis deus affuit illis.
Hactenus, & tacuit, iaculo qđ crimen in ipso est
Phocus ait, iaculi sic crimina reddidit ille.
Gaudia principium nostri sunt, Phoce, doloris,
Illa prius referam, iuuat o meminisse beati
Temporis eacide: quo primos rite p annos
Coniuge eram felix, felix erat illa marito,
Mutua cura deos, & amor socialis habebat,
Nec iouis illa meo thalamos preferret amori,
Nec me que caperet, non si venus ipsa veniret,
Vlla erat, equales vrebãt pectora flãme.
Sole fere radijs feriẽte cacumina primis
Venatum in siluas iuueniliter ire solebam,
Nec mecum famuli, nec equi, nec naribus acres
Ire canes, nec lina sequi nodosa solebãt,

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Tutus eram iaculo:sed cū satiata ferinę
Dextera cędis erat;repetebā frigus et vmbras,
Et quę de gelidis exibat vallibus auram,
Aura petebatur medio mihi lenis in ęstu,
Auram expectabā,requies erat illa labori.
Aura(recordor enī)venias,cantare solebā,
Meqꝫ iuues,intresqꝫ sinus gratissima nostros,
Utqꝫ facis/releuare velis,quibus vrimur,ęstus:
Forsitan addiderā(sic me mea fata trahebant)
Blanditias plures,ꝛ tu mihi magna voluptas/
Dicere sum solitus,tu me reficisqꝫ,fouesqꝫ,
Tu facis/vt siluas,vt amem loca sola,meoqꝫ
Spiritus iste tuus sp̄ capiatur ab ore.
Uocibus ambiguis deceptā prębuit aurem
Nescio quis,nomenqꝫ aurę tam sępe vocatum
Esse putat nymphę,nymphā mihi credit amari,
Criminis extēplo ficti temerarius index
Procrin adit,linguaqꝫ refert audita susurra:
Credula res amor est:subito collapsa dolore,
(Ut mihi narratur)cecidit,longoqꝫ refecta
Tp̄e se miseram,se fati,dixit,iniqui,
Deqꝫ fide questa est,ꝛ crimine concita vano,
Qđ nihil est/metuit,metuit sine corꝑe nomen,
Et dolet infelix/veluti de pellice vera.
Sępe tn̄ dubitat,metuitqꝫ miserrima falli,
Indicioqꝫ fidem negat,ꝛ nisi viderit ipsa,
Damnatura sui nō est delicta mariti.
Postera detulerant aurorę lumina noctem,
Egredior,siluasqꝫ peto,victorqꝫ per herbas
Aura veni,dixi,nostroqꝫ medere labori,
Et subito gemitus inter mea verba videbar,
Nescio quos audisse,veni tn̄ optima dicens/

Aura lenis. suauis iucunda. est autem pulchra anadiplosis cum repetitione qua significat cephalus auram illam sibi gratissimaꝫ fuisse. Releuare estus leues facere solis feruores. Et tu mihi magna voluptas. he sunt blanditie quibus vtebatur cephalus ad auroram. Loca sola. deserta. Uocibus ambiguis. vbis dubijs: que tum ad auram tum ad amicā poterant referri. Extemplo subito. Criminis ficti. falsi. Temerarius inconsideratus. Index. delator. nam indices proprie criminū dicuntur delatores. Lingua refert narrat exponit. Susurra. murmurata voces: quibus aurā vocabat. Credula res amor est. causa est cur procris subito collapsa ceciderit. amātes namqꝫ facile omnia credunt. Creduli auteꝫ dicūtur qui facile credūt. Fati iniqui infelicis. Concita. cōmota. Sine corpore. aura namqꝫ corpore caret. Metuit falli: timet ne decipiatur ab indice. Indicioqꝫ fidem negat. fidem inquit delatori et indici non adhibet. Siluasqꝫ peto in siluas vado. Uictor voti compos. multas namqꝫ confecerat feras. Medere. succurre.

Fronde caduca. que ab arbore ceciderat. Telum volatile. iaculuꝫ velox. Semianimē. semimortuā. Me miserū. interpositio affectui ꝛ dolori seruiēs. flens eñi hec narrabat cephalus. Sua dona. iaculum: qđ mihi dono dederat. Inhibere. cohibere. Iā moribunda. iā moriēs. Coegit hec se pauca loq̄. hoc est vim sibi fecit: vt hec pauca loq̄ret. significat aūt cephalus illā sic viribꝰ fuisse defectā: vt sine maxima difficultate loq̄ nō posset. Meosqꝫ. inferos deos intelligit procris: q̄ morientū dij esse ꝑhibent. Incūbere nostris thalamis. nr̄os thalamos occupare. auram aūt nympħā eē putabat procris. Sensi. cognoui. Labit. moritur. Exhalat. expirat. Secura. pellicis cura liberata. iam eñi ex cephalo cognouerat aurā nō esse nympħā: vt ipsa putabat. sꝫ leuē ventoꝝ flatum. Uultu meliore. letiore. Flentibꝰ. phoco ꝛ filijs pallantis. Duplici cū ꝓle. cū duobꝰ filijs telamone ꝛ peleo: q̄ militū delectum habuerāt. Nouoqꝫ milite. cū nouis militibꝰ. est eñi sinecdoche: nō soluꝫ poetis: sꝫ historicis quoqꝫ familiaris.

¶ Et sic est finis septimi libri.

¶ Raphaelis Regij in octauū metamorphoseos Ouidij libruꝫ enarrationes.

IAm nitidum ꝛc. Reditū cephali cū auxilijs ab eaco acceptis poeta describēs concinne octauū cū septio libro ꝯnectit. regēte aūt fere legit: sꝫ corrupte: vt m̄ q̄dē videt. nā retegēte vt legat ꝛ sensus exposcit ꝛ metri rō ꝛ celeritas: q̄ cephalū cū militibus ab eaco traditꝰ athenas redijsse poeta oñdit. solēt eñi poete rerū nature: quas describunt ita cōpositionē accōmodare: vt si q̄d celeriter factū velint: pedibꝰ vtātur plures syllabas breues hn̄tibꝰ. ꝛ ꝯ retegēte igr̄ legat vt itelligamꝰ aperiēte. oñdente. nā retegere est oñdere atqꝫ apire: vt diximꝰ. Noctisqꝫ fugāte. alterū ab altero pēdet. cū eñi retegit dies: nox fugat ꝛ ꝯtra. lucifer aūt stella est veneris quqꝫ errātiū infime terreqꝫ ꝓxima: vt scribit Cic. in lib.

Procris mors

Frōde leuem rursus strepitū faciente caduca/
Sum ratus esse feram, telumqꝫ volatile misi:
Procris erat, medioqꝫ tenēs in pectore vulnus.
Hei mihi, cōclamat, vox est vbi cognita fidę
Coniugis, ad vocē pręceps amensqꝫ cucurri,
Semianimē, ꝛ sparsas fędantē sanguīe vestes,
Et sua me miserum de vulnere dona trahentem
Inuenio, corpusqꝫ meo mihi carius vlnis
Mollibus attollo, scissaqꝫ a pectore veste
Uulnera sęua ligo, conorqꝫ inhibere cruorem:
Heu me morte sua sceleratum deserat oro.
Uiribus illa carens, ꝛ iā moribūda, coegit
Hęc se pauca loqui: per nostri fędera lecti,
Perqꝫ deos supplex oro, superosqꝫ meosqꝫ,
Per, si quid merui de te bene, perqꝫ manentem
Nūc quoqꝫ cū pereo cām mihi mortis amorem,
Ne thalamis auram patiare incūbere nostris.
Dixit, ꝛ errorem tum deniqꝫ nominis esse
Et sensi, ꝛ docui, sed quid docuisse iuuabat?
Labitur, ꝛ parue fugiunt cū sanguine vires.
Dūqꝫ aliquid spectare pōt, me spectat, ꝛ in me
Infelicem animam nostroqꝫ exhalat in ore.
Sed vultu meliore mori secura videtur.
Flētibꝰ hꝰ lachrymās heros memorabat, ꝛ ecce
Eacus ingreditur duplici cum prole, nouoqꝫ
Milite, quē cephalꝰ cum fortibꝰ accipit armis.

P. Ouidij Nasonis metamor. liber octauus.

IAm nitidum retegente diem, noctisqꝫ fugante
Tempora, lucifero cadit eurus; ꝛ humida surgunt
Nubila; dant placidi cursum redeuntibus austri

Eacidis cephalocꝫ:quibus feliciter actis/
Ante expectatuꝫ portus tenuere petitos.
Interea minos Lelegeia littora vastat,
Pretentatcꝫ sui vires mauortis in vrbe
Alcathoe,quā nisus habet,cui splēdidus ostro
Inter honoratos medio de vertice canos
Crinis inherebat/magni fiducia regni.
Sexta resurgebant orientis cornua lunę,
Et pendebat adhuc belli fortuna,diucꝫ
Inter vtrūqꝫ volat,dubijs victoria pennis.
Regia turris erat,vocalibus addita muris,
In quibus auratam proles Latonia fertur
Deposuisse lyrā,saxo sonus eius inhesit:
Sepe illuc solita est ascendere filia nisi,
Et petere exiguo resonantia saxa lapillo;
Tunc cum pax esset,bello quoqꝫ sępe solebat,
Spectare ex illa rigidi certamina martis.
Iamqꝫ mora belli procerū quoqꝫ nomina norat,
Armaqꝫ/equosqꝫ/habitusqꝫ/cydoneasqꝫ pharetras,
Nouerat an̄ alios faciē ducis europei,
Plus etiā ꝙ nosse sat est,hac iudice minos/
Seu caput abdiderat cristata casside pennis;
In galea formosus erat,seu sumpserat ęre
Fulgentem clypeuꝫ/clypeū sumpsisse decebat,
Torserat adductis hastilia/lenta lacertis;
Laudabat virgo iunctam cum viribus artem.

de natura deoꝝ:q̄ phos phoros grece vocat. Cadit eurus. flare desinit. Placidi austri. lenes nō vehemētes. auster aūt vent⁹ ē nubilosus. Cursum celerē nauigationē. Ante expectatū. anteꝙ expectarent. Port⁹ petitos. atheniēses port⁹ quo puenire cupiebāt. Interea minos cū megera minos oppugnaret scylla nisi regis filia minois ipsi⁹ amore capta:ei patriā ꝓdere decreuit. pr̄i igr̄ dormiēti purpureū capillū:in quo pr̄ie sal⁹ ꝯtinebat recidit:quē cū ad minoē ꝑtulisset:cōuicijs repulsa atqꝫ ꝯtempta in auē cirin fuit cōuersa:cū iaꝫ pater nisus in aliētū auē fuisset cōmutat⁹. Lelegeia littora. megarētia a lelege neptuni filio vt diximus condita a quo megarēses leleges fuerūt appellati:q̄ primū insulares fuerūt: deinde in cōtinentē migrarūt caresqꝫ appellati fuerūt:vt Herodot⁹ narrat. Sui mauortis. sui belli. Alcathoe. vrbs est q̄ eadē esse cū megaris videt. ab alcathoo pelopis filio q̄ megareo in regno successit cognominata. altera quoqꝫ ex megarentiū arcibus alcathoe vocatur vtpote ab alcathoo edificata:cuius cū iaceret fundamēta:dijs q̄ vestibulares dicūtur. p̄mus oīm sacrificasse fert. Quā nisus hꝫ. possidet. nisus eīm ex q̄tuor pandionis athenaruꝫ regis filijs vn⁹ fuit cui:vt Strabo narrat:in regni diuisiōe a pandione facta megara optigerunt. nisus etiā megarensiū est mons a niso rege ibi sepulto cognominatus. Ostro purpura. Magni fiducia regni. ꝙdiu eīm crinē illū haberet priuari nō poterat regno. Sexta resurgebāt. sexto mēse post septē obsidionē megara prodita fuisse ait. Pēdebat. suspēsa erat. Inter vtrūqꝫ. minoem ꝛ nisum. Dubijs pēnis. dubio euētu. incertus nāqꝫ sp̄ est belli euētus. alatam aūt victoriā fingit poeta. Regia turris erat. turrī describit cui⁹ muri tūc vocales fuerūt effecti:cū ibi apollo operā ad murū edificandū alcathoo prestitur⁹ auratā deposuit lyraꝫ. nā lyre sonus in parietes trāsiuit. Si quis nāqꝫ calculo feriat:haud aliter insonāt:vt pausanias scribit:ꝙ cithara pulsata. Vocalib⁹. resonātib⁹. vocē reddētib⁹. Proles latonia. apollo. Petere. ꝑcutere. Mora belli. diuturnitate belli. Procerum. ducum Cydoneas. cretenses. cydonia enīꝫ vrbs est crete:que prius apollonia fuit vocata:a cydone apollinis ꝛ a calidis filie minois cognominata. Ducis europei:minois iouis et europe filij. nam ex europa iupiter tres liberos suscepit:vt scribit Dio. minoem. rhadamantum. sarpedonem. Plus etiam ꝙ nosse sat est. nam eum etiam amabat. Abdiderat. occultauerat:texerat. Cristata casside. galea cristis ornata. est enim nomen participio simile. Torserat. iaculatus fuerat. nam torquere

Impositis calamis patulos sinuauerat arcus/
Sic phebum sumptis iurabat stare sagittis,
Cum vero faciem dēpto nudauerat ęre/
Purpureusq; albi stratis insignia pictis
Terga premebat equi/spumātiaq; ora regebat
Vix sua, vix sane virgo niseia cōpos
Mentis erat, felix iaculum/ quod tāgeret ille,
Queq; manu premeret felicia frena vocabat:
Impetus est illi, liceat modo ferre p agmen
Virgineos hostile gradus, est impetus illi
Turribus e summis in gnosia mittere corpus
Castra/vel eratas hosti recludere portas,
Vel si quid minos aliud velit: vtq; sedebat
Candida dictei spectās tētoria regis.
Leter, ait, doleam ne, geri lachrimabile bellum/
In dubio est, doleo q minos hostis amāti est,
Sed nisi bella forent/ nunq̄ mihi cognitus esset,
Me tn̄ accepta, poterat deponere bellum,
Obside/me comitem, me pacis pignus haberet.
Si que te peperit talis/pulcherrime regum/
Qualis es ipse/fuit, merito deus arsit in illa.
O ego ter felix, si pēnis lapsa p auras
Gnosiaci possem castris insistere regis,
Fassaq; me flāmasq; meas, qua dote rogarem
Vellet emi, tm̄ patrias ne posceret arces:
Nam pereāt potius sperata cubilia, q̄ sim
Proditione potēs: q̄uis sepe vtile vinci
Victoris placidi fecit clemētia multis,
Iusta gerit certe pro nato bella perēpto,
Et causaq; valet, causamq; tuētibus armis,
Vt puto vincemur, qui si manet exitus vrbem,
Cur suus hec illi reseret mea menia mauors,

est cum impetu iacere. vn̄ etiam torm̄eta dicta sunt instrumenta bellica: quibus lapides iaciūtur. Adductis lacertis. retroductis morem aūt exprimit iaculātium qui brachia reducere solēt. Sinuauerat. curuauerat. contraxerat. Dempto ere deposita galea. Purpureus. purpuratus. Stratis. pictis. ephippij. variorum. Terga premebat equi eqtabat. elegāter autem virginis amore capte mores verbaq; effingit poeta. Vix sua. hoc est vix in sua erat ptāte. Liceat modo possit. Gnosia castra. cretensia. gnosus enim vrbs est crete. Recludere. apire. Eratas portas ere et ferro munitas et tectas. Dictei regis cretensis. nam dicte mōs est crete. vn̄ dicteus declinatur. Leter ait doleam ne cogitationes scille minois amore capte tam apte a poeta describūtur: vt nullam fere exigāt enarratiōem. In dubio est mihi subaudiatur. dubitat enim scilla vtrum potius letari bello aduersus prem sumpto. an dolere debeat. Sz nisi bella forēt colligit sibi potius letādum esse bello q̄ dolēdum scilla nisi enim bellum fuisset: nunq̄ minoem cognouisset. Me obside accepta obsides dicūtur q̄ in federib9 imperio alteri9 ea cōditiōe tradūtur: vt si dator obsidis a fide recedat: recipiētis sit ius in corpus et vitam illius q̄ obses tradit9 est. Si que te peperit europa. Merito de9 arsit in illa. hoc est merito iupiter illaz amauit. Ter felix. pfecte beata. ternarius eniz nūerus est pfectus. Qua dote. quo p̄cio. Fassaq; me. ordo ē et sensus. et si minos vellet a me emi et haberi et obtineri ea dote qua ego cōfessa me filiam esse nisi regis et amores meos rogarez ipm mihi dari. se aūt oīa minoi tradituram scilla ait. preterq̄ patris regnū. Tantuz patrias ne posceret arces. tm̄ inquit rogarem ne pris regnum in dotem postularet. de pditione aūt iam incipit cogitare scilla. Sperata cubilia. sperati cōcubit9: qui in lectis et cubilibus fiūt. Quāuis sepe vtile vinci. labascit scilla. ac de pdēdo hostib9 patre ratiocinatur. Pro nato. p filio androgeo. Et causa que valet. iustiorez causam fouet. Reseret. aperiat

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Et non noster amor, melius sine cede moraq́;
Impēsaq́; sui poterit superare cruoris:
Nam metuo certe, ne quis tua pectora, minos,
Vulneret imprudēs: quis eīn tam durus, vt in te
Dirigere immitem nō inscius audeat bastam?
Cepta placēt, & stat sentētia, tradere mecum
Dotalem patriam, fineq́; imponere bello:
Verum velle parū est, aditus custodia seruat,
Claustraq́; portarū genitor tenet, hūc ego solum
Infelix timeo, solus mea vota moratur:
Dij facerēt, sine patre forem, sibi quisq́; pfecto
Est deus, ignauis p̄cibus fortuna repugnat.
Altera iādudum succēsa cupidine tāto
Perdere gauderet, q̄d̄cunq́; obstaret amori.
Eccur illa foret me fortior, ire p̄ ignes,
Et gladios ausim, nec in hoc tn̄ ignibus vllis,
Aut gladijs opus est, op⁹ est mihi crine paterno,
Ille mihi est auro preciosior, illa beatam
Purpura me, votiq́; mei factura potētem.
Talia dicēti, curarū maxima nutrix
Nox interuenit, tenebrisq́; audacia creuit.
Prima quies aderat, qua curis fessa diurnis
Pectora somn⁹ hz, thalamos taciturna p̄r̄nos
Intrat, & (heu facinus) fatali nata parētem
Crine suum spoliat, prędaq́; potita nefanda,
Fert secum spolium sceleris, pgressaq́; porta
Per medios hostes (meriti fiducia tāta est)
Peruenit ad regem, quem sic affata pauētem est:
Suasit amor facinus, ples ego regia Nisi
Scilla, tibi trado patriāqz, meosqz penates,
Premia nulla peto, nisi te, cape pign⁹ amoris
Purpureuz crinem, nec me nūc tradere crinem,

Immitem bastam. hypallage est. nam immitis intelligitur. Cepta placēt. ꝯcilia subaudiatur. Stat sententia. placet. firmaq́; ac constans est sententia. Dotalem patriam. in dotez patriam minoi ꝓdere: vt me accipiat secūq́; auehat. Aditus. portaruz ingressus. Custodia. custodum turba. Claustra portarum. clauos portarū vrbis. Mea vota. meam cupiditatem. Moratur. rememoratur. Sibi quisq́; profecto est deus. adeo impia est scilla, & amore ceca vt deos esse neget. vnūquenq́; autem sibi deuz esse ac idcirco nullo deorum opus esse auxilio, cum vnusquisq́; id a se ipso petere possit. Ignauis precibus. ignauorū qui sunt pusillanimes. Succensa. inflammata. Tanto cupidine. tam magno amore. Perdere e medio tollere. Eccur illa foret. esse debeat. seipsam autez reprehēdit scilla, q̄ aliqua se audacior inueniatur. Nec in hoc tamen ignib⁹ vllis a facili argumentatur scilla. Heu facinus exclamatio cuz quodam poetę dolore in scille impietatem. que sustinuerit patrem illo crine fraudare: in quo regni fatum continebatur. Fatali crine. in quo vrbis fata continebantur. Spolium sceleris. crinem purpureum, quo scelerate nisum prēm spoliarat. Progressa. egressa. Meriti. beneficij quo minoem ꝓsequebatur. est autem parenthesis acclamationez admirationis plenam continens. Pauentem. nouitate rei stupescentem. Suasit amor facinus. in amorem scilla crinem refert. Scilla. nisi filia subaudiatur. receptum est enim vt genitiui nominibus proprijs hominum iuncti ad patres maritosue referantur: vt apud Virgili. Hectoris andromache & hoc loco scilla nisi. illic enim vxor. hic filia intelligitur.

Scilla amore Minois aufert patri fatalē crinē, et p̄dit patriā.

Patrium caput paternã vitam ab illo nãq; crine fata nisi pendebãt. Minos porrecta refugit. minos tanta fuisse iusticia apud supos fertur vt apud inferos iudex fuerit ↄstitut⁹. pulchre igit̃ decorũ seruat poeta quovbiq; minoem iustum esse oñdit. Dij te summoueãt. penã ⁊ suppliciũ quo olim paricide afficiebãtur. Scille minos imp̃cat. ĩ corio nãq; insuebãtur cũ simia gallo ⁊ serpẽte. ac in mare fluuiũue ꝓijciebãtur: ne aut celũ aspicere: aut in terra aq̃ve q̇escere possent: vt ad legẽ põpeiã scribũt iuriscõsulti. Sũmoueant. repellãt. Incunabula Iouis, vbi nutrit⁹ educatusq; fuit iupiter. Incũabula nãq; dñr lectuli in q̇b⁹ infãtes q̇escũt. Creten. crete ĩsula ẽ maxia altero latere ad austrũ. altero ad septẽtrionẽ ꝟsa ĩter ortũ occasũq; porrigit̃. cẽtũ olim vrbib⁹ clara. vñ hecatõpolis a grecis fuit apellata. Uir. Creta iouis magni medio iacet ĩsula põtho: mõs ide⁹ vbi ⁊ gẽtis cunabula nr̃e. Cẽtũ vrbes habitãt magnas vberrima regna. Dicta est aũt creta: vel a crete iouis ⁊ idee nĩphe filio. vel a crete vna hesp̃idũ. Nõ solũ aũt creta sed alijs quoq; noĩb⁹ fuit appellata. Nã ⁊ aeria ⁊ idea ⁊ clitonia ⁊ curetis ⁊ macara. hoc ẽ felix ꝓhibetur cognoĩata. Qui me⁹ ẽ orbis. tam ampla ẽ crete ĩsula: vt merito orbis possit appellari. Tm̃ mõstrũ: q̃ ↄtra naturã fiunt: mõstra vocãtur. Prẽm aũt ꝓdi a filia maxĩe ↄtra naturã esse vr̃. Classis retinacula. q̃ ore dñr. Passis capillis sparsis. dissolutis. Et scel⁹. qr ꝓdidit prẽm. Et meritũ. qr victorẽ effecit minoem. Cõgesta. collata. Nã quo desta reuertar. Elegãs figura qua ⁊ rogat ⁊ sibi ipsa rñdet scilla. Colligit aũt nihil sibi loci esse relictũ: quo reuerti possit Patris ad ora. Que tibi donaui reuertar ne inq̇t scilla ĩ ↄspectũ p̃ris cui⁹ vitã ⁊ fortunã tibi dono dedi. Finitimi exẽplum metuũt. Uicini inq̇t timẽt. ne mei exẽplo filie sue parẽtes ꝓdãt. Obstruxim⁹. clausim⁹. Exige penas. sume penas. Officiũ. bñficium. Te xo ↄiuge digna est. pasiphae minois vxor tauri amore capta opa dedali ĩ lignea vacca ĩclusa cũ eo coi

Creta

Pasiphae

Sed patriũ tibi crede caput: sceleratãq; dextra
Munera porrexit, minos porrecta refugit,
Turbatusq; noui respõdit imagine facti:
Dij te summoueãt nostri infamia secli,
Orbe suo, tellusq; tibi, põtusq; negetur,
Certe ego nõ patiar Iouis incunabula cretem,
Qui meus est orbis, tm̃ contingere mõstrum,
Dixit: ⁊ vt leges captis iustissimus auctor
Hostibus imposuit, classis retinacula solui
Iussit, ⁊ eratas impleri remige puppes,
Scilla freto postq̃ꝫ deductas nare carinas,
Nec prestare ducem sceleris sibi p̃mia vidit,
Consumptis precibus, violẽtam trãsit in iram,
Intendẽsq; manus passis furibũda capillis,
Quo fugis (exclamat) meritorũ auctore relicta,
O patrie prelate meę, p̃late parẽti,
Quo fugis immitis, cuius victoria, nostrum
Et scelus ⁊ meritũ est, nec te data mũera, nec te
Noster amor mouit, nec q̃ꝫ spes oĩs in vnum
Te mea cõgesta est; nam quo deserta reuertar?
In p̃riam? superata iacet: sed finge manere,
Proditione mea clausa est mihi: patris ad ora?
Quę tibi donaui, ciues odere merentem:
Finitimi exẽplum metuũt, obstruximus orbem
Terrarũ nobis, vt crete sola pateret,
Hãc quoq; si ꝓhibes, ⁊ nos, ingrate, relinquis,
Non genitrix europa tibi est, sꝫ inhospita syrtis,
Armenięue tigres, austroq; agitata caribdis,
Nec Ioue tu natus, nec mater imagine tauri
Lusa tua est, generis falsa est ea fabula: verũ
Et ferus ⁊ captus nullius amore iuuẽcę,
Qui te ꝓgenuit taurus fuit: exige pęnas,

re sustinuit. ex quo cõcubitu minotaurus est natus: qui partim minoem. partim tauꝝ repñtabat. Toruum tauꝝ. terribilez aspectu. Ligno. lignea vacce forma. Discordem fetũ. differẽtem partum. nam vir ꝛ taurꝰ videbaẽ minotaurꝰ. Ecq̃d ad aures. an ne inq̃t mea ṽba odis. Dubitat eñi scilla an ṽba sua ad aures minois ꝑueniãt. Ecq̃d aũt particula est interrogatiua affectui ꝛ ĩdignationi seruiẽs. Iã iam pasiphaen. anadiplosis ꝛ ꝯduplicatio indignãti maxie ꝯueniẽs. Propare iuuat. me inq̃t delectat festinare. ĩ volu crez nãq; ꝯuertebaẽ. Diuulsa. discussa. ꝑcussa. Mea terra recedit. recedere vr̃ nauibꝰ abeũtibꝰ. hoc aũt ex opĩone vulgari ẽ dictum. Insilit vndis. ĩ vndas salit ꝛ aq̃s Comes inuidiosa. ĩ minoez maximã ꝯcitãs inuidiã. Halietꝰ spẽs est aq̃le. clarissima oculoꝝ acie vt Pli. scribit. librãs ex alto sese: visoq; ĩ mari pisce ꝑceps ĩ euz ruẽs ꝛ discussis pectore aq̃s rapiẽs. Ciris. apo tu kzeirein. hoc ẽ a tõdẽdo fuit appellata. Que aũt de niso ꝛ scilla ꝛ vrbis captiuitate a poeta mẽorãtur: megarẽses vt pausanias scribit. ṽa fuisse negãt. Nolũt eñi iis assentire q̃ vrbem suã niso regnãte captã fuisse aiũt. Sz megareũ nisi geneꝝ ĩ regnũ successisse. ꝛ deiceps alchatoũ megarei filiũ asserũt. Videẽ q̃dez alchatoꝰ eo tpe ex elide venisse inq̃t q̃ nisꝰ mortuꝰ ẽ. Megarẽsiũ rebꝰ afflictꝭ cuiꝰ rei argumẽtuz ẽ ꝙ statiz muruz edificauit: qđ vetꝰ iam dirutꝰ essz a cretẽsibꝰ. Vota ioui minos describturꝰ poeta: queãdmodũ ariadne corona ĩ sidꝰ fuit ꝯuersa: breuiter ꝯmẽorat eã q̃ de minautauri cede ferũẽ. Minos eĩ victor ꝓ tributo atheniẽses ꝑssit vt nono q̃z ãno q̃ttuordeciz nobiliũ liberi, hoc ẽ septẽ pueri, ac totidẽ ṽgiẽs sorte ducti mitterẽẽ ĩ cretã minotauro obiiciẽdi. Theseꝰ igr̃ egei regꝭ filiꝰ cũ sors ad eũ ꝑuenisset: ĩ cretã missꝰ, ariadne minois regis filie amore illiꝰ capte auxilio fuatꝰ ẽ. nã quõ ꝛ miotauꝝ ĩterficeret mõstrauit: ꝛ filo ad ianuã fixo e labiritho a dedalo extructo egrederet oñdit. Quare occiso miotauro ariadnẽ vna cũ phedra sorore abducẽs ĩ diã ĩsulã ꝑmũ enauigauit, vbi ab ĩgrato ariadna relicta cũ se destaz q̃reret. opẽq; deoꝝ inuocaret. Libero prĩ ita placuit vt ꝛ eã sibi despõsarit. ꝛ vt eterna illius amorꝭ vestigia ecẽnt: eiꝰ coronaz ĩ celũ miserit cuiꝰ gẽme ĩ stellas ꝯuerse sidꝰ corone simillimũ effecerũt. Tauroꝝ cẽtuz heccatõben sig̃t. qđ erat centũ boũ sacrificiũ. Curetida terrã, cretẽsem, naz

Halietus

Ciris

Minotauri cędes.
Ariadne abducta.
Corona eiꝰ ĩ sidꝰ.

Minos
Theseus
Ariadne

Labirinthus

Nise pater, gaudete malis modo ꝑdita nostris
Menia, nam fateor merui, ꝛ sum digna perire.
Sed tamen ex illis aliquis, quos impia lesi,
Me perimat: cur que vicisti crimine nostro,
Insequeris crimen, scelus hoc patrieq; patriq;,
Officium tibi sit: te vero cõiuge digna est,
Que toruum ligno decepit adultera tauꝝ,
Discordẽq; vtero fetum tulit: ecquid ad aures
Perueniũt mea dicta tuas? an inania vẽti
Verba ferũt, ideq; tuas ingrate carinas.
Iã iam pasiphaen nõ est mirabile taurum
Preposuisse tibi, plus tu feritatis habebas.
Me miseram, ꝓperare iuuat, diuulsaq; remis
Vnda sonat, mecũq; simul mea terra recedit.
Nil agis o frustra meritoꝝ oblite meoꝝ.
Insequar inuitum, puppimq; amplexa recuruam
Per freta lõga trahar. vix dixerat, insilit vndis,
Consequiturq; rates faciẽte cupidine vires,
Gnosiaceq; heret comes inuidiosa carine:
Quam pater vt vidit (nam iaz pẽdebat in auras,
Et modo factus auis fuluis haliyetus in alis)
Ibat, vt herẽtem rostro laceraret adunco,
Illa metu puppim dimisit, ꝛ aura cadẽtem
Sustinuisse leuis, ne tãgeret equora, visa est,
Pluma fuit, plumis in auem mutata vocatur
Ciris, ꝛ a tonso est hoc nomen adepta capillo.
Vota ioui minos tauroꝝ sanguine cẽtum
Soluit, vt egressus ratibus curetida terram
Contigit, ꝛ spolijs decorata est regia fixis.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Pasiphae

curetes antiquissimi crete ppli fuerūt. vñ curetis creta fuit cognominata. Opprobriū. dedec⁹. minotaur⁹. nā pasiphae cretes ꝛ solis filia. ac minois vxor veneris impulsu in tauri amorē incidit: cui cū dedali opa se supposuisset. Minotaurū pepit: q̄ ptiz minoi: parti tauro sil̄is erat. q̄ ex re facile pasiphaes mr̄is adulteriū fuit deph̄ēsuz: vt aūt scribit diodor⁹: ferūt minoē singul' q̄busq3 annis solitū fuisse taurū oīm speciosissimū neptuno sacrificare. Cū aūt ei foret taur⁹ forma p̄stātissim⁹: aliū m̄lto inferiorē sacrificauit. q̄re irat⁹ minoi neptun⁹ pasiphae vxori illi⁹ tauri amorē iniecit. Lecis. occultis. Dedal⁹ igenio. Dedalus vt narrat diodor⁹: gn̄e athenīēsis: ex his vn⁹ q̄ erechthide vocanᵗ: adeo p̄clar⁹ fuit architect⁹ vt ꝛ opa q̄dā mirāda' effecerit: et statuas q̄ aspicere ambulareq3 ꝛ spirare videbanᵗ effinxerit: adeo nāq3 cōpositio mēbroꝝ apta erat ꝛ suis ptib⁹ pfecta: vt oēs in admiratiōez alliceret. Ponit. extruit. edificat. Notas. signa q̄b⁹ loca facile discernūtur. Meādros fluui⁹ est phrygie cui (q2 sepenūero in se redire videᵗ) silē m ait labyrinthū fuisse. Ad mare v'sus apertū. interdū inq̄t ad fontē v'sus redire. interdū ad mare spaciosum v'sus fluere videᵗ meandr⁹. Versus aūt, q̄uis pticipiū plerisq3 videaᵗ: h̄ loco p̄pō est: q̄ eleganᵗ cū ad ꝛ in p̄pōnib⁹ cōnectiᵗ: vt ad forū v'sus mihi ire in aīo est. Acteo sanguie. athenīensi. Tertia sors. forte ei ducebanᵗ q̄ mittēdi erāt. Tūc aūt these⁹ fuit eductus. Annis nouenis. post nouē annos. Vtq3 ope v'ginea. posteaq̄ inq̄t auxilio v'ginis ariadnes e labyrītho these⁹ ē egressus nauē ꝯscendit. Nullis iterata prioꝝ. ad quā nemo prioꝝ vnq̄ redire potuit. Rapta minoide. ariadna minois filia abducta. Diā. insula ē dia vna ex cycladib⁹: haud lōge distās a creta ariadne ꝛ bacchi amoribus clarissima. quā ꝛ naxon: ꝛ strongilē ꝛ dionysiada a vinearū fertilitate: ꝛ siciliā minorē: ꝛ Callipoliz appellataz fuisse plinius. scribit. Multe q̄z vrbes die fuerūt vocitate. Est ei dia vrbs thessalie: ab eaco edificata. est tracie altera iuxta athon montē. tertia est euboee q̄rta ē insula cū vrbe pelopōneso adiacēs. q̄nta est lusitanie. sexta italie iuxta alpes. septīa scythie. octaua carie. nona bithinie iuxta pontū. Diā. v'sus siue ad p̄pōnes siue poti⁹ vtreq3 subītelliganᵗ. Destituit. dereliq̄t. Sūptā de frōte coronā. illa corona d̄r a vulcano facta ex auro ꝛ indic̄ gēmis: p q̄s these⁹ existimaᵗ de tenebris labyrīthi ad lucē venisse: q̄d aurū ꝛ gēme in obscuro fulgorē luminis efficiebāt. Hāc aūt coronā: vt ait hygin⁹ quo tpe bacch⁹ ad minoa venit: ariadne mūeri dedit: q̄ delectata stupri ꝯditionē nō recusauit. Sz alie q̄z sunt priscoꝝ de hac corona opiniones. In nitidos ignes: in stellas splendētes.

Dedalus

Labyrinthus

De minotauro

Creuerat opprobrium generis, fedūq3 patebat
Matris adulteriū monstri nouitate biformis,
Destinat hūc minos thalami remouere pudorez,
Multiplicīq3 domo cecis includere tectis.
Dedalus ingenio fabre celeberrimus artis
Ponit opus, turbatq3 notas, ꝛ limina flexu
Ducit in errorē variarū ambage viarum.
Nec secus ac liq̄dis phrygi⁹ meādros in vndis
Ludit, ꝛ ambiguo lapsu refluitq3 fluitq3,
Occurrensq3 sibi venturas aspicit vndas,
Et nūc ad fontes, nunc ad mare versus apertum
Incertas exercet aquas: ita dedalus implet
Innumeras errore vias, vixq3 ipse reuerti
Ad limen potuit, tanta est fallacia tecti.
Quo postq̄ geminā tauri iuuenisq3 figuram
Clausit, ꝛ acteo bis pastū sanguine monstrum
Tertia sors annis domuit repetita nouenis.
Vtq3 ope virginea nullis iterata priorum
Ianua difficilis filo est inuenta relicto,
Protinus egides rapta minoide diam
Vela dedit, comitēq3 suā crudelis in illo
Littore destituit, deserte ꝛ multa querenti
Amplexusq3 ꝛ opem liber tulit, vtq3 perenni
Sidere clara foret, sumptā de fronte coronam
Immisit celo, tenues volat illa per auras.
Dūq3 volat, gēme nitidos vertuntur in ignes,

Labyrinthus Cretensis.

Ariadnes corona i sidus

Ariadne corona in sidus.

Specie corone figura. nam illud sidus qđ est inter engonasi ꝛ ophiuchon ob similitudinez corona vocaꝛ. Qui mediꝰ nixi genu corone sidus mediũ esse ait. ꝛ eiꝰ q̇ engonasi a grecis vocaꝛ. hoc est in genibꝰ: ꝛ eiꝰ qui vocaꝛ ophiuchos. i. anguem tenẽs. Nixiq3 genu. de hoc varie sunt ãtiquoꝝ opiniones. naz eratosthenes illũ herculez esse ait paratum ad decertãduz: sinistra manu pellẽ leonis: dextra clauã tenẽtem. Conaꝛ nãq3 interficere draconez hespidũ custodez. q̇ nunq̃ oculos opuisse somno coactꝰ existimaꝛ quo magis custos esse demõstraꝛ. Hoꝝ igiꝛ pugnã iupiter admiratꝰ inter astra cõstituit. h3 eñ draco caput erectũ. hercules aũt dextro genu nixus sinistro pede ꝓ lato capitis eiꝰ dexterã ꝑtez oppͥmere conaꝛ. dextra manu sublata vt feriẽs. sinistra ꝟo ꝓiecta cũ pelle leonis: vt is q̃ maxĩe dimicãs appꝫeat. Qui plura de hoc videre cupit Higinuz legat: varias opĩones referẽtez. Angueq3 tenẽtis. ophiuchi est interꝑtatio q̇ anguitenẽs a nr̃is vocaꝛ tenẽs manibꝰ anguẽ ꝑ medium corpꝰ eiꝰ implicãtez. hũc alij phorbãta triope filiũ. alij esculapium alij glaucũ minois filiuz q̇ esculapij opa dr̃ reuixisse: esse aiunt. Anguez ꝟo hac de cã tenere dr̃ q̃ cũ glaucuz sanare cogereꝛ. ↄclusus quodã loco secreto: baculuz tenẽs manu cuz q̇d ageret cogitaret. dr̃ anguis ad bacilluz eiꝰ arrepsisse: quẽ esculapiꝰ mẽte cõmotꝰ ĩterfecit bacillo fugiẽtez sepiꝰs feriẽs. Postea ferꝛ alter anguis eodẽ venisse ore ferẽs orbez ꝛ in caput eiꝰ ĩposuisse: quo facto illico fugisse. q̃re esculapiũ visum eadẽ herba glaucũ ad vitã reuocasse. Itaq3 ãguis ꝛ ĩ esculapij tutela ꝛ ĩ astris dr̃ collocatꝰ: qua cõsuetudine ducti reliq̇ medici anguibꝰ vtũtur. Dedalꝰ interea. talis pueri athenĩẽsis trãsmutationez ĩ ꝑdicẽ auez poeta narraturꝰ. q̃ de volatu dedali atq3 icari ferũtur ꝑmittit. nã dedalꝰ athenĩẽsis Eupalmi filiꝰ cũ taluz sororis filium optime ĩdolis iuuenẽ ꝑ inuidiam: q̇d ꝛ serrã ꝛ circinũ inuenisset: intermisso diceret. iudicij euẽtum timẽs in cretã aufugit. eius vero opa ꝛ pasiphaie ĩ lignea vacca inclusa cũ tauro coiuit. ꝛ ariadna theseum seruauit. que cũ minos resciuisset illũ in labyrinthũ vna cum icaro filio cõiecit. Dedalus ingenio pollẽs pẽnas ad se varij generis afferri curauit: ex q̇bus ꝛ sibi ꝛ filio alas ↄfecit itaq3 aptauit: vt auium more e creta euolarint. Ac dedalꝰ q̇dez: quo voluit incolumis ꝑuenit. Icarus ꝟo patris mãdatoꝝ neglector: cuz altius q̃ pater euolare gauderet resolutis cabre pẽnis in mare cecidit: qđ ab eo icarium ex sentẽtia ouidij fuit cognoĩatum. Cum vero dedalꝰ filium sepeliret. forte ꝑdix noua tũc auis ipm aspiciẽs merẽtez valde est gauisa. Cum eñ esset iuuenis ĩgeniosissimꝰ: tãq3 serraz circinũq3 inuenissꝫ a dedalo ĩuidia moto ex palladis arce deiectꝰ auxilio ipsiꝰ palladis in auem fuit cõmutatꝰ. Loci natalis p̃rie in qua natꝰ erat. Ut cliuo

Consistũtq3 loco, specie remanẽte corone,
Qui medius/nixiq3 genu est/angueq3 tenẽtis,
Dedalus interea creten, longũq3 perosus
Exilium/tactusq3 loci natalis amore,
Clausus erat pelago: terras licet (inquit) ꝛ vndas
Obstruat, at celum certe patet, ibimus illac,
Omnia possideat, non possidet aera minos.
Dixit, ꝛ ignotas animum dimittit in artes,
Naturãq3 nouat: nam ponit in ordine pẽnas
A minima ceptas lõgam breuiore sequẽte,
Ut cliuo creuisse putes: sic rustica quõdam
Fistula disparibus paulatim surgit auenis:
Tunc ligno medias, ꝛ ceris alligat imas,
Atq3 ita cõpositas paruo curuamine flectit,
Ut veras imitetur aues. puer Icarus vna
Stabat, ꝛ ignarus sua se tractare pericla,
Ore renitẽti modo quas vaga mouerat aura,
Captabat plumas, flauam modo pollice ceram
Mollibat, lusuq3 suo mirabile patris
Impediebat opus. Postq̃ manus vltima cepto
Imposita est, geminas opifex librauit in alas
Ipse suum corpus, motaq3 pepẽdit in aura.
Instruit ꝛ natum/medioq3 vt limite curras
Icare (ait) moneo, ne si demissior ibis,

Dedali volatus

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

creuisse putes: vt possis eas putare in cliuo aliquo creuisse. Librauit. suspendit. Nec te spectare booten, icarum admonet dedalus: vt se sequatur. Neq; eni opus esse vt volatū suum dirigat ad siderum rōnem q̄ naute maxie obseruāt. Bootes aūt sidus est q̄ ⁊ artophilax dr. qui agitare plaustrum videt. Uñ ⁊ a bobus nomen accepit. Septētriones autem significat: quos naute potissimū respiciūt.

Helice

Helice vero maior est vrsa: sic dicta ab helice vrbe arcadie ī qua calisto nate esse fert. Dicta est aūt helice vt Stephanus ait vel ab helica licaonis filio vel ab helice iouis vxore. Selinūtis aūt filia. Strictūq; orionis ensem. orion apo tu vru. hoc est ab vrina fuit cognoīatus: q2 ex iouis ⁊ mercurij vrina fingatur natus: vt in q̄nto fastorum copiose narrat Ouidius.

Orion

Is venator tātis viribus fuit: vt nulli fere se cessurum iactaret. Quare terra permota scorpionē maximū emisit: q̄ illū interficere conaret. Jupiter aūt vtriusq; aīm admiratus ⁊ scorpium spōte ⁊ p̄cibus diane orionem in sidera sustilisse narratur. Referūtur tñ ⁊ alie de orione opiones ab higino. Sidus vero orionis ita figurat vt ensem nudū ī manu tenere videat. Dānosas artes pniciosas qd exitu pbatū est. Tremula arūdie. hamo ab arūdie tremula dependēte. Stiueq;. stiua manobriū est aratri quo regitur. Uirg. Stiuaq; innixos aratro. Junonia samos. iunoni dicata. nā ibi iuno ⁊ nata ⁊ educata ⁊ ioui vxor tradita dr. Est aūt insula ī egeo carie adiacēs q̄ prius tum parthenia. tum dryusa. tum anemusa. tum melāphilos fuit appellata.

Samos

Est etiam alia samos q̄ ⁊ samothracia dr: q2 thracie adiaceat. vñ Uirg. Threiciāq; samon: q̄ nunc samothracia fert. Delos quoq; ⁊ paros insule sunt aegei: vt iam sepius diximus. Dextera lebintos. Lebintos insula est vna ex cicladibus: Calydne quoq; insula est cyladū vna mellis ferax. Mollit. molles reddit ⁊ liquefacit. Odoratas ceras. odorem emittētes. Cerulea aq̄. nigro mari. nā in mare icarus cecidit.

Lebintos

Icari casus

Que nomē traxit ab illo. nā mare icarium ab icario fuit appellatum: vt sentit ouidios: vt vero alij ab icaro insula fuit cognoīatum. Ast pr̄ infelix nec iam pr̄. pater q2 genuerat. nō pater: q2 iam filius erat mortuus. Deuouit. detestatus est. Et tellus a noīe dicta sepulti. Icaros enim insula ab icaro dedali filio illic sepulto dicta fuisse vide

Unda grauet pennas, si celsior ignis adurat,
Inter vtrūq; vola, nec te spectare booten
Aut helicen iubeo, strictūq; orionis ensem,
Me duce carpe viam: pariter precepta volādi
Tradit, ⁊ ignotas humeris accōmodat alas,
Inter opus monitusq; gene maduere seniles,
Et patrie tremuere manus, dedit oscula nato
Non iterum repetēda suo: pēnisq; leuatus
Ante volat; comitiq; timet, velut ales ab alto
Que tenerā plem pduxit in aera nido,
Hortaturq; sequi, dānosasq; erudit artes,
Et mouet ipse suas, ⁊ nati respicit alas.
Hos aliq tremula dum captat arūdine pisces,
Aut pastor baculo, stiueq; innixus arator
Uidit ⁊ obstupuit, quiq; ethera carpere possent,
Credidit esse deos: ⁊ iam Junonia leua
Parte samos fuerat, delosq; parosq; relicte,
Dextera Lebinthos erat, fecūdaq; melle Calidne,
Cum puer audaci cepit gaudere volatu,
Deseruitq; ducem, celiq; cupidine tactus,
Altius egit iter, rapidi vicinia solis,
Mollit odoratas pēnarum vincula ceras,
Tepuerāt cere, nudos quatit ille lacertos,
Remigioq; carēs, non vllas pcipit auras,
Oraq; cerulea, patrium clamātia nomen,
Excipiūtur aqua, que nomen traxit ab illo.
At pater infelix nec iam pater, Icare, dixit,
Icare, dixit, vbi es? qua te regione requiram?
Icare, dicebat, pēnas aspexit in vndis,
Deuouitq; suas artes, corpusq; sepulchro

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Condidit, ꝛ tellus a nomine dicta sepulti.
Nūc miseri tumulo ponētem corpa nati,
Garrula ramosa ꝓspexit ab ilice perdix,
Et plausit pēnis, testataq; gaudia cātu est,
Unica tūc volucris: nec visa prioribus annis,
Factaq; nuper auis, lōgum tibi, dedale, crimen.
Nāq; huic tradiderat, fatoꝝ ignara, docēdam
Progeniem germana suam, natalibus actis
Bis pueꝝ senis, animi ad ꝑcepta capacis.
Ille etiam medio spinas in pisce notatas
Traxit in exēplum, ferroq; incidit acuto
Perpetuos dētes, ꝛ serrę repperit vsum
Primus, ꝛ ex vno duo brachia ferrea nodo
Iunxit, vt ęquali spacio distātibus illis
Altera pars staret, pars altera duceret orbem.
Dedalus inuidit, sacraq; ex arce mineruę
Precipitem misit, lapsum mētitus, at illum
Quę fauet ingenijs, excepit pallas, auēq;
Reddidit, ꝛ medio velauit in aere pēnis.
Sed vigor ingenij quōdam velocis in alas,
Inq; pedes abijt, nomen qđ ꝛ ante remāsit.
Non tñ hęc alte volucris sua corpa tollit,
Nec facit in ramis altoq; cacumine nidos,
Preter humum volitat, ponitq; in sepibus oua,
Antiquiq; memor metuit sublimia casus.
Iāq; fatigatum tellus ętnęa tenebat
Dedalon, ꝛ sumptis ꝓ supplice cocalus armis
Mitis habebatur. Iam lamētabile athenę
Pendere desierāt thesęa laude tributum.
Templa coronātur, bellatricēq; mineruam
Cum Ioue, dijsq; vocāt alijs, quos sanguine voto
Muneribusq; datis, ꝛ aceruis thuris honorāt.

tur. Nūc miseri tumulo. Tali pūeri metamorphosin ī auez descri bere īcipit poeta. nā tal⁹ vt ꝛ Dio. ꝛ Pausa. scribūt. dedali sororis filius: cū ꝛ rotā figuli ꝛ serram ferreaz ꝛ circinū inuenisset a dedalo inuidia moto fuit interfectus. Quare dedal⁹ ab areopagitis dānatus in cretā ad minoan aufugit. Ponētem tumulo. Tumulātem ꝛ sepeliētez. Et plausit pēnis ꝛ alas ꝯcussit. Unica. sola. Unic⁹ enim scđo caret. vn⁹ hʒ scđm. Lōgum crimen. magnū. naʒ dedal⁹ euz de palladis arce deiecisse criminat⁹ est. Fatoꝝ ignara. inscia eoꝝ q̄ fato filio suo euenire debebāt. Germana. soror dedali. Bis senis natalib⁹ act. exact; duodecim ānis. Nat⁹ em̄ erat ānos duodecim tal⁹ cū dedalo fuit cōmēdat⁹. Animi ad ꝑcepta capac;. Preceptoꝝ capac; insoluta dicerem⁹ oratiōe. Ille etiā medio spinas. Talū serrę fuisse ait inuētorez ad exēpluz illi⁹ spine q̄ est in medio pisci. Et ex vno duo ferrea brachia nodo Illū circini quoq; inuētorez fuisse ait poeta. At illū Pallas q̄ ꝛ minerua đr oīm artiū inuētrix fuisse ꝓhibet. Excepit. suscepit. ꝓpe aūt excipi cadētia dñr. Uelauit. cooꝑuit. Sʒ vigor īgenij quōdaz veloc;. Sʒ vis inq̄t ꝛ acrimonia īgenij tali pueri ī alas ꝛ pedes auis trāsiuit. Perdices eniʒ acerrimi sunt ꝛ volat⁹ ꝛ cursus. Nomen qđ ꝛ āte remāsit. Naʒ tal⁹ ꝑdix quoq; fuit cognoīat⁹. Preter humū. iuxta terrā. Iāq; fatigatū tell⁹ etnea. Narratur⁹ poeta soroꝝ meleagri ꝯuersiōem in aues meleagridas a fratre vocatas, venatōez apri calidonij pri⁹ describit. Oene⁹ em̄ parthaonis fili⁹ rex calidonie, cū decimas frugū dijs oīb⁹ ꝑterq̄ diane ꝑsoluisset, iraʒ dee ī se ꝯcitauit, maxim⁹ nāq; apꝑ ab ea imissus Calidonie agros ita vastabat: vt oīa deserta viderēt. Quare meleager oenei pr̄is iussu ꝯuocatā grecie iuuētutem, ī apri venatōem eduxit: quē cū atalāta schoenei filia speciosissima ꝑma vulnerasset sagitta: visa ē meleagro digna: cui ętate forma q; placebat: q̄ capite pelleq; ī terēpti apri donaret. Ceteꝝ plexippus. toxe⁹: ꝛ agenor thestij filij, fratresq; althee matris meleagri ęgre ferētes feminā viris prę

poni, cū spolia atalāte p(ro)uolz aufer re vellēt: a meleagro fuerūt inter fecti. Q(uo)d q(ui)dez cū althea resciuis set: fratrū cedē vltura stipitē quē parce in meleagri natiuitate in ignē mittētes cecinerāt cū eo me leagrū ip(su)m et victurū et periturū in ignē (pro)iecit. quo absumpto me leager quoq(ue) cū maximo toti(us) ca lydonie merore interijt. Cum v(er)o eius sorores flere nūq(uam) desinerēt, deoꝝ misericordia in aues a fra tris noīe meleagridas cognomīa tas cōuerse fuere. Iāq(ue) fatigatū. Dedalus minois irā fugiens ad cocalū sicilie regē p(er)uenit. a quo et tutatus et hospicio susceptus est: ac tandē minos ipse interfectus. Thesea laude. thesei v(ir)tute. Pro eo enim q(uo)d precedit id q(uo)d sequtur positū est. virtutē nāq(ue) laus cōse qui solet. Thesei nāq(ue) virtute mi notaurus fuit interfect(us). Hec v(er)o ad cōnectendas fabulas narran tur. Pendere tributū. persoluere tributū ob cedez Androgei athe niēsibus a minoe impositū. Bel latricē mineruā. hec etiā bellona vocat(ur). Vocāt inuocāt. Voto san guine victimarū q(ua)s vouerāt san guine si these(us) victor ex creta re uerteretur. Diues acheia. potēs grecia. Implorauere. cum lachry mis petiere. Huius opē calydon. Calydon vrbs est. Aetolie a caly done endymionis vel eotoli filio appellata. vñ calydoni(us) declinat(ur). Sus erat aper et q(ui)dē ferocissim(us). Plenis successibus anni. ob ple nā et perfectā illius anni fertilita tē. Primitias frugū. primas fru ges. prima nāq(ue) frumenta matu ra cereri dicabantur: vt vina bac cho. oleū minerue. Pallidios la tices oleū dicit a pallade inuētū. Cept(us). ab agricolis. Cererē. Bac chum et mineruā: agricolas vocat poeta q(uod) ea inuenerit: quib(us) agri culture opera datur. Ambitiosus honor. ab effectu q(uod) ambitiosos reddat. honor autem deorum sa crificia sunt. Sine thure. sine sa crificio. Latoidos. diane filie la tone. Herbida epirus. herbosa. Epirus vero continentē signifi cat. sed frequēter quidē p(ro) ea po nitur regione que et chao appel latur. Dentib(us) indis. elenia phā tinis. Ardent. ardere videntur. Grauidi fet(us). racemi vua graues.

Cocalus

Oeneus

Aper caly donius

Sparserat argolicas nomen vaga fama p(er) vrbes
Theseos, et populis quos diues achaia cepit,
Huius opem magnis implorauere periclis,
Huius opem calydon, q(uam)uis meleagrū haberet,
Sollicita supplex petijt prece: causa petendi
Sus erat, infeste famulus, vindexq(ue) diane,
Oenea, nāq(ue) ferunt plenis successibus anni
Primitias frugū cereri, sua vina lyeo,
Palladios flaue latices libasse mineruę.
Ceptus ab agricolis, superos p(er)uenit ad oēs
Ambitiosus honor, solas sine thure relictas
Preteritas cessasse ferūt latoidos aras.
Tangit et ira deos, at nō impune feremus:
Queq(ue) inhonorate, nō et dicemur inulte,
Inquit, et oeneios vltorē spreta per agros
Misit aprum, quāto maiores herbida tauros
Non h(abe)t epirus, s(ed) h(abe)nt sicula arua minores.
Sanguine et igne micāt oculi, riget horrida ceruix,
Et sete, densis similes hastilibus, horrent,
Stantq(ue) velut vallum, velut alta hastilia sete,
Feruida, cū rauco latos stridore per armos,
Spuma fluit, dentes equātur dentib(us) indis,
Fulmen ab ore venit, frondes afflatibus ardent.
Is modo crescentes segetes p(ro)culcat in herba,
Nunc matura metit fleturi vota coloni,
Et cererem in spicis intercipit, area frustra,
Et frustra expectāt promissas horrea messes,
Sternūtur grauidi longo cū palmite fetus,
Baccaq(ue) cū ramis s(em)p(er) frondentis oliue:
Seuit et in pecudes, nō has pastorue canisve,
Non armenta truces possunt defendere tauri:
Diffugiunt populi, nec sese in menibus vrbis

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Caluere.cõmoti fuere. Tyndaride gemini. castor et pollux gemelli tyndari filij ac lede putati: cum essent iouis.quorum alter pugil fuit preclarus.Castor aũt domitor equorum ab Homero alijs poetis fuisse memorat. Cestibus.armis q̃bus pugiles vtũtur. Et duo thestiade. Thestij filij Thoxeus et plexippus. Et proles ephyrea lynceus. Ephyrea quidẽ legitur: vt ab ephyre vrbe: q̃ nũc chorinthus dr declinetur. sed mihi recte aphareia ab eo q̃ hoc opus e latina in grecã linguam vertit: legi videtur: vt intelligamus lynceum acutissimi visus hoĩem apharei filium fuisse. Et cretus amyntore phenix. phenix amyntoris filius: qui impellẽte matre posteaq̃ cum pellice illius rem habuisset imprecationes patris effugiens ad peleum peruenit: a quo vt narrat homerus: hospicio benignissime susceptus achillis educandi instituendiq́ curam suscepit: vt illi et dicendorum et agendorum preceptor esset. alter etiam fuit phenix agenoris pater: a quo phenicia fuit denominata. auẽ quoq́ esse phenicem nemo est q̃ ignoret. Actorideq́ parens. menoetij est periphrasis. nam menoetius patrocli: qui actorides ab actore auo dicitur: fuit pater: vt aperte in.xi. Iliados scribit homerus. Et byanteo iolao. beotio. byantes enim populi sunt beotie: vt diximus. Naryciusq́ lelex. Naryx vrbs est locridis que et narycium et naryce dicitur. vnde narycius possessiuum declinatur. ab hoc vero lelege populi leleges fuere cognominati. Antiquis amyclis. Amicle vrbs est laconie ab amycla lacedemonis filio edificata atq́ cognominata. fuerunt etiam amycle in italia lacedemoniorum colonia inter caietem et terracinam: q̃ tacendo perierunt. vnde Virgil. eas tacitas appellauit. Tacitis regnauit amiclys. amycleum etiam est in creta vrbs et portus. Penelopes socer laertes vlyssis pater. cum parrhasio anceo arcadico. est enim parrhasia arcadie vrbs: vt iam diximus. Et adhuc a coniuge tutus oeclides. Amphiaraus oeclij filius: q̃ cum vaticinãdi peritissimus cognouisset athebano bello se nõ rediturũ: ita latebras petijt: vt omnia tñ eripyle vxori: quã fidissimã putabat: indicaret. illa vero ab Argia adrasti filia monili accepto: qd vulcanus hermonie priuigne dono dederat: maritũ adrasto prodidit: qui thebanum agrũ ingressus vna cũ curru a tellure fuit absortus. Tegeea. arcadica nam Tegea vrbs est arcadie: qd nomen trisyllabũ quidẽ est. sed qd inde declinatur pessessimũ: ita quattuor syllabarum efficitur vt penultima sit longa. Est etiã tegea in creta a talthibio edificata. vnde Tegeate dicuntur. Venit atlantis cenei. Sic quidem legitur. sed atalante. et schoeneí mihi recte a grecis legi videtur. nam atalanta schoenei filia fuit formosissima: ex qua meleager parthenopeum suscepit. altera fuit atalanta iasij filij abantis argiuorum regis filia. De qua ppertius. milanion nullos fugiẽdo tulle labores seuiciam dure contulit iasidos. Rasilis fibula. rasum cingulũ. a parte enim totum.

Tyndaride
Testiade
Phenix
Menetius
Amycle
Atalanta

Esse putant tutos, donec meleagros/ et vna
Lecta manus iuuenũ caluere cupidine laudis,
Tyndaride gemini pstantes/ cestibus alter/
Alter equo, primeq́ ratis molitor Iason,
Et cum pirithoo, felix cõcordia theseus,
Et duo thestiade, et proles aphareia lynceus,
Plexippusq́ ferox, iaculoq́ insignis acastus,
Et velox Idas, et iam non femina ceneus,
Hippotasq́, driasq́, et cretus amyntore phenix,
Actorideq́ parens, et missus ab elide pelas,
Nec telamon aberat, magniq́ creator achillis,
Cumq́ pherecíade, et hyanteo Iolao,
Impiger eurytion, cursuq́ inuictus echion,
Nariciusq́ Lelex, panopeus, hyleusq́, feroxq́
Hippasus, et primis etiã nunc Nestor in annis,
Et quos hyppocoon antiquis misit amyclis,
Penelopesq́ socer, cum parrhasio anceo,
Ampycidesq́ sagax, et adhuc a cõiuge tutus
Oeclides, nemorisq́ decus tegeea lycei,
Venit atalante schoenei pulcherrima virgo/
Rasilis huic summã mordebat fibula vestem/
Crinis erat simplex nodum collectus in vnum/
Ex humero pendens resonabat eburnea leuo

intelligit. Teloꝝ custos. pharetre piphrasis. Calydonius heros Meleager. Renuēte deo. nolēte vt ea potiret. Flāmasqꝫ latentes hausit. occultum amorem concepit. Si quez dignabitur ista virū hoc est si quez istā seuxore dignū existimabit. hac autem exclamatione meleager significat se atalante pulchritudinez maximopere admirari. Urget. instat. Silua frequens trabibus. densa arboribus. est autez topographia silue & descriptio: quam partim planā partim montosam esse ait. Ima lacune. infimas vallis partes. Lacuna enim ē aque collectio q̄ & lama vocatur. Lenta salix. flexibilis. Ulue leues. vlua est herba in paludibus nascens. Et lōge parua sub arundine canne. Arundinem appellare videtur poeta cānarum corticem: qui & tenuis est et facile arescit. vnde arundinis nomen deductum esse videtur. Excitus excitatꝰ. Ut excussis elisus nubibus ignis. periphrasis ē fulminis quod ex nubium cōcursu eliditur. Sternitur incursu nemus. arbores inquit apri illiꝰ incursu in terram deijciuntur. hinc vero colligitur q̄ vastus aper ille validusqꝫ eēt: cuius impetu nemus prosternebatur. Propulsa. impulsa. Dat fragorem. strepitū facit. Fragor namqꝫ dicitur strepitus rerum fractarum. Protentaqꝫ forti tela tenent. Gestum exprimit venatorum apros excipiētium. protendere namqꝫ venabula apris ruentibus solent. Protēta tela. venabula. Dissipat. disijcit. Obliquo ictu. apri obliquos ictus inferunt. Cuspis. iaculum. a parte totum. In tergo petito. in tergo apri. Pagaseius iason. Thessalus a pagasis vrbe thessalie vt diximus.

Teloꝝ custos, arcum quoqꝫ leua tenebat,
Talis erat cultu, facies, quā dicere vere
Virgineam in puero/puerilē in virgine posses:
Hanc pariter vidit, pariter calydonius heros
Optauit, renuente deo, flāmasqꝫ latentes
Hausit, & o felix, si quē dignabitur, inquit,
Ista virū: nec plura sinit, tēpusqꝫ, pudorqꝫ,
Dicere, maius opus magni certaminis vrget.
Silua frequēs trabibꝰ, quā nulla ceciderat etas,
Incipit a plano, deuexaqꝫ ꝓspicit arua:
Quo postq̄ venere viri, pars retia tendunt,
Vincula pars adimūt canibꝰ, ꝑs pressa sequūtur
Signa pedū, cupiūtqꝫ suū reperire periclum.
Concaua vallis erat, quo se demittere riui
Assuerant pluuialis aque, tenet ima lacune
Lenta salix, vlueqꝫ leues, iunciqꝫ palustres,
Viminaqꝫ, & longe parua sub arundine canne.
Hinc aper excitus medios violentus in hostes
Fertur, vt excussis elisus nubibus ignis:
Sternitur incursu nemus, & propulsa fragorem
Sylua dat, exclamant iuuenes, ꝓtentaqꝫ forti
Tela tenent dextra lato vibrantia ferro.
Ille ruit, spargitqꝫ canes, vt quisqꝫ furenti
Obstat, & obliquo latrantes dissipat ictu.
Cuspis echionio primū contorta lacerto/
Vana fuit, truncoqꝫ dedit leue vulnꝰ acerno.
Proxima si nimijs mittentis viribus vsa,
Non foret, in tergo visa est hesura petito,
Longius it, auctor teli, pagaseius Iason.
Phebe, ait Ampicides, si te coluiqꝫ coloqꝫ,
Da mihi qđ petitur, certo cōtingere telo:
Qua potuit ꝓcibus deꝰ annuit, ictus ab illo est,

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Sed sine vulnere/aper,ferrūq; diana volanti
Abstulerat iaculo,lignū sine acumine venit.
Ira feri mota est,nec fulmine leuius arsit,
Emicat ex oculis,spirat q; pectore flāmas.
Utq; volat moles adducto concita neruo,
Cum petit aut muros,aut plenas milite turres,
In iuuenes certo sic impete vulnificus sus
Fertur,& eupalamon pelagonaq; dextra tuētes
Cornua/pstrauit,socij rapuere iacentes:
At non letiferos effugit enesimus ictus
Hippocoonte sat⁹,trepidantē/& terga parantem
Uertere/succiso liquerūt poplite neruu:
Forsitan & pilyus citra troiana perisset
Tpa,sed sumpto posita conamine ab hasta
Arboris insiluit,quę stabat proxima,ramis,
Despexitq; loco tutus/quē fugerat hostem,
Dentibus ille ferox in querno stipite tritis/
Imminet exitio,fidensq; recentibus armis
Orithię magni rostro femur hausit adunco,
At gemini,nondū cęlestia sydera fratres
Ambo conspicui,niue candidioribus ambo
Uectabantur equis,ambo vibrata per auras
Hastarum tremulo quatiebant spicula motu,
Uulnera fecissent,nisi setiger inter opacas
Nec iaculis isset/nec equo loca peruia/siluas:
Persequitur telamon/studioq; incautus eundi
Pronus ab arborea cecidit radice,retentus,
Dum leuat hunc peleus,celerē tegeęa sagittam
Imposuit neruo,sinuatoq; expulit arcu,
Fixa sub aure feri summū distinxit arundo
Corpus,& exiguo rubescit sanguine setas:
Nec tamen illa sui successu letior ictus

Ferrumq; diana volanti.q; copula hoc loco quia significat idcirco namq; sine vulnere fuit aper q diana ferruz iaculo abstulerat. Sine acumie.sine cuspide. Emicat ex oculis.ira ignis ve aut flāma subintelligatur. Moles.maximū saxum q̄tū e machinis bellicis emittitur.Concita.impulsa Neruo adducto.fune baliste adducto. Certo.impete.impetu.metri eni gratia impete interdū vtuntur poete. Dextra tuentes cornua.dextrū cornu defendētes aciez namq; in aprum direxerāt: que in dextrum & sinistruz cornu fuerat distributa .Hippocoonte satus.hippocoontis fili⁹. Et terga parantem vertere.fugere volentem. Succiso poplite.reciso crure.est eniz poples pars genu posterior quod post plicetur dictum.Forsitan & pylius. Nestor a pylo vrbe messenie cui imperauit.Citra troiana tempora.ante troianum bellum.tempora namq; infelicia calamitosaq; fere accipiuntur. Sumpto conamine.capto impetu.Ab hasta posita.fixa. Despexitq; tutus loco.deorsum aspexit inquit aprum altitudine arboris/tutus/et securus.neq; enim apri arborem ascendere possunt.Recentibus armis.dentibus. Hausit aperuit.percussit. Nondum celestia sidera. Gemini qui vnum ex zodiaci signis cōstituunt:castor acpollux esse dicūtur.Uulnera fecissent.vulnerassent.Setiger.aper setas gerens. Opacas.vmbrosas arboribus densas.Studio eundi.cupiditate currendi. Leuat.alleuat.tollit.Tegeea.atalanta. Sinuato arcu.ɔtracto.Arundo.arūdinea sagitta. Distrinxit.vulnerauit.

Feres. habebis. Erubuerē viri. puduit inquit viros fortes aprū a virgine primum fuisse ꝑcussum Bipennifer arcas. anceus arcadicus bipennē ferens. Concedite locum date. Operi meo virtuti mee temerarię autem iactabundiqꝫ est oratio. Protegat: defendat. Perimet. interficiet. Tumidus. elatus superbus. Ancipitē securim ex vtraqꝫ parte incindētem. vtrinqꝫ acutā. Institerat digitis steterat in digitis gestus autem exprimitur: tollētis securim vt aliquē percutiat. In primos artus. in primas digitorum partes. Occupat. ante aggreditur. Quaqꝫ est via ꝓxima leto. inguina enim percussa homini mortem afferunt. Multo sanguine. cum prepositio subaudiatur: vt cum multo sanguine intelligatur Egides. theseus egei filius. timebat aūt pirothoo sibi amore ꝯiūctissimo theseus ab apro. Eminus esse. longe ab esse. Temeraria virtus. inconsiderata fortitudo. Graue cornu grauem hastam ex cornu confectam. Torsit. iecit. Erata. ere ⁊ ferro munita. Votiqꝫ potente futuro. hoc est aprum ꝑcussuro. Esculea arbore esculus arbor est glandifera ioui dicata. Esonides. iason esonis filiꝰ. Vertit. aduertit. cōuertit: Et in mentum latrantis. canis partem oris inferiorem. mentum improprie poeta vocat: cum nulli animalium preterq̄ homini mentum et male sint: vt in vndecimo naturalis historie Plinius tradit. Inter ilia. ilia in alijs animalibus dicūtur: que in hominibus et ouibus lactes appellātur: vt idem plinius scribit. Tellure. in terra. Bene librato. fortiter iacto. Oenide meleagri oenei filij. Duz seuit. furit. Dum corpora. dum se rotat.

Quam meleager erat, primus vidisse putatur,
Et primus socijs visum ostēdisse cruorem,
Et meritum dixisse, feres virtutis honorem.
Erubuere viri, seqꝫ exhortantur, ⁊ addunt
Cum clamore aīos, iaciūtqꝫ sine ordine tela.
Turba nocet iactis, ⁊ quos petit, impedit ictus.
Ecce furēs, contra sua fata, bipēnifer arcas,
Discite fęmineis quid tela virilia pręstent
O iuuenes: operiqꝫ meo concedite, dixit,
Ipsa suis licet hūc latonia ꝓtegat armis
Inuita, tñ hunc perimet mea dextra diana:
Talia magniloquo tumidus memorauerat ore,
Ancipitēqꝫ manu tollēs vtraqꝫ securim
Institerat digitis primos suspēsus in artus.
Occupat audētem, quaqꝫ est via ꝓxima lęto
Sūma ferus geminos direxit ad inguina dētes,
Concidit ancęus, glomerataqꝫ sanguine multo
Viscera lapsa fluūt, madefactaqꝫ terra cruore ē.
Ibat in aduersum ꝓles ixionis hostem
Pirithous, valida quatiēs venabula dextra:
Cui ꝓcul ęgides: o me mihi carior, inquit,
Pars aīę consiste męę, licet eminus esse
Fortibus, ancęo nocuit temeraria virtus.
Dixit, ⁊ ęrata torsit graue cuspide cornu,
Cui bene librato votiqꝫ potēte futuro
Obstitit ęsculea frondosus ab arbore ramus.
Misit ⁊ ęsonides iaculum, qđ casus ab illo
Vertit ⁊ in mētum figit latrātis, ⁊ inter
Ilia cōiectum tellure ꝑ ilia fixum est.
At manus oenidę variat, missisqꝫ duabus,
Hasta prior terra, medio stetit altera tergo:
Nec mora, duz seuit, dum corpa versat in orbem,

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Stridentẽq; nouo spumã cũ sanguine fundit:
Vulneris auctor adest, hostemq; irritat ad iraz,
Splendidaq; aduersos venabula cõdit in armos.
Gaudia testant socij clamore secundo,
Victricẽq; petunt dextre cõiungere dextram,
Immanẽq; feram multa tellure iacentem
Mirãtes spectãt, neq; adhuc contingere tutum
Esse putant, sed tela tñ sua quisq; cruentat.
Ipse pede imposito caput exitiabile pressit,
Atq; ita, sume mei spolium nonacria iuris,
Dixit, & in partem veniat mea gloria tecum.
Protinus exuuias rigidis horrentia setis
Terga dat, & magnis insignia dentibus ora:
Illi leticie est cũ munere muneris auctor,
Inuidere alij, totoq; erat agmine murmur:
E quibus ingenti tendentes brachia voce,
Pone age, nec titulos intercipe, femina, nostros,
Thestiade clamant, nec te fiducia forme
Decipiat, ne sit longe tibi captus amore
Auctor: & huic adimunt munus, ius muneris illi.
Non tulit, & tumida frendens mauortius ira,
Discite raptores alieni, dixit, honoris,
Facta minis quantũ distent: hausitq; nefando
Pectora plexippi nil tale timentia ferro.
Toxea, quid faciat, dubiũ, pariterq; volentem
Vlcisci fratrem, fraternaq; fata timentem,
Haud patitur dubitare diu, calidumq; prioris
Cede recalfecit consorti sanguine telum.
Dona deum templis nato victore ferebat,
Cum videt extinctos fratres althea referri,
Que plangore dato, mestis clamoribus vrbem
Implet, & auratas mutauit vestibus atris.

Auctor vulneris meleager. Irritat. prouocat. Petunt. appetunt. cupiunt. Cruentat. cruore inficit. Exitiabile. pestiferuz q; multis exitij causa fuit. Nonacria atalanta. a nonacri vrbe arcadie dicta. Spolium mei iuris. quod iure ipso mihi debetur. nam meleager aprum interfecerat. spolia vero proprie dicuntur que hostibus detrahuntur. Exuuias. exuuie que ab exuendo dicuntur nõ solum hominum tegmina aut vestes sunt: sed pelles quoq; & serpentum & aliorum animalium: Virgi. ij. geor. de serpente loqns. Cum positis nouus exuuijs nitidus iuuenta. Terga dat. tergora et pellem apri. Et magnis insignia dentibus ora. Caput quoq; apri atalante traditũ fuisse a meleagro poeta ait. Pone. depone. Nostros titulos. nostrum honorem. nostrã gloriam. Femina cuz quodam contemptu atalantaz feminaz vocant. Thestiade. plexippus et toxeus thestij filij. Ne sit longe tibi muneris auctor. id est ne interficiaris: sicq; longe ab amatore tuo separeris. Et huic adimunt munus. atalãte inquit munus eripiunt. ius autẽ muneris dandi meleagro. Non tulit. non passus est atalantaz munere fraudari. Mauortius. bellicosus marti similis. Frendens. fremẽs. Nefando ferro. nefario: impio. nam plexippus meleagri auunculus erat. Hausit. percussit. Timentia. timentis. est enĩ hyppallage. Toxea quid faciat. ordo est haud patitur dubitare diu meleager toxeum dubium quid faciat volentemq; et fratrem vlcisci et timentem fraterna fata. Consorti sanguine. fraterno.

At simul est auctor necis editus, excidit omnis
Luctus, & a lachrymis in pene versus amore est.
Stipes erat, quē/cū partus enixa iaceret
Thestias, in flāmam triplices posuere sorores,
Staminaq̃ impresso fatalia pollice nētes/
Tempora dixerūt eadem/lignoq̃/tibiq̃/
O mō nate damus: quo postq̄ carmine dicto/
Excessere dee, flagrantē mater ab igne
Eripuit ramum, sparsitq̃ liquētibus vndis:
Ille diu fuerat penetralib⁹ abditus imis,
Seruatusq̃/tuos iuuenis seruauerat annos:
Protulit hūc genitrix, tedasq̃, & fragmina poni
Imperat, & positis inimicos admouet ignes.
Tum conata quater flāmis imponere ramū,
Cepta quater tenuit, pugnat materq̃ sororq̃,
Et diuersa trahūt vnū duo noīa pectus.
Sepe metu sceleris pallebāt ora futuri,
Sepe suum feruens oculis dabat ira ruborem,
Et mō/nescio quid/similis crudelē minanti
Vultus erat, mō quē misereri credere posses:
Cūq̃ ferus lachrymas animi siccauerat ardor/
Inueniebantur lachryme tñ: vtq̃ carina,
Quā ventus, ventoq̃ rapit cōtrarius estus/
Vim geminā sentit, paretq̃ incerta duobus,
Thestias haud aliter, dubijs affectib⁹ errat,
Inq̃ vices ponit, positāq̃ resuscitat iram.
Incipit esse tñ melior germana parente,
Et cōsanguineas vt sanguine leniat vmbras/
Impietate pia est: nam, postq̄ pestifer ignis
Conualuit, rogus iste cremet mea viscera, dixit,

Editus. dictus. nunciatus. In pene amorē. in supplicij cupiditatē. & vindicte. Stipes erat. stipitē describit poeta in quo meleagri vita ɔtinebat. Partus enixa thestias. altea thestei filia puerū enixa puerpera. Triplices sorores tres parce. cloto. lachesis. & atropos. q̃s Martian⁹ capella deorū scribas esse ait: & sniās iouis studio veritatis excipere. Has latini nonā decimā & mortē vocarūt a ptus tpe. nam a nono & decimo mēse pueri fm naturā nascuntur eoq̃ none & decime ascribūtur. q̄ vo ante postue hoc tps nascūtur quasi mōstra morte attribuūtur. nam septimo mēse raro pueri vitales nascūtur. octauo nūq̄. nono sepe decimo sepius. he vite hūane preesse credunt eamq̃ nendo cōtinere. vñ etiā lanifice & puelle & sorores a poetis dicunt. Martialis. lanificas nulli tris exorare puellas/ Contigit, Obseruantq̃ statuere diem. parce aūt dicte vel a parcendo katātiphrasin: q̄ nulli parcant. vel a partu vni⁹ littere mutatione: vt Varro scribit. q̄ vt ait Hesiodus. he nascentibus hominib⁹ bonū malūq̃ parare & prestare cēseant. Has Cicero herebi et noctis filias fuisse scribit. tres aūt parce tria sunt fata inūero vt Apuleius ait. cū ratione tēporis facientia. nam atropos preteriti tpis est fatū: qd̄ ne deus q̄dem faceret infectū. Unde & atropos dicta est q̄ verti mutariq̃ nō possit. Lachesis futuri: q̄ ipsa net & filum pducit apo tu lagchanin hoc est a sorciendo cognomiata. Clotho presentis: q̄ torquēdo fusū colligit filū a lachesi deductū apotu klothin qd̄ est torquere. Pugnat materq̃ sororq̃. hoc est affect⁹ matris sororisq̃ in animo althee inter se ɔtendūt. Et diuersa trahūt. et in diuersum trahūt. Unū pectus. vnū animū. Sepe metu sceleris. elegāter describit poeta mulieris aīm affectu misericordie sił & indignationis vexatū. Fer⁹ animi ardor. magna animi indignatio. Vim geminā. duplicē violentiā & venti & estus maris. Errat. vagatur aīo & mente. Cōsanguineas vmbras. fratrum aīas. Leniat. mitiget. Sanguine filij morte. Impietate pia est. videt stulte eē dictū. quo nāq̃ modo q̃s piuseē possit impietate? sz pia videt fuisse althea fratrū cedem vlciscēdo. impia filiū necan

althee fratrū cedes

Stipes in quo meleagri vita.

Utq; manu dira lignum fatale tenebat;
Ante sepulchrales infelix astitit aras;
Penarūq; dee triplices furialibus, inquit,
Eumenides, sacris vultus aduertite vestros,
Ulciscor, facioq; nephas, mors morte pianda est,
In scelus addendū scelus est, in funera funus,
Per coaceruatos pereat dom⁹ impia luctus:
An felix oeneus nato victore fruetur?
Thestius orbus erit? melius lugebitis ambo,
Uos modo fraterni manes, animeq; recentes,
Officium sentite meū; magnoq; paratas
Accipite inferias, vteri mala pignora nostri:
Hei mihi quo rapior? fratres ignoscite matri,
Deficiunt ad cepta manus, meruisse fatemur,
Illum cur pereat, mortis mihi displicet auctor,
Ergo impune feret, viuusq;, et victor, et ipso
Successu tumidus, regnū calydonis habebit?
Uos cinis exiguus, gelideq; iacebitis vmbre?
Haud equidē patiar, pereat sceleratus, et ille
Spemq; patris, regnūq; trahat, patrieq; ruinaʒ:
Mēs vbi materna ē? vbi sunt pia vota parentū?
Et quos sustinui bis mensum quinq; labores?
O vtinā primis arsisses ignibus infans,
Idq; ego passa forem, vixisti munere nostro,
Nūc merito moriere tuo, cape premia facti,
Bisq; datam primū partu, mox stipite rapto
Redde aīam, vel me fraternis adde sepulchris,
Et cupio, et nequeo, qd agā? mō vulnera fratrum
Ante oculos mihi sunt, et tante cedis imago,
Nūc animū pietas, maternaq; noīa frangunt:
Me miserā, male vincetis, sed vincite, fratres,
Dūmodo que dedero vobis solatia, vosq;

do. Lignum fatale. in quo meleagri fata continebant. Ante sepulchrales aras. q in sepulchris erigebant. Penarūq; dee triplices. furias infernales: q tres dicūtur eē. thesiphone. alecto. et megera. althea vo testatur se per nephandū scelus fratrū cedeʒ vlcisci. Eumenides. furie dicuntur kataantiphrasin. q nulli beniuole sint āt mites. Aduertite. cōuertite. Furialib⁹ sacris. a furore et indignatiōe puenietib⁹. Mors morte pianda est. cedes fratrū morte filij purgāda est. An felix oeneus. cū magna idignatōe hec ab althea dnr. Magno paratas inferias. sacrificia magno pcior filij sanguie compata. inferie autē dnr sacrificia q mortuis fiūt. Uteri mala pignora nostri. exigisis et expositio inferiarū magno cōparataruʒ. Hei mihi quo rapior retrahit officio mris a cede filij althea. Quo rapior. in qd scel⁹ trahor. Mortis mihi displicet auctor. nolleʒ inqt althea ego eē mortis filij auctor. Ergo ipune feret. indignatōi iterū indulget althea. q eni affectui et indignatiōi seruit. sic Augu. de Uirg. testamēto. Ergo ne supmis potuit vox improba vbis. Taʒ dirū mādare nephas? Spemq; patris. oenei q totā spem suā in meleagro filio collocarat. Mēs vbi materna ē? ad pietatē q filiū psequit reuocat cogitatione suā althea: in q tn idignatōe victa diutius nō perstat. Bis qnq; mēsuʒ. Decē mēses in vtero mres filios gestare dnr: q̄uis vulg⁹ nouē tm modo putet. nō aūt mēses vt fere in exēplarib⁹ ē deprauatū: sʒ mēsum p mēsiū: vt monet Priscia. est legēdū. vt decē mēsiū labores intelligam⁹. O vtinā pmis arsisses ignib⁹ infans. vtinā inqt tūc cōbustus fuisses cuʒ eras infans vna cū stipite quē a parcis ī ignē coniectū ego ardere passa nō fuʒ. Tuo merito. tuo delicto. Facti. pcti: ac sceleris tui. Stipite rapto ex igne erepto torre et titione. Et cupio. frēs vlcisci subintelligatur Et neqo. nō possuʒ pietate q filiū prosequor impedita. Me miserā ibi est distinguendū. est enim clamatio q althea se oñdit inuitam in filij pnicicm armari. Male in malū et calamitantē meā. Dūmō

Eumenis.

Mēsuʒ p mensium

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

Ipsa sequar, dixit, dextraq; auersa trementi
Funereum torrem medios coniecit in ignes,
Aut dedit; aut visus gemitus est ille dedisse
Stipes, ꝛ inuitis correptus ab ignibus arsit.
Inscius atq; absens flamma meleagrus ab illa
Uritur, ꝛ cecis torreri viscera sentit
Ignibus, at magnos superat virtute dolores,
Qđ tamen ignauo cadat ꝛ sine sanguine leto
Meret, ꝛ ancei felicia vulnera dicit:
Grandeuūq; patrem, fratresq; piasq; sorores,
Cum gemitu, sociāq; tori vocat ore sup̄mo,
Forsitan ꝛ matrem, crescūt ignisq; dolorq;,
Languescūtq; iterum, simul est extinctus vterq;,
Inq; leues abijt paulatim spiritus auras:
Paulatim cana prunam velāte fauilla,
Alta iacet calidon, lugēt iuuenesq; senesq;,
Et vulgus, p̄ceresq; gemūt, scissęq; capillos
Plāgunt ora simul matres calidonides / heū heū.
Puluere caniciem genitor / vultusq; seniles
Fędat humi fusus, spaciosumq; increpat euum.
Nam, de matre / manus diri sibi conscia facti,
Exegit pęnas, acto per viscera ferro.
Non mihi si centum deus ora sonātia linguis,
Ingeniūq; capax, totūq; helicona dedisset,
Tristia p̄sequerer miseratum vota sororū.
Immemores decoris, liuētia pectora tūdunt,
Dūq; manet corpus, corpus refouētq; fouētq;,
Oscula dāt ipsi posito dant oscula lecto:
Post cinerem, cineres haustos ad pectora p̄ssant,
Affuseq; iacēt tumulo, signataq; saxo
Nomina cōplexe, lachrymas in no͞ia fundunt.
Quas, postq; oenię tādem latonia clade

Meleagri mors

que dedero. de consciscenda sibi quoq; morte iam cogitat] althea. Funereum. funestum, funerisq; ac mortis meleagri cām. Et inuitis ignib⁹. rei inanimate dat sensum poeta ꝑinde atq; si ignes ipsi meleagri misererētur. Cecis ignib⁹. occultis. quoꝝ cā latebat. Ignauo leto: vili morte. Meret. dolet. Sociā tori. vxorem. Lāguescūtq; decrescūt atq; diminuūtur. Simul est extinct⁹ vterq;. ꝛ ignis ꝛ̄ spiritus meleager. In leues auras coꝝ seq̄tur hoc loco opinionem poeta q̄ sentiūt aīam aurā esse ꝛ aerem. Alta iacet calidō. si alta quō iacet. an merore ex morte meleagri ↄcepto cecidisse ac iacere videbatur: q̄ pauloāte v̄tute ipi⁹ meleagri alta potēsq; erat Scisse capillos. scindētes ac lacerātes capillos id qđ ī magnis luctib⁹ mulieres facere solēt. ē aūt sinecdoche maxie poetis vsitata. Plāgūt ora. percutiunt ac genas lacerāt. Heu heu mimisis ꝛ imitatio ē gemit⁹ emitētium mulieꝝ. Puluere caniciem p̄r inq̄t oene⁹ puluere caput facieq; deturpat hoc eīm ī magnis merorib⁹ fiebat apđ p̄scos. Acto p viscera ferro. sic q̄dē Ouidi⁹. Diodor⁹ v̄o scribit altheā laq̄o vitā finisse. Totū helicona. oīm musaꝝ fauorem. Liuētia pectora tūdūt. p̄cutiūt pectora ac liuētia reddunt ꝛ subnigra. Dūq; manet corp⁹. cadauer meleagri. Ipsi lecto. pheretro in quo meleagri cadauer cōpositū fuit. Post cinerē. posteaq̄ meleagri cadauer ī cinerem fuit resolutū. Haustos. acceptos manib⁹. Pressant. astrigūt. elegāter aūt ea oīa effingit poeta que ī funerib⁹ fratꝝ a sorob⁹ fieri ↄsueuere. Affuseq;. incūbētes. in strate p̄strate. Noīa saxo signata epithaphiū in saxo sculptū ī quo nomen meleagri erat. Post. posteaq̄. Latonia. diana latone filia. Nurūq; nobilis aclmene deianiram herculis vxorē. Alleuat. ī aerem tollit. Corneaq; ora facit. hoc est ora ī rostra ↄuertit. Uersasq; ī aues cōmutatas: q̄ meleagrides a meleagro fratre fuerūt cognominate. Interea these⁹ mira phātasia q̄nq; naiadū trāsmutatōem in insulas cū sup̄iore fabula poeta ↄnectit. interfecto nāq; calidonio apro these⁹ cū athenas redi

Meleagri sorores in aues.

ret. forte Achelo⁹ fluuius et holiaz ab acarnania disterminās sic itumuerat: vt tutus transitus nō videret. Inuitatus igit theseus a fluminis deo acheloo domū illi⁹ intrauit. tātisper illic futurus: dum tuto trāsire posset. Cuz vo post cenā theseus in mare ꝓspiciēs vidisset insulas. quasdā acheloum rogauit quot ille insule essent. ac quo noīe appellarent cui achelous rūdit naiades q̄nq₃ fuisse illoꝝ locoꝝ. accolas. q̄ cuz aliis dijsse spreto sacrificassent. eas cū locis suis ī mare ab se īdignato fuisse ꝓuolutas. ac insulas q̄nq₃ noīe echinadas ꝛ suis ꝛ fluctibus marinis fuisse discretas. Achelo⁹

Exsatiata domus, pręter gorgēq₃/nurūq₃
Nobilis alcmenę, natis in corpora pēnis
Alleuat, ꝛ longas per brachia porrigit alas,
Corneaq₃ ora facit, versasq₃ ꝑ aera mittit,
Interea theseus sociati parte laboris
Functus, erecbtheas tritonidos ibat ad arces,
Clausit iter fecitq₃ moras achelous eunti
Ymbre tumēs; succede meis, ait, inclite tectis
Cecropide, nec te cōmite rapacibus vndis,
Ferre trabes solidas/obliquaq₃ voluere magno
Murmure saxa solent: vidi contermina ripę
Cum gregib⁹ stabula alta trahi, nec fortib⁹ illic
Profuit armentis, nec equis velocibus esse:
Multa q₃ hic torrēs niuibus de monte solutis
Corpora turbineo iuuenilia vortice mersit:
Tutior est requies/solito dum flumina currāt
Limite, dum tenues captet suus alueus vndas.
Annuit egides, vtorq₃ acheloe/domoq₃
Consilioq₃ tuo/rūdit, ꝛ vsus vtroq₃ est.
Pumice multicauo/nec leuibus atria toffis
Structa subit, molli tellus erat humida musco,
Summa lacunabant alterno murice conchę.
Iāq₃ duas lucis partes hyperione menso
Discubuere thoris theseus, comitesq₃ laboꝝ,
Hac ixionides, illa trezenius heros
Parte Lelex, raris iam sparsus tp̄a canis,
Quosq₃ alios parili fuerat dignatus honore.
Amnis acarnanum letissimus hospite tāto/
Protinus appositas nudę vestigia nimphę
Instruxere epulis mēsas: dapibusq₃ remotis

Sociati laboris. cōicati sibi cum multis alijs. Erecbtheas tritonidos arces periphrasis est athenaꝝ: q̄ ꝛ ī palladis tutela sūt: ꝛ ab erechtheo rege erechthee dicūtur. Fecitq₃ moras achelous eūti. achelous oceani ꝛ thetyos filius fuisse ab hesiodo scribitur. Is cuz peteret deianiraz oenei calidonie regis filiā. herculem in se ꝯuertit. a quo supatus in fluuio iuxta calidoniā labēs se occultauit. nomēq₃ flumini imposuit: qδ q̄dem a pindo thessalie mōte orit. etoliāq₃ ab acarnania distinguit. Sane apud antiquos aqua: vt macrobius seruiusq₃ scribunt gn̄aliter achilous dicebatur. vn̄ Virgi. in georgi. primo. Poculaq₃ inuētis acheloia miscuit vuis. Turbineo vortice. in modū turbinis se voluente vortex enim proprie dicitur contorta in se aqua. turbo aūt ꝛ vis est vēti: ꝛ instrumētum quo pueri ludūt fune illud in terram incutientes. Tutior est requies. securior est mora. Nec leuibus toffis. asperis impolitis. toffus enim lapis est cauernosus. describit autem poeta spelūcam fluminis deo conueniētem. Molli musco. muscus herba est tenuissima iuxta fontes ac in locis humidis nascens. Summa lacunabant. superiores inquit spelunce partes in lacunaria distinguebātur conche alterius muricibus distincte. naz lacunare est lac⁹ ac lacunaria facere. murex aūt gen⁹ est cochlee vnde fit purpura. Hyperione. sole. hyperion nāq₃ celi fuit filius: qui ex sorore solem fertur genuisse. verum pro sole fere ponitur: Hyperion
Hac ixionides. pirithous ixionis filius perpetuus thesei comes. Nude vestigia nimphe pedes nudos habentes. nimphe, est enim sinecdoche.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

In gemma.in geminatis pocu lis.Spaciū discrimina fallit.bre uitas inquit spacij discrimina at qꝫ separationes insularum con fundit.Sprete contempte.Cum plurimus vnq̄.maximus. Didu xit. diuisit. Medijs quod cernis echinadas vndis.echinades que ⁊ echine dicuntur insule sunt ad hostium acheloi etolie fluuij qui limum assidue inuehēdo illas ef fecisse videtur. dicte sunt autem echinades vel ab echinis quibus abundant: vel vt scribit Appol lodorus:ab echino quodaz vate.

Naiades in echinadas īsulas

Ut tamen ipse vides. perimele hippodomantis filia ab acheloo vim passa e saxo a patre in mare fuit precipitata. achelous vero de amice salute admodum solli citus neptunum rogauit ne eam sub mergi pateretur.sed ei aut lo cum pberet aut ipsam locum effi ceret.precibus igitur acheoli mo tus neptun⁹ eam in insulaz haud longe ab Echinadibus distātem commutauit.Virgineum nomen ademi.virginitatem eripui.Pro tulit. proiecit. In profundum in mare altum. Sacri amnes.om nes fluuij numen habere dicun tur. vnde ⁊ sacri nuncupantur. Feritate paterna.crudelitate pa tris Mouit caput equoreus rex. neptunus annuit meis precibus Salientia. palpitantia. id quod timore percussis accidere solet:

Perimele in insulaz

Precordia. pectora hoc loco q̄ cordi pretendantur. proprie ve ro precordia dicuntur partes cor di preiacentes. Grauis insula. magna. insula vero dicitur q̄ sit in salo.hoc est in mari collocata.

Amnis ab his tacuit. hec ad cō nectendas que subijciuntur me tamorphosis dicuntur. narratu rus enim est poeta quemadmo dum iupiter atqꝫ mercurius in hominum figuras conuersi phry giam peragrarunt: vt hominum benignitatem experirentur. Luz vero nemo ex oppidanis ipsos susciperet hospitio casam phile monis rustici atqꝫ pauperis subi ere. a quo benigne accepti cum se deos esse indicassent ⁊ anserez quem vnicum habebat occidere vetuerunt: ⁊ vt secuz collem ascē deret cum baucide vxore admo nuerūt. profecti igitur domo cuz

In gemma posuere meruz tum maximus heros
Equora pspiciēs oculis subiecta,quis,inquit,
Ille locus,digitoqꝫ ostēdit,⁊ insula nomen
Qd gerit illa doce,q̄q̄ non vna videtur.
Amnis ad hec:non est,inquit,qd cernimus,vnum,
Quinqꝫ iacēt terre,spacium discrimina fallit.
Quoqꝫ minus sprete factum mirere diane,
Naiades he fuerāt,que cum bis quinqꝫ iuuēcos
Mactassent,rurisqꝫ deos ad sacra vocassent,
Immemores nostri,festas duxere choreas.
Intumui,quātusqꝫ feroz,cum plurimus vnq̄
Tantus eraz,pariterqꝫ anim⁹ immanis,⁊ vndis,
A siluis siluas,⁊ ab aruis arua reuulsi,
Cūqꝫ loco nimphas,memores tuz deniqꝫ nostri,
In freta pуolui,fluctus nosterqꝫ marisqꝫ,
Continuam diduxit humum,pariterqꝫ reuellit
In totidez medijs quot cernis Echinadas vndis.
Ut tn̄ ipse vides,pcul en pcul vna recessit
Insula grata mihi,perimelen nauita dicit:
Huic ego virgineum dilecte nomen ademi,
Qd pater hippodamas egre tulit,inqꝫ pfundum
Propulit e scopulo periture corpa nate,
Excepi,nantēqꝫ ferens,o pxima terre
Regna vage dixi sortite tridētifer vnde,
In quo desinimus,quo sacri currimus amnes,
Huc ades,atqꝫ audi placidus neptune precātez,
Huic ego quam porto nocui,si mitis ⁊ equus,
Si pater hippodamas,aut si min⁹ impius esset,
Debuit illius misereri,⁊ ignoscere nobis,
Cui quōdam tellus clausa est feritate paterna,
Affer opem,mersęqꝫ precoz feritate paterna
Da neptune locum,vel sit locus ipsa licebit,

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Nūc quoq₃ cōplectar, mouit caput ęquoreus rex,
Concussitq₃ suis oēs assensibus vndas:
Extimuit nymphe, nabat tamen, ipse natātis
Pectora tāgebam, trepido saliētia motu,
Dūq₃ ea contrecto, totum durescere sensi
Corpus, ⁊ inducta cōdi precordia terra:
Dum loquor āplexa est art⁹ noua terra natātes,
Et grauis increuit mutatis insula mēbris.
Amnis ab his tacuit, factum mirabile cūctos
Mouerat. Irridet credētes, vtq₃ deoꝝ
Spretor erat, mētisq₃ ferox Ixione natus:
Ficta refers, nimiūq₃ putas, acheloe, potētes
Esse deos, dixit, si dant adimūtq₃ figuras.
Obstupuere oēs, nec talia dicta ꝓbarunt.
Ante omnesq₃ Lelex, āio maturus ⁊ ęuo
Sic ait: immensa est, finēq₃ potētia celi
Non h₃, ⁊ quicqd superi voluere, peractum est.
Quoq₃ minus dubites, tilię cōtermina quercus
Collibus est phrygijs, medio circūdata muro,
Ipse locum vidi, nam me pelopeia pitheus
Misit in arua suo quōdam regnata parēti:
Haud ꝓcul hinc stagnū est, tell⁹ habitabilis olī,
Nūc celebres mergis, fulicisq₃ palustribus vndę.
Jupiter huc specie mortalis, cūq₃ parēte
Venit atlātiades positis caducifer alis,
Mille domos adiere, locum requiēq₃ petētes,
Mille domos clausere serę, tamen vna recepit,
Parua quidem, stipulis ⁊ cāna tecta palustri.
Sed pia baucis anus, pariliq₃ ętate philemon
Illa sunt annis iuncti iuuenilibus, illa
Consenuere casa, paupertatēq₃ ferēdo
Effecere leuem, nec iniqua mēte ferēdam:

Lelex ait

Jupiter et Mercurius ī hoīes

essent: ecce oppidum illud in lacum vident conuersum. omnesq₃ domus submersas ꝑter vnicam suam casam: que ⁊ ipsam magnificentissimum templum cum fuisset mutata: hortantibus dijs vt quicquid vellent peterent philemon respondit se velle esse illius templi sacerdotes: ea conditione vt nec ipse vxoris nec vxor viri mortem vnq̄ videret. id vero facile impetrarunt. nam vna ⁊ eadem hora cum ad extremam peruenissent senectutem: in arbores alter quercum altera tiliam trāsmutati fuerunt. Hec autē adeo perspicue a poeta describuntur: vt nihil expositionis indigere videantur. Ab his. post. hec. Spretor deorum. contemptor. Si dāt adimuntq₃ figuras. si possunt et dare ⁊ eripere formas rebus. Animo maturus ⁊ euo. lelegem ⁊ prudentem ⁊ senem ⁊ bonum virum fuisse poeta significat. Immensa est. sententia pio grauiq₃ viro maxime conueniens. Tilie contermina. vicina. tilia autē arbor est fructum non ferens. Nam me pelopeia pittheus misit in arua. pittheus lelegeis pater fuit ⁊ ethre thesei matris. pelopeia autē arua non peloponesum: vt quidam putant: sed phrigiam dicit. nam pelops tantali phrigie regis filius fuit: qui inde in peloponesum venit. Suo parenti. pelopi. nam pittheus et troezen pelopis filij fuere vt Stra. narrat. Fulicis palustribus. fulice aues sunt notissime in paludibus viuentes. Specie mortalis. humanam in figuram versus. Atlantiades caducifer. mercurius caduceum gerens Sere. ianue. a parte nāq₃ totum intelligimus. sera enim pars est ianue in quā clauis immittitur. Parili etate pari et equali.

~~Oppidum in stagnum~~

Jupiter mercuri⁹ in hoīes

Philemon. baucis.

Baucis ⁊ philemon

Tota domus. tota familia. Ijdem parentqꝫ iubentqꝫ. ijdem inquit dñi sunt ⁊ serui. Releuare membra. leuia facere que propter lassitudinem grauia videbantur. sedere enim illos iussit philemon. Posito sedili. apposita sede. Quod super. anastrophe est. prepositio namqꝫ postposita est. Anima. spiritu ⁊ flatu. Et minuit fregit ⁊ minuta paruaqꝫ reddidit. elegãter autem poeta rustici pauperis apparatum ⁊ mores describit. Trũcat olus folijs. minutatim olera cuꝫ folijs incidit. Sordida fumosa. De tergore. diu seruato. tergũ illud suis vetus fuisse innuit poeta ⁊ rancidum. De tergore. de tergo. frequenter autem vtrũqꝫ pro altero ponitur. Domat. mollit et coquit significat auteꝫ durissimã fuisse illam carnem. domari eniꝫ dicuntur que repugnãt. Alueus fagineus. dolium ex fago confectum. Artus fouendos. pedes lauandos. nam hospitibus etiam nũnquo die accipiuntur pedes lauari solent. In medio lecto. sic quideꝫ legitur: sed tecto forsitan pro lecto Ouidius scriptum reliquit: vt intelligamus in media casa torum et lectum fuisse. non ex plumis: sed ex vluis palustribus herbis confectum. Salignis ex salice factis. Velant. cooperiunt. Sternere lecto inijcere ⁊ imponere. Non indignanda. non indigna reputanda. Lecto saligno ex salice vili ac vulgari arbore cõfecto. Succinta anus. habituꝫ rustice mulieris effingit. Cliuũ inequalitatem mense cliuum appellat. Mentha virenti. mentha suauissimi odoris est herba. Extersere. emundauere. Bicolor bacca. periphrasis est oliue: que bicolor dicitur ꝙ et viridis est ⁊ nigra. Sincere minerue. integre virginis minerue. Autumnalia. autumno maturescentia. Intybaqꝫ ⁊ radix. intybum qđ ⁊ cicoriuꝫ vocatur herba est agrestis. radix vero species est herbe: que ⁊ radicula dicit̃. his aũt herbis etiam nunc in acetarijs vescimur. Et lactis masse coacti. periphrasis ẽ casei.

Nec refert dominos illic famulos ne requiras,
Tota domus duo sunt, ijdem parentqꝫ iubentqꝫ.
Ergo vbi celicole paruos tetigere penates,
Sũmissoqꝫ humiles intrarunt vertice postes,
Membra senex posito iussit releuare sedili,
Quod super iniecit textũ rude sedula Baucis,
Inde foco tepidum cinerem dimouit ⁊ ignes
Suscitat hesternos, folijsqꝫ ⁊ cortice sicco
Nutrit, ⁊ ad flammas anima perducit anili,
Multifidasqꝫ faces ramaliaqꝫ arida tecto
Detulit, ⁊ minuit, paruoqꝫ admouit aheno:
Quodqꝫ suus coĩunx riguo collegerat horto,
Truncat holus folijs, furca leuat ille bicorni
Sordida terga suis nigro pendentia tigno,
Seruatoqꝫ diu resecat de tergore partem
Exiguã, sectamqꝫ domat feruentibus vndis.
Interea medias fallunt sermonibus horas,
Sentiriqꝫ morã ꝓhibent: erat alueus illic
Fagineus, dura clauo suspensus ab ansa,
Is tepidis impletur aquis, artusqꝫ fouendos
Accipit: in medio torus est de mollibus vluis
Impositus tecto sponda pedibusqꝫ salignis,
Vestibus hũc velant, quas nõ nisi tpe festo
Sternere cõsueuerãt, sꝫ ⁊ hec vilisqꝫ vetusqꝫ
Vestis erat lecto nõ indignanda saligno.
Accubuere dei: mẽsam succincta tremensqꝫ
Ponit anus, mense sꝫ erat pes tertius impar,
Testa parem fecit, que postq̃ subdita cliuum
Sustulit, equatã mentha extersere virẽti:
Ponitur hic bicolor syncere baccha minerue,
Conditaqꝫ in liquida corna autumnalia fece,
Intybaqꝫ, ⁊ radix, ⁊ lactis massa coacti,

Quaqꝫ non acri leuiter versata fauilla,
Omnia fictilibus: post hec celatus eodem
Sistitur argēto crater, fabricataqꝫ fago
Pocula/ que caua sunt/ flauētibus illita ceris.
Parua mora est/ epulasqꝫ foci misere calētes,
Nec longe rursus referūtur vina senecte.
Dātqꝫ locum mēsis paulum seducta secūdis,
Hic nux/ hic mixta est rugosis carica palmis,
Prunaqꝫ/ ⁊ in patulis redolētia mala canistris;
Et de purpureis collecte vitibus vue,
Candidus in medio fauus est: sup̄ oīa vultus
Accessere boni, nec iners, pauperqꝫ volūtas,
Interea/ quotiēs haustum cratera repleri
Sponte sua, perqꝫ videt succrescere vina,
Attoniti nouitate pauent, manibusqꝫ supinis
Concipiūt baucisqꝫ preces, timidusqꝫ philemon,
Et veniam dapibus/ nullisqꝫ paratibus orant.
Unicus anser erat, minime custodia ville,
Quem dijs hospitib9 dn̄i mactare parabāt,
Ille celer pēna tardos etate fatigat,
Eluditqꝫ diu, tandēqꝫ est visus ad ipsos
Confugisse deos/ superi vetuere necari:
Dijqꝫ sumus, meritasqꝫ luet vicinia penas
Impia, dixerūt, vobis immunibus huius
Esse mali dabitur, modo vestra relinquite tecta,
Ac nostros comitate gradus, ⁊ in ardua mōtis
Ite simul/ parēt/ ⁊ dijs preeūtibus/ ambo
Membra leuāt baculis, tardiqꝫ senilibus annis
Nitūtur longo vestigia ponere cliuo.
Tantum aberāt summo, q̄tum semel ire sagitta
Missa potest, flexere oculos, ⁊ mersa palude
Cetera p̄spiciunt, tātum sua tecta manere.

Non acri fauilla. in igne leui non vehementi. nam oua nisi leuiter in cinere calido versentur facile rumpūtur. Omnia fictilibus. apponuntur. ⁊ in prepositio subaudiatur. fictilia autez sunt vasa terrea a fingendo dicta. Eodem argento. quo ⁊ fictilia. facete autez innuit craterez quoqꝫ fictilem fuisse. Sistitur. collocatur in mensa apparētum autem menseruftice eleganter effingit poeta. Fago fagus arbor est glandifera ex cuius ligno vasa conficiuntur. Que caua sunt que in cōcauitate inquit sunt flaua cera intecta. Illita. intecta. Epulas calentes. cibos calidos. que enim hactenus descripta sunt frigida comedūtur. Nec longe vina senecte. vinum nouuz appositum fuisse ait nō vetus qḋ diuites bibere solent. Paulu; seducta. seposita ⁊ remota. Carica. ficus est species carica. a carica laconie loco vbi optime nascūtur denominata: que qr optime sunt sicce. hinc vsus obtinuit: vt carice pro ficubus siccis accipiātur. Rugosis palmis. cum fructibus palme rugosis ⁊ siccis quos nūc vulgo dactilos vocant. Prunaqꝫ. poma sunt notissima: quorum varia sunt genera: vt Plinius scribit. Super omnia vultus. Ante omnia inquit boni ⁊ hylares vultus affuerunt. Haustum cratera. euacuatum vrceum. Concipiunt preces precari incipiunt. Dijs hospitibus. Ioui ⁊ mercurio quos hospicio susceperant. Ille celer penna tardos. pulcho antitetho exornatur hoc carmen. Impia vicinia inhospitales vicini. Immunibus exptibus. Huius mali. huius calamitatis: qua vicinos vestros sumus affecturi. Modo. solum. Comitate. antique dixit pro comitamini. Ite simul. venite nobiscū. Nituntur longo. hoc est longum ⁊ arduum cliuum ascendere conantur. Manere. stare superesse.

Carica

Comito

Oppidū ī stagnū

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Dūq₃ ea mirantur, dum deflent fata suoꝝ
Mersa videt; querūtq₃ sue pia culmina ville,
Sola loco stabāt dum deflent fata suoꝝ
Illa vetus dn̄is: ⁊ iam casa parua duobus
Uertitur in tēplum, furcas subiere columne,
Stramina flauescunt, aurataq₃ tecta videntur,
Celateq₃ fores, adopertaq₃ marmore tellus:
Concipiūt Baucisq₃ preces, timidusq₃ philemon,
Talia cum placido saturnius edidit ore:
Dicite, iuste senex, ⁊ femina cōiuge iusto
Digna; quid optetis; cum Baucide pauca locut⁹
Iudicium superis aperit cōmune philemon
Esse sacerdotes, delubraq₃ vestra tueri
Poscimus, ⁊ qm̄ concordes egimus annos,
Auferat hora duos eadem, nec cōiugis vnq̄
Busta mee videam, neu sim tumulādus ab illa.
Uota fides sequitur. tēpli tutela fuere
Donec vita data est annis euoq₃ soluti
Ante gradus sacros cum starēt forte, lociq₃
Narrarent casus, frondere philemona Baucis,
Baucida cōspexit senior frondere philemon:
Iāq₃ sup geminos crescēte cacumine vultus,
Mutua dum licuit reddebāt dicta, valeq₃
O cōiunx dixere simul, simul addita texit
Ora frutex ostendit adhuc tyneius illic
Incola de gemino vicinos corpore trūcos,
Hec mihi non vani (nec erat cur fallere vellent)
Narrauere senes; equidem pendētia vidi
Serta sup ramos, ponēsq₃ recētia, dixi,
Cura deum dij sint, ⁊ qui coluere colātur.
Desierat, cūctosq₃ ⁊ res, ⁊ mouerat auctor,
Thesea p̄cipue, quem facta audire volētem

Fata. infortunia. Suoꝝ vicinorum. pia culmina. ipsi pij. est enī hipallage. Et iam casa parua. et olim casa parua. Case ꝓprie dicūtur rustice dom⁹. Furcas subiere columne. furce in colūnas fuerunt cōmutate. in magnificumve ro tēplum philemonis casam cōuersam fuisse scribit. Adoptaq₃ marmore tellus. solum tēpli marmore stratū. Iudiciu₃ cōe votum cupiditatem. desideriū. Aperit. indicat manifestat. Delubraq₃ vestra tueri. vestra tēpla custodire. Concordes egim⁹ annos. concordes vnanimesq₃ viximus. Duos ambos. Busta. funera. Tumulādus. sepeliēdus. Uotā fides seqtur. nam iupiter vt pollicit⁹ fuerat: id qđ petierāt ꝯcessit. Annis euoq₃ soluti. senio confecti. Ante gradus sacros. ante grad⁹ ianue tēpli. Narrarent. cōmemorarēt. Casus loci. ea q̄ loco illi euenerāt Frōdere. frondes emittere: simul autem ambo in arbores fuere cōuersi. philemon in quercum. baucis vero in tiliam. Crescēte cacumine. vertice capitis. innuit aūt capillos in frōdes fuisse ꝯuersos Dum licuit. donec potuerūt. Frutex. fruticis ⁊ arboris cortex. Thineius icola. thinia regio est ꝯtermina phrigie. vn̄ thinei⁹ declinari videtur. De gemino corpe. de duob⁹ corpibus baucidis ⁊ philemonis factos. Non vani senes veri nō falsi. Uanus enī interdum falsu₃ ac mēdacem sigt. interdū stultū. Iuuena. Sic placitū vano qui nos distinxit othoni. Neq₃ erat cur fallere vellēt. hec cōiunctio enī subintelligatur. est nāq₃ parēthesis cām continēs cur senes illi nō fuerint mētiti. Eq̄de₃ pendētia vidi. Argumētis ꝓbat lelex ea q̄ narrauit esse x̄pa. Serta corone a serendis floribus dicta. corone autem ⁊ in locis ⁊ in arboribus sacris apprendebantur. Ponens. appēdens. Cura deum dij sint. hoc est qui cura₃ suscepere deoꝝ. dij efficiātur: ⁊ qui deos coluere: ipsi quoq₃ ꝓ dijs colātur. ¶ Desierat. loqui lelex subaudiatur. Et res miranda. Et auctor. Lelex vir grauis ⁊ fide dignus. Calidoni⁹ annis. Acheolus. Semel mota est. mutata. In hoc renouamine. in hac renouatione.

Domus ī tēplum

Uanus

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Ius est facultas ⁊ ptās. Ut tibi cōplexi terrem maris incola ꝓteu. Proteus oceani ⁊ tethyos fu-it fili⁹: vt in theogonia hesiod⁹ scribit. Hic habuit p̃riam pallenē: qua relicta in carpatho insula re-gnauit. fuit aũt vates clarissim⁹. iliac̃ tp̄ibus: qui se ĩ varias mutabat figuras. de quo Uir. quarto georgi. sic scribit. Est in carpatio nutumi gurgite vates cerule⁹ ꝓteus. magnū q̃ piscib⁹ equor. Et iūcto bipedũ curru metitur equoꝝ. Hic nũc emathie port⁹ patriāq; reuisit pallenē. hũc ⁊ nĩphe ve-nerãtur ⁊ ip̃e grãdeu⁹ nereus: no-uit nãq; oĩa vates: q̃ sint: q̃ fue-rint: que mox vẽtura trahãtur. ⁊ paulopost. Tuz varie eludẽt spe-cies atq; ora feraꝝ. Fiet eñ subi-to sus horrid⁹. atraq; tigris. Sca-mosusq; draco ⁊ fulua ceruice lee-na. Aut acrē flãme sonitũ dabit atq; ita vĩclis excidet aut ĩ aq̃s te-nuis dilapsus abibit. ⁊ q̃ sequunt.

Proteus in varias figuras

proteus autem idcirco in varias figuras se cõmutasse fingitur: qḋ vt diodorus scribit: rex fuit aegi-pti: quem aegiptij cerea vocãt. ar-tium ⁊ in primis astrologie peri-tus. aegiptijs autē regibus mos erat: vt leonis aut tauri aut dra-conis priorem partem in capite ferrent insignia principat⁹. Quã-doq; vero arborem. qñq; ignem. quandoq; redolentia vnguenta. hec autem ⁊ ad decorem ornatũ-q; spectabant: ⁊ pudorem ⁊ super-stitionem quãdā aspicientibus inijciebant. Maris complexi ter-ram. nam terra infima est omniũ elementorum quam ita oceanus complectitur: vt aer oceanum ae-rem ether. etherem. celum. Nec minus autolyci coniunx. mestre erysichthonis filia. Autolycus ve-ro: vt in odis. scri. home. pater fu-it anticlye matris vlyssis, decipi-endi, ac peierandi scientia a mer-curio donatus. Erysichthone na-ta. erysicthon thessalus fuit deo-rum contemptor: qui cum cereri nemus ꝯsecratum ac in eo quer-cum in qua nimpha habitabat: succidisset: hamadriades illorū montium incole ad cererem con-uenerunt precantes vt tãtam im-pietatem vlscisceretur. ea x̃o ⁊ sua ⁊ hamadriadū cã mota numinum ꝯtẽptorem erysichthonem nouo pene gñe assidua fame cruciare decreuit. vnã igitur e nimphis ad famem in vltimã scithiam misit: que noĩe suo ipsam oraret: vt erysichthonē ita stimularet: vt nullis cibis saciari posset. Cuz vero hoc ꝑfecisset fames: erysichthon posteaq̃ totū p̃rimonium vẽtri impẽdit: vnicã quoq; filiam nomine mestren: vt alij taopeida forma ita prestãtem: vt a neptuno fuerit rapta. vendere coactus est. ea vero ne serua fieret: cum neptunum cui sciebat se gratum esse: rogasset: vt sui misereretur. ili-co in piscatorem vetulum eam ipse commutauit: concessitq;: vt in quascunq; vellet formas se con-uertere posset. Sed cum sepius emptores precio fraudasset. iamq; doli omnes consumpti essent: erysichthon membra propria cum lacerare cepisset: dignum impietate sua exitum est sortitus. Et nullos aris adoleret. honores. Nullas dijs victimas immolaret. Nemus cereale. cereri consecra-tum. Temerasse. violasse. Argumenta. signa. Una nemus. magnitudinem quercus innuit. que tã-ta erat: vt sola nemus efficere posset. Memoresq; tabelle. memoriam eorum continentes: qui ope illius nimphe: compotes voti facti fuissent. Trunci modum. stipitis magnitudinem.

Autolyc⁹

Erysichtõ

Mira deum, nixus cubito calidonius amnis
Talibus alloquitur: sunt o fortissime quoꝝ
Forma semel mota est, ⁊ ĩ hoc renouamine mãsit,
Sunt quibus in plures ius est trãsire figuras,
Ut tibi, cõplexi terram, maris incola ꝓteu,
Nam modo te iuuenem, modo te videre leonem,
Nũc violẽtus aper, nũc quem tetigisse timerent
Anguis eras, modo te faciebãt cornua tauꝝ,
Sepe lapis poteras, arbor quoq; sepe videri,
Interdum faciem liquidaꝝ imitatus aquaꝝ
Flumen eras, interdum vndis cõtrarius ignis.
Nec minus autolyci coniunx erysicthone nata
Iuris hꝫ: pater huius erat qui numina diuum
Sperneret, ⁊ nullos aris adoleret honores:
Ille etiam cereale nemus violasse securi
Dicitur, ⁊ lucos ferro temerasse vetustos.
Stabat in his ingẽs annoso robore quercus
Una nemus, vitte mediam, memoresq; tabelle,
Sertaq; cingebãt, voti argumẽta potẽtis:
Sepe sub hac dryades festas duxere choreas,
Sepe etiam, manibus nexis ex ordine trunci

Circumiere.circũdedere. Necnõ et cetera tantuz.tanto inquit maior reliqua sylua erat ea quercus quãto arbores herbis sunt altiores. Dryopei⁹.erysichthon. Dryopes populi sunt thessalie a dryope rege dicti:vñ et thessalia dryopis fuit appellata. Illa. ab illa. Sacrum robur.sacram quercum Dedit.dedit.emisit. Decidua.q̃ decidebatur. Ducere.capere.contrahere. Discusso cortice.fracto.aperto. Abrupta ceruice.abscisso collo Profundi.effundi.pfluere Deterrere. terrore dissuadere. Seuam bipenuem.crudelem: vtpote que cedebat quercuz gemẽtem. Thessal⁹. Erysichthon. Editus e medio de robore. Altera harum prepositionum redundat tantũq; versui non etiam sensui necessaria videtur. Forsitan vero et loco illius e prepositiõis est legendum ac pro etiam accipiendum. Instare imminere ac propinquas esse. Persequitur. peragit. Adducta.attracta.prostrauit.in terram deiecit. Attonite. dryades.perterrite arborũ nymphe. Vestibus atris.pullis ac nigris luctui conuenientibus.

Circumiere modũ,mensuraq; roboris vlnas
Quinq; ter implebat,necnõ et cetera tantum
Silua sub hac oĩs/quantũ fuit herba sub illa:
Non tñ idcirco ferrũ dryopeius illa
Abstinuit,famulosq; iubet succidere sacrum
Robur:et vt iussos cunctari vidit/ab vno
Edidit hec rapta sceleratus verba securi,
Non dilecta dee solũ/sed et ipsa licebit
Sit dea/iam tanget frondẽte cacumine terram,
Dixit:et obliquos dum telum librat in ictus/
Contremuit/gemitũq; dedit decidua quercus,
Et pariter frondes/pariter pallescere glandes/
Cepere/ac longi pallorẽ ducere rami.
Cuius vt in trunco fecit manus impia vulnus,
Haud aliter fluxit discusso cortice sanguis/
Q̃ solet/ante aras ingens vbi victima taurus
Concidit/abrupta cruor e ceruice profundi.
Obstupuere oẽs,aliquisq; ex oĩbus audet
Deterrere nefas/seuãq; inhibere bipennem:
Aspicit hũc,mentisq; pie cape premia/dixit
Thessalus,inq; virũ conuertit ab arbore ferrum,
Detrũcatq; caput,repetitaq; robora cedit,
Editus et medio sonus est de robore talis:
Nympha sub hoc ego suz,Cereri gratissima,ligno,
Que tibi factõr penas instare tuorum,
Vaticinor moriens/nostri solatia leti.
Persequtur scelus ille suũ,labefactaq; tandem
Ictibus innumeris/adductaq; funibus arbor
Corruit,et multã prostrauit pondere siluam.
Attonite dryades,dãno/nemorũq; suoq;/
Omnes germane Cererem/cũ vestibus atris
Meretes adeũt,penãq; erysicbthonis orant.

Eiusdem Erysichthonis temeritas.

Querc9 cruenta.

Nympha ex quercu loq̄t

Dryades Cereri cõquerũt sup impiet Erysicthonis.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Annuit his/capitisq; sui pulcherrima motu
Concussit grauidis oneratos messib⁹ agros,
Moliturq; genus penę miserabile,si non
Ille suis eẽt nulli miserabilis actis,
Pestifera lacerare fame:que/quatinus ipsi
Non adeunda deę(neq; enĩ cererẽq; famẽq;
Fata coire sinunt)montani numinis vnam
Talibus agrestẽ compellat oreada dictis:
Est locus extremis scythię glatialis in horis,
Triste solũ,sterilis/sine fruge,sine arbore tellus,
Frigus iners illic habitãt/palloręq;/tremorq;/
Et ieiuna fames,ea se in precordia condat
Sacrilegi scelerata iube,nec copia rerum
Uincat eam,superetq; meas certamine vires.
Neue vię spacium te terreat,accipe currus,
Accipe,quos frenis alte moderere dracones.
Et dedit,illa dato subuecta per aera curru/
Deuenit in scythiam,rigidiq; cacumina montis
(Caucason appellant)serpentũ colla leuauit,
Quęsitãq; famem lapidoso vidit in agro/
Unguibus ꝛ raris vellentẽ dentibus herbas.
Hirtus erat crinis/caua lumina,pallor in ore,
Labra incana situ,scabriq; rubigine dentes,
Dura cutis/per quã spectari viscera possent,
Ossa sub incuruis extabant arida lumbis,
Uentris erat pro ventre locus,pẽdere putares
Pectus,ꝛ a spinę tm̃modo crate teneri,
Auxerat articulos macies,genuũq; tumebat
Orbis,ꝛ immodico prodibant tubere tali.
Hanc procul vt vidit(neq; enĩ est accedere iuxta
Ausa)refert mãdata deę,pauluũq; morata,
Quãq; aberat longe,q̃q; modo venerat illuc,

Annuit.nutu consensit atq; promisit.Molitur.preparat. Miserabilis.misericordia dignus.Lacerare.laniare cruciare. Quatin⁹ quoniam.Coire.conuenire. contraria namq; simul esse non pñt. est autem parenthesis causã cõtinens cur famẽ ceres adire nõ possit.Oreada.Nympham montanam.Oreades namq; montiũ sunt nymphe apo tu orus. hoc ẽ a monte cognominate.Est locus extremis. Topographia et loci maxime fami conuenientis descriptio:vt qui perpetuis frigoribus sit sterilissimus. Scythie glacialis.frigidissime vbi sunt ꝑpetue niues.scythia autem a scythe iouis filio:qui primus arcum et sagittas inuenisse scribitur:fuit denominata. Frigus iners.pigrum:ab effectu ꝙ pigros faciat ꝛ inertes. Palloręq; tremorq;.hi sunt perpetui frigoris comites. Sacrilegi.erysichthonis. Sacrilegus nãq; dicitur qui sacra violat atq; furatur.Uie spaciũ. vie longitudo.Moderere dracones. regas atq; gubernes.Currus autem cereris a draconib⁹ trahi fingitur.Caucason appellant. caucasus mons est scythie oĩm altissimus.Quesitãq; famẽ.ita famẽ describit poeta:ac si corp⁹ haberet:feminaq; esset famelica. Hirtus erat crinis.horridi erant capilli. Labra incana. valde pallida.Scabri.asperi.Extabãt,eminebant.Uentris erat pro ventre locus.nihil ventris habebat.Crate spine.ossa spine cratem appellat ob similitudinem. Articulos nodos. Immodico tubere.magno tumore.Neq; enim est accedere iuxta ausa.nympha ne famescere inciperet.non est ausa ad famem accedere. Est autem parenthesis causam exprimens cur propius ad famem nympha non accesserit. Refert mandata dee.cereris mandata exponit.

Oreades

Famis patria

Famis descriptio.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

In emoniam.thessaliam:que sepius nomina mutauit.Nam ꝛ pelasgicũ argos.ꝛ bellas ꝛ dryopis ꝛ grecia ꝛ hellenis a regibus fuit cognomiata.Sublimis.alta. per aerem namq̃ʒ volabat. Quãuis contraria semper.Neq̃ʒ enim vbi sunt fruges:que sunt opera cereris:ibi fames potest esse. Fruges preterea a cerere inuẽtas fames assidue consumit.Ad iussam domum.erysichthonis. Fecundum orbem.frugiferum.Uertitur. reuertit.Mulcebat. fouebat. Sub imagine somni.per insomnium. sibi enim famescere videbatur in somno. Oraq̃ʒ vana mouet.sibi enim frustra mandere videbatur Inani cibo.;vanis ꝛ falsis epulis Immensa viscera.inexplebilia. Ardor edendi.dira fames. Nec mora.subito.Queritur ieiunia.cõqueritur se ieiunũ esse. Plusq̃ʒ cupit.quãto plura comedebat tãto plura appetebat erisichton. Utq̃ʒ fretum.Duplici similitudine poeta eleganter ostendit:q̃ insatiabilis esset erysicothonis auiditas edendi. Nec satiatur. nec expletur.Cremat. comburit. Ipsa turba.ipsa rerũ copia. Petit.appetit.quo enim plura igni ligna imponũtur:eo plura absumuntur. Sẽperq̃ʒ locꝰ fit inanis edendo.venter edendo nõ impletur:sed euacuari potiusvidetur.

Erisicthonis fames

Uisa tñ sensisse famem, retro q̃ʒ dracones,
Egit in emoniã versis sublimis habenis.
¶ Dicta fames cereris (q̃uis cõtraria semper
Illius est operi) peragit, perq̃ʒ aera vento
Ad iussam delata domũ est, ꝛ protinus intrat
Sacrilegi thalamos, altoq̃ʒ sopore solutum
(Noctis enĩ tp̃s) geminis amplectitur vlnis,
Seq̃ʒ viro inspirat, faucesq̃ʒ ꝛ pectus ꝛ ora
Afflat, ꝛ in vacuis peragit ieiunia venis.
Functaq̃ʒ mandato fecundũ deserit orbem,
Inq̃ʒ domos inopes assuetaq̃ʒ vertitur antra.
¶ Lenis adhuc somnꝰ placidis erysichthõa pẽnis
Mulcebat, petit ille dapes sub imagine somni,
Oraq̃ʒ vana mouet, dentẽq̃ʒ in dente fatigat,
Exercetq̃ʒ cibo delusum guttur inani,
Proq̃ʒ epulis tenues nequicq̃ʒ deuorat auras.
Ut vero est expulsa quies, furit ardor edendi,
Perq̃ʒ auidas fauces, immensaq̃ʒ viscera regnat.
¶ Nec mora, qđ pontꝰ, qđ terra, qđ educat aer,
Poscit, ꝛ appositis queritur ieiunia mensis,
Inq̃ʒ epulis epulas querit, quodq̃ʒ vrbibꝰ esse,
Quodq̃ʒ satis poterat populo, nõ sufficit vni,
Plusq̃ʒ cupit, quo plura suã demittit in aluum.
Utq̃ʒ fretum recipit de tota flumina terra,
Nec satiatur aq̃s, peregrinosq̃ʒ ebibit amnes:
Utq̃ʒ rapax ignis non vnq̃ʒ alimẽta recusat,
Innumerasq̃ʒ faces cremat, ꝛ quo copia maior
Est data, plura petit, turbaq̃ʒ voracior ipsa est:
Sic epulas oẽs erysichthonis ora prophani
Accipiũt, poscuntq̃ʒ simul, cibus omnis in illo
Causa cibi est, semp̃q̃ʒ locus fit inanis edendo.
¶ Iamq̃ʒ fame patrias, altiq̃ʒ voragine ventris,

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Attenuarat opes,sed inattenuata manebat
Tum q̄ dira fames/implacatęq̄ȝ vigebat
Flāma gulę.tandē demisso in viscera censu,
Filia restabat,non illo digna parente,
Hanc q̄ vendit inops:dn̄m generosa recusat,
Et vicina suas tendens super ęquora palmas,
Eripe me dn̄o,qui raptę premia nobis
Uirginitatis habes/ait.hęc neptun⁹ habebat,
Qui prece non spreta,q̄uis modo visa sequenti
Esset hero,formāq̄ȝ nouat,vultūq̄ȝ virilem
Induit,⁊ vultus pisces capientibus aptos.
Hanc dn̄s spectans;o qui pendētia paruo
Era cibo cęlas,moderator arūdinis,inquit,
Sic mare compositū,sic sit tibi piscis in vnda
Credulus,⁊ nullos nisi fixus sentiat hamos:
Quę modo cū vili turbatis veste capillis
Littore in hoc steterat(nā stantē in littore vidi)
Dic/vbi sit,neq̄ȝ em̄ vestigia longius extant.
Illa dei munus bn̄ cędere sensit,⁊ a se
Se quęri gaudens,his est resecuta rogantem.
Quisquis es/ignoscas,in nullam lumina partez
Surgite ab hoc flexi ,studioq̄ȝ oneratus inhesi.
Quoq̄ȝ min⁹ dubites,sic has de⁹ ęquoris artes
Adiuuet,vt nemo iam dudum littore in isto/
Me tm̄ excepto/nec fęmina constitit vlla,
Credidit,⁊ verso dn̄s pede pressit harenam,
Elususq̄ȝ abijt,illi sua reddita formą est.
Ast vbi habere suā transformia corpora sensit,
Sępe pater dominis Dryopeida tradit:at illa
Nūc equa,nūc ales,mō bos,mō ceruus abibat,
Prębebatq̄ȝ auido,nō iusta alimēta parenti.
Uis tm̄ illa mali postq̄ȝ consumpserat omnem

Attenuarat.tenues ac p̄uas effecerat. Inattenuata.non diminuta. Flamma gulę.ardor edendi auiditas. Demisso in viscera censu.consumpto patrimonio. Non illo digna parente. Cum enim ipse maxime imp[illegible]ius esset:ea fuit tanta pietate:vt nunq̄ parentez deserere sustinuerit: quinimo q̄buscūq̄ potuit modis aluerit. Dominū generosa recusat.causa cur dominum recusaret:generositas erat. Rapte virginitatis.erepte iam em̄:neptunus eam viciarat. Hec neptunus habebat. Exponit poeta id q̄d puella tacuerat.eam a neptuno fuisse raptaz Qui prece non spreta.exauditis precibus. Modo.pauloante. Hero.domino cui a patre erysichthone fuerat vendita. Pendētia era hamos ex ere confectos.est enim metonymia. Celas.occultas. Sic mare compositum.optandi est aduerbium sic hoc loco. Nam stantez in littore vidi. Parenthesis est continens asseuerationem Neq̄ȝ enim vestigia longius extant.significat eam longius non processisse.cum pedum vestigia non appareant. Bene cedere.in bonuz sibi cedere. Sensit.cognouit.animaduertit. Resecuta rogantem.his verbis se interrogāti respondit. Oneratus.sollicit⁹ Inhesi.intentus fui. Sic has deus equoris artes.ambigue dictū ⁊ artem piscandi namq̄ȝ.⁊ fraudes quibus vtebatur:intelligere possumus. Et verso dominus pede pressit harenam.retrocessit p̄ harenam. Sua forma.virginis p̄pria. Suam filiaz subaudiamus Transformia.que possint trāsformari in varias figuras. Non iusta.iniusta vtpote per fraudes et dolos quesita. Uis tamen illa mali.illa morbi violentia.

Mestrē seu Taopeis in varias figuras.

Mestre eadē in varias figuras.

Fedus et miser exitus Erysichtonis.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Noua pabula.nouiſſimos ⁊ vltimos cibos.Externis.alienis transformationibus.O iuuenes.theſeum ⁊ lelega alloq̄tur acheolꝰ.Numero finita ptãs.in tres em̄ solu᷒ varias figuras ſe ꝯuertere poterat acheolus.in hoiem.in ãgue᷒.ĩ tauꝝ.Telo.cornu quo ab hercule(vt in ſequẽti volumine narrabit)fuit priuatꝰ.Gemitus ſuſpiria quibꝰ ſignificat ſe valde effracto cornu dolere.,

¶ Raphaelis Regij in nonum metamorphoſeos Ouidij librum enarrationes.

Que gemitꝰ.Herculis luctã cu᷒ acheloo ibiꝰ voluminis initio ita deſcribit poeta:vt et libꝝ libro ⁊ fabulã fabule elegãter ꝯnectat:variaſq̄ acheloi trãſfiguratões ĩterluctãdu᷒ exponat.Cu᷒ em̄ deianiram oenei calidonie regis filiã cũ multis alijs hercules acheloúſq̄ petiſſent.ṽginis pr̄ decreuit:vt is illa potiret̃.q̄ in lucte certamine ſupior eſſ᷒.Cu᷒ igit̃ alij ceſſiſſent hercules atq̄ achelōꝰ ineũt luctã in qua cũ alter ṽtute ſupior eſſ᷒ acheolꝰ ad notas artes decurrit.ac cũ ſe ⁊ in anguem/⁊ ĩ tauꝝ fruſtra mutaſſ᷒ victꝰ:alteroq̄ cornu mutilatꝰ pudore ſe in ſuũ fluuiu᷒ ꝯiecit.niphe ṽo cornu illud ſuſcipiẽtes oĩ fructuum gñe repleuerũt.cornuq̄ copie appellauerũt.hoc ṽo indefactum eſſe Stra.eſt auctor ꝙ cũ acheolꝰ limo que᷒ ducit.limites ſp̄ ꝯfunderet.bella inter etolos ⁊ acarnanes vicinos ciebat.Cumq̄ arbitri nulli eſſent:armis nõ iudicio decertabãt:victoriam ṽo reportabãt.q̄ plus viribus valebãt.Quare cũ hercules fluuiu᷒ dãnoſe labẽtem aggeribꝰ ⁊ foſſis intra alueũ cohibuiſſet tã ꝙ̄ debellaſſet acheloũ victorie p̄miũ reportauit oenei filie deianire nuptias.eum q̄de᷒ ſophocles tragicꝰ hoc modo loquẽtem inducit.Procus ſane mihi amnis fuerat.Achelous q̄ tribꝰ me formis a pr̄e petijt.manifeſtꝰ em̄ inceſſit taurꝰ.alias tortus varias p̄ notas draco.aliq̄ñ mole valida bouis pre ſe ferẽs frõtem.Addũt nõnulli Amalthee cornu capre id eſſe qđ hercules ab acheloi frõte effractum oeneo dono dedit.Ex quo q̄de᷒ pleriq̄ talem educunt hiſtoriã.Acheloum em̄ ſicut flumina reliqua tauro cõparãt obſonos ipſos ⁊ alueoꝝ circũflexiões quas cornua vocãt.Draconi quoq̄ ꝓpter obliquatã ipſius magnitudinem.Hercule᷒ quoq̄ oibus alioqui mortalibꝰ bñficu᷒ oeneo affinitate ꝯiũctum aggeribꝰ ⁊ foſſis fluuium ꝑperam ⁊ dãnoſe labẽtem coercuiſſe aiũt.eãq̄ regionem fertiliſſimã reddidiſſe.hocq̄ amalthee cornu eſſe.hoc ṽo idẽ ⁊ Dio.in.v.bibliotheces ſcribit.hercules inq̄t in calidonioꝝ grãm fluuium acheloum in alium curſum diuertẽs plurimos agros ex aque irrigatione fertiles preſtitit.cuius rei ⁊ poete q̄dem meminere ſcribẽtes cum acheloo herculem ſub tauri ſpecie certaſſe:qui cũ in cõgreſſu tauri alteꝝ cornu fregiſſet:aetolis illud qđ amalthee cornu vocãt dono dedit fructuum oĩm vuarum.maloꝝ alioꝝ q̄ eiuſmodi pomoꝝ copia repletum.Fingunt ṽo poete acheloi cornu foſſam a fluuio ductam.pomis vero ac malis punicis ⁊ racemis mõſtrari regionis fertilitatem:quam fluuij humor preſtet amalthee ṽo cornu duꝝ eſſe aiunt.qua ex re opis illius difficultas ſignificatur.Neptunius heros theſeus neptuni nepos.Trũce frondis.mutilate.altero em̄ cornu carebat.Redimitus crines.cinctos habẽs crines.Arũdine.corona ex arũdinibus ꝯfecta.quibꝰ fere fluuioꝝ ripe abundãt.Tantꝰ victor.q̄tus hercules fuit.Noĩe ſi qua ſuo tãdem.Narrare incipit archelōꝰ certamen ſibi ꝓ dela

Deianira

Herculis cũ achelo certamẽ

Cornu copie

Materiã,dederatq̄ graui noua pabula morbo,
Ipſe ſuos artus lacero diuellere morſu
Cepit,⁊ infelix minuendo corpus alebat.
Quid moror externis?etiã mihi ſepe nouãdi
Corporis/o iuuenes/numero finita poteſtas,
Nã modo q̄ nũc ſum,videor,mõ flector in anguẽ,
Armenti modo dux/vires in cornua ſumo:
Cornua,dũ ſumpſi,nũc pars caret altera telo
Frõtis,vt ipſe vides,gemitꝰ ſunt verba ſecuti.

¶ Publij Ouidij naſonis metamor.li.nonus.

Que gemitus,trũceq̄ deo,neptunius heros
Cauſa rogat frontis:cum ſic calydonius amnis
Cepit inornatos redimitus arundine crines,
Triſte petis munus,q̄s em̄ ſua prelia victus
Commemorare velit?referam tñ ordine,nec tã
Turpe fuit vinci,ꝙ̄ contendiſſe decorum,
Magnaq̄ dat nobis tantus ſolacia victor.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ntre nuptijs susceptum. Si qua deianira. qua vocat. neq; exposcit a sensu: tantūq; carmen explet quale illud apud Vir. Si q̄ fata sinant. Tandē aliqn̄. Tandē eni: vt Pōpe. scribit. interdū aliqn̄ significat. interdū p supuacuo ponit. interdū affectui et indignationi seruit. vt Cic. Quousq; tandē abutere patiētia nostra catilina. Multor̄ pcor̄. pcū dñr q̄ aliquā vxorē poscūt: a pcando declinati. nā pcare est poscere. vñ et pcasses meretrices: ab assidue poscēdo vocant. Dom9 est intrata. pticipiū passiuū ɔtra grāmatices ratione formatū. Soceri petiti. appetiti soceri oenei. Parthaone nate. Oeneus rex aetolie pthaonis fuit fili9. Sue nouerce. iunonis cui9 iussu tot labores adierat. Cōtra ego. ecōtrario. Turpe deū mortali cedere dixi eē subaudiat. Mortali homini. nondū eni hercules in deor̄ numerū fuerat trāslat9. Dñz me cernis aquarū. achelous nāq; fluuius ē inter acarnaniā aetoliāq; labens. Popularis ex tuo pplo vnus. aliqn popularis gratū populo significat. Tantū ne noceat. solūmodo inquit mihi id non noceat rogo: q iuno deor̄ regina me nullo odio psequitur: neq; mihi vllā irrogat penā. cauero inq̄t herculi pot9 obesse q̄ pdesse debere. Nā quo te iactas. dilemato colligit achelous iouem: aut falso herculis patrē dici: aut esse ignominiosum: vt q̄ ex adulterio illū genuerit. Alcmena matre. alcmena electrionis et lysidices filia fuit vxorq; amphitryōis ex qua iupiter in amphitryonē cōuersus herculē suscepit. Elige fictū esse iouē malis. patrē subaudiam9. Est aūt dilematon in quo vtrū concedit rephendit. Si eni fictū ac falsum patrē sibi esse iouē eliget hercules: nullo ipsi erit honori. Sin verū. apte fatebit se esse natū ex adulterio. hoc igr argumēto hercules vict9: in pugnā indignat9 descēdit. Per dedec9. per ignominiā ex matris adulterio puenientē. Toruo lumie. trucib9 oculis: quales irati indignatisq; cōueniūt. Viridē vestē tales eni fluuior̄ dijs attribuūtur. Eleganter aūt eor̄ habitū effingit: q̄ se preparant lucte. Varas man9. inflexas et curuas. nā vari dicunt qui crura hñt obtorta. vñ et varices appellant vene in suris inflexe: vel oborte: vt marcell9 tradit. In statione. in loco ad resistendū apto. Modo nuper. Magna. supba. Jlle cauis hausto. Luctaturi sua inuicē corpa puluere aspergebāt: quo se validius cōprehendere possent. Hausto puluere. hu-

Nomine, si qua suo tandē peruenit ad aures
Deianira tuas, quondā pulcherrima virgo,
Multorūq; fuit spes inuidiosa procorum.
Cum q̄bus, vt soceri dom9 est intrata petiti,
Accipe me generū dixi/parthaone nate:
Dixit et alcides: alij cessere duobus.
Ille Jouem socerū dare se, famāq; laborum,
Et superata sue referebat iussa nouercę.
Contra ego, turpe deū mortali cedere, dixi,
Nondū erat ille deus, dñm me cernis aquarum/
Cursibus obliquis inter tua regna fluentem,
Nec gener externis hospes tibi missus ab oris,
Sed popularis ero, et rerum pars vna tuarum.
Tantū ne noceat, q me nec regia Juno
Odit, et oīs abest iussor̄ pena laborum.
Nam, quo te iactas, alcmena matre creatum,
Jupiter aut falsus pater est, aut crimine verus,
Matris adulterio patrem petis: elige fictum
Esse Jouem, malis, an te per dedecus ortum.
Talia dicentem/iam dudū lumine toruo
Spectat, et accense nō fortiter imperat irę.
Verbaq; tot reddit, melior mihi dextera lingua ē,
Dūmodo pugnādo superē, tu vince loquendo:
Congrediturq; ferox, puduit mō magna locutū
Cedere, reieci viridem de corpore vestem,
Brachiaq; opposui, tenuiq; a pectore varas
In statione manus, et pugnę membra paraui.
Ille cauis hausto spargit me puluere palmis,
Jnq; vicem fuluę tactu flauescit harenę,

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

scepta harena que haphe vocat. Captat. capere conat. Mea grauitas. meū pondus. Certi non cedere. q̄ decreueramus alteri non cedere. Eleganter autem ea omnia describit: que a luctatoribus fieri solent. Non aliter vidi hac similitudine ostēdit achelous quāto impetu cum hercule fuerit cōgressus. quem maneat. quem expectet. Sine ꝓfectu. effectu. Adducta brachia. circunducta. circūdata. Certum est mihi. decreui inquit vera confiteri. Si qua fides est verbis meis subaudiatur. Anhelanti. difficulter respiranti. Et ceruice mea potitur collum meū capit. Diuertor. cōuertor. Meas artes. mihi ingenitas proprias. Elaborqꝫ viro. effugio e manibus herculis viri fortissimi. Sinuaui. contraxi. Orbes. spiras. Stridore. sibillo. Cunarū mearum. mee infantie. nam cum in cunis esset hercules duos angues a iunone immissos manibus ꝓhensos strāgulauit. vnde illum greci: vt scribit Dio. ꝙ opera iunonis gloriaꝫ foret adeptus heraclea dixere. h̄ est iunonis gloriam cuꝫ antea alceus vocaretur. naꝫ ira iuno h̄leos gloria dicitur. Ut vincas. vt te vincere concedam. Pars quota. ac si diceꝛꝫ minima. Lernee echidne. hydre lerneā paludem infestantis. naꝫ hercules scribitur interfecisse hydriam centuꝫ capita habentem ea viuacitate: vt vno reciso duo ꝙ primū subnascerentur. eam tandem hercules domuit igni. echidna autem latine vipera dicitur. Ramosaꝫ. multa capita veluti ramos habentem. Gemino herede. duobus successoribus. naꝫ vno capite reciso: duo renascebantur. vnde etiam excetra a latinis dicta est: vt tradit Seruius: ꝙ vno capite exciso duo succrescebant. Crescentēqꝫ malo domui. malo enī suo crescere videbatur hydra: cum vno capite reciso duo subnascerentur arte aūt eam domuit hercules: vt scribit Diodo. Iolao eniꝫ mandauit: vt recisam ceruiceꝫ face accensa ne effluereet sanguis inureret. Formia precaria. aliena quam prece videris esse consecutus. Precarium enī dicitur: vt tradūt iurisconsulti: quod precibus alicui vten-

Achelous in angueꝫ

Hydra

Et modo ceruicem, mō crura micātia captat,
Aut captare putes, omniqꝫ a parte lacessit.
Me mea defendit grauitas, frustraqꝫ petebar:
Haud secꝰ ac moles, quā magno murmure fluctꝰ
Oppugnant, manet illa, suoqꝫ est pōdere tuta.
Digredimur paulū, rursusqꝫ ad bella coimus,
Inqꝫ gradu stetimus/certi nō cedere, eratqꝫ
Cū pede pes iūctus, totoqꝫ ego pectore pronus
Et digitos digitis, ⁊ frontē fronte premebā.
Non aliter vidi fortes concurrere tauros,
Cum precium pugne toto nitidissima saltu
Expetitur cōiunx, spectant armenta/pauentqꝫ,
Nescia/quem maneat tanti victoria regni.
Ter sine profectu voluit nitentia contra
Reijcere alcides a se mea pectora, quarto
Excutit amplexus/adductaqꝫ brachia soluit,
Impulsumqꝫ manu (certū est mihi vera fateri)
Protinus auertit, tergoqꝫ onerosus inhesit.
Si qua fides (neqꝫ enī ficta mihi gloria voce
Queritur) īposito pressus mihi mōte videbar:
Vix tamen inserui sudore fluentia multo
Brachia, vix solui duros a corpore nexus.
Instat anhelanti, prohibetqꝫ resumere vires,
Et ceruice mea potitur. tum deniqꝫ tellus
Pressa genu nostro ē, ⁊ harenas ore momordi.
Inferior virtute/meas diuertor ad artes/
Elaborqꝫ viro/longum formatus in anguem,
Qui postq̄ flexos sinuaui corpus in orbes/
Cūqꝫ fero moui linguam stridore bisulcam,
Risit, ⁊ illudens nostras tirynthius artes,
Cunarū labor est/angues superare/mearum,
Dixit, ⁊ vt vincas alios acheloe dracones,

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Pars quota lernee serpens eris vnus echidne?
Vulnerib⁹ fecunda suis erat illa, nec vllum
De centum numero caput est impune recisum,
Quin gemino ceruix herede valentior esset:
Hanc ego ramosam natis e cede colubris,
Crescentemq₃ malo domui, domitamq₃ reduxi,
Quid fore te credis? falsum q̄ versus in anguem
Arma aliena moues? quē forma pcaria celat?
Dixerat: ⁊ summo digitorum vincula collo
Iniicit, angebar/ ceu guttura forcipe pressus,
Pollicibusq₃ meas pugnabā euellere fauces.
Sic quoq₃ deuicto restabat tertia tauri
Forma trucis, tauro mutatus membra rebello.
Induit ille toris a leua parte lacertos,
Admissumq₃ trahēs sequitur, depressaq₃ dura
Cornua figit humo, meq₃ alta sternit harena.
Nec satis hoc fuerat, rigidū fera dextera cornu
Dum tenet/ infregit, trūcaq₃ a fronte reuellit:
Naiades hoc pomis/ ⁊ odoro flore repletum
Sacrarunt/ diuesq₃ meo bona copia cornu est.
Dixerat: ⁊ nymphe ritu succincta diane
Vna ministrarum/ fusis vtrinq₃ capillis
Incessit, totūq₃ tulit prediuite cornu
Autūnum, ⁊ mensas felicia poma secūdas.
Lux subit, ⁊ primo feriente/ cacumina sole/
Discedunt iuuenes: neq₃ enī/ dū flumina pacem,
Et placidos habeant lapsus/ totaq₃ residant,
Operiuntur aque, vultus achelous agrestes,
Et lacerum cornu medijs caput abdidit vndis:
Hunc tū ablati domuit iactura decoris,
Cetera sospes h₃: capitis q₃ fronde saligna/
Aut superimposita celatur arundine dānum,

dum pceditur tantisper dum is qui concessit repetat. Pugnabā₃ contendebam. Rebello. bellū₃ resumo. Induit. iniicit. Trūcaq₃ a fronte reuellit. hoc ē reuellendo cornu truncam effecit fronte. Diuesq₃ meo bōa copia cornu. acheloi cornu a naiadibus repletum varijs fructib⁹ copie fertilitatis dee fuit dicatu₃. quod idcirco fingitur. vt pauloante diximus q̄ hercules in calydoniorū gratiā fluuium acheloū in alium cursu₃ diuertens plurimos agros. ex aque irrigatione fertiles prestitit. etolis autem dono dedisse illud qd amalthee cornu vocant: fingitur fructuum omniū copia repletum in. v. autem fastor. Oui. aliam de amalthee cornu fabulam refert. nam amalthea que ioui lac prebebat. alterum e cornibus in arbore fregisse ait. qd quidem nympha sustulit: cinxitq₃ recentibus herbis. Et plenum pomis ad iouis ora tulit. Ille vbi res celi tenuit: solioq₃ paterno. Sedit: ⁊ inuicto nil ioue maius erat: sidera nutrice₃ nutricis fertile cornu fecit: quod domine nunc quoq₃ nomen habet. Diodo. vero de copie cornu aliam quoq₃ narrat hystoriam. Hammonem siquide₃ scribit iuxta ceraunios montes ambulantem conspectam virginem nomie amaltheā forma pulcherrimam adamasse. filiūq₃ ex ea suscepisse specie ac robore corpis isignem. Amaltheam vero ppinque regioni prefecisse cornu bouis per simili: ex quo occiduum cornu sit nominata. Que quide₃ cum vineis alijsq₃ frugiferis arboribus psita foret: ab amalthea q₃ possideretur: amalthee cornu fuit denominata. vñ optīa queq₃ fertilissimaq₃ terra copie cornu appellari cōsueuit. hoc est keras amalthias. Prediuite. plenissimo. Totum autūnum. omnes autūni fructus. Secundas mensas prime mense carnium erant. secunde pomorum. Cacumina. mōtiū vertices ⁊ summitates. significat aūt illos primo mane recessisse. Residant decrescāt. Vultus agrestes. deturpatos ob cornu a frote reuulsum. Decoris. pulchritudinis. Fronde saligna. salicis ramo. Capitis dānū. cornu ablatū.

Achelo⁹ i taurum
Copie cornu.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

At te nesse ferox. Expositur⸗us. poeta. lyche ministri herculis mutationē in saxum: nessi centauri cedē, deianireqꝫ zelotipiā describit. naꝫ hercules, deianira poti⁹, cū vino calefact⁹, eurynomū puer architeli filiū mistrātē. puocqꝫ errore lapsuꝫ īter cenādū, pugno ictū occidissꝫ. iuit⁹ ex calidonia do lore ꝑculs⁹. vna cū vxore discessit in priaꝫ festinās. forte aūt euenit vt euenū fluuium q̄ maxie excreuerat tuto trāsire posse nō videretur: nisi nessus cētaurus q̄ precio viatores trāsmittebat: se deianiraꝫ trāsuectuꝝ pollicit⁹ foret. Eā igit hercules cū nesso cōmisisset: intrepide fluuiū tranauit. At nessus puelle pulchritudie capt⁹ cū eā asportaret, ab hercule sagitta hydre sanguie tincta trāsfix⁹, cuꝫ moreret, deianire ꝑsuasit, tunice sue viꝫ amatoriā inesse, q̄ herculē ab amore aliaꝝ mulieꝝ auocaret, si eā indueret. Cuꝫ aūt deianira accepissꝫ herculē amore ioles eu ryti filie esse captū: tunicā a nesso dono datā lyche famulo tradidit dn̄o ꝑferēdaꝫ, eam ꝟo cū sacrificatur⁹ induisset hercules maximis cruciatib⁹ affect⁹ in furorēqꝫ ꝯuer sus lychā ex geneo mōte vbi ioui sacrificabat in euboicū mare ꝓiecit: qui deoꝝ miseratōe in scopulum corpori hūano simileꝫ fuit cōmutatus. ipse ꝟo hercules arcu sagittisqꝫ philoctete tradit, in pira se cōposuit. hoieqꝫ deposito in deoꝝ sedes fuit trāslatus. Eueni. euen⁹ fluui⁹ est etolie ī corinthiacū sinuꝫ labēs, ab eueno q̄ se in illum ꝑcipitauit cognoiat⁹. nā antea lycormas appellabat. Scitusqꝫ vadoꝝ. ꝑitus locoꝝ trāsitus ꝑstātiuꝫ. Sistetur. collocabit. Aonius thebani⁹. hercules. aonia eni cum beotia eadē est. Pauidā calidonida. timidā deianirā calidoniam. Ipm nessuꝫ. cētaur⁹ eni erat Miserat. iecerat. Fallere depositum. fraudare herculē deposito. ꝛ deianira illi esse missa. Depositum eniꝫ dr̄ quicq̄d tradit alicui custodiendum. Orbes prni. rote ixionis p̄ris tui, quib⁹ assidue apud inferos vertitur ꝓpter interpellatam de stupro iunonē. Ope eq̄na. velocitate equi. cētauri eni equinos habent pedes. Extabat ferrum de pectore aduncū. extra stabat. significat aūt terguꝫ cum pectore fuisse trāsfixū. Qd̄ simul euulsum est. qd̄ postq̄ fuit extractum. Per vtrūqꝫ foramen: ꝛ tergi ꝛ pectoris. Tabe. sanguie. Et calido velamia tincta cruore. sic

At te nesse ferox, eiusdem virginis ardor
Perdiderat: volucri traiectum terga sagitta.
Nanqꝫ noua repetēs patrios cum cōiuge muros,
Venerat eueni rapidas Ioue natus ad vndas,
Vberior solito nimbis hyemalibus auctus:
Vorticibusqꝫ frequēs erat: atqꝫ impuius amnis,
Intrepidum ꝑ se, curam de coniuge agētem:
Nessus adit, mēbrisqꝫ valēs, scitusqꝫ vadoꝝ,
Officioqꝫ meo ripa sistetur in illa.
Hec ait, alcide, tu viribus vtere nādo.
Tradidit aonius pauidam calidonida nesso:
Pallentēqꝫ metu, fluuiūqꝫ, ipsumqꝫ timētem.
Mox vt erat pharetraqꝫ grauis, spolioqꝫ leonis:
(Nam clauā ꝛ curuos trās ripam miserat arc⁹)
Quādoq̄dem cepi, superētur flumina, dixit.
Nec dubitat, nec qua sit clemētissimus amnis
Querit, ꝛ obsequio deferri spernit aquaꝝ.
Iāqꝫ tenēs ripam, missos cum tolleret arcus:
Coniugis agnouit vocem, nessoqꝫ parāti
Fallere depositum: quo te fiducia clamat
Vana pedum violēte rapit: tibi nesse biformis
Dicimus, exaudi, nec res intercipe nostras,
Si te nulla mei reuerētia mouit, at orbes
Concubitus vetitos poterāt inhibere paterni,
Haud tn̄ effugies: q̄uis ope fidis equina
Vulnere, nō pedibus te cōsequar: vltima dicta
Reprobat, ꝛ missa fugiētia terga sagitta
Traijcit, extabat ferrum de pectore aduncum:
Qd̄ simul euulsum est, sanguis ꝑ vtrūqꝫ foramen
Emicuit, mixtus lernei tabe veneni.

quidem Oui. Diodorus vero, inquit nessum moritur cum iam deianiram cognouisset: pollicitum ei fuisse se amoris medicamētum traditur: quo nullā pter se mulierem aliā hercules appeteret. iussit igitur, semine quod ex se defluxerat, cum oleo & sanguine a sagitta fluente immixto, herculis tunicam tingere: quo dato cōsilio, cum expirasset: illa inscio hercule qđ mādatum erat peregit. Irritamen. puocatōem ac stimulatiōem. Lōga mora. lōgū interuallū. Victor ob oechalia hercules vt scribit Diodorus in oechaliam ɔtra euryti liberos ob iolen vxorem sibi denegatā exercitum duxit. vrbeq; capta euryti filios toxeum molionem & pitium occidit. ac iolen captiuā secum duxit. ex euboea ꝟo in mōtem noīe ceneū pfectus: vt ioui sacrificaret lychā seruū & vxorem deianiram in trachinā misit: vt sibi vestem qua in sacris vti cōsueuerat afferret. ea cum a lycha de ioles amore comperisset cupiēs se maxime oīm aliā ab hercule amari: tunicā ex centauri cōsilio tinxit: quā a lycha rei inscio allatam hercules, indutus veneni vi paulatim inualescēte torqueri maximis doloribus cepit. quare lychā qui vestem attulerat in mare iecit. ac dimisso exercitu in trachinā venit: morboq; indies magis inualescēte delphos lycimnium ac iolaum misit apollinem morbi remedia suscitaturos. interim deianira calamitate herculis stupefacta cū tanti mali cām a se pfectam sciret laqueo vitā finiuit. apollo autem iussit herculem cū apparatu bellico ī oethā deduci: ibiq; maximam strui pyrā. de reliquis sui curam fore. hercules igitur desperata salute in pyrā cum ascendisset: rogaretq; astātes vt ignē subiicerent solus philoctetes in gratiā sagittarū sibi ab ipso relictarum, pyrā succendit: que subito fulminib⁹ circūcadentibus exusta est. oechalia ꝟo euryti patria in euboea fuit: que ab hercule fertur deleta. nam sunt etiā alie oechalie: vna in etolia. alia in messenia. alia in archadia. alia in trachina. Ceneo. ioui. iupiter ceneus a ceneo promontorio euboee est dictus vbi ab oechalie expugnatiōe hercules reuersus ioui aram extruxit. principale autem p deriuatiuo posuit poeta. Et e minima. sic Vir. parua metu primo mox sese attollit in auras. ingrediturq; solo & caput inter nubila condit. Amphitrioniaden. herculem qui āphitrionis filius putabatur cum iouis esset. Ioles ardore. iole euryti filia quam hyllo filio hercules tradidit vxorem. Credit amans. q: amās est enim causa cur crederet. Veneris noue. noui amoris. noue amice. Indulsit lachrimis. multum fleuit. Diffudit. amplificauit. Mox deinde. alterum eorū supfluum esse videtur. Conquerar an sileam. dubia est qđ facere debeat deianira. Morer ne. maneā ne in edibus herculis. Forte facin⁹. magnum factū. de vlciscēda nāq; pellice cogitat. In cursus varios. in diuersas cogitationes. sunt aūt poete ꝟba. Pretulit mittere. figurata est locutio. in soluta nāq; oratione diceretur: pretulit vt mitteret. Imbutam vestem. tunicam infectam que etiā subucula appellatur.

Excipit hunc nessus: neq; enim moriemur inulti.
Secum, ait, & calido velamina tincta cruore
Dat munus rapte, velut irritamen amoris.
Longa fuit medii mora tpis, actaq; magni
Herculis implerāt terras, odiūq; nouerce.
Victor ab echalia ceneo sacra parabat
Vota Ioui, cum fama loquax puenit ad aures,
Deianira, tuas, (que veris addere falsa
Gaudet, & e minima sua p mēdacia crescit,)
Amphitrioniaden Ioles ardore teneri.
Credit amās, venerisq; noue pterrita fama,
Indulsit primo lachrymis, flendoq; dolorem
Diffudit miserāda suum: mox deinde, quid autē
Flemus, ait, pellex lachrimis letabitur istis:
Que qm adueniet, pperādū, aliqdq; nouādū est,
Dum licet, & thalamos nōdum tenet altera nros:
Conqrer, an sileam, repetā calidona, morerne?
Excedam tectis, an sic nihil amplius obstem?
Quid si meleagre, tuā memorem esse sororem?
Forte paro facinus, quantūq; iniuria possit,
Femineusq; dolor, vulgata pellice testor.
In cursus animus varios abit, oībus illis
Pretulit imbutam nesseo sanguine vestem

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Mittere, qui vires defecto reddat amori,
Ignaroq; lyche quid tradat nescia, luctus
Ipsa suos tradit, blādisq; miserrima verbis
Dona det illa viro, mādat, capit inscius heros,
Induiturq; humeris lernee virus echidne.
Thura dabat p̄mis/ et verba precātia flāmis,
Vinaq; marmoreas patera fundebat in aras.
Incaluit vis illa mali, resolutaq; flāmis/
Herculeos abijt late diffusa per artus,
Dum potuit/ solita gemitū virtute repressit.
Victa malis postq̄ est patiētia, repulit aras,
Impleuitq; suis nemorosam vocibus oethen.
Nec mora, letiferam conatur scindere vestem
Qua trahitur/ trahit illa cutem (fedūq; relatu)
Aut heret mēbris/ frustra tētata reuelli,
Aut laceros artus/ et grādia detegit ossa
Ipse cruor: gelido ceu quōdam lamina candēs
Tincta lacu stridet, coquiturq; ardēte veneno.
Nec modus est, sorbēt auide p̄cordia flāme,
Ceruleusq; fluit toto de corpe sudor,
Ambustiq; sonant nerui, cecaq; medullis
Tabe liquefactis, tollēs ad sidera palmas:
Cladibus, exclamat, saturnia pascere nostris,
Pascere, et hāc pestem specta crudelis ab alto,
Corq; fer satia, vel si miserādus, et hosti;
(Hostis enim tibi sum) diris cruciatib⁹/ egram/
Inuisamq; aīam/ natāq; laboribus/ aufer,
Mors mihi mun⁹ erit, decet hec dare dona no-
uercā.
Ergo ego/ fedātez pegrino tēpla cruore
Busirim domui: seuo alimēta parētis
Anteo eripui: nec me pastoris hiberi
Forma triplex, nō fora triplex tua, cerbere, mouit:

Defecto amori. deficienti ac potius qui iam defecerat. Quid tradat nescia. ignorabat em̄ deianira tunicā illā quā lyche tradidit veneno fuisse infectā. Suos luct⁹ suor luctuū cām. Inscius heros ignar⁹ hercules vestē illā hydre fuisse veneno infectā. Lernee vir⁹ echidne id est tunicā veneno hydre infectā. Dū potuit. donec valuit. Oethen. oethe mōs est thessalie morte/ rogo/ et sepulchro herculis clarus. Quōdā. aliquādo. Stridet. feruet. Lamina cādens ignita. Ardēte veneno. cōburēte. Nec modus est. nec finis dolori iponitur. Sorbēt. opprimūt. absumūt. Ceruleus sudor. niger. Ambustiq; sonāt nerui cōbustiq; strident nerui. Cecatabe. occulta corruptione. Saturnia pascere. hac orōne hercules se maximo odio iunoni esse ostēdit. eāq; in maximā inuidiā adducit, est aūt anadiplosis. eiusdē vbi maxime indignato ꝯueniēs. Ab alto. a celo. Laborib⁹. ad labores. Decet hec dare dona nouercā. nam nouerce solēt priuignor mortem optare. Ergo ego fedātem. indignationi seruit hec dictio ergo. īdignatur em̄ hercules q̄ cum seuissima domuerit mōstra: ipse tn̄ dira peste domet. cōmemorat aūt decē et octo p̄clara certamina q̄ eurystei iussu confecit. Busirim domui. busiris neptuni fuit fili⁹ ex libia susceptus: qui cū in egipto tyrānidē exerceret. hospitesq; ad ꝓuocādū nili inundatōem inter quos thrasiū a quo id edoct⁹ fuerat imolaret ab hercule aris īposit⁹ fuit iugulat⁹. Seuo. ante⁹ libie fuit gigas qui oēs ꝓuocabat ad luctā victosq; interficiebat. at hercules cū eo ꝯgressus aīaduerterit eū quotiēs sterneret. valētiorē surgere terra em̄ cui⁹ erat fili⁹ vires subministrabat. eū igit̄ hercules altius sublatum emittere spm̄ coegit. Parētis. terre matris. Pastoris hiberi. gerionē dicit. qui tria habuisse corpa d̄r. in vltimaq; hyspania rēgesse. ac armēt ab hercule fuisse p̄uat⁹. Nos ne man⁹. taur⁹ quē pasiphae amauit e creta i peloponesum ad eurystheum ab hercule fuit adduct⁹. Uestr op⁹ elis hz. nā hercules ab expugnatione troie reuersus/ in pelopone

Busiris

Anteus

sumit: vt scribit in quinto Diodorus/ Eurytum, qui augee regis dux erat iuxta cleonas, vbi nunc est herculis teplum necauit, deinde bello aduersus elim moto, occisoque augea rege/ atque vrbe vi capta, phileo augee filio regnu tradidit. fuerat enim hic antea a patre pulsus: quia arbiter inter eum et herculem factus/ premium herculi dandum censuisset. Stymphalides vnde. stymphalus palus est arcadie: ex qua erasinus fluit. circa eam aues fuerunt mirande magnitudinis/ similes harpis: que cum vicinos agros vastarent, ab hercule partim sagittis confixe/ partim maximo tabule eree sonitu/ fuerunt expulse. Partheniumque nemus. parthenius mons est arcadie a parthenis. hoc est virginibus illic venantibus cognominatus: vbi ceruam eximie velocitatis aureis cornibus hercules cepit. Relatus balthea. hercules ab eurysteo iussus: vt aureum cingulum hippolite amazonum regine ad se afferret, amazonas ipsas iuxta thremodoontem fluuium habitantes/ vna cum theseo debellauit, indeque regine aureum cingulum reportauit. Thermodoontiaco auro. thermodoon fluuius est colchorum iuxta quem olim amazones habitarunt. Pomaque ab insomni. poma hespidum ait. que cum essent aurea. a peruigili dracone custodiebantur ea quoque eurystei iussu dracone interfecto hercules rapuisse fertur: ad eurystheumque retulisse. M. varro aurea mala hespidum capras et oues interpretatur: quod et Dio. in quinto ait. oues enim greci mela vocant easque a peruigili dracone custoditas finguntur: quia vt Pli. scribit. hespidum horti cincti fuerunt flexuoso maris meatu quod visentibus procul draconis prebere effigiem. Nec mihi centauri. hercules centauros thessalie populos qui ex parte anteriori viri ex posteriori equi videbantur. a pholo susceptus hospitio debellauit. cum enim pholus centaurus vini dolium olim a baccho donatum ea conditione: vt tunc vinum proferret cum hercules adesset: in honorem herculis ipsius releuisset: forte odore illius vetustissimi vini propinqui centauri ebrii effecti in edes pholi impetum fecerunt: quo perterrefacto solus hercules: non illis modo restitit: verum multos quoque ipsorum interfecit: vt aperte in quinto bibliotheces volumine scribit Dio. Nec mi arcadie vastator aper. synerésis est duarum vocalium in vnam. mi enim pro mihi positum est. maximus autem aper arcadiam vastans ab hercule viuus ad eurystheum fuit allatus: quo viso rex timore perculsus in ereo se vase scribitur abscondisse. Nec profuit hydre crescere per damnum. nam reciso vno capite duo renascebantur. Quid cum thracis equos. diomedes rex thracie qui hospites equis suis lacerandos obiiciebat. ab hercule et vita et equis ipsis fuit spolia. eos vero ad se adductos eurysteus iunoni sacrauit quorum progenies vsque ad alexandrum macedonem durasse fertur. Thracis. diomedis thracie regis. Moles nemeea. leo nemee silue: qui cum maximus esset ac neque ferro neque ere neque lapide vulnerari posset: vt scribit Dio. manibus necessario erat occidendus. is in nemeea silua maxime versabatur iuxta montem quem a casu tritonem dixerunt: in cuius radicibus erat spelunca ad quam bellua diuertebat. hercules igitur cum ad locum accessisset: refugientem in speluncam insecutus feram altero aditus ore obturato manibus leonem comprehensum suffocauit. detractamque pellem corpori suo munimentum ad futura pericula circumdedit. Elisa: suffocata. Moles nemeea. magnitudinem leonis nemei innuit: cuius interempti pelle pro veste hercules vtebatur. nemea autem silua est inter argos et cleonas clara: non solum ob leonem ab hercule superatum sed etiam ob certamen annuum in honorem archemori institutum. His cacus. carmine. Virgiliano notissimus est et cacus et eius cedes. Tiberino gurgite. iuxta fluuium tiberim. Hac celum ceruice tuli. hercules cum ad atlantem mauritanie regem qui humeris suis celum fingitur sustinere per-

Vos ne manus, validi pressistis cornua tauri?
Vestrum opus Elis hz: vestre stymphalides vnde,
Partheniumque nemus: vestra virtute relatus
Thermodoontiaco celatus baltheus auro,
Pomaque insomni non custodita dracone:
Nec mihi centauri potuere resistere/ nec mi
Arcadie vastator aper: nec profuit hydre
Crescere per damnum/ geminasque resumere vires:
Quid cum thracis equos humano sanguine pingues/
Plenaque corporibus laceris presepia vidi,
Visaque deieci, dominumque ipsosque peremi:
His elisa iacet moles nemeea lacertis:
His cacus horrendum tiberino gurgite monstrum:
Hac celum ceruice tuli: defessa iubendo est
Seua Iouis coniunx, ego sum indefessus agendo.
Sed noua pestis adest, cui nec virtute resisti,

Eurytus
Stimphalides
Herculis labores
Parthenius
Hippolite
Hespides
Centauri
Aper arcadicus
Diomedes thracius
Leo nemeeus
Cacus
Atlas

tio rogatusq; vt dū ipe alterū humerū celo subijceret tātisper ipe oneri succederet: libēter est obsecutus. qd̄ q̄dez idcirco fictū est q̄ hercules ab atlante mauritanie rege: ꝛ hospitio susceptus fuit et astrologiā doctus. Nā atlas cum spherā excogitasset: celū suis humeris gestare putat⁹ est: vt latius scribit Diodo. At valet euryste⁹. hic fuit stheneli mycenarū regis filius: q̄ impellēte iunone herculē varia picula adire iubebat. hec aūt cū maxima iactant indignatione. ac si diceret hercules. ego q̄ virtute mea vniuersū terrarū orbē mōstris purgaui: tātis ꝯficior cruciatib⁹. Euryste⁹ xo oīm iniquissimus nullaq; virtute pditus bn̄ hz. nā vt scribit Diodorus eurysteus hn̄s argis regnum: nota herculis fama/eū ad pficiēda certamina arcessit. Renuentez iussit iupiter eurysteo obtēperare. Is xo delphos adiēs ꝯsulto sup his apollinis oraculo respōsum accepit a dijs mādatū eē vt eurysthei iussu duodeciz certamia perficeret: qb⁹ ꝯfectis imortalitate potiretur. Et sunt. indignatiōi h̄ loco seruit illa ꝛ copula. Auctor facti. auctor vulnerū. q̄ venabulis taurū ꝯfixit. Feralia dona. pestifera Genibusq; man⁹ adhibere parātē. hoc ē supplicare parantē. nam genua misericordie idcirco dicata dicuntur q̄ ea supplicātes tāgere ꝯsueuerūt. Tormēto forti⁹. validi⁹ q̄ machina bellica. Est autē tormentū instrumētum bellicū a torq̄ndis saxis. hoc ē cuz impetu mittēdis appellatū. In euboicas vndas. i mare euboicū. nā ceneū pmōtoriū vbi hercules sacrificatur⁹ peste corrept⁹ est: iminet euboico mari. Induruit. dur⁹ est fact⁹. nā i scopulū fuit ꝯuersus. Utq; ferūt imbres: vt scribit i meteoris aristoteles niues ac grādines frigidioribus vētis ex aq̄ gn̄ant. Cōcrescere. sil' crescere ꝛ in vnuz cogi. Spissa grādie. in dēsaz grādinē. Gurgite mari. p tapinosim. At tu iouis inclita proles. herculis metamorphosin in deū exponit poeta. Sagittas iterum visuras. primū q̄dez sagitte herculis troiana regna videre: cū ipse vna cū telamone ꝛ argonātis troiam expugnauit. deinde cū ob helene

Euryste⁹

Nec telis armisq; pōt, pulmonibus errat
Ignis edax imis, perq; oīs pascitur artus:
At valet erystheus, ꝛ sunt q̄ credere possint
Esse deos: dixit: perq; altam saucius Othen/
Haud aliter graditur/ q̄ si venabula taurus
Corpore fixa gerat, factiq; resurgeret auctor.
Sepe illum gemitus edentē, sepe trementem,
Sepe retentantē totas infringere vestes,
Sternentēq; trabes, irascentēq; videres,
Montibus/aut patrio tendentē brachia celo.
Ecce lychā trepidum/ ꝛ latitantē rupe cauata,
Aspicit, vtq; dolor rabiē collegerat omnem:
Tu ne lyca, dixit, feralia dona dedisti?
Tu ne mee necis auctor eris? tremit ille, pauetq;,
Pallidus/ ꝛ timide verba excusantia dicit.
Dicentē/genibusq; manus adhibere parantem,
Corripit alcides, ꝛ terq; quaterq; rotatum
Mittit in euboicas (tormēto fortius) vndas.
Ille per aereas pendens induruit auras.
Utq; ferunt imbres gelidis concrescere ventis,
Inde niues fieri, niuibus q3 mole rotatis
Astringi, ꝛ spissa glomerari grandine corpus:
Sic illum validis iactum p inane lacertis/
Exanguēq; metu/nec quicq̄ humoris habentem/
In rigidos versum silices prior edidit etas.
Nūc q3 in euboico scopulus breuis eminet altē
Gurgite ꝛ humane seruat vestigia forme;
Quē quasi sensurum/naute calcare verentur,
Appellantq; lychan. At tu Iouis inclita proles,
Arboribus cesis, quas ardua gesserat Othe,
Inq; pyrā structis, arcū, pharetrāq; capacem/
Regnaq; visuras iterum troiana sagittas/

Lychas in scopulum

Ferre iubes peante satū, quo flamma ministro
Subdita: dūq; auidis cōprendit ignib' agger,
Congeriem silue nemeęo vellere summam
Sternis, et imposita claue ceruice recumbis:
Haud alio vultu / q̄ si conuiua iaceres
Inter plena meri redimitus pocula sertis,
Iamq; valens, et in oē latus diffusa sonabat /
Securosq; artus / contemptoremq; petebat
Flamma suum / timuere dei pro vindice terrę,
Quos ita (sensit enim) lęto saturnius ore
Iupiter alloquit: nostra est timor iste voluptas
O superi, totoq; libens mihi pectore grator,
Qd̄ memoris populi dicor rectorq; paterq; /
Et mea progenies vestro quoq; tuta fauore est:
Nam q̄q̄ ipsius datis hoc immanibus actis,
Obligor ipse tamē: sed enim ne pectora vano
Fida metu paueant, et hęas spernite flāmas,
Omnia qui vicit, vincet quos cernitis ignes,
Nec nisi materna vulcanum parte potentem
Sentiet, eternum est a me qd̄ traxit, et expers
Atq; immune necis, nullaq; domabile flamma,
Idq; ego defunctum terra celestibus oris
Accipiam, cunctisq; meum letabile factum
Dijs fore confido: si qs tamen hercule, si qs
Forte deo doliturus erit, data premia nollet,
Sed meruisse dari sciet, inuitusq; probabit.
Assensere dei: cōiunx quoq; regia visa est /
Cetera non duro, duro tamen vltima vultu
Dicta tulisse Iouis, seq; indoluisse notatam.
Interea quodcunq; fuit populabile flammę
Mulciber abstulerat, nec cognoscēda remāsit
Herculis effigies, nec quicq̄ ab imagine ductū

raptum duce agamenone fuit delata. nam cū oraculuz accepissent greci sine sagittis herculis troiaz capi nō posse: missus est vlysses: qui philocteten vna cum sagittis illis ad exercitum grecor̄ adduceret. sed vulnere sagitte que in pedem cecidit impeditus philoctetes in lemno diu stetit. tandez vero grecis rogātibus ad exercitum illum obsidentem sagittas herculis apportauit. Ferre. habere. Peāte satum. philocteten peantis filium. Agger. lignor̄ strues. q̄uis agger ꝓprie terre accumulatio dicatur. Summam congeriem silue. hoc est summitatez pyre. Nemeeo vellere. pelle nemei leonis. Iamq; valens. vehemens. valida et magna. Securos artus. membra que secura ac sine vlla erant cura. Pro vindice. pro salute vindicis ac liberatoris terre toti'. Grator. gratulor. Qd̄ memoris populi. hoc est grati. ille enim est gratus qui beneficiorum est memor. Et mea progenies: quod subintelligatur letatur eniz iupiter q̄ dij sint solliciti de herculis filij sui salute. Immanibus actis. maximis ipsius gestis. Obligor ipse tamen ego tamen me vobis debere fateor. Materna parte. ex parte corporis qd̄ a matre sumpsit. Defunctum terra. liberatum a terra. Celestibus oris in celū. naz vt refert Diodo. post exustum herculis rogum accedente iolao: vt ossa colligeret cum nulluz prorsus repertum foret crediderunt herculem secundum oraculum in deos translatum: illicq; vt heroi sacra quedaz fecerūt. athenienses autem grecorum primi herculem vt deum sacrificijs coluerunt: sueq; pietatis erga illuz prebentes reliquis exēplum vniuersam primuz greciam: deinde ceteras gentes ad eius cultum conuertere. Letabile. letum gratum ac iucundum. Si quis tamen hercule si quis. iunonem taxat iupiter que semper herculem odio fuerat prosecuta. Sed meruisse dari sciet hoc est intelliget meruisse herculem vt ipsi premia darentur celestia atq; in numerum deorum reciperetur. Populabile. corruptibile. Mulciber. vulcanus. ignis.

Hercules in deum

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

Jouis vestigia.similitudinem iouis.nam vt iupiter deus est effectus hercules. Parte sui meliore animi imortalitate. Augusta grauitate.sacra ac diuina.naȝ augustum dr̄ augurio ↄsecratū. Quadriiugo curru.triūphali.innuit em̄ herculeȝ cū maxim a gloria triūphātum more in celū fuisse sublatum. Sensit atlas pōdus. herculis in celū recepti.est aūt emphasis qua innuitur herculis magnitudo. Stheneleius euristheus.stheneleí filius.ad id ꝟo alludit poeta qđ in q̄nto scribit Diodorus. Cum em̄ euristheus cognouisset hyllum herculis filium. ac quosdā e fratribus viros euasisse, veritus ne si oēs ad eam peruenissent etatem: mycenaꝝ imperiose priuarent: ceyci trachine regi ad quem post patris mortem confugerāt.bellum indixit: nisi herculis ꝛ lycimni filios ꝛ iolauȝ.ac oēs arcades qui cum hercule militassent expelleret. ipsi ꝟo euristhei virib⁹ impares spōte trachinam relinquētes ab atheniēsibus adiuti ducibus iolao theseo hylloq̄ ↄstitutis eurysthei exercitū ꝓfligarūt ipseq̄ euryste⁹ curru fugiens ab hyllo fuit interfectus. In ꝓle.naȝ odio ꝑsequebatur hyllū ꝛ reliquos herculis filios.hec aūt a poeta referūtur:vt facili⁹ cōnectat cum supiorib⁹ galāthidis ministre alcmene mutatiōem in mustellam. nam alcmena cū parere non posset.lucinam deā que parientibus p̄esse dr̄ inuocauit.ac ea quidem venit iunonis iussu partum īpeditura. Cuȝ igitur in vetule figurā ↄuersa ante ianuam alcmene ita sederet: vt manuum digitis cācellatiȝ iūctis genua teneret: forte galantis ministra suspicata eaȝ illo gestu dn̄e quo minus pareret esse impedimēto:falso ei nūciauit alcmenaȝ partu solutam.qđ cum dea accepisset surrexit statimq̄ alcmena herculem peperit.ceteꝝ dea indignata se a galāthide illusam: ꝙprimuȝ illā in mustellā ea ↄditione ↄuertit. vt pareret ore:quo fuerat emētita. Atrox crudelis.qui nil meritos herculis filios ꝑsequebatur. Argolis alcmene.argolica q̄ post mortem herculis thebas ꝓfecta illicq̄ mortua diuinos meruit honores. Quest⁹ aniles.q̄rimonias vetule ↄuenic̄tes. Testatos labores.celebrata atq̄ confessa certamina. Hyllus.herculis ex deianira fuit fili⁹. Matura.partui ꝓpiqua. Corripiātq̄ mores.abbreuient atq̄ afferāt. Ilithyiam.ilithyia dea est q̄ parientibus p̄esse dr̄ quam nostri lucinā appellant:ꝙ in lucem nascēces ꝓducat. Quā mihi difficilem. aduersaȝ Iunonis gratia.potētia iunonis que tm̄ gratia apud ilithyiam valuit:vt que mihi adesse debebat ob fuerit. Jouem nāq̄ appropinquāte part⁹ tp̄e diis p̄ntibus dixisse ferūt pueꝝ qui ea die nasceretur se regem esse factuꝝ. q̄bus ꝟbis cōmota iuno lucinā filiam iussit cōprimere alcmene partū. ac eius

Galātis ī mustellaȝ

Ilithyia ī vetulam

Matris habet, tantūq̄ Jouis vestigia seruat.
Utq̄ nouus serpēs posita cum pelle senecta
Luxuriare solet,squāmaq̄ nitere recēti,
Sic vbi mortales Tirynthius exuit artus
Parte sui meliore viget,maiorq̄ videri
Cepit,ꝛ augusta fieri grauitate verēdus,
Quem pater oīpotens inter caua nubila raptum
Quadriiugo curru radiātibus intulit astris,
Sensit atlas pōd⁹ neq̄ adhuc stheneleius iras
Soluerat eurystheus, odiūq̄ in ꝓle paternum
Exercebat atrox at longis anxia curis
Argolis alcmene,questus vbi ponat aniles,
Cui referat nati testatos orbe labores:
Cuiue suos casus: Jolen habet, herculis illam
Imperio thalamoq̄ aīoq̄ receperat hyllus,
Impleratq̄ vteꝝ generoso semine Cum sic
Incipit alcmene:faueāt tibi numina saltem,
Corripiātq̄ moras tūc, cum matura vocabis
Prepositam timidis pariētibus Ilithyiam:
Quam mihi difficilem Junonis gratia fecit:
Nāq̄ laboriferi cum iam natalis adesset
Herculis, ꝛ decimum ꝑmeretur sidere signum,
Tendebat grauitas vteꝝ mihi, qđq̄ ferebam
Tantum erat, vt posses auctorem dicere tāti
Pōderis esse Jouem,nec iam tolerare labores
Ulterius poterā, quin nūc quoq̄ frigidus artus

Dū loquor horror hȝ: parsq̄ ē meminisse doloris:
Septem ego per noctes, totidem cruciata dieb⁹,
Fessa malis, tēdensq̄ ad cęlum brachia, magno
Lucinam ad nexos partus clamore vocabam,
Illa quidem venit, sed pręcorrupta/meūq̄
Quę donare caput Iunoni vellet iniquę.
Utq̄ meos audit gemitus, subsedit in illa
Ante fores ara, dextroq̄ est poplite leuum
Pressa genu, digitisq̄ inter se pectine iunctis
Sustinuit partus; tacita quoq̄ carmina voce
Dixit, ⁊ inceptos tenuerūt carmina partus.
Nitor, ⁊ ingrato facio cōuicia demens
Uana Ioui, cupioq̄ mori, moturaq̄ duros
Uerba queror silices. matres cadmeides adsunt,
Uotaq̄ suscipiunt, exhortāturq̄ dolētem
Una ministrarū media de plebe galāthis,
Flaua comas aderat, faciēdis strenua iussis,
Officijs dilecta suis, ea sensit iniqua
Nescio quid Iunone geri, dūq̄ exit ⁊ intrat
Sępe fores, diuam residētem vidit in ara,
Brachiaq̄ in genibus digitis cōnixa tenētem,
Et quęcūq̄ es, ait, dn̄e gratare, leuata est
Argolis alcmene, potiturq̄ puerpera voto.
Exilijt, iūctasq̄ manus pauefacta remisit
Diua potēs vteri, vinclis leuor ipsa remissis.
Numine decepto risisse galāthida fama est,
Ridētem prēsamq̄ ipsis dea sęua capillis
Traxit, ⁊ e terra corpus releuare volētem
Arcuit, inq̄ pedes mutauit brachia primos,
Strenuitas antiqua manet, nec terga colorem
Amisere suum, forma est diuersa priori;
Quę quia mendaci pariētem iuuerat ore,

rystheum ante tp̄s in lucem educere. Iupiter xo licet cōsilio frustratus: qđ predixerat tn̄ ratum: ⁊ herculis famam claram esse volens dixisse iunoni fertur: se quidem pmittere eurystheuȝ: vt p̄dixerat regem esse: herculēq̄ ei subijci velle. duodecimq̄ certamina ab illo pfica que eurystheus mandasset: quib⁹ ɔsummatis fieret imortalis. Feri. duri ac laboꝝ patiētis. Et decimuȝ signū. hoc est cum iam decim⁹ ageretur mēsis. duodecim eni͞ sunt zodiaci signa quib⁹ duodecim mēses distinguūtur. Sidere sole hatexochiȝ. Grauitas. podus. Tendebat. distēdebat. Horror. tremor. Nexos partus. ipeditos q̄ solui non poterāt Sȝ p̄corrupta ante a iunone corrupta. Meum caput meā vitam. Iunoni iniq̄ inimice. Dextroq̄ ⁊ poplite leuuȝ p̄ssa genu. synecdoche poetica. tali aūt gestu ipediri part⁹ etiam Plinius in naturali historia scribit. his q̄dem xbis. Assidere grauidis vel cū remedium alicui adhibeatur digitis pectinatim inter sese amplexis veneficium est, idq̄ cōptum tradūt alcmena herculem pariēte, peius si circa vnū amboue genua. Itē poplites alternis genib⁹ imponi ideoq̄ hec i ɔsilijs ducū ptātum ue fieri vetuere maiores, velut oēm actuȝ ipediētia vetuere xo etiā sacris votisue simili modo iteresse. Pectine. pectinatim ac cācellatim iūctis digitis. Sustinuit remorata est. retardauit. Tenuerunt. retinuerūt. Carmina. incantatiōes. Nitor. enitor. vt pariam: pprie aūt niti pariētes dicūtur. Uana conuicia. nihil profutura. Uerba q̄ror. figurate dictum est. verbis eni͞ queri cōqueriq̄ est in vsu. Cadmeides. thebane. Diuā. ilithyiaȝ. Gratare. gratulare. Leuata est. soluta est partu ⁊ liberata. Potiturq̄ puerpa voto. adepta est id quod cupiebat. peperit nāq̄ vt optabat. puerpera auteȝ dicitur que nuper peperit. Pauefacta. stupefacta. Diua potēs vteri. periphrasis est ilithyie. Uinclis remissis. digitis qui pectinatim iuncti mihi vt vincula erant impedimento resolutis. Arcuit vetuit e terra surgere galantida cum vellet. Strenuitas. agilitas.

Ore parit, nostrasq; domos, vt & ante freque͂tat.
Dixit: & admonitu veteris co͂mota ministre
Ingemuit, qua͂ sic nurus est affata loquentem:
Te tn̄/o genitrix/aliena a sanguine vestro
Rapta mouet facies, quid? si tibi mira sororis
Fata mee referam? q̄q̄ lachrymeq; dolorq;
Impediu͂t/prohibentq; loqui. fuit vnica matri,
(Me pater ex alia genuit) notissima forma
Oechalidum dryope, qua͂ virginitate carentem/
Vimq; dei passam delphos delonq; tenentis
Excipit andremon, & habetur co͂iuge felix.
Est lacus accliuis, deuexo margine, forma͂
Littoris efficie͂s, summu͂q; myrteta coronant.
Venerat huc dryope/fatorum nescia, q̄d
Indiguere magis/nymphis latura coronas,
Inq; sinu pueru͂, qui nondu͂ impleuerat annum/
Dulce ferebat onus, tepidiq; ope lactis alebat.
Haud procul a stagno, tyrios imitata colores
In spem baccharu͂, florebat aquatica lotos.
Carserat hinc dryope, quos oblectamina nato
Porrigeret flores, & idem factura videbar:
(Namq; aderam) vidi guttas e flore cruentas
Decidere, & tremulo ramos horrore moueri.
Scilicet, vt referunt tardi nu͂c deniq; agrestes,
Lotos in hanc nymphe, fugiens obse͂na priapi,
Contulerat versos seruato no͞ie vultus.
Nescierat soror hoc, que cu͂ perterrita retro
Iret, & oratis vellet discedere nymphis,
Heserunt radice pedes, conuellere pugnat,
Nec quicq̄ nisi summa mouet, succrescit ab imo,
Totaq; paulatim lentus premit inguina cortex.
Vt vidit, conata manu laniare capillos,

Ut & ante: quemadmodum etiam ante cum puella esset. Freque͂tat celebrat. nam mustelle fere in domibus versantur. Admonitu. recordatione. Quam sic nurus. Iole hylli herculis filij vxor. Rapta erepta. ablata. Facies. figura. Quid? dices facie sue subaudiatur. Mira fata. miranda infortunia. Quanq̄ lachrymeq;. cum hec narraret Iole more mulierum lachrymas emittebat. elega͂ter autem poeta seruat decorum mulierum infortunio sororis magno dolore affecte. Me pater ex alia genuit. hac parenthesi exponit Iole: cur dryope vnica matri filia fuerit. Notissima forma oechalido͂ dryope. euryti filia que pulchritudie apollinem in suos amplexus pellexit cum ex andremone viro filiam iam peperisset: ad lacum quendam vt coronas nymphis dicaret peruenit: vbi cum ex loto arbore florentes ramos: quos puero daret decepisset: ecce guttas sanguinis/ex arbore stillantes aspexit: q̄re territa cum refugere vellet in arborem sensit se transfigurari. Oechalidum. oechalie virginum est autem patronymica forma p̄ patria vsus poeta. Dei tenentis delon. perisphrasis est apollinis: qui et delphos et delon in potestate sua habet. Summu͂. summitatem marginis. Myrteta myrtus est arbor veneri dicata. vnde myrtetum locus mirtis co͂situs dicitur. Huc. p̄ illuc. aduerbiu͂ enim presentis loci p̄ aduerbio absentis est positum. Tyrios. purpureos. In spem baccharum. nam bacche ex floribus nascutuunr. sunt autem bacche arborum fructus minutiores: qui sparsim oriu͂tur vt lauri oliue. a quorum similitudine vniones quoq; bacche dicu͂tur. vnde bacchatu͂ dicimus bacchis & margaritis ornatum. Virgili⁹. colloq; monile bacchatum. Aquatica lotos. iuxta aquas nascens. fuit autem lotos nympha: quam cu͂ insequeretur priapus: vt eam comprimeret miseratione deorum in arborem sui nominis co͂uersa est que vt scribit herodot⁹: bacchas fert dactilis suauiores: ex quibus viuunt: & vinu͂q; etiam co͂ficiunt populi libie: qui inde lothophagi vocantur. Tardi agre

Dryope i arborem

Lotos in arborem

Frōde manū impleuit, frōdes caput oē tegebāt,
At puer amphisus (nāqꝫ hoc auus eurytus illi
Addiderat nomen) materna rigescere sensit
Ubera, nec sequitur ducentē lacteus humor.
Spectatrix aderam fati crudelis, opemqꝫ
Nō poterā tibi ferre soror, quantūqꝫ valebam
Crescentē truncū, ramosqꝫ amplexa morabar,
Et fateor volui sub eodē cortice condi.
Ecce vir andremon genitorqꝫ miserrim⁹ adsunt
Et querūt dryopen, dryopen querētibus illis
Ostendi loton: tepido dant oscula ligno,
Affusiqꝫ sue radicib⁹ arboris herent,
Nil nisi iam faciē qđ nō foret arbor habebat
Cara soror, lachrymę misero de corpe factis
Irrorant folijs, et dum licet, oraqꝫ prestant
Uocis iter, tales effundit in aera questus:
Si qua fides miseris, hoc me per numina iuro,
Nō meruisse nefas, patior sine crimine penam,
Uiximus innocue, si mentior, arida perdam
Quas habeo frondes, et cesa securibus vrar.
Hunc tū infantē maternis demite ramis,
Et date nutrici, nostraqꝫ sub arbore sepe
Lac facitote bibat, nostraqꝫ sub arbore ludat,
Cumqꝫ loqui poterit, matrē facitote salutet,
Et tristis dicat, latet hoc in stipite mater.
Stagna tū timeat, nec carpat ab arbore flores,
Et frutices oēs corpus putet eē dearum.
Care vale coniux, et tu germana, paterqꝫ,
Qui si qua est pietas, ab acute vulnere falcis,
A pecoris morsu, frondes defendite nostras.
Et, qm̄ mihi fas ad vos incūbere non est,
Erigite huc artus, et ad oscula nostra venite

stes. feri vt qui id ante iam missam sororem non admonuerūt. alias tardi tardo ingenio prediti dicūtur. Nunc deniqꝫ. nunc tandem post factam sororis iacturaꝫ. Obscena priapi. inguina priapi. priapus autem bacchi et veneris filius fuit: qui ob eximiam fecunditatem hortorum deus fuit existimatus. frequenter autem pro pudendis virorū ponitur priapus, nam vt in quinto scribit Diodo. cum prisci inguina virorum occultius nominare vellent priapū dicebāt. Iret. ire vellet. neqꝫ eīm ire poterat. Oratis placat nymphis. Pugnat. nititur conatur. Nisi summa. nisi partes superiores. pedes enim iam in radices fuerant conuersi. Lentus cortex. flexibilis. Addiderat nomen. parenthesis est. indiderat autem rectius legeretur. hoc est imposuerat. nam indi nomina proprie dicuntur. Rigescere. rigida ac dura fieri. Ducentem. trahenteꝫ. sugentem vbera. Lacteus humor. periphrasis lactis. Fati. mortis. hec autem lachrymans iole commemorabat. Morabar retinebā. Genitorqꝫ. eurytus. Tepido ligno adhuc tepido: vt in qđ paulo ante dryope fuerat transmutata. Affusiqꝫ. prostrati. Sue arboris. in quam et filia et vxor sua fuerat conuersa. Cara soror. apostrophe qua iole significat se casu sororis vehementer dolere. Irrorant. roris modo stillant in folia. Dum licet. donec potest. Quest⁹ querelas. Hoc nefas. hoc supplicium pro eo quod sequitur id qđ antecedit positum est nefas nam qꝫ et scelus precedit: sequitur supplicium. Sine crimine. sine culpa Innocue. innocētes. Demite. eripite detrahite. Hoc in stipite. in hoc trunco. Et frutices omnes. arbusculas omnes. est enim frutex medius inter arbores et herbas. nam neqꝫ ad arboris magnitudinem peruenit: neqꝫ per hyemem vt herba arescit. Dearum. nympharū. Incūbere. inclinare.

Dum tangi possum, paruūq; attollite natum.
Plura loqui nequeo, nā iam per candida mollis
Colla liber serpit, summoq; cacumine condor.
Ex oculis remouete manus, sine munere vestro
Contegit inductus morientia lumina cortex,
Desierat simul ore loqui, simul esse, diuq;
Corpore mutato rami caluêre recentes.
Dūq; refert Iole factū mirabile, dūq;
Eurytidos lachrymas admoto pollice siccat
Alcmene, flet & ipsa tn̄, cōpescuit oēm
Res noua tristiciā: nam limine constitit alto
Pene puer, dubiaq; tegens lanugine malas,
Ora reformatus primos Iolaus in annos:
Hoc illi dederat Iunonia muneris hebe,
Victa viri precibus: que cū iurare pararet,
Bona tributurā post hūc se talia nulli,
Non est passa themis: nā iam discordia thebe
Bella mouēt, dixit, capaneusq; nisi ab ioue vinci

Mollis liber. cortex. vñ & libri sunt dicti. ꝙ in libris. hoc est arborū corticibus antiqui scribebant. Sine munere vestro. officio nam morientū oculi a proximis ɔsanguineis claudebant. Simul esse mulier subaudiat. nam arbor esse nō desierat. Eurytidos. Ioles euryti filie. Nā limine cōstitit alto Iola⁹: vt scribit Solin⁹: iphicli herculis fratris fuit fili⁹: q̄ cū ad decrepitā ꝑuenisset etatē hercul' ꝓcib⁹ ab hebe iuuenili etate fuit restitut⁹. Dubia lanugie. q̄ vix videbat ob tenuitatē. Est ei lanugo barba q̄ prīa ab adolescētib⁹ emitti consueuit. Iunonia hebe. iunonis filia q̄ herculi in celū trāslato nupsit. nā ferūt iouē iunoni persuasisse: vt herculē se fingeret genuisse matrisq; erga eū deinceps beniuolētiā oñderet. Cū igr̄ iuno lectū ascendisset: sumptū iuxta corp⁹ herculē ꝑ vestes inferi⁹ in terrā demisit/ verū ꝑtū imitata, sicut etiā nūc in filiorū adoptōe obseruāt barbari. Iunonis igr̄ opa post hunc partū hebe herculi nupsit. Viri. mariti herculis. nā hercules in numerū deorū relat⁹/ vel iunone ɔsentiēte hebē duxit vxorē. Talia bona. vt queq; iuuenili etati restituat. Themis. dea ē iusticie themis/ & diuinādi & religionis: q̄ nihil sceleris impunitū eē ꝑmittit. Nā iam discordia thebe bella mouēt. Amphiaraus oiclei fili⁹ vates clarissim⁹/ cū se a bello thebano nō reuersurū ꝓuidisset: a polynice nullis ꝓcibus adduci poterat: vt illi interesset: q̄re polynices aureum illud monile a venere hermonie dono datum: eryphile amphiarai vxori: quo belli societatē viro ꝑsuaderet largit⁹ est. Cū vero eo tp̄e amphiaraus adrastusq; de regno dissentirēt: ad eripyles amphiara vxoris adrastiq; sororis iudiciū oīm dissentionū detulerūt. Illa vero ꝓ amphiarao quidē sniam tulit: sꝫ vt belli thebis inferēdi soci⁹ adiutorq; esset. Ceterū amphiaraus existimans se ab vxore proditū alcmeoni filio mandauit: vt post suū obitum eripylen necaret. Cum vero amphiaraus: quo die primū thebas peruenit: vna cum curru & equis terre hiatu fuisset absorptus: alcmeon patris mandati memor/ matrē interfecit: quo q̄dem facinore in insaniā versus ac furiis agitatus/ ad phegeū alphesibee patrē cupiens purgari confugit. Alphesibee vero cū monile maternū dono dedisset eam vxorē duxit. ad achelon deinde ꝓfectus/ eius filiā callirhoen adamauit: a qua cū monile illud efflagitaret: ad alphesibeā rediit ipm monile repetiturus. Ceterū a themeno & axione alphesibee fratribus fuit interfectus: quos postea alphesibea ipsa vt maritū vlcisceretur interemit: id qđ aperte scribit. Propertius: cū inquit Alphesibea suos vlta est pro coniuge fratres. Sanguinis & cari vincula rupit amor. Callirhoe aūt alcmeonis vxor iouē rogauit: vt filios adhuc impuberes iuuenes efficeret: quo de patre vltionē suscipere possent. qđ cum iupiter cōcessisset: repente e pueris viri effecti fuerūt. Discordia bella. epitheton belli est ꝓpriū. bellū autem thebanū ab eteocle & polynice fratribus susceptū: vel carmine Papinii notissimū est. Nā vt scribit Diodo. Eteocles ac polynices oedipi filii: cū ad virilē ꝑuenissent etatē: cognouissentq; laiū priorem iocaste matris maritū ab oedipo filio ab apollinis oraculū reuertentē interfectū: ac iocastam matrē ab oedipo filio vxorē ductam: seq; ex tam funestis ortos nuptiis: vt eius essent filii: cuius fratres quoq; merito vocarent: oedipū quidem ipm domo egredi ꝓpter dedecus nō permiserunt. regnū vero inter se eo federe diuiserūt: vt alternis annis imperarent. Primusq; imperii annus eteocli natu maiori cederet. Ceterū exacto anno cum regnū reposcenti fratri nō traderet: polynicis ad adrastū regem cōfugit: cuius filiā noīe argiā cū vxorem accepisset: tandē a socero: vndi

Iolaus senex in iuuenem.

Callirhoes pueri i iuuenes,

q; contractis auxilijs instructus ad oppugnandas thebas cũ sex alijs ducib⁹ Adrasto: tydeo: amphiarao: capaneo: hippomedonte: ꝛ parthenopeo ꝓfectus est. Capaneusq; nisi ab ioue vinci. Capaneus vnus fuit ex septẽ ducib⁹ qui thebas obsederũt: qui cũ deoꝝ ꝯteptor eẽt: scalisq; thebas oppugnare prim⁹ oĩm cepisset: tanta mole lapidũ a thebanis obrut⁹ est (vt scri. Vegeti⁹) vt fulminibus a ioue fingat̃ extinctus. Fientq; pares in vulnere fratres. Eteocles ꝛ polynices oedipi filij propter quos illud bellũ thebanũ fuerat susceptũ: mutuis vulneribus conciderũt. Subducta tellure. subtracta terra. nã hiatu terre absorpt⁹ est amphiaraus. Vltus erit. vlciscet̃. nã amphiara⁹ se ab vxore ꝓditũ cognoscẽs alcmeoni filio mandauit: vt post obitũ suũ eripylẽ perimeret: qd̃ quidẽ cum execut⁹ eẽt facti ꝯscia in insaniã cõuersus ẽ. Natus. fili⁹ amphiarai alcmeon q̃ patrẽ vlciscẽdo pius. occidendo ṽo matrẽ impius fuisse iudicat̃. Exul mẽtis. demẽs atq; furiosus. Domusq;. nam domo fugiens in acarnaniã ꝑuenit: vt parricidiũ expiaret. Donec eũ cõiunx. callirhoe acheloi filia. Fatale aurũ. monile ꝑniciosum: qd̃ qui habebat infortunijs vexabatur. id aũt alcmeon ablatum matri iam alphesibee tradiderat. Phegeius ensis. phegei filioꝝ: a quib⁹ alcmeon fuit interẽptus. Hauserit. apáruerit. vulnerauerit. Tum demũ. tandẽ post interfectũ maritũ. Acheloia supplex. callirhoe acheloi filia alcmeonis vxor. Vltoris alcmeonis: q̃ p̃rem fuerat vltus. Dona priuigne nurusq;. hebes q̃ ꝛ priuigna ꝛ nurus ioui erat. nã iunonis filia fuit sine patre ꝛ herculis iouis filij vxor. Precipiet. ante capiet. Impubibus annis. puerilib⁹. Hec vbi faticano. byblidos in fontẽ sui nominis metamorphosin descripturus poeta: nõnulla ꝑmittit: q̃bus eã cõmodi⁹ cũ supiore cõnectat. Faticano. fata canẽti. Eadem dona. vt iuuenes fierẽt. Pallãtias. aurora pallãtis gigãtis filia. Sui cõiugis. Tithoni q̃ senio tandem in cicadã fuit conuersus. Iasona

Haud poterit, fientq; pares in vulnere fratres,
Subductaq; suos manes tellure videbit
Viuus adhuc vates, vltusq; parente parentem
Natus erit facto pius ꝛ sceleratus eodem,
Attonitusq; malis / exul mentisq; domusq; /
Vultibus Eumenidũ / matrisq; agitabit̃ vmbris,
Donec eũ coniunx fatale poposcerit aurum,
Cognatũq; latus phegeius hauserit ensis,
Tum demũ magno petet hoc acheloia supplex
Ab Ioue Callirhoe, natis infantib⁹ annos
Addat, neve necem sinat esse vltoris inultam,
Iupiter his motus priuignę dona, nurusq;,
Pręcipiet, facietq; viros impubibus annis,
Hec vbi faticano venturi pręscia dixit
Ore themis, vano superi sermone fremebãt,
Et cur nõ alijs eadem dare dona liceret?
Murmur erat: querit̃ veteres pallãtias annos
Coniugis esse sui: queritur canescere mitem
Iasiona ceres; repetitũ mulciber euum
Poscit Erichthonio: venerẽ q; cura futuri
Tangit / ꝛ anchisę renouare paciscitur annos.
Cui studeat deus oĩs habet: crescitq; fauore

Aurum fatale

flaua ceres. Sic quidẽ fere hactenus corrupte lectũ est ꝙ perq̃mirandũ est cũ iasona ꝛ q̃drisyllabũ sit, ꝛ primã corripiat syllabã qd̃ sane haud imperiti q̃dã aĩaduertentes. Aesona putarũt esse legendũ: quo q̃dem modo nulla vis rõni carminis affert̃: sꝫ cum nemo priscoꝝ scribat aesonẽ a cerere fuisse amatũ: censuerim iasiona q̃ actũs in q̃nq; syllabas excurrit ita esse legendũ: vt illud epitheton flaua penit⁹ eradat̃. Huic aũt lectioni nõ vetustissima solũ exẽplaria: sꝫ hystorie quoq; astipulant̃. Tradũt eñ iasiũ: q̃ ꝛ iasion d̃r. iouis ex electra filiũ adeo a cerere fuisse amatũ: vt ĩ ei⁹ gratiã ad nuptias hermiones ipsi⁹ iasij sororis maximã frumẽti ac panis copiam attulerit: ac ex eo plutum pepererit: q̃ cultũ vite instituere: pecuniasq; coaceruare: ac in vsus custodire oĩm prim⁹ docuit, cũ antea parua cõgregande seruandeq; pecunie fuisset cura. hec in. vi. bibliothecis libro: ne quis me finxisse putet: a Dio. scribũtur. Poscit erichthonio. erichthoni⁹: vt diximus: ex vulcani semine in terrã a pallade ipm spernente pedib⁹ deiecto natus est. Et anchise annos. anchisen a ve

Iasion

Deos fati obnoxios esse.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

nere amatum eneãq̧ ex ea suscẽ-ptum carmine Virgi. notiꝰ est ꝙ vt hoc loco sit exponendum. Cui studeat. faueat. Quo ruitꝭ. qđ si-ne vlla rõne affectatꝭ. oĩa aũt fatꝭ gubernari iupiter cõcludit. Vos etiã. ordo est. fata regũt. etiã vos ꝛ me quoq̧ vt hoc aĩo meliore fe-ratis. Nec nr̃m curuarent eacon. hoc est incuruũ senectute redde-rent. Tres aũt filios suos iusticia insignes, eacon. rhadamãthuz. et minoẽ dijs cõmemorat iupiter, q̃ oẽs iam ꝯsenuerãt, neq̧ ꝑ fata iu-uenescere poterant. Nec sustinet vllꝰ q̃ri. nec vllus audet cõqueri. Terruerat magnas gẽtes, nã mi-nois impꝛium late patebat. Tũc erat inualidꝰ. cũ ea iupiter dixit. Deionideq̧ iuuẽte robore mile-tum.

Miletus milēti conditor.

Miletꝰ solis fuit filiꝰ. ac pa-siphaes minois vxoris frater: qui cũ minoem iam senio cõfectuz re-gno ꝓuare pararet. a ioue deter-ritꝰ in asiam spõte aufugit: vbi ꝛ vrbez ꝯdidit: quã de noĩe suo mi-letũ appellauit. ꝛ cyanẽ nimphaz meãdri fluuij filiã cõpressit, ex q̃ caunũ ꝛ biblida liberos suscepit. sꝫ biblis cũ adoleuissꝫ ita fratris amore ardere cepit: vt epl'a quo-q̧ euz in ãplexꝰ suos pellicere au-sa sit. Ceterũ caunꝰ, nefandã soro-ris libidinem detestatꝰ ex patria aufugit, Biblis ꝯo euz insecuta: cũ iam ꝛcariã ꝛ lyciã ꝛ lelegas ꝑa-grasset: labore ac lachꝛimis cõfe-cta: nimpharũ miseratiõe: in fon-tem sui noĩs fuit cõmutata. Delo-nidẽ. deionei filiuz: vt vulgꝰ puta-bat. nã apollinis fuisse filium poe-ta testatur. Arcere patrijs pena-tibus ex creta ac impꝛio suo expel-lere. Egeas metiris aquas. egeũ mare trãsis. In aside terra. i. asia terra. patronimicuz eñi ꝓ posses-siuo positũ est. Menia cõstituis. Oui. q̃dem sensit miletũ vrbez a mileto solis filio ꝛ cõditam ꝛ ap-pellataz Stra. aũt ex Ephori sen-tentia scri. duas esse miletos. ve-terem ꝛ nouã. ac veterez q̃dem a cretẽsibus Sarpedone duce edi-

Biblis in fontem

ficatã. miletũq̧ cognoĩatam a mi-leto: q̃ est in creta: cum prius lele-ges eũ locuz tenerẽt. nouam vero postea a neleo ꝯditaz fuisse iuxta mare, quattuorq̧ eã portꝰ habere Filia meãdri. meãder fluuius est phꝛigie adeo flexuosus: vt in se-

Turbida seditio, donec sua Iupiter ora
Soluit; ꝛ o nostri si qua est reuerẽtia, dixit, — Verba Jouis
Quo ruitis, tñ ne aliquis sibi posse videtur
Fata quoq̧ vt superet. fatis Iolaus in annos
Quos egit, rediit, fatis iuuenescere debẽt
Callirhoe geniti, non ambitione nec armis:
Vos etiam (quoq̧ hoc aĩo meliore feratis)
Me quoq̧ fata regũt; quę si mutare valerem,
Nec nostrum seri curuarẽt ęacon anni,
Perpetuũq̧ ęui florem rhadamãthus haberet,
Cum minoe meo, qui ꝓpter amara senectę
Põdera despicitur, nec quo priꝰ ordine regnat.
Dicta Iouis mouere deos, nec sustinet vllus,
Cum videat fessos rhadamãthon, ꝛ ęacon annis,
Et minoa, queri, qui dum fuit integer ęui
Terruerat magnas ipso quoq̧ noĩe gẽtes,
Tunc erat inualidus, deionideq̧ iuuẽtę
Robore miletum phœboq̧ parẽte superbum
Pertimuit, credẽsq̧ suis insurgere regnis,
Haud tñ est patrijs arcere penatibus ausus,
Sponte fugis, milete, tua, celeriq̧ carina
Egeas metiris aquas, ꝛ in aside terra
Menia constituis, positoris habẽtia nomen.
Hic tibi, dum sequitur patrię curuamina ripę
Filia meãdri totiẽs redeuntis eodem
Cognita cyanee pꝛestanti corꝑe nimpha — Incipit fabula de biblide.
Biblida cum cauno ꝓlem est enixa gemellam.
Biblis in exẽplo est, vt amẽt concessa puellę.
Biblis apollinei corꝛepta cupidine fratris,
Non soror vt fratrem, nec qua debebat amauit.
Illa quidem primo nullos intelligit ignes,
Nec peccare putat, ꝙ sepius oscula iungat,

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

Os sua fraterno circũdet brachia collo,
Mendaciq3 diu pietatis fallitur vmbra.
Paulatim declinat amor, visuraq3 fratrem
Culta venit, nimiũq3 cupit formosa videri,
Et si qua est illic formosior, inuidet illi.
Sed nondũ manifesta sibi est, nullũq3 sub illo
Igne facit votũ, verũtamen estuat intus.
Iam dñm appellat, iam noĩa sanguinis odit,
Byblida iam mauult, q̃ se vocet ille sororem,
Spes tñ obscenas aĩo demittere nõ est
Ausa suo vigilans, placida resoluta quiete
Sepe videt quod amat, visa est q3 iũgere fratri
Corpus, ⁊ erubuit, q̃uis sopita iacebat,
Somnus abit, silet illa diu, repetitq3 quietis
Ipsa sue speciẽ, dubiaq3 ita mẽte pfatur:
Me miserã, tacite quid vult sibi noctis imago?
Quã nolim rata sit, cur hec ego somnia vidi?
Ille q̃dem est oculis q̃uis formosus iniquis,
Et placet, ⁊ possim, si nõ sit frater, amare,
Et me dignus erat, verũ nocet esse sororem,
Dũmodo tale nihil vigilans cõmittere tentem,
Sepe licet simili redeat sub imagine somnus,
Testis abest somno, nec abest imitata voluptas.
Proh venus ⁊ tenera volucer cũ matre cupido
[redacted]
Ut meminisse iuuat? q̃uis breuis illa voluptas,
Morq3 fuit preceps, ⁊ ceptis inuida nostris.
O ego, si liceat, mutato noĩe, iungi,
Quã bene, caune, tuo poterã nurus esse parẽti?
Q̃ bene, caune, tuo poteras gener esse parenti?
Omnia dij facerẽt, essent cõmunia nobis

Verba biblidis amorosa.

ipsum redire videatur. Cognita cyanee. due nymphe hoc noĩe a poetis donantur, altera sicula p serpine socia, altera meandri fi lia. Est enixa. peperit. Byblida cum cauno. Byblis etiam byble a quibusdam vocatur. Unde byblus phenicie vrbs omniũ antiquissima que a saturno edificata perhibetur. Apollinei fratris. formosi atq3 apollini similis: siue ab apolline originem ducentis. Nec qua debebat. quatenus. Mendaci vmbra. fallaci specie. Paulatĩ declinat amor. inclinat in nefandam libidinem. Sed nonduz est manifesta sibi. Nondũ inquit se amore captam esse intelligit. Iã dominum appellat. vt enim amice vocãtur domine. sic amatores domini appellantur. Iam nomina sanguinis odit. fratrem et sororem. Demittere. imittere concipere. Spes obscenas. coeundi cũ frate. Placida resoluta quiete. dormiẽs: placida eñi quies somnus est. Visa est quoq3 iũgere fratri corpus. hoc est byblis dormiens sibi est visa coire cum fratre: id quod amantibus fere vsu venire solet. Silet illa diu. stupebat eniz noua illa voluptate quã senserat. Repetit. in mentem reuocat. Speciem sue quietis imaginem sui somni. Me miserã. eleganter virginis amore capte cogitatiões: variosq3 affectus effingit poeta. Tacite noctis. in q̃ omnia tacent animalia. Quãuis iniquis. quantũ vis inimicis: magna est autez pulchritudo: que ab inimicis quoq3 approbetur. Imitata. simulata. imaginata. Proh venus. hac exclamatione byblis se maximã in illo in somnio sensisse voluptatẽ aperte oñdit. Tenera. delicata. Ut. q̃. Preceps. breuis ac velociter fugiens. Mutato nomine. sororis subaudiatur.

Hei mihi. cruciatur byblis. quod caunus sibi tantũ frater non etiã maritus sit futurus. Mea visa. mea insomnia. Dij melius. habent faciuntq; quod homines: qui sorores proprias vxores ducunt. Sic saturnus opim. Opis filia fuit celi que saturno fratri multos filios procreauit. Iunctam sibi sanguine. consanguineam et sororem. Oceanus tethyn. tethys celi et veste filia oceano fratri nupsit: eiq; maximã nympharũ multitudinẽ peperit. Sunt superis sua iura. alia inquit iura dij. alia homines habent. Ad celestia. ad celestiũ exẽplum. Ritus humanos. hominũ mores. Diuersaq; federa. ad exẽplum diuersorum federũ et legũ. alia namq; sunt federa hominuz alia deorum. Vetitus ardor. prohibitus ac nefandus amor. Arbitrium. voluntatẽ. presentiã. At non eolide. macareus eoli filius cũ canace sorore concubuit: ex eaq; filium suscepit: qui cum a nutrice domo efferretur seipm vagitu prodidit. Quare indignatus eolus gladiũ filie misit quo pro meritis vteretur. macareus vero aufugit. Ad eleuanduz aũt scelus byblis plurali numero vtitur: cũ macare9 solus ex eolidis cum sorore coiuerit. Unde sz hos noui. anastrophe est. sed enim coniunctio primũ in oratione locũ obtinet. seipsam autez reprehendit byblis quod nefandi amoris exempla sibi venerint in mentez. Obscene flãme. turpes amores. Qua fas est. quatenus licet atq; honestũ est. Indulgere. obsequi. Ergo ego. affectũ ostendit hoc loco ergo. Nõ reiectura. nõ repulsura. distrahitur aũt byblis in varias cogitationes. Hinc ab amore: illinc a pudore. Coget amor. potero. si coniunctio subaudienda ẽ. Si coget amor. sic Iuuenalis. Greculus esuriẽs in celũ iusseris ibit. Viderit. caunus viderit quid sit acturus. ceterum nos ei nostros amores aperiamus. Hei mihi quo labor. sic et amore et pudore vexatur byblis: vt quid agat eligere nesciat. Ignem. ardorem furorem. Meditata. excogitata. Dextra tenet ferrum: stilum ferreũ: quo in tabulis etiã num scribitur. gestum aũt scribentis in tabellis exprimit. Vacuã ceram in

Preter auos, tu me vellem generosior esses.
Nescio quã facies igitur pulcherrime matrem?
Hei mihi, quę male sum/quos tu sortita parẽtes,
Nil nisi frater eris, qđ obest/id habebimus vnũ,
Quid mihi significãt ergo mea visa/qđ autem
Somnia pondus hñt? an hñt et somnia pondus?
Dij melius, dij nẽpe suas habuere sorores,
Sic saturnus opim iunctã sibi sanguine duxit,
Oceanus tethyn, Iunonẽ rector olympi.
Sunt superis sua iura. quid ad celestia ritus
Exigere humanos, diuersaq; federa tempto?
Aut nostro vetitus de corde fugabitur ardor,
Aut hoc si nequeo, peream precor ipsa, toroq;
Mortua cõponar, positęq; det oscula frater.
Et tñ arbitrium querit res ista duorum.
Finge placere mihi, scelus eẽ videbitur illi.
At non Eolidę thalamos timuere sororum.
Unde sed hos noui? cur hec exẽpla paraui?
Quo feror? obscenę procul hinc discedite flãmę,
Nec nisi qua fas est, germane frater ametur.
Si tñ ipse mei capt9 prior esset amore,
Forsitan illius possez indulgere furori,
Ergo ego, quę fuerã non reiectura petentem,
Ipsa petam? poteris ne loqui? poteris ne fateri?
Coget amor, potero, vel si pudor ora tenebit,
Littera celatos archana fatebitur ignes.
Hoc placet, hec dubiã vicit sñia mentem.
In latus erigitur, cubitoq; innixa sinistro.
Viderit, insanos, inquit, fateamur amores.
Hei mihi quo labor, quẽ mens mea cõcipit ignẽ,
Et meditata manu cõponit verba trementi,
Dextra tenet ferrũ, vacuã tenet altera ceram,

Incipit,&dubitat,scribit,dãnatq; tabellas,
Et notat,& delet,mutat,culpatq;,probatq;,
Inq; vicem sumptas ponit,positasq; resumit,
Quid velit ignorat,quicquid factura videtur,
Displicet,in vultu est audacia mixta pudori,
Scripta,soror,fuerat,visum est delere sororem,
Verbaq; correptis incidere talia ceris.
¶ Quam nisi tu dederis,nõ est habitura salutem;
Hãc tibi mittit amãs,pudet ha,pudet edere no-
Et si q̃d cupiã,q̃ris,sine noĩe vellem, (men
Posset agi mea cã meo,nec cognita Byblis
Ante forem,q̃ spes votor certa fuisset.
Esse quidem lesi poterat tibi pectoris index,
Et color & macies,& vultus,& humida sepe
Lumina,nec causa suspiria mota patenti,
Et crebri amplexus,& q̃,si forte notasti,
Oscula sentiri nõ esse sororia possent,
Ipsa tñ,q̃uis animi graue vulnus habebam,
Quãuis intus erat furor igneus,oĩa feci,
(Sunt mihi dij testes) vt tandẽ sanior essem,
Pugnauiq; diu,violenta cupidinis arma
Effugere infelix,& plus q̃ ferre puellam
Posse putes,ego dura tuli,superata fateri
Cogor,opẽq; tuam timidis exposcere votis,
Tu seruare potes,tu perdere solus amantem,
Elige vtrum facias,nõ hoc inimica precatur,
Sed que,cum tibi sit iunctissima,iunctior esse
Expetit,& vinclo tecum propiore ligari,
Iura senes norint,& quid liceatq; nefasq;
Fasq; sit inquirant,legũq; examina seruent,
Conueniẽs venus ẽ annis temeraria nostris,
Quid liceat nescimus adhuc,& cuncta licere

Epystola biblidis amatoria ad fratrem Caunum.

qua nihil erat scriptum. Et dubitat. puelle amore exestuantis exprimit leuitatẽ atq; infirmitatem Sumptas. tabellas. Placuit delere sororem. nam soror nomen ẽ sanguinis eo q̃ fratrem sue turpitudinis se admonere putauit. Incidere. inscribere. Correptis. celeriter raptis. Quam nisi tu dederis. in hac scribenda epistola ita personam puelle fratrem & amãtis & verentis suscipit poeta: vt optime seruet decorum. Est autẽ adeo facilis vt & a virgine scripta esse: & nulla expositione indigere videatur. Amans puella amore capta. Et si quid cupiam queris vellem inquit posse petere sine nomine meo id q̃d opto: si forte queris quid cupiam. Votorum. cupiditatis. Lesi pectoris animi amore capti. Et color. pallidus. Et vultus mest᷒. Sororia. sorori cõuenientia. hoc enim sororium significat. nec vnq̃ substantiuũ inuenitur sororius pro sororis marito: vt vulgus imperitorũ putat Ipsa tamen quãuis. se inuitam q̃dem. sed coactam amori succubuisse ait. Pugnaui effugere. vt effugerem in soluta dicimus oratione. Violenta arma. vim afferẽtia cum quadam excusatione autem violenta dicunt: quibus viri quoq; ac dij ipsi nedum puella succũberet. Dura. patiens dolorũ. Timidis votis. hypallage ẽ. ego nã q̃ timida intelligitur. Vinclo propiore. nodo arctiore. strictiore. Iura senes norint. ab etate suadet fratri byblis: vt nihil de legibus curet. Legum examina. equalitatem legum ac seueritatẽ. Venus temeraria. inconsiderata.

Byblidos epistola. amatoria

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

Nec nos aut durus pater. a commoditate argumentatur biblis. Aut reuerentia fame. periphrasis est pudoris. Dulcia furta suauia stupra. iucundos coitus. Secreta secreto nomē pro aduerbio est positum. Coram. palaꝫ in omnium conspectu: aut coram patre coram enim ad certos. palam ad omnes refertur. Quātum est qđ desit. ac si diceret parum admodum deest ad explendum amorem nostrum, nam ex quinqꝫ lineis amoris, visu. alloquio. tactu. osculo. concubitu. solus coitus restabat. Causa. mortis subintelligatur. Perarantem. perscribentem. Nequicq̄. frustra. nihil eniꝫ ꝓfuerūt preces ille. quin potius obfuerūt. In summo margine. in vltima marginis parte. Adhesit affixus fuit ꝛ scriptus. Signat. sigillat. Omine. augurio. Iuuenis meandrius. caunus meandri nepos. Ab ore. a facie. Trepidātis. timentis. Dum licet. dum potes. Tua fata. tua cedes. Nostruꝫ pudorem. hoc est si tua cedes nobis dedecori non esset. Palles audita bibli repulsa, apostrophe est poete ad Biblida Glaciali frigore. timore. Quod enim sequitur pro eo quod precedit frequenter per metonimiam ponitur ꝛ contra. Icto aere. percusso. nam ex percussione aeris vox fieri censetur. Et merito spernor subaudiēdum significat auteꝫ biblida diu attonitam fratris repulsa tacuisse ac tādem in querelas penitentie plenas erupisse. Indicium feci. indicaui. Vulneris huius. amoris qui corda hominum vulneribus conficere videtur.

Credimus, ꝛ sequimur magnoꝝ exempla deoꝝ,
Nec nos, aut durus pater, aut reuerētia famę,
Aut timor impediet, tm̄ absit causa timēdi,
Dulcia fraterno sub noīe furta tegemus:
Est mihi libertas tecum secreta loquēdi,
Et damus amplexꝰ, ꝛ iungimus oscula coram,
Quātum est qđ desit, miserere fatētis amorem,
Et non fassurę, nisi cogeret vltimus ardor,
Ne ve merere meo subscribi causa sepulchro.
Talia nequicq̄ perarātem, plena reliquit
Cera manum, summoqꝫ in margine ꝟsus adhęsit,
Protinus impssa signat sua crimina gēma,
Quam tinxit lachrimis, linguę defecerat humor,
Deqꝫ suis vnum famulis pudibūda vocauit,
Et paulum blādita, fer has, fidissime, nostro
Dixit, ꝛ adiecit longo post tpe, fratri:
Cum daret, elapsę manibus cecidere tabellę:
Omine turbata est, misit tamen, apta minister
Tempora nactus adit, traditqꝫ latētia verba.
Attonitus subita iuuenis meādrius ira,
Proijcit acceptas lecta sibi parte tabellas,
Vixqꝫ manus retinēs trepidātis ab ore ministri:
Dum licet, o vetitę scelerate libidinis auctor,
Effuge ait, qui si nostrum tua fata pudorem
Non traherēt tecum, pęnas mihi morte dedisses.
Ille fugit pauidus, dominęqꝫ ferocia cauni
Dicta refert, palles audita, bybli, repulsa,
Et pauet obsessum glaciali frigore corpus.
Mens tm̄ vt rediit, pariter rediere furores,
Linguaqꝫ vix tales icto dedit aere voces:
Iteꝝ verba biblid' Et merito, quid enim temeraria vulneris huius
Indiciū feci? quid? quę celanda fuerunt,

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Tam cito cōmiſi properatis verba tabellis?
Ante erat ambiguis animi ſententia dictis
Pretētāda mihi, ne non ſequerentur euntem,
Parte aliquā veli/qualis foret aura notare
Debuerā, tutoqꝫ mari decurrere, que nūc
Non exploratis impleui lintea ventis.
Nunc feror in ſcopulos igitur, ſubmerſaqꝫ toto
Obruor oceano, nec habēt mea vela recurſus.
Quid? qꝫ et ominibus certis ꝓhibebar amori
Indulgere meo/tunc cū mihi ferre iubenti
Excidit, et fecit ſpes noſtras cera caducas?
Nōne vel illa dies fuerat, vel tota voluptas?
Sed potius mutāda dies? deus ipſe monebat,
Signaqꝫ certa dabat, ſi non male ſana fuiſſem,
Et tamē ipſa loqui, nec me cōmittere cere
Debueram, preſenſqꝫ meos aperire furores.
Vidiſſet lachrymas, vultus vidiſſet amantis,
Plura loqui poteram/qꝫ que cepere tabelle,
Inuito potui circūdare brachia collo:
Et ſi reijcerer, potui moritura videri,
Amplectiqꝫ pedes, affuſaqꝫ poſcere vitam.
Omnia feciſſem, quorū ſi ſingula duram
Flectere non poterāt, potuiſſent omnia mentem.
Forſitan et miſſi ſit quedam culpa miniſtri,
Non adijt apte, nec legit idonea credo
Tempora, nec petijt horāqꝫ animūqꝫ vacantem:
Hec nocuere mihi/neqꝫ eni de tigride natus,
Nec rigidos ſilices, ſolidūue in pectore ferrum,
Aut adamāta gerit, nec lac bibit ille Leene:
Vincetur, repetendus erit, nec tedia cepti
Ulla mei capiam, dū ſpiritus iſte manebit:
Nā primum, ſi facta mihi reuocare liceret,

Properatis tabellis. feſtinanter ſcriptis ac miſſis. Ambiguis dictis. dubijs verbis: que in diuerſas trahi ſententias poſſint. Ne non ſequeretur. vt ſequeretur ex duabus enim negationibus cōſtituitur affirmatio. Parte aliqua veli. metaphora a nauigantibus ſumpta: qui anteqꝫ pandant vela ſolent notare: quales venti ſint flaturi. Qualis foret aura qualis foret cauni volūtas. Toto mari. pro toto legendū eſſe tuto facile ex ſenſu ipſo apparet: quis fere in exemplaribus toto corrupte legatur. Non exploratis ventis. non intellecta cauni voluntate. Eſt enim metaphora a nauigantibus ſumpta. In ſcopulos. in maximas anxietates. Nec habent neſcit enim vox miſſa reuerti: vt inquit Horati. Cera. tabella cerata. Nonne vel illa dies. Se arguit Biblis: qꝫ caſu tabelle admonita in alium diem non diſtulerit litteras cauno mittendas. Et tamen ipſa loqui: hinc quoqꝫ colligit biblis ſe tenere ad caunum fratrem litteras dediſſe: ſatiuſqꝫ fuiſſe ſi ipſa coram ſuos amores confeſſa fuiſſet. Cepere. continere potuerunt. Affuſaqꝫ. profuſa. proiecta ad pedes cauni: id quod fit cum aliquid ardui volumꝰ impetrare. Sit. eſſe poſſit. Non adijt apte. decēter. oportune. Nec legit. elegit. Credo vt puto. Animūqꝫ vacantem. alijs curis vacuum. Si facta mihi reuocare liceret. hoc eſt ſi poſſem efficere: vt facta eſſent infecta.

Cepta expugnare. incepta perfi-
cere. Quippe nec ille pot. multis
ronibus colligit biblis meli⁹ esse:
vt incepto persistat q̄ ab eo desi-
stat. Relinquā deponā. Leuiter
leui amore ipulsa. Qui plurim⁹.
maxim⁹. grauissim⁹. Hoc deo. cu-
pidine. Deniq3 iam nequeo. oīno
inqt iam nefanda cōmisi. neq3 in
nocēs possum existimari. Teme-
rata. violata. Ut nihil adijciam:
q̄uis nihil ijs q̄ iam cōmisi adiū
gam. In vota. ad vota explenda.
Incerte mētis instabilis animi.
Committit sepe repelli. cōmittit
vt sepe repellatur. Mox vbi finis
abest. deinde inqt cum null⁹ finis
imponitur biblidos flagitio: cau-
nus p̄riam reliquit. Inq3 pegri-
na. nam in caria vrbē edificauit:
quā de noīe suo caunū appella-
uit τ estate τ autūno pestiferā. Di
scedit aūt ab historia poeta: quo
magis v̄isimilem fabulā reddat
nam cauni cōditores a Strabo-
ne ex creta venisse scribūtur. Mi-
letida. biblida mileti filiam. Plā
xit. p̄cussit. Sine qua. qua erepta
Profugi. procul fugati. Utq3 tuo
mote. eo furore biblida agitatam
fuisse ait poeta: quo bacche dum
tertio quoq3 āno orgia celebrāt.
Proles semeleia. apastrophe ad
bacchum. Mote. concitate. Tuo
thyrso. tuis sacris p̄ sinecdochen
est, nāq3 thyrsus hasta pāpinis te
cta: q̄ in sacris bacchi iactabat.
Ismarie. thracie. Triēna. triete-
rica grece dicuntur. eo q̄ tertio
quoq3 āno celebrarētur. Bubasi-
des nur⁹. carie. nā bubasus vn̄ bu
basides declinātur. carie regio ē.
Caras. carie populos. Et armife
ros lelegas. Leleges populi sunt
carie bellicosissimi. Iam cragon
cragus mōs est lycie: qui p̄mōto
ria octo habere scribitur ac eius-
dem noīs vrbē. Et lymiren. lymi
re oppidū est; lycie iuxta cragō.
Xanthiq3, Xanthus τ fluuiū lycie
τ vrbis maxime nomen est. Quo-
q3 chimera iugum. chimera mōs
est lycie: qui vt etna in sicilia fu-
mum ac flāmarū globos emittit.
id qđ poetis cām prebuit: vt fin-
gerent chimeram esse monstrum
partem anteriorem leonis habēs
flāmas euomētem: mediū ac vē
trem capre posteriorē draconis
vnde τ Homerus inqt. pros the-

Bubasus

Chimera

Non cepisse fuit, cepta expugnare secūdum est;
Quippe nec ille pōt, vt iam mea vota relinquam,
Non tñ ausor̄ semp̄ memor esse meor̄,
Et q̄ desierim, leuiter voluisse videbor,
Aut etiam tētasse illum, insidijsq3 petisse:
Uel certe nō hoc, qui plurimus vrget τ vrit
Pectora nostra deo, sed victa libidine credar,
Deniq3 iam nequeo nil cōmisisse nefandum,
Et scripsi, τ petij, temerata est nostra volūtas,
Ut nihil adijciam, non possum innoxia dici,
Qđ supest, multū est in vota, in crimina paruum.
Dixit, τ incerte tāta est discordia mētis,
Cum pigeat tētasse, libet tētare, modūq3
Exit, τ infelix cōmittit sepe repelli.
Mox vbi finis abest, patriam fugit ille, nefasq3;
Inq3 peregrina ponit noua menia terra.
Tum vero mestam tota miletida mēte
Defecisse ferunt, tum vero a pectore vestem
Diripuit, planxitq3 suos furibūda lacertos.
Jāq3 palam est demēs, incōcessamq3 fatetur
Spē veneris, sine qua patriā, inuisosq3 penates
Deserit, τ p̄fugi sequitur vestigia fratris.
Utq3 tuo mote p̄les semeleia thyrso
Ismarie celebrāt repetita triēnia bacche,
Biblida non aliter latos vlulasse p̄ agros
Bubasides videre nurus, quibus illa relictis
Caras, τ armiferos Lelegas, Lyciāq3 pererrat,
Iam cragon, τ Lymiren, xantiq3 reliquerat vndas,
Quoq3 chimera iugum medijs in partib⁹ ignem
Pectus τ ora Lee, caudam serpētis habebat,
Deficiunt silue, cum tu lassata sequēdo
Concidis, τ dura positis tellure capillis,

Bibli, iaces, frondesq; tuo premis ore caducas,
Sepe illam nimphe teneris Lelegeides vlnis
Tollere conãtur, sepe vt medeatur amori
Precipiunt, surdeq; adhibẽt solatia mẽti,
Muta iacet, viridesq; suis tz vnguib⁹ herbas
Biblis, et humectat lachrymar̃ gramina riuo:
Naiades his venam/que nunq̃ arescere posset
Supposuisse ferũt, quid em̃ dare mai⁹ habebãt?
Protinus, vt secto picee de cortice gutte,
Ut de tenax grauida manat tellure bitumen,
Utq; sub aduẽtum spirãtis lene fauonij
Sole remolescit/que frigore cõstitit vnda:
Sic lachrymis cõsumpta suis phebeia Biblis
Uertitur in fontem, qui nũc quoq; vallibus illis,
Nomen hz dñe, nigraq; sub ilice manat.
Fama noui cẽtum creteas forsitan vrbes
Implesset mõstri, si non miracula nup
Iphide mutato crete ꝑpiora tulisset,
Proxima gnossiaco nam quõdam phestia regno
Progenuit tellus ignotum noĩe Lyctum
Ingenua de plebe vir, nec cẽsus in illo
Nobilitate sua maior, sed vita, fidesq;
Inculpata fuit, grauide qui cõiugis aures
Uocib⁹ his monuit, cum iam ꝑpe part⁹ adesset,
Que voueaz duo sunt, minimo vt releuẽre dolore,
Utq; marem parias, onerosior altera sors est,
Et vires fortuna negat, qd̃ abominor, ergo,
Edita forte tuo fuerit si femina partu,
Inuitus mãdo, pietas ignosce, necetur.
Dixerat, et lachrymis vultum lauẽre ꝓfusis
Tam qui mãdabat, q̃ cui mãdata dabãtur;
Sed tñ vsq; suum vanis telethusa maritum

loon opiste drakon. messo de chimera. Sane chimera capra interpretatur. Quid eniz dare maius habebant. i. poterãt. ac si diceret nihil. Protinus vt secto. Quõ in fontem fuerit resoluta biblis triplici similitudine poeta exponit. Picee de cortice. picea arbor est ex cui⁹ trunco si incidatur resina fluit. Ut de tenax bitumen. bitumen genus est piscis ex terra nascẽs. Spirãtis lene. leniter nomẽ ꝓ aduerbio. Remollescit iterum mollis ac liq̃da fit. liquescit. Constitit. congelata fuit. Phebeia biblis. phebi neptis. ¶ Fama noui cẽtum. lyct⁹ q̃dam de plebe thelethusam duxit vxorez: cui grauide mãdauit vt si marez q̃dem pareret educaret: sin feminã exponeret. sollicite igit̃ ac meste ꝑpter viri mãdata thelethuse Isis dea in somnis apparuit: eãq; hortata est: vt quicq̃d pareret: educare nihil dubitaret. se em̃ auxilio cum op⁹ essz: futurã quare thelethusa cũ puellã pepisset: marez esse mẽtita est marito: q̃ ei nomen aui iposuit, iphinq; appellauit, atq; vt masculũ educauit: sz cũ ad tertiũ et decimũ etatis ãnum ꝑuenisset, ei pater iãthen teleste cuiusdã vicini filiã despõsauit. cuz ꝟo dies nuptiar̃ adesset, thelethusa vna cũ iphide tẽplum isidis adyt illi usq; implorato qd̃ pollicita erat auxilio iphis i marez ꝯuersus, iãthe quã frustra ab se amari crediderat, potit⁹ ẽ. Creteas vrbes cretẽses. Qñ milet⁹ biblidos pr̃ coloniã deduxerat in asia. est aũt creta isula cẽtuz vrbiũ fama nobilis a creta nimpha Hespidis filia cognoiata: vt dosiades scripsit: vt anaximãder a rege curetuz. Hec aeria ꝑmuz deinde curet tuz macaros a tẽpie celi fuit appellata. hec Pli. Phestia tell⁹. Phestus vrbs fuit crete a minoe edificata et a gortynijs deleta. Gnossiaco regno. gnosos vna fuit ex prestãtibus crete vrbibus. Que voueam optem. cupiaz. Ut releuere: vt parias. Onerosior altera sors est. Femina non solum enim educare: sed etiam dotem parare oportet. Quod abominor. quod omne dij auertant, Usq; semper. continue.

Iphis in marem

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Sollicitat precibus/ne spem sibi ponat in arcto,
Certa sua est lycto sñia.Iamq3 ferendo
Vexerat illa graue maturo pondere ventrem,
Cum medio noctis spacio sub imagine somni/
Inachis ante torum pompa comitata sacroꝝ,
Aut stetit,aut visa est,inerant lunaria fronti
Cornua cũ spicis nitido flauentibus auro,
Et regale decus,cũ qua latrator anubis,
Sanctaq3 bubastis,varijsq3 coloribus apis,
Quiq3 premit vocem,digitoq3 silẽtia suadet,
Sistraq3 erant,nunq̃q3 satis quesitus osiris,
Plenaq3 somniferis serpẽs peregrina venenis,
Cum velut excussam somno/ꝛ manifesta videntẽ/
Sic affata dea est:pars o telethusa mearum
Pone graues curas,mandataq3 falle mariti,
Nec dubita,cum te partu lucina leuarit,
Tollere quicq̃d erit,dea sum auxiliaris,opẽq3
Exorata fero,nec te coluisse quereris
Ingratũ numen,monuit,thalamoq3 recessit:
Leta toro surgit,durasq3 ad sidera supplex
Cressa manus tollẽs,rata sint sua visa precatur,
Ut dolor increuit,seq3 ipm pondus in auras
Expulit,ꝛ nata est ignoto femina patri,
Iussit ali mater puerũ mentita,fidemq3
Res habuit,neq3 erat facti nisi cõscia nutrix,
Uota pater soluit,nomenq3 imponit auitum,
Iphis auus fuerat,gauisa est noĩe mater,
Quod cõmune foret,nec quẽq̃ falleret illo,
Impercepta pia mendacia fraude latebant,
Cultus erat pueri,facies quam siue puelle
Siue dares puero,fieret formosus vterq3,
Tertius interea decimo successerat annus,

In arcto.in angusto:vt bene speret.deos eñi nõ defuturos. Inachis.Io inachi filia:q̃ in vaccã cõuersa cũ pristine figure foret restituta ab egyptijs ꝓ dea fuit culta isisq3 appellata.hui⁹ aũt ornatũ ꝛ comites describit poeta.Lunaria cornua.cũ cornib⁹ nãq3 pingebaẗ isis:vt q̃ eadẽ cũ luna eẽ dicaẗ.nã primi hoĩes egypto geniti hũc mũdi ornatũ admirãtesq3 vniuersoꝝ naturã duos eẽ deos ꝛ quidẽ eternos sunt arbitrati solem ꝛ lunã.ꝛ illũ q̃dẽ osiridẽ.hãc ṽo isidem appellarũt.vt Diodo.scri.Luna aũt primis dieb⁹ cum crescit cornua hr̃e videẗ. Bos q̃3 ei ab egyptijs sacrificaẗ. Et regale decus.diadema. Cũ qua latrator anubis mercuri⁹ ab egyptijs colitur sub canis figura significãtib⁹ eũ fuisse custodez osiridis et isidis anubisq3 appellaẗ.Sctãq3 bubastis.comes isidis videẗ fuisse bubastis:eadẽq3 cũ diana esse ab Herodoto ꝓhibeẗ.s3 ꝓ ipsa isidẽ accipi quoq3 solet a bubasto vrbe cognominata.hoc ṽo ex ijs q̃ in colũna ei⁹ sacris litterꝭ scripta fuisse tradũtur ꝑcipi põt.ego isis su3 egypti regia a mercurio erudita.q̃ ego legibus statui nullus soluet.ego sum osiridis.ego sum prima frugũ inuẽtrix.ego su3 ori regꝭ mater.ego su3 in astro canis fulgẽs mihi bubasta vrbs ꝯdita est.gaude gaude egypte me nutristi.Hec Dio.Uarijsq3 colorib⁹ apis.apis bos varias hñs maculas in egypto colebaẗ in ꝑpetuã memoriã osiridis frugũ frumẽti q3 reptoris q̃q̃ boues ruffi ĩmolari ꝑmitterenẗ q̃ colore tiphoni q̃ osiridẽ necauit similes viderenẗ.Quiq3 ꝓmit vocẽ.harpocratẽ significat q̃ cũ digito ad os apposito pingebaẗ.Sistraq3 erant.tympana.Nunq̃q3 satis q̃sit⁹ osiris.de⁹ est egyptioꝝ isidis maritus:quem singulis q̃busq3 annis egyptij et amissum maxio cũ merore querũt.ꝛ inuentũ maxia cu3 leticia ꝓsequũtur:vt Diodo.alijsq3 auctores scribũt.Plenaq3 somniferis in põpa sacroꝝ isidis gestabaẗ etiã serpens q̃ dormire videbaẗ.Excussam excitatam.Dea sum auxiliar.ad id alludit q̃d vt scribit Diodo.egyptij asserũt isidẽ pluriũ inuẽtricẽ fuisse ad mor

Isidis comites.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Cum pater Iphi tibi flauam despondet Ianthen,
Inter phestiadas que laudatissima forme
Dote fuit virgo/dicteo nata teleste,
Par etas,par forma fuit, primasq3 magistris
Accepere artes elemēta etatis ab iisdem.
Hinc amor ambor tetigit rude pectus,⁊ equum
Vulnus vtriq3 dedit, sed erat fiducia dispar,
Coniugium/pacte q3 expectāt tp̄a tede,
Queq3 vir putat esse/suum/fore credit Ianthe.
Iphis amat, quo posse frui desperat,⁊ auget
Hoc ipsum flāmas,ardetq3 in virgine virgo,
Vixq3 tenet lacrimas;q̄s me manet exit⁹,inq̄t,
Cognita quā nulli,quā ꝓdigiosa,noueq3
Cura tenet veneris:si dii mihi parcere vellēt,
Perdere debuerāt,si non ⁊ ꝑdere vellēt,
Naturale malum saltem ⁊ de more dedissent,
Nec vaccam vacce, nec equas amor vrit equar,
Vrit oues aries,sequitur sua femina ceruum,
Sic ⁊ aues coeunt,interq3 aīalia cuncta
Femina femineo correpta cupidine nulla est,
Vellem nulla forem,ne non tñ oīa crete
Monstra ferat, taur dilexit filia solis,
Femina nēpe marem,meus est furiosior illo,
Si ver ꝓfitemur, amor,tñ illa secuta est
Spem veneris,tñ illa dolis ⁊ imagine vacce
Passa bouem est,⁊ erat qui deciperetur adulter,
Huc licet ex toto solertia confluat orbe,
Ipse licet reuolet ceratis dedalus alis,
Quid faciet,num me puer de virgine doctis
Artibus efficiet,num te mutabit iāthe?
Quin aīm firmas,teq3 ipsa recolligis iphi,
Consiliiq3 inopes ⁊ stultos excutis ignes.

hos medicamētor ⁊ medicine artiū ad moduz ꝯtulisse:quā immortalitate quoq3 potitam gaudere hoīm cultu inq3 eor valitudine ꝓcipue ꝟsari.q̄ etiā in somnis palam eis opitulari quos sensuerit dignos.signa aūt hor esse nō grecas fabellas sed opa certa totum em̄ ferme orbez hāc deā colere ꝓpter manifestas morbor curationes fiq̄dez in somnis illā non recte valētib⁹ auxilia ꝓbere:⁊ q̄ ei⁹ monitis obtēperēt ꝑter opīonem curari etiā quor medici salutem desperarint. Cressa.cretēsis telethusa. Seq3 ipm pōdus in auras expulit.hoc est postq̄ pepit.pondusq3 vteri in lucez extulit. Fidēq3 res habuit. res credita fuit. Nō cōe foret. puero⁊ puelle.naz iphis tā femina q̄ mas appellari pōt. Indecepta mēdacia. nō ꝑcepta nō cognita nō intellecta.impcepta aūt indepr̄ēsa ue recti⁹ forsitan legeret. hoc est nō deprensa non aīaduersa. Dicteo teleste.cretensi.a dicte nāq3 mōte crete dicte⁹ declinat. Tetigit. cōmouit. Rude pect⁹.rudem aīm ⁊ amādi impituz. Sz erat fiducia dispar: nā iphis diffidebat se viri officio fungi posse.iāthe ꝟo pulchre figebat se munera mulieris optime obiturā. Pacte tede. pactar nuptiar. Queq3 vir esse.iāthe inq̄t eum putat esse vir ⁊ marez: quē credit suū maritū esse futur. Et auget hoc ipm flāmas:q virgine amata se frui posse desꝑabat. Ardetq3 in virgine ꝟgo. virgo inq̄t virginis amore inflāmatur. hinc ꝟo apte colligit hoc nomen ꝟgo apud ꝓscos feminī dūtaxat generis fuisse. Quis me manet exit⁹. quem inq̄t exitum me⁹ amor sortietur cum iāthe amata frui non possim. Naturale maluz.naturalem amorem: vt nō virginis sz viri amore caperer. Vellez nulla forem.hoc est vellē non esse. Ne nō ferat.vt ferat.crete ꝟo cum sit casus nominādi citra dipthongon scribat. Taur dilexit filia solis pasiphae cui⁹ fabula sepi⁹ iaz mihi est enarrata. Solertia.ingenii ꝑspicacitas ⁊ acumen. Confluat. cōueniat. Quin animum firmas cur nō. seipsam autez alloquitur iphis.excutis.abiicis.repellis.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

Nisi te quoqꝫ decipis ipsam. non soluꝫ alios ꝙ ipsam masculū esse credebāt. Et pete qđ fas est. ⁊ ap pete inqt qđ asseq possis. Hāc tibi res adimit. necessitas ⁊ sexus qualitas tibi hāc eripit: quā vxorem ducere cupis. Nec tñ est potiēda tibi. nec tñ illa potes potiri. Nulla est. nō est. Luxqꝫ iugalis adest. nuptiaꝝ dies. Ubi nubim⁹ ambe. Nubere feminaꝝ est ꝓpriū. Nec mihi ꝯtinget. qꝛ illa potiri nō potero. Ad hec sacra nuptiaꝝ. nā in nuptijs ⁊ iuno ꝓnuba ⁊ hymene⁹ inuocabātur. Pressit ab his vocem post hec inqt siluit. Nec leni⁹. nec min⁹. Estuat. amore ardet. Altera virgo iāthe. que iphin cui fuerat desposata marē esse credebat. Utqꝫ celer venias. apostrophe ad hymeneū nuptiarum deū. Oia visaqꝫ. auguria et somnia. Causat. excusat ac cām esse ait. Ficti. fingēdi. Isi paretonium. oppida egipti vbi potissimum colit isis: cōmemorat telethusa. nā paretoniū egipti oppidū est ⁊ port⁹ ingēs. quadraginta fere stadioꝝ vt strabo scribit. Mareoticaqꝫ arua. mareotis lac⁹ est egipti iuxta alexādriam ꝙ antea arapotes noiabatur. Pharonqꝫ. pharos insula est alexādrie adiacēs in qua ē turris altitudine insignis quā eodem noie quo insula multis tabulatis excelsaꝫ ⁊ albo lapide mirifice structā sostrat⁹ gnidius egipti regū amic⁹ ob nauigātiū salutē exedificauit vt hoc epigrāma in ea scriptū declarat. Sostrat⁹ gnidius dexiphanis filius dijs seruatorib⁹ ꝓ nauigātibus. naꝫ cū ora iportuosa ⁊ hūilis essꝫ ⁊ cautes ⁊ breuia mare haberet. signum aliqđ necessariū fuit altū ⁊ claꝝ quo nauigātes ad port⁹ ingressum dirigerētur. īde factū est vt hmōi signa ad port⁹ collocata phari dicantur. In septē cornua. hostia. nā nilus septē hostijs igreditur ī mare. Tuaqꝫ hec insignia vidi: in ara nāqꝫ isidis ea oia simulacra erāt que ꝑ somnū viderat telethusa. Sonitū comitesqꝫ facesqꝫ. ordo est. sonitū. sistroꝝ. sistruꝫ nāqꝫ instrm est: qđ ꝯcussum sonitū emittit. vñ ⁊ nomē apo tu sin. hoc est a concutiēdo accepit. Qđ videt hec lucē. qđ hec iuuit. digito aūt puellā ostēdit. Non se

Quid sis nata vides, nisi te quoqꝫ decipis ipsam,
Et pete qđ fas est, ⁊ ama qđ fęmina debes,
Spes est ꝙ capiat, spes est ꝙ pascat amorem,
Hāc tibi res adimit, non te custodia caro
Arcet ab amplexu, nec cauti cura mariti,
Non patris asꝑitas, nec se negat ipsa rogāti,
Nec tñ est potiēda tibi, nec vt oīa fiant,
Esse potes fęlix, vt dijqꝫ hominesqꝫ laborēt,
Nūc quoqꝫ votoꝝ pars nulla est vna meoꝝ,
Dijqꝫ mihi faciles quicquid valuere dederūt,
Qđqꝫ ego/vult genitor, socer ⁊ vult ipse futurus,
At non vult natura potētior oībus istis:
Quę mihi sola nocet. Venit ecce optabile tēpus
Luxqꝫ iugalis adest, ⁊ iam mea fiet Iāthe,
Nec mihi cōtinget, medijs sitiem⁹ in vndis
Pronuba qđ Juno, quid ad hęc hymenee venitis
Sacra? quib⁹ qui ducat abest, vbi nubim⁹ ambę,
Pręssit ab his vocem, nec lenius altera virgo
Ęstuat, vtqꝫ celer venias hymenee ꝑcatur.
Qđ petit hęc, telethusa timēs/modo tēpa differt,
Nunc ficto lāguore moram trahit oīa sępe
Uisaqꝫ causatur, sed iam cōsumpserat oēm
Materiam ficti, dilataqꝫ tēpora tedę
Institerant, vnusqꝫ dies restabat: at illa
Crinalem capiti vittam mareqꝫ sibiqꝫ
Detrahit, ⁊ passis aram cōplexa capillis:
Isi/paretonium/mareoticaqꝫ arua/pharōqꝫ/
Quę colis/⁊ septem digestum in cornua nilum,
Fer ꝑcor, inquit, opem, nostroqꝫ medere timori,
Te dea, te quōdam, tuaqꝫ hęc insignia vidi,
Cunctaqꝫ cognoui, sonitū, comitesqꝫ, facesqꝫ
Sistroꝝ, memoriqꝫ aīo tuo iussa notaui,

cura. non sine cura ⁊ sollicitudine. Fausto omine. felici augurio. Ad ignes. ad sacrificia que in nuptijs iunoni hymeneoqꝫ ac veneri celebrabantur.

¶ Raphaelis regij in decimum metamorphoseos Ouidij librum in enarrationes.

Unde p immẽsum. totum hũc librum/ vndecimiqꝫ partez/ orphei gestis carminibusqꝫ ita dicauit/ poeta: vt ab instituto nõ discedat. variasqꝫ trãsfiguratões exponat. nam orphe⁹ apollinis/ vel vt alij scribũt/ oeagri fluuij ⁊ calliopes muse fili⁹: sciẽtia ac cãt⁹ suauitate mortales oẽs dr superasse/ citharãqꝫ ad similitudinem testudinis a mercurio ꝯfectaz/ donoqꝫ apollini dataz/ a pr̃e accepisse: cuius modulatiõe non hoĩes solum sꝫ feras siluasqꝫ ac saxa mota fuisse. is eñi vt scribit Diod. doctrine dedit⁹ cũ theologie opam impendisset/ in egiptũ trãsijt/ plurimarũqꝫ ibi rerꝝ ꝑcepta scientia/ grecorꝝ doctissim⁹, tum in deorꝝ cerimonijs, tuz in theologia, tuz ĩ poematis cãtuqꝫ est habit⁹. nauigauit ĩsup cum argonautis/ obqꝫ vxoris amorem ad inferos cũ descẽdisset/ a ꝓserpina suauitate cãtus allecta ĩpetrauit/ vt defunctã vxorez ab inferis excitaret. nã eurydice quã ĩfausto omine sibi copularat/ dum ꝑ prata simul cũ alijs nimphis vagaret̃/ a serpẽte ꝑcussa interijt/ tãtoqꝫ dolore moriẽs affecit maritum: vt nõ satis esse duxerit lugere: sꝫ ad inferos quoqꝫ ad eã repetẽdam descẽdere/ nihil dubitarit. eo igitur cum ꝑuenisset tm̃ carminis suauitate effecit/ vt vxorem a plutone ea acciꝑet cõditione: ne illam prius ꝙ̃ ad suꝑos reuersus esset respiceret: sed orpheus verit⁹ ne vxor sequeretur, cuz iam fere ad superos ꝑuenisset/ eã respexit: q̃ illico ad inferos retracta/ orpheuz in maximis cruciatibus reliquit. qui cum desperaret se iterꝝ ea potiri posse/ oẽs asꝑnatus mulieres dr, primusqꝫ apud thraces puerorꝝ amoribus indulsisse: id vero egre ferentes thracie mulieres/ sacra bacchi celebrãtes illum cithara canentem ferasqꝫ mulcentem/ discerpserunt, cuius caput vna cum cithara in hebruz ꝓiectum: cum lesbuz vsqꝫ peruenisset: idqꝫ serpens laniare vellet/ in saxũ ab apolline dicitur fuisse transformatum. Ad oras ciconum. cicones populi sunt thracie iuxta ebrum fluuium habitantes. Et orphea voce adiectiuum est orphea. vnde etiam penultimam producit. que a grecis per ei scribitur. Nequicꝙ̃ frustra. neqꝫ enim felices ille nuptie fuerunt. Sed nec solennia verba: qualia hec essent. fauste felicesqꝫ he sint nuptie.

Orphei nuptie.

Orpheus ad iferos.

Nõ videt hęc lucem, ꝙ̃ nõ ego punior ipsa,
Consilium, monitũqꝫ tuum est, miserere duarꝝ,
Auxilioqꝫ iuua, lachrimę sunt verba secutę.
Uisa dea est mouisse suas/ ⁊ mouerat aras,
Et templi tremuere fores, imitataqꝫ Lunam,
Cornua fulserũt, crepuitqꝫ sonabile sistrum,
Non secura quidem, fausto tm̃ omine lęta,
Mater abit tẽplo, sequitur comes Jphis eũtem,
Quam solita est maiore gradu, nec cãdor in ore
Permanet, ⁊ vires augẽtur, ⁊ acrior ipse est
Uultus, ⁊ incõptis breuior mẽsura capillis,
Plusqꝫ vigoris adest habuit ꝙ̃ fęmina: nam, quę
Fęmina nuper eras, puer es, date munera tẽplis,
Nec timida gaudete fide, dãt munera tẽplis,
Addũt ⁊ titulum, titul⁹ breue carmen habebat:
Uota puer soluit, quę femina vouerat Jphis.
Postera lux radijs totum patefecerat orbem,
Cum venus ⁊ Juno sociusqꝫ hymenęus ad ignes
Conueniũt, potiturqꝫ sua puer Jphis Janthe.

¶ P. Ouidij naso. metamor. liber decimus.

Unde per immensum croceo velatus amictu
Ethera digreditur, ciconũqꝫ hymenęus ad oras
Tendit, ⁊ orphęja nequicꝙ̃ voce vocatur.
Affuit ille quidem, sed nec solẽnia verba,
Nec lętos vultus, nec fęlix attulit omen,

Usqꝫ.semper. Rhodopei⁹ vates. orphe⁹ poeta thracius, cui⁹ hymni in plerosqꝫ deoꝝ etiā num extant. rhodope aūt mons est thracie altissimus. Tenaria porta. tenarus lachonie ꝓmontoriū est in quo specus eē dr per quē ad inferos descēdit. Perqꝫ leues ppl̄os. corꝑibus carētes. Persephonen proserpinā. Umbrarū dominuz. plutonē. O positi. hac orōne orpheus ꝑsuadere conatur plutoni atqꝫ proserpine vt sibi erudicē vxorē restituant. ac ꝑ aliquot adhuc annos viuere apud superos ꝑmittant. Mūdi positi sub terra periphrasis est inferorum. Opaca tartara. obscura tenebrosa. est enim tartarus inferoꝝ locus profundissim⁹. Medusei mōstri. cerberi canis inferoꝝ tricipitis: q̄ vt medea ꝓ capillis ita ꝓ pilis colubros ac serpētes hz. merito autē se excusat orphe⁹, ne vt hercules credatur ad extrahendū cerberuz illuc descendisse. Auguror coniector signis colligo. auguror aūt et auguro in eadē significatione dicimus. Ueteris rapine. nam pluto proserpine amore capt⁹ eā rapuit. Per chaos hoc ingens. ꝑ has immensas tenebras. Retexite. resoluite. vt ad vitam possit redire. Omnia debent vobis. oīa inquit ad vos venire necesse est. Longissima regna. vtpote q̄ nunq̄ sint finez habitura. Peregerit. compleuerit. Iuris vestri. potestatis et ditionis vestre. Pro munere poscimus vsum vt eurydice vti fruiqꝫ possiz. Quod si fata negant veniā. sed si inquit fata mihi hoc beneficiū ꝓ vxore petitū negauerint, decreui nolle ad superos redire. Ueniam. beneficiū. interdum venia ꝓ pace ponit. Uirgilius. Cuncti nam lecti nauibus ibant orantes veniā. Ceterum q̄ peccarūt veniam petere proprie dicūtur: cū vt sibi parcatur orant, aut certe mortez loco vxoris subibo: vt verbū sit veniā non appellatio. Talia dicentem. quāta fuerit vis orphei oratōis facile hinc colligitur: q̄ inferos oēs lachrymas emittere coegit. Neruosqꝫ cithare chordas pulsantem. Nec tantalus vndaz captauit refugā. tantalus paphlagonie rex fuit regionis fertilitate ditissim⁹: q̄ mē

Fax quoqꝫ quam tenuit lachrymoso stridula fumo
Usqꝫ fuit, nullosqꝫ inuenit motibus ignes.
Exitus hospitio grauior, nā nupta per herbas
Dum noua naiadum turba comitata vagatur,
Occidit, in talum serpentis dente recepto.
Quā satis ad superas postq̄ rhodopeius auras
Defleuit vates, ne non tentaret et vmbras,
Ad stiga tenaria est ausus descendere porta, *Orphei ad inferos descensus*
Perqꝫ leues ppl̄os, simulacraqꝫ functa sepulcro,
Persephonē adijt, inamenaqꝫ regna tenentem
Umbrarū dn̄m, pulsisqꝫ ad carmina neruis,
Sic ait: o positi sub terra numina mundi, *Ora[tio] Orphei ap[u]d Inferos*
In quē decidimus quicq̄d mortale creamur,
Si licet, et falsi positis ambagibus oris
Uera loqui sinitis, nō huc vt opaca viderem
Tartara descendi, nec vti villosa colubris
Terna medusei vincirem guttura monstri,
Causa vię est cōiunx, in quā calcata venenum
Uipera diffudit, crescentesqꝫ abstulit annos.
Posse pati volui, nec me tentasse negabo,
Uicit amor, supa deus hic bene not⁹ in ora est.
An sit et hic dubito, sz et hic tn̄ auguror esse,
Famaqꝫ si veteris nō est mētita rapinę,
Uos quoqꝫ iūxit amor, ꝑ ego hęc loca plena timoris,
Per chaos hoc ingens, vastiqꝫ silētia regni,
Eurydices oro ꝓperata retexite fata.
Omnia debentur vobis, paulūqꝫ morati
Serius aut citius sedē properamus ad vnā,
Tendimus huc oēs, hęc est dom⁹ vltima, vosqꝫ
Humani generis longissima regna tenetis,
Hęc quoqꝫ cū iustos matura peregerit annos,
Iuris erit vestri, pro munere poscimus vsum.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Quod si fata negant veniā pro coniuge, certum
Nolle redire mihi, leto gaudete duoꝝ.
Talia dicentem, neruosq; ad verba mouentem,
Exangues flebant aīe, nec tantalus vndam
Captauit refugam, stupuitq; Ixionis orbis,
Nec carpsere iecur volucres, vrnisq; vacarunt
Belides, inq; tuo sedisti sisyphe saxo.
Tunc primū lachrymis victarū carmine fama ē
Eumenidū maduisse genas, nec regia coniunx
Sustinet oranti, nec qui regit ima, negare,
Eurydicenq; vocant. vmbras erat illa recētes
Inter, & incessit passu de vulnere tardo.
Hanc, simul & legē, rodopeius accipit orpheus,
Ne flectat retro sua lumina, donec auernas
Exierit valles, aut irrita dona futura.
Carpitur accliuis per muta silentia trames
Arduus, obscurus, caligine densus opaca.
Nec procul abfuerāt telluris margine summe,
Hic ne deficeret metuens, auidusq; videndi,
Flexit amans oculos, & ꝓtinus illa relapsa est,
Brachiaq; intendēs, prēdiq; & prēdere captās,
Nil nisi cedentes infelix arripit auras.
Iamq; iterū moriens, nō est de cōiuge quicq̄
Questa suo, quid eñ, nisi se quereretur amatam?
Supremūq; vale, quod iam vix auribus ille
Acciperet, dixit, reuolutaq; rursus eodem est.
Non aliter stupuit gemina nece cōiugis orpheus,
Q̄ tria qui timidus, medio portante catenas,
Colla canis vidit, quē nō pauor ante reliq̄t,
Quā natura prior, saxo per corpus oborto,
Quiq; in se traxit crimen, voluitq; videri
Olenus esse nocens, tuq; o confisa figura

sa: deoꝝ dignatus iouis arcana ꝓdidit mortalibus. quare ad inferos detrusus & inter aq̄s ori allabētes sitit, nec pēdentibus pomis famē expellere pōt. cū eñ ea captare vult a vēto (vt scribit Homerus) dissipant. Captauit. capere curauit. Stupuitq; ixionis orbis. ixion phlegie, vel vt q̄dā scribūt: anthionis & melanthus filius cū iunonē de stupro interpellasset. siue (vt Home. ait) latonā: ad inferos dānatus rota assidue circūagit. Stupuit. imobilis ꝑmāsit vt orphei carmina audiret. Orbis. rota. Nec carpsere iecur volucres tityi subaudiat. nā titius iouis filius & helare q̄ terre alūnus dr. q̄m a matre sub specu metu iunonis fuit educatus: cū latonā violare tētasset: i nouē iugera distētus iecore suo vultures assidue pascere narrat. Vrnisq; vacarūt belides. beli neptes. he. l. danai filie fuere q̄nq̄ginta q̄ totidē patrueles eos dēq; maritos egypti filios iussu danai pr̄is suū queq; ꝑter vnam hypermestrā q̄ linceo pepcit: prima nocte īteremerūt. vn̄ ad inferos detruse cribris aquā haurire fingunt, hac aūt fabula lucretius amore captos significari putat. q̄ in re leuissima diu laborāt. Vacarūt. cessarūt ab vrnis gestādis. Inq; tuo sedisti sisyphe saxo. sisyphus eoli filius cū isthmū īfestaret ad inferos trusus saxū in mōtis cacumē voluere cogit q̄d sꝑ ī vallē deuoluit: q̄ ambitiosi significāt: q̄ q̄uis ferāt repulsā, ab ābiēdis tn̄ magistratibus nō desistūt. Eumenidū furiarū. Nec regia ꝯiunx. ꝓserpina. Nec q̄ regit ima. ꝑiphrasis ē plutonis. Vmbras inter. anastrophe ē. Carpit accliuis. ꝑ tramitē arduū orpheus ab infer. ad superos ascēdit. Nec ꝓcul. nec longe. Margine. extremitate. Summe telluris. suꝑne terre. Hic ne deficeret metuēs. tūc inq̄t timens orpheus ne eurydice se desereret ad eā oculos cōuertit. Quā tria q̄ timidus. q̄s nā hic fuerit nusq̄ me legisse memini. Quisq̄s aūt fuit cū cerberū ab hercule ad superos attractū vidisset: tanto affectus est tremore vt in saxū fuerit conuersus. Medio. collo subaudiat. nā e tribus cerberi ceruicibus media catenis fuerat ligata. Quiq; in se

Olenus et lethea in lapides —

Olenus et lethea in lapides.

traxit crimē. olen⁹ quidā letheā duxit vxorē eximia pulchritudie adeo superbā vt se deabus pferret, ceterū deę iratę cū de lethęa suppliciū sumere vellent: olenus culpā vxoris in se transferre ausus/ vna cū illa in lapidē fuit conuersus. Humida idę. fontib⁹ abūdans. ida phrigia multis fontib⁹ irrigat. In ripa. stigis paludis. Cereris sine munere. sine vllo cibo. Pulsumqꝫ aqlonibus hemū. mōs est thracie hemus boree obnoxi⁹. Annū pi. equo. hoc est piscibus terminatū. nā pisces zodiaci vltimum obtinēt locū annūqꝫ termināt. significat igit tres annos trāsiuisse post eurydices mortē qbus orpheus nullā tetigerat mulierē. Auctor trāsferre. ↄstructio est greca. trāsferēdi eīn latine diceret. ¶ Collis erat. locum de scribit vbi canes orpheus a bacchis fuit discerpt⁹. Dijs genitus vates. orphe⁹ apollinis et calliopes muse fili⁹. Loco. in locū. Vir. It clamor celo. Chaonis arbor. quercū dicit. nā querc⁹ arbor est glādifera q̄ in chaonia epyri regione a chaone dicta, copiose prouenit. vn̄ in p̄mo geor. Virg. Si vr̄o munere tellus Chaoniā pingui glandē mutauit arista. Chaonē frater fuisse heleni scribit: quē cū helen⁹ ipe p iprudētiā occidisset, regionē cui iperabat chaoniā ab illi⁹ noīe vocauit, cū ātea molossia appellaret. vn̄ Vir. Morte neoptolemi regnoꝝ reddita cessit. Pars heleno: q̄ chaonios cognoīe cāpos. Chaoniāqꝫ oēm troiano a chaone dixit. Plinius aūt chaoniā a chaonib⁹ pplis denoīatā eē scribit. Nō nem⁹ heliadum ppl̄i in quas sorores phaetōtis cōuersas fuisse in scd̄o volumine poeta narrauit. Heliadū. solis filiaꝝ. helios eīn sol dr̄. Esculus arbor est glādifera ioui dicata. Et inuba laurus: virgo. daphne eniz quā in laurū cōuersaz legim⁹ nū q̄ nubere voluit. Enodis abies. sine nodis. Et platan⁹ genialis. genio ac voluptati dicata. folijs eīn estate solē auertit/ hyeme xo admittit. vt Pli. scribit. Acerqꝫ. acer arbor ē varijs distincta colorib⁹. vn̄ acerne mēse post citreas in p̄cio apd̄ p̄scos fuisse scribunt. Amnicole salices. iuxta fluuios nascētes. salix aūt arbor ē notior

Infelix lethęa tua, iunctissima quondam
Corpora, nūc lapides quos humida sustinet Idę.
Orantem frustraqꝫ iterum transire volentem
Portitor arguerat, septem tamen ille diebus
Squalidus in ripa Cereris sine munere sedit,
Cura, dolorqꝫ animi, lachrymęqꝫ alimenta fuere,
Esse deos Herebi crudeles questus, in altam
Se recipit Rhodopē, pulsumqꝫ aqlonibus Hemū,
Tertius ęquoreis inclusum piscibus annum
Finierat titan, omnemqꝫ refugerat orpheus
Femineam Venerē, seu q̄ male cesserat illi,
Siue fidē dederat, multas tamen ardor habebat
Iungere se vati, multę doluere repulsę.
Ille etiam thracum populis fuit auctor amorem
In teneros transferre mares, citraqꝫ iuuentā
Etatis breue ver, et primos carpere flores.
Collis erat, collemqꝫ super planissima campi
Area, quā viridem faciebant graminis herbę,
Vmbra loco deerat: qua postq̄ parte resedit
Dijs genitus vates, et fila sonantia mouit,
Vmbra loco venit, non Chaonis abfuit arbor,
Non nemus heliadū, nō frondibus esculus altis,
Nec tilię molles, nec fagus, et innuba Laurus,
Et corili fragiles, et fraxinus vtilis hastis,
Enodisqꝫ abies, curuataqꝫ glandibus ilex,
Et platanus genialis, acerqꝫ coloribus impar,
Amnicolęqꝫ simul salices, et aquatica lotos,
Perpetuoqꝫ virens buxus, tenuesqꝫ myricę,
Et bicolor myrtus, et baccis cęrula ficus.
Vos quoqꝫ flexibiles hederę venistis, et vnā
Pampineę vites, et amictę vitibus vlmi,

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Ornusq; & piceę, pomoq; onerata rubenti
Arbutus, & lentę victoris premia palmę,
Et succincta comas hirsutaq; vertice pinus
Grata deum matri, si quidē cybelius atys
Exuit hac hominem, truncoq; induruit illo.
Affuit huic turbę metas imitata cupressus,
Nunc arbor, puer ante deo dilectus ab illo,
Qui citharā neruis, & neruis temperat arcum,
Nanq; sacer nymphis carthea tenentibus arua,
Ingens ceruus erat, lateq; patentibus altas
Ipse suo capiti prębebat cornibus vmbras,
Cornua fulgebant auro, demissaq; in harmos
Pendebant tereti gēmata monilia collo,
Bulla super frontem paruis argentea loris
Vincta mouebatur, parilisq; ętate nitebant
Auribus e geminis circū caua tempora baccę,
Isq; metu vacuus, naturaliq; pauore
Deposito/celebrare domos/mulcēdaq; colla
Quālibet ignotis manibus prębere solebat,
Sed tamen ante alios cęę pulcherrime gentis
Gratus erat, cyparisse, tibi, tu pabula ceruū
Ad noua, tu liquidi ducebas fontis adundas,
Tu modo texebas varios per cornua flores,
Nunc eques in tergo residens/huc letus & illuc
Mollia purpureis frenabas ora capistris.
Ęstus erat, mediusq; dies, solisq; vapore
Concaua littorei feruebant brachia cancri,
Fessus in herbosa posuit sua corpora terra
Ceruus, & arborea frigus ducebat ab vmbra:
Hunc puer imprudens iaculo cyparissus acuto
Fixit, et vt sęuo morientem vulnere vidit,

ꝗ vt hoc loco sit describēda. Et aq̄tica lotos. arbor est lotos locis hūidis gaudēs. vñ & aq̄tica vocatur a poeta. ea fert suauissimum fructū ī africa ꝑferti. vñ lotophagi ppl'i fuerūt denoīati. est ēt lotos herba quā īter ꝑmas deoꝝ voluptati nasci Homer⁹ ait. Tenuesq; myrice. hūiles nō multū crescētes. vñ & Vir. in buc. hūiles miricas appellat. Et bicolor myrt⁹ arbor ē myrt⁹ veneri dicata. Baccis, īmaturas ficos baccas vocat poeta. Pāpinee vites. pāpinis & folijs onerate. Ornusq; & picee. arbores sunt mōtane orn⁹ & picea sane horn⁹ cū aspiratōe hui⁹ āni ītelligit. Arbut⁹ arboris est spēs arbut⁹ haud valde crescēs. Pomo rubēti. pomis rubicūdis. Et lēte palme. flexibiles. Victoris premia idcirco palme victoris premia dicūt/ꝗ victores palma coronant. palme eī nūꝗ oneri cedūt: vt q̄ vincūt hostib⁹ cedere nō videntur. Et succicta comas. succictas & altas hñs comas & frōdes. naz pin⁹ solū ī v̄tice frōdes emittit. Grata deū mr̄i. cybele. Si q̄dē cybeli⁹ atys atyz eximia pulchrytudie puerū deoꝝ mr̄ (vt ī fast. scribit poeta) sibi casto deuīxit amore. iussitq; vt cast⁹ viueret/ suaq; tēpla tueret. at ille mādatoꝝ īmemor: cū sagaritide nīpha coiuit. q̄re ī furias actus/se ipe ꝑmū excastrauit. deīde cū se interficer̄ vellet/ in pinū arborē fuit cōmutat⁹. Affuit huic turbe. cyparissus puer fuit formosissim⁹ apollini grat⁹ q̄. cū ceruū quē ī delicijs hēbat īprudēs occidisset/tāto ē affect⁹ dolore: vt cū mori oīno vellet/ī arborē cupssum ab apolli̇e fuerit cōmutat⁹. Metas imit. metarū silis q̄ vt cupssi ī acutū tēdūt. Ab illo deo. ab apolline. nā apollo cū cithara & arcu pigebat. Carchea arua sic q̄dē scribit: sz carthea cū th aspirato legēdū videt. nā carthea vna ē ex q̄ttuor vrbib⁹ cee īsule. ī q̄ nat⁹ ē cyparissus. ꝑncipale aūt, p deriuatiuo positū ē. Gēmata mo. torq̄s gēmis ornati. Bacche. margarite vniones. Cee gēt. cea īsula ē egei vnde ce⁹ deriuat. Qualibz ignotis qualibet incognitis. Solisq; vapore. sigt solē in cācro fuisse: quo tēpore maximi excitant estus. Frigus ducebat, trahebat. capiebat.

Velle mori statuit: quę non solatia phębus
Dixit, ꝛ vt leuiter ꝓ materiaq́ʒ doleret
Admonuit, gemit ille tamen, munusq́ʒ supꝛmum
Hoc petit a superis, vt tp̄e lugeat omni.
Iāq́ʒ per immēsos egesto sanguine fletus,
In viridem verti ceperūt mēbra colorem,
Et modo, qui niuea pēdebant fronte capilli,
Horrida cęsaries fieri, sumptoq́ʒ rigore
Sidereum gracili spectare cacumine cęlum,
Ingemuit, tristisq́ʒ deus lugebere nobis,
Lugebisq́ʒ alios, aderisq́ʒ dolētibus, inquit.
Tale nemus vates attraxerat, inq́ʒ ferarꝫ
Concilio medius, turba volucrūq́ʒ sedebat,
Vt satis impulsas tētauit pollice chordas,
Et sensit varios, q̄uis diuersa sonarēt,
Cōcordare modos, hoc vocem carmine mouit,
Ab Ioue musa parēs (cedūt Iouis oīa regno)
Carmina nr̄a moue. Iouis est mihi sępe ptās
Dicta, prius cecini plectro grauiore gigātes,
Sparsaq́ʒ phlegręis victricia fulmina cāpis:
Nūc opus est leuiore lyra, puerosq́ʒ canamus
Dilectos superis, inconcessisq́ʒ puellas
Ignibus, attonitas meruisse libidine pęnam.
Rex superꝫ phrigij quōdam ganymedis amore
Arsit, ꝛ inuētum est aliquid, qd̄ Iupiter esse
Quam qd̄ erat mallet, nulla tn̄ alite verti
Dignatur, nisi quę portat sua fulmina terrę.
Nec mora, ꝑcusso mēdacibus aere pēnis
Arripit Iliaden, qui nūc quoq́ʒ pocula miscet,
Inuitaq́ʒ Ioui nectar Iunone ministrat:
Te quoq́ʒ amyclide, posuisset in ętbere phębus,

Pro materiaq́ʒ. pro qualitate rei perdite doleret. Egesto sanguine. exausto. emisso. Sumptoq́ʒ rigore. accepta duricie. Sidereum celū sideribus ornatuꝫ. Lugebisq́ʒ alios. hoc ex romana cōsuetudine dictū est. nam vt seruius scribit. cupssi rami ante fores dom⁹ in qua esset cadauer ponebātur: ne quis ꝑ imprudētiaꝫ ingrediēs pollueretur. vn̄ illam inferis fuisse ꝯsecrataꝫ dicūt. hoc est lachrimis ꝛ luctibus: vel q꜓ cesa nunq̄ reuirescit. Dolētib⁹. morte ꝓpinquorꝫ. Impulsas. ꝑcussas, chorde autez q̄ fides latine dn̄r musicorꝫ tn̄modo sunt instrumentorꝫ. Diuersa. diuerse. nomen eni̅ pro aduerbio positū est. Varios modos varios sonos: ex quib⁹ ꝯstat harmonia. Ab ioue musa parēs. calliopen musaꝫ sibi matrē inuocat orpheus. Cedūt iouis oīa regno. oīa inquit iouis potētie subijciūtur. est aūt parēthesis cām continens cur ab ioue sit inchoādum. Plectro grauiore. stilo grauiore. quali bella describi solent. est aūt plectruꝫ instrm̄ musicuꝫ q̄ latine pecten appellatur. quo chorde ꝑcutiūtur. apo tu plectin. hoc est a percutiēdo declinatuꝫ. Gigātes. gigātomachian. hoc est gigātum pugnam. Phlegreis cāpis. vbi fulminibus gigātes fuere cōfecti

Phlegrei campi

phlegrei ꝯo campi ꝛ in thracia ꝛ in campania ꝛ in thessalia fuisse scribūtur. Leuiore lyra humiliori stilo amoribus cōuenienti. Inconcessis ignibus. nefandis amoribus. ea autez orpheus canit in mulierꝫ odium atq́ʒ cōtemptuꝫ. Phrigij ganymedis. troiani. naꝫ ganimedes trois dardanorum regis fuit filius: qui admirāda pulchritudine iouem in sui amorem pellexit, a quo in aquilam mutato raptus ac sibi mense minister adhibitus perhibetur. quod quidem idcirco fingitur q꜓ iupiter aut per legionem ganymedeꝫ rapuit cuius insigne erat aquila. aut nauis in qua fuit impositus tutelam habuit in aq̄la figurataꝫ vt lactāti⁹ exponit.

Jupiter i aquilam

Nisi que portat sua fulmina terre. ꝑiphrasis est aquile. q̄ fulmina ioui subministrare dr̄. hoc aūt idcirco fingitur q꜓ sola ex auib⁹ aq̄la fulmine nō tāgitur. Iliadeꝫ. ili nepotem. Inuita iunone. cōtra volūtatem iunonis q̄ egre ferebat ganymedem ꝓpter pulchritudinem tāto pere a b ioue amari. Te quoq́ʒ

Ganymedis rapt⁹.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Tristia si spaciū ponendi fata dedissent.
Qua licet eternus tū es,quotiensq; repellit
Uer hyemem,pisciq; aries succedit aquoso,
Tu totiens orerís,viridiq; in cespite flores.
Te meus ante oēs genitor dilexit,⁊ orbe
In medio positi caruerunt preside delphi,
Dum deus eurotan,immunitāq; frequentat
Spartē,nec cithare,nec sunt in honore sagitte,
Immemor ipse sui/nō retia ferre recusat,
Non tenuisse canes,nō per iuga mōtis iniqui
Ire comes,lōgaq; alit assuetudine flāmas.
Iamq; fere medius titan,veniētis ⁊ acte
Noctis erat,spacioq; pari distabat vtrinq;.
Corpora veste leuāt,⁊ succo pinguis oliue
Splendescūt,latiq; ineunt certamina disci,
Quē prius aerias librātū phebus in auras
Misit,⁊ oppositas disiecit pondere nubes,
Recidit in solidā longo post tpe terram
Pondus,⁊ exhibuit iunctā cum viribus artem.
Protinus imprudēs/actusq; cupidine lusus
Tollere tenarides orbem ꝓperabat,at illum
Dura repercusso subiecit in aere tellus
In vultus Iacinthe tuos,expalluit eque
Quā puer,ipse deus,collapsosq; excipit artus,
Et modo te refouet,mō tristia vulnera siccat,
Nūc animā admotis fugientē sustinet herbis.
Nil prosunt artes,erat īmedicabile vulnus.
Ut si quis violas,riguoq; papauera in horto,
Liliaq; infringat fuluis herentia virgis,
Marcida demittāt subito caput illa grauatum,
Nec se sustineāt,spectentq; cacumine terram:
Sic vultus moriens iacet,⁊ defecta vigore

a myclide.hyacinctus puer fuit formosissimus ab apolline amatus:a quo cum forte disco in aerem iacto sic percussus esset vt viuere non posset:in florem sui nominis fuit conuersus.in quē etiā aiax commutatus dicitur fuisse. Hyacīth⁹ in florem.
Amyclide.pro amyclee.patronymicum posuit pro possessiuo.naʒ amyclae vrbs est laconie hyacinthi patria pueri adeo formosi.vt apollo illius amore captus e celo descendere in terras sustinuerit;quo diutius pulchritudine ipsius frui posset. Cum vero ludere disco cum illo cepisset apollo: discusq; in aerem iactus in pueri caput recidisset ipsumq; interfecisset in florem sui nominis volūtate apollinis fuit cōmutatus.
Meus genitor,apollo.nam apollinis ⁊ calliopes muse filium se esse orpheus ipse testatur. In medio orbe delphi vrbs est phocidis apollinis oraculo clarissima: que a geographis in medio terrarum orbe esse perhibetur. Eurotā. fluuius est laconie eurotas. Immunitam sparten.sine muris.virtute enim non muris lacedemonij vrbem suam tutabantur. Immemor ipe sui.sue diuinitatis. Assuetudine.consuetudine. Iamq; fere medius titan.meridiē fuisse significat. Acte.preterite noctis. Utrinq; ⁊ a preterita ⁊ a veniēte nocte. Lati disci.nam discus ⁊ latus est ⁊ rotundus lapis quem in aerem iacientes se exercebant. Recidit in solidam longo post tēpore.emphasis est qua intelligimus discum longe in aerem fuisse iactum. cito namq; in terram cecidisset:nisi in altum iactus fuisset. Et exhibuit.ostendit. Arteʒ nam ita emittebatur vt in gyruʒ se voluens caderet in terraʒ. Tenarides.tenarius hyacinthus lachon.a tenaro lachonie promontorio. Subiecit. Sursum iecit. Eq; tantum. Erat immedicabile vulnus causa cur nil artes prodessent. Ut si quis violas:q̄ facile defecerit hyacinthus pulchris similitudinibus poeta ostendit. Defecta.derelicta.

Ipsa sibi est oneri ceruix,humeroq; recumbit.
Laberis oebalide prima fraudate iuuenta,
Phebus ait,videoq; tuū mea carmina vulnus,
Tu dolor es facinusq; meū,mea dextera leto
Inscribenda tuo est,ego sum tibi funeris auctor:
Que mea culpa tn̄:nisi si,lusisse,vocari
Culpa pōt:nisi culpa pōt ⁊ amasse vocari:
Atq; vtinā pro te vitam/tecūq; liceret
Reddere,quod qm̄ fatali lege tenemur,
Semꝑ eris mecū,memoriq; herebis in ore,
Te lyra pulsa manu,te carmina nostra sonabunt,
Flosq; nouus scripto gemit⁹ imitabere nostros,
Tempus ⁊ illud erit,quo se fortissimus heros
Addat in hūc florē,folioq; legatur eodem.
Talia dum vero memorant apollinis ore,
Ecce cruor/q̄ fusus humi signauerat herbas/
Desinit esse cruor,tyrioq; nitentior ostro
Flos oritur,formāq; capit,quā lilia,si non
Purpureus color his,argēteus eēt in illis.
Nō satis h' phebo ē(is ei fuit auctor honoris)
Ipse suos gemit⁹ folijs inscribit,⁊ e e
Flos hʒ inscriptū,funestaq; littera ducta est.
Nec genuisse pudet spartē hyacinthō,honorq;
Durat in hoc eui,celebrādaq; more priorum
Annua prelata redeūt hyacinthia pompa.
At si forte roges fecundā amathūta metallis,
An genuisse velit ꝓpetidas,annuat eque
Atq; illos gemino quondā quib⁹ aspera cornu
Frons erat,vñ etiā nomen traxere ceraste,
Ante fores hoꝝ stabat Iouis hospitis ara
Lugubris sceleris,quā si quis sanguine tinctam
Aduena vidisset,mactatos crederet illic

Oebalide hic q̄ȝ patronymicum pro possessiuo positū est.nā oebalia vrbs ē lachonie ab oebalo conditore appellata. Qō qm̄ fatali lege tenemur.nisi subaudiat.Efficere nō possuȝ impfect⁹ erit hic sensus.Dij aūt cū natura sint immortales:nulla rōne vitā deponere pñt.Scripto.litterȝ.nā in hyacintho flore.ai.syllaba gemitū significās bis inscripta videt.Tametsi q̄dā aliter sentiētes putantesq; hya syllabas in hyacintho flore eē inscriptas:manifeste decipiant.Fortissim⁹ heros.aiax telamoni⁹:vt in.xiij.poeta narrat:in hyacinthū fuit conuersus.Folioq; legat eodē.nā in hyacinthi folijs:vt dixi:prima syllaba hui⁹ nois eas:inscripta videt.Ethia.sic q̄dē fere legit.Sicq; legēdum eē q̄dā ꝑcipiūt:sȝ apte fallunt.cū hya lr̄e nullū gemitū ꝑ se ferā.ee

ee

xo q̄ vox ē apte gemit⁹ significatiua legēdū eē facile ꝯtēderi:q̄uis oīa q̄ q̄dē mihi videre ꝯtigit exēplaria refragent. Funestaq; lr̄a.luctuose lr̄e qb⁹ in funeribus vtunt.Ducta est.scripta ē.nā lr̄e dum scribunt duci ꝓprie dicunt.Hinc aūt apte etiā colligit.ee.legendū eē.He ei est vox:q̄ etiā nūȝ in funerib⁹ ⁊ fletib⁹ vti solemus.Hyacinthia.festa in honorem hyacinthi pueri instituta.At si forte roges.ꝑ cōꝑatōeȝ oñdit orpheus pueros formosos ⁊ dijs placuisse:⁊ mario ornamēto suis fuisse ciuitatib⁹.puellas xo ꝯ et dijs per q̄ displicuisset mario suas vrbes dedecore affecisse.nā ꝓpetides q̄dā venereȝ deā esse negare ause/nō minore sunt odio ciuib⁹ suis:q̄ ceraste q̄dā:q̄ i ara hospites imolabāt/quos vt/venus in iuuencos cōuertit:ita ꝓpetidas et sua corpa:prīas ꝓstituere coegit ⁊ in saxa cōmutauit. Fecundam amathūta.Amath⁹ vrbs ē cypri ere abundās:vñ ⁊ cyprus ipa amathusia oliȝ fuit vocata est etiā vrbs lachonie.Annuat.nutu affirmet tam illas velle genuisse q̄ cos cerastas:q̄ hospites imolādo mario sibi dedecori fuerūt. Vnd etiā nomē traxere ceraste. keras vñ ceraste declinant cornu dr.nā in frōte duo cornua habebāt:vñ ⁊ cyprus ipa cerastis a q̄busdā fuit appellata.Iouis hospiti zenios a grecis appellat:q̄ hospitijs

hyacinthia

Propetides i saxa
Ceraste i tauros

presit.vn̄ Uirg.Jupiter hospitib⁹.nam te dare iura/loquunt.Lugubris sceleris. luctuosi sceleris quo hospites decepti necabant.Amathusiacas bidētes.Cyprias oues.nā cyprus vt dixi:amathusia etiā fuit appellata.Ophiusia arua.cypria.Alludit aūt poeta ad priscū illi⁹ insule nomē.Cerastis nāq; etiā cognoīata fuit a genere quodā serpētis.vel q; mlta cornua hoc ē montiū vertices habeat.Ophiusia xo serpētina possum⁹ interptari.Gens ipia.Cerastarū.Fugeq;.exilij.Toruos. truces.terribiles aspectu.Sūt tn̄ obscene.Quis inq̄t cerastas in iuuēcos cōuerterit ven⁹:ppetides tn̄ ause sunt eā negare deā esse.Obscene.turpes.Uulgasse.pstituisse.Cessit recessit.Pro quo.ppter quā rē.Numinis ira.veneris indignatōe.Sāguisq; induruit oris.ita dur⁹ est fact⁹ vt nihil erubescerēt.Paruo discrimine.pua dr̄ia. Lapidee nāq; statue videbant ppetidib⁹ siles.Uerse.fuerāt subaudiat.Quas q: pygmaliō euū. Pygmalion q̄dā flagitijs ppetidū offensus/vitā celibem exigere decreuit.sz ex ebore xginis simulacrū adeo fabre effinxit.vt pinde atq; si viua eēt:illi⁹ amore caperet.Quare venerē orauit:vt sibi talē ɔcederet vxorē. Uen⁹ aūt plusq; petebat:effecit.Nā statue illi:quā in lecto pygmalion collocauerat:aīam inspirauit:nubilēq; etatē donauit.ex insperato igr̄ pygmalion voti cōpos fact⁹ ex ea paphū sustulit:a quo τ insula et vrbs paphos fuit appellata. Sine cōiuge celebs.alterū ex altero pendet.q̄ eīn vxore caret celebs viuit,τ q̄ celibē ducit vitā:vxorez nō hz,celebs aūt dr̄ quasi celestez vitā agens.Thalami cōsorte vxore.Qua femina nasci nulla pōt. Pulcherrimā fuisse illā statuā intelligim⁹/vt que ne a natura q̄dē posset superari.Et si nō obstet reuerētia.Acute elegāterq; hoc dictū est,nā virgines bn̄ educate/p pudore in viroꝝ cōspectu vix audent se mouere.Ea igitur statua nō q; eburnea eēt:sz pudore quodā virginibus insito immobilis videbatur.Ars adeo latet: vt viua videretur:non ex ebore confecta.Arte sua miratur.statuā subaudiam⁹.Simulati corporis. in similitudinē virginis effecti.Nec adhuc ebur eē fatetur.quāuis tāgat statuā eburneamq; esse sentiat/sibi tn̄ eburneam esse persuadere nō pōt/adeo viua videbat.

Eburnea statua in virginem.

Lactentes vitulos/amathusiacasq; bidentes,
Hospes erat cęsus.sacris offensa nefandis,
Ipsa suas vrbes/ophiusiaq; arua parabat
Deserere alma ven⁹,sz q̄d loca grata:q̄d vrbes
Peccauere meę:qd dixi crimen in illis?
Exilio penā potius gens impia pendat
Vel nece,vel si q̄d mediū est mortisq; fugeq;,
Idq; quid esse pōt,nisi versę pena figurę?
Dum dubitat,quo mutet eos,ad cornua vultum
Flexit,τ admonita est hęc illis posse relinqui,
Grādiaq; in toruos trāsformat mēbra iuuēcos.
Sunt tn̄ obscenę venerē propetides ausę
Esse negare deam,pro qua sua numinis ira/
Corpora cū forma primę vulgasse ferunt.
Utq; pudor cessit,sanguisq; induruit oris,
In rigidū paruo silicē discrimine versę.
Quas q: pygmalion,ęuū per crimina agentes
Uiderat,offensus vitijs,quę plurima menti
Feminęę natura dedit,sine cōiuge celebs,
Uiuebat,thalamiq; diu consorte carebat.
Interea niueum mira feliciter arte
Sculpsit ebur,formāq; dedit,qua femina nasci
Nulla pōt,operisq; sui cōcepit amorem,
Uirginis est verę faciēs,quā viuere credas,
Et si nō obstet reuerētia,velle moueri,
Ars adeo latet,arte sua miratur,τ haurit
Pectore pygmalion simulati corpis ignes.
Sępe manus operi tentantes admouet,an sit
Corpus,an illud ebur,nec adhuc ebur eē fatetur,
Oscula dat,reddiq; putat,loq̄turq;,tenetq;,

Insidere.inherere.infigi.ac subsidere sicvt membra digitis cederant. Et metuit pressos veniat ne liuor in artus. Et timet inquit ne membra manu pressa liuorem et nigra quedam signa concipiant. Liuor autem est illud signuȝ subnigruȝ quod in corpore percusso videri solet cui quoniam inuidorum color similis est. liuor pro inuidia sepenumero ponitur. Heliadum lachrimas. succina: que e populis in quas sorores phaetontis conuersas fuisse narrauit poeta defluere dicuntur. Bacce. vniones. Concha sidonide. purpura tyria. Tota cypro. per totam cyprum. veneri nanq; dicata est cyprus insula cilicie syrieq; obiecta: quondam nouam regnorum sedes. varijs quidem nominibus appellata. nam et atamantida ⁊ cerastin: ⁊ aspeliam ⁊ amathusaȝ ⁊ macaram ⁊ crypton ⁊ coliniam Plinius scribit fuisse appellatā. Cyprus autem dicta est a cypro cinyre filia: vel a cypero flore: vel vt Astynomus scribit. q2 pri⁹ cryptos appellata fuit, eo q2 sepenumero a mari fuit occultata, deīde r littera abiecta cypros vocata. Blandis cornibus. non in festis: sed mitibus. cornua autem victimarum inaurari solebant. Munere. sacrificio. Ad aras. apud altaria. Venus aurea. pulchra. Et amici numinis omen. Flāma ter accensa est. ordo est. ⁊ flamma ter accensa est omen amici ⁊ propitij numinis. Apicem. scintillā. Subsedit. cedit. Vt hymetia cera. hymetus attice mōs est optimi mellis fertilissimus.

Cyprus

Et credit tactis digitos insidere membris,
Et metuit pressos veniat ne liuor in artus,
Et mō blanditias adhibet, mō grata puellis
Munera fert illi, conchas/ teretesq; lapillos,
Et paruas volucres, ⁊ flores mille colorum,
Lilia, perpictasq; pilas, ⁊ ab arbore lapsas
Heliadū lachrymas, ornat quoq; vestibus artus,
Dat digitis gēmas, dat longa monilia collo,
Aure leues baccę, redimicula pectore pendent,
Cūcta decent, nec nuda minus formosa videtur.
Collocat hanc stratis concha sidonide tinctis,
Appellatq; tori sociam, acclinataq; colla
Mollibus in plumis/ tanq̄ sensura reponit.
Festa dies veneris tota celeberrima cypro
Venerat, ⁊ blandis indutę cornibus aurum,
Conciderant ictę niuea ceruice iuuencę,
Thuraq; fumabant, cū munere functus ad aras
Constitit, ⁊ timide, si dij dare cūcta potestis,
Sic coniunx opto, nō ausus, eburnea virgo,
Dicere pygmalion, similis mea dixit eburnę.
Sensit, vt ipsa suis aderat venus aurea festis,
Vota quid illa velint, ⁊ amici numinis omen
Flamma ter accēsa est, apicēq; per aera duxit.
Vt rediit, simulacra suę petit ille puellę,
Incūbensq; toro dedit oscula, visa tepere est,
Admouet os iterū, manib⁹ quoq; pectora tentat,
Tentatum mollescit ebur, positoq; rigore
Subsedit digitis, ceditq;, vt hymetia sole
Cera remollescit, tractataq; pollice multas
Flectitur in facies, ipsoq; fit vtilis vsu.
Dū stupet, ⁊ dubie gaudet, fallique veretur/
Rursus amās, rursusq; manu sua vota retractat,

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

Corpus erat, saliunt tentatę pollice venę,
Tum vero paphius plenissima cōcipit heros
Verba, quib⁹ veneri grates agit, oraq; tandem
Ore suo non falsa premit, dataq; oscula virgo
Sensit, & erubuit, timidūq; ad lumina lumen
Attollens pariter cū cęlo vidit amantem.
Cōiugio quod fecit adest dea, iāq; coactis
Cornibus in plenū nouies lunaribus orbem
Illa paphum genuit, de quo tenet insula nomen.
Editus & ille est, qui si sine ꝓle fuisset,
Inter fęlices cinyras potuisset haberi.
Dira canā, ꝓcul hinc natę, ꝓcul este parētes,
Aut mea si vestras mulcebūt carmīa mētes,
Desit in hac mihi ꝑte fides, nec credite factum,
Vel si credetis, facti quoq; credite pęnam,
Si tamē admissum sinit hoc natura videri.
Gētibus Ismarijs, & nostro gratulor orbi,
Gratulor huic terrę, ꝙ abest regionibus illis,
Quę tantū genuere nefas: sit diues amomo,
Cinnamaq;, costūq; suam, sudataq; ligno
Thura ferat, floresq; alios panchaica tellus,
Dū ferat & myrrhā, tanti noua nō fuit arbor.
Ipse negat nocuisse tibi sua tela cupido
Myrrha, facesq; suas a crimine vindicat isto.
Stipite te stygio, tumidisq; afflauit echidnis
E tribus vna soror. scelus est odisse parentem,
Hic amor est odio maius scelus, vndiq; lecti
Te cupiunt proceres, totoq; oriente iuuentus
Ad thalami certamen adest, ex omnibus vnum
Elige, myrrha, virū, dū nō sit in oībus vnus.
Illa quidem sentit, fędoq; repugnat amori;
Et secū, quo mente feror? quid molior inquit?

Myrrha sic secū loqtur.

Corpus erat. ꝓprie dixit. naz corpus viuum ꝓprie vocatur: caro aūt mortua: vt que a cadendo sit dicta. Saliunt mouētur. Paphius heros. cyprius pygmalion Verba plenissima copiosissima. ornatissima. Ora nō falsa. veraz faciez. De quo tenet insula nomē naz cyprus dicta est etiā paphos a papho pygmalionis filio. Edit⁹ & ille est. Cyniras pygmalionis fili⁹ mirrhā genuit: q̄ nefando ꝑris amore capta: nutricis opa cuz eo inscio cōcubuit: adonecq; cōcepit: qd rescivisset pater: stricto ense filiam ꝑsequi cepit. illa vero fugiens in arabiam vsq; peruenit vbi lōgo errore fessa deoꝝ miseratione in arborem sui noīs fuit mutata. Inter felices. naz cyprioꝝ rex fuit in primis potens. Aut mea si vestras. aut inquit si mea carmina vos delectabūt. nolite credere oīa fuisse facta: que hoc loco scribētur de myrrha cynire filia. Si tamen admissum. bene dubitat poeta an tm̄ sceleris fuerit cōmissum. nam cōtra naturā esse videtur: vt liberi parētes flagitiose, ac vsq; ad coitum amēt. Gentibus ismarijs. tracijs. Nostro orbi thracie. naz Orpheus thrax fuit Abest remota est. Sit diues amomo. Amomum. herba est suauissimi odoris nō in arabia modo: sz in ponto armeniaq; nascens: vt Pli. scribit. Cinnama. cinnamuz herba est medica. qua arabia felix maxime cōmēdatur. Costūq; suam. costus frutex est grati odoris in arabia nascens. Sudata thura. per sudorem quodāmodo emissa. Thurifera autez regio est sabea. Pāchaica tellus. pāchea regio apud sabeos: in qua thurifere arbores nascūtur. Unde Virgili. Totaq; thuriferis pāchaia pinguis aristis. Tanti noua non fuit arbor; vt pater cum filia coire debuerit. Vindicat. liberat. Et tribus vna soror. vna ex tribus furijs Tisiphone alectoue aut megera. Undiq; lecti proceres. electi principes. Ad thalami certamen. ad nuptias tuas certatim petendas aduenit. Dum non sit in oībus vnus. hoc est vno patre excepto quemvix ex oībus elige.

Papho
Cyniras

Myrrha in arborez

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

Si tamen hoc scelus est. myrrha amore victa dubitat an sit nephas cum patre coire. Init pecudes. cum pecudibus coit. nam inire cum accusatiuo iunctum animal significante coire significat. Felices quibus ista licent. Ex nimio ardore ista ꝓuenit exclamatio: que myrrha ⁊ brutorum vitaꝫ cõmendat, ⁊ ciuilem detestatur vt difficilem ⁊ duram. Inuida iura que humano generi inuidere videntur: ne his que a natura permittuntur: frui possit. Negant. ꝓhibent. Gentes tamen esse feruntur. Hi sunt troglodite varieq̃ ethiopum nationes: qui ⁊ vxores habent cõmunes ⁊ brutorum more viuunt. Spes interdicte. lagibus prohibite. Remittit. permittit. Cinire concũbere possem. cuꝫ cynira. greca enim loquendi est figura. Nũc quia iam meus est. pater. Non est meus. nõ potest esse meus maritus. Est mihi proximitas. consanguinitas ipsa mihi obest. Malus ardor. turpis amor. Amãtem. me subaudiamus. Si nil conceditur vltra. coitum innuit. hoc est si mihi cum eo concumbere nõ licet: que est vltima amoris linea. Vltra auteꝫ. seipsam increpat Myrrha: ꝙ coire cum patre affectet: quo quidem modo et iura consanguinitatis ⁊ nomina confundarentur. nam filia id qđ est nefandissimum: ⁊ matris pellex esset et adultera patris. esset preterea filiorũ ⁊ soror ⁊ mater: quod penitus consanguinitatis nomina confundit. Sacro angue execrãdis anguib⁹ ⁊ viperis. Crinitas sorores. eumenidas furias Se aũt ipsaꝫ myrrha reꝑhendit ꝗuis ab alio increpari videatur.

Dij, precor, ⁊ pietas, sacrataq̃ iura parentum,
Hoc ꝓhibete nefas, scelerią̃ resistite nostro,
Si tñ hoc scelus est, sed enĩ dãnare negatur
Hãc venerem pietas, coeũtq̃ aĩalia nullo
Cetera delicto, nec habetur turpe iuuẽcę
Ferre patreꝫ tergo, fit equo sua filia cõiunx,
Quasq̃ creauit/init pecudes caper, ipsaq̃ cui⁹
Semine cõcepta est, ex illo cõcipit ales.
Felices quibus ista licẽt, humana malignas
Cura dedit leges, ⁊ qđ natura remittit,
Inuida iura negãt, gẽtes tñ esse ferũtur,
In quibus ⁊ nato genitrix, ⁊ nata parẽti
Iũgitur, ⁊ pietas geminato crescit amore.
Me miseram, ꝙ nõ nasci mihi cõtigit illic,
Fortunaq̃ loci lędor, quid in ista reuoluor:
Spes interdictę discedite, dignus amari
Ille, sed vt pater est. ergo si filia magni
Non essem cinyrę, cinyrę cõcumbere possem.
Nũc qui iam meus est, nõ est meus, ipsaq̃ dãno
Est mihi ꝓximitas, aliena potẽtior essem.
Ire libet ꝓcul hinc, patrięq̃ relinquere fines,
Duꝫ scel⁹ effugiam, retinet mal⁹ ardor amãtem:
Vt p̃sens spectem cinyram, tangãq̃, loquarq̃,
Osculaq̃ admoueam, si nil cõceditur vltra.
Vltra aũt sperare aliquid poteꝫ impia virgo,
Et ꝙ cõfundas ⁊ iura ⁊ noĩa sentis,
Tu ne eris ⁊ matris pellex, ⁊ adultera patris,
Tu ne soror nati⁊ genitrixq̃ vocabere fratris?
Nec metues sacro crinitas angue sorores,
Quas facibus sęuis oculos atq̃ ora petẽtes
Noxia corda vidẽt? at tu dum corꝑe nõ es
Passa nefas, aĩo ne cõcipe, ne ve potẽtis

Concubitu vetito nature pollue fedus.
Velle puta, res ipsa vetat, pius ille; memorqꝫ
Moris: ⁊ o vellem similis furor esset in illo.
Dixerat, at cinyras, quem copia digna pcoꝝ,
Quid faciat dubitare facit, scitatur ab ipsa
Nominibus dictis, cuius velit esse mariti:
Illa silet primo, patrisqꝫ in vultibus herés
Estuat, ⁊ tepido suffundit lumina rore.
Virginei cinyras hec credēs esse timoris,
Flere vetat, siccatqꝫ genas, atqꝫ oscula iūgit.
Myrrha datis nimiuꝫ gaudet, cōsultaqꝫ qualeꝫ
Optet habere virum, similem tibi, dixit: at ille
Non intellectam vocem collaudat, ⁊ esto
Tam pia semper, ait: pietatis noīe dicto,
Demisit vultus sceleris sibi cōscia virgo.
Noctis erat medium, curasqꝫ ⁊ corpa somnus
Sol vetat, at virgo cinyreia puigil igne
Carpitur indomito, furiosaqꝫ vota retractat,
Et modo desperat, modo vult tētare pudetqꝫ,
Et cupit, ⁊ quid agat nō inuenit; vtqꝫ securi
Saucia trabs ingēs, vbi plaga nouissima restat,
Quo cadat in dubio est, oīqꝫ a parte timetur:
Sic animus vario labefactus vulnere nutat
Huc leuis atqꝫ illuc, momētaqꝫ sumit vtroqꝫ.
Nec modus ⁊ requies, nisi mors repitur amoris,
Mors placꝫ, erigitur, laqueoqꝫ īnectere fauces
Destinat, ⁊ zona summo de poste reuincta,
Care vale, cinyra, causamqꝫ intellige mortis:
Dixit: ⁊ aptabat pallēti vincula collo.
Murmura verboꝝ fidas nutricis ad aures
Peruenisse ferūt limen seruātis alumne,
Surgit anus, reseratqꝫ fores, mortisqꝫ parate

Nutrix eā a laqueo impedit, solat[ur] eā, et opem pmittit.

Velle puta. te subintelligamus non patrem: vt quidaꝫ. Res ipsa rei turpitudo. Memor moris. iuris ⁊ honesti. Similis furor esset in illo: vt quid iura velint obliuisceretur. Nominibus dictis expositis procorum nominibus. Tepido rore. tepidis lachrimis. Hec credēs. signa subaudiamus. Datis. osculis. Consulta. interrogata. Non intellectam vocem. Figuram qua myrrha se patris amore captam innuerat patri respondens se illi maritum similem habere velle. Demisit vultus. demisit oculos in terrā. Carpitur. cruciatur. Igne indomito. amore quem domare ac vincere non poterat. Furiosa vota retractat furiosam cupiditatem cuꝫ patre coeundi resumit ⁊ animo reuoluit. Eleganter autem vt omnia poeta exprimit puelle amore ardentis cogitationes atqꝫ affectus. Saucia pcussa securibus. Trabs ingens. maxima arbor. Hac autem similitudine ostendit poeta quanta in ambiguitate foret animus myrrhe. Ubi plaga nouissima. quando vltimus ictus restat. Quo cadat. in quam partem cadat: anteriorem an posteriorem: dextram an sinistram. Vario vulnere. vario affectu. Utroqꝫ. i. vtrāqꝫ partem. Nec modus. finis ac terminus. Destinat. deliberat. Zona. cingulo. De summo poste de summitate hostij. Reuincta. religata. Care vale cinyra: amatorie myrrha cinyram nomine pprio appellat. Patris enim nomen odio habebat: vt quod sibi esse impedimēto putabat: ne optato concubitu potiretur. Pallenti collo. hypallage est. ipsa enim myrrha pallescens intelligitur. Seruantis. custodientis. Reserat. aperit.

Scinditqꝫ sinus. vestium subaudiatur. id aūt in magnis doloribus fieri consueuit. Tum demiqꝫ flere vacauit. hoc est posteaq̄ vincula dilaniauit: tum tandem flendi tempus habuit nutrix. Muta silet virgo. tanq̄ muta. Tuetur. aspicit id quod indignātes dolētesqꝫ facere solent. Et deprensa dolet tarde conamina mortis: hoc est myrrha dolet conatus mortis a nutrice deprehensos fuisse ꝛ intellectos. Proprie autem minus honesta deprehēdi dicuntur. Ut sibi committat. vt sibi reuelet. Auersata. aspernata cuꝫ quadā vultus auersione. Nec solam spōdere fidem. nec solam fidem promittere: sed etiam opem ꝛ auxilium. Me sine. me permitte. Seu furor est insanus amor. Siue aliquis nocuit. carminibus ꝛ incantationibus. Lustrabere. purgaberis. Propositiqꝫ tenax. in ꝓposito perseuerans anus. Ut ipsi. sibi in soluta diceretur oratiōe. Furibunda furenti similis. virginis autem amantis decoruꝫ pulchre seruat poeta. Solent eniꝫ quo vehementius quod appetunt virgines amore capte: eo magis dissimulare. Instanti nutrici subaudiatur. Et indicium laquei. hoc ē minatur se indicaturam patri: q̄ se suspendere voluerit myrrha. Et officium spondet. auxilium ꝓmittit obortis. subito natis. Et o dixit felicem coniuge matrē. Figurata oratione vtitur myrrha: quo honestius amorem suum in patrem nutrici confiteatur. Est autem emphasis: cū ex aliquo dicto latens aliq̄d eruitur: vt apud Uirgili. Non licuit thalami expꝫtem sine crimine vitam. Degere more fere. q̄q̄ eni vt scribit Quītilia. de matrimonio queritꝰ. Dido tamen huc erapit eius affectꝰ vt sine thalamis vitam hominū non putet: sed ferarum. Hac vero figura ea significare solemus: que si aperte dicerentur minus decerent: turpiaqꝫ viderentur.

Emphas

Instrumenta videns, spatio conclamat eodem,
Seqꝫ ferit, sciditqꝫ sinus, ereptaqꝫ collo
Uincula dilaniat: tuꝫ demiqꝫ flere vacauit,
Tū dare cōplexus, laqueiqꝫ requirere causam.
Muta silet virgo, terramqꝫ immota tuetur,
Et deprensa dolet tarde conamina mortis.
Instat anus, canosqꝫ suos, ꝛ inania nudans
Ubera, per cunas, alimentaqꝫ prima precatur,
Ut sibi committat, quicquid dolet: illa rogantem
Auersata gemit: certa est exquirere nutrix,
Nec solam spondere fidem: dic inquit: opemqꝫ
Me sine ferrē tibi, non est mea pigra senectus,
Seu furor est, habeo qd̄ carmine sanet ꝛ herbis,
Siue aliquis nocuit, magico lustrabere ritu,
Ira deum siue est, sacris placabimus iram.
Quid rear vlterius? certe fortuna domusqꝫ
Sospes ab incursu est, viuūt genitrixqꝫ/paterqꝫ
Myrrha patre audito suspiria duxit ab imo
Pectore, nec nutrix etiam nunc concipit vllum
Mente nefas, aliquemqꝫ tamē presentit amorē.
Propositiqꝫ tenax, quodcunqꝫ est orat, vt ipsi
Indicet: ꝛ gremio lachrymantem tollit anili,
Atqꝫ ita cōplectens/infirmis membra lacertis,
Sēsimꝰ inqt amas, ꝛ in hoc mea (pone timorē)
Sedulitas erit apta tibi, nec sentiet vnq̄
Hoc pater. exiliit gremio furibunda, torumqꝫ
Ore premēs, discede precor, miseroqꝫ pudori
Parce, ait instanti, discede, aut desine, dixit,
Querere qd̄ doleas, scelus ē, quid scire laboras?
Horret anus, tremulasqꝫ manꝰ annisqꝫ metuqꝫ,
Tendit, ꝛ ante pedes supplex ꝓcūbit alumne,
Et modo blanditur, modo si non conscia fiat,

Terret,& indicium laquei,ceptę́q; minatur
Mortis,& officium cōmisso spondet amori.
Extulit illa caput,lachrymisq; impleuit obortis
Pectora nutricis, conataq; sępe fateri,
Sępe tenet vocem,pudibūdaq; vestibus ora
Texit,& o,dixit,fęlicem cōiuge matrem.
Hactenus:& gemuit,gelidos nutricis in artus
Ossaq;(sensit enim)penetrat tremor,albaq; toto
Uertice canicies rigidis stetit hirta capillis,
Multaq;,vt excuteret diros si posset amores,
Addidit,at virgo scit se non falsa moneri,
Certa mori tñ est,si non potiatur amore.
Uiue,ait hęc,potiere tuo,non ausa parēte
Dicere,cōticuit,pmissaq; numine firmat.
Festa pię cereris celebrabāt annua matres,
Illa quibus niuea velatę corpora veste
Primitias frugum dāt spicea serta suarū,
Perq; nouem noctes venerem,tactusq; viriles
In vetitis numerāt,turba cinyreis in illa
Regis adest coniūx,arcanaq; sacra frequētat:
Ergo legitima vacuus dum cōiuge lectus,
Nacta grauem vino cinyram/male sedula nutrix
Nomine mētito,veros exponit amores,
Et faciem laudat:quęsitis virginis annis,
Par/ait/est myrrhę:quā postq̄ adducere iussa est,
Utq; domum rediit,gaude mea,dixit,alūna,
Uicimus:infelix non toto pectore sensit
Lęticiam virgo,p̄sagaq; pectora mœrent,
Sed tñ & gaudet,tāta est discordia mētis.
Tempus erat,quo cūcta silent,interq; triones
Flexerat obliquo plaustrū temone bootes,
Ad facinus venit illa suum,fugit,aurea celo

Hactenus. locuta est sub intelligatur. Et gemuit. gemitum & suspirium emisit. Sensit enim. hoc est cognouit nefandum myrrhe amorem. Est autem parenthesis causam significās. Stetit hirta. erecta est. Addidit. dixit. Excuteret. expellere. ex animo eiiceret. Diros amores. tetros ac turpes. Scit se non falsa moneri. hoc est cognoscit ea que a nutrice dicuntur esse vera. Potiere tuo. hic est distinguendum. nam nutrix non est ausa dicere parente impedita pudore. Numine iureiurādo. Festa pie cereris. tesmophoria a grecis sacra cereris appellantur quidem tanta castitate, per decē dies: vt scribit Diodorus: celebrabantur: quātam inuenti frumenti donum postulabat. Sacra autem cereris cum p̄serpine sacrificiis confudisse videtur poeta. cereri nāq; sacrificabant prisci: decēq; dies festos agebāt: cum semē in terram iactabatur: quibus quidem diebus conuiciis inuicē vti p̄sueuere. vti dee dolor. ex filie raptu conceptus risu ac verborum scurrilitate mitigaretur. Proserpine vero messis tempore sacra faciebant, quo quidem tempore coronas spiceas ex frugum primitiis dee dicabant. Uelate corpora. velata corpora habentes & tecta. Niuea veste, candida quali in sacris cereris vtebātur matrone ad significandam animi puritatem. In vetitis. inter vetita ac legibus prohibita. Male sedula. ad malum strenua. Quesitis annis. a Cinyra. Par ait est myrrhe equalis & tot annos: quot myrrha est nata. Uicimus. optinuimus. id quod tantopere optas. Presaga pectora malorum subaudiatur. Tanta est discordia mentis: vt simul & gauderet & mereret myrrha Est autem acclamatio in myrrhe leuitatem. Tempus erat intempestam noctem describit ac mediam que ꝙ cuncta sileant: conticinium vocatur. Inter triones. stelle sunt ad polum arcticum triones qui a nūero septētriones vocantur. Bootes. sidus est qui et arctophilax appellatur,

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Aurea luna. pulchra & nitida. Sidera latitantia. ne tātum scelus aspicerent. Igne suo. ꝓprijs siderū luminibus. Primus tegis icare vultus. ne tantum scelus aspiceres. Icari autem erigonesq; filie historia fuit nobis exposita. nam erigone in Icarum patrem adeo pia fuit vt eum a rusticis interemptum comperisset mori oīno decreuerit: sed miseratiōe deorum ambo inter sidera fuere collocati. Ter pedis offensi. ter enī cum ad cubiculum patris duceretur/ pedes offendit: id quod eam a tanto scelere reuocare videbatur. Funereus bubo. funestus. est autem auis pessimi ominis. Cecum iter. obscurum. Morem autem exprimit in tenebris ambulantium. Iam ducitur intus. aduerbium loci pro aduerbio ad locum est positum. Intro enim duci quis dicitur. Poplite succiduo qui cadenti similis erat. Eleganter autem exprimit gestum timide virginis aliquid sceleris aggressure. Magis horret. validius timet. Lōgeua. nutrix vetula. Deuota pectora. detestata. execrata. Sua viscera. suam filiam quam ex suis visceribus genuerat. Etatis nomine. ratione etatis. naʒ cinyras senex erat. Ne nomina pia & omni veneratione digna subaudiatur. Plena patris. semine subaudiatur. hoc est grauida ex patre facta. Auidus cognoscere. cupidus cognoscēdi. Deripit. extrahit. Intercepta. erepta. Palmiferos arabas. apud quos multe palme nascuntur. Panchea rura arabica. est enim panchaia regio arabie felicis. Per noueʒ cornua per nouem menses. Terra sabea sabei populi sunt arabie felicis: apud quos thus myrrhaq; abūde nascuntur.

Luna, tegunt nigrę latitātia sydera nubes,
Nox caret igne suo, primus tegis, icare, vultus,
Erigoneq; pio sacrata parētis amore.
Ter pedis offensi signo est reuocata, ter omen
Funereus bubo lętali carmine fecit:
It tamen, & tenebrę minuūt noxq; atra pudorem,
Nutricisq; manum leua tenet, altera motu
Cęcum iter explorat, thalami iam limina tāgit,
Iāq; fores aperit, iam ducitur intus, at illi
Poplite succiduo genua intremuēre, fugitq;
Et color & sanguis, animusq; reliquit eūtem.
Quoq; suo ꝓpior sceleri est, magis horret, & ausi
Pęnitet, & vellet non cognita posse reuerti,
Contātem longęua manu deducit, & alto
Admotam lecto cum traderet, accipe, dixit,
Ista tua est, cinyra, deuotaq; pectora iūxit.
Accipit obsceno genitor sua viscera lecto,
Virgineosq; metus leuat, hortaturq; timētem:
Forsitan ętatis quoq; noīe, filia dixit,
Dixit, & illa, pater, sceleri ne noīa desint.
¶ Plena patris thalamis excedit, & impia diro
Semina fert vtero, cōceptaq; crimina portat.
Postera nox facin⁹ geminat, nec finis in illa est,
Cum tādem cinyras auid⁹ cognoscere amātem
Post tot cōcubitus, illato lumine vidit
Et scelus & natam, verbisq; dolore retētis/
Pendēti nitidum vagina deripit ensem,
Myrrha fugit, tenebrisq; & cęcę munere noctis
Intercepta neci est, latosq; vagata ꝑ agros,
Palmiferos arabas, pāchęaq; rura reliquit,
Perq; nouem errauit redeūtis cornua lunę,
Cum tādem terra requieuit fessa sabęa.

A patre tādeʒ agnoscit. q̄ parat eā interficere, et ipsa ꝑ nocte aufugit.

Myrrha a patre suo concipit.

Vixq; vtero portabat onus. tum nescia voti,
Atq; inter mortisq; metus, ⁊ tedia vitę,
Est tales cōplexa preces: o si qua patetis
Numina cōfessis, merui, nec triste recuso
Supplicium, sed ne violem viuosq; sup̄stes,
Mortuaq; extinctos, ambobus pellite regnis.
Mutateq; mihi vitāq; necēq; negate.
Numen cōfessis aliqđ patet, vltima certe
Vota suos habuēre deos: nam crura loquētis
Terra supuenit, ruptosq; obliqua p̄ vngues
Porrigitur radix, longi firmamina trūci,
Ossaq; robur agūt, mediaq; manēte medulla
Sāguis it in succos, in magnos brachia ramos,
In paruos digiti, duratur cortice pellis.
Iāq; grauem crescēs vter͂ p̄cinxerat arbor,
Pectoraq; obruerat, collūq; operire parabat,
Non tulit illa moram, veniētiq; obuia ligno
Subsedit, mersitq; suos in cortice vultus.
Que q̄q̄ amisit veteres cum corp̄e sensus,
Flet tamen, ⁊ tepidę manāt ex arbore guttę,
Est honor ⁊ lachrimis, stillataq; cortice myrrha
Nomen herile tenet, nulloq; tacebitur ęuo.
At male cōceptus, sub robore creuerat infans,
Querebatq; viam, qua se genitrice relicta
Exereret, media grauidūs tumet arbore vēter,
Tendit on⁹ matrē, neq; habēt sua v͂ba dolores,
Nec lucina pōt parietis voce vocari,
Nitēti tamen est similis, curuataq; crebros
Dat gemit⁹ arbor, lachrymisq; cadētibus humet,
Constitit ad ramos mitis Lucina dolētes,
Admouitq; manus, ⁊ verba puerpera dixit:
Arbor agit rimas, ⁊ scisso cortice viuum

Myrrha mutat[ur] i[n] arborem.

Adonis ex ea nascitur.

Nescia voti. quid cuperet ignara. Est tales complexa preces apprehendit tales preces. Patetis cōfessis. hoc est si exauditis cōfitentes sua crimina. Ambob⁹ regnis ⁊ viuor͂ ⁊ mortuor͂. Mutate mihi trāsformate. Optat eni3 vt in aliam trāsmutetur figura3 sic vt neq; viuat neq; moriatur. Vltima vota. vltime p̄ces. Suos deos. p̄pitios. Porrigitur. p̄tēditur. prolongatur. Firmamina. firmamenta atq; fundamēta. Ossaq; robur agunt. hoc est ossa lignum efficiūtur. in lignūq; crassius ↄuertūtur In paruos digiti. cūt subaudiat͂. est eni͂ p̄tozeugma. Durat͂ cortice pellis. hoc ē. pellis i͂ dur͂ corticem cōmutatur. Grauem vterum grauidu3. nōdum eni͂ pepererat. Obruerat. texerat. operuerat. Non tulit illa moram. hoc est nō potuit expectare: vt cortex collu3 caputq; operiret: sed crescēti corstici caput summittēs occurrit faciēq; occultauit. Cum corp̄e. cum carne. Veniēti ligno. succrescēti. Subsedit. summisit se. Flet tamen hoc ad naturā arboris myrrhe refertur sponte nanq; sudat: vt scribit Pli. etiam anteq̄ incidatur. gutte aūt ille que ex arbore cadunt. stacte vocātur: que in omni myrrhe genere obtinēt pri͂cipatum: multa v͂o sunt myrrhe genera: de quibus copiose Plin. scrib. Est honor ⁊ lachrimis. precium. At male ↄceptus. Adonis ex incesto patris ac filie coitu natus in tantam creuit pulchritudinem: vt eius amore venus caperetur: quo cum vt diutius esse poss3 vna cum illo venationibus indulgebat: precipueq; fugatium aīalium. Feras autem natura armatas vitabat. adoninq; vt sibi ab illis caueret admonebat. Ille vero glorie suauitate motus apru3 excipere ausus ab eo fuit interemptus; quod cum venus resciuisset: in purpureum flore3 illum cōmutauit. At male. scelerate. Exereret. egereret. Tendit. extendit ac distantiam reddit. Humet. madescit. verba puerpera. hoc est puerperio profutura. Arbor agit rimas scinditur atq; aperitur.

Adonis

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Reddit on⁹, vagitq3 puer, quē mollib⁹ herbis
Naiades impositum, lachrymis vnxere parētis.
Laudaret faciem liuor quoq3: qualia nanq3
Corpora nudorū tabula pingūtur amorū,
Talis erat, sed ne faciat discrimina cultus,
Aut huic adde leues, aut illis deme pharetras.
Labitur occulte, fallitq3 volatilis etas,
Et nihil est annis velocius. ille sorore
Natus auoq3 suo, qui conditus arbore nuper,
Nuper erat genitus, modo formosissimus īfans,
Jam iuuenis, iam vir, iā se formosior ipso est,
Jam placet ⁊ Veneri, matrisq3 vlciscitur ignes.
Nāq3 pharetratus dū dat puer oscula matri,
Inscius extanti distrinxit arundine pectus.
Lesa manu natū dea reppulit, altius actum
Vulnus erat specie, primoq3 fefellerat ipsam,
Capta viri forma, nō iam cythereia curat
Littora, nō alto repetit paphon equore cinctam,
Piscosamq3 gnidō, grauidāq3 amathūta metallis,
Abstinet ⁊ celo, celo pfertur adonis,
Hūc tenet, huic comes est, assuetaq3 sp in vmbra
Indulgere sibi, formāq3 augere colendo.
Per iuga, per siluas, dumos, ⁊ saxa vagatur,
Usq3 genu vestem ritu succincta diane,
Hortaturq3 canes, tuteq3 animalia prede,
Aut pronos lepores, aut celsuz in cornua cerui,
Aut agitat damas: at fortib⁹ abstinet apris,
Raptoresq3 lupos, armatosq3 vnguibus vrsos
Uitat, ⁊ armenti saturatos cede leones:
Te quoq3 vt hos timeas, si qd pdesse monēdo
Possēt, adoni, monet, fortisq3 fugacibus esto,
Inquit, in audaces nō est audacia tuta.

Onus vluum. puerum vluū. Lachrymis parentis. periphrasis ē myrrhe que ab arbore stillat: gutratimq3 cadit: vt lachrymare videatur. Liuor quoq3. inuidia. eximia autē maxime est facies: que ab inuidis quoq3 laudatur. Amorum. cupidinum qui nudi cū pharetris pinguntur. Matris ignes. amores. furoresq3. Myrrhe matris. Namq3 pharetratus. cupido pharetra ornatus. Inscius. inuitus. Extanti arūdine. extra pēdēti sagitta. Distrinxit. rasit. vulnerauit. Altius specie. altius ꝙ videbatur. Cythereia littora. cythera insula est cum oppido antea porphyrusa appellata a pulchrytudine marmorū que ibi effodiebantur (vt scribit Aristoteles) vna ex cycladibus veneri dicata: ꝙ in mari nata ad eam primuz concha peruenisse fertur. dicta sunt autem cythera a cythero phenicis filio. Paphon. cyprū sed cypri quoq3 est vrbs paphos veneris templo nobilis. Piscosamq3 gnidon. gnidos vrbs ē dorica vbi veneris ⁊ templum et simulachrum visebatur a praxitele sculptum tanta arte: vt quidā illius amore capt⁹ sustinnerit intra sacellum per noctem includi ac dee simulachrum ita amplecti vt spermate quoq3 inquinaret. Grauidamq3 amathunta. amathus vrbs fuit cypri erifodinis abundans: propter quod poeta illam metallis grauidaz vocat. Celo prefert adonis. lepida emphasis ex qua colligit ꝙ formosus fuerit adonis. Succincta vestem. succinctaz ⁊ subtractā vsq3 ad genua vestē hn̄s. Aut pronos lepores. in caput iclinatos. crura nāq3 anteriora hn̄t breuiora. Fugacib⁹ aduersus fugaces feras.

Cythera

formositas Adonis.

Adonis a Venere adamatur.

Venatur in siluis.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Parce meo, iuuenis, temerarius esse periclo,
Ne ve feras, q̄bus arma dedit natura, lacesse,
Stet tibi ne magno tua gloria, nō mouet etas,
Nec facies, nec que venerē mouere, leones,
Setigerosq̧ sues, oculosq̧ aīosq̧ ferarum,
Fulmen hn̄t acres in aduncis dentibus apri,
Impetus est fuluis, τ vasta leonibus ira,
Inuisumq̧ mihi genus est, que causa roganti
Dicam, ait, τ veteris monstrū mirabile culpe.
Sz labor insolitus iam me lassauit, τ ecce
Opportuna sua blandit populus vmbra,
Datq̧ torū cespes, libet hac requiescere tecum.
Et requieuit humo, pressitq̧ τ gramen τ ipsum,
Inq̧ sinu iuuenis posita ceruice reclinis,
Sic ait, ac medijs interserit oscula verbis:
Forsitan audieras, aliquā certamine cursus
Veloces superasse viros, nō fabula rumor
Ille fuit, superabat eni, nec dicere possis,
Laude pedū, forme ne bono prestantior esset.
Scitanti deus huic de coniuge, coniuge, dixit,
Nil opus est, atalanta, tibi, fuge cōiugis vsum,
Nec tn̄ effugies, teq̧ ipsa viua carebis.
Territa sorte dei, per opacas innuba siluas
Viuit, τ instantē turbam violenta procorum
Conditione fugat, nec sum potienda, nisi, inquit,
Victa prius cursu, pedibꝰ contendite mecum,
Premia veloci coniunx thalamiq̧ dabuntur,
Mors preciū tardis, ea lex certaminis esto.
Illa q̄dem immitis, sed tanta potentia forme,
Venit ad hanc legē temeraria turba procorꝝ.
Sederat hippomenes cursus spectator iniqui,
Et petitur cuiq̄ per tanta pericula coniunx?

Parce esse. noli esse. Nec que venerem mouere. hoc est. etas. forma pulchrytudo quibus ego mota sum nihil feras mouent. Animos ferarū. iram τ rabiem ferarum. Fulmen habent, sic eniz omnia proterunt apri dentibꝰ: vt fulmen illis inesse videatur. Opportuna. cōmoda. Et ipsum adonin. illum eū sedere coegit. Posita ceruice. reposito capite. Reclinis. reclinata. Interserit. īterponit. Forsitan audieras. atalanta schenei regis filia cū oraculū de marito consuluisset responsuz accepit ipsi non opus esse marito. Cum vero τ pnicissima τ formosissima esset. a multis vxor petebat. ipsa vero ne eos prorsus aspernari videretur: edixit se nulli alij nupturam quā a que cursu foret superata. ꝙ si quē ipsa superaret illum iri interfectū. Cum aūt iam multos peremisset: hippomenes macarei filius ac neptuni nepos virginis amore captus in certamen cum ea descendit a veneris ope quā inuocauerat puellam superauit: sed cum voti compos veneri nihil gratiarū egisset hippomenes dea irata sic illum in libidinez concitauit vt in sacello matri deū dicato cum atalanta concumbere coactus sit. quo flagitio mater deum indignata τ hyppomenez in leonem τ atalantam in leenam conuertit atq̧ currui suo subiecit. Aliquā quandam in soluta diceremus oratione. Non fabula rumor ille fuit. ille rumor nō fuit falsus. Scitanti. roganti vt sciret. Deus. apollo. Sorte. oraculo responso. Teq̧ ipsa viua carebis. hoc est tua forma adhuc viua priuaberis. nam in leenam fuit trāsfigurata. Innuba. innupta virgo. Procorꝝ. iuuenū ipsam vxorem petentiū. Conditione fugat. duram illis ꝓponendo conditionem a petendis suis nuptijs deterret. Potienda. habenda. Pedibus ꝯtendite mecuz. cursu mecum certate. Illa q̄dem immitis crudelis. Sed tanta potentia forme. acclamatio qua procorꝝ temeritas excusatur. Et petitur cuiq̄ affectui τ indignationi seruit illa particula. τ indignatur enim hippomenes ꝙ quisq̄ se tanto periculo exponat gratia illius haben

Atalāta ī leticiam

Hippomenes in leonem

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

de vxoris. Posito velamine. deposita veste. Culpaui. accusaui. damnaui. Concipit ignez in amorem incidit. Et ne quis iuuenum amore nãq; atalante captus hippomenes timebat ne quis ante se victor euaderet. Inuidiamq; timet. ne inuidia sibi sit impedimento quominus atalanta potiatur: hippomenes metuit. Passu alite. veloci cursu. Exigit. cogitat Scythica sagitta. velocissima. scythe namq; plurimũ sagittando valent. Aonio iuueni. hippomeni beotio. Decoris. pulchrytudinis. Refert. retrofert. exponit autẽ poeta quomodo cursus ipse atalante pulchrytudinez augeret. Talaria. alata erãt calciamenta. Genualia. genuuz tegmina ⁊ ornamenta. Haud aliter. nõ aliter inquit candidum atalante corpus ruborem contraxerat: q̃ cum velum purpureũ in dealbatis atrijs extentũ solet vmbra rubicunda parietes inficere. Dat. tribuit parieti. Inficit. efficit et immittit. Hospes. hippomenes. Decursa nouissima meta ẽ. ad vltimam metam decursum est. est autem participium contra grammatices rationẽ formatuz decursa. Penduntq;. persoluunt dant. Ex federe. ex lege. Facilem titulum. gloriam facile partam. Mecum confer. mecum te compone. Potentem. voti compotẽ. A tanto. a taz generoso. Nãq; mihi genitor. maiores suos recenset hippomenes: vt sua generositate atalante animũ ad se amandũ pelliceat. a neptuno nãq; originẽ duxit. Nec virtus citra genus est. hoc est a virtute maiorum nõ degenero. Seu vincar. dilemato colligit hippomenes atalantam secum certare debere. Scheneia atalanta schenei regis filia.

Dixerat, ac nimios iuuenũ damnarat amores:
Ut faciem, ⁊ posito corpus velamine vidit,
Quale meum, vel quale tuũ, si fęmina fias,
Obstupuit, tollensq; manus ignoscite, dixit,
Quos modo culpaui, nondũ mihi pręmia nota
Quę peteretis erãt, laudando concipit ignem,
Et ne quis iuuenũ currat velocius optat,
Inuidiamq; timet, sz cur certaminis huius
Intentata mihi fortuna relinq̃tur, inquit?
Audentes deus ipse iuuat. Dum talia secum
Exigit hippomenes, passu volat alite virgo,
Quę q̃q̃ scythica nõ segnius ire sagitta
Aonio visa est iuueni, tũ ille decoris
Mirator magis, ⁊ cursus facit ipse decorem:
Aura refert ablata citis talaria plantis,
Tergaq; iactantur crines per eburnea, quęq;
Poplitibus suberant picto genualia limbo,
Inq; puellari corpus candore ruborem
Traxerat: haud aliter, q̃ cum super atria velum
Candida purpureũ similem dat, ⁊ inficit vmbram,
Dũ notat hęc hospes, decursa nouissima meta est,
Et tegitur festa victrix Atalanta corona,
Dant gemitũ victi, pendũtq; ex fędere pęnas,
Non tamen euentu iuuenũ deterritus horum
Constitit in medio, vultuq; in virgine fixo,
Quid facilẽ titulum superãdo quęris inertes?
Mecum confer, ait, seu me fortuna potentem
Fecerit, a tanto non indignabere vinci,
Namq; mihi genitor macareus, Onchestius illi,
Est neptun⁹ auus, pnepos ego regis aquarum,
Nec virtus citra genus est, seu vincar, habebis
Hippomene victo, magnũ ⁊ memorabile nomen.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Atalanta sic secū.

Talia dicentem molli scheneia vultu
Aspicit, ⁊ dubitat, superari an vincere malit.
Atq͡ ita: quis de⁹ hūc formosis, dixit, iniquus
Perdere vult? careq͡ iubet discrimine vite
Coniugiū petere hoc? non sum me iudice tanti,
Nec forma tangor, poteram tñ hac quoq͡ tangi.
Sz ꝙ adhuc puer est, nō me mouet ipe, sed etas.
Quid? ꝙ inest virtus, ⁊ mens interrita leti?
Quid? ꝙ ab equorea numeratur origine quart⁹?
Quid? ꝙ amat, tantiq͡ putat connubia nostra,
Ut pereat, si me sors illi dura negarit?
Dū lz hospes abi, thalamosq͡ relinque cruentos,
Coniugiū crudele meū est, tibi nubere nulla
Nollet, ⁊ optari potes a sapiente puella.
Cur tñ ē mihi cura, cui tot iam ante peremptis?
Viderit, interea quoniam tot cede procorum
Admonitus non est, agiturq͡ in tedia vite.
Occidet hic igitur; voluit, q: viuere mecum?
Indignāq͡ necem precium patietur amoris?
Non erit inuidie victoria nostra ferenda,
Sed non culpa mea est, vtinā desistere velles.
At quoniā es demens, vtinā velocior esses:
Ah ꝙ virgineus puerili vultus in ore est,
Ah miser hippomene, nollem tibi visa fuissem,
Viuere dignus eras, ꝙ si felicior essem,
Nec mihi cōiugiū fata importuna negarent,
Unus eras, cum quo sociare cubilia vellem.
Dixerat, vtq͡ rudis, primoq͡ cupidine tacta
Quod facit ignorās amat, ⁊ non sentit amorem.

Iā solitos poscunt cursus, populusq͡ paterq͡,
Cum me sollicita proles neptunia voce
Inuocat hippomenes, cytbereia, cōprecor ausis

Molli vultu. miti ac mansueto. Quis deus formosis iniquus. hoc est. quis deus pulchris ⁊ formosis inimicus hunc perdere cupit. iubetq͡ per carevite periculū meas querere nuptias? Discrimine. periculo. Non sum me iudice tanti. vt tam formosus iuuenis debeat perire. Nec forma tāgor. nec pulchrytudine moueor. Sed ꝙ puer adhuc est. subaudiatur tangor. Et mens interrita leti. que nullo mortis timore terretur. Ab equorea origine. a neptuno equoris deo. Duz licet hospes abi. dum potes recede o peregrine. est autem apostrophe ad hippomenē: quē ⁊ si amice admonere videt atalāta: ne secū currēdo certet, secū tñ ipa h̄ loqtur. Tibi nubere nulla nollet. hoc est oīs virgo tibi nubere cupiet Viderit hippomenes subaudiatur. hec ei secum cogitans loquitur atalanta hippomenis pulchrytudie tacta. Agiturq͡ in tedia vite. quia illum viuere tedet. Occidet hic igitur nunc atalanta colligit hippomenē indignum esse qui pereat. Non erit inuidie. hoc est inuidia victoriam nostram perferre non poterit. Ah ꝙ virgineus. virgini conueniens. misereretur autē hippomenis atalanta ⁊ etate et pulchrytudine illius mota. Fata importunia. difficilia que exorari non possunt. Cum quo sociare cubilia vellem. cui nubere vellez illi nāq͡ sociare cubilia dicūtur q̄ vna dormiunt. Rudis. imperita amoris. Primo. cupidine amore. Tacta pcussa. Proles neptunia hippomenes neptuni pronepos.

Hippomenes cursurus cū Atalāta Venerem pro auxi° inuocat.

t ij

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

Adsit,ait,nostris,⁊ quos dedit adiuuet ignes.
Detulit aura preces ad me non inuidia blādas:
Motaqꝫ sum, fateor,nec opis mora lōga dabat.
Est ager,indigenę damascenum noīe dicūt,
Telluris cyprię pars optima,quā mihi prisci
Sacrauere senes,tēplisqꝫ accedere dotem
Hāc iussere meis,medio nitet arbor in aruo
Fulua comā,fuluo ramis crepitātibꝰ auro.
Hinc tria forte mea veniēs decerpta ferebam
Aurea poma manu,nullisqꝫ vidēda,nisi ipsi/
Hippomenen adij,docuiqꝫ quis vsus in illis.
Signa tubę dederāt,cum carcere pronus vterqꝫ
Emicat,⁊ summam celeri pede libat harenam
Posse putes illos sicco freta radere passu,
Et segetis canę stātes percurrere aristas.
Adijciunt aīos iuueni clamorqꝫ,fauorqꝫ,
Verbaqꝫ dicētum,nūc nunc incūbere tp̄s,
Hippomene propera,nūc viribus vtere totis,
Pelle morā,vinces.dubiū macareius heros
Gaudeat an virgo magis his schęnęia dictis.
O quotiēs,cum iam posset trāsire,morata est,
Spectatosqꝫ diu vultus inuita reliquit,
Aridus a lasso veniebat anhelitus ore,
Metaqꝫ erat lōge:tum deniqꝫ de tribus vnum
Fętibus arboreis proles neptunia misit,
Obstupuit virgo,nitidiqꝫ cupidine pomi
Declinat cursus,aurūqꝫ volubile tollit.
Preterit hippomenes,resonāt spectacl'a plausu.
Illa moram celeri,cessataqꝫ tp̄a cursu
Corrigit,atqꝫ iterꝝ iuuenē post terga reliquit,
Et rursus pomi iactu remorata secūdi/
Consequitur,trāsitqꝫ virꝝ,pars vltima cursus

Ager damascenus

Quos dedit.quos mihi iniecit.
Ignes amores.Aura nō inuida.
verꝰ benignꝰ ⁊ hippomeni fauēs.
Nec opis mora lōga dabatur.nec
lōga auxilij mora mihi ꝯcedebat
cum ipm̄ ilico oporteret inire cur
sum.Est ager.topographia.hoc
est loci descriptio.describit enim
agrū noīe damascenum vñ venꝰ
tria aurea poma que hippomeni
tradidit se sumpsisse ait. Indige
ne.ide geniti hoies. Damascenū
noīe dicūt:quem subaudiamꝰ:vt
intelligamꝰ quem ꝓprio noīe da
mascenū vocāt.nā est etiā ager
damascenꝰ a damasco vrbe syrie
declinatꝰ.Accedere.adiūgi.Ius=
sere.voluere.decreuere. Nitet.
splēdet.Fulua comā.fuluas ⁊ au
reas frōdes hn̄s. aurea nāqꝫ ma=
la ferebat.Hinc.illinc.ex agro da
masceno Decerpta.accepta.ꝓpe
aūt decerpi ⁊ poma ⁊ frōdes ⁊ ro
se dicūtur. Quis vsus.q̄ vtilitas
Dederāt.fecerāt.Carcere.abusi=
ue ꝓ carceribꝰ.carcer nāqꝫ ē locꝰ
vbi seruātur rei a coercēdo dictꝰ.
carceres aūt sunt funes illi q̄ pre
tendūtur eq̄s cursurꝫ vt vna oēs
emittātur. Pronꝰ vterqꝫ emicat.
Exilit.habitū aūt exp̄mit poeta
velociter currētiū.Libat.leniter
tāgit. Posse putes illos.hiꝑbole
poetica qua summa hippomenis
atalāteqꝫ velocitas declarat. sic
Uir.de camilla. Illa vel itacte se
getꝫ ꝑ summa volaret Gramina.
nec teneras cursu lesisset aristas
Uel mare ꝑ mediū fluctu suspēsa
tumēti.Ferret iter celeres nec tin
geret equore plātas.Stātes ari=
stas.erectas.ariste aūt ab arēdo
sunt dicte.q꜠ p̄me ī spica arescāt.
Incūbere tp̄s.incūbēdi ē enī gre=
ca figura.Macareiꝰ heros.hippo
menes macarei filiꝰ. O quotiēs.
hinc quoqꝫ colligit venꝰ atalātē
hippomenis amore fuisse captā.
Aridꝰ anhelitꝰ.siccꝰ ac difficilis.
id qḋ significat hippomenē las=
sum fuisse.Metaqꝫ erat lōge.ad
quam currētes ꝑuenire debebāt.
Fetibꝰ arboreis.ꝑiphrasis est po
morꝝ.Aurūqꝫ.aureū pomū.Plau
su.eorꝝ qui hippomeni fauebāt.
Cessata tp̄a.quibꝰ ipsa a cursu in
stituto cessauerat.est aūt partici=
piū ꝯtra grāmatices rōem auda=
cter a poeta declinatū. Corrigit.
resarcit.reparat. Cursu.velocita

Restabat, nunc, inq̄t, ades, dea muneris auctor:
Inq; latus campi, quo tardius illa rediret,
Iecit ab obliquo nitidum iuueniliter aurum,
An peteret virgo, visa est dubitare, coegi
Tollere, et adieci sublato pondera malo,
Impediiq; oneris pariter grauitate moraq;,
Ne ve meus sermo cursu sit tardior ipso:
Preterita est virgo, duxit sua premia victor.
Digna ne, cui grates ageret, cui thuris honorem
Ferret, adoni, fuit? nec grates im̄emor egit,
Nec mihi thura dedit, subitā conuertor in iram,
Contēptuq; dolens, ne sim spernēda futuris;
Exēplo caueo, meq; ipsam exhortor in ambos.
Tēpla deū matri, que quondā clarus Echion
Fecerat ex voto, nemorosis abdita siluis.
Transibāt, et iter longū requiescere suasit,
Illic concubitus intēpestiua cupido
Occupat hippomenē, a numine cōcita nostro.
Luminis exigui fuerat prope tēpla recessus
Spelunce similis, natiuo pumice tectus,
Religione sacer prisca, quo multa sacerdos
Lignea contulerat veterū simulacra deorum.
Hunc init, et vetito temerat sacraria probro.
Sacra retorserūt oculos, turritaq; mater,
An stigia sontes dubitauit mergeret vnda,
Pena leuis visa est, ergo modo leuia fulue
Colla iube velant, digiti curuātur in vngues.
Ex humeris armi fiunt, in pectora totum
Pondus abit, summe cauda verrunt harene.
Iram vultus h;, pro verbis murmura reddunt,
Pro thalamis celebrāt siluas, aliisq; timēdi
Dente premūt domito cybeleia frena leones.

te cursus. Remorata. retēta. tardata. Ades. auxilio sis. Dea muneris auctor. ven9 que mihi hoc dedisti munus. Iecit. iuueniliter fortiter vt iuuenem decebat: per quod innuit eum longe pomum iecisse. Impediiq;. cursum subaudiam9. Duxit sua premia victor. Hippomenes inquit. victor duxit atalantam vxorem. Cui thuris honorem ferret. cui sacrificaret thure. Immemor. ingratus Contemptuq; dolens. me esse cōtemptam egre ferens. Spernenda. contemnenda. In ambos cōtra ambos hippomenen et atalātam. Clarus echion. vn9 fuit ex cadmis socijs echion. Concita cōmota. stimulata. A numine nostro a nostra potentia. Recessus. loc9 successui aptus. Natiuo. naturali. Hūc init. ingreditur intrat. Temerat: violat. Probro. scelere flagitio. Sacra. simulacra deorum. Retorserunt oculos auerterunt oculos ne tantum scelus viderēt. Turrita mater. turribus ornata. nam cybele eadem cū tellure putatur esse. Sontes. nocentes. hippomenem atq; atalantam. Mergeret stygia vnda hoc est ad inferos demitteret. Mō leuia. paulo ante mollia ac sine villis pilis. In pectora totum pondus abit. leones. enim pectus reliquo corpore crassius habent. Verrūtur. trahuntur. Iram vultus habet. facies leonum pre se fert iram. trucē namq; habent aspectum. Cybeleia frena. nam matris deum currum a leonib9 trahi fingūt poete.

hippomenes i leonem.
Atalanta in leenam.

Hos, tu care, mihi, cūq₃ his genꝰ omne ferarum,
Quod nō terga fuge, sed pugnę pectora prebet;
Effuge, ne virtus tua sit dānosa duobus.
Illa quidē monuit, iunctisq₃ per aera cygnis
Carpit iter, sed stat monitis cōtraria virtus.
Forte suem latebris, vestigia certa secuti,
Exciuere canes, siluisq₃ exire parantem,
Fixerat obliquo iuuenis cinyreius ictu,
Protinus excussit pando venabula rostro
Sanguine tincta suo, trepidūq₃ ꝛ tuta petētem
Trux aper insequit̄, totosq₃ sub inguine dentes
Abdidit, ꝛ fulua moribūdum strauit harena.
Vecta leui curru medias cytherea per auras/
Cypron olorinis nondum peruenerat alis,
Agnouit longe gemitum morientis, ꝛ albas
Flexit aues illuc, vtq₃ ęthere vidit ab alto
Exanimem/inq₃ suo iactantē sanguine corpus,
Desiliit, pariterq₃ sinum, pariterq₃ capillos
Rupit, ꝛ indignis percussit pectora palmis.
Questaq₃ cū fatis, ꝛ nō tamen omnia vestri
Iuris erūt, dixit, luctus monumenta manebunt
Semper adoni mei, repetitaq₃ mortis imago
Annua plangoris peraget simulamina nostri,
At cruor in florem mutabitur, an tibi quondam
Femineos artus in olentes vertere mentas
Persiphone licuit: nobis cinyreius heros
Inuidię mutatus erit: sic fata, cruorem
Nectare odorato sparsit, qui tactus ab illo
Intumuit, sic vt fuluo perlucida cęlo
Surgere bulla solet; nec plena longior hora
Facta mora ē, cū flos de sanguīe cōcolor ortus;
Qualem quę lento celant sub cortice granum

Quod non terga fuge. quod non fugit. Sʒ pugne pectora prebet. sed repugnat ac resistit. Damnosa duobus, ꝛ mihi ꝛ tibi. Iunctis cygnis. currus namq₃ veneris ab oloribus trahi fingitur. Sed stat monitis contraria virtus. sed fortitudo inquit adonidis veneris admonitionibus est auersa. Suē aprum. Exciuere. excitarunt. Iuuenis cynireius. adonis cynire filius. Pando rostro. recuruo. Et tuta petentem. loca subintelligamus. Trux aper. terribilis. Abdidit. abscondidit. Moribunduʒ morientem. Rupit. dilaniauit. lacerauit. Et indignis percussit. indigne. nomen nāq₃ pro aduerbio positū est. Et non tn̄. ordo est. Et tamen omnia nō erunt vestri iuris: illa aūt ꝛ copula affectui seruit. Luctꝰ monumēta. signa. memoria. est autem apostrophe ad adonim. Annua simulamina. simulacra. nā singulis q̄busq₃ annis sacra in adonis honoreʒ celebrabatur: in q̄bus adonis plangebant: ac luctus veneris referebatur. An tibi quōdā. mynthe nympha fuit quaʒ plutonis pellicem fabule tradunt extitisse. eam cuʒ proserpina dolo circūuenisset: in hortensem mentam fuisse transfiguratam: quam plerinq₃ hedyosmon vocant est ꝛ mons prope pylum cognomine mynthes iuxta quem plutonis quoq₃ est templū Nobis erit inuidie. in nos inuidiam concitabit. Perlucida bulla. translucida: que ex aqua nasci solet statimq₃ euanescere. bulla autem spiritu ex aqua excitatur rotunda figura, que quoniā cito dissoluitur verissimū illud sumptuʒ est prouerbiuʒ. quo humane vite breuitas fragilitasq₃ designatur. Hō bulla. inde fit bullare quod ē bullas facere. vnde plinius. bullantē vrinam vocat bullas emittentem. bulla etiam est ornamentum pectoris ingenuorꝫ quidem aureū. libertinorꝫ vero scorteum vt copiose Macrobius scribit. Plena hora. perfecta. Concolor eiusdē cum sanguine coloris. est eni̅ purpureus. In anemonē autem adonin fuisse conuersum innuere videt̄: cuius flos. vt inquit Plinius: nunq̄ se aperit nisi vento spirante. vn̄ ꝛ nomen accepit.

Bulla

Mynthe in herbaʒ

Adonis i anemonē.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Punica. que ⁊ mala granata dicuntur. Qui prestant omnia venti. sm phisicam rationem hoc dictum est. nam venti rerum omnium generationis causa esse perhibentur.

¶ Raphaelis Regij in vndecimũ methamorphoseos Ouidij librũ enarrationes.

Carmine dum tali. Orpheus tracias mulieres aspernatꝰ (vt diximus) in se earũ odiuꝫ cõtraxit: quare cũ bacchi sacra celebrarẽt: ipm in ferarũ cetu canentẽ aspexerũt: ac impetu facto dilacerarũt. caputqꝫ ac lirã in hebrũ fluuiũ cõiecerũt q̃ ad insulã lesbon vsqꝫ delata cũ essent serpẽs orphei caput dilaniaturꝰ ab apolline in saxũ fuit cõuersus primũ itaqꝫ orphei cedẽ poeta describit. deinde serpẽtis in saxum trãsmutationẽ Threicius vates orpheus thraciꝰ. Ducit. delectat. ducere nãqꝫ iterũ significat delectare: vt Noniꝰ scribit. Cice. de finibꝰ bonoꝝ ⁊ maloꝝ. Fabellarũqꝫ auditione ducũtur. Animosqꝫ ferarũ sensus. neqꝫ enĩ fere aĩos habere dicunẽ: nisi poeta ad veritatem potiꝰ alludat: vt intelligamꝰ feroruꝫ hoĩm aĩos ab orpheo fuisse excultos: id qđ Oratius apte his v̾sibus scribit. Siluestres homines sacer ĩterpresqꝫ deoꝝ. Cedibus ⁊ victu fedo deterruit. Orpheus. Dictꝰ ab hoc lenire tigres rapidosqꝫ leones. Ecce nurus ciconũ. repẽtinus baccharũ impetus illa ꝑticula ecce significaẽ. cicones autẽ ppli sunt thracie ad hebrũ habitãtes. Tumuli de vertice. de mõtis summitate. Lymphata pectora. furentia. Ferinis velleribus. ferarũ pellibꝰ. En ait en hic ẽ cõduplicatio indignatõi cõueniẽs. tametsi hoc aduerbiuꝫ en fere indignatiõi seruiat. Apollinei vatis orphei apollinis filij. Vocalia ora. optimã vocẽ emittẽtia. Presuta. prefixa tecta. nã haste baccharũ q̃ thyrsi dicunẽ pampinis hederaqꝫ cooperiebantur. Notã. signũ. Ac veluti supplex. tãq̃ veniã petiturꝰ. Ante pedes orphei. Concentu. harmonia. est aũt pulchra poete phãtasia/q̃ significaẽ quãta vis sit musici cantus. Bella bacchaꝝ furores bella vocat poeta. Insana erinnys. ab effectu q̄ furia hoĩes ĩsanos furiososqꝫ reddit. Mollita. mitigata. sic vt orpheo nũq̃ nocere potuissent. Berecynthia tibia. q̃ in sacris cybeles ꝑmũ vsi fuere. berecynthꝰ aũt phrigie mons ẽ ⁊ ciuitas matri deũ dicata. Obstrepuere sono cithare. ꝯ cithare sonum strepuerẽ. Attonitas. stupefactas suauitate cãtꝰ orphei. Menades

Orphei cedes.

Punica ferre solent: breuis est tñ vsus in illo:
Nanqꝫ male herentem/⁊ nimia leuitate caducum
Excutiunt ijdem: qui prestant omnia venti.

¶ P. Ouidij Nasonis metamorphoseos liber vndecimus.

Carmine dũ tali, siluas, animosqꝫ ferarum,
Threicius vates, ⁊ saxa sequentia ducit,
Ecce nurus ciconum tectę lymphata ferinis
Pectora velleribus/tumuli de vertice cernunt
Orphea, percussis sociantem carmina neruis,
E quibus vna leues iactato crine per auras,
En, ait, en hic est nostri contemptor: ⁊ hastam
Vatis apollinei, vocalia misit in ora,
Que folijs presuta notam sine vulnere fecit:
Alterius telum lapis est, qui missus in ipso
Aere/concentu victus, vocisqꝫ lyreqꝫ est,
Ac veluti supplex/ꝓ tam furialibus ausis
Ante pedes iacuit: sed enĩ temeraria crescunt
Bella, modusqꝫ abijt, ĩsanaqꝫ regnat Erynnis,
Cunctaqꝫ tela forent cantu mollita, sed ingens
Clamor, ⁊ inflato Berecynthia tibia cornu,
Tympanaqꝫ, ⁊ plausus, ⁊ Bacchei vlulatus,
Obstrepuere sono cithare: tum deniqꝫ saxa
Non exauditi rubuerunt sanguine vatis,
Ac primũ attonitas etiam nũc voce canentis
Innumeras volucres/anguesqꝫ/agmẽqꝫ ferarũ/
Menades orphei titulum rapuere theatri.

Inde cruentatis vertuntur in orphea dextris;
Et coeũt:vt aues,si quãdo luce vagãtem
Noctis auem cernunt,structoq; vtrinq; theatro:
Ut matutina ceruus periturus harena
Preda canũ est:vateq; petũt,⁊ frõde virẽtes
Coniiciũt thyrsos,non hec in munera factos,
He glebas,ille direptos arbore ramos,
Pars torquẽt silices,neu desint tela furori,
Forte boues ꝑ︤ſſo subigebãt vomere terram,
Nec ꝓcul hinc multo fructum sudore parãtes
Dura lacertosi fodiebãt arua coloni,
Agmine qui viso fugiũt,operisq; relinquũt
Arma sui,vacuosq; iacẽt dispsa ꝑ agros
Sarculaq;/rastriq; graues/lõgiq; ligones,
Que postq̃ rapuere fere,cornuq; minaces
Diuulsere boues,ad vatis fata recurrũt,
Tendenteq; manus,atq; illo tp̃e primum
Irrita dicẽtem,nec quicq̃ voce mouẽtem
Sacrilege perimũt,ꝑq; os (proh Jupiter) illud
Auditum saxis,intellectũq; ferarum
Sensibus,in vẽtos aĩa exhalata recessit.
Te meste volucres,orpheu,te turba ferar̃,
Te rigidi silices,tua carmina sepe secute
Fleuerũt,silue,positis te frondibus arbos
Tonsa comas luxit,lachrymis q3 flumina dicũt
Increuisse suis,obscuraq; carbasa pullo
Naiades,⁊ dryades,passosq; habuẽre capillos.
Membra iacẽt diuersa locis,caput hebre,lirãq;
Excipis,⁊ mirũ medio dum labitur amne,
Flebile nescio quid q̃ritur lira, flebile lingua
Murmurat exanimis,respondẽt flebile ripe.
Iãq; mare inuecte flumen populare relinquũt,

bacche apo tu meneste. hoc est a furendo dicte. Titulum gloriam Orphei theatri. spectaculi ab orpheo congregati. est autem adiectiuum orphei alij triumphi legunt: intelliguntq; agmen illud ferarum a bacchis raptum in titulum et gloriam triũphi de orpheo acti. Et coeunt. congregantur conueniunt. Noctis auem. noctuam. Structo vtrinq; theatro. spectaculo. est autem amphiteatri periphrasis. Matutina harena. hoc est matutino tempore in harena. quod enim est temporis attribuit loco. vna autem omnes bacchas in orpheum impetuz fecisse his similitudinibus ostendit poeta. Petunt. aggrediuntur inuadunt. Hec in munera. ad hos vsus. Torquent. faciunt. Subigebant. arabant. Lacertosi. magna ⁊ valida brachia habentes. Fructum. frumentum. Agmine bacharum furentium. Arma. instrumenta. Diuulsere. dilacerauere. Fere crudeles. Ad vatis fata ad orphei mortem. Irrita. vana verba que bacchas nihil commouebant. Proh iupiter. exclamatio poete doloris ac cõmiserationis plena. Exhalata. emissa in ventos. eorum sequitur opinionem qui animum ventum esse putant Te meste. apostrophe ad orpheumquerimonie ac cõmiseratõis plena. Obscura carbasa pullas ac nigras vestes. Flumen populare. fluuiuz patrium. hebrus emi tracie fluuius est.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Et methymnee potiuntur littore lesbi,
Hic ferus exposito peregrinis anguis harenis
Obstitit, et sparsos stillāti rore capillos
Lambit, et hymniferos inhiat diuellere vultus:
Tandem phebus adest, morsusq3 inferre parātem
Arcet, et in lapidem rictus serpētis apertos
Congelat, et patulos, vt erāt, indurat hiatus.
Umbra subit terras, et que loca viderat ante
Cuncta recognoscit, querēsq3 per arua piorum
Inuenit eurydicen, cupidisq3 amplectitur vlnis,
Hic modo coniūctis spatiātur passibus ambo,
Nūc precedētem sequitur, nunc preuius anteit,
Euridicēq3 suam iam tuto respicit orpheus.
Non impune tñ scelus hoc sinit esse lyeus;
Amissoq3 dolēs sacrorum vate suorum/
Protinus in siluis matres edonidas oēs/
Que videre nefas/ torta radice ligauit:
Quippe pedū digitos in quantum est queq3 secuta
Traxit, et in solidam detrusit acumine terram:
Utq3 suum laqueis, quos callidus abdidit auceps,
Crus vbi cōmisit volucris, sensitq3 teneri,
Plāgitur, ac trepidās astringit vincula motu:
Sic quecūq3 solo defixa coheserat harum/
Externata/ fugam frustra tētabat, at illam
Lenta tenet radix, exultantēq3 coercet.
Dūq3 vbi sunt digiti, dū pes vbi querit et vngues,
Aspicit in teretes lignum succedere suras,
Et conata femur merēti plāgere dextra,
Robora percussit, pectus quoq3 robora fiunt,
Robora sunt humeri, lōgos quoq3 brachia vera
Esse putes ramos, et non fallare putādo.
Nec satis hoc baccho est, ipsos quoq3 deserit agros

Methymnee lesbi. methymna vrbs est lesbi optio vino insignis dicta a methymne macarei filia ac lepydnii vxore. vñ methymneus deriuatur. lesbos aūt insula est clarissima. quam nūc mytilenem a noie vrbis vocāt. Ferus anguis crudelis q̄ illius vatis caput violare sustineret cuius cātu serpētes quoq3 sepius delectati essent. Inhiat diuellere. appetit ore apto dilacerare. Hymniferos vultus. qui hymnos i deorum fere singulos cōposuerant. Umbra subit terras. vmbra orphei inferos petit. eorum aūt opinioem secutus vr poeta. q̄ hoiez ex tribus cōstare aiunt. corpe. aīa et vmbra. quorum corpus terre: aīa celo vmbra inferis reddit. Hic illic apud inferos. Spatiātur. deambulāt. Non impune tñ. thracie mulieres q̄ orphei cedi interfuerūt: oēs a baccho cedem orphei egre ferēte in varias arbores fuere cōuerse. Vate suorum sacrorum. nā3 orpheus in bacchū pulcherrimos scripserat hymnos. alludere aūt ad id poeta vr qđ scribit Diodo. cerimonias a Dionyso repertas, cuz ad orgia q̄dam orpheus addidisset, Orpheia a posteris fuisse appellata. Matres edonidas. mulieres thracias edones nāq3 populi sunt thracie. Plangitur. percutitur a seipsa. Ac trepidās quāto nāq3 magis trepidāt. tanto magis vinclo astringuntur aues. Externata. consternata. perterrefacta. Lenta. flexibilis. Coercet. continet. Exultātem. exultare volentem. Dūq3 vbi sunt digiti. ordo est dum petit et querit vbi sunt digiti. Succedere. succrescere. Merēti dextra. hippallage est ipsa nāq3 merēs intelligitur. Et non fallare putādo. non decipiare si putes. re enim vera rami erāt. Nec satis hoc baccho est. midas rex phrigie cū silenum a rusticis captum sibiq3 traditū baccho reddidisset iussus est a deo vt quicq̄d vellet peteret. ille petijt vt quicq̄d corpore suo tangeret aurum fieret. id illi cōcessit bacchus q̄uis inutile ipsi futurum videbatur. cuz vero panis quoq3 ac vinuz in aurum verterentur fameq3 perire cepisset. tādem cognouit stolidus se dānosa petijsse bacchuz itaq3 rogauit: vt a peccato veniam daret, et munus

Anguis i saxum.

Thracie mulieres i arbores

datū irritū facere. bacchꝰ aūt illi mādauit: vt ad fōtē pactoli pgeret, seqꝫ totū in eo lauaret. quod cū fecisset vis illa aur efficiēdi qc q̄d tāgeret in fluuiū trāsiuit. vn̄ etiā harenas aureas efficere memorat. Ipsos agros tracie. Cūqꝫ choro meliore. q̄ fuerant. thracie ille mulieres q̄ orpheum trucidarūt. Sui tymoli. a se amati. ē eīm tymolꝰ q̄ et tmolꝰ dr. mōs lydie optimi vini fertilis: vt ī supioribꝰ quoqꝫ diximꝰ. neqꝫ ē spōdaicꝰ vsus cū tmolꝰ etiā trisillabū sit nomē nō solū bissillabū. Pactolōqꝫ. pactolꝰ fluuiꝰ ē lydie aureis harenis notissimꝰ. Caris arenis. pciosis. Frequētant celebrāt. Titubātem. vacillātem. Vinctū. ligatum. Ad regē midā midas gordie bubulci filiꝰ phrigie rex fuit ditissimus: eoqꝫ fictꝰ est oīa q̄cūqꝫ tāgeret ī aur trāsmutare de quo herodotꝰ in p̄io multa scribit. Orgia bacchi sacrificia. Cū cecropio eumolpo. eumolpꝰ vates fuit atheniensis bacchi sacerdos. Genialiter. voluptuose ac lete. Lucifer vndecimꝰ. lucifer stella est q̄ adueniente die vltīa desinit lucere: eoqꝫ a poetis alias stellas cogere ɔgregareqꝫ dr. Coegerat. cōgregauerat. signat aūt vndecimū diē aduenisse. Sublime agmē stellar. sublimium et altar stellar multitudinem. ē eīm hippallage. Lydos in agros. in lydiā. Contra grāmatices aūt rōem deriuatiuū nomen pauciores q̄ primitiuū syllabas hꝫ. Iuueni alūno. baccho. Altore sileno nutritore. Male vsurꝰ ī suum malū et pniciem. paulū eīm abfuit q̄n fame piret. Midas. Annuit. nutu ɔsensit. Soluit psoluit prestitit. Berecynthiꝰ heros. Midas phrigiꝰ. a berecyntho phrigie oppido. Polliciti fidem. Promissi v̄itatē. Temptat. expitur. Non alta. sꝫ humili. illud eīm aduerbiū nō hoc loco ad v̄bū detraxit referri nō pot: sꝫ v̄gam ex non alta frōde decerptam fuisse ostēdit. Cereris. frumēti p metonymiā. Hespides donasse putes. Scite. nā hespides hortos habuisse dicūtur aurea poma ferētes. Radiare. fulgere. Danaen eludere possit. Elegāter. iupiter eīm in guttas ɔuersus aureas in sinum danaes descēdit, sicqꝫ illa ē potitꝰ

Pactolus

Cūqꝫ choro meliore sui vineta tymoli,
Pactolonqꝫ petit, q̄uis nō aureus illo
Tempore, nec caris erat inuidiosus harenis.
Hūc assueta cohors satyri, bacchęqꝫ frequētant.
At silenus abest, titubātem annisqꝫ meroqꝫ,
Ruricolę cępe phryges, vinctūqꝫ coronis
Ad regem duxere midam, cui thracius orpheus
Orgia tradiderat cum cecropio eumolpo:
Qui simul agnouit socium comitēqꝫ sacror,
Hospitis aduētu festum genialiter egit
Per bis quinqꝫ dies, et iūctas ordine noctes.
Et iam stellar sublime coegerat agmen
Lucifer vndecimꝰ, lydos cum letꝰ in agros
Rex venit, et iuueni silenum reddit alūno.
Huic deus optāti gratum, sed inutile fecit
Muneris arbitrium, gaudēs altore recepto.
Ille male vsurus donis, ait: effice quicquid
Corpe cōtigero fuluum vertatur in aur:
Annuit optatis, nocituraqꝫ munera soluit
Liber, et indoluit q̄ nō meliora petisset.
Letus abit, gaudetqꝫ malo berecynthius heros,
Pollicitiqꝫ fidem tangēdo singula tētat,
Vixqꝫ sibi credēs, non alta frōde virētem
Ilice detraxit virgam, virga aurea facta est,
Tollit humo saxum, saxum quoqꝫ palluit auro,
Contigit et glebam, cōtactu gleba potēti
Massa fit, arētes cereris decerpsit aristas,
Aurea messis erat, dēptum tenet arbore pomū
Hespides donasse putes, si postibus altis
Admouit digitos, postes radiare vidētur,
Ille etiam liq̄dis palmas vbi lauerat vndis,
Vnda fluēs palmis danaen eludere possit.

Tacta a mida in aurum

Vix spes ipse suas animo capit, aurea fingens
Oīa: gaudēti mensas posuere ministri
Extructas dapibus, nec tostę frugis egētes.
Tum vero, siue ille sua cerealia dextra
Munera cōtigerat, cerealia dona rigebāt,
Siue dapes auido cōuellere dēte parabat,
Lamina fulua dapes admoto dēte premebat:
Miscuerat puris auctorem muneris vndis,
Fusile ꝑ rictus aurꝫ fluitare videres.
Attonitus nouitate mali, diuesq; miserq;,
Effugere optat opes, & q̄ modo vouerat odit,
Copia nulla famem releuat, sitis arida guttur
Urit, & inuiso meritus torq̄tur ab auro:
Ad celūq; manus, & splēdida brachia tollēs,
Da veniam, lenee pater, peccauimus, inquit,
Sed miserere precor, speciosoq; eripe dāno.
Mitte deum numen, Bacchus peccasse fatētem
Restituit, factiq; fide data munera soluit,
Ne ve male optato maneat circūlitus auro,
Vade, ait, ad magnis vicinum sardibus amnem,
Perq; iugum ripę labētibus obuius vndis
Carpe viam, donec venias ad fluminis ortus,
Spumigeroq; tuum fonti, qua plurimus exit,
Subde caput/corpusq; simul, simul elue crimen.
Rex iussę succedit aquę, vis aurea tinxit
Flumen, & humano de corpe cessit in amnem,
Nūc quoq; iam veteris ꝑcepto semine venę
Arua rigēt auro madidis pallētia glebis.
Ille perosus opes, syluas & rura colebat,
Panaq; mōtanis habitātem semꝑ in antris,
Pingue sꝫ ingenium māsit, nocituraq; vt ante,
Rursus erāt dn̄o stultę ꝑcordia mētis.

Vix spes ipse suas aīo capit. nā maxima q̄q; sibi pollicebatur midas. Posuere. apposuere. Toste frugis. periphrasis est panis. Cerealia dona. panes Rigebāt duri flebāt. q̄ppe qui in aurꝫ ꝯuertebātur. Conuellere. mādare. Premebat. tegebat. Auctorem muneris. bacchuꝫ ꝑ metonymiam ꝓ vino. Fusile. liq̄dum ac fusum & liq̄factum. Diuesq;. q2 auro abūdabat Miserq; q2 auro frui nō poterat. Modo vouerat. voto pauloante ꝯcupiuerat. Torquetur. cruciat̃. Meritus. q2 ꝓpter auaritiam illud a baccho petierat. Lenee pr̃. bacche. Specioso damno. q̄d pulchrum & bonū videtur: cū alioq̄n dānum sit & malū. Mitem deū mitissimū. positiuuꝫ ꝓ suꝑlatiuo est ꝑositū. Facti fide. ob fidem quaꝫ pre se tulerat silenū restituendo. Data mūera soluit. resoluit & irrita fecit. Circūlitus. infectꝰ. Male optato. stulte ac ꝑniciose petitio. Magnis sardibꝰ. Sardis vrbs ē lydie cresi regia. Cessit. trāsiuit. Ille perosus opes. Midas facultate auri efficiūdi quicq̄d tangeret liberatꝰ opesq; ꝑosus in siluis habitabat panaq; pastorꝫ deum colebat. Qui cū phistula inuēta sibi multū nymphis placere videretur: ausus est apollinen in certamen ꝓuocare/tmolo mōtis deo iudice ꝯstituto. Cuꝫ ꝟo snīa ꝓ apolline lata oībus placeret, solus midas naturali stulticia ductꝰ eā vt iniustā ip̄robauit. Quare, apollo īdignatꝰ aures illius ī asininas cōuertit. quibus ipsius stoliditas indicaretur. Lōgiores nāq; aures ex phisicorꝫ sententia vecordiā pre se ferunt. ceterꝫ midas aures asininas thiaris purpureis occultauit: tonsoriq; mandauit ne ꝟbuꝫ cuiq̄ de illis faceret. Tōsor ꝟo cū reticere nō posset: ī locū deſtruꝫ secessit: vbiq; fouee facte immurmurauit midam aures asininas hr̄e. deīde foueā terra repleuit. Arūdines aūt eo ī loco natę vētoq; agitate eadeꝫ ꝟba. hoc ē Midas rex asininas aures hꝫ: referebāt. Perosus opes. odio habēs opes q̄bꝰ pene fame fuerat ꝯfectꝰ. Pingue tardū. Vt ante. q̄n optauit vt q̄cquid cōtingeret aurꝫ fieret. Nam freta ꝓspiciēs tmoli mōtis descriptio.

Harena pactoli in aurum

Mide aures in asininas.

Nam freta prospiciens late riget arduus alto
Tmolus in ascensu, cliuoq₃ extensus vtroq₃,
Sardibus hinc, illinc paruis finitur Hypepis:
Pan ibi, dū teneris iactat sua carmina nymphis,
Et leue cerata modulatur arundine carmen,
Ausus apollineos p̄ se ɔtēnere cantus,
Judice sub tmolo certamen venit ad impar.
Monte suo senior iudex consedit, ⁊ aures
Liberat arboribus, quercu coma cerula tm̄
Cingitur, ⁊ pendent circū caua tp̄a glandes.
Jsq₃ deū pecoris spectās, in iudice, dixit,
Nulla mora est: calamis agrestibus insonat ille,
Barbaricoq₃ midan (aderat nam forte caneti)
Carmine deliniit, post hūc sacer ora resoluit:
Tmolus ad os phebi, vultū sua silua secuta est,
Jlle caput flauū lauro parnaside vinctus,
Verrit humū tyrio saturata murice palla,
Distinctāq₃ lyram gēmis ⁊ dentibus Jndis
Sustinet a leua, tenuit manus altera plectrum.
Artificis status ipse fuit, tum stamina docto
Pollice sollicitat, quor dulcedine captus,
Pana iubet tmolus citharę summittere cannas.
Judiciū, sanctiq₃ placet snīa montis
Omnibus: arguitur tm̄ atq₃ iniusta vocat
Vnius sermone midę: nec delius aures
Humanā stolidas patitur retinere figuram,
Sed trahit in spaciū, villisq₃ albentib⁹ implet,
Jnstabilesq₃ illas facit, ⁊ dat posse moueri,
Cętera sunt hoīs, ptem dānatur in vnam,
Induiturq₃ aures lente gradientis aselli.
Jlle quidem cęlare cupit, turpiq₃ pudore
Tempora purpureis tentat velare tiaris,

Paruis hypepis. Hypepa vrbs est lydie vt diximus. Cerata. cera iuncta. Judice sub tmolo. Tmolus et mons et deus montis ipsius dicitur. nam montes vt flumina deos suos habere dicūtur. Et aures liberat arboribus. ab auribus arbores remouet. Deliniit. blanditus est. Sacer. apollo. Resoluit ora. aperuit ora ⁊ canere cepit. Tmolus ad os phebi. Se cōuertit subaudiendū. Jlle caput flauum vinctus. flauū caput habens coronatū. Parnaside. parnasia. qua parnasus abūdat. forma namq₃ patronymica pro possessiua est vsus poeta. Apollinis autem cithared habitum describit. Saturata. infecta bis tincta. tyrio murice. tyria purpura. Palla aūt vestis est muliebris syrma habens: qua ⁊ citharedi vtebantur. Verrit humū. innuit pallam apollinis syrma habuisse qd̄ per terram trahebatur. sic Horatius de tibicine loquens. Traxitq₃ vagus per pulpita vestē. Distinctāq₃. ornatam. Dentibus indis ebore. Stamina. cordas. Sollicitat. tangit, percutit. Cannas. tibiam ex cannis confectam. Arguitur. reprehenditur. Nec delius. apollo. Aures stolidas. omni carentes iudicio. Sed trahit in spacium. protrahit. producit ac longas efficit. Jnstabiles. mobiles. Et dat posse moueri. concedit facultatē se ipsas mouendi. Lente gradientis. tarde euntis. Purpureis tiaris. Tiara qui ⁊ tiaras dicitur. tegmen est capitis, regum orientis. Velare. celare occultare.

Tmolus

Panis et Apollinis certamen sub Tmolo iudice.

Mide aures in asininas.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Sed solitus longos ferro resecare capillos
Uiderat hoc famulus, qui nec cum ꝓdere visum
Dedecus auderet, cupiēs efferre sub auras,
Nec posset reticere tamen, secedit, humūq;
Effodit, ⁊ dñi quales aspexerit aures
Uoce refert parua, terreq; immurmurat hauste,
Indiciūq; sue vocis tellure regesta
Obruit, ⁊ scrobibus tacitus discedit opertis.
Creber arūdinibus tremulis ibi surgere lucus
Cepit, ⁊ vt primum pleno maturuit anno,
Prodidit agricolam, leni naz motus ab austro
Obruta verba refert, dñiq; coarguit aures.
Ultus abit tmolo, liquidūq; ꝑ aera vectus,
Angustum citra pōtum nepheleidos helles,
Laomedōteis latoius astitit aruis.
Dextera sigei, rhetei leua ꝓfundi,
Ara panompheo vetus est sacrata tonāti:
Inde noue primum moliri menia troie
Laomedonta videt, susceptaq; magna labore
Crescere difficili, nec opes exposcere paruas:
Cūq; tridētigero tumidi genitore ꝓfundi,
Mortalem induitur formam, phrigieq; tyrāno
Edificant muros pacto ꝓ menibus auro.
Stabat opus, ꝓcium rex inficiatur, ⁊ addit
Perfidie cumulum, falsis ꝑiuria verbis.
Non impune feres rector maris, inquit, ⁊ omēs
Inclinauit aquas ad auare littora troie,
Inq; freti formam terras conuertit, opesq;
Abstulit agricolis, ⁊ fluctibus obruit agros.
Pena neq; hec satis ē, regis quoq; filia mōstro
Poscitur equoreo, quaz dura ad saxa reuinctam
Uindicat alcides, ꝓmissaq; munera dictos

Efferre sub auras vulgare. Secedit. in locū secretum vadit. Uoce parua murmure. Hauste. effosse. Regesta. reiecta. Scrobibus opertis. repleta fouea: Prodidit agricolam. indicauit eum. qui illam effoderat terraz. Obruta vba. ꝗ talia fuerūt. midas rex asini aures hz. Dñiq; coarguit aures. hoc est mide regis aures cōuincit esse asininas. Ult⁹ abit tmolo. Apollo atq; neptunus cum laomedōtem menia troie edificātez vidissent: in humanam figuraz ꝯuersi pacto auro se cito opus illud absoluturos receperūt. Menib⁹ vo ꝑfectis cum ꝓmissum auꝝ reposcerāt a laomedōte illo fraudati: qui iureiurādo se nihil ꝓmisisse affirmauit: tātam ꝑfidiaz inultā esse nō permiserūt. Neptun⁹ eniz ⁊ diluuiuz immisit: quo tot⁹ ager troianus est deuastatus: ⁊ hesionem filiam mōstro marino exponere laomedōtem coegit. quaz ꝗdez cū hercules illac cū argonautis trāsiens liberasset ac ꝓmissis equis a ꝑfido rege fraudaretur: ⁊ troiaz expugnauit: ⁊ hesionen captam thelamoni socio donauit.

Canne vocales

Nepheleidos helles. nepheles filie helle. nāq; athamantis ⁊ nepheles filia fuit ac soror phrixi: a qua in mari submersa hellespontus fuit cognominatus. Latoius apollo latone filius. Dextera si. Sigeum ⁊ rheteum promōtoria sunt troie notissima. Ara panopeoto. sic quidem in exēplaribus legitur: sed corrupte legi facile homeri carmine coarguitur. naz in. viij. Ilia. li. sic scri. de hac eadem ara eutha; panompheo zini reeslron achei. hoc est vbi panompheo ioui sacra faciebant achiui. Quare hic quoq; panompheo legendum esse, vel refragrantibus exemplaribus audacter contenderim. Panompheus autez iupiter dictus est: vt exponit Eusta. vel ꝙ omnium voces audiat: vel ꝙ omniuz voce colatur. nam pan omne. omphi vox dicitur. Suscepta magna. incepta grandia. Stabat opus. erectum erat. Inficiatur. negat. nam inficiari ⁊ inficias ire negare est. Monstro equoreo. ceto. Uindicat. liberat. Dictos pactos promissos ex solis equoꝝ semine ꝓgenitos.

Panompheus Apollo Neptun⁹ in hoīes

Poscit equos, tantiq; operis mercede negata,
Bis periura capit superatę menia troię:
Nec pars militię telamon sine honore recessit,
Hesioneq; data potitur. nam cōiuge peleus
Clarus erat diua, nec aui magis ille superbit
Nōie q̄ soceri: siquidem Jouis esse nepotem
Contigit haud vni, cōiunx dea cōtigit vni:
Nāq; senex thetidi proteus predixerat vdę,
Concipe, mater eris iuuenis, qui fortib9 armis
Acta patris vincet, maiorq; vocabitur illo.
Ergo ne quicq̄ mūdus Joue maius haberet,
Quāuis haud tepidos sub pectore sēserat ignes
Jupiter, equorę thetidis cōnubia vitat,
Inq; sua eaciden succedere vota nepotem
Jussit, & amplexus in virginis ire marinę.
Est sinus emonię curuos falcatus in arcus,
Brachia procurrūt, vbi si foret altior vnda,
Port9 erat, summis inductum est equor harenis
Littus h; solidum, qđ nec vestigia seruet,
Nec remoretur iter, nec optum pēdeat alga.
Myrthea silua subest, bicolorib9 obsita baccis,
Est specus in medio, natura factus an arte
Ambiguum, magis arte tn̄, quo sepe venire
Frenato delphine sedēs, theti, nuda solebas,
Illic te peleus, vt somno victa iacebas,
Occupat, & qm̄ precibus tētata repugnas,
Uim parat, innectēs ambobus colla lacertis;
Qđ nisi venisses variatis sepe figuris
Ad solitas artes, auso foret ille potitus:
Sed modo tu volucris, volucrem tn̄ ille tenebat:
Nūc grauis arbor eras, herebat in arbore pele9:
Tertia forma fuit maculosę tigridis, illa

Bis periura menia. nā primū apolllini atq; neptuno edificat' muris, deide herculi pro liberata hesiona pacta premia denegarat. Nec pars militie telamō. Telamō eaci fili9 ex hesiona laomidōtes filia teucrū suscepit. nā cōiuge pele9 Clar9 erat diua. Pele9 eaci fili9 ac telamonis frater: nepos q; Jouis sol9 ex hoīb9 deā vxorē ducere meruit Cu; eni proteus thetidi pdixiss;: ipsa; esse paritură filiū p̄re maiorē iupiter q̄uis ei9 amore capt9 illo q̄de; abstinuit cōiugio, nepoti aūt peleo mādauit: vt illā ducer; vxore;. Quare pele9 thetida i speluca q̄escēte; frustra est āplex9. nā dea cū & i volucrē & arborē cōuersa a peleo nō dimitteretur: i tigridē se trāsfigurauit: cui9 seuitia territus pele9 eā demisit. Admonit9 aūt a proteo: vt eā dormiētē; & vinclis ligaret: & q̄uis i mille varias figuras cōuerteret. detineret: donec i pristinā rediisset formā illa tāde; est potit9: ex q̄ achillē suscepit. Pulchra aūt phātasia varias thetidis trāsfiguratōes poeta describit. Nec aui. iouis. Quā soceri. nerei. nā thetis nerei filia fuit. Siq̄de; iouis eē nepotē. na; multis inq̄t nepotib9 eē iouis cōtingit Siq̄de; duo īterdū vna ē dictio vt hoc loco interdū due: id qđ facile ex ipo dignoscitur sensu. Coniūx dea cōtigit vni. vxor inq̄t dea soli peleo obuenit. Unde. hūide. nipha eni fuit marina. Quāuis haud tepidos q̄uis magno tepidos amore iupiter teneret. Haud tepidos ignes. vehemētes amores. Cōnubia nuptias. Eacidē. peleū eaci filiū iouis ex egina nepotē. Est sin9 emonie. topographia ē. describit eni specū: in quo thet' fessa requiescere solebat. Emonie. thessalie. Falcat9. i similitudine; falcis figuratus. ē aūt nomē sīle pricipio a falce declinatū. Brachia procurrūt. promōtoria q̄ brachia videtur i mare protēdūtur. Seruet. custodiat. Remoret. retardet. Pēdeat. suspensu; sit. Myrthea silua subest. hoc est silua myrthis cōsita illi adiace; sinui. Subesse aūt illa; ait qđ ex phisicor; snīa mare q̄ terra alti9 est. Obsita. cōsita. ppositio nāq; pro prepositiōe posita est. Occupat. i uadit. Ad solitas artes, ad cōsuetas sibi trāsformatiōes. Auso, re

Hesione liberatio

Thetis in varias formas

Territus eacides/a corpore brachia soluit,
Isqꝫ deos pelagi,vino sup̄ equora fuso,
Et pecoris fibris,⁊ fumo thuris adorat,
Donec carpathius medio de gurgite vates
Eacide dixit:thalamis potiere petitis}
Tu modo,cum gelido sopita quiescit in antro,
Ignaram laq̄is/vincloqꝫ innecte tenaci,
Nec te decipiat,cētum mētita figuras,
Sꝫ p̄me quicq̄d erit, dum qđ fuit ante reformet.
Dixerat hec p̄teus, ⁊ cōdidit equore vultum,
Admisitqꝫ suos in verba nouissima fluctus.
Pronus erat titan, inclinatoqꝫ tenebat
Hesperium temone fretum,cum pulchra relicto
Nereis ingreditur cōsueta cubilia fluctu.
Uix bene virgineos peleus inuaserat artus,
Illa nouat formas, donec sua mēbra teneri
Sensit,⁊ in partes diuersas brachia tēdit,
Tūc demuꝫ ingemuit, neqꝫ,ait,sine numine vicis.
Exhibita estqꝫ thetis:ꝯfessaꝫ āplectitur heros,
Et potitur votis,ingētiqꝫ implet achille.
Felix ⁊ nato,felix ⁊ coiuge peleus,
Et cui,si demas iugulati crimina phoci,
Oīa contigerāt:fraterno sanguine sontem,
Expulsumqꝫ domo patria,trachinia tellus
Accipit,hic regnum sine vi,sine cede regebat,
Lucifero genitore satus,patriūqꝫ nitorem
Ore ferēs ceyx,illo qui tēpore mestus
Dissimilisqꝫ sui,fratrem lugebat adēptum.
Quo postq̄ eacides,fessus curaqꝫ viaqꝫ
Uenit,⁊ intrauit paucis comitātibus vrbem,
Quosqꝫ greges pecoꝝ, q̄ secuꝫ armēta trahebat,
Haud p̄cul a muris sub opaca valle reliquit:

temptata ⁊ concubitu appetito. Carpathius vates. p̄teus qui in carpathio habitat mari a carpatho insula dicto. Thalamis petitis. nuptijs optatis. Innecte. cōnecte. colliga. Cētuꝫ mētita figuras. mutata in cētum falsas figuras. Est aūt nūerus finit⁹ p̄ infinito positus. Sꝫ preme. cōprime ac retine. Duꝫ qđ fuit ante reformet. hoc est dū in pristinā redeat formam. Suos fluctus. marinas vndas. Inclinato temone. inclinato curru. p̄teꝫ eñ p̄ toto posuit. Currus aūt solis cum tēdit ad occasuꝫ descēdere videtur. Hesperium fretū. atalātum mare: in qđ sol cōdi videtur. Consueta cubilia. solitam speluncam. Relicto fluctu. derelicto mari. Donec sua mēbra teneri sensit. donec se ligataꝫ esse aīaduertit. Sine numine sine auxilio numinis alicui⁹ ⁊ dei Exhibita estqꝫ thetis. id est in figuram thetidis est reuersa. Ingēti achille. semine ex quo magn⁹ achilles est nat⁹. Iugulati phoci. Phoc⁹ eaci filius ex psamate nimpha a peleo fuit interfectus. quare peleus a p̄re in exiliuꝫ eiectus ad ceycen trachine regeꝫ infelici dedalionis fratris casu lugētem cōfugit. naꝫ dedalion luciferi filius chionen filiā habuit q̄ cuꝫ iam mercurio autolicuꝫ. ex appolline philemonem genuisset: diana se formosiorem esse iactauit. qua re dea irata sagittis eam confecit: cuius morte dedalion tātum concepit dolorem: vt ex parnasi vertice se in mare p̄cipitarit, sed apollo non immemor voluptatis: quam de illius filia conceperat: eum in accipitreꝫ anteq̄ in mare caderet: cōmutauit. Omnia contigerāt ad felicitatem facietia intelligam⁹. Thrachinia tellus. trachin que et trachis dicitur vrbs est thessalie sub oeta monte ab hercule edificata apo tis trachititos. hoc est ab asperitate dicta: vnde trachinius deriuatur. Lucifero genitore satus ceyx phosphori. hoc est luciferi fuit fili⁹ halcyonesqꝫ maritus. Dissimilis sui. nam pre se quādam hylaritatem antea ferre cōsueuerat. q̄ tunc in mesticiam fuerat conuersa. Fratrem ademptum. dedalionem in accipitrem cōmutatum.

Phocus

Dedalion

Ceyx in auem

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

Uelamenta. ramũ oliue dicit: qui ab externis qui pacem afferebãt gestabatur. vñ Uirgi. in. viij. eneidos. Tum pater eneas puppi sic fatur ab alta. Paci fereqꝫ manu ramũ pretendit oliue. Sua crimina. phoci fratris cedem. Mentiturqꝫ fuge causam. Falsam fuge causam refert. Medie plebi. infime. Patent. parata sunt. Hac autem oratione ceyx se in oẽs benignissimũ esse ostendit. Inhospita inhospitalia. Huic animo nostro animo per se benigno ac liberali Omne feres. habebis. accipies. Meliora: feliciora. Peleusqꝫ comitesqꝫ rogant sic quidem corrupte legitur. neqꝫ eniꝫ ratio carminis patitur vtqꝫ copula breuis producatur. Quare illaqꝫ erasa hãc copulaꝫ τ in versus principio putaui reponendam. Que rapto viuit. rapina. Qui vocat auroram. Luciferi periphrasis, naꝫ lucifer τ primus stellarum incipit et vltimus lucere desinit. Tenende. conseruande. Thisbeas columbas. Thisbe vrbs ẽ beotie a thisbe asopi filia cognominata colũbis abundãs. Unde thisbeus declinatur. portus autem τ nauale thisbeorꝫ: vt scribit Stephanus ex sentẽtia Epaphroditi: columbis plenum erat. Agitat. vexat. persequitur. Accipitres nãqꝫ maxime columbas infestant. Nata erat huic chione. ab eximio candore forsitã sic fuit appellata. nã chione nix interpretatur. Maiaqꝫ creatus. mercurius. Hic vertice cylleneo. hic mercurius a cyllene arcadie monte: vbi mercurius ipse natus eẽ fingit. Pariter traxere calorẽ. vna ãbo ceperũt amare. Mouẽte soporẽ inducẽte somnum. Iacet. in somnum resoluit.

De Chione dedalionis filia. hec ex Mercurio Autolycum, ex Apolline philemonem peperit.

Copla cum facta est adeũdi tecta tyranni,
Uelaméta manu pretendens supplice, quis sit,
Quoqꝫ satus memorat, tñ sua crimina celat,
Mentiturqꝫ fuge cãm, petit vrbe vel agro
Se iuuet. hũc contra placido trachinius ore
Talibus alloqtur: medie qꝫ cõmoda plebi
Nostra patẽt, peleu, nec inhospita regna tenem⁹,
Adijcis huic aĩo monuméta potẽtia, clarum
Nomen, auũqꝫ Iouem, nec tpa perde precando,
Quod petis oẽ feres, tuaqꝫ hec p parte vocato,
Qualiacũqꝫ vides, vtinã meliora videres.
Et flebat, moueat tantos q̃ causa dolores,
Et peleus comitesqꝫ rogant: q̃bus ille pfatur,
Forsitan hanc volucrẽ, rapto q̃ viuit, τ oẽs
Terret aues, sp pẽnas habuisse putetis?
Uir fuit, τ tanta est animi cõstantia, quãtum
Acer erat, belloqꝫ ferox, ad vimqꝫ paratus,
Noĩe dedalion, illo genitore creatus,
Qui vocat aurorã, celoqꝫ nouissimus exit,
Culta mihi pax est, pacis mihi cura tenende,
Coniugijqꝫ fuit, fratri fera bella placebant,
Illius virtus gentes regesqꝫ subegit,
Que nũc thisbeas agitat mutata columbas:
Nata erat huic chione, que dotatissima forma
Mille procis placuit, bis septẽ nubilis annis,
Forte reuertentes, phebus, maiaqꝫ creatus,
Ille suis delphis, hic vertice cylleneo
Uidere hãc pariter, pariter traxere calorẽ,
Spem veneris differt in tpa noctis apollo,
Non fert ille moras, virgaqꝫ mouẽte soporem
Uirginis os tangit, tactu iacet illa potenti,
Uimqꝫ dei patitur, nox celum sparserat astris,

Dedalion in accipitrem

Chione

Ceyx peleo

Ceyx verba

De dedalione in accipitrem conuerso

Apollo in anu.

Phebus anū simulat, pręreptaqꝫ gaudia sumit.
Ut sua maturus cōpleuit tempora venter,
Alipedis de stirpe dei versuta propago
Nascitur autolycus, furtū ingeniosus ad omne,
Qui facere assuerat patrię non degener artis,
Candida de nigris, & de candentibus atra:
Nascitur e phębo (nāqꝫ est enixa gemellos)
Carmine vocali clarus citaraqꝫ philemon.
Quid peperisse duos, & dijs placuisse duobus,
Et forti genitore, & progenitore tonante
Esse satā prodest? an obest quoqꝫ gloria multis?
Obfuit huic certe, quę se pręferre dianę
Sustinuit, faciēqꝫ deę culpauit, at illi
Ira ferox mota est; factisqꝫ placebimus, inquit,
Nec mora, curuauit cornu, neruoqꝫ sagittam
Impulit, & meritam traiecit arundine linguam:
Lingua iacet, nec vox tētataqꝫ verba sequuntur,
Conantēqꝫ loqui cum sanguine vita reliquit.
Quā miser (o pietas) ego tunc, patrioqꝫ dolorē
Corde tuli, fratriqꝫ pio solatia dixi:
Quę pater haud aliter, q̄ꝫ cautes murmura pōti
Accipit, & natam delamentatur ademptā,
Ut vero ardentē vidit, quater impetus illi
In medios fuit ire rogos, quater inde repulsus
Concita mēbra fugę mandat: similisqꝫ iuuenco
Spicula crabronum pręssa ceruice gerēti,
Qua via nulla ruit, iam tum mihi currere visus
Plus hoīe est, alasqꝫ pedes sumpsisse putares:
Effugit ergo omnes, veloxqꝫ cupidine leti
Uertice parnasi potitur, miseratus apollo,
Cum se dedalion saxo misisset ab alto,
Fecit auē, & subitis pendentem sustulit alis,

Prerepta gaudia. ante a mercurio rapta. Alipedis dei. mercurij talaria alata gestantis. quod idcirco fingitur: quia mercurius velocissimus est omniū planetarū. Uersuta. astuta. calida: q̄ nigrum in candida vertere sciat. Candida de nigris. hoc de astutis versutisqꝫ dici solet. Carmine vocali. cantu sonoro ac suaui. Progenitore tonante auo ioue qui luciferi pater est. Curuauit cornu. flexit arcum ex cornu confectū. Est enī metonymia. Arundine sagitta ex arundine & calamo facta. Uerba tentata. que chione emittere conata est. Sequuntur. linguā subaudiamus. Quā miser ego tunc. fui subaudiatur. Cum quadam exclamatione autē hec efferuntur. ac si diceret. o quātū miser ego tunc fui. O pietas exclamatio affectui seruiens. Delamentatur. valde lamentatur. Ut deamare valde amare dicimus. Spicula crabronum. Crabro volatile est vt vespa maxime iuuencos infestās. Alasqꝫ pedes. iam enim in accipitrem verti ceptus erat. Cupidine leti. cupiditate mortis. Uertice parnasi potitur in verticē ac summitatem parnasi ascendit. Ab alto saxo. monte. Subitis alis. subito natis.

v

Autolyc⁹

Philemō

Dedalion ob filiā pre dolore ex Pnasso mōte se precipitat, sed ab apolline trāsmutatur i auez.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Oraq3 adūca dedit,curuos ḋdit vnguib⁹ hamos
Uirtutē antiquā,maiores corpore vires,
Et nunc accipiter,nulli satis equus,in omnes
Seuit aues,alijsq3 dolens fit causa dolendi.
Que dum Lucifero genitus miracula narrat
De consorte suo,cursu festinus anhelo
Aduolat armenti custos phoceus anetor,
Et,peleu,peleu,magne tibi nuncius adsum
Cladis,ait:quodcūq3 ferat,iubet edere peleus.
Pendet et ipse metu trepidi trachinius oris.
Ille refert:fessos ad littora curua iuuencos
Appulerā,medio cum sol altissimus orbe
Tantum respiceret,quātū superesse videret,
Parsq3 boum fuluis genua inclinarat harenis,
Latarūq3 iacens campos spectabat aquarum,
Pars gradibus tardis illuc errabat ⁊ illuc,
Nantq3 alij,celsoq3 extant super equora collo.
Tēpla mari subsunt,nec marmore clara nec auro,
Sed trabibus densis,lucoq3 vmbrosa vetusto,
Nereides,nereusq3 tenent,hos nauita ponti
Edidit esse deos,dū retia littore siccat.
Iuncta palus huic est,densis obsessa salictis,
Quā restagnantis fecit maris vnda paludem,
Inde fragore graui strepitus loca p̄xima terret,
Bellua vasta lupus siluisq3 palustribus exit,
Oblitus et spumis/⁊ crasso sanguine rictus,
Fulmineus,rubra suffusus lumina flammaa
Qui q̄q̄ seuit pariter,rabieq3,fameq3,
Acrior est rabie:neq3 enim ieiunia curat
Cede boum,diraq3 famem finire,sed omne
Uulnerat armentū,sternitq3 hostiliter omnes,
Pars quoq3 de nobis funesto saucia morsu,

Ora adunca.rostrum aduncum. Maiores corpore vires.maiores q̄ vt illi tam paruo corpori cōueniant. Nulli satis equus. Rapto enim viuit accipit̄. Sexdecim autem accipitrum genera esse scribit Pli.que siquis nosse cupit:inde petat. Illud sciendū apud priscos accipitres mansuescere non consuesse:id quod facile cum ex alijs que de accipitribus scribuntur:tū ex his plinij verbis colligi potest. In thracie parte sup amphipoliz homies atq3 accipitres societate quadam aucupātur.hi ex syluis ⁊ arundinetis excitant aues.illi superuolātes deprimūt rursus captas aucupes diuidunt cum his. Traditum est missas in sublime ibi excipere eos:⁊ cuz tēpus sit,capture clangore acvolatus genere inuitare ad occasionē Denique Plinius de māsuetis accipitribus ne vnum quidem verbum facit nequaq̄ taciturus si tēpore suo invsu fuissent. De cōsorte suo.fratre suo Dedalione. Lupi autem qui pelei armenta lacerarat:metamorphosin ī saxū subtexit poeta. Cursu festinus anhelo.hypallage est. Festino siquidē cursu illum anhelantem venisse intelligimus. Phoceus anetor.a phocide regiōe phoceus phocaicusq3 declinātur. Et peleu peleu. Conduplicatio subitum malum nuncianti maxime ꝯueniēs. Trepidioris.trepide nunciantis. Pēdet.sollicitus est. Tm̄ respiceret periphrasis meridiei. Cāpos latarū aquarum.equor. Gradibus. passibus. Templa mari subsunt. adsunt.iuxta mare sunt. Edidit. dixit. Huic.luco subintelligatur. Restagnantis estuantis. Eleganter autem describit locum lupoꝝ latebris accommodatū. Inde ex ea palude. Oblitus infectus. est autem synegdoche. Rictus enim oblitos et infectos habens intelligitur. Fulmineus.instar fulminis omnia prosternens. Funesto morsu.mortali. Saucia. vulnerata. Leto data.interfecta. Defensamus.defendere conamur. Demugiteq3 paludes. mugitu bouz replete.est autem participiuz cōtra grāmatices rationem formatum. Remittit.permittit. Arma capessam⁹. Anadiplosis pulchra

Lupus in saxum

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Dum defensamus, leto est data, sanguine littus
Undaqꝫ prima rubet, demugiteqꝫ paludes:
Sed mora dānosa est, nec res dubitare remittit
Dū superest aliquid, cuncti coeamus ad arma,
Arma capessamus, cōiunctaqꝫ tela feramus.
Dixerat agrestis: nec pelea dāna mouebant,
Sed memor admissi nereida colligit orbam
Damna suo inferias extincto mittere phoco.
Induere arma viros, violentaqꝫ sumere tela
Rex iubet oeteus, cum quis simul ipse parabat
Ire, sed alcyone coniunx excita tumultu:
Prosilit, & nondum totos ornata capillos,
Disijcit hos ipsos, colloqꝫ infusa mariti,
Mittat vt auxilium sine se, verbisqꝫ precatur
Et lachrymis, animasqꝫ duas vt seruet in vna.
Eacides illi: pulchros, regina, piosqꝫ,
Pone metus, plena est promissi gratia vestri,
Nō placet arma mihi ꝯ noua monstra mouere,
Numen adorandum pelagi est: Erat ardua turris
Arce locus summa, fessis loca grata carinis.
Ascendunt illuc, stratosqꝫ in littore tauros
Cum gemitu aspiciunt, vastatorēqꝫ cruento
Ore ferum, longos infectum sanguine villos:
Inde manus tendens in aperti littora ponti,
Ceruleam peleus psamathen, vt finiat iram
Orat, opēqꝫ ferat: nec vocibus illa rogātis
Flectitur Eacide: thetis hāc pro coniuge supplex
Accepit veniam: sed enim irreuocatus ab acri
Cede lupus perstat dulcedine sanguinis asper,
Donec inherentē lacere ceruice iuuence
Marmore mutauit, corpus pariterqꝫ colorem,
Omnia seruauit, lapidis color indicat illum

exortationi accommodata. Agrestis. pastor. Admissi. commissi. et fraterne necis. Nereida colligit orbam. hoc est ratiocinatur psamathen nympham phoci matrē filio inferias mittere. Rex oete⁹. ceyx rex trachine. que contermina est oethe monti. A quibusdaz tn̄ ethereius legitur. hoc est sidere⁹ et splendidus. Excita euocata ex intima edium parte ac gyneceo. significat autez halcyonem de viri salute quem vehementissime amabat: maxime sollicitam esse. In vna. nam halcyones vitam a ceycis vita pependisse exitus fecit manifestum: eo nanqꝫ in mari submerso ipsa quoqꝫ vitam dolore finiuit. Eacides illi. inquit verbuz quod facile subauditur: fuit pretermissuz. Plena est. perfecta atqꝫ cumulata. Numen pelagi. Psamathe nympha marina. Ardua turris. alta. Turris autem a terrēdis hostibus dicta videtur. Fessis loca grata carminis. illam enim naute aspicientes in portū naues dirigebant: seqꝫ terre propinquos esse cognoscebāt. Inde. ab illa turri. In littora. versus litora. Aperti ponti. maris late patentis. Psamathen. Psamathe nympha fuit nerei filia et phoci mater. Eacide rogantis. pelei p̄cantis. illi nanqꝫ fuerat irata. eoqꝫ precibus illius nihil mouebat. Sed enim irreuocatus ab acri cede lupus perstat. sed enim lupus ferox inquit imperterritus p̄stat in acri cede dulcedine sanguinis allect⁹. Marmore mutauit. in marmor thetis autem subaudiatur.

Lupus in saxum

Magnetas

Ceyx alcyone in aues

Magnetas adit. magnetes populi sunt thessalie equorum domitores clarissimi: de quibus Lucanus in.vi. Et magnetes equis: minye gens cognita remis. Magnesia vero est regio thessalie. Est etiam magnesia vrbs iuxta meandrum: et regio a magnete dicta. Ab emonio acasto. Acastus rex fuit thessalie Pelie filius: vt ex Senece Medea colligitur. Interea fratrisq; sui. Ceyx luciferi filius fratis casu admodum sollicitus ad clarium oraculum consulendum ire cum vellet diu ab alcyone vxore fuit remoratus. Cum vero illi promisisset se intra duos menses reuersuruz abire permissus est. sed in egeo tempestate deprehensus naufragium fecit nauiq; amissa vna cuz socijs submersus quem vxori ꝓmiserat reditum prestare non potuit. Vxor autem cum quotidie pro mariti salute dijs omnibus iunoniq; in primis vota solueret opera illius per somnum admonita est maritum in mari perisse. Quare expergefacta ad littus vnde soluerat maritus accessit: ac dum infortunia sua quereretur. cadauer in mari longius aspexit: quod cum mariti esse cognouisset: ad illudq; per vndas exilire vellet: in auem alcyonem conuersa ad os mariti aduolauit qui miseratione deorum pia vxoris oscula sentiens in eiusdem generis auem ipse quoq; fuit transfiguratus. Ab his autem auibus xiiij. dies alcyonij sunt dicti: quibus mare quietum est. nam tempore brume nidificant: ac dum ⁊ excludant pullos ⁊ educent mare omni tempestate caret. Anxia pectora turbatus synegdoche poetica. hoc est sollicitum animum et turbatum habens. Prodigys fratris sui. cuius filia diane sagitta subito fuerat interfecta. Fratremq; secutis. qui in accipitrem fuerat commutatus. Hominum oblectamina mortalium oblectamenta. non infortuniorum remedia. Ad clarium deum. ad oracula clarij apollinis: que olim in lycia fuerunt. nam claros vrbs est lycie apollinis oraculo clarissima. Nam templa delphica. tacite obiectioni occurrit. Prophanu s

Jam non esse lupum, iam non debere timeri.
Nec tñ hac ꝓfugum cõsistere pelea terra
Fata sinũt, magnetas adit vagus, exul, ⁊ illic
Sumit ab emonio purgamina cedis acasto.
Interea, fratrisq; sui, fratremq; secutis
Anxia ꝓdigijs turbatus pectora ceyx,
Consulat, vt sacras hoĩm oblectamina sortes,
Ad clarũ parat ire deum: nã tẽpla ꝓphanus
Inuia cum phlegyis faciebat delphica phorbas:
Consiliũ tamen ante sui fidissima certam
Te facit alcyone, cui ꝓtinus intima frigus
Ossa receperũt, buxoq; simillimus ora
Pallor obit, lachrymisq; gene maduere ꝓfusis,
Ter conata loqui, ter fletibus ora rigauit,
Singultuq; pias interrũpente querelas:
Que mea culpa tuam, dixit, carissime, mẽtem
Vertit? vbi est q̃ cura mei prior esse solebat?
Jam potes alcyone securus abesse relicta?
Jam via lõga placet? iam sum tibi carior absens?
At puto ꝑ terras iter est? tñq; dolebo,
Non etiam metuam? curęq; timore carebũt?
Equora me terrẽt, ⁊ ponti tristis imago,
Et laceras nuꝑ tabulas in littore vidi,
Et sepe in tumulis sine corꝑe noĩa legi:
Ne ve tuum fallax aĩm fiducia tãgat,
Qđ socer hippotades tibi sit, qui carcere fortes
Contineat vẽtos, ⁊ cum velit equora placet,
Cum semel emissi tenuerũt equora vẽti,
Nil illis vetitum est, incõmẽdataq; tellus
Ois, ⁊ omne fretrum est, celi q̃q; nubila vexãt,
Excutiũtq; feris rutilos cõcursibus ignes,
Quo magis hos noui (nam noui ⁊ sepe paterna

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

Parua domo vidi) magis hos reor eē timēdos.
Quod tua si flecti precibus sñia nullis
Care pōt coniunx; nimiūq3 es certus eundi,
Me quoq3 tolle simul, certe iactabimur vna,
Nec nisi que patiar metuā, pariterq3 feremus
Quicq̄d erit, pariter super equora lata feremur.
Talibus eolidis dictis lachrymisq3 mouetur
Sydereus coniunx, neq3 eīm minor ignis in ipo ē.
Sed neq3 ppositos pelagi dimittere cursus,
Nec vult alcyonen in ptem adhibere pericli,
Multaq3 respondit timidū solantia pectus,
Non tñ idcirco cām probat; addidit illis
Hoc quoq3 lenimen, quo solo flexit amantem,
Longa quidē est nobis oīs mora, s3 tibi iuro
Per patrios ignes, si me modo fata remittant,
Ante reuersurū, q̄ luna bis impleat orbem.
His vbi promissis spes est admota recursus,
Protinus eductā naualibus equore tingi,
Aptariq3 suis pinū iubet armamētis.
Qua rursus visa veluti presaga futuri
Horruit alcyone, lachrymasq3 emisit obortas,
Amplexusq3 dedit, tristiq3 miserrima tandē
Ore vale dixit, collapsaq3 corpe toto est:
At iuuenes, querēte moras ceyce, reducunt
Ordinibus geminis ad fortia pectora remos,
Equaliq3 ictu scindunt freta, sustulit illa
Humētes oculos, stantēq3 in puppe recurua,
Concussaq3 manu dantē sibi signa maritum
Prima videt, redditq3 notas, vbi terra recessit
Longius, atq3 oculi nequeūt cognoscere vultus,
Dum licet, insequitur fugientē lumine pinum,
Hec q3 vt haud ~~potarte~~ poterat spacio summota videri,

Phorbas. phorbas phlegeyarum rex fuisse perhibetur. ac cōtra delphos bellum succepisse. phlegye autē populi fuerunt thessalie aduersus deos impij qui tandem a neptuno diluuio immisso fuerūt deleti. Prophanus. sacrilegus q̄ nulla sacroruz cura tangebatur. Te facit certam. in soluta oratione certiorē dicerem⁹. est autē apostrophe ad alcyonē. Cui protin⁹ intima frigus ossa receperūt. id ē que statim tremere cepit. Receperunt. conceperunt. traxerunt. Obit occupat. Rigauit. madefecit. eleganter aūt effingit mores vxoris maritū afflictū declamātis Pias querelas. a pio amore prouenientes lamētationes. Uertit. cōuertit. cōmutauit. Securus. sine vlla mei cura. Tristis imago ponti. aspera facies maris. In tumulis. sepulchris. Sine corpore. erant nanq3 cenotaphia. hoc est inania sepulchra. Hippotades. eolus hippote troiam nepos: filius nanq3 fuit iouis et segeste hippote filie. Placet mitiget. Incommutata. sic quidem legebatur s3 nihil sensui conuenire videtur. Incōmendata vero maxime quadrare: vt intelligamus neq3 terram neq3 mare ventis esse commendata: sed violenter perturbari atq3 vastari. Excutiuntq3 feris ex concursu nubium (vt scribunt phisici) fulmina generantur. Rutilos ignes. fulmina. Eolidis. alcyones eoli filie. Ignis. amor. Propositos pelagi cursus. propositam ac deliberatam nauigationem. Non tamen idcirco causam probat. hoc est non tamē idcirco vxori persuadet vt se discedere permittat neq3 discessum suu3 egre ferat. Per patrios ignes per luciferi splendorem. Quam luna bis impleat orbem. q̄ duo transeant menses. Recursus velocis reditus.

Phorbas
Phlegye

Equore tingi.in equore deduci. Pinũ nauẽ ex pino cõfectã. Ueluti p̃saga.tanq̃ p̃sentiẽs malũ futurũ.Collapsa corpe tota ẽ. semimortua in terrã cecidit. Querẽte moras ceyce.lachrymis eius vxoris mot⁹ descedebat inuitus. Ordinibus geminis.nã biremis erat. Ad fortia pectora.gestũ exp̃mit remigãtiũ.Equali ictu.eq̃li pcussione.id eñ exigit ars remigãdi. Ubi terra recessit.longi⁹. h̃ ex vulgari sensu dictũ ẽ. neq; eñ terra cũ sit ĩmobilis recedere potest:q̃uis abeũte naue refugere videat. Dũ licet.dũ põt. Fluitantia vela.semotãtia. Uacuũ lectũ marito carentẽ. Que pars absit. nã optima pars lecti aberat maritus. Portubus exierãt e portu egressi erant. Aura.vẽtus. Rudẽtes.funes sunt nautici rudẽtes a strepitu quẽ vento agitati emittunt dicti.rudere nãq; qd asinorũ est p̃priũ videntur. Obuertit.cõuertit. Lateri. in latus. Cornua. antẽnarũ. In summa locat arbore,in summitate arboris collocat ⁊ ponit.id autẽ fieri solet:cum secũdus flare cepit vẽtus. Carbasa vela. Deducit.detrahit. Malo arbore nauis. Utraq; tell⁹. ⁊ a qua discesserat ⁊ quam petebat ceyx. Sub noctẽ. p̃pe noctẽ.signum est autẽ maxime tempestatis future cũ vñ albescere videnť. Preceps eurus.violẽtus. Ualẽti⁹.vehemẽtius. Ardua cornua.alta. Procelle.vẽtorũ impetus.est eñ pcella (vt Seru⁹ tradit) vis vẽti cum pluuia dicta q̃ oĩa pcellat ⁊ percutiat. Fragor.strepitus. Pars munire latus.ne aqua ingrediatur. Pars vẽtis vela negare.vela cõplicare. Egerit eijcit. Equor. aquã maris. Refundit.reijcit. Rapit.celeriter detrahit. Sine lege. sine ordine. Ab omni pte.ab oriẽte et occidẽte.a septẽtrione ⁊ meridie. Freta indignãtia.tumescẽtia. Miscent.pturbãt. Nec se q̃s sit status ipse fatetur scire ratis rector.ordo est ⁊ sensus. ⁊ ipse rector ⁊ gubernator nauis fateť se nescire q̃s ⁊ qualis rerũ sit status: aut q̃d iuberet velle ve debeat. Tãta mali moles. magnitudo.ẽ autẽ acclamatio q̃ tẽpestatis seuitia declaratur. Quippe sonãt.nã q̃ strepunt.ea vero oĩa describit

Uela tñ spectat summo fluitantia malo:
Ut nec vela videt,vacuũ petit anxia lectum,
Seq; toro ponit,renouat lectusq;,locusq;,
Alcyones lachrymas:⁊ q̃ ps admonet absit.
Portubus exierãt,⁊ mouerat aura rudentes,
Obuertit lateri pendẽtes nauita remos,
Cornuaq; in summa locat arbore,totaq; malo
Carbasa deducit,venientesq; accipit auras:
Aut minus,aut certe mediũ nõ amplius ęquor
Puppe secabatur,longeq; erat vtraq; tellus,
Cum mare sub noctẽ tumidis albescere cępit
Fluctibus,⁊ pręceps spirare valentius eurus.
Ardua iam dudũ demittite cornua,rector
Clamat,⁊ antẽnis totũ subnectite velum:
Hic iubet,impediũt aduersę iussa procellę,
Nec sinit audiri vocẽ fragor ęquoris vllam,
Spõte tñ properant,alij subducere remos,
Pars munire latus,pars ventis vela negare:
Egerit hic fluctus,ęquorq; refundit in ęquor,
Hic rapit antemnas:quę dũ sine lege geruntur,
Aspera crescit hyẽs,omniq; a pte feroces
Bella gerũt venti,fretaq; indignantia miscent:
Ipse pauet,nec se,q̃s sit status,ipse fatetur
Scire ratis rector,nec q̃d iubeat ve velit ve,
Tanta mali moles,tantoq; potẽtior arte est.
Quippe sonãt clamore viri,stridore rudentes,
Undarũ incursu grauis vnda,tonitribus ęther
Fluctibus erigitur,cęlumq; ęquare videtur
Pontus,⁊ inductas aspgine tangere nubes,
Et,modo cũ fuluas ex imo vertit harenas,
Concolor est illis,stigia modo nigrior vnda,
Sternitur interdũ,spumisq; sonãt.bus albet,

Vehementissima maris tempestas describitur.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Ipsa quoqꝫ his agitur vicib⁹ trachinia puppis,
Et nunc sublimis, veluti de vertice montis,
Despicere in valles, imūqꝫ acheronta videtur,
Nunc vbi demissam curuū circūstetit ęquor,
Suspicere inferno summū de gurgite cęlum,
Sępe dat ingentē fluctu latus icta fragorem:
Nec leuius pulsata sonat, ꝙ ferreus olim
Cum laceras aries balistaue concutit arces:
Atqꝫ solent sumptis incursu viribus ire
Pectore in arma feri, protentaqꝫ tela leones,
Sic vbi se ventis cōmiserat vnda coortis,
Ibat in arma ratis, multoqꝫ erat altior illis.
Iamqꝫ labant cunei, spoliataqꝫ tegmine cerę
Rima patet: prębetqꝫ viam letalibus vndis.
Ecce cadunt largi resolutis nubibus imbres,
Inqꝫ fretum credas totū descēdere cęlum,
Inqꝫ plagas cęli tumefactū scandere pontum.
Vela madent nimbis, et cū cęlestibus vndis
Ęquoreę miscentur aquę, caret ignibus ęther.
Cęcaqꝫ nox premit tenebris, hyemisqꝫ suisqꝫ,
Discutiunt tm̄ has, prębētqꝫ micantia lumen
Fulmina, fulmineis ardescūt ignibus vndę.
Dat quoqꝫ iam saltus intra caua texta carinę
Fluctibus: et vt miles numero pręstātior omni
Cum sępe assilijt defensę mœnibus vrbis.
Spe potitur tandē, laudisqꝫ accensus amore,
Inter mille viros, murum tm̄ occupat vnus:
Sic vbi pulsarunt celsi latera ardua fluctus
Vastius insurgēs decimę ruit impetus vndę,
Nec prius absistit fessam oppugnare carinam,
ꝙ velut in captę descendat mœnia nauis:
Pars igitur tentabat adhuc inuadere pinum,

elegantissime que in magnis tē‑pestatibus euenire solent. Incursu. impulsu. Erigitur. extollitur. Aspergine. aspersione. Concolor est illis. eundem cum ipsis harenis habet colorem. Sternitur interdum. stratum videtur et equale. Agitur. agitatur. His vicibus mutationibus. Despicere deorsuꝫ aspicere. interdum contēnere significat. Imum acheronta infernum est enim acheron vnus ex inferni fluuijs. Suspicere. sursum aspicere. aliquando mirari significat. Icta latus. in latere ꝑcussa synecdoche est poetica. Pulsata. percussa. Ferreus aries. instrumē‑tum est bellicum aries quo prisci ad diruēdos muros vtebantur. Ballistaue. ballista quoqꝫ instrumentum est bellicum quo saxa lō‑ge emittuntur. Incursu. impetu. Protenta porrecta. In arma ratis. in nauis instrumenta et armamenta. Multoqꝫ erat illis armamentis ipsius nauis. vndę nanqꝫ multo ꝙ nauis erāt altiores. Cere. picis qua naues integuntur. Letalibus vndis. mortiferis aq̄s Scandere. ascendere. Caret ignibus ether. sideribus ether carere videbatur: quia nulla apparebant. Cecaqꝫ nox obscura. Discutiunt. depellunt. Ardescunt. splē‑descunt. Intra caua texta. intra concauitatem carine. Omni numero. omni multitudine. Menibus. in muros. Spe potitur tandem. hoc est tandem voti fit compos in murūqꝫ ascendit. Decime vnde. maxime atqꝫ vastissime. nā decima queqꝫ vnda maxima esse videtur. vt Ouidius in primo de tristibus libro testatur: cum inq̄t Qui venit hinc fluctus: fluct⁹ supereminet omnes. Posterior nono est vndecimoqꝫ prior. hinc factum est vt decimū decumanūqꝫ pro maximo amplissimoqꝫ accipiatur. vt decumana porta ī castris maxima: vt que ab hostibus foret auersa. et decumana scuta amplissima: et decumanus in agro limes qui longissimus et maximus foret. Vastius. validius. Absistit. desistit. Velut in menia. similitudo est a captis vrbibus sumpta: significat autem fluctus partem intra nauem irrupisse. Pinuz nauem. Trepidant timent.

Decima vnda

Site.

Haud segnius non minus. pulchra autez similitudine exprimit timorem nautarum a tempestate deprehensorum. Tenentibus defendentibus. Deficit ars. tempestati ars succumbit. Irrumpere, cum impetu intrare. Non tenet hic lachrymas alius inquit lachrymat. alius stupet. attonitusqꝫ videtur. Funera quos maneāt qui exequiarum honore non priuentu. Hic votis numen adorat. alius inquit dijs vota facit. Subeunt. illi in mētem veniunt. Cum pignoribus. cum liberis. In domum versus domum. Tanta vertigine. euersione. perturbatione est autem acclamatio: qua maxima tempestas declaratur. Piceis e nubibus. nigris aqua plenis Incursu. impetu. Turbinis. venti violentioris. Regimen gubernaculum. Superstes. superans superextans. Sinuata. in sinum coacta. conuoluta. Quam si quis athon pindum ve. mōtes esse macedonie athon ⁊ pindum thessalie superius diximus. Precipitata. impulsa ventis. Et ictu impulsu. In ima. in profundum. Functa suo fato. mortua est. ex sentētia autem stoicorum hoc ait. qui omnia fato fieri putant. Et membra. frusta abrupta. Socerum eolum. Patrēqꝫ lucifer. Exanimis mortuꝰ. Tumuletur. sepeliatur.

Ceyx submergit

Pars maris intꝰ erat. trepidāt haud segnꝰ oēs,
Quā solet vrbs, alijs murꝫ fodiētibus extra,
Atqꝫ alijs murꝫ trepidare tenētibus intus,
Deficit ars; animiqꝫ cadunt; totidēqꝫ videntur
Quot veniūt fluctus; ruere atqꝫ irrūpe mortes.
Nō tꝫ hic lachrymas, stupꝫ hic, vocat ille htōs
Funera quos maneāt, hic votis numē adorat,
Brachiaqꝫ ad cęlū, qđ nō videt, irrita tollens
Poscit opem. subeunt illi fraterqꝫ parensqꝫ;
Huic cū pignoribus domꝰ, et qđ cuiqꝫ relictū est.
Alcyone ceyca mouet, ceycis in ore
Nulla nisi alcyone est; et cū desideret vnam;
Gaudet abesse tū, patrię quoqꝫ vellet ad oras
Respicere; inqꝫ domū supremos vertere vultus,
Verū vbi sit nescit, tanta vertigine pontus
Feruet; ⁊ inducta piceis e nubibus vmbra
Omne latet cęlū, duplicataqꝫ noctis imago est,
Frangitur incursu nimbosi turbinis arbor,
Frāgitur ⁊ regimē; spolijsqꝫ animosa superstes
Vnda velut victrix; sinuataqꝫ despicit vndas:
Nec leuius, q̄ si quis athon pindūqꝫ reuulsos
Sede sua totos in apertū euerteret ęquor:
Pręcipitata cadit; pariterqꝫ et pondere et ictu
Mergit in ima ratē; cū qua pars magna virorū
Gurgite pręssa grauj; neqꝫ in aera reddita fato
Functa suo est: alij partes et mēbra carinę
Trūca tenēt. tꝫ ipse manu; qua sceptra solebat
Fragmina nauigij ceyx, socerūqꝫ patrēqꝫ
Inuocat (heu) frustra, sed plurima nātis in ore
Alcyone cōiunx, illā meminitqꝫ refertqꝫ,
Illius ante oculos vt agant sua corpora fluctus
Optat; ⁊ exanimis manibus tumuletur amicis.

Dū natat;absentē quotiēs sinit hiscere fluctus;
~~Nōiat alcyonē~~;ipsisq̧ immurmurat vndis.
Ecce super medios fluctus niger arcus aquarū
Frangitur;et rupta mersum caput obruit vnda.
Lucifer obscurus; nec quē cognoscere posses;
Illa nocte fuit,quoniāq̧ excedere celo
Non licuit,densis texit sua nubibus ora.
Eolis interea,tantorū ignara malorum
Dinumerat noctes;et iam quas induat ille;
Festinat vestes, iam quas vbi venerit ille;
Ipsa gerat;reditusq̧ sibi promittit inanes.
Omnibus illa quidē superis pia thura ferebat,
Ante tamen cūctos Iunonis templa colebat;
Proq̧ viro; qui nullus erat;veniebat ad aras,
Vtq̧ foret sospes cōiunx suus;vtq̧ rediret
Optabat;nullāq̧ sibi preferret,at illi
Hoc de tot votis poterat cōtingere solum.
At dea non vltra pro functo morte rogari
Sustinet;vtq̧ manus funestas arceat aris,
Iri mee,dixit,fidissima nuncia vocis,
Vise soporiferam somni velociter aulam,
Extinctiq̧,iube,ceycis imagine mittat
Somnia ad alcyonem veros narrātia casus
Dixerat ;induitur velamina mille colorꝝ
Iris;ꝛ arqtiato celum curuamine signās,
Tecta petit iussi sub nube latētia regis.
Est ꝓpe cimerios,lōgo spelunca recessu
Mōs cauus; ignaui domus ꝛ penetralia somni,
Quo nunq̄ radijs,oriēs,medius,ue,cadēsue
Phebus adire potest,nebule caligine mixte
Exhalātur humo,dubie crepuscula lucis.
Non vigil ales ibi cristati cātibus oris

Hiscere. os aperire. Ecce super medios. repētini mali fere significatiua est hec particula ecce. Niger arc⁹. nubes nigra ꝛ aquaꝝ plena arcui similis. Mersum obruit hoc est obruit ꝛ submersit. Non licuit. nō potuit. neq̧ enī sidera ꝑ noctem celū relinq̄re possunt ac ne interdiu q̄de; q̄uis videātur. Texit. cooperuit. ne videret filium peūtem. Eolis. alcione eoli filia. Festinat vestes festināter fuit ꝛ facit. Pia thura ferebat. pie sacrificabat. Qui null⁹ erat. qui nō erat. neq̧ enī mortui esse dicūtur. Hoc solū. vt nullā aliā ipsi ꝑferret. Man⁹ funestas. funere ꝛ morte mariti pollutas. Mee vocis. meoꝝ verboꝝ ꝛ mandatoꝝ. Vise ad videndum vade. Describit autem ꝛ somnum deū ꝛ somni aulā. Soporiferam aulam. soporem ꝛ somnum afferētem atq̧ inducentem. Somni. dei soporis. Arquato. in arcus similitudinem figurato. Est ꝓpe cimerios. cimerij: vt Stra. atq̧ sextus scribūt: populi fuerūt iuxta baias habitātes subterranea domicilia vbi sacra plutonia fiebant. dabanturq̧ ab his responsa,atq̧ inde faciebāt questum. conueniebāt enim aduene aliquid audituri: qui ducebātur in cauernas illas:quas nec oriēs nec occidēs sol aspiciebat: vt scribit in odissea Homerus. hi a quodam rege deleti fuerunt:cum oraculi fides parum successisset. alij scribūt cimerios populos esse in asia amazonibus ꝑrimos qui ex vltimo venerint occidente. iuxta cimerios somni aulam esse fingit poeta quam vt omnia vna cum somno ꝛ in somnijs elegantissime describit. Ignaui. inertis. pigri. ab effectu q̄ ignauos ꝛ pigros homines reddat. Quo nunq̄. pulchra poete phantasia solis enim radij somnum auertunt. tenebre autem alliciūt. Exhalātur. emittūtur. Dubie lucis. crepusculi est interp̄tatio. nam crepusculū est dubia lux. Ales cristatioris. periphrasis est galli. nihil autem in aula somni esse poeta ait quo turbari somnus possit. omnia vero adesse que somnum ipsum allicere valeant,

Cimerij

Somni domus

Unda labens. murmure siquidem aque somni efficiuntur suaues. Canibusq; sagacior anser. id maxime tum fuit compertum quo tempore capitolium a gallis obsidebatur. canibus enim quiescentibus anserum clangore excitati custodes, gallos iam capitolium ingressos ex arce deturbarunt. Lethes. nomen illi aque conueniens. lethe namq; obliuio interpretatur. dormientes autem omnium obliti videntur. Fecunda papauera. multorum seminum fertilia que somnum maxie inducũt. vnde & soporiferum papauer vocatur. Stridorem reddat. strepitum faciat. Hebeno ex hebeni nigro ligno confectus. hebenus autem arbor est indica cuiuslignum natura est nigrum. scite vero poeta somni lectum nigrum esse fingit. pullus namq; color somnos hominibus allicit. Uix oculos tollens, eleganter gestus describit poeta eorum qui graui somno premuntur, est autem prosopopeia. rei enim corpore carenti corpus attribuit. Cognouit enim. illam venisse subaudiamus. est autem parenthesis. Cubitoq; leuatus. innixus. neq; enim alter caput poterat sustinere somnus. Scitatur rogat. At illa. respondit: vel simile verbum est subaudiendum. Somne quies rex elegans somni descriptio. Quem cura fugit. scite. qui enim curis premuntur dormire non possunt. Mulces foues. Labori. ad laborem. Herculeam trachina. ab hercule edificatam excultamq; vt pauloante diximus. Regis. ceycis. Simulacra naufraga. simulacra naufragij a ceyce facti. Fingant. effingant exprimant.

Hebenus

Iris ad Somnu sic

Euocat auroram, nec voce silentia rumpunt
Solliciti ve canes, canibusue sagacior anser,
Non fera, non pecudes, nõ moti flamine rami,
Humane ve sonum reddũt conuitia lingue:
Tuta quies habitat, saxo tñ exit ab imo
Riuus atq; lethes, per quem cũ murmure labẽs
Inuitat somnos crepitãtibus vnda lapillis:
Ante fores antri fecũda papauera florẽt,
Innumereq; herbe, quarum de lacte soporem
Nox legit, & spargit ꝑ opacas humida terras:
Ianua, ne verso stridorem cardine reddat;
Nulla domo tota, custos in limine nullus:
In medio torus est hebeno sublimis in antro
Plumeus, vnicolor, pullo velamine tectus,
Quo cubat ipse deus, mẽbris lãguore solutis.
Hũc circa passim varias imitãtia formas
Sõnia vana iacẽt, totidem quot messis aristas,
Sylua gerit frõdes, eiectat littus harenas.
Quo simul intrauit, manibusq; obstãtia virgo
Somnia dimouit, vestis fulgore reluxit
Sacra domus, tardaq; deus grauitate iacẽtes
Uix oculos tollẽs, iterũq;, iterũq; relabẽs, Somnus
Summaq; ꝑcutiẽs nutãti pectora mẽto,
Excussit tãdem sibi se, cubitoq; leuatus:
Quid veniat (cognouit enĩ) scitatur. at illa
Somne, quies rex, placidissime somne deorum,
Pax animi, quem cura fugit, qui corpa duris
Fessa ministerijs mulces, reparasq; labori,
Somnia, q̃ veras equãt imitamine formas,
Herculeam trachina iube sub imagine regis
Alcyonem adeãt, simulachraq; naufraga fingãt,
Imperat hoc Iuno, postq̃ mãdata peregit,

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Iris abit, neq; enim vlterius tolerare soporis
Vim poterat: labiq; vt somnum sensit in artus,
Effugit, & remeat p quos modo venerat arcus.
At pater e populo natoꝝ mille suoꝝ
Excitat artificem simulatoreq; figurę,
Morphea, nō illo iussos solertius alter
Exprimit incessus, vultūq; sonūq; loquēdi,
Adijcit & vestes, & cōsuetissima queq;
Verba: sed hic solus hoīes imitatur, at alter
Fit fera, fit volucris, fit longo corpe serpēs,
Hūc icelon superi, mortale phobetora vulgus
Nominat: est etiam diuersę tertius artis
Phātasos, ille in humū, saxūq;, vndāq;, trabēq;,
Quęq; vacāt anima, fallaciter oīa trāsit.
Regibus hi ducibusq; suos ostēdere vultus
Nocte solēt, populos alij, plebēq; perrant.
Preterit hos senior, cūctisq; e fratribus vnum
Morphea, qui pagrat thaumātidos edita, sōn⁹
Eligit, & rursus molli lāguore solutus,
Deposuitq; caput, stratoq; recōdidit alto.
Ille volat nullos strepitus faciētibus alis
Per tenebras, intraq; morę breue tp̄s in vrbem
Peruenit emoniam, positisq; e corpe pēnis
In faciem ceycis abit, sumptaq; figura,
Luridus, exanimi similis, sine vestibus vllis,
Cōiugis ante thoꝝ miserę stetit: vda videtur
Barba viri, madidisq; grauis fluere vnda capillis.
Tum lecto incumbēs, fletu sup ora pfuso,
Hęc ait: agnoscis ceyca, miserrima, cōiunx?
An mea mutata est facies nece? respice, nosces,
Inuenies; tuo p cōiuge, cōiugis vmbram,
Nil opis alcyone nobis tua vota tulerūt,

Vim soporis. somni violentiā. At pater e poplo. somni deo multos esse filios poeta fingit. e quibus tres nominat quibus facultas est se in varias figuras trāsmutādi. E populo. e turba & multitudine. Mille. finitum numerum pro infinito posuit. Simulatoremq; figure morphea. morpheus apo tis morphis. hoc est a forma dicitur forme simulator. Hunc icelon superi. icelos similis transfertur: quo quidē nomine is eleganter appellatur qui se omnibus animalibus similem exhibere potest. icelon autem per l scribendum est: q̄uis iceon vulgus grāmaticorum hactenus legerit. Mortale phobetora vulgus, phobetor terrefactor interpretari potest. sic autem est legēdum q̄uis corrupte phebetora in exemplaribus legatur. Est etiā diuerse tertius artis panthasos. latini quidem sic legunt: sed minus recte. cū id nomen a grecis non agnoscatur. phantasos autem qui imaginator trāsferri potest. forsitan ab Ouidio fuit scriptus. pāthazome, nāq; vnde phātasos deriuatur: imaginari significat. eleganter autem hoc nomine donatur qui hanc hominibus immittit imaginationem vt sibi per somnum videātur videre vndam. saxum. trabem aliud ve inanimatoꝝ. Vacāt. carent. Thaumāthidos edita. iridis iussa thaumanthis filie. Somnus. somni deus. Molli languore. suaui sapore. Strato. lecto. In vrbē emoniam. trachina. In faciem ceycis abit. in figuram ceycis se conuertit. Luridus. niger. Vda humida. Tua vota. tue preces.

somni
Tres Somni filij.
Morpheus in forma Ceycis Alcyone in somnis apparet.
Morphe⁹
Phobetor
Phātasos
Morphe⁹ in ceycem
Morpheus in Ceycem.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Falso.vane.Soluit.dissoluit.resoluit.Ambiguus.dubi⁹.Uagis.incertis.Mea fata.meam mortē mea infortunia.Lugubria.vestes luctui conuenientes.Inania tartara.vacua.neq3 enim anime vt que sunt incorporee occupant locum. Tartarus autem locus est apud inferos profundissim⁹.Lachrymas mouet.lachrymas emittit.Mane.expecta.Quo te rapis quo fugis. Excutit. expellit. Si sit illic:an sit illic vbi visus fuerat maritus. Nam moti voce ministri.hac parenthesi exponit poeta:quo modo alcyone circūspexit an illic esset maritus : quem per somnū videre sibi fuerat visa. Altrici.nutrici. Nulla est alcyone.nulla est. conduplicatio mulieri grauissimo dolore affecte maxie conueniens ait autem se non esse verum vna cum marito perysse. Solantia tollite verba. auferte inquit verba consolatoria: ⁊ nolite me consolari.Assuetos vultus.solitos.hoc est hylares et letos.Nitebat.splendebat. Humente.madido.

Occidimus,falso tibi me promittere noli,
Nubilus ęgęo deprendit in ęquore nauem
Auster,⁊ ingenti iactatā flamine soluit,
Oraq3 nostra tuū frustra clamantia nomen
Implerūt fluctus,nō hęc tibi nunciat auctor
Ambiguus,nō ista vagis rumoribus audis.
Ipse ego fata tibi pręsens mea naufragus edo,
Surge age,da lachrymas,lugubriaq3 īdue,nec me
Indeploratū sub inania tartara mitte.
Adijcit his vocē morpheus,quā cōiugis illa
Crederet esse sui,fletus q3 fundere veros
Uisus erat,gestūq3 manus ceycis habebat.
Ingemuit alcione,lacrimas mouet,at3 lacertos
Per somnū,corpusq3 petēs/amplectitur auras:
Exclamatq3 mane,quo te rapis:ibimus vna.
Uoce sua,specieq3 viri turbata,soporem
Excutit,⁊ primo si sit circūspicit illic:
Qui nō visus erat(nam moti voce ministri,
Intulerant lumē)postq̄ nō inuenit vsq̄,
Percutit ora manu,laniatq3 a pectore vestes,
Pectoraq3 ipsa ferit,nec crines soluere curans,
Scindit,⁊ altrici/q̄ cultus causa/roganti,
Nulla est,alcyone,nulla est ait,occidit vna
Cum ceyce suo,solantia tollite verba,
Naufragus interijt,vidi,agnouiq3,manusq3,
Et discedentē cupiens retinere,tenenti
Umbra fuit,sed ⁊ vmbra tū manifesta,viriq3
Uera mei,non ille q̄dem,si queris,habebat
Assuetos vultos,nec quo prius ore nitebat,
Pallentē/nudūq3,⁊ adhuc humente capillo/
Infelix vidi.stetit hoc miserabilis ipso
Ecce loco,⁊ querit vestigia si qua supersint.

Hoc erat, hoc animo quod diuinante timebam,
Et ne me fugiēs, vētos sequerere, rogabam.
At certe vellem, quoniā periturus abibas,
Me quoqꝫ duxisses, fuit ah fuit vtile tecū
Ire mihi, neqꝫ enim de vitę tp̄e quicq̄
Non simul egissem, nec mors discreta fuisset:
Nūc absens perij, iactor quoqꝫ fluctibus absens,
Et sine me te pōtus hꝫ, crudelior ipso
Sit mihi mēs pelago, si vitam ducere nitar
Longius, ꝛ tāto pugnem supesse dolori.
Sed neqꝫ pugnabo, nec te, miserāde, relinquam,
Et tibi nūc saltem veniam comes, inqꝫ sepulchro,
Si non vrna, tñ iunget nos littera, si non
Ossibus ossa meis, at nomen noīe tāgam.
Plura dolor ꝓhibet, verboqꝫ interuenit omni
Plāgor, ꝛ attonito gemitus a corde trahūtur.
Mane erat, egreditur tectis ad littus, ꝛ illum
Mesta locum repetit, de quo spectarat eūtem:
Dūqꝫ moratur ibi, dūqꝫ hinc retinacula soluit,
Hoc mihi discedēs dedit oscula littore, dixit.
Dūqꝫ notata oculis reminiscitur acta, fretūqꝫ
Prospicit, in liquida spacio distāte tuetur
Nescio qd quasi corpꝰ aqua, primoqꝫ qd illud
Esset, erat dubium: postq̄ paulum appulit vnda,
Et q̄uis aberat, corpus tñ esse liquebat,
Quis foret ignorās, qꝛ naufragꝰ, omine mota est,
Et tanq̄ ignoto lachrymas daret: heu miser, inq̄t,
Quisquis es, ꝛ si qua est cōiūx tibi, fluctibꝰ actū.
Fit ꝓpius corpus, qd quo magis illa tuetur,
Hoc minus ꝛ minꝰ est mētis, iam iāqꝫ ꝓpinquę
Admotum terrę, iam qd cognoscere posset,
Cernit, erat cōiunx: ille est, exclamat, ꝛ vna

Et ne me fugeres. apostrophe alcyones ad maritum querelarum plena. Fuit ah fuit. anadiplosis dolenti accommodata. Neqꝫ enim de vite tempore quicq̄ non simul egissem. hoc est omne tempus vite mee tecum traduxissem tecumqꝫ fuissem. Discreta. separata diuisa. Nunc absens perij. se cum ceyce viro perijsse ait alcyone: quāuis absens fuerit: q̄ suam quoqꝫ animam in Ceycis corpe fuisse vult videri. Absens corpore non animo. Ducere. pro ducere. Superesse. superuiuere. Nunc saltem. postq̄ tu perijsti. Littera epitaphium. Prohibet. loqui subaudiamus. Attonito. doloribus stupefacto. Mane erat. prima pars diei aderat. Eūtem. recedentem maritum. Tuetur. aspicit. Appulit. impulit. ad littus subintelligatur. Corpus. cadauer. Et si qua est coniunx. heu ꝛ misera subaudiātur. Quo magis. q̄to magis. Tuetur. aspicit. Hoc minus. tanto minus est compos mentis. Admotum. appulsum. Et vna. ꝛ simul cum exclamatione.

Cadauer mariti Ceycis.

Ad ceyca. ad ceycē cadauer. Moles. murus maximus quo portus ab vndarꝝ incursu tutus reddebatur. Que ꝓdelassat. lassos ac debiles reddit anteꝗ̄ in portum ꝑueniāt. Insilit huc. illuc, in illam molem manu factaꝫ. Potuisse. in silere. Uolabat. iam em̄ in auem fuerat cōuersa. Stringebat. radebat. leuiter attingebat. Dilectos artus. amata ceycis mēbra. Tollere. extollere. Alite. i. alites. Obnoxius. subiectus. debit⁹. Perq̄ꝫ dies placidos. alcyones: vt refert Plinius: letificāt bruma: qui dies alcyonides vocantur placido mari ꝑ eos ⁊ nauigabili. Siculo maxime. Faciunt aūt septem ante brumam diebus nidos ⁊ totidem sequētibus pariūt. Quibus quideꝫ quattuordecim dieb⁹ maxime trāquillatur mare. vn̄ ⁊ alcedonia ꝓ trāquillitate a Plauto in cassina accipiūtur: cum inq̄t Tranquillum est alcedonia, sunt circa foꝝ. nam vt scribit sextus. Alcedones veteribus latinis dicte sunt que a grecis alcyones vocātur. ⁊ alcedonia dies: qui alcyonides appellantur. Sane aristoteles in octauo de animalibus alcyonum duo esse genera ait. alterum vocale: qđ arundinibus insideat. alteꝝ mutum paulo maiori corpore. Plinius xo scribit alcyonem paulo passere esse ampliorem: colore cyaneo ⁊ subnigro. Dicte sunt alcyones apo tu kuinen tiali. hoc est a concipiendo in mari. Incubat alcyone. incubare ꝓprie dicuntur aues: dum oua fouent. Alcyone auteꝫ ⁊ alcyon đr. Pendētibus nidis. alcyonum nidi admiratiōem habēt: vt refert Pli. pile figura paululum eminētiores, ore perꝗ̄ āgusto. grādium spongiaꝝ similitudine. intercidi non queūt. frangūtur ictu valido vt spuma arida maris. nec vn̄ cōfingātur inuenitur. putāt ex spinis aculeatis. Tum via tuta maris. naꝫ vt diximus ꝑ quattuordecim illos dies quib⁹ letificant alcyones mare tranquillatur id qđ benignitate eoli fieri ait poeta vt cōmoduꝫ nepotibus faciat. nam alcyone: vt vidimus eoli filia fuit Prestat accōmodat ac tutuꝫ reddit equor alcyonū pullis. Hos aliquis senior. Esacus priami filius

Esacus in mergum

Incubare

Ora, comas, vestem lacerat, tendensq̄ꝫ tremētes
Ad ceyca manus, sic o carissime cōiunx?
Sic ad me, miserāde, redis? ait, adiacet vndis
Facta manu moles, quę primas ęquoris vndas
Frāgit, ⁊ incursus quę ꝓdelassat aquaꝝ:
Insilit huc, mirūq̄ꝫ fuit potuisse, volabat,
Percutiēsq̄ꝫ leuem modo natis aera pēnis,
Stringebat summas ales miserabilis vndas,
Dūq̄ꝫ volat, męsto similem, plenūq̄ꝫ querelę
Ora dedere sonum tenui crepitātia rostro.
Ut vero tetigit mutum ⁊ sine sanguine corpus,
Dilectos artus amplexa recētibus alis,
Frigida nequicꝗ̄ duro dedit oscula rostro.
Senserit hoc ceyx, an vultum motibus vndę
Tollere sit visus, populus dubitabat; at ille
Senserat, ⁊ tādem superis miserātibus, ambo
Alite mutātur, fatis obnoxius iisdem.
Tūc quoq̄ꝫ māsit amor, nec cōiugiale solutuꝫ est
Fędus in alitibus, coeunt, fiūtq̄ꝫ parētes,
Perq̄ꝫ dies placidos hyberno tp̄e septem
Incubat alcyone pēdentibus ęquore nidis:
Tum via tuta maris, vētos custodit, ⁊ arcet
Eolus egressu, pręstatq̄ꝫ nepotibus ęquor.
Hos aliquis senior circum freta lata volātes
Spectat, ⁊ ad finem seruatos laudat amores,
Proximus aut idem, si fors tulit, hic quoq̄ꝫ, dixit,
Quē mare carpēteꝫ substrictaq̄ꝫ crura gerētem
Aspicis, oñdens spaciosuꝫ in guttura mergum,
Regia ꝓgenies, ⁊ si descēdere ad ipsum
Ordine perpetuo q̄ris: sunt huius origo
Ilus, ⁊ assaracus, raptusq̄ꝫ Ioui ganimedes,
Laomedōq̄ꝫ senex, priamusq̄ꝫ nouissima troię

Alcyone in auem.

Ceyx in auem.

Dies Alcyonei

Aesacus in mergum.

Tempora sortitus, frater fuit Hectoris iste,
Qui nisi sensisset prima noua fata iuuenta;
Forsitan inferius nō Hectore nomen haberet,
Quāuis est illum ꝓles enixa dymātis,
Esacon vmbrosa furtim peperisse sub Ida
Fertur alyxothoe gracili conata bicorni.
Oderat hic vrbes, nitidaqꝫ remotus ab aula/
Secretos mōtes, ꝛ inambitiosa colebat
Rura, nec Iliacos cetus/nisi rarus/adibat,
Non agreste tamen, nec inexpugnabile amori
Pectus habēs, siluas captatam sępe ꝑ oēs
Aspicit Eperien patria cebrinida ripa,
Iniectos humeris siccātem sole capillos.
Uisa fugit nimphe, veluti ꝑterrita fuluum
Cerua lupum, longeqꝫ lacu deprēsa relicto,
Accipitrem fluuialis anas, quam troius heros
Insequitur, celereqꝫ metu, celer vrget amore.
Ecce latēs herba coluber, fugiētis aduūco
Dēte pedem strinxit, virusqꝫ in corꝑe liquit.
Cum vita suppssa fuga est, amplectitur amēs
Exanimem, clamatqꝫ, piget, piget esse secutum.
Sed nō hoc timui, nec erat mihi vincere tāti,
Perdidimꝰ miseram nos te duo, vulnꝰ ab angue,
A me causa data est, ego sum sceleratior illo,
Qui tibi morte mea mortis solatia mittam:
Dixit: ꝛ e scopulo, quem rauca subederat vnda,
Decidit in pōtum, Thetis miserata cadētem
Molliter excepit, nantēqꝫ ꝑ ęquora pēnis,
Texit, ꝛ optatę nō est data copia mortis.
Indignatur amās/inuitum viuere cogi,
Obstariqꝫ aīę misera de sede volēti
Exire: vtqꝫ nouas humeris assumpserat alas

ex alyxothoe nympha cum amore eperies nymphe captus eam fugientem persequeretur in causa fuit: vt illa periret. nam inter fugiēdum a serpēte icta interijt: tantoqꝫ dolore esacon affecit: vt moriturus e scopulo se in mare precipitarit. Quem thetis miserata in mergum trāsmutauit. Ille vero indignatus ꝙ mori nō potuerit: se mergere nunꝙ desistit. vnde ꝛ mergus a sepius se mergendo a latinis est dictus. Proximus aut idez si fors tulit. hoc est aliquis ꝓximus: aut forte idem senior. Substricta crura. subtilia longaqꝫ. Sunt huius origo Ilus ꝛ assaracus. Ilus ꝛ Assaracus et Ganymedes filij fuerunt Trois troianorum regis. Laomedon vero ili fuit filius: ac priami pater vt cum ex alijs per multis: tum ex Homero apte colligitur. Proles dymantis. hecuba: quam dymantis filiaz fuisse scribit Homerus. Eurypides vero cissei Thracuz regis. Alyxothoe nimpha fuit: ex qua priamꝰ esacon suscepit Conata. nixa. ꝛ herens. Gracili. bicorni. Bicorne instrumentum est rusticum. Captatam. quam se pe capere temptauerat. Eperien cebrinida. cebrinis fluuij ignobilis filiam. vnde etiam vt herodianus scribit, Cebrinia vrbs ꝛ regio troadis fuit cognominata. Longe lacu relicto. scite. nam in lacu capi non possunt: cum aduolante accipitre se mergant: vt ijs qui illo aucupio delectantur est notuz. Lacu gurgite. fluuialis anas fluuios incolens. Urget. impellit Coluber. serpens. Strinxit. percussit. Uirus. venenuz. Suppressa. repressa. Nec erat mihi vincere tanti. vt tu perires intelligamus. Nos duo. ego et serpens. Subederat. subroserat. Decidit in pontum. sic quidem etiam legi potest. Sed deijcit forsitan elegantius legeretur: vt intelligamus. Esacum ipsum se in mare precipitasse. Copia mortis. facultas moriendi. Misera de sede. de misero corpore.

Subuolat, atq; iterũ corpus, sup̃ equora mittit,
Plumã leuat casus, furit esacus, inq; ꝓfunduz
Pronus abit, letiq; viam sine fine retentat.
Fecit amor maciẽ, longa internodia crurum,
Longa manet ceruix, caput est a corpe longe,
Equor amat, nomẽq; manet: qꝛ mergitur illo.

¶ P. Ouidij Nasonis methamorpho. Liber. xij.

Escius assumptis priamus pa-
ter esacon alis [handwritten gloss: filium]
Uiuere, lugebat, tumulo quoq; [handwritten gloss: illũ plangebat]
nomen habenti
Inferias dederat cũ fratribus hector inanes.
Defuit officio paridis presentia tristi,
Postmodo qui rapta longũ cum coniuge bellum [handwritten gloss: helena]
Attulit in patriam, coniurateq; sequuntur
Mille rates, gentisq; simul commune pelasge.
Nec dilata foret vindicta, nisi equora seui
Inuia fuissent venti, beotaq; tellus
Aulide piscosa puppes tenuisset ituras.
Hic patrio de more Joui cum sacra parassent.
Ut vetus accensis incanduit ignibus ara,
Serpere ceruleum danai videre draconem
In platanũ, ceptis que stabat proxima sacris,
Nidus erat volucrũ bis quattuor arbore summa,
Quas simul & matrem circũ sua dãna volantem
Corripuit serpens, auidaq; recondidit aluo:
Obstupuere omnes, at veri prouidus augur
Thestorides, vincemus, ait, gaudete pelasgi, [handwritten gloss: Calchas]
Troia cadet, sed erit nostri mora longa laboris,
Atq; nouem volucres in belli digerit annos.
Ille, vt erat virides amplexus in arbore ramos, [handwritten gloss: serpens]
Fit lapis, & seruat serpentis imagine saxum.

Serpens in saxum.

Subuolat. sursum volat. Super equora. in mare. Furit. indignat Pronus. in caput. Elegãter aũt mergi naturã poeta dscribit. Fecit amor maciẽ. amor quẽ morte finire cupiebat: illũ fecit macilentũ. Lõga internodia crurũ Internodiũ id ẽ spaciũ: qd ẽ iter duos nodos. nodosa aũt crura mergus hr̃e videt. Nomẽq; manet. a mergendo nãq; mergus a latinis fuit denominatus.

¶ Raphael Regij i duodecimũ methamõ. Oui. librũ enarratões.

Nescius assumptis. Que tp̃e belli troiani facte sunt methamorphoseis: h libro fere dscribit poeta, ac p̃mũ draconis/q̃ pullos cũ mr̃e apud aulidẽ spectãtib9 grecis deuorauit: ꝑspicue exponit. nã cũ mille grecorũ helenã repetẽtiũ naues ad aulidẽ ꝯuenissent: ac ioui sacrificare greci vellẽt/ ecce s̃pẽs platanũ are iminentẽ ascẽdit. ac p̃mũ pullos octo q̃ adhuc in nido erãt: deide circũuolantẽ mr̃ez deuorauit. qd q̃dẽ cũ alij admirarent. calchas ex eo collegit bellũ nouẽ ãnos duraturũ: ac decimũ anno troiaz captã iri. Ceterũ s̃pẽs ille ad ꝑpetuã rei memoriã in saxũ a dijs fuit cõmutat9. Nesci9 assumpt. more suo poeta ꝯtinue & librũ libro ꝯnectit & q̃dã p̃narrat: q̃ cõmodi9 quã dixi draconis methamorphosin i saxũ exponat. Tumulo q̃z nomẽ hñti. Cenotaphio in q̃ nomen sine corpe erat inscriptũ. Inferias dederat. sacrificia fecerat. naz inferie dñr sacrificia: q̃ inferis & mortuis fiũt. h aũt a poeta narrãtur vt hũc librũ cũ supiore apti9 ꝯnectat. Paridis p̃ñtia. ꝑiphrasᷤ est. Paris ei defuit exequijs esaci fratris. nã in greciã ad rapiẽdã helenam nauigarat. Postmodo. postea. Lõgũ bellũ. decẽ nãq; annos durauit. Cũ cõiuge. helena. Cõe gẽti pelasge. cõciliũ toti9 grecie. Inuia. innauigabilia Aulide piscosa. Aulis vrbs ẽ beotie chalcidi finitima: ab aulide euonymi filij cephisi filia cognoiata. Piscosa. piscib9 abũdãte. Tenuisset. retinuisset. remorata fuisset. Incãduit. calefacta fuit. Ceruleũ dracõnẽ nigruz. Que stabat ꝓxia: q̃

Serpẽs i saxum.

Permanet aonijs nereus violentus in vndis,
Bellaq non transfert, ⁊ sunt q̄ parcere troię
Neptunum credant, quia menia fecerat vrbis.
At non thestorides, neq enim nescit ve, tacet ve,
Sanguine virgineo placandam virginis iram
Esse deę. Postq̄ pietatem publica causa
Rexq patrem vicit, castumq datura cruorem
Flentibus ante arā stetit iphigenia ministris,
Victa dea est, nubēq oculis obiecit; ⁊ inter
Officiū, turbāq sacri, vocemq precantē,
Supposita fertur mutasse mycenida cerua.
Ergo vbi, qua decuit, lenita est cęde diana,
Et pariter phębes, pariter maris ira recessit,
Accipiunt ventos a tergo mille carinę,
Multaq perpessę, phrygia potiuntur harena.
Orbe locus medio est, inter terrasq fretūq,
Cęlestesq plagas, triplicis confinia mundi:
Vnde quod est vsq̄, q̄uis regionibus absit,
Inspicitur, penetratq cauas vox oīs ad aures,
Fama tenet, summaq domū sibi legit in arce,
Innumerosq aditus, ac mille foramina tectis
Addidit, ⁊ nullis inclusit limina portis,
Nocte dieq patet, tota est ex ęre sonanti,
Tota fremit, vocesq refert, iteratq quod audit,
Nulla quies intus, nullaq silentia parte,
Nec tn̄ est clamor, sed paruę murmura vocis:
Qualia de pelagi, si quis pcul audiat, vndis
Esse solent; qualem ve sonum, cum Iupiter atras
Increpuit nubes, extrema tonitrua reddūt.
Atria turba tenet, veniunt leue vulgus, euntq,
Mixta cum veris passim cōmenta vagantur,
Milia rumorum, confusaq verba volutant.

iminebat sacrificiū scepti. Thestorides. calchas thestoris filius. Circū sua dāna. circū sua pignora: q̄ cū maximo suo dāno deuorari a dra cone videbat. Atq nouē volucres ordo ē ⁊ sensus. atq calchas digerit ⁊ distribuit nouē volucres ⁊ aues in nouē belli ānos. Permanet aonijs. Agamēnō ad bellum troianū pficiscēs: cū apd auli dē reliqs grecie pncipes expectaret imprudēs diane ceruam occidit. Qua re dea irata in tātā tēpestatē mare excitauit: vt grecoꝝ classis inde discedere nō posset. cū aūt etiā peste laborarēt: consultus calchas rn̄dit: diane iram agamēnonio sanguie eē placandā. Tandē igr agamēnonis q̄z consensu adducta iphigenia ad aras vt imolaretur: a diana dr̄ fuisse sacerdoti subrepta: ac illius loco cerua supposita. Bellaq nō transfert. e grecia ad troiā. Qr menia fecerat vrbis. nā vna cū apolline muros vrbis troie edificauit neptunus. Neq enī nescit ve tacet ve. h̄ est ⁊ scit et ait virginis sanguie dianā eē placādā. Virginis deę. diane. Publica cā. publica vtilitas. Rexq patrē. hoc ē officiū regis pr̄is pietatē expugnauit. Mycenida. Iphigeniā myceneā. Mycene aūt vrbs est peloponesi: a myceneo spartonis filio: ac phoronei fratre dc̄a. Ergo vbi. vt cygni neptuni filij: cuius corpus nulla ex pte poterat vulnerari: metamorphosin cū superiore cōnectat poeta: multa pnarrat ac pmū fame aulā describit. deinī aduētū grecoꝝ ad littus troianum. tū ꝓtesilai cedē: q̄ pmus egredi in littus troianū ausus ab hectore fuit īterfectus. Phębes. diane. A tergo. a puppi. Phrigia harena. littore troiano. Orbe locus medio: fame ediū elegās descriptio. Triplicis mūdi. in tris ptes diuisi celū. mare. ⁊ terrā. siue tribus ptibus cōstātis. celo. aq̄. ⁊ terra. Vsq̄. aliq̄ ī loco. Absit. distet. Regionibus. regionū milliaꝝ spacio. Fama tenet. habitat: famā aūt īcorporeā. tāq̄ corpus hn̄tē describit. Legit. elegit. Sūma ī arce. in arcis summitate Innūeros aditus. innūerabiles ⁊ infinitos igressus. Et nullis iclusit limina portis. ianuas ediū fame semp ait patere: nec vnq̄ claudi cū nulle īsint. Qualia de pelasgi

Iphigenia in ceruam

Fame edium descriptio

x

qualia inquit eē solēt murmura abvndis pelasgi venientia. Increpuit. crepare ꝛ strepere fecit Cōmēta. ficta. sic Virg. Iā ficti prauiq₃ tenax quā nūcia veri. Confusa. obscura. q̄ difficulter ꝑcipi possunt. Vacuas aures. ociosas. Illic credulitas. fame comites enumerat poeta. Cōsternatiq₃ tīores ab effectu. q̄ ꝯsternatos atq₃ perturbatos hoīes reddāt. Seditioq₃ recēs. nouus tumultus. Susurri. murmura. Ipa q̄d ī celo. fama inquit oīa q̄cunq₃ in mūdo agūt videt. In totū orbē. de ijs q̄ in toto orbe agunt. Fecerat hec notuz vulgauerat. Hostis adest. hostes aduenīunt. Fataliter. ex fatoꝝ lege. Protesilae cadis. protesilaus isiphili fuit fili⁹. ac laodomie acasti filie marit⁹ q̄ grecoꝝ p̄mus in littus troianuz egredi ausus: ab hectore fuit interfect⁹. Stāt magno. cōstāt. q̄r fortissimū viꝝ amiserūt. Fortesq₃ aīe. ꝯstāt verbū ē subaudiēdū. Nec cognit⁹ hector ꝯstat magno subaudiat̄. est enim ordo ꝛ sensus ꝛ hector nō cognitus magno ꝯstat grecis. Si enim cognit⁹ fuisset facile illū vitasset ꝓtesilaus. Acheica dextera. grecorū vires: quāuis ad achillē ꝛ aiacē alludere videat̄: q̄ multos ex troianis interfecerūt. Signata. infecta sanguīe subaudiat̄. Proles neptunia cygn⁹. tandez ad cygni metamorphosin id qđ a p̄ncipio libri intēdebat poeta ꝑuenit. naz cygnus neptuni fili⁹: qđ dono patris nullo ferro posset vulnerari: achillis īpetū expectare ausus ē. a quo sepi⁹ hasta frustra ꝑcussus cū ferri acies corꝑe illi⁹ retūderetur: tandē corrept⁹ ꝛ strangulat⁹ est. quē cū achilles spoliare vellet arma sine corꝑe fuisse r̄licta aīaduertit. nā pr̄ neptun⁹ illū ī auē cygnū iā cōmutarat. Stabat erect⁹ erat. Peliace cuspidis. pelias hasta achillis: dicta est a pelio monte: ex quo fuerat recisa vnde peliacus declinat̄. Equos p̄ssos colla canētia. hoc ē p̄ssa ꝛ onerata iugo colla albētia hn̄tes. est eniz synegdoche: maxime huic poete familiaris. Hactenus eacides: locutus est subaudiatur. Ut hebeti. tanq̄ hebeti et obtuso: non autez acuto. Cassis galea. Caua parma cōcauum scutum. Decor. pulchri

Protesilai cedes

Cygnus ī auem

E quibus hi vacuas implent sermonib⁹ aures,
Hi narrata ferunt alio, mensuraq₃ ficti
Crescit, ꝛ auditis aliq̄d nouus adijcit auctor.
Illic credulitas, illic temerarius error,
Vanaq₃ leticia est, consternatiq₃ timores,
Seditioq₃ recens, dubioq₃ auctore susurri.
Ipsa, q̄d in celo rerū, pelagoq₃ geratur,
Et tellure videt, totūq₃ inquirit in orbem.
Fecerat hec notum, graias cū milite forti
Aduentare rates, neq₃ inexpectatus in armis
Hostis adest, ꝓhibent q₃ aditus, littusq₃ tuentur
Troes, ꝛ hectorea primus fataliter hasta
Protesilae cadis, cōmissaq₃ prelia magno
Stant danais, fortesq₃ aīe, nec cognitus hector,
Nec phryges exiguo q̄d acheica dextera possit
Sanguine senserūt, ꝛ iam signata rubebant
Littora. Iam leto proles neptunia cygnus
Mille viros dederat, iaz currus stabat achillis,
Totaq₃ peliace sternebat cuspidis ictu
Agmina, ꝑq₃ acies aut cygnū aut hectora q̄rens.
Congreditur cygno (decimū dilatus in annum
Hector erat) tum colla iugo canentia pressos
Exhortatus equos, currū direxit in hostem,
Concutiensq₃ suis vibrantia tela lacertis:
Quisquis es, o iuuenis, dixit, solamen habeto
Mortis, ab emonio q̄ sis iugulatus achille.
Hactenus eacides, vocē grauis hasta secuta est.
Sed q̄q̄ certa nullus fuit error in hasta,
Nil tn̄ amissi profecit acumine ferri,
Atq₃ hebeti pectus tm̄modo contudit ictu:
Nate dea (nam te fama prenouimus) inquit
Ille: quid a nobis vulnus miraris abesse?

Protesilai cedes.

Achillis et Cygni congressio.

Cygnus nō potuit vulnerari.

(Mirabatur eni̅m) no̅ hec qua̅ cernis equinis
Fulua iubis cassis, nec onus caua p̄ma sinistre
Auxilio mihi sunt, decor est quesitus ab istis:
Mars q̄ʒ ab h' capere arma solet: remouebit̄ oe̅
Tegminis officiu̅, tn̄ indistrictus abibo,
Est aliq̄d non esse satu̅ nereide, sed qui
Nereaq̄ʒ/ꝛ natas/ꝛ totu̅ temperat equor.
Dixit: ꝛ hesuru̅ clypei curuamine telum
Misit in eaciden, quod ꝛ es, ꝛ proxima rumpit
Terga nouena boum, decimo tn̄ orbe moratu̅ est.
Excipit ho̅s heros, rursusq̄ʒ treme̅tia forti
Tela manu torsit, rursus sine vulnere corpus
Synceru̅q̄ʒ fuit: nec tertia cuspis apertum
Et se prebente̅ valuit distringere cygnum.
Haud secus exarsit, q̄ʒ circo taurus aperto,
Cum sua terribili petit irritamina cornu
Phoeniceas vestes, elusaq̄ʒ vulnera sentit.
Num tn̄ exciderit ferru̅, considerat haste,
Herebat ligno, manus est mea debilis ergo?
Quasq̄ʒ/ait/ante habuit vires effudit in vno?
Nam certe valuit, vel cu̅ Lyrnesia primum
Menia deieci, vel cu̅ tenedonq̄ʒ, suoq̄ʒ
Aeetionias impleui sanguine thebas,
Uel cum purpureus populari cede caycus
Fluxit, opusq̄ʒ mee bis sensit telephus haste.
Hic q̄ʒ tot cesis, quoru̅ per littus aceruos
Et feci, ꝛ video, valuit mea dextra, valetq̄ʒ.
Dixit, ꝛ ante actis veluti male crederet, hastam
Misit in aduersum lycia de plebe meneten,
Loricamq̄ʒ simul/subiectaq̄ʒ pectora rupit:
Quo plangente/graue̅ moribundo pectore terra̅,
Extrahit illud idem calido de vulnere telum,

tudo: ornamentuʒ. Mars quoq̄ʒ ob hoc. ꝑpt̄ decore̅. vt ornat' videatur: no̅ a̅t vt ꝑtegat̄. Indistrict' inulnerat'. Est aliq̄d. modeste ge nus suu̅ o̅ndat cygn': ac matris achilli a̅nponit. Nereide. thetide nympha nerei filia. Sʒ q̄ nereaq̄ʒ. ex eo' subaudiat̄: est a̅t neptu ni ꝑiphrasis. Terga nouena. noue̅ tergora ꝛ pelles. Decio orbe. decio tergore. Moratu̅ e̅. rete̅tuʒ est: atq̄ʒ remoratu̅. Synceru̅q̄ʒ fuit. i̅tegru̅. Aptu̅. nudatu̅. Et se p̄bente̅. se haste oppone̅te̅. Distringere. vulnerare. Circo apto. spacioso. in circo a̅t venatio̅es exhibebant̄. Pheniceas vestes. purpureas. q̄bus maxie agrestes tauri in harena irritabant̄. Elusa. irrita ꝛ vana. Ergo. affectui ꝛ indignationi seruit hec dictio ergo. i̅dignat̄ eni̅m achilles q' cygn' acuta haste cuspide vulnerari no̅ possit. cu̅ maxia vo i̅dignatio̅e in dextre sue debilitatem ca̅m refert. Lyrnesia menia lyrnesus vrbs troadis qua̅ greci diripueru̅t: vnde q̄ʒ briseida rapuit achilles. Solus echionias. corrupte q̄de̅ sic legit̄ eoꝝ culpa q̄ sibi oi̅a ꝑmittunt in ijs inuerte̅dis q̄ in priscis exe̅plarib' descripta no̅ ꝑcipiu̅t. Cuʒ eni̅m quas Ouidi' eetionias thebas vocaret: min' intelligere̅t homines ꝛ i̅periti ꝛ temerarij: no̅ solu̅ etionias in echionias inuerteru̅t: sed hoc quoq̄ʒ nome̅ solus ex co̅modo suo ascripseru̅t: ignorantes ethionias thebas i̅ beotia e̅e̅ q̄ ꝑ grecis ꝯ troianos senserunt: vt apte i̅ sc̄o̅o illiados narrat homerus. quas aute̅ se iactat expugnasse achilles i̅ cilicia sunt eetionie dicte ab eetio̅e andromaches patre: quem ab achille interfectu̅ thebe̅q̄ʒ vrbem cilicie excelsaʒ fuisse depopulata̅ apud Homerum a̅dromache ipa ꝯquerit̄. Thebe au̅t multaru̅ vrbiu̅ e̅ nome̅. siq̄deʒ ꝛ in egypto, ꝛ in beotia, ꝛ i̅ silicia. ꝛ in syria, ꝛ i̅ ionia iuxta miletu̅, ꝛ in attica, ꝛ i̅ thessalia phthiotide, ꝛ i̅ italia thebe fueru̅t. Thebeiane cilicie ꝑ troianis ꝯ grecos arma sumpserunt. Purpureus caycus. fluuius est misie caycus qua̅ regionem greci deuastarunt: ne troianis ferre auxiliuʒ posset. Cede populari. occisione populi sui Bis sensit telephus. thelephus

Thebe cetionse

thelephus

Atq3 ait: hec manꝰ est, hec qua mō vicimꝰ hasta,
Vtar in hoc idem, sit in hoc, ꝓcoꝝ exitus idem.
Sic fatur: cygnūq3 petit, nec fraxinus errat,
Inq3 humero sonuit non euitata sinistro,
Inde velut muro/solidaq3 a caute repulsa est.
Qua tū ictus erat, signatū sanguine cygnum
Viderat, ⁊ frustra fuerat gauisus achilles:
Vulnus erat nullum, sanguis fuit ille menetę.
Tum vero ꝓceps curru fremebūdus ab alto
Desilit, ⁊ nitido secuꝝ cominus hostem
Ense petēs, parmam gladio, galeāq3 cauari
Cernit, ⁊ in duro lędi quoq3 corꝑe ferrum.
Haud tulit vlterius, gladioq3 auersa reducto
Ter quater ora viri, capulo caua tꝑa pulsat,
Cędentēq3 sequēs instat, turbatq3, ruitq3,
Attonitoq3 negat requiem. pauor occupat illum,
Ante oculosq3 natāt tenebrę, retroq3 ferēti
Auersos passus medio lapis obstitit aruo,
Quem suꝑ impulsum resupino corꝑe cygnum
Vi multa vertit, terręq3 affixit achilles.
Tum clypeo/genibusq3 premēs ꝓcordia duris
Vincla trahit galeę, q̄ presso subdita mēto
Elidūt fauces, ⁊ respiramen iterq3
Eripiunt aīę. victum spoliare parabat,
Arma relicta videt, corpꝰ deus ęquoris albam
Contulit in volucrem, cuiꝰ mō nomen habebat.
Hic labor, hec reqem multoꝝ pugna dieꝝ
Attulit, ⁊ positis pars vtraq3 substitit armis.
Dūq3 vigil phrygios seruat custodia muros,
Et vigil argolicas seruat custodia fossas,
Festa dies aderat, qua cygni victor achilles
Pallada mactatę placabat sanguine vaccę:

herculis fuit filius ex auge nym-
pha/qui expositus a cerua dr̄ fuis-
se educatꝰ: robustusq3 effectus ly-
cijs imperauit. sentiens autē ꝓ
troianis ab achille: quidem in fe-
more fuit vulneratus: sed a suis
ꝓtectus mortem effugit. cum ve-
ro nulla remedia vulnerari inue-
nirentur: apollo consultus respō-
dit aliter nō posse sanari: nisi ite-
rum se achilli preberet vulneran-
dum: qđ cum fecisset incolumis
euasit. hoc autē. Plinius ad na-
turalem referens rōnem ait. fer-
ri naturam stipticam esse. ideoq3
medicos amplastris plagaꝝ lima-
turā ferri adhibere solere. vnde
⁊ achilles inquit doctus a chiro-
ne ꝑ decussionē ferri telephi vul-
nus dr̄ curasse. Ante actis. cedi-
bus ante factis. Plāgente percu-
tiēte. Vtar in hoc idem. ego idē
vtar hasta eadem cōtra hunc cy-
gnum. Fraxinus. fraxinea hasta.
Non euitata. a cygno qui nihil il-
la offendebatur. Solida caute. so-
lido lapide. Securum hostem. cy-
gnum nihil timētem: q2 vulnera-
ri non poterat. Ferrum ledi. retū-
di. Ter quater. sepius. Cedentē
retro subintelligatur. Ruit. eruit
Tenebre natāt. volitant. attoni-
tus enim nihil ꝑspicere poterat.
Quem suꝑ. anastrophe est super
quem em̄ in soluta dicimus orō-
ne. Affixit terre. ꝓstrauit. trahit.
trahens stringit. Elidunt. cōpri-
munt. Contulit in volucrem. con-
uertit in volucrem nō nouam: sꝫ
in quam cygnus stheneli regis ly-
gurum filius casu phaetōtis sine
fine dolens fuerat cōmutatus: vt
in secūdo poeta narrauit. Hic la-
bor. descripturus poeta duplicē
cenei mutationem. nam ⁊ ex fe-
mina in virum ⁊ ex viro in auem
est transfiguratus sacrificia cōui-
ciaq3 grecoꝝ principium preliūq3
lapytharum cum centauris in pi-
rithoi nuptijs pre narrat. Fossas
castrorum.

Festa dies

Cygnus in auem.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Cuius vt imposuit prosecta calentibus aris,
Et dijs acceptus penetrauit in ethera nidor,
Sacra tulere suam, pars est data cetera mensis.
Discubuere toris proceres, et corpora tosta
Carne replent, vinoque leuant curasque sitimque.
Non illos cithare, nō illos carmina vocum,
Longaque multifori delectat tibia buxi:
Sed noctē sermone trahunt, virtusque loquendi
Materia est. pugnā referunt, hostisque suāque,
Inque vices adita/atque exhausta pericula sepe
Cōmemorare iuuat: q̄d enī loq̄retur achilles?
Aut q̄d apud magnū potius loq̄rentur achillem?
Proxima p̄cipue domito victoria cygno,
In sermone fuit. visum mirabile cunctis,
Quod iuuenis corpus nullo penetrabile telo,
Inuictumque a vulnere erat, ferrūque terebat,
Hoc ipse eacides, hoc mirabantur achiui:
Cum sic nestor ait, vestro fuit vnicus euo
Contēptor ferri, nulloque forabilis ictu
Cygnus, at ipse olim patientē vulnera mille/
Corpore nō leso perrhebū cenea vidi:
Cenea perrhebū, qui factis inclytus/othryn
Incoluit, quoque id mirū magis esset in illo,
Femina natus erat. mōstri nouitate mouētur,
Quisquis adest/narretque rogāt, quos inter achilles,
Dic age (nā cūctis eadē est audire voluntas)
O facunde senex, eui prudentia nostri,
Quis fuerit ceneus, cur in cōtraria versus,
Qua tibi militia, cuius certamine pugne
Cognitus, a quo sit victus, si victus ab vllo est.
Tum senior, q̄uis obstet mihi tarda vetustas,
Multaque me fugiāt primis spectata sub annis,

Prosecta. extra. Acceptus. gratus. Nidor. odor. p̄prie tostarum carnium. Sacra tulere suam. sacrificia habuere suam portionem Toris. in lectis. stratis nanque tribus lectis/antiqui discumbebant Costa carne. nam heroes elixis n̄ vescebantur carnibus. Multifori buxi. multa foramina habētis hec autem oblectamenta ociosorum et delicatorum sunt non fortium atque bellicosorum. Uirtus fortitudo. Exhausta. expugnata ac superata. Inuictumque a vulnere erat. insupabile atque exps vulneris erat. Terebat. hebetabat. retundebat. Forabilis. penetrabilis. Perrhebum cenea vidi. cenis elatei lapythe filia fuit: cui neptunus cum vim intulisset, copiā fecit: vt quicquid vellet peteret se enim omnino concessurū. puella vt vir inuulnerabilis efficeret petijt. id illi benigne prestitit neptunus: ceneusque vocatus in pugna a centauris in nuptijs pirithoi excitata: multos hostium cū interfecisset: neque ipse cuiusque ferro vulnerari possz: a centauris tādem conlectis arboribus fuit oppressus in auemque a neptuno transmutatus. Perrhebum. perrhebus vrbs est thessalie. vnde perrhebeus et perrhebus nomen gentile declinatur: cuius nominis cum prima syllaba sit breuis duplicato ra poeta producta est: Inclytus. preclarus. Othryn mons est thessalie othrys notissimus. Uoluntas audire. figura ē greca. nam audiendi latine dicit Cur in contraria versus. ex femina in marem. Si victus ab vllo ē. bene dubitat achilles: an ab vllo sit victus ceneus cum inuulnerabilis esset. Quāuis obstet mihi. q̄uis inquit nestor memoriā meam senectus impediat: multorūque sim oblitus plura tamen recordor. pulchre autem senis decorū seruatur. nam et etatem excusat nestor, et se iactat: id quod senili etati peculiare ēē horatius tradit.

perrhebus

Cenis in virum

Nestor

Plura tñ memini, nec que magis hereat vlla
Pectore res nostro est/inter belliqꝫ domusqꝫ
Acta tot, ac si quẽ potuit spaciosa senectus/
Spectatorẽ operũ multoꝝ reddere, vixi
Annos bis centũ, nunc tertia viuitur etas.
Clara decore fuit, proles elateia Cenis
Thessalidũ virgo pulcherrima, pq̃ꝫ propinquas,
Perqꝫ tuas vrbes (tibi eñ popularis achille)
Multoꝝ frustra votis optata procorum:
Tentasset peleus thalamos qꝫ forsitan illos,
Sed iam aut contigerãt illi cõnubia matris
Aut fuerãt promissa tue: nec cenis in vllos/
Denupsit thalamos, secretaqꝫ littora carpens,
Equorei vim passa dei est, ita fama ferebat.
Utqꝫ noua veneris Neptunus gaudia cepit,
Sint tua vota licet, dixit, secura repulse,
Elige quid voueas. eadẽ qꝫ fama ferebat,
Magnũ, cenis ait, facit hec iniuria votum:
Tale pati iam posse nihil, da, femina ne sim,
Omnia prestiteris: grauiore nouissima dixit
Uerba sono, poteratqꝫ viri vox illa videri,
Sicut erat: nam iam voto deus equoris alti
Annuerat, dederatqꝫ super, ne saucius vllis
Uulneribꝰ fieri, ferro ve occũbere posset.
Munere letus abit, studijsqꝫ virilibus euum
Exigit atracides, peneiaqꝫ arua pererrat.
Duxerat hippodamen, audaci Ixione natus,
Nubigenasqꝫ feros/positis ex ordine mensis/
Arboribus tecto, discũbere iusserat antro:
Emonij proceres aderãt, aderamus ꝛ ipsi,
Festaqꝫ confusa resonabat regia turba:
Ecce canũt hymeneon, ꝛ ignibus atria fumant,

Nunc tertia viuitur etas. poetica licentia hoc verbum viuitur passiuum effectum esse videtur. etatem vero pro seculo posuit poeta nã seculũ centũ ãnoꝝ spaciũ cõprehẽdit. Multaqꝫ me fugiãt. multorũ sim oblitꝰ. Proles elateia. elatey filia. Thessalidũ. thessalarũ. patronimica nãqꝫ forma pro possessiua est posita. Tibi eñ popularis achille. ex eodẽ quo tu o achille pplo fuit. Multoꝝ frustra votis nulli eñ vnq̃ nubere voluit Tue matris. thetidis. Secretaqꝫ littora carpens per secreta littora carpens per secreta littora ambulans. Equorei dei. neptuni Ita fama ferebat. sic dicebat ab omnibus cenim a neptuno fuisse cõpressam. Sint tua vota licet. hoc est secure potes oĩa quecũqꝫ vis optare. nullã eñ feres repulsam Secura repulse, nullaꝫ timentia repulsam. Quid voueas. quid optes. Magnuꝫ facit hec iniuria votuꝫ. hec iniuria inquit qua mihi virginitatẽ eripuisti efficit vt magna petere possim. Nihil tale talem violentiam ne pati posset concede. Oĩa prestiteris. oĩa mihi videberis prestitisse. Grauiore sono maiore voce. iam eñ in marem fuerat cõuersa. marium eñ voces q̃ feminarũ solent eẽ grauiores. Annuerat voto. concesserat id qđ cupiebat. Dederatqꝫ super. insuper concesserat. Atracides. atrax vrbs est thessalie ab atrace penei ꝛ bure filio edificata ꝛ denomĩata. vnde atracides declinatꝫ ꝛ atracius patronymicum aũt pro possessiuo est positũ. Peneia arua. p que peneus labitur. Duxerat hippodamẽ pirithous ixionis: nõ ex nube: sꝫ ex coniuge filius hippodamiã vxoreꝫ duxit. ad cuius nuptias cẽtauros lapytasqꝫ inuitauit. sꝫ centauri imprimisqꝫ eurytꝰ vino calens vim noue nupte afferre cuꝫ vellet maximam excitauit pugnã. in qua cuꝫ multi vtrinqꝫ cecidissent lapyte tandẽ superiores euaserũt. Audaci ixione. qui ausus est de stupro interpellare iunonẽ: q̃ ei nubem sibi similẽ obiecit: ex qua cẽtauri sunt nati. Nubigenas feros centauros feroces ex nube genitos. Emonij proceres. thessali principes. Confusa turba. varioꝝ po

Pirithoi nuptie.

Cinctaq; adest virgo, matrū q; nurū q; caterua,
Presignis facie: fęlicē diximus illa
Coniuge Pirithoū, qđ pene fefellimus omen,
Nam tibi seuoꝝ seuissime centauroꝝ
Eurite, q̄ vino pectus, tam virgine visa
Ardet, ⁊ ebrietas geminata libidine regnat.
Protinus euersę turbant cōuiuia mensę,
Raptaturq; comis per vim noua nupta p̄hensis
Eurytus Hippodamē: alij, quā quisq; probabat,
Aut poterat, rapiūt: capteq; erat vrbis imago:
Fęmineo clamore sonat domus. ocius oēs
Surgimus, ⁊ primus, quę te vecordia Theseus
Eurite pulsat? ait, qui me viuēte lacessas
Pirithoū, violasq; duos ignarus in vno?
Ne ve ea magnanimꝰ frustra memorauerit heros,
Sūmouet instātes, raptāq; furētibus aufert.
Ille nihil cōtra, neq; eīn defendere verbis
Talia facta pōt, s; vindicis ora proteruis
Inseq̄tur manibus, generosaq; pectora pulsat.
Forte fuit iuxta signis extantibus asper
Antiquus crater, quē vastū vastior ipse
Sustulit Ęgides, aduersaq; misit in ora:
Sāguinis ille globos, pariter cerebrūq;, merūq;
Vulnere, ⁊ ore vomēs, madida resupinꝰ harena
Calcitrat. ardescunt germani cęde bimēbres,
Certatimq; oēs vno ore, arma, arma, loquūtur.
Vina dabant aīos, ⁊ prima pocula pugna
Missa volant, fragilesq; cadi, curuiq; lebetes,
Res epulis quondā, nunc bello ⁊ cędibus aptę.
Primus Ophionides amycꝰ penetralia domis
Haud timuit spoliare suis, ⁊ primus ab ęde
Lampadibus densum rapuit funale coruscis,

pulorū. Cinctaq; adest virgo. circundata multitudine matronarum. Qđ pene fefellimus omen quod omen pene falsū effecimꝰ propter eam que secuta est rixā. Ebrietas geminata. duplicata. Libidine. appetitu coeūdi cū hippodamia v̄gīe. Probabat laudabat. Sonat. r̄sonat. strepit. Que vecordia theseus euryte pulsat. bene theseus p̄tes pirithoi suscipit: cui amicitia tanta cōuinctus erat: vt inter paria amicoꝝ primi numerentur. Pulsat. vexat. Lacessas ad iram prouoces. Violasq; duos ignarus in vno. ex prouerbio greco de veris amicis hoc sumptū esse videtur. soma tamēdio. psichi demia. hoc est corpora quidem duo aīa vero vna. Summouet. repellit. Instantes. resistentes. Furentibus. centauris. Sed vindicis. thesei: q̄ nouā nuptā a centauroꝝ iniuria liberat. Extantibus, eminentibus. Crater vrceus. Vastum. maximum. Egides theseus egei filius. Calcitrat. calcibus terram percutit. Bimembres. centauri qui et hominis ⁊ equi membra habebāt. Arma arma loquūtur. clamant. est autem mimisis ⁊ imitatio clamoris centaurorum. Fragiles cadi. ex creta confecti. Ophionides amicus. ophionis filius. Penetralia. sacraria. Densum funale. funale quidē hoc loco instrumētum esse videtur lampadibꝰ sustinendis accomodatū. sed vt tradit Seruius: funale a funibus dr̄ quos ante vsum papiri cera circundatos prisci habuere. vn̄ ⁊ funera dcā sunt q funes incēsi mortuis preferebant. Lampadibꝰ coruscis. lucernis coruscantibus.

Lapitarū prelium.

Cētauroꝝ et Lapytharū preliū, longa digressione narrat a Nestore.

Sacrifica securi. sacrificijs dicata. Illisit. intorsit. cuꝫ impetu misit. In ore non cognoscendo. in facie que propter ossium confusionem cognosci non poterat. Disiectis. diuisis. dissipatis. Mense acerne. ex acere confecte. Strauit. prostrauit. Pelleus pelates. pella nomen est multarum vrbium namque in macedonia ⁊ in thessalia ⁊ in achaia ⁊ in syria est pella. vnde pelleus deriuatur. sꝫ pella macedonie alexandri magni patria bunomos ⁊ bunomia prius fuit dicta. pella autem cognominata est a pella conditore. Spumantem. expuentem. cum spuma eijcientem. Immanem. maximam. Reluctantis. repugnantis. resistentis. Canendo incantando. Figitur gryneus lumina. figurate per synegdochen poeticam talia dicuntur. nam soluta oratio lumina finguntur exposceret ⁊ oculi eruūtur. Primitium torrem. principalem titionem. Dedit. edidit. emisit. Igne rubēs candēs. Eduxit. extraxit ex igne. Lacubus. in lacus. Sibilat. sibilare videtur.

Elatūqꝫ alte, veluti, qui candida tauri
Rumpe sacrifica mollitur colla securi,
Illisit fronti lapithę celadōtis, ⁊ ossa
Non cognoscēdo cōfusa reliquit in ore:
Exiliere oculi, disiectisqꝫ ossibus oris
Acta retro naris, medioqꝫ est fixa palato.
Hūc pede conuulso mēsę pellęus acernę
Strauit humi pelates deiecto in pectora mēto,
Cūqꝫ atro mixtos spumātem sanguine dētes
Vulnere tartareas geminato misit in vmbras.
Proximus vt steterat, spectās altaria vultu
Fumida terribili, cur nō, ait, vtimur istis?
Cūqꝫ suis gryneus immanem sustulit aram
Ignibus, ⁊ medium lapitaꝝ iecit in agmen,
Oppssitqꝫ duos, brotean, ⁊ orion, orio
Mater erat mycale, quam deduxisse canēdo
Sepe reluctātis constabat cornua lunę.
Non impune feres, teli modo copia detur,
Dixerat exadius: teliqꝫ hꝫ instar, in alta
Quę fuerāt pinu, votiui cornua cerui.
Figitur hinc duplici gryneus lumina ramo,
Eruiturqꝫ oculos, quoꝝ pars cornibus hęret,
Pars fluit in barbam, cōcreta sanguine pēdet.
Ecce rapit medijs flagrātem rhetus ab aris
Primitium torrem, dextraqꝫ a parte charaxi
Tpa pfregit fuluo ptecta capillo:
Correpti rapida, veluti seges arida, flāma
Arserunt crines, ⁊ vulnere sanguis inustus
Terribilem stridore sonum dedit. vt dare ferruꝫ
Igne rubēs, plerūqꝫ solet, qđ forcipe curua
Cum faber eduxit, lacubus demittit, at illud
Stridet, ⁊ in tepida submersum sibilat vnda.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Saucius hirsutis auidum de crinibus ignem
Excutit, inqꝫ humeros limen tellure reuulsum
Tollit onus plaustri, qđ ne pmittat in hostem
Ipsa facit grauitas, socium quoqꝫ saxea moles
Oppssit spacio stãtem ppiore cometen.
Gaudia nec retinet rhetus, sic compcor, inquit,
Cetera sit fortis castroꝝ turba tuoꝝ:
Semicremoqꝫ nouat repetitum stipite vulnus,
Terqꝫ quaterqꝫ graui iũcturas verticis ictu
Rupit, et ĩ liquido sederũt ossa cerebro.
Victor ad euagrum/corituqꝫ/dryãtaqꝫ trãsit,
E quibus, vt prima tectus lanugine malas
Procubuit coritus, puero q̃ gloria fuso
Parta tibi est/euagrus ait? nec dicere rhetus
Plura sinit, rutilasqꝫ ferox in apta loquẽtis
Condidit ora viri/pqꝫ os in pectora flãmas.
Te quoqꝫ, seue drya/circum caput igne rotato
Insequitur, sed non in te quoqꝫ cõstitit idem
Exitus/assidue successu cedis ouãtem,
Qua iũcta est humero ceruix, sude figis obusta:
Ingemuit, duroqꝫ sudem vix osse reuellit
Rhetus, et ipse suo madefactus sanguine fugit.
Fugit et arneus, lycidasqꝫ, et saucius harmo
Dexteriore medon, et cum pisenore caumas:
Quiqꝫ pedum nup certamine vicerat omẽs/
Mermeros, accepto tum vulnere tardius ibat:
Et pholus, et meneleus, et abas pdator aproꝝ:
Quiqꝫ suis frustra bellum dissuaserat augur
Astylos: ille etiam metuẽti vulnera nesso,
Ne fuge, ad herculeos, inquit, seruaberis arcus.
At non eurynomus, lycidasqꝫ, et areos, et imbreus,
Effugere necem, quos oẽs dextra dryãtis

Onus plaustri. magnitudinem saxi ostendit. Permittat. immittat. faciat. Ipsa grauitas. ipsum pondus. Saxea moles. saxi magnitudo. Gaudia nec retinet rhetus. hoc est pre se fert leticiã de comete morte conceptam. Semicremo. semicremato. Terqꝫ quater. sepius. numerus enĩ finitus pro infinito est positus. Verticis capitis. a parte nanqꝫ per synegdochen intelligimus totum. Sederunt. depressa fuerunt. descenderũt in cerebrum. a sidendo nãqꝫ hoc preteritum venit. Prima lanugine. prima barba. Tectus malas. tectas et coopertas habẽs maxillas. est enĩ synegdoche poetica: vt sepius diximus. malas autem pro maxillis posuit poeta. nam male que homini tãtum tribute sunt: vt tradit Plinius: lanugine non vestiũtur. sunt enim partes ille que inter oculos et buccas in pomi similitudinem eminent. vnde etiam male fuerũt appellate: qꝛ malo et pomo similes esse videantur. Puero fuso. strato. interfecto. puerum autem illum vocat: vt illius cedis auctorem in inuidiã adducat. Condidit. coniecit. Sed non in te quoqꝫ constitit idem exitus. nam dryas centauros/ipsumqꝫ in primis rhetum in fugam conuertit. Assidue cedis. nam particula similis ve subaudiatur. exponit enĩ quomodo idem exitus euagri et dryantis non fuerit. dryas enim rhetum se persequentem vulnerauit et in fugam conuertit. Sude obusta. preusto palo. Quiqꝫ suis frustra. centauris. Ad herculeos arcus. nam nessus: vt in superiori libro poeta exposuit cum deianire herculis vxori vim afferre vellet/ab hercule ipso sagitta hydre veneno tincta transfixus est.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Perculit. percussit. Committitur. coniungitur. Ime fronti. infime frontis parti. Sopitus venis propter ebrietatem que quanta fuerit ex eo ostenditur ꝙ in tanto strepitu dormiebat neqꝫ expergisci poterat. Carchesia carchesium vas est vinarium. Urse ossee vrse que in ossa mõte fuerat capta. ab ossa nãqꝫ osseus deriuatur. Amento. loro quo ioculatores vtuntur: vt longius hastas emittant. Cum styge. cum aqua stygis paludis. Fraxinus ferrata. hasta ex fraxino munita ferro ac cuspidem ferream habens. Mors caruit sensu. sopitus enim ac ebrius erat. Plenoqꝫ e gurgite. ventre quem ꝓpter magnitudinem gurgitem vocat. Inqꝫ toros. in lectum τ vrse pellẽ. Tollere. euellere. Labefacta robora. labefactam quercum. robora autem legẽdum est. non corpora: vt fere in exemplaribus est deprauatum. Costis per costas. Luctantia. renitentia. Pirithoi virtute fortitudine. repetitione autem in pirithoi laudem vsus est poeta. Minorem titulum. minorem gloriam. Dictys centauri nomen est: non appellatio. Quod peruia tempora fecit. quod per media tempora penetrauit. Ancipiti acumine. precipiti τ alto montis vertice atqꝫ cacumine. Et põdere corporis ornum quãtus esset dictys cẽtaurus pulchra emphasi demõstratur. Qui enim cadẽs maximam ornum frãgit. non põt non vastissimus esse. Suaqꝫ induit ilia fracte. hoc est suisqꝫ ilibus cooperuit fractam ornum. dicimus autem induo te veste τ tibi. Mittẽtem. mittere volẽtem. Occupat. ante aggreditur.

Perculit aduersos, aduersum tu quoqꝫ ꝗuis
Terga fuge dederas, vulnus, cerne, tulisti,
Nam graue respiciẽs inter duo lumina ferrum/
Qua naris frõti cõmittitur, accipis ime.
In tãto fremitu cũctis sine fine iacebat
Sopitus venis inexprectus aphidas,
Languẽtiqꝫ manu carchesia mixta tenebat,
Fusus in ossee villosis pellibus vrse:
Quem ꝓcul vt vidit/frustra nulla arma mouẽtem/
Inserit amẽto digitos, miscẽdaqꝫ, dixit,
Cum styge vina bibes/phorbas: nec plura locut⁹/
In iuuenem torsit iaculum, ferrataqꝫ collo
Fraxinus, vt casu iacuit resupinus, adacta est.
Mors caruit sensu, plenoqꝫ e gurgite fluxit,
Inqꝫ toros, inqꝫ ipsa niger carchesia sanguis.
Uidi ego petreum/conãtem tollere terra
Glãdiferam quercum, quã dum cõplexibus ambit,
Et quatit huc illuc, labefactaqꝫ robora pulsat,
Lãcea pirithoi costis immissa petrei/
Pectora cum duro luctãtia robore fixit:
Pirithoi cecidisse lycum virtute ferebãt,
Pirithoi ꝟtute chromum, sed vterqꝫ minorem
Uictori titulum/ꝗ̃ dictys/helopsqꝫ dederũt,
Fixus elops iaculo, qđ peruia tp̃a fecit,
Et missum a dextra/leuã penetrauit ad aurem,
Dictys ab ancipiti delapsus acumine mõtis,
Dum fugit instãtem trepidãs/ixyone natum,
Decidit in p̃ceps, τ põdere corporis ornum
Ingẽtem fregit, suaqꝫ induit ilia fracte,
Ultor adest phereus, saxũqꝫ e mõte reuulsum
Mittere conatur, mittẽtem stipite querno
Occupat egides, cubitiqꝫ ingẽtia fregit

Ossa, nec vlterius dare corpus inutile leto
Aut vacat/aut curat, tergoq; bianoris alti
Insilit, haud solito quenq̄ portare, nisi ipsum,
Opposuitq; genu costis, prēsamq; sinistra
Cesariem retinēs, vultum/minitātiaq; ora/
Robore nodoso/preduraq; tpa fregit.
Robore nedymnum, iaculatorēq; lycoten
Sternit, & immissa ꝓtectum pectora barba
Hippason, & summis extātem ripea siluis.
Tereaq;/emonijs qui prēsos mōtibus vrsos
Ferre domum viuos indignātesq; solebat.
Haud tulit vtētem pugnę successibus vltra
Thesea demoleon, solidoq; reuellere dumo
Annosam pinum magno molimine tēptat,
Qd qꝛ non potuit, ꝓfractam misit in hostem,
Sed ꝓcul a telo theseus veniēte recessit
Pallados admonitu, credi sic ipse volebat,
Non tñ arbor iners cecidit, nam crātoris alti
Abscindit iugulo/pectusq;/humerūq; sinistrum,
Armiger ille tui fuerat genitoris, achille,
Quem dolopum rector bello supatus amyntor/
Eacidę dederat/pacis pignusq;, fidēq;:
Hūc ꝓcul vt fędo disiectum vulnere peleus
Vidit, at inferias iuuenum gratissime crātor,
Accipe/ait, validoq; in demoleōta lacerto
Fraxineam misit, mētis quoq; viribus hastam,
Quę laterꝫ cratem ꝓrupit, & ossibus hęrēs
Intremuit, trahit ille manu sine cuspide lignum,
Id q̄q; vix sequitur, cuspis pulmone retēta est,
Ipse dolor vires aīo dabat, eger in hostem
Erigitur, pedibusq; vir ꝓculcat equinis:
Excipit ille ictus galea/clypeoq; sonātes,

Inutile. propter brachium fractum. Vacat. ocium habet. Nisi ipsum seipsum. Robore nodoso. claua nodis plena. Immissa. protensa longa. Extantem eminentem. Tereaq; emonijs qui prensos. quanta fuerit thesei virtus: magnitudo fortitudoq; cētaurorum quos interfecit aperte ostendit. Ultra. vlterius. Magno molimine. magno conatu. Recessit. refugit. Credi sic ipse volebat. se a pallade admonitum fuisse theseus credi volebat. Abscindit. auellit. Amyntor. rex dolopuz fuit ac phenicis pater. Pacis pignusq; fidem significat crātorem peleo obsidem ab amyntore fuisse datum. Disiectum. dissipatuz. Mentis quoq; viribus. etiam indignatione mentis. Laterum cratem. costas que ita composite sunt vt cratez efficere videātur. Eger indignatus & vulneratus. Erigitur concitatur. Proculcat. conculcat. Viruz. peleum virtute preditum.

Duo pectora.i.equi et hominis. centaurus eniz fuit. Collato marte. cominus. Quantū concedant quāto sint inferiora nostro ense. Torsi. cum impetu ieci. Herentē dubitantem. Sub mediam aluū. circa medium ventrem. Terra. p terram. Sua viscera. sua intestina. Impediit. colligauit. Tua cyllare forma. tua pulchritudo. cyllarus autem et centauri et equi a castore domiti nomen est. Virgilius. Domitus pollucis habenis cyllarus. Redemit. seruauit. libe rauit a cede. Illi nature. centaurorum qui cuz sint ex parte equi ex parte homines non videntur esse posse formosi. Barba erat incipiens quanta esset pulchritudine cyllarus centaurus eleganter poeta describit. Color aureus fuluus. Laudatis proxima signis statuis nō vulgaribus sed approbatis simillima. Mendosa facies turpis figura. Sic tergum sessile latum aptumqꝫ ad sedenduz. aliter sessiles lactucas dicimus. sedentes enim intelligimus. Pectora celsa. eminētia. alta. Toris propter toros et eminentes carnes. Candica cauda tamen. generosissimi equi signa describit poeta. Petiere. appetiuere. Sua de gente. de centaurorum genere. Hylonome. siluam depascens interpretari potest hylonome. Abstulit habuit: potita est. Semiferas. centauras.

Cyllarus

Defensatqꝫ humeros, prętētaqꝫ sustinet arma,
Perqꝫ harmos vno duo pectora pforat ictu:
Ante tñ lęto dederat, phlegręon, ꝛ hylen,
Eminus hyphinoū, collato marte, damincqꝫ,
Additur his dorilas, q̄ tpa tecta gerebat
Pelle lupi, seuiqꝫ vicē prestantia teli,
Cornua dura boum, multo rubefacta cruore:
Huic ego (nā vires animus dabat) aspice, dixi,
Quantū concedant nostro tua cornua ferro,
Et iaculum torsi, qḋ cum vitare nequiret,
Opposuit dextrā passurę vulnera fronti,
Affixa est cū fronte manus, fit clamor, at illum
Herentē peleus, ꝛ acerbo vulnere victum
(Stabat eñ ppior) mediā ferit ense sub aluum,
Prosiliit, terraqꝫ ferox sua viscera traxit,
Tractaqꝫ calcauit, calcataqꝫ rupit, ꝛ illis
Crura quoqꝫ impediit, ꝛ inani concidit aluo.
Nec te pugnantē tua, cyllare, forma redemit, Cyllari Cetauri forma.
Si modo naturę formā concedimus illi:
Barba erat incipiens, barbę color aureꝰ, aureaqꝫ
Ex humeris medios coma dependebat in harmos,
Gratus in ore vigor, ceruix, humeriqꝫ, manusqꝫ
Pectoraqꝫ artificū laudatis proxima signis,
Et qua parte vir est, neqꝫ equi mēdosa sub illo
Deteriorqꝫ viro facies, da colla, caputqꝫ,
Castore dignus erit, sic tergū sessile, sic sunt
Pectora celsa toris, totus pice nigrior atra,
Candida cauda tñ, color est q̄ cruribꝰ albus.
Multę illum petiere sua de gente, sed vna
hylonome fera Cetaurorum — Abstulit hylonome, qua nulla decentior inter
Semiferas, altis habitauit fęmina siluis:
Hęc ꝛ blanditiis, ꝛ amando, ꝛ amare fatendo

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Cyllaron vna tenet. cultus quoqꝫ, quãtus in illis
Esse pōt mēbris, vt sit coma pectine lenis,
Ut modo rore maris, modo se viola ve/rosa ve
Implicet interdum canētia lilia gestet,
Bisqꝫ die lapsis pagaseę vertice siluę
Fontib⁹ ora lauet, bis flumine corꝑa tingat,
Nec nisi quę deceāt, electarūqꝫ ferarū
Aut humero aut lateri prętēdat vellera leuo.
Par amor est illis, errāt in mōtibus vna,
Antra simul subeūt, ꝛ tum lapithęia tecta
Intrarāt pariter, pariter fera bella gerebāt.
Auctor in incerto est, iaculum de parte sinistra
Uenit, ꝛ inferius qua collo pectora subsunt,
Cyllare, te fixit, paruo cor vulnere lęsum,
Corpore cum toto post tela educta refrixit.
Protinus hylonome moriētes excipit artus,
Impositaqꝫ manu vulnus fouet, oraqꝫ ad ora
Admouet, atqꝫ aīę fugiēti obsistere tētat.
Ut videt extinctū, dictis, ꝗ clamor ad aures
Arcuit ire meas: telo qđ inhęserat illi
Incubuit, moriēsqꝫ suum cōplexa maritum est.
Ante oculos stat ꝛ ille meos, qui sęua leonum
Uinxerat inter se cōnexis vellera nodis
Pheocomes, hoīemqꝫ simul ꝓtectus equūqꝫ,
Codice qui misso, quem vix iuga bina mouerēt
Iūcta, phonoleniden a summo ꝟtice fregit,
Fracta volubilitas capitis latissima, perqꝫ os,
Perqꝫ cauas nares, oculos, auresqꝫ cerebrum
Molle fluit: veluti cōcretum vimine querno
Lac solet, vt ve liquor rari sub pōdere cribri
Manat, ꝛ exprimitur ꝑ dēsa foramina spissus.
Ast ego, dum parat hic armis nudare iacētem,

Cultus. ornatus. Rore maris. rore marino herba suauis odoris Canentia lilia. alba. Pagasee silue. vicine pagasis vrbi thessalie que fontibus abundat. vnde ꝛ nomen, pigi naqꝫ fons dr. Pretēdat. opponat. Uellera. pelles. Lateri leuo. sinistro. dextrum eñierat nudum. Errant. vagātur. Auctor in incerto est auctor ignorat. Paruo vulnere. scite. nam ex sententia phisicorum cor ne minimum quidem vulnus pati potest. Refrixit. frigidum factum et extinctuꝫ est. Arcuit. vetuit. prohibuit Incubuit. telo. incumbēs telo se transfixit. Quod inhęserat illi. quod illi cyllaro fuerat infixum. Moriensqꝫ suum complexa maritum est. hypallage est. complectens nanqꝫ maritum mortua fuisse intelligitur. Et ille stat. etiam ille stare ꝛ esse videtur. Seua vellera. magnas pelles. Uinxerat. colligauerat. Pheocomes. fuscā ac nigram habens barbam interpretatur. pheon nanqꝫ fuscum significat. Hominem simul protectus. qui coma ꝛ se ꝛ hominem ꝓtexerat atqꝫ cooperuerat. est eniꝫ synegdoche poetis maxime familiaris. Codice qui misso. stipite. trunco. Phonoleniden. phonoleni filium. Fracta volubilitas capitis. rotunditas capitis. Lac cōcretum. coagulatum. Manat. fluit. Hicce legenduꝫ est. ne iambus fiat. quem non recipit heroicus versus. Hic enim pronomen corripi notius est: ꝙ vt sit admonendum. Nudare. spoliare.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Mopsus

Scit tuus hoc genitor. peleus. nam achillem alloquitur nestor. Ramum bifurcum. stipitem duas in partes diuisum. Signa vides cicatricem vulneris accepti indicat nestor. Tunc ego debueram. Eleganter senis mores exprimuntur. Solent nanque senes se laudare. Nullus. non. nomen. pro aduerbio positum est. Cornum. hastam ex corno confectam Quadrupedantis. quattuor pedibus currentis. centaurus nanque erat. In aduerso vultu. in opposito ore. Uecte pelethronius. macareus. Pelethronium Thessalie mōs est. vnde pelethornius declinatur. Eridupum. grauiter strepens eridupus interpretatur Inguine. inguen et pudenda significat et morbum maxime pudē da infestās. Ampyciden mopsum Mopsus filius fuit apollinis ex hymāte: vt quidam dicit: vt alij ex manto tyresie filia. Hic fuit vates venerandus qui vt pomponius mela scribit: in finibus pāphilie Phaselim vrbem cōdidit. Cur autem ampycides dicatur legisse me non memini: nisi forte ampycis fuerit filius: quamuis apollinis putaretur. Emathij thessali. Leto. dederat. interfecerat. Uariabant. alij nanque ex capillis albi. alij erant nigri. Macedoniaque sarissa. Sarisse haste sunt macedonum: vt pila romanorum. gessa gallorum. Et te ceni feram. cum magna indignatione hec dicit latereus: ac si diceret. nequaquam patiar te meos socios interficere. Leneum ait per contēptum cenim vocat: ac si adhuc femina esset.

(Scit tuus hoc genitor) gladium spoliātis in ima
Ilia dimisi: Chthonius quoque/teleboasque
Ense iacēt nostro, ramum prior ille bifurcum
Gesserat, hic iaculum, iaculo mihi vulnera fecit,
Signa vides, apparet adhuc vetus inde cicatrix.
Tūc ego debueram capiēda ad pergama mitti,
Tūc poteram magni, si non superare, morari
Hectoris arma meis, illo sed tempore nullus/
Aut puer Hector erat, nūc me mea deficit etas.
Quid tibi victorem gemini periphāta pyreti?
Ampyca quid referam? qui quadrupedātis ocli
Fixit in aduerso cornum sine cuspide vultu?
Uecte pelethronius macareus in pectus adacto
Strauit eridupum, (memini) et venabula condi
Inguine nessei manibus cōiecta cymeli.
Nec tu credideris, tm̄ cecinisse futura
Ampycidem mopsum, mopso iaculāte biformis
Occubuit, frustraque loqui tētauit odites:
Ad mētum lingua, mētoque ad guttura fixo.
Quinque neci cenus dederat, styphelūque, Bromūque,
Antimachūque, Helymūque, securiferūque pyrāmon,
Uulnera nō memini, numerum nomēque notaui.
Prouolat emathij spolijs armatus alessi,
Quem dederat leto mēbris et corpe Latreus
Maximus, huic etas inter iuuenēque senēque,
Uis iuuenilis erat, variabāt tempora cani,
Qui clypeo/gladioque/macedoniaque sarissa
Conspicuus, faciēque obuersus in agmen vtrūque,
Armaque cōcussit, certūque equitauit in orbem,
Uerbaque tot fudit vacuas animosus in auras:
Et te ceni feram? nam tu mihi femina semper,
Tu mihi cenis eris, nec te natalis origo

Commouit, mentēq; subit, quo premia facto,
Quaq; viri falsam speciem mercede parasti?
Quid vel nata, vide, vel quid sis passa, colūq;
I cape cum calathis, & flamina pollice torque,
Bella relinque viris. Iactāti talia ceneus
Extentum cursu missa latus eruit hasta,
Qua vir equo cōmissus erat, furit ille dolore,
Nudaq; pellei iuuenis ferit ora sarissa:
Non secus hec resilit, q̄ tecti a culmine grādo:
Aut si quis paruo feriat caua tympana saxo.
Cominus aggreditur, laterīq; recōdere duro
Luctatur gladium, gladio loca peruia nō sunt.
Haud tn̄ effugies, medio iugulaberis ense,
Quāquidē mucro est hebes, i quit: & in latꝰ ensem
Obliquat, longaq; amplectitur ilia dextra:
Plaga facit gemitꝰ, vt corpe marmoris icto,
Fractaq; dissiluit pcusso lamina collo.
Ut satis illesos mirāti prebuit artus,
Nūc age, ait ceneus, nostro tua corpa ferro
Tentemus; capuloq; tenus demisit in harmos
Ensem fatiferū, cecāq; in viscera mouit,
Uersauitq; manum, vulnusq; in vulnere fecit.
Ecce ruunt vasto trepidi clamore bimēbres,
Telaq; in hūc oēs vnum mittūtq;, feruntq;,
Tela retusa cadūt, manet impfossus ab omni,
Inq; cruētatus ceneus elateius ictu.
Fecerat attonitos noua res. Heu dedecꝰ ingēs,
Monychꝰ exclamat, populꝰ supamur ab vno
Uixq; viro, q̄q̄ ille vir est, nō segnibꝰ actis,
Qd fuit ille sumus, qd mēbra inania psunt?
Qd gemine vires? & quid fortissima rerum
In nobis duplex natura aīalia iunxit?

Quo premia facto. Concubitum cū neptuno illi exprobat. Quid vel nata vide. nam femina. Uel quid sis passa. neptuni nāq; vim passa es. Colūq;. colus instrumē- tum est quo mulieres filant notius: q̄ vt sit describendum. Cum calathis. Calathus vas est. quē latini quasillum vocant reponendis fusis accōmodatum. Iactanti. inaniter clamanti. Eruit. aperuit. Commissus. coniūctus. Pellei iuuenis. cenei a pella vrbe originem ducentis. Cominus aggreditur. ense inuadit ceneum id qd nisi ppius accederet: facere non poterat. Duro lateri. impetrabili. Luctatur. conatur. Mucro est hebes. cuspis est retusa. Gemitꝰ. strepitus. Ut corpore marmoris icto. tanq̄ marmore percusso. Prebuit. exibuit. Fatiferū. mortiferum. Cecam manum. occultam coopertam. Uulnusq; in vulnere fecit. nam cum iam vulnus fecisset: manū versando alia vulnera faciebat. Inq; cruentatus. Dyalysis vnius dictionis in duas: que & tmesis dicitur. nam incruentatusq; integrum est. Noua res. nouum miraculum. Monycus exclamat. monicus solide vngule interpretari potest. Centaurus autē fuit fortissimus de quo Iuuena. Quātas iaculetur monychus ornos. Populus superamur. figurata locutio. Quāq̄ ille vir est. validus atq; robustus. est autem correctio superioris dicti. Segnibus actis. ignauis factis. Qd fuit ille sumus femine. nam ceneus antea femina fuerat. Animalia fortissima. hoīem & equum.

Monycꝰ

Oēs Centauri cōtra Cęneu.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

Matre dea. iunone. Tantus erat tam magnanimus. Junonis vt alte spem caperet. pr̄tiunde subaudiat. Semimari. semiuiro. Missis siluis. iniectis siluarum arboribus. Elidite. opprimite. exp̄mite. Insanis. maximis. Trabez. arborem. Validum in hostem potētem vt qui ferro vulnerari nō poterat. Exemplumq; fuit. Exemplum ex quod aut sequamur aut vitemus. fuit ergo exemplū mo nychus alijs centauris: vt in Ceneum arbores conijcerent. Hoc est illud quod Juuenalis innuit cum ait. Quantas iaculetur monychus ornos. Illud⁹ arboris. Arboribus insoluta diceretur oratione. Nec habebat peliō vmbras per metalipsin intelligimus pelion montē arboribus spoliatū fuisse. Otrys āt & pelion mōtes sūt thessalie notissimi. Immāi cumulo. maxima lignorum congerie. Obrutus. oppressus. Estuat. angitur. anhelat. Nec habet quas ducat spiritus auras. nec respirare potest. Deficit interdum. deficere et mori interdum videtur. Sup aera. ad aera. Tollere. erigere. Euoluere. excutere. Ecce. hoc aduerbio significat se digito ostendere idam phrygie montem. Exitus in dubio est. mors īquit cenei in dubio est. nam alij mortuum eē contendunt. alij in aquilam trāsmutatum. Siluarum mole. arborum pōdere. Abnuit ampycides mopsius negat. Fuluis pennis. in aquilam ceneum fuisse cōuersū innuit poeta. Lustrantem. circundantem. Unica. sola. singularis. Credita res est. hoc est mopsi vatis auctoritate creditus est cene⁹ in aquilam fuisse cōmutat⁹. Egre tulimus. indignati sumus. Abstitimus. destitimus. Exercere dolorem. seuire in centauros ob dolorē de cenei morte conceptum.

Ceneus i aquilam

Nec nos matre dea, nec nos ixione natos,
Esse reor, qui tantus erat, iunonis vt altę
Spē caperet, nos semimari superamur ab hoste,
Saxa trabesq; super totosq; inuoluite montes,
Viuacēq; animā missis elidite siluis,
Silua premat fauces, & erit prouulnere pondus,
Dixit: & insanis deiectam viribus austri
Forte trabē nactus validum coniecit in hostem:
Exemplūq; fuit: paruoq; in tempore nudus
Arboris otrys erat, nec habebat pelion vmbras.
Obrutus īmani cumulo sub pōdere cęneus
Estuat arboreo, coniectaq; robora duris
Fert humeris: sed enī postq̄ super ora caputq;
Creuit onus, nec habet quas ducat spirit⁹ auras.
Deficit interdum, modo se super aera frustra
Tollere conatur, iactasq; euoluere siluas,
Interdūq; mouet, veluti quā cernimus, ecce
Ardua si terrę quatiatur motibus idę.
Exitus in dubio est, alij sub inania corpus
Tartara detrusum siluarū mole ferebant.
Abnuit ampycides, medioq; ex aggere fuluis
Vidit auem pennis liquidas exire sub auras,
Quę mihi tunc primū tunc est cōspecta volucris.
Hanc vbi lustrantē leni sua castra volatu
Mopsus, & ingenti circum clamore sonantem,
Aspexit, pariterq; animo est oculisq; secutus,
O salue, dixit, lapithęę gloria gentis,
Maxime vir quondā, sed auis nunc vnica cęneu.
Credita res auctore suo est, dolor addidit iram,
Oppressumq; ęgre tulim⁹ tot ab hostib⁹ vnum,
Nec prius abstitimus ferro exercere dolorem,
Q̄ data pars leto, partem fuga noxq; remouit.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Hec inter lapithas & semihomines centauros
Prelia, tlepolemus pylio referẽte dolorem
Preteriti alcide tacito nõ pertulit ore,
Atq; ait: herculee mirũ est obliuia laudis
Acta tibi senior, certe mihi sepe referre
Nubigenas domitos a se pater ipse solebat.
Tristis ad hec pylius: q̃d me meminisse malorum
Cogis? & obductos annis restringere luctus?
Inq; tuũ genitorẽ odium offensasq; fateri?
Ille q̃dem maiora fide q̃ gessit, & orbem
Impleuit meritis, q̃d mallem posse negare.
Sz neq; deiphobũ, nec polydamãta, nec ipsum
Hectora laudamus, quis enim laudauerit hostem?
Ille tuus genitor messenia menia quondam
Strauit, & immeritas vrbes elinq; pyluq;
Diruit, inq; meos ferrũ flãmasq; penates
Impulit: vtq; alios taceã, quos ille peremit,
Bis sex neleide fuimus cõspecta iuuentus,
Bis sex herculeis ceciderũt me minus vno
Viribus, atq; alios vinci potuisse ferendũ est.
Mira periclymeni mors est, cui posse figuras
Sumere q̃s vellet, rursusq; reponere sumptas
Neptunus dederat, nelei sanguinis auctor.
Hic vbi nequicq̃ est formas variatus in oẽs,
Vertitur in faciẽ volucris, q̃ fulmina curuis
Ferre solet pedibus diuum gratissima regi,
Viribus vsus auis pennis rostroq; redunco,
Hamatisq; viri laniauerat vnguibus ora.
Tendit in hunc nimiũ certos tirynthius arcus,
Atq; inter nubes sublimia membra ferentem
Pendentemq; ferit lateri qua iũgitur ala,
Nec graue vulnus erat, sz rupti vulnere nerui

Hec inter lapithas. hec idcirco a poeta narrant. q̃ pcinnius piclimeni nestoris fratr; metamorphoseis iserant. Periclymenus ei nelei filius cui neptunus facultatẽ se in varias figuras transformãdi pcesserat: cũ aq̃le figurã suscepisset: ab hercule cum q̃ pugnabat: sagitta trãsfixus interyt. Triptolemus. ita q̃dẽ fere in exẽplaribus legitur q̃d grãde flagitiũ ẽ: cũ triptolemus nusq̃ bello troiano interfuisse legat. Tlepolemus igr̃ loco triptolemi reponat. fuit ei Tlepolemus: vt in .ij. illados narrat home. herculis & astiochee filius: q̃ cũ licymnium mr̃is germanuz interfecisset: cõpata classe magnaq; comitum mltitudĩe rhodũ pfugit: vbi impiũ adeptus cũ nouẽ nauibus: vna cũ alijs grecie pncipibus ad bellũ troianũ ẽ pfectus: vbi tandẽ a sarpedone fuit interfectus. Preteriti alcide. Pretermissi herculis. Nõ ptulit. nõ est passus. Obliuia acta. obliuionẽ eẽ factã. Herculee laudis. herculis. est enim piphraſ. Tristis Pylius mestus nestor: q̃r & se a tlepolemo notari videbat: & ea cõmemorare cogebat q̃ sibi luctus cã fuerãt. Obductos annis. mltitudine annorum obrutos atq; oblitos. Restrigere. renouare. Offensas. iniurias: q̃bus me affecit. Maiora fide. maiora q̃ credi debeat Sed neq; deiphobũ. hostes nõ eẽ laudãdos colligit nestor. Deiphobus aũt priami fuit filius. Polydamas x̃o vnus e pncipibus troianis fuit fortissimus sic vocatus q̃ mltos domaret. Messenia menia. Messene & vrbs ẽ & regio adiacẽs arcadie ẽ etiã Sicilie vrbs. vñ messenius deriuat. Elinq; pyluq;. Elis vrbs ẽ arcadie iuxta olympiã ab Elio tãtali filio cognomĩata. vñ Elius & eleus dcliat. pylus x̃o messenie. vnde pylius pyleus ac pyliõ gẽtilia noĩa deriuant. Bis sex neleide fuimus. duodecĩ nelei. neleus aũt neptuni fuit filius & tyrus nĩphe q̃ a fratre pelia domo pulsus pylõ vrbẽ ĩ messenia cõdidit. vxorẽ habuit clorim ex q̃ duodecĩ filios suscepit, Nestorẽ, periclymenũ, agerochũ, & reliq̃s. Me minus vno. me excepto. Nelei sanguinis auctor. neptuni enim neleus fuit filius. Que fulmĩa curuis. piphraſ ẽ aq̃le Veri hercul. Hamatis vnguibus, in

Tlepolemus

Periclymenus in varias formas

Nelide

modū hami recuruis.est eñi nomē ꝑticipio siłe hamat⁹ ab hamo declinatū. Nimiū. affectui ⁊ dolori seruit hoc aduerbiū nimiū. Tirynthi⁹. hercules a tyrinthe pelopōnesi vrbe. Et q̄ leuis heserat ale. ordo est ⁊ sensus. Et leuis sagitta q̄ heserat ⁊ affixa erat ale: pressa ⁊ impulsa fuit grauitate corpis illi affixi. est aūt antiteton. leuis eñi opponiť graui. Exacta. expulsa. Jugulo. sinistro. ꝑ sinistrū iugulū. Herculis tui. parētis subaudiať. O rhodie ductor pulcherrime classis. ad illō homeri carmē alludit poeta in. ij. Iliados. tlipolemos dirakli diiyste megaste elrroduenea yas agenrodion agerochon. hinc eñi apte colligitur tlepolemū rhodioꝝ ductorē fuisse pulchrū ⁊ magnū. Solida grā. firma amicitia. Neleī⁹. nestor nelei fili⁹. Dulci ore. suaui sermone. nā vt ait homer⁹. Sua uior melle ab ore nestoris orō ꝓdibat. A sermone senis post sermonē nestoris. At de⁹ equoreas neptun⁹ egre ferēs cygnū filiū ab achille interemptū apollinē hortať ne vlti⁹ ip̄z viuere patiať: cui apollo obseqns in acie troianoꝝ descēdit: paridisq̧ sagittā ī achillē ita direxit. vt illi⁹ vulnere iterieciť. Hec aūt idcirco a poeta narranť: vt cōmodi⁹ ⁊ libri seq̄ntꝭ initiū cū hui⁹ fine cōnectat. ⁊ aiacis in florē metamorphosin huic loco subiūgat. Neq̧ eñi vllā aliā in hui⁹ libri fine describit trāsfigurationē. Memores iras. q̄s in memoria hēbat. vt illō virgilij. Memorē iunonis ob irā. Plusq̄ ciuiliter. hostiliť. Tracto bello. ꝓtracto. ꝓducto. Intōsuz smyntheа comatū apollinē. naz smyntphe⁹ epythetō est apollis ꝓpriū a murib⁹ sumptuz: qui vt Strabo ait. Smynthi a cretēsib⁹ vocanť. hac etiā de cā smynthe⁹ apollo fuit cognominat⁹: qđ teucris e creta ꝓfectis datum est oraculū: vt sibi ibi sedes collocarent: vbi terrigene ipsos odorirenť. id aūt circa aonaxicū ferūt ꝯtigisse. nā maxia agrestiū muriū multitudo noctu exorta q̄cquid armoꝝ vasorūq̧ ex corio inuētū ē corrosit. Teucri aūt ibi manserūt atq̧ idā ab ida q̄ est in creta appellarūt: tēplūq̧ ac simulacrū apollini smyntheo erexerūt. Heraclides ꝟo pōticus auctor ⁊ mures ibi circa tēplū abundare ⁊ sacros existiꝫari. Simulacrū ꝟo ita effigiatū eē: vt murem pedib⁹ ꝓmat. Solēt aūt hoīes nomīa a ꝑuis reb⁹ īposita q̄busdaz lenimētꝭ mitigare. nā ⁊ a culicib⁹ q̄s oethei conopas vocāt. hercules conopion apđ illos coliť: qm̄ ab illis eius opa liberati fuerūt. apud erithreos q̄z miliuntē habi

Smyntheus apollo

Achillis mors

hercules conopius

Deficiūt, motūq̧ negant / viresq̧ volandi;
Decidit in terrā / nō concipiētibus auras
Infirmis pennis, ⁊ que leuis heserat ale
Corpis affixi pressa est grauitate sagitta,
Perq̧ latus summū, iugulo est exacta sinistro.
Num videor debere tui ꝑconia rebus
Herculis / o rhodie ductor pulcherrime classis?
Ne tm̄ vlterius, q̄ fortia facta silendo
Vlciscar fratres, solida est mihi gratia tecum.
Hec postq̄ dulci neleius edidit ore,
A sermone senis, repetito munere Bacchi
Surrexere toris, nox est data cetera somno.
At deus equoreas, q̄ cuspide tēperat vndas,
In volucrē corpus nati cygneida versum
Mente dolet patria, seuūq̧ perosus achillem /
Exercet memores plusq̄ ciuiliter iras.
Jamq̧ fere tracto duo ꝑ q̄nquēnia bello,
Talibus intonsum cōpellat smynthea dictis:
O mihi de fratris longe carissime natis,
Irrita q̄ mecum posuisti menia troie,
Ecquid, vbi asiacas casuras aspicis arces,
Ingemis? aut ecquid tot defendētia muros
Milia cesa doles? ecquid (ne ꝑsequar oēs)
Hectoris vmbra subit circū sua ꝑgama tracti,
Cum tm̄ ille ferox / belloq̧ cruentior ipso /
Viuit adhuc / opis nostri populator / achilles?
Det mihi se, faxo triplici q̄d cuspide possim
Sentiat, ⁊ qm̄ concurrere cominus hosti
Non datur, occulta nec opinū perde sagitta.

Annuit, atq animo pariter/patruiq/suoq
Delius indulgens/nebula velatus in agmen
Peruenit Iliacum, mediaq in cede virorum,
Rara per ignotos spargentē cernit achiuos
Tela parin, fassusq deū, quid spicula perdis
Sanguine plebis, ait? si qua est tibi cura tuorum
Uertere in eaciden, cesosq vlciscere fratres:
Dixit: ⁊ ostendēs sternentē troica ferro
Corpa pelliden, arcus obuertit in illum,
Certaq letifera direxit spicula dextra.
Quo priam⁹ gaudere senex post hectora posset/
Hoc fuit. Ille igitur tantoꝝ victor achille,
Uictus es a timido graie raptore marite:
At si femineo fuerat tibi marte cadendum,
Thermodoontiaca malles cecidisse bipenni.
Jam timor ille phrygū, decus, ⁊ tutela pelasgi
Nominis eacides, caput insuꝑabile bello
Arserat: armarat deus idē, idemq cremarat.
Jam cinis est, ⁊ de tam magno restat achille
Nescio qd, paruā qd nō bene cōpleat vrnam,
At viuit totū que gloria cōpleat orbem,
Hec illi mēsura viro respondet, ⁊ hec est
Par tibi pelide, nec inania tartara sentit.
Ipse etiā (vt cuius fuerit cognoscere possis)
Bella mouet clypeus, deq armis arma ferunt:
Non ea tytides, non audet oileus aiax,
Nō minor attrides, non bello maior ⁊ euo
Poscere, nō alij, soli telamone creato
Laerteq fuit tante fiducia laudis.
A se tantalides onus inuidiaq remouit,
Argolicosq duces medijs cōsistere castris
Jussit, ⁊ arbitriū litis traiecit in omnes.

tātes specton⁹ colit: q ipē vitib⁹
vinis infestissim⁹ sit. nā ex crithre
is oib⁹ apd illos solū tal' bestiola
nascit. Rhodij aūt apollinis era
thibij tēplū hūt i agro suo. nā ru
biginē ipi Erethibiā vocāt. Apd
eoles q in asia st mus qdā porno
pion vocat, beotij vo h noie culi
ces vocāt. Sacrificiū āt faciūt a
pollini pnopioni: sz mlt̄ i loc̄ st
smynthia. h ē smynthij apollinis
tēpla: pcipue tū i vrbe chryssa smi
th⁹ apollo colebat vbi erat statua
a scopa pario pfecta: cui⁹ pedib⁹
mus subiect⁹ erat. O mihi d fra
tr̄ hac orone neptun⁹ apollinez
hortat: vt achillē cygni iterfecto
rē sagitta pimat. De fratr̄ nat̄.
de iouis fratr̄ mei filijs. A beni
uolētia aūt exordit neptun⁹. Su
bit. i mētē cū qdā misatōe, venit.
Populator. dstructor. ex arte aūt
achillē i odiū apollinis neptun⁹
adduc. Det mi se. cōmittat l se mi
hi ⁊ mari. Triplici cuspide peri
phrat ē tridēt̄. Nec opinū. n opi
nantē. Indulgēs. obseqns. San
guie pleb. plebeios ac viles iter
ficiēdo. Post hectora. p⁹ hector̄
cedē. Ille igr̄ tātoꝝ apostrophe ad
achillē idignationē ptinēs q ab
effemiato paride fuerit iterfect⁹.
Graie marite. helene. quā idcirco
maritā poeta vocat: q: vir̄ impa
bat. Femieo marte. i belli. Ther
modoontiaca bipēni. amazonica
securi. nā amazones thermodo
ont̄ fluuij accole fuert. Armarat
de⁹ idē. vulcan⁹ ⁊ arma achilli the
tidis rogatu pfec. ⁊ eū mortuū cō
bussit. Nescio qd. parū qd ciner̄
d tāto achill' corpe supest: q ne vr
na qdē ipleri pt. Hec mēsura tot⁹
terrarū orb mēsura ee videt glie
achill'. Nec inania tartara sentit
Nūq ei glia morit. At cui⁹ fuerit
cognoscē possis: ac si diceret fortis
simi ac bellicosissi illū clypeū fuis
se: p q tāte ptentiōes fuere susce
pte. Deq armis ar. fe. ppt arma
achill' bella excitant. nā p⁹ mortē
achill' int aiacē ⁊ vlyssez d armis
ipsi⁹ achill' guissime st orte pten
tiōes. Soli tela. creato. Aiaci te
lamonis filio. Laerteq. vlyssi. A
se tātalides. Agamēnon a tātalo
gen⁹ ducēs nā tātal⁹ iouis. pelops
tātali. Pelopis atre⁹. atrei aga
mēnon ⁊ menela⁹ filij fuisse dicūt
Traiecit. trāsmisit. trāstulit.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

¶ Raphaelis Regij in tertiūdecimum metamorphoseos Ouidij librum enarrationes.

Consedere duces. Achille sagitta paridis interēpto, magna inter aiacem τ vlyssem cōtentio orta est: vter ipsoꝝ illius armis dignior esset. Agamēnon aūt ne in alterius odiū incideret, illius ꝯtētionis iudiciuꝫ ad principes grecoꝝ reiecit: vt ꝑ v̄tute ac meritis vtriusqꝫ arma alteri adiudicarēt. Iusso igitur vtroqꝫ in cōsessu principum cām agere: non v̄tute aut meritis: sed eloquētia qua plurimum valebat. Vlysses effecit: vt sibi arma adiudicarētur. Illam aūt repulsaꝫ aiax adeo egre tulit: vt primum furiosus sit effectus. deīde cū resipuisset: gladio incūbens seipm̄ interfecerit: sed tādem miseratione deoꝝ in hyacinthum florem fuit cōmutatus. Consedere duces. ciuilem instituit cōcionem: in qua principes sedent. vulg⁹ aūt cogitur stare. Clypei septēplicis. septem boum corijs tecti. Aiax telamonis pelei fratris fili⁹ achillis patruelis fuit. Que aūt de aiace scribit poeta a sophocle sumpsisse videtur. Sigeia littora. Sigeum τ vrbs τ ꝓmōtoriuꝫ est troadis: iuxta qđ grecorum classis subducta erat. Classemqꝫ in littore. stātem subaudiamus. Intēdensqꝫ man⁹. ad classem intelligēduꝫ est. exprimit autem gestum viri cū indignatione locuturi. Agimus ꝓh iupiter Aiacis ꝑsone decoꝝ pulchre seruatur: qui fortis quidem ac bellicosus fuisse: sed eloquētia parum valuisse tum a grecis tum a latinis fingitur poetis. Quare illi oratio simplex attribuitur oīqꝫ artificio carens. nam τ in ꝓhemio statim cuꝫ magna exclamat indignatione. τ se ꝑ totam iactat orōnem, que nō esse faciēda rhetores oēs precipiunt. Versatur aūt hec oratio in duplici cōiecturali cōstitutione. Cum enim achillis arma grecoꝝ prestātissimo τ virtute et meritis forent tribuēda: vter horum sit prestātior queritur aiax an vlysses: cum vterqꝫ se dignum illis esse iactaret. vterqꝫ autēꝫ cōiecturis τ se meruisse: τ alteꝝ non meruisse ostendit. Proh iupiter. exclamatio minime principio conueniens. Ante rates. a quibus ego solus hectoris faces repuli: cum alij greci imprimisqꝫ vlysses illius viri impetum non sustinentes eas deseruerint. Cum enim achilles agamennoni iratus propter briseida ereptam intra tentorium se contineret neqꝫ pugnare vellet: hector cum delecta troianorum iuuentute in hostium classem impetum fecit: quam etiam incendisset: nisi aiacis virtute fuisset repulsus. Omnis igitur aiacis indignatio τ a loco in quo causa agitur. τ ab aduersario oriri videtur. Et mecum confertur vlysses. τ coniunctio indignationem hoc loco significat. Hac a classe. manum ad classem intēdit aiax sicqꝫ illam grecis ostēdit. Fictis cōpositis. Isti. cum magno vlyssis contēptu hoc dixit. Quantūqꝫ ego marte feroci. contra artis precepta vbiqꝫ τ se τ sua aiax non desinit iactare. Ois enim sui iactatio: vt Fabius Quintilian⁹ tradit est odiosa. Premia magna. arma achillis a vulcano fabricata. Tenuisse. obtinuisse. in contēptum aūt vlyssem q̄tum pōt aiax adducit. Supbum. gloriosuꝫ. Sit lꝫ hoc ingēs. Quāuis id de quo contēditur sit maximum,

Grecoꝝ contio.
Aiac. orō

P. Ouidij Nasonis Metamorpho. liber. xiij.

Consedere duces, τ vulgi stāte corona,

Contio Grecorum

Surgit ad hos clypei dominus septemplicis aiax,
Vtqꝫ erat impatiens irę, sigeia toruo
Littora ꝓspexit, classemqꝫ in littore vultu,
Intēdēsqꝫ manus: agim⁹ proh Iupiter, inquit,
Ante rates causam, τ mecuꝫ confert vlysses:
At non hectoreis dubitauit cedere flammis:
Quas ego sustinui, quas hac a classe fugaui:
Tutius est igitur fictis cōtendere verbis,
q̄ pugnare manu: sed nec mihi dicere prōptum,
Nec facere est isti, quātūqꝫ ego marte feroci
Inqꝫ acie valeo, tantū valet iste loquendo.
Nec memorāda tū̄ vobis mea facta pelasgi
Esse reor, vidistis eīi, sua narret vlysses:
Quę sine teste gerit, quoꝝ nox conscia sola est.
Premia magna peti fateor, sed demit honorem
Emulus aiaci, non est tenuisse superbum:
Sit licet hoc ingēs, quicquid sꝑauit vlysses,
Ipse tulit precium iam nunc certaminis huius.

Aiacis Oratio.

Feretur.iactabitur. Si virtus in me dubitabilis eēt.nimiū arroganter hoc est dictū. Littora colcha.colchica.nā telamon cū Iasone colchos nauigauit:vt plenius in superiori diximꝰ libro. Ab eolidem sisyphon hoc ad vlyssis ꝯtemptū dictū est.nā fama erat a sisypho latrone isthmū obsidēte anticliā vlyssis matrē cum ad laerten duceret:fuisse cōpressam:atq ex eo cōcubitu vlyssem ortum. Hec series.hec stēmatis dispositio. Frater erat patruelis frater achilles fuit aiacis. nā peleꝰ ⁊ telamon fratres fuerūt. Patrueles aūt fratres dicūtur:qui e fratribus nascunt. Quid sanguine cretus sisyphio. Aperte nūc aiax originis turpitudinē obijcit vlyssi. An ꝙ in arma prior. vlysses ne ad bellū troianū cuz alijs grecie principibꝰ proficiscēs vxorē relinquere cogeretur:se insanire simulauit. Palamedes vero prudētia valde pollens ad hoc speculādum missus illi aranti:saleq semināti filiū paruulū obiecit: quē vlysses aratro sublato nihil offendit. Inuitus itaq ad bellū ductꝰ palamedē ficta ꝓditione tandez oppressit. Nullo sub indice.nullo indicāte. Ultima ꝗ cepit. vltimꝰ per hypallagen:vt intelligat qui vltimus cepit arma. Detrectauit vitauit. Sollertior.prudētior. Et sibi inutilior.nā palamedes in se vlyssem cōcitauit:cuiꝰ arte tandē vt ꝓditor a cuncto grecorū exercitu fuit interfectus. Naz vlysses litteras finxit a priamo ad palamedē datas:ꝗbus significare videbatur priamus se magnū auri pondus misisse aliudq missurū. Cū vero littere ad agamēnonē fuissent perlate ꝑncipesq oēs (preter palamedē) cōuenissent:vixq illud scelꝰ in palameden cadere posse cunctis videret:vlysses nihil temere de tanto viro credendum dixit:nisi aurū:qd ille iam ꝑ seruos corruptos in illius tētorio defodiendū curauerat: deprehenderet. Qui igit missi ad hoc inqrendū fuerāt cuz renūciassent inuentū:lapidibus palamedes a toto exercitu de quo optime meritus erat:obrutꝰ ē. Naupliades palamedes nauplij filiꝰ. Nauplius aūt neptuni ⁊ amymōes nymphe filiꝰ in euboea regnauit. Optima nūc sumat.ironia indignationisq plena:qua aiax significat Ulyssem nulla rōne armis achillis esse dignū.se aūt esse dignissimū. Furor ille.insania illa vlyssis. Hortator scelerū.hactenꝰ in ꝯtēptum.nūc in odiū aiax vlyssez adducit. Nō te peantia proles. Cum oraculū accepissent greci troiam sine herculis sagittis capi non posse:vlysses missus ad philoteten peantis filiū:cui moriēs hercules arcū sagittasq reliqt inueni

Qui cum victus erit,mecū certasse feretur:
Atq ego,si virtus in me dubitabilis esset,
Nobilitate potens essem telamone creatus.
Menia q̇ forti troiana sub hercule cepit,
Littoraq intrauit pagâsea colcha carina.
Eacus huic pater est,qui iura silentibus illic
Reddit,vbi eolidē saxum graue sisyphon vrget.
Eacon agnouit summus,prolēq3 fatetur
Jupiter esse suā,sic a Joue tertius aiax:
Nec tū hec series in cām prosit achiui,
Si mihi cū magno nō est cōmunis achille,
Fratér erat,fraterna peto:q̇d sanguine cretus
Sisyphio,furtisq3 ⁊ fraude simillimus illi
Inseris eacidis aliene noīa gentis?
An ꝙ in arma prior,nulloq3 sub indice veni,
Arma neganda mihi?potiorq3 videbitur illis
Ultima q̇ cepit,detractauitq3 furore
Militiā ficto?donec sollertior isto/
Et sibi inutilior timidi cōmenta retexit
Naupliades animi,vitataq3 traxit ad arma?
Optima nūc sumat,q̇ sumere noluit illa,
Nos inhonorati,⁊ donis patruelibꝰ orbi,
Obtulimus,q2 nos ad prima pericula,simus?
Atq3 vtinā aut verus furor ille,aut creditꝰ esset,
Nec comes hic phrygias vnꝙ̄ venisset ad arces.
Hortator scelerū,non te peantia proles
Expositū lemnos nostro cū crimine haberet.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

endū troiamq́ adducendū: cum forte inter nauigandū sagitta hydre veneno tincta e pharetra cadens philoctete pedē vulnerasset/ eū in lēno nullo adhibito vulneri remedio reliq̄t. Lēnos insula est vna ex cycladib⁹ vulcano dicata: que duo oppida hʒ phestiā ⁊ myrinā in cui⁹ forū solstitio. Athos eiaculat̄ vmbrā: vt plini⁹ scribit. Qui nūc vt memorāt. Oratorie miſias philoctete āplificat: aiax: vt mai⁹ in odiū vlyssez adducat. Troianis fatis. troiano excidio. Sine crimine. ꝓditiōis. Cōuicti furoris. dephesi. detecti. Nimiuz male memor. illa nāq́ memoria palamedes optie de grecoꝝ exercitu merit⁹ fuit interfect⁹. Presoderat. añ defoderat in tētorio palamedis ꝑ seruos corruptos: vt dixim⁹. Ergo aut exilo. relinq̄ns philocteten in lēno tāq̄ exulem. Aut nece. inducēs exercitū ad lapidādū palamedē. Desertū vt nestora. vt i. viij. Iliados narrat home. cū nestor vna cum alijs grecis fulmīe iouis territ⁹ fugere nō posset q̄ vn⁹ ex ipsi⁹ equis foret ab alexādro catapulta vulnerat⁹: facile fuisset ab hectore opp̄ssus: nisi recognita diomedes ⁊ clara voce: vlyssem inclamasset ad opē seni ferendā: ⁊ nihilomin⁹ illo fugiente sol⁹ ip̄e nestorē ab īpetu hectoris ꝓtexisset ac in suū currum recepisset. Proditus a socio est. ab vlysse fuit derelict⁹. q̄ aūt socios in pugna derelinquūt: vt ꝓditores hn̄tur. Trepido. timido. Alludit aūt ad v̄ba q̄ diomedi attribuit home. Quo fugis inq̄t vlysses laerte filij: Cur terga vertis: Cur cōmittis vt tāq̄ imbellis ac timid⁹ a tergo vulnereris: Mane hic mecū. mane dū a sene amico trucē hectorē arceamus. Mortalia. res mortaliuz. hec aūt sn̄ia copertinet: vt q̄ ferre opē noluit: ea indigere cogat̄. En eget auxilio q̄ nō tulit. hoc de. xi. Iliados libro sumptū ē. nā vt ibi scribit home. cū vlysses socū hipasi filiū interfecisset: troianoꝝ turba in illū sic īpetū fecit: vt ⁊ se retroferre: ⁊ suorū auxiliū implorare sit coactus. cū iā soci hasta fuissʒ vulneratus Aiax igr̄ a menelao admonitus scuto illū accurrēs a vi hostiū intrepide ꝓtexit. Vulnusq́ tuū. nā

Qui nūc, vt memorāt, siluestrib⁹ abditus antris/
Saxa moues gemitu, laertiadeq́ precaris
Que meruit, que, si dij sunt, nō vana preceris.
Et nūc ille eadem nobis iuratus in arma,
Heu pars vna ducū, quo successore sagitte
Herculis vtūtur, fractus morboq́ fameq́
Uenaturq́ aliturq́ auibus, volucresq́ petendo
Debita troianis exercet spicula fatis.
Ille tū viuit, q̄ non comitat̄ vlyssem.
Uellet ⁊ infelix palamedes esse relictus,
Uiueret, aut certe letū sine crimine haberet.
Quē male conuicti nimiū memor iste furoris,
Prodere rem danaū finxit, fictūq́ probauit
Crimen, ⁊ ostendit qd̄ iam p̄foderat aurum.
Ergo aut exilio vires subduxit achiuis,
Aut nece: sic pugnat, sic est metuend⁹ vlysses:
Qui licet eloq̄o fidum'q́ nestora vincat,
Haud tū efficiet, desertū vt nestora crimen
Esse rear nullū, qui cū imploraret vlyssem,
Uulnere tardus equi, fessusq́ senilibus annis,
Prodit⁹ a socio est: nō hec mihi crimina fingi
Scit bene tytides, qui noīe sepe vocatum
Corripuit, trepidoq́ fugā exprobrauit amico.
Aspiciūt oculis superi mortalia iustis.
En eget auxilio, q̄ nō tulit, vtq́ reliquit,
Sic linquendus erat, legē sibi dixerat ipse.
Conclamat socios, adsum, videoq́ trementem,
Pallentēq́ metu, ⁊ trepidantē morte futura,
Opposui molem clypei, texiq́ iacentem, minimū
Seruauitq́ animā (nimiū est hoc laudis) inertem.
Si perstas certare, locū redeamus ad illum,
Redde hostes, vulnusq́ tuū, solitūq́ timorem,

latus ill⁹ hasta traiecerat socus. Hector adest. aduenit. Deos. deoꝝ imp̃missq; iouis auxiliũ. nã vt scribit home. se iouis filiũ eẽ iactabat hector. Nõ tu tm̃. emphasis ẽ. intelligit eñ qđ nõ exp̃mitur Nõ tm̃ tu: q̃ es oĩm timidissim⁹ terreris impetu hectoris. s; etiã fortes. est aũt apostrophe ꝯtẽpt⁹ plena. Tantũ trahit ille timoris. acclamatio ẽ. Ingẽti põdere. maxio saxo. nã vt in. xiiij. iliados volumine legit: cũ hector hastã in aiacẽ iecisset neq; vulnerasset: aiax ip̃e sublato maxio saxo pectus

Post clypeũq; late, ⁊ mecum ꝯtende sub illo,
At postq̃ eripui, cui standi vulnera vires
Nõ dederant, nullo tardat⁹ vulnere fugit.
Hector adest, secũq; deos in p̃elia ducit:
Quaq; ruit, nõ tu tantũ terreris vlysse,
Sed fortes etiã, tantũ trahit ille timoris.
Hunc ego sanguinee successu cedis ouantem
Eminus ingenti resupinũ põdere fudi:
Hunc ego poscentẽ cum quo cõcurreret, vnus
Sustinui, sortẽq; meam vouistis achiui,
Et vestre valuere preces, si queritis huius
Fortunã pugne, nõ sum superatus ab illo.
Ecce ferunt troes ferrũq; ignesq; iouemq;
In danaas classes, vbi tũc facund⁹ vlysses?
Nempe ego mille meo ꝓtexi pectore puppes,
Spem vestri redit⁹, date ꝓ tot nauib⁹ arma.
Quod si vera licet mihi dicere, querit istis
Quã mihi maior honos, cõiunctaq; glĩa nr̃a est,
Atq; aiax armis, nõ aiaci arma petuntur.
Conferat his ithac⁹ rhesũ; imbellẽq; dolona,
Priamidẽq; helenũ, rapta cum pallade captum.
Luce nihil gestum est, nihil est diomede remoto.
Si semel ista datis meritis tam vilibus arma,
Diuidite, ⁊ pars sit maior diomedis in illis.
Quo tñ hec ithaco: q̃ clam, qui sp̃ inermis,

illius ita ꝑcussit: vt cũ ingenti armoꝝ strepitu in terram caderet. Hũc ego poscentez. ꝓuocantẽ. id aũt ex. vij. iliados libro est notũ ibi nãq; scribit hector heleni vatis exhortatiõe grecos oẽs ad singulare certamen ꝓuocasse: ac cũ hi nouem grecoꝝ fortissimi agamẽnon, Diomedes, duo aiaces, Idomeneus, Meriones, eurypylus euomenonis fili⁹, Thoas andremonides. vlysses nestoris exhortatiõe inter se forẽt sortiti q̃s ipsoꝝ cũ hectore pugnare deberet. aiaci sorte hectori obiecit. qui cũ aduenientte nocte e pugna eq̃li cum honore discederãt: se inuicem munerib⁹ sunt ꝓsecuti. nam hector aiaci gladiũ cõtra aiax hectori baltheũ dono dedit. Sortẽq; meã vouistis achiui. Hoc quoq; ab homero sumptũ eẽ videtur qui scribit achiuos sublatis in altũ oculis manibusq; his p̃cibus ad iouez visos fuisse. Jupiter paẽr da vt aut aiaci telamonij aut aiacis oilei aut agamẽnonis sorti sit locus atq; ita euenit: vt aiacis id quod maxime optabãt sors ꝓferretur. Vouistis. ergo voto optastis. tametsi nouistis fere legaẽ. Et vr̃e valuere p̃ces. nã vt optauerãt: sors aiacis p̃ia ꝓlata est: vt cũ hectore pugnaret. Nõ sum supat⁹ ab illo. pari nãq; glĩa vterq; ex ea pugna recessit. Ecce ferunt troes. hoc q̃; in. xv. iliados describit home. Iouẽq;. auxiliũ iouis hectori fauentis. Nẽpe ego solus aiax alijs grecoꝝ ducibus perterritis classem ab ignib⁹ hostiũ ꝓtexisse ab homero q̃; scribitur. Qđ si vera licet. arrogãter nimiũ ꝯtra artis oratorie precepta hec q̃; dicunẽ. Conferat his itach⁹ rhesũ. his gestis meis cõperet vlysses: quẽ cum quodã ꝯtemptu ithachũ aiax apellat. Rhesus aũt rex fuit thracie qui vt scribit home. cum in auxiliũ troianoꝝ cum candidissimis equis venisset: a diomede ⁊ vlysse ea ipsa nocte qua ad troiam ꝑuenerat fuit interemptus. Imbellẽq; dolona. dolon (vt idẽ scribit homer⁹,) eumedis p̃conis filius cũ speculator ad castra grecoꝝ ab hectore missus eẽt. a diomede simul ⁊ vlysse capt⁹ fuit ⁊ interfect⁹. Priamidẽq; helenũ. helenus p̃iami fuit fili⁹ q̃ a diomede ⁊ vlysse captus fata troianoꝝ arcana grecis reuelauit. Rapta cũ pallade: cũ palladio: quod vlysses vna cum diomede rapuit. Quo tamen hec ithaRhesus

Dolon

cho arma achillis incōmodo potius ꝙ cōmodo vlyssi futura ostēdit aiax Quo ad q̄d ad quez finē petūtur aūt v̄bũz ē subaudiēduz Et furtis. dolis fraudib⁹ insidijs Dulichi⁹ ver. vlyssis caput. nam dulichiũ insula est ithace vicina. nec nō onerosa. ordo est ⁊ sensus ⁊ pelias hasta nō pōt nō esse onerosa ⁊ grauis imbellib⁹ lacert. Nec clype⁹ vasti. in clypeo achillis: vt scribit home. q̄ttuor elemēta sculta videbātur. Qđ tibi si populi. hoc quoqꝫ cōtra artis p̄cepta ab aiace dictũ est. neqꝫ eñ error iudicib⁹ fuit obijciēd⁹. Trahēti. ꝓprie dixit illa eñ trahim⁹ q̄ gestare nō possum⁹. Viri fort. ac: illis Vulgiqꝫ secutũ vltima murmur erat. nā popul⁹ murmure suo aiacis dicta approbare ē visus. Astitit. surrexit. Atqꝫ oculos paulum tellure moratos imitatur homeꝝ Ouidi⁹ q̄ vlyssem stetisse oculis i terraz defixis: immotoqꝫ sceptro priusq̄ illaz eloquētie ꝓcellā effunderet scribit Si mea cuz v̄ris artificiosissima vlyssi attribuitur ōro: vt ꝑsone decoꝝ seruetur. naz vlysses cũ ab alijs tuz ab homero inter eloquentissimos nũeratur: quare ⁊ affect⁹ statim in exordio mouet: ⁊ sua sine vlla arrogātia amplificat: ⁊ ab aduersario obiecta ita refellit vt illũ in maximuz adducat ꝯtēptuz ac deniqꝫ p̄ncipib⁹ ꝑsuadeat se arma achillis q̄ aiax mag meruisse. p̄ncipiuz aūt a beniuolētia sumptũ est. se enim cuz alijs grec sp̄ optasse ait salutem achillis: ꝑ qđ significat se vehemēter illi⁹ morte dolere q̄ grecis oībus gratissim⁹ fuisset. Tuqꝫ tuis armis. potireris ac possideres: hac aūt apostrophe ad achillem aīos auditoꝝ ad fletuz inclinat. Manuqꝫ simul. hec ex poete ꝑsona dicũtur. ex arte aūt finxit se flere vlixes: quo facili⁹ ꝑsuaderet se morte achillis graui dolore fuisse affectũ. Quā ꝑ quē magn⁹ danais. hoc est ꝙ is cuius opa achilles ab bellũ troianũ deduct⁹ est. is aūt vlysses fuit. naz vt ipse paulopost narrat. cũ thethis mat achillis cog͂sceret filiũ in bello troiano perituꝝ illuz v̄ginis habitu ornatũ lycomedi sciri insule regi vna cuz filiab⁹ ipsius educādum cōmēdauit: vt tātisper apud euz

Vlyssis responsio

Rem gerit, ⁊ furtis incautum decipit hostem:
Ipse nitor galeę claro radiātis ab auro
Insidias ꝓdet, manifestabitqꝫ latētem.
Sꝫ neqꝫ dulichius sub achillis casside vertex
Pondera tāta feret, nec nō onerosa grauisqꝫ
Pelias hasta pōt imbellibus esse lacertis:
Nec clypeus vasti celatus imagine mũdi
Conueniet timidę nateqꝫ ad furta sinistrę,
Debilitaturum quid te petis, improbe, munus?
Qđ tibi si populi donauerit error achiui,
Cur spolieris erit, non cur metuaris ab hoste:
Et fuga qua sola cũctos timidissime vincis,
Tarda futura tibi est gestamina tāta trahēti.
Adde ꝙ iste tuus, tam raro ꝑlia passus,
Integer est clypeus, nostro qui tela ferēdo,
Mille pꝫ plagis, nou⁹ est successoꝛ habēdus.
Deniqꝫ quid v̄bis op⁹ est? spectemur agēdo,
Arma viri fortis medios mittātur in hostes,
Inde iubete peti, ⁊ referētem ornate relatis.
Finierat telamone satus, vulgiqꝫ secutum
Vltima murmur erat, donec Laertius heros
Astitit, atqꝫ oculos paulum tellure moratos
Sustulit ad ꝓceres, expectatoqꝫ resoluit
Ora sono, neqꝫ abest facundis gr̄a dictis.
Si mea cum vestris valuissent vota, pelasgi,
Non foret ambiguus tāti certaminis heres,
Tuqꝫ tuis armis, nos te potiremur, achille:
Quem q̄m non ęqua mihi vobisqꝫ negarũt
Fata, manuqꝫ simul veluti lachrymātia tersit
Lumina, quis magno melius succeşsit achilli
Quā per quem magn⁹ danais successit achilles?
Huic modo ne ꝓsit, qđ, vt est, hebes esse videtur:

finis Orationis Aiacis

Vlyssis Oratio artificiosa

Neue mihi noceat, q̄ vobis sem̄p achiui,
Profuit ingenium, meaq; hec facūdia, si qua est,
Que nūc ꝓ dn̄o, ꝓ vobis sepe locuta est,
Inuidia careat, bona nec sua quisq; recuset:
Nam genus ꝛ proauos, ꝛ q̄ non fecimus ipsi,
Uix ea nostra voco: sed enim, q̄ rettulit aiax
Esse Iouis ꝓnepos, nr̄i quoq; sanguinis auctor
Iupiter est, totidēq; gradus distamus ab illo:
Nam mihi Laertes pater est, acrisius illi,
Iupiter huic, neq; in his quisq̄ dānat⁹ ꝛ exul.
Est quoq; ꝑ matrem cyllenius addita nobis
Altera nobilitas, deus est in vtroq; parēte,
Sed neq; materno q̄ sum generosior ortu,
Nec mihi, q̄ pater est fraterni sanguinis insons,
Proposita arma peto, meritis expēdite cām,
Dūmodo q̄ fratres telamon peleusq; fuerūt,
Aiacis meritum nō sit, nec sanguinis ordo,
Sz virtutis honor spolijs q̄ratur in istis.
Aut si ꝓximitas primusq; requiritur heres:
Est genitor peleus, est pyrrhus filius illi,
Quis loc⁹ aiaci? phthiam hec scyrōq; ferātur,
Nec minus est isto teucer patruelis achilli:
Non petit ille tn̄, num si petat auferat illa?
Ergo operꝝ qm̄ nudum certamen habetur:
Plura quidez feci, q̄ que cōprēdere dictis
In prōptu mihi sit, rex tn̄ ordine ducar.
Prescia vēturi genitrix nereia leti/
Dissimulat cultu natum, ꝛ deceperat oēs,
In quib⁹ aiacem, sumpte fallacia vestis.
Arma ego femineis aīm motura virilem
Mercibus inserui: neq; adhuc ꝓiecerat heros
Uirgineos habit⁹, cum parmā hastāq; tenēti

in virgineo habitu lateret: dum troia foret deleta. cum xp̄o sine achille troia capi nō posset. necvsq̄ inueniretur: vlysses id qd̄ erat suspicat⁹ mercibus q̄bus femine capiūtur gladium scutūq; ꝛ galeam immiscēs ad lycomedez se cōtulit: vbi mercib⁹ illis expositis achilles gladiū ad scutum alia negligēs tractare cepit: ex quo cognit⁹ achilles ad bellū troianum fuit deduct⁹. Huic modo ne ꝓsit aduersariū vt ebeten ac ingenio tarduz oīq; facūdia carētem ī cōtēptum adducit. Si qua est. ex arte suā eloquētiaz extenuat vlysses: ne in se inuidiam odiūq; auditoꝝ transferat. Inuidia careat nam aiax in inuidiam vlyssis eloquētiam adducere conatus est: cuz dixit. tutius esse fictis verbis contēdere q̄ manu pugnare. Bona sua. ꝓpria vel natura data vel industria compata. Sed eniz q̄ retulit aiax esse iouis ꝓnepos. figurata ꝛ poetica est hec locutio. in soluta nanq; orōne accusatiuo vteremur diceremusq; aiax retulit se esse iouis ꝓnepotem. Acrisius illi. duo fuerūt nobiles acrisij ꝛ hic iouis filius ac vlyssis au⁹ ꝛ alter abātis argiuoꝝum regis fili⁹ ac danaes pater. Neq; ī his q̄s q̄ dānatus ꝛ exul. peleuz achillis patrem notat vlysses, qui phoco fratre interfecto ab eaco patre in exilium fuit expulsus. Est quoq; ꝑ matrem. anticlia mater vlyssis filia fuit primi sinonis mercurij filij. Phthiam scyrōq; ferātur phthiam ad peleū. scyron ad pirrhum achillis filium ex deianira lycomedis filia. Ergo operꝝ. quoniam. qm̄ inquit questio est sola vter nostrum pluribus ac maioribus meritis grecoꝝz exercitum affecerit: non omnia que gessi referre possuz. Prescia vēturi. hinc incipit merita sua cōmemorare sine vlla arrogātia vlysses. Genitrix nereia thetis nerei filia materq; achillis. Dissimulat cultu natuz. hoc ē habitu simulat achillem non esse puerum sed puellaz In quib⁹. inter quos. Arma gladium hastam. parmam. Proiecerat, deposuerat.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Ad fortia. subaudiamus gerēda. Ergo opa illius mea sunt. colligit vlysses oīa quecūcꝫ gessit achilles sibi eē ascribēda: cuꝫ illū latitātez dephēderit ad bellūcꝫ troianuꝫ adduxerit: a cā eñ effect⁹ separi non pōt. Ego telephon hasta teleph⁹ herculis fili⁹ ex auge nipha rex fuit lycie q̄ cuꝫ resisteret grecꝫ ab achille i femore fuit pcussus ac deīde iterato vulnere: vt in supiorib⁹ dixim⁹. sanat⁹. Q̄d thebe cecidere meū est, de thebis cilicie pria ādromaches itelligēduꝫ est. nā eas diripuit achilles.

Nāte dea, dixi, tibi se peritura reseruāt
Pergama, q̄d dubitas ingētez euertere troiam?
Iniecicꝫ manum, fortēcꝫ ad fortia misi:
Ergo opa illius mea sunt, ego telephon hasta
Pugnātem domui, victum orantēcꝫ refeci.
Q̄d thebe cecidere/meum est, me credite lesbon,
Me tenedon, chrysencꝫ, ꝛ cillā, apollinis vrbes,
Et syrum cepisse, mea cōcussa putate,
Procubuisse solo lyrnesia menia dextra,
Utcꝫ alios taceam: qui seuum pdere posset
Hectora nēpe dedi, p me iacet inclyt⁹ hector,
Illis hec armis, quib⁹ est inuēt⁹ achilles,
Arma peto, viuo dederā, post fata reposco.
Ut dolor vnius danaos puenit ad oēs,
Aulidacꝫ euboicam cōplerunt mille carine;
Expectata diu nulla aut contraria classi
Flamina sunt, durecꝫ iubēt agamēnona sortes
Immeritam seue natā mactare diane:
Denegat hoc genitor, diuisc̄ꝫ irascitur ipsis,
Atcꝫ in rege tn̄ pater est: ego mite parētis
Ingenium vbis, ad publica cōmoda verti.
Nūc equidem fateor, fassocꝫ ignoscat atrides,
Difficilem tenui sub iniquo iudice cām,
Hunc tn̄ vtilitas populi, fratercꝫ, daticꝫ
Sūma mouet sceptri, laudē vt cū sanguine pēset:
Mittor ꝛ ad matrem, q̄ non hortāda, sꝫ astu
Decipiēda fuit: quo si telamonius isset,

Me credite lesbon. lesbos īsula ē clara alcei carminib⁹ ꝛ sapphus. Crysencꝫ ꝛ cillā chryse vrbs ē troadis ppe lēnuꝫ apollini sacrata quā expuḡuit achilles cū p troianis sentiret. sunt tn̄ ꝛ alie vrbes h̄ noie ꝛ loca. ē eñ vrbs i bellespōto īter ophrynū ꝛ abidū. est etiā pmōtoriuꝫ lesbi i tenedū vgens. ē ꝛ birhymie vrbs ꝛ carie cilla quocꝫ vrbs ē troadis apollini sacra a grecꝫ o irepta: Et syr. syros abscꝫ c īsula ē ionie cū vrbe eiusdē nois nā scyros p c pria est lycomedis. Taꝫ ꝛ si sestō forsitan nō iepte legeret. est eñ sest⁹ vrbs helespōti notissima. Lyrnesia menia. Lyrnesus vrbs fuit troadis vn̄ briseida rapuit achilles Seuū hectora magnū terribilez. illū eñ ex arte laudat vlixes: vt īde maior achillis q̄ euꝫ supauit gloria cog̃icat̃. Uiuo dederā arma cū ea mercib⁹ inserui. tūc eñ pmū arma tractare cepit achilles. hic aūt est epylogus pmi meriti vlyssis quo achillez in bellū misit. Post fata. post mortē. Ut dolor vni⁹. scd̄ꝫ expōit meritū vlysses quo pbat se armis achillis digniorē esse q̄ aiax. naꝫ cū mille grecoꝝ naues ad aulida puenissent īde tēpestatib⁹ īpediti soluere nō poterāt. quare cōsulti vates rn̄derūt dianā sanguine filie agamēnonis eē placādam. nā agamēnon illi⁹ ceruā imprudēs necarat. cuꝫ vo pr̄ filiam imolari nollet, vi loquētie vlissis expug̃t⁹ est: vt publicā vtilitatez puate anteponeret caritati. missus q̄ꝫ ad clitemnestrā/nō miore arte ab ea filiā abduxit. q̄ nisi pfecissꝫ vlisses/ classis grecoꝝ nunq̄ ab aulide pfecta fuisset. Ut dolor vni⁹ postq̄ dolor vni⁹ menelai quē ex helena vxore sibi ablata capiebat oēs grecos cōmouit. Aulidacꝫ euboicaꝫ aulis beotie vrbs ē iuxta chalcidez portū habēs āplissimuꝫ cuē tu mille nauium grecoꝝ nobilissima. Atcꝫ i rege tn̄ pr̄ est. pr̄na caritas. Tenui. obtinui. Difficilem cām. ppter iniquū iudicez. nam agamēnon mag̃ puata caritate q̄ publica vtilitate moueri videbat̃. Sūma ptās. Laudē vt cum sanguine pēset. gloriam. hec autem oīa ab vlysse fuerūt agamēnoni cōmemorata: publica vtilitas

Orba suis essent etiam nunc lintea ventis.
Mittor et iliacas audax orator ad arces,
Visaq; et intrata est altę mihi curia troię,
Plenaq; adhuc erat illa viris, interritus egi,
Quam mihi mādarat cōis gręcia cām,
Accusoq; parin, prędāq; helenāq; reposco:
Et moueo priamuz, priamoq; antenora iūctum,
At paris, et fratres, et q̄ rapuere sub illo
Vix tenuēre manus (scis hęc menelae) nefandas,
Primaq; lux nostri tecum fuit illa pericli.
Longa referre mora est, quę cōsilioq;/manuq;
Utiliter feci spaciosi tpe belli.
Post acies primas/vrbis se menibus hostes
Continuere diu, nec aperti copia martis
Ulla fuit, decimo demum pugnauimus anno.
Quid facis interea, qui nil nisi p̄lia nosti?
Quis tuus vsus erat? nam, si mea facta requiris,
Hostibus insidior, fossas munimine cingo,
Consolor socios, vt longi tędia belli
Mēte ferant placida: doceo quo simus alēdi,
Armādiq; modo, mittor quo postulat vsus.
Ecce Iouis monitu, deceptus imagine somni,
Rex iubet incepti curam dimittere belli:
Ille pōt auctore suam defendere vocem.
Non sinat hoc aiax, delēdāq; pgama poscat,
Quoq; pōt pugnet, cur nō remoratur ituros?
Cur nō arma capit? det/qd vaga turba sequatur,
Non erat hoc nimiū nunq̄ nisi magna loquēti.
Quid? q; et ipse fugit? vidi, puduitq; videre,
Cuz tu terga dares, inhonestaq; vela parares.
Nec mora, quid facitis? que vos demētia, dixi,
Cōcitat, o socij, captam dimittere troiam?

menelaus frater: ac summa potestas illi data. Mittor et iliacas. vlysses vt homerus quoq; scribit vna cum menelao ad helenam repetēdam orator ad priamuz missus est. Et intrata est. participiū contra grāmatices rōnem poetica licētia formatum. Plenaq; adhuc erat illa viris. significat se nō noctu sz interdiu cū adhuc curia viris esset plena, se itrepide regē priamum adisse. Predāq; p̄dam appellat q̄ vna cuz helena asportauerat paris. Priamoq; ātenora iunctū. nam antenor semp cēsuit helenā menelao esse reddēdam. Sub illo in illo tpe. Spaciosi belli. diuturni ac longi et in decimuz vsq; annum ptracti. Post acies primas. post prima p̄lia. Demum solum. Quis tuus vsus erat q̄ tua grecis vtilitas erat. Ecce iouis monitu. aliud cōmemorat in grecos meritū vlysses. nā vt Homerus in scdo iliados narrat iupiter p somnum agamēnonem admonuit vt toto exercitu cū troianis cōfligeret. futurū eni vt victoriam adipisceretur. agamēnon xo vt suoruz animos temptaret cōuocatis ad cōtionem grecis finxit se in somnis a ioue admonitum vt greciaz cum toto exercitu repeteret. troiam eniz nulla rōne capi posse. q̄re cum oēs deducerent naues vt redirēt in patriā, vlysses id dissuadere principibus cepit: tm̄q; eloquētia valuit: vt oēs mutare sententiā coegerit. Auctore. iouis auctoritate. Non sinat hoc aiax pulchra ironia qua significat vlisses aiacem nulla p̄dictum eloquētia illud phibere nō potuisse. Det. edat. dicat aliqd. pponat aliqd cōsiliuz qd turba sequat. Non erat hoc nimiuz. aiaci inqt magna sp iactāti hoc nimiū nō erat. Quid qd et ipse fugit. fugere voluit. Inhonesta vela. inhoneste ac turpiter. nomen eni p aduerbio positum est. vela aūt legēdum est: nō bella vt fere in exēplarib9 est deprauatū. Quid facitis. hec ex ea orōne sumpta sunt quem homerus artificiosissimam vlyssi attribuit. Concitat dimittere et dimittatis in soluta orōne diceretur. Captā troiam. non q̄ re xa capta esset. sz q̄ in eo erat vt facile capi possz. nā apd homer collegit vlis-

ses futurū eē:vt troia decio anno quo volebāt r̄cedere oīno capiat̄ In q̄.ad q̄. Dolor ipse disertū.ex arte eloq̄ntiā suā vlysses in dolo rē refert quo arrogantiā vitet:et mag̃ sibi grecos ꝯciliet quoꝝ de decore se maxio affectū fuisse dolore ait. Profuga declasse. ad fugiendū pata. Couocat atrides. agamēnō.h̄ quoq̧ de homero est sumptū. Telamoniades aiax telamonis fili⁹. Incessere. ꝓuocare Dict̃.cōuitiȷs.vt in.ij.iliados libro pȝ. Tersites quo nemo defor mior.nemo ligua ꝓteruior ī grecoꝝ exercitu fuisse ab home. scribit:cū agamēnonē q̄ȝ cōuitiȷs incessissȝ/ab vlysse sceptro g̃uiter fuit ꝑcussus. Refūdo.in aios eoruȝ remitto. Reparo.restituo.q̄uis ī q̄buſdā exēplarib⁹ reposco legat̄ Tpe ab h̄.elegāter colligit vlysses:q̄cūq̧ aiax fortit̄ fecit:postea q̄ eū cū aliȷs a fuga reuocauit:sibi eē ascribēda. Est aliq̄d. modeste loq̄tur vlysses.innuit aūt pulchrū ac gloriosuȝ eē a ꝓstāti viro sociū eligi.naȝ diomedes vnū ex oīb⁹ grecoꝝ optiatib⁹ vlysseȝ sociū delegit ad speculādū troianorū castra itur⁹ vt apte ī decio scribit ho. Nec me sors ire iubebat. sig̃t se spōte sociū diomedi iuisse ad speculādū q̄d hostes in castr̃ agerēt.q̄ nocte ⁊ dolonē q̄ ⁊ ipse ad grecoꝝ castra speculator veniebat īteremerūt:⁊ rhesuȝ thracie regē q̄ auxiliū troianis tulerat: vna cū comitib⁹ ītfecerēt.ac eq̄s cādidos in sua castra p̄usq̄ q̄cq̄ pabuloꝝ troie gustarēt abduxerēt vt ex homerico v̄gilianoq̧ carmine notissimū ē. Ausuȝ eadēq̧ nos nā ⁊ ip̄e speculator ad castra grecoꝝ fuerat missus. Perfida troia ꝑfidi troiani.ē eī metonimia. nā ꝯtinēs ꝓ ꝯtento positū ē. Specularer.explorarē.inq̄rereȝ. Cuius eq̄s p̄ciū.dolō noctu ad speculandū q̄d hostes agerēt missus. eq̄s achill̃ sibi ꝓ mercede dari si troiani vincerāt depoposcit.est aūt ordo.arma mihi ei⁹ viri negate: cui⁹ equos hostis dolon ꝓ nocturna speculatōe popoſcerat.illa v̄o ironia vlysses arma achill̃ ⁊ aiaci negāda ⁊ sibi adiucāda eē oñdit. Benignior.bn̄ficētior gratior.ironicos aūt hec quoq̧ dn̄r. Quid licq̧ referaȝ sarpedonis. sarpedon

Quidve domū fertis decimo nisi dedec⁹ anno.
Talibus atq̧ aliȷs,inque dolor ipse disertum
Fecerat,auersos ꝓfuga de classe reduxi.
Conuocat atrides socios terrore pauentes,
Nec telamoniades etiā nūc discere quicq̄
Audet,⁊ ausus erat reges incessere dictis
Tersites etiā/ꝑ me haud impune/ꝓteruus.
Erigor,⁊ trepidos ciues exhortor in hostes,
Amissamq̧ mea virtutē voce refundo.
Tpe ab hoc quodcūq̧ pōt fecisse videri
Fortiter iste,meū est,q̄ dantē terga retraxi.
Deniq̧ de danais q̄s te laudat ve/petit vx?
At sua tydides mecū cōmunicat acta,
Me probat,⁊ socio sp̄ confidit vlysse.
Est aliq̄d/de tot graioꝝ milibus/vnum
A diomede legi:nec me sors ire iubebat,
Sed tm̄ ⁊ spreto noctisq̧/hostisq̧ periclo,
Ausum eadē,q̄ nos,phrygia de gēte dolona
Interimo,nō ante tm̄ q̄ cuncta coegi
Prodere,⁊ edidici q̄d ꝑfida troia pararet:
Oīa cognoram,nec q̄d specularer habebā,
Et iam promissa poterā cū laude reuerti,
Haud ꝯtentus eo,petiȷ tentoria rhesi,
Inq̧ suis ip̄m castris/comitesq̧ peremi:
Atq̧ ita captiuo victor,votisq̧ potitus,
Ingredior curru letos imitante triumphos.
Cuius equos preciū ꝓ nocte poposcerat hostis
Arma negate mihi,fueritq̧ benignior aiax.
Quid licq̧ referā sarpedonis agmina ferro
Deuastata meo?cū multo sanguine fudi
Coeranon iphitiden,alastoraq̧,chromiūq̧,
Alcandrūq̧,haliūq̧,noemona,prytaninq̧/

Sarpedō

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

filiꝰ fuit iouis ex europa ac minois frater. hic cū rex esset licie troianisq́ faueret multis ex eiꝰ socijs ab vlysse cesis a patroclo tādē fuit interfectꝰ. Ceranon iphitidē. iphiti filiū: fere aūt eos q̄ hoc loco ab vlysse enūerātur ⁊ sarpedonis socios fuisse ⁊ ab vlysse interfectos in iliados q̄nto scribit Home. entho gelriranu ilen alastora. te chromiōte, allrā dronothalion te noimonate ṗnitaninte. Vestē q́ manu diduxit. remouit a pectore diuisit. hoc aūt ex poete ṗsona ē dictū. Quid tū h̄ refert. ac si diceret nihil. cōfutat enī vlysses id qd̄ iactauerat aiax se soluz faces troianoꝝ a grecoꝝ classe repulisse, nā alij quoq́ inq̄t in ṗmisq́ patroclꝰ armis achillis īdutꝰ restitit hostibꝰ: naues nr̄as incēdere volētibꝰ. Iouēq́. iupiter nāq́ hectori troianisq́ fauebat. Neq́ enī bn̄facta maligne. ex arte vlysses q̄ aduersario honeste negare nō potest ita ꝯcedit: vt cū alijs tn̄ ea eē cōia asseueret. Maligne detractare. cū quadā malignitate ⁊ vituꝑatiōe detrahere. Modo ne cōia solꝰ. dū modo inq̄t aiax. ea q̄ cōia ipsi vobiscū sunt: sibi soli nō arroget, quaq̄dē oꝛōne vlysses ⁊ aiacē in inuidiā adducit ⁊ sibi ṗncipiū grecoꝝ beniuolētiā ꝯciliat. Repulit actorides. patroclꝰ actoris nepos q̄ armis achillis indutꝰ ab hectore tādē fuit īterfectꝰ. Cū enī achilles agamēnoni iratꝰ in aciē aduersus hostes descēdere nollet precibꝰ amicoꝝ ꝯcessit patroclo vt suis armis indutꝰ troianoꝝ īpetū retardaret. Troas cū defensore. hectore. troianoꝝ nāq́ defensor fuit hector. Ausū etiā hectoreis. Aiax vt narrat Homerꝰ cū hectore singulari certamine pugnauit: cum id ei sorte cōtigisset. qua ex pugna vterq́ sine vulnere discessit ab altero ṗciosis donatus muneribus. hector q̄dē balteo quo ligatꝰ circum ilij menia fuit tractꝰ. aiax vō gladio ī quē incūbens seipm̄ interfecit. Regis agamēnonis. Ducis. menelai. Et prelatꝰ mūere sortis. colligit vlysses nō virtute sz sorte aiacem cū hectore ꝯtendisse. cū enī nouem vt diximꝰ se pugnaturos cum hectore ꝓfiterētur concilio nestoris factū est vt sortem q̄sq́ suā in galeam deijceret: ac cuiꝰ prima educta foret: is in certamen cū hectore descēderet. Et prelatus antepositꝰ alijs nulla re alia q̄ꝫ sorte.

Exitioq́ dedi, cū pheridamante, thoona,
Et charopē, fatisq́ īmitibus ennomon actū:
Quiq́ minꝰ celebres nostra sub menibus vrbis
Procubuere manu. sūt ⁊ mihi vulnera/ciues/
Ipso pulchra loco, nec vanis credite verbis,
Aspicite en (vestēq́ manu diduxit) ⁊ hec sunt
Pectora semper, ait, vestris exercita rebus.
At nihil impendit per tot telamonius annos
Sanguinis ī socios, ⁊ hʒ sine vulnere corpus:
Quid tū hoc refert? si se pro classe pelasga
Arma tulisse refert/cōtra troasq́, Iouēq́?
Cōfiteorq́, tulit, neq́ enī benefacta maligne
Detractare meū est, modo ne cōmunia solus
Occupet, atq́ aliquē vobis q̄ꝫ reddat honorem:
Repulit actorides/sub imagine tutus achillis/
Troas ab arsuris cum defensore carinis.
Ausum etiā hectoreis solum concurrere telis
Se putat, oblitus regisq́, ducisq́, meiq́,
Nonus in officio, ⁊ prelatus munere sortis.
Sed tamē euentus vestre, fortissime, pugne
Quis fuit? hector abit violatꝰ vulnere nullo.
Me miserū, quāto cogor meminisse dolore
Temporis illius, quo graium murus achilles
Procubuit, nec me lachryme, luctusq́, timorq́
Tardarūt, quin corpꝰ humo sublime referrē

Sed tamen euētus. cum quadam illusione insultat aiaci vlysses qui iactauerat se solum cum hectore singulari certamine congredi ausum fuisse. Fortissime. ironicos est dictum. Qui tibi videris fortissimus. cum non sis. Me miserum. hec lachrimans videtur pronunciasse vlysses. Quanto dolore. cum prepositio subaudiatur: vt cū quāto dolore intelligatur. Graium murus. grecoꝝ propugnaculum. est autem metaphora: qua maxime achilles commendatur. Referrem. reportarem corpus humo sublatum. hoc autem facto se maxime dignum achillis armis vlysses ostendit.

His hũeris, his (inq̃) hũeris ego corpus achillis
Et simul arma tuli, quę nũc quoq; ferre laboro:
Sunt mihi, q̃ valeant in talia põdera, vires:
Est animus certe, vestros sensurus honores.
Scilicet, idcirco p̄ nato cerula mater
Ambitiosa suo fuit, vt celestia dona,
Artis opus tãte, rudis ⁊ sine pectore miles
Indueret? neq; eñi clypei celamina nouit,
Oceanum, ⁊ terras, cũq; alto sydera celo,
Pleiades, hyadesq;, immunẽq; ęquoris arcton,
Diuersasq; vrbes, nitidũq; orionis ensem.
Postulat, vt capiat, q̃ non intelligit arma.
Quid? q̄ me duri fugiẽtem munera belli
Arguit, incepto serum accessisse labori?
Nec se magnanimo maledicere sentit achilli.
Si simulasse vocas crimen, simulauim⁹ ambo:
Si mora p̄ culpa est, ego sum maturior illo:
Me pia detinuit cõiunx, pia mater achillem,
Primaq; sunt illi data tp̄a, cetera vobis:
Haud timeo, si iam neq̃am defendere crimen
Cum tanto cõe viro, dep̄hẽsus vlyssis,
Ingenio tñ est ille, at non aiacis vlysses.
Ne ve in me stolidę cõuicia fundere linguę
Admiremur eum, vobis quoq; digna pudore
Obijcit: an falso palameden crimine turpe est
Accusasse mihi? vobis dãnasse decorũ?
Sed neq; naupliades facinus defendere tm̃,

His humeris. indicans humeros suos hec dicit vlysses. est autem pulchra anadiplosis: qua manifeste ⁊ ab aiace obiecta diluit. ⁊ se aptum esse ad ea gerenda arma ostendit. Laboro. exopto. studeo. enitor. Sensurus. cogniturus. intellecturus. Vestros honores celaturam armorũ summo cũ honore mihi a vobis adiudicatorũ. Scilz idcirco. ironia qua aiacem in cõtemptuz vlysses adducit. Cerula mater. thetis que cum hector patroclo interfecto armis achillis foret potitus rogauit vulcanum: vt filio suo scutũ galeam tibialia ac toracem decẽtia fabricaret. ille v̄o cum alia tum scutũ ea arte expoliuit: vt in eo celum cum quattuor elemẽtis spectaretur corũ aũt artificium nõ intellectum iri ab aiace vlysses ait. cuz ⁊ ingenio careat ⁊ oĩ doctrina. Sine pe. ingenio. Celamina. celaturaz ⁊ sculpturã. Oceanũ ⁊ terras celaturã clypei describit Oui. ab homero sumptã. Pleiades hyadesq;. sic home. plyadasthiadas te totestenosorionos Immunẽq; equoris acrton. acrtos minor est vrsa vt supius quoq; dixim⁹: que curr⁹ quoq; vt homer⁹ scribit cognoĩatur arktõthinke amaxam epiklisin kleusin.ſſ. vrsamq; quã ⁊ curruz cognomẽto vocãt. solum aũt ex oĩbus hoc sid⁹ nunq̃ occidit: ac idcirco ab homero quoq; equoris exps dr̄ esse.ŋ. dammros estiloe troonore anio idest hec autem sola exps lauacrorũ oceani. Diuersasq; vr. in scuto achillis duc diuerse vrbes a vulcano: vt narrat homer⁹ celate fuerũt: q̃rũ altera pace frui altera bello ⁊ obsidione p̄mi videt̄. nam in altera nuptie atq; conuiuia celebrãtur: iudiciaq; exercẽtur. alterã duo exercit⁹ ⁊ q̇dez ĩterse dissidẽtes obsidere vidẽtur. Quid q̄d me duri sic ab aiace sibi obiecta refutat vlysses vt illum in odium cõtemptũq; adducat. nam obiecta sibi esse cum achille cõmunia ostẽdit. Ego summa. il. Ego citi⁹ q̃ achilles ad bellum veni. Cum tanto viro. quãtus vlysses fuit. Ne ve in me stolide. Aiacem in contẽptuz adducit: qui tanta sit stulticia: vt ea dixerit que in iudicum pudorem recidere possint. nam si inquit mihi turpe est accusasse palamedem: turpe itidem vobis est eum dãnasse. Hec eñi duo se inuicem confirmãt: ac sub eãdem rõnem cadũt: vt Ci. tradit. An falso palamedem. hoc enthymemate ostẽdit vlysses nõ minus principib⁹ grecis turpe fuisse palamedem dãnare q̃ sibi accusare. Est aũt antithe tu quo maxime enthimemata exornantur. Sed neq; naupliades palamedes nauply filius. Se aũt vlysses ita purgat: vt ostẽdat palamedez in manife

sta pditione fuisse deprehensum: id qd principibus quoq3 grecis gratum esse sciebat: ne innocentem dãnasse iniq3 videretur. Precio auro: qd in tẽtorio Palamedis fuit dephẽsum: cum illuc opa vlyssis foret importatũ. Nec peãtiadez q̃ de philocteta sibi sũt obiecta refellit vlysses. ac se ↄseniu principũ in lẽno insula illuz reliqsse ait. Esse reꝰ merui. debeo accusari. ↄsensistis enĩ vt illuz in lẽno relinqrem curãduz. Feros dolores. acerbos cruciatꝰ. Quez qm̃ vates. in fatis erat troiam sine herculis sagittiꝫ q̃ philoctete tradite fuerãt: capi nõ posse. idcirco q3 oportebat philoctetẽ cuz sagittis ipsis bello troiano interesse. Meliꝰ telamoniꝰ ibit. pulchra ironia q̃ aiacez deridet vlysses: vt inertez atq3 igenio eloqntiaq3 carẽtez. Eloqoq3. eloqntia q̃ prsus caret. Aliqua arte. aliq̃ fraude cuz tardꝰ sit ꝛ hebes. hec nãq3 oĩa ironice dĩr. Ante retro simois fluet. añ rez natura mutabit: q̃ vobis aiaciꝫ ingeniũ pdesse possit. Et sine frõdibus. arboribꝰ. a pte nãq3 totũ intelligimꝰ. Achaia. grecia Meo pectore mea prudẽtia. Sollertia. igenij acumen. Sis lz infestꝰ. apostrophe ad philoctetez: q̃ fig̃t se vlysses eloqntia sua multuz grecoꝝ rebꝰ pdesse posse: ac se philoctetez q̃ lz sibi iratũ placatuꝝ: ac secũ ad troianum bellũ adductuꝝ pollicet. Socijs. greciꝫ Regiq3. agamẽnoni. Meũq3 deuoueas sine fine caput. hoc est q̃ uis assidue mihi magna inpceris atq3 ea oĩa facias: q̃ solẽt a capitalibꝰ inimiciꝫ fieri ꝛ optari: te tm̃ eloquẽtia mea placabo. Te tm̃ aggrediar. verbis ꝛ orõne. hoc est alloquar. Tãq3 tuis potiar sagittis. sic in ptãte mea tuas sagittas habebo/vt habui ꝛ helenũ vatẽ egregium/ꝛ palladiuz/qd nisi hostibꝰ abstulissem troia nunq̃ capi potuisset. Ex arte aũt vlysses ea repetit merita: que exercitui grecoruz gratissima fuerũt. Faueat fortuna. dummodo subintelligatur. Dardanio vate. periphrasis est heleni vatis egregij. nam helenus priami fuit filius: vaticinandi arte insignis: vt ex carmine quoq3 virgiliano est notum: qui ab vlysse captus omina troianoruz fata reuelare coactus est. Retexi. aperui. Signum penetrale phrygie mynerue. palladium qd vlysses vna cum diomede cesis summe custodibus arcis rapuit: cum oraculum esset capi troiam non posse quãdiu in ea palladium ipsum seruaretur. Et se mihi cõparat aiax. Affectui ꝛ indignationi seruit illa ꝛ copula. Nempe

Palladiũ

Tãq3 patẽs valuit: nec vos audistis in illo
Crimina, vidistis, pcloq3 obiecta patebãt.
Nec peãtiaden/q3 h3 vulcania lemnos,
Esse reus merui, crimen defendite vestrum,
Consensistis enĩ, nec me suasisse negabo,
Ut se subtraheret belliq3 vieq3 labori,
Tentaretq3 feros requie lenire dolores:
Paruit, ꝛ viuit, non hęc sentẽtia tm̃ est
Fida, sed ꝛ fęlix cum sit, facit esse fidelem:
Quem qm̃ vates dolẽda ad pgama poscũt,
Ne mãdate mihi, melius telamonius ibit,
Eloquioq3 viꝝ/morbis iraq3 furẽtem/
Molliet, aut aliqua pducet callidus arte:
Ante retro simois fluet, ꝛ sine frõdibus ide
Stabit, ꝛ auxilium pmittet achaia troię,
q̃/cessante meo pro vestris pectore rebus/
Aiacis stolidi danais sollertia psit.
Sis licet infestus socijs, regiq3, mihiq3,
Dure philoctete, licet exercere, meũq3
Deuoueas sine fine caput, cupiasq3 dolẽti
Me tibi forte dari, nostrũq3 haurire cruorem,
Te tm̃ aggrediar, mecũq3 reducere nitar
Utq3 tuĩ mihi, sic fiat tibi copia nostrum,
Tãq3 tuis potiar (faueat fortuna) sagittis;
q̃ sum dardanio, quem cepi, vate potitus,
q̃ responsa deum, troianaq3 fata retexi,
q̃ rapui phrygię signum penetrale mineruę
Hostibus e medijs, ꝛ se mihi cõparat aiax:
Nẽpe capi troiam phibebãt fata sine illo,

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

capi troiam. artificiose in cōmemoratione palladij ablati imoraṫ vlysses: cū sine illo troia capi nō possȝ: nec sine maximo ꝑiculo troianis auferri. Per excubias. p vigilias & custodias hostiū. Ex arte aūt exaggerat hoc factū vlysses: vt ondat se auctorē fuisse troie capiēde. Sua ede suo tēplo. Leua. manu sinistra. Tauroꝝ tergora septē. hoc ē scutū septē corijs boū tectū. Illa nocte mi. se rapiēdo palladiū vlysses colligit auctorē fuisse victorie troiane. Tydidē meū. diomedē mi amicū. In illo. palladio a nobis rapto. Minorē. inferiorē. Sapiēte. eloquēte. oīs enim eloquēs sapiēs eē existimaṫ. Pro classe. p classis defensione. Indomite dextre. viribus rōne carētibus ac temeritati. Ipse qȝ hec peteret arma achillis. Moderatior aiax Oilei filius q inṫ fortes ab Homero numeraṫ. Ex arte aūt sibi iudices cōciliat vlysses: illos tū a modestia: tum a virtute laudādo. Eurypylusqȝ ferox. eurypyli duo ad bellū troianum ꝑfecti sunt. alter herculis filius ex Co isula augurio insignis. alter euemonis filius ex Ormenio vrbe: q vt scri. Home. cū quadragita nauibus in expeditionē troianā agamēnona ē secutus. is cū viribus plurimū posset. arma tm̄ achillis n poposcit. Claroqȝ andromone natus. ꝑiphrasis thoantis. nā vt in. ij. narrat Home. thoas andremonis filius princeps etoloꝝ ad bellū troianū cum quadragita nauibus ē ꝑfectus. Nec minus idomeneus. nec nō etiā. idomeneū aūt lictiū fuisse ac cretēsibus imꝑasse in expeditioneqȝ troiana vna cū merione: q auriga vtebaṫ: fortissime se gessisse: & homeri & Virgi. carminibus notissimū ē. Patria eadē. ābo nāqȝ lictij fuerūt. Peteret maioris fraṫ atride menelaus agamēnonis fraṫ. Nec sunt tibi marte secūdi. nec te sūt pugnādo inferiores. Cōsilijs meis. mee prudētie. Ingenium qđ eget moderamīe nro. scilicet cōiunctio subintelligatur. Vires enī corporis aiaci cōcedit vlysses. Ceterū feroci ingenio qđ suo regimine indigeat: illū ꝑditū eē ait. Sine mēte sine ingenio & prudētia. Est autē pulchra cōparatio q se vlysses aiace, mlto ꝑstantiorē eē ondit. Mihi cura futuri. ego inqt prospicio futura: quod nemo nisi prudētia pollens: facere pōt. Tēperat. regit & gubernat. Pectora potiora manu. ingenij acumina viribus corporis, meliora. Vigor oīs in il

Fortis vbi est aiax? vbi sunt ingētia magni
Verba viri? cur hic metuit? cur audet vlysses
Ire per excubias? & se cōmittere nocti,
Perqȝ feros enses, non tm̄ menia troum,
Verum etiā summas arces intrare, suaqȝ
Eripere ęde deā, raptāqȝ auferre per hostes?
Quę nisi fecissem, frustra telamone creatus
Gestasset leua tauroꝝ tergora septem.
Illa nocte mihi troię victoria parta est,
Pergama tunc vici, cū vinci posse coegi.
Desine tydiden, vultuqȝ & murmure nobis
Ostentare meū, pars est sua laudis in illo.
Nec tu cū socia clypeū pro classe tenebas;
Solus eras, tibi turba comes, mihi cōtigit vnus:
Qui nisi pugnacē sciret sapiente minorem
Esse, nec indomitę deberi pręmia dextrę:
Ipse quoqȝ hęc peteret/peteret moderatior aiax,
Eurypilusqȝ ferox, claroqȝ andremone natus,
Nec minus idomenęus, patriaqȝ creatus eadē
Meriones, peteret maioris frater atridę:
Quippe manu fortes; nec sunt tibi marte secūdi,
Consilijs cessere meis, tibi dextera bello
Vtilis, ingeniū est qđ eget moderamine nostro:
Tu vires sine mēte geris, mihi cura futuri:
Tu pugnare potes, pugnādi tpa mecum
Eligit atrides, tu tantū corpore prodes,
Nos aīo: quātoqȝ ratē qui tēperat anteit
Remigis officiū, quāto dux milite maior;
Tantum ego te supero, necnon in corpe nostro
Pectora sunt potiora manu, vigor oīs in illis.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

lis.omnis inq̄t virtus in ingeniĳ acumine ꝯsistit. At vos o proceres. artificiose in ꝑ oratione vlysses τ q̄dam ex ꝑstantioribus meritis suis cōmemorat: τ iudices rogat/ vt se habeāt cōmendatū/ sibiq̄ʒ achillis arma velint adiudicare. Vigili vestro. et q̄ pro vobis libenter vigilare ꝯsueuit. Tot annoꝝ. decem enī annos ꝑ grecis sollicit⁹ fuerat vlysses. Hunc titulū. hūc honorē. Jam labor in fine est. Scite. nam finito labori premiū debet. Obstātia fata remoui. ex arte id qđ maximū est iterū cōmemorat vlysses: vt oñdat se auctorem fuisse. vt troia capi possit. Posse capi. capi faciendo. vt capi possent in soluta diceret oratiōe. Perq̄ʒ deos oro. ꝑ palladē: cuius simulacrū troianis abstulerat. Siq̄d adhuc supest. restat. Siq̄d adhuc audax. in quo cōficiundo audacia opus sit. Ex ꝑcipitiq̄ʒ petendū. ex ꝑiculoso loco sumendū. Fatis troie. fatis ꝓhibētibus ne troia capiat. Huic date. digito τ manu palladiū: qđ troianis abstulerat vlysses indicauit. Mota man⁹ ꝓcerū est. cōmota τ ꝑsuasa fuit ꝑncipum grecorū multitudo vlyssis orōne. Et q̄d facūdia posset tūc patuit. tūc inquit manifestū fuit quātū eloquentia valeat in animis hominū flectendis. Tulit. habuit. greci nāq̄ʒ achillis fortissimi viri arma vlyssi potius ob facundiā q̄ fortitudinē adiudicarunt. Inuictūq̄ʒ virū vicit dolor stulte dictū eē videtur. quo nāq̄ʒ modo eū dolor vincat q̄ vinci nō pōt: Sʒ aut ante: aut alioq̄ est subaudiendū vt intelligam⁹. alioqui ante ve inuictū aiacē a dolore τ indignatione fuisse superatū. Et meus hic certe est. illa τ copula maxima significat indignatiōe aiacē fuisse vexatū. Tū demū. tūc solū. Qua patuit quaten⁹ patuit τ cessit ferro. Educere. extrahere. De oebalio vulnere. de sanguine hyacinthi oebaliĳ: q̄ vt in decio narrauit poeta: in florē purpureū ab apolline amatore fuit cōuersus. Littera cōmunis. in foliĳs inq̄t illius floris in quē aiax fuit cōuersus: littera cōmunis est et hyacinthi pueri querelis et nomini aiacis. naʒ in illo flore vt in decimo quoq̄ʒ diximus: inscripte videntur he due littere grece ai. q̄ in dipthongum coagmentate τ querimonie sunt indices. τ in hoc nomīe aiax prime. hinc autē illud quoq̄ʒ apꝑe colligitur eos magnopere decipi qui putant hya in decimo eē legendum easq̄ʒ litteras in flore inscriptas. Hec nōis. aiacis. Illa querele. hyacīthi q̄ gemēs ac cla

At vos/o proceres/vigili date premia vestro,
Proq̄ʒ tot annoꝝ curis/quos anxius egi,
Hunc titulū meritis pensandū reddite nostris:
Jam labor in fine est, obstātia fata remoui,
Altaq̄ʒ posse capi faciēdo pergama cepi.
Per spes nunc socias, casuraq̄ʒ mœnia troum,
Perq̄ʒ deos oro, quos hosti nuper ademi,
Et si quid supest, qđ sit sapienter agendum,
Si quid adhuc audax/ex precipitiq̄ʒ petendū est,
Si troie fatis aliq̄d restare putatis,
Este mei memores: aut si mihi nō datis arma/
Huic date: τ ostendit signum fatale mineruę.
Mota manus ꝓcerū est, τ q̄d facundia posset,
Tunc patuit, fortisq̄ʒ viri tulit arma disertus.
Hectora qui solus, q̄ ferrumq̄ʒ/ignēq̄ʒ/iouēq̄ʒ,
Sustinuit totiens, vnā non sustinet iram,
Inuictumq̄ʒ virum vicit dolor, arripit ensem:
Et me⁹ hic certe ē, an τ hunc sibi poscit vlysses?
Hoc (ait) vtendū est in me mihi, quiq̄ʒ cruore
Sępe phrygū maduit, dn̄i nunc cęde madebit.
Ne quisq̄ʒ aiacē possit superare/nisi aiax.
Dixit: τ in pectus tum demū vulnera passum
Qua patuit ferro, letalē condidit ensem.
Nec valuere manus infixū educere ferrum.
Expulit ipse cruor, rubefacta sanguine tellus
Purpureum viridi genuit de cespite florem,
Qui prius oebalio fuerat de vulnere natus.
Littera cōmunis mediĳs pueroq̄ʒ, viroq̄ʒ,
Inscripta est foliĳs, hęc nominis, illa querelę.

Aiax hia cinthum.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Victor ad hypsipyles patriā/clariq; thoantis,
Et veterum terras infames cede virorum
Uela dat, vt referat tyrinthia tela sagittas:
Que postq̄ ad graios/dn̄o comitante/reuexit,
Imposita est sero tandē manus vltima bello.
Troia fiit/priamusq; cadunt:priameia cōiunx
Perdidit infelix hoīs post oīa formam,
Externasq; nouo latratu terruit auras;
Longus in angustū qua clauditur hellespontus,
Ilion ardebat,neq; adhuc consederat ignis,
Exiguūq; senis priami Iouis ara cruorem
Combiberat,tractisq; comis/antistita phebi
Nō profecturas tendebat ad ethera palmas.
Dardanidas matres patriorū signa deorum/
Dum licet amplexas,succensaq; templa tenētes,
Inuidiosa trahūt victores premia graij.
Mittitur astianax illis de turribus,vnde
Pugnantē pro se/pro auitaq; regna tuentem/
Sepe videre patrē monstratū a matre solebat.
Iamq; viā suadet boreas,flatuq; secundo
Carbasa mota sonant,iubet vti nauita ventis.
Troia vale,rapimur,clamant,dant oscula terre
Troades,ꝛ patrie fumantia tecta relinquūt.
Ultima conscendit classem(miserabile visu)

mans aī aī extinctus est. Uictor ad hypsipyles. hecube in canē metamorphosin apte cū superioribꝰ cōnectit poeta. Nā vlysses post adeptā armorū achill' victoriā,in lēnū ad philoctetē cū herculis sagittis adducēdū missus fuit. Quo aducecto ac troia tandē incēsa/cū greci classez in traciā appulissent:polyxenā priami atq; hecube filiā/manibꝰ achill' eā poscētibꝰ/imolarūt:cuiꝰ corpꝰ lotura cuz ad littꝰ hecuba accessisset:forte polydori filij a polymestore thracie rege interēpti cadauer sibi conspicata vlcisci tm̄ scelꝰ decreuit. nā pāmꝰ polymestori tāq̄ amico belli euentū ignorās cū multis pecunijs polydorū natu minimū filiorū cōmēdarat:vt si qd vrbi accideret:suorū aliqs supesset. Hecuba igr accersitū ad se Polymestora sub spe thesauri indicādi vna cū alijs mulieribꝰ captiuis excecauit. q̄re cū thraces ipāz lapidibꝰ insectarent:in illos latrare cepit: volūtate deorū in canē conuersa.

Hecuba ī canem.

Uictor. vlysses in certamie armorū achillis victor. Uela dat. nauigat. Ad hypsipyles patriā. periphras est lēni insule. nā hypsipyle filia thoantis lēniorū regis in lēno regnauit.

Hypsipile Lēniades

Et veterū terras infames. Lēnie mulieres cū venerez in adulterio dephēsam cū marte ꝯtēnerēt:in se dee irā cōcitarūt. nā venꝰ hircino odore illis imisso effecit:vt a maritis spnerēt. Quare ō ill' cū ad bella aduersus thraces gerēda ꝓfecti eēnt interficiēdis:cū pmū redijssent:vxores ꝯsiliū inierūt. Qō qdē cū reliq fecissent:sola hypsipyle thoāti patri pepcit. Tirynthia tela. sagittarū hercul' est expō. Dn̄o. philoctete cui moriens hercules donauerat sagittas. Manꝰ vltima. finis. Externas auras extnū aerez. nā hecuba ī thracia in canē fuit trāsformata. Lōgꝰ hellespōtꝰ. mare est hellespōtꝰ angustū ac longū asiā ab europa disterminās. Dictꝰ est aūt hellespōtꝰ ab helle phryxi sorore:q̄ in illo submersa est. Qua claudit̄ in angustū. vbi cogit̄ ī angustū ꝛ strictū. Angustat̄ aūt maxie hellespōtꝰ illic vbi olim fuerūt Sestos ꝛ abydos. ad hellespontū aūt vsq; troas vbi fuit iliū:ꝓtendit̄. Cōsederat. cessauerat. extinctus erat. Iouis ara. ad quā priamus ipe fuerat interfectꝰ:vt carmine quoq; virgiliano est notuz.

Exiguū cruorem. in senibus parum esse sanguinis phisici aiunt. Antistita. cassandra phebi sacerdos. Signa. statuas. simulacra. Tenentes. colentes. Inuidiosa premia. predam inuidie plenam.

Astianax

Mittitur astianax illis. astianax hectoris ex andromache fuit filius sic dictus:q, vrbi videretur imperaturꝰ. naz asti vrbs. anax rex interpretatur. Is ab vlysse post troie direptiōez ex altissima turri fuit precipitatus. Tenentē defendentem. Carbasa mota sonant. vela a ventis cōmota strepūt. Uentis. ventorum cōmoditate. Troia vale. ordo est. troades ꝛ mulieres troiane clamant. Troia vale, rapimur ꝛ vl abducimur. Presantem tumulos. amplectentem filiorum sepulchra hecubam,

In medijs hecube natoꝝ inuenta sepulchris
Prensantē tumulos/atq; ossib⁹ oscula dantem/
Dulichie traxere manus:tū vnius hausit,
Inq; sinu cineres secū tulit hectoris haustos:
Hectoris in tumulo/canū de vertice crinem,
Inferias inopes crinē,lachrymasq; reliquit.
Est vbi troia fuit,phrygie cōtraria tellus,
Bistonijs habitata viris,polymestoris illic
Regia diues erat,cui te cōmisit alendum
Clā polydore,pr̄,phrygijsq; remouit ab armis
Consiliū sapiens,sceleris nisi p̄mia magnas
Adiecisset opes,animi irritamen auari.
Ut cecidit fortuna phrygū,capit impius ensem
Rex thracū,iuguloq; sui demisit alumni,
Et tanq̄ tolli cū corpe crimina possent,
Exanimē scopulo subiectas misit in vndas.
Littore threicio classem religarat atrides,
Dum mare pacatū,dum ventus amicior esset:
Hic subito quātus,cū viueret,ēē solebat,
Exit humo late rupta,similisq; minanti
Temporis illius vultū referebat achilles/
Quo ferus iniusto petijt agamēnona ferro:
Immemoresq; mei disceditis,inquit,achiui,
Obrutaq; est mecū virtutis gratia nostre?
Ne facite,vtq; meū nō sit sine honore sepulchrū,
Placet achilleos mactata polyxena manes:
Dixit,& immiti socijs parentibus vmbre/
Rapta sinu matris,quā iam ppe sola fouebat:
Fortis/& infelix/& plusq̄ femina virgo
Ducitur ad tumulū,diroq; fit hostia busto:
Que memor ipsa sui,postq̄ crudelib⁹ aris
Admota est,sensitq; sibi fera sacra parari,

Dulichie traxere manus. vlysses nam hecuba illi sorte obtigerat. Hausit.accepit.Hectoris ī tumulo.anadiplosis ad miserationem accōmodata. Canum de vertice crinem.recisum subaudiamus. Inferias inopes.sacrificia iopū & pauperiorum. Est vbi troia fuit. Thraciam e regione troadis esse ait. Contraria.ex aduerso atq; e regione posita. Bistonijs viris. thracibus.nam bistonia vrbs est thracie a bistone martis & calliroes filio cognominata.vñ et bistones & bistonij thraces dicuntur. Thracia aūt hellesponto a phrygia separatur. Polymestoris illic. Polymestor rex fuit thracie auaricia & polydori cede famosissim⁹. Hec autem de eurypidis hecuba ab Ouidio sumpta ēē videntur. Consiliū sapiens.acclamatio est qua priami prudētia cōmendat. Irritamen.puocationē. Jugulo in iugulū. Exanimē.mortuū. cadauer aūt polydori in mare iecit polymestor. Sui alūni. polydori quē a patre alendū nutriendūq; susceperat. Quo petijt agamenona.quo tpe ob briseidē raptā in agamēnonē strinxit ensem achilles.vt in primo Iliados narrat homerus. Religarat.religari iusserat. Referebat.repñtabat.p se ferebat. Petijt. aggressus est. inuasit. Immemoresq; mei. Achillis vmbra grecos ingratitudinis accusat. Obruta.sepulta. Ne facite.ne sitis in me ingrati. Atq; meū nō sit sine honore sepulchrū hoc est vt meū honoretur sepulchrū. Mactata polyxena.immolata. Polyxena vero que multorū hospita interpretatur: filia fuit priami ex hecuba:quam achilles & viuus amauit:& mortuus sibi īmolari efflagitauit. Parentibus obedienbus. Immiti vmbre. crudeli:que sibi virginē immolari volebat. Ad tumulū.ad sepulchrum achillis:qd in sigeo promōtorio erat. Diro busto sepulchro crudelium & dirorum inanium qui sibi virginem immolari iubebant. Que memor ipsa. sue generositatis. Postq̄ crudelibus aris admota ē.postq̄ crudeliter ad aras fuit adducta. Est enī hypallage. Fera sacra. crudelia vtpote quibus ipsa interficiebatur.

Polydori cedes.
Polymestor

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Polyxene imolatio

Neoptolemum.pyrrhum Achillis ex deadamia filiuz:qui neoptolemus fuit appellatus:ꝙ iuuenis admoduz ad bellū troianum est ꝓfectꝰ.neos nāqꝫ iuuenis nouusqꝫ. ptolemos q̄ frequētiꝰ polemos dr bellū interp̄tatur. Pyrrhꝰ aūt a ruffis capillis fuit cognoīatus.pirron nāqꝫ greci ruffum appellāt.Ferrū.ensem.quo ipa erat iugulāda.Utere iāduduz. Quā fortiāo polyxena esset:hinc facile colligit ꝙ pyrrhū hortatur:vt se cito velit imolare. Iādudum cito.Generoso sanguine meo sanguine q̄ sunt gnosa.gnosi dō dñr q̄ a nobilibꝰ maioribꝰ genꝰ ducūt.Nulla mora ē.i me subaudiatur.Cōde.ꝯdce.imitte.Iugulūqꝫ simul.hec a poeta dici notiꝰ est ꝙ vt sit admonēduz. Szhaud vlli nulli certe inq̄t seruire vellē cum sim polixena p̄ami reg̃ filia.Scz certe asseuerātis est aduerbium. Haud vlli.nulli. Polyxena ēphasis est:ac si diceret. p̄ami regis filia hectorisqꝫ soror. Per talez factum.p meā cedez. Figurata aūt orōne vtit polyxena qua tametsi nihil de morte curare videat. innuit tñ cede sua nullū numen iri placatū:eoqꝫ se nō esse imolādaz Fallere.latere. Se aūt polyxena in matrē piaz oñdit:cū de illa sola se dicat esse sollicitā.hec dō ex hecuba. Euripydis sumpta eē vident.Mater obest.dolor quo mr̄ afficitur morte mea aīm meū cruciat.Uos mō ne stigios.rogat polyxena ne quisq̄ viroꝝ se tāgat: vt iuiolata ad inferos descēdat. Me non libera.vt libera moriar. Acceptior.ḡtior. Quisquis is ē. siue deꝰ siue heros.ignorat enim polixena:quē cede sua sint placaturi.Si quos tñ vltia nr̄i.pathetica ⁊ affectꝰ plena orō polyxene attribuit. q̄ nō amici mō veꝝ hostes q̄z lachrimare cogūtur. Ius sepulchri.facultatem sepeliendi. Tūc cuz poterat redimebat ⁊ auro.Qñ inq̄t mr̄ mea poterat non lachrimis solū: sz etiā auro filioꝝ cadauera ab hostibꝰ redimebat. Quas illa tenebat. Mira puelle ꝯstātia exp̄mitur:q̄ taz itrepide mortez exciperet. Prebita.exhibita.Defecto poplite.deficiētibꝰ genibꝰ. Ad fata nouissima.vsqꝫ ad mortē.Tunc quoqꝫ cura fuit hoc idē et eurypides scribit: quā curam iulio quoqꝫ cesari fuisse narrat tranq̄llꝰ:vt togā ad pedes demitteret:quo a coniuratoribꝰ vulneratus honestius caderet.Partes tegendas.pudendas. Troades excipiunt.suscipiūt iacēs polyxene cadauer. Recēsent. recognoscūt. enūerāt. Quid cruoris. q̄tū sanguis.nā p̄iamide omes

Utqꝫ neoptolemū stantē ferrūqꝫ tenentem,
Utqꝫ suo vidit figentem lumina vultu:
Utere iā dudū generoso sanguine,dixit,
Nulla mora est,aut tu iugulo,vel pectore telum
Conde meo(iugulūqꝫ simul pectusqꝫ retexit)
Scilicet haud vlli seruire polyxena vellē,
Haud per tale sacrū numē placabitis vllū,
Mors tantū vellē,matrē mea fallere posset,
Mater obest,minuitqꝫ necis mihi gaudia:q̄uis
Non mea mors illi,verum sua vita gemēda est,
Uos modo,ne stygios adeā,nō libera manes,
Este procul,si iusta peto,tactuqꝫ viriles
Uirgineo remouete manus.acceptior illi
Quisquis is ē,quē cede mea placare paratis,
Liber erit sanguis: si quos tñ vltia nostri
Uerba mouēt oris,p̄iami vos filia regis,
Nūc captiua rogat,genitrici corpus inemptum
Reddite,ne ve auro redimat ius triste sepulcri;
Sz lachrymis,tūc cū poterat,redimebat ⁊ auro.
Dixerat, ⁊ populus lachrymas,q̄s illa tenebat,
Non tenet,ipse etiam flens,inuitusqꝫ sacerdos
Prebita coniecto rupit precordia ferro:
Illa super terrā defecto poplite labens,
Pretulit intrepidos ad fata nouissima vultus,
Tunc quoqꝫ cura fuit,partes velare tegendas,
Cum caderet,castiqꝫ decus seruare pudoris,
Troades excipiūt,deploratosqꝫ recensent
Priamidas,⁊ qui dederit domus vna cruoris,
Teqꝫ gemūt virgo,teqꝫ o modo regia cōiunx,

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

fuerāt interfecti. Teq3 gemūt v̄go. apostrophe ad polyxenā atq3 hecubā: q̄ pauloante Asie regina vocabat. Deplorat aūt illi⁹ calamitatē poeta: quā oēs captiuā ꝓpter senectutem aspernabant. Nūc etiā prede mala sors. sz vel aūt talisve ꝯiūctio subaudiat. ita sensu exigēte. nā hecuba paulo ante q̄dem erat regia ꝯiunx. regia parēs. asie florētis imago. nūc aūt est etiā p̄de mala sors: quaz oēs aspernabant. Nisi q tñ hectora ptu ediderat. rō qua motus vlysses eā accepit captiuā. Anie taz

Regia dicta parens, asię florentis imago,
Nunc etiā pręde mala sors, quā victor vlysses
Esse suā nollet, nisi q tñ hectora partu
Ediderat, dominū matri vix repperit hector.
Quę corpus cōplexa anię tam fortis inane,
Quas toties patrię dederat, natisq3 viroq3,
Huic q3 dat lachrymas, lachrymas i vulnera fūdit,
Osculaq3 ore tegit, ꝯsuetaq3 pectora plangit,
Canicieq3 suā concreto in sanguine vertens,
Plura q̄dem: sz ⁊ hec laniato pectore dixit:
Nata, tuę (quid eñi superest?) dolor vltime matris,
Nata iaces, videoq3 tuū, mea vulnera, pectus,
Et ne perdiderim quēq̄ sine cęde meoꝝ,
Tu q3 vulnus habes: at te/q2 fęmina/rebar
A ferro tutam, cecidisti ⁊ fęmina ferro,
Totq3 tuos idem fratres, te perdidit idem
Exitium troię, nostriq3 orbator achilles:
At pōstq̄ cecidit paridis phebiq3 sagittis,
Nūc certe (dixi) nō est metuendus achilles:
Nūc quoq3 mi metuēdus erat, cinis ipse sepulti
In genus hoc sęuit, tumulo q3 sensimus hostem,
Eacidę fęcunda fui: iacet Ilion ingens,
Euentuq3 graui finita est publica clades,
Sed finita tñ soli mihi pergama restant,
In cursuq3 meus dolor est, mō maxima rerum/
Tot generis/natisq3 potēs/nuribusq3/viroq3/
Nūc trahor exul, inops, tumulis auulsa meoꝝ,
Penelope munus, quę me data pēsa trahentem
Matrib⁹ ostendēs Ithacis, hęc hectoris illa est

fortis inane. taz ꝯstāti aīa vacuū. Osculaq3 ore tegit. parua polyxene ora. est eñi ab ore diminutiuū hoc loco osculū. Plāgit. percutit. Cōsueta. plāgi ⁊ ꝑcuti filioꝝ cedib⁹. Caniciē suā. caput suū canuz. Solebāt aūt prisci i maximis dolorib⁹ caput puluere deturpare. Cōcreto. coagulato. Vertēs. voluēs. Nata tue. pathetica orō maxie q̄relis doloribusq3 accōmodata. Nata iaces. repetitio lugenti hecube: q̄ ex tā felicissimo statu in tantā ceciderat miseriā: maxime ꝯueniēs. Tuū pect⁹. vulnere trāsfixum subaudiat. Mea vulnera. meos dolores. Orbator nrī. q̄ nos liberꝭ orbauit atq3 spoliauit. Paridis phebiq3 sa. dirigēte nāq3 paridis sagittas apolline: vt ⁊ Home. ⁊ virg. scribūt: achilles fuit interfect⁹. Mi. mihi. In gen⁹ h̄. in genus nostrū. Vellicat aūt hoc loco Ouidi⁹ a scauro apd̄ Sene. q nesciat relinq̄re qđ bñ cessit. Cū eñi inq̄t Polyxena eēt adducta tumulo achillꝭ imolanda: hecuba dixit. Cinis ip̄e sepulti in gen⁹ h̄ seuit. Poterat eē ꝯtent⁹. adiecit tumulo q3 sensim⁹ hostē. Neq3 h̄ ꝯtentus adiecit. Eacide fc̄da fui. aiebat scaur⁹ nō min⁹ magnam v̄tutē eē scire desinere q̄ scire dicere. Sz hoc oratori magisq̄ poete p̄ceptuz est. Tumulo q3 sensim⁹ hostez. in tumulo ⁊ sepulchro existētē. Eacide fc̄da fui. ad achillis voluptatē mltos ꝑpi filios. Euētu graui. exitu ꝑnicioso. Sz finita tñ stulte h̄ dictuz eē videt. Si eī finita sunt ꝑgama: quō restāt? An deleta q̄dē sunt. sz hecube restare videt: q2 hostes ꝑinde in eā seuiūt ac si ꝑgama ipa starēt. Soli. mihi. nā ꝑinde in me seuiūt hostes atq3 si finis nō eēt impositꝰ bello. In cursu. in ꝑseuerātia. Neq3 ei finit. Mō maxia rerū. ex q̄ felicitate in q̄s miserias reciderit. flebilr hecuba cōmemorat. Tot gn̄is natisq3 po. hecuba priamo septē filias ⁊ duodecī filios peperisse scribit. ex alijs nāq3 mulierib⁹ reliq̄s ad q̄nquagīta vsq3 priam⁹ suscepit. Nūc trahor.

Dissolutuȝ est maxime querimonijs conueniens. Leuabas. diminuebas. leues reddebas. Hostilia busta. hostium sepulchra ꝛ manes. Piasti. placasti. est autē apostrophe ad polixenam cōmiserationis plena. Quo ferrea resto. ad quē vite exitum dura ego ac in meipsam crudelis reseruor. Quid ve moror? expecto. Differtis. in longum tempus producitis. Uiuacem anū. me vetulā diu viuentem. Nec te mea nata. rationibus colligit hecuba priamū inter felices numerādum. At puto funeribus dotabere. exequiarum honoribus ornaberis. est autem ironia qua significat hecuba polyxenam ꝛ funeris ꝛ sepulture honore carituram. Haustus. acceptio atqꝫ iniectio. terra nāqꝫ mortuis inijciebatur. Superest cur viuere tempus. de tot filijs inquit meis hecuba solus restat polydorus polymestori regi cōmendatus. sed decipitur hecuba. iam ei a polymestore fuerat interfect⁹. Datus. missus. Ismario regi. polymestori thracie regi. nam ismarus thracie mons est. de hoc autem polydoro sic et Uirgilius in tertio eneidos scribit. Hūc polydorum auri quondam cū pondere magno. Infelix priamus furtim mandarat alendum. Threicio regi: cuȝ iam diffideret armis Dardanie: cingiqꝫ vrbeȝ obsidione videret. Ille vt opes fracte teucrum: et fortuna recessit Rex agamennonias victriciaqꝫ arma secutus. Fas omne abrumpit. Polydorum obtruncat ꝛ auro vi potitur. quid non mortalia pectora cogis auri sacra fames? Et sparsos sanguine. infectos sanguine. cadauera autem antiqui abluebāt. Introrsus obortas. intus natas. Deuorat. cōsumit. Modo. interdum. Aduersa terra. in troade vbi fuit troia e regione tracie sita. Toruos vultus: tristicia efferatos. Positi iacentis.

Clara parens, hęc est, dicet, priamęia coniunx.
Postqꝫ tot amissos tu nūc, quę sola leuabas
Maternos luctus, hostilia busta piasti.
Inferias hosti peperi, quo ferrea resto?
Quid ve moror? quo me seruas annosa senectus?
Quo dij crudeles? nisi quo noua funera cernam,
Uiuacem differtis anum? quis posse putaret
Fęlicem priamū post diruta pergama dici?
Fęlix morte sua est, nec te mea nata peremptam
Aspicit, ꝛ vitam pariter regnūqꝫ reliquit.
At puto funeribus dotabere regia virgo?
Condeturqꝫ tuū monumētis corpus auitis?
Nō hęc est fortuna domus, tibi munera matris
Contingēt fletus, ꝑegrinęqꝫ haustus harenę,
Oīa ꝑdidimus, superest cur viuere tp̄s
In breue sustineā, proles gratissima matri
Nūc solus, quondā minimus de stirpe virili,
Has datus Ismario regi polidorus in oras:
Quid moror interea crudelia vulnera lymphis
Abluere? ꝛ sparsos immitti sanguine vultus,
Dixit, ꝛ ad littus passu procedit anili
Albētes lacerata comas, date troadas vrnam
Dixerat infelix, liquidas hauriret ꝛ vndas,
Aspicit electū polydori in littore corpus,
Factaqꝫ traicijs ingentia vulnera telis:
Troadas exclamāt, obmutuit illa dolore,
Et pariter vocē lachrymasqꝫ introrsus obortas
Deuorat ipse dolor, duroqꝫ simillima saxo
Torpet, ꝛ aduersa figit modo lumina terra,
Interdū toruos extendit ad ęthera vultus,
Nūc positi spectat vultū, nunc vulnera nati:
Uulnera pręcipue, seqꝫ armat, ꝛ instruit ira,

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Quę simul exarsit, tanq̃ regina maneret,
Ulcisci statuit, pęneq; in imagine tota est:
Utq; furit catulo lactente orbata leena:
Signaq; nacta pedũ sequit/quẽ nõ videt/hostẽ:
Sic hecube/postq̃ cum luctu miscuit iram,
Non oblita animorũ, annorũ oblita suorum,
Uadit ad artificem dirę polymestora cędis,
Colloquiũq; petit; nam se mõstrare relictum
Uelle, latens illi, quod nato redderet aurum.
Credidit odrysius, prędęq; assuetus amore/
In secreta venit. tum blando callidus ore,
Tolle moras hecube, dixit, da munera nato,
Omne fore illius qd das, quod & ante dedisti,
Per superos iuro, spectat truculẽta loquentem
Falsaq; iurantẽ, tumidaq; exęstuat ira,
Atq; ita correpto/captiuarum agmina matrum
Inuocat, & digitos in perfida lumina condit,
Expilatq; genis oculos (facit ira valentem)
Immergitq; manus, fędataq; sanguine sonti
Non lumẽ (neq; eñ supest) loca lumĩs haurit.
Clade sui thracum gens irritata tyranni
Troada telorũ, lapidumq;, incessere iactu
Cępit. at hęc missum rauco cũ murmure saxum
Morsibus inseqtur, rictuq; ad verba parato
Latrauit, conata loqui. locus extat, & ex re
Nomen hz, veterũq; diu memor illa malorum
Tum quoq; sithonios vlulauit męsta per agros.
Illius/troasq; suos, hostesq; pelasgos,
Illius fortuna deos quoq; mouerat oẽs,
Sic oẽs, vt & ipsa Iouis cõiunxq; sororq;,
Euentus hecubam meruisse negauerit illos.
Nõ vacat aurorę, q̃q̃ iisdẽ faueat armis,

Maneret. eẽt. In imagine. i. imaginatione & cogitatiõe pene qua polymestorẽ afficere posset. Utq; furit. seuit. hac aũt similitudine ostẽdit poeta quantã iram indignationẽq; cõceperit hecuba aduersus polymestorẽ filij quẽ educandum susceperat interfectorẽ. Hostem. catuli raptorẽ. Animorum magnitudinis ac p̃stantie animi sui. Nã se mõstrare. ait vel simile verbũ qd eleganter pretermittit est subaudiẽdũ. Latens. occultũ. Odrysius. polymestor thracius. nã odryse vt in superioribus scripsimus p̃pli sunt thracie et odrysa vrbs eorũ. Spectat truculenta. indignata. toruũ pre se ferẽs aspectũ. nam truculẽtus dr aspectu ferox atq; terribilis q̃les tauri sunt. Falsa iurantẽ. peierãtẽ. Tumida ira. ab effectu q̃ tumidos & inflatos hoĩes reddit. Correpto. comprehenso polymestore. In pfida lumina. in pfidi polymestoris oculos. est eñ hypallage. Expilat. extrahit. eruit. Facit ira valentẽ. parenthesis tacite obiectioni occurrẽs. Sanguine sonti. sanguĩe nocentis ac scelerati polymestoris. Lumen. oculos. Supest. saluũ est. Haurit. pcutit. apit. Troada hecubã troianã. Incessere. irritare. puocare. inuadere. Rauco cum murmure. cũ voce canina. iaz eñ in canẽ fuerat conuersa. Et ex re nomen hz. nã kyossima appellat id ẽ canis sepulchrum. est aũt in chersoneso thratia iuxta abidũ: vt Strabo refert. Per sithonios agros. thracios. nã sithonia pars est thracie. Illi⁹ troasq; suos: hec ad cõnectendã mẽnonis cineruz in aues cũ superiore metamorphosin a poeta inserunt. Ut & ipsa Iouis. iuno q̃ troianorũ adeo atrox erat inimica. Non vacat aurore. mẽnon titoni atq; aurore fili⁹ cuz in bello troiano ab achille fuisset interfect⁹ mater iouẽ rogauit vt aliquo eũ afficeret honore. iupiter aũt fauillas rogi ipsi⁹ congregatas eiusq; socios in aues commutauit: q̃ mẽnonides a mẽnone vocate singulis q̃busq; annis ad sepulchrũ illi⁹ acriter inter se pugnãtes duci suo parẽtare vident. Quãq̃ iisdẽ fauerat armis propter titonum maritũ qui laomedõtis fuerat fili⁹: ac p̃ami frater,

Polymestoris excecatio.

Hecuba i. canem.

Mẽnonis cineres in aues.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

Lutea mater. aurora ipsa memnonis mater rutila ac rubicūda. Non sustinuit. nō potuit. Parēs. causa cur nō sustinuerit spectare q: parens. Omnibus inferior. in soluta oratione omnium infima diceretur. Aureus ether. splendidum celum. Nam mihi sunt. parenthesis causam continens cur aurora oīm deaꝝ sit infima. Dies sacrificos. in quibus mihi sit sacrificādum. Ignibus. sacrificijs. Aspicias. consideres. Quātuz tibi femina prestem. q̄tum tibi pro sim: q̄uis femina sim. Noctis cōfinia seruo. hoc est custodio ne nox suos fines transeat. nisi enim aurora vigilās esset nox semper videretur duratura. Orba priuata Frustra. quia ⁊ ipse fuit interfectus et troia euersa. Pro patruo suo. priamo. A forti achille. interfectus. percussus. simile ve participium subaudiatur. Maternaqꝫ vulnera leni. maternos dolores mitiga. Volumina. reuolutiones. Infecere. obscurauere. denigrauere. Exhalāt. emittunt. Infra. nebulas subaudiēdum. Glomerataqꝫ. cōgregata. Facieqꝫ capit. figuram ac formam accipit. Atqꝫ aīm ex igni, scite/ aīa nanqꝫ vt flamma semꝑ est in motu. vñ philosophoꝝ quidam dixerūt animam esse ignem. Leuitas sua p̄buit alas. i. ꝓpria fauille leuitas alas effecit. Quibus est eadem natalis origo. nam ⁊ ipse ex fauillis sunt orte. Lustrāt. circūuolant Plangor. clangor. Seducunt castra. separāt castra ⁊ diuidunt se in duas partes. Diuersa de parte. ex partibus aduersis. Cognata. simul nata. Prepetibus subitis. subito natis alitibus. Auctor mēnon earum origo, mēnonides enim a mēnone fuerunt cognominate: vt pauloāte diximus: ⁊ ipse poeta aperte testatur. More parentali. more eorum qui inferis parentāt. parentalia vero ꝓprie dicuntur sacrificia que manibus fiunt. Rebellant. bellum iterum inter se suscipiunt. Dymantida. hecubam dymantis filiam: q̄q̄ alij imprimisqꝫ euripides ac Virgi. cissei regis thracie filiam fuisse scribant. Rorat. rorem fundit.

¶ Non tamen euersam. anij apollinis delij sacerdotis filiarum me-

Cladibus/ ⁊ casu troieqꝫ, hecubeqꝫ mouerí,
Cura deam ꝓprior, luctusqꝫ domesticus angit
Memnonis amissi, phrigijs quem Lutea cāpis
Vidit achillea ꝑeuntem cuspide mater.
Vidit, ⁊ ille color, quo matutina rubescunt
Tempora, palluerat, latuitqꝫ in nubibus ether.
At non impositos suꝑmis ignibus artus
Sustinuit spectare parēs, sed crine soluto
Sicut erat, magni genibus ꝓcūbere non est
Dedignata Iouis, lachrymisqꝫ has addere voces:
Omibus inferior, quas sustinet aureus ether,
(Nam mihi sunt totū rarissima tēpla ꝑ orbem)
Diua tamen veni, non vt delubra diesqꝫ
Des mihi sacrificos, calituraſqꝫ ignibus aras:
Si tñ aspicias, q̄tum tibi femina p̄stem,
Tum cum luce noua noctis cōfinia seruo,
Premia dāda putes, sed nō ea cura, neqꝫ hic est
Nūc status aurore, meritos vt poscat honores:
Memnonis orba mei venio, qui fortia frustra
Pro patruo tulit arma suo, primisqꝫ sub ānis
Occidit a forti (sic dij voluistis) achille:
Da p̄cor huic aliquem solatia mortis honorem,
Sūme deum rector, maternaqꝫ vulnera leni.
Iupiter annuerat: cum mēnonis arduus alto
Corruit igne rogus, nigriqꝫ volumina fumi
Infecere diem, veluti cum flumina natas
Exhalāt nebulas, nec sol admittitur infra,
Atra fauilla volat, glomerataqꝫ corpus in vnum
Densatur, facieqꝫ capit, sumitqꝫ colorem
Atqꝫ aīm ex igni, leuitas sua prebuit alas,
Et primo similis volūcri, mox v̄a volūcris
Insonuit pēnis, pariter sonuere sorores

Innumere, quibus est eadem natalis origo,
Terqꝫ rogum lustrãt, ⁊ cõsonus exit in auras
Ter plãgor, quarto seducũt castra volatu:
Tunc duo diuersa populi de parte feroces
Bella gerũt, rostrisqꝫ ⁊ adũcis vnguibus iras
Exercẽt, alasqꝫ aduersaqꝫ pectora lassant,
Inferieqꝫ cadũt cineri cognata sepulto
Corpora, seqꝫ viro forti meminere creatas:
Preꝑpetibus subitis nomen facit auctor ab illo
Memnonides dicte: cum sol duodena peregit
Signa, parẽtali moriture more rebellãt.
Ergo alijs latrasse dymãtida flebile visum est,
Luctibus est aurora suis intẽta, piasqꝫ
Nunc quoqꝫ dat lachrymas, ⁊ toto rorat in orbe.
Non tñ euersam troie cum menibus esse
Spẽ quoqꝫ fata sinũt, sacra/⁊ sacra altera patrẽ/
Fert humeris venerabile onꝰ cythereius heros,
De tãtis opibus ꝑdam prius eligit illam,
Ascaniũqꝫ suum, ꝓfugaqꝫ ꝑ equora classe,
Fertur ab antãdro, scelerataqꝫ littora thracum,
Et polidoreo manãtem sanguine terram
Liquit, ⁊ vtilibus vẽtis, estuqꝫ secũdo/
Intrat apollineam socijs comitãtibus vrbem:
Hũc anius/quo rege hoĩes/antistite phebus
Rite colebatur/tẽploqꝫ domoqꝫ recepit,
Urbẽqꝫ ostẽdit, delubraqꝫ nota, duasqꝫ
Latona quõdam stirpes pariẽte retẽtas.
Thure dato flãmis, vinoqꝫ in thura ꝓfuso,
Cesarũqꝫ boum fibris de more crematis,
Regia tecta petũt, positisqꝫ tapetibus altis,
Munera cum liquido capiũt cerealia baccho.
Tunc pius anchises: o phebi lecte sacerdos,

tamorphosin in columbas descri ptturus poeta enee pietatem prius ad delũqꝫ nauigationem commemorat: quo aptius fabule connectantur. Sacra ⁊ sacra altera patrem eneas ex incendio troiano ⁊ sacra dee veste ⁊ patrem anchisen abstulisse. ascaniũqꝫ abduxisse carmine quoqꝫ virgiliano est notum. Et sacra altera, neqꝫ enĩ minus pium est parentibus ꝙ sacris auxilium ferre. Cythereius heros, eneas veneris: que ⁊ cytherea dicitur filius. Predã illam. sacra ⁊ patrem. Fertur ab antandro antãdrus vrbs est sub ida ab antãdro duce cognominata aristoteles autem scribit illã prius edonida fuisse vocatam. quo tempore a cimmerijs inhabitabatur Liquit. ꝙuis ibi iam vrbem euiz edificasset: vt Virg. narrat. Apollineam vrbem. delũ apollinis oraculo insignem. Hũc anius. hunc deli, regem fuisse/apollinisqꝫ sacerdotem etiam Virgili. scribit. Rex anius, rex idem hoĩm phebiqꝫ sacerdos. Quo rege hoĩes. vtebantur est subaudiendum. Delubraqꝫ nota. clara propter oraculum. Duas stirpes. apollinem et dianã. Retẽtas. alludit ad fabulam. nam iuno ita latonam dicitur persecuta: vt nusꝙ quiescere posset. cum vero delon cõscendisset: apollinem peperit atqꝫ dianam. Thure dato flãmis. hoc est sacrificijs perfectis. Fibris crematis. extis combustis. morem autem priorum hoĩm exprimit, poeta qui ante omnia deos solẽt venerari: vt Virgi. quoqꝫ precipit. In primis venerare deos. Positis tapetibus. stratis tapetibus. illos autẽ cenasse ait. Tũc pius anchises. inquit vbum simile vel subaudiendum facile constat,

Enee ĩ italiam nauigatio.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

Fallor,an et natum,cum primũ hec mœnia vidi,
Bisq; duas natas (quãtũ reminiscor) habebas?
Huic anius niueis circundata tẽpora vittis
Concutiens/et tristis ait:non falleris heros
Maxime,vidisti natorũ quinq; parentem,
Quẽ nunc (tanta hoĩes rerũ incõstãtia versat)
Pene vides orbuz,quod eñ mihi filius absens
Auxilium? quẽ dicta suo de nomine tellus
Andros hz,pro patre locũq; et regna tenẽtem.
Delius augurium dedit huic,dedit altera liber
Femineę stirpi voto maiora,fideq;,
Munera,nam tactu natarũ cuncta mearum
In segetem/laticẽq; meri/baccãq; mineruę
Transformabantur,diuesq; erat vsus in illis:
Hoc vbi cognouit troię populator atrides,
Ne non ex aliqua vestrã sensisse procellam
Nos quoq; parte putes,armorũ viribus vsus,
Abstrahit inuitas gremio genitoris,alantq;
Imperat/argolicam cęlesti munere gentẽ.
Effugiunt/quo quęq; potest,euboea duabus
Et totidem natis andros fraterna petita/est.
Miles adest,et ni dedantur/bella minatur:
Victa metu pietas,consortia corpora pęnę
Reddidit,et timido posses ignoscere fratri:
Non hic aeneas,non qui defenderet andron
Hector erat,ꝑ quos decimũ durastis in annum:
Jamq; parabantur captiuis vincla lacertis,
Illę tollentes etiam nunc libera cęlo
Brachia,bacche pater fer opẽ,dixere/tulitq;
Muneris auctor opem,si miro perdere more/
Ferre,vocatur opem,nec qua ratione figuram
Perdiderint/potui scire,aut nunc dicere possum,

Anij filie in colũbas

Cum primum quando primuz. Munera cerealia. cibos. Bisq; duas natas. anius quattuor habuit filias. quibus bacchus concessit vt quicquid tãgerent in frumentum vel vinum vel oleum cõmutaretur, eas cum agamẽnon vi ducere vellet in expeditionem troianam: vt exercitum alerent: bacchi auxilio in columbas fuisse conuersas fabulãtur. Vidisti parentem me subaudiamus. Pene orbum fere carẽtem filijs. Tanta inconstãtia. instabilitas fortune. est autem acclamatio senis grauitati maxime ꝯueniens. Quod enim mihi filius absens auxiliuz nulli inquit sibi esse auxilio filiuz absentem:ꝙuis sit viuꝰ. Andros habet. andros insula est vna ex cicladibꝰ ab andro anij filio,vt scribit Ouidius: vt alij eurymachi denoĩata. Augurium. augurioꝝ ac vaticinãdi peritiaz. Voto maiora fideq; hoc est maiora ꝙ quis expetere aut credere debeat. Laticẽq; meri. vinum. Baccãq; minerue. oliuam. pallas eñ oliuam extulit in lucem. Diues vsus: opulenta vtilitas. Troie populator atrides. agamẽnon troie depredator. Ne non putes, vt putes, Euboea duabus: eubœa insula est beotie adiacens admodum lõga vnde et macris fuit quõdam appellata. et macra.i.lõga: vt tradit Plinius. sz calchodotis et calchis ere ibi primum repto: et abãtias et asopis. Pietas. andri fratris in sorores. Consortia corpa. sorores Per quos. quoꝝ virtute. Captiuis lacertis. captiuaꝝ brachijs. Miro more. mirãdo modo. Perdere. destruere. delere Ferre vocatur opem. ac si diceret anius ꝑdere miro modo non esse opem ferre. Tue cõiugis. veneris. nam veneri columbe sunt dicate,

Tacta ab anij filiabus in frumẽtuz oleum vinuz

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Summa mali nota est: pennas sumpsere, tuęq;
Coniugis in volucres/niueas abiere columbas.
Talibus atq; alijs postq̄ conuiuia dictis
Implerunt, mensa somnum petiere remota:
Cumq; die surgunt, adeuntq; oracula phębi,
Qui petere antiquā matrem cognataq; iussit
Littora, ꝓsequitur rex, ꝛ dat munus ituris,
Anchisę sceptrū, chlamydē pharetrāq; nepoti,
Craterem ęneę, quem quondam miserat illi
Hospes ab aonijs therses ismenius oris:
Miserat hunc illi therses, fabricauerat alcon
Mileus, ꝛ longo celauerat argumento.
Urbs erat, ꝛ septem posses ostendere portas,
Hę pro noīe erant, ꝛ quę foret illa docebant:
Ante vrbem exequię/tumuliq;/ignesq;/rogiq;/
Effusęq; comas/ꝛ apertę pectora matres
Significāt luctum, nymphe quoq; flere videntur,
Siccatosq; queri fontes, sine frondibus arbor
Nuda riget, lambunt arentia saxa capellę:
Ecce facit medijs natas ab echione thebis,
Hanc non fęmineū iugulo dare pectus aperto,
Illam demisso per fortia pectora telo
Pro populo cecidisse suo, pulchrisq; per vrbem
Funeribus ferri, celebriq; in parte cremari:
Tum de virginea geminos exire fauilla/
Ne genus intereat/ iuuenes, quos fama coronas
Nominat, ꝛ cineri materno ducere pompam.
Hactenus antiquo signis fulgentibus ęre/
Summus inaurato crater erat asper achātho.
Nec leuiora datis troiani dona remittunt,
Dantq; sacerdoti custodē thuris acerram,
Dant paterā, clarāq; auro gēmisq; coronam.

Abiere. conuerse fuere. Talibus atq; alijs. hec idcirco a poeta narrātur: vt aptius sequētem metamorphosin cū supiore cōnectat nam thebani cū pestilētia laborarent oraculum acceperūt eā esse cessaturam si se due vgines ꝓ populo deuouerent. due aūt echionis filie cū se immolādas tradidissent iāq; cremarētur duo iuuenes: qui stephani. hoc est corone sunt vocati de rogi fauilla visi sūt exire exequiasq; matrꝫ celebrare. Antiquā matrē. italiam. vñ dardanus in phrigiā fuerat ꝓfectus sicꝫ Uir. Dardanide duri q̄ vos a stirpe parētum. Prima tulit tellus: eadem vos vbere leto. Accipiet reduces, antiquā exq̄rite matrem. Hic domus enee cūctis dominabitur ānis. Et nati natorꝫ ꝛ qui nascentur ab illis. Nepoti. ascanio Ismenius. thebanꝰ. ab ismeno beotie fluuio. Alcon mileus. nō milei filius sꝫ a pria sic cognoīatus: mile nanq; nomen est duarꝫ vrbium/quarꝫ altera est in sicilia/altera in thessalia. duo aūt fuerūt alcones clari, hic argētarius faber, ꝛ alter crethēsis arte sagittādi insignis. Longo argumēto. ꝓlixa. materia. Urbs erat in illo cratere celata, Thebe aūt beotie fuerāt sculpte, Hę ꝓ nomine erāt. nam septē porte significāt eas eē thebas beotias. thebe eñ beotie septem portas habuisse dicuntur. Effusęq; comas. diffusas ꝛ sparsas comas ꝛ pectora aperta habentes. est enim sinecdoche poetica. Lābunt arētia saxa. herbe, nāq; omnes aruerant. Natas ab echione. filias echionis thebani. Non femineum. timidum: sed virile ꝛ audax. Coronas. latine dixit. nam apud grecos stephani vocantur. Summus. in summitate. Hactenus antiquo signa inq̄t hactenus enumerata in antiquo ere sculpta erāt. sed crateris summitas in aurato achāto cingebatur. Signis simulachris. Erat asper. celatus. nam vasa celata aspera sunt. In aurato achantho. achātus frutex est spinosus semper florens. Uirgilius in georgi. et bacchas semper florentis achāti. Leuiora. minora.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Remittunt.retribuũt.Inde recordati teucros.apollinis oraculũ nõ ꝑcipiẽtes troiani in cretã nauigarũt,primã eni originẽ se putabãt ducere a teucro scamãdri cretensis filio:q̃ in phrigiã profectus arcem troianã edificauit.sꝫ ante eũ dardanꝰ iam ea loca ceperat habitare.Iouẽ.aerẽ.nam vt scribit Uirg.pestilentia laborare ceperũt.Centũq3 relictis vrbibꝰ creta insula hecatonpolis ab homero vocat:q2 centũ vrbibus fuerit ornata.Ausonios.italos.ausonia nãq3 italia ab ausonibꝰ populis fuit cognomiata. Strophadũq3 receptos.strophades insule sunt in mari ionio,due iuxta zacynthũ apo tis strophis .i.hoc ẽ a cõuersiõe zete ꝛ calais dicte.nã illuc vsq3 harpyias ꝑsecuti retro redire.Aello.nomẽ est vniꝰ harpiarũ.q̃ tres etiã fingunt neptuniꝰ ꝛ terre filie,Aello,ocypite ꝛ celeno.Et iã dulichios portus.dulichiũ,itacha,samꝰ,insule sunt in ionio mari,qbꝰ imperauit vlysses. Samus q̃dẽ insula est in mari ionio tetrapolis:hoc est q̃ttuor vrbiũ,e q̃bus vna seme vocat.vnde Uirg.iam medio appet cursu nemorasa zacynthos.Dulichiũq3 semeq3 ꝛ neritos ardua saxis. Tametsi vt stra.narrat: vrbs q̃3 interdũ samos vocet.ẽ etiã samos insula carie adiacẽs clarissima:que prius ꝛ parthenia ꝛ dryusa ꝛ anthemusa ꝛ melamphylos fuit appellata.sciẽdũ ẽ aũt samos a ꝑscis grecis editiora ꝛ altiora loca arcibꝰ struendis apta ꝯsueuisse vocari: vt idẽ strabo inquit.Neritiasq3 domos.neritus ꝛ mõs ẽ in ithacha insula est vrbs:vt Stra.refert q̃ ꝛ leucas appellat.vñ neritius possessiuũ.Certatã lite deoꝝ ambraciã.ambracia vrbs ẽ epiri ab ambrace telproti filio dcã:vel vt aliꝗ dicũt:ab ambracia egei filia:quã

Duo iuuenes e rogi fauilla.

Iudex in saxum.

Inde recordati teucros a sanguine teucri
Ducere principiũ,cretam tenuêre,lociq3
Ferre diu nequiere iouẽ,centũq3 relictis
Urbibus,ausonios optant ꝯtingere portus.
Sequit hyẽs,iactatq3 viros,strophadũq3 rceptos
Portibꝰ infidis exterruit ales aello.
Et iam dulichios portus,Ithacãq3,samũq3,
Neritiasq3 domos,regnũ fallacis Vlyssei,
Pretereunt vecti,certatã lite deorum
Ambraciã,versiq3 vident sub imagine saxum
Iudicis,actiaco quę nũc ab apolline nota est,
Uocalemq3 sua terrã dodonida quercu,
Chaoniosq3 sinus,vbi nati rege molosso
Impia subiectis fugere incendia pennis,
Proxima pheacũ fęlicibꝰ obsita pomis
Rura petunt,epiros ab his,regnataq3 vati
Butrotos phrigio,simulataq3 troia tenetur,

Cõtinuatio nauigationis Enee.

Iudex quã i saxum.

augustꝰ apud actiũ promontoriũ victo antonio amplificauit vna cũ tẽplo apollinis actiaci:eãq3 nicopolim appellauit.hoc est victorie vrbẽ.ab ambracia ꝯo sinus dr ambraciꝰ angustis admodũ faucibus spaciosũ equor accipiẽs.Certatã.ꝑticipiũ ꝯ grãmatices rõem formatũ de qua dij certarũt.q̃ ꝯo fuerint dij illi ac iudex q̃ in saxũ fuit mutatꝰ nõ memini me legisse.Ab apolline.ob apollinis actiaci templũ.illuc eni ad q̃nquẽnales ludos,mlti ppli ꝯfluebãt.Actiaco.q̃ apud actiũ colebat.actiũ sane ꝛ vrbis ꝛ tẽpli ꝛ ꝑmõtorij nomẽ est.vñ actiacũ declinat.Terrã dodonida. dodone vrbs est epyri.vñ iupiter dodoneus.dicta est aũt a dodone nympha:vel a dodono iouis ꝛ europe filio.Sua quercu.nã in nemore querno dodone vicino colũbas dedisse respõsa ex snia dodoneoꝝ antistitũ herodotꝰ scribit:q̃ asseruere geminas ex egypto colũbas euolasse.vtrãq3 nigrã.vnã q̃dẽ in aphricã:alteram ꝯo ad ipsos,q̃ fago insidens humana voce locuta sit:eo loci iouis oraculũ condi debere.ꝛ se interp̃tatos eẽ:qđ ipsis annũciaret diuinitꝰ fieri.ꝛ obijsse id ita fecisse.dodoneũ antoraculũ omniũ grecie oraculoꝝ fuit vetustissimũ.Chaoniosq3 sinus.chaones populi sunt epyri.vñ ꝛ caaonia:vt scribit Pli.fuit dicta.q̃uis Uirgi.asserat a chaone troiano fuisse cognominatam.Ubi nati rege molosso.hec fabula mihi est ignota.significat aũt poeta molossi filios in aues fuisse conuersos.Proxima pheacũ.enee nauigationem describit poeta.quo in siciliã tandẽ perueniat.vbi acis iuuenis in fluuiũ sui nominis fuit conuersus.Pheacum.pheaces populi corcyre insule,dicti a pheace filio neptuni ꝛ cercyre asopi filie:a qua etiã insula cercyra fuit cognominata.naꝫ antea drepane ꝛ scheria vocabatur.Epiros ab his.post hec.nam in italiam nauigãtibus a corcyra occurrit epyrus regio in qua est buthrotus olim romanoꝝ colonia.nam epyros ꝛ propriũ est regionis ꝛ generale nomen:significatq3 cõtinentẽ.terra eni in tres epyros ꝛ continentes dicitur diuisa.asiam europam.affricam.Buthrotos autem vrbs est haud longe a corcyra distans.a primo habita

Filij molossi i aues

Scylla in monstruꝫ.

Acis i fluuium.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Inde futurorum certi, quę cuncta fideli
Priamides helenus monitu pdixerat, intrant
Sicaniā, trib⁹ hęc excurrit in ęquora linguis,
E quib⁹ imbriferos versa ē pachyn⁹ ad austros,
Mollib⁹ expositū zephyris lilybeō, ad arctos
Equoris expertes spectat boreāq; pelorus:
Hanc subeunt teucri, remis ęstuq; secundo,
Sub noctem potitur zanclęa classis harena,
Scylla latus dextrū, leuū irreqeta charybdis
Infestāt, vorat hęc raptas/reuomitq; carinas
Illa, feris atram canib⁹ succingitur aluum,
Virginis ora gerens, et si non omnia vates
Ficta reliquerunt, aliquo quoq; tēpore virgo:
Hanc multi petiere proci, quibus illa repulsis/
Ad pelagi nymphas pelagi gratissima nīphis
Ibat, et elusos iuuenū narrabat amores,
Quā/dū pectēdos prebet galathea capillos,
Talibus alloquitur referens suspiria dictis:
Te tamen, o virgo, genus haud immite virorum
Expetit, vtq; facis, potes his impune negare,
At mihi, cui pater est nereus, quā cerula doris
Enixa est, /quę sum turba quoq; tuta sororum,
Non nisi perluctus licuit cyclopis amorem
Effugere, et lachrymę vocē īpediere loquētis,
Quas vbi marmoreo detersit pollice virgo,
Et solata deam est: refero gratissima, dixit,
Ne ve tui causam tege (sum tibi fida) doloris.
Nereis his cōtra resecuta cratheide natā est:
Acis erat fauno nymphaq; simethide cretus,
Magna quidē patrisq; sui matrisq; voluptas,
Nostra tamē maior, nam me sibi iunxerat vni,
Pulcher et octonis iterum natalibus actis

tore sic dicta. Phrigio vati. hele-
no priami filio. Sicaniā. siciliaz.
q tria hz pmōtoria. pachinū lily-
beuz et peloz. Trib⁹ linguis. trib⁹
pmōtorijs quoz pachin⁹ greciā.
lilybeū aphricā. pelor⁹ italiā spe-
ctat. E qbus pachin⁹ vsa est. Fi-
gurata est locutio. vsa eni ad lin
guā refertur nō ad pachinū. Ad
austros ad meridiē vn̄ flat auster
Mollib⁹ zephiris. molliter ac sua-
uiter flātibus. lilybeū aūt et vrbs
est sicilie et pmōtoriuz ī occidētez
vsus vn̄ flat zephir⁹ spectās. Ad
arctos. ad septētrionez. pelor⁹ au
tem dict⁹ est a peloro classis hāni
balis gubernatore ibi sepulto.
Zanclea harena. zācle vrbs ē sici
lie a zāclo gigāte: vel a zācle fon-
te dicta vt scribit hecate⁹. alij aūt
qꝛ ibi saturn⁹ occultauit falcem q̄
pris testiculos āputauit, nā sicu-
li falcē zancluz vocāt: vt stephan⁹
de clarꝫ vrbib⁹ tradit. Strabo au
tez scribit eādem esse cū messena
a messenijs ɔditorib⁹ sic vocata.
zāclem vo ātea vocatā qꝛ in cur-
uo littore sita foret. zanclia nāq;
vocari curua. Scylla lat⁹ dextrū
due fuerūt scylle a poetꝫ decātate
qꝫ altera nisi filia ī auez fuit cō-
mutata. altera forci filia ī mōstꝫ
qđ in freto siculo nauigātib⁹ insi
diatur: cui⁹ fabulā in pricipio li-
bri sequētis plene poeta exponit
Carybdis vo vetula fuit voracis-
sima q cuz herculi bouē furata es
set ab illo in fretū piecta in mon
strum marinū fuit ɔuersa: qđ ad
huc pristinā retinet rapiēdi natu
ram. nā illac trāseūtes naues ad
se rapit deuoratq; ac reuomit. vn̄
Seneca ī thyeste. Qđ rapax hau
sit reuomit charibdis. Quā dum
pectēdos. galathea nerei et dori-
dis fuit filia q amore acidis cap-
ta polyphemū ciclopē se amātez
fugiebat. sz cū ciclops eā in gre-
mio acidis residētez dephēdisset:
ira corrept⁹ ingēs saxū in illos cō
iecit: quo acis obtrit⁹ (nam gala
thea aufugerat) ī fluuiū sui noīs
fuit ɔuersus. Et lachrime vocez ī
pediere loquētis. elegāter poeta
mollis nymphe mores effingit.
Marmoreo pollice. cādidis digi-
tis. Virgo scylla. Deam. gala-
theam. Nereis. galathea nerei fi
lia. His resecuta. his vbis rn̄dit.
Cratheide natā. scillam phorci et

cratheidis nimphe filiaȝ. crathis aũt fluuius est calabrie. cui⁹ filia mater scille fuisse videtur. Nympha simethide. simeti fluuij filia. Et octonis. sexdecim annos natum acim fuisse significat. Dubia lanugine. adeo tenui vt vix videretur in dubioq; esset vtruȝ pubescere cepisset acis. Nullo cuȝ fine sine fine: id est vehemẽter. Nec si quesieris. vtrum maiori odio ciclopem. an amore acidem prosequeretur ignorat. Nec edam nec edere ⁊ dicere possim. Prestãtior maior. vehementior. Par vtrunq; fuit. equale vtrunq; fuit ⁊ odium quo ciclopem. ⁊ amor quo acidem ꝓsequebatur scilla. Impune. sine pena. om̃es enim ad se venĩẽtes interficiebat polyphemus Rastris. pulchra emphasis qua capillorum polyphemi ⁊ magnitudo ⁊ dẽsitas innuitur: vt qui nõ pectinibus sed rastris pecterẽtur Et componere vultus. gratos effi cere vultus ⁊ iucundos: vt amice possit placere. Telephus interea telephus quidem legitur: sed telemus legẽduȝ esse facile ex theocrito colligitur. nam telemus eurymi filius inter cyclopas vates fuit egregius qui poliphemo predixit oĩa quecunq; ab vlysse passus est. Quem nulla fefellerat ales. ~~agriorum~~ peritissimum telemum fuisse ostendit. Altera iam rapuit. galathea. ad id autem alludit qđ ceci finguntur esse amãtes. Sic. huiusmodi dictis. Degrauat. deprimit. Prominet in pontum. topographia. Describit enim ꝓmontorium poeta in qđ se polyphemus recepit. Prominet. procurrit. Cuneatus collis. in cunei similitudinem factus. Vtrunq; latus. ⁊ dextrum ⁊ sinistrum. Huc. illuc in illum collem. Mediusq; resedit. in medio: qđ enim loci est: ad hominem est relatum. Lanigere pecudes. pecora ⁊ oues. Cui postq̃ pinus. per emphasim quãtus fuerit poliphemus poeta ostendit pinum ꝓ baculo ei gestandam attribuens: ex qua malus nauis commode fieri potuisset. Pastoria sibila. pastorales cantus.

Signarat teneras dubia lanugine malas:
Hunc ego, me cyclops, nullo cũ fine petebat:
Nec si quesieris, odium cyclopis, amor ne
Acidis in nobis fuerit prestantior edam,
Par vtrũq; fuit: proh quanta potentia regni
Est venus alma tui: nẽpe ille immitis, et ipsis
Horrendus siluis, ⁊ visus ab hospite nullo
Impune, ⁊ magni cũ dijs cõtemptor olympi,
Quid sit amor sentit, nostriq; cupidine captus,
Vritur, oblitus pecorum antrorumq; suorum.
Iamq; tibi forme, iãq; est tibi cura placendi,
Iaȝ rigidos pectis rastris polypheme capillos,
Iam libet hirsutam tibi falce recidere barbam,
Et spectare feros in aqua ⁊ componere vultus.
Cedis amor, feritasq;, sitisq; immensa cruoris
Cessant, ⁊ tute veniũt abeuntq; carine,
Telemus interea siculum delatus in equor,
Telemus eurymides, quẽ nulla fefellerat ales,
Terribilẽ polyphemõ adit, lumẽq; qđ vnum
Fronte geris media, rapiet tibi, dixit, vlysses:
Risit, ⁊ o vatum stolidissime, falleris, inquit,
Altera iam rapuit. sic frustra vera monentem
Spernit, ⁊ aut gradiens ingenti littora passu
Degrauat, aut fessus sub opaca reuertitur antra.
Prominet in pontũ cuneatus acumine longo
Collis, vtrunq; latus circumfluit equoris vnda,
Huc ferus ascendit cyclops, mediusq; resedit,
Lanigere pecudes nullo ducente secute.
Cui postq̃ pinus, baculiq; prebuit vsum,
Ante pedes posita est antemnis apta ferẽdis,
Sumptaq; arũdinibus cõpacta est fistula cẽtũ,
Senserunt toti pastoria sibila montes,

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Senserunt vnde: latitans ego rupe, meiqꝫ
Acidis in gremio residens, ꝓcul auribus hausi.
Talia dicta meis, auditaqꝫ verba notaui:
Candidior folio niuei galatea ligustri,
Floridior prato, longa ꝓcerior alno,
Splendidior vitro, tenero lasciuior hedo,
Leuior assiduo detritis ęquore conchis,
Solibus hibernis, ęstiua gratior vmbra,
Nobilior pomis, platano conspectior alta,
Lucidior glacie, matura dulcior vua,
Mollior ⁊ cygni plumis, ⁊ lacte coacto,
Et, si non fugias, riguo formosior horto,
Seuior indomitis eadem galatea iuuencis,
Durior annosa quercu, fallacior vndis,
Lentior ⁊ salicis virgis/ ⁊ vitibus albis,
His immobilior scopulis, violentior amne,
Laudato pauone superbior, acrior igni,
Asperior tribulis, fęta truculentior vrsa,
Surdior ęquoribus, calcato immitior hydro,
Et, quod pręcipue si possem/ demere vellem,
Non tantum ceruo claris latratibus acto,
Uerum etiam ventis, volucriqꝫ fugacior aura,
At bene si noris, pigeat fugisse, morasqꝫ
Ipsa tuas damnes, ⁊ me retinere labores,
Sunt mihi/ pars montis/ viuo pendentia saxo
Antra, quibus nec sol medio sentitur in ęstu,
Nec sentitur hyẽs, sunt poma grauantia ramos,
Sunt auro similes longis in vitibus vuę,
Sunt ⁊ purpureę, tibi ⁊ has seruamus ⁊ illas,
Ipsa tuis manibus siluestri nata sub vmbra
Mollia fraga leges, ipsa autũnalia corna,
Prunaqꝫ non solum nigro liuentia succo,

Hausi. audiui. Notaui. memorie cõmendaui. Candidior folio. cantilena cyclopis laudes galathee cõtinens tam aperte describitur a poeta vt nihil expositione indigere videatur. sumpta autem ex theocrito esse videtur. Niuei ligustri. candidi floris. est autem ligustrum viole genus candidissime. Procerior. longior atqꝫ rectior. Alno. alnus. arbor est in ripis fluminũ in magnam altitudinem crescens. Leuior. leuigatior. tersior. politior. Seuior indomitis. hactenus galathee virtutes fuerunt enumerate. nunc vicia referuntur. Seuior ferocior. Annosa quercu. vetere multorum annorum. Fallacior vndis. mari quod in temporis momenta mutatur. Lentior. flexibilior. mutabilior. Asperior tribulis. tribulus herba est spinosa segetibus inimica. Truculentior terribilior. Feta vrsa. vrsa que peperit. Calcato hydro. presso serpente: qui maxime calcatus seuire solet. Demere. eripere. Fugatior. velocior ad fugiẽdum. At bene si noris. me subaudiamus. enumerat autem polyphemus omnia quecunqꝫ sibi adsunt bona: quo galatheam in suum pelliciat amorem. Labores studeas ac nitaris. Pẽdentia atra. suspẽse ⁊ alte speluncę. Sunt poma grauãtia ramos deprimentia: pomorum aũt magnitudinem significat polyphemus: que tãta sunt vt ramos degrauent. Auro similes albe. bene mature: tũc enim sunt aurei coloris. Mollia fraga. suauia. Leges colliges. autumnalia. autũni tpe maturescentia. Corna autem sunt bacce rubicunde in medio nucleum durissimum habentes. vnde Uirgilius lapidosaqꝫ corna.

Poliphemi cantilena

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Veruͣetiam generosa. aurei ac crocei coloris nouisq; ceris simillima. Arbutei fetus. arbuti fructus. Est autez arbutus humilis arbor poma ferens rubicunda. Hoc pecus omne meu͂. he omnes mee sunt oues. Circumeat. circu͂det. Distentu͂ vber. plena vbera. Significat autem ingressum ouium magnitudine vberu͂ impediri. Alijs i ouilibꝰ hedi. in alijs stabulis q̄ a capris caprilia vt ab ouibus ouilia vocantur. Durant condensant in caseum. Delicie faciles. que facile haberi possunt. Vulgata munera. vulgaria dona quales sunt dame. lepores. capre columbe. Demptusq; cacumine nidus de arboris summitate acceptus. Inueni gemi͂os. hec sunt illa munera: que non ee͂ vulgaria polyphemus ait. Domine. amice amatores na͂q; amicas appellare dominas sole͂t. Tibulus. Qua͂ iuuat immitis ventos audire cubantem. Et domina͂ tenero continuisse sinu. Exere. emitte. Certe ego me noui. se quoq; formosum esse colligit polyphemus. Quantus. q̃ magnus. Nescio quem regnare iouem. cu͂ quoda͂ ɔtemptu hoc ait polyphemꝰ. vt qui ab omni religione esset alienus. Nec mea q̄ duris horrent densissima setis. hypallage est. naz dura corpora densissimis setis intelliguntur horrere. Colligit autem multis similibus polyphemus pilos et setas potius sibi decori q̃ dedecori esse. Velent. tegant.

Veru͂etiam generosa/nouasq; imitantia ceras,
Nec tibi castanee/ne co͂iuge, nec tibi deerunt
Arbutei fetus, o͂is tibi seruiet arbor,
Hoc pecus o͂e meu͂ est, multe q̃ vallibus errant,
Multas silua tegit, multe stabulant in antris:
Nec si forte roges, possem tibi dicere, quot sunt,
Pauperis est numerare pecus. de laudibꝰ baruz
Nil mihi credideris, p̄sens potes ipsa videre,
Vt vix circu͂eat distentu͂ cruribus vber,
Sunt fetura minor tepidis in ouilibꝰ agni,
Sunt q̃ par etas alijs in ouilibus hedi,
Lac mihi sp̄ adest niueu͂, pars inde bibenda
Seruatur, parte͂ liquefacta coagula durant.
Nec tibi delicie faciles/vulgataq; tantum
Munera contingent, dame/leporesq;/capreq;,
Parq; columbaru͂, demptusve cacumine/nidus,
Inueni geminos/q̄ tecum ludere possint/
Inter se similes/vix vt dignoscere possis/
Villose catulos in summis montibus vrse,
Inueni, & dixi, dn̄e seruabimus istos.
Iam modo ceruleo nitidum caput exere ponto,
Iam galatea veni, nec munera despice nostra,
Certe ego me noui, liquideq; in imagine vidi
Nuper aque, placuitq; mihi mea forma videnti.
Aspice sim qua͂tus, no͂ est hoc corpe maior
Iupiter in celo (nam vos narrare soletis
Nescio que͂ regnare Ioue͂) coma plurima toruos
Prominet in vultus, humerosq; vt lucꝰ obu͂brat,
Nec mea q̄ duris horrent densissima setis
Corpa/turpe puta, turpis sine frondibꝰ arbor,
Turpis equus, nisi colla iube flaue͂tia velent,
Pluma tegit volucres, ouibꝰ sua lana decori est,

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

Barba viros/hirteq3 decent in corpe sete.
Unũ est in media lumẽ mihi fronte,sed instar
Ingentis clypei,quid?non hec oĩa magno
Sol videt e celo?solis tñ vnicus orbis.
Adde,q̃ in vestro genitor me⁹ equore regnat,
Hunc tibi do socerũ,tñ miserere,precesq3
Supplicis exaudi,tibi eñ succũbimus vni,
Quiq3 iouẽ ꝛ celũ sp̃no,ꝛ penetrabile fulmen,
Nerei te vereor,tua fulmine seuior ira est,
Atq3 lego ↄtemptus essem patiẽtior huius/
Si fugeres oẽs,sed cur cyclope repulso,
Acin amas?p̃fersq3 meis amplexibus acin,
Ille tñ placeatq3 sibi,placeatq3 licebit,
Quod nollem,galatea tibi,modo copia detur,
Sentiet esse mihi tanto pro corpe vires,
Viscera viua trabã,diuulsaq3 mẽbra p̃ agros,
Perq3 tuas spargã,si se tibi misceat,vndas.
Uror enĩ:lesusq3 exestuat acrior ignis:
Cũq3 suis videor trãslatam viribus etnam
Pectore ferre meo,nec tu galathea moueris.
Talia nequicq̃ questus(nã cuncta videbam)
Surgit,ꝛ vt taurus vacca furibund⁹ adempta/
Stare nequit,siluaq3,ꝛ notis saltibus errat,
Cum ferus ignaros/nec quicq̃ tale timentes
Me videt atq3 acim:videoq3,exclamat,ꝛ ista/
Ultima sit/faciã/veneris concordia vestre,
Tantaq3 vox/quantã cyclops iratus habere
Debuit,illa fuit,clamore perhorruit etna.
Ast ego vicino pauefacta sub equore mergor,
Terga fuge dederat cõuersa simethius heros,
Et fer opẽ galatẽa,precor,mihi ferte parentes,
Dixerat,ꝛ vestris periturũ admittite regnis.

Hirte sete.erecte.Unum est in media lumen mihi fronte.Hipophore ꝛ obiectioni que fieri posset occurrit polyphemus: faterurq3 se vnum quidem dumtaxat oculuz habere:sz ita magnũ vt par duobus eẽ possit.Sed instar.ad magnitudinem ꝛ similitudinem magni scuti.Quid?non hec oĩa magno.exemplo solis polyphemus ostendit vnicum oculũ sibi ornamento esse:cum sol qui omnia videt:vno sit oculo contentus.Meus genitor.neptunus. In vestro equore:vbi vos viuitis o nereides Tibi eñ succumbimus vni.subijcimus nos tibi soli.Sperne.contemne.Nerei.galathea nerei filia.est enim vocandi casus.Hui⁹ cõtemptus.quo me spernis.Patientior.tolerantior. Placeatq3 sibi.pulcher sibi videatur: suaq3 forma superb⁹ sit.Modo copia detur.modo ipsuz comprehendere possim.Hec autem cum maxima indignatiõe a polyphemo iacta fuere.Sentiet eẽ mihi.hoc est cognoscere me pro mẽsura tã magni corporis vires habere. Traham.extraham.Diuulsa.discerpta.Si se tibi misceat.si tecũ coeat atq3 concumbat.Uror.crucior.Lesus ignis.offensus amor. Exestuat.feruet.inflãmat.Acrior.acrius ꝛ vehementi⁹.nomẽ eĩ pro aduerbio ponitur.Cum suis viribus.cum suis ignibus.Uires eñ etne incendia sunt assidua. Moueris.cõmoueris ad misericordiã vt mihi morem geras.Ferus.terribilis. Ignaros.nescios nos videri:eoq3 securos. Veneris vestre.vestre voluptatis.Vestris regnis.in vestra aquaruz regna.

B

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Quãuis extremus angulus. q̃uis vltima pars anguli. Hinc vo colligit q̃ magnũ fuerit illud saxum: qd in acim polyphemus iecit. Obruit. texit. cooperuit. Per fata. permittẽtibus fatis. Vires auitas. vires sibimet i. fluuij: vt in fluuiũ conuerteret. Tũ moles tacta dehiscit. tum rupes pcussa aperit. Properataq; surgit arundo. pperata qdem legit: sed procera hoc est recta et longa arundini magis cõuenire videtur. Tametsi pperata. properãter ac festinãter nata intelligi possit. Extitit. extra stetit. Incinctus iuuenis flexis. Sic quidem legit. Sz inflexis forsitan et cinctus sic ẽ legendũ: vt vtrũq; in alterius locũ trãsferat: hoc modo. Inflexis iuuenis cinctus noua cornua cãnis nã fluuiorũ dij cornua hr̃e fingũtur: qd boum similes esse dicunt: et pter strepitum et pter circunflexiones: quas cornua vocant. Cincta aũt cornua cãnis idcirco hr̃e fingunt: q fere in ripis fluminũ arundines nascũtur. Cerulus niger. Et antiquum tenuerũt flumina nomen. acis nãq; fluuiꝰ ille fuit appellatꝰ. Desierat galathea loqui. Finẽ sermoni suo imposuerat galathea. hec aũt ad cõnectãdã cum supioribꝰ glauci trãsfigurationẽ a poeta narrant. nã glaucus anthedonis filiꝰ piscator cũ esset forte pisces captos in prato exposuit: q cũ i mare exiliuissent vt cãm huiꝰ rei recognosceret dẽtibus cepit illas herbas mãdere: in qbꝰ iacuerant pisces: sz statim mutata natura se in mare pcipitauit: quẽ dij miserati in deũ marinũ siue (vt strabo refert) in balenã transmutarũt. Scylla redit ad littus reuertit e mari. Seductos recessus gurgitis. secretos sinus. Nouus incola. Glaucus: qui pauloante in deũ marinũ fuerat cõmutatꝰ. Fuerũt aũt tres glauci poetarũ carminibꝰ clari. is qui in deum marinũ fuit cõuersus. et quẽ in iliados. vi. scribit Homerꝰ cũ ferreis diomedis armis sua aurea pmutasse: et quẽ narrat virgi. in georgicis ob ptẽptũ venerẽ dentibꝰ suarũ equarũ fuisse laniatum. In euboica anthedone. Anthedon vrbs est beotie maritima ab anthedone dij et alces abã

Insequitur cyclops; partẽq; e monte reuulsam
Mittit, et extremus quãuis peruenit ad illum
Angulus e saxo, totum tamen obruit acin;
At nos qd fieri solum per fata licebat
Fecimus, vt vires assumeret acis auitas,
Puniceus de mole cruor manabat, et intra
Temporis exiguũ rubor euanescere cepit,
Fitq; color primo turbati fluminis imbre,
Purgaturq; mora, tum moles tacta dehiscit,
Viuaq; per rimas properataq; surgit arundo,
Osq; cauũ saxi sonat exultantibus vndis:
Miraq; res, subito media tenus extitit aluo
Incinctus iuuenis flexis noua cornua cãnis,
Qui, nisi q maior, q toto cerulus ore est,
Acis erat, et sic quoq; erat tũ acis in amnem
Versus, et antiquũ tenuerũt flumina nomen.
Desierat galathea loqui, cetusq; soluto
Discedũt, placidisq; natãt nereides vndis.
Scylla redit (neq; eñi medio se credere ponto
Audet) et aut bibula sine vestibꝰ errat harena,
Aut vbi lassata est seductos nacta recessus
Gurgitis, inclusa sua mẽbra refrigerat vnda.
Ecce fretũ scindẽs alti nouus incola põti
Nuper in euboica versis anthedone membris
Glaucus adest, visaq; cupidine virginis ardet,
Et quecũq; putat fugientẽ posse morari
Verba refert, fugit illa tamẽ, veloxq; timore
Peruenit in summũ positi prope littora mõtis.
Ante fretũ est ingens apicẽ cõiectus in vnum
Longa sub arboribus conuexus ad equora vertex,
Constitit hic, et tuta loco, monstrũ ne, deus ne
Ille sit, ignorans admiraturq; colorem,

Cęsariḗq3 humeros subiectaq3 terga tegentem|
Ultimaq3 excipiat qd̄ tortilis inguina piscis,
Sensit,et innitens quę stabat proxima moli:
Non ego prodigiū,nec sum fera bellua,virgo,
Sz deus inquit aquę, nec maius in ęquore ptē?
Jus habet,et triton,athamātiadesq3 palemon:
Ante tamen mortalis erā,sed scilicet altis
Deditus ęquorib⁹,tātū exercebar in illis,
Nā modo ducebam ducentia retia pisces,
Nūc in mole sedens moderabar arūdine linum,
Sunt viridi prato confinia littora,quorū
Altera pars vndis, pars altera cingitur herbis,
Quas neq3 cornigerę morsu lęsere iuuencę,
Ne placidę carpsistis oues,hirtę ve capellę,
Non apis inde tulit collectos sedula flores,
Non data sunt capiti genialia serta, nec vnq̄
Falciferę secuêre manus: ego primus in illo
Cespite consedi,dum lina madentia sicco.
Utq3 recenserem captiuos ordine pisces,
Insuper exposui,quos aut in retia casus,
Aut sua credulitas in adūcos egerat hamos,
Res similis fictę,sed quid mihi fingere pdest?
Gramine cōtacto cępit mea pręda moueri,
Et motare latus,terraq3 vt in ęquore niti:
Dūq3 moror,miror q3 simul,fugit oīs in vndas
Turba suas,dn̄mq3 nouū/littusq3 relinquunt,
Obstupui,dubitoq3 diu,causamq3 requiro,
Nū deus hoc aliquis,num succus fecerit herbę
Quę tm̄ has inquā vires h3 herba? manuq3
Pabula decerpsi,decerptaq3 dente momordi:
Uix bene cōbiberant ignotos guttura succos,
Cum subito trepidare intus pręcordia sensi,

tis,filio denomiata.vel q oim sit anfirotati.i.floridissima. Est ⁊ alia eodem noie iuxta gazā ;itidez maritima.vñ anthedonius. Est etiā portus anthedonius. Euboica.quia euboea beotie adiacet. Morari.remorari.retinere. In summuz.in summitatem et cacumen. In vnum apicem.in vnum cacumē. Coniectus.coactus. Cōuexus.inclinatus. Locum autem describit p̄cipitio accōmodatuz. Ad equora.in mare versus. Tortilis piscis.qui se facile torquet. Ultima inguina.vltimā inguinū partem.ad id aūt alludit ;poeta. quod Strabo ait glaucum in balenam fuisse transfiguratum. Sēsit.animaduertit glaucus eā mirari.⁊ addubitare vtrum de⁹ an monstrū esset. Et innitens moli.adherens rupi et saxo. Non ego pdigiuz monstrū. Sed de⁹ aque sed;deus marin⁹. Maius ius maiorem potentiaz. Sed scilicet altis deditus equoribus.sed piscādi in mari studiosus. Significat enim glaucus se fuisse piscatorez Tantū.solum. Nam modo ducebam.interduz inquit glaucus retibus.interdum hamis pisces capiebam. Ducebam.trahebaz. Linum.hami lineam. Sunt viridi prato.topographia ⁊ loci descriptio. Morsu lesere.depauere. Genialia serta.genio ac voluptati conuenientes coronas. In illo cespite.in illo herboso littore. Cespes em̄ dicitur terra cuz propria herba auulsa. Recenserem.dinumerarem. Captiuos.captos. Lina madētia.retia madefacta per metonymiaz. Insuper.desuper.superne. Egerat.impulerat. Res similis ficte videbitur subaudiēdum. Sed quid mihi fingere prodest? ac si diceret.nullam habeo causam cur fingere debeam. Gramine.herba. Mea p̄da.capti pisces iāq3 mortui. Niti.salire. Salientes eniz niti solent:vt longiores edāt saltus. Motare.frequēter mouere. Dūq3 moror miror q3 simul.agnominatio lepida. Has vires.tantam vim vt mortuos pisces viuos efficere possit. Trepidare.salire moueri. Pect⁹ rapi.animum teneri.

Glaucus i deum marinum,

Alterius nature. equoris ac pi-
scis. Restare. resistere amori ⁊ cu
piditati alteriꝰ nature. Socio ho
nore. nā me quoqꝫ in suū numeꝝ
admiserūt. Ferā. habeā. Demāt
auferāt. Lustror purgor. Nefas. i
pietatez humanāqꝫ infirmitatez
Supponere. subiicere. De diuer-
sis partibꝰ. de diuersis regionibꝰ
Que postq̄ redeūt. postq̄ inquit
fluuii equoraqꝫ a me recesserunt:
aliū me esse pcepi: q̄ pauloāte fu
eram. Recepi pcepi. Nec eūdem
mēte. nā mētez q̄z mutauerā. A-
cta memorāda. facta memoria di
gna. Viridez ferrugine. ceruleā ⁊
subnigram. Ferrugo nāqꝫ est: vt
Seruiꝰ exponit. purpura nigrior
vñ Virg. Luz caput obscura niti
duz ferrugine texit. Verro. traho
Cruraqꝫ pinnigero. crura sua ait
glaucꝰ in pisce quidem caudā fuisse
trāsformata. Curuata. cū inflexio
ne quadā mutata. Pinnigero pi
sce. in piscē pinnas hñtez. Non tā
geris. nō moueris. Furit. in furorē
stimulat. Irritatꝰ idignatꝰ. ira in
flāmatꝰ. Prodigiosa atria. edes
mōstroꝝ plenas. hoīes nāqꝫ mul-
ti in feras varias mutati illic de-
tinebātur. Titanidos circes. tita
ni. hoc est solis filie.

¶ Raphaelis Regii in quartū-
decimū metamorphoseos Oui-
dii librum enarrationes.

Iamqꝫ gigāteis. Glaucꝰ cū
a scilla fuisset spretꝰ: se ad
circen solis filiam herbis
carminibusqꝫ potētissimā
ɔtulit: eāqꝫ rogauit vt sibi opē fer
ret efficeretqꝫ carmibꝰ: vt a Scil
la redamaret. sz circe illiꝰ statim
amore capta ipsū i suos āplexꝰ pel
licere tēptauit: a quo spreta cū fu
isset: oēm idignatōez i scillā ɔuer
tit. ac sinū quēdā in quē descēde-
re scilla ɔsueuerat: venenis ifecit
quibꝰ pubetenꝰ i varia mōstra ɔuer
sa: cū sibimetipsi displiceret i fre-
tū siculū desiliuit: vbi i circes odi
um vlissis socios submersit: ac for
sitan etiā aenee struxisset isidias:
nisi iā i saxū fuisset ɔuersa qd etiā
num a nautis vitat. Gigāteis fau-
cibꝰ. capitibꝰ gigātuz: q̄ oppssi et-
na dñr. Quid rastra. sint vbū qd
sepe elegāter pterm̄ittit. subau-
diat. Nescia. arua nāqꝫ illa nūq̄
fuerāt arata. Euboicꝰ cultor glau
cus āthedoniꝰ. Tumidaꝝ aquaꝝ
periphrasis est maris. Liqrat ⁊ zā

Scylle in guina i ca nes.

Alteriusqꝫ rapi nature pectus amore:
Nec potui restare diu, repetēdaqꝫ nunq̄
Terra vale dixi, corpusqꝫ sub equora mersi,
Dii maris exceptum socio dignātur honore,
Utqꝫ mihi queqūqꝫ feram mortalia demāt;
Oceanūqꝫ thetynqꝫ rogāt: ego lustror ab illis,
Et purgāte nefas nouies mihi carmine dicto/
Pectora fluminibus iubeor supponere cētum.
Nec mora, diuersis lapsi de partibus amnes,
Totaqꝫ vertūtur supra caput equora nostrum:
Que postq̄ redeūt, alium me corpore toto
Ac fueram nuper, nec eūdem mēte recepi.
Hactenus acta tibi possum memorāda referre,
Hactenus ⁊ memini, nec mēs mea cetera sensit.
Hāc ego tum primū viridem ferrugine barbam,
Cesarieqꝫ meam, quā longa per equora verro,
Ingētesqꝫ humeros, ⁊ cerula brachia vidi,
Cruraqꝫ pinnigero curuata nouissima pisce.
Qui tñ hec spēs? quid diis placuisse marinis?
Quid iuuat esse deum? si tu nō tangeris istis?
Talia dicētem, dictūꝝ plura relinquit
Scylla deum: furit ille, irritatusqꝫ repulsa/
Prodigiosa petit titanidos atria circes.

Scylla refugit Glaucum.

huiusque verba Glauci

¶ Publii Ouidii Nasonis Metamorphoseos
Liber. xiiii.

Glaucus spretus ad Circen pro ope confugit

Iamqꝫ gigāteis iniectam fauci-
bus etnam,
Aruaqꝫ cyclopum, quid rastra,
quid vsus aratri,
Nescia, nec quicq̄ iunctis debētia bobus
Liqrat euboicus tumidaꝝ cultor aquaꝝ,
Liquerat ⁊ zanclen, aduersaqꝫ menia rhegi,

clen. Zancle vt in superiore diximꝰ libro:eadē esse cū messena videt. Aduersaq3 menia rhegi mes senam significat:q̄ e regiōe rhegij posita est. Rhegiū aūt est vrbs in finibus calabrye:vbi sicilia ab italia distracta fuisse memorat. vnde ⁊ rhegiū apo tu rignisthe dictū est. hoc est ab arumpēdo: ꝙ eo

Naufragūq3 fretū,gemino qđ littore pressum
Ausonię siculęq3 tenet confinia terrę,
Inde manu magna tyrrhena ꝑ ęquora vectus,
Herbiferos adijt colles,atq3 atria glaucus
Sole satę circes/variarū plena ferarum:
Quā simul aspexit,dicta acceptaq3 salute,
Diua dei miserere precor,nā sola leuare
Tu potes hūc,dixit,(videar mō dignꝰ)amorē,
Quanta sit herbarū titani potētia nulli
ꝙ mihi cognitius,qui sum mutatus ab illis.
Ne ve mei nō nota tibi sit cā furoris,
Littore in italico/messenia męnia ɔtra/
Scylla mihi visa est,pudor est ꝓmissa ꝓcesq3
Blanditiasq3 meas ɔtemptaq3 verba referre,
At tu,siue aliqđ regnū est in carmine,carmen
Ore moue sacro,siue expugnatior herba est,
Utere tēptatis operosę viribus herbę,
Nec medeare mihi,sanesq3 hęc vulnera mando,
Fineq3 nil opus est,partē ferat illa caloris.
At circe(neq3 enī flāmis hz aptius vlla
Talibus ingeniū)seu cā est huius in ipsa,
Seu venus indicio facit hoc offensa paterno,
Talia verba refert:melius sequere volentem,
Optantēq3 eadem,pariliq3 cupidine captam,
Dignus eras,vltro poteras/certeq3 rogari,
Et si spem dederis,mihi crede,rogaberis vltro,
Ne dubites,adsitq3 tuę fiducia formę:
En ego cum dea sim,nitidi cum filia solis,
Carmine cum tm̄,quātum ꝗ̄ gramine possim,
Ut tua sim voueo,spernentē sperne,sequenti

in loco sicilia ab italia fuerit abrupta:vt Plini. tradit. Naufragūq3 fretū. in quo mlta fiunt naufragia. Pressuz. angustatū. Gemino littore. duobꝰ littoribꝰ: italico ⁊ siculo. Ausonie siculeq3 tz cōfinia. freto nāq3 sicilia ab italia disterminat. Inde. a freto. naz mare inferū: qđ ⁊ thyrrhenū vocat: vsq3 ad fretū ꝓtēdit. Herbiferos colles. circeum significat: in quo mōte circe dr habitasse: q̄ hoies carminibꝰ succisq3 herbarū in feras cōuertebat. Sil. postꝙ. Mō. dūmodo. Leuare. leuē facere. Titani. o circe filia titanis et solis. Cognitiꝰ. notius. Qui suz mutatus. cām exponit: cur nulli sit notius quāta sit herbarū potētia ꝙ sibi: qz inqt ab illis suz cōuersus ex hoie in deū marinū. Mei furoris. amoris tā vehemētis. Messenia menia ɔtra. e regiōe messene vrbis quā ⁊ zanclē appellatā fuisse diximꝰ. est aūt anastrophe. preposițio nāq3 q̄ ꝑponi dz postposita ē. Pudor est referre. me pudet tibi narrare. blāditijs nāq3 vsus erat glaucꝰ deo nō conuenietibꝰ. Aliqđ regnū. aliq̄ potētia. Expugnatior. potētior ad expugnādū ⁊ vincendū. Opose efficac. Fineq3 nil. qz nihil opꝰ est fine. hoc est nolo vt amori meo finis imponat. Partē ferat illa caloris. h̄ est illa q̄3 mei amore capiat. Uellet eniz glaucus efficeret circe: vt a scylla redamaret. Ingeniū aptiꝰ. naturā aptiorē ⁊ iclinatiorē. Talibus flāmis. talibꝰ amoribꝰ. In ipa. in ipsiꝰ volūtate ad amores libidinēq3 ꝓna. Indicio prno. indicio solis: q̄ illiꝰ cū marte ɔcubitū vulcano indicauit. q̄re venꝰ indignata oēm solis ꝓgeniē turpissimis amoribus inq̄nauit. Uolentē. me subaudiamꝰ. Pariliq3 cupidine. pari amore. Dignꝰ eras vltro poteras rogari. sponte inqt ob pulchritudinē tuā poteras ac debebas a scylla rogari. adsitq3 tue fiducia forme. h̄ ē tue pulchritudini confide. Uoueo. votis expopto. Hic aūt ondit/Glaucū singulari quadā pulchritudie fuisse ornatū. Spnentē. scyllā. Seqnti redde vices. me vicissim seqre ac res

dama. Unoqꝫ duas vlciscere facto. ⁊ me q̄ tibi ea q̄ rogasti concedere nolo: ⁊ scyllā q̄ te est aspnata. Prius in equore. ante rerū natura cōmutabit: ꝙ ego ab amanda scylla desistā. Frōdes. arbores pars em̄ p toto p sinecdochē. frequēter vsurpat. Alge. herbe sunt maris peculiares. Sospite scylla incolumi ⁊ viua. Quatin9. qm̄. q̄ tenus xo inq̄tū significat. Ledere nō poterat: de9 ei erat. Amās cā cur nollet: qꝛ amans. Repulsa veneris. pter coitus repulsam. Infamia pabula. īfames herbas pter nomenta. Hecateia carmina. incantatōes ab hecate matre acceptas. Cerula velamina. cerulеas vestes ⁊ nigras. Processit. excessit. Feruētesqꝫ estib9 vndas periphrasis est freti: ꝙ a feruēdo est dictū. significat aūt scyllā pedib9 fretū fuisse ingressaꝫ. Ponit vestigia. īgredit. Sūmaqꝫ decurrit. hoc est p summitatē maris currit siccis pedib9: qđ nisi eēt dea: maxime mirandū foret. Paruus erat gurges. Gurgitē describit in q̄ se lauare solebat scylla glauci amica. Medio cū plurimus orbe sol erat. periphrasis est meridiei. Medio orbe. medio celo. Preuiciat. añ inficit. precorrūpit. Portentificis venenis. portēta ac mōstra facientib9. Inquinat. inficit. Pressos latices. succos expssos. ex herbis noxijs. Magico ore. Hypallage est. magicū ei carmē accipimus. Demurmurat. dehorsum murmurat. Fedari. deturpari. Abigit. depellit manib9. Ora proterua. improba rabida. Corpus. femorꝫ carnē ac pulpaꝫ summarū coxarū. Femora ei summitates coxarū dicunt: ac pro inguinibus ponunt. vñ femoralia declinant: q̄bus pudenda tegūtur. Cerbereos rictus. ora canū cerbero similiū. Stat. horret. Inguinibus trūcis. mutilatis. nā inguina in canes fuerāt cōuersa. Utero extante. eminēte ventre. Coercet. ꝯtinet. comprimit. Fleuit amans glauc9. qꝛ amās fleuit scylle fatū. Scylla loco mansit in eodē gurgite remāsit. In circes odium. sciebat ei vlyssez a circe amari. mltos aūt e socijs suis in freto siculo amisit vlysses: vt ī odissea narrat Home. Mox. paulopost.

Scylla in scopulum

Redde vices, vnoqꝫ duas vlciscere facto.
Talia tentanti, prius (inq̄t) in equore frondes,
Glaucus, ⁊ in summis nascent mōtib9 alge,
Sospite q̄ scylla nostri mutent amores.
Indignata dea est, ⁊ ledere quatinus ipm
Nō poterat, nec vellet amans, irascitur illi,
Que sibi prelata est, venerisqꝫ offensa repulsa.
Protinus horrendis infamia pabula succis
Conterit, ⁊ tritis hecateia carmina miscet,
Cerulaqꝫ induitur velamina, perqꝫ ferarum
Agmen adulantū media processit ab aula,
Oppositūqꝫ petens cōtra zancleia saxa
Rhegion ingredit, feruētesqꝫ estibus vndas,
In q̄bus vt solida ponit vestigia terra,
Sūmaqꝫ decurrit pedibus super equora siccis:
Paruus erat gurges curuos sinuatus in arcus,
Grata quies scylle, quo se referebat ab estu
Et maris ⁊ celi, medio cū plurimus orbe
Sol erat, ⁊ minimas a vertice fecerat vmbras:
Hunc dea preuitiat, portētificisqꝫ venenis
Inquinat, hic pressos latices radice nocenti
Spergit, ⁊ obscurū verbo ambage nouorum
Ter nouies carmē magico demurmurat ore.
Scylla venit, mediaqꝫ tenus descēderat aluo,
Cum sua fedari latrātibus inguina mōstris
Aspicit, ac primo nō credens corpis illas
Esse sui partes, refugitqꝫ, abigitqꝫ, timetqꝫ
Ora pterua canū, sꝫ quos fugit, attrahit vna,
Et corpus querēs femorū/crurūqꝫ/pedūqꝫ/
Cerbereos rictus pro ptibus inuenit illis.
Statqꝫ canū rabies, subiectaqꝫ terga ferarum
Inguinibus trūcis/vteroqꝫ extante coercet.

Teucras carinas. naues enee troiani. Fuerat mersura. submersisset: nisi quo tp̄e illac trāsiuit eneas in scopulū iā mutata fuisset. Ni pus ī scopulū: vt & alij geographi & Pli. in p̄mis scribūt. scylla ē saxū ingens freto imminēs: q̄d in pte sup̄iore humanā hȝ effigiē. in inferiore v̄o plures hȝ cauernas: q̄b⁹ vn̄ refracte latrat⁹ canū & lupo𝔯 vlulat⁹ referre vident. Hūc vbi troianę. errores enee describit poeta: vt cū ad pithecusaȝ eū deduxerit īsulā: cōmodi⁹ cercopū in simias metamorphosin describere possit. Auidā charybdī. q̄ deuorat naues atq̄ euomit. Nō bn̄ latura. nā seip̄ȝ iterfecit: vt ex carmīe virgiliano etiam puer̄ ē notū. Sidonis. Dido sidonia. Decepta. ab enea q̄ eā reliq̄t q̄ sibi illum vt maritū copularat. Harenose terre. carthaginis. vn̄ Hiarbas apd̄ virg. Cui litt⁹ arādū dedim⁹. Ad fines eryc̄. mōs est sicilie eryx ab eryce amici Bebrycio𝔯 reḡ & vener̄ filio denoīatus: q̄ virib⁹ corp̄is p̄stās tandeȝ cū hercule cestib⁹ pugnās occubuit. vn̄ ven⁹ erycina fuit appellata. Iris iunonia a iunone missa. notū ē aūt h̄ ex. v. virgi. Hippotade regnū. Aeolias īsulas. nā eol⁹ iouis fuit fili⁹ ex acesta hippote troiani filia Sirenū acheloidū. acheloi filia𝔯. sirenes ei acheloi fluuij filie: ex calliope musa fuisse dicūt q̄ iuxta fretū siculū hītantes sua uit adeo canebāt: vt illac nauigātes sopirēt: somnoq̄ opp̄ssos mergerēt. Tres aūt fuisse dn̄r p̄theno pe. Leucosia. ligia. Orbataq̄ p̄side pin⁹. nauis palinuro gubernatore p̄uata: vt plene Vir. narrat. Inarimē p̄chytēq̄ legit. transit. Inarime aūt īsula ē in sinu cāpano: in q̄ est mōs flāmas eructans. P̄chyte v̄o insula ē sic dcā: q̄ terremotu ab enaria sit p̄fusa. nā p̄cheo siḡt p̄fundo. Pitecusas habitātū noīe dictas. Pithecusa īsula ē in sinu cāpano vrbē in mōte hn̄s pithecusas: a m̄ltitudine simiarū dcā. nā piphikos simia dr̄ sup̄it ei cercopū p̄fidiā odio hn̄s eos ī simias ꝯuertit: hācq̄ īsulaȝ ill̄ assignauit habitādā. Pli. v̄o audact̄ ab ouidio dissentiēs scribit pithecusā nō a simia𝔯 m̄ltitudīe: vt aliq̄ existiauere: sȝ a figulīnis doliario𝔯 dn̄oīatā eē. pithos nāq̄ doliū a grec̄ appellat̄. Cecropidū exosus. cū maxia athenīēsiū q̄ & cecropide dn̄r ignominia, sic legit̄: cū p̄serti nusq̄ lectū sit athenīēses ioui odio fuisse. q̄re loco cecropidū audact̄ ꝯtēderi cercopū penl̄tia p̄duc. eē legēdū. nā cercopas hoīes dolosos ac p̄fidos: & vn̄ cūq̄ lucrari cupiētes ī simias fuis

Fleuit amans glaucus, nimiūq̄ hostiliter vsę
Viribus herbarū fugit cōnubia circes.
Scylla loco mā̄sit, cūq̄ est data copia, primum
In circes odium, socijs spoliauit vlyssem,
Mox eadem teucras fuerat mersura carinas,
Ni prius in scopulū, qui nunc quoq̄ saxe⁹ extat,
Trāsformata foret, scopulū quoq̄ nauita vitat.
Hunc vbi troianę remis, auidāq̄ carybdim
Euicere rates, cū iam prope littus adessent
Ausoniū, libycas vento referuntur ad oras,
Excipit ęnean illic aīoq̄ domoq̄
Nō bene dissidiū phrygij latura mariti
Sidonis, inq̄ pyra sacri sub imagine facta
Incubuit ferro, deceptaq̄ decipit omnes:
Rursus harenosę fugiens noua mœnia terrę,
Ad sedes erycis, fidūq̄ relatus acesten,
Sacrificat, tumulūq̄ sui genitoris honorat:
Quasq̄ rates iris iunonia pene cremarat,
Soluit, & hippodatę regnum, terrasq̄ calenti
Sulfure fumātes, acheloidūq̄ relinquit
Sirenū scopulos, orbataq̄ pręside pinus
Inarimen, prochytēq̄ legit, sterilīq̄ locatas
Colle pithecusas, habitantum nōīe dictas.

Cercopes in simias

Quippe deum genitor fraudē & plurima quondā
Cercopum exosus, gentisq̄ admissa dolose,
In deforme viros aīal mutauit, vt idem
Dissimiles homini possent, similesq̄ videri,
Membraq̄ cōtraxit, naresq̄ a frōte remissas
Contudit, & rugis perarauit anilibus ora,

se conuersos poeta scribit. Uidetur autem ad id alludere: ꝙ cercopitheci simie caudate dicuntur: ꝗuis apo tis kerku. hoc est a cauda cognominētur. Cercopa sane. vt ait Sex. Pōpei⁹: greci appellant lucrari vndiqꝫ cupiētem quasi kerdona: quē nos quoqꝫ lucrionem vocam⁹. Homer⁹ quoqꝫ in cercopas carmine inuect⁹ est: vt narrat plutarch⁹. Posse q̄ri. facultatē querēdi ac lamentādi. verbum enī ꝓ noīe positum est. Has vbi ꝑterijt. Aduētum enee ad sibyllā describit poeta: vt sibyllā ipsam in vocē tādem cōuersam fuisse exponat. nā sibylla dū esset virgo ab appolline amata: cū ab eo vt q̄cq̄d vellet peteret hortāte ī petrasset: vt tot annos viueret: quot in manu harenas tenebat: oblita est adijcere voto: ne vnq̄ senesceret. quare cū phebo morē gerere noluerit/ad tn̄ decrepitatis ꝑuenit: vt a corꝑe derelicta/tota in vocē fuerit cōmutata. Parthenopeia menia. neapolim: q̄ ꝛ parthenope ab vna sirenum illic sepulta fuit appellata. Canori eolide. miseni eoli filij quo nō prestātior alter ere ciere viros marteqꝫ accēdere cātu: vt canit Uir. vn̄ etiam ꝓmōtorium misenum fuit appellatum. Littora cumaꝝ. cume vrbs cāpanie antiquissima italicaꝝ vrbiū atqꝫ siculaꝝ a chalcidēsibus q̄dē ꝯdita: vt Strabo inq̄t. sȝ a cumeis denoīata. naȝ colonie ductores hippocles cume⁹ ꝛ megasthenes chalcydēsis inter se pepigerūt: vt chalcydēsium q̄dem colonia esset. a cumeis xͦ nomen acciꝑet. alij apo ton kimaton. hoc est ab vndis cumas scribūt fuisse denoīatas. Uiuacis sibylle. q̄ multos ānos vixit. sibylla xͦ ex sentētia. M. Uarronis oīs femina vates nūcupatur: vel ab vni⁹ delphidis noīe. vel a ꝯsilijs deoꝝ enunciādis. Sios enī deos ex cōsilium bulian appellabāt eolico genere sermonis. itaqꝫ sibyllam dictam esse quasi theubulas scribit varro, easqꝫ decem nūero fuisse: quas q̄dem oēs enūerauit sub auctoribus q̄ de singulis scriptitarūt. Prima aūt fuit persica. Scd̄a libyca. Tertia delphica. Quarta cimmeria. Quinta erythrea. Sexta samia. Septima cumana noīe amalthea: q̄ ab alijs herophile vel demophile nomīatur. Octaua hellespontiaca. Nona phrigia. Decima tyburs noīe albumea. Ceteꝝ cumana ad quē peruenisse eneam Ouidi⁹ narrat nouem libros attulisse ad regem tarq̄nium priscū narratur: ac ꝓ eis trecētos philippeos postulasse. rexqꝫ aspnatus ꝑcij magnitudinem mulieris insaniā derisisse. illa in conspectu regis tres cōbussisse: ac ꝓ reliq̄s idem ꝑcium postulasse. Tarq̄nius multomagis mulierem insanire putasse: q̄ demo tribus alijs exustis cū in eodem precio ꝑseueraret: motus rex residuos trecētis aureis emisse.

Eneas ad inferos

Cume

Sibylle

Totaqꝫ velatos flauenti corpora villo
Misit in has sedes, nec nō prius abstulit vsum
Uerboꝝ, ꝛ natę dira in ꝑiuria linguę,
Posse queri tn̄ rauco stridore reliquit.
Has vbi preteriit, ꝛ parthenopeia dextra
Męnia deseruit, leua de parte canori
Aeolidę tumulum, ꝛ loca fęta palustribus vluis
Littora cumaꝝ, viuacisqꝫ antra sibillę
Intrat, ꝛ vt manes adeat ꝑ auerna paternos
Orat, at illa diu vultum tellure moratum
Erexit, tandēqꝫ deo furibūda recepto,
Magna petis (dixit) vir factis maxime, cuius
Dextera ꝑ ferrum, pietas spectata ꝑ ignes,
Pone tn̄ troiane metum, potiere petitis,
Elisiasqꝫ domos, ꝛ regna nouissima mūdi
Me duce cognosces, simulacraqꝫ cara parētis
Inuia virtuti nulla est via: dixit, ꝛ auro
Fulgētem ramum silua iunonis auernę
Monstrauit, iussitqꝫ suo diuellere trūco.
Paruit eneas, ꝛ formidabilis orchi
Uidit opes, atauosqꝫ suos, vmbrāqꝫ senilem
Magnanimi anchisę, didicit quoqꝫ iura locoꝝ,
Quęqꝫ nouis essent adeūda pericula bellis:
Inde ferēs lassos auerso tramite passus/
Cum duce cumea fallit sermone laborem.
Dūqꝫ iter horrēdum ꝑ opaca crepuscula carpit:

Enee aduentus ad Sibyllam Cumanam.

Sibylla ait.

Seu dea tu pręsens, seu diis gratissima, dixit,
Numinis instar eris semp mihi, meq; fatebor
Muneris esse tui, quę me loca mortis adire,
Quę loca me visę voluisti euadere mortis,
Pro quibus aerias meriti euectus ad auras
Templa tibi statuā, tribuā tibi thuris honores.
Respicit hūc vates, & suspiratibus haustis/
Nec dea sum/dixit, nec sacri thuris honore
Humanum dignare caput, neu nescius erres,
Lux ęterna mihi cariturаq; fine dabatur,
Si mea virginitas phębo patuisset amāti;
Dum tñ hāc sperat, dum pręcorrūpere donis
Me cupit, elige/ait, virgo cumea, quid optes,
Optatis potiere tuis, ego pulueris hausti
Ostēdens cumulum, quot haberet corpa pulvis
Tot mihi natales cōtingere/vana rogaui,
Excidit/vt peterem iuuenes q; ptinus annos.
Hos tñ ille mihi dabat/ęternāq; iuuētam,
Si venerem paterer: contēpto munere phębi
Innuba pmaneo, sed iam felicior ętas
Terga dedit, tremuloq; gradu venit ęgra senect?
Quę patiēda diu: nam iam mihi secula septem
Acta vides, supest numeros vt pulueris ęquem
Tercētum messes, tercētum musta videre
Tempus erit, cum de tāto me corpe paruam
Longa dies faciat, cōsumptaq; mēbra senecta
Ad minimū redigētur onus, nec amata videbor,
Nec placuisse deo, phębus quoq; forsitan ipse
Uel non agnoscet, vel dilexisse negabit,
Usq; adeo mutata ferar, nulliq;' vidēda,
Uoce tñ noscar, vocem mihi fata relinquēt.
Talia cōuexum p iter memorāte sibilla,

Manes paternos. aīam anchise patris. Furibūda. furēti similis. Deo recepto. appolline accepto. Dextera fortitudo. Per ferruz. p ensem: quo multos hostiū interfecit eneas. Pietas spectata per ignes. nā ex incēdio troiano et deos penates & prēm anchisen humeris exportauit eneas. Elysiasq; domos. Elysium a poet; fingitur loc? esse apud inferos vbi aīe eo&; q bene vixerūt qescere ī summa felicitate dicūtur. Regna nouissima. inferos. Simulacraq; cara parētis. hoc ex eo& opīone dictū est qui aiūt hoīem ex trib? cōstare: aīa corpe & simulachro. Animāq; celum petere. Corp? reddi terre. Simulacrū ad inferos descēdere. Inuia vtuti nulli est via nam subaudiat. est eīm snīa cām ptinēs cur sit ad inferos descēsurus eneas. Iunonis auerne. pserpine. Nemus eīm iuxta auernū & plutoni & pserpine fuit dicatum. Formidabilis orchi. formidandi plutonis. Inde ferēs lassos. ab īfer; reuertēs. Lassos passus. hypallage ē. ipse eīm lassus itelligit. Fallit sermōe laborez. hoc ē loqndo efficit: vt labor nō sentiat. Numinis instar. ad similitudinē dee pdea. Muner; eē tui. me vitā abs te, dono accepisse. Tribuam tibi thur; honores. hoc ē tibi tāq; dee sacrificabo. Et suspiratib? haust; suspiriis tract;. Hūanuz mortale Dignare. dignū puta. Lux eterna. vita ppetua. Patuissz. exposita & apta fuisset. Optat; potiere tuis. voti tui cōpos fies. Puluer; hausti. eruti. Tot natales. tot annos. Uana. stulta. Excidit e mēoria fugit' oblita suz. Hostn ille mihi dabat. dedissz. Si venerē paterer si passa fuissez illū coire mecū. Innuba. vgo sine nuptiis. Felicior etas. iuuenilis etas. Terga dedit. fugit. Egra senect? ab effectu q egros hoīes reddat. Que patienda diu. q mihi p lōguz tps ē tolerāda Secula septē septingētos ānos nā seculū cētuz āno& spaciū cōplectitur. Supest videre. poetica locutio. supest vt videā. Tercētum messes & musta. tercētuz annos itelligim?. Talia cōuexum. pulchra phātasia ad describēdaz socio& vlyssis in varias feras metamorphosin descendit poeta. ac

Sibilla in vocem

eorūdem in hūanaʒ figuram restitutōem. macareum eīm neritiuʒ atqʒ achimenidem vlyssis comites fingit ea q̄ sibi euenerūt. cōmemorare. de odyssea aūt homeri hec sumūtur. Cōuexuʒ. p iter arduū. Memorāte narrāte. Euboicā in vrbē. cumas dicit: que a chalcydēsibus ↄdite fuerūt. Nutricis nomen. caiete. nā caieta nutrix enee fuit q̄ moriēs et vrbi et portui nomen dedit: vt carmine Uirgiliano est notū. Tu quoqʒ littoribus nr̄is enea nutrix. Eternā moriēs famā caieta dedisti. Neritius. macareus. hic forte ad circes potētiaʒ explorādam ab vlysse missus/ cuʒ porionē ab ipsa circe acceptā gustasset/ vna cum oībus socijs/ preter vnū eurylochuʒ/ q̄ nihil bibere voluit/ in porcum fuit ↄuersus. sʒ p̄cibus vlyssis circe eos tādem pristine restituit figure. Hic quoqʒ substiterat. illic quoqʒ remāserat Neritius ithacēsis. neritius eīm ithace mōs est. Experiētis vlyssei. experti multa et passi vlyssis. Desertum quōdaʒ. olim derelictū. Noscit achimenidē. achimenides timore polyphemi cyclopis in sicilia ab vlysse relictus/ ab enea illac nauigāte fuit exceptus: vt ex carmine Uirgiliano etiaʒ pueris est notū Seruat fuauit putabat eīm macareus illum perijsse. Cur barbara graium. miratur macareus achimeniden grecum vlyssisqʒ comitem cū troianis grecorum hostibus nauigare. Petitur terra que vestra carina. hoc est quo nauigatis. Jam nō hirsutus amictu. iaʒ non asperis indutus vestibus quales in etna latitās gerebat. alludere auteʒ poeta videtur ad ea q̄ de achimenide Uir. scribit. Cuʒ subito e siluis macie ↄfecta suprema Ignoti noua forma miserādaqʒ cultu. Procedit. supplexqʒ manus ad littora tēdit. Respicimus dira illuuies immissaqʒ barba Consertuʒ tegimen spinis ac cetera graius. Et quōdam patrijs ad troiaʒ missus in armis. Jam suus. iam sui iuris. Iterum polyphemon. illi interrogationi rn̄det. Cur barbara graium prora vehit. se aūt gratū erga enean ostēdit achimenides. Illos rictus fluidos. illa fluentia ora. Aspiciam. optādi est modus Ni potior domus est. nisi melior et carior hec domus est mihi: q̄ sit et mea et vlyssis nauis. Quod loquor et spiro. qd viuo. fatetur aūt achimenides se vitaʒ ab enea accepisse: illiqʒ se oīa debere. est autem ordo. ille dedit qd loquor et spiro. Possim ne ingratus. parēthesis qua significat achimeni-

Achimenides

Sedibus euboicam stygijs emersit in vrbem
Troius eneas, sacrisqʒ ex more litatis,
Littora adit nōdum nutricis habētia nomen.
Hic quoqʒ substiterat post tedia longa laborum,
Neritius macareus comes experiētis vlyssei
Desertum quōdam medijs in rupibus etne
Noscit achimeniden, improuisoqʒ repertum
Uiuere miratur, quis te casusue deusue
Seruat achimenide? cur (inquit) barbara graium
Prora vehit? petitur vestra q̄ terra carina?
Talia querēti, iam non hirsutus amictu,
Jam suus, et spinis cōserto tegmine nullis,
Fatur achimenides, iterum polyphemon et illos
Aspiciam fluidos humano sanguine rictus,
Hec mihi ni potior domus est ithacieqʒ carina,
Si minus eneam veneror genitore, nec vnq̄
Esse satis potero, prestem lʒ oīa gratus,
Qd loquor et spiro, celūqʒ et lumina solis
Aspicio, possim ne ingratus et immemor esse?
Ille dedit, qd non aīa hec ciclopis in ora
Uenit, et vt lumen iam nūc vitale relinquam,
Ut tumulo, aut certe nō illa condar in aluo:
Quid mihi tūc animi, nisi si timor abstulit oēm
Sensum aīmqʒ fuit? cuʒ vos petere alta relictus
Equora cōspexi? volui inclamare, sed hosti
Prodere me timui, vestre quoqʒ clamor vlyssis
Pene rati nocuit, vidi cum mōte reuulsum
Immanem scopulū medias pmisit in vndas,
Uidi iterum veluti tormēti viribus acta,
Uasta gigāteo iaculātem saxa lacerto,

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

Et ne deprimeret fluctusq; lapisq; carinam/
Pertimui, iam me nō esse oblitus in illa:
Ut vero fuga vos ab acerba morte reduxit,
Ille q̄dem totam gemebūdus obābulat ętnam,
Prętētatq; manu siluas, ⁊ luminis orbus
Rupibus incursat, fędataq; brachia tabo
In mare ptēdens/gētem execratur achiuam,
Atq; ait: o si quis referat mihi casus vlyssem,
Aut aliquem ex socijs, in quem mea seuiat ira,
Uiscera cuius edam, cuius viuētia dextra
Membra mea laniem, cui⁹ mihi sanguis ínūdet
Guttur, ⁊ elisi trepidēt sub dētibus artus,
Quā nullū aut leue sit dānuz mihi lucis adēptę.
Hęc ⁊ plura ferox, me luridus occupat horror
Spectātem vultus/⁊ iam nūc cede madētes
Crudelesq; manus, ⁊ inanem luminis orbem,
Mēbraq; ⁊ humano cōcretam sanguine barbā,
Mors erat añ oculos, minimuz tñ ipsa doloris:
Et iam prēsum, iam nūc mea viscera rebar
In sua mersum, mētiq; herebat imago
Temporis illius, quo vidi bina meorū
Ter quater affligi sociorū corpora terrę,
Dum sup ipse iacēs hirsutę more leonis
Uisceraq; ⁊ carnes, cūq; albis ossa medullis,
Semianimesq; artus auidam cōdebat in aluū:
Me tremor inuasit, stabā sine sanguine męstus,
Mandentēq; vidēs/eiectantēq; cruētas
Ore dapes, ⁊ frustra mero glomerata vomētem,
Talia fingebā misero mihi fata parari,
Perq; dies multos latitās, oēmq; tremiscēs
Ad strepitum, mortēq; timēs, cupidusq; moriri,
Glāde famem pellēs, ⁊ mixta frōdibus herba,

des nunq̄ in eneam ingratū esse p̄ osse. Ut lumē iā nūc vitale relīquā. hoc est vt ptingat me statim mori. Et tumulo. cōdar. sepeliar illud aūt v̄buz dedit huc quoq; ē referēdum. Aut certe. correctio ē dicti p̄oris. possū eni in mari perire. In illa aluo ciclopis notissima Quid ai fuit. qs anim⁹ eē debuit Permisit p̄iecit. Ueluti tormēti viribus acta. tormētuz instrm est bellicū a torquēdis ⁊ cū īpetu mittēdis lapidib⁹ dictū. Acta. īpulsa Giganteo lacerto. mario brachio q̄tus gigātē deceret. p q̄d vasta poliphemi magnitudo significat̄ Depmeret. demergeret. Fluctusue. saxorū iactu excitat⁹. Iam me nō esse oblit⁹ ī illa. pinde inq̄t timui: acsi ī illa naue ego quoq; fuissē. Reduxit. liberauit. Et luminis orb⁹ oculo p̄uatus. Incursat rupib⁹. īcidit in saxa sic vt pedes ledat. Tabo sanie corporū deuoratorū. Execratur. detestat̄. O si q̄s referat. ordo ē. o q̄ nullū aut leue dānuz luc̄ adēpte: si q̄s casus referat mihi vlyssē. Referat. reuehat. Seuiat. seuitiā ac crudelitatē exerceat. Laniē. lacerē. Inūdet. vñ more īpleat. Elisi art⁹. cōtusa mēbra. Trepidēt palpitent. Lucis adēpte oñ osi oculi. Hec ⁊ plura ferox. locut⁹ ē. iactauit siue v̄bum ē subaudiēdū. Lurid⁹ horror. ab effectu q̄ luridos ⁊ nigros faciat. Cede. sanguie. Et ianem lumis orbē. circulū oculo vacuū. Mēbraq;. vasta subaudiam⁹ Concretā. p̄iūctā. Minimuz tñ ipsa dolor̄. afferebat/erat vel subaudiat̄. se aūt ex morte: q̄ sibi instare videbat̄ minimuz dolorē cepisse alchimenides ait. q̄ videbat poliphemū oculo p̄uatū sue crudelitat̄ penas dedisse. Rebar opinabar. putabā. Habebat affixa erat. Affligi. allidi. Semianimes. semimortuos. Auidā p̄debat in aluū. deuorabat. Sine sanguine pallid⁹. Mādētēq; vidēs. q̄ videbā. est eni pricipiuz cāz significās cur mest⁹ ac sine sanguie staret achimenides. Frustra carniū ptes Glomerata. p̄iūcta. Talia fata. talē mortē Cupidusq; moriri moriēdi. est eni greca figura. moriri aūt fm q̄rtā declinauit p̄iugationē cū freq̄nti⁹ fm tertiā dicatur Glāde famem pellēs. glādibus ⁊

Exspes. extra omnē spem cōstitutus. Et moui. cōmoui. ꝑsuasiq vt me acciperet. Graiū. grecū. ac si diceret sibi hostē. Et turbe. et comitū. Que tecū est credita pōto. que se tecū mari cōmisit. Eolon ille refert. eolus iouis ex acesta filia hippote troiani fili⁹ regnasse dicit apud insulas eolias ab ipso appellatas: q̄ ex cōsurgentib⁹ nebulis ita vētos ꝑdicebat futuros vt eos ī sua ptāte habuisse sit creditus. Ad hūc: vt Home. scribit: cū vlysses ꝑuenisset/quo cōmodi⁹ in patriā nauigaret: vētos in vtre ligatos ab ipso accepit. sed socij aurū esse putātes vtrē soluerunt. vnde erumpētes venti maximā excitarunt tempestatem: qua ad eolū redire coacti fuerūt. Tusco profundo. in thusco mari. Hippotadē. hippote nepotē. Cohibētē. coercentē: cōtinentē. Bouis tergo ī vtre ex tergore ꝛ pelle bouis confecto. Terrā petitā. ithacā expetitā. Proxia post nonā aurora. decima dies. Dempsisse ligamina vētis dissoluisse vētos. Dulichiū ducē. vlyssem. Inde lami veterē. lam⁹ antiquissim⁹ lestrygonū rex fuit q̄ populi fuerūt feritate famosi in vltio italie angulo habitātes. ad eos cum venisset vlysses antiphates regnabat. a q̄ nōnullis et nauibus et socijs fuit spoliat⁹. lestrigones autē primi post cyclopes siciliā habitasse feruntur. Ad hūc. ad illū. Tinxit. madefecit. Lestrigonis. antiphate. Concitat. cōuocat. Agmen. lestrigonū multitudinem. Coeunt conueniunt. concurrunt. Terris allabimur illis. ad illas terras nauigamus. circeum autem manu ostendit, quod quidem promōtorium est latij: a circe dictū: in quo vrbs erat nomine circei. Procul videnda. neq enim tutum est accedere ꝓpius. Immāsueti. crudelis. illud vero epitheton parū feritati ciclopis cōuenire videtur.

Eol⁹ rex ventorum

Venti in vtre vlyssi traditi.

Lamus Lestrigones

Solus, inops, exspes, leto penęq relictus,
Hanc procul aspexi longo post tp̄e nauē,
Oraui q̄ fugā gestu, ad littusq cucurri,
Et moui, graiūq ratis troiana recepit,
Tu q̄q pande tuos comitū gratissime casus:
Et ducis ꝛ turbę, quę tecū est credita ponto.
Eolon (ille refert) tusco regnare ꝑfundo,
Eolon hippotaden cohibentē carcere ventos,
Quos bouis inclusos tergo/memorabile munus/
Dulichiū sumpsisse ducē, flatuq secundo
Lucibus isse nouē, ꝛ terrā aspexisse petitam,
Proxima post nonā cum sese aurora moueret,
Inuidia socios/prędeq cupidine victos/
Esse ratos aurū/dempsisse ligamina ventis,
Cum q̄b⁹ isse retro, ꝑ quas mō venerat vndas,
Eolijq ratē in portus repetisse tyranni:
Inde lami veterē lestrygonis (inq̄t) in vrbem
Venimus, antiphates terra regnabat in illa,
Missus ad hūc ego sum/numero comitāte duorꝫ,
Vixq fuga quęsita salus comitiq mihiq,
Tertius e nobis lestrygonis impia tinxit
Ora cruore suo: fugientib⁹ instat, ꝛ agmen
Concitat antiphates, coeunt, ꝛ saxa trabesq
Cōijciunt, mergūtq viros, mergūtq carinas.
Vna tn̄/quę nos/ip̄mq vehebat vlyssem,
Effugit, amissa sociorꝫ parte dolentes,
Multaq conquesti/terris allabimur illis,
Quas ꝓcul hīc cernis/ꝓcul hic (mihi crede) vi(dēda
Insula visa mihi, tuq o iustissime troū
Nate dea (neq eī finito marte vocādus
Hostis es enea) moneo fuge littora circes.
Nos q̄q circęo religata in littore pinu,
Antiphate memores, immāsuetiq ciclopis,

Ire negabamus, ꝛ tecta ignota subire,
Sorte sumus lecti, sors me, fidūq; polyten,
Eurylochūq; simul, nimijq; elpenora vini,
Bisq; nouem socios circea ad menia misit:
Que simul attigimus, stetimusq; in limine tecti,
Mille lupi, mixtiq; lupis vrsiq; leeq;
Occursu fecere metum, sed nulla timēda,
Nullaq; erat nostro factura in corpe vulnus,
Quin etiam blādas mouere ꝑ aera caudas,
Nostraq; adulātes comitāt vestigia, donec Comitāt
Excipiūt famule, pq; atria marmore tecta
Circe Ad dn̄am ducunt. pulchro sedet illa recessu,
Solēni solio, pallāq; induta nitētem,
Insup aurato circūuelatur amictu:
Nereides nymphe q; simul, q̄ vellera motis
Nulla trahūt digitis, nec fila sequētia ducunt,
Gramina disponūt, sparsosq; sine ordine flores
Secernūt calathis, variasq; coloribus herbas:
Ipsa, qd̄ he faciūt, opus exigit, ipsa quis vsus,
Quo ve sit in folio, q̄ sit cōcordia mixtis
Nouit, ꝛ aduertēs pēsas examinat herbas.
Hec, vbi nos vidit, dicta acceptaq; salute,
Diffudit vultus, ꝛ reddidit oīa votis.
Nec mora, misceri tosti iubet ordea grani,
Mellaq;, vinīq; meri, ꝛ cum lacte coagula passo,
Quiq; sub hac lateāt furtim dulcedine, succos
Adijcit, accipimus sacra data pocula dextra,
Que simul arēti sitiētes hausimus ore,
Et tetigit summos virga dea dira capillos,
(Et pudet, ꝛ referam) setis horrescere cepi:
Nec iam posse q̄ri, ꝑ verbis edere raucum
Murmur, ꝛ in terram toto ꝓcūbere vultu,
Osq; meum sensi pādo occallescere rostro,

Ire negabamus. nolebamus ire. Simul. postq̄. Tecti. domus per synecdochen. Mille lupi. multi. finitus enim numerus ꝓ infinito est positus. Leeq;. ꝛ leene. Sed nulla. ferarꝝ subaudiatur. idcirco autem nulla earum timenda videbatur: q̄ꝛ nondum humanitatem deposuerāt eo q̄ hominibus adulabant. Comitāt archaismos comitantur enim nunc dicimus. Marmore tecta. marmoreis segmentis incrustata. Aurato amictu. aurato pallio. Gramina. herbas. Secernunt. discernunt. Variasq; coloribus herbas. variorū colorum herbas. Opus exigit. pficit complet. Quis vsus. que vtilitas. Quo in folio. in qua herba synecdochicos a parte nanq; totum intelligimus. Pensas ponderatas, neq; enim pharmaca nisi pōderentur recte cōponi possunt. Diffudit vultus. exhilarauit. Et reddidit omnia votis. hoc est omnia ꝓ votis respōdit. Hordea tosti grani. hypallage est: grana enim ordei tosti intelligimus. Cum lacte coagula passo. piphrasis est casei. Sacra. dextra. execrabili. Arenti ore. sicco. ꝑ quod intelligimus ipsos fuisse bibendi auidos. Horrescere. horridus fieri. Nec iam posse queri. ꝛ cepi nō posse queri ꝛ lamētari. iam enim in porcum fuerat conuersus. Occalescere. in callum commutari. Pando rostro. recuruo.

Comite

Socij vlyssis in porcos.

Macareus Neritius et socij vlixis apud Circen mutati in porcos.

Socij vlyssis in pr̄stinā figurā.

Moli herba

Colla tumuere toris. extātibus carnibus tumida fieri. Illa vestigia feci. brachia in crura anteriora fuisse cōmutata ait. Cunqꝫ eadem passis. cum socijs meis qui eadem erāt passi in stabulo claudor. Tātuꝫ medicamina possunt parenthesis est acclamatōem cōtinēs in circes medicamēta. Maneret. essꝫ. Ab illo certior. factus subaudiatur. Pacifer cyllenius. mercurius q̇ ad pacem mittitur: quēadmodum iris ad discordiā. Moli vocāt superi. qđ subaudiatur. qđ superi vocāt moly. de hac ꝺo herba ex sentētia homeri sic Pli. scribit laudatissima herbaꝝ est: homero teste. quam vocari ab dijs putat moly. inuētioneꝫ eius mercurio assignat, ꝯtraqꝫ summa veneficia demōstrat. nasci eaꝫ hodie citra pheneuꝫ: ꝛ in cyllene arcadie, tradunt specie illa homerica radice rotūda nigraqꝫ magnitudine cepe. folio scylle. effodi autem difficulter. greci autores florem eius luteum pinxere: cuꝫ home. cādidum scripserit. inueni e peritis herbaꝝ medicis: qui ꝛ in italia nasci eam diceret: afferriqꝫ mihi e campania aliquot diebus effossam inter difficultates saxeas radicis triginta pedes longe: ac ne sic quidem solide sed abrupte. Thalamo. in thalamum. Cōiugij dotem. coitus premiuꝫ. Sociorum corpora. vt restituat sociorum corpora pristine figure. Percutimur caput. poetica est sinecdoche. nam in prosa caput nobis ꝑcutitur diceremus. Magis hoc tanto magis. Illum flentem. vlyssem subaudiamus. Quaꝫ nos testantia gratos. se ante omnia gratias vlyssi egisse ait. Hoc quoqꝫ cum multis pici iuuenis in auem sui nōis portentosam metamorphosin narrat achimenidi macareus. naꝫ picus saturni filius rex fuit latij qui cum iam canentem ex venilia iani filiaꝫ duxisset vxorem: a circe forte in venatione visus statimqꝫ amatus cum ei morem gerere nollet in auem sui nominis fuit mutatus. Paratis. instructis. Ad talia sacra. magica. Cum duce meo cum vlisse. Illa famula. Signum. statuam. Insigne. ornatum.

Colla tumuere toris, ꝛ qua modo pocula parte
Sumpta mihi fuerāt illa vestigia feci,
Cūqꝫ eadem passis (tm̄ medicamina possunt)
Claudor in antra, suis soluꝫ caruisse figura
Vidimus eurylochum, solus data pocula fugit,
Que nisi vitasset, pecoris pars vna maneret
Nūc quoqꝫ setigeri, nec tāte cladis ab illo
Certior ad circen vltor venisset vlysses:
Pacifer huic dederat florem cyllenius album,
Moly vocāt superi, nigra radice tenetur, Moly.
Tutus eo, monitisqꝫ simul celestibus intrat Vlyxes apud Circem.
Ille domum circes, ꝛ ad insidiosa vocatus
Pocula, conātem virga mulcere capillos
Repulit, ꝛ stricto pauidam deterruit ense:
Inde fides, dextreqꝫ date, thalamoqꝫ receptus,
Coniugij dotem socioꝝ corpora poscit, Socij Vlyxis ex porcis in pristinam figuram.
Spargimur ignote succis melioribus herbe,
Percutimurqꝫ caput cōuerse verbere virge,
Verbaqꝫ dicūtur dictis cōtraria verbis:
Quo magis illa canit, magis hoc tellure leuati
Erigimur, seteqꝫ cadūt, bifidosqꝫ relinquit
Rima pedes, redeūt humeri, ꝛ subiecta lacertis
Brachia sunt, flētem flētes cōplectimur illum,
Heremusqꝫ ducis collo, nec verba locuti
Vlla priora sumus, q̄ nos testātia gratos.
Annua nos illic tenuit mora, multaqꝫ p̄sens
Tpe tam longo vidi, multa auribus hausi:
Hoc quoqꝫ cum multis qđ clam mihi retulit vna
Quattuor e famulis ad talia sacra paratis.
Cum duce nāqꝫ meo circe dum sola moratur
Illa mihi niueo factuꝫ de marmore signum De Pico rege
Ostendēs iuuenile gerēs in vertice picum
Ede sacra positum, multisqꝫ insigne coronis:

Quis foret, ꝛ quare sacra coleretur in ęde,
Cur hāc ferret auem, querēti ꝛ scire volēti,
Accipe (ait) macareu, dn̄ęq; potētia quę sit
Hinc quoq; disce meę, tu dictis adijce mētem:
Picus in ausonijs ꝓles saturnia terris
Rex fuit, vtilium bello studiosus equoꝝ,
Forma viro / quā cernis / erat, lz ipse decorem
Aspicias, fictaq; ꝓbes ab imagine veram,
Par anim⁹ forme, nec adhuc spectasse tot ānos
Quinquēnez poteras graia q̄ter edere pugna.
Ille suos dryades latijs in mōtibus ortas
Verterat in vultus, illum fontana patebāt
Numina naides, quas albula, quasq; numici,
Quas anienis aquę, cursuq; breuissimus almo,
Nar ve tulit p̄ceps, ꝛ opacę farfarus vndę,
Queq; colūt scythicę stagnum nemorale dianę,
Finitimosq; lacus, spretis tn̄ oībus vnam
Ille colit nympham, quā quōdam in colle palati
Dicitur ancipiti peperisse venilia iano.
Hęc vbi nubilibus primum maturuit annis /
Pręposito cūctis laurēti tradita pico est:
Rara quidem facie, sed rarior arte canēdi,
Vnde canēs dicta est, siluas ꝛ saxa mouere /
Et mulcere feras, ꝛ flumina longa morari
Ore suo, volucresq; vagas retinere solebat:
Quę dum fęminea modulatur carmina voce,
Exierat tecto laurētis picus in agros
Indigenas fixurus apros, tergūq; p̄mebat
Acris equi, leuaq; hastilia bina ferebat,
Phoeniceam fuluo chlamydez cōprēsus ab auro.
Venerat in siluas ꝛ filia solis easdem,
Atq; nouas legeret fecūdis collibus herbas,
Nomine dicta suo circęa reliquerat arua.

Accipe. audi. Adijce. adhibe. Proles saturnia. filius saturni. Forma viro. tali erat pulchritudine quali ꝛ statua ipsi⁹. Licet ipse decorez tn̄ fuisse decoris in viuēte pico q̄ꝫtuz est ipsi⁹ imagine ait Nec adhuc spectasse tot ānos. significat picū tum cū mutat⁹ fuit nōdum ad. xx. ānos ꝑuenisse. est aūt ordo. nec poteras edere ipm̄ quater q̄nquēnez spectasse tot ānos. Graia pugna. hoc est in palestra quā idcirco graiam pugnam vocat q̄ a grecis fuit instituta. Innuit aūt eū visum fuisse iuniorez q̄ erat. qḋ vo q̄dam graiam palestram ꝓ bello troiano putāt accipiēdaz mihi nō ꝓbatur. Quas albula. tybris q̄ a colore aque prius albula dicebat. Quasq; numici. numic⁹ fluuius est laurētis agri in quem eneam cecidisse ferunt. Quas anienis aq̄ anio fluui⁹ est latij haud lōge ab vrbe i tyberim defluēs. Almo fluui⁹ haud longe ab vrbe roma distās: q̄ in tyberiz non lōge a fonte ingredit. vñ etiam a poeta breuissimo cursu esse dr̄, in almone aūt singulis q̄busq; annis sexto kalē. aplis. vt refert Macro. cybeles simulacrū lauari ꝯsuetuz erat. Nar ve tulit p̄ceps. nar fluui⁹ est vmbrie i tyberim labēs. Et opace farfar⁹. vñ farfar⁹ fluuius est sabinoꝝ. Scythice diane. q̄ ab Horeste vna cum iphigenia ex taurica regione ariciā vsq; allata fuit. Stagnū nemorale. inter nemora positū. nam vt strabo scribit: artemisio idest diane ꝛ luco ꝛ tēplo lac⁹ adiacet instar pelagi fluctuās: qui vndiq; siluis circundatur. Venilia. vxor fuit iani antiq̄ssimi italie regis. Ancipiti iano. bicipiti atq; bifrōti. Rara quidem facie. prestās facie. oē enim rarum preclaꝝ est. Vñ canens dicta est. nam canēs noīe ꝓprio vocabatur ꝓpter excellētem canēdi peritiam. Morari. remorari. sistere. Ore suo. cātu suo. Exierat tecto. domo egress⁹ erat. In agros laurētis. in agros laurētum. laurentes enim populi fuerūt latij a laurēto vrbe dicti. Fixurus. cōfecturus. ꝑcussurus. Acris eq̄. ferocis. Phoeniceam. purpuream. Ab auro. ab aureo cingulo cōprehensam ꝛ cinctā clamidez habēs. Et filia solis. etiam circe solis filia. Circea arua. circeuz mōtem a cir

Picus in auem

Diana scythica

Canens pici vxor

ce denominatum in quo circei oppidum fuit: vt pauloante diximꝰ. Abdita. abscondita. obstupuit. emphasis pulchra. hinc enim facile colligitur: q̄ta foret pici pulchritudo. qua statim circe ita capta est vt obstupuerit. Ualido ab estu. a vehementi amore. Circunfusuſq; satelles. circunpositi ministri. est eñ sinecdoche. Licebit. pro licet. q̄uis. Si modo me noui meā potentiam. Euanuit. vana facta est. Preter. iuxta. Trabibꝰ arboribus ex q̄bus trabes fiunt. Inscius. predam nō cognoscens esse falsam. Umbras prede. imaginem apri simulati ꝛ ficti. Spem vanam. vmbram corpore carentem. Errat. vagatur. Concipit illa preces. vota quibus a dijs id quod cupiebat impetraret. Ignoto carmine. obscuris ꝛ non intellectus verbis. Cōfundere. obscurare. Patrio capiti solis. Densat celum. in nubem cogitur aer. vt inquit Uirgi. Cecis. ignotis. Et abest custodia regis. comites regis absunt. Tibi. qui es mortalis. Consule. succurre. medere. Durus. crudelis. Et quecunq; es ait cum quodam contemptu hec ait picus. ac si diceret: etiam si esses filia iouis nedum solis. Ianigenam. iano genitam.

Que simulac iuuenem virgultis abdita vidit,
Obstupuit, cecidere manu quas legerat herbas,
Flāmaq; per totas visa est errare medullas.
Ut primū valido mentē collegit ab estu,
Quid cuperet fassura fuit, ne posset adire
Cursus equi fecit, circūfusuſq; satelles.
Non tñ effugies, vento rapiare licebit,
Si modo me noui, si nō euanuit omnis
Herbarū virtus, nec me mea carmina fallunt,
Dixit: ꝛ effigiem nullo cum corpe falsi
Finxit apri, preterq; oculos trāscurrere regis
Iussit, ꝛ in densum trabibus nemus ire, videri,
Plurima q̄ silua est, ꝛ equo loca puia non sunt.
Haud mora, cōtinuo prede petit inscīꝰ vmbras
Picus, equiq; celer spumātiaq; terga reliquit,
Spēq; sequēs vanā, silua pedes errat in alta.
Concipit illa preces, ꝛ verba precātia dixit,
Ignotosq; deos ignoto carmine adorat,
Quo solet ꝛ niuee vultū confundere lune,
Et patrio capiti bibulas subtexere nubes.
Tunc quoq; cantato densatur carmine celum,
Et nebulas exhalat humus, cecisq; vagantur
Limitibus comites, ꝛ abest custodia regis.
Nacta locum, tempusq;: per o tua lumina, dixit,
Que mea ceperūt, perq; hāc pulcherrime formā,
Que facit, vt supplex tibi sim dea, cōsule nostris
Ignibus, ꝛ socerū, qui preuidet oīa, solem
Accipe, nec durus titanida despice circen.
Dixerat. ille ferox ipsamq; pcesq; reliquit,
Et quecūq; es, ait, non sum tuus, altera captum
Me tenet, ꝛ teneat plongū comp̄cor euum,
Nec venere externa socialia federa ledam,
Dum mihi ianigenā seruabūt fata canentem.

Sepe retentatis precibus titania frustra,
Non impune feres, neqꝫ (ait) reddere canenti,
Lesaqꝫ q̄d faciat, q̄d amans, q̄d femina/ disces
Rebus ait, sed amans, ⁊ lesa, ⁊ femina, circe est.
Tum bis ad occasum, bis se cōuertit ad ortum,
Ter iuuenē baculo tetigit, tria carmina dixit.
Ille fugit, sed se solito velocius ipse
Currere miratus, pennas in corpe vidit,
Seqꝫ nouā subito latis accedere siluis
Indignat⁹ auem, duro fera robora rostro
Figit; ⁊ iratus lōgis dat vulnera ramis,
Purpureū chlamydis penne traxere colorem,
Fibula q̄d fuerat/ vestēqꝫ momorderat aurum,
Pluma fit, ⁊ fuluo ceruix precingit̄ auro,
Nec quicq̄ antiquū pico/ nisi noīa restat.
Interea comites clamato sepe per agros
Nequicq̄ pico, nullaqꝫ in pte reperto,
Inueniūt circen, nam iam tenuauerat auras,
Passaqꝫ erat nebulas ventis ac sole resolui,
Criminibusqꝫ premūt veris, regēqꝫ reposcunt,
Vimqꝫ ferunt, seuisqꝫ parant/ incessere telis.
Illa nocens spargit virus, succosqꝫ veneni,
Et noctem, noctisqꝫ deos, hereboqꝫ, chaoqꝫ
Cōuocat, ⁊ longis hecaten vlulatibus orat,
Exiliere loco, dictu mirabile, silue,
Ingemuitqꝫ solū, vicinaqꝫ palluit arbor,
Sparsaqꝫ sanguineis rubuerūt pabula guttis,
Et lapides visi mugitus edere raucos,
Et latrare canes, ⁊ humus serpētibus atris
Squallere, ⁊ tenues anime volitare vident̄.
Attonitū monstris vulgus pauet, illa pauentum
Ora venenata tetigit mirātia virga,
Cuius ab attactu variarū mōstra ferarum

Retemptatis. iteratis. Non impune feres. nō abibis sine pena. Neqꝫ reddere canenti. neqꝫ redibis ad canentē. Disces reb⁹ ait. re ipsa inq̄t cognosces. Circe ē. hec cū maxima indignatione dicunt̄ perinde ac si diceret: circe lesa ē: que omniū incantamentoꝝ ⁊ veneficiorū est peritissima. Solito veloci⁹. citius q̄ solebat. iam enī in auem fuerat cōuersus. Accedere adiungi. Duro fera robora rostro. hypallage est dura, namqꝫ robora fero pcuti rostro intelligim⁹. Figit. percutit. Fibula q̄d fuerat. fibula aurea. Momorderat. depilauerat. nā. fibule vestes momordere vident̄: cū eas pilis priuēt. Significat aūt pici aureū baltheū in torquē fuluū: quo collum pici auis cingitur: fuisse cōuersū. Nec quicq̄ antiquū pico nisi noīa restat. picus martius idcirco hec auis cognominatur: q̄ marti sit ɔsecratus. a pico aūt picenū deducitur italie regio: q̄ vulgo nūc marchia anconitana vocatur: q̄ Sabini duꝫ asculū ɔtenderent in eoꝝ vexillo picus cōsedit. — Pic⁹ martius

Interea comites. pici comites cū vim circe afferre pararent: in varias feras cōuersi fuere. Tenuauerat. tenueas ⁊ subtiles reddiderat. Est aūt parenthesis: qua narratio verisimilis efficit̄. Criminibus veris. vera criminatōe. Vimqꝫ ferunt violentiā circe afferre volunt. Incessere. inuadere. Noctis deos. hecaten. plutonē. Et reliquos iferni deos. Ereboqꝫ chaoqꝫ hoc est ab erebo vsqꝫ ⁊ chao incipiens circe: siue ab inferis deos noctis inuocat. Est enī ereb⁹ obscurissimus inferni locus. vn̄ ortā esse noctē Varro scribit. Chaus aūt q̄d chaos in primo appellauit poeta: fuit q̄dam reruꝫ oīm confusio: ex qua dii quoqꝫ nati ēē ferunt̄. Ad illud aūt Ouidi⁹ alludere videt̄: q̄ pronapides poeta grecus scriptū reliq̄t Chaum demogorgonis primi deoꝝ oīm vxorem fuisse: ex qua Erebū terrāqꝫ suscepit. vn̄ nox. misera. egestas fames. tartarus. cloto. lachesis. atropos. pluton. multaqꝫ alia nata esse fingūtur. Edere. emittere Tenues anime. sine corpe. Vulgus. comites pici. Mirantia. stupentia. Monstra. monstrose figu — Pici socij in feras

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Canēs loci nomen.

re. In iuuenes veniūt. nam illi in varias feras fuerunt conuersi. Presserat occiduus. canens vxor pici/cum virum nusq̄ inuenirer: ita se lachrymis tradidit: vt paulatim iuxta tyberim in auras fuerit resoluta. Locus autem ille canens a canētis nymphe nomine fuit appellatus. Tartesia littora occidentalia. nam tartesus vrbs est vlterioris hispanie. Lumina. funalia: faces. Seq̄ proripit. e domo. Et dare plangorem. et edere eiulatum. Uesana. insana. ac furens. Inopem. expertem. carentem. Carmia exequalia. exequijs conuenientia. cygnus autē morti vicinus suauissime canere memorat. Tabuit. paulatim assumpta est. Euanuit. resoluta est. Rite. merito et recte ob memoriā illius nymphe: que mariti desiderio illic vitam cum morte commutarat. Per longū annū. quo apud circen fuimus. Resides. desides ac pigri. facti autē subaudiatur Inire. intrare. Dare vela. nauigare. Seui ponti. furentis et in tempestatem concitati maris. Eneia nutrix. caieta enee nutrix: q̄ mortua ac sepulta et portui et vrbi nomen dedit. Breue carmen. epitaphium dicit. Alumnus. eneas a me alitus atq̄ educatus. Argolico igne. quo a grecis ilium fuit incensum. Funis religatus. quo naues religate tenētur. huiusmodi autem funis (ora) vocatur. Infamate dee. infamia laborantis circes. Prorumpit. cum impetu ingreditur. Fauni geneq̄ domo. Latini fauni filij. Hec autem idcirco narrat poeta: vt sociorū diomedis in aues cygnis similes metamorphosin cū supiore aptius connectat. Cum gente feroci. Rutilorum. vt ex carmine quoq̄ Uirg. est notum. Concurrit latio tyrrhenia tota. thuscie populi cōtra latinos bellum pro troianis suscipiunt. Externo robore. externis militibus. Neq̄ eneas euandri ad menia frustra. nam euander in troianorum auxiliū et pallantem filiū misit: et vt a thuscis implorarer auxilium: hortatus est vt Uirgilius quoq̄ canit. At venulus frustra. venulus a turno ad diomedē: qui in apulia vrbē edificauerat missus orator: nihil auxilij ab eo impetrauit: q̄ diceret,

In iuuenes veniunt, nulli sua mansit imago.
Presserat occiduus tartesia littora phebus,
Et frustra coniūx oculis/animo q̄ canētis
Expectatus erat, famuli/populus q̄ per oēs
Discurrūt siluas, atq̄ obuia lumina portant.
Nec satis est nymphe flere/et lacerare capillos:
Et dare plangorē, facit hec tū oīa seq̄
Proripit, ac latos errat vesana per agros,
Sex illam noctes, totidē redeuntia solis
Lumina/viderunt inopem/somni q̄/cibi q̄,
Per iuga, p valles, qua fors ducebat euntem,
Ultimus aspexit/fessam luctu q̄ via q̄/
Tibris, et in gelida ponentē corpa ripa,
Illic cū lachrymis ipsos modulata dolores,
Uerba sono tenui merens fundebat, vt olim
Carmina, iam moriens canit exequialia cygnus.
Luctibus extremū tenues liquefacta medullas
Tabuit, in q̄ leues paulatim euanuit auras,
Fama tū signata loco est, quē rite canentem
Noīe de nymphe veteres dixere coloni.
Talia multa mihi longū narrata per annū
Uisa q̄ sunt; resides et desuetudine tardi
Rursus inire fretū, rursus dare vela iubemur,
Ancipites q̄ vias et iter titania vastum
Dixerat, et seui restare picula ponti
Pertimui fateor, nactus q̄ hoc littus adhesi.
Finierat macareus, vrna q̄ eneia nutrix
Cōdita marmoreo tumulo, breue carmē hēbat:
Hic me caietam nocte pietatis alūnus
Ereptā argolico, quo debuit igne, cremauit.
Soluitur herboso religatus ab aggere funis,
Et pcul insidias/infamate q̄ relinquūt
Tecta dee, lucos q̄ petūt, vbi nubilus vmbra

In mare cum flaua prorũpit tibris harena,
Faunigeneq; domo potitur, nataq; latini,
Non sine marte tñ bellum cũ gente feroci
Suscipit, pactaq; furit pro coniuge turnus.
Concurrit latio tyrrhenia tota, diuq;
Ardua sollicitis victoria queritur armis,
Auget vterq; suas externo robore vires,
Et multi rutulos, multi troiana tuentur
Castra, neq; ęneas euandri ad męnia frustra,
At venulus frustra profugi diomedis ad vrbem
Venerat, ille q̃dem sub iapyge maxima dauno
Męnia condiderat, dotaliaq; arua tenebat,
Sed venulus turni postq̃ mandata peregit,
Auxiliũq; petit, vires ętolius heros
Excusat, nec se aut soceri cõmittere pugnę
Velle sui pp̄los, aut quos e gente suorum
Armet, habere vllos, ne ve hęc cõmenta putetis,
(Admonitu q̃q̃ luctus remouẽtur amari,)
Perpetiar memorare tñ. Postq̃ alta cremata est
Ilios, ⁊ danaas pauerũt pgama flãmas,
Naryciusq; heros a virgine virgine raptaj
Quã meruit pęnã solus, digessit in omnes,
Spargimur, ⁊ ventis inimica per ęquora rapti,
Fulmina, noctẽ, imbres, iram, cęliq; marisq;
Perpetimur danai, cumulũq; capharea cladis:
Ne ve morer referẽs tristes ex ordine casus,
Grecia tum potuit priamo q̃q; flenda videri,
Me tñ armiferę seruatũ cura mineruę
Fluctibus eripuit, patrijs sed rursus ab agris
Pellor, ⁊ antiquo memores de vulnere pęnas
Exigit alma venus, tantosq; per alta labores
Equora sustinui, tantos terrestribꝰ armis,
Vt mihi fęlices sint illi sępe vocatij

cum alia quedam, tum troianos nimiũ dijs esse gratos. Profugi diomedis. procul a patria ob vxoris turpitudinem fugati. naz diomedes a bello troiano in patriaz reuersus, egialen vxorem comperit cylieboro stheneli filio adhesisse: a qua cum receptus non foret: aufugiens peruenit in apuliam, vbi a Dauno cuz parte regni filia accepta vrbem nomine argirippam edificauit. Sub iapyge dauno. Daunus rex fuit apulie a quo daunia fuit appellata. Iapyx autem a iapygia declinatur: que eadem est cuz apulia: a iapyge dedali filio cognominata. Sane iapyx vrbis quoq; nomen est: que nunc barium dicitur. Est etiam iapyx ventus apulie peculiaris. Etolius heros. diomedes tydei etolie regis filius. Excusat in excusationẽ adducit. Cõmenta. ficta. Perpetiar. sustinebo. Memorare. narrare. Ilios. vrbs troia. que ⁊ Ilion dr. Naryciusq; heros. aiax oilei filiꝰ: q̃ fuit narycinꝰ. Naryx enĩ que ⁊ narycium ⁊ naryce dicit: vrbs fuit locridis. vnde narycius declinatur. Aiax autem oilei filius casandram priami filiam: cum in tẽplo palladis stuprasset: nõ in se solũ: sed in omnes grecos iram numinis concitauit. nam in patriã nauigantes ⁊ ipse fulmine percussus orta maxima tẽpestate: ⁊ alij per maria fuere disiecti. A virgine. pallade q̃ perpetuã seruauit virginitatez Virgine rapta. casandra stuprata. Digessit. dissipauit. dimisit. Spargimur. dissipamur. dispergimur. Cumulũq; capharea cladis. Caphareus promontorium est eubo e in hellespontũ spectãs ad cuius radices ira minerue: ac fraude naupli palamedis patris grecoꝝ classis maximũ fecit naufragiũ. Priamo quoq; flenda videri. nimia est calamitas: que hostibus q̃z flenda videt. Antiquo de vulnere. nam in bello troiano diomedes cũ enea cõgressus: cuz sibi eũ auxilio veneris eripi videret: in ipsam deã sagittas cõiecit, qua re dea irata a diomede vxoris aĩm sic abalienauit vt illũ ab excidio troiano reuersuz in edes accipere noluerit. Memores penas. quas in memoria habebat.

Diomedis socij i aues

Ilios

Importunus caphare⁹. sine portu. perniciosus. Deficiũt. me derelinquere volũt. Et agmon feruidus. agmon cum venerem contẽneret: in auez cygno similem vna cum quibusdã e socijs fuit cõmutatus. Feruidus igenio. feroci ingenio preditus. Et asper. etiam indignatus. Recuset ferre. nolit pati. Est locus in voto. votis ⁊ p̃cibus loc⁹ relinqtur: tũc eñ hoĩes ad preces cõfugiunt cum peiora timent. Sors aũt vbi pessima rerum est. vbi pessimus est rex status. Sub pedibus timor est. nihil timet. Secura. sine timore. Sub diomede. existẽtes subaudiam⁹. Spernimus. contẽnimus. Magna potẽtia veneris. Stat magno cõstat. nam patriam ꝓpter ipsaz amisimus. Pleuronius agmon. Pleuron vrbs est etolie. vñ pleuronius deriuatur. Resuscitat. iterum excitat. Numeri maioris amici. plures amici. Tenuata. tenuis ⁊ exigua facta. Magna pedis digitos pars occupat. hypallage est. magnaz enim pedis partem a digitis fuisse occupatam intelligimus. Cornu. rostro. Finẽqꝫ in acumine ponunt. acutum habẽt rostrum. Ex agmine. multitudine comitum. huiusmodi autez aues diomedee a nomine ducis fuerunt appellate. Plausis alis. cum quodam strepitu motis. Dubiarum volucrum auium de quibus dubitatur: an cygni sint: an alie a cygnis. Proxima. simillima. naz diomedee aues oloribus sunt similes. Hactenus oenides. diomedes oenei nepos. Uenulus calydonia regna. diomedis calydonij. nam calydon vrbs est etolie. Puteolosqꝫ sin⁹. puteoli vrbs est apulie: a multitudine puteoꝝ dicta. Messapia arua. apula a messapo duce cognominata.

Quos cõis hyẽs/importunusqꝫ caphareus
Mersit aquis, vellẽqꝫ hoꝝ pars vna fuisse,
Ultima iam passi comites belloqꝫ fretoqꝫ
Deficiunt, finẽqꝫ rogãt erroris, at agmon
Feruidus ingenio, tum ꝟo ⁊ cladibus asper;
Quid supest qd̃ iam patiẽtia nostra recuset
Ferre viri, dixit? quid hꝫ cytherea? quid vltra
Velle puta, faciat? nam dum peiora timẽtur/
Est locus in voto, sors aũt vbi pessima reꝝ est,
Sub pedibus timor est, securaqꝫ summa maloꝝ.
Audiat ipsa licet, ⁊ qd̃ facit, oderit oĩs
Sub diomede viros, odium tñ illius oẽs
Spernimus, ⁊ magno stat magna potẽtia nobis.
Talibus iratam venerem pleuronius agmon
Instimulat verbis, stimulisqꝫ resuscitat iram.
Dicta placẽt paucis, numeri maioris amici
Agmona corripimus, cui respondere volẽti/
Vox pariter vocisqꝫ via est tenuata; comeqꝫ
In plumas abeũt, plumis quoqꝫ colla tegũtur,
Pectoraqꝫ ⁊ tergũ, maiores brachia pẽnas
Accipiunt, cubitiqꝫ leues tenuãtur in alas,
Magna pedis digitos ꝑs occupat, oraqꝫ cornu
Indurata rigent, finẽqꝫ in acumine ponunt.
Hunc lycus, hunc idas, ⁊ cum rethenore nycte⁹,
Hunc miratur abas, ⁊ dum mirãtur eãdem
Accipiunt faciem, numerusqꝫ ex agmine maior
Subuolat, ⁊ remos plausis circũuolat alis,
Si volucrum q̃ sit dubiaꝝ forma requiris,
Ut non cygnoꝝ, sic albis ꝓxima cygnis.
Uix equidem has sedes ⁊ iapygis arida dauni
Arua gener teneo minima cuꝫ ꝑte meoꝝ.
Hactenus oenides, venulus calydonia regna,
Puteolosqꝫ sinus messapiaqꝫ arua reliquit,

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

In quibus antra vides, q̄ multa nubila silua/
Et leuibus guttis manantia semicaper pan
Nunc tenet, at quondā tenuerūt tp̄e nymphę,
Apulus has illa pastor regione fugatas
Terruit, ⁊ primo subita formidine mouit,
Mox vbi mens rediit, ⁊ ꝯtempsere sequentem,
Ad numerū motis pedibus duxere choreas.
Improbat has pastor, saltuq̧ imitatus agresti/
Addidit obscęnis conuicia rustica dictis,
Nec prius obticuit/q̄ꝫ guttura condidit arbor.
Arbor enī est, succoq̧ licet cognoscere mores,
Quippe notā linguę baccis oleaster amaris
Exhibet, asperitas verboꝝ cessit in illas.
Hinc vbi legati redière negata ferentes
Arma etola sibi, rutuli sine viribus illis
Bella infausta gerūt, multūq̧ ab vtraq̧ cruoris
Parte datur, fert ecce auidas in pinea turnus
Tecta faces, ignesq̧ timēt, q̄bus vnda pepercit.
Iamq̧ picē ⁊ ceras, alimētaq̧ cętera flāmę
Mulciber vrebat, perq̧ altū ad carbasa malum
Ibat, ⁊ incuruę fumabāt transtra carinę:
Cū memor has pinus ideo vertice cęsas
Sancta deū genitrix tinitibus ętbera pulsi
Aeris, ⁊ inflati cōpleuit murmure buxi,
Perq̧ leues domitis inuēta leonibꝰ auras:
Irrita sacrilega iactas incendia dextra
Turne ait, eripiā/nec me patiēte cremabit
Ignis edax nemoꝝ partes ⁊ mēbra meorū:
Intonuit, dicente dea, tonitruq̧ secuti
Cū saliente graues ceciderūt grandine nimbi,
Aeraq̧/⁊ tumidū subitis cōcursibus ęquor
Astrei turbant, ⁊ eunt in prelia fratres,
E quibus alma parens vnius viribus vsa

In quibus antra vides. pastoris cuiusdam apuli in oleastrum metamorphosin poeta exponit. Nubila. obscura. est enī hoc loco appositum. Manentia. stillantia. Semicaper pan/pan deus ē pastorum: qui a parte posteriori capro similis pingebatur. Mouit. cōmouit ad fugiendum. Ad numerū. ad rhythmum ⁊ gestus ratione. Duxere choreas. tripudiarum. Improbat. vituperat. Condidit. abscondit. Succo. ex succo qui est amarus ⁊ asper. Notam. signum. Oleaster. oliua est siluestris. Cessit. transiuit. Rutuli. populi fuerunt: quibus imperauit turnus. hec autē narrantur. vt cōmodius nauium enee trāsmutationem in nymphas inserere possit poeta. nam cum turnus rutulorum rex ignē immisisset in classem troianoruꝫ: mater deum eas naues que in ida monte sibi dicato fabricate fuerant: comburi nō est passa. verum in nymphas eas marinas cōmutauit. In pinea tecta. periphrasis est nauiū: que ex pineis tabulis ꝯficiuntur. Mulciber. vulcanus ignis. Inflanti. buxi. tibie que ex buxo conficit. Domitis leonibus. currus enim cybeles vt in superioribus scripsimus: a leonibus trahitur. Irrita vana. Sacrilega dextra. hypallage est. ipse enim sacrilegus intelligitur. Astrei turbant. astrei venti aurore ⁊ astrei gigantis filii.

Pastor in oleastrum

Enee naues ī nymphas,

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

Stupea perrupit phrygię retinacula puppis,
Fertq; rates ꝑnas,medioq; sub ęquore mergit.
Robore mollito,lignoq; in corpe verso,
In capitū facies puppes mutantur aduncę,
Indigitos abeunt ⁊ crura natantia remi,
Quodq; sinus fuerat,latus est,medijsq; carina
Subdita nauigijs,spinę mutatur in vsum,
Lina comę molles,antēnę brachia fiunt,
Cerul⁹ vt fuerat color est,quasq; ante timebant,
Illas virgineis exercent lusibus vndas.
Naiades ęquoreę durisq; in mōtibus ortę
Molle fretū celebrāt,nec eas sua tangit origo,
Non tn̄ oblitę ꝙ multa pericula sępe
Pertulerint pelago,iactatis sępe carinis
Supposuere man⁹,nisi si q̄ vehebat achiuos,
Cladis adhuc phrygię mēores,odere pelasgos,
Naritieq; ratis viderūt fragmina lętis
Vultib⁹,⁊ lętis videre rigiscere puppes
Vultibus alcinoi,saxūq; increscere ligno.
Spes erat/in nymphas aīata classe marinas/
Posse metu monstri rutulū desistere bello.
Perstat,habetq; deos ps vtraq;,qđq; deoꝝ est
Instar,habent aīos,nec iam dotalia regna,
Nec sceptrū soceri,nec te lauinia virgo,
Sed vicisse petunt,deponēdiq; pudore
Bella gerūt,tandēq; venus victricia nati
Arma videt,turnusq; cadit,cadit ardea turno
Sospite dicta potēs,quā postꝙ barbar⁹ ensis
Abstulit,⁊ tepida patuerūt tecta fauilla:
Congerie e media tum primū cognita prepes
Subuolat,⁊ cineres plausis euerberat alis,
Et sonus,⁊ macies,⁊ pallor,⁊ oīa captam
Quę deceant vrbē,nomen q; mansit in illa,
Vrbis,⁊ ipsa suis deplangitur ardea pennis.

Naues enee i nymphas

Nauis alcinoi i scopulum

Ardea auis ex vrbe.

Nauis in scopulum

Ardea in auem.

Stupea retinacula. periphrasis est orarū:id est funium:q̄bus naues ad terrā religantur. Robore mollito.duricie ligni molli facta. In corpa.in carnes. Carina subdita.lignū suppositū.naz carina ꝓprie lignū est illud quo funduz nauis in duas distinguit ptes videt. Lina.funes ex lino confecti. Cerulus color.niger. Durisq; in mōtibus orte molle fretū. anthiteton.elegās quo maxime sensus exornatur.durū nāq; opponitur molli. Nec eas sua tāgit origo. h̄ est nihil mouent cupiditate sue originis vidende.nihil curant redire in mōtes:vbi sunt orte. Narycie ratis.sic q̄dem legitur:vt intelligat nauis Aiacis oilei q̄ fuit narycius.mihi xo mag nerycie videt legendū:vt de vlyssis naufragio sentire poetā intelligam⁹. Neritus eñ mons est Ithace patrie vlyssis. vñ neritius declinat. Puppes alcinoi.alnous vlyssem:quē naufragum hospicio susceperat instructa naue in ithacā vehēdū curauit:sz nauis ipa in scopulū q̄ est post phalacriū corcyre ꝓmontoriū.silī specie transfigurata fuisse a neptuno i.viij.odyssee ab homero narrat. Aiata classe. trāsmutata classe i nymphas animā hn̄tes. Quod deoꝝ est instar.ad silitudinē deoꝝ.naz animi vt dij sūt imortales.h̄ aūt a poeta narrantur:vt aptius ardee vrbis inanē metamorphosin subiungat. nā ardea patria fuit turni:quā victores troiani cū incenderēt:forte auis ex incēdio nunꝙ antea visa euolauit:q̄ a noīe vrbis ardea fuit appellata. Soceri. latini regis. Vicisse. victoriā:xbū ꝓ noīe positū est. Sic persi⁹. Scire tuuz nihil est. Deponēdi pudore.bella subaudiam⁹.vtrūq; eñ pudebat deponere bellū. Turnusq; cadit. ab enea interfect⁹. Barbarus ensis.troianus. Abstulit.sustulit deleuit. Patuerūt.dissoluta fuerūt Congerie e media.e medio rogo Prepes.auis.nā prepetes aues maiores dicunt:q̄ volatu suo dāt augurīū. Plausis alis.cōcussis. Et sonus.⁊ vox tenuis ⁊ exilis.est aūt polysindeton. Deplangit. ꝑcutitur. Suis pēnis.suis alis. Iā q; deos oēs,eneas cū ad vltimuz etatis sue tp̄s venisset:ꝑcibus veneris omniū d eoꝝ ↄsensu in deū:quem latini indigetem appella

runt:fuit transmutat⁹. Ipsamq́ʒ iunonē que sp̄ ei fuerat aduersata. Coercuit.coegit. Crescēt' iu li.iulus enee fuit filius q̄ patri in regno latino successit. Colloq́ʒ parētis circūfusa sui.hoc est collū iouis patri sui cōplexa. Quāuis paruū.quātū vis paruū. Inamabile regnū.inferoꝝ regnū. Immotos tenuit.significat iunonē quoq́ʒ annuisse ioui: vt eneas in deoꝝ numerū admitteret: q̄ enim annuūt caput mouēt. Tum pat̄. iupiter. Is eneas. Grates agit. gratias agit.gratia in soluta dicimus orōne. Iunctis columbis. currus veneris columbis trahi fingitur. Numici⁹ vndis. numici⁹ fluuius est latij:qui ꝛ numici⁹ dr: in quē cū cecidisset eneas neq́ʒ inuētus eēt:credit⁹ est in deū indigetē fuisse cōmutat⁹. Serpit.lēte labit. Quecūq́ʒ obnoxia morti.q̄cūq́ʒ morti sbiecta. Corniger fluui⁹ oēs ei fluuij cū cornib⁹ pīgebant. Restitit illi.remāsit illi enee. aīa nāq́ʒ imortalitati eternitati fuit ꝯsecrata. Lustratū.purgatū. Ambrosia imortalitas.iterptat.herba āt ee fingit:q̄ dij vescūt. Cū dul.ne.vt ābrosia ꝑ deoꝝ cibo poīt:ita nectar ꝑ eorūdē suauissima accipit potiōe. Cōtigit.tetigit. Turba q̄ri. pplsro. Nūcupat idi.dij idigetes q̄s greci heroas vocāt ex mortali ꝛ deo nati putabāt.vn̄ ꝛ eneā latini deū idigetē appellart.vn̄ idigetare antiq̄ dicebāt ꝑ eo qđ ē inuocare. Macro. Nāq́ʒ ꝟgines vestales ita idigetāt. Apollo medice.apollo peā. Nūcupat.nūcupauit.appellauit. Inde sub ascanij binomis ascāi⁹ q̄ ꝛ iul⁹ fuit appellat⁹ enee i regno successit. Cui siluī⁹.sic dict⁹:ꝙ i siluis sit nat⁹.cui latin⁹.cui epit⁹.cui capis:cui capet⁹.cui tiberin⁹:q̄ i albula sūmers⁹ nomē fluuio dedit:cui remul⁹:cui acrota:cui auētin⁹: q̄ colli nomē dedit:ibi sepult⁹:cui palatin⁹ sub q̄ rege pomona hortoꝝ dea ꝟtunno deo:q̄ se i varias ꝟtebat figuras:oīb⁹ alijs sp̄tis ꝯtādē nupsit. Varias āt ꝟtūni metamorphoses poe.des. Sub ditōe.sub ipio. Ascanij bino.duo noīa hūit.nā ꝛ ascani⁹ ꝛ iul⁹ a p̄ma lanugie:q̄ iulos grece dr:fuit cognoīat⁹. Alba resq́ʒ latina fuit.albā vrbē q̄ ab situ lōga fuit dnoīata ab asca.enee filio fuisse edificatā: ꝛ ab alba sue illic.xxx.ꝑcellos enixa noīatā ēt pueri sciūt. Due sane fuerūt albe.altera ad fucinū lacū.vn̄ albēses dclināt.altera rome vicia.vn̄ albani. Res latina.impiū latinū,

Iamq́ʒ deos oēs,ipsamq́ʒ ęneia virtus
Iunonem veteres finire coercuit iras;
Cum bene fundatis opibus crescētis Iuli
Tēpestiuus erat cęlo cythereius heros,
Ambieratq́ʒ venus superos,colloq́ʒ parētis
Circūfusa sui:nunq̄ mihi dixerat vllo (Venus Ioui)
Tpe dure pater,nūc sis mitissimus opto,
Eneęq́ʒ meo,qui te de sanguine nostro
Fecit auū,q̄uis paruū des optime numen,
Dūmodo des aliqđ,satis est inamabile regnum
Aspexisse semel,styglos semel isse per amnes.
Assensere dei,nec cōiunx regia vultus
Immotos tenuit,placatoq́ʒ annuit ore.
Tum pater:est is,ait,cęlesti numine dignus,
Queq́ʒ petis,ꝑ quoq́ʒ petis,cape nata qđ optas,
Fatus erat,gaudet,gratesq́ʒ agit illa parenti;
Perq́ʒ leues auras iūctis inuecta colūbis
Littus adit laurens,vbi tectus arūdine serpit
In freta flumineis vicina numicius vndis:
Nūc iubet ęneę quęcūq́ʒ obnoxia morti
Abluere,ꝛ tacito deferre sub ęquora cursu.
Corniger exeq̄tur veneris mandata,suisq́ʒ
Quicquid in ęnea fuerat mortale repurgat, (Eneas in deū indigetem.)
Et respersit aquis,pars optima restitit illi,
Lustratū genitrix diuino corpus odore
Vnxit,ꝛ ambrosia cū dulci nectare mixta
Contigit os,fecitq́ʒ deū,quē turba quirini
Nuncupat indigetē,temploq́ʒ arisq́ʒ recepit.
Inde sub ascanij ditione binominis/alba
Resq́ʒ latina fuit,successit siluius illi,
Quo satus antiquo tenuit repetita latinus
Nomina cum sceptro,clarus subit ecce latino

Eneas in deum

Albani reges.

Albani reges.

Ab illis. post illos. Tusci fluminis. periphrasis est albule: q̄ postea tiber; a tiberino rege ī illo submerso fuit apellat⁹. Maturior ānis. maior natu. Imitator fulminis. cū eñ vellet videri fulmina iaculari a ioue fulmīe xo ꝑcussus est. Sceptrū. impiuz. Positus. sepultus. Tribuitq; vocabula mōti auētinus eñ vnus ex collib⁹ rome vrbis ab auētino rege illic sepulto fuit cognoīatus. q̄q̄ Varro alias quoq; huius noīs origenes tradat. Sūme gētis. ꝑstātissime. Pomona. dea fuit pomoruz. Latinas inter amadriadas. nimphas. amadriades nāq; dicūtur nimphe q̄ vna cū arborib⁹ et oriūtur et occidūt. vñ etiā nomen sumpserūt. arma nāq; simul dris drios dr querc⁹. Sollertius. diligētius.

Pomona

Uñ tz nomen. pomona eniz a pomis nomen est ꝯsecuta. poma xo dicūtur oēs fructus q̄cūq; ex arboribus nati esui sint apti: siue molli siue duriore cortice tecti. q̄uis Macrobius atq; seru⁹ poma a nucib⁹ distinguētes scribāt nuces gñaliter vocari q̄ duriore cortice tegamur. poma xo q̄ molliore. Sz pomum gñale nomen esse oīm fructuū quicūq; ex arborib⁹ nascūtur. cū ex aliorꝫ scriptorꝫ. tuz ex Ouidij xbis apte colligi pōt. Non siluas illa. pomona inq̄t nō amat siluas vt venet. non amnes vt piscatū eat. Felicia poma dulcia nō amara et aspa. Nec iaculo grauis est. nec dextra pomone in q̄t iaculuz gestat. sz falcem q̄ luxuriātes ramos recidat. Luxuriē luxuriātes ramos. Premit. recidit. brachia. ramos. Cōpescit. cohibet. Lignū. surculū alteri⁹ arboris. Alieno. alūno. surculo ex alia arbore in aliā trāslato. Fibras. tenuiores subtilioresq; radices. Vim aggrestū. violētiaz rusticorꝫ. Pomaria. loca arborib⁹ frugiferis consita dñr atq; pomorꝫ repositoria. Satiri. dij sunt siluestres magnope saltu gaudētes. Panes dij sunt pastorꝫ cornuti. Silenusq; suis silen⁹ bacci fuit nutriti⁹ voluptati maxīe dedit⁹. satiri aūt senes vt scribit pausanias sileni vocant. Quiq; de⁹. ꝑiphrasis ē ꝑapi

Vertunn⁹ in varias figuras

Hos q̄z vertūn⁹. xtūn⁹ de⁹ est bñ vertēdarꝫ rerꝫ. hoc est vēdendarꝫ atq; emēdarꝫ a vertēdo dictus q̄ se ī varias xteret formas vt ipse

Epitus ex illo, post hunc capitusq; capisq;
Sed capis ante fuit, regnum tiberinus ab illis
Cepit, et in tusci demersus fluminis vndis/
Noīa fecit aquę, de quo remulusq;/ feroxq;
Acrota sunt geniti, remulus maturior annis
Fulmineo periit imitator fulminis ictu,
Fratre suo sceptrum/ moderatior acrōta forti
Tradit auētino, qui quo regnarat eodem
Mōte iacet positus, tribuitq; vocabula mōti.
Iāq; palatinus summę loca gētis habebat,
Rege sub hoc pomona fuit, qua nulla latinas Pomona
Inter hamadryadas coluit solertius hortos,
Nec fuit arborei studiosior altera fętus,
Unde tenet nomen, non siluas, illa nec amnes,
Rus amat, et ramos felicia poma ferētes,
Nec iaculo grauis est, sed adūca dextera falce,
Qua modo luxuriem ꝑmit, et spaciātia passim
Brachia cōpescit, fissa modo cortice lignum
Inserit, et succos alieno prestat alūno:
Nec sentire sitim patitur, bibuleq; recuruas
Radicis fibras labētibus irrigat vndis:
Hic amor hoc studiū, veneris q; nulla cupido est,
Vim tñ aggrestum metuēs/ pomaria claudit
Intus, et accessus ꝓhibet refugitq; viriles.
Quid non et satyri saltatibus apta iuuētus
Fecere? et pinu pręcincti cornua panes?
Silenusq; suis semꝑ iuuenilior annis?
Quiq; deus fures/ vel falce/ vel inguine terret,
Ut poterētur ea/ sed eñ superabat amādo
Hos quoq; vertūnus, neq; erat fęlicior illis: Vertunus i varias figuras.
O quotiēs habitu duri messoris aristas
Corbe tulit, veriq; fuit messoris imago.
Tpa sepe gerēs feno religata recēti,

Defectum poterat gramen versare videri:
Sepe manu stimulos rigida portabat, vt illum
Jurasses fessos modo disiunxisse iuuēcos;
Falce data frondator erat, vitisq; putator,
Induerat scalas, lecturꝫ poma putares,
Miles erat gladio, piscator arūdine sumpta,
Deniq; ꝑ multās aditum sibi sepe figuras
Repperit, vt caperet spectatę gaudia formę:
Jlle etiam picta redimitus tpa mitra/
Jnnitēs baculo/positis ꝑ tpa canis/
Assimulauit anum, cultosq; intrauit in hortos;
Pomaq; mirata est, tātoq; peritior, inquit,
Oībus est nymphis, quas cōtinet albula ripis,
Salue virginei flos intemerate pudoris,
Paucaq; laudatę dedit oscula, qualia nunq̄
Uera dedisset anus, glebaq; incurua resedit,
Suspiciēs pādos autumni pondere ramos.
Ulmus erat contra, speciosa nitētibus vuis,
Quam socia, postq̄ pariter cum vite ꝓbauit,
At si staret (ait) celebs/sine palmite truncus,
Nil pręter frondes quare peteretur/haberet,
Hec quoq; q̄ iuncta est vitis/requiescit in vlmo,
Si non iūcta foret, terrę acclinata iaceret:
Tu tn̄ exēplo non tāgeris arboris huius,
Concubitusq; fugis, nec te cōiungere curas,
Atq; vtinam velles, helenę non pluribus esset
Sollicitata procis, nec q̄ lapithea mouit
Pręlia, nec cōiunx timidi aut audacis vlyssei:
Nunc quoq; cum fugias auersorisq; petētes,
Mille viri cupiūt, & semideiq; deiq;,
Et quecūq; tenent albanos numina montes,
Sed tu si sapiēs, si te bene iūgere, anūq;
Hāc audire voles, quę te plus oībus illis;

de se apud ꝓpertiuꝫ narrat. Opportuna mea est cūctis natura figuris. Jn quācunq; voles verte decorus ero. Jnde vertūnalia dicta sunt: q̄ mēse octobri in honorem vertūni celebrabātur vt auctor est Uarro. vertūnus aūt rome in vico thurario sacellū habuit: vt pedianus porphiriosq; scribūt. Neq; erat felicior illis. nā eū quoq; pomona aspnabatur. Duri messoris. aspi ac laborꝫ patiētis messor aūt est q̄ frumēta metit ac secat. Defectū gramen piphrasis est feni. ꝑ qd̄ significat vertūnum fenisece figuraꝫ aliqn̄ suscepisse. varias aūt vtūni metamorphosis poeta describit. Sepe manu stimulos sepenūero inq̄t i bubul cū vertūnus cōmutabatur: vt pomona potiri possꝫ. Frōdator erat frōdator dr̄ frōdiuꝫ putator. Jnduerat scalas. sumpserat. si autē piūctio subaudiat. Lecturꝫ. collecturꝫ. Redimit⁹ tpa circūdata habēs tpa. Tātoq; peritior inq̄t. q̄ to cultiores habes ortos subintelligamus. Jntemerate. inuiolate. Qualia nunq̄. facete hec a poeta inferūtur: lasciuioraq; ait fuisse vertūni oscula. q̄ que a vra vetula nunq̄ dari potuissent. Pādos curuos. Autūni pōdere. hoc ē pomis. Cōtra. e regione. Probauit cōmendauit. & approbauit. At si staret ait celebs. his similitudinibus vult psuadere pomone vtūn⁹ vt nubat: cuꝫ p̄sertim a multis petat. Celebs. sine piuge. vites eni sic vlmos āplectūtur vt vxores viros. celibes eni dr̄ q̄ sine piuge viuūt: q̄si celestem vitā agētes. Sine palmite. sine vite. nā palmites vitiuꝫ rami dr̄ vuas ferētes. Peteret. expecteret. Non tāgeris nō moueris. Helene nō plurib⁹ essꝫ helene pulchritudo notior est q̄ vt hoc loco sit cōmorāda. Sollicitata vexata. Nec q̄ lapitheia mouit. hippodamiā dicit: cui⁹ pulcritudine bellum fuit excitatū inter lapithas & cētauros. vt i duodecimo copiose narratur. lapithe aūt populi fuerūt thessalie a lapitho piphātis filio cognoiati. Nec coniunx timidi audacis vlyssi. timidi in pugna. Audacis instruēdis insidys. penolope vo vlyssis vxor formosissima fuisse scribit. & a q̄ plurimis pcis amata. Auersoris aspneris. Hāc anuꝫ. seipm oñdit cuꝫ q̄

dam grauitate vertũnus. Vulgares tedas. nuptias p sinecdochẽ a parte nãq totuz intelligim⁹. faces nãq ex teda arbore confecte noue nupte pferebãtur. Procoꝝ amatoꝝ. q̃bus nihil est inconstantius. proci aũt a pcãdo. hoc est a petẽdo dicti: qui mulieres in matrimoniũm petũt. vñ et pcaces a nimium petẽdo meretrices dicũtur. Deuouet. dedicat. destinat. sane deuouere hoc loco in bonaz accipitur partez. alibi in malam Virgi. Precipue infelix pesti deuota future. Decoris pulchritudinis. Fingetꝰ. formabitur. trãsfigurabitur. Prim⁹ hz. pmitie eñ frugum vertũno dicabantur: vt ipse apud pptium cõmemorans cãs cur vertũnus dicatur ait. Seu qꝛ vertẽtis fructuz pcepimus anni. Vertũni rursus credidit esse sacrum. pma mihi variat liuẽtibus vua racemis. et coma lactẽti spicea fruge tumet. hic dulces cerasos hic autũnalia pruna Cernis et estiuo mora rubere die. isitoꝛ hic soluit pomosa vota corona. Cum pir⁹ iuito stipite mala tulit. Cuz succis mitib⁹ dulcibus suauibus. Miserere ardẽtꝭ. ardẽter te amãtis. Idaliã. venerem ab idalo cypri nemore dictam. Rhãnusidis iram. rhãnusisq̃ et rhãnusia dr̃ p nemesi ponitur: q̃ dea vlciscitur supbos: a rhãnunte attice populo vbi maxie colebatur denoĩata cui⁹ q̃dez in capitolio sacelluz est q̃uis noĩe careat romano vt Plinius scribit. Vetustas. senect⁹ senes nãq idcirco prudẽtiores vidẽtur: qꝛ multaꝝ reꝝ peritiã habent. Multa scire dedit. multaꝝ reruz peritiã mihi tribuit. est eñ vbum p noĩe positum: quale est illud psij. Scire tuũ nihil est. Viderat a veteris. Iphis cypri⁹ anaxaretes puelle amoꝛe capt⁹ cum nullis pcib⁹ ea posset potiri: vitã finire decreuit. ad ianuam igitur amate cũ se suspẽdisset: maximo meroꝛe matrem affecit. cuz vo funus efferretꝰ anaxarete ad fenestrã accedẽs: vt ide exeq̃as spreti iuuenis spectaret in saxũ fuit cõmutata. Veterꝭ teucri. de teucro telamonis filio itelligam⁹ q̃ post moꝛtem aiacꝭ a pr̃e domo pulsus salamina i cypro ɔdidit. Miserꝝ amoꝛẽ. eaz eñ a qua nõ amabatꝰ amabat. Sollicita voce. pl⁹ q̃ di-

Anaxarete i saxum

Plusq̃ credis, amo, vulgares reijce tedas,
Vertunnũq; tori socium tibi delige, pro quo
Me q; pignus habe, neq; eñ sibi notioꝛ ille est
Q̃ mihi, nec toto passim vagus errat in oꝛbe,
Hec loca magna colit, nec vti ps magna pcoꝝ
Quam modo vidit, amat, tu prim⁹ et vltimus illi
Ardoꝛ eris, soliq; suos tibi deuouet annos,
Adde qd̃ est iuuenis, qd̃ naturale decoꝛis
Munus hz, foꝛmasq; apte fingetur in oẽs,
Et qd̃ erit iussus (iubeas licet oĩa) fiet.
Quid q̃ amatis idez? quid? q̃ tibi poma colũtur
Primus hz, letaq; tenet tua munera dextra,
Sed neq; iam fetus desiderat arboꝛe dẽptos,
Nec quas hort⁹ alit cum succis mitibus herbas,
Nec quicq̃ nisi te, miserere ardẽtis, et ipm
Qd̃ perit, oꝛe meo pñtem crede precari,
Vltoꝛesq; deos, et pectoꝛa dura perosam
Idaliam, memoꝛãq; time rhãnusidis iram:
Quoq; magis caueas (et eñ mihi multa vetustas
Scire dedit) referam tota notissima cypro
Facta, quibus flecti facile, et mitescere possis: ab exeplo psuadet de Jphide et Anaxarete
Viderat a veteris generosam sanguine teucri
Iphis anaxarẽten humili de stirpe creatus,
Viderat, et totis pceperat ossibus ignes;
Luctatusq; diu, postq̃ ratione furoꝛem
Vincere non potuit, supplex ad limina venit,
Et modo nutrici miserum cõfessus amoꝛem,
Ne sibi dura foꝛet, p spes oꝛauit alũne,
Et modo de multis alicui blãditus amicis,
Sollicita petijt perpẽsum voce fauoꝛem:
Sepe ferẽda dedit blãdis sua verba tabellis,
Interdum madidas lachrimaꝝ roꝛe coꝛonas
Postibus intẽdit, posuitq; in limine duro

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Molle latus, tristisqꝫ/ferę cōuicia fecit,
Seuior illa freto surgēte, cadētibus austris.
Durior ⁊ ferro, qđ noricus exquoquit ignis,
Et saxo, qđ adhuc viuum radice tenetur,
Spernit, ⁊ irridet, factisqꝫ immitibus addit
Verba supba ferox, ⁊ spe quoqꝫ fraudat amātem.
Non tulit impatiēs longi tormēta doloris
Iphis, ⁊ ante fores hęc vba nouissima dixit:
Vincis anaxarete, neqꝫ erunt tibi tędia tādem
Vlla ferēda mei, lętos molire triūphos,
Et peana voca, nitidaqꝫ incingere lauro,
Vincis em̄, morior qꝫ libēs, age ferrea gaude,
Certe aliquid laudare mei cogeris, eritqꝫ,
Quo tibi sim gratus, meritūqꝫ fatebere nostrum,
Non tm̄ ante tui curam excessisse memēto,
Ꝙ vitam, geminaqꝫ simul mihi luce carēdum est:
Nec tibi fama mei vētura est nūcia leti,
Ipse ego, ne dubites, adero pręsensqꝫ videbor,
Corpe vt exanimi crudeli lumina pascas:
Si tm̄, o superi, mortalia facta videtis,
Este mei memores, nihil vltra lingua pcari
Sustinet, ⁊ longo facite vt narremur in euo,
Et quę dēpsistis vitę, date tpa famę.
Dixit: ⁊ ad postes ornatos sępe coronis
Humētes oculos/⁊ pallida brachia tollēs,
Cum foribus laquei religaret vincula summis,
Hęc tibi serta placēt/crudelis ⁊ impia/dixit,
Inseruitqꝫ caput, sed tum qꝫ versus ad illam est,
Atqꝫ onus infęlix elisa fauce pepēdit.
Icta pedum motu trepidātum/⁊ multa timētum
Visa dedisse sonum est, adaptaqꝫ ianua factum
Prodidit, exclamāt famuli, frustraqꝫ leuatum,
Nam pater occiderat, referūt ad limina matris,

ligenti orōne. Perpēsum fauorem impēsum ⁊ magnum. ac diligenter animaduersum. ea aūt omnia describit Ouidi. quibus amatores vtūtur vt puellis amatis potiri possint. Intendit alligauit. Posuitqꝫ in limine duro molle latus antitheton est. durum nāqꝫ opponitur molli. iphim aūt sepenumero in limine, ianue anaxaretes iacuisse ait. Conuicia fecit. maledixit. Sere. que ianuā clausam tenebat. Seuior illa freto surgente. qđ in tempestatem excitatur. Cadentibus austris. flare desinentibus. tūc em̄ seuissimi sunt Noricus ignis norici populi sunt alpini ferro abūdātes. Quod adhuc viuum radice tenetur. hoc est quod nōdum e terra est effossum saxa enim nōdum a sua radice auulsa ⁊ viua dicuntur ⁊ duriora sunt. Spernit ⁊ irridet. anaxarete iphis humilitatem contēnens illius querelas irridet. Factis immitibus. asperis. crudelibꝰ. illum nāqꝫ a ianua fortasse depulit. Et spe quoqꝫ fraudat amantem. ac etiam spe potiundi re amata priuat amantem. quod crudele admodum videtur. Fraudat. priuat Et peana voca. hoc est vocibus leticie vtere qualibus voti compotes gaudia sua exprimere solent: vt alibi Ouidius. Dicite io pean io pean dicite pean. pean vo hymnus quoqꝫ est in apollinem: qui a triumphantibus canebatur. Incingere. coronare iquit viridi lauro id quod triumphantes solent. Ferrea. dura atqꝫ crudelis. Certe aliquid laudare mei cogeris. hoc est id saltem cogeris laudare quod mihi ipse mortem consciui vt tibi rem gratam facerem. Curam tui. amorem quo te ꝓsequor Excessisse. a me subaudiatur. Gemina luce. ⁊ vita mea ⁊ te que mihi altera lux es. Crudelia lumina. crudeles oculos. Humentes. lachrimantes. Hec tibi serta placent. huiusmodi inquit corone tibi sunt grate: vt laqueo collum inferam. hec autem cum maxima anaxaretes inuidia dicuntur. Inseruitqꝫ caput laqueo subintelligatur. Elisa fauce. compressa ceruice. Icta percussa. Famuli. anaxaretes. Frustraqꝫ leuatum. alleuatum. iam enim mortuus erat. Nam pater. iphidis subaudiatur.

Funera ducebat. ducẽdas ac celebrãdas exequias curabat. Lurida. nigra: q̃lia sunt mortuoꝝ mẽbra. Portabat portanda curabat. Arsuro feretro. capulo cõburẽdo. feretrũ ei vna cũ cadauere cõburebat. Quã iam de⁹ vltor agebat. quã iã nemesis superbie vltrix psequebat. Tectũ. cubiculũ. Inijt. intrauit. Uixq; bñ impositũ lecto. ordo est. vix bñ anaxarete pspexerat iphim lecto ⁊ pheretro ipositũ: cũ illi⁹ oculi diriguere. Diriguere oculi. cũ subaudiẽdũ: vt intelligat cũ oculi rigidi sunt facti. Hesit affixa ẽ. Saxũ. saxi duricies q̃ pauloante ĩ pectore illi⁹ erat. Salamis q̃ salamin dr insula est cũ vrbe eiusdẽ nois: ⁊ vrbs in cypro a teucro thelamonis filio edificata. Ueneris pspiciẽtis. venus pspiciẽs dicta videt: q̃ virginuz superbiã amatores ptẽnentiũ pspiceret atq; puideret. O mea nymphe. blãda est hec ⁊ familiaris appellatio. nymphe aũt cũ sit vocandi casus: sine dypthongo scribat. Lentos fastus. diuturnã superbiã. Sic tibi. optãtis est aduerbiuz h̃ loco illuc sic. In iuuenẽ. in iuuenilẽ figurã. Qualis vbi oppositas. q̃ pulcher eẽt vertũnus anili habitu deposito: apta silitudine ondit poeta. Inq; figura capta dei nympha est. sic q̃dẽ legit. sz nãq; loco illi⁹ inq; vt reponat sensus exposcit. exponit eñ poeta cur vi opus nõ fuerit. nam pomona forma vertũni capta facile ei morez gessit. hãc vero emẽdationẽ nr̃am inepti q̃dã scalfornie rephendũt vt versum pturbantẽ. sic eñ aũt syllabã breuis natura pduceret q̃si vero hoc ⁊ ipsi nõ viderim⁹. ac nõ illud secuti sum⁹: qd nõ solũ a saramẽticis: sz a fabio q̃z quintiliano pcipit. s litterã sepenũero in metro excludi. q̃ quidẽ mõ nulla vis carmĩe affert. sz de h̃ q̃z alibi plura. Et mutua vul. sen. nã et ipsa vertũni amore cepit ardere.

Proxim⁹ ausonias. amuli⁹ ⁊ numitor fratres fuerũt: q̃ cũ ea cõditione a patre regnũ albanoꝝ accepissent vt alternis annis regnarẽt, amuli⁹ semel occupatũ impiũ fratri reddere nũq̃ aĩm ĩducere potuit. sz romul⁹ ⁊ remus ex filia numitoris a marte cõpressa nati ⁊ amuliũ interfecerũt ⁊ regnũ auo restituerũt: ipi vero vrbẽ romã edificauerũt. vbi cũ romul⁹ oĩa cõposuissz. tãq; senior eẽt effect⁹ martis pcib⁹ ĩ deoꝝ nũeꝝ fuit trãslat⁹. Iniu. amu. fratrẽ ei ĩui⁹ ⁊ fas regno

Accipit illa sinu, cõplexaq; frigida nati
Membra sui, postq̃ miserarũ verba parentum
Edidit, ⁊ matrũ miserarũ facta peregit,
Funera ducebat mediã lachrymosa per vrbem,
Luridaq; arsuro portabat mẽbra feretro.
Forte vię vicina domus, qua flebilis ibat
Pompa fuit, durę q; sonus plangoris ad aures
Uenit anaxaretes, quã iã deus vltor agebat,
Mota tñ, videam⁹ (ait) miserabile funus,
Et patulis inijt tectũ sublime fenestris.
Uixq; bene impositũ lecto pspexerat iphim,
Diriguêre oculi, calidusq; in corpore sanguis
Inducto pallore fugit, conataq; retro
Ferre pedes hęsit, conata auertere vultus;
Hoc quoq; nõ potuit, paulatiq; occupat artus,
Quod fuit in duro iampridem pectore saxum
(Ne ve ea ficta putes) dñę sub imagine signum
Seruat adhuc salamis, veneris q; noĩe templuz
Prospiciẽtis hz: quoꝝ memor o mea lentos
Pone precor fastus, ⁊ amãti iũgere nymphe,
Sic tibi nec vẽrnũ nascentia frigus adurat
Poma, nec excutiant rapidi florentia venti.
Hęc vbi nequicq̃ formas deus aptus in oẽs
Edidit, in iuuenẽ redijt, ⁊ anilia demit
Instrumenta sibi, talisq; apparuit illi
Qualis vbi oppositas nitidissima solis imago
Euicit nubes, nullaq; obstante reluxit:
Uimq; parat, sed vi non est opus, inq; figura
Capta dei nympha est, ⁊ mutua vulnera sensit.
Proximus ausonias iniusti miles amuli
Rexit opes, nũmitorq; senex amissa nepotum

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

fraudauit. Festis palilibus. palilia festa erant que in honorem palis pastoꝝ dee celebrabãtur. quibus roma a romulo ⁊ remo cõdita fuisse dr: q̄ dies a priscis romanis maxie celebrabat. Tatiꝰ patresq; sabini bella gerũt. ꝓpter raptum sapinaꝝ. nota est aũt historia. Arcisq; via tarpeia reclusa. — Palilia

Munere regna capit, festisq; palilibus vrbis
Menia cõduntur, tatius patresq; sabini
Bella gerũt, arcisq; via tarpeia reclusa
Dignam aĩam pena cõgestis exuit armis.
Inde sati curibus/tacitoꝝ more lupoꝝ
Ore premunt voces, ⁊ corpa victa sopore
Inuadũt, portasq; petunt, quas obice firmo
Clauserat iliades, vnam tñ ipsa reclusit,
Nec strepitum verso saturnia cardine fecit,
Sola venꝰ portę cecidisse repagula sensit,
Et clausurã fuit. nisi ꝙ rescindere nunq̄
Diis l3 acta deum: Iano loca iuncta tenebãt
Naiades ausonię gelido rorãtia fonte,
Has rogat auxilium: nec nymphę iusta petẽtem
Sustinuere deam, venasq; ⁊ flumina fontis
Elicuere sui, nõdum tamen inuia iani
Ora patẽtis erãt, nec iter pręcluserat vnda
Lurida supponunt fęcũdo sulfura fonti,
Incendũtq; cauas fumãte bitumine venas,
Viribus his aliisq;/vapor penetrauit ad ima
Fontis, ⁊ alpino modo q̄ certare rigori
Audebatis aquę, non ceditis ignibus ipsis,
Flãmifera gemini fumãt aspergine postes,
Portaq; nequicq̄ rigidis ꝓmissa sabinis
Fonte fuit pręstructa nouo, dum martius arma
Indueret miles: quę postq̄ romulus vltro
Obtulit, ⁊ strata est tellus romana sabinis
Corpibus, strata estq; suis, generiq; cruorem
Sanguine cõsoceri ꝑmiscuit impius ensis:
Pace tñ sisti bellum, nec in vltima ferro
Decertare placet, tatiũq; accedere regno

ordo est ⁊ sensus. ⁊ tarpeia ꝟgo exuit atq; deposuit aĩam pena dignã armis ⁊ scutis in ea3 ꝯgestis post reclusam ⁊ aptam arcis viã. notior est aute3 hec historia q̄ vt hoc loco sit pluribꝰ repetẽda. tarpeius aũt mõs est q̄ postea capitolinꝰ fuit dictꝰ in bello aũt sabino tarpeia tarpeii q̄ arci preside bat filia sabinoꝝ ornamẽtis q̄ in sinistris gestabãt capta hostibꝰ ꝓdidit arcem: q̄ cu3 pacti essent se daturos id qđ i sinistr̄ gestabãt: i eam scuta ꝯiecerũt: quo ⁊ fidem datã seruarent. ⁊ ꝓditricem vlciscerẽtur. Sati curibꝰ. sabini. na3 cures sabinoꝝ vrbs est. Ore premũt voces. silẽt. Et corpa victa sopore. romanos somno oppressos. Iliades romulꝰ ilie filiꝰ. Iano loca iũcta tenebãt. tẽplo iani describit aũt poeta mutatiõem aquaꝝ frigidaꝝ in calidas. nã in ipso ꝑlio cũ fugerẽt romani scaturire ceperũt: ꝑcibꝰ romuli aq̄ calide scaturire ceperũt: quibꝰ sabini ꝓhibiti sunt vlteriꝰ romanos ꝓseq̄. poeta ꝟo ꝑcibus veneris id factũ fuisse ait. Iani patẽt. apti. nã iani tẽplum aptu3 significabat vrbem bello iplicitã esse. clausu3 ꝟo pace gaudere. Lurida sul. q̄ luridum colore3 ⁊ pallidũ efficiũt. Fumãte bitumie. ardẽte. bitumẽ ꝟo genꝰ ẽ pisc̄ facillime ignes ꝯhẽt. Certare alpi. rigo. ꝯtẽdere cũ alpiũ frigore qđ ẽ vehemẽtissimũ ẽ aũt ꝯstructio greca. certo nanq; tecũ nõ tibi latie dicimꝰ Rigidis sabinis. seuer̄. Prestructa obstructa. opturata. Martiꝰ miles. romanꝰ. a marte nãq; ꝑ romulũ origine ducũt romani. Strata ẽ. coopta fuit. Generiq; cruorẽ. romani cũ sabinoꝝ filias vxores accepũt Pace tñ sisti bellu3. iteruẽtu sabinoꝝ bellũ illud fuisse sublatũ notiꝰ ẽ vt sit exponẽdu3. Tatiũq; accedere regno. nã iter reliq̄s pac̄ ꝯditões hoc etiã placuit vt tatiꝰ vna cũ romulo eq̄ ptãte paribusq; honoribꝰ regñret. Occiderat tatiꝰ: de morte tatii. q̄ ãnis q̄nq; cũ romulo ipauit. ⁊. T. Liuiꝰ. ⁊ Dionysiꝰ halicarnaseꝰ copiose scribũt lauinii fuit iterfectꝰ a ꝓris legatoꝝ. q̄ ad res repetẽdas missi nõ solũ sua a tatio nõ ipetrarũt: s3 a

Aq̄ frigide in calidas.

Janus

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Occiderat tatius, populisq; equata duobus
Romule iura dabas, posita cum casside mauors
Talibus affatur diuumq; hominumq; parentem:
Tps adest, genitor, quoniam fundamine magno — Verba Martis ad Iouem
Res romana valet, et preside pendet ab vno,
Premia tam promissa mihi, dignoq; nepoti
Soluere, et ablatum terris, imponere celo.
Tu mihi, concilio quondam presente deorum,
(Nam memor, memoriq; animo pia verba notaui)
Unus erit, quem tu tolles in sidera celi,
Dixisti, rata sit verborum summa tuorum.
Annuit omnipotens, et nubibus aera cecis
Occuluit, tonitruq; et fulgure terruit orbem.
Que sibi promisse sensit data signa rapine,
Innixusq; haste pressos temone cruento
Impauidus conscendit equos gradiuus, et ictu
Uerberis increpuit, pronusq; per aera lapsus — Romulus i deū
Constitit in summo nemorosi colle palati,
Reddentemq; suo non regia iura quiriti
Abstulit iliadem, corpus mortale per auras
Dilapsum tenues, vt lata plumbea funda
Missa solet medio glans intabescere celo.
Pulchra subit facies: et puluinaribus altis
Dignior est, quod sit trabeati forma quirini.
Flebat vt amissum coniunx, cum regia iuno
Irin ad hersiliam descendere limite curuo
Imperat, et vacue sua sic mandata referre:
O et de latio, o et de gente sabina,
Precipuum matrona decus, dignissima tanti
Ante fuisse viri coniunx, nunc esse quirini,
Siste tuos fletus, et si tibi cura videndi
Coniugis est, duce me lucum pete, colle quirino,
Qui viret, et templum romani regis obumbrat.

sabinis quibusdam inuito romulo contra ius et fas precepti fuerunt. Equata equalia facta. Tps adest soluere. figura est greca. nam soluendi in soluta oratione diceret. Fundamine magno firmo fundamento. Res romana. imperium romanum. Et preside pendet ab vno. et vnius presidis et regis nutu regitur atq; gubernatur. Dignoq; nepoti. romulo. Imponere celo. in numerum deorum referre. nam memoror in memoria habeo. alias memorare significat narrare est autem parenthesis. ordo namq; est. tu mihi quondam et olim dixisti concilio deorum presente vnus erit romulus quem tu o mars tolles et extolles in sidera celi. Et nubibus aera cecis. hoc ex historia sumptum est. nam romulus: vt narrat. T. liuius. cum ad exercitum recensendi contitiones in campo ad capre paludem haberet subito coorta tempestas cum magno fragore tonitribusq; tam denso regem operuit nimbo vt conspectum eius contioni abstulerit. nec deinde in terris romulus fuit visus. creditus est autem a patribus propter metum aspiritatem fuisse discerptus. sed plebi persuaserunt ipsum in sidera fuisse translatum. Promisse rapine rapiendi romuli e terris in celum. Sensit cognouit. Uerberis. flagelli quo equi verberantur. Nemorosi palati. nemoribus obsiti. palatium autem est vnus ex collibus romanis: imperatorum sede clarissimus: quod nunc vulgus palatium maius vocat. Non regia iura regi non conuenientia de litibus enim priuatorum iudicabat. Suo quiriti. suis romanis. Intabescere liquescere atq; consumi. Et puluinaribus altis sedibus atq; altaribus excelsis puluinaria namq; lecti dicuntur. que in deorum templis sternebantur. Trabeati. trabea induti. nam romulus dum viueret trabea veste vtebatur. trabearum autem genera sunt tria vt scribit Suetonius in libro de genere vestium: vnum quod diis sacratur quod totum est purpureum. alterum est regum quod quidem est purpureum. sed albo infectum. tertium est augurale de purpura et croco mixtum. Limite curuo arcum dicit. per quem iris decurrere dicitur. Hersilie autem romuli vxoris metamorphosin exponit poeta. nam et ipsa in deam nomine oram fuit conuersa. Nunc esse quirini. qui in deorum numerum translatus est. Siste tuos fletus. hoc est tuis fletibus finem impone. Pete lucum. vade ad lucum. Colle quirino qui a quirino quirinalis fuit cognominatus. Romani regis. romuli. qui post mortem quirinus

Romulus in deum

Hersilia in deam

fuit appellatus. Per arcus pictos. p arcus varijs colorib⁹ distinctos. Et liquet. cōstat. Offer. oñde Ora faciē figurā. Celū accepisse videbor. felix mihi eē videbor. Cu3 ꝟgine thamātea. cū iride thamāt filia. Romuleos colles. qrinalē3 collē. Cessit. recessit. In auras. in aerē. Notis amicis. Romāe ꝯditor vrbis. romul⁹. Et priscū pariter. nā corpus ex mortale effectū est imortale. ⁊ ꝓ hersilia ora fuit cognoīata. Que nūc dea iūcta quirino est. nam ora in tēplo romuli colebatur.

Paret, ⁊ in terram pictos delapsa p arcus/
Hersiliam iussis cōpellat vocibus Iris.
Illa verecūdo vix tollēs lumina vultu:
O dea, nāq3 mihi, nec q̄ sis, dicere prōptum est,
Et liquet esse deam, duc o duc, inquit, ⁊ offer
Cōiugis ora mihi, quem si modo posse videre
Fata semel dederint, celum accepisse videbor.
Nec mora, romuleos, cu3 virgine thamātea
Ingreditur colles, ibi sidus ab ethere lapsum
Decidit in terras, a cuius lumine flagrās
Hersilie crinis cum sidere cessit in auras,
Hāc manibus notis romane cōditor vrbis
Excipit, ⁊ priscum pariter cum corpe nomen
Mutat, orāq3 vocat, q̄ nūc dea iuncta quirino est.

¶ P. Ouidij Nasonis meta. liber q̄ntusdecim⁹.

Queritur interea, quis tante pondera molis
Sustineat, tantoq3 queat succedere regi,
Destinat imperio clarꝫ prenuncia veri
Fama numam, non ille satis cognosce sabine
Gentis habet ritus, aīo maiora capaci
Concipit, ⁊ q̄ sit rex natura requirit.
Huius amor cure/patria/curibusq3 relictis
Fecit, vt herculei penetraret ad hospitis vrbem.
Grata quis italicis auctor posuisset in oris
Menia quereti, sic e senioribus vnus

¶ Raphaelis regij in quintum decimum metamorphoseos Ouidij librum enarrationes.

Numa pō pilio

Queritur interea. quo cōmodi⁹ ⁊ librꝫ libro ⁊ metamorphosin metamorphosi ꝯiūgat poeta: corꝫ seq̄t opiōem q̄ sentiūt numā pōpiliū i magnā grecia3 iuisse: vt pithagoricis dogmatib⁹ instrueret. quā q̄dē opiōe3 liuius cōplurib⁹ refellit argumētis s3 hoc potissimū q̄ pithagoras tpe nume nō fuit. Tāte molis. tāti iperij p trāslatōe3 tāto regi q̄t⁹ fuit romul⁹. Clarꝫ numā nobilē sua iusticia atq3 integritate notū. numa eñ pōpili⁹ curib⁹ i sabinis ortus vir iclita iusticia ⁊ religiōe cōsultissimusq3 vt in illa q̄sq3 etate eē poterat oīs diuini atq3 hūani iuris. visus ē senatui ppl'oq3 romano dign⁹: q̄ romulo i regno succederet. Rit⁹ mores. Reqrit. inqrit scrutat. Hui⁹ amor cure. cupiditas p discēde rex nature. Curibusq3 sabinis. cures vt numa pōpili⁹ ad pithagorā strabo narrat opulentissima fuit sabinorꝫ vrbs ex q̄ euocati sunt. T. Tati⁹ ⁊ numa pōpili⁹ reges. vñ romani q̄rites fuere cognoīati. sic ei ab ijs appellāt q̄ ꝯciones ad ppl'm hñt. Penetraret. cu3 difficultate iret. p varios nāq3 ppl'os illū trāsire oportuit.

Croton

Herculei hospitis crotonis. nā croton redeūte3 ex hispania herculē cū gerionis armētis hospitio suscepit a quo etia3 didicit futurꝫ tps quo illic ciuitas insignis noīe illius cōderetur q̄ ⁊ verum fuit. nā micylus q̄da3 alemonis filius in somnis ab hercule est admonit⁹:

Micylus

vt patria relicta (argolicus nāq3 erat) se cōferret ad esaris fluuij ostia ibi vrbem edificaret. Is cū sarcinulas colligere cepisset reus est factus q̄ cōtra leges cōmigrare vellet mors enim illi ꝓposita erat: qui patriam deserere tētasset. cum ꝟo ferenda sentētia foret: ⁊ aut suffragijs nigris condēnandus aut albis absoluendus: sibi timēs herculem cui paruerat rogauit: vt sibi auxilio esset. statimq3 calculi omnes ex nigris facti sunt albi. quare absolutus micylus in loco sibi ab hercule mōstrato vrbem edificauit: qua3 de nomine crotonis ibi sepulti crotonem appellauit. Non inscius eui

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

veteris.priscarū historiarū peritus. Joue natus. hercules bobus hiberis. hispanis. geryone interfecto abactis. hiberia nāq; est hispania ab hibero fluuio cognominata. Littora lacinia. laciniū promōtoriū est italie inter adriaticū mare ꝛ ioniū a lacinio latrone quē hercules interfecit dictū. ī eo tēplū fuit iunonis lacine. vñ Uirgi. Attollit se diua lacinia ꝯ. Longū laborē. lōgi itineris defatigationē. Acceptissim⁹. gratissimus. Hūc sup incūbēs. anastrophe est. illa nāq; ꝑpositio sup q̄ ꝑponi deberet postponit. Pressum grauitate soporis. h̄ ē qui somno oppssus. Clauiger. hercules. Esar diuersi. rmoti. lōge positi. Est enī fluui⁹ calabrie iuxta crotonē labēs. J pete. ad petendū ꝛ q̄rendū vade. Recētia visa. Noua ī somnis. Pugnat. dissidet. densissima. obscurissima. Caput sidereū. sideri b⁹ ornatū. Uisus ad eē. hec ꝑticula cū est subaudiēda. Idez deus. hercules. Patrium penetrale. paternū domiciliū. Agitur reus. accusat. ꝑagere aūt reū dānare est. Spretarū legū. ꝯtēptarū. Sine teste. ipse nāq; ꝯfessus ē se cōmigrare decreuisse. Fecere celū. apeꝛuere acq̄siuere. Nā tu mihi criminis auctor. nā tu mihi ꝑsuasisti vt cōmigrarē. Lata est sñia tristis. ab effectu. ꝯdēnat⁹ nāq; fuerat micyl⁹. ꝑprie aūt sñia a iudicib⁹ ferri dr: q̄uis in exēplaribus fere data corrupte legat. Cādida sñia. ad candidos calculos alludit. Lacedemoniū tarentū. a lacedemoniis cōditū. nā tarentum vrbs ē calabrie q̄ ꝛ taras a grecis appellat: a tara neptuni filio edificata. a partheniis ꝟo lacedemoniorꝫ duce phalanto amplificata: vt ꝛ Justin⁹: ꝛ plutarchus copiose scribūt. Et sybariz. sybaris vrbs est ꝛ fluui⁹ calabrie. vrbs aūt post ea thurion fuit cognomiata: que a crotoniatis fuit capta. Salēthinūq; nerethū. nerethū q̄dē legit: sed corrupte: vt ex strabone collegimus: q̄ ait neethuꝫ salentinorꝫ esse fluuiū: a nauiuꝫ enee ꝯflagratiōe dictū. Quare hic quoq; neethū legamus. Salētini aūt ꝑprii sunt a salentia vrbe dicti. Thurinosq; sinus. Thurii vrbs est calabrie q̄ ꝛ thuria ꝛ thurion dicta est a thuria fonte. Hec prius sybaris.

Lapilli nigri in candidos.

Rettulit indigenis/veteris nō inscius eui.
Diues ab oceano bobus ioue nat⁹ hiberis
Littora felici tenuisse lacinia cursu
Fertur, ꝛ armento teneras errāte per herbas/
Ipse domū magni nec inhospita tecta crotonis
Intrasse, ꝛ requie longū releuasse laborem,
Atq; ita discedēs, ęuo dixisse nepotum
Hic locus vrbis erit, promissaq; vera fuerunt:
Nam fuit argolico generatus alemone quidam
Micylus/illius diis acceptissimus eui,
Hūc sup incūbens pressum grauitate soporis
Clauiger alloq̄tur: lapidosas ęsaris vndas
I pete diuersi, patrias age desere sedes,
Et nisi paruerit/multa ac metuenda minatur.
Postea discedūt pariter/somnusq; deusq;,
Surgit alemonides, tacitaq; recentia mēte
Uisa refert, pugnatq; diu sententia secum:
Numen abire iubet, ꝓhibēt discedere leges,
Pęnaq; mors posita est patriā mutare volenti.
Candidus oceano nitidū caput abdiderat sol,
Et caput extulerat densissima sidereum nox,
Uisus adesse idē deus est, eadēq; monere,
Et nisi paruerit, plura ꝛ grauiora minari.
Pertimuit, patriūq; simul trāsferre ꝑabat
In sedes penetrale nouas, fit murmur in vrbe,
Spretarūq; agitur legū reus: vtq; peracta est
Causa prior, crimēq; ꝑꝫ sine teste ꝓbatum,
Squallidus ad supos tendēs re⁹ ora/manusq;,
O cuius cęlum bis sex fecere labores,
Fer ꝑcor (inq̄t) opem, nā tu mihi criminis auctor.
Mos erat antiquis/niueis atrisq; lapillis
His dānare reos, illis absoluere culpa.
Tunc q̄q; sic lata est sentētia tristis, ꝛ omnis

nouissime copie fuerunt appellate. vñ thurinus declinat. Temesemq3. Temese vrbs est calabrie. Et iapygis arua. Japygia vrbs est calabrie a iapyge heroe dicta. Fatalia ora. hostia fatis et iussu herculis quesita. Tumulũ. sepulchrũ. Jussa terra. ab hercule. Et nomẽ tumulati traxit in vrbẽ. nã croton a crotone heroe fuit dicta. vñ crotoniate declinant. Est ⁊ alia vrbs eodẽ noĩe thuscie olim metropolis. Primordia. ꝑncipia. Posite vrbis crotonis. Uir fuit hic ortu sami9. ꝑiphrasis est pythagore. nã pythagoras samius fuit: q̄ odio tyrãnoꝝ patriã relinquẽs crotonẽ venit: vbi phĩam ꝓfiteri cepit. vñ etiã phĩ italici fuerũt cognomĩati. Pythagoras autẽ prim9 oĩm metẽsicphoin .h̄ est aĩarũ de corꝑib9 in corꝑa trãsitũ inuexit: eoq3 metuit ne carnibus hoĩes vescerent: quo faciliori victui assuescerẽt: ſꝑq3 cibos ꝑabiles hñent. hinc eñ ⁊ sanitatẽ corpori ⁊ ingenio acumen acq̄ri aiebat. Multas aũt metamorphosis ex pythagoricis dogmatꝫ poeta describit. Hic. ꝓ illic crotoni: q̄ se contulit numa põpilius: vt pythagorã audiret. Ortu. origine. Et dños. tyrãnos. Mẽte. mentis ꝯtẽplatõe. Deos adijt celestia ac diuina scrutat9 ẽ. Ocul' pectorꝫ ĩgenio. Hausit. ꝑcepit intellexit. Ugili cura. diligẽti studio. Dabat ꝓponebat. Cetũq3 silẽtũ. alludit ad morẽ pythagoreoꝝ. q̄b9 ad certũ vsq3 tp̃s. vt gelli9 scribit: ꝓ estimato captu solertie silẽtiũ iniũgebat. Dictaq3 mirantũ. Uba pythagore ob summã grauitatẽ admirantũ. tanta nãq3 fuisse auctoritate pythagoras tradit: vt discipuli etiam si nullã dictoꝝ rõem assignasset maximã adhiberẽt fide3: rogatiq3 alicui9 dicti rõe3 responderẽt atosephi. hoc ip̃e dixit: pythagorã inuẽtes. existimarẽtq3 se dei vocẽ audire. pythagoras q̄dẽ fuit appellatus q̄ nõ min9 q̄ꝫ pythius vera loq̄ret. Magni ꝑmordia mũdi. de q̄b9 varie sunt phoꝝ opiniones: vt in p̄rio dixim9. Et rerũ causas ĩ q̄b9 inueniẽdis maxime phĩ laborãt. Et q̄d natura. sit vbũ subaudiat. Natura autẽ ab aristotele definit eẽ ꝑncipiu3 mot9 ⁊ quietꝫ. Hec aũt oĩa a phisicis tractant. Quid de9 q̄ nã sit dei definitio. deũ aũt scribit plato eẽ summũ bonũ oĩmq3 bonorũ auctorẽ. Uñ niues. q̄ ex cã niues generent: vt aũt scribunt phisici: ex pluuia frigore ꝯdẽsata niues gñant. Que fulminis esset origo ex collisione nubiũ fulmen exprimi putat. Ju piter an venti. q̄ cã tonitru foret. Alij nãq3 tonitru eẽ aiũt aeris vehemẽtem strepitũ alij aũt eruptionẽ ventoꝝ e fracta nube cũ maximo impetu exeuntiũ. Quid quateret terras. q̄d faceret terremot9. venti autẽ in

Calculus immitem dimittitur ater in vrnam,
Que simul effudit numerãdos versa lapillos,
Omnibus e nigro color est mutatus in albu3,
Candidaq3 herculeo sententia numine facta.
Soluit alemonidem, grates agit ille parenti
Amphitrioniade, ventisq3 fauentibus equor
Nauigat ioniũ, lacedemoniũq3 tarentum
Preterit, ⁊ sybarim, salentinũq3 nethum
Turinosq3 sinus, temeseq3, ⁊ iapygis arua.
Uixq3 perratis que spectant littora terris,
Inuenit esarei fatalia fluminis ora,
Nec ꝑcul hinc tumulũ, sub quo sacrata crotonis
Ossa tegebat humus, iussaq3 ibi menia terra
Condidit, et nomẽ tumulati traxit in vrbẽ.
Talia constabat certa primordia fama
Esse loci, positeq3 italis in finibus vrbis.
Uir fuit hic ortu samius, s3 fugerat vna
Et samon ⁊ dños, odioq3 tyrãnidis exul
Sponte erat; isq3 licet celi regione remotus
Mente deos adijt, ⁊ que natura negabat
Uisibus humanis, oculis ea pectoris hausit,
Cũq3 animo ⁊ vigili ꝑspexerat oĩa cura,
In mediũ discẽda dabat, cetũq3 silentum
Dictaq3 mirantũ, magni primordia mundi,
Et rerũ causas, ⁊ quid natura docebat,
Quid deus, vñ niues, q̄ fulminis eẽt origo
Jupiter an venti discussa nube tonarent,
Quid quateret terras, qua sidera lege mearent,

Pithagoras sami9

Pithagore dogma

subterraneis/cauernis reclusi neqꝫ exitium habentes in causa/terremotuū esse dicuntur. Qua sidera lege mearent. Alia nāqꝫ siderum cū mundo. alia contra mundum meare dicuntur. Et quodcūqꝫ latet. om̄ia inquit hominibus alioquin incognita docebat pythagoras. Arguit. reprehendit. sed arcuit per c rectius legeret. hoc est vetuit. Parcite mortales grauissima pythagore oro q̄ hoībus dissuadet ne carnibꝰ vescant. Hęc aūt de empedocle q̄ pythagore dogmata carminibus cōplexus est: sumpta esse videnē/id qđ facile ex ijs q̄ de pithagora scribit gellius ꝑcipi pōt. Tm̄ vero ab vsu carniū pythagoras abhorruisse a diogene scribitur: vt are delij apollinis genitoris: quē solum colebat: frumenta hordeū: ac placentes/sine vllo igne imposuerit: nec vlla vnq̄ ſocinora vt in delio rū rep. Aristoteles testatur. Parcite temerare. nolite violare. Deducentia. inclinātia. Tumide succi plene. Lacteus humor. ꝑiphrasis est lactis. Molliri. mollia fieri ꝛ coqui. Thymi. herba est apibus gratissima thymus. Prodiga tellus. que omnia copiose effundit. Suggerit. subministrat. Et pecudes oues. Armentaqꝫ. boues. Ingenium natura. Heu quantū scelus est. a turpi dissuadet pythagoras hominibus: ne carnibꝰ vescantur. In viscera. in ventreꝫ et intestina. Viscera. carnes. Animantē. hoīem. Ritus cyclopuꝫ. q̄ carnibꝰ humanis crudisqꝫ vescebantę. Dissuadet aūt ab īhonesto Turpe nāqꝫ est homini imitari ꝛ feras ꝛ seuos cyclopum mores. Male morati. malis moribus p̄diti. Hec autem cū interrogatione ꝛ ironia legenda sunt: Cui fecimus aurea nomē. figurata est locutio quā auream. appellamus. a felicitate vō auree etatis sumptum est hoc argumentū. Fetibꝰ arboreis. fructibus arboꝝ. Fortunata. felix ꝛ beata. Polluit. inquinauit. Mouere pennas. volauerunt. Tute. secure. sine periculo. Neqꝫ enim tunc illis retia tendebantur. Impauidus intrepidus. Sine vllo timore. Victibus facilitati viuēdi. Quisquis fuit. ignoratur nāqꝫ quisnam fuerit. Tametsi iouēꝫ fuisse scribunt poete.

Pithagore sermo

Et quodcūqꝫ latet, primusqꝫ animalia mensis
Arguit imponi, primus qꝫ talibus ora
Docta quidem soluit, sed nō ꝛ credita verbis:
Parcite mortales dapibꝰ temerare nefandis
Corpora, sunt fruges, sunt deducentia ramos
Pondere poma suo, tumidęqꝫ in vitibus vuę,
Sunt herbę dulces, sunt q̄ mitescere flāma
Mollirique queant, nec vobis lacteus humor
Eripitur, nec mella thymi redolētia florem,
Prodiga diuitias/alimētaqꝫ mitia tellus
Suggerit, atqꝫ epulas sine cęde ꝛ sanguine p̄bet.
Carne ferę sedent ieiunia, nec tñ omnes,
Quippe equꝰ ꝛ pecudes armētaqꝫ gramine viuūt,
At q̄bus ingeniū est immāsuetūqꝫ/ferumqꝫ,
Armenię tigres/iracūdiqꝫ leones,
Cūqꝫ lupis/vrsi/dapibus cū sanguine gaudent.
Heu quātum scelus est in viscera viscera condi;
Congestoqꝫ auidū pinguescere corpe corpꝰ,
Alteriusqꝫ animantē animantis viuere leto.
Scilicet/in tantis opibꝰ, quas optima matrum
Terra creat, nil te nisi tristia mandere sęuo
Vulnera dente iuuat, ritusqꝫ referre cyclopum,
Nec nisi perdideris aliū, placare voracis,
Et male morati poteris ieiunia ventris?
At vetus illa ętas, cui fecimus aurea nomen,
Fętibus arboreis, ꝛ quas humꝰ educat herbis
Fortunata fuit, nec polluit ora cruore:
Tūc ꝛ aues tute mouere per aera pēnas,
Et lepus impauidus medijs errauit in aruis,
Nec sua credulitas piscem suspēderat hamo,
Cuncta sine insidijs/nullāqꝫ timētia fraudem,
Plenaqꝫ pacis erant, postq̄ nō vtilis auctor
Victibus inuidit, quisquis fuit ille deorum,

Corporeasq̧ dapes auidā demersit in aluum,
Fecit iter sceleri, primoq̧ e cęde ferarum
Incaluisse putes maculatū sanguine ferrum.
Idq̧ satis fuerat/ nostrūq̧ petentia letum/
Corpora missa neci salua pietate fatemur.
Sed q̄ danda neci, tam nō epulanda fuerūt.
Longius inde nefas abijt, ꝛ prima putatur
Hostia sus meruisse mori, q̄ semina pando
Eruerit rostro, spemq̧ interceperit anni:
Vite caper morsa bacchi mactatus ad aras
Dicitur vltoris, nocuit sua culpa duobus.
Quid meruistis oues, placidū pecꝰ, inq̧ tuēdos
Natum hoīes? pleno quę fertis in vbere nectar,
Mollia quę nobis vestras velamina lanas
Prębetis, vitaq̧ magis, q̄ morte iuuatis?
Quid meruere boues? aīal sine fraude doloq̧
Innocuū, simplex, natū tolerare labores?
Immemor est demū, nec frugū munere dignus,
Qui potuit curui dēpto modo pondere aratri,
Ruricolam mactare suū, qui trita labore
Illa, quibus totiens durū renouauerat aruū,
Tot dederat messes, percussit colla securi.
Nec satis est, q̄ tale nephas/ cōmittitur, ipsos
Inscripsere deos sceleri, numēq̧ supernū
Cęde laboriferi credunt gaudere iuuenci,
Victima labe carens/ ꝛ pręstātissima forma
Nam placuisse nocet victis pręsignis ꝛ auro,
Sistitur ante aras, auditq̧ ignara precantem,
Imponiq̧ sue videt inter cornua fronti,
Quas coluit fruges, pcussaq̧ sanguine cultros
Inficit in liquida pręuisos forsitan vnda,
Protinus ereptas viuenti corpe fibras/
Inspiciūt, mentesq̧ deū scrutantur in illis,

Corporeas dapes. epulas ex corpore ꝛ carne cōfectas. Fecit iter. aperuit viam. Sceleri. cedibꝰ et homicidijs. Idq̧ satis fuerat. vt feras interficeremꝰ. Nostrūq̧ petentia letū. feras q̄dem nobis pniciosas interficiēdas eē fatemur: sed earū carnibus nō esse vescendū. Inde. a cede ferarū deuentū est ad cedē cicurū: ac mansuetoꝝ animaliū: ꝛ quod peius est: hominū quoq̧. Pando. recuruo. Eruerit. subuerterit. Sus aūt cereri imolari solebat: vt caper baccho. Spem anni. segetē ꝛ frumentū. Morsa. corrosa. Nocuit sua culpa duobꝰ. Concedit pythagoras suem quidem ꝛ caprū merito fuisse iugulatos. verū oues ꝛ boues nihil prorsus vnq̄ mali cōmisisse: ac potiꝰ humano generi maximopere pdesse: eoq̧ nō esse interficiendos. Duobus. sui ꝛ capro. Nectar. lac suauissimū. ex arte aūt cōmoda: que ex ouibus habētur: amplificat pythagoras: quo facilius ab illis occidētis hoīes deterreant. Tolerare. ad tolerandū. Immemor. ingratus. Demum. affectui seruit hoc loco demum quēadmodū ꝛ tandem aliq̄n. Ruricolā. bouem quo rura ꝛ arua coluntur. Qui trita labore. interptatio est. idem em̄ dicit per diuersa verba. Est aūt ordo. qui pcussit securi illa colla q̄bus totiens durū aruū trahendo aratrum renouauerat. Tunc aūt renouatur aruū. cū aratro proscindit. Numen supernū. Iouem. siq̄dem ioui sacrificāt iuuencū. Victima labe carēs. vicio ac morbo. In cede hō ꝛ imolatione boum describenda cōmorat. Pythagoras: quo facilꝰ ab illis interficiēdis hoīes dehortet. Ad id aūt alludit poeta: qđ pauloante dixi pythagorā nō victimas: sꝫ placētas in deoꝝ sacrificijs obtulisse. Cruentas nāq̧ hostias dijs offerri vtebat: solāq̧ aram que sine sanguine esset adorandā censebat. Nam placuisse nocet. nisi enim placeret non immolaretur. Et auro. auratis cornibꝰ. Quas coluit fruges. mola namq̧ salsa que ex farre et sale constabat: imponebatur victimarum frōti. Inspiciunt. inde haruspices sunt dicti ab harugis. hoc est victimis inspiciēdis. Scrutant. inquirunt.

Vetitorꝝ cibořꝝ ꝓhibitaꝝ carniũ Vesci.carnib⁹.vesci hoies ꝓprie dñr.qḋ greci kreophagin dicũt. Vestros colonos.nã boues vt coloni arua colũt. Et qm̃ deus ora mouet. apollo me hortat͛ vt loq̃r Delphos meos.apollinis delphici quez vnũ colo Oracula Auguste mẽtis diuine.Maximã aũt excitat attẽtiõem: cũ pollicet͛ se diuinis: q̃ nulli alij vnq̃ īuestigata fuerũt disputaturꝝ. Ire ꝑ alta astra. īuestigare celestia. Inerti se. īmobili terra. Pallãtes.errãtes. Despectare deorsũ a celo spectare. Sortē fati.naturã atq̧ ꝯditionez fati. Oge.atto. Immortales aīas esse pithagoras ait variaq̧ subire corpa oñdit.Hãc ꝟo metẽpsichosin(hoc ē aīe de corpe ī corpus ꝯmigratõez)ab egiptijs sumptã esse inuit herodot⁹ in euterpe scribẽs. Egiptios ꝑmo extitisse q̃ dicerẽt aīaz hoīs esse imortalem qḋ mortuo corpe subīde ī aliud atq̧ aliud corp⁹ vt qḋq̧ gigneretur īmigraret:atq̧ vbi ꝑ oīa se circũtulissz terrestria. marina volucria.rursus ī aliqḋ genitũ hoīs corp⁹ introire: atq̧ hunc ab ea introitũ fieri intra ãnorꝝ tria milia Hãc orõem sumit e grec q̃ vsurpauerũt tanq̃ suã.alij ꝑ⁹.alij posterr⁹:quorꝝ ego noīa sciẽs nõ duco scribẽda. Hũeris va.atlã. q̃ celuz sustinere fingit͛. Pollicet͛ aũt pithagoras se noua de aīorꝝ imortalitate esse ꝯmẽoraturꝝ. Materiam vatũ. poetaꝝ q̃ multa de inferis scribũt quos nullos eē pithagoras sentit:cuz aīe de corpib⁹ in corpa trãseãt. Falsi mũdi.fallac Tabe morbo.corruptõe. Nõ vlla nulla. Morte carẽt aie.rõ est ꝛ cã cur hoies. nulla mala patiantur. Nouis domib⁹ nouis corpib⁹ Hec aũt est pithagore metẽpsichosis. Ipse ego pãthoides euphorbus eram. Exẽplo sui oñdit pithagoras aīas de corpib⁹ in corpa trãsire.nã tpe belli troiani ait se fuisse euphorbuz pãthoni filium:cuius etiam clipeũ cognouit in tẽplo iunonis argiue locatũ. Abãteis argis. Argos clarissima vrbs ē peloponesi in q̃ abbas reg͛uit. vñ abãtei argi dñr. Tametsi ab alijs legat͛ agris abãteis exponaturq̧ euboicis. Abãtes aũt populi euboie fuerũt. Nihil interit. ex snīa oīm ꝓhõrꝝ hec dñr. q̃ sentiũt q̃dez oīa

Metēpsi-
chosis

Aie imor
talitas

Unde fames homini vetitorũ tanta ciborũ est?
Audetis vesci,genus o mortale,quod oro
Ne facite, ꝛ monitis aīos aduertite nostris,
Cũq̧ boũ dabitis cęsorũ membra palato,
Mãdere vos vestros scite,ꝛ sentite colonos,
Et qm̃ deus ora mouet,sequar ora mouentē
Rite deũ,delphosq̧ meos,ipsumq̧ recludam
Ethera,ꝛ augustę reserabo oracula mentis
Magna,nec ingeniis inuestigata priorum,
Queq̧ diu latuere canam,iuuat ire per alta
Astra,iuuat terris ꝛ inerti sede relicta
Nube vehi, validiq̧ humeris insistere atlanti
Pallantesq̧ homies passiz ac rõnis egentes
Despectare ꝓcul, trepidosq̧ obitũq̧ timẽtes
Sic exhortari, sortẽq̧ euoluere fati.
O genus attonitũ gelidę formidine mortis
Quid styga? q̃d tenebras ꝛ noīa vana timetis,
Materiam vatum falsiq̧ pericula mundi?
Corpora siue rogus flãma,seu tabe vetustas
Abstulerit,mala posse pati non vlla putetis,
Morte carent animę, semperq̧ priore relicta
Sede nouis domib⁹ viuũt,habitãtq̧ receptę.
Ipse ego,nã memini,troiani tẽpore belli
Panthoides euphorb⁹ erã, cui pectore quõdã
Cognoui clypeũ leuę gestamina nostrę,
Nuper abanteis templo iunonis in argis.
Omnia mutantur,nihil interit,errat,et illinc
Huc venit, hinc illuc, et quoslibet occupat artus
Spiritus,eq̧ feris humana in corpora transit,
Inq̧ feras noster,nec tẽpore deperit vllo.
Utq̧ nouis facilis signatur cera figuris,
Nec manet vt fuerat,nec formã seruat eandem,
Sed tamẽ ipsa eadẽ est,animã sic semper eadẽ
Esse,sed in varias doceo migrare figuras:

+Hesit ī aduerso grauis hasta mīoris Atridę,

Ergo ne pietas ſit victa cupidine ventris,
Parcite vaticinoꝛ cognatas cęde nefanda
Exturbare aīas,ne ſanguine ſanguis alatur.
Et qm̄ magno feroꝛ ęquore,plenaq́ȝ ventis
Uela dedi,nihil eſt toto qđ perſtet in oꝛbe,
Cuncta fluunt,oīsq́ȝ vagans formatur imago,
Ipſa quoq́ȝ aſſiduo labuntur tempoꝛa motu,
Nō ſecus ac flumen,neq́ȝ em̄ conſiſtere flumen,
Nec leuis hoꝛa pōt,ſed vt vnda impellitur vnda,
Urgeturq́ȝ eadē veniens.vrgetq́ȝ prioꝛem,
Tpa ſic fugiūt pariter,pariterq́ȝ ſequūtur,
Et noua ſunt ſp̄,nā qđ fuit ante relictum eſt,
Fitq́ȝ qđ haud fuerat,momētaq́ȝ cūcta nouantur.
Cernis ⁊ emēſas in lucē tendere noctes,
Et iubar hoc nitidum nigrę ſuccedere nocti,
Nec coloꝛ eſt idem cęli,cum laſſa quiete
Cuncta iacent media,cūq́ȝ albo lucifer exit
Clarus equo,ruſuſq́ȝ alius cū pręuia lucis
Tradendū phebo pallātias inficit oꝛbem,
Ipſe dei clypeus/terra cū tollitur ima
Mane rubet,terraq́ȝ rubet/cū conditur ima,
Candidus in ſummo eſt,melioꝛ natura,q̄ illic
Ętheris eſt,terręq́ȝ procul contagia fugit:
Nec par,aut eadē nocturnę foꝛma dianę
Eſſe pōt vſq́ȝ,ſemp̱q́ȝ hodierna ſequēte
Si creſcit,minoꝛ eſt,maioꝛ,ſi ꝯtrahit oꝛbem.
Quid?nō in ſpecies ſecedere quattuoꝛ annum
Aſpicis ętatis peragentē imitamina noſtrę?
Nā tener ⁊ lactēs puerīq́ȝ ſimillimus ęuo
Uere nouo eſt,tunc herba virēs ⁊ roboꝛis expꝰ
Turget,⁊ inſolida eſt,⁊ ſpe delectat agreſtes:
Omnia tum floꝛent,floꝛūq́ȝ coloꝛibus almus
Ludit ager,neq́ȝ adhuc virtus in frōdibꝰ vlla eſt.

(Handwritten marginal notes: Oīa in cōtinuo motu. Temporis fluxus. — Annus i 4or partes)

poſſe reſolui in q̄ttuoꝛ elemēta vł i materiā p̄mā:vt ſentit Ari. Sȝ minime i nihilū redigit.vn̄ pſius De nihilo i nihil in nihilū nil poſ ſe reuerti. Atq́ȝ no.fa.hac ſilitudine colligit pythagoras ſbāȝ varias q̄dē ſuſcipe formas nūq̄ tn̄ interire.Facit cera.moll. Sȝ tn̄ ip̄a eadē eſt.quo ad ſbam ſiq̄dem ſubſtātia q̄uis varias ſuſcipiat q̄litates ⁊ formas:tn̄ nūq̄ ip̄a mutat. Ergo ne pietas ſit victa. ne igr̄ pietas inq̄t violet:nolite aīas e corp̱ibꝰ cū ꝑturbatōe q̄dā expellere:ea interficiēdo. Parcite.exturbare.nolite expellere.Cognatas aīas.cognatoꝝ vr̄oꝝ aīas.Et qm̄ ma.fe.equo.in ꝓfundiſſima verſoꝛ q̄ōne.Cūcta aūt eē in ꝯtinuo fluxu ait.Qđ pſtet.qđ p̱maneat a mutatiōe q́ȝ ſit alienū. Uagās.fluxa.mutabil. Ip̄a q́ȝ aſſiduo.exēplo tp̄s colligit pythagoras oīa eē in ꝯtinuo fluxu.Et iubar h̄ nitidū.hūc ſolis ſplēdoꝛem. Media q̄ete.media nocte.Aliū aūt celi eē coloꝛē in media nocte colligit:aliū in crepuſculo:qn̄ lucifer lucere deſinit.Primꝰ ꝟo pythagoras:vt ſcri.Diogenes eandē ſtellā luciferum heſperūq́ȝ appellauit.Inficit.tigit coloꝛe rubicūdo.pallāt.aurora pallātis gigant filia.Ip̄e dei clypeꝰ.ip̄e ſolis oꝛbis.Solē aūt eundē nō manere colligit. In ſummo.in celi ſummitate.Nocturne diane.lune:q̄ ſp̄ aut creſcit aut decreſcit: nec vnq̄ in eodē p̱manet ſtatu. Si ꝯtrahit oꝛbē.ſi circulū abbreuiat.h̄ ē ſi decreſcit. Luna em̄ ſi creſcit:hodie mioꝛ ē q̄ ſit futura cras.Sin decreſcit:hodie maioꝛ eſt q̄ ſit cras futura.In ſpēs q̄t.p̱tes.ver.eſtatē.autūni.hyemē.q̄ q̄dē ſibi iuicē cedūt.Etat nr̄e annū etates hoīs referre ſcribit.nā vt q̄ttuoꝛ ſt anni p̱tes:ita ex pythagore ſnīa:q̄ttuoꝛ ſūt hoīs etates. Pueritia q̄.xx.annos iplet. Adoleſcētia.xx.iuuēta.xx. Senectꝰ xx.pueritia āt veri ſilis videt Adoleſcētia eſtati.iuuenta autūno.Senectꝰ hyemi.Nā tener.ver puericie.eſtatē iuuēte.autūnuȝ p̄me ſenectuti.hyemē decrepitati ſilē eē ait.Robor expꝰ.firmitate carēs.Turget.tumeſcit ſuccorū copia.Inſolida.iſirma.Et ſpe dele.agre.Agricolas.ſperāt eī ſe fruges oīs gn̄is collecturos. Al

Pythagoras in euphorbum

Ascarnibꝰ hortatur ab ſtinēdū

Oīa in cō tinuo eſſe motu.

Quattuoꝛ anni p̱tes.

Etates q̄ttuoꝛ.

mus ager.ab alendo almus dr ager q̃ hoies suis fructibus alat.Ludit.ludere videtur ⁊ luxuriare.Neq̃ adhuc virt⁹ in frõdib⁹ vlla est.tellene nãq̃ tp̃e veris sunt frõdes:vt pueroꝝ corpa sine vllo robore ⁊firmitate.Trãsit in estatẽ.veri succedit estas.Robustior ann⁹.ps anni robustior.Fitq̃ valẽs iuuenis.valẽti fortiq̃ ac robusto iuueni fit silis.Nec vbe.fecundior.Ardeat.ferueat varijs cupiditatib⁹.Excipit autũ.estatẽ subseqtur autũn⁹ q̃ viridi p̃imeq̃ senectuti silis videt.Sparsus q̃z tp̃a canis.tp̃a canis capillis sparsa hñs.nã tp̃a p̃ia canescere incipiũt.Senilis hyẽs.senectus hyemi silis.Alba capil.canos hñs capillos.est eñ sinecdoche poetica etiã puerꝫ nota.Nr̃a q̃z ipoꝝ.nr̃a etiã corpa in ꝯtinuo eẽ fluxu colligit pythagoras.Vertunt.mutant.Fuit illa di.Illo fuit tp̃s quo semina tm̃ q̃ spermata a grecꝫ dñr fuim⁹.Semẽ vo eẽ pythagoras desinit stillã a cerebro ꝓuenientẽ q̃ in se calidũ ꝯtineat vaporem.Sentit aũt.pythagoras ad generationẽ hoĩs semẽ maris:ac femine cõuenire.a quo q̃dẽ Arist.dissentit:soliusq̃ marꝫ spma eẽ:idq̃ in vtero mulierꝫ foueri ait.Spesq̃ hoĩm primo primũ inq̃t spes hoĩm fuim⁹.Ex spmate nãq̃ in vterũ mulieris ꝓiecto hoies natũ iri sperant.Aluo.vtero.Aluus nãq̃ est p̃ quẽ defluunt sordes.Vter⁹ aũt in quo mulieres cõcipiũt,q̃ ⁊ loci a doctꝫ scriptorib⁹ appellant.ab impito aũt vulgo matrix vocat:cũ matrix sit femina fetus grã compata.Columella de gallinis loquẽs.nã ⁊ octies anno pullos educat:si ẽ bona matrix.Admouit.adhibuit.Primũ nãq̃ embrya efficit:quos embryones imperiti medici vocãt.Et ãgi.suffocari.Distẽte matris.grauide ventreq̃ distentũ ac repletũ hñtis.Et domo.ex vtero.Mox q̃drupes.manibus nãq̃ ac pedib⁹ infantes repũt more brutoꝝ.Aliquo co.aliqua re:q̃ niti possint.Emeritis.exhaustis.p̃teritis.Labit decliue.assidue tanq̃ fluui⁹ p̃ loca decliuia currit.Occidue se.ad senectã q̃ facile occidit ac moritur.Subruit.euertit.Demolit.destruit.Fletq̃ milon.athleta fuit crotoniata tantꝫ virib⁹:vt vno ictu nude dextre taurũ interfecisse tradat:humerisq̃ p̃ stadiũ sine fatigatione portasse.Solidarũ morte ferarũ.robustaruz.Alludit aũt ad id qđ dixi milonẽ crotoniatã tm̃ corpis virib⁹ valuisse vt taurũ vno dextre ictu interimeret.Fere aũt in exẽplaribus more pro morte corrupte legit.Fluidos.flacidos virib⁹ actoris vacuos.Tyndaris helena q̃ bis ob pulchritudinẽ rapta fuit.Primũ a theseo.deinde a paride,hñ igr̃ helena turpis ac defor-

Transit in ęstatem post ver robustior annus,
Fitq̃ valens iuuenis,neq̃ eñ robustior ętas
Vlla,nec vberior,nec q̃ magis ardeat vlla est,
Excipit autũnus posito feruore iuuentę
Maturus mitisq̃,inter iuuenẽq̃ senẽq̃
Tẽperie medius,sparsus q̃z tp̃a canis,
Inde senilis hyems tremulo venit horrida passu,
Aut spoliata suos,aut quos hz alba capillos.
Nostra quoq̃ ipsoꝝ sp̃,requieq̃ sine vlla
Corpora vertunt,nec qđ fuimus ve sumus ve
Cras erimus,fuit illa dies,qua semina tantum,
Spesq̃ hoĩm primo matrisq̃ habitauim⁹ aluo,
Artifices natura manus admouit,⁊ angi
Corpora visceribus distentę condita matris
Noluit,eq̃z domo vacuas emisit in auras:
Editus in lucẽ iacuit sine viribus infans,
Mox q̃drupes,ritũq̃ tulit sua mẽbra ferarũ,
Paulatimq̃ tremẽs,⁊ nondũ poplite firmo
Constitit,adiutisq̃ aliquo conamine neruis,
Inde valens veloxq̃ furit,spaciũq̃ iuuentę
Transit,⁊ emeritis medij q̃z tp̃is annis
Labitur occiduę pariter decliue senectę:
Subruit hęc ęui,demoliturq̃ prioris
Robora,fletq̃ milon senior,cũ spectat inanes
Illos,q̃ fuerant solidarũ morte ferarum
Herculeis siles,fluidos pendere lacertos.
Flet quoq̃,vt in speculũ rugas cõspexit aniles
Tyndaris,⁊ secũ,cur sit bis rapta,reqrit.

mis senectute effecta miraꝛ cur bis fuerit rapta. Tp̄s edax rerū. apostrophe ad tp̄s graui pħo maxime cōueniēs. Dētib⁹ eui. m̄ltitudīe annoꝝ. Siq̄dē anni dētes eui dicunꝛ. q̄bus oīa rodi videnꝛ. Alludit aūt pythagoras ad dētes rotarū q̄b⁹ hore mēsuranꝛ in horologijs. Lēta morte. lēte ac tarde; veniēti. Hec q̄z nō pstāt. elemēta q̄z in ɔtinuo fluxu eē ōndit. Sunt aūt q̄ttuor quoꝝ duo tell⁹ ꝛ aqua sunt grauia. Duo ignis ꝛ aer leuia. Genitalia corpa. q̄ttuor elemēta ex q̄b⁹ oīa gn̄anꝛ. Nulloq̄z p̄mēte. pōdere subaudiaꝛ. Fiunt. generanꝛ. Ex ip̄is. q̄ttuor elemētis. Et in ip̄a cadūt. in ipsa resoluunꝛ. nā elemēta dicunꝛ ex q̄b⁹ oīa ɔstant ꝛ in q̄ vltīa resoluūtur. Resolutaq̄z tell⁹. elemēta alterū in aliud trāsire ꝓbat. nam ꝛ terra in aquā ꝛ aq̄ in aerē ꝛ aer in ignē. ꝛ ɔ̄ ignis in aerē: aer ī aquā: aq̄ in terrā cōuertunꝛ. Tenuissim⁹. purissim⁹. Supos ignes ethere: q̄ oīm elemētoꝝ sup̄m⁹ ē. Retexiꝛ. resoluiꝛ. Tell⁹ glomerata cogiꝛ vnda. h̄ est aq̄ trāsit ī terrā. Glomerata vnda. ex aq̄ ɔdensata. Nec perit ī tāto. q̄ nāq̄z perire videnꝛ in quattuor elemēta: vel vt Aristo. sensit: in primā materiā resoluuntur. Mihi credite. hoc sibi credi postulat pythagoras: q̄ꝛ vulgo parū verisiꝉe videꝛ. Nascīq̄z vocatur. q̄d nasci: q̄dq̄z mori sit elegāter describit. Nasci eī alīq̄d dr: cū aliud q̄ꝫ qd̄ fuit añ incipit eē. Mori ꝟo cū id desinit esse qd̄ añ fuit. Cū sint huc forsitan illa. corruptōez vni⁹ alteri⁹ gn̄atione eē ait eaq̄z q̄ perire videnꝛ: in alia cōuerti. Huc. in hoc corpus. Illuc. in illd̄ corp⁹. Sūma tñ oīa ɔstant. in summa inq̄t oīa eadē p̄manēt. nā vel in q̄ttuor elemēta s̄m pythagorā. vel in primā materiā ex aristotelis sn̄ia oīa resoluūtur. Sub imagine eadē. sub eadē figura. Sic ad ferrū. ad ferreā etatez. Ab auro. ab etate aurea. Est autez apostrophe ad secula. Uersa est. mutata est. Hinc autez colligit id qd̄ totiēs ait Arist. corruptionē vni⁹ alterius eē generationē. Uidi ego qd̄ fuerat. id multis exēplis colligi pōt. nā vbi nūc est fretū siculū vbi fuit terra ꝛ q̄dē solidissima: vt eñ Pli. narrat sicilia italie olim fuit auulsa. Cypr⁹ syrie. Euboea boetie. Euboea bātioꝛ macris: tametsi in plinio fere legaꝛ corrupte Atlantē ꝛ macriā. Belbicū bithynie. Leucosia sirenū ꝓmōtorio. Uidi factas ex eq̄re terras. nā p̄terq̄ꝫ qd̄ noue insule ī mari nascunꝛ: tota egyptus olim mare fuisse narraꝛ. Hybāda p̄terea quondā insula ionie ducē

Tempus edax rerū, tuq̄z inuidiosa vetustas,
Omnia destruitis, viciataq̄z dentibus eui
Paulatim lenta consumitis oīa morte.
Hec quoq̄z nō pstant, q̄ nos elemēta vocamus,
Quasq̄z vices pagāt/aīos adhibete/docebo.
Quattuor eternus genitalia corpa mundus
Continet; ex illis duo sunt onerosa, suoq̄z
Pondere inferius/tellus atq̄z vnda/feruntur,
Et totidē grauitate carent; nulloq̄z premente
Alta petunt/aer atq̄z aere purior ignis:
Que q̄ꝫq̄ꝫ spacio distant, tñ oīa fiunt
Ex ipsis; ꝛ in ipsa cadunt, resolutaq̄z tellus
In liquidas rarescit aquas, tenuatur in auras,
Aeraq̄z humor abit, dēpto q̄z pondere/rursus
In superos aer tenuissimus emicat ignes:
Inde retro redeūt, idēq̄z retexitur ordo,
Ignis eñ densum spissatus in aera transit,
Hic in aquas tellus glomerata cogitur vnda,
Nec species sua cuiq̄z manet, rerūq̄z nouatrix
Ex alijs alias reddit natura figuras,
Nec perit in tanto q̄ꝫq̄ꝫ/mihi credite/mundo,
Sed variat, faciēq̄z nouat, nasciq̄z vocatur
Incipere esse aliud, q̄ꝫ quod fuit ante, moriq̄z,
Desinere illud idem, cū sint huc forsitan illa,
Hec trāslata illuc, summa tñ oīa constant:
Nil eq̄dem durare diu sub imagine eadem
Crediderim, sic ad ferrū venistis ab auro
Secula, sic totiens versa est fortuna locoꝝ.
Uidi ego, qd̄ fuerat quondā solidissima tellus
Esse fretū, vidi factas ex equore terras.

Quattuor elemēta

Nasci
Mori

Terra in mare.

Mare in terram

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

tis nunc a mari abest stadijs. Et pcul a pelago. etiam non in mõtibus ꝛ quidem altissimis conche marine repiũtur: ex quo collit illic mare aliqn fuisse. Et eluuie. diluuio. Paludosa. terra subaudia tur. ex paludib⁹ aũt etiaꝫ nũc fertilissimi agri fiũt. id qđ de põtinis paludib⁹ etiã horatius in arte poetica scribit. debemur morti nos nr̃aq: siue recept⁹ terra neptunus classes aqlonib⁹ arcet. Re gis op⁹ sterilisq diu palus aptaq remis, Uicinas vrbes alit ꝛ graue sentit aratrũ. Queq sitim tu

Et procul a pelago conche iacuere marine,
Et vetus inuẽta est in mõtibus ãchora summis,
Qđq fuit cãpus, vallem decursus aquaꝝ
Fecit; ꝛ eluuie mõs est deductus in equor,
Eq paludosa siccis humus aret harenis,
Queq sitim tulerãt, stagnata paludibus humẽt:
Hic fontes natura nouos emisit, at illic
Clausit, ꝛ antiquis tam multa tremoribus orbis
Flumina psiliunt, aut excecata residunt.
Sic vbi terreno lycus est epotus hiatu
Extitit pcul hinc, alioq renascitur ore.
Sic modo cũ bibitur/tecto modo gurgite lapsus
Redditur argolicis ingẽs erasinus in agris,
Et mysum capitisq sui/ripeq prioris
Penituisse ferunt: alia nunc ire caycum,
Nec non sicanas volues amasenus harenas,
Nunc fluit, interdum suppssis fontibus aret:
Ante bibebatur, nũc quas cõtingere nolis,
Fundit anigrus aquas, postq̃ (nisi vatibus oĩs
Eripiẽda fides) illic lauere bimẽbres
Uulnera/clauigeri q̃ fecerat herculis arcus.
Quid nõ ꝛ scithicis hipanis de mõtib⁹ ortus/
Qui fuerat dulcis/salibus vitiatur amaris?
Fluctibus ambite fuerãt/antissa/pharosq/

lerãt. q̃ sicca fuerãt loca: a paludibus sunt occupata. Stagnata sta gna facta. Humẽt. humescũt. hu mida fcã sunt. Hic fontes nouos. Fontes noui sepenũero oriũtur maxieq vbi silue succidũtur: vt Pli. scribit. interdũ etiã arescũt. Tremorib⁹ orbis. terremotibus. nã vt refert plini⁹ varie quatitur terra: ꝛ mira edũtur opa alibi pstrat menibus. alibi hiatu pfundo haust. alibi gestis mollib⁹. alibi emissis amnib⁹: nõnunq̃ etiaꝫ ignibus calidisve fontibus. alibi auerso fluminũ cursu. Excecata. occultata. Sic vbi terreno lyc⁹ est Uarijs pbat exẽplis multa flumina, mõ oriri. mo occultari. Lycus aũt fluuius ẽ asie e cadmo mõte fluẽs: q̃ vt herodot⁹ scribit. iuxta colossas phrigie oppidũ terre hiatum subiẽs occulit. deinde qnq fere post stadia emergẽs illabit ꝛ ipse in meãdruꝫ. Hec aũt ꝛ plini⁹ scribit. subeũt inqt terras: rursusq reddũtur. Lyc⁹ ĩ asia. Erasin⁹ in argolica. Tigris. in messopotamia. sed duo item alij sunt fluuij hoc noĩe. alter ex arcadia in litt⁹ hurre illabit. alter apud eretrios existit. Sic mõ cuꝫ bibit. Erasin⁹ fluuius ẽ arcadie q̃ vt scribit herodot⁹ a stimphalide palude orit ac nũc q̃deꝫ in argolico agro exit cuꝫ antea exitũ non hr̃et. Et mysum. Caic⁹ fluuius ẽ mysie. q̃ alueum pristinũ mutauit. Necnõ sicanias. Amasen⁹ fluuius ẽ sicilie. q̃ estate fere excicatur. Ante bibebatur anigrus q̃ ꝛ aniger dr̃ fluuius est grecie q̃ e dulci factus est amarus postq̃ in eo se lauerũt cẽtauri ab hercule vulnerati: q̃uis alij tradãt melẽpoden: vt p̃tidas ab insania purgaret: illis ad expiatiõem aq̃s visum fuisse pp̃ter qđ ex dulcibus amaras fuisse effectas. Pisces etiã gignit pessimi saporis. hic aũt fluui⁹ antea minyeus appellabat. cuius aq̃ irrigatio maculas albas ꝛ ipetigines sanat. q̃ ex cã Alpheũ quoq qđ alphos idest maculas curet: nomen sortitũ esse lr̃is pditũ est. Quid nõ ꝛ scithicis. Hipanis fluuius est scithie ex magna palude pfluẽs circũ queꝫ vt scribit Herodot⁹: pascũtur eq̃ siluestres cãdidi. is q̃nq fere dieꝝ nauigatiõe angust⁹ ꝛ dulc fluit. Sꝫ mox q̃ttuor a mari dieꝝ nauigatiõe sane q̃ amar⁹ pp̃ter amaꝝ q̃ in eũ influit fontẽ. Est aũt hic fons in finib⁹ scitaꝝ aratoꝝ ꝛ halizonũ eodem noĩe quo loc⁹. vñ emanat scithica lingua. Exãpeus. idest sacre vie, fluctibus ambite. Ex insulis ptinẽtem fieri. ac ex ptinẽte insulas exẽplis colligit pithagoras. nã antissa cũ antea pinsula esset cũ vrbe eiusdeꝫ noĩs nũc lesbo: vt Plini. scribit. est adiũcta. Pharos quoq insula olim fuit egipto adiacẽs. nũc aũt ptinẽs est facta: q̃ turriꝫ in pmõtorio habebat mult tabulatis excelsam: ꝛ al

Lycus fluuius
Erasinus fluuius
Caicus fluuius
Amasen⁹ fluuius
Anigrus
Hipanis fluuius
Insule in cõtinẽtem
Ex ptinẽti insule

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

bo lapide mirifice structam eodez noie:quo insula: quaz q̃dam sostratus cynidius regnuz amicus ꝑ nauigãtium salute: vt refert Strabo:extruxit. Tyros ẜo vrbs est phenicie q̃ alexandri magni tpibus insula fuit.nã aggere ab ipso ꝯtinẽti fuit ꝯiũcta.dum illã obsideret.Leucada ꝯtinuã.Leucas vrbs est q̃ olim epyro fuit ꝯiũcta.Leucadez aũt vocauerũt:vt Strabo opinatur a leucate sumpto vocabulo.est aũt albicãti colore petra ĩ pelag⁹ ꝓiecta:atq̃ cephallenie ⁊ leucadi adiacẽs: in

Et phenissa tyros,quarum nũc insula nulla est:
Leucada cõtinuam veteres habuere coloni
Nunc freta circũeunt,zancle quoq̃ iũcta fuisse
Dicitur italię, donec cõfinia pontus
Abstulit,⁊ media tellurem reppulit vnda.
Si queras elicen/⁊ buran/achaides vrbes,
Inuenias sub aquis, ⁊ adhuc ostẽdere nautę
Inclinata solent cum menibus oppida mersis,
Est ꝓpe pitheiam tumulus troezena sine vllis
Arduus arboribus/quõdam planissima cãpi
Area/nũc tumulus,nam(res horrẽda relatu)
Uis fera ventoꝝ cęcis inclusa cauernis
Expirare aliqua cupiẽs,luctataq̃ frustra
Liberiore frui cęlo,cum carcere rima
Nulla foret toto,nec peruia flatibus esset,
Extẽtam tum fecit humum,ceu spiritus oris
Tendere vesicam solet, aut direpta bicornis
Terga capri,tumor ille loci ꝑmansit,⁊ alti
Collis hz speciem, longoq̃ induruit æuo.
Plurima cum subeãt audita aut cognita nobis/
Pauca sup referam:quid nõ ⁊ limpha figuras
Datq̃ capitq̃ nouas: medio tua corniger hãmõ
Unda die gelida est,ortuq̃ obituq̃ calescit.
Admotis athamantis aquis accẽdere lignum

qua est apollinis leucate phanũ vrbẽ aũt posuit ꝑ insula Ouidi⁹ naz si referẽti Plinio credim⁹ leucadia penisula est iuxta sinũ ambraciũ quõdam nerit̃ appellata accolaꝝ ope abscissa a ꝯtinẽti: ac reddita vẽtoꝝ flatu ꝯgeriez harene accumulãtium oppidũ aũt in ea leucas quõdaz neritũ dictum Zancle quoq̃. Zãcle vrbs est sicilie: q̃ nũc messana d̃r.olim italie adiũcta. Eam: vt Strabo refert: cõdiere messenij q̃ pelopõnesum habitãt: a q̃bus ⁊ nomẽ accipit. naz ꝑus a curuitate locoꝝ zancle fuit vocata.nã curua zãclia vocabãt naxij q̃ illam ꝑus edificarũt. Si q̃ras elicen. elice vrbs fuit achaie in qua calistonata fuisse d̃r vñ sepenũero ꝑ maiori ponit̃ vrsa. Bur̃ itez q̃ ⁊ bura d̃r vrbs fuit achaie cuius vt elices in sinu corinthio: vt scribit Pli.etiaz num vestigia apparẽt. Amari nãq̃ fuerũt submerse. Est ꝓpe pitheiã. pithei aethre pr̃is priaz. nã Troezen vrbs pelopõnesi a troezene pelopis filio dicta: q̃ ⁊ aphrodisias ⁊ saronia: ⁊ posidonias ⁊ apollonias ⁊ anthanis fuit appellata. Planiciem aũt in mõtes cõuerti: ⁊ ꝯtra mõtes in planiciem trãsire colligit pithagoras. Eam autem hmõi mutatiõis cãm assignat.quã ⁊ aristoteles in Meteoris affert. Uentos em̃ subterraneos neq̃ exituz hñtes in cã ee⁹ ait. vt plana interdum mõtes efficiãtur. Res horrẽda.admirãda.Est aũt acclamatio. Uis fera.violentia terribilis. Cecis occultis. Aliqua via. Luctata conata. Flatib⁹ flaminib⁹. Aut direpta bicornis terga capri.periphrasis est vtriũ. Plurima cum subeãt.in mẽtem veniant. Sup.insup. Medio tua corniger hãmon. iupiter sub figura arietis in lybia hac de cã colit̃.q͛ cuz liber pr̃ ꝑ lybie deserta exercitũ ducẽs siti laboraret.pr̃em rogauit:vt sibi auxilio esset:cui repẽte aries occurrit.quẽ secut⁹ limpidissimũ fontez ĩuenit. In tãte aũt rei memoriã ⁊ tẽpluz magnificẽtissimuz extruxit ⁊ instituit:vt iupiter sub figura ariet̃ coleretur.fons ẜo ille:vt scribit Pli.interdiu frigid⁹ noctib⁹ feruet. Admot̃ athamãtis aq̃s.in dodone scribit plinius.ouis fons cum sit gelidus ⁊ immersas faces extinguat:si extincte admouẽtur accendit.idem meridie semp deficit:qua de cã anapauomenon vocãt. Mox increscẽs ad mediuz noctis exuberat.ab eo rursus sensim deficit. Quis aũt athamãtis.legatur. Athamanis tñ ab ouidio forsitan scriptũ fuit. nam athamania q̃ ⁊ athamanis d̃r thessalie regis est in qua fons ille esse phibetur. Hinc etiã athamanes populi dicũtur:est aũt hippallage. Admotuz aq̃s.lignũ intelligitur

Elice
Bura

Ex planicie mõtes

Mira aq̃rũ natura

Recrescit.decrescit.Flumen habent cicones.Hui⁹ fluminis nomen nō memini me legisse. Plin. vero sic scri. In ciconū flumine ⁊ in piceno lacu velino lignū deiectum lapideo cortice obducitur. Cicones aūt thracie populos esse sepi⁹ iā scripsim⁹. Crathis ⁊ hinc sibaris.crathis ⁊ sibaris fluuij sunt calabrie q̄ capillos flauos efficiūt. est etiā crathis achaie fluuius iuxta egas labēs a miscēdis aq̄s cognoīatus:q̄ a duob⁹ fluminibus incremēta suscipiat:a quo ⁊ italicus (vt Strabo ⁊ pausa. niū) fuit appellat⁹.Cui nō audita est salmacis. fons ē carie in quē q̄ ingrediūtur effemiati egrediūtur. cui⁹ rei cām in supiorib⁹ diximus libris.Mirū grauitate soporem. piphrasis est letargi.Clitorio q̄cūqꝫ sitim.clitori⁹ fons ē arcadie q̄ potus odiū vini inducit. Calido vino.ex snīa phisicorū calidū est natura vinū. Indigene. accole ibi geniti.Amithaone natus.melāpus medic⁹ q̄ preti argiuorū regis filias q̄ttuor putātes se vaccas esse/eo furore liberauit quē ipsis iuno:vt scribit pherecides:vt alij ven⁹ imiserat/q̄ illa se pulchriores esse iactarāt. Pretidas.pti argiuorū regis filias quarū noīa sunt.hec mera.euryale.lisippe,⁊ iphia,nassa.quā q̄dem melāpus parte regni accepta posteaq̄ illas curauit vxorē accepit. Huic fluit lyncestius.fluui⁹ est cuius aquā q̄squis potauerit nō minus ebri⁹ efficitur q̄ si imoderate vinum bibisset. hoc etiā plinius.q̄dā his v̄bis affirmat.Lyncestis aqua q̄ vocatur acidula: vini modo temulētos facit itē in paphlagonia ⁊ in agrocaleno.est lacus arde stimphalio lacu q̄ esse fertur iuxta pheneū cāpum mihi sentire videtur:vel de restagnatiōe ladonis aq̄ vt fluuiorū: q̄ in pheneo cāpo fieri cōsuesse scribitur,q̄uis nihil de aquarū q̄litate dicat. Plinius v̄o/nisi mēdū iest/sentire videtur phineas paludes i arcadia esse: ex q̄bus ladon pfluat. arcadia aūt regio est achaie mediterranea maxie a mari remota: que primo drymodis mox pelagis fuit appellata. Sine noxa.sine nocumēto. Tēpusqꝫ fuit quo nauit in vndis.ortygia insula q̄ ⁊ delos vocatur: vt supi⁹ dixim⁹:fluitare solebat. Timuit cōcursib⁹ argo. symplegades insule st pue q̄ ⁊ cyanee dn̄r ↄtra bosporū thraciū q̄ a poetis olim cōcurrisse fingūtur: q̄m vt inq̄t plini⁹ paruo discrete interuallo ex aduerso intrātibus gemine cernebātur:paululūqꝫ deflexa acie coeūtiū spēm p̄bebāt. Undarū elisarū.exp̄ssarū duorū scopulorū ↄcursu. Nec q̄ sulphureis.

Cratis fl.
Sibaris

Salmacis
fons

Clitorius

Lyncesti⁹
fluuius

Arcadie
lacus

Ortygia
insula
Simplegades
Etna mōs

Narratur, minimos cum luna recrescit in orbes.
Flumen habēt cicones, qd̄ totum saxea reddit
Uiscera, qd̄ tactis inducit marmora rebus.
Crathis/⁊ hinc sibaris/vestris cōterminus oris/
Electro similes faciunt auroqꝫ capillos.
Qd̄qꝫ magis mirum, sunt qui nō corpa tātum;
Uerum aīos etiam valeāt mutare liquores.
Cui non audita est obscęnę salmacis vnde?
Ethiopesqꝫ lacus? quos si quis faucibus hausit,
Aut furit, aut patitur mirum grauitate soporem.
Clitorio quicūqꝫ sitim de fonte leuauit,
Uina fugit, gaudetqꝫ meris abstemius vndis,
Seu vis est in aqua calido contraria vino,
Siue, qd̄ indigene memorāt, amythaone natus
Pretidas attonitas postq̄ p carmen ⁊ herbas
Eripuit furiis purgamina mētis in illas
Misit aquas, odiūqꝫ meri pmāsit in vndis:
Hinc fluit effectu dispar lincestius amnis
Quem quicūqꝫ parū moderato gutture traxit,
Haud aliter titubat, q̄ si mera vina bibisset:
Est lacus arcadię, pheneum dixere priores,
Ambiguis suspectus aquis, quas nocte timeto
Nocte nocēt pote, sine noxa luce bibūtur.
Sic alias aliasqꝫ/lacus ⁊ flumina/vires
Concipiunt, tēpusqꝫ fuit, quo nauit in vndis,
Nūc sedet ortygie: timuit cōcursibus argo,
Undarū sparsas symplegadas elisarum,
Quę nūc immote perstāt, vētisqꝫ resistunt.
Nec q̄ sulphureis ardet fornacibus ętna
Ignea semp erit, neqꝫ eīm fuit ignea semp,

Ortygia Si:plegades insule olim fluidę.

Aetnę montis incendiu.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Nam siue est animal tellus, et viuit, habetq̄
Spiramēta locis flāmam exalātia multis,
Spirādi mutare vias, quotiēsq̄ mouetur,
Has finire potest, illas aperire cauernas,
Siue leues imis venti cohibētur in antris,
Saxaq̄ cum saxis, et habētem semina flāmę
Materiam iactāt, ea cōcipit ictibus ignem:
Antra relinquētur sedatis frigida vētis:
Siue bitumineę rapiunt incēdia vires,
Lutea ve exiguis ardescunt sulphura fumis.
Nempe vbi terra cibos, alimētaq̄ pinguia flāmę
Non dabit absumptis ꝑ longum viribus ęuum,
Natureq̄ suum nutrimen deerit edaci,
Non feret illa famem, desertaq̄ deseret ignes.
Esse viros (fama est) in hyꝑborea palene,
Qui soleāt leuibus velati corpa plumis,
Cum tritoniacum nouies subiere paludem:
Haud equidem credo, sperse q̄ mēbra veneno,
Exercere artes scythides memorātur easdem,
Si qua fides rebus tn̄ est addēda ꝓbatis.
Nōne vides quecūq̄ mora, fluidoq̄ calore,
Corpa tabuerint, in parua aīalia verti?
I quoq̄ delectos mactatos obrue tauros,
Cognita res vsu, de putri viscere passim
Florilegę nascūtur apes; quę more parētum
Rura colunt, operiq̄ fauent, in spemq̄ laborāt.
Pressus hūmo bellator equꝰ crabonis origo est:
Concaua littoreo si demas brachia cācro,
Cętera supponas terrę, de parte sepulta
Scorpius exibit, caudaq̄ minabitur vnca.
Queq̄ solent canis frōdes intexere filis,
Agrestes tineę (res obseruata colonis)
Ferali mutāt cum papilione figuram.

causas assignat poeta cur etna si cilie mons notissimꝰ ardeat. hinc aūt etiā colligit oīa eē in ꝯtinuo fluxu: ꝙ nec sꝑ arsit nec sꝑ arsura est etna, tres aūt affert illꝰ icēdij cās. nā vt naturalis est ille ignis: aut a vētis iclusis excitat̄. aut ex sulfure bitumine ve orit̄. Ictibꝰ. iactātibus. Frigida. sine igni. Bituminee vires. bitumen genꝰ est pic celerrime ignē capiēs. Esse viros fama ē. pallene et vrbs ē tracie a pallene sitonis filia dicta. et cherronesus q̄ et phlegra antiq̄tꝰ vocabat̄ vbi gigāteum bellū ꝯfectum fuisse dr̄. Qui soleāt leuibꝰ q̄ soleāt in aues ꝯuerti. Cū trito. palu. tritoniaca palꝰ in lybia esse scribit̄. sed poeta de ea q̄ sit in septētrione vr̄ sentire de qua me nihil memini alibi legisse. Simile de arcadibꝰ Plinꝰ scribit. quos in pos verti rursusq̄ sibi restitui tam ꝯstās fama fuit vt in maledictis vsipelles habeātur. Scythides scythice mulieres q̄ se ī aues vt nostratiū q̄dā in feles mutare dn̄r. Sparse. perūcte. easdē artes vt se in aues ꝯuertāt. Rebꝰ ꝓbat. de q̄bꝰ ꝑiculū est factū. Tabuerint. corrupta fuerint. Fluido calore. ab effectu ꝙ fluida et mollia corpa reddat. Obrue. terra tege. Delectos tau. vitulos. nā ex vitulis (vt ī geor. scri. Vir. apes nascūtur) Vsu. expiētia De putri viscere. de corrupta carne. Rura colūt. agr e floribꝰ rorē legētes versant̄. In spē. futuri et mellis et noui examinis. Pressus humo bellator eq̄s. ꝑ quē bella gerūtur. notū crabones ex eq̄s putrefact nasci. Littoreo cācro. in littore morāti. hoc aūt vsu cognitū ē scorpiū nasci ex cācro t̄ra obruto. Caudaq̄ mina. vn. nā scorpiꝰ cauda ictꝰ inferre mēorat̄. Queq̄ so. ca. bōbices dicit q̄ sericū generāt. nā (vt Pli. xj. naturali. histo. scri.) bōbices ī assiria ꝓueniētes nidos e luto fingūt salis spē applicatos lapidi tāta duritia vt spiculis ꝑforari vix possint. ī his et ceras largiꝰ ꝙ apes faciūt. deīde maiores vmiclos hi eruce fiūt. fit deīde q̄ vocat̄ bōbil ex ea nicedalꝰ. ex h sex mēsibꝰ bōbices telas aranear̄ more texūt ad vestē luxūq̄ feiar̄: q̄ bōbicia dr̄. Res obser. aīaduersa notata. Tinee agre. vmiculi agrestes. Ferali pap. pestifero aevene

Homies in aues

Ex vitulis apes

Ex equis crabones

Ex cancro scorpius

Tinee in papiliōes

Limus rẽn ranas

noso. Truncas pedibus. mutilatas & carentes pedibus. Nec catulus partu. Plinius hoc idẽ scribit de vrsis. pariunt inquit tricesimo die ac plurimum qui nos hi sunt cãdida informisq3 caro paulo muribus maior. sine oculis sine pilo. vngues tm̃ prominẽt hãc lambendo paulatim figuraz. Fingit. figurat. Nonne vides. apes sine pedibus nascuntur. vnde etiã nomen traxere. primũ enim vermiculi absq3 pedibus alisq3 oriũtur. Junonis volucrem. pauonez. Armigerũ iouis. aquilaz. Cythereidas columbas. veneri dicatas. Medijs e ptibus oui. ex vitello oui. Sunt qui cum clauso. de hoc Pli. sic scribit. Anguez ex medulla homis spine gigni accipimus a multis. Hec tñ ex alijs. mirandam phenicis auis generationez describit poeta. de quo & Plinius fere eadem. aquile autem magnitudine esse narratur: auri fulgore, circa collum cetera purpureus ceruleam roseis caudam pennis distinguẽtibus cristis faciem. caputq3 plumeo apice honestate. peculiaris est arabie felicis. Manilius senator auctor est neminẽ extitisse qui phenicem viderit. Sacrum in arabia soli esse. viuere annis sexcentis sexaginta. Senescentez casia thurisq3 surculis construere nidum. replere odoribus & super emori. ex ossibus deinde ac medullis nasci primo seu vermiculum. inde fieri pullum.

Principioq3 iuxta funeri priori reddere & totum deferre niduz prope pancaicam in solis vrbez: & in ara ibi deponere. Primordia. originem. Assyrij phenica vocant. a colore purpureo phenix videtur appellatus. Quo simul ac casias phenicis niduz aperte: vt omnia describit poeta. casia autem & nardus frutices suauissimi odoris in arabia nascentes. Onerisq3 ferendo est. sufficit nido auferendo. sic autem dictum est: vt dicimus aliquem non esse soluendo. Leuat. releuat ac leues reddit. Hyperionis ede. templo solis.

Caro inuersum.

Apes sine pedibus

Aues ex oui medio

phenicis figura

Anguis ex homis spina

Phenix ex seipso.

Semina limus h3 virides generãtia ranas, — Limus in ranas

Et generat truncas pedib⁹, mox apta natando

Crura dat, vtq3 eadẽ sint longis saltibus apta,

Posterior superat partes mẽsura priores.

Nec catulus partu quẽ reddidit vrsa recenti, — Informis caro i vrsa

Sed male viua caro est, lambẽdo mater in artus

Fingit, & informẽ, quantã capit ipsa, reducit.

Nõne vides/quos cera tegit sex angula fetus — Apes absq3 pedibus

Melliferarũ apiũ sine mẽbris corpa nasci?

Et serosq3 pedes, serasq3 assumere pẽnas.

Junonis volucrẽ, que cauda sidera portat, — Aues ex vitello oui.

Armigerũq3 iouis, cythereidasq3 columbas,

Et genus oẽ auium medijs e partibus oui,

Ni sciret fieri, quis nasci posse putaret?

Sunt/q̃ cũ clauso putrefacta ẽ spina sepulchro, — Anguis ex homis spina

Mutari credant humanas angue medullas.

Hec tñ ex alijs generis primordia ducunt, — Phoenix ex seipso.

Una est que reparet, seq3 ipsa resemĩnet ales,

Assirij phenica vocãt, nec fruge/nec herbis,

Sed thuris lachrymis/& succo viuit amomi,

Hec vbi quinq3 sue cõpleuit secula vite,

Illicis in ramis/tremuleq3 cacumine palme/

Unguibus/& puro nidum sibi construit ore,

Quo simul ac casias, & nardi lenis aristas,

Quassaq3 cũ fulua substrauit cynnama myrrha,

Se super imponit, finitq3 in odoribus euum,

Inde ferunt/totidem q̃ viuere debeat annos

Corpe de patrio patruũ phenica renasci.

Cum dedit huic etas vires/onerisq3 ferendo est,

Ponderib⁹ nidi ramos leuat arboris alte,

Fertq3 pius/cunasq3 suas/patriũq3 sepulchrum,

Perq3 leues auras hyperionis ede potitus/

Ante fores sacras hyperionis ede reponit.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

Si tamē est aliquid mirę nouitatis in istis,
Alternare vices, ꝛ quę modo fēmīa tergo
Passa marē est, nūc esse marē miremur hyenā.
Id quoqꝫ/qđ ventis aīal nutritur, ꝛ aura
Protinus assimulat, tetigit quoscūqꝫ colores.
Victa racemifero lyncas dedit india baccho,
E quibus vt memorāt, quicquid vesica remisit
Vertitur in lapides, ꝛ cōgelat aere tecto,
Sic ꝛ coraliū/quo primū cōtigit auras/
Tēpore durescit, mollis fuit herba sub vndis.
Desinet ante dies, ꝛ in alto phebus anhelos
Equore tinget equos, ꝙ cōsequar omīa dictis
In species translata nouas. sic omnia verti
Cernimus, atqꝫ alias assumere robora gentes,
Concidere has. sic magna fuit/censuqꝫ/virisqꝫ/
Perqꝫ decē/potuit tm̄ dare sanguinis annos,
Nūc humilis/veteres tantūmodo troia ruinas,
Et ꝑ diuitijs tumulos ostendit auorum.
Clara fuit spartę, magnę viguere mycenę,
Necnon ꝛ cecropis, necnon amphionis arces,
Vile solum spartę est, altę cecidere mycenę,
Edipodionię/quid sunt nisi nomīa thebę:
Quid pandionię restant nisi nomen athenę:
Nūc quoqꝫ dardaniā/fama est/cōsurgere romā,
Apennigenę/quę ꝓxima/thybridis vndis/
Mole sub ingenti rerum fundamina ponit.
Hęc igitur formam crescendo mutat, ꝛ olim
Immensi caput orbis erit, sic dicere vates,
Faticinasqꝫ ferunt sortes, quātumqꝫ recordor,
Dixerat enee, cum res troiana laboret,
Priamides helenus flenti/dubioqꝫ salutis:
Nate dea, si nota satis presagia nostrę
Mentis habes, nō tota cadet/te sospite/troia,

Si tamen est aliquid. hyena fera est de qua multa a plinio mira tradūtur. sꝫ maxime ei vtrāqꝫ inesse naturā ꝛ alternis ānis marē femināqꝫ fieri. ꝛ vt scri. plynus. parere sine mare vulgꝰ credit. Aristoteles negat. collū ꝛ iuba continuitate spine porrigitur: flectiqꝫ nisi circūactu totius corpis neqt. Alternare. alternis ānis mutare. Id quoqꝫ qđ vētis. chameleōtē dicit q̄ vt Plinius tradit solꝰ aīalium nec cibo nec potu semꝑ alitur: nec alio ꝙ aeris alimēto circa caprificos fetus innoxiꝰ alioq̄ ꝛ coloris natura mirabilior. Mutat nāqꝫ eum subinde ꝛ oculis et cauda ꝛ toto corꝑe: redditqꝫ semper quēcunqꝫ ꝓxime attingit ꝑter rubrū cādidūqꝫ defuncto pallior est. Victa racemifero. lyncurium gēma est q̄ ex vrina lyncū dr̄ generari. vn̄ etiā nomen fuit impositū. lyncuriū enī dr̄ qđ sit vrina. lineis vros nāqꝫ vrinā significat. Quicquid vesica remisit. oīs vrina lyncū. sic ꝛ coraliū in aqs molle est coralium. extra vo aqs durescit: vt supius quoqꝫ poeta narrauit. Quā ꝯsequar oīa dictꝫ ꝙ vbis oīa explicare possim. Sic oīa verti cernimꝰ. oīa esse in cōtinuo fluxu ex vrbiū quoqꝫ ac populoꝝ excidijs ac felicitatibꝰ pithagoras colligit. Clara fuit sparte. sparta laconica dr̄ regio a spartꝫ cadmi socijs cognoīata sꝫ plerūqꝫ ꝓ vrbe ponitur. Mycene vrbs est pelopōnesi notissima a myceneo spartonis filio phoronei fratris dicta. Edipodione thebe. vbi edipus regnauit vt pādionie athene vbi pādion. Necnon ꝛ cecropis. athene quaꝝ auctor fuit cecrops. Amphionis arces. thebe ab amphione āplificate. Nūc quoqꝫ dardaniam exēplo vrbis rome q̄ tuꝫ maxime crescebat oīa esse in cōtinuo motu pithagoras ostendit. Dardaniam romā a troianis edificatam. Apēnigene tybridis. in apennino mōte oriētis. thybrim autem preter vrbem romam labi noxius est ꝙ vt sit exponēdū. Vates. sibillas. Sortes faticinas fata canētes atqꝫ ꝑdicētes. Res troiana imperium troianū. Labaret. vacillaret. periclitaret. Priamides helenꝰ. priami filius. fuit aūt vates optimus: vt ex carmine quoqꝫ virgiliano constat.

Hienā modo marē: modo feminā esse

Mira cameleōtis natura

Lyncuriū ex lyncum vrina

Coralium ex molli durum

Oīm rerū vicissitudinem esse.

Troia

Sparta.

Mycene

Athene

Thebe

Roma.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Debere vrbem. vbi edificã de ira volẽtibus fatis obnoxios esse. pulchra aũt phãtasia refert in helenum poeta: q̃ iã ipe viderat. Per secula lõga. ꝑ septingẽtos ãnos. De sanguie nat⁹ iuli. iuli⁹ cesar nã in cesar augusti illi⁹ filij grãm hec referũtur. Penatigero enee. penates gerẽti. penates aũt vt refert macrobi⁹ ex Varronis snĩa. Dardan⁹ ex samothracia in phrigiã. eneas ex phrigia ĩ italiã detulit. dij v̄o penates dñr: vt volũt q̃ diligẽti⁹ v̄itatẽ inq̃runt. ꝑ quos penit⁹ spiram⁹. ꝑ quos habem⁹ corp⁹. ꝑ quos rõez aĩ. eos aũt esse iouẽ, iunonẽ. mineruã. Utiliter phrigib⁹. cũ vtilitate phrigũ ⁊ troianoꝝ. Pelasgos vicisse. grecos troiã expugnasse. Ne tñ oblit⁹. ꝯcludit oĩa in ꝯtinuo ẽẽ fluxu: ⁊ a carnib⁹ oĩno ẽẽ abstinẽduz pithagoras: cuz aĩe nr̃e in varia corꝑa trãseãt. Ad metã. ad finẽ ⁊ ꝯclusionẽ. metaphora ab eq̃s currẽtibus sũpta. Expatiemur eq̃s. euagemur copia v̄boꝝ. Anime volucres. leues atq̃ veloces. aio nãq̃ nihil ẽ veloci⁹. In ferinas domos in corꝑa feraꝝ. Pecudũq̃ĩ pectora cõdi. ordo ⁊ sensus. Nos q̃z ps mũdi sinam⁹ ⁊ ꝑmittam⁹ tuta ẽẽ ⁊ honesta ea corꝑa q̃ pñt aĩas habuisse parẽtuz aut fratrũ aut iunctoꝝ nobis aliquo federe ⁊ affinitate aut certe hoĩm / qm̃ nõ corꝑa solũ veꝝ etiã volucres ⁊ veloces aĩe sum⁹. hoc ẽ qm̃ nõ solũ ex corpore: sz etiã aĩa ꝯstam⁹ ⁊ inferas ⁊ pecudes ire possum⁹. his aũt colligit pithagoras nullo mõ carnibus ẽẽ vescẽdũ. Thiesteis mẽsis quib⁹ thieste filij comedẽdi ab atreo fratre appositi fuerũt. Nota v̄o ẽ fabula. nã atre⁹ ⁊ thiestes pelopis ⁊ hippodamie filij oꝑa mercurij egre ferẽtis mirtilũ filiuz a pelope ipo fuisse interfectũ in tãtaz deuenere discordiã: vt alteri vterq̃ insidias strueret: cũ ea ꝯditiõe, regnũ a p̄re accepissent vt alternis regnarẽt ãnis. nã thiestes quo facili⁹ arietẽ velleris aurei in quo regni fata ꝯsistebãt (vt Seneca in thieste tragedia narrat) sibi vsurpare possz. meropẽ atrei vxorem ꝯp̄ssit ex eaq̃ filios suscepit. qđ cũ atre⁹ resciuissz bello illuz mycenis ĩ exiliũ eiecit. quoq̃dez nõ ꝯtẽt⁹ simulata grã fratrez ad se reuocauit: tresq̃ ei⁹ filios decoctos sic apposuit comedẽdos: vt sanguinez quoq̃ poculis immiscuisse feratur. Hoc v̄o nefãdissimũ scel⁹ ne sol videret alios radios auertisse memorat̃. Mẽsis. cibis. ꝯtinẽs eñ ꝓ ꝯtẽto ꝑ metonymiã frequẽtissime ponit ꝯsueuit. Cumulem⁹. vsq̃ ad cumulũ repleam⁹. Viscera. itestina. Quã male ꝯsuescit. cuz q̃ possit pati vt interficiat vitulũ aut hedũ aut auez facile assuescere ait necãdis hoib⁹. est aũt exclamatio q̃ pithagoras ab interficiẽdis aĩalib⁹ mãsuetis hoies deterrere conat̃. Cruori hũano, sanguini hũano effun-

Hoĩem ex aĩa ⁊ corpore ꝯstare

Flamma tibi ferrũq̃ dabunt iter, ibis / ⁊ vna
Pergama rapta feres, donec troieq̃ / tibiq̃ /
Extremum patrio cõtingat amicius aruum:
Urbem etiã cerno / phrigios debere nepotes,
Quãta nec est, nec erit / nec visa prioribus annis,
Hãc alij ꝓceres ꝑ secula longa potẽtem: Iulius cesar.
Sed dñam rerum de sanguine natus iuli
Efficiet, quo cum tellus erit vsa, fruẽtur
Etherie sedes, celũq̃ erit exitus illi:
Hec helenum cecinisse penatigero enee
Mẽte memor refero, cognataq̃ menia letor
Crescere, ⁊ vtiliter phrigibus vicisse pelasgos.
Ne tñ oblitis ad metam tẽdere longe
Expatiemur equis, celũ, ⁊ q̃dcunq̃ sub illo est,
Immutat formas, tellusq̃, ⁊ quicquid in illa est,
Nos quoq̃ pars mundi, qm̃ non corꝑa solum, homo ex aĩa ⁊ corpore.
Veꝝ etiam volucres aĩe sumus, inq̃ ferinas
Possumus ire domos, pecudũq̃ in pectora cõdi
Corpora, que possint aĩas habuisse parẽtum /
Aut fratrum / aut aliquo iunctoꝝ federe nobis,
Aut hoĩm certe, tuta esse ⁊ honesta sinamus,
Ne ve thiesteis cumulemus viscera mẽsis:
Quam male cõsuescit, q̄ se parat ille cruori
Impius humano, vituli qui guttura cultro
Rumpit, ⁊ immotas p̄bet mugitibus aures:
Aut qui vagitus similes puerilibus hedum
Edẽtem iugulare potest; aut alite vesci,

dendo. Immotas aures. nulla misericordia motas. Edentē3 hedum. emitentem vagitus similes vagitib⁹ pueroꝝ. Aut alite vesci. aut auē3 comedere. Quātu3 est. ac si diceret nimiū. Ad plenū facinus. ad plenū homicidiū. Qua trāsitus. ad qd ac si diceret ad hoīm cedē. Inde ex imolatōe brutoꝝ aīaliū. Bos aret. cū magna auctoritate hec a pithagora dnr. imperat eñi vt bos arare ꝑmittat sic vt nulla alia vi ꝙ senectute moriat. Horrifer ꝯtra boreā. ouis inqt lanas nobis suggerat cōtra

Cui dedit ipse cibos: ꝙtum est qd desit in istis
Ad plenum facinus: qua trāsitus inde paratur:
Bos aret, aut mortem senioribus imputet ānis,
Horrifer cōtra boream ouis arma ministret,
Vbera dāt saturę manibus pressanda capellę,
Retia cum pedicis/laqueosqꝫ/artesqꝫ dolosas
Tollite, nec volucres viscata fallite virga,
Nec formidātis ceruos includite pēnis,
Nec celate cibis vncos fallacibus hamos:
Perdite si qua nocēt, verum hęc qꝫ ꝑdite tātum,
Ora vacēt epulis, alimētaqꝫ cōgrua carpāt.
Talibus/atqꝫ alijs instructo pectore dictis/
In patriam remeasse ferunt, vltroqꝫ petitum
Accepisse numam populi latialis habenas:
Coniuge qui fęlix nympha, ducibusqꝫ camenis
Sacrificos docuit ritus, gentēqꝫ feroci
Assuetam bello/pacis traducit ad artes.
Qui postꝙ senior/regnūqꝫ euūqꝫ peregit,
Extinctum/latięqꝫ nurus/populusqꝫ/patresqꝫ/
Defleuere numam: nam cōiunx vrbe relicta/
Vallis aricinę densis latet abdita siluis,
Sacraqꝫ orestęę gemitu questuqꝫ dianę
Impedit. ah quotiēs nymphę nemorisqꝫ/lacusqꝫ/
Ne faceret/monuere, ꝛ consolātia verba

frigora. arma nāqꝫ qb⁹ boree frigidissimo vēto resistitur sunt vestes ex ouiū lanis ꝯfecte. Horriferu3 boreā. horrore3 ꝛ frig⁹ ferēte3 Vbera ꝑssanda exp̄mēda. Cu3 pedic. pedice sunt vincula pedū: vt manice manuū. Tollite. remouete auferte abijcite. Viscata. visco infecta. Nec formidat pēnis. sic qdem legitur: s3 formidātis forsitan est legēdu3: vt ceruoꝝ sit epitheton: q natura vel homeri testimonio timidissimi sunt. pēnis. sagittis. a ꝑte nāqꝫ totu3 ꝑ sinecdochen frequēter significat. Celate occultate. Perdite. iterficite. Si qua nocēt noxia aīalia ꝑdēda qdem esse pithagoras ait: s3 ita ne eoꝝ carnib⁹ vescamur. Ora vacēt epulis. careant eiusmodi epulis. Cōgrua. hoī ꝯuemētia. Dict pithagore ꝑceptis. Instructo pectore. instituto aīo. eoꝝ aūt opione3 seqtur Ouidi⁹ vt diximus: q sentiunt numā a pithagora fuisse institutū. Remeasse. rediisse. Vltroqꝫ petitū. qsitu3 spōteqꝫ a romanis inuitatu3 vt copiose Liui⁹ narrat Latialis. latini atqꝫ romani. nam roma latij est caput. Cōiuge q felix nipha Egeria nipha nume pōpilij fuit vxor q post viri iteritu3 vrbe relicta in siluas abijt ac tandem miseratiōe deoꝝ in fontē fingitur ꝯuersa. Cum illa cū nipha ꝯgressus nocturnos sibi eē numa simulauit eiusqꝫ monitu seqꝫ acceptissima dijs essent sacra ꝯstituere populo romano ꝑsuasit: vt copiose. T. Liui⁹ describit Ducibusqꝫ camenis. auctorib⁹ musis. na3 oīa qcūqꝫ numa statuebat ad egerie niphe ꝛ camenaꝝ auctoritatē referebat: qb⁹ etiā lucu3 quē mediu3 vt Liui⁹ narrat ex opaco specu fons ꝑenni rigabat aq ꝯsecrauit: qd deaꝝ sibi cōsilia cū ꝯiuge

Egeria nimpha in fontem,

sua egeria essent. Sacrificos ritus sacrificoꝝ leges. nam sua cuiqꝫ deo sacra sacerdotesqꝫ instituit vt elegāter Liui⁹ scribit. Ad artes pac. ad deoꝝ religionē. ꝛ iura ꝛ leges ꝛ mores colēdos. Numa eñi vrbē romā vi ꝛ armis a romulo ꝯditā. iure legib⁹ ac morib⁹ de integro ꝯdidit. Qui postꝙ senior. numa cū tres ꝛ qdraginta regnasset ānos perijt. Peregit. ꝑfecit atqꝫ finiuit. Vallis aricine. aricia vrbs ē latij haud lōge ab vrbe roma distās vn aricin⁹ declinat. Orestee diane. quā orestes vna cū iphigenia sorore de taurica regione in italiā trāstulit: ac iuxta ariciā collocauit. nā orestes post interfectā matrem in furore3 ꝯuersus a pylade socio ad dianā tauricā liberādus deduct⁹ est. cui cu3 hospites mactarētur a sorore iphigenia q dee sacerdos erat cognit⁹ saluat. Acthoāte rege iterfecto diane simulachrū aufugiētes abstulerūt: iuxtaqꝫ ariciam collocarūt. Ne faceret. ne flere perge

ret. Thesesus heros. hippolytus q̄ furore equoꝝ laceratus laceratus ꝑcibus diane vite fuit restitutus: ac tēplo diane aricine pfectus viribus fuit appellat⁹. sȝ ꝛ ipse fata sua ad ꝯsolationē egerie narrat. Siste modū. statue, impone finē luctui. Releuare. leuē reddere. a fletu liberare. Fando. interloquendū. Aliquē hippoliton. quendā in soluta oratione dicerem⁹. Credulitate patris. thesei. qui nimiū facile credidit phedre vxori priuignū accusanti. Vixqꝫ probabo. difficulter per suadebo. Me pasipheia quondā. phedra pasiphaes filia thesei vxor hippolyti priuigni amore capta ab illo fuit repulsa. q̄re indignata illū patri accusauit ꝙ se de ſcoitu interpellasset. pater credul⁹ et filiū insontē in exiliū expulit. ꝛ illi mortē est impcat⁹: cū igitur fugeret hippolytus: ecce phoce mari egresse ita perterruerūt equos quadrigarū qb⁹ vehebaꝫ vt nullo pacto potuerint inhiberi quin per ꝑcipitia hippolytū immittētes prorsus dilaniarēt. pasipheia cū quadā vituperatione dixit. ac si phedre obijceret pasiphaes libidinē: que amore tauri capta cū illo coire sustinuit. Me frustra tēptatū. a phedra de stupro frustra interpellatū. Temerare. violare. est aūt ordo. pasiphaes filia quōdam finxit me frustra tentatū voluisse temerare patriū cubile. qđ ipsa voluit. Et crimine verso. in me subaudiaꝫ. Indicij ne metu. altera duarū causarū. se accusatū a phedra hippolytus ait. vel ꝙ timebat ne ipsa accusareꝫ vel ꝙ repulsa fuit ꝛ spreta. Arguit accusauit. Proiecit. eiecit. expulit. Hostili prece. imprecatione hosti cōueniēte. nō patri. theseus enī neptunū auum ꝑcatus est vt hippolytus filius discerpereꝫ. Euntis. in exiliū. Pitheaȝ troezena. in q̄ pittheus pelopis filius ac aethre matris thesei pr̄ regnauit. Troezen autem vrbs est peloponnesi a troezene pelopis filio cui pithe⁹ in regno successit cognominata. vt enī stephanus scribit. ꝛ aphordisias ꝛ saronia ꝛ posidonias et appollonias. ꝛ antanis antea fuit appellata. Cuȝ mare surrexit. tumefactū est: In mōtis speciem per emphasim ondit quātus eēt vitulus ille marinus: q̄ instar mōtis mare extolleret. Et dare mugit⁹. mugire. nondū enī vitulus ille marinus ex aquis extulerat caput. phoce aūt vt tauri mugit⁹ edunt. vn̄ ꝛ vituli nomē acceperūt. Corniger hinc taur⁹. deinde inq̄t phoca vt taurus cornua habens ex ruptis vndis egressa est. Expellitur erūpit cuȝ impetu egreditur. Exilijs cōtenta suis exilij sui merore confecta. Feroces quadrupedes. feroces equi q̄bus hippolyti currus trahebaꝫ. Colla. capita. Ad freta cōuertunt. ad mare ꝓpter strepitū phoce egredientis. Horrent timēt. Mōstri metu vituli illius marini timore. phoce nāqꝫ adeo sunt aspectu turpes: vt inter monstra marina

hiopolyt⁹
Virbius

Dixerunt, quotiēs flenti theseius heros
Siste modum, dixit, nec enī fortuna querenda
Sola tua est, similes aliorum respice casus,
Mitius ista feres, vtinamqꝫ exempla dolētes
Non mea te possent releuare, sed ꝛ mea possunt:
Fādo aliquē hippolytū vestras si cōtigit aures,
Credulitate patris, sceleratę fraude nouercę
Occubuisse neci, mirabere, vixqꝫ pbabo,
Sed tamē ille ego sum, me pasiphaeia quōdam
Temptatum frustra patriū temerare cubile
Quod voluit, finxit voluisse, ꝛ crimine verso
Indicijne metu magis, offensane repulsę,
Arguit, immeritumqꝫ pater proiecit ab vrbe,
Hostiliqꝫ caput prece detestatur euntis:
Pittheam profugo curru troezena petebam.
Iamqꝫ corinthiaci carpebam littora ponti,
Cum mare surrexit, cumulusqꝫ īmanis aquarū
In montis speciem curuari, ꝛ crescere visus,
Et dare mugitus, summoqꝫ cacumine findi,
Corniger hic taurus ruptis expellitur vndis,
Pectoribusqꝫ tenus molles erectus in auras,
Naribus ꝛ patulo partem maris euomit ore:
Corda pauēt comitū, mihi mens īterrita māsit
Exilijs contenta suis, cum colla feroces
Ad freta conuertunt, erectisqꝫ auribus horrēt
Quadrupedes, mōstriqꝫ metu turbanꝫ, ꝛ altis

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

sumērentur. Precipitāt. in pceps iaciūt. altis scopulis. per alta saxa. Ego ducere vana. ego inqt frustra conor retrahere frena spumis infecta. Ducere. reducere retrahere. Uana manu infirma neqꝫ em̄ equos potuit ꝯtinere. Luctor. enitor. conor. Tendo. ꝯtendo. Retro. ducere subaudiamꝰ:

Præcipitant currū scopulis, ego ducere vana
Frena manu spumis albētibus oblita luctor,
Et retro lentas tendo resupinus habenas,
Nec vires tn̄ has rabies supasset equorum,
Ni rota perpetuū quę circūuertitur axem
Stipitis occursu fracta ac disiecta fuisset,
Excutior curru, lorisqꝫ tenentibus artus
Uiscera viua trahi, neruosqꝫ in stirpe teneri,
Membra rapi ptim, partim reprensa relinque,
Ossa graue dare fracta sonū, fessamqꝫ videres
Exhalare animā, nullasqꝫ in corpe partes
Noscere quas posses, vnūqꝫ erat oīa vulnus:
Num potes aut audes cladi cōponere nostrę
Nympha tuā? vidi quoqꝫ luce carentia regna,
Et lacerū foui phlegetontide corpus in vnda,
Nec nisi apollineę valido medicamine prolis
Reddita vita foret: quā postꝙ̄ fortibus herbis
Atqꝫ ope peonia dite indignante recepi,
Tum mihi, ne pręsens augerem muneris huius
Inuidiam, densas obiecit cynthia nubes,
Utqꝫ forem tutus, possemqꝫ impune videri,
Addidit ętatē, nec cognoscenda reliquit
Ora mihi, cretēqꝫ diu dubitauit habendam
Traderet an delon, delo cretaqꝫ relictis,
Hic posuit, nomēqꝫ simul quod poscit equor
Admonuisse iubet deponere: quiqꝫ fuisti
Hippolytus, dixit, nunc idē virbius esto.
Hoc nemus inde colo, de dijsqꝫ minoribus vnus
Numine sub dominę lateo, atqꝫ assentior illi.
Non tn̄ ęgerię luctus aliena leuare
Dāna valent, montisqꝫ iacens radicibus imis

vt retrahere intelligamꝰ. Lentas habenas. flexibilia lora. Has vires. meas vires. Rabies. ferocitas. Perpetuū axez. ꝯtinuū. axis aūt est lignum illud circa qđ rote currus vertunt. Excutior curru. e curru eiectꝰ cado. Artus. pedes. Reprensa. retēta. a radicibꝰ stipitibusqꝫ arbor. Dare. edere. Grauē sonū. magnū efficere strepituz Exhalare. emittere. me subaudiamus. Uideres videre posses. Num potes aut audes. maiorez suā fuisse calamitatē: ꝙ̄ que egerie ꝯtigit hippolitꝰ ait. Cōponere. cōpare. Uidi qꝫ luce carētia regna. h est ad inferos qꝫ descēdi. Et lacerū foui. ⁊ corpꝰ inqt laniatū in ardētissima phlegetōtis aq̄ laui. est ei phlegeton vnꝰ ex inferor fluuijs q̄ ardēs interptari pt Apollinee plis: esculapij apollinis filij. Fortibꝰ herbis. potētibꝰ Atqꝫ ope peonia. auxilio medico peon ei deor medicꝰ pitissimꝰ fuisse phibet a quo peonia herba ⁊ inuēta fuit ⁊ appellata. Dite idignāte. plutone egre ferēte me vite restitui. Ne pns auge. mu. hu. inuidiā. hoc ē ne si in grecia viuerē: athenensiū in me inuidiā concitarē. a diana fui occultatꝰ. Cynthia. diana. cuiꝰ miles erat hippolitus. Impune. sine vlla mea pena. Addidit etatē. me natu maiorē effecit ꝙ̄ essez cū ab eq̄s fui dilaceratꝰ. Ora cognoscēda. faciez q̄ cognosci posset. innuit aūt hippolitꝰ se ī nouā figurā fuisse trāsmutatū: ne a quoq̄ cognosci posset. Hūdā. habitādā. Hic posuit ī latio iuxta ariciā. Nomēqꝫ sil. vr sentire poeta hippolytū fuisse nominatū ꝙ ab eq̄s fuit solutꝰ et laniatꝰ. nā ippos equꝰ lio soluo interptat. Nūc idē virbiꝰ esto. virbius dictꝰ ē hippolytꝰ ꝙ virbis fuisse vr: ⁊ anꝙ̄ ab eq̄s fuit laceratꝰ ⁊ postꝙ̄ vite fuit restitutꝰ. Hoc nemus in. co. ex eo tpe inqt: q̄ ab inferis sum reuocatꝰ in h aricino nemore habito. Numie sub dn̄e. diane q̄ iuxta ariciā tēplū hēbat. Nō tn̄ egerie. egeria nume pompilij vxor cū ob mariti mortē flere nō desineret diane miseratōe in fontē sui nois fuit cōuersa. Leuare.

Hippolitꝰ ab inferis

D

Gleba in puerum

leues reddere. Liqtur. resoluit. Soror phebi diana. Tenuauit. i tenues aq̄s trāsmutauit. Et nymphas tetigit noua res. hec ad cōcinnā eoꝝ q̄ sequūtur conexionē a poeta narrant. gleba nāq; agricole arāti in puerū vaticinādi peritū visa est trāsformari. Et amazone natꝰ. hippolytꝰ hippolite amazonū regine filiꝰ. Quā cū thyr. ara. hec hystoria est nō fabula. nā vt in. ij. de diuinatiōe lib. Lice. scri. Tages q̄dā d̄r in agro tarquiniēsi cū terra araret ⁊ sulcꝰ altius eēt impressus. extitisse repēte

Liquitur in lachrymas, donec pietate dolentis *(Egeria in fontem.)*
Mota soror phebi/ gelidū de corpe fontem
Fecit, ⁊ eternas artus tenuauit in vndas.
Et nymphas tetigit noua res, ⁊ amazone natus
Haud aliter stupuit, ꝙ cū thyrrhenus arator
Fatalem glebā motis aspexit in aruis *(Gleba i puerū Tagen.)*
Sponte sua primū, nulloq; agitante moueri,
Sumere mox hominis, terreq; amittere formaꝫ,
Oraq; venturis aperire recētia fatis,
Indigene dixere tagen, qui primus ethruscam
Edocuit gentē casus aperire futuros:
Atq; palatinis herentē collibus olim *(Hasta i arbore.)*
Cum subito vidit frōdescere romulꝰ hastam,
Que radice noua nō ferro stabat adacto,

⁊ eū affatū esse q̄ arabat. is aūt vt in libris est ethruscoꝝ puerili specie d̄r visus: sꝫ senili fuisse prudētia. eiꝰ aspectu cū obstupuissꝫ bubulcus: clamorēq; maiorē cū admiratiōe edidisset: ꝯcursum eē factuꝫ totāq; breui tp̄e in eū locum ethruriā cōuenisse. Tum illū plura locutū multis audiētibꝰ: q̄ oīa eius v̄ba exceperit litterisq; mādauerint. Oēm aūt orōnez fuisse eā: q̄ haruspicine disciplina cōtineret. Fatalē glebā. in q̄ fata ⁊ futuroꝝ p̄ntia continebant. Terre formā glebe figurā. Ora recētia. ora nuper ex terre gleba figurata. Venturis fatis. hoc est disciplīne ⁊ arti eoꝝ q̄ fato vētura erant cognoscendoꝝ: nā tages primus oīm haruspicine disciplinaꝫ thuscis tradidit. hinc aūt cepit nomi ni meo ieptias suas ascribere pedagogꝰ ille nō impitus mō et loquēdi ⁊ scribēdi: verū fatuus q̄ꝫ ⁊ stolidus ab oīq; ciuilitate alienus q̄ cū sciret me nō añ librarijs traditurū vltimū mearū enarrationū q̄nternionē ꝙ oēs deprauationes sublate forēt: malignoꝝ quorundā in me cōspiratiōi cū maxio dedecore suo facile satisfecit. ea nāq; effutiuit: q̄bꝰ noī meo ascriptꝭ inuidissimi ipostores sibi p̄suaserūt me nō minꝰ sigillatū iri ꝙ varijs deprauatiōibꝰ: q̄s in enarratōibus meis curarūt admittēdas. sꝫ al̄r atq; putarāt euenit. pedagogus ei ille cū belle sibi l̄ratꝰ eē videat: se ꝯtinere nō potuit. q̄n iactaret se meis cōmētarijs finē imposuisse. p̄inde atq; si viri docti boni ve officio functꝰ fuissꝫ. verū de insulso isto temerarioq; pedagogo mihi ne noīe q̄dē noto nullū v̄bū fecissez: nisi ⁊ lectores fuissent admonēdi: ne istꝰ ineptꝭ fiderēt expōibꝰ: ⁊ malignoꝝ quorūdā conatibꝰ h̄ q̄ꝫ mō fuisset occurrēdū. Tametsi ex p̄ma impiti istꝰ nō expōne: sꝫ ꝯfusiōe cauto lectori nō possit nō ꝯstare appēdices istos rusticos atq; obscuros nihil cū meis enarratiōibꝰ cōmercij h̄re. Eā nāq; hystoriā quā nos pauloañ ex. ij. Lic. lib. descripsimus ad v̄bū. fatuꝰ iste adeo iepte repetit: vt plane rusticꝰ barbarusq; eē facile dignoscat. Tages inq̄t vt scri. Lice. lib. de diuinatione puerili sp̄ē fuit cepitq; affari aratorē. ille tertiꝰ clamās ꝯsciuit totā etruriā ꝙ studiosus sit operū Lice. stolidꝰ iste ex ijs paucul̄ ipsiꝰ v̄bis facile colligi pōt. nā vt omittā q̄d ea p̄termittit q̄ maxīe ad huiꝰ loci expōez nec̄ia fuerāt describēda libro inq̄t citra in p̄pōnez: ꝙ recta loq̄ndi rō exposcit. nec adijcit scd̄o. p̄inde atq; si Lice. solū de diuinatiōe librū scripsisset: ac nō duos. Indigene. thusci. Dixere. appellauere. Qui p̄mꝰ ethruscā. nā tages primꝰ oīm haruspicinā artēq; diuinādi ac p̄dicēdi futura tuscos docuit. neq; Pli. a Lice. in h̄ Ouidioq; dissentit: vt ille blacterat impitꝰ. sꝫ delphō haruspicine fuisse inuētorē ait. aliud v̄o eē docere. aliō sinuenire nemo (nisi cōmuni sensu careat) vnq̄ꝙ dubitauit. Atq; pallatinis. hoc q̄ꝫ d̄ historia sumptū eē v̄r. nā romulū scri. Plutar. in pallatino colle sui experiundi gr̄a corneā lanceā fuisse iaculatū illāq; in terrā defixā annitētibꝰ multis cōuelli nūq̄ꝙ potuisse. sꝫ emissis ramis in eximie altitudis cornū increuisse. locum v̄o eū ijs q̄ post romulū fuerūt parietibꝰ circūductꝭ vt sctissimū templū in magna religiōe fuisse adeo vt sicui ꝓpiꝰ accedēti visa fuisset arbor minꝰ frondescere. sꝫ veluti subductis nutrimētis lāguescere: id stati occurrētibꝰ clamore significaret. Cū aūt. C. Cesar gradꝰ extrueret fabris ꝓpinq̄ arbori loca temere fodiētibꝰ violate radices fuerūt: arborq; aruit ⁊ interijt. Virū aūt. ista stupuisse ait poeta resolutiōe egerie i fontē: vt stupuit romulꝰ cū hastā suā frōdescere vidit. Mouit mihi risuꝫ sil̄ ⁊ stomachū fatuꝰ ille i hac historia referēda: q̄ romulū lanceā fuisse iaculatū ait ingenij expiēdi gr̄a. p̄inde ac si vires ingenij ⁊ nō corpis iaculātes expiremur. Herentē collibꝰ pallatinis. fixā in mōte pallatino. Stabat. erecta erat. Nō fer. ada. nō cuspide terre infixa. nā

(Iniuchi commentatores in annulum.)

Hasta in arborem.

Cippo cornua.

haste cuspis in radicē fuerat cōuersa. Lenti viminis. flexibil' virge. cornus eñi arbor ramos admodū flexibiles hz. Dabat. faciebat. Nō expe. vm. insperatas. Admirātib⁹. hastā in arborē fuisse versam. At sua flu. hoc q3 de historia sumptū est. nā vt vale. M. narrat. genutio cippo p̄tori paludato porta egredienti noui & inauditi gñis p̄digiū incidit. nāq3 in capite ei⁹ subito veluti cornua emerserūt: rñsumq3 est eū regē futurū: si in vrbē reuertiss3. qđ ne accideret volūtariū ac ppetuū sibimet

Et iam non telum, sed lenti viminis arbor
Nō expectatas dabat admirantibus vmbras:
Aut sua fluminea cū vidit cippus in vnda
Cornua, vidit eñi, falsamq3 in imagine credens
Esse fidem, digitis ad frontē sępe relatis,
Quę vidit tetigit, nec iam sua lumina dānans
Restitit; vt victo domito veniebat ab hoste,
Ad celūq3 oculos & eodē cornua tollens,
Quicquid, ait, superi mōstro p̄tendit isto,
Seu lętū est, patrię lętum, populoq3 quirini,
Siue minax, mihi sit, viridiq3 ex cespite factas
Placat odoratis herbosas ignibus aras,
Vinaq3 dat pateris, mactatarūq3 bidentum,
Quid sibi significent, trepidantia cōsulit exta:
Quę simul aspexit tyrrhenę gentis haruspex,
Magna quidem rerū molimina vidit in illis,
Nō manifesta tñ, cum vero sustulit acre
A pecudis fibris ad cippi cornua lumen:
Rex, ait, o salue, tibi eñi tibi cippe tuisq3
Hic locus & latię parebūt cornibus arces,
Tu mō rūpe morā, portasq3 intrare patentes
Appropera, sic fata iubent, nāq3 vrbe receptus
Rex eris, & sceptro tutus potiere perenni.
Rettulit ille pedem, toruāq3 a męnibus vrbis
Auertens faciē, procul o procul oīa, dixit,
Talia dij pellant, multoq3 ego iustius euum
Exul agam, q̄ me videant capitolia regem,
Dixit: & extemplo populūq3 grauēq3 senatum

indixit exiliū: cui⁹ testādę rei grā capit' effigies erea porta q̄ excesserat iclusa ē. corrupte aut em vt fere ī exemplarib⁹ ē scriptū cū loco illi⁹ h̄ p̄ticla aut sit reponēda & illud v̄bū stupuit h̄ q3 est subaudiēdū. ita nāq3 fabulā fabule eleganē poeta cōnectit q̄q̄ mlt' nugis ab illo īsulso q̄ metamorphosin dilacerauit. h̄ q3 inē posit' plerisq3 ī exēplarib⁹ se iūgaē: qđ vt facili⁹ fieret illā copulā at loco aut ex cōmodo suo reposuisse v̄r: ađo in deprauādis libris quorūdā temeritas debacchaē. cū etiā nō q̄ v̄r eē legēdū. Audaculus v̄o ille pedagog⁹ isti deprauatōi accedit cū nihil corrigat prorsus. Cipp⁹ aūt nō solū nomē est viri. s3 appellatio q3 lapidē q̄ sepulchro impoinē significās & colūnā in q̄ epitaphia scribunē. Domito ab hoste. ab hostib⁹ supat'. Protēdiē. p̄signiificaē. p̄mōstratur. vñ portēta mōstraq3 dicunē q̄ futurū aliq̄d p̄nūciant. Patrie letu3. sit subaudiaē. Impit⁹ aūt ille pedagog⁹ q̄ scribere cōmēta audet: cū distinguere nesciat: oīa ɔfundit inq̄ens Siue h̄ patrie leticiā affert: cum patrie lętūs ad letū scđo loco positū sit referēd⁹. Siue minax triste Placat aras. deos mitigat p metonymiā. dij nāq3 placari dicunē p sacrificia in aris facta. Odoratis ignib⁹. thurib⁹ incēsis. Vinaq3 dat pater'. in pateras vina fundit. Mactatarū bidentū. imolatarū ouiū. Quid sibi significent. cornua ī frōte nata subaudiatur. Trepidātia. palpitātia. Thyrrene gent' haruspex ex ethruria nā q3 haruspices euocabāē. Magna molimina. magnas rerū cōmutatiōes. A pecudis fibris. ab extis pecudū. Fibre nāq3 sunt tenuiores vene. q̄b⁹ exta velut lineis. q̄busdā distigunē. Acre lumē. acute vidētes oculos. Tibi eñi tibi. anadiplosis cū quadā exultatiōe ab haruspice leta p̄dicente facta. Hic locus. romā indicat digito. Et latie arces. romanū imperiu3 Tu modo rūpe moram. tu solūmodo tolle moras festinaq3 vt portas patentes ingrediaris. Urbe in vrbem. Perenni sceptro. perpetuo regno. Toruam faciem. cornibus terribilem atq3 deturpatā. Talia omnia. talia portenta,

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Cōuocat. extra vrbem. Et aggeribus insistit. stat in aggere alto: vt ab oībus audiatur. Prisco more. antiqua ↄsuetudine. qua etiam prisci oratores deos inuocare in principio orōnis solebāt. Dicā indicabo. Cornua frōte gerit. nō forte vt fere in exēplaribus est deprauatum: sȝ fronte legēduȝ esse notius est ꝙ vt sit admonēdum. Famularia iura. leges seruiles: quibus vt seruos oēs vos oporteat obedire. Irrūpere. cū impetu intrare. Quāuis coniūctior illo. Figurate se illū esse innuit cipp⁹ quem haruspex futurū esse regeȝ dixerat. Prohibete. arcete. Uel si dignus erit. pulchra figura illum indignuȝ esse ostēdit: qui aut vinciatur aut necetur. Qualia succinctis. Duabus ꝑ ꝙ accōmodatis similitudinibus exprimit poeta quale murmur populi fuerit: posteaꝙ cippus finem orōni imposuit. Succinctis pinetis. altis ⁊ ꝓceris. imꝑitus xᵒ ille vt saltem pueriles noctē errores exponit dēsis ⁊ quasi alligatis pinetis putās succinctū dēsum significare: qđ nusꝙ inuenitur ⁊ miramur si oīa ↄfundūtur: cum fatui isti tā impudēter stulticias suas efferāt in vulgus succincta dicūtur alti⁹ cincta. vn̄ succincti milites dn̄r ꝙ breuioribus vestib⁹ vtētes altius cincti videātur. Pineta xᵒ dicūtur succincta: ꝙ iuxta cacumē ramos emittāt. id qđ Oui. alibi apte significat cum inq̇t. Et succincta comas hirsutaꝙ ꝟtice pinus Per. inter. Tremētꝫ vulgi. populi trepidātis. Eminet. elatior est ⁊ clarior. Presignia. insignia. Hemino cornu. duob⁹ cornibus similibus. Demisere oculos. in terraȝ oculos demiserūt: ne cornua cuȝ summo dedecore tam boni ciuis aspicerent. Quis credere possit. parēthesis est cū interrogatōe ac si diceret. nemo crederet romanos inuitos aspexisse viri caput tam ꝓclare de pr̄ia meriti: vt cuȝ regnū assequi possȝ noluerit illos eīn q̇ de nobis bn̄ sunt meriti libēter aspicere solem⁹. Ad ꝓceres. senatores. Cippiū aūt iugero optimi agri ob sꝓetū regnū donatum fuisse ait. Iugeꝝ eīn tm̄ terre dr̄ ꝙtuȝ par boū vno die possit exarare. Rurꝭ honorati. agri honorato viro ↄueniētꝭ. Ad finē ab ortu. ab ortu diei vsꝙ ad occasuȝ Mirā formā. mirādaȝ. Cippi effigieȝ. Referētia. significātia repn̄tātia. Auratꝭ postib⁹ auro ornatꝭ postibus porte illius ꝑ quam ingredi poterat cippus,

Conuocat, ante tm̄ capitis noua cornua frōde
Uelat, ⁊ aggeribus factis a milite forti
Insistit, priscoꝙ deos e more precatus:
Est (ait) hic vnus, quem vos nisi pellitis vrbe,
Rex erit, is qui sit signo non noīe dicam,
Cornua fronte gerit, quem nobis indicat augur;
Si romā intrarit, famularia iura daturum,
Ille quidem potuit portas irrūpere aptas,
Sȝ nos obstetimus, q̄uis coniūctior illo
Nemo mihi est, vos vrbe virum ꝓhibete quirites,
Uel si dignus erit, grauibus vincite catenis,
Aut finite metum fatali morte tyrāni.
Qualia succinctis / vbi trux insibilat eurus /
Murmura pinetis fiunt, aut qualia fluctus
Equorei faciunt, si quis ꝓcul audiat illos,
Tale sonat popul⁹, sed ꝑ confusa tremētis
Uerba tm̄ vulgi vox eminet vna, quis ille est?
Et spectāt frontes, predictaꝙ cornua querūt.
Rursus ad hos cipp⁹: quē poscitis (inq̇t) habetis,
Et dēpta capiti / populo ꝓhibēte / corona,
Exhibuit gemino ꝓsignia tpa cornu:
Demisere oculos oēs, gemituꝙ dedere,
Atꝙ illud meritis claꝝ (quis credere possit)
Inuiti videre caput, nec honore carere
Ulterius passi festam imposuere coronam.
At ꝓceres, qm̄ muros intrare vetaris,
Ruris honorati tm̄ tibi cippe dedere,
Quātum depꝛsso subiectis bobus aratro
Complecti posses ad finem lucis ab ortu,
Cornuaꝙ auratis mirā referētia formam
Postibus insculpūt / lōgum mās(u)r(a) ꝑ euum,

Pandite nūc muse. Musas inuocat poeta vt sibi cōmemorent qua de cā esculapius ex coronide filius romā ab epidauro fuerit aduectus. graui nāq; pestilentia laborātes romani oraculū accepe runt: vt esculapij auxilio vterent. Missi igr legati cū ab epidaurijs deū impare nō possent. Esculapius ipse in anguē cōuersus p mediā vrbē ad nauē legatoꝝ prexit: romāq; aduect⁹ sibi in insula Tyberis sedē elegit. Pñtia numina vatū. ppitij dij poetarū. Muse nāq; psidere poetis fingūtur. Esculapi⁹ in anguē

Pandite nūc muse presentia numina vatum,
Scitis enī, nec vos fallit speciosa vetustas,
Unde coroniden circūflua thybridis alti
Insula romulee sacris adiecerit vrbis.
Dira lues quondā latias viciauerat auras,
Pallidaq; exangui squallebāt corpora morbo,
Funeribus fessi, postq̄ mortalia cernunt
Tentamenta nihil, nihil artes posse medentum,
Auxilium celeste pētunt; mediāq; tenentis
Orbis humū delphos adeunt oracula phebi,
Utq; salutifera miseris succurrere rebus
Sorte velit, tanteq; vrbis mala finiat orant.
Et locus, & laurus, & quas h; ipse pharetras,
Intremuere simul, cortinaq; reddidit imo
Hanc adyto vocē, pauefactaq; corda mouit:
Qđ petis hinc ppiore loco, romane, petisses,
Et pete nūc ppiore loco, nec apolline vobis
Qui minuat luctus, opus est, s; apolline nato,
Ite bonis auibus, prolēq; accersite nostram.
Iussa dei prudēs postq̄ accepere senatus,
Quā colat, explorat, iuuenis phebeius vrbem,
Quiq; petant ventis epidauria littora mittunt:
Que simul incurua missi tetigere carina,
Consiliū gratiosq; patres adiere, darentq;
Orauere deū, qui presens funera gentis
Finiat ausonie, certant adijcere sortes,
Dissidet: & variat sententia, parsq; negandum
Non putat auxilium, multi retinere, suamq;
Nō emittere opem, nec numina tradere suadent.

Unū qua ex cā. Coronidē. esculapiū coronei nepotē, Apollinis ex coronide filiū: vt supius copiose fuit expositū. Dira lues. pestis a deoꝝ ira imissa. Exangui morbo ab effectu morb⁹ dr exanguis: q̄ hoies exangues reddat. vt mors q̄; pallida dr. Mortalia tēptamēta. hoim exprimēta. Mediāq; tenētis. Orbis humū delphos. Delphi in medio terrarū orbe a geographis esse scribunt: q̄ đo scita sit illi⁹ nebulonis expō q̄q; poete dictis cōueniēs viderit ipse: q̄ mētit siciliā atq; italiā a plinio medium mūdi cōstitui. cū nō sicilia solū & italia sed vniuersa terra in medio mūdi eē a mathematicis demōstret. S; qđ mūdus: qđ orbis sit fatu⁹ iste ignorat. Ceterū de isti⁹ stultitijs vel nimium. Salutifera sorte. respōso salutē afferēti. Cortinaq; reddidit imo. phebus in cortina existēs. c enī cōtinens p ɔtento p metonymiā positū. Cortina đo mēsa erat i adyto tēpli apollinis q̄ etiā delphica dicebat: in qua phebades iacētes certa oracula reddebāt. Propiore loco. viciniore. nam epidaurus rome ppinqor est q̄ delphi. S; apolline nato. esculapio apollinis filio. Bonis auib⁹ bonis auspitijs. Accersite. aduocate. Prudens senatus accipere. figurate dictū ac tale q̄le est illud. Uirgilianū. Pars in frusta secant. Explorant. diligenter inqrunt. Iuuenis phebeius. esculapi⁹ apollinis filius. Petant ventis. adnauigent. Epidauria littora. Epidaurus q̄ & epitaurus appellat: vt strabo ait: vrbs est saronico sinui adiacens q̄ & milissia & hemera olim fuit dicta tēpla esculapij maxime insignis. Presens. ppicius. Funera gentis ausonie. pestilentiam qua romani & italie gētes moriebant. Certant adijcere sortes. studēt suis dictis adiūgere apollinis respōsa. Dissidet et variat snīa. senatoꝝ inqt epidauriorꝝ sententie discordes et varie erant. alij nāq; tradendū romanis. alij negandū esculapium sen

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

tiebant. Suam opē. suū auxiliuz hoc ē esculapiū ad quē in aduersis ꝯfugiebāt. Dū dubitāt. dū de re dubia ꝯsultāt. Umbra telluris. definitio ē noctis. nox eñ nihil aliud est ꝙ terre vmbra. Deus opifer esculapius opē ⁊ auxiliū morbo laborantibus ferēs. Sz q̄lis in ede Esse solet in hoīs nō draconis facie. nā in tēplo sub effigie hūana colebat esculapius: ꝙuis in anguē cōuersus, romā fuerit aduectus. Baculū agreste. inusitate bacculū cū neutra epitheto copulauit poeta cū sit gñis masculini. Lōge barbe. esculapius nāqꝫ barbatus pingebat apollo xo sine barba. gestuz aūt exprimit poeta quo sepenūero vtunt: q̄ sibi barbā mulcēt. Et vsqꝫ nota. ⁊ eo vsqꝫ aīaduerte. Ad tēpla oposa. mltis opibus ornata. mltoqꝫ labore extructa. Petiti di esculapij a romanis postulati. Qua sede. q̄ vrbe. epidauri an rome. Aureus in serpēte deus esculapius q̄ sub aureo simulacro colebatur in spentē cōuersus. nā dracones acutissimi visus a phisicis eē dicunt. vñ ⁊ apo tu derkeste. hoc est a vidēdo fuere cognominati. Idcircoqꝫ esculapio attribuunt: ꝙ vigilātissimi putant: q̄ res medicis maxie necessaria est. Hac etiā de cā eos incubātes thesauris custodie gra antiq̄ finxerūt. Prenūcia sibila. ipz aduentare significātia. Mouit emisit. Signū. simulacrū dei ⁊ statuā. En deus ē. deus ē. Cō duplicatio aliq̄d repentinū annūcianti maxie cōueniens. Animis linguisqꝫ fauete. casta puraqꝫ cogitate ac dicite. Sis o pulcherrime. pces sacerdotis ad esculapiū. Eneade. rōani q̄ ⁊ ipsi bona ominabāt. Rata pigra. certa signa q̄bus innuebat ea futura q̄ petierāt. Tū gradibus nitidis. situs effingitur veterū tēplorū: in q̄ eminētioribus in locis edificata p gradus ascēdebat. Iniectis floribus. sparsis. Restitit hic. apd portū ꝯstitit esculapius in spentē cōuersus. Agmēqꝫ suū epidauriorū mltitudinē dicit. Turbeqꝫ sequētis officiū. hoc de more pncipū virorū sumptū ē q̄ comites benignis xbis dimittere solēt. In ausonia rate. in naue romana. Torta retinacula. periphrasis ē funiū q̄bus naues ad terrā ligant. Modicis zephiris. tēparatis vētis. Sexte pallātidos ortu. sex

Dum dubitant, seram pepulere crepuscula lucez,
Umbraqꝫ telluris tenebras induxerat orbi,
Cum deus insomnis opifer consistere visus
Ante tuū romane torum, sed qualis in ęde
Esse solet, baculūqꝫ tenēs agreste sinistra,
Cęsariem longę dextra reducere barbę,
Et placido tales emittere pectore voces:
Pone metū, veniā, simulacraqꝫ nostra relinquaz,
Hūc modo serpentē, baculū qui nexibus ambit,
Perspice, ⁊ vsqꝫ nota, visuz vt cognoscere possis,
Vertar in hūc, sz maior ero, tantusqꝫ videbor,
In quantū verti cęlestia corpa debēt.
Extemplo cū voce deus, cū voce/deoqꝫ
Somnus abit, somniqꝫ fugā lux alma secuta est:
Postera sidereos aurora fugauerat ignes,
Incerti quid agant proceres/ad tēpla petiti
Cōueniunt operosa dei, quaqꝫ ipse morari
Sede velit, signis celestibus indicet, orant. Esculapius in serpentem
Vix bene desierāt, cum cristis aureus altis
In serpente deus pręnūcia sibila mouit,
Aduētuqꝫ suo/signūqꝫ/arasqꝫ/foresqꝫ/
Marmoreūqꝫ solū/fastigiaqꝫ aurea mouit,
Pectoribusqꝫ tenus media sublimis in ęde
Constitit, atqꝫ oculos circūtulit igne micantes.
Territa turba pauet, cognouit numina castus
Euinctus vitta crines albēte sacerdos,
En deus est, deus est, animis linguisqꝫ fauete,
Quisquis adest, dixit: sis, o pulcherrime, visus
Utiliter, populosqꝫ iuues tua sacra colentes.
Quisquis adest/visum venerant numen, ⁊ oēs
Verba sacerdotis referūt geminata, piumqꝫ
Eneadę pręstant/⁊ voce/⁊ mēte/fauorem:
Innuit his, motisqꝫ deus rata pignora cristis
Et repetita dedit vibrata sibila lingua.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

te aurore: per qđ significat sexto die ab epidauro in italiā puenisse. Preterq; lacinia tēpla. iuxta tēpla iunonis lacinie. Laciniū aūt pmōtoriū ē in fine italie, iunonis tēplo nobile a lacinio latrone illic ab hercule īterfecto cognoīatū. Scylleaq; littora. scyllei saxi. nā scylleū saxū ē sublime: qđ humilē a tergo terrā alluētibꝰ vndis hʒ in cherronesi faciē eodē aūt noīe etiā oppidū hʒ. Linq̄t iapygiā. calabriā a iapyge dedali filio dictā. Qꝙ pmōtoriū mihi significari videt. qđ acrā iapygiā vocāt: quo vt scri. Pli. lōgissime in maria excurrit italia. Leuisq; amphissia remis saxa fugit. amphissia saxa ab amphissa vrbe locroꝝ dicta eē mihi vident. nam locri illas italie oras tenuisse etiā a virgilio nō solū geographis scribuntur. Hic τ narycij posuerūt menia locri. Quidam v̄o amphrysia legūt. Prerupta celēnia. alta saxa subaudiant. Videt aūt celēnium eē pmōtoriū brutioꝝ: de quo tm̄ alibi me nihil legisse memi. Forsitan aūt nō celēnia. sʒ ceneia legendū sit. nā cenis: vt Pli. scri. pmōtoriū est italie τ regiōe pelori. Romechiūq; legit. trāsit. De romechio siue pmechio siue rometio: vt a q̄busdā legit: nullā apud geographoꝝ quēꝙ inueni mētionē. q̄re corrupte mihi legi videt. Fortassis aūt rheginū loco illiꝰ ē reponēdū saxūq; subaudiēdum. Est ei rhegiū vrbs in littore calabrie e regiōe messane. sʒ nihil au sim affirmare cū nullū viderī exēplar: in quo rheginum legat: τ nihil temere ē asserendū ne istoꝝ q̄ oīa q̄ nō ītelligūt ex cōmodo suo audacter īmutāt: siles eē dephēdamur. attm̄ ne opinioni noui istius expositoris ad effutiēdas ineptias pua mercede a malignis ī postoribꝰ ꝯducti accedere videamur. hoc q̄ʒ notemꝰ ꝙ plēmyriuʒ citra oēm legit dubitatōeʒ temerarius īmo v̄o furiosus. pinde atq; sit aut plemyriū in priscis manuve scriptꝭ exēplaribꝰ legeret: aut in eo tractu eēt: cuiꝰ insignia loca Ouidi. attigit. Plēmyriū q̄dē est ī sicilia castellum syracusanioꝝ: vt stephanꝰ tradit. sʒ nō in ea pte q̄ ad italiā v̄git. Quare τ sibi τ ouidij studiosis rectiꝰ fatuꝰ iste ac temerariꝰ ꝯsuluisset. si romechiū q̄ʒ vt pauloāñ amphysia celeniaq; saxa dissimulasset: ac tā ꝙ notū ptermisisset. ceterū illđ aristotel oraculū in dies veriꝰ eē cōprobat: eos q̄ parū ꝯsiderēt: facile quicq̄d in bucchā venit: enūciare. Caulonaq;. caulon calabrie mōs est τ vrbs q̄ τ caulonia dr̄ p̄us aulonia a vicina ꝯualle appellata. Naryciaq;. Narycia vrbs ē calabrie a naryce locridis vrbe: q̄ τ naryciū dicit. vt scri. Stepha. denoīata. Eadē aūt cū locris ħ esse videt: q̄ a locris narycijs ī extremo calabrie angulo fuerūt edificati. De narycia tm̄ vt notat īsulsus ille ne vllū q̄dē v̄bū fecit: satis eī habuit in plemyriū romechiū mutasse. Euincitq; fretū. cū difficultate trāsit p siculū fretū: qđ quidem est maxime vorticosum. Hippotadeq; domos regis. strongilen insulam aliasq; Eolias significat in q̄bus regnauit eolus iouis filiꝰ ex acesta hippote troiani filia: vñ etiam hippotades cognominat. Temeseseq; metalla. Temese vrbs est brutioꝝ q̄ tempsa a latinis fuit appellata. Erifodine aūt q̄ apud temesam fuerunt tpe suo Strabo defecisse narrat. Temesa item cypri est vrbs.

Tum gradibus nitidis elabitur, oraq; retro
Flectit, τ antiquas habiturus respicit aras,
Assuetasq; domos, habitataq; tēpla salutat:
Inde per iniectis adopertam floribꝰ ingens
Serpit humū, flectitq; sinus, mediāq; p vrbem
Tendit, τ in curuo munitos agere portus:
Restitit hic, agmēq; suū, turbeq; sequentis
Officiū, placido visus dimittere vultu,
Intrat nauē. Corpus in ausonia posuit rate, fluminis illa
Sensit onus, pressaq; dei grauitate carina.
Eneadę gaudent, cęsoq; in littore tauro
Torta coronatę soluūt retinacula nauis.
Impulerat leuis aura ratē, deus eminet alte,
Impositaq; p̄mens puppim ceruice recuruam,
Ceruleas despectat aq̄s, modicisq; per ęquor
Ionium zephiris sextę palantidos ortu
Loca p terra nauigata. Italiam tenuit, preterq; lacinia templa
Nobilitata dea, scylleaq; littora fertur,
Linquit iapygiā, leuisq; amphissia remis
Saxa fugit, dextra prerupta celennia parte, Celēnium
Romechiūq; legit, caulonaq;, naryciamq;,
Euincitq; fretū, siculiq; angusta pelori,
Hippotadeq; domos regis, temeseq; metalla,

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Leucosiāq; petit;tepidiq; rosaria pesti,
Inde legit caprias;promōtoriūq; mineruę;
Et surrhentinos generoso palmite colles;
Herculeāq; vrbem; stabiasq;,⁊ in otia natam
Parthenopen, ⁊ ab hac cumeę tēpla sibyllę,
Hinc calidi fontes,lentisciferūq; tenetur
Linternū,multāq; trabēs sub gurgite harenā
Vulturn⁹;niueisq; frequēs sinuessa colubris,
Minturneq; graues;⁊ quā tumulauit alūn⁹;
Antiphateq; dom⁹; trachasq; obsessa palude,
Et tellus circęa;et spissi littoris antion:

Leucosianq; petit. Leucosia est insula contra pestanu3 sinum a sirene sibi sepulta denoīata. Tepidi pesti. semp̄ vernātis. Sic Virg. Biferiq; rosaria pesti. Pestum aūt est,oppidū in agro cāpano a grecis posidonia dictū. Inde legit capras. sic q̄dem legitur. s3 capie p̄ i vocalem in penultima legēdum esse argumēto sunt codices greci: in q̄bus sic est scriptū. est aūt insula q̄ ⁊ capene vocatur: vt ait stephan⁹. cāpanie adiacēs tyberij principis arce nobilis. Mihi vero ad fine3 pperāti impedimēto est sciol⁹ iste insulsus: qui cū nihil sciat oīa ꝯfundit. Capas eni3 insulas esse cāpanie mētitur cum vna sit chelebasq; papinio appellari: cū papini⁹ scribat teleboa℞ sedes fuisse. Legit trāsit. Promōtoriūq; mineruę. sic vocatur pmōtorium qđ est iuxta surrētum: in quo olim sirenes habitasse ferūtur. In illi⁹ aūt extremo est athęneum. hoc est mineruę sacellū. qđ vlysses edificasse narrat. Et surrhētinos colles. Surrhētu3 vrbs est cāpanie vino maxīe nobilis. Hoc quoq; loco fatui isti⁹ nebulonis, temeritatem dissimulare nō possum. q̄ Ouidiu3 sugillare conatur cu3 inq̄t. Cum aūt ouidius generoso palmite dixerit viderit ipse. nā vinū surrhētinum pūgit. Quasi vero solū dulce vinu3 gnosum vocet. ⁊ surrhētinu3 vinum in magno p̄cio apud antiquos nō fuerit. Herculeāq; vrbē. Hec tu3 heraclea. tu3 heracleopolis. tu3
Stable herculaniu3 vocat. Stabiasq;. Stabie oppidū fuit cāpanie: qđ vt Pli. scribit. bello sociali a scilla deletu3 in villas abijt. S3 hūc quoq; locū stolidus iste corrūpit: vt papinū se legisse iactare possit. Ac statinas nō stabias legēdu3 esse ait se arbitrari. cū de statinis papinius nō de stabijs faciat mētionem: s3 cū stabias oīa habeāt exēplaria ⁊ geographi eas iuxta neapolim esse affirmēt: dign⁹ esset iste libro℞ corruptor q̄ in statinis relegaret. Et in otia natā parthenopen. neapolin a parthenope vna sirena℞ ibi sepulta cognoīatam. Neapolin vero in otia natā poeta ait pp̄ter loco℞ amenitatem: quo se romani ociaturi ꝯferebāt. Et ab hac cumee tēpla sibille. Et post hāc neapolin trāsit cumas cāpanie vrbem maxīe a sibilla nobilitatā. de cui⁹ ꝯditorib⁹ satis supq; in sup̄ioribus dixim⁹ libris. Hinc calidi fontes. baias innuit fontib⁹ calidis maxime celebres. Lentisciferūq; tenetur linternū. Lētiscu3 arborem ferēs linteriū qđ q̄dem est oppidū cāpanie exilio maioris scipionis ⁊ sepulchro maxīe nobile. Vulturn⁹ fluui⁹ est cāpanie vulturnū vrbe3 ab illo dictā p̄ter labēs. Niueisq; frequēs sinuessa colubris. Sinuessa cāpanie vrbs est: quā q̄da3 synopē vocitatā dixere: vt Pli. scribit. Minturneq; g̃ues. morbose. g̃uis ac noxij aeris. Minturne aūt latij oppidū est paludibus cinctū: ac liri amne diuisu3. Et quā tumulauit alūnus. p̄iphrasis est caiete: quā a caieta enee nutrice denoīata3 esse nr̄i q̄dem sentiūt poete. Quidā vero q̄ in littore curuo sit posita sic appellata a laconib⁹ putāt. Curua nāq; oīa caietas lacones vocabāt. Alūnus. eneas a caieta alit⁹ ⁊ educat⁹. Tumulauit. sepeliuit. Antiphateq; dom⁹. phormia℞ est p̄iphrasis quas p̄us hormias a statiōis: q̄ ormi d̄r bonitate cognoīatas fuisse strabo memorie pdidit. Antiphaten vero lestrygonū rege3 fuisse phormiasq; tenuisse in sup̄ioribus quoq; dixim⁹ libris. Trachasq; obsessa palude. terracina mihi significari videtur: q̄ antea trachina hoc est aspera fuit appellata. Illi nāq;. vt strabo refert: magna palus obiecta est: quā duo fluuij efficiūt. e q̄bus maiore3 aufidu3 vocāt. Terracina vero lingua volsco℞ anxur fuit appellata. Et tellus circea. Circeu3 mōs est latij mari ac paludib⁹ cinct⁹: vt insula videatur: a circe q̄ illu3 tenuit cognoīatus. nā circe aeete ⁊ hecates filia q̄uis solis fuerit putata cū sarmata℞ rege3 cui nupserat: veneno sustulisset: regnūq; adepta nimium crudeliter se gereret: a populis regno pulsa in italiā venit: ⁊ in pmōtorio qđ ab ipsa circeum postea fuit appellatum ꝯsedit. in quo ⁊ vrbs circei noīe ⁊ illi⁹ sacellu3 cū mineruę ara olim fuisse memorātur. Et spissi littoris ancon. Sic q̄de3 in oībus q̄ mihi videre ꝯtigit exēplarib⁹ legit. s3 corrupte vt mihi vr̄. Neq; eñ aut geographie rō aut historia istiusmodi lectioni astipulat. Ancon siq̄dem vrbs est piceni nō latij: neq; in eo tractu p̄ter cui⁹ vrbes esculapiu3 vectū fuisse poeta scribit. Mari nāq3 adriatico adiacet ancon. Esculapi⁹ vero p̄ thyrrenū vect⁹ romā fuisse narrat. Valeri⁹ p̄terea maxim⁹ vt alios omittā historicos: non apud anconē. s3 apud antiū e naui esculapiū egressum fuisse testat his verbis. Tu3 legati p̄inde atq3 exoptate rei cōpotes expleta gr̃a℞ actiōe: cultuq3 āguis a periti acceptoleti īde soluerūt: ac psperā3 emēsi nauigatōem postq̄ antiū appulerūt: anguis q̄ vbiq3 i naui

glo remanserat ꝓlapsus in vestibulo edis esculapij: myrto frequētius ramis diffuse supeminētez excelse altitudinis palmā circūdedit: ꝑq3 tres dies positꝫ qbꝰ vesci solebat nō sine magno metu legatoꝝ: ne ī triremē reuerti nollet: antiēsis tēpli hospitio vsus vrbi se nr̄e aduehēdu3 restituit: at q3 in ripā tyberꝫ egressis legatꝫ in īsulā vbi tēplū ei dicatū est: tranauit: aduētuq3 suo tēpestatē cui remedio q̄sitꝰ erat dispulit. Quo igr̄ mō legēdu3 dicemꝰ. An ita antiū est legēdu3 vt illud Virgilia

Huc vbi veliferā nautę aduertere carinam,
(Asper enī iā pōtus erat) deꝰ explicat orbes,
Perq3 sinꝰ crebros/ & magna volumia labēs,
Templa parētis init/ flauū tangentia littus.
Equore placato/ patrias epidaurius aras
Linquit, & hospitio iuncti sibi numinis vsus/
Littoream tractu squamę crepitātis harenā
Sulcat, & innixus moderamine nauis in alta
Puppe caput posuit, donec castrūq3, sacrasq3
Lauini sedes, tyberinaq3 ad ostia venit.
Huc oīs populi passim/ matrūq3/ patrūq3/
Obuia turba ruit, queq3 ignes troica seruat.
Vesta tuos, lętoq3 deū clamore salutant,
Quaq3 per aduersas nauis cita ducitur vndas/
Thura super ripas/ aris ex ordine factis/
Parte ab vtraq3 sonant, & odorāt aera fumis
Ictaq3 coniectos, incalfacit hostia cultros.
Iāq3 caput rerū romanā intrauerat vrbem,
Erigitur serpens/ summoq3 accliuia malo
Colla mouet, sedesq3 sibi circūspicit aptas.
Scinditur in geminas partes circūfluus amnis,
Insula nomē hab3, laterūq3 a parte duorū
Porrigit ęquales media tellure lacertos:
Huc se delata pinu phębeius anguis
Contulit, et finem specie cęleste resumpta
Luctibus imposuit, venitq3 salutifer vrbi.
Hic tñ accessit delubris aduena nostris
Cęsar in vrbe sua deus est, quem marte/ togaq3

nū. Et dulcꝫ musti vulcano decoq̄t hūorez. Versus ē ei hipcatalecticꝰ. Est aūt ātiū latij vrbs haud lōge ab lauinio distās. vñ ātiates dñr. nihil aūt h̄ loco nebulo ille ī mutat. S3 q̄dā de ācona ꝯfundit Spissi littorꝫ. dēsi ac duri. Asp eī iā pōtus erat. pēthesis ē cām ꝯtinēs cur legati ī portū antiatez ītrarint. mare eñ iā in tēpestatez fuerat erectū. Et hospicio sibi iūcti numīs. apollinis ꝯsanguiītate esculapio iūcti. nā esculapiū apollinis filiū fuisse etiā pueri sciūt ꝙ uis fatuꝰ illead oīa ꝯfūdēda ꝑua mercede ꝯductꝰ hic q3 hallucinet̄. Donec castrūq3. Castꝝ oppidu3 ē latij iter lauiniū & hostiā situ. Sacrasq3 lauinij sedes. Lauiniū vrbs est latij cōe noī latino veneris tē plu3 hñs. Tyberinaq3 ad hostia venit. ad hostia tiberꝫ. vñ vrbs hostia fuit cognoīata quā ancꝰ martiꝰ edificauit illucq3 coloniā deduxit. Queq3 ignes troica ꝓuat: vesta tuos. apostrophe est ad vesta3 quā idcirco troicā & troianā poeta vocat: qđ a troia allata fuerit ab enea. Virgīes aūt vestales q3 esculapio obuiam processisse ait. Thura sonāt. acerre & thuribula ꝑ metonimiā. ꝯtētu3 eñ ꝓ ꝯtinēte ē positū. Et odorāt aera fumis & odoribꝰ aerē replēt. Incalfacit. calefacit. sanguīe. dū eñ victime iugulātur cultri sanguīe calefiūt. Scindit̄ ī ge. ꝑtes. Insulā descri bit ī tiberi rome effectā segete agri Tarq̄nioꝝ q̄ postea cāpꝰ martiꝰ fuit appellatꝰ a ꝑplo ī fluuiu3 deiecta. Huc delata pinu. illuc naue appulsa. Phebeiꝰ āguis. Esculapiꝰ apollinis filiꝰ. Specie celeres. dei figura resumpta deposita q3 serpētꝫ forma. Poetica ꝟo licētia celeste ꝓ celesti ē positū. Luctibꝰ morbo & pesti. id qđ seq̄tur ꝓ eo qđ p̄cedit ē positū. Hic tñ accessit. Iulij cesaris aīe metamorphosin ī stellā ita ꝑspicue descri bit in grām augusti cesarꝫ poeta: vt nihil expōne opus eē videat̄. Cu3 eī augustꝰ ludos ī honorē iulij cesarꝫ q̄ in senatu fuerat trucidatꝰ celebraret: forte cometa apparuit: quā esse cesarꝫ aīam augustus ipe aduocata ꝯcione ꝑplo romano ꝑsuasit. Insulsus aūt q̄da3 nō ꝯtētꝰ suis ineptijs ea separe q̄ ouidiꝰ artificiosissime copularat: hoc etiā loco fetidū epigrāma hexametro pētametroq3 ꝟsu

Cesar in stellam

cōpositum temerarie nimiū ⁊ stolide inseruerat: qđ quidez totū opus inq̄naret: delēduz esse putaui. Stellā comātez. ꝑiphrasis ē comete. nā cometes stella eē crinita ꝓhibet̄. Properataqꝫ glīa reruz ꝓperāter ac cito acq̄sita. Quā sua ꝓgenies quaz august⁹ cesar̄ fili⁹ adoptiu⁹. Nec enī de Cesaris act̄. oībus cesar̄ gestis adoptōez Augusti anteponit poeta. Hūc q̄z locū taz ꝑspicuū stolid⁹ ille nō ꝑcipit. Inq̄t enī. ꝓponēdus ē august⁹ cūct̄ gestis cesaris. qđ q̄dez ijs q̄ a poeta dn̄r apte repugnat.

Precipuum, non bella magis finita triūphis,
Resqꝫ domi geste, ꝓperataqꝫ gloria rerum — *Idem in stella*
In sidus vertere nouum/stellāqꝫ comātem,
Quam sua ꝓgenies, nec enī de cesaris actis — *Augusti laudes.*
Ullum maius opus, q̄ ꝙ pater extitit huius:
Scilicet equoreos plus est domuisse britānos,
Perqꝫ papiriferi septēflua flumina nili,
Uictrices egisse rates, numidasqꝫ rebelles,
Cyniphceūqꝫ Iubam, mithridateisqꝫ tumētem
Noībus pontum populo adiecisse q̄rini,
Et multos meruisse, aliquos egisse triūphos,
Quam tm̄ genuisse virum, quo preside rerum
Humano generi superi/fauistis abunde?
Ne foret hic igitur mortali semine natus, *(augustus)*
Ille *(cesar)* deus faciēdus erat, qđ vt aurea vidit
Enee genitrix, vidit quoqꝫ triste parari
Pontifici letum, ⁊ cōiurata arma moueri,
Palluit, ⁊ cunctis/vt cuiqꝫ erat obuia/diuis,
Aspice/dicebat/quāta mihi mole parētur — *Veneris querela*
Insidie, quātaqꝫ caput cum fraude petatur,
Quod de dardanio solum mihi restat iulo,
Sola ne semꝑ ero iustis exercita curis?

Scilz equoreos. ꝓstātissima q̄qꝫ cesar̄ gesta cū q̄daz ironia enūerat poeta: vt ōndat augusti adoptōez illis eē āteferēdaz. Eq̄reos britānos. equore cricūdatos ac nauigatiōi deditos: quos impio romano vna cū gallis iuli⁹ cesar subegit. Perqꝫ papiriferi. Iuli⁹ cesar vt scribit Tranq̄ll⁹ pōpeiuz pharsalico ꝑlio fusuz ac fugiētez aleādriaz ꝓsecut⁹ occisum deꝓhēdit: vbi cū ptolomeo egipti rege: a quo sibi q̄z īsidias tēdi aīaduertit: bellū sane difficillimuz gessit. neqꝫ loco neqꝫ tp̄e equo: sed hyeme ⁊ intra menia copiosissimi ac solertissimi host̄ inops ip̄e reruz oīm atqꝫ iꝑatus. Regnū egipti victor cleopatre fratriqꝫ ei⁹ minori ꝑmisit xitus ꝓuinciaz facere: neq̄n violētiorem ꝓsidē nacta nouaꝝ reꝝ materia eēt̄. Papyriferi nili. papiꝝ ferēt̄ ex qua oliz charte cōficiebant̄. Numidasqꝫ rebelles. Numide ppl̄i sunt affrice ad modū feroces. Cyniphceūqꝫ iubā. Iuba mauritanie rex fuit: q̄ cum ꝑtes pōpeij ī affrica fouerz a cesare fuit suꝑat⁹ Cyniphceū aūt iubā appellat poeta a cinphe fluuio libie q̄ inter duas sirtes labit̄. Mitridateisqꝫ tumētez noīb⁹ pōtuz. Mithridat̄ gloria ⁊ victorijs: q̄ ꝑ q̄draginta ānos cū ppl̄o romano bellū gessit. Ab alexādria xo deuicta cesar in syriaz ⁊ īde in pōtum transit vbi pharnacē mithridat̄ magni filiū. ac tūc occasione tēpoꝝ bellantē ianqꝫ multiplici successu ꝓferocez ītra q̄ntuz quo affuerat diem q̄ttuor q̄b⁹ in ꝯspectum venit horis vna acie ꝓfligauit: crebro cōmemorans pōpeij felicitatez cui ꝓcipua militie laus de taz imbelli genere hostiū ꝯtigisset. Et multos meruisse. multo plures triūphos meruisse cesarem q̄ gesserit: apte asserit poeta q̄uis ad id alludere videt̄, qđ tranq̄llus scribit: cesarez post hispaniā vlteriorē pacataz quā ex ꝓtura fuerat sortitus cū ad triūphuz simul ꝯsulatūqꝫ romam redijsset: coactū fuisse triūphum dimittere: ne ꝯsulatu excluderetur: cū editis iam comitijs raro eius haberi nō posset. nisi priuat⁹ vrbez introisset. Quinqꝫ xo trūphos egit cesar. Gallicū. alexādrinum. pōticum. africanū. hispaniēsem. diuerso queqꝫ apparatu ⁊ instrumēto. Quam tm̄ genuisse virum. q̄ tm̄ reliq̄sse filium q̄tus est augustus: quem q̄dez nō genuit. sz sibi adoptauit iulius cesar. Ne foret hic igitur mortali semine natus. hoc est iulius cesar in numeꝝ deoꝝ fuit referēdus: ne augustus ex semine mortali natus esse videretur. Hic. augustus. Ille iulius cesar. Aurea enee genitrix pulchra venus. Pōtifici. cesari qui pōtifex erat. Hec aūt de historia sūpta fuere. nam vt narrat tranq̄llus. Cū cesar dñatione abuteret̄ regnūqꝫ affectaret. in ip̄m a sexaginta ⁊ amplius fuit cōspiratum. c. cassio. M. qꝫ ⁊ D. Brutis principibus cōiurationis. Quāta mole. quāta studio. Caput. vita cesaris. Exercita. sollicita. anxia.

Tytide. diomedis. qui venerem enee fauētem ip̄mqꝫ nube operiētem sagitta vulnerauit. Nunc

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

male defense. quam subaudiamus. Confundant. pturbent. Sedes silētum. inferorum. nam eneas duce sibilla ad inferos descēdit: vt carmine Virgiliano etiā pueris est notū. In me acui in iuliū cesarem e sanguine meo procreatū. Cede sacerdotis. pōtificis cesaris. Flāmas extinguite veste. religionem oēm atque pietatem ne destruatis. Ad id vero alludit poeta: quod perpetuus ignis in veste tēplo seruabatur. Nequicquam. frustra. neque enim prohibere potuit: quin iulius cesar a coniuratis trucidaretur.

Quam modo tytide calidonia vulneret hasta:
Nunc male defense cōfundant menia troie?
Que videam natum lōgis erroribus actum/
Iactarique freto, sedesque intrare silētum?
Bellaque cum turno gerere, aut si vera fatemur,
Cum Iunone magis: quid nūc antiqua recordor
Dāna mei generis? timor hic meminisse priorum
Non sinit, in me acui sceleratos cernitis enses,
Quos prohibēte precor, facinusque repellite, ne ve
Cede sacerdotis flāmas extinguite veste.
Talia nequicquam toto venus anxia celo
Verba iacit, superosque mouet, qui rūpere quanquam
Ferrea nō possunt veterum decreta sororum,
Signa tamen luctus dāt haud incerta futuri: *Prodigia ante Cesa[ris] mortem*
Arma ferunt/inter nigras crepitātia nubes,
Terribilesque tubas, auditaque cornua celo,
Premonuisse nefas, solis quoque tristis imago
Lurida solicitis prebebat lumina terris.
Sepe faces vise medijs ardere sub astris:
Sepe inter nimbos gutte cecidere cruente,
Cerulus et vultum ferrugine lucifer atra
Sparsus erat, sparsi lunares sanguine currus,
Tristia mille locis stygius dedit oīa bubo,
Mille locis lachrymauit ebur, cātusque ferūtur
Auditi, sanctis et verba minātia lucis,
Victima nulla litat, magnosque instare tumultus
Fibra monet, cesumque caput repitur in extis.
Inque foro/circumque deos/et templa deorum/
Nocturnos vlulasse canes, vmbrasque silentum

Superosque mouet. deos ad misericordiam cōmouet. Qui rūpere quanquam ferrea qui quamuis inquit duras fatorum leges mutare non possint: multis tamen signis declararunt hominibus se valde cesaris cede merere. Ferrea decreta. duras et immutabiles leges. Veterum sororum. parcarum et fatorum. Signa tamen luctu. Cesaris cedem euidētibus prodigijs: que etiā enumerātur: denunciatam fuisse mortalibus apte poeta scribit. Luctus futuri meroris toti terrarum orbi futuri propter iulij cesaris eodem. Arma ferunt inter nigras. Prodigia enūerat. poeta que ante cedem iulij cesaris apparuisse Trāquillus quoque et Plutarchus scribūt. Arma crepitātia. strepitum emittētia. Premonuisse. prenūciasse. nefas nefandam ac impiā cesaris pōtificis maximi cedē. Lurida lumina. pallida. Solicitis terris. anxijs mortalibus ne quid magne calamitatis sibi impēderet timētibus. Sepe faces vise. sepe inquit faces ardētes in celo āte cedem iulij cesaris vise fuerūt. Sepe iter nimbos. sepe inquit sanguine pluit. Cerulus lucifer. obscurus cū alio quam nitidissimus soleat esse. Sparsus vultum. respersum et tectum os habēs. Atra ferrugine. nigro colore. Sparsi lunares sanguine currus luna ipsa sanguineis guttis respersa videbatur. Stygius bubo. funestus est enim auis pessimi ominis. ea vero apparuisse portēta ait poeta quecumque maximorum malorum prenūcia solent esse. Mille locis. multis in locis. Finitus est numerus pro infinito positus. Ebur. eburnee deorum statue. Sāctis lucis. ex propositionis veniētia subaudiantur sancti, vero luci dicuntur quod dijs cōsecrati, cedi iure nō possunt. Victima nulla litat. nulla inquit hostia deos significat esse placatos. Id vero cesari euenisse quo die fuit trucidatus scribit. Tranquillus nam pluribus hostijs cesis cum litare nō posset introijt curiā sprecta religione. Magnos tumultus magnam rerum mutatiōem. Instare. imminere. impēdere. Fibra monet. exta significāt. Cesumque caput. recisum. nam exta sine capite significāt mortem alicui imminere. Nocturnos canes vlulas-

se.necte canes vlulatib⁹ lupoꝝ siles voces emisisse:id qd̄ pessimũ est omẽ. Umbrasq̧ silentũ. mortuoꝝ aias. Motãq̧ tremoꝛib⁹ vꝛbẽ. terremotu vꝛbẽ romã fuisse ꝯcussam ait. Premonit⁹ deũ. ꝑdictiones: ꝓdigia ⁊ poꝛtenta deoꝝ. Legẽ eñ fatoꝝ ne dij q̄dẽ perrũpere pñt. Fata vero magis ꝓuideri q̄ꝫ vitari pñt. Strictiq̧ ferũtur in tẽ.gla. in curiã pompeij: in qua senat⁹ habebat. diu aũt ꝯsultarunt cõiurati vtrũ illum in cãpo per comitia trib⁹ ad suffragia vocantẽ ꝑtibus diuisis e ponte deijcerent: atq̧ exceptũ trucidarent. an in sacra via vel in aditu theatri adoꝛirent. Posteaq̄ vero senatus idib⁹ martijs in curia põpeij fuit edict⁹ facile tp̄s ⁊ locũ ptetulerũt. Tũ vero cytherea. mulieris iminẽti ꝑculo territe gestũ exp̄mit poeta. solẽt eñ mulieres ĩ magnis doloꝛib⁹ vtrisq̧ manib⁹ pectus ꝑcutere. Mollit condere. p̄parat vt abscõdat. Qua ꝓus ise. paris vt narrat Home. cũ menelao cõgressus ope ⁊ auxilio veneris: q̄ nube ip̄m operuit: man⁹ illius fugit. Et diomedeos. eneas cũ diomede cõgressus facile interfectus fuissꝫ. vt ẽ apd̄ Home. nisi a venere fuisset liberat⁹. Talib⁹ hãc genitoꝛ. alloq̄tur. Sola insu. fa. na. mo. cũ interrogatõe illusionis plena hec a ioue veneri dicũt. Mouere mutare. Intres lꝫ ipsa. tu ipsa inq̄t intrare potes parcarũ ⁊ fatoꝝ edes. Rerũ tabularia tabule eree in q̄bus imutabila fatoꝝ decreta sunt icisa. Uasto molimine. vaste magnitudinis. Concussuꝫ celi. cõcussionẽ. est aũt tonitru ꝑiphrasis. Adamãte perẽni. ꝑpetuo incoꝛruptibili. Inclusa. sculpta. incisa. Fata tui gñis. ea oĩa q̄ tuo generi necessario sunt euẽtura. Et referã. Pulchra phãtasia ad laudes augusti cesaris referẽdas ingredit poeta. Hic sua cõpleuit. sextũ ⁊ q̄nquagesimum etatis annũ agẽs cesar in sea tu fuit interfect⁹. Natusq̧ su⁹. octauius quẽ ex dodrante heredeꝫ cesar reliq̄t ⁊ ĩ familiã nomẽq̧ adoptauit. Impositũ onus. impij administratiõe. Cesiq̧ pentis nos in bella suos. nos sibi in bellis fauẽtes. nã bella ciuilia q̄nq̧ gessit Aug. Mutinẽse. philippẽse. perusinũ. siculũ. actiacuꝫ. quoꝝ q̄tuoꝛ prioꝝ initiũ ⁊ cãm a cede cesaris sumpsit: nihil cõueniẽtius ducẽs q̄ necẽ auũculi vindicare illiusq̧ acta tueri. Illi⁹ auspicijs illius ductu. nã cum. D. Brutus Mutine. M. Antonio obsideret iussus est a senatu octaui⁹ cõ parato exercitui ꝓ pretoꝛe p̄esse ⁊ hircio ac pãsa ꝯsulibus. D. Bruto opeꝫ ferre. Petẽt pacẽ q̄rẽt pacẽ ⁊ liberationẽ. Pharsalia sentiet illũ. Pharsal⁹ vꝛbs ẽ thessalie a pharsalo acrisij filio dicta. vñ pharsalia declinat ac pro thessalia ponit: in q̄ bis romani exercitus cõflixere ducib⁹. primũ põpeio ⁊ cesare deinde octauio contra Brutũ ⁊ casiũ. Est etiã pamphili

Errauisse ferunt, motãq̧ tremoꝛibus vꝛbem.
Non tñ insidias/venturaq̧ vincere fata
Premonitus potuere deũ, strictiq̧ feruntur
In templũ gladij, nec eñ locus vllus in vꝛbe,
Ad facinus diraq̧ placet/nisi curia cedem.
Tum vero cytherea manu ꝑcussit vtraq̧
Pectus, ⁊ ętherea mollit condere nube,
Qua ꝓus infesto paris est ereptus atride,
Et diomedęos ęneas fugerat enses.
Talibus hanc genitoꝛ, sola insuperabile fatum
Nata mouere paras: intres licet ipsa soroꝝ
Tecta trium, cernes illic molimine vasto
Ex ęre, ⁊ solido rerũ tabularia ferro,
Quę neq̧ concussum cęli, neq̧ fulminis iram,
Nec metuũt vllas tuta atq̧ ęterna ruinas:
Inuenies illic inclusa adamante perẽni
Fata tui generis, legi ipse aĩoq̧ notaui,
Et referam, ne sis etiã num ignara futuri.
Hic sua cõpleuit ꝓ quo cytherea laboꝛas,
Tempoꝛa, perfectis quos terrę debuit annis,
Ut deus accedat cęlo templisq̧ colatur,
Tu facies/natusq̧ suus, qui noĩs heres
Impositũ feret vnus onus, cęsiq̧ parẽtis
Nos in bella suos foꝛtissimus vltoꝛ habebit:
Illius auspicijs obsessę męnia pacem
Victa petent mutinę, pharsalia sentiet illum,

Augusti Cesaris laudes

fata Iulij

Augusti laudes

vrbs pharsalus. Emathij philippi macedonici. nam philippi vrbs est macedonie: que prius crenides vocabat᷑. a philippo rege cognoīata. nā crenitis a tracibꝰ oppꝛ̄ssis cū opem tulissꝫ philippꝰ vrbem eoꝝ de suo noīe philippos appellauit. belluꝫ aūt philippēse inita cū. M. Antonio ꝛ lepido societate aduersus brutū ꝛ cassium octauiꝰ gessit. Et magnū siculis nomen. sextꝰ pōpeius magni pōpeij filiꝰ cuꝫ diu piraticā exercuisset magna classe cōpata siciliam occupauit ac sepius ꝓlio nauali

Philippi

Aemathijqꝫ iterum madescent cede philippi,
Et magnum siculis nomen supabitur vndis,
Romaniqꝫ ducis cōiunx egiptia tede
Non bene fisa cadet, frustraqꝫ erit illa minata/
Seruitura suo capitolia nostra canopo.
Quid tibi barbariam/gētesqꝫ ab vtroqꝫ iacētes
Oceano/numerem: qdcunqꝫ habitabile tellus
Sustinet, huius erit, pontus quoqꝫ seruiet illi.
Pace data terris aīm ad ciuilia vertet
Jura suum, legesqꝫ feret iustissimus auctor,
Exēploqꝫ suo mores reget, inqꝫ futuri
Temporis etatem vēturoꝝqꝫ nepotuꝫ
Prospiciēs, ꝓlem sancta de cōiuge natam
Ferre simul/nomēqꝫ suum/curasqꝫ iubebit,
Nec nisi cum senior similes equauerit annos
Ethereas sedes/cognataqꝫ sidera tāget.
Hāc aīam interea ceso de corꝑe raptam
Fac iubar/vt semꝑ capitolia nostra foruꝫqꝫ
Diuus ab excelsa ꝓspectet Iulius ede.
Vix ea fatus erat, media cum sede senatus
Constitit alma venus nulli cernēda, suiqꝫ
Cesaris eripuit mēbris/nec in aera solui
Passa recētem aīam celestibus intulit astris.

cū augusto ꝯgressus victor euasit tādeꝫ xo magna edita pugna ab augusto supatus mitylenas aufugit: vbi a titio quodā fuit interfectꝰ. Romaniqꝫ duc ꝯiūx egiptia. cleopatre est ꝑiphrasis: quā. M. Antoniꝰ cū duxisset vxoreꝫ italiā inuadere tēptauit. sꝫ augustus illis occurrēs apud actiū ꝓmōtorium nauali ꝓlio deuicit. alexādria deinde potitus: quo antoniꝰ cum cleopatra ꝯfugerat cū antonium ipm̄ ad morteꝫ adegisset cleopatram cū maxime cuperet ad triūphum seruare nō potuit. aspidis nāqꝫ morsu āte interijt. Tede nō bn̄ fisa. non bn̄ ꝯfisa nuptijs. M. antonij. nā ꝛ regnum ꝛ vitā amisit. Nostra ca. nobis dicata. vn̄ et capitolinus Jupiter fuit appellatus. Suo canopo. sibi placenti ac grato. est aūt canopꝰ vrbs egipti a canopo nauis vlyssis gubernatore cognoīata. Ab vtroqꝫ oceano. orientali ꝛ occidētali. predicit aūt veneri iupiter augustū cesarem totius orbis terraꝝ impio potiturum. Pace data terris animum: vt trāquillus narrat. augustus plera pessimi exēpli correxit que in ꝑniciem publicā aut ex cōsuetudine licētiaqꝫ belloꝝ ciuilium durauerāt: aut ꝑ pacem etiā extiterant. leges preterea retractauit: ꝛ quasdā ex integro sanxit vt sumptuariā de adulterijs: ꝛ de impudicitia: ꝛ de maritādis ordinibus. Prolem sancta de virgine natam. tyberium dicit. qui ex liuia natus ab augusto adoptatus ex dimidia sextāteqꝫ ꝛ noīe heres fuit relictus. Curasqꝫ. imperij administratiōem. Nec nisi cū senior. vi. ꝛ. lxx. etatis anno Augu. vitaꝫ in osculis liuie expirauit: in numerum aūt deoꝝ illum fuisse receptū poeta ait. Similes annos epitheton est ānoꝝ ꝓprium. nihil enī est sibi similiꝰ annis: qui sꝑ in se reuertūtur. Cognata sidera. ad romuli ꝛ cesaris stellas ascendet. Hāc aīam interea. hortatur venereꝫ iupiter: vt Julij cesaris aīam in stellam cōmutet. qd quidem idcirco fingitur: qꝛ ludis quos illi primo ꝯsecratos heres augustus edebat: stella crinita ꝑ septem cōtinuos dies fulsit exoriēs circa vndecimam horam: creditūqꝫ est esse aīam cesaris in celuꝫ recepti. Et hac de cā simulacro eiꝰ in vertice additur cometes qui: vt scribit Plinius in vno totiꝰ orbis loco colitur rome admodū faustus diuo augusto: qui his vrbis suum gaudiū ꝓdidit. His ipsis ludoꝝ meoꝝ diebus sidꝰ crinituꝫ ꝑ septem dies in regione celi sub septētrionibus est ꝯspectuꝫ. Id oriebatur circa vndecimam horam diei: clarūqꝫ ꝛ oībus terris cōspicuum fuit. Eo significari vulgus credidit cesaris aīam inter deoꝝ immortaliuꝫ numina receptam: quo noīe id insigne simulacro capitis eiꝰ: qd mox in foro ꝯsecrauimꝰ adiectaꝫ est. Jubar, stellā. Ab excelsa ede, ab alto celo.

Canopus

Aīa cesaris ī stellā

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Numen capere. diuinitatem contrahere. Flammiferum crinez. comete exprimit definitionem. cometes enim stella est crinita. Micat splēdet. Hic sua pferri. quis inqt augustus vetet sua gesta pferri meritis iulij cesaris sui parētis: fama tn̄ illuz anteponit inuitū atqꝫ in hoc vno populi iudicium augusti sentētie repugnat. stolidus vo ille hūc poete sensum i ꝯtrariuz vtit. Fama inqt in ceteris fauet augusto. in hoc ei aduersatur: qḋ se patri pferat. Una in parte. in hac vna re. in reliqs enim morem impatori augusto gerit. Sic magnis cedit titulis. Juliū cesarez gaudere se rez gestaꝝ magnitudine a filio augusto supari accōmodatissimis pbat exēplis poeta. noti9 est aūt q̄ vt hoc loco exponi debeat. Agamēnonem cui9 ductu troia fuit euersa. multo q̄ atreus pr̄ maiora gessisse. necnō Theseum atqꝫ achillē parētes suos. Egeū ꝛ peleuz vtute ꝛ reb9 gestis lōge supasse. Deniqꝫ vt exemplis. tria q̄ adduxit exēpla Ouidius viroꝝ q̄dez pstātissimoꝝ fuere. sꝫ Julio ꝛ Augusto cesarib9 q̄ in nūeruz deoꝝ relati fuere: accōmodata min9 esse videntur: eoqꝫ deoꝝ exēplis illud idez poeta demōstrat. Exēplis ipsos equātib9 equalib9 ipsis iulio ꝛ augusto cesarib9. Tēperat. moderat̄ ꝛ regit hoc aūt eo spectat: vt oñdat poeta se merito augustum ioui cōparasse. Arces ethereas celū. Mundi triformis. ex celo ꝛ ethere ꝛ aere ꝯstātis. hoꝝ enim regnuz ioui attribuit poeta. Terrā aūt sub Augusti impio eē ait. Pater est ꝛ rector vterqꝫ. Jupiter ꝛ august9. Jupiter q̄dez supioꝝ mūdi partiuz. august9 vo inferioꝝ terre ꝛ mar̄. Sic Uirg. in Austi gloriam. Nocte pluit. tota redeūt spectacula mane. Diuisum impium cū ioue cesar hꝫ. Dij pcor enee comites. deos penates. Uestāqꝫ ꝛ Romulum ꝛ Martem Apollinēqꝫ ꝛ iouem aliosqꝫ pcatur poeta: vt diu Augustus in terris maneat. sero aūt in celū recipiat̄. Sic ꝛ Horatius in primo carminū libro. Serus in celū redeas diuqꝫ Let9 intersis populo Quirini. Dij comites enee. piphrasis est penatium deoꝝ: quoꝝ ope Eneas ex hostiū ensib9 ꝛ troie incēdio fuit liberatus. Dijqꝫ idigetes. q̄ ex hoib9 dij sunt effecti. idigetes a latinis fuerūt vocati. videtur aūt poeta inuocare eneam: quem pauloāte in deū indigetez imutatuz fuisse scripsit. Genitorqꝫ qrine vrbis. romulum q̄ ꝛ qrinus fuit appellat9: vrbis rome fuisse ꝯditorez ne admonēdum est q̄dem: cū sit vulgatissimū. Et inuicti genitor gradiue qrini. ex Marte q̄ ꝛ gradiu9 dr. Romuluz natū esse pauloāte scripsit poeta. Uestaqꝫ cesareos. tēpluz dee veste in palatio erat: vbi habitabāt impatores. Phebe domestice. vt scribit Tranquill9 Apollinis tēpluz in ea pte Palatine dom9 excitauit August9: quā fulmine ictaꝫ desiderari a deo haruspices pnūciarunt addita porticu cū bibliotheca greca ꝛ latina. Quiqꝫ tenes altus tarpeias iupiter arces. Alt9 q̄dez legitur in oībus q̄ mihi videre ꝯtigit exēplarib9 ꝛ ad capitolij altitudinez pōt referri. Sꝫ latius mag̃ sensui poetęqꝫ eruditioni ꝯuenire vr̄. naz latialis iupiter in capitolio

Filij pribus pstantes

Dūqꝫ tulit, lucem capere atqꝫ ignescere sensit,
Emisitqꝫ sinu, simul euolat altius illa,
Flāmiferūqꝫ trahens spacioso limite crinem/
Stella micat, natiqꝫ vidēs benefacta fatetur
Esse suis maiora, ꝛ vinci gaudet ab illo.
Hic sua preferri, quanq̄ vetat acta paternis,
Libera fama tn̄/nullisqꝫ obnoxia iussis
Inuitum prefert; vnaqꝫ in parte repugnat.
Sic magnis cedit titulis agamēnonis atreus,
Egea sic theseus, sic pelea vincit achilles.
Deniqꝫ vt exēplis ipsos equātibus vtar,
Sic ꝛ saturnus minor est ioue, iupiter arces
Temperat ethereas, ꝛ mundi regna triformis,
Terra sub augusto, pater est ꝛ rector vterqꝫ.
¶ Dij precor enee comites, quibus ensis ꝛ ignis
Cesserunt, dijqꝫ indigetes, genitorqꝫ quirine
Urbis, ꝛ inuicti genitor gradiue quirini,
Uestaqꝫ cesareos inter sacrata penates,
Et cum cesarea tu phebe domestice vesta,
Quiqꝫ tenes altus tarpeias iupiter arces,
Quosqꝫ alios vati fas appellare piūqꝫ est,
Tarda sit illa dies, ꝛ nostro serior euo,
Qua caput augustum, quem tēperat orbe relicto,
Accedat celo, faueatqꝫ precātibus absens;

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

colebatur. Quosq; alios vati. Oēs deos in hoīes beneficos cōplectitur hoc versu poeta. Qua caput augustum. hoc est qua augustus in sedes deorum celestes: orbe terrarum quem gubernat relicto transferatur. Absens. in celum receptus. Tunc enī presens supplicibus fauebat. Optat autem poeta vt diutissime viuat augustus presensq; romanis opituletur.

Iamq; opus exegi, quod nec iouis ira, nec ignes,
Nec poterit ferrum, nec edax abolere vetustas,
Cum volet illa dies, que nil nisi corpis huius
Jus habet, incerti spacium mihi finiat eui,
Parte tñ meliore mei sup alta perēnis
Astra ferar, nomēq; erit indelebile nostrum,
Quaq; patet domitis romana potētia terris,
Ore legar populi, perq; oīa secula fama
(Si quid habent veri vatum presagia) viuam,

Publij Ouidij Nasonis
Metamorphoseos finis.

Iamq; opus exegi. Moris est fere poetaꝝ: vt in suorū operum fine aliqd de se dicant. sic Virg. quartū georgicon ɔcludit. Hec sup aruoꝝ cultu pecorūq; canebam. Et sup arborib' cesar cū magn' ad altū. Fulminat euphratem. ɔsuetudinem ouidius ī fine opis īuitat' nōnulla ī cōmēdatōez opis sui ait. Sic Horatius. Exegi monumētum ere perhennius. Regaliq; situ pyramidum altius. Qđ non imber edax non aquilo impotēs. Possit diruere: aut innumerabilis annoꝝ series ꝛ fuga tempoꝝ. Verissimus aūt fuit vates ouidius. Cum enī hactenus tot belloꝝ incēdijs quibus priora secula fuerūt vexata: absumptum nō fuerit hoc variū egregiūq; opus ꝯo simillimū est tam facili presertim describēdi libros arte excogitata sp esse duraturum ac elegātissimus quibusq; ingenijs maxime voluptati futurum. Quāti ꝯo hoc opus faceret poeta hinc facile apparet: qđ nulla vi ipm vnq̄ interiturum sibi psuasit. Exegi. perfeci. Jouis ira. aspera tēpestas. fulmen. Edax vetustas. oīa rodens ꝛ corrūpens. Abolere. delere. ad nihilum redigere. Cum volet illa dies. de morte se nihil curare ait. qū suum ꝛ opus ꝛ nomen immortale sit futurum. Parte tñ meliore mei. ingenio quo nihil melius cōtingere hoī pōt. nam vt Cicero in Bruto scribit. Hoīs decus est ingenium. ingenij ꝯo ipsius eloquentia. Perēnis. immortalis ac p oēs annos duraturus. Indelebile. incorruptibile. immortale. Quaq; pz domitis. p totū orbem terrarum suum opus lectum iri colligit: cum illo tempore tot' orbis augusto pareret. Vatum presagia. poetarum diuinationes.

Methamorphoseos cōmendatio

Publij Ouidij Nasonis metamorphoseos liber, vna cum enarrationibus Raphaelis regij dupliciq; repertorio. Lugduni impressus per magistrum nicolaum vvolff de alemania. Die. xxix. Nouembris Anno dñi. M. quingentesimoprimo.

LANDES- UND STADT- BIBLIOTHEK DÜSSELDORF

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

Bacchi nomina li. 4to. fo: xlvij

Bacchus
Bromius
Lieus
Ignigena
Bis satus
Bimater
Niseus
Thioneus
Leneus
Sator uue
Nyctelius
Eleleus
Iacchus
Euan
Liber
Briseus
Thyrsiferus pr

Inv

Invstum

Cur aliud fata ferebant / li° 3°. sic dicit cum causa
rei assignare nescimus

Matertera mynsr ... suster

~~Et credebatur apud deos esse duos: quorum unus deposuit et dimittavit alter non~~

Tercio li°. fo: 31.

Sed scilicet ultima semper
Expectanda dies homini est. dicique beatus
Ante obitum nemo supremaque funera debet

Impossibilitas. Ovidius li. 8. fo. 68.

Non mihi si centum deus ora sonantia linguis
Ingenium capax: totumque helicona dedisset
Tristia persequer miseraru vota sororum.

Vive precor sed vive deo nam vivere mundo
Mortis opus viva e vive vita deo

Clausula quam Ovidius collecta / Patre matreque memori quod me ore salutem rogo

Tho: ymbi vue hederarum dux.

Ovidius li. 9.

f. L. Decet hoc dare dona noverca.
eodem libro
f. L. Nec tam turpe fuit vinci quam contendisse decorum

Pumex multicavus.

[redacted]

principia. Itemque omnia quae essentia uocantur aequiuoce inquit et non uniuoce nuncup-
abit. Si enim unum omnium esset commune genus ens, uniuoce entia dicerentur. Cum enim
x sint genera prima, communio secundum nomen est solum, non secundum tamen diffinitionis ratio-
nem quae secundum nomen solum. Decem quidem generalissima sunt. Specialissima uero in numero quod-
dam sunt, non tamen infinito. Indiuidua autem quae sunt post specialissima infinita
sunt. Quapropter usque ad specialissima a generalissimis descendentem iubet Plato
quiescere. Descendere autem per media diuidentem specificis differentiis. Infinita uero in-
quit relinquenda sunt, neque enim horum posse fieri disciplinam. Descendentibus uero ad
specialissima necesse est diuidentem per multitudinem ire; ascendentibus uero ad ge-
neralissima necesse est colligere multitudinem. Collectiuum enim multorum in unam na-
turam species est, et magis id quod est genus. Particularia uero et singularia semper in multitu-
dinem e contrario diuidunt id quod unum est. Participatione enim speciei plures homines unus;
particularibus autem unus et communis plures. Diuisiuum enim est quod singulare est;
collectiuum autem et adunatiuum quod commune. Assignato autem genere et specie quid
utrumque: genus quidem unum, species uero plures. Semper enim in plures species diui-
sio generis est. Genus quidem semper de specie praedicatur, et omnia superiora de inferioribus. Species autem neque
de proximo sibi genere neque de superioribus; neque enim conuertitur. Oportet enim aequa de aequis
praedicari, ut hinnibile de equo, aut maiora de minoribus, ut animal de homine.

genus uero specie animal est. Secundae ergo substantiae dicuntur ut homo et animal. Manifestum autem ex his quae
dicta sunt quoniam eorum quae de subiecto dicuntur necesse est et nomen et rationem de subiecto praedicari, ut homo
de subiecto aliquo homine et nomen et ratio praedicatur: quidam enim homo et homo est et animal rationale mortale.
Eorum uero quae sunt in subiecto in pluribus quidem neque nomen neque ratio praedicatur de
subiecto; in aliquibus autem nomen quidem nihil prohibet praedicari aliquando
de subiecto, rationem uero impossibile est, ut album cum in subiecto sit corpore praedicatur de subiecto;
dicitur enim corpus album. Ratio uero albi numquam de corpore praedicabitur. Alia uero omnia de subiectis
dicuntur principalibus substantiis aut in subiectis eis sunt. Hoc autem manifestum est ex his quae singula pro-
ponuntur. Ut animal de homine praedicatur, ergo et de quodam homine animal praedicabitur; nam si de nullo
aliquorum hominum, nec omnino de homine. Rursus color in corpore est, ergo et in aliquo corpore; nam
si non in aliquo singulorum, nec omnino in corpore. Quare alia omnia aut de subiectis dicuntur principa-
libus aut in subiectis eis sunt. Si ergo primae substantiae non sunt, impossibile est aliquid
aliorum esse. Omnia enim alia aut de subiectis eis dicuntur aut in subiectis eis sunt. Secundarum uero
substantiarum magis substantia est species quam genus; propinquior enim est primae substantiae. Si quis enim assig-
net primam substantiam quid sit, manifestius et conuenientius assignabit speciem quam genus, ut quendam
hominem assignando manifestius assignabit hominem assignando quam animal.
Illud quidem proprium magis alicuius hominis, hoc autem communius; et cum aliquam arborem red-
diderit, manifestius assignabit ...

nem quidquid assignabit quis: assignabit genus vel differentiam, velud arborem ... arborem assignans
quodcumque talium reddens. Quare merito hae solae substantiae secundae dicuntur. Amplius, principal-
es substantiae eo quod omnibus subiacent, principaliter substantiae dicuntur. Sicut autem primae substantiae ad
alia omnia se habent, ita et species et genera principalium substantiarum ad reliqua omnia se ha-
bent: de his enim omnia reliqua praedicantur. Aliquem enim hominem dices grammaticum esse, ergo
et hominem et animal esse grammaticum dices. Similiter autem et in aliis. Commune autem est omni substantiae
in subiecto non esse. Principalis namque substantia nec de subiecto dicitur nec in subiecto est. Secundarum autem sub-
stantiarum constat quidem sic quoniam nulla est in subiecto. Homo enim de subiecto quidem aliquo homine dicitur, in subiecto autem
nullo est. Non enim in aliquo homine homo est. Similiter autem et animal de subiecto quidem dicitur aliquo
homine, non est autem animal in aliquo homine. Amplius autem eorum quae in subiecto sunt nomen quidem in
aliquibus praedicari aliquando de subiecto, rationem vero impossibile. Secundarum autem substantiarum
praedicatur et ratio de subiecto et nomen. Rationem namque hominis de aliquo homine praedicabis et animalis. Quare
non erit de numero eorum substantia quae in subiecto sunt. Non est autem proprium substantiae, sed et differentia
quae in subiecto non est. Bipes enim et gressibile de subiecto quidem dicitur homine, in subiecto autem quod
nullo est. Non enim in homine gressibile bipes. Ratio quoque differentiae de eo dicitur de quo et ip-
sa differentia praedicatur. Velut si gressibile de homine dicitur, et ratio gressibilis de homine dicitur. Est enim
homo gressibilis. Non nos conturbent substantiarum partes quae sic sunt in toto quasi in subiecto sint,
... dicere ... praeter

... generalissimum autem et specialissimum ... species ...
et ad aliud quidem et ad aliud sumpta. Sit autem in una categoria quod dicimus manifestum ...
dicimus. Substantia est quidem et ipsa genus, sub hac autem est corpus, sub corpore vero animatum corpus,
sub quo animal, sub animali vero rationale animal, sub quo homo, sub homine vero Socrates et Plato et qui
sunt particulares homines. Sed horum quidem substantia generalissimum est et quod genus sit solum. Homo vero specia-
lissimum et quod solum species sit. Corpus vero species quidem est substantiae, genus vero animati corporis. Sed et a-
nimatum corpus species quidem est corporis, genus autem animalis. Animal vero species est animati corporis, genus
autem rationalis animalis. Rationale animal species quidem est animalis, genus vero hominis. Homo vero species est rationalis animalis,
non autem genus particularium hominum, sed solum species. Et omne quod ante individua proximum est praedicatum
species erit solum et non genus. Quemadmodum igitur illa cum suprema sint, eo quod nullum sit ante quod genus sit
generalissimum, sic et homo cum sit species post quam non est species aliqua inferior neque aliquid eorum quae
dividi possunt sed sola individua (individuum autem est Socrates et Plato ...), erit sola
et ultima species et ut diximus specialissima. Quae autem sunt in medio, eorum quidem quae ante se sunt
erunt species, eorum vero quae post ipsa sunt genera. Quare haec quidem duas habent habitudines,
eam quae est ad superiora, secundum quam species ipsorum esse dicuntur, et eam quae est ad posteriora, secundum quam genera ipsorum
esse dicuntur. Extrema vero unam habent habitudinem. Etenim generalissimum ad ea quidem quae sub ipso
sunt habet habitudinem, cum genus sit omnium supremum; ... superius, eam vero quae est ad sup-
eriora non habet habitudinem, cum supremum et primum principium sit. Specialissimum autem unam

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf